

NĚMECKO-ČESKÁ

čís 560.

TERMINOLOGIE ÚŘEDNÍ A PRÁVNICKÁ.

Příruční slovník

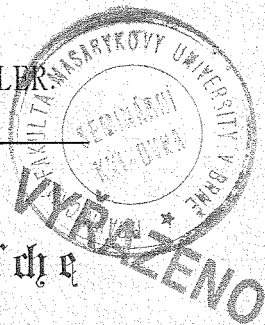
pro soudy, úřady politické, finanční, poštovní, dopravní,
účetní a vůbec pro úřady státní i samosprávné, jakož
i pro soukromou potřebu ve styku s úřady.

III. 4

Za pomoci četných odborníků

sestavili

JUDr. K. KADLEC a JUDr. K. HELLER

Deutsch-böhmische
amtliche und juridische
Terminologie.

Handwörterbuch

für Gerichte, Verwaltungs-, Finanz-, Post-, Verkehrs-,
Rechnungs- und überhaupt für Staats- und autonome
Behörden, sowie zum Privatgebrauch beim Ver-
kehr mit denselben.

NĚMECKO-ČESKÁ
TERMINOLOGIE ÚŘEDNÍ
A PRÁVNICKÁ.

Příruční slovník

pro soudy, úřady politické, finanční, poštovní, dopravní,
účetní a vůbec pro úřady státní i samosprávné, jakož
i pro soukromou potřebu ve styku s úřady.

Za pomoci četných odborníků

sestavili

JUDr. K. KADLEC a JUDr. K. HELLER.

I. Díl.

Deutsch-böhmische
amtliche und juridische
Terminologie.

Handwörterbuch

für Gerichte, Verwaltungs-, Finanz-, Post-, Verkehrs-,
Rechnungs- und überhaupt für Staats- und autonome
Behörden, sowie zum Privatgebrauch beim Ver-
kehr mit denselben.

I. Theil.

Předmluva.

Právě ukončili jsme prvý díl Německo-české terminologie úřední a právnické, jež před rokem za naší redakce počala vycházeti.

Dvě okolnosti nutí nás, abychom při této příležitosti prve, než přikročíme k dílu druhému, promluvili ku čtenářstvu. Chceme předem obrániti se proti některým — byť i jen soukromým — námitkám pro objem díla, a za druhé chceme žádati kruhy, pro něž hlavně kniha se vydává, aby nám byly nápomocny při sbírání látky.

Český jazyk dobývá si platnosti v oborech a na místech, kde dosud na mnoze byl vyloučen. V těchto směrech nebylo mu možno se vyvinouti, a v čem jsme se opozdili, to nutno nyní doháněti novými formami. Jinde sice bylo jazyku českého užíváno, ale — jak to konservativní duch úřadů s sebou nese — jen ve formách nedostatečných, a tu opět bylo nám přikročiti k práci opravné. Moderní zákonodárství tvořiti si musí výrazy pro poměry, jež pořádá, a naše terminologie určena jest, aby nedala německému jazyku při zákonodárné tvorbě jazyk náš předstihnouti, nýbrž aby zároveň s německým pro nové poměry nové výrazy poskytovala. Snaha naše nese se tedy i k tomu, aby jazyk náš ve sféře úřední organicky na dále se vyvíjel ve stejném tempu s německým.

Patrnó, že nemůžeme obmeziti se na soudní obor.

Naproti běžnému názoru, dle něhož se všechna pozornost věnuje soudnictví a rovnoprávnosti jazyka našeho

u soudů, jsme my toho náhledu, že soudnictví jest jen menší částí správy, a že bychom nedostáli své úloze, kdybychom ostatní — a to dosud zapomenuté odbory — v práci svoji nezahrnuli.

Politický, finanční, železniční, horní, poštovní a j. úředník stejně, ba více ještě terminologie potřebuje; naopak zase soudce, jenž musí i dle zákonů z jiných oborů správy rozhodovati, potřebuje právě pro tyto obory — jemu cizí — spolehlivého tlumočníka.

Tím nechť si každý vysvětlí objem terminologie.

Práce naše slouží ku pohodlí úředníků, přispívá ku vyčištění a vytříbení úředního jazyka i ku přesnosti díkce úřední, pomáhá rozvoji českého jazyka, dokazuje jeho kulturní rovnocennost i způsobilost býti jazykem úředním.

Z úkolu tohoto plyne oprávněnost žádati účastněné kruhy o podporu. Činíme tak nikoli pro vlastní zájem, nýbrž pro velikost úkolu.

Terminologii čtou tisícově a hledají v ní slova. Někdo nečeká na ni, utvořil si výraz pro některé německé slovo. Bude-li nám výraz sdělen, bude zachován v budově, kterou stavíme pro příští časy, stane se majetkem obecným a nezahyne s vynálezcem.

Děkujeme tedy posavadním spolupracovníkům za jich laskavou, ochotnou a velecennou podporu, znova prosíme každého, komu jest to možno, aby nás upozornil na jednotlivé těžko přeložitelné německé termíny a navrhl nám jejich překlad. Seznam všech stálých přispěvatelů i oněch jednotlivců, kteří různými pokyny nás budou podporovati, uveřejníme při posledním sešitě.

Dr. Kadlec.

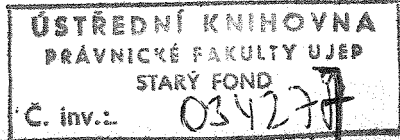
Dr. Heller.

Předkládající veřejnosti prvý sešit „Německo-české terminologie úřední a právnické“, pokládáme za nutné pronést několik slov o novém tomto sborníku úředního a právnického názvosloví.

Bylo by zbytečno, abychom dokazovali potřebu této publikace. Jazyk náš vyvíjí se poslední dobou tak rychle a dobývá si krokem nové a nové posice tak utěšeně, že potřeba podobného slovníka cítí se již naléhavě. Dosavadní sborníky právnických výrazů, ačkoli jinak jsou výborné, pro veškerý obsáhlé obory právního života nijak nedostačují. Byly ostatně vydány nejvíce jen pro potřebu úředníků soudních a pro styk se soudy vůbec. Celá bohatá terminologie finanční jakož i terminologie jiných (mimosoudních) úřadů nedošla dosud takřka ani povšimnutí. Důvody toho jsou na snadě. Známot nejen kruhům zasvěceným, nýbrž i širší veřejnosti, jak malé místečko vykázáno bylo dosud českému jazyku v jistých odvětvích státní správy, kde se úřadovalo výhradně aneb aspoň z větší části pouze německy.

Veliká změna dosavadních poměrů nastala vydáním dubnových jazykových nařízení, kterými bohdá jazyku českému dopomoženo bude v životě veřejném k jakési lepší budoucnosti. Jazyková nařízení vešla v platnost, a česky počala se vyřizovati podání i v oněch úřadech, kde se tu dosud nedělo. Úřednictvo počíná se sháněti po českých výrazech pro různé úřední pojmy, avšak není tu žádného vodítka, které by bylo aspoň poněkud spolehlivé. Jak přeložiti *Außercursetzung*, jak *Beanzeigeerkenntnis*, jak *Substanzbringung* atd.? Konečně o nějaký překlad není zle. Podobná slova vždycky

se nějak do češtiny přeloží, avšak v tom právě jest největší vada, že každý takový prvý překlad jest náramně subjektivní, a tedy různý, kolísavý, neurčitý, nepřesný. Nemá-li již od samého počátku nastati v oněch českých překladech přílišná libovolnost a zmatek, jest nevyhnutelno, aby úředníkům podána byla přesná a spolehlivá rukověť, která by zaváděla žádoucí jednotu a tím i znenáhla nezbytnou úřední jazykovou tradici. Jak viděti, není úkol naší terminologie nijak snadný. Podnikáme velikou zodpovědnost za překlad mnohých výrazů dosud česky buď vůbec neužívaných aneb aspoň zřídka se vyskytujících. Tohoto těžkého úkolu dobře jsme si vědomi a proto obrátili jsme se k četným odborníkům jednotlivých odvětví státní správy a za jejich horlivé a laskavé pomoci hodláme v době co možno nejkratší předložiti české veřejnosti celé podniknuté dílo.

S radostí zaznamenáváme, že slovník náš vzbudil veliký interes, a že s mnoha stran docházejí nás pokyny, jak ten neb onen německý termin měl by se přeložiti do češtiny. Ačkoli podpora nám poskytovaná jest značná — a rádi se přiznáváme, že bez horlivých přispěvatelů a pomocníků našich slovník tento nemohl by býti vydáván — obáváme se přece, že prvý pokus náš jako každé lidské dílo nebude prost poklesků, a proto znova prosíme každého, komu jest to možno, aby nás upozornil na jednotlivé těžko přeložitelné německé terminy a navrhl nám jejich překlad. Seznam všech stálých přispěvatelů i oněch jednotlivců, kteří různými pokyny nás budou podporovati, uveřejníme v předmluvě celého díla při posledním sešitě.

Dr. Kadlec.

Dr. Heller.

Německo-česká terminologie úřední a právnická
vycházeti bude ve dvouarchových sešitech ve lhůtách krátkých, takže celé dílo bude co nejdříve k praktickému používání odevzdáno.

==== **Cena sešitu 24 kr.** ====

Pro pohodlí odběratelstva přijímá se předplatné:

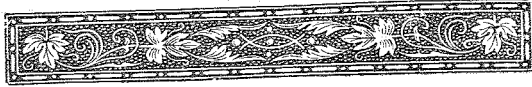
na 10 sešitů 2 zl. 40 kr., poštou 2 zl. 50 kr.

na 20 sešitů 4 zl. 80 kr., poštou 5 zl.

Odebíratí nebo předplatití lze v každém knihkupectví, jakož i v

Nakladatelství J. Otty v Praze,

Karlovo nám. č. 34. n.

Wir legen hiemit der Öffentlichkeit das erste Heft der „Deutsch-böhmischen amtlichen und juridischen Terminologie“ vor; hiebei erachten wir es für nothwendig, einige Worte über diese neue Zusammenstellung der amtlichen und juridischen Fachausdrücke beizufügen.

Es ist überflüssig die Nothwendigkeit dieser Publication beweisen zu wollen; die böhmische Sprache entwickelt sich in der letzten Zeit so rasch und gewinnt Schritt für Schritt immer neue Gebiete in einem so erfreulichen Masse, dass die Nothwendigkeit eines derartigen Wörterbuches bereits dringend fühlbar geworden ist. Die bisherigen Sammlungen juridischer Ausdrücke, sonst an und für sich gewiss vorzüglich, genügen doch durchaus nicht für alle die umfassenden Gebiete des juridischen Lebens. Dieselben wurden übrigens zumeist nur für den Gebrauch der Gerichtsbeamten und für den Verkehr mit den Gerichten überhaupt herausgegeben. Die ganze reichhaltige Terminologie der Finanzbehörden sowie auch die Terminologie anderer (aussergerichtlicher) Behörden jedoch fand bisher so zu sagen gar keine Beachtung.

Die Gründe hiefür liegen auf der Hand. Es ist ja nicht nur den eingeweihten Kreisen, sondern auch der weiteren Öffentlichkeit bekannt, wie wenig Berücksichtigung die böhmische Sprache in gewissen Zweigen der Staatsverwaltung fand, wo entweder ausschliesslich oder wenigstens zum grossen Theile deutsch amtirt wurde.

Nachdem durch die Sprachenverordnungen eine grössere Reihe von Eingaben, welche bisher bloss deutsch erledigt wurden, nunmehr auch in böhmischer Sprache ihre Erledigung finden, kommt auch die Beamtenschaft öfters in die Lage, nach

böhmischen Ausdrücken für die verschiedenen amtlichen Begriffe zu suchen; es ist jedoch kein geeigneter Wegweiser vorhanden, welcher wenigstens im grossen Ganzen verlässlich wäre.

Wie soll „Aussercultursetzung“, wie „Beanzeigungserkenntnis“, wie „Inabfallbringung“ übersetzt werden?

Irgend eine Übersetzung ist allerdings immer zu finden; ähnliche Wörter können immer irgendwie ins Böhmische übersetzt werden; aber darin liegt eben der grösste Fehler, dass derartige erste Übersetzungen sehr subjectiv und daher verschiedenartig, schwankend, unbestimmt und ungenau sind.

Soll nicht schon vom Anfang an in diesen böhmischen Übersetzungen eine allzugrosse Willkür und Verwirrung eintreten, so ist es unumgänglich nöthig, dass den Beamten eine genaue und verlässliche Handhabe geboten werde, durch welche die wünschenswerte Einheit und somit auch die nothwendige Überlieferung im amtlichen Sprachgebrauche allmählig sich einbürgere.

Die Aufgabe unserer Terminologie ist, wie zu ersehen, keineswegs eine leichte; wir übernehmen eine grosse Verantwortlichkeit für die Übersetzung vieler Ausdrücke, welche bisher in der böhmischen Sprache entweder überhaupt nicht gebräuchlich waren, oder wenigstens selten vorkamen. Dieser schweren Aufgabe sind wir uns gut bewusst und haben wir uns deshalb an viele Fachmänner der einzelnen Ressorts der Staatsverwaltung gewendet. Unter ihrer eifrigen und freundlichen Mithilfe beabsichtigen wir in der möglichst kürzesten Frist das ganze unternommene Werk der Öffentlichkeit zu übergeben.

Mit Freuden sind wir im Stande zu verzeichnen, dass unser Wörterbuch grosses Interesse erregt hat und dass uns von vielen Seiten Winke zukommen, wie dieser oder jener deutsche Ausdruck ins Böhmische zu übersetzen wäre. Die uns gewährte Unterstützung ist allerdings eine namhafte und wir geben gern zu, dass ohne die eifrige Beihilfe unserer Mitarbeiter dieses Wörterbuch nicht zu Stande kommen könnte. Trotzdem befürchten wir, dass unser erster Versuch, wie jedes

menschliche Werk, nicht fehlerfrei sein wird und bitten wir daher jeden, dem dies möglich ist, uns auf einzelne schwer übersetzbare deutsche Ausdrücke aufmerksam zu machen und uns eine entsprechende Übersetzung in Vorschlag zu bringen.

Ein Verzeichnis aller ständigen Mitarbeiter und aller derjenigen, welche uns auch im Verlaufe des Erscheinens des vorliegenden Werkes durch irgend welche Winke unterstützen werden, beabsichtigen wir in der Vorrede zu dem ganzen Werke zugleich mit dem letzten Hefte zu veröffentlichen.

Die „**Deutsch-böhmische amtliche und juristische Terminologie**“ wird in Heften zu zwei Bogen in kurzen Zwischenräumen erscheinen, so dass das ganze Werk so bald als möglich dem praktischen Gebrauche übergeben werden wird. —

Preis eines Heftes 24 kr.

Zur Bequemlichkeit der Abnehmer wird auch Abonnement entgegengenommen und zwar:

auf 10 Hefte fl. 2.40, per Post fl. 2.50,

auf 20 Hefte fl. 4.80, per Post fl. 5.—.

Das Werk kann in jeder Buchhandlung bezogen oder abonniert werden, insbesondere auch in der

Verlagsbuchhandlung J. Otto in Prag,

Karlovo náměstí 34 neu.

A.

à... po; à 5 fl. po 5 zl; začítí dobývání; ~ führen, abänderlich změnítelný, treiben dobývati; ~ der Pfeiler rubání pilířů; ~ mit Bergverlag dobývání se základkou; ~ mit breitem Blid dobývání širokým předkem; ~ von unten herauf výstupné rozdělání patrové; hydraulischer ~ ryžování; ~ schwebender ~ dobývání do vrchní; streichender ~ dobývání směrné; tonlögiger ~ Förderungsweges der Tele- ~ strecke porubná, svážná stří-gramme změna směru dopra- da; ~ feld těžné, porubné pole, vy telegrafní; ~ S-anmel- těžná trať; ~ gebinge úkol po- dung dodatečné, pozměnné rubní; ~ grenze pomezí porub- ohlášení; ~ santrag návrh né; ~ höhe výška traťová neb na změnu. porubná; ~ horizon (Sohle) patro porubné; ~ lammer komora porubná; ~ methode způsob, metoda dobývací; ~ mittel porubný celik; ~ ort porubný předek; ~ stoff porubná stěna; ~ strasse (o ~ strede) pilířová střída; ~ strasse (ob. ~ strede) mit breitem Blid porubná střída; ~ system = ~ methode; ~ verfahren = ~ methode; ~ verlust ztráta porub-

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

ná; a-würdig těžebný, těžitelný; -würdigkeit těžitelnost; -Zimmerung výdřeva porubová.

abbauen dobývati, těžiti. **abberufen** odvolati.

Abberufung odvolání, sesazení; ~ von Commissionmitgliedern odvoání členů komise.

abbestell-en odvolati (objednávku).

Abbestellung odvolání (objednávku).

abbilden zobraziti.

Abbildung zobrazení; ~en auf der Rückseite einer Correspondenzkarte obrázky na zadní straně dopisky.

Abbitte odprošení; ~ leisten; **abbitten** odprosití (koho).

abborgen vypůjčiti si.

abbörsen skopati.

Abböschung svah.

Abbrändler pohořelý.

abbräuden opotřebovati.

abbrechen ulomiti; ein Gebände ~ stavbu sbořiti; eine Rede, Verhandlung ic. ~ přerušiti řeč, jednání; die Spitze ~ osten odniti, odejmouti; mit 3-m ~ styk s někým přerušiti.

abrennen odpáliti; o-, spáliti; hořeti, o-, vyhořeti. **Abrennen** der Maische destilace záparý.

Abreviatur skratek, skratka; -Zeichen znaménko skracovací.

abbringen odnésti, odstraniti; 3-m v. et. ~ odvrátiti koho od čeho.

Abbringung odnáška, odvrácení.

Abbruch odlom, úlom, sboření, přestávka (čhne ~ bez přestávky); újma, křivda.

abbrüchig chatrný; (to stavb) na spadnutí.

abbrüsten (mör.) (einen Sprengschuß) zasekati (na střelnou díru).

abbüßen odpykati; eine Strafe ~ trest přestáti, odbyti si.

Abchloren zbavení chloru. **abcontieren** odkontovati, zapsati do hlavní knihy.

abcopieren okopirovati, otisknouti; snímati.

Abdach přístřešek, předkroví.

abdachen střechu strhnouti; sich ~ skláněti se, svahovati se.

abdachig sklonitý, svahovitý.

Abdachung strhnutí střechy; svah; -swinkel úhel svahu.

abdämmen (vodu) zahraditi.

Abdämmung zahrazení vody, jímka.

Abdampf pára odpadná; -apparat odpařovák.

Abdampfen odpařování. **abanken** propustiti koho; vzdáti se čeho.

Abanken vzdání se. **Abdecker** pohodný, ras, antoušek; -gewerbe živnost pohodnická.

Abdeckeri pohodnictví, rasovna.

Abdication vzdání, zřeknutí se čeho.

abdingen (3-m et.) strhnouti (komu, co), smlouvatí (o něco s kým).

Abdomen břicho.

abdominal břišní.

abbrängen (3-m et.) vynutiti (na kom co).

abreihen (Wasser, Gas) zaraziti (vodu, plyn); ~ ein Schloß ukrotiti zámek.

abbringen (3-m et.) vynutiti, vymoci (na kom co).

Abdruck otisk, výtisk; spoušt (u ručnice); ~ des Amtsfiegels o der Amtstamptigle otisk úřední pečeti a razítka.

abdrücken otisknouti; ~ ein Gemeinr spustiti kohoutek, spoušt u ručnice.

Abendbörse večerní bursa.

Abendchule večerní škola.

Aberglaube pověra.

aberkennen nepřiznati, nepovolití, odepřítí komu co.

Abekennung odepření;

-surtheit odpirací rozsudek.

Aberratio iocus (lat.) odchylná rána.

Aberrivis nesmysl, pošetilost.

aberrivig pošetilý, ztřeštěný.

abfahren odjížděti, odvážeti, ojezditi; Edjchten ~ konati sichten; Baue, Arbeiten ~ důl prolézati; Lagerstätten ~ lože vyslíditi.

Abfahrt odjezd; -s-brücke odjezdny most; -s-geld odchodné, schodné, odjezdné; -s-zeichen znamení odjezdu; -s-zeit čas odjezdu.

Abfall úbytek; odpadek; spád; an. odpadnutí, výmaz, odpis; ~ von der Religion odpadlictví; ~ des Wassers odpad vody; Abfälle úbytky; odpady; ~ von Kupfer odpady mědi, strusky měděné; ~ von Wagenreparaturen odpady (zbytky) ze správy vozů; in ~ durch die Bemessung unter Registerpost ... vymazáno se zřetelem k výměření pod položkou rejstříku (při poplatcích); in ~ bringen vymazati, odepsati; der Gebirgsact ist in ~ zu bringen vyměřovací spis buďž vymazán, jako poplatku prostý označen; Steuer zum ~ bewilligen daň prominouti; ~ wegen Bemessung der Gebir sub 3. odpadá, poněvadž byl vyměřen poplatek pod čís.; Gebirgs-Bemessungsact zum ~ bewilligen poplatkový spis odložiti, jako poplatku prostý označiti, vymazati; ~ Zuwachs úbytek ~ příbytek (přírůstek), „ubyl“ - „příbylo“ (na spisrubriky); -händler obchodník s odpady; -leitung trubovod vypouštěcí; -mauer spádová zeď; -post položka odpadná, úbytková, vymazaná; -salz sůl odpadková, odpady soli; -sammler sběratel odpadků; -spinner prádelník odpadků; -wasser tekutina odpadková.

abfallen odpadati, ubývati; ~ am Körper tratiti se, připadati, spadati se.

Abfallen der Gänge odchod

n rozehod rudných žil; ~ der Klufft sklon smrsku n rozsedliny (v předku).

abfällig nepřiznivý.

Abfalls-act výmazný spis (při poplatcích); **bewilligung** povolení výmazu (při poplatcích), povolení výmazné; **Bringung** eines im B-Regifter verbuchten Actes výmaz spisu zapsaného v rejstř. B. (při poplatcích); **colonne** sloupec pro odpisy n úbytky, sl. úbytkový, odpadný; **tabelle** tabulka o úbytku; **Verordnung** nařízení výmazu n odpisu.

Abfang(e)canal hlavní stoka sběrací.

abfangen chytati, schytati: hor. podepřítí.

abfangen chytání.

abfassen (schriftlich) sepsati, složiti, vypracovati, zdělati, zhotoviti.

Abfassung (schriftl.) sepsání, náčrtek, listina; ~ der Materialien vytěžení potřeb, odebrání materiálu; ~ eines Telegrammes vyhotovení telegramu, sloh telegramu, sepsání telegramu.

abfertigen odbyti, vypraviti.

Abfertigung odbyti; odbytné; ~ der Extraposten vypravení zvláštních poštovních povozů; ~ einer Sendung výprava, vypravení zásilky.

Abfertigungs- befugnis právo k vybírání cla; **protocoll** protokol o vypravení jednotlivých pošt, poštovních

ných jízď; **Stelle** místo odeslání; **Summe** odbytné; **Zeit** čas výpravy, odesání.

abfinden S-n uspokojiti koho; sich mit S-m ~ smluviti, shodnouti se, vyrovnati se s někým; sn. o odbytném se shodnouti.

Abfindung úděl, výživné, apanáž; smlouva, úmluva; odbytné; ~ zur Sicherstellung der Fleisch-, Wein-, Verzehrungssteuer sjednání, dohodnutí, smlouvení se, vyrovnání o daň z masa, vína, o potravní daň; **S-bedingungen** podmínky vyrovnání n dohodnutí; **S-betrag**, (-gebür, -summe) odbytné; sn. smlouvená náhrada; **S-bezirk** okres dohodnutí, okres pro který dohodnutí, vyrovnání bylo uzavřeno; **S-dauer** doba vyrovnání, dohodnutí, doba po kterou vyrovnání platí; **S-gesellschaft** společenstvo sjednání, dohodnutí, vyrovnání; **S-pauschale** úhrnečné, dohodné, úmluvné; **S-summe** an Stelle der Gebühre suma n částka sjednaná na místo poplatků n za poplatky, úmluvné za poplatky; **S-verhandlung** smlouvání, dohodování, jednání vyrovnávací; **S-vertrag** dohodná smlouva, smlouva o vyrovnání, smlouva n vyrovnací, smlouva o sjednání.

Abfluß odtok; prosívka rudy; ~ eines Deichdamms přepaště hráze povodňové;

canal svodnice, stoka; **Grinne** hor. žlab mutný; **graben** příkop odtokový; **miindung** ústí odtoku; **öffnung** otvor výtokový; **rohr** výtoková roura; **stollen** hor. stoková štola, stoka.

abfolgen vydati (komu co).

Abfolgung vydání.

abfordern S-m et. požadovati něco od koho, na kom; abjunge fordernde Urkunde listina, již dlužno vyžádati.

Abforderu vyžádání.

Abforderung der Abgabe požadování dávky.

abformen snímati tvar.

Abformung snímání tvaru.

Abfuhr odvod, odvoz, vývoz; ús. ~ (à Comto) splátka, dávka na účet; in ~ bringen odvésti, odevzdati; ~ leisten odvésti; ~ der Gebür odvod, platba, odvedení, zaplacení, zapravení poplatku; ~ der Steuer odvod daně; **anzeige** sn. odvodní oznámení; **consignation**, **verzeichniß** der Actenstücke, Gelder etc. odvodní seznam, soupis odvedených (zaslaných) spisů, peněz atd.

abführen odváděti, odvésti, odevzdati; einen Fluß ~ odvésti řeku; einen Proceß ~ vésti, provésti spor; eine Sache ~ věc odevzdati; eine Steuer, Schuld ~ daň, dluh (za)platiti.

Abfuhrverzeichniß pošt. seznam o dávkách na účet.

Abfuhrsbetrag částka odvedená; **bogen** odvodní arch; **buch** odvodní zázna-

my, kniha o odvodech (peněz n jiných předmětu); **colonne** sloupec odvodu; **consignation** sn. seznam odvodní, s. odvedených věcí; **gegenschein** list odevzdací n odvodní; **gegenstände** předměty odvodní, na odevzdanou, (které se mají odvésti); **register** sn. odvodní seznam; **schein** listina odvodní; **tag** für Steuern dni pro odvod daní.

Abführung odvod, odvádění, odvoz; ~ der Gefälls- strafunterjuchung provedení důchodkového řízení trestního.

Abgabe dodávání, doručování, odevzdání, dávka, daň, poplatek; öffentliche ~ veřejná dávka; besondere ~ zvláštní dávka; ~ eines Gutachten's podání dobrozdání; ~ in eine Besserungsanstalt dáni, odevzdání do polepšovny; ~ eines Stimmgetts odevzdání listku hlasovacího; ~ von Willenserklärung projevení, prohlášení vůle; **ausweis** výkaz o poplatcích, dávkách; **journal** odevzdací denník, denník o dodaných, odevzdaných zásilkách; ~ für amtliche Briefpostenbungen pošt. denník o dodaných listovních zásilkách; **ort** místo doručení; **protocoll** dodací protokol n denník; **schein** zu den Zahlungs-Anweisungen dodací listek k platebním poukázkám; **station** dodací stanice.

Abgaben-einnehmer výběrčí (daní, poplatků); **-frei** dávek prostý; **-rückstand** nedoplatek (dávek), dlužný zbytek dávek; **-tarif** sazba platební; **-vertheilung** rozvržení n rozvrh dávek.

Abgabebuch kniha odevzdací; **-confignation** odevzdací seznam, výkaz; seznam odevzdaných věcí; **-recepisse** dodací n odevzdací listek; **-register** seznam odevzdací; **-schein** listek dodací, doručenka; **-verzeichnis** = **-confignation**.

Abgang odchod; odjezd; ztráta; nedostatek; ~ von Einnahmen nedostatek příjmů; theilweiser ~ schodek; ~ der Ware odbyt zboží; bei ~ pro nedostatek, poněvaž (když) tu není...; einen Officier in ~ bringen důstojníka mezi ztracené počítati; post nach ~ des Zuges po odjezdu vlaku; ~ bei Vorrathserhebungen ztráta, úbytek, schodek (při lihu a cukru); ~ von Paceten post. ztráta balíčků; Abgänge im Personalstande úbytek ve stavu osob; bei der Revision der Cassa wurde ein ~ von 100 fl. constatirt při prohlídce pokladny byl zjištěn schodek 100 zl. n bylo shledáno v pokladně o 100 zl. méně; bei einer Sendung wurde ein Gewicht-, Wert-, Inhalts- ~ constatirt bylo zjištěno, že ubylo váhy, ceny, obsahu zásilky n byl zjištěn úbytek váhy, ceny, obsahu zásilky;

bei ~ eines Erben když dědice není; bei ~ rücksichtswürdiger Gründe pro nedostatek důvodů hodných zřetele (poněvaž tu není...); ~ rechtlicher Beweise nedostatek právních důkazů; wegen ~ rechtlicher Beweise poněvaž tu není právních důkazů.

abgängig nedostatečný, chatrný, nepřítomný, nedostávající se, scházející; ~ sein scházeti, nedostávat se.

Abgangsprüfung zkouška na odchodnou; **-rechnung** účet o schodku; **-register** post. rejstřík zásilek pro cizinu (rejstřík zásilek vypravených do ciziny); **-station** stanice odjezdní; **-verzeichnis** seznam schodku; **-zeit** čas odchodu; **-zeugnis** vysvědčení na odchodnou n propouštěcí.

abgeben dodati, odevzdati, odvésti; eine Erklärung ~ vyjádření podati, vyjádřiti se, prohlásiti se; ein Gutachten ~ podati dobré zdání; ein Urtheil ~ úsudek pronésti; ein Zeugnis ~ svědectví vydati.

abgehen odcházeti; nedostávati se; es ist davon abgegangen sešlo s toho; vom Vertrage ~ upustiti od smlouvy; auf einen Eid ~ uznati na přísahu; von seiner Meinung ~ upustiti od svého mínění; S-m geht etwas ab nedostává se komu čeho; viz Abgang.

Abgehen odchod; ~ von et. upuštění od něčeho.

abgelaufene Frist lhůta prošlá n uplynulá.

Abgeld srážka, diskont.

abgelebt věkem sešlý, vyžilý.

abgeleitet odvozený; ~ er Besitz odvozená držba.

abgemacht ujednáno.

abgemagert vyhublý.

abgemessen odměřený.

Abgemessenheit odměřenost.

abgeneigt odkloněný, odvrácený, nepřiznivý, nepříchýlný; man wäre nicht ~ nebyli bychom proti tomu, nezdržali bychom se.

abgenutzt, **abgenutzt** opotřebovaný; ~ e Staatsnoten opotřebované státovky (oběhem).

Abgeordnete(r) zřízenec, poslanec.

Abgeordneten-haus poslanecká sněmovna; **-immunität** nedotknutelnost poslanecká; **-wahl** volba poslance.

abgeriffen post. odcestoval.

abgeriffen utržený; ~ es Land úrva, urvaná země.

abgerundet zarovnaný, zakrouhlený, okrouhlý; rovně, okrouhle.

abgesagter Feind úhlavní, odpovědný nepřítel.

Abgesandte(r) vyslanec.

Abgeschlossenenheit uzavřenost.

abgesehen von ... viz absehen.

abgefondert oddělený; ~ adv. zvlášť, odděleně; ~ e Einkommenbesteuerung von Familie

mitmitgliedern zvláštní uložení daně z příjmu členům rodiny.

abgespannt ochablý, umdlený.

Abgestumpftheit otupělost.

abgetragen obnošený, ošumělý, zvěšlý.

abgewähren (den Vergtheil) postoupiti podíl na dolu.

abgewöhnen sich et. odvyknouti (si) čemu..

abgezählt odpočtený.

abgliedern rozčlankovati.

Abgott modla.

abgrenzbar omezitelný.

abgrenzen omeziti.

Abgrenzung vymezení, ohraničení; bezirkeweise ~ omezení dle okresů, na okresy.

Abgrenzungs-commission ohraničovací komise; **-fläche** omezná plocha; **-linie** omezná čára; **-pfeiler** ohradní pilík; **-punkt** omezný bod;

-strecke hor. ohradní střída.

Abgrund propast, hlubina.

Abguß odlévání, odlitek,

výlevka; **-rinne** žlábek výlévací.

abhalten S-n von etw. zdržeti koho od čeho; eine Tagfahrt ~ stání míti, konati; eine Generalversammlung ~ konati valnou hromadu; das Standrecht über S-n ~ souditi někoho stanným právem n náhlým soudem.

Abhammung der Gährbotliche (des Kühlstockes) odměření, přeměření, odcejšování kvasných kádi (chladiče, chladicího štoku); ~ auf zwei, drei

Abstufungen beim Rühstoffe odcejšehování na dva, tři vary; ~ bei den Gährbottichen odměření na dvoje, troje plnění.

abhandeln vyjednávati; die Verlassenschaft ~ projednávatí pozůstalost.

abhanden kommen ztratiti se; ~ sein nebýti po ruce.

Abhanden-kommen ztráta; ~ eines Einlagebüchels ztráta vkladní knížky; ~ eines Telegrammes ztráta telegramu.

Abhandlung pojednání, úvaha; ~ der Verlassenschaft projedná(vá)ní pozůstalosti; zur ~ zuständig příslušný k projednání.

Abhandlungs-acten jednací (pozůstalostní) spisy; **-geschäft** projednání; **-instanz** soud, úřad pozůstalostní; **-kosten** útraty a náklady projednání; **-pflege** projednávání pozůstalosti; **-pfleger** projednavatel pozůstalosti; **-protocoll** jednací zápisník, protokol; **-recht** právo k projednání pozůstalosti; **-richter** soudce projednávající; **-tagfahrt** stání jednací.

Abhang stráž, svah.

abhangen skláněti se; von 3-m ~ odvislým býti od koho, záviseti na kom; von et. ~ záviseti, záležeti na čem.

abhängen odepnouti, vysunouti; viz též abhangen.

abhängig sklonitý, svážený; závislý; von 3-m, von etw. ~ sein záviseti na kom, na čem.

Abhängig-erklärung prohlášení závislým.

Abhan úseč; hor. úpadní střída, hloubení.

abhauen osekati, utiti, uraziti.

abheben snimati, sundati, sejmouti, odklopiti, skládati, složiti; hor. das Hangende e-s Minerallagers ~ odkrytí a obnažení minerální ložisti; snimati (při hře v karty).

abheffen e-r 3. odpomoci čemu n od čeho; e-m überstunde ~ zlořádu přitřž učiniti, zlořád staviti; napraviti něco.

abheftlich napravitelný, překonatelný.

Abhieb od-, podsekávání. **Abhilfe** pomoc, náprava; přitřž; ~ schaffen, ~ treffen = abheffen.

abhilflich viz abheftlich.

abholen (3., et.) odvésti, vzíti s sebou, zajíti pro koho; dojíti pro něco, vyzdvihnouti něco; 3. ~ lassen poslati pro koho; die Acten sind beim Referenten abgeholt spisy buďtež u referenta vyzdvíženy.

Abholungsfrist lhůta k odnesení si n k odvezení si.

Abholz (Ausräumholz) odpadky (dříví), třísky, školky; souš.

abholzen posekati, vymýtití.

Abholzung posekání, vymýcení.

abhorchen vyposlechnouti, vyslechnouti.

abhören vyslychati.

Abhörung výslech, slyšení.

Abhub hor. snímka; ~ fiste snimačka.

abhungern (3.) vyhladoviti koho.

abhüten spásti.

Abjudication zamítnutí (soudní); rozsouzení, rozhodnutí sporu; abjudikace.

abjudicieren rozsouditi (spor); zamítnouti, abjudikovati.

abkanten hranu sříznouti.

abkanten osnovati, nastrojiti; die Sache war gut abgefartet věc byla dobře navlečena.

Abkartieren pošt. kartování.

Abkauf od-, výkup.

abkaufen (od)koupiti co od koho.

Abkäufer kupec.

abkauflich prodejný.

Abkaufspreis kupní cena.

Abkaufung koupě.

abkehlen vyžlábkovati.

abkehren (jid) odvrátiti (se) od čeho; hor. důl opustiti.

Abkehr-schein, -zettel list propouštěcí, odchodný.

abkloppen klopýtntouti, překotiti se.

abklaffen odstávati, odchlipovati se, nepřiléhati.

Abklatsch obtah (kartáčový otisk), oplesek; jýwader ~ slabý odlesk, slabé napodobení; **-maschine** stroj otiskovací.

abklatschen typ. obtáhnouti, oplesknouti.

Abklatscher obtahovač, opleskovač.

abknallen vybuchnouti; e-e Flinte ~ vystřeliti z pušky.

Abknallen výbuch, výstřel.

abkommen sejiti s čeho; es hat von et. abzukommen má sejiti s čeho; mit 3-m ~ srovnati n shodnouti se s kým.

Abkommen shodnutí se, smlouva; es erhält sein ~ von et. sejde s čeho; ein ~ treffen shodnouti se.

Abkommenchaft potomstvo.

Abkömmling viz Abstammung.

abkräften seslabiti.

Abkühl-apparat chladič;

-kammer chladiřna; **-trog** chladnice.

abkühlen ochlazovati.

Abkunft původ, rod; úmluva, dohodnutí.

abkürzen skrátiti, skracovati; 3. am Loose ~ skracovati mzdu komu.

Abkürzung skrácení; skratka, skratek.

Abkürzungszeichen skratkové znaménko, skratek, značka skratková.

abladen skládati, složiti.

Abladen skládání.

Ablader skladač.

Abladung složení, skládání.

Abladungs-geld skladné; **-ort** skladiště; **-platz** skladiště, místo ke skládání;

-schein potvrzení o složení;

-speien útraty při skládání zboží.

Ablage složení.

Ablagerung (v. Baukunst ic.) skládání (rumu stavebního atá.); vod. naplavenina, nános.

Ablagerungsplatz skládka; **-station** skladištní stanice.

ablang podlouhlý.

ablängen (e-e Streife) hor. střídou rozvésti.

Ablafs vod. spoušť, splav; slevení; **-graben** strouha vypustná; **-hahn** kohout vypustný; vy., spouštěcí; **-schleuse** splav; **-ventil** záklopka n. zámyčka spouštěcí n. popouštěcí, z. pro odtok, z. odtoku (viz též Abflusventil).

ablassen upustiti od čeho, zanechati čeho; von der Klage upustiti od žaloby; vom Strafverfahren upustiti od trestního řízení; das Wasser vod. vypustiti n. spustiti.

Ablaffen der Bierwürze popouštění mladinky, spílání.

Ablaffung upuštění; vom weiteren rechtlichen Verfahren o vom weiteren Strafverfahren upuštění od dalšího právního n. trestního řízení, zanechání dalšího právního n. trestního řízení (v důchodkovém trestním právu).

Ablässigen ansuchen žádost upouštěcí, za upuštění od řízení; **-beschluss** usnesení upouštěcí; **-erklärung** prohlášení upouštěcí; **-verfahren** řízení upouštěcí; **-verhandlung** jednání upouštěcí.

ablaucern vypátrati, vyčistiti.

Ablauf odtok; uplynutí, minutí; bis zum e-r Frist až

do projití n. vypršení n. uplynutí lhůty; nach e-s Jahres po roce, po uplynutí roku; ~ der Recursfrist projití n. uplynutí n. vypršení n. minutí stěžovací lhůty; nach e-einer viermonatlichen Frist až vyprší lhůta čtyřměsíční; nach des Versicherungstermines až dopadne čas pojistný; nach der Zuwartungsfrist až dojde (vyjde) lhůta, doba vyčkávací; ~ der Überführung odtok zátopy; ~ der Zeit uplynutí času (viz Zeitverlauf); **-siru-pumpe** čerpadlo na steklý syrob; **-wasser** der Tabak voda z tabáku odtékající, tabáková voda; **-wassercanal** stoka pro odpadní vody.

ablaufen odběhnouti; odtéci; uplynouti, pře., projiti; hor. das Erz ~ rudu svázeti.

Ablaufsfrist lhůta dospělosti, končící.

ablängern zapřítí, od., zapíratí, popíratí; den Besitz ~ zapíratí držbu.

Ablängnung zapření, zapírání, popření; **-s-eid** přísaha záporná.

ablängern vy(po)slechnouti.

abläuten odzvoniti.

Abläutezeichen geben viz abläuten.

Ableben smrt, úmrtí; bis zum ~ zuwarten počkati, až zemře; ~ (des Beamten) úmrtí (úředníka).

Ablegegebür poplatek za skládání n. skladištní, skladné.

ablegen odložití, sundati; zanechati; složití, skládati; ein Befehnis ~ doznati, přiznati se; e-n Eid ~ přísahu vykonati; Gelübde ~ slib vykonati; e-e Prüfung ~ zkoušku vykonati, podrobiti se zkoušce; die Prüfung mit gutem Erfolge ~ vykonati zkoušku s dobrým výsledkem; Rechnung ~ složití účty, dáti účty; e-e Zeugenschaft ~ svědectví vydati, dosvědčiti; von der Arbeit ~ propustiti z práce.

ablegieren na rok vyhostiti.

Ablegung složení, sejmutí; ~ von der Arbeit propuštění z práce; ~ der Prüfung, Prüfung ~ vykonání zkoušky.

ablehnen odmítnouti co; odepřítí komu co; ein Amt ~ odmítnouti úřad; ein Vermächtnis ~ zamítnouti odkaz; ein Gericht o e-n Richter ~ soud n. soudce odmítnouti; e-n Antrag ~ návrh zamítnouti.

Ablehnen odmítání, odpírání, zamítání.

ablehnend zamítavý (s).

Ablehnung odmítnutí, zamítnutí, odepření; e-s Gerichtes o Richters odmítnutí soudu n. soudce; e-s Amtes, e-s Antrages zamítnutí úřadu, návrhu; ~ der Protocollunterfertigung odepření podpisu protokolu; ~ der eiblichen Aussage über Besitz der Urkunde odepření přísahné výpovědi o držbě listiny; ~ der Parteienausfrage odepření výpovědi od stran; ~ der Wahl odmítnutí

volby; e-s Vermächtnisses zamítnutí odkazu; e-r Zahlung odepření placení; ~ der Zustimmung odmítnutí příslušnosti.

Ablehnungsgrund důvod k (n. pro) odmítnutí; **-recht** právo od., zamítací.

ablehnen vydlužiti si, vypůjčiti si.

ableisten vykonati; spláceti; die Militärpflicht ~ konati brannou povinnost; den Eid ~ přísahu vykonati, provésti.

Ableistung vykonání; ~ des Eides odpřísáhnutí.

ableiten odváděti, od., vyzovovati; Wasser ~ vodu od., sváděti; e-e Forderung ~ důsledek odvozovati.

Ableiter (Condensationswajfer-) svodník vod kondensovaných.

Ableitung svádění, odvozování, vývod; ~ der Gewässer svádění vod; ~ der Electricität únik elektriny (elektrina uniká); ~ der Niederschlagswasser s., odvádění vod srážkových; geheime ~ potrubí, zařízení k tajnému odvádění tekutiny.

Ableitungs-canal stoka odváděcí n. odvodní; **-graben** strouha odvodní; **-rinne** žlab odvodní; **-röhre** trouba odvodní; **-stange** (des Blit-ableiters) tyč svodná (při hromosvodu).

ablenken odvracetí; odváděti; den Verdacht ~ podezření odvrátiti.

Ablenkung odvracení; odvádění.

ablefen čísti, předčítati; sbíratí, sebrati.

Ablefen (schriftlicher Aufträge) předčítání, čtení (napsaných řečí).

Ablegungsmarke viz **Absehen**.

ableugnen upíratí, zapíratí, zapřítí viz **ablängnen**.

abliefern odvésti, odevzdati, dodati.

Ablieferung dodání, odevzdání, odvedení; ~ des Reisegepäcks odevzdání cestovního zavazadla.

Ablieferungs-buch kniha dodávek; **-prämie** odměna za dodání; **-schein** (vor der Lieferung) listek podávací; (nach der Lieferung) listek přijímací, stvrzenka; **-termin** lhůta odevzdací, dodací; **-zeit** čas dodání.

Ablöhung výplata, odměna.

ablösbar výkupný, vývazný; odlučitelný. **-feit** výkupnost, vývaznost.

ablöschen zhasiti; stíratí, setřítí, smazati; e-n Schulposten ~ odepsati dluh.

ablösen odloučiti, oddělití; vykoupiti, vyvaditi; zapraviti; vystřídati; ein Capital ~ splatiti kapitál; ein Pfand ~ vyplatiti zástavu.

Ablöserwächter střídací hlídač.

Ablösgebür výkupné; ~ für beanftragtes Tabakmateriale výkupné za závadný tabák.

ablöslich výkupný, vývazný; odlučný.

Ablösung oddělení; vykoupení, vyvazení, s-, vyplacení; vystřídání; ~ e-r Grunddienstbarkeit, e-r Kassař vyvazení n výkup služebnosti pozemkové, břemena věcného; hor. výkup t. j. opětne připuštění k podílu na horách; ~ von Siebigkeiten vyvazení n vyplacení dávek; ~ e-r Leistung výkup dávky n plnění; ~ von Postmarken odlepení známek; ~ der Bahmwächter vystřídání hlídačů dráhy.

Ablösungs-betrag výkupné; **-capital** kapitál vyvazovací n výkupný; **-commission** komise vyvazovací; **-gebür** viz **-betrag**; **-mannschaft** střídací mužstvo; **-preis** cena výkupní(á); **-renten** důchody výkupné; **-schema** schema výkupní n vyvazovací; **-vertrag** výkupní smlouva.

abmachen oddělati, odnítí, sundati; s-, dokončiti; ujednatí, sjednatí; abgemacht **Preis** ujednaná cena; abgemachte Sache hotová věc, hotová událost.

Abmachung ujednání; úmluva; ~ treffen smluviti se n shodnouti se os.

abmahnen vystřící, vystříhati koho před čim.

Abmahnung výstraha.

abmarken omeziti, vyměřiti.

Abmarkung omezení, mez, hranice.

Abmaß míra, odměření; **-geld** odměrné.

abmeiern ze statku vypuditi.

Abmeierung vypuzení ze statku.

abmelden odhlásiti.

Abmeldung odhláška.

Abmeldungsnotiz tel. odhlášovací noticka n zpráva n telegram.

abmessen měřiti, odměřovati, vyměřovati.

Abmessung odměření, odměr.

Abmessungs-aussweis výkaz odměrů; **-gebür** odměrné.

abmieten najmouti.

Abmieter nájemce, nájemník.

Abmietung nájem.

abmildern zmírniti.

abmindern zmenšiti, ztenčiti.

Abminderung zmenšení, ztenčení.

Abmusterung propuštění ze služeb námornických.

Abnahme odnětí, snětí, přijetí; ubývání, úbytek; ztráta, klesání; odbyt; obch. odebrání, převzetí; ~ des Hofgehaltes úbytek hodnoty líhu; ~ der Anglobung přijetí slibu; ~ des Eides vyslechnutí přísahy; ~ des amtlichen Verschlusses sejmnutí úřední pečeti n závěry, odpečetění; ~ des Waffers opadání vody; **-buch** knížka odběrní (odběrací) n nákupní.

abnehmen odnímatí, se-

jmouti, odbíratí; obch. převzítí; ubývati, upadati, klesati; vzítí, odejmouti; e-n Eid ~ vyslechnoutí přísahy; ein Bericht ~ slib od koho přijmouti; die Zahl hat abgenommen počet klesl; das Wasser nimmt ab voda opadá.

Abnehmer odběratel, zákazník.

Abnehmung viz **Abnahme**.

abnehmung nechuť, odpor; unüberwindliche ~ nepremožitelná n nepřekonatelná nechuť.

abnormal nepravidelný, mimořádný, abnormální.

Abnormität nepravidelnost, odchylka, abnormita.

abnütigen (S-m et.) vynutiti na kom co, přinutiti n přiměti koho k čemu.

abnutzen, **abnützen** opotřebovati.

Abnutzen, **Abnützen** viz **Abnutzung**.

Abnutzung opotřebení; ~ des Pachtobjectes opotřebení pachtovaného předmětu.

Abnutzungs-betrag účet. suma, částka na opotřebení;

-prozent procento na opotřebení, procento výtrátné.

abolieren odkliditi, shladiti, zničiti, vykoupiti.

Abolition abolicie, milost, výkup.

Abolitions-recht právo abolicie n k udělení milosti;

-vertrag smlouva výkupná.

Abonnement předplacení.

Abonnements-büchel abonentní knížka; **-karten** abonentní n předplatný(i) listek;

-periode předplatná doba;
-preis předplatné, cenapředplatná (i); -quittung stvrzenceka předplatní; -schein předplatní listek; -tarif sazba předplatní; -termin lhůta předplatní.

Abonnent - weg způsob předplacení.

Abonnierung předplacení.
abornern vyslati, vypraviti, zříditi.

abornen viz abornern.

Abort záchod.

abornieren (u nas) potratiti, (u zvířat) zmetati.

abortiv zvrhlý.

Abortiva, Abortivmittel prostředky pro potracení.

Abortus potracení, předčasný porod; plod potracený; (u zvířat) zmetek.

abpachten spachtovati.

abpacken skládati, složiti.

Abpacker skládač.

abpeinigen ztrýzniti.

abpfählen koly ohraditi, okolikovati.

abpfänden zabaviti.

Abpfändung zabavení, zábava.

abpflöden vykolíkovati.

abpfriinden doživotně zapoplatiti.

abplanen osnovati.

abplattten sploštiti.

Abplattung sploštění.

abplatzen odprasknouti, odpuknouti, odtrhnouti se;

abplätzen (ein Gewehr) vystřeliti; e-n Baum ~ lihovati, lizovati, cejchovati strom.

abplündern vydrancovati, vypleniti.

abprägen otisknouti; Gels ~ peníze raziti.

Abprägung otisk.

abpressen vynutiti.

Abpressung vynucení.

abprozessieren vysouditi, při vyhráti.

abpumpen odpumpovati.
abputzen omítku seškrábat.

abquetschen rozmačkat.

abquittieren (vy)kvitovati n stvrditi příjem.

abradern utrmáceti, utahati, uondati.

abradieren vyškrabat.

Abrait-schein, -zettel list odchodný n propouštění.

abrathen sraditi koho s čeho, odvrátiti koho od čeho, varovati koho čeho; ein Geheimnis ~ uhodnouti tajemství.

abrauben uloupiti.

Abraun rum; -platz rumoviště; -falz jalové, pokryvné soli, vrchní škraloup, kůra.

abraumen odklízeti, odklíziti, odstraniti.

Abräumer uklízeč, odklízeč.

Abräumung odklizení, odstranění.

abraupen sbíratí housenky, očisťovati od housenek.

abrechnen sraziti, odčítati; sich mit B-m ~ sčítovati s kým, vypořádati se s kým.

Abrechnung odečtení, odpočet, srážka, sčítování, pořádek; gegenseitige ~ vzájemné sčítování s kým; in ~

bringen odečísti; ~ pflegen sčítovati, vypořádati se s kým, pořádek (u)dělati; monatliche ~ měsíční sčítování (ve vinopalnách); ~ mit den Eisenbahnen sčítování s drahami; ~ anlässlich der Enthebung pořádek o požadavcích a povinnostech (při vystoupení od fin. stráže); voj. ~ des Contingents odpočítání kontingentu; ~ der Passivzinsen odečtení passivních úroků.

Abrechnungs-buch kniha pořádnosti; -contobuch kniha vzájemného účtování, kniha pořádnosti; -ertrag sčítovaná náhrada; -gutahung pohledávka ze vzájemného sčítování; -schuldigkeiten závazky ze vzájemného sčítování; -tag den sčítovací.

abrechts na ruby.

Abrede ujednání, smlouva; odpírání, popírání; in ~ stellen popírati.

Abreden přemlouvání.

Abreise odcestování, odjezd.

abreißen u-, odtrhnouti, sbořiti, strhnouti; (e-n Gipfel) ~ otrhati (svršek).

Abreißen odtrhnutí, otrhání; ~ von Kundmachungen strhnutí n stržení vyhlásek; ~ von Warnungszeichen strhnutí výstražných znamení.

Abrichtegebür poplatek tržní.

Abriß útržek, úrva; náčrtek, nástin.

abrollen svaliti, skutáleti; per Frachtgut ~ lassen dáti vypraviti jako náklad.

abrundern zarovnat, zaokrouhliti.

Abrundung zarovnání; ~ (bei Bemessung der Gebühren) zarovnání, zaokrouhlení; ~ von Percentbruchtheilen bei den Nachlässen zarovnání procentových zlomků při slevách (berní).

abrutischen sesouti se, sesypati se.

Abrutischung sesutina, sva-lenina, sesypání.

abragen odřici, odepřiti; odvolati, zrušiti.

Abrah přestávka, odstavec, oddíl, položka; obch. odbyt; feiner ~ fuden nejiti na odbyt;

-bollette boleta odbytí; -bot-tisch čerící káď; -gebiet odbytíště; neue ~ e den Erzeugern

eröffnen výrobcům opatřiti nová odbytíště; -grube jáma usazovací; -pfanne pánev usazovací; -fingen od-

padné nástavky; -weise v přestávkách, po kousku;

-zeichen odstavečové znaménko, znaménko pro nový odstavec.

Abjauern zbavení kyse-

liny.

Absees hliza.

abschaffen odstraniti, zrušiti, vyhostiti, vypověditi; aus sämtlichen Kronländern ~ vyhostiti ze všech korunních zemí.

Abschaffung odstranění, vyhostění; ~ vom Gewerbe trest odejmutí živnosti; ~ aus dem

Grenzbeiräte vyhoštění z (po-)hraničního okresu.

Abjählen des Majens ryti drnu.

Abjähung odhad.

Abjähungsprotocoll odhadní protokol.

Abjehen osklivost; **a-lich** ohyzdný; **-lichheit** ohyzdnost.

abjehen odstrčiti, odstrkovati; trest. poslati postrkem; er wurde abgehoben poslali ho postrkem, přišel postrkem.

Abjehbling hnanec.

Abjehbung postrk.

Abjehd propuštění; propuštěcí list; výhost.

Abjehdsurkunde propustný list.

Abjehlag srážka, odečtení; sil. patník; hor. odrážka; auf ~ na srážku čeho n z čeho.

abjehlagen odepřítí; stav. sbořiti; strhnouti, sraziti, odepsti; účetn. odečísti, odraziti.

abjehlagig odmítavý, odpiravý; ~ bejcheiden zamítouti, nepovoliti, nevyhověti; eine ~ Antwort erhalten býti za-, odmítnut, dostati od-, zamítavou odpověď; er Bejheid zamítací výměr.

Abjehlagspost srážková n odčetná položka; **-zahlung** splátka, splácení, úplata, placení na srážku.

abjehlehen odepnouti, odloučiti, od-, rozvázati; uzavíratí; sjednati; e-e Ehe ~ vejíti n vstoupiti v manželství; Journal, Rechnung ~ uzavříti denník, účet; e-n Vertrag ~

smlouvu uzavříti; abgeholfener Wablact skončený úkon (akt) volební; abgeholfen am... bei der unermittelten Scontrierung uzavřeno dne... při nenadále přehlídce.

Abjehliehung (e-s Bejchlieses) uzavírání, sjednání, smluvení (obchodu).

Abjehluß uzavření, dojednání, sjednání (obchodu); obch. závěrka, ukončení; ~ der Journalle závěrka žurnálu; ~ der Rechnungsdocumente (u)závěrka účetních dokladů; **-nummer** poslední, konečné, závěrečné číslo; **-provision** provise; **-ventil** uzavírací n odváděcí zámyčka; **-vorrichtungen** (in Bierbrauereien) zámyčky, zamýkači n uzavírací zařízení (v pivovárech).

abjehneiden uřezati, oddělití; hor. přestávati; (e-n Gipfel) ~ ořezati (svršek).

Abjehneiden ořezání; hor. úseč, konec, mez.

Abjchnitt úkrojek, ústřížek; oddíl, stat; úryvek; ~ e-r Ammeijung ústřížek u pokázky; **-coupon** kupon pokázkový; **a-weise** úryvkovitě.

Abjchnibel stav. tříška.

abjchöpfen sbíratí; A- der Strupe slévání syrobů.

Abjchraubegewehr šroubovnice.

abjchreden odstrašiti.

abjchredend výstražný, odstrašující.

Abjchreckung odstrašení

výstraha; **-s-theorie** odstrašovací theorie.

abjchreiben opsati; odepsti; vymazati; e-e Steuer ~ daň odepsti; ein Grundstück (im Grundbuche) ~ pozemek odepsti; e-en Miidstand ~ nedoplatek odepsti, vymazati.

Abjchreibung opis, opisování; odpis, odepání; výmaz; ~ der Steuern, Gebüren ic. odpis daní, poplatků atd.; ~ des angewiesenen Betrages odepání poukázané sumy; ~ des rüidgezählten Betrages výmaz vrácené sumy, částky; ~ auf e-r Schuldburnde odepání, odpis na dlužní listině.

Abjchreibungs-, Amortisations-, Verlustreservecornde fondy pro odpisování, fondy umořovací, rezervní fondy pro ztráty.

Abjchreibungs - colonne sloupec pro odpisy.

abjchreiten krokem odměřovati; odejítí.

Abjchriřt (von o aus) opis (čeho n z čeho), přepis, amtliche, einfache ~ opis úřední, prostý; ~ von Telegrammen opis telegramů; ~ der Rubrik opis rubriky; ~ nehmen opatřiti si opis, opsati si.

Abjchriřtnahme opatření si opisu n opsání; ~ von Urkunden durch den Bejchulbigten opis (opatření si opisu) listin se strany obviněného.

Abjchurf odryv.

abjchürfen hor. dokutati.

Abjchürfs (Abjchürfsgriff) spád, sráz, odpad; Abjchürfs an Stra-

ßen srázy u silnic; **-boden** spodiště; **-damm** hráz zavrání, přehrada údolní.

abjchwächen zeslabiti, oslabiti.

Abjchwächung zeslabení, oslabení.

abjchwören odpřisáhnouti co kómu.

abjehen nehleděti k čemu, nepřihlížeti k čemu; es ist gar nicht abjehen nelze ani dohlédnouti; von der Ladung ~ upustiti od obelání; abgehoben davon nehledic n nepřihlížejic k tomu.

Abjehen bei Wagen, Cubzierapparaten cejch. ukazováček (-čky) vah, krychloměřů.

Abjeite stav. zadní strana; ~ e-s Daches bok, svísel střechy; přístavek, postranní stavění.

Abjender odesílatel, zasílatel.

Abjendung odesílání, odeslání, zaslání; ~ einleiten zadržiti posláni.

abjentieren nebýti přítomen.

Abjentierungsbewilligung povolení vzdáti se, povolení ke vzdálení se; **-gejud** žádost za povolení vzdáti se.

Abjentabelle výkaz nepřítomných; výkaz o nepřítomnosti.

abjehen prodávati; sesaditi.

Abjehen sesazení; das ~ des Kindes odstavení dítěte.

Abjehung sesazení.

Absicht úmysl; erfürte ~ zjevný úmysl; die ~ haben o hegen zamýšleti; je nachdem die ~ zu Grunde liegt dle toho, jaký jest úmysl; in ~ auf et. hledic k čemu; co do ... , co se týče (s gen.); vzhledem k čemu; in ~ auf die Stempelsicht v příčině n co do povinnosti kol-kovní, hledic k povinnosti kol-kovní, pokud se týče kolkovní povinnosti; **a-lich** zúmyslně, schválně; **a-er Mord** zúmyslná vražda; **-lichtheit** zúmyslnost, schválnost.

absolut naprostý, abso-lutní; naprosto; **-e Stimmen** meřbřit nadpoloviční, abso-lutní většina hlasů.

Absolutismus samovláda.

absolutistický samovlád-ný(ě).

Absolutorium vysvědčení na odchodnou, absolutorium; dem Rechnungseger wird das ~ ertheilt účtujícímu se uděluje konečné schválení, vyřízení (propuštění).

Absolvierung odbytí, ab-solvování.

absonderbar oddělitelný.

absondern odděliti co od čeho.

Absonderung oddělení.

Absonderungs - protocol dílejší protokol; **-recht** právo na oddělení n na rozdělení; **-urkunde** list(ina) dílejší.

Absorption pohlcení, vstře-bání, vssání.

Absorptionsapparat přis-troj k pohlcování n pohlcová-cí.

abspannen popustiti, po-voliti; oslabiti, vysíliti koho; vypráhnouti.

Abspannung ochablost.

absperren zavřiti; zahra-diti.

Absperrhahn kohoutek za-vírací, závěrný.

Absperrung in dunkler Zelle zavření v tmavé komoře; ~ durch Schranken zahrazení.

absprechen et. upírati co; ~ über et. rozhodnouti, rozsou-diti co; das Gericht spricht et. ab soud odepírá co.

Absprechung odepření, upí-rání; rozsouzení.

abstammen pocházeti od koho.

Abstammung potomek.

Abstammung rod, původ.

Abstand vzdálenost; zřek-nutí se čeho.

Abstandsgeld odstupné.

abstatten odvésti, odby-vati; e-n Bericht ~ zprávu po-dati; e-e Schuld ~ dluh za-platiti.

Abstattung odvedení, po-dání, odevzdání, platba, od-vod, zapravení, zaplacení; „dal“ „zapraveno“.

Abstattungs-ausweis vý-kaz o platbách, výkaz pla-tební n odvodní; **-colonne** sloupec platební (odvodní); **-urkunde** listina odvodní n platební; **-verrechnung** účto-vání odvodů.

Abstüber štětec k opra-šování, smeták; **-erzeuger** hotovitel smetáku.

absichten odpíchati, s-, od-bodati; vypustiti (vodu); vy-

kliditi, vybrati; abgesto-dene Schläde vypuštěná struska.

Absicht-eisen železný kolík vytyčovací; **-pfloch** kolík vy-tyčovací.

absichten vytyčiti; vykolí-kovati.

absichen upustiti od čeho.

Absicherung upuštění od čeho, ustoupení, vzdání se čeho; **-s-erklärung** upouštěcí pro-hlášení, prohlášení o upu-štění.

absichten sestoupiti, vy-stoupiti; **-de Linie** čára n linie sestupná.

Absichtequartier přechod-ný byt, nocleh; sein ~ nehmen ubytovati se, sestoupiti kde.

Abstellung odstranění; ~ von Mängeln odstranění vad; voj. odvod.

abschneppen okolkovati, ra-zítkem n kolkem opatřiti n označiti; cejch. pozna-kovati, cejch cvěřovací vyznačiti (vyraziti, vypáliti, v(y)tisk-nouti, v(y)leptati), cejchem označiti.

Abschneppung cejch. ocejcho-vání, označení cejchem; ~ der Stempelfarben okolkování kolků, přitištění razítka na kolek; **-s-zeitchen** výtisk ra-zítka.

abschneiden odumírati, od-umřiti; **A-** e-s Baumes hynutí stromu.

Abschichtarbeit práce výpu-stná.

absichten vypuditi, vyvésti (ze statku).

Absichtung vypuzení (ze statku); ~ der Traßit zrušení trafiky.

absimmen hlasovati o čem.
Absimmung hlasování; namentliche ~ hlasování dle jmen.

Absimmungs - ergebnis výsledek hlasování; **-ord-nung** pořad n řád hlasovací; **-zettel** listek hlasovací.

Absinken zdržení se, ne-súčastnění se čeho, abstinence.

Absicherung (beß Walbes) po-vykácení, posekání (lesa).

abstrafen potrestati.

Abstrafung potrestání; **-s-certificat** trestní certifikát, certifikát o potrestání.

abstreifen odřiti, stáhnou-ti; e-n Act ~ spis vyjmouti n vyloučiti n odložití.

abstreiten vysouditi, upí-rati.

Abstrieb škrtnutí, srážka; stírka.

abströmen plaviti po vodě; e-n Theil des Ufers ~ kus břehu odnésti.

abstufen odstiňovati, roz-tričovati; Gepäcktransportge-bühren ~ roztričovati (poplatky) dovozně ze zavazadel.

Absstufung stupnice, stup-ňování, odstín, stupeň; nach Verabstufungen dle stupňů hodnoty, dle stupnice hod-notnosti.

Absurz pád, sřícení, sráz; ~ von Unterbauobjecten sřícení spodních staveb.

abstürzen sřítiti se, ská-ceti se, spadnouti.

Abstruzšacht přepadací jáma a šachta.

Abjud odvar, svařenina.

abjurd nesmyslný, protimyslný, nemožný, podivný, nepochopitelný, absurdní; ad absurdum et. jiných dovozovati nesmyslnost něčeho.

abtelephonieren odtelefonovati, telefonicky odpovědět; ein Telegramm ~ odtelefonovati telegram, telefonicky sdělit telegram.

Abtelephonierung eines Telegrammes odtelefonování, telefonické sdělení telegramu.

abtelegraphieren odtelegrafovat.

abteufen hloubiti.

Abteufen hloubení.

abtheilbar oddělitelný.

abtheilen oddělovati něco.

Abtheilung oddělení; ~ der Finanzwache oddělení finanční stráže.

Abtheilungs-commandant velitel oddělení; **-grenze** hranice oddělovací; **-leiter** správce oddělení; **-urkunde** = Absonderungs-urkunde dílčí list (in) a.

abthun odstraniti, odkliditi, oddítni, vyříditi.

Abthung (des Concurres atd.) projednání, vyřízení (konkursu atd.).

abtöden umříviti, umořiti.

abtragen odnášeti; einen Bau ~ sbourati stavbu; eine Schuld ~ dluh splatiti; abgetragene Schuldpostl zaplacená položka dlužní.

Abträger odnášeč.

abträglich škodlivý, neprospěšný; e-r Sache ~ sein býti na újmu, na škodu nějaké věci.

Abtragung sboření; splacení.

Abtransportierung odvezení, doprava.

Abtreibearbeit dřevění pažinové, pažení hnané.

abtreiben odehnati, odvésti, zahnat, zapuditi; staré dřevění vyměnit; pažiti; brüchige Gesteinstücke ~ odraziti a strhnouti a odbiti kusy skály; eine Leibesfrucht ~ plod vyhnati.

Abtreiben odvedení, odehnání.

Abtreiber odháněč.

Abtreibung zahánění, vyhnání, vypuzení.

abtrennen oddělití, rozloučiti.

Abtrennung rozluka, rozloučení; ~ von Theilen Bestandtheilen eines Grundstückes oddělení části pozemku.

abtreten et. postoupiti něco; von et. ~ vzdáti se něčeho, upustiti, ustoupiti od něčeho.

Abtreten vom Gewerbe vzdání se živnosti.

Abtretung postup, odstoupení; ~ eines Einlagebuches postup vkladní knížky.

Abtretungs-urkunde postupní listina; **-vertrag** postupní smlouva.

Abtrieb mýcení, kácení, porážení, poruba; **-s-alter** des Holzbestandes dovolené stáří ku kácení stromů; **-s-schlag** mýtina, paseka.

Abtritt odstup.

Abundanz nadbytek, hojnost.

aburtheilen odsouditi; 3-m et. odsouditi koho něčeho; odeřiti komu něčeho soudně.

Aburtheilung odsouzení; odeření.

Abusus nadužití, nadužívání, zneužití; zlořád.

Abverkauf odprodej.

abverkaufen odprodati.

abverlangen vyžádati si něco, žádati o něco.

Abwage cejch, zvázení, odvážení něčeho (na váze).

abwägen odvažovati, uvažovati, potěžkávati; cejch, zvážití, (na váze) odvážití.

Abwäger (Wagmeister) = vážný (na váze).

Abwaggeld vážné, poplatek za vážení.

Abwägung odvážení; ~ der Beweismittel oceňování průvodů a důkazních prostředků; viz **Abwage**.

abwarten vyčkáti.

abwärts dolů; ~ o strompo proudu.

Abwaschen omývání, mytí.

Abwässer = Schmutzwasser splašky.

abwechseln měniti, střídati; ~d střídavý(ě).

Abwechslung výměna, střídání; pestrost, rozmanitost; měnivost, nestálost.

Abwehr ochrana, obrana; ~ der Gewässer hrazení vody, bránění vodám; ~ anstehender Thierkrankheiten zamezení nakažlivých nemocí zvířecích;

~ der Lungenseuche der Rinder zamezení plicní nákazy hovězího dobytka; ~ der Schweinepest zamezení moru vepřového dobytka.

Abwehrgungsmittel prostředek ochranný, chránidlo, zabraňovací prostředek.

abweichen odstoupiti, odchylovati se, různiti se, lišiti se, rozcházeti se.

abweichend odchýlný(ě), nesouhlasný(ě).

Abweichung odchylka, různost; ~ der Angabe, der Aussage úchylna a různost v údají (seznaní), ve výpovědi; cejch. ~ (Fehlergrenze) odchylka a úchylna (od pravosti měř a vah, t. j. největší zákonem (řádem cejchovním) ještě dovolená chyba míry a vahy při cejchování, v živnostech a obchodech); ~ vom (angemeldeten) steuerbaren Verbrauches úchylna od (ohlášené) poplatné výroby, odchylka od ohlášeného způsobu poplatné výroby.

abweisen odmítnouti, odmrštiti, záporně vyříditi, odbýti; den Kläger mit dem Anspruche ~ zamítnouti nárok žalobcův.

abweisend zamítavý, (-ě).

abweislich zamítací; zamítavé, záporné; ~e Erledigung zamítnutí, zamítací vyřízení.

Abweisung odmítnutí, zamítnutí; **-s-grund** důvod zamítací.

abwenden odvracetí.

abwendig odvrácený;
-machen odvrátiti, odváděti od čeho.

Abwendung odvrácení.
abwerfen et. odhoditi, svrh-
nouti, sraziti; **Ertrag** o Gewinn
abmerjen vynáseti, poskyto-
vati výtěžek; **die Grube** wirtj
den Verlag ab dül nahrazuje
náklad; **eine Brücke, Schiene** ~
strhnouti, sbourati most,
splav; **einen Nutzen** ~ užitek
dávati.

abwesend nepřítomný,
vzdálený; ~ **unbekannt** wo
nezvěstný.

Abwesenheit nepřítomnost,
vzdálenost.

Abwesenheitsdauer doba,
čas, trvání nepřítomnosti.

abwickeln rozvinouti, roz-
baliti; **zaprädati**, vyříditi,
skoncovati, spořádati; **Corre-
spondenz** ~ zapřísti dopisování,
korespondenci.

Abwick(e)lung vyřízení,
spořádání; **post.** rozvinuti, roz-
vývoj, rozprázení; ~ **eines Ge-
schäftes** provedení obchodu;
~ **der Rechnungen** skoncování
účtů.

Abwick(e)lungsgeschäft u-
skutečňovací, prováděcí ob-
chod, jednání.

abwirtschafte dohospoda-
řiti; **zkaziti**; **abgewirtschaf-
tet** zanedbaný, vymrskaný.

Abwischen otírání.
Abwischentuch utěrka, utěrka.

abzahlen splácti, splatiti,
uplácti.

abzählen po-, odčítati, od-
(po)čísti.

Abzahlung uplácti; za-
placení; **splátka**; ~ **s-büchel**
knížka splátková; ~ **s-geschäft**
obchod na splátky.

Abzählungsergebnis vý-
sledek odpočítání.

abzehren stráviti.
Abzehrung strávení; úbytě,
souchotiny.

Abzeichen odznak; ~ **der**
Post odznak pošty.

Abzieh-bilderezeuger vý-
robce obtisků.

abziehen odtáhnouti, od-
niti, odpočítati; **Schuld** ~ sra-
ziti, odraziti, strhnouti dluh;
vom Lohne ~ ze mzdy sraziti,
strhnouti.

Abziehen des Serums stá-
čení ssedliny.

Abziehmenerzeuger vý-
robce obtahovacích řemenů.

abzielen směřovati, nésti
se k čemu; zamýšleti et.

Abzug odchod, odtážení;
odečtení, odpočítání, srážka;
nach ~ po odečtení, odečte-li
se; **in** ~ bringen odečísti,
strhnouti, sraziti; **geschäftlicher**
aus einer Verlassenschaft zu öffentli-
chen Anstalten zákonná srážka
z pozůstalosti ve prospěch
ústavů veřejných; ~ **von Aus-
lagen** odpočtení výdajů, ná-
kladů; ~ **an der Frucht** srážka
dovozného; ~ **vom Gehalte**
srážka ze služného; **Steuer-
erhebung durch** ~ vybírání daně
srážkou.

abzüglich odčítaje (-ic,
-ice), odčteně (s gen.), po ode-
čtení, odečte-li se.

Abzugs-brief psaní odpo-
četné, odčtené, (psaní nedo-
ručitelné, na kterém lípi ne-
zaplacené poštovné, porto);
~ **canal** odvodní stoka, trati-
vod; ~ **fähig** od-, srazitelný,
odpočetný; ~ **frei** srážky pro-
stý; ~ **porto** odpočetné neza-
placené poštovné; srážka por-
ta; ~ **post** položka srážková,
srazitelná, srážka; **anrechenbare**
~ položka, již lze odečísti,
sraziti; **nicht anrechenbare** ~ po-
ložka, již nelze odečísti,
sraziti; ~ **quote** podíl, část,
částka srážková; ~ **recht** prá-
vo ke srážce (Steuerabzugsrecht).

Abzweig odvětví; ~ **station**
odbočná stanice; ~ **stelle** vý-
hybka, odbočka.

Abzweigung odbočka, od-
větví.

abzwingen vynucovati, vy-
nutiti.

a. c. (anni currentis) toho
roku, běžícího roku (Januaren
Jahres).

Accent přízvuk.

Accept přijetí, akcept, při-
jatá směnka; ~ **ant** příjemce,
akceptant; ~ **ation** přijetí,
akceptace.

Acceptationsprovision
odměna, provize za přijetí.
acceptieren přijmouti, ak-
ceptovati.

Accession přírůstek, pří-
rost.

Accessit akcesista, pří-
stupčí.

Accessorium přírost; pří-
růstek; příslušenství, věc
vedlejší.

Accidenz (Accidens) ve-
dlejší příjem; důchod; pří-
padek; ~ **drucker** akcidenční
tiskař; ~ **druckerei** akcidenční
tiskárna.

Accise potravní daň, akciz.
Acclamation souhlasné
volání, souhlas, aklamace.

accludieren připojití, pří-
ložiti.

Accommodation přízpu-
sobení.

Accord mzda od kusu,
akord; ~ **arbeiter** dělník pla-
cený od kusu (na akord),
akordní dělník; ~ **lohn** mzda
akordní, od kusu; ~ **pro-**

tocoll akordní protokol.

Accordant akordant.

Accordionfabrik továrna
na harmoniky.

accreditieren pověřiti; eine
accreditirte firma firma úvě-
rem nadaná.

Accreditiv věřící, pověřo-
vací list; (obch.) úvěrní list.

Accrescenz - **recht** právo
akrescenční; právo na pří-
růstek.

Accumulation nahroma-
děni, nakupení.

Accumulator hromadič,
akumulator; ~ **erzeuger** vý-
robce akumulátorů.

Aceton (Essiggeist) aceton,
silice octová; ~ **erzeuger** vý-
robce octové trestí.

Achat-perlenerzeuger vý-
robce perel achátových;

~ **schleifer** brusič achátů;
~ **steinhändler** obchodník
achátem; ~ **warenerzeuger**
výrobce zboží achátového;

-**warenhändler** obchodník achátovým zbožím.

Achtel rameno; **-höhe** podpaždí; **-schnur** náramenice (na stejnokroji).

Achse osa.

Achsen-erzeuger výrobce os; **-fabrik** továrna na osy; **-lager** lůžko hřídele, nápravy.

achten dbáti, pozor míti.

achter vzadu.

achtgeben pozor míti, dáti.

Achtstundentag den s osmi-hodinovou prací.

Achtung čest, úcta; ~ auf den Zug pozor na vlak; ~ des Vorgesetzten úcta k představenému; ~ verlieren pozbyti vážnosti, úctu ztratiti.

Acker role, pole; **-bau** rolnictví, zemědělství; **-baugerätheerzeuger** výrobce polního nářadí; **-bau-maschinenhändler** obchodník s hospodářskými stroji; **-bau-maschinenreparierer** správčák hospodářských strojů; **-bau-ministerium** ministerstvo orby; **-distel** oset, pcháč polní; **-furche** brázda; **-geräthe** rolnické, polní nářadí; **-gerätheerzeuger** hotovitel nářadí polního; **-theil** díl pole.

à conto (a.) na účet; záloha.

A conto-zahlung splátka na účet.

Acquisition nabytí, získání, akvizice; **-kosten** náklady akviziční.

Act jednání, čin, úkon; spis; ~ der öffentlichen Nützlichkeit čin veřejné dobročinnosti.

Acten (Acta) spisy; die Einsicht und Abschriftnahme der ~ (die Einsichtnahme der ~ und Abschriftverfertigung) wird freigestellt dovoluje se do spisů nahlédnouti a opis jich si poříditi; ~ über die Erhebungen behufs Anlegung neuer Grundbücher spisy o vyšetřování za příčinou zakládání nových knih pozemkových; zu den ~ hinterlegten položiti, uložit ke spisům (ad acta); **-aufbewahrung** uschování spisů; **-auszug** výňatek ze spisů; **-bund** (vášcitel) svazek spisů; **-convolut** svazek spisů; **-deckel** desky na spisy; **-einsicht** nahlédnutí do spisů; **-erratumierung** rozebrání spisů; **a-gemäß** srovnale, shodně se spisy; dle spisů; **-inrotulierung** složení spisů; **-lage** znění spisů; nař. der Actenlage dle spisů; **a-mäßig** srovnalý, shodný se spisy; **-rotulus** skladek spisů; **-rüden** hřbet spisů; **-scartierung** vylučování, vyloučení spisů; **-stück** spis, listina; **-vertilgung** zničení spisů; **-verzeichnis** seznam spisů; **-vorlegung** předložení spisů; zur ~ aby připojil (-a, -o), předložil (-a, -o) spisy, za účelem předložení spisů, k připojení (k předložení) spisů; **-vormerk** záznam ve spisech; **-widrig-**

keit odpor se spisy, nesrovnalost, neshoda se spisy.

Actie akcie, vklad a podíl při podniku; ~ auf Subhaber akcie svěděcí majiteli; ~ auf Namen akcie zničí na jméno.

Actien-antheil díl, podíl akcie; **-antheilschein** dílejší list akciový, dílejší akcie; **-betrag** suma akciová; **-buch** akciová kniha; **-capital** akciová jistina, kapitál; **-coupon** akcijní kupon; akciový kupon; **-emission** vydání, emise akcií; **-gebühr** poplatek akciový; **-gesellschaft** společnost akciová; **-interimschein** akcijní prozatímní list; **-zeichnung** upisování akcií; **-zinsen** úroky z akcií.

Actionär akcionář.

Actio confessoria žaloba na uznání služebnosti; **-negatoria** žaloba záporní.

Action jednání, činnost, výkon; pohyb; účinek; žaloba (civilní).

activ činný, skutečný, aktivní; **-er Truppenbesitz** činná služba vojenská; ~ dienende Person der bewaffneten Macht o der Gendarmerie osoba moci zbrojné (branné) a četnictva v činné službě.

Activ-ausstand pohledávka zadrželá; **-ausweis** výkaz pohledávek; **-bestand** úhrn aktiv, stav aktiv; **-cannon** (Wachzins) pošt. poštmišterova činže ze stájů; **-contobuch** kniha pohledávek; ~

der Waissencassa účetní kniha o jmění sirotčím; **-dienst** činná, výkonná služba; **-forderung** pohledávka; **-handel** obchod aktivní a výtěžný; **-proceß** eines Creditars aktivní spor kridatáře; **-rest** zbytek jmění, aktiv; aktivní nedoplatek; **-rückstände** aktivní nedoplatky, nedoplačené pohledávky, zbytek pohledávek; **-rückstands-ausweis** výkaz aktivních nedoplateků; výkaz nedoplačených pohledávek; **-schuld** skutečná pohledávka; **-stand** jmění, majetek, aktiva; **-standsausweis** výkaz jmění; **-standsverzeichnis** seznam jmění, seznam majetku; **-zinsen** úroky z pohledávek, úroky aktivní.

Activa jmění, majetek.

Activierung uvedení ve skutek, v život, v činnost, aktivování, zřízení; ~ eines Bezirksgerichtes zřízení okresního soudu.

Activität činnost, činná služba, aktivita; **-s-bezug** příjem, plat služební, plat aktivní; **-s-zulage** přídatek služební a aktivní.

Activum jmění.

actorische Caution žalobní jistota.

Actenzeuge svědek čeho, při čem **Actuar** pisář, zapisovatel, aktuár.

actuierten psáti, zapisovati. **actum ut supra** stalo se, jak svrchu psáno (zakončení protokolů).

adaequat stejný; srovnalý.

adaptieren přizpůsobiti, upravití.

Adaptierung přizpůsobení, úprava; ~ neuer Postämter upravení, zařízení, úprava nových poštovních úřadů.

a dato ode dneška, od vydání.

Adel šlechta, šlechtictví; **-stand** šlechtický stav, šlechtictví.

adelig šlechtický.

Adels-anmaßung osobování si šlechtictví; **-anspruch** nárok na šlechtictví; **-bestätigungs-decret** dekret stvrzující šlechtictví; **-brief** šlechtický diplom, rodová listina; **-diplom** šlechtický diplom; **-familie** rodina šlechtická; **-grad** stupeň šlechtický; **-trone** koruna šlechtická; **-matrifel** matrika šlechtická; **-sachen** šlechtické záležitosti; **-titel** titul šlechtický; **-verleihung** udělení šlechtictví, povýšení do šlechtického stavu; **-verlust** ztráta šlechtictví; **-wappen** erb, znak šlechtický.

Ademtion odejmutí, odnětí.

Ader žíla; bor. žilka, couk; **-flügel** blánokřídlý hmyz.

Adhäsion přilnutí, připojení.

Adhäsionsverfahren přípojně, adhaesní řízení.

Adjunct adjunkt, příručí, pomocník v úřadě; **-en-stelle** místo příručního, adjunktského.

adjustieren upravití, urovnati, uspořádati, přizpůsobiti, zříditi, adjustovati; ~ den Kostenüberschlag upravití rozpočet nákladů.

Adjustierung úprava, upravnání, adjustace; voj. výstroj; ~ des Kostenveranschlagens upravení rozpočtu nákladů; ~ von Gummitartifeln upravnání gumového zboží; ~ von Porzellanfiguren upravnání porcelánových figur.

Adjustierungs-behelf pomocníka adjustační; **-bogen** arch upravnovací, adjustační; **-eclair** doložka upravnovací.

Adjutum pomocné, podpůrné, podpora, adjutum.

Administration správa, administrace.

administrativ správní, administrativní; ~e Verfügung správní opatření; ~er Rechnungsübersichten správní pomocná služba účetní; ~er Weg postup před správními úřady, cesta správní.

Administrativ-beamte(r) správní úředník; **-behörde** správní úřad; **-erkenntnis** náleze, rozhodnutí správní; **-organ** orgán administrativní, orgán správní; **-verfahren** řízení správní.

Administrator správce, administrátor.

ad notam nehmen zaznamenati si, zapsati si, zapamatovati si, vzítí na vědomí *neeo.*

Adnotata poznámky.

Adnotation poznamenání, poznámka.

Adoptator přisvojitel.

adoptieren přijmouti za svého, přijmouti za syna (dceru), adoptovati.

Adoption přisvojení, přijetí někoho za svého, adopce; **-s-urkunde** listina o přijetí za svého (přisvojení).

Adoptiv-eltern přisvojitelé; **-gesuch** žádost za přisvojení; **-kind** dítě adoptované, za vlastní přijaté, přisvojene; **-mutter** přisvojitelka; **-name** jméno přisvojenské; **-ohn** přisvojený syn; **-vater** přisvojitel.

Adress-änderung změna adresy; **-anzeiger** adresář; **-bureau** adresní kancelář; **-kartenerzeuger** výrobce adresních listků; **-richtigstellung** oprava, doplnění adresy; udání správné adresy; **-schiff** loď adresní; **-seite** strana adresní, záhlavní, strana nadpisu; **-umschlag** adresní obal, obálka.

Adressant odesílatel, adresant, poukazatel.

Adressat označený příjemce; adresát; poukázaný.

Adresse adresa, nadpis; bars. bursovni ruka; ~ in einer verabrechten od. abgefertigten form adresa (nadpis) smluvená a zkrácená; **-n** adresy, ruce; **Stechungen angeheftete** adresy (ruce) k účtům doložené.

Adressen- u. Briefkarten-erzeuger výrobce adres a navštívenek; **-vormerk** zá-

znam adres; **-vormerkschein** lístek k záznamu adresy.

a drittura přímo, nejkratší cestou; **ber Beschfel** musí ~ ausgefertigt werden směnka musí přímo, bezprostředně být vydána.

Advitalität doživotní užívání; **-s-recht** právo advitalitní; **-vertrag** advitalitní smlouva, smlouva o doživotní požívání.

Advocat právní zástupce, advokát.

Advocaten-eid přísaha advokátní; **-gebür** poplatek advokátní; **-kammer** advokátní komora; **-liste** listina seznam advokátů; **-ordnung** řád advokátní; **-prüfung** advokátní zkouška; **-tarif** sazba advokátní; **-vertretungskosten** útraty zastoupení advokátského; **-vollmacht** mocný list, plná moc advokátní; **-zwang** nutnost zastoupení advokátem.

Advocatur advokacie.

Advocatur-beamte(r) úředník advokátní; **-befähigung** způsobilost advokátská; **-bewilligung** povolení k advokacii; **-candidat** kandidát advokátský a advokacie; **-concipient** advokátní koncipient; **-kanzlei** kancelář advokátská a advokátní.

Adzahl vztažené číslo, **aequal** stejný, rovný, úměrný.

Aequivalent (Gebührenaequivalent), **Aequivalents-gebür** ekvivalent, poplatek ekvi-

valentní, poplatkový ekvivalent.

aerarial erární, státní.

Aerarial-bezug příjem (plat) od eraru, státu poskytovány; **-erhaltung** (einer Straſe) udržování (silnice) na náklad erární; **-fahrt** jízda erární; **-forderung** pohledávka erární, státní; **-forſt** les erární, státní; **-gebäude** budova erární, státní; **-gebür** erární poplatek; **-gut** statek erární, státní; **-maut** mýto erární, státní; **-mountanbruderkade** erární (státní) bratrská pokladna horní; **-ſecſantitätsgebür** poplatek erární, státní ze zdravotních opatření námořních; **-ſtraſe** silnice státní, erární; **-ſtraſenbeſtimmung** předpis o erárních silnicích (ceštách); **-vorſchüſſe** zálohy erární; **-wagen** erární vůz; **-waſſer-bauten** vodní stavby erární; **-wohnung** erární byt.

aerariſch erární; **-es Poſtamt** erární poſtovní úřad; **-er Verlag** erární sklad.

Aerariſierung der Poſtämter ſeſtátnění poſtovních úřadů; převzetí poſtovních úřadů do ſprávy erární (státní).

Aeronaut vzduchoplavec.

Aestimativus contractus (Trödlervertrag) smlouva vetešnická.

Aether éther; **-dämpfe** páry étherové; **-fabrik** továrna na éther; **-haltig** obsa-

hující éther; **-öl** silice, olej étherový.

aetheriſch étherický.

Affaire příhoda; afera.

Affect vzrušení, pohnutí myslí, vášně; **deprimierende** **-e** dojmy sklíčující.

Affectionen-interesse zájem obliby; **-preis** (pretium affectionis) cena obliby, cena libostní.

Affentheater opičí divadlo. **afficieren** návéštit, vyvéštit, o-, vyhlásiti; **vyvéšiti**.

afficieren rozrušiti, dojmouti; **stihnouti**.

afficiert rozrušený, dojatý; **stížený, zachvácený**.

affigieren přibiti, připevniti, vyvéšiti.

Affigierung vyvěšení; **připevnění**; **-ſ-clauſel** doložka o vyvěšení.

Affination zjemnění, affinace.

Affinität příbuzenství **ſhatkem, ſvakrovství**.

affirmativ kladný; **jistivý, přisvědčivý, afirmativní**; **-e Bedingung** afirmativní výminka, **kladná výminka**; **-er Competenzconflict** afirmativní spor o příslušnost.

Aſter (her.) chvostina; **-beſtand** podnájem, podpacht; **in** **-beſtand** geben v podnájem, v podpacht dáti, dále pronajmouti, propachtovati; **in** **-beſtand** nehmen v podnájem, v podpacht vzíti, dále zpachtovati, najmouti; **-beſtandgeber** pod(prop)pachtovatel, podpronajmatel; **-beſtand-**

nehmer podnájemník, podpachtýř; **-beſtandvertrag** smlouva podnájemní a podpachtovní, smlouva o podnájem a podpacht; **-bürge** podrukojmě, podporčí, druhý rukojmě; **-bürgſchaft** podrukojemství, podpora; **-lehen** podmanství; **-miete** podnájem; **in** **-miete** geben dáti v podnájem, dále pronajmouti; **in** **-miete** nehmen vzíti v podnájem, podnajímti; **-mieten** podnájemník; **-mietvertrag** smlouva podnájemní; **-pacht(-ung)** podpacht; **in** **A** geben dáti v podpacht, dále propachtovati; **in** **A** nehmen vzíti v podpacht; **-pachtgeber** podpachtovatel; **-pachtnehmer** = **-pächter** podpachtýř; **-pfand** podzástava; **in** **A** geben podzastaviti, dáti v podzástavu; **in** **A** nehmen dáti si podzastaviti; **-pfandgeber** podzástavce, podzástavní dlužník; **-pfandnehmer** podzástavní věřitel; **-pfandvertrag** smlouva podzástavní; **-verdingen** zadávati z druhé ruky; **-vermieten** podpronajmouti; **-vermieten** podpronájemce; **-vermietung** podpronájem, podpronajmti; **-verpächter** podpropachtovatel; **-verpachtung** podpropachtování; **-verpfändung** podzastavení; **-vollmacht** další mocný list; **-wert** nepravá, pochybná cena.

Agende agenda; obor působnosti.

Agent jednatel, agent; **Börſe, Handels-, Privat-** jednatel bursovní, obchodní, soukromý.

Agentie, Agentſchaft jednatelství.

Agentur jednatelství.

Agio ážio, nádavek, láže; **-tage** ážiotáž; **-zuſchlag** přírážka lážová a ážiová.

Agitation shánění a popuzování a podněcování lidu, agitace.

Agitator sháněč, popuzovatel, agitátor, podněcovatel. **agitieren** agitovati; **sháněti, podněcovati**.

Agnat příbuzný po otci, po meči.

agnoscieren poznati, vzíti na vědomí, schváliti, uznati.

Agnoscierung agnoskování, schválení, uznání.

Agonie smrtelný zápas, poslední hodinka, umírání, agonie.

Agrarweſen zemědělství, agrárníctví.

Agricultur zemědělství, rolnictví.

Ahlfchmied šidlař.

Ahuden pokárati, potrestati.

Ahdung trestání, trest. **Ahnenrecht** právo po předcích.

Ahherr předek.

Ahornſaft miza javorová. **Aich-amt** cejchovní úřad, cejchovna; **a-ämlich** z cejch. úřadu pocházející a vychá-

zející (vyšší, vydaný); **a-äm-** lidše Beglaubigung ověření cejchov. úřadem; **a-ämlicher** Beglaubigungsjchein ověřovací list cejchovní; **a-ämliche** Verfügung opatření, nařízení úřadu cejchovního; **-amts-** Funktionär zřízenec úřadu cejchovního; **-amts-** (Míchmeister-) Prüfung zkouška z cejchovnictví; **-amts-** cejchmistrovská; **-amts-** Vorsetzer správce cejchovního úřadu (zároveň účetní a pokladník cejchovního úřadu mimo sídla inspektorská); **-apparat** cejchovní přístroj, nástroj; **apparat für Fässer** o Gasmeßer krychloměr na sudy n na plynoměry; **-aufsichtsbereich** cejchovní obvod dozorcí (obvod zemský), inspektorát cejchovní; **-behörde** úřad cejchovní; **-bezirk** okres cejchovní; okres úřadu cejchovního; **-controlnormale** cejchovní normál dozorcí; **-dienst** cejchovní služba; **-etat-** **journal** (etatní) denník o cejchovních poplatcích; **-gebrauchsnormale** cejchovní normál spotřební; **-gebühr** cejchovné, poplatek cejchovní; **-hanne** cejchovní skoba n značka (zaráží se v místech, kam až nádoba byla odměřena); **-hauptnormale** cejchovní hlavní normál; **-inspector** cejchovní inspektor n dozorce; **-inspectorat** cejchovní inspektorát, dozorcí úřad cejchovní; **-kanne** amtliche úřední cejchovní konev

n odměrná nádoba (užívá se při vyměřování obsahu nádob v pivovarech a lihovarech stráží); **-kolben** láhev cejchovací (cejchovačka); **-kostenrechnung** účet o cejchovních nákladech; **-marke** cejchovní známka n značka; čára cejchovní n náplňková, čára omezující objem míry; ham; **-maß** míra normální n vzorná n původní; **-meister** cejchovní mistr, cejchmistr, cejchovní; **-meistergehilfe** cejchovní příručí (cejchmistrův pomocník); **-nagel** (= Feinnagel) cejchovní hřeb n čípek; ham; **-normal** míra n závaží normální, původní n vzorné; **-ordnung** řád cejchovní; **-pfahl** cejch na jezu n na stavidlech, cejchovní kůl n kámen; **-pflicht** povinnost n závazek dáti (míry a váhy) cejchovati; **a-pflichtig** cejchování podrobený, cejchování podléhající; **-pflichtiger** Gewerbsmann, Gegenstand živnostník cejchováním povinný, věc cejchování podrobená; **-pfropf** zátká (roubík) do závaží, (někdy do) váhy; **-register** rejstřík o cejchovních poplatcích; **-schein** list (n lístek) cejchovní, cejchovní stvrzení, poukázka na cejchovné, potvrzení o cejchování; **-stempel** cejchovní pečeť; **-stempel** cejch. kolek n razítko, ověřovací cejch. známka, cejch; **-stempelmarke** cejchovní známka koliková (lepší se v Itálii na cej-

chovní listky po způsobu počtovních známek); **-stich** čára cejchovní, mez objemová n obsahová (čára omezující objem [obsah] míry tekutinové); **-wage** cejchovací (n cejchovní) váha (ku vážení závaží); **-wejen** cejchovnictví; **-zeichen** známka (n znamení) cejchovní, cejch, cejchovadlo.

aichem cejchovati, znakovati, míry neb závaží s jinými vzornými (normály) srovnávati, váhy a j. za účelem ověření zkouseti.

Aichung cejchování.

Akademie der bildenden Künste akademie umění výtvarných.

Akatholik nekatolik.

akatholisch nekatolický.

Akrobat provazolezec, akrobat, kejklř.

Alabastrer rytec úbělu.

Alabastrer-warenerzeuger výrobce zboží úbělového; **-warenhändler** obchodník zbožím úbělovým.

Alarm poplach; **-signal** znamení na poplach.

Alaun kamence; **-erzeuger** výrobce kamence; **-gerberei** jirchářství, kamenečnictví; **-gewinnung** těžení kamence.

Albernheit pošetilost, hlupství.

Albumfabrik továrna na alba n památníky.

Albumin-erzeuger výrobce bílkoviny; **-fabrik** továrna na bílkoviny; **-kammer** komora albuminová.

Alkaloidfabrik továrna na alkaloidy.

Alibi meškání na jiném místě, nepřítomnost; **-beweis** důkaz nepřítomnosti; důkaz, že byl (na) jinde.

Alienation zcizení; med. choromyslnost, šílenství.

Aliment výživné; **-ation** výživa.

Alimentations- berechtigung právo na výživu; **-bezug** plat na výživu, výživné; **-forderung** pohledávka výživného; **-gebühr** výživné, dávka n příspěvek na výživu (při zastavení služného v úředním vyšetřování); **-gesuch** žádost za výživu; **-leistung** poskytování výživy; **-vertrag** smlouva alimentační n o výživu.

Alimentenforderung pohledávka výživného, alimentní.

Alimentierung živění.

Alinea odstavec.

aliquoter Theil několikátý díl.

Alkohol alkohol, líh; **-ausbeute** výtěžek líhu; **-gehalt** hodnota líhu, obsah lihový; **-grad** lihový stupeň.

alkoholhaltig obsahující líh, lihovitý; **-e** Dämpfe páry lihovité (zejména před deflagrací).

Alkoholismus pijáctví, kořaleční mor.

Alkoholometer lihoměr; **Normal-** lihoměr normální n přesný; **-meterständer** stojan n sádka na lihoměr.

Allee-baum jeden strom ze stromoradi; **-bäume** stromoradi.

allein pouhý (pouze), jediný (-ě).

Allein-besitz samodržba, (držba jediné osoby na rozdíl od „Mitbesitz“ spoludržba); **-besitzer** samodržitel, jediný držitel; **-eigenthum** samovlastnictví; **-eigenthümer** samovlastník; **-eigenthumsrecht** samovlastnické, **-recht** výhradné právo; **-zahler** samoplátce; **sich als A. verpflichten** zavázati se jako samoplátce (že sám jediný zaplatí).

allenfalls v nejhorsím případě, po případě, je-li (bude-li) třeba, možná že, snad.

Alberhöchst nejvyšší; **-die-felben** Jeho = Její Veličinstvo.

allfällig případný, asi možný; **-e Angaben** e-s Telegrammes případné udaje telegramu (různá přání podavatele k telegramu se vztahující).

allgemein všeobecný; **-es bürgerliches Gesetzbuch** (a. b. G. B.) (vše)obecný občanský zákoník; **-es bürgerliches Recht** všeobecné občanské právo.

alljährlich každoročně.

allod zpupný, svobodný (nesvěrenský, nefeudální).

Allodial-erbe dědic jmění zpupného; **-gut** statek zpupný; **a-iferen** (=allodifieren) ein Gut propustiti statek z man-

stvi; **-iferungscommission** komise alodialisační.

Allodification viz Allodifierung.

allodifieren alodisovati, alodifikovati, z manství propustiti.

Allodifierung propuštění z manství.

Allonge přívěsek (směnky), alonž.

allseitig všestranný.

Alluvion náplav, nános, naplavení.

Alluvium naplavenina, nános.

Almendgut almenda, občina.

Almosen-geld almužna; **-spende** almužna, milodar.

Alpaccawarenfabrik továrna na zboží alpakové.

als jako; **cas.** když; **er ist als Urheber zu betrachten** jej sluší za původce pokládati; **die Bedingung ist ~ nicht beigelegt** anuzážen podmínku sluší (jest) považovati za nepripojenou; **k** podmínce nebudiž hleděno; **im jefern ~** pokud.

alt starý; **er ist fünf Jahre ~** jest mu 5 let; **čítá pět let**; **~ werden** (se)stárnouti.

Altarbauer stavitel oltářů.

Alter věk, léta; **stáří**; **hohes ~** veliký, neobyčejný věk; **~ der Kindheit** dětství, dětský věk; **~ der Minderjährigkeit** nedospělost; **~ von 5 Jahren** v pátém roce věku; **ein der Mündigkeit nahes ~** věk blízký dospělosti; **ein ~ unter 5 Jahren**

Právníctví, státní věda, národní hospodářství.

Veškerá následující díla vydala

Nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 34 n.

Čížek K., Trestní právo policejní. Cena 3 zl.

Hanel prof. dr. J. J., Děje práva německého. Se zvláštním zřetelem k zemím rakouským I. dílu sv. I. Druhé vydání. Cena 2 zl. 70 kr.

Heyrovský dr. Leop., Instituce římského práva. (Úvod. Nauky všeobecné. Právo věcné. Právo obligační. Právo rodinné. Právo dědičné.) Úplné. Druhé, opravené a rozmn. vydání. Cena 5 zl.

Kaisl dr. J., Náprava rakouské měny. Cena 40 kr.

— Vyrovnání s Uhry r. 1866 a 1877. Historickým úvodem opatřil Dr. A. Rezek (Zvl. otisk z „Athenaea“ ročník III.) Cena 60 kr.

Obzor Národohospodářský. Časopis věnovaný otázkám národohospodářským a sociálně politickým. Redaktor dr. Jos. Gruber. Právě vychází roč. II. „Obzor Národohospodářský“ vychází 1. a 15. každého měsíce, vyjímaje srpen, v čís. o 16 str. lex. 8°. Abychom umožnili nejhojnější rozšíření, je předplatné valně sníženo, i předplácí se: na celý rok 4 zl., poštou zl. 4.50, na půl roku 2 zl., poštou zl. 2.25. Žádejte čís. 1. na ukázkou.

Pavliček dr. Ant., Směnka a ček v zákonodárství evropském Studie srovnávací. Cena 1 zl. 50 kr.

Randa dr. Ant., O závazcích k náhradě škody z činů nedovolených, pak o úrocích dle rakouského práva občanského. Páté vydání. Cena 1 zl. 20 kr.

— Soukromé obchodní právo rakouské. Se zřením k uher. obchod. zákonu a k rak. řádu živnostenskému. Sešit I. a II. (v jednom svazku) část všeobecná. Cena 1 zl. 80 kr. — Sešit III. O obchodních společnostech a o společenstvech výrobních a hospodářských. Druhé vydání. Cena zl. 1.80.

— Úvaha o vládní osnově akciového zákona, předložené roku 1883 sněmovně poslanecké. Cena 24 kr.

Storch JUDr. Fr. Řízení trestní rakouské v pořádku systematickém. Úplné ve svazku. Cena zl. 4.50.

Šikl dr. Heřman, Držba dle rakouského práva v pořádku systematickém. Podle spisů a přednášek dra. A. Randy. Cena zl. 2.20.

Zucker prof. dr. A., Aprise i loial enquête. Příspěvek k nauce o vývoji moderního řízení trestního. Cena 2 zl.

K podrobnému studiu jazyka francouzského doporučujeme do každé knihovny obsáhlé dílo, veliký

SLOVNÍK francouzsko-český.

Sestavili

Dr. Jan Herzer a Čeněk Ibl,
c. k. professoři středních škol.

Důkladné dílo toto pracováno jest podle nejlepších dosavadních pramenů francouzských, slovanských a německých, takže obsahuje téměř všechna slova a rčení francouzská se zvláštním zřetelem k výrazům odborným, řemeslným a lidovým, zejména v četbě novější, dále hojnost frází, přísloví i synonym. Za každým slovem udána správná výslovnost, na konci pak uvádí se pro vědeckou potřebu i etymologie. Slovník francouzsko-český je vitanou knihou pro všechny, kdož potřebují sáhnouti k zevrubnější francouzské pomůcce slovníkové. Slovník francouzsko-český spracován je podle osvědčené metody Sachs-Villatovy a řadí se k nejlepším spisům slovníkářským v naší literatuře.

Díl I. A—G.

Cena: brožovaný 8 zl. 40 kr., váz. 9 zl. 70 kr.

Díl II. H—Z.

Cena: brožovaný 9 zl. 20 kr., váz. 10 zl. 50 kr.

Aby si toto dílo mohl opatřiti i ten, jemuž zakoupení kompletních svazků není pohodlné, uspořádali jsme právě novou druhou edici sešitovou (obálkovou), jež vychází nyní pravidelně a sice sešit každých 14 dní. Úplné dílo zaujme nyní 44 sešitů po 40 kr. Předplatné na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. i s pošt. zásluhou. Žádejte sešit na ukázkou!

Objednatí nebo předplatití lze v každém knihkupectví, jakož i v

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

stáří méně 5 roků; — (Altersgerechtigkeit) stáří, právo dle stáří; — als Abbliebungsgrund stáří jako důvod zamítnutí volby; — im Felde stáří v poli.

Alteration změna, zhoršení; vzrušení, rozechvění, rozčilení, pohnutí myslí.

alterieren (z)jinačiti, (z)měnit; rozčiliti, vzrušiti.

alternativ střídavý(ě); výběrný; alternativní.

alternieren střídati se, alternovati.

Altersanstalt zaopatřovna starců (a staření, ústav zaopatřovací ve stáří; — **classe** třída dle věku; — **genosse** vrstevník; — **gerechtigkeit** viz **Alter**; — **nachfrist** prominutí let; — **pension** starobní pense, výslužné; — **schwäche** sešlost věkem; — **stufe** stupeň věku; — **versicherung** pojištění pro stáří; — **versicherungsanstalt**, — **versicherungscasse** starobní pojišťovna a pokladna; — **versicherungsbereine** = — **fonde** spolky a fondy pro pojištění stáří, starobní spolky a fondy; — **versorgung** zaopatření ve stáří; — **versorgungscasse** pokladna zaopatřovací pro stáří; — **vorrecht** právo přednosti dle stáří a dle služebních let; — **zulage** přídavek za stáří.

Alterthum starobylost; starožitnost; dávnověk.

alterthümlich starobylý, starožitný.

Alumnus (viz **Alumne**) chovanec (v kněžském semináři).

Něm.-česká terminologie úřední a právníká.

Alumnaticum alumnaticum.

Alveus derelictus řečiště, koryto opuštěné.

Amalgamierwerk amalgamovna.

Amanuensis (der Universitätsbibliothek) příručí, amanuensis (universitní knihovny).

Ambition ctižádost, ambice.

Amboßschmied kovář kovadlin.

ambulant pohybný, pohozi, obchůzkový, okružní; — **er Kohlenverkauf** podomní prodej uhlí.

Ambulanz polní nemocnice; pošta ve voze železničním; léčení docházejících nemocných; ambulance; — **postamt** jezdící a vlaková a jízdná pošta.

Ameiseneierfammer sběrač vajíček mravčích.

ameliorieren zlepšiti, opravití.

Amendement oprava, změna, zlepšení; — **e-s** (Gejegenvorjähiges) opravný dodatek k návrhu zákona.

Amidon škrob, moučka škrobová, amidon.

Amme kojná; — **ubermittlung** dohazování kojných.

Ammoniak-bereiter připravovač čpavku; — **gewinnung** dobývání amoniaku a čpavku.

Amnestie bezpamětnost, zapomněnlivost.

Amnestie odpuštění trestu

a zapomenutí; všeobecná milost, amnestie.

amnestieren milost udělití, trest odpustiti; amnestovati; amnestiert werden obdržeti milost.

Amnestierung udělení milosti.

amorph(isch) beztvárný.

Amortisation úmor, umoření (na p. listiny), amortisace; **-s-dauer** doba umořovací; **-s-edict** umořovací edikt; **-s-fond** umořovací fond; **-s-gesetz** amortisační zákon; **-s-plan** plán umořovací; **-s-verfahren** řízení umořovací n. amortisační.

amortisierbar umořitelný.

amortisieren umořiti, amortisovati; ein Buchel ~ knížku umořiti n. amortisovati.

Amortisierung úmor, umoření, amortisace; **-s-bewilligung** povolení amortisace n. úmoru; **-s-erber** úmorce, amortisovač.

Amphibienhändler obchodník obojživelníky.

Amputation odejmutí údu, amputace; **-s-stumpf** pahýl.

Amt úřad; sich zu einem ~ öffentlich bekennen k úřadu veřejně se hlásiti; das weitere ~shandeln úředně dále jednati; ~ übergeben svěřiti, odezdati úřad; ausübendes ~ výkonný úřad; öffentliches ~ veřejný úřad.

amtieren úřadovati.

Amtierung úřadování.

amtlich (amtlich) úřední; gefälls- e Aussicht dohled úra-

du důchodkového; ~er Abgeordnete zřízenec, vyslanec úřední; ~er Gebrauch von Urkunden úřední použití listin, (použití) upotřebení listin u úřadu (viz Amtsgebrauch); ~e Revision úřední prohlídka, re-vise; ~e Überstempelung úřední okolkování; ~er Verchlus úřední pečeť, závěrka, uzavírka; ~e Verchlusmarke úřední známka, páska zavírací (při kartách a cukru); ~e Wiederholung von Telegrammen úřední opakování telegramů. **ämtlicherjeits** od úřadu, se strany úřadu.

Amtmann úředník.

Amts-abschrift opis úřední; **-act** úřední úkon, výkon; spis; **-anstand** závada úředního jednání; **-antritt** nastoupení úřadu; **-aufseher** dozorce nad úřadem; **-auslaugen** úřední výdeje; mindere nutzte ~ menší nestanovené úřední výdeje; **-befugnis** úřední oprávnění; **-behef** úřední pomůcka; **-bereich** úřední obvod; **-bericht** úřední zpráva; **-besetzung** obsazení úřadu; **-bestätigung** potvrzení, stvrzeníka úřední; **-bejud** navštěvování, docházení do úřadu; **-bezirk** úřední obvod, úřední okres; **-blatt** list n. noviny úřední; **-brief** úřední dopis; **-buch** kniha úřední; **-bureau** úřadovna; **-charakter** úřední hodnota; **-correspondenz** úřední korespondence, úřední dopisování; **-diener** sluha

úřední, služebník úřední; **-diener-schaft** úřední služebnictvo, sluhové; **-diener-sgehilfe** pomocník úředního sluhu; **-ehre** úřední čest; **-eid** úřední přísaha; **-eifer** úřední horlivost; **-entsehung** sesazení s úřadu; **-erforder-nis** úřední požadavek, potřeba (kancelářská); **-erinnere-rung** úřední připomenutí, vysvětlení, domluva; **-executio-gewalt** výkonná moc úřední; **-frequenz** doba úřední, hodiny úřední, chození do úřadu, frekvence úřední, úřadování; **-führung** úřadování, zastávání úřadu; **-gebäude** budova úřední; **-gebiet** obvod, okrsek úřední; **-gebrauch** úřední použití, upotřebení, potřeba; zum ~ k úřední potřebě; **-geheimnis** úřední n. služební tajemství; **-gehilfe** úřední příručí; **-gelder** peníze úřední; **-genosse** spoluúředník, soudruh v úřadě, kolega; **-geräthschaften** úřední nářadí; **-geschäft** úřední práce, úřední řízení, úřední záležitost; **-gewalt** moc úřední; Mißbrauch der ~ zneužití moci úřední; **a-handeln** úředně jednati; das weitere ~ viz Amt; **-handlung** úřední výkon, úkon, úřední jednání, úřední řízení; gepflogene ~ provedené úřední jednání; zur weiteren gefälligen ~ handlung bienstösslich abgetreten postupuje se zdvořile k dalšímu laskavému jednání (řízení); **-hilfe** úřední podpora, po-

moc; **-höheit** výsost úřední; **-individuum** úřední osoba; **-instruction** předpis, instrukce úřední; úřední, služební návod; **-inventar** inventář, popisník úřední, seznam předmětů úředních; **-Klei-dung** šat, kroj úřední; **-kosten** náklad na vedení úřadu, úřední výdaje; **-leiter** správce, přednost, ředitel úřadu; **-leiterprüfung** zkouška správcovská, pro správce úřadu; **-liquidation** likvidace úřední; **-local(e)** úřadovna, úřední místnost; **-mißbrauch** zneužívání úřadu, moci úřední; úřední zlořád; **-ort** úřad, místo, sídlo úřadu; **-paket** úřední balíček; **-pauschale** (množ. z. Amtspauschalen) úhrnkový výměrek (paušál) úřední; **-periode** období úřední; **-person** úřední osoba; **-pflicht** úřední povinnost; **-platz** městiště (při potravni dani); celní ohrada, obvod; celní město, nádvoří celnice; **-quittung** kvitance úřední; **-rang** pořadí, hodnota úřední; **-rang** obvod úřední; **-requisiten** úřední potřeby, rekvisity; **-sache** úřední záležitost, úřední věc; **-schild** štít, znak úřední; **-schränken** úřední zahrázka, zadržati, přehrada; **-schrän-kenbeleuchtung** osvětlení úřední přehrady; **-schreiber** úřední písař; **-schriften** spisy úřední; **-stegel** pečeť úřední; **-stib** sídlo úřadu; **-sprache** jazyk úřední;

-**sprengel** obvod úřední; -**stampiglie** úřední razítka; -**standort** stanoviště úřední; -**stelle** úřad, úřední místo; -**stempel** razítka úřední; -**stiel** sloh úřední; -**stube** úřadovna; -**stunden** hodiny úřední; -**suspension** suspence s úřadu, dočasné odstranění z úřadu; -**tag** úřední den, den úřadování; -**telegramm** úřední telegram; služební telegram; -**thätigkeit** úřední činnost; -**tracht** úřední oděv, úřední kroj; -**übergabe** odevzdání úřadu; -**unterkunft** úřad, úřadovna, místnost úřední; -**unterricht** úřední návod, úřední poučení, předpisy úřední; snůška, sbírka předpisů (u berního úřadu neb u cla); -**urkunde** listina úřední; -**verfügung** úřední nařízení, opatření; -**verlag** úřední zásoba (peněžní); -**verlust** ztráta úřadu; -**verrichtung** úřední výkon, zastávání, konání úřadu; -**verschluss** závěra úřední; -**verschwiegenheit** úřední mlčenlivost, mlčenlivost ve věcech úředních; -**visitation** dozorcí obchůzka úřadu; -**vorgang** úřední jednání; postup úředního jednání; způsob úředního jednání; -**vorgehete(r)** o -**vorsteher** představený úřadu; von -**wegen**, a -**wegig** z vlastní moci (z moci úřadu), z povinnosti úřední, úředně, z vlastního podnětu (počinu); Bemessung der Steuer von ~ (man-

gels Parteierklärungen, resp. Befehmsnisse) vyměření daně z úřední moci (poněvadž strana nepodala prohlášení, resp. příznávký); Fällung des Straferekenntnisses von ~ vynesení trestního nálezu bez výslechu obviněného; a -**widrig** protiúřední, čelící proti úředním způsobům, provinostem atd; -**wirklichkeit** činnost, působnost úřední; -**wohnung** úřední byt, byt v úředním domě; -**würde** úřední hodnost; -**zeugnis** vysvědčení úřední; -**zweck** úřední (neb služební) účel. an na; u; ~ Ort und Stelle na místě samém; ~ der Strafe u silnice; Borrath ~ množství, zásoba něčeho; Theilnahme ~ účast v něčem; von dem Tage ~ ode dne; ~ Zinsen haben Sie 50 fl. zu entrichten máte zapraviti 50 zl. úroků; jakožto úroky máte zapraviti 50 zl.

Anaemie nedokrevnost, chudokrevnost.

analog obdobný čemu, k čemu; ~er Fall obdobný případ.

Analogie obdoba, analogie

Alphabet písma neznalý, analfabeta.

Analyse rozbor, analyza.

Analysen-certifikat certifikát o rozboru; -**taxe** taxa za rozbor, taxa za analysu.

Anarchie bezvládní, bezvládnost, anarchie.

anarchisch bezvládný, anarchický; ~er Zustand bezzákonitý stav; viz Anarchie.

Anarchist nepřítel zákoného pořádku, anarchista.

Anatocismus úrok z úroků, brání úroku z úroků, anatocismus.

Anatomic pitva, anatomie; **Anbahnung** des Ablassungsverfahrens zavedení upouštění cihlo řízení (v duch. trest. říz.).

Anbau zásev, vzdělávání (půdy), přístavba, přístavek. **anbefehlen** přikázati.

anbelangen do-, týká se čeho; was anbelangt vzhledem k čemu, co se týče čeho.

anbelangend pokud se týká, co se týče čeho, v příčině čeho.

anberaumen ustanoviti, určití; eine Prüfung ~ zkoušku ustanoviti; eine Tagfahrt, Tagsetzung ~ položití, ustanoviti stání; eine Frist ~ určití, dáti lhůtu.

Anberaumung der mündlichen Berathungsverhandlung ustanovení ústního jednání odvolacího; ~ der Tagsetzung zur mündlichen Streitverhandlung položení stání k ústnímu přeličení (sporu); ~ des Versteigerungstermines ustanovení dražebního stání.

Anbetracht zření, zřetel, ohled; in ~ einer Sache hledíc k...; přihlížejíc k...; za přítomnosti čeho.

anbieten nabízet; podávati; sich zu einem Eide ~ nabízetí se ku přísaze; den angefahrenen Gang ~ hor. dostiženou žilu nabídnouti.

Anbietung nabízení, nabídka čeho.

Anbohrung navrtání.

Anbot nabídka, podání.

Anbotzurückweisung odmítnutí nabídek, podání.

anbringen připojití, přiložití, dáti; ein Factum, einen Umstand ~ uvéstí, přednésti skutečnost, okolnost; ein Gejud ~ podati žádost, žádati; eine Klage bei Gericht ~ podati žalobu u soudu; an einem Orte ~ umístiti, vyvěsiti.

Anbringung uvedení, podání, umístění, vyvěšení; ~ eines Antrages podání, učinění návrhu.

Anticennetat stáří služebné.

Andenken památka, paměť; zum ~ na památku; na paměť.

ein **Anderes** něco jiného; wenn nicht ein ~ vereinbart wurde nebylo-li nic jiného neb jinak umluveno.

anders jinak, jinaké.

anderseits s druhé strany.

Änderung změna; ~ erleiden měniti se, býti měněnu; ~ des Dienstortes změna, změna, výměna místa služby; ~ des Gegenstandes der Unternehmung einer Actiengesellschaft změna předmětu podniku akciové společnosti.

Änderungs-ausweis výkaz změn, výkaz o změnách.

anderweitig jiný, jinaký, další; ~e Bewertung einer

Angebot nabídka (oferta); ~ (bei Versteigerungen) podání (při dražbách).

angegriffen porušený, chybený (na plíse), nakažený.

angedeihen lassen (3-m et.) poskytnouti, povoliti, uděliti komu co.

angehen začít se; 3. um et. ~ žádati co, na kom, dožadovati se čeho od koho; 3. mit Bitte ~ uchýlit se a obrátit se s prosbou ke komu oš; ~ nastávající; ~ die Sache týkající se věci, vztahující se k věci.

Angehör příslušenství; náležitost.

angehören (3-m) patřiti a příslušetí a náležeti komu, k někomu; der Kläger gehört e-m Staate an žalobce jest příslušníkem státu, žalobce přísluší státu.

angehörig (3-m) náležející, příslušný; **A-e(r)**, příslušník, příbuzný; **A-e-r** familie, Gemeinde příslušník rodiny, obce; **A-e-s** Hauses příslušník domu, někdo z domácích lidí; **A-e-s** Landes příslušník země; **A-** der bewaffneten Macht příslušník zbrojné (braně) moci.

Angehörigkeit příslušnost.

Angeklagte(r) obžalovaný.

Angel udice; ~ des Ver schlusses stežeje závěry; **ma-cher** vyrábětel a hotovitel udice.

Angelb závdavek; ~ auf et. geben dáti závdavek naš.

angelegen; sich et. ~ sein lassen viz anliegen.

Angelegenheit záležitost, věc; auswärtige ~ záležitost vnější a zahraniční; gemein-same ~ záležitost společná; innere ~ záležitost vnitřní.

angelehnte Džir přivřeně dvěme.

angeln lovit na udici, chy-tati (ryby) na udici.

angeloben slíbiti, příslibiti, zaslibiti komu co.

Angelöbniß skládání slibu, slibování, slib.

Angelobung viz Angelöbniß; ~ der Verschwiegenheit, Treue u. (služební) slib mlčelivosti, věrnosti atd.

Angelobungs - certificat slibný certifikát; **-decret** des Vormundes dekret slibný poručníka; **-urkunde** slibná listina.

angemessen vhodný, přiměřený, způsobilý; den Zeit-umständen ~ časovým poměrům přiměřený, podle a dle času; den Verhältnissen ~ místním poměrům přiměřený.

angeseßen usedlý, zasedlý.

Angesicht pohled; obličej, tvář.

angesichts vůči, vzhledem k...; hledíc, přihlížejíc k...

angestammt zděděný, dědičný, vrozený.

Angestellte(r) zřízenec; ~ der Finanzwache (Finanzwachan-gestellter) zřízenec finanční stráže.

angestrengt napjatě, úsil-ně, namáhavě.

angewohnt, angewöhnt na-vyklý, zvyklý, uvyklý.

Angewöhnung návyk.

angezeigt radno, vhod-no, prospěšno.

angreifen (3-n, et.) sáhati na koho, naš, dotýkati se koho, čeho; odporovati čemu; napadati koho, útočiti na koho.

Angreifer útočník.

angrenzen hraničiti, mezo-vati, sousediti s čím; ~ (po)hraničňý, hraničící, mezující, vedlejší, sousední; adv. v sou-sedství, vedle.

Angrenzern soused, soumezník.

Angriff útok; ~ unternehmen útok učiniti; útočiti; e-e An-geiß in ~ němen dáti se do prá-ce; ~ der Ehre uražení na cti.

Angst úzkost, nesnáž.

Angstgefühl pocit úzkosti, úzkost, sklíčenost.

Angstlichkeit úzkostlivost, tesklivost.

anhaften (e-n Baum) nasek-nouti (strom).

Anhaften nasekávání čeho.

anhasten lpěti na čem.

anhalten vydržeti, zadr-žeti, zastaviti; zastaviti se, stanouti, trvati; 3. im Arrest ~ ve vězení držeti, vězniti; 3-n zu et. ~ přidržeti, přiměti koho k čemu.

Anhalten von Briefen zadr-ženi psaní.

anhaltend stálý, trvalý; horlivý; adv. stále, trvale.

Anhaltspunkt opora, zá-klad, příčina, důvod k čemu, po-hnutka, pravidlo.

Anhaltung zadržení; za-, přestávka; žádost oš; ~ in der Sait zadržení ve vazbě.

Anhang dodatek, přídavek, douška; in ~ e v příloze, připo-jeně; sammt ~ s příslušen-stvím

anhängen viseti, býti za-věšen a připnut na čem; e-e Mässhine an die andere ~ zavě-siti stroj na stroj.

Anhängen přivěšení, připevnění.

Anhänger stoupenec, přivřenec.

anhängig zahájený, zača-tý; et. ~ machen zahájití co; e-n Rechtsstreit ~ machen spor zahájití a začítí; ~ werden přijí-ti před úřad, soud; býti předmětem řízení, zahájen býti.

Anhangsmaß hor. míra přípojná.

Anhäufung nával, naku-pení, nahromadění.

anheften připevniti.

Anheftung připevnění.

anheimfallen připadnouti, dostati se komu; der Sünde ~ upadnouti v hřích, spáchatí hřích.

Anheimfallen (-ung) od-úmrť.

anheimgeben viz anheim-stellen.

Anheimjagung vzdání se; ~ e-s Gewerbes vzdání se živ-nosti; ~ e-r Lizenz vzdání se licence a povolení.

anheimstellen zůstaviti komu co a ponechatí komu co na vůli, poručiti komu co.

anheißig; sich — mačen povoliti se, propůjčiti se k čemu.

Anheißigmachung uvolení se, zavázání se, závazek.

Anheizung des Ofens topení v peci.

anheßen popouzetí, štváti koho proti komu.

Anheßen bössartiger Haus-tiere štvání zlych domácích zvířat.

anhören slyšeti, vyslychati koho.

Anhörung výslech, slyšení.

Anhydrit bezvodec, anhydrit.

Anilin anilin.

animalisch animální, živočišný; Bahn mit dem Betrieb dráha s živoucí, animálním pohonem.

animieren povzbudit, přiměti, ponuknouti.

Animus úmysl, vůle, záměr; ~ confitendi úmysl doznati něco; ~ donandi úmysl obdarovati koho; ~ donationem accipiendi vůle dar přijmouti; ~ injuriandi úmysl uraziti atd.

Anishändler obchodník anisem.

Ankauf nakupování, nákupení, zakoupení, koupě, kup; ~ von Staatspapieren koupě státních papírů.

Ankäufer nakupovač, kupce.

Ankaufspreis kupní cena.

Anker kotva.

Ankerschmied kotvář.

Ankerträger kotvonosič,

stojánek pro kotvu, nosič kotvy.

Anklage žaloba, obžaloba; in ~ sein žalován n obžalován býti; ~ bank lavice obžalovavých; ~ beichlungs obžalovací nálež; ~ kammer (Anklagskammer) komora obžalovací n k obžalování; ~ proceß řízení obžalovací; ~ punkt odstavec n článek obžaloby; ~ schrift spis obžalovací; ~ stand obžalovanost; in dem ~ stand verjeten dáti v obžalobu, obžalovati; ~ überführung překročení obžaloby.

anklagen obžalovati koho z čeho.

Ankläger obžalobce, žalobce, žalobník, žalující.

ankleben lepití; lepití se, lpěti, váznouti; die Medisfelgen fieber ihm an právní následky na něm lpějí.

Anknüpfungspunkt návazek, východiště.

ankommen přicházeti, přijíti, dojíti k čemu; de Gährung des Bieres zápraš; die Gährung kommt an pivo zaprašuje.

ankosten (Bäume) lizovati (stromy).

Ankosten lizování.

Ankündigung opověď, vyhláška, oznámení, návštěví; ~ s-blatt list n časopis návštěvní, vv., ohlašovací.

Ankunft příchod, příjezd; ~ der Post příjezd pošty.

Ankunfts-buch post. záznam n kniha n denník o došlých zásilkách; ~ register für den Fahrpostverkehr aus der Schweiz,

Stusland ic. rejstřík o došlých poštovních zásilkách ze Švýcarska, Ruská atd.; ~ station příjezdná stanice; stanice příjezdu, příchodu.

anlachen (3-n) smáti se na koho; ~ et. pružiti, liovati něco.

Anlachen pružení.

Anlage uložení; zařízení; zřízení; založení; stavba; závod, provozovárna; příloha; ~ verschiebener Vermerksbücher založení rozličných záznamů, zaznamních knih; (knih pro rozličné záznamy); ~ n (Part.) sad; vlohy; zum Betriebsbetriebe gehörige ~ n zařízení patřící k podniku hornímu; bauliche ~ n stavby; gewerbliche ~ n živnostenská zařízení; in der ~ připojené, v příloze; die verlangten Anlagen werden in der ~ gegen feuerzeitige Rücksendung überendet žádané (vyžádané) přílohy se připojují (n ukládají), svým časem však buďtež vráceny; ~ capital základní, závodní jistina, kapitál; ~ papier ukládací papír, papír vhodný n způsobit k ukládání peněz.

anlangen dojíti, přibýti, přijíti; týkati se; ~ 3. um et. žádati koho o; (za)žalovati koho o; ~ d co se týče, pokud se týče.

Anlass podnět, pohnutka, příčina; aus ~, srv. anlänglich za příčinou; zu et. ~ geben podnět dáti k čemu; bei feierlichen ~ en při slavnostních příležitostech.

anlässlich při příležitosti, za příčinou, v příčině čeho, při čem.

anlegen přiložiti, založiti; Feuer ~ oheň založiti, zapáliti; Geld auf Anlegen ~ peníze uložiti pod, na úrok; Sand an 3. ~ vložit n vztáhnouti ruku, sáhnouti na koho; amtlichen Berichtluß ~ zamknouti úředně o; die Zubeße ~ rozvrhnouti úhradu nákladů dolovacích (na těžaře).

Anlegen des Schiffes přistání lodi.

Anlegestelle der Dampfschiffe přístaviště parníků.

Anlegung von Grundbüchern zakládání knih pozemkových; judizbringenbe ~ von Geldern uložení peněz pod úrok; ~ der Wählerlisten založení n sestavení listin voličských; ~ e-s Dechungsapitals uložení úhradního kapitálu; ~ des Steuercatasters zakládání berního katastru; ~ des Waisenvermögens uložení sirotčího jmění; ~ des amtlichen Berichtlußes vytisknutí n připojení úřední pečeti n závěry, opatření úřední pečeti n závěrou, úřední zapečetění; ~ der Zubeße rozvrh úhrady nákladů dolovacích (na těžaře).

Anlehen zápůjčka, výpůjčka.

Anlehens-lose losy půjčkové; ~ valuta půjčková valuta.

Anleihe zápůjčka; ~ abschließen zápůjčku smluviti n sjednati; ~ werber žadatel zápůjčky, vypůjčující si.

anleihen vypůjčiti si, vydlužiti si.

Anleihsvertrag smlouva o zápůjčku.

Anleiher vypůjčovatel, vypůjčující si.

anleiten naváděti koho, poučeni dávati k tomu.

Anleiter návodčí, návodce, naváděč.

Anleitung návod, navedení; poučení.

anliegen přiléhati; hraničiti, mezovati, sousediti; sich er. angelegen sein lassen bedlivě si hleděti čeho; dati si s čím práci, dati si záležitost na čem.

Anliegen prosba, záležitost.

anlocken lákati a sváděti k čemu.

Anlockung vábení, lákání, svádění k čemu.

anmachen přidělati, připojiti, připevniti; das Feuer rozdělati oheň.

anmalen namalovati nač, pomalovati co.

Anmalen an Mauern mit Schablonen malba na zdích dle šablony.

anmassen sich osobiti si, osobovati si, přivlastňovati si, přikládati si.

Anmassung osobování si čeho.

Anmelde-abtheilung des Patentamtes ohlašovací, opovědní oddělení patentního úřadu; **-bogen** viz Anmeldungs-bogen; **-gebühren** poplatky z opovědi, opovědné; **-register** (viz Anmeldungsregister) rejstřík

opovědní; **-schein** list přihlašovací, opovědní; **-verfahren** opovídací řízení.

anmelden ohlásiti; přihlásiti, opověděti, oznámiti.

Anmeldung ohlášení; přihláška, přihlášení; živn. opověď; des Concurjes ohlášení konkursu; ~ zum Concurje přihláška ke konkursu; ~ zu einem Gespräche přihlášení k rozmluvě; ~ eines Gewerbes opověď živnosti; ~ zum Patentirung přihláška k dosažení patentní ochrany; ~ von Rechtsmitteln opovědní, ohlášení opravných prostředků.

Anmeldungs-bogen opověď, přihláška, ohlašovací list, arch. přihlašovací list; **-buch** kniha (seznam) opovědí, přihlášek; **-buch für Real-executionen** kniha přihlášek pro reální exekuce; **-daten** udání v přihlášce; **-eingabe** podání opovědní o čem, žádost opovědní o čem, žádost s opovědi čeho; **-frist** lhůta ku přihlášení; **-geford** přihláška, žádost přihlašovací; **-muster** vzorek, předloha na opověď, na ohlášení; **-periode** ohlašovací období (u lihovarů a cukrovarů); **-revisionsbogen** list ohlašovací a zapisovací, list a arch k ohlašování a zapisování (u řezníků); **-termin** lhůta ku přihlášce; **-verfahren** bei Richterstelle von Grund- oder Bergbüchern opovídací řízení při upravování knih pozemkových neb horních; **-verzeich-**

nis viz buch; **-vorschrift** předpis opovídací.

anmerken poznamenati.

Anmerkung poznámka; ~ der Aufündigung poznámka výpovědi; ~ der Hypothekarfage poznámka hypoteční zálohy; ~ der Ertheilung des Zuschlags poznámka uděleného příklepnutí; ~ der Rechtskraft des Urtheiles poznámka právní moci rozsudku, že rozsudek nabyl právní moci; ~ der Streitfähigkeit poznámka spornosti; ~ der executiven Verfertigung poznámka exekuční dražby; ~ bis zum Einlangen des Originales, der Ueberzeugung poznámka „až dojde prvopis, překlad“; ~ der Simultanhaftung poznámka společného, simultánního zavazení; ~ des Gejudes um Abtrennung poznámka žádosti za oddělení; depositenamtliche ~ poznámka depositního úřadu; ~ der Legitimation des Kindes poznámka legitimize dítěte; ~ der Rangordnung poznámka knihovního pořadí; ~ der Verfassung des Zuschlags poznámka odepřeného příklepnutí; ~ zum Zwecke der Constatierung der Realgenossenschaft eines Gewerbes poznámka ku zjištění věcné povahy živnosti.

Anmerkungs-colonne sloupec pro poznámky, poznámkový; **-werber** žadatel poznámky.

Anmusterung přijetí do služby námořnické.

annähernd přibližně.

annäherungsweise asi, přibližně.

Annahme přijetí, příjem; mínění, domněnka; ~ zu Gericht přijetí k soudu; ~ an Kindesstatt přisvojení dítěte, přijmutí dítěte za své, adopce; ~ der Uebertele přijmutí vyšších nabídek, podání; ~ an Zahlungsstatt přijetí místo platu, za plat; ~ besonderer Apparate zavedení zvláštních strojů; ~ verweigert (post.) odepřel zásilku (telegram) přijmouti; **-buch** (post.) denník o přijatých (podaných) pokazkách, přijímací denník; **-stelle** úřad podací, místo podání; **-verweigerung** eines Bescheides odepření přijetí výměru; **-verzug** průtah, prodlení s přijetím.

Annahms-bestätigung potvrzení o příjmu, přijímací potvrzení.

annectieren zabrati, přivtělití.

annehmbar přijatelný.

Annehmbarkeit der Urkunden bei den Klassen přijatelnost listin při pokladnách.

annehmen přijímati, přijmouti; předpokládati, míti za č.

Annehmung viz Annahme.

anney příslušný k čemu.

Annexion zabrání, přivtělení, připojení, přivlastnění.

annicten přinýtovatí.

Annictknopf hruška nýtová.

anni (ái) z roku.

anno ... roku ...

Annonce ohlášení, návěští, anonse, inserát (v novinách).

Annoncen-tafelinhaber majetník tabule, desky návěští; **-verbreitungsaussalt** ústav pro rozšiřování návěští; **-bermitt(e)lung** návěští prostředkování; **-bermitt(e)lungsaussalt** návěští prostředkovací ústav; **-bermittler** zprostředkovatel návěští, anonsí.

annoncieren oznamovati.

Annallegat roční, do roka splatný odkaz.

Annullität umořovací splátka, anuita (platka, obsahující úrok a splátku kapitálu); **-s-anlehen** zápůjčka na úmor, umořovací zápůjčka.

annullieren zrušiti, neplatným učiniti, prohlásiti.

Annullierung zrušení.

anomal nepravidelný, anomální.

Anomalie nepravidelost, nesrovnalost, anomalie.

Anonymus bezejmenný, anonym.

anordnen naříditi; uspořádati, upravit; eine Tagfahrt (rok k) stání položit, naříditi, ustanoviti.

Anordner nařizovatel, pořadatel.

Anordnung předpis; nařízení, ustanovení; legniffige — poslední pořizení, závět; die ~ ist noch nicht erfolgt nařízení nebylo ještě vydáno; nebylo ještě nařizeno.

anpirchen odíratí.

anpflanzen (Bäume) lihovati.

anpreisen vychvalovati.

Anpreisung vychvalování; ~ unstilllicher oder verbotener Handlungen vychvalování, velení nemravných a zapověděných činů.

anrainen souseděti, hraničiti.

Anrainer soused; **-bau** stavba sousední, v sousedství.

anrathen raditi k čemu.

Anrathen eines Verbrechens radění ku zločinu; auf ~ na radu.

anrechenbar vpočítatelný, přičítatelný, včítatelný; ~ Abzugspost viz Abzugspost.

Anrechenbarkeit v.~ přičítatelnost; ~ der Dienstzeit vpočítatelnost služební doby.

Anrechnung včítání, započítání; ~ von Distenzen vpočítání, výpočet vzdálenosti; ~ in den Pflanztheil včítání, započtení dopovinného dílu; ~ der Kestkosten účtování cestovního; eine Schuld in ~ auf das Meistbot übernehmen převzítí dluh na započítání do nejvyššího podání (na srážku z nejvyššího podání).

anrechnungsfähig včítatelný, ku včítání způsobilý; ~ e Dienstzeit včítatelná doba služební.

anregen pobádati, podněcovati; vzbuditi něco, dáti podnět k čemu, dotknouti se čeho; angeregte Bedenken vzbuzené, vyvolané pochybnosti.

Anregung podnět, pobídka; zmínka, vzbuzení, způ-

sobení něčeho; ~ zu et. geben vzbuzovati něco, dáti podnět k něčemu; et. in ~ bringen hnouti něco, přivesti k jednání něco; ~ des Strafverfahrens zavedení trestního řízení; videat Registrator wegen ~ spisovna se upozorňuje za tím účelem, aby se hnulo záležitosti; videat spisovna, aby se hnulo záležitosti.

anreizen dráždití, poštívati, jítiti koho k čemu.

Anreizer popouzeč.

Anreparierung rozvrh, rozdělení, reparice.

anrichten strojiti, chystati; způsobiti; Schaden ~ škodu udělati, učiniti, způsobiti; poškoditi.

Anricht natržení.

anrühig vykřičený, špatně pověstí požívající, pověstný.

Anruf (am Telefon) volání u telefonu.

Anrufapparat volací stroj, **anrufen** volati na koho, vyzývati koho, dovolávati se koho; die Hilfe des Amtes ~ žádati úřad o pomoc, dovolávati se úřední pomoci; Gott zum Zeugen ~ Bohem se doovědčovati, dokládati; ein höheres Gericht ~ odvolati se k vyššímu soudu.

Anrufen der Eisenbahntelegraphenstationen unter einander und mit den Staatstelegraphenstationen post. volání nádražních stanic mezi sebou a se státními telegrafními stanicemi.

Anrufung dovolávání se; ~ einer Behörde žádost o pomoc o přispění úřadu.

anruhend připojený(ě), v příloze, současně.

Ansjage oznámení, opověď, ohlášení; **-posten** (= Ansjeposten) opovědná hlídka; stanice opovídací, ohlašovací, přihlašovací; návěští stanice (u cla na hranicích);

-register rejstřík, seznam přihlášených, přihlášek, opovědi; rejstřík přihlašovací;

-schein přihlašovací, opovídací lístek, lístek o přihlášení, potvrzení přihlášky; jellamtlicher -schein opovídací lístek celní; **-verfahren** řízení opovídací.

ansammeln sebrati, nahromaditi, shromážditi.

Ansammlung shromáždění, hromada.

ansässig usedlý; sich ~ machen usaditi (se).

Ansfässig -keit usedlost; **-machung** usazení se.

Ansatz násada, nástavek; sestavení; úprava; položka; odhad; usazenina, náplav; sázka, vklad (ve hře); nasazení (tonu); vloh, náklonnost k čemu; ~ der Rechnung položka účetní; **-nahl** násevek limcový; **-punkt** hor. zarážístě, začáteční predek.

anschaffen opatřiti, poříditi, zjednati.

Anschaffung opatření, pořizení, zjednání, objednávka; **-s-kosten** náklady pořizovací, opatrovací.

anschauen hleděti, patřiti, nazíratí na co; pozorovati co.
anschaulich názorný, patrný, viditelný; ~ machen znázorniti.

Anschauung názor, mínění; náhled, popatření; sich ber ~ anschließen přidati se k mínění.

Anschein zdání, pravděpodobnost; dem ~ nach jak se zdá; es gewinnt den ~ als ob zdá se, podobá se, jakoby; sich den ~ geben tvářiti se, jakoby.

anscheinend zdáti se, podobati se.

anscheinlich zdánlivý.

anschließen postřeliti.

Anschlag vyhláška; záměr; odhad, rozpočet, rozvrh; úmysl; ~ an der Gerichtstafel přibítí, připevnění, vyvěšení na soudním prkně, desce, vývěšek; zwaungsfacher ~ suma vzata dvacetinasobně; an auffallender Stelle angebracht (Staubmachung) vyhláška přibitá na nápadném (patrném) místě; Pachtung nach einem ~ pacht rozpočtový, pacht dle rozvrhu; in ~ bringen připočítati, přiraziti, pojmuti do účtu; die Mitteilung in ~ bringen v úvahu vzíti, uvážiti sdělení; Zinsen und Kosten bleiben außer ~ úroky a útraty se nepřirážejí, nepřipočítávají; **hebel** nárazecí páka.

Anschlagsbetrag vycenění, vysazená suma, částka; **Wert** ocenění, odhadní cena.
anschlagen přibíjeti, vyvěsiti; ceniti, odhadnouti.

Anschlagung des Zubußbriefes vyvěšení listu rozvrhujícího úhradu nákladů doložení.

anschließen připojiti, přiložiti; sich ~ připojiti se, přidati se k čemu.

Anschluss připojení; přidavek; ~ (Abhängen) des Beschädigten an das Strafverfahren připojení se poškozeného k trestnímu řízení; im ~ zároveň, současně, připojeně, v příloze; die Beilagen folgen im ~ mit (jurist.) přílohy zároveň, spolu se vracejí; **Bahn** připojená dráha; **Feld** der amtlichen Verchlußsmarte spojovací pole, slepovací konce úřední známky zavírací (při známkách u karet užívány); **Linie** železn. přípojka; **Station** přípojná stanice; **Weiche** přípojná výhybka.

Anschchnitt hor. složení účtu.

anschrauben závrtkou připevniti, přišroubovati.

anschreiben psáti, napsati na; an die Gewähr ~ někomu něco veřejnými knihami zapísati.

Anschreibung zápis knihami veřejnými.

anschuldigen obviniti, vinití.

Anschuldigung obvinění; **S-punkt** odstavec obvinění.

Anschwanzapparat přístroj kropící, postřikovací, kropidlo, přístroj k vyslazení mláta.

anschwellen nabíhati, nadouti se, bobtnati, napuch-

nouti, naduřeti, otéci; přibývati; rozvodniti se, zedmuti se.

Anschwellung nabíhání; otok; přibývání; rozvodnění.

Anschwemme náplavka.
anschwemmen připlaviti; naplaviti, nanášeti.

Anschwemmung náplav, naplavenina.

ansetzen (et.) diváti se, hleděti na; S-n für e-n Andern ~ pokládáti, považovati koho za jiného; S-m et. ~ viděti, pozorovati, poznati na kom co; et. mit ~ přihlížeti k čemu; ange~~set~~hen vážený, ctěný.

Ansetzen divání se, pohled; vzeření; zdání; důstojnost, vážnost.

Ansehung ohled, zřetel; in ~ vzhledem k čemu, vůči čemu, hledie, přihlížeje k čemu.

ansetzen nasaditi, přiložiti, připojiti, dosaditi kam; den Tag ~ položiti, ustanoviti den; e-n mäßigen Preis ~ čítati, stanoviti mírnou cenu; die Gebühren ~ poplatky vyměřiti, upravití; Steuer- und Vorbestanden auf dem Gebirens-act ~ vyznačiti daň a předchozí držbu na spisu poplatkovém; sich ~ usaditi se; in Ziffern ~ v číslicích naznačiti, udati.

Ansehpunkt viz Ansehpunkt.

Anschbringung nabytí, opatření si; ~ von ausländischen Cigarren nabytí cizozemských doutníků.

Ansicht pohled; mínění, zdání, náhled.

ansiedeln usaditi, usídliti.
Ansiedelung usazení; osada.

Ansetzen, **Ansehpunkt**, **Ansehpunkt**, **Ansehpunkt**, **Ansehpunkt** hor. záračště, začáteční předek.

anspielen (auf et.) činiti náražku, narážeti na.

Anspielung náražka.

anspinnen na-, zapřísti; kouti; osnovati.

Anspinnung osnování.

Ansprache promluva, oslovení; obliba.

ansprechen (S-n) osloviti koho; et. ~ činiti nárok na; domáhati se čeho, požadovati, pohledávati co.

Anspruch nárok; privatnětřídě ~ soukromoprávní nárok; auf et. ~ haben nárok, právo míti na co; in ~ nehmen požadovati něco, nárok činiti na; S. in ~ nehmen žádati na kom služby nějaké, zaměstnávatí koho; im Amt vielseitig in ~ genommen sein v úřadě býti mnohostranně zaměstnán; die Beratungen dürften einige Tage in ~ nehmen porady pokračují asi několik dní; große Ansprüche machen mnoho si osobovati, mnoho žádati, činiti velké požadavky; ein Verbleib für sich in ~ nehmen přikládáti si zásluhu; ~ auf Einräumung eines Nachweges nárok na povolení, připuštění, vykázání nevyhnutelné (nutné) cesty; der Militär-tarfon wird in ~ genommen fondy tax vojenských se používá; **Steller** do-, požadovatel.

anspruchsberechtigt k nároku oprávněný; kdo může, kdo jest oprávněn činiti nároky; **A-berechtigter** oprávněný požadovatel; **A-berechtigung** právo na nárok; **-los** bez nároků, skromný; **A-losigkeit** skromnost, neosobivost; **-voll** osobivý; **A-wappen** znak zemí, na které panovník (rakouský) nárok činí.

anspruchige Sache volná věc, ničí věc; věc, kterou si může každý přivlastnit.

anspülen oplachovati, omývati, obtékati; naplaviti, nanést; das angepülte Erbreich nános, naplavenina.

Anstalt ústav; zařízení, opatření; öffentliche -en veřejná zařízení, veřejné ústavy; -en gegen die Pest und ansteckende Krankheiten opatření proti moru a nakažlivým nemocem; gemeinnützige -en obecně prospěšný ústav; -en treffen přípravy činiti, chystati se k čemu.

Anstand slušnost; výtka, závada, překážka, námitka, pochybnost, pozastávka; sitten -er mravopoečnost; ohne - bez překážky, bez rozpa-ku, beze všeho; gefällsamlicher - důchodková pozastávka, důchodkové postižení a dopadení; - im Manipulationsverfahren výtka a závada při manipulaci; - erheben proti čemu co namítati, stížnost vésti; - wegen Stempel mangels erheben kolkovou závadu shle-

dati a oznámiti; - nehmen rozpakovati se, rozmyšleti se, váhati, na rozpacích býti; ein - walten nicht ob není závady a překážky; es unterliegt keinem -e není tu žádné závady; Anstände beheben pochybnosti a překážky odstraniti; Anstände machen nesnáze a překážky a námitky v čem činiti; im Falle von erhobenen Anständen když by byly činěny námitky; e-en mit der Behörde haben míti s úřadem opletačku.

Anstandesausweise (bez Rechnungsanstände) výkazy o účetních výtkách.

anständig slušný; -e Begegnung (der Ehegatten) vzájemně slušné chování (u manželů).

Anständigkeit slušnost. **anstandslos** bez závady, bezzávadný.

Anstandsort záchod.

anstehen nastrčiti, nasaditi; nakaziti; Feuer - oheň založiti.

Anstetzung náказа; der - verbüchtigt podezřelý z náказы.

Anstetungs-fähigkeit nakažlivost; -stoff nakažlivina.

Ansteigen stoupání; - der Stollenjohle hor. stoupání spodku stolního; - der Stredenjohle stoupání spodku střídového.

Anstellsbottich předkvasná kád.

anstellen postaviti; ustanoviti; dosaditi, jmenovati koho čim; zjednati; zříditi, převésti.

Anstellung ustanovení, dosazení, zřízení, postavení,

místo; mit e-m Ante unvereinbare - s úřadem se nesrovnávajíci, nespojitelné, neslučitelné zaměstnání; - e-r Klage podání žaloby; - des Grubenbaues hor. zřízení šachty.

Anstellungs-decret dekret a list ustanovovací a zřizovací a jmenovací a dosazovací; **-gebur** jmenovací poplatek, poplatek ze jmenování a z propůjčení služby a úřadu; **-gesuch** žádost za službu; **-tare** jmenovací a ustanovovací taxa, poplatek ze jmenování nebo z propůjčení nějakého úřadu.

Anstich nabodnutí čeho, (prvé) bodnutí do čeho.

anstiften způsobiti, nastrojiti, zosnovati; ponoukati, naváděti, nabádati.

Anstiften ponuknutí, nabádání; auf jein - na jeho ponuknutí, z jeho návodu, ponuknutí a popudu.

Anstifter návodce, nabadač, strůjce.

Anstiftung návod, nabádání, navedení.

Anstoß náraz; podnět, popud; překážka; pohoršení; závada; - nehmen pohoršení bráti z čeho; - erregen vzbuzovati pohoršení u koho; přičítati se komu.

anstößig pohoršlivý, urážlivý, neslušný, závadný.

anstreben snažiti se o, domáhati se čeho, usilovati o, žádati co.

Anstrebung úsilí, snaha.

Anstreidergewerbe natěračská živnost.

anstrengen napnouti; natáhnouti; e-e Klage - žalobu podati, žalovati; e-n Proceß - počítati spor.

anstrengend namáhavý.

Anstrengung namáhání, námaha; podání (žaloby).

Anstreich nátěr.

ansuchen žádati koho o čeho od koho.

Ansuchen žádost; - stellen žádati čeho.

Antagonismus protičinnost, antagonismus.

Antagonist protivník, odporce.

ante - approbationem před schválením, před aprobací; **- expeditionem** před výpravou; **- repositionem** před uložením.

Antecedentien předešlé události a poměry, antecedence.

Antecessor předchůdce.

Antheil dílec, podíl; účast; účastenství; - am Bergwerkseigentum podíl na horách; katast. - an Vergütungsstoffen für Copien podíl z poplatků za snímky map; - nehmen účasten býti čeho, účastenství a účast míti čeho n v čem a při čem, podíl míti v čem, účastniti se čeho, sdíleti co s kým.

Antheils-berechnung výpočet podílů; **-buchel** podílní knížka; **-haber** podílník, účastník; **-schein** list podílný.

Anthracentinte inkoust
antracenyvý.

Anthraz med. uhlík, nežit
ohnivý; veter. sněť slezinná.

anthon přičinití, učinití;
Gewalt ~ násilí učinití, zná-
silnití; dopustiti se bezprávi
na kom; angethan sein (banach, da-
zu) býti ale toho.

Antibittelverein spolek
proti žebrotě.

Anticarbonerzeuger vý-
robce antikarbonu.

Antichambre předpokoj,
předsiň.

antichambrieren čekati v
předsiňi, doprošovati se
přízně něč.

Antichlorfabrik továrna
na antichlor.

antichretischer Vertrag smlou-
va o používání věci zastave-
né, smlouva antichretická.

anticipando (vorhinein) na-
před, předem, po předu, před-
bermo.

Anticipation brání pře-
dem, anticipace.

Anticipativ-rate = Anti-
cipatrate; **-zahlung** placení
předem.

Anticipatrate lhůta splat-
ná předbermo, předem.

anticipieren předem bráti,
předem činiti, anticipovati.

Antidot protijed.

Antipathie odpor, nelibost,
nechť.

Antiquar obchodník se
starožitnostmi n se starými
knihami, antikvář; **-buch-**
handlung obchod se starý-
mi knihami, antikvární.

Antisemit odpůrce n pro-
tivník židovstva, antisemita.

Antiseptica léky protiroz-
kladné n protihnilobné.

Antlitz obličej.

Antrag návrh; ~ anbringen
podati n učiniti návrh, nav-
rhnouti; ~ auf Strafverfolgung
návrh na trestní stíhání; ~
stellen navrhnouti; **-steller** nav-
rhovatel; **-stellung** navrho-
vání.

antragen navrhnouti; sich
~ nabízetí se.

Antrags-formular formu-
lár návrhu; **-tabelle** tabulka
návrhová; **-verfahren** řízení
navrhovací, k návrhu zahá-
jené.

antreffen zastihnouti, za-
stati, přistihnouti koho; se-
tkati se s kým n čim.

antreten přistoupiti, při-
kročiti k čemu, nastoupiti co;
ein Amt ~ nastoupiti na úřad,
uvázati se v úřad, ujmouti
úřad; e-n Beweis ~ přihlásiti
se k důkazu; (staročesky státi k
důkazu); e-e Erbchaft ~ uvá-
zati se v dědictví; e-n Weg
~ vydati se na cestu; e-e
Strafe ~ nastoupiti trest.

Antretung nastoupení ně-
čeho, uvázání se v něco; ~ e-s Ge-
werbes živnosti; e-r Erbchaft
dědictví; e-s Beweises důkazu,
stání k důkazu.

Antrieb popud, podnět, po-
hnutka, naléhání, motiv, po-
nuknutí; aus eigenem ~ sám
od sebe, sám ze sebe, sám
sebou, samochtě, z vlastní

ho popudu; ~ von (Wief) při-
hon dobytka; **-riemen** řemen
poháněcí.

Austritt nastoupení (úřadu,
trestu atd.).

Auswort odpověď; ~ geben
odpověděti naš, zodpovídati eo;
ohne ~ lassen neodpověděti naš,
nezodpovídati eo; ~ verweigern
odepřiti odpověď; ~ bezahlt
odpověď zaplacená; **-cor-**
-respondenzkarte korespon-
denční lístek n dopisnice
s odpovědí; **-schreiben** pí-
semná odpověď; **-telegramm**
telegrafická odpověď.

ausworten odpovídati, od-
větiti.

antwortlich odpovídáje n
-jic n -jice k čemu.

Ausworts - verweigerung
odepření odpovědi.

anvertrauen svěřiti, ode-
vzdati, poručiti komu co.

Anvertraung svěření.

anverwandt příbuzný.

Anverwandtschaft příbu-
zenství, příbuzenstvo.

Anwachs přírost, přírů-
stek, příbytek; vzrůst; na-
růstání; množení se.

anwachsen vzrůstatí, pří-
růstatí, narůstatí; množiti
se; vzrůstatí se.

Anwachsen množení se;
vzmáhání se; narůstání.

Anwalt zástupce; právní
zástupce, advokát; správce;
~ der Advocatenammer aise. zá-
stupce advokátní komory.

Anwaltschaft zastupování
právní n advokátní; zastupi-

telstvo, zástupnictví, za-
stupitelství.

anwaltschaftlich zastupi-
telský, advokátní.

Anwalts - gebühr poplatek
za zastupování; **-prozess** =
Advocatenprozess spor n proces
advokátský.

anwandeln přicházeti, při-
jíti na koho; pojmovti, zachvá-
titi.

Anwandlung vznik, zá-
chvat, hnutí.

Anwärter čekatel, čeka-
nec, nápadník.

Anwartschaft čekatelství,
čekanství, nápadnictví; ~ auf
e-n Versorgungsbezug nápadni-
ctví požitku zaopatřovacího.

anweisen odkázati koho ke
komu n k čemu; poukázati eo; na-
říditi n uložiti komu co; den
Gehalt ~ poukázati služné
(k výplatě), poukázati vý-
platu služného; das f. f. Steuer-
amt als gerichtliches Waisencaffen-
amt wird angewiesen e. k. úřadu
bernimu jakožto sirotčí po-
kladně se ukládá; angewiesen
Bertrag poukázaná suma n
částka; ~d; der A-e pouka-
zující (na př. dlužník po-
kazující věřiteli jinou po-
hledávku); e Beförde úřad
poukazující.

Anweiser návodce, rozka-
zovač.

Anweisung poukázka n
cedulka poukazní.

Anweiskgut zboží pouká-
zané.

Anweisung poukázka, po-
ukaz, návod, pokyn; nach ~

des Geſetzes dle předpisu zákona; ~ der Mißvergütung von Gebühren poukaz na náhradu n náhrady (n vrácení) poplatků.

Anweisungs-blankett blanket na poukaz; ~buch kniha poukázek; ~büchel knížka šeková n poukázková; ~decret dekret poukazovací; ~gebür poukazné; ~recht poukazovací právo; ~verkehr der Postsparkasse poukázkový obchod poštovní spořitelny; ~verordnung poukazovací nařízení, poukaz; nařízení n rozkaz k výplatě, výplaty.

Anweisverfahren cel. řízení poukazovací.

anwendbar upotřebitelný; ~ sein hoditi se k čemu; vztahovati se k čemu, hoditi se na; die Vorschrift ist ~ předpisu lze použiti, předpis hodí se na n vztahuje se k čemu.

Anwendbarkeit upotřebitelnost; ~ e-r Vorschrift vhodnost předpisu n (opisuje se) zdali lze předpisu užiti.

anwenden užiti, upotřebiti čeho k čemu; vynaložiti co na; vztáhnouti co k čemu; e-e Vorschrift ~ použiti předpisu, vztáhnouti předpis k čemu; e-n Mißvergnung ~ o Erckmerungsanstand ~ použití okolnosti polehčující n přitěžující.

Anwendung použití, obrácení čeho k čemu; gewerbliche ~ živnostenské používání; stungemäße ~ des Geſetzes obdobné užiti zákona; ~ des Systems der Telegraphenmarken

pošt. používání soustavy známek poštovních (při placení telegramů); jur ~ kommen přijiti v užívání, užito býti, užívati se; in o jur ~ bringen užiti čeho, uvéstí v užívání n v platnost co; Exccutionsmittel gegen J. in ~ bringen užiti exekučních prostředků proti komu; ~ finden vztahovati se k čemu; hoditi se; die geſetzliche Bestimmung findet in dieſem Falle keine ~ zákonný předpis se na tento případ nehodí, nevztahuje; zákonného předpisu nelze v tomto případě užiti; der Umstand kann an der ~ gegenwärtiger Anordnung nichts ändern okolnost nemůže ničeho změnití, aby tohoto předpisu použito nebylo; in ~ treten vejiti v užívání; das Geſetz trat in ~ zákona počalo se užívati; et. soll in ~ kommen má se použiti čeho; má býti zavedeno co.

Anwendungsart způsob n druh užiti.

anwerben zjednávatí, sbíratí; najímání.

Anwerbung zjednávání, najímání; sbírání, shánění; ~ von Militärpersonen najímání vojáků; ~ von Mitgliedern zu e-m Vereine sbírání členů pro spolek.

anwerben hoditi na koho n na co; Raif ~ omítati vápnem; J-m et. ~ vytykáti komu co, obviňovati koho z čeho.

anweisend přítomný; ~ e Be-wässerung obyvatelstvo přítomné.

Anwesenheit přítomnost; in ~ u přítomnosti.

Anwurf omítka; výčitka, výtka; ~ erheben vyčítati co komu.

Anzahl počet.

Anzeige oznámení, ohlášení, přihláška, opověď, udání, zpráva; ~ des Controlmeiſſe-apparates údaj kontrolního odměrného přístroje; ~ n über die Dienstbezüge oznámení služného, o služném; ~ behufs Steuernachſicht oznámení za účelem prominutí daně; ~ steuerpflichtiger Verwendungen von Reservefonds oznámení, že rezervních fondů se užívá poplatným způsobem (způsobem, který zakládá berní povinnost); ~ des Eintrittes in die Steuerpflicht ohlášení n oznámení, že nastala berní povinnost; ~ behufs Steuerlöschung oznámení za účelem výmazu daně; ~ erstatten, jur ~ bringen udati, oznámiti; ~ unerlassen opominouti n zanedbati oznámení, neučiniti oznámení.

Anzeige-blatt oznamovatel, věstník; ~buch kniha o oznámeních, udáních; ~ Bureau oznamovací ústav n kancelář; ~gebür poplatek za oznámení; ~pflicht povinnost oznámiti; ~zettel listek ohlašovací.

anzeigen oznámiti, ohlásiti, udati co; zpravití o čem; sich ~ udati se.

Anzeiger udavač; oznamovač; věstník.

Anzeigers- o Ergreifers-

antheil udavačné n postěžné, přistěžné, udavačský podíl.

Anzeigung pátah.

anzetteln et. osnovati n strojití co; es wird et. angezettelt kuje se n osnuje se co.

Anzettler strůjce.

anziehen přitahovati, lákati; dokládati se čim; angezogen dotyčný; ~d přitáživý, lákavý; svíravý (lék).

Anziehungskraft přitáživost.

anzüglich narážlivý; jízlivý; ~ sein mluvití narážkou.

Anzüglichkeit jízlivost, narážky, urážlivá slova.

anzünden zapáliti; ein Licht ~ rosvítiti.

A. p. (anni praeteriti) minulého roku.

Apalto (též Appalto) pronájem zeměpanských důchodů, apalto.

Apanage apanáže, úděl; als ~ geben dáti v úděl; ~n der Mitglieder des Kaiserhauses úděly členů císařské rodiny.

apanagieren vyměřiti n dáti úděl n apanáž.

apart zvláštní, neobyčejný, apartní.

Apathie hostejnost, nevšímavost, netečnost.

Apertur otvor, ústí; uvolnění n uprázdnění místa úředního, apertura.

Apfelweinhändler obchodník vínem jablečným.

a piacere dle libosti.

Aplob kolmý směr; jistota.

apodiktisch nezvratný, ne-

zbytný, naprostý, nepochybný, apodiktický.

apokritičh vylučující, apokritický.

apokryph(išh) podvržený, nepravý (spis).

Apologie obrana, apologie.

Apoplexie mrtvice.

Apojata odpadlík.

a posteriori na základě zkušeností, z přezvědu.

Apostrophe apostrofa, obrácení se (v řeči k někomu).

Apothete lékárna.

Apotheter lékárník; **-gehilfe** pomocník lékárnický;

-geräthe nářadí lékárnické;

-gewerbe živnost lékárnická; **-gremium** společenstvo n gremium lékárnické;

-instruction instrukce lékárnická; **-lehre** učení u lékárníka;

-lehrling učedník lékárnický; **-wesen** lékárnictví.

Appalto viz Apalto.

Apparat přístroj, aparát;

-säulen tel. skříňka (přístroje); **-kasten** skříň (přístroje), vnější skříň;

-local varní síň (v lithovaru); **-wand** stěna přístroje.

Appartement byt, pokoj, obytná místnost.

Appellant (Appellationswerber) odvolatel, apelant.

Appellat soupeř odvolatele, apelát.

Appellation odvolání, apelace; **-s-gericht** odvolací n apelační soud.

appellieren odvolati se ke komu (z rozsudku); apelovati na koho, dovolávati se koho, obracet se ke komu.

Appendix přívěsek, dodatek.

Apperception osvojování představ, apercepce.

Appertinentien příslušenství.

Appertinenz -stücke součástky příslušenství.

appetitlich chutný.

Appetitlosigkeit nechut k jídlu.

applanieren urovnati.

Applaus potlesk, tleskání.

applizieren aplikovati nač, vztahovati nač.

Appoint zbytek, do-, příplatek; díl akcie; úpis.

Apprehendent postižitel.

Apprehendenten - drittel třetina postižitele n postižná.

Apprehension postižení.

Appreteur apretář, upravitel.

Appretur úprava, apretura; **-anstalt** apretárna, závod apreturní;

-artikelhändler obchodník věcmi apreturními;

-verfahren způsob, postup, pochod upravování, apreturní; apretování;

-waren zboží apreturní.

Appreturs-zweck účel úpravy n apretury.

approbation schválení, aprobace, potvrzení.

approbieren schváliti, potvrditi, aprobovati.

Approbitionierung zásobení; **-s-markt** zásobovací trh.

approximativ přibližný (-ě); **-e Bemessung** přibližné vyměření.

a priori z předpokladu, z domyslu, z předu.

Aquaeduct vodovod.

Aquarienzenger výrobce akvárií.

Aquivalentgebür viz Aequivalentgebür.

Ar ar (plošná míra) 100 m².

Aräometer hustoměr.

ararial viz aerarial.

Arbeit práce; Beilegung und Vollbringung e-r ~ objednání a vykonání práce;

-geber zaměstnavatel; **-nehmer** zaměstnaný, pracovník, dělník;

-strom tel. proud pracovní; **-stromleitung** tel. vedení pracovního proudu.

arbeiten au et. pracovati o čem n o něco.

Arbeiter dělník, pracovník; **-colonien** dělnické osady;

-kategorie třída n kategorie dělnická; **-frauenversicherungsanstalt** nemo-

censká pojišťovna dělnická; **-polizei** dělnická policie;

-schaft dělnictvo; **-schutz** ochrana dělnictva; **-unfall** úraz dělnický;

-unfallversicherungsanstalt úrazová pojišťovna dělnická;

-unterstützungsverein und Fond dělnický podpůrný spolek a fond;

-verdienst výdělek pracovní n dělnický; **-versicherung** pojištění dělnictva;

-verzeichnis seznam dělníků; **-wohnungen** dělnické byty.

Arbeiterin dělnice, pracovnice.

arbeits-fähig schopný n

způsobilý k práci; **-los** bez práce, nezaměstnaný; **-sich** l. (adj.) štítící se práce, vyhýbající se práci, lenivý; 2. (subst.)

Ar-sich viz Arbeits-sich.

Arbeits-ausmaß výměra práce; **-aushand** stávka; **Ver-**

hinderung o Beilegung des **-aus-**

standes zamezení n uklizení stávky; **-bedingungen** podmínky pracovní;

-buch pracovní knížka; **-contact** tel. pracovní dotyk; **-dauer** délka n trvání práce;

-einheit pošt. a tel. pracovní jednotka; **-einstel-**

lung zastavení práce, stávka; **-haus** pracovní, káznice;

-journal pracovní deník; **-kraft** pracovní síla;

-lehrer učitel v práci; **-Lehr-**

n. lohnverhältnisse pracovní poměry v příčině učení a mzdy;

-leistung výkon, konání práce, pracování;

-leute dělníci; **-lohn** mzda n plat za práci;

-mann dělník; **-maschine** stroj pracovní;

-maß míra práce; **-menge** množství práce;

-miethaus dělnický dům nájemní; **-nehmer** pracovník, dělník;

-pause přestávka pracovní; **-personale** personál dělnický, dělnictvo;

-platz místo práce; **-prämie** pracovní odměna n prémie;

-raum místnost pracovní; **-sich** vyhýbání se práci, štítění se práce, zahálčivost, lenoch;

-schauer zahaleč, lenoch; **-schule** škola pracovní; **-stätte** dílna, pracovní; **-strecke** (bei der Schmelzbräunung auf

ben (Straßen) pracovní trať (při odklizení sněhu na silnicích); **-unfall** úraz při práci; **-verhältnisse** poměry pracovní; **-vermittlung** prostředkování n dohazování n opatřování práce; **-verrichtung** obstarání práce, výkon pracovní; **-zeit** doba pracovní; **-zeug** náradí (pracovní); **-zeugnis** vysvědčení o práci n pracovní n o způsobilosti k práci.

Arbeitsamkeit pracovitost.

arbiträr dle volné úvahy, dle vlastního uznání, arbitrární.

Arcanum lék tajný.

archaisch zastaralý, archaistický.

archäologisch starožitnický, archeologický.

Archidiöcese arcidiocése.

Architekt architekt.

Architektonik architektovníka, umění stavitelské n architektonické; nauka o uměleckém stavitelství.

architekt(on)isch architektonický.

Archiv archiv; **-gebür** poplatek archivní; **-gegenstand** předmět n věc archivní.

Archivar archivář.

Arcidirengarde císařská tělesní stráž.

Area staveniště; prostora n plocha pozemková; area (plošný obsah pozemku).

Area(c) pozemek, plocha.

Arendator pachtýř, nájemce, arendář.

Arende pacht, smlouva

pachtovní n nájemní; roční úrok n důchod.

arendieren propachtovati, pronajmouti.

Arendierung pacht, nájem.

Areopag soud, areopág.

arg zlý; přísný; **-listig** obmyslný, lstivý, úskočný.

Arglist úskok, obmysl, lest, lstivost, obmyslnost.

Argter nevole, zloba, hněv, mrzutost.

ärgern zlobiti, popuditi, rozporčiti, hněvati.

Argernis pohoršení; öffentliches ~ veřejné pohoršení; öffentliches ~ erregen vzbuditi veřejné pohoršení; ~ nehmen pohoršiti se nad čím.

Argument důvod, vývod.

Argumentation dokazování, odůvodnění, důvody.

argumentieren dokazovati, dovozovati, uvažovati.

Argwohn podezření, nedůvěra; ~ erregen buditi podezření, býti podezřelým; ~ hegen míti podezření n nedůvěru, nedůvěrovati.

argwöhnen (séz argwohnen) míti podezření na koho, podezírati koho; tušiti co, domnívati se zeho.

arm chudý; ~ werden (z)chudnouti.

Arm rámě; ~ cejch. (bei Wa-geballen) rameno (raménko vahadlové); **-binde** páska na ruce; **-höhle** podpaží; **-knochen** kost ramenní.

Armatur výzbroj, výstroj, armatura; **-s-forten** druhy výzbroje, zbraně.

Armee vojsko, armáda; **-bedarf** potřeba armádní; **-bedürfnisse** potřeby armádní; **-befehl** vojenský rozkaz, armádní rozkaz; **-kreuz** vojenský kříž; **-recrutierungs-gesetz** zákon o vojenském odvodu; **-verordnungsblatt** věstník vojenský n armádní.

Armen-anstalt chudinský ústav n úřad; **-anstaften-oberaufsicht** vrchní dozor nad chudinskými ústav; **-ausschuß** výbor chudinský; **-beihilfung** podělování chudých; **-buch** kniha pro chudé žáky, zdarma; **-casse** pokladna n kasa chudinská; **-com-mission** komise chudinská; **-drittel** třetina chudinská;

-eid přísaha chudoby; **-ein-lage** chudinský vklad n příspěvek; **-fond** fond chudinský; **Zuweisung von Geldstrafen an den -fond** přikázání peněžných pokut chudinskému fondu; **-fuhre** povoz chudinský; **-gemeinde** chudinská obec; **-gesetz** zákon chudinský n o chudinství; **-haus** chudobinec; **-institut** chudinský ústav; **-kosten** náklady chudinské; **-krankenpflege** péče o chudé nemocné; **-kur** chudinský kúks; **-percent** (-procent) stotina chudinská, procento chudinské; **-pflege** péče chudinská, o chudé; chudinství; **-pründe** obročí, výživa chudých; **-polizei** policie chudinská; **-recht** právo chudých n chudinské; **-steuer** daň chudinská; **-stif-**

tung nadace chudinská; **-jünderzelle** cela na smrt odsouzeného; **-unterhalt** výživa chudinská; **-unterstützung** chudinská podpora; **-unterstützungspflicht** povinnost k chudinské podpoře; **-vater** otec chudinský n chudých; **-vermögen** chudinské jmění; **-verpflegskosten** chudinské náklady vydržovací; **-verpflegskosten-erlassau-spruch** nárok na náhradu chudinských nákladů vydržovacích; **-versorgung** zaopatření chudinské; **-versorgungsanstalten** ústavy k zaopatřování chudých; **-vertreter** zástupce chudých n chudinský; **-wesen** chudinství.

armjelig bídný, nuzný, zohátralý.

Armut chudoba; **-s-zeug-nis** (-schejn) vysvědčení chudoby.

Arrangement uspořádání, úprava, aranžment; dohodnutí; ein Geschäft per ~ obchodní burs. obchod aranžmentem uzavřítí; **-bogen** burs. aranžovací arch; **-bureau** pořadatelská kancelář, pořadatelský n aranžovací úřad; **-officielles** ~ oficiální aranžovací úřad; **-geschäft** burs. aranžovaný obchod, obchod aranžmentem uzavřený; **-ordnung** burs. aranžovací řád.

Arrest vězení, vazba, obstarávka; mit ~ belegen obstarávati; ~ verhängen über S. uvězniti koho; **-kosten** náklady vě-

zenské; **-protocoll** seznam vězňů; **-strafe** vězení, trest vězení; **-visitation** prohlídka vězení; **-vorsteher** (dozorce) vězenský; **-werber** žadatel za uvěznění.

Arrestant trestanec, vězeň; **-aufahre** povoz vězenský, s vězni; **-enwache** stráž vězenská; **-enwachmann** strážník vězenský.

arrestieren uvězniti.

Arrestierung uvěznění.

arrestieren zadržeti, zatknouti, uvězniti, aretovatí koho; **S. arrestiert** halten vězniti koho.

Arretierung zatknutí, zadržení; **-der Druckache** zabavení tiskací osy; **-s-recht** právo stavní.

Arrha (Angeld, Darangabe, Daranfuge) závdavek (též litkup).

arrogant domýšlivý, nadutý, drzý.

Arroganz osobivost, drzost, nadutost.

Arondierung zaokrouhlení, arondování, arondace; **-von Grundstücken** zaokrouhlení, zcelení, zcelování pozemků; **-s-gesetz** zákon o zcelování a arondaci (pozemků).

Arsen arsen, otrušik; **-diegenes** -samorodý otrušik; **-präparat** preparát otrušikový.

arsenhältig obsahující otrušik; **-e Verbindung** sloučenina obsahující otrušik.

arsenig otrušikový; **-e Säure** kyselina arsenová n otrušiková.

Arsenik srv. Arsen; **-farbe** otrušiková barva; **-hitte** huť na otrušik; **-verpachtung** balení otrušiku.

Arsenikalien arsenikové n otrušikové sloučeniny, arsenikalie.

Art způsob, druh, jakost; **-der Telegramme** druh telegramů; **-der Verpachtung** druh n způsob obalu n zabalení (zaobalení); **Ware von mittlerer - und Güte** zboží prostřední (ho druhu a) jakosti; **von gleicher -** stejného druhu n způsobu; **irgend welcher -** jakéhokoliv druhu; **jeber -** každého druhu; **in der -** tak; **auf irgend e-e -** některak, nějak; **- und Weise** způsob; **- und Weise** der Weiterbeförderung způsob další dopravy; **-en von Correspondenzen** post. a tel. druhy dopisů n korespondence; **-en der Strafen** způsoby n druhy trestů; **-en der Verbrechen** způsoby n druhy zločinů.

Arterie tepna.

Artikel článek, člen; **-eset.** položka (denníku); (druh) zboží, věc, předmět; **exploibierbarer -** třaskavina, věc výbušná n třaskavá; **-nummer** číslo předmětu n článku.

Artillerie dělostřelectvo; **-schießplatz** střelnice dělostřelecká; **-zeugdepot** skladistiště dělostřelecké, zbrojnice dělostřelecká; **-zeugwe-**

jen zbrojnictví dělostřelecké.

Artist umělec.

artistisches Eigentum umělecký majetek, umělecké vlastnictví; právo autorské; **-es Werk** umělecké n krásoumné dílo.

Arznei lék; **geisteswidrige -** zapovězený lék; **zubereitete -** připravovaný lék; **-en zubereiten** o bereiten léky připravovati; **-artikel** lék; **-fabrikat** lék, léčivý výrobek; **-kasten** skříňka s léky; **-kunst** lékoznalství; **-mittel** léčivo; **-specialität** specialita léková, zvláštní lék; **-stoff** léková látka; **-taxe** sazba n taxa léková; **-tappreis** cena sazbová za lék; **-verdünnung** zředěný lék, zředěnina léku; **-verschreibung** předpis léku; **-ware** zboží lékové; **-zubereitung** příprava léku.

Arzt lékař.

Arzt-gelb (-geld, -lohn) léčebné, honorář lékařův.

Arzte-kammer lékařská komora.

ärztlich lékařský; **-e Anordnung** lékařské nařízení; **-e Behandlung** lékařské ošetřování; **-es Gutachten** lékařské dobrozdání; **-e Hilfe** pomoc lékařská; **-e Kosten** lékařské náklady; **-e Praxis** praxe lékařská; **Zulassung zur -en Praxis** připuštění k lékařské praxi; **-e Verschreibung** lékařský předpis; **-es Zeugnis** vysvědčení lékařské.

Asbest-pappezeuger výroba asbestové lepenky; **-warenerzeuger** výrobce asbestového zboží.

Ascendent předek, ascendent.

Asch lipan.

Asche popel.

Aschen-ausfuhranal popelníková chodnice; **-händler** obchodník s popelem.

aseptisch bezhnilobný.

Asphalt asfalt, skalní smola; **-dachpappe-fabrik** továrna na asfaltovou krycí lepenku (na střechu); **-erzeuger** výrobce asfaltu; **-filz** (zur Dachbedeckung) plst' asfaltovaná (ku krytí střech); **-händler** obchodník asfaltem; **-leger** asfaltovač.

Asphaltierer asfaltovník.

Asphodill kopíčko; **-knollen** hlíza, bobule kopíčková.

Asphyrie med. omráčení, zdánlivá smrt.

Aspirant čekatel, čekanec, žadatel, uchazeč, aspirant.

Assanierung asanace; **-s-rayon** asanační obvod.

Asscurant pojišťovatel.

Asscuranz pojišťování, pojištění; **-agentie** jednatelství n agentura pojišťovací; **-an-stalt** pojišťovací ústav, pojišťovna; **-brief** viz **-polize**; **-gebür** pojistné; **-gesellschaft** pojišťovací společnost; **-polize** pojistka; **-prämie** pojišťovací prémie; **-rückstand** nedoplatek pojistné-

ho; **-vertrag** smlouva pojišťovací.

Asscurat pojištěnec.

Asscuration pojištění, asekurace; **-s-gebür** pojistné.

asscurieren pojistiti, pojišťovati, asekurovati.

Assent-jahrgang ročník odvodní; **liste** seznam odvodní; **Localität** místnost odvodní; **-(Recruten-)maß** míra odvodní n asentní (míra dělková užívaná při odvozech k vojsku); **-nummer** číslo odvodní; **-schein** odvodní lístek.

assentieren odvésti (k vojsku), bráti na vojnu, asentovati.

Assentierter odvedený.

Assentierung odvod, asent; **-s-bezirk** odvodní okres; **-s-commission** odvodní komise.

Assessor přísedící, asesor.

Assignant poukazovatel, poukazatel, poukazující dlužník, assignant.

Assignat poukázanec, poukázaný dlužník, assignát.

Assignatar poukazník, poukázaný věřitel, assignatář.

Assignation poukaz, poukázka, poukázání, assignace.

assignieren poukázati, assignovati.

Assimilation spodobení, přizpůsobení, asimilace.

Assistent asistent, příručí.

Assistenz přísluha, příspěvní, pomoc, podpora; **-arzt** asistenční n pomocný lékař;

-commando asistenční n pomocné velitelství (vojenské);

-gebür příslužné, odměna za příspěvní n přísluhu; **-zulage**

přídavek, příplatek za výpomoc.

assistieren (vy)pomáhati, přísluhovati, asistovati.

Association sdružení, spolčení, spolek, společnost, hromadná osoba; **wechselseitige** úterlebens-, vzájemný spolek dědičný, vzájemné družstvo dědičné.

Associations-firma společná firma; **-princip** zásada sdružovací n spolčovací; **-recht** právo sdružovací n spolčovací.

Associe společník.

associeren sč sdužiti se, spočítati se.

Ast větev; **-holz** dříví oklestkové; **-streu** klest, klestí; **-streugewinnung** sbírání n dobývání klestí.

Astchen ratolest, větvička, podrůstka, haluzka.

Asthma záducha, dýchavičnost.

Astyl útočiště, útulek;

-recht právo asylní.

Atelier dílna n pracovna umělecká.

a tergo na rubu.

Atheismus bezbožství, neznabožství.

Atheist neznabožec, bezvěrec, ateista.

atheistisch neznabožský, nevěřící.

Athem dech; **-anhalten** dech tajiti; **-holen** dýchatí.

athemlos bezduchý.

athmen dýchatí.

Atmosphäre vzduch. o-vzduší, atmosféra.

atmosphärisch vzdušný, atmosférický.

Attaché atašé, pomocník při vyslanectví.

attachieren přidružiti, připojiti.

Attaque útok.

attaquieren útočiti.

Attentat útok; násilí.

Attentäter útočník.

Attest svědectví, vysvědčení, atest.

attestieren do-, vysvědčiti, potvrditi.

Attraction přitažlivost, atrakce.

Attrapenfabrik továrna na atrapy.

attrapieren dopadnouti, polapiti, postihnouti.

Attribut vlastnost, přívlastek, atribut.

As-alkalien žiraviny; **-alkalange** žiravý lough draselnatý; **-lange** žiravý lough;

-natron hydrát sodnatý, žiravý natron; **-natronfabrik** továrna na natron žiravý;

-natronlange žiravý lough sodnatý; **-wasser** leptadlo.

äßen leptati, mořiti; křmiti.

Ahnungs-ausweis výkaz stravného.

Auction dražba, veřejný prodej.

auctionieren v dražbě prodávati.

Auctions-anstalt dražebna, ústav dražební; **-ausrufer** vyvolávač při dražbě;

-halle dražebna, dražební místnost; **-hammer** kladívko

(dražební); **-institut** ústav dražební; **-protocoll** dražební protokol; **-spejen** útraty n náklady dražební.

Auctor auktor (ten, v jehož jméno někdo jiný věc n právo dělá; (Auktor) původce čeho, spisovatel; skladatel; **Benennung** des ~s oznámení n jmenování auktora.

Audiatur et altera pars budiž vyslechnuta také druhé strana.

Audienz slyšení, audience; um ~ bitten žádati za slyšení, vyžádati si audience; **-saal** přijímací n audienční sál;

-verfahren audienční řízení.

Auditor soudce vojenský, auditor.

Auditoriat vojenský soud, vojenské soudnictví, auditoriát.

Auditorium posluchačstvo; posluchárna.

Auerwild tetřevina.

auf na; k, ku; adv. vzhůru, nahoru; ~ e-e Bitte k prosbě;

auf Kosten ~s na ~i útraty; **strem-** proti vodě, proti proudu; ~ den Fall pro případ;

-was immer für e-e Art jakým-koli způsobem, jakkoli.

aufäßen zorati, rozorati, naorávati.

aufarbeiten zdělati, zpracovati; dodělati; sč ~ vypracovati se, práci se vysíliti; propracovati se z čeho.

Aufarbeitung (des Holzes) zdělání (dřví, kmenů).

aufäßen vykřmiti; rozleptati, rozežrati; hor. vyloužiti, vyluhovati.

Aufbau vystavění, stavba.
aufbauen vystavěti, zříditi; stavěti co na: vyzditi.
aufbehalten nechat, ponechat co kde; ein Protokoll bei Gericht ~ protokol u soudu ponechat a podržeti; die Akten in Ordnung ~ spisy v pořádku udržovati.

aufbereiten hor. upravovati, zpracovati (čuda, ubli).

Aufbereitungs-lizenz hor. povolení k upravování a zpracování (trudy, ubli); **-werks-anlage** hor. úpravna; **-werkstätte** hor. úpravna a zpracovna; dílna a místo ku zpracování hornin.

aufbessern polepšovati, napravovati; přilepsiti.

Aufbesserung polepšení, zlepšení, náprava; přilepšená; zur ~ na přilepsenou.

aufbewahren schovati, ukládati, schráněti, zachovati; opatrovati; aufbewahrt liegen býti uschován, ležeti v uschování.

Aufbewahrer schovatel, schovávač, opatrovník.

Aufbewahrung uschování; ~ des Tabakmaterialies uschování a uložení tabáku; in sorgfältiger ~ halten pečlivě uschovávatí.

Aufbewahrungs-anstalt opatrovna, schovárna; **-frist** für recommandierte Briefe post. doba uschování doporučených dopisů (psaní); **-gefäß** nádoba k uchování a ukládání, nádoba schráněcí; piv. ležácké a skladné sudy; **-localität**

místnost uschovací a ukládací; **-raum** skladiště, schráněniště (množ. č. ~räume skladní místnosti); **-verbot** zákaz pře-, schovávání; **-vertrag** smlouva schovací a o schování.

aufbieten oznámiti, ohlásiti, svolati; vynaložiti; alle Kräfte ~ všechny síly nasaditi; den Landsturm ~ svolati a vyzvati domobranu.

Aufbietung oznámení; svolání; vynaložení, nasazení; ~ des Landsturmes výzva a svolání domobranu; mit ~ aller Kräfte s napjetím a nasazením všech sil.

aufborgen vypůjčiti si, vdlužiti si.

Aufborgen půjčka, výpůjčka.

aufbrauchen spotřebovati.

aufbrechen rozlomit; hor. zalomiti, pracovati na vrchu; rozevířiti se; med. provaliti se; strojiti se k odchodu; e-e Thür, ein Schloß ~ dvěře a zámek vypáčiti a vyráziti.

aufbrennen rozhořeti se, vznítiti se, chytnouti; zapáliti, zážehnouti; vypáliti; ein Zeichen ~ vypáliti znamení.

aufbringen otevřiti; vytáhnouti, vyzdvihnouti; povznést; sháněti, sehnati, sbírat, sledávati, opatřiti; popuditi, rozzlobiti, napáliti; aufgebracht (über et.) rozhořčen a rozhněván prof.

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči česke a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přečetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivce bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jedině prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vskutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřete Ottův Slovník naučný k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. Ottův Slovník naučný je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen Ottův Slovník naučný, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„Ottův Slovník naučný“ vychází v seš. o 40—48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Veškeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též ~~na~~ **na měsíční splátky.**

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Aufbringung voj. sebrání; shledání; opatření čeho; dopadení, zajmutí.

aufbürden 3-m et. uvaliti co na koho, obtížiti koho čím, sváděti co na koho.

aufbünnen zahraditi; hraditi, jímati; e-n fluss ~ hraditi vodu.

Aufdeckung hor. odkrytí. **aufdecken** hor. odkrytí, obnažiti.

aufdingen (e-n Lehring) připověděti, zamluviti si (učedníka), přijmouti (za učedníka).

aufdrängen vytlačiti, vymáčknouti; 3-m et. ~ vnutiti, vnucovati komu co; sich 3-m ~ vtírati se, vnucovati se komu.

aufdringen 3-m et. vnutiti n vnucovati komu co (viz též aufdrängen).

Aufbringling vetřelec.

aufdrücken tlačiti n tisknouti co na; das Gerichtssiegel ~ soudní pečeť vyraziti n vtisknouti n připojiti; den Stempel ~ vyraziti n vytisknouti kolek na čem, okolkovati co.

Aufdrückung des Stempels vyrazení n vytištění kolku.

aufdunfen naduřiti, nadýmati, nafouknouti; aufgedunfen nabubřelý, naduřelý, opuchlý; aufgedunfen sein opuchnouti, býti opuchlým n naduřelým.

aufeinander jeden za druhým, na sebe, za sebou, popobě; ~ folgen sledovati za sebou, jíti za sebou.

Aufeinanderfolge postupování, posloupnost, pořad.

aufeisen vysekati led, odsekati n oškrabatí zmrakly n náledí.

Aufenthalt pobyt, zdržování se, přebývání, sídlo, byt; zel. zastávka; fleibeiter ~ trvalý n stálý pobyt; je weiliger ~ dočasný pobyt; Ort des jeweiligen ~ es místo, kde právě kdo jest, se zdržuje; dienstlicher ~ služební pobyt; e-n ordentlichen ~ geben poskytnouti řádný pobyt n byt komu, přechovávatí koho.

Aufenthalts-anzeige oznámení n ohláška pobytu; **-änderung** změna pobytu; **-bewilligung, -consens** povolení k pobytu n ku zdržování se, pobytné povolení; **-gemeinde** obec pobytu; **-karte** lístek pobytný; **-ort** místo pobytu; Verbot den ~ ort zu verlassen záповěd z místa pobytu odejiti n místo pobytu opustiti; **-ort** des Prämmeranten pobyt předplatitelův; **-recht** právo k pobytu; **-schein** pobytný list; **-veränderung** změna pobytu.

Auferklärung objasnění. **auferlegen** uložití, přikázati komu co; e-e Strafe ~ pokutovati koho, uložití pokutu komu.

auferwecken vzbuditi koho; vzkřísiti koho.

Auferziehung výchova; **-kosten** náklad na výchovu.

auffahren vyjeti; rozlítiti se, popuditi se; hor. die Ehre ~ ukončiti siechu.

Aufsahrt rampa, vjezd, podjezd, výjezd; **-s-brücke** mostový vjezd.

auffallen napadnouti; pozorost buditi; přijíti na stepu.

auffallend (auffällig) patrný (-ě), zřejmý (-ě), okatý (-ě), nápadný (-ě); **-e Ähnlichkeit** znamenitá n nápadná podobnost; **das ist ~ to** budí pozorost, to jest zvláštní n podivné n okaté; **die Strafheit läßt ~ nach** nemoc ku podivu ulevuje; **~ viel** ku podivu mnoho; **~ wenig** ku podivu málo; **-e Erscheinung** podivný n neobyčejný úkaz.

auffangen chytati; **Briefe ~** zadržeti n zachytiti dopisy.

auffinden naléztí, najítí, vyhledati, objeviti, vypátrati.

Auffindung nalezení, vypátrání, vyhledání, objevení; **~ des Adressaten** post. vypátrání adresáta.

Aufforderer vyzývatel, vyzývač.

auffordern vybízeti, pobízeti; vyzvati, naříditi; **aufgeforderte Klage** vyzvaná žaloba.

Aufforderung vybízení, vyzvání, vybidka, vybidnutí, pobídnutí, nařizení; **öffentliche gerichtliche ~** veřejné vyzvání soudní; **~ der Gewerfen** (viz Zugsbrief) vyzvání těžařů; **~ der Parteien zum Erscheinen** beřufs ihrer eiblichen Vernehmung vyzvání stran, aby se dostavily k přísěžnému výslechu n by přísěžné byly vyslechnuty; **~ zur Geldes-**

řechung hor. vyzvání k položení míry dolové; **~ zur Einbringung der Gewerbesteuererklärung** vyzvání k prohlášení n aby bylo podáno prohlášení v příčině vydělkové daně; **~ zur Befestigung** vyzvání k příznávce n aby byla podána příznávka (důchodů); **~ zur Ertheilung von Auskünften** vyzvání, aby bylo podáno vysvětlení; **~ zum Mitbringen von Urkunden und Augenscheingegenständen** vyzvání, aby (vyzvaný) přinesl s sebou listiny a předměty ohledání; **~ zur Vertretungseleistung** vyzvání, aby dáno bylo zastoupení; vyzvání k zastoupení; **~ an den Auctor** vyzvání auktora; **~ zur Erklärung über e-e Urkunde** vyzvání ku prohlášení o listině, vyzvání, aby se (vyzvaný) prohlásil o listině; hor. **~ zur Wiederaufnahme des Revierstellens** vyzvání k opětnému dělání štolý revírní.

Aufforderungs-Klage vyzývací žaloba; **-proceß** pře vyzývací; **-verfahren** bei Grundabtrennung vyzývací řízení při oddělení pozemků.

aufforsten zalesnití.

Aufforstung zalesnění.

Auffuhr navážka, návoz.

aufführen stavěti; uvěsti; provozovati; řídí ~ chovati se.

Aufführer prováděč, provozovatel.

Aufführung chování se; stavba; provozování; öffent-

liche ~ veřejné chování se; **e-e Weibsperson von öffentlichem ~** nevěstka; **~ von dramatischen o musikalischen Werken** provozování dramatických n hudebních děl; **Beranstellung e-r unrichtmässigen ~** uspořádání nedovoleného provozování; **jur ~ gelangen** provozovati se, dávatí se; **das Theaterstück gelangte oft jur ~** kus se často provozoval n dával.

Aufführungs-bewilligung povolení stavební; povolení k provozování n provozovací; **-recht** provozovací právo; **-vorbehalt** v úhrada n vyhrazení provozovacího práva.

Aufgabe odevzdání, podá(vá)ní; úloha, úkol; vzdání se, zřeknutí se; nádavek; **~ der Geldsendungen** post. podání peněžných zásilek; **~ zum Transport** odevzdání k dopravě; **~ zur Post** dání n podání na poštu; **~ e-s Telegrammes** podání telegramu; **~ (e-z Aufgab-s-)buch** podací kniha; **-gebür** podatné, podací poplatek; **-ort** místo podání; **-post** pošta podací; **-postamt** poštovní úřad podací; **-schein** post. poda(va)ci listek; **-station** podací stanice; **-stempel** razítko pošty podací; **-tag** den podání; **- vignette** podací viněta n nálepka; **-zeit** viz Aufgab-szeit.

Aufgab-s-blankett podací blanket n poukázka; **-dienst** post. služba při podávání n přijímání; **-journal** podací deník; **-recepisse** podací listek

n stvrzenka; **-zeit** čas (doba) podání.

aufgeben podávati, odevzdávati; ukládati; zřici se čeho, upustiti od čeho; **zanechati čeho; hor. opustiti, zanechati; Telegramm ~** podati telegram; **der Kranke ist von den Ärzten aufgegeben** lékaři pochybuji o nemocném n vzdali se naděje v uzdravení nemocného.

Aufgeben vzdání se, zřeknutí se; **~ e-s Betriebes** vzdání se živnosti, zanechání živnosti n podniku.

Aufgeber podatel, odesílatel.

Aufgebot provolání, prohláška, ohláška, oznámení; **Ge- ohláška; ~ (beim Landsturm)** výzva.

Aufgebots-brief list povolací; **-buch** kniha ohlášek n prohlášek; **-dispens** prominutí ohlášky (ohlásek), osvobození od ohlášky (ohlásek); **-nachricht** viz -dispens; **-schein** potvrzení ohlášek, list o ohláškách; **-verfahren** řízení provolací n vyzývací, ohláškové.

Aufgebingschein list o přípovědi, přípovědní list.

aufgehen vycházeti, stoupati; vyraziti; **das Grubenwasser geht auf** voda dolová vyráží.

aufgeklärt osvicený; objasněný, vysvětlený.

Aufgeld přírážka, azio, ná-davek, přídavek; závdavek.

aufgraben rozkopati, vykopati, rozrýti.

Aufgrabung vykopávka.

aufgreifen chytiti, polapiti, lapnouti; aufgegriffenes Wort zachycené a pochycené slovo.

Aufgreifung polapení, chycení, dopadení.

Aufgriffsrecht právo k ujetí a ujmouti něčeho, právo uvázání se v něco, právo ujmouti něco.

Aufguß nalévání, naliti, nálev.

aufhacken prosekati, prokopati.

aufhalten zdržovati, zastaviti; sich ~ zdržovati se; dliti, meškati, přebývati, bydlet, zůstávati; sich über et. ~ pozastaviti se zarážeti se nad čím, pohoršiti se čím, mrzeti se a zlobiti se na co, vytýkati co.

Aufhänge-hebel (automatischer) závěsník (samočinný); **-punkt** (e-r Wage) esich. závěsný (váhy), závěsný bod.

aufhängen (aufhängen) pověsiti, zavěsiti.

Aufhängen věšení, zavěšování.

aufhauen rozraziti, rozsekati, rozřítiti; hor. pracovati do vrchně.

aufheben zdvihnouti, zvednouti; schovati; zrušiti; aufgehobenes Recht zrušené právo; die Kosten werden gegenseitig aufgehoben útraty na vzájem se zrušují; e-e Versammlung ~ schůzi rozpustiti a ukončiti; das Verfahren wegen Michtigkeit ~ řízení pro zmatek zrušiti a

zdvihnouti; ein angefochtenes Urtheil ist als nichtig aufgehoben rozsudek v odpor vzatý sluší a nutno jest jako zmatečný zrušiti.

Aufhebung zrušení; ~ der Strafe zrušení trestu; ~ des Vertrages zrušení smlouvy; ~ der ehelichen Gemeinschaft zrušení manželského společenství; ~ des Verbotes auf Gehalt zrušení obstarvky platu; die ~ e-r Anordnung verfügen zrušiti nařízení, usnésti se o zrušení nařízení; die ~ e-r Anordnung kann nicht mehr verfügt werden nařízení nelze již zrušiti; die ~ dinglicher Rechte geltend machen domáhati se a dovolávati se zrušení věcných práv.

aufheizen popuzovati, podněcovati, dráždit.

aufhören přestávati, končiti se, pomíjati.

Aufhören der Steuerpflicht zánik berní povinnosti.

aufkaufen nakoupiti, skoupiti.

Aufkäufer nakupník, nakupovač, kupec.

aufklären ob-, vyjasniti, vyčistiti; vysvětliti, vyložiti; osvětliti, vzdělati; 3. über einen Irrthum ~ vyvésti koho z omylu.

Aufklärung vysvětlení, objasnění, vysvětlivka; thatsächliche ~ vysvětlení skutečnosti a skutkových poměrů a okolností; ~ von Bedenken durch den Steuerpflichtigen vysvětlení pochybností od poplatníka.

aufleben na-, přilepiti.

Aufleben der Briefmarken přilepení a nalepení známek poštovních.

Aufschobeden varní dno (v destilačních aparátech).

aufkommen vzhopiti se, povstati; zmáhati se; ujímati se; mit dem Beweise ~ dokázati; für et. ~ ručiti komu za; docilemu býti; aufkommen des Geld stržené peníze.

Aufträufelung (des Bieres) zmlazování a kroužkování piva.

aufkündigen vypovědět, výpověď dáti; die Frist ~ vypovědět (a odvolati) lhůtu; die Steuer ~ vypovědět daň.

Aufkündigung výpověď; gerichtliche ~ soudní výpověď; außergerichtliche ~ mimosoudní výpověď; ~ der Vollmacht výpověď plné moci; ~ der Wohnung výpověď z bytu; ~ e-s Bestandvertrages výpověď (ze) smlouvy nájemní (pachtovní); ~ von Hypothekarforderung výpověď hypoteční pohledávky; die von e-r Partei wirksam vorgenommene ~ platná výpověď strany jedné; e-e ~ gegen 3. in Bezug setzen výpověď provéstí proti komu.

Aufkündigungs-brief list výpovědní a výhostný a výpovědací; **-frist** lhůta k výpovědi; lhůta výpovědní (na kterou se vypovídá); **-recht** právo výpovědi a výpověď dáti; **-termin** lhůta k výpovědi; **-zeit** lhůta a čas výpovědní.

Auflade-geld nákladné, peníze a plat za nakládání;

-platz nákladště; **-schein** list nákladní.

aufladen nakládati, naložiti.

Auflader nakládač; beweglicher ~ zel. pohyblivý nakládač.

Auflage naložení; vydání; náklad; nařízení, příkaz, rozkaz; dávka (Gemeinde ~ obecní dávka); ~ e-s Buches o Werfes náklad na knihu a dílo, vydání knihy a díla; **-kosten** náklad na vydání knihy; **-recht** právo zdanění, právo ukládati dávky.

auflassen (et.) ustati, upustiti od čeho; den Schurf ~ hor. zanechati kutby; den Bergbau ~ zanechati dolování. upustiti od dolování; e-r Wald ~ nechatí zajiti les.

auflassig hor. opuštěný; e-3eche opuštěný důl.

Auflassigkeit opuštěnost, ležení ladem.

Auflassung zrušení, opuštění, upuštění; ~ des Pfandreches propuštění čeho z zastavy, upuštění od zastavního práva k čemu; ~ des Bergbaues o e-s Bergwerkes zanechání dolování, upuštění od dolování, opuštění hor a dolů; ~ der Garantie o Sicherstellung zrušení garancie; ~ der Postämter zrušení poštovních úřadů.

Auflassungs-vormerk spis odstupovací.

Auflauf shluk a sběh a shon lidu; sbluknutí.

auflaufen běžeti vzhůru, nabíhati, naběhnouti, nappuchnouti; aufgelaufene Kosten o útraty vzešlé útraty a úroky; ~ der Kosten vznikající n vzházející útraty.

auflegen položití naš; uvaliti co na koho; vynaložití co naš; vykládati co kde; naříditi, uložiti co komu.

Aufleger vykládač.

auflehn opřítí; sich ~ vztyčiti se; vzpíratí se, vzepřítí se, protiviti se, postaviti se na odpor; sich auf et. ~ spoléhati naš; sich gegen et. ~ protiviti se, opřítí se, vzepřítí se čemu.

Auflehnung gegen et. vzpírání se, protivění se čemu, odpor proti čemu.

auflefern naložití.

Auflieferung des Gepäcks naložení zavazadel.

aufliegen ležeti, vyložen býti.

Auflösbottich kád naložení rozpuštění.

auflösen rozloučiti; rozluštiti; uvolniti; rozpustiti; zrušiti; sich ~ rozejítí se; e-e Versammlung ~ shromáždění rozpustiti; ein Verein hat sich aufgelöst spolek se rozešel.

auflösende Bebingung rozvazovací n resolutivní n rušící výminka.

Auflösstation roztokárna.

Auflösung zrušení; rozpustění; ~ des Dienstverhältnisses zrušení služebního poměru; ~ des Ehebandes zrušení svazku manželského;

~ e-s Fideicommisses zrušení n zánik svěřenství; ~ e-r Gesellschaft zrušení společnosti; ~ der Kräfte vysilení; ~ e-s Vereines rozpuštění n zrušení spolku; rozejítí se n rozchod spolku.

Auflösungserkenntnis náleze o rozpustění.

Aufmachen otevření.

Aufmachstätte viz Aufbereitungswerkstätte.

aufmerksam pozorný, bedlivý; S. ~ machen upozorniti koho naš; připomenouti komu co.

Aufmerksamkeit pozorost; zřetel; erhöhte ~ zvýšená pozorost n bedlivost; pflichtmäßige ~ povinná pozorost, bdělost, bedlivost; der ~ fähig sein býti schopným k bedlivosti; ~ auf et. ríchten obrátiti pozorost (n zřetel) k čemu.

aufmuntern S. rozveseliti, rozjařiti koho; S. zu et. ~ povzbuditi, pobádati koho k čemu.

Aufmunterung povzbuzení, pobídka; rozveselení.

Aufnahme přijetí, přijímání; provedení; zahájení; sepsání, zápis; ~ e-r Anleihe výpůjčka, vypůjčení; ~ fremder Gelder výpůjčka cizích peněz; ~ der Landbriefträger přijetí přespolních listonošů; ~ des Inventars o e-s Notariatsactes o e-s Protocolls sepsání inventáře n notářského spisu n protokolu; ~ der Seeverklärung sepsání námořního osvědčení; ~ des Verfahrens durch die Rechtsnach-

folger zahájení řízení se strany právních nástupců; die ~ e-s unterbrochenen Verfahrens obnova přerušného řízení; die ~ e-s unterbrochenen Verfahrens wird eingeleitet přerušné řízení se obnovuje n opět (znova) se zahajuje; gerichtliche ~ von letztwilliger Verfügung sepsání posledního pořízení u soudu, soudní sepsání posledního pořízení; ~ e-r Verhandlung provedení jednání, projednání, řízení; ~ des Verfahrens provedení výslechu; in ~ kommen přijítí v oblibu n v rozkvět n v modu.

Aufnahme (Aufnahme-) **antrag** návrh na zahájení; **-bedingung** podmínka přijetí; **-befund** ohledací náleze; **-certificat** přijímací certifikát; **-document** doklad pro přijetí; **a-fähig** přijatelný, způsobilý ku přijetí; **-fähigkeit** přijatelnost, způsobilost k přijetí; **-gebäude** zel. přijímací budova (kde se přijímá zboží k dopravě); **-gebühr** příjemné, poplatek za přijetí; **-gesuch** žádost za přijetí; **-karte** přijímací lístek; **-protocoll** ohledací protokol; **-prüfung** zkouška přijímací; **-schein** přijímací list; **-schein für Reisende** záznamní lístek k jízdě pro cestující; **-scheingebühr** poplatek za list přijímací; **-urkunde** přijímací listina; **-werber** přihlašující se, žadatel o přijetí; **a-würdig**

hodný přijetí, přijatelný, stojící za přijetí; **-zusicherungs-urkunde** listina o zabezpečném n slíbeném přijetí (do svazku obecního).

aufnehmen (et.) vyzdvihnouti; počítí; et. (in sich) ~ pojmuti; S. (et.) in et. ~ přijmouti koho (co) do čeho; et. für e als et. ~ považovati co zaš; et. ~ zapsati, sepsati; aufnehmen Bezeichnung označení, jehož má býti užito n jež má býti přijato; den Eid von S. ~ vzítí koho v přísahu; in den Text ~ v text pojmuti; ein Protocoll ~ sepsati protokol; Unterschrift ~ dáti podepsati; e-e Sache ~ hor. počítí dolovati.

Aufnehmen snímání (pří fotografování).

Aufnehmer hor. podnikatel (horní).

aufopfern obětovati n vynaložití co.

Aufpasser hlídač, šíhač; e-n ~ machen pozor dávatí, šíhati naš.

Aufopferung obětování; obětavost.

aufpatronieren (die gewerblichen Marken auf Behältnisse der Zuzerzeugnisse) navzorkovati živnostenské známky na schránky pro cukrovarské výrobky.

aufplästern vydlážditi.

Aufputz nástroj, nastroj, úprava; okrasa; štřítkář ~ ozdoba n okrasa slohová.

Aufraumholz viz Abholz.

aufrechnen účtovatí, napočísti, započísti, přičísti, připočítati; et. gegen et. ~ vyrovnati eo s čim.

Aufrechnung při-, započítání, započtení, súčtování, vyrovnání; ~ des Passgebess účtování obalného; ~ der Tour- und Retourfahrpreise účtování cen jízdních sem a tam (tam a zpět) koma; ~ von Verlust und Gewinn počítání ztráty a zisku; in ~ bringen účtovatí, započítati si.

aufrecht zpřímá, rovně, stoje; přímý, rovný, vzpřímený; ~ e Erledigung přímé a řádné vyřízení věci (naproti tomu Vorerledigung předběžné vyřízení); ~ bleiben zůst(áv)ati platným, zůst(áv)ati v platnosti, platiti (i) nadále; et. (e-e Aussage ic.) ~ halten trvati na čem (na výpovědi ata.); die Ordnung ~ halten udržovatí pořádek; ~ erhalten (eine Verfügung o ein Urtheil) v platnosti zachovatí (opatrění, rozsudek).

Aufrechthaltung udržování, zachovávání; ~ der Communicationen udržování spojení a komunikací; ~ der Ordnung bei der mündlichen Verhandlung udržování pořádku při ústním projednávání; ~ des normalen Zustandes udržení pravidelného stavu.

aufregen rozčiliti, popuditi; hybatí, pohnouti čim; Bedenken ~ vzbuditi a vyvolati pochybnost; aufgeregt rozčilený, rozjitřený.

Aufregung rozčilení, rozjitřenost; in ~ bringen rozčiliti koho; in ~ kommen rozčiliti se.

aufreiben natírati; rozedkítí; potírati; podvrátiti; zničití; ~ d úmorný, umořující.

aufreißen roztrhnouti; die Straße ~ rozrýtí, rozjezditi silnici.

aufreizen drážditi, popuzeti, štvátí, nabádati; ~ de Rede popuzující a štváčská řeč.

Aufreizer popouzeč, štváč. **Aufreizung** popouzení, štvání; ~ gegen die Reichsverfassung popouzení proti říšské ústavě.

Aufrichtigkeit upřímnost. **Aufrichts** trhlna, natřeznina.

aufrollen vinouti, točiti se vzhůru; navíjeti, natáčetí, natočiti; rozvinouti, roztočiti; vzhůru vinouti, točiti; převinouti; eine Frage ~ rozvinouti, rozjítřiti otázku.

Aufrollvorrichtung navinovadlo.

Aufruf zvolání; provolání, vyzvání; ~ der Sache vyvolání věci.

aufrufen zavolati, vyvolati, vzbuditi; zrušiti, prohlásiti za neplatné; tel. aufgerufene Station volaná stanice. **Aufrühr** vzbouření, povzdížení, odboj, vzpoura.

aufrühren hybatí, pohnouti, zatřásti; pobouřiti, ke vzpouře podněcovati.

Aufrührer buřič, povstalec, štváč.

Aufrundung zarovnáni, zaokrouhlení; ~ auf ganzen Kreuzer zarovnáni a zaokrouhlení na (celý) krejcar.

Aufsandung povolení ke vkladu a k zapsání do knih pozemkových.

Aufsandungs-clausel doložka vkladní; ~erklärung vkladní prohlášení; ~gebühr vkladní poplatek; ~urkunde vkladní listina.

Auffatz násada, nástavek; pojednání, článek, spis, stať; (sčrstit.) Aufsätze písemnosti; Verlesung e-s schriftlichen Les (bei e-r Verhandlung) předčítání napsané řeči; auf e-n schriftlichen ~ ist kein Bedarf zu nehmen k písemnému podání nebudíž hleděno, písemného podání nebudíž dbáno; ~ über die Hauptpunkte e-s Vertrages náčrtek hlavních věcí (části, článků) smlouvy.

auffchieben odkladný. **auffchieben** odstrčiti, posunouti, odložití; aufgeschoben ist nicht aufgehoben co se vleče neuteče; ~ de Bedingung odkládací a suspensivní výminka; ~ de Wirkung účinek odkládací.

Auffchiebung odklad, odložení.

Auffschlag úder, náraz; vyhození; otevření (knihy); obklad; výložek (na šatě); zvýšení ceny, zdražení; vyrážení, pučení; hor. zarážka kutby; ~ der Steuern přírážka (na

daně); ~(e)gebühr přírážka; ~s-punkt zarážisté, zarážka (začáteční místo horního díla).

auffschlagen vyraziti, vyrážeti, vyhazovatí; postaviti, vztyčiti, zřítiti; rozbiti, roztlouci; otevřiti, přiraziti; uhoditi, udeřiti nač; ein Bergwerk ~ založiti důl, začiti dolování.

Auffschlagen des Nichtstempels vyrazení, vytisknutí cejchovního kolku.

Auffschläger vyrazeč, přibíječ; viz též Zolleinnehmer.

auffschließen odmykati; Gedanken o Geheimnisse ~ myslénky a tajemství odkrývati a odhalovatí; hor. ein Grubenfeld o e-e Lagerstätte ~ odkrýti a otevřiti doly n hory.

Aufschluss hor. otevření, odkryti; vysvětlení; vyložení; ~ geben dáti vysvětlení.

auffschneiden rozříznouti, rozkrojití, rozstříhnouti, nakrájeti, rozkrájeti; chvástati se, vychloubati se.

Auffschneider chvástal, vychloubáč, mluvka.

Auffschrei výkřik.

Auffschreibbogen arch sběrací a obsazovací (v loterii).

Auffschreibbuch zápisník. **auffschreiben** napsati, zapsati; öffentlich ~ do veřejných knih zapsati a poznamenati.

Aufschreibung záznam, zápis, zápisek; erste ~ (bei der Journalisierung) první zápisy; ~en zápiscky; die zur Geschäftsvorgelegten Bücher und ~en kni

hy a zápisky předložené k nahlédnutí.

Aufschrift nápis, nadpis, adresa; **-s-tafel** nadpis, tabulka s nápisem.

Aufschub odklad, průtah, odročení, prodlení; **-der Execution** odklad vedení práva; **-des Strafbeschlusses** odkládání **-** odložení výkonu trestu; **ohne** **-** bez odkladu; **-der Zahlungsfrist** prodloužení platební lhůty.

Aufschutt násyp.

aufschwemmen na-, připlaviti; **aufgeschwemmt** naplavený; **aufgeschwemmtes Erdreich** naplavenina, náplav.

aufschwingen (za)mávat; **sch** **-** (po)vznést se, vyšvihnouti se.

Aufschwung vzlet; rozmach.

aufsehen dohlížeti.

Aufsehen hluk, pozornost, sensace; **-** erregen způsobiti **n** vzbuditi pozornost **n** podiv **n** hluk; **dělati** povyk; **-** vermeiden pozornosti **ne**(vz)buditi, vyhýbat se pozornosti, varovati se pozornosti.

Aufseher dohlížitel, dozorce; **-** über Feuerlöschrequisiten požární; **-** über Grenzsteine sádky; **-amt, -stelle** dohlížitelství, dozorcovství.

Aufseher - maß čepoměr; **-stunde** hor. hodina oddechu **n** odpočinku.

aufsehen sázeti, postavit, klásti **co** na; **po-**, vsaditi **co** na; **einen Contract** **-** na-, sepsati

smlouvu; **sein Gut** **-** vynaložití jmění své; **odpočívati.**

Aufseher sazeč, stavěč.

Aufsetzung postavení; sázení; posazení; vynaložení; napsání; odpočinek; **-** e-**s** **Stichtverles** přistavba patra.

Aufsicht dohled, dozor, dohlídka **na**; **-** über Maß und Gewicht dozor nad měrou a vahou, dozor na míry a váhy; **amtliche** **-** úřední dozor; **finanzstelle** **-** finanční dozor **n** dohled; **gefällsamtl.iche** **-** dohled **n** dozor důchodkový **n** úřadu důchodkového **n** orgánů **n** zřizenců důchodkového úřadu; **ein mit** **-** berauter Beamter úředník ustanovený **k** dozoru; **úředník, jemuz** svěřen dozor; **-** führen **n** haben dohlížeti **na**; **mít** dozor **na** **čím**; **-** führen der Richter dozorčí **n** dohlížecí soudce; **unter polizeiliche** **-** řízení dáti **pod** policejní dohled.

Aufsichts - beamte(r) dozorčí úředník; **-behörde** dozorčí úřad; **-dienst** dozorčí služba; **-gebühr** poplatek za dozor; **-person** dozorčí osoba, osoba **k** dohledu ustanovená; **-personale** dozorstvo, dohlížitelstvo, dozorčí personál; **-posten** zel. dozorčí **n** strážné místo; **-rath** dozorčí rada; **-recht** právo dozorčí **n** dohlédací **n** dohledu **n** dozoru.

aufsperrren otevřítí.

Aufsperrren von Schlössern otvírání **n** odmykání zámků.

Aufsperrhafen odmykadlo, paklič.

aufsperrren sednouti **na** **co**; **přen.** chytiti se (**při** vtipech); **-** lassen chytiti **koho**,

Aufstand povstání, pozdviž, vzbouření, vzpoura; **Gruben-** **-** zkouška **n** prohlédnutí **n** ohledání stavu dolu; **e-n** **-** machen pozdvihnouti se **proti** komu.

aufständig, aufständisch povstalecký, buřičský; **-** Bewegung povstalecké **n** odbojné hnutí; **A-** **-** er povstalec.

Aufstands - versuch pokus **o** povstání **n** **o** vzpouře.

aufstehen státí **na** **čem**; **po-** **-** vstati.

aufsteigen vystupovati, vznášeti se, zdvihati se; **-de Linie** (Ascendenten) linie vzeštná, předková.

aufstellen postaviti, nastaviti, vyložití; položiti, klásti; **e-n** Vertreter, Sequester **-** ustanoviti **n** zříditi zástupce, sekvestora; **als Grundfaß** **-** za zásadu stanoviti; **als Candidaten** **-** kandidovati, kandidátem ustanoviti, za kandidáta určiti; **e-e** Meinung **-** projevití mínění; **e-e** Norm **-** ustanoviti pravidlo **n** normu.

Aufstellung umístění, postavení, stavění; zřízení; dosazení, ustanovení; **-** einseitiger Dienstordnung zavedení **n** stanovení jednotného řádu služebního; **-** erbichteter Gläubiger předstírání vymyšlených věřitelů; **-** e-**s** Statut **-** zavedení **n** stanovení

řádu; **-** e-**r** Tabaktrafik zřízení trafiky; **-** der Tarife sestavení sazeb **n** tarifů.

Aufstellungs - kosten náklad **na** postavení **n** zřízení; **-platz** stanoviště.

aufstoßen pro-, vyraziti; **přihoditi** se, udáti se; **nara-** **-** ziti; **es** **stieß** die Frage **auf** **naskytla** **n** namanula se otázka.

Aufstreich (Auction) dražba; **im** **-** e verkaufen **v** dražbě **pro-** **-** dati.

auffuchen vyhledávati, nalézti; **hor.** hledati, kutati.

Auffuchung vyhledání, najiti; **-** e-**s** Telegrammes **vy-** **-** hledání telegramu.

auftauchen vynořiti se; objeviti se, ukázati se; vznikati; **Geriichte** **n** Neben tauchen **auf** **proskakuji** **v**ěsti **n** řeči.

auftheilen rozdělití **co**.

Auftheilung rozdělení; **-** der Steuer **auf** mehrere Betriebsstätten rozvrh **n** rozdělení (úhrnné) daně **na** jednotlivé provozovárny; **-s-verhandlung** rozdělovací **n** rozvrhovací řízení.

Auftrag příkaz, rozkaz, nařízení, poručení; **-** e-**m** Dritten **e-n** Vortheil **zuzwenden** **příkaz** poskytnouti výhodu třetí osobě; **-** annehmen **pří-** **-** jmouti příkaz; **-** ablehnen **pří-** **-** kaz odmítnouti; **-** aufheben **pří-** **-** kaz zrušiti; **-** ertheilen **pří-** **-** kaz uděliti, přikázati; **-** ausführen (vollziehen) **příkaz** vykonati, splniti, provésti; **-** ausrichten **viz** **-** ausführen; **dem** **-** e **Genüge** leisten **příkaz** splniti,

vyhověti příkazu; dem ~e
gemäß dle příkazu; ~ zur Über-
gabe příkaz, aby eo odevzdá-
no bylo; ~ zur Übernahme pří-
kaz, aby eo převzato bylo.

auftragen naříditi, příká-
zati, poručiti; den Eid ~ ulo-
žiti přísahu.

Auftrag(s)-ausführung vy-
konání a splnění příkazu
a nařízení; **-besorger** ob-
staravatel, jednatel; **-for-
mular** příkazový formulář
a tiskopis; **-geber** příkazovate-
l, zákazník; **-geschäft** ob-
chod komisionářský a svěřo-
vatelský (= Commissionsge-
schäft); **-nehmer** obstaravatel;
-zettel bur. list příkazný.

Auftragung nanášení, u-
kládání, uložení; ~ der Steuer-
daten auf dem Bemessungsacte
vyznačení daně na listu po-
platkovém; ~ der Bierwürze
(= Aufpumpen der Bierwürze)
dávání piva na štoky.

aufreiben rozraziti, násil-
ím otevřiti; nadýmati, na-
fukovati, napínati; zdvihati;
vyháněti; znepokojuvati, roz-
čilovati, (vy)plašiti; vysliditi,
vypátrati, sebrati; klíčiti, vy-
háněti, vyrážeti (o rostlinách).

aufreten vystoupiti; als
Kläger ~ býti žalobcem, žalo-
vati, vystupovati jako ža-
lobce; als Geflagter ~ býti
žalován, vystupovati jako
žalovaný; flagbar gegen S. ~
žalovati koho; nastoupiti na koho
žalobou z čeho, pro eo.

Auftritt výstup, výjev.

Aufwallung vy-, vzkypění,
po-, rozbourění; in ~ gerathen
popuditi se, vzkypěti; (příč.)
popuzený, vzkypělý.

Aufwand náklad, výdaj,
výdej, vydání, náklady (pl.);
notwendiger ~ náklad nutný;
nützlicher ~ náklad užitečný;
~ zum Vergnügen náklad na
zábavu a potěšení; die Höhe
des Aufwandes als äußeres Merk-
mal des Einkommens výše vý-
dejtů jakožto vnější zná-
mka příjmů; er macht großen ~
nákladně si vede.

Aufwands-ausweis vý-
kaz nákladův; **-gehes** zákon
o nákladech a vydáních; **-lo-
sten** vydání; **-steuern** daně
nákladové; **-wirtschaft** ho-
spodářství výdajové.

Aufwärmung nahřívání;
Sajt ~ nahřívání stáv.

Aufwarte-bursche poslu-
hovač; **-frau** posluhovačka;
-geld, **-lohn** odměna (pe-
nize) za posluhu.

aufwarten představit se.

Aufwärter po-, obsluhovač.

aufwärts vzhůru, nahoru;
von 50 fl. ~ od 50 zl. výše,
50 zl. a výše,

Aufwartung představení
se; ob-, posluha.

aufwenden vynakládati,
nasazovati; aufgewendete Auf-
merksamkeit věnovaná a vyna-
ložená pozornost.

aufwerfen vyhoditi; na-
hoditi; zdvihnouti, nahro-
maditi; e-e Frage ~ otázku
učiniti a dáti.

Aufwerfung vyházení, vy-
kopání; položení; ~ e-s Himm-
fels vykopání a vyházení
strouhy.

aufwickeln viz aufrollen.

aufwiegeln bouřiti, pobu-
řovati, popouzetí.

Aufwiegler pobuřovatel,
popouzeč, buřič.

Aufwieglung pobuřování,
popuzování; ~ gegen e-e Be-
hörde pobuřování proti úřadu.

aufzahlen doplatiti, pří-
platiti.

aufzählen vypočítavati;
et. ~ uváděti a uvěsti eo; ~D
výčetný.

Aufzahlung doplatek, pří-
platek.

Aufzählung výčet.

Aufzeichnung nákras, zá-
znam, poznámka; ~en über
die Berathung und Abstimmung
des Gerichtes in ein besonderes
Protocoll aufnehmen o poradě
a hlasování soudu zvláštní
protokol sepsati.

Aufzeichnungs-buch zá-
pisník.

aufziehen vytáhnouti; na-
táhnouti; vychovati; tropiti
si z koho šašky; auf und abziehen
jíti tam a zpět, přecházeti,
procházeti.

Aufzug průvod; průtah,
odklad; vtažení; vtažo-
vadlo, zdviž, zdvihadlo;
-s-vorrichtung (bei Brücken-
wagen) spoušť, zdviž, zdvi-
hadlo, vysouvač (přístroj ke zdvi-
hání a spouštění můstkových vah).

Auge oko; ins ~ schauen
hleděti do očí; in meinen ~it

ist er weniger schuldig als... po
mém soudě jest méně vin-
nen nežli...; in die ~n fallen
do očí býti; ins ~ fassen při-
hlížeti k čemu; sich vor ~n halten
na zřeteli míti; S-m ein ~
auschlagen o ausstoßen oko komu
vyraziti; unter vier ~n sou-
kromě, beze svědkův, mezi
čtyrma očima; ~n auf, Kauf ist
Kauf nekupuj zajíce v pytlí.

augen-ansehend, **-an-
sehlich** adv. zřejmě, očivid-
ně; **A.-blick** mžik, okamžení,
okamžik; jeden A.-blick každou
chvilí, přes tu chvilí, té
chvilí; **-blicklich** okamžitý
(-ě), chvilkový; v okamžení;
A.-blicklichkeit okamžitost;
A.-braue, **A.-braune** brvy,
obočí; **-fällig** zřejmý, patrný,
do očí bijící; adv. vůči-
hledě, patrně; **-fällig** mačet
učiniti zřejmým; do-, uká-
zati; **A.-glasgefäß** obruba
brejli a skřipců; **A.-glas-
gefäßherzeuger**, **A.-glasge-
fäßmacher** hotovitel obrub
brejlových a skřipcových;

A.-krankheit, **A.-leiden** ne-
moc, choroba oční; **A.-licht**
zrak; **A.-li(e)d** víčko, klapka;
A.-maß míra od oka; nach dem
A.-maß od oka; **A.-merk** zřetel.
pozor; sein A.-merk auf et. richten
obrátili zřetel k čemu, pozorova-
tí eo; **A.-schein** ohledání;
in A.-schein nehmen ohledati;
ein voraussichtlich in A.-schein zu
nehmen Gegenstand předmět.
ježž dle všeho bude třeba
ohledati; A.-schein vornehmen
vykonati ohledání; A.-schein

bornehmen lassen dáti shled-nouti n ohledati co; Bornehme des A-scheines výkon ohledací; ein mit Bornehme des A-scheines betrauter Richter soudce ustanovený k ohledání; Bornehme e-s A-scheins zur Sicherung e-r Bemeisführung beantragen navrhnouti výkon ohledání, aby zabezpečen byl důkaz; **-scheinlich** zjevný (-ě), patrný (-ě), zřetelný (-ě), očitý (-ě); **A-scheinlichkeit** zřejmost, patrnost, zjevnost; **A-scheinsbefund** nález ohledací; **A-scheinsgegenstand** předmět ohledání; **A-scheinsprotocoll** ohledací protokol, protokol o ohledání; **A-scheinstagfahrt** ohledací stání; **A-schirm** stínítko oční (na oči); **A-schutz** ochrana očí; **A-stein** nickamín, bílá skalice; očkový kámen; **A-übel** choroba očí; **A-wink** mih, mrk, pokyn okem, mrknutí; **A-zeuge** očitý svědek; **A-zeugnis** očitě svědectví.

Augment přímnožek.

Augmentation rozmnožení, zvětšení, zvýšení.

augmentieren (roz)množit, (z)většit, zvýšit.

au porteur majiteli svědčící, na majitele.

Auripigment kamenka.

aus z, ze; es ist schon ~ mit ihm už jsem na něm veta; ~ Mangel pro nedostatek, z nedostatku, nedostatkem; die Zeit ist ~, wo... ten čas již minul, kdy...; der Vorrath ist

~ zásoba došla n jest vyčerpána.

ausäbern; hor. ein Bergwerk ~ důl vyčerpati.

ausarbeiten vypracovati, dopracovati.

Ausarbeitung vypracování, práce.

ausäßen (et.) oklestiti, vyodsekati co.

Ausbaggerer hlubič (řečištěl).

ausbaggern hloubiti, čistiti.

Ausbau vystavění, dokončení stavby; stavba; výstup, výběžek, výklenek; hor. výstroj(ka) důlní; roubení; výrub; hosp. vymrskání, drancování (pole); ~ einer Bahn stavba dráhy.

ausbauen do-, vystavět, stavět výstupkovitě; hor. vystrojiti; hosp. vymrskati.

ausbedingen umluviti, vymíniti (si), vyjednati (si).

Ausbedingung vyjednání, výhrada.

ausbeichten do-, vyzpovídati se z čeho.

Ausbeinler vysekávač kosti.

ausbeissen vykousati, vyhrýzt; hor. vycházeti na povrch; vypíchnouti, vystřaditi.

ausbessern o-, spravit, zlepšiti; ein Haus ~ dům opravit.

Ausbesserung správa, oprava, opravení, zlepšení; **-s-kosten** náklad na opravu.

Ausbentausschreibung vyhláška o rozdělení užitku n výnosu n výtěžku (z hor).

Ausbeute výtěžek, užitek, výnos; ~ an Erze, Zweite zc. Produkt výtěžek z prvního, druhého výrobku (z první, druhé výroby atd.); ~ schließen rozdělení užitek, výtěžek, výnos (z hor); **-bergwerk** výnosný(-é) důl (doly); **-bogen** list(ina) n arch udávající výši výnosu; **-grube**, **-zeche** viz **-bergwerk**.

ausbeuten vykořistiti, vyzéžiti, vyzískati; dobývati, těžiti.

Ausbeutung kořistění, vydirání; těžení.

Ausbeutungs-feld hor. těžné pole; **-kosten** hor. náklady těžné n na těžbu.

Ausbeutzeche viz **Ausbeutezeche**.

Ausbezahlung výplata; ~ der Civilgebühren výplata platů občanských (civilních).

ausbieten nabízet (ke koupě); (bei e-r Auktion) laut und öffentlich ~ vyvolati veřejně (při dražbě); sich ~ veřejně nabízet své služby.

ausbilden vytvářeti, tvořiti; zdokonalovati, vzdělávati; sich ~ (für et.) vycvičiti n vzdělati se k čemu.

Ausbildung výcvik, výškolení, vycvičení, vzdělání, zdokonalení; ~ e-r Erfindung zdokonalení vynálezu.

Ausbis hor. výchoz (žily).

ausbitten vyprositi, vyžadati si.

ausblasen vy-, na-, sfouknouti; vytrubovati; rozhlásovati; vypustiti páru z kotle; hut. zastaviti, vyhasiti pec.

ausbleiben nedostaviti se; nevrátiti se; býti nepřítomen.

Ausbleiben von e-r Tagfahrt nestání, nedostavení se ke stání; für den Fall des ~s kdyby se nedostavil n nepřišel.

Ausbleibensrechtfertigung spravení nestání, ospravedlnění nestání.

ausbluten do-, vykrvácti; die Wunde hat ausgeblutet rána dokrvácela.

ausborgen; S-m et. ~ zapůjčiti, dáti na úvěr komu co; von (bei) S-m et. ~ vypůjčiti si n vydlužiti si co u koho.

ausbrechen vylomiti, vyloupiti, vytrhati; vylámati se; vyraziti; vyvaliti se, přetéci; vypuknouti; das Feuer brach aus oheň vyšel n vypukl n propukl; hor. vylomiti, zalomiti.

Ausbreitungs-sucht šířivost, rozprostranivost.

ausbringen vynášeti, vynést; odstraniti; vyciditi, vycistiti; vyprázdniti; hor. dobývati, (vy)těžiti; hut. vynášeti, dávat výtěžek; amtliche Geheimnisse ~ vy-, prozraditi úřední tajemství.

Ausbringen hor. výtěžek, výnos, užitek; ~ der Streu dobývání n sbírání steliva.

Ausbruch výlom; výbuch, výlev, vypuknutí; ~ des neuen

řaubes pučení, smítka listí; ~ der Wutthrauntheit vypuknutí vztekliny.

ausbüßen odpykati, vytrpěti (trésť).

Auskultant auskultant.

Auskultation med poslech, auskultace.

auscultieren auskultovati, býti auskultantem.

ausdampfen vy-, dopařiti se, vykouřiti se, vyčichnouti; vypařiti, vykouřiti.

ausdampfen vypařiti, vykuřovati; Feuer ~ oheň uhasiti.

Ausdauer vytrvalost.

ausdehnen (sich) rozšířiti (se), roztáhnouti (se), rozkládati (se); den Geschäftsbetrieb in e-n ausläubigsten Staat ~ rozšířiti závod do cizího státu; ein Gespräch ~ hovor prodloužiti; e-e Reclamationsfrist ~ prodloužiti dobu reklamační.

Ausdehnung roztažení, roztahování, rozšiřování; rozsah, rozloha, objem; obšírnost; (Anwendung) vztahování něčeho na něco; ~ des Begehrens rozšíření n zvětšení prosby; ~ der Gebiirenfreiheit rozšíření nepoplatnosti, rozšíření osvobození od poplatků; ~ e-s Geschäftes rozsah obchodu, práce, služby; ~ e-s Gespräches tel. prodloužení hovoru.

ausdeuten vyložití, vykládati.

Ausdeutung výklad, vysvětlivka.

ausdieneu vysloužiti; ausgebienter Beamte vysloužilý úředník, úředník ve výslužbě; ausgebienter Soldat vysloužillec.

ausdingen smluviti.

ausdrehen vykrucovati, vytočiti komu co.

Ausdruck výraz, vyjádření, slovo; ~ des Gesetzes výraz zákona; undeutlicher ~ nejasné vyjádření, nejasný projev; zum ~ bringen projeviti, vyznačiti, vysloviti; jeiner Meinung ~ geben vysloviti, projeviti mínění; zum ~ gelangen vyjádřenu n vyslovenu býti.

ausdrücken vytisknouti, dotisknouti.

ausdrücken vytlačiti, vytisknouti, vyraziti; vysloviti, vyjádřiti, pronésti; vytknouti; den Schätzungswert schriftlich ~ odhadní cenu písemně udati; sich über et. ~ vysloviti se, vyjádřiti se, pronésti se, prohlásiti se o čem; ausgedrückte Art naznačený n vytknutý způsob n druh.

ausdrücklich výslovný (-ě), určitý (-ě), zřetelný; ~r Befehl výslovný rozkaz; ~e Bewilligung výslovné dovolení.

ausdrucksvoll výrazný, významný.

Ausdrucksweise způsob výrazu.

ausdunsten, ausdünsten vypařovati se, vypařiti se; vypařiti.

auseinander adv různě, porůznu, od sebe.

auseinander-brechen rozlomiti; ~bringen rozloučiti,

roztrhnouti, rozvésti; ~gehen rozejiti se, rozptýliti se; různiti se; die Meinungen gehen auseinander mínění n úsudky se různí, liší, nesrovnávají; **A-gehen** rozchod, rozklad; ~jagen rozeznati, rozptýliti; ~kommen rozejiti se; ~laufen rozběhnouti se, rozptýliti se, rozutíkatí se; ~legen rozložití, rozkládati; vyložiti, objasniti; **A-legung** výklad; ~liegen ležeti od sebe, porůznu; ~nehmen rozebrati, rozložití; ~quartieren vojsko rozložití, rozdělití po bytech; ~schreiben rozpisovati; **A-schreibung** von Staatsschuldenverschreibungen rozepsání státních dlužních úpisů; ~sehen rozebrati, rozebrati; probíratí; roz-, vyložiti, objasniti; den Gesetzesvorschlag ~sehen rozebrati návrh zákona; **A-sehung** rozebrání, rozbor, rozložení, rozdělení, vysvětlení; **A-sehung** der Abfälle an. odůvodnění n objasnění úbytků; **A-sehung** e-r Einnahme o. Ausgabepost rozlišení (rozřídění) příjmové n výdajové položky (dle pramenů příjmů aneb účelů výdajových); **A-sehung** der Gesellschaft o der Genossenschaft vypořádání se společností n společenstva; **A-sehung** und Trennung der Eigentumsrechte rozložení a oddělení práv vlastnických; es kam zu **A-sehungen** unter ihnen došlo k rozmliskám mezi nimi; **A-sehungen-verfahren** řízení rozdělovací; ~sprengen rozraziti, roztržiti; den Feind ~

sprengen rozprástiti, rozptýliti nepříteli; ~sehen státi, odstávat od sebe; **A-sehen** vzdálenost; ~stellen (sich) rozstaviti (se); **A-stellung** rozstup; ~streben snažiti se o rozloučení, tihnouti od sebe; ~streuen rozprástiti; ~theilen rozdělití; ~treiben viz auseinander-jagen; ~treten rozstoupiti se; ~weichen rozcházeti se, rozstupovati se; (von der Mauer) povolovati, bortiti se, pukati; ~ziehen roztáhnouti (od sebe); rozejiti se, rozloučiti se, různě odejiti; **A-ziehen** rozchod.

auseisen ledu zbaviti, od ledu očistiti.

auseitern do-, vyhnisati, podebrati se.

auserlesen vyb(i)rati, vyvoliti, vyhlédnouti si; part. p. vybraný, elitní.

Auserlesung výbor, vyvolení, vyhlídnutí si.

aus erwählen vyvoliti.

Auserwählte(r) vyvolenec.

aus erziehen do-, vychovati

koho.

ausfahren (von e-m Orte) vyjžd-ti n vyjeti odkud; vyvézti; (ausgleiten) vyklouznouti n vyjeti (s cesty), sjeti (s cesty); e-n Weg ~ vyjezditi cestu; gegen J. ~ vyjeti si, osopiti se, obořiti se na koho; hor. e-e Strecke ~ prodloužiti štolu, stridu.

Ausfahrt výjezd, vyjeti; vyjížďka; průjezd; hor. východ, výjezd (z dolů).

Ausfahrts-geld poplatek (plat) za vyjíždku; **-hafen** přístav výjezdny; **-hollen** hor. štola výchozná.

Ausfall vypadnutí; schodek, úbytek, nedostatek, rozdíl; podíl daně (na někoho připadá); výpad, útok, nájezd na koho; výsledek, resultát; ~ an Steuer schodek (úbytek) daně; ~ an e-r Förderung erleiden ztratiti část pohledávky; ~ der Voraussetzungen nedostavení se, nebyti předpokládaného (nedostavení se toho, co jsme očekávali n předpokládali); nedostavení se, nebyti podmínky; guter, günstiger ~ e-s Beweises zdar n dobrý výsledek důkazu.

ausfallen vypadávati, vypadnouti; odpadnouti; dopadnouti, skončiti se; nepostačiti; gegen S. ~ vypadnouti, vyraziti, vyjížděti, dorážeti, obořovati se na koho; die Einnahmen fallen aus příjmy se ztrácejí n zanikají n jsou menší; ~ lassen vypustiti; ein Beweis ist gut ausgefallen důkaz se zdařil; der Beweis ist rechtsbeständig ausgefallen důkaz právně postačuje.

ausfassen hor. vykydati, vybrati eo; přijímati, při-, přejmouti, vyb(i)rati.

Ausfassung přijetí, přejmutí, přejímání, vyb(i)rání; ~ verschiedener Gegenstände post. přejímání rozličných předmětů (v určitých ročních dobách).

ausfertigen vypracovati, vyhotoviti; e-e Urkunde ~ se,

napsati, vypracovati, zdělati, vyhotoviti listinu.

Ausfertigung vypracování, napsání, sestavení, sepsání, vyhotovení; spis; písemný výkaz, listina; úřední ~ úřední sepsání, listina, spis; gefällsämliche ~ spis (od) úřadu důchodkového; zoll-ämliche ~ spis n vyřízení n listina (o-a) celního úřadu; notarielle ~ snímek notářský; ~ e-s Duplicates vydání n vyhotovení duplikátů; ~ der Rechnungsdokumente sestavení účetních dokladů; in schriftlicher ~ zustellen výměr o čem dodati.

Ausfertigungs-datum, **-tag**, **-zeit** datum n den n doba vypracování n zdělení n vyhotovení.

ausfeuern vytopiti, vyhráti; die Gefässe ~ sudy n kádě vypáliti, vypalovati.

ausfinden vyhledati, vynajíti, vypátrati.

ausfindig mačen vyhledávati, vypátrati; ein Mittel ~ mačen případnouti na prostředek.

ausfliegen u-, vyletěti, vylítnouti; upláchnouti, utéci.

ausfließen vytékati, vytéci, vyplýnouti; pocházeti, vznikatí z čeho.

Ausflucht výmluva, vytáčka, záminka; maचे keine Ausflüchte nevytácej se.

Ausflugs-ort výletní místo, výletisté.

Ausfluß výtok; výron; **-hahn** kohoutek výtokový;

-öffnung otvor výtoku; **-rinne**, **-röhre** roura výtoková. **ausfolgen** vydati, odevzdati; ich das Original ~ lassen vyžádati si prvopis (originál).

Ausfolg-schein vydací lístek n poukázka.

Ausfolgung vydání. **ausfordern** vyzvati, vybižeti, vybidnouti.

ausfordern vypraviti; hor. im Schacht ~ vytěžiti; in Streifen ~ vyvézti, vyvážeti.

Ausforderung vyzvání, vybídka.

Ausforderung (der Erze) vytěžování (rud).

ausforschen vypátrati, vyzkoumati, vyzpytovatí.

Ausforschung vypátrání.

Ausfracht povozné při vývozu.

Ausfrage vpytávka.

ausfragen vpyt(áv)ati se koho nač, vyslychati koho.

ausfrieren vymrznouti, po-, zamrznouti.

Ausfuhr vývoz; ~ der Zudererzeugnisse vývoz cukerních výrobků; gefehrbidrige ~ von steuerbaren Gegenständen protizákonný (nedovolený) vývoz poplatných předmětů; **-artikel** vývozný n vyvážený zboží; **-becheinigung** **-ausstellung** vydání vysvědčení (stvrzenky) o vývozu; **-bestätigung** potvrzení (o) vývozu; **-bewilligung** povolení vývozu; **-bonification** vývozná náhrada n bonifikace, náhrada

za vývoz; **-bonificationsrückersatz** vrácení vývozných bonifikací; **-declaration** vývozná deklarace; **-güter** vývozný předmět; **-handel** vývozný obchod; **-paß** vývozný list; **-schein** vývozný list; **-verbot** zákaz n zápověd vývozu; **-verfahren** vývozný řízení; **-waren** vývozný zboží; **-zoll** (**-zollgebühr**) vývozný clo, clo za vývoz.

ausführbar vykonatelný, uskutečnitelný; schopný vývozu.

ausführen vyváděti; vyvážeti, vyvézti; prováděti, provésti, uskutečniti, vykonati; vyvozovati; e-it Bau ~ provésti n dokončiti stavbu; e-it Befehl ~ vykonati n vyplniti rozkaz; ein Verbrechen ~ vykonati n spáchati zločin.

Ausführen vývoz, provedení; ~ e-s Beweises provedení n dovedení důkazu; ~ von Rechtsmitteln provedení opravných prostředků.

Ausführer vývozce (zboží); vykonavatel.

ausführlich obšrný, zevrubný, podrobný.

Ausführlichkeit obšrnost, zevrubnost, podrobnost.

Ausführung vývoz, vyvážení; vykonání, provedení, dokonání čeho; ~ der Gesetzte provádění zákonů; in ~ des Auftrages vykonáváje (-ic, -ice) příkaz, plně (-ic, -ice) příkaz; et. in (zur) ~ bringen provésti n ve skutek uvésti eo; zur ~

gefangen provedenu n vyřizenu býti; zur ~ kommen uskutečnit se, stát se skutkem.

Ausführungs-art způsob provádění; **-bestimmung** nařízení n předpis n ustanovení prováděcí; **-form** způsob prováděcí n provedení; **-gesetz** prováděcí zákon; **-instruktion** prováděcí návod n instrukce; **-übereinkunft** prováděcí smlouva; **-verordnung** nařízení prováděcí; **-zeichen** znamení k výkonu. **ausfüllen** vyplnit; seine Stelle würdig ~ úřad čestně zastávat; vom Abender ausfüllen nečtí vyplní odesílatel.

Ausfüllung vyplnění; zastávání, vykonávání (povinností, úřadu); ~ der Rubriken vyplnění rubrik n sloupců.

Ausgabe(n) výdaj, výdej; vydání, vydávání; **-beleg** doklad výdejový n o výdaji; **-buch** kniha výdajů; **-budget** rozpočet n buďžet výdajový; **-etat** rozpočet; **-geld** výdajné peníze; **-journal** denník výdajů n o výdajích n výdajový; **-ort** místo vydání; **-rechnung** účet o výdejích n vydáních; **-stelle** místo vydání n pro vydávání.

Ausgabe-s-abtheilung oddělení výdejové; **-artikel** výdejová položka, článek výdejový; **-auftrag** rozkaz (příkaz) k vydání n kvýdeji; **-casse** výdajná(i) n výplatná pokladna; **-colonne** (-columnne) slou-

pec výdejů n výdejový; **-document** doklad o vydání n o výdeji; **-hauptbuch** hlavní kniha výdejů; **-journal** viz Ausgabe-journal; **-post** článek n položka výdajná(i); **-passierung** výměra na výdaj; **-register** záznam n rejstřík výdejů n o výdejích; **-rubrik** výdajní sloupec, rubrika, příhrádka; **-summe** (zur Ausgabe bestimmt) suma n částka výdajná (na vydání); (ausgegebenen Summe) suma vydaná n vydání; **-urkunde** doklad výdajový; **-zweig** výdajné odvětví.

ausgähren dokvasiti se, vykvasiti se, vykysati; kvašením n kysáním povstati.

Ausgang východ, vycházka, vyjítí; ~ des Jahres konec n uplynutí roku; ~ (Resultat) výsledek, konec; guter ~ úspěch, zdar; ~ e-r Ware vývoz zboží; ~ haben moci (směti) si vyjítí, vyprostiti se z kanceláře (úřadu); ~ nehmen skončiti se.

Ausgangs-bestellungsbuch kniha zakázek; **-bilanz** záčáteční rozvaha n bilance; **-declaration** vývozní osvědčení; **-facturenbuch** kniha faktur daných, fakturník; **-gebür** vývozní; **-manuale** post. denník n příruční kniha zásilek pro cizinu n denník o zásilkách jdoucích do ciziny; **-passierzettel** lístek k vycházce, pasírka; **-punkt** východiště, východisko, počátek, vznik; **-schein** list vý-

vozní; **-station** východiště, vysílací stanice; **-verbot** zákaz vývozu; **-zoll** clo vývozní.

ausgeben vydávati, vydati; sich für e-n öffentlichen Beamten ~ vydávati se za veřejného úředníka, činiti se veřejným úředníkem.

Ausgeber vydavač, vydavatel.

Ausgebot dáni do prodeje, vyvolání při dražbě; vyceňování, podání.

Ausgedinge výměnek, výminek.

Ausgedinger výměnkář; **-in** výměnkářka

Ausgedings - **bedeckungs-capital** uhrazovací kapitál za výměnek; **-giebigkeit** dávka výměnková n výměnkářská; die **-giebigkeiten** sind in natura zu leisten dávky výměnkové sluší poskytovatí naturalně (v přirozenosti); **-vertrag** smlouva o výměnek n o výměnku.

ausgehen vycházeti, vyjítí; (s)končiti se; gut ~ zdatí se; auf et. ~ mířiti k čemu, zamýšleti co; über et. ~ šířiti se o čem; von S-m ~ pocházeti od koho; leer ~ propadati, zůstatí nekrytým, vyjítí na prázdno; er ist leer ausgegangen nedostalo se na něho; das Geld geht aus peníze docházejí; mit S-m ~ snášeti se s kým, shodnouti se s kým; von e-m Grundst. ~ vycházeti od zásady n se stanoviska.

ausgestalten vy-, utvářiti; vypraviti, opatřiti.

Ausgestaltung výtvar, utváření, výprava, úprava.

ausgiebig vydatný, sporný. **Ausgleich** na-, vyrovnání, dohodnutí; viz též Ausgleichung; **a-bar** vyrovnatelný; **-gesetz** zákon o vyrovnání.

ausgleichen vyrovnati, vyrovnávati; e-n Streit ~ spor urovnati n odkliditi; e-e Rechnung ~ vyrovnati n zaplatiti účet.

Ausgleichen vyrovnání.

Ausgleichs - **bedingung** podmínka vyrovnání n dohodnutí; **-betrag** suma vyrovnací; **-masse** masa vyrovnací; **-münze** obch. drobné mince n peníze; **-steuer** taxa vyrovnávací; **-tagfahrt** vyrovnávací stání; **-termin** lhůta k vyrovnání, lhůta vyrovnávací; **-verfahren** vyrovnávací řízení; **-verhandlung** vyrovnávací jednání, jednání o vyrovnání; **-versuch** pokus o vyrovnání; **-vertrag** smlouva vyrovnávací; **-vorschlag** návrh vyrovnání n vyrovnávací; **-zeitraum** lhůta n doba pro vyrovnání; **-zinsen** úroky vyrovnací.

Ausgleichung vyrovnání; ~ des Abganges vyrovnání schodku; die ~ der Differenz vyrovnání rozdílu; ~ bei Kreuzbruchtheilen zarovnání křejcarových zlomků; ~ e-s Steuercentes vyrovnání berního účtu; ~ n Ausgleich n Aus-

tarierung (bei Wagen o Gewicht) s., vyrovnání (obyč. prázdné) váhy; vyvážení závaží.

Ausgleichungs-interessen = Ausgleichs-zinsen.

ausgraben vykopati.

ausgreifen roztahovati se, šířiti se, rozpráhevati se; omakati, ohmatati; weit -d obšírný, rozsáhlý.

ausgründen vyhloubiti, vypátrati, vystihnouti, dopátrati se, dohloubati se čeho.

Ausguß vyliti, výlev; stoka, strouha; vylévadlo; -**trog** odlévkva, výlevka, korytko vylévací (u měřicích stroje v lihovaru).

auskaufen vykopati, vysekati.

auskaufen váznouti, býti za kým; die Gebühr hafter im Miethande aus poplatek nebyl do-, zaplacen n. dosud vázne n. vybývá za někým; -**de** Summe suma dlužná n. váznoucí n. zadržaná n. nezaplacená.

aushalten vydržeti, snést, přetrpěti; hor. vybíráti trudu na dole.

Aushaltung hor. vybírání (základ).

Aushaltungs-losten náklady n. útraty vydržovací.

aushängen vydati, doručiti komu co.

Aushändigung vydání, doručení.

Aushang výklad; vyvěšené zboží.

Aushänge-bogen vývěsek. vývěsný arch; -**brett** vývěsné prkno; ~ (Aushänge-)schilde vývěsný štít; -**tafel** vývěsná tabule, vývěska; -**zettel** vývěsná cedule.

aushängen viseti ven, býti vyvěšen.

aushängen vyvěsiti.

Aushängen vyvěšování; ~ von Druckdristen vyvěšování tiskopisů.

ausharren vytrvati, vydržeti, vyčkáti čeho; 3. ~ dočkáti se koho.

aushausen vysekati, vymýtiti; hor. e-n Gang ~ žílu vyrubati n. dobytí; e-n Walb ~ vykácti n. vymýtiti n. vyrubati les.

aushäuten kůži stáhnouti; stáhnouti (zvíře).

ausheben vyzdvihovati, vytahovati, vyndati, vyb(i)rati; vykopati; vyvrátiti; Recruten ~ bráti n. sbíráti k vojsku; sich ~ vyznamenati se, vynikati; Ausgehobene(r) bravec, nováček, rekrut.

Aushebung zdvižení; vytahování; vyb(i)rání; brání (na vojnu); ~ des Sandes vybírání písku; ~ des Grundes vykopání základu; wo die ~ der Briefe stattgefunden hat kde psaní byla vybrána.

Aushebungs-bezirk odvodní okres; -**commission** komise odvodní.

ausheilen vyléčiti, vyhojiti; sich ~ uzdraviti se.

ausheimisch cizozemský.

ausheizen (e-n Ofen) vytopiti, vytápěti (kamna, pec).

ausheifen přispěti pomocí, vypořádati se.

Aushelfer pomahač, pomocník, vypomahač; -**tag-lohn** denní mzda pomahače a vypomocné síly.

Aushilfe výpomoc, příspěvní, příspěvek, výpomocné.

Aushilfs-arbeiter (vý)pomocný dělník, pomahač, pomocník; -**auffeher** (vý)pomocný (telegrafní) dohlížitel;

-**beamte** pomocný úředník;

-**bewilligung** povolení výpomoci; -**diener** (vý)pomocný sluha; -**gesuch** žádost za výpomoc, za příspěvní;

-**kraft** síla (vý)pomocná; -**lehrer** (vý)pomocný učitel; -**pferde** přípež, (vý)pomocné koně;

-**postillon** výpomocný poštillon (poštovní vozka);

-**tag** (vý)pomocný den;

-**wächter** (vý)pomocný strážce, hlídač; -**weise** na výpomoc, výpomocně.

aushöhlen vydlabat, vydutiti.

ausholen na-, rozpráhnouti; zkoumati; weit ~ počiti z daleka (až od Adama).

Ausholen; ~ zum Schlag rozmach, napřažení.

ausbören vyslyšeti, vyslechnouti.

Aushub vyb(i)rání, volba, vyvolení; výběr, jádro; neuer ~ nováckové, branci, rekruti.

Auskauf dokupování; výkup, vykoupení.

auskaufen skoupiti, vykoupiiti.

auskennen rozeznávati; sich in et. ~ zběhlým, zkušeným, honěným býti v čem, rozuměti čemu, uměti co, vyznati se v čem.

ausklagen (durch Klagen erlangen) vyžalovati.

ausklatschen vytlachati, vyklepati.

auskleben vylepiti; ausgeflechte Kiste vylepená (vnitř) bedna.

Auskocher (Privatkochegeber) stravovatel.

auskommen (ausgehen) vycházeti, vyjíti; mit dem Gelde ~ vystačiti s penězi; mit einem Nachbar ~ srovnati se. snášeti se, v dobré shodě býti se sousedem.

Auskommen; ich habe mein ~ mám od čeho býti živ; sein ~ finden býti živ čim, vystačiti s čim.

auskönnen; nicht ~ nevěděti si rady, nevěděti kudy kam.

auskraben vyškřábat, vydrápati; Gedrübene ~ písmo vyškřábatí (nožem).

auskundigachten vyzvídati, vypátrati, vysliditi, vy-, doptávati se.

Auskundigachtung vyzvídání, výzvědy.

Auskunft zpráva, oznámení, objasnění, vysvětlení, vysvětlivka, poučení; návěští, výkaz, popis, informace; ~ ertheilen, geben zpravití koho o čem, oznámiti, vy-

ložiti, vysvětliti komu co; vysvětlění n zprávu dáti, podávati komu o čem; poučiti koho o čem; — einholen vyžádati si, opatřiti si zprávu n vysvětlění.

Auskunftei poptavárna.

Auskunfts-bureau poptavárna, informační kancelář; — **erteilung** podání vysvětlivky, zprávy, vysvětlivka, oznámení, poučení; — **erteilung über die Creditverhältnisse von Firmen** podávání zpráv o úvěrních poměrech firm; — **kanzlei** návěštní n informační kancelář, poptavárna; — **person** přezvědná osoba; — **sache** věc přezvědná; — **tabelle** tabulka, oznaovací, návěštní, popisná.

Auslade bewilligung povolení ke skládání, k vykládání; — **kosten** skladné; — **station** stanice skladní; — **stelle** skladíště.

ausladen vyložiti, složiti, stav. vybíhati, vystupovati, vyčnívati.

Ausladen; — der Schiff skládání z lodí.

Ausladung skládání, složení, vykládání; — des Gepäcks skládání, složení zavazadel.

Auslage výdaj, výdej, vydání, náklad, výloha; vyložení; výklad (zboží); — **faßten** výklad, výkladní skříň.

Auslagen-arrangeur pořadatel výkladů; — **porto** přírážka za náklady.

auslagern u-, vyležeti se, ausgelagertes Bier ležák, vyleželé pivo.

Auslagerung-ausfuhr vývoz vyklizeného zboží (na př. lhu, petroleje, tabáku, piva atd.) n vývoz vykládky.

Ausland cizina, cizozemsko, cizozemí, cizí země; inš — do ciziny, za hranice.

Ausländer cizinec (cizinec), cizozemec (cizozemec); — **behandlung** jednání vůči cizinci n s cizincem, zacházení s cizincem; — **in** cizinka.

ausländisch cizozemský, cizí; — e Valuta cizozemská, cizí valuta; — e Wertpapiere cizozemské cenné papíry.

Auslands-paß pas, průvodní list do ciziny; — **punz** punc cizozemský; — **tarif** sazba do ciziny; — **verkehr** styk (úřední n dopravní styk), spojení s cizinou; mezinárodní doprava, mezinárodní dopravní styk.

auslassen vynechatí, vypropustiti, opomenouti; sich gegen S-n — vyjžděti si na koho; sich über et. o S-n — vysloviti se, pronésti se o čem n o kom; S. aus der Haft — propustiti někoho z vazby.

Auslassung vypuštění; výlev (sátí); výsuvka.

Auslauf vyběhnutí; výtok; — **hafen**, — **ort** přístav, místo k odplutí.

auslaufen vyběhnouti, vybíhati, vycházeti.

Ausläufer posel, poslíček, roznášeč; — e-r Pflanze odnož rostliny, výhonek; her. — e-s Ganges odzilek.

Auslaenge-bottich loužičí kád; — **faßten** lužnice, loužičí kašna.

auslangen vyložití, vyložiti, vylohuovati; mit Wasser — vyložití vodou; ausgehangte Echnitte austr. řízky vyluhované.

ausleeren vyprázdniti; eine Wohnung — byt vykliditi.

Auslegefrist lhůta vyložení.

auslegen vykládati, vyložiti, rozprostřiti, vysvětlovati; den Sinn eines Gesetzes — vyložiti rozum n smysl zákona; die Wahllisten zur Einlösung — vyložiti volební listiny k nahlédnutí; ausgelegt jasný (vyložený).

Ausleger vykladač; vykladatel.

Auslegung výklad, vyložení, vysvětlení.

Auslegungs-regel vykládací pravidlo.

ausleiden dotrpěti, vytrpěti.

ausleihen (za)půjčiti, (za)půjčovati; vypůjčiti si, vyzpůjčiti si; Geld auf Zinsen — půjčovati peníze na úrok.

Ausleihen vypůjčení (peněz); zá půjčka.

Ausleiher půjčovatel.

Ausleihung půjčka, zá půjčka.

auslernen vyučiti se, doučiti se; ausgelernut vyučený, dokonaly.

Auslese výběr, výbor, vybírání.

auslesen vyb(i)rati; dočisti, přestati čisti.

auslichten (einen Baß) proklestiti, prosekati (les).

Auslichtung (eines Waldes) prosekání, průsek, proklestění (lesa).

Auslieferer odevzdavač, vydavač.

ausliefern vydávati, vydati, odevzdati.

Auslieferung vydání, vydávání, odevzdání.

Auslieferungsbuch výpravní kniha; — **lager** skladiště vydavací; — **lagerchein** viz Auslieferungsbuch; — **provision** provize za vydání (zboží);

— **schein** (Warrant) list vydací, odevzdací, doručovací, skladní list na vydání, varant;

— **übereinkommen**, — **vertrag** smlouva o vydávání (stolice atd.).

ausloben vychvalovati, vychváliti; vyjednati, vymíniti.

Auslobung vyjednání, veřejná nabídka.

auslocken vylákati, vyloudití, vymámiti na kom co.

Auslockung vylovení, vylákání, vymámení.

auslogieren vystěhovati koho, z bytu, vykliditi koho.

auslöschen uhasiti; něco; shasnouti, vyhasnouti, zaniknouti; (vernichten) zahladiti, vyhladiti; Geschriebenes — vymazati; eine Schuld — dluh zapraviti.

Auslöschung zánik; vymaz.

Auslöse-hebel tel. výbavní páka; — **vorrichtung** (bei

Brüfentwagen) viz Aufzugsvorrichtung.

auslösen vylosovati.

Auslösung vylosování.

auslösen oddělati, vyjmouti, vyjmáti, vyndati, vyb(i)rati; eine verpfändete Sache ~ vypláti zastavenou věc; einen Schuldbrief ~ vyvaditi dlužní list; einen Wechsel ~ zaplatiti směnku; sich ~ vykoupiti se.

Auslösung výplata, výměna, vyvazení.

Auslösungs-summe výkupné, suma výkupná n výkupného; **-vertrag** smlouva o výplátě n o vydání zajatců.

auslüften provětrati, provětrati.

Auslüftung provětrávání, vyvětrání.

ausmachen vybrati, vypnouti, vyndati; vy-, ujednatí, ustanoviti, umluviti, vymíniti; einen Streit ~ (ausgleichen) vyrovnati, ukliditi spor; der Schätzungspreis macht 200 Gulden aus odhadní cena dělá 200 zl.; sich ~ vyhraditi si n vymíniti si; ausgemacht hotový, dokonáný, učiněný, celý; jistý.

Ausmaß výměra; míra, výměření; ~ der Abgabe výměra dávký; ~ der Gebür výměra poplatku n poplatková; höchstes ~ nejvyšší výměra.

ausmauern vyzditi.

Ausmauerung vyzdění.

ausmergen zmořiti, udřiti, zdrhnouti koho.

ausmerzen vymýtiti, vybrakovati, vybrati.

ausmeßbar vyměřitelný, výměrný.

ausmessen vyměřiti, rozměřiti.

Ausmesser měřič, výměřovač.

Ausmessung výměření.

ausmieten; 3-n ~, 3-m e-e Wohnung ~ vypuditi z bytu koho (nabídka většího nájemného); vypověditi koho.

Ausmietung vystoupení z nájmu (po výpovědi).

ausmitteln vyšetřiti.

Ausmittlung vyšetření.

Ausmünzung ražení, bítí peněz (z čeho).

ausmütern vyb(i)rati, vybrakovati.

Ausmüterung přebírání, přebrání, vybrakování; ~ der Acten přebírka, přebrání spisů.

Ausnahme výjimka; Ausnahmestunden täglich mit ~ der Feiertage hodiny úřední denně kromě svátků (mimo svátky); ohne ~, ohne Unterschied bez výjimky; všichni, všechno vesměs; mit ~ von et. vyjímajíc, vyjma co, kromě čeho; ~ bilden činiti výjimku; ~ gestatten připoušteti výjimku.

Ausnahms- (Ausnahme)-bestimmung výjimečný předpis, výjimečné ustanovení; ~fall případ výjimečný, zvláštní; ~gericht soud výjimečný; ~gesetz zákon výjimečný; a-los bezvýjimečný, bez výjimky; ~stand stav výjimečný, mimořádný; ~stellung

výjimečný, výhradně, zvláštní postavení; **-verfügung** opatření výjimečné, mimořádné; **a-weise** výjimečně; **-zustand** viz ~stand; **-zustand-gesetz** zákon o stavu výjimečném.

ausnehmen vyndati, vybrati, vyjmouti; sich ~ vyjmáti se, činiti výjimku z čeho; lišiti se od jiných; sich gut o jchlejt ~ dobře n špatně vypadati, býti pěkný n špatný na pohled n na poslech; ausgenommen vyjímajíc, vyjma co, mimo něco, kromě něčeho; ausgenommen Ort místo vyjmuté; ~d znamenitý, nevšední.

Ausnehmen (der Eier etc.) vybíráni (vajec atd.)

Ausnehmer výměnkář.

ausnüchtern vyzřízlivěti.

ausnüßen (ausnußen) využiti, využítkovati.

Ausnüßung využití, využitkování, zužitkování.

auspachten rozpachtovati, po kusech všechno propachtovati; 3. ~ z pachtu vypuditi někoho (nabídnutím většího pachtovného).

auspacken rozbaliti, vybaliti, vyložití.

Auspackung rozbalení, vybalení.

auspaufen vyububnovati n co.

auspauschen hor. vytlouci, vytloukati, pro-, rozbíráti (rudu).

auspeitschen vyšlehati komu; vypráskati, vymrskati (koho

odkud); 3-m ein Auge ~ vyšlehnouti komu oko.

auspfänden zabaviti, v zájem (v zástavu) vzíti komu co; hor. uklínovati, klíny utužiti.

auspfarren (e-e Gemeinde) vyfařiti (obec).

Auspfarrung vyfaření.

auspfeifen vypískati, vyhvízdati; hor. vyraziti (o náboji)

ausplästern (vy)dlážditi, dodlážditi.

Ausplästern dlažba, vydláždění.

Auspicien věštné znamení, ochrana, záštita, auspicie.

ausplaudern viz ausplauschen.

ausplauschen vytlachati, vyžvatlati, vyklábositi, zvzvoniti.

ausplündern (vy)drancovati, (vy)pleniti, (vy)loupiti, (z)pustošiti.

Ausplünderung vydrancování, vyloupení, vyplnění, zpustošení.

ausprägen (ein Bild, eine Münze), (vy)raziti, vytlačiti (obraz, mince); ausgeprägt výrazný, rozhodný, patrný, jasný.

Ausprägung ražení.

auspreisen vychvalovati, vynášeti.

auspressen (vy)mačkati, (vy)lisovati, (vy)ždímati, (vy)tlačiti; von 3-m et. ~ vydírati, vynutiti na kom něco; ein Geheimnis ~ vynutiti, vytáhnouti (z koho) tajemství.

Auspressung vymačkání, vylisování, vytlačení; vyuucení, vydirání.

ausproben (ausprobieren) vyzkoumati, vyzkouseti.

ausprüfen vyzkouseti.

ausprügeln zbiti, ztlouci, zmlátiti koho; 3-m et. ~ holi (ranami, bitím) vyhnati komu co z hlavy.

auspunctieren vytečkovati, body vyznačiti; vypátrati, vyzkoumati.

Auspuß výzdoba, okrasa, šperky.

auspußen vyciditi, vyčistiti, vyleštiti; 3. ~ vyplisniti, vypeskovati koho, vyčistiti, vmluviti komu.

ausquartieren vystěhovati, vykliditi z bytu koho.

ausradieren vyškrabati, vymazati, vyškrtati.

ausräumen vykliditi, vypořádniti; eine Wohnung ~ byt vykliditi, vystěhovati se z bytu.

Ausräumen (Ausräumung) vyklizení.

Ausräumer vyklízeč, čistič, čistič.

Ausräumungs-kosten náklad na vyklizení a čištění.

ausrauben housenky sbírat, sebrati s čeho.

ausrechnen vypočítati.

Ausrechnung výpočet, výpočtení.

Ausrede výmluva, vytáčka.

ausreden domluviti; vysloviti, vyjádřiti, pronésti; 3-m et. ~ vmluviti, vmlouvati, rozmluviti komu co; zraditi koho od čeho; sich ~ vmluviti se (do syta); vmlouvati se, vytáčet se.

ausreichen vystačiti, dostačiti; ~d dostačitelný, dostatečný.

ausreihen vybrati, vybrakovati, vymísiti.

ausreißen vytrhnouti, trhati, vyškubnouti, šhubati, vyrvati, rváti; roz-, protrhnouti se, prasknouti, praskati, párat se; uprchnouti, upláchnouti.

Ausreißen uprchnutí, upláchnutí, útek; die Lifer gegen das ~ des Stufes befestigen opevniti břehy, aby jich řeká netrhala.

Ausreißer uprchlík, sběh; hor. odžilek.

Ausreißung vytrhnutí; útek (viz též Ausreißen).

ausreiten vyjeti, projeti se; ein Pferd ~ koně projížděti; v jízdě vycvičiti, objezditi.

ausrheben (ein Schiff) vyzbrojiti a mužstvem opatřiti (loď).

ausrichten vy-, srovnati; 3-m et. ~ vyřiditi komu co; et. ~ poříditi, provésti, dokázati co; einen Befehl ~ vykonati rozkaz; einen Streit ~ urovnati spor; den Hund ~ hor. rozdělati nález, slídití.

Ausrichtung vykonání, vyřízení, provedení; hor. slídění, slíděná práce.

ausroden vypleti, vyklučiti, vypleni, vykořeniti.

Ausrodung vyplnění, vykořenění.

ausrohren (eine Wand) vyrákosovati (stěnu).

ausrotten vypleniti, vyhladiti.

Ausrottung vyplnění, vyhlazení; ~s-krieg vyhlazovací válka.

ausrüden vystrčiti, vysunouti, vyšoupnouti, vytáhnouti.

Ausrückung (eines Zaunes) vysunutí, vystrčení (plotu); vytrhnutí, vytažení, dání se na pochod (vojska).

Ausrückvorrichtung (bei Brückenzug) viz Aufzugsvorrichtung.

Ausruf vyvolání, výkřik; provolání, oznámení, vy-, ohláška; veřejná dražba.

ausrufen vz. vykřiknouti, pro-, vyvolati; vyhlásiti, prohlásiti.

Ausrufer vyvolavač, hlasatel.

Ausrufspreis cena vyvolací.

Ausruhestunde hodina oddechu a odpočinku.

ausruhen (rasten) odpočínouti, spočívati, oddechnouti si.

Ausrupfen vyškubání, vytrhání; ~ von Waldgras vytrhání trávy lesní.

ausrüsten vypraviti, vystrojiti, opatřiti.

Ausrüstung výzbroj, vystrojení, výstroj, výprava.

Ausrüstungs-gegenstände výzbroj; věci výzbrojné, výstrojné.

aus säen vysévati, rozsíti.

Aus sage výpověď, seznání; falsch ~ mařen falešně, křivě vypovídati.

aus sagen vypovídati, vypověděti, seznati; vypravovati, tvrditi; etliche ~ přísežně, pod přísahou vypověděti, seznati.

Aus sagen - Verweigerung odepření a vzpírání se vypovídati (jako svědek nebo znalec), (též Verweigerung der Aussage als Zeuge oder Sachverständiger).

Aus saß sázka; vysazení, výstavek.

aus schachten hor. vyhloubiti (sachtu).

aus schalten vypnouti, vymknouti, vypojití, proud přerušiti.

Aus schalter vypínač.

Aus schaltung vypnutí a vymknutí, přerušení proudu; ~ der Telegraphenapparate vypnutí a vymknutí telegrafických přístrojů.

Aus schauf výčep; ~ gerecht same výčepní, šenkýřské právo; ~ gewerbe výčepní, šenkýřská živnost.

aus scharren vyhrabati, vyškrabati.

aus scheiden vymísiti, vymístiti, vyloučiti, vyvrhnouti; aus dem Eheverfehr ~ vyloučiti z obchodu šekového; aus der Liste ~ vyškrtnouti, vynechati, vyloučiti koho ze seznamu; aus einer Gesellschaft ~ vystoupiti, ubýti ze společnosti; ~d vystupující, odehávající.

Aus scheiden vyloučení, vystoupení; ~ aus der bisherigen

Steuerklasse vyloučení z dosa-
vadní berní třídy.

Auscheidung vyloučení;
odloučení, vystoupení; **-s-**
ausweis účet, výkaz a seznam
vyloučených položek a před-
mětů.

auschelten vyhubovati,
vypeskovati koho.

auschfenen nalévatí (na
prodej), čepovati, vytáčetí, šen-
kovati.

auscheiden vy-, odes(i)lati;
nač S-m, nač et. ~ poslati za
kým n pro koho, proč.

auschieben vystrčiti, vy-
strkovati, vysunouti, vysou-
vati, vyšoupnouti.

auschießen vystřeliti;
Straßen ~ paprsky vrhati,
metati; vyháněti, vyrážeti,
pučeti.

auschiffen vyplouti; vy-
ložiti z lodi; sich ~ vystoupiti
z lodi.

Auschiffung vyplutí; vy-
ložení z lodi; vystoupení
z lodi.

Auschiffungs-kosten ná-
klad na složení s korábu;
-platz skladiště lodní.

auschimpfen pohaněti, po-
tupiti koho, vynadati komu.

Auschimpferet hanění, tu-
pení, nadávky.

Auschlächter vysekávač;
parcelář.

Auschlag rána, udeření,
úder; výhonek, výstřelek;
výsledek, rozhodnutí, plat-
nost; med. ozutina, vyrážka,
vyraženina; ~ bekommen osy-
patí se; ~ (der Zunge einer

Wage) odklon, úchylka; Bou-
sole gibt ~ von ... busola,
magnetka, magnetická stře-
lka má odchylku ...; ~ geben
rozhodnouti; ~ geben roz-
hodující.

Auschlag(e)-arbeit roz-
rážka, vytloukání (na halás);
-holz pučící stromy; dříví
pařezného lesa; **-laterne**
vyndavací svítilna; **-wald**
les omlazový; **-wirtschaft**
viz Niederwaldwirtschaft.

auschlagen zbiti, zmlátiti
koho; vyraziti, vytlouci; od-
mitnouti, nepřijmouti; der
Vergleich ~ zamítnutí vyrovná-
nání; vyrážeti, klíčiti, pu-
četi.

auschließen vyloučiti někoho
z čeho, od čeho; vyjmouti koho;
sich ~ nesúčastniti se čeho, strá-
niti se čeho; von der Advocatur ~
zbaviti advokacie; **-d** (aus-
schließlich) výlučný, výhradný;
~ der Vorbehalt výhrada, vy-
hražení; ausgegeschlossen vyjma,
vyjímajíc.

ausgeschlossen výlučný, vý-
hradný; výlučně; mimo co,
kromě čeho; ~es Recht výhradné
právo; ~er Gerichtsstand vý-
lučný soud, výlučná povin-
nost státi k soudu; **-keit**
výlučnost, výhradnost.

Ausschließung vyloučení,
vyobcování, výhost; ~ von
Börsebejude vyloučení od ná-
vštěvy bursy; ~ von der Mit-
wirkung vyloučení od součin-
nosti, od spoluúčinkování;
~ der Öffentlichkeit vyloučení
veřejnosti; ~ einer Partei von

der Verhandlung vyloučení
strany z projednávání a ří-
zení; ~ von Prozesshandlungen
wegen Säumnis vyloučení z
procesních úkonů pro o-, ob-
meškání.

Ausschließungs-grund pří-
čina, důvod vylučovací;
a-weise výhradně, výlučně.
Ausschlüpfung vysrkání,
vystřebání.

Ausschluss vyloučení; Ber-
handlung mit ~ der Öffentlichkeit
přelíčení s vyloučením ve-
řejnosti.

Ausschmücken výzdoba, o-
zdoba.

auschneiden vyříznouti,
vystříhati; einen Baum ~ vy-
klestiti strom; ausschneiden
(mit der Schere) vystřížený,
vystříhaný.

Ausschnitt výřez, výkroj,
výstřížek, ústřížek, útržek.

Ausschnitts-bollette boleta
útržková; **-handel** drobný
obchod, obchod v malém
(střížným zbožím); **-händler** ob-
chodník střížným zbožím;
-waren drobné (střížné)
zboží.

auschöpfen (vy)čerpati n
(vy)vážati (vodu).

auschreiben vypsati; Steuer,
Wahlen zc. ~ vypsati, roze-
psati daně, volby atd.; e-n
Landtag ~ svolati n položiti
n vypsati sněm.

Ausschreibung (des Baues,
Concurses, der Wahlen zc.) vy-
psání, vyhlášení, oznámení
vyhláškou (stavby, kon-
kursu, voleb atd.).

auschreien vykřiknouti;
S. für o als et. ~ vy-, rozkři-
četi, rozhlásiti koho zaš.

auschreiten vykročiti; vy-
bočiti s cesty.

Ausschreitung výtržnost,
výstřednost.

auschröpfen (S.) odřiti,
vyssati koho.

Ausschulung výskolení.

auschuren hut. vyhasiti,
zastaviti, zaraziti (pec).

auschürfen hor. vykutati.

Ausschuss výbor, výkvět;
brak, vyvržený kus, odpa-
dek; großer ~ velký výbor;
-kartenblätter vybrakované,
porouchané, pokažené, ne-
podárené listy; **-mitglied**
člen výboru; **-sitzung** schůze
výborová.

Ausschüttung vysypání,
vylití, vyprázdnění; ~ der
Trommel zprázdnění mlýnku.

auschwärzen pašovati,
podloudně vyvážeti n vyná-
seti.

Ausschwärzung podlud,
pašování.

aussehen dohlédnouti; gut
o schein ~ dobře n špatně vy-
padati, vyhlížeti; **-d** vypa-
dající; gut **-d** dobře vypa-
dající, pěkný na pohled; fei-
artig **-d** na pohled jemný,
jemného druhu; vypadající
jako jemný druh.

Aussehen zveřejnění, tvář-
nost, zevnějšek, podoba.

außen vně, venku; nach ~
na venek; von ~ z venčí,
z venku; Vertretung nach ~
zastupování na venek.

Außen-fläche vnější, zevní plocha, povrch; **laute** vnější n zevní hrana; **-leitung** zevní n vnější vedení; **-mauer** vnější, obvodní zeď; **nat.** pecní ozdívka; ozdívka šachtové n vysoké peci; **-seite** (ze)vnějšek, vnější strana, povrch; **-stand** (Ausstand) nedoplatek, pohledávka, zadržalost; **-wand** vnější n zevní stěna; **-wirtschaft** správa dvorce.

außer mimo co, koho; vyjma, vyjímajíc co; kromě čeho; **-Dienst** mimo službu, ve výslužbě; **~** allem Zweifel nad všelikou pochybnost, mimo všechnu pochybnost; **~** dem Falle eines Vertrages leč by, vyjma že by bylo to umluveno; **~** Acht lassen viz auferacht lassen; **~** Handel setzen vyloučiti z obchodu; **~** Handel geteigte Waren zboží vyloučené z obchodu; **~** Kraft setzen viz auferkraft setzen; **~** Kraft treten viz auferkraft treten; **~** Stande sein viz auferstande sein; **~** Streitigkeit nesporný, v nesporných záležitostech; **~** Wirksamkeit sein pozbytí působnosti, platnosti; neplatiti, nepůsobiti; **~** das leč že by; **~** wenn ad-li; leč, leda že by, leč kdyby.

außer-achtlassen nedbati čeho, nehleděti, nepřihlížeti k čemu, nevšímati si čeho, nešetřiti čeho, (o)pomíjeti, pomínouti něco; **A-achtlassung** opominutí, nešetření, nedbání,

pomíjení čeho; **-achtlassung** des Termines nešetření lhůty; **-achtlassung** einer Vorsicht nešetření, nedbání opatrnosti; **-amtlich**, **-amtlich** ne-mimo-úřadní, soukromý; **-büchertisch** neknižovní, mimoknižovní; **A-courssetzung** von Wertpapieren vyloučení n vzetí cenných papírů z oběhu, ztráta oběžnosti cenných papírů; **A-cultursetzung** zeměd. zanechání těžby; **-dem** mimo to, kromě toho, nad to; **A-dienstsetzung** propuštění ze služby, zbavení služby; **A-dienstleistung** odstranění ze služby; dání do výslužby; **-ehelich** nemanželský; **-europäisch** mimoevropský; im europäischen Verkehr v mimoevropském obchodu, spojení, styku; **-gebrauch setzen** přestatí užívatí, vyloučiti z užívání, již neužívatí; **A-gebrauchsetzen** (der Brennvorrichtung etc.) vyloučení, vzetí z užívání (destilačního přístroje atd.); **A-gebrauchsetzung** viz gebrauch setzen; **-gerichtlich** mimosoudní; **-gewöhnlich** neobyčejný, mimořádný, nevšední; **-halb** mimo něco; za něčím; vně, venku; z venku, zvenčí; **-halb** am Gebäude vně budovy; **-halb** einer mündlichen Verhandlung mimo jednání ústní; **-halb** einer Sitzung mimo schůzi; **-halb** des Clearingverkehrs mimo clearingový obchod; **-Kraft setzen** platnost něčemu odníti, zbaviti něco

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přečetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečné slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráze, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Mistopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatit lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednatel bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jedině prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vsuktnou národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte Ottův Slovník naučný k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. Ottův Slovník naučný je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen **Ottův Slovník naučný**, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„Ottův Slovník naučný“ vychází v seš. o 40–48 str. **Cena sešítu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešítů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Veškeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též **na měsíční splátky.**

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

platnosti, za neplatné něco prohlásiti; **kräft** gehest zbaaven platnosti; **kräft** treten pozbyti platnosti, státi se neplatným, přestati platiti, působiti; **U-landes** schaffung výhoštění, vyvedení, vypravení, odstranění ze země; **ordentlich** mimořádný; neobyčejný; adv. neobyčejně, nad míru; **ordentlicher** Staatszujdlog mimořádná státní přírážka; **parlamentarisch** mimoparlamentární; **U-sich** sein vyděšení, vytřeštění, vytržení; **streitig**, **strittig** nesporný; **U-verweisbringung** nn. vyřízení, skoncování.

ausser (ze) vnější, povrchní, zevní; **e** Bezeichnung vnější označení, poznamenání; **er** Feind vnější nepřítel; **e** Ordnung vnější řád.

Ausseres (bas Ausjere) (ze) vnějšek, vzezření; **Ministerium** des **en** ministerstvo vnějších záležitostí.

ausserlich vnější, zevní, zevnější, zdánlivý; adv. na oko, zevně.

aussern (vy)jeviti, projeviti, na jevo dáti; pronésti; sich ~ projeviti se, ukázati se; vysloviti se, vyjádřiti se; sich dañin ~ v ten smysl, rozum se vysloviti; **Wirfung** ~ jeviti účinek.

ausserst nejkrajnější, poslední; zum **U-en** treiben hnáti do krajnosti.

Ausserung projev, výrok; vyjádření; gutachtliche ~ míně-

ni, dobrozdání; zur ~ aby se vyjádřil(a, -o, -i, -y, -a), n k vyjádření.

aussetzen vysaditi, vysazovati, vyložit; sich einer Gefahr ~ vydávati se v nebezpečí; eine Arbeit ~ přerušiti, zastaviti práci; eine Verhandlung ~ odložit, odročiti jednání; einen Tag ~ vynechati, zanedbati den; eine Frist ~ ustanoviti lhůtu; ein Kind ~ pohoditi, odložit dítě; die Entscheidung bis zur nächsten Schwurgerichtssitzung ~ odložit rozhodnutí k nejbližšímu porotnímu zasedání; Verpätungen aussetzen zpožděním vydaný, v šanc daný.

Aussetzen der Verhandlung odložení jednání; ~ der Schiffc vysazení lodi.

Ausicht vyhlídka, výhled; čáka, naděje; **I-m** et. in ~ stellen dělati někomu naději na něco, slibovati co; es steht in ~ lze očekávati; in ~ nehmen vyhlídnouti si; **serbitut** služebnost vyhlídky.

Ausichtslosigkeit (einer Execution) beznadějnost (exekuce); **warde** rozhledna.

Aussetzen (des Pulvers etc.) prosívání (prachu atd.).

aussetzen seděti venku; vy-, doseděti; **le** Zeit ~ odseděti si, odbyti si trest.

ausöhnen smířiti, uobliiti.

Ausöhnung smír; **s-ver** such pokus o smír.

aussondern vyloučiti, oddělit.

Aussonderung vyloučení; vyměšování, výměšek; oddělení.

ausorgen míti po starosti; er hat ausgeorgt má po starosti (umřel).

ausortieren roztřídití, (s)rovnati, (us)pořadati.

auspähen pásti po čem vylídití.

Auspäher vyzvědač, špeh-
hář.

Auspäherci vyzvědačství.

Auspähung zvědy, slídění; vyzvědačství.

Auspänu výpřež; zájezd-
ní hostinec.

auspännen rozepnouti; rozestříti, rozvinouti; vy-
přáhnouti.

Auspänner sedlák láník; majetník zájezdního ho-
stince.

auspeifen stravovati, koho, poskytnouti jídlo komu, (na)-
krmiti koho, dáti najíst komu.

Auspeifer stravovatel.

Auspeiferci stravovatel-
ství.

Auspeifung stravování; poskytnutí pokrmu, jídla.

ausperren roztáhnouti; rozevřítí; rozepnouti; 3-n ~
zavřítí dvěře komu, nepustiti
koho kam.

Auspiefen viz Auspielung.

auspielen vynášeti, vyhazovati (kartu); et. ~ (lassen)
dáti něco do hry; dohráti; den
letzen Trumpf ~ učiniti po-
slední pokus.

Auspielung (vý)hra; dáni
do hry; ~ von Waren dáni do
hry zboží.

Auspielungsbewilligung
povolení ke hře, povolení
k pořádání loterie, povolení,
aby předmět nějaký dán byl
do hry.

auspöten vysmívati se
komu, tropiti si smích z koho.

ausprechen vysloviti, vy-
řknouti, pronésti.

Auspruch výrok; výpo-
věd; ~ der Geschorenen výrok
porotců; richterlicher ~ výrok
soudcovský; ~ in der Haupt-
sache výrok ve (o) věci hlavní.

auspühen vynésti, vyvr-
hnouti (na břeh); einen Baum,
das Ufer ~ podemliti strom,
břeh; vypláknouti.

Auspüfung podemletí;
vyvrhnutí; vypláknutí.

Auspüflicht pomýje, spla-
šky.

ausstaffieren vypraviti, vy-
strojiti, vyšňořiti, vyšperkova-
ti, okrášliti.

ausstammen vykořeniti,
vyvrátiti; vydlabati.

Ausstand odklad, průtah;
nedoplatek, zadržalost, dluh,
pohledávka; (Strife) stávka.

ausständig nezapravený,
zadrželý; ~e Gebirenpost nez-
zaplacená, zadržaná položka
poplatková; ~e Steuer dlužná,
nezaplacená, zadrželá daň.

ausstatten vypraviti, vy-
zdobiti; obdařiti čím; (die Lech-
ter) ~ vybýti, vybaviti (deeru);
mit e-m Rechte ~ nadati n opa-

třiti právem koho; sřh mit et. ~
opatřiti se čím.

Ausstattung výprava, vy-
pravení, úprava; úmère ~
vnitřní zařízení, úprava; ~
(der Brant) výbava (nevěsty);
~en dotace; ~s-effecten vý-
bava.

ausstechen vypichovati,
vypíchnouti.

ausstechen vystrčiti; vyló-
žiti, vystaviti (na podívanou);
die Grenzen ~ vytknouti, vy-
týčiti, vymežiti hranice.

ausstechen zažiti, zkusiti,
podstoupiti; vystáti, pře-
trpěti; Selbst ausstehen haben
míti peníze za kým; ~de For-
derung nedoplatek, pohledáv-
ka zadrželá.

Ausstehen der Strafe pře-
trpění trestu.

ausstehlen vykrásti.

aussteigen vystoupiti.

Aussteige-platz místo vý-
stupní, vstupuště.

ausstellen vystaviti, vyló-
žiti; einen Fehler ~ vytykáti,
vytknouti komu chybu; einen
Schuldbchein ~ dáti, vydati
dlužní úpis; einen Wechsel ~
vydati směnku; e-e Urkunde ~
vydati, zdělati; sepsati, slo-
žiti, vyhotoviti listinu.

Aussteller vystavovatel;
vydavatel, vydatel (listiny).

Ausstellung vydání, zdě-
láni, sepsání (listiny atd.);
výstava; výtka; ~ eines Waffen-
o Munitions-geleitcheines výdá-
ní, zděláni průvodního listu
na zbraně a střelivo.

Ausstellungs-gegenstand
předmět n věc výstavní; ~me-
daille pamětní peníz vý-
stavní, výstavní medaille;
~platz výstaviště; ~prämie
výstavní odměna; ~tag e-čs
vědejský den vydání směnky;
die Anweisung mit dem ~tage
berheben poukázku opatřiti
dnem vydání n vyhotovení;
~zeichen výstavní znak n
známka n znamení.

ausstempeln hor. opatřiti
stojkami; an. dokolkovati.

aussterben vymřítí.

Aussteuer výbava, vybytí;
věno; ~versicherung pojišťo-
vání výbav a věn; pojištění
výbavy n věna.

aussteuern vybaviti, vy-
býti; vyplouti.

Ausstich (am Gebäude) vý-
stupek, pavlákka; ~ware vy-
brané zboží.

ausstoßen (e-en Wals) vy-
sekati, vyklučiti, vykořeniti
(les).

ausstopfen vycpati; ausge-
stopfte Thiere vycpaná zvířata.

Ausstöß vyrazení, výpad;
(bes Bieres) výstav n vysta-
vování (piva); ~register vý-
stavní rejstřík, seznam o vý-
stavu (v pivovarech).

ausstoßen vystrčiti, vya-
ziti; vypuknouti, povstati;
3. aus einer Gesellschaft ~ vylou-
čiti někoho ze společnosti; ans
dem Hauje (Raube) ~ vypuditi,
vyhnati, vypověděti z domu
(ze země); Bier ~ vystavo-
vati pivo.

Ausstoßen der Coaks vyn-davání koksu.

ausstrecken natáhnouti, roz-táhnouti, rozprostříti, rozlo-žiti.

ausstreichen vyškrtnouti, vymazati; přetrhnouti; hor. vycházeti na povrch.

ausstreuen trousiti, roz-trušovati; rozhazovati.

Ausstrich hor. výchoz; va-louny, hálky.

ausströmen vytékati, vy-hrhnouti se, vytrysknouti, vy-valiti se; Empfindungen — city vylévati, projevovati.

ausstüdeln vysekávati na kousky; vyspravovati; ausge-stüdelte Stellen an den Rohrlei-tungen místa vyspravená na potrubí.

ausstürzen vyklopiti; einen Schacht — zasypati, zavaliti šachtu.

Aussturz-vorrichtung hor. výklop.

aussuchen vyhledati; vy-brati; ausgeucht vybraný.

Austarierung (bei Wagen o Gewicht) viz Ausgleichung.

Austausch výměna, smě-na; — der Monatsrechnungen výměna měsíčních účtů; — von Säulen tel. výměna slou-pů; — der Stempelmarken vý-měna kolků; — von Postpaketen ohne Wertangabe výměna po-štovních balíků bez udané ceny.

aus-tauschen vyměnití co zač, směniti.

Austarieren výpočet, vy-počtení sazby.

Außer ústřice.

Außersichale ústřicová skořápka.

aus-theilen rozdělití co; po-dělití koho čim; rozdati komu co; udíleti, propůjčovati.

Austheiler rozdavač, roz-dělovač, udělovač,

Austheilung rozdělení; udílení, propůjčování.

aus-thun zrušiti, odkliditi, vymazati; (pro)půjčiti, pronajmouti komu co; e-e Schuld im Buße — dluh v knize vy-mazati, vyškrtnouti.

aus-tilgen vymazati, vy-škrtnouti; vypleniti, vyhla-diti, vykořeniti.

Austrag vyřízení, roz-hodnutí, nález; konec, vý-sledek; (Ausgug) výměnek; hor. vynáška, výnos.

Austrag(s)bedingungen podmínky narovnání; —schein živ. povolení n list povolova-cí k podomnímu obchodu.

aus-tragen vynášeti, vy-nésti; roznášeti, roznésti, roztrušovati; e-n Streit — vy-fídití, rozhodnouti, skonco-vati spor n rozepří.

Austragezeit post. čas (k) roztrídování.

Austragung vyřízení, roz-hodnutí, skoncování, nález; — der Acten vyřízení spisů; zur — bringen vyříditi, roz-hodnouti, skončiti.

aus-treiben vyháněti, vy-hnati, vypuditi; vyráziti; hor. vytěžiti.

Austreibung vyhánění, vyhnání, vypuzení.

austreten vystoupiti, vy-kročiti.

Austreten vystoupení; — aus dem Staatsdienste vzdání se státní služby, vystoupení ze státní služby.

Austritt průhon, pastva.

Austritt výstup, vystou-pení; (am Gebäude) výstupek; — des Canals vyústění stoky; — aus der Gemein-schaft, Ge-sellschafft vystoupení ze společen-ství, ze společnosti; — aus der Ver-forgung e-r Anstalt odchod n vystoupení z ústavu (na-lezince atd.); ein Mehrbeitrag kommt bei jedesmaligem e aus der Bezugsberechtigung in Abfall větší suma odpadá při ka-ždém ukončení něčeho práva na požitek; — e-r Ware cel. vývoz zboží.

Austritts-amt vývozný úřad; **amtshandlung** vý-vozná úřední jednání; **be-handlung** gebrannter geistiger Flüssigkeiten z. úřední řízení při vývozu pálených lihových tekutin n nápojů (líhovin) atd.; **bestätigung** potvrzení vý-stupu; potvrzení vývozu, vý-vozná potvrzení; **bollette** vývozná celní poukázka, vý-vozná boleta; **erklärung** ohlášení výstupu; **geld** vý-odstupné, plat za vystou-penou; **grenze** výstupná hranice; **ventil** výpustná záklopka; **verfahren** vý-vozná řízení; **vermerk** zá-znam vývozu, vývozný zá-znam; **zoll** clo vývozná, clo

z vývozu; **zollamt** vývozná celnice, vývozný celní úřad. **aus-trocknen** vysušiti; vy-schnouti, vyprahnouti; ausge-trocknet vyprahlý, vyschlý.

Austrocknung vysušení; **-s canal** vysoušecí stoka.

ausüben provozovati, (vy-)konati; Dienst — službu ko-nati; ein Recht — užívati prá-va, vykonávati právo; ein Verbrechen — (s)páchatí zločin, dopustiti se zločinu; **-d** vy-konávající, výkonný; **-des Amt** úřad výkonný; **-de Ge-walt** moc výkonná; **-der Arzt** praktický lékař.

Ausübung výkon, vyko-návání, provádění, provozová-ní; užití; — eines Amtes vykonávání úřadu, úřado-vání; — der Gerichtsbarkeit vý-kon soudnictví; — eines Ge-merbes provozování živnosti; — der Liquidierung likvidování, provádění likvidace; — des Telegraphendienstes výkonná služba telegrafní; ein Gesetz in — bringen zákon vykoná-vati, prováděti; **-s-anzeige** opověď výkonu; **-s-erhebun-gen** vyšetřování výkonu.

Ausverkauf výprodej; — wegen Geschäftsaufgabe výprodej za příčinou zanechání ob-chodu.

ausverkaufen vy-, rozpro-datí.

auswachsen vyrůsti, vy-spěti, vzrůsti; **-verfahren** aus-gewachsen vyrostlý, vyspělý.

Auswage vážek, při-davek, nádavek na váze.

Auswahl volba, výběr; výbor; **-m** stěží die - **zu** někdo má právo volby, právo vybrati si něco.

auswählen vyvoliti, vybrati.

Auswanderer vystěhovalec; **-in** vystěhovatelka.

auswandern vystěhovati se (ze země); **Ausgewanderte(r)** vystěhovalec.

Auswanderung vystěhování; **-s-agent** jednatel vystěhovalecký; **-s-agentur** jednatelství vystěhovalecké;

-s-beschränkung omezení stěhovačů;

-s-bewilligung povolení k vystěhování se;

-s-freiheit svoboda vystěhovati se, volnost vystěhování;

-s-gesetz zákon o vystěhování se (ze země); **-s-gesuch** žádost za povolení vystěhovati se (kvystěhování);

-s-paß průvodní list k vystěhování se;

-s-recht právo vystěhovati se;

-s-schein list vystěhovačů;

-s-verbot zákaz vystěhovati se.

auswarten vyčk(áv)ati čeho, dočkat se čeho.

auswärtig přespolní, venkovský; cizokrajný, cizozemský, zahraničný; **das** - **die** Amt zahraničný úřad; Ministerium des A- **u**- **en** ministerstvo zahraničných záležitostí; - **Telegraphenverwaltungen** zahraničné správy telegrafní.

auswärts ven, zevnitř; vně, zevnitř čeho; za hranicemi, v cizině.

auswaschen vymýti, vyprati.

Auswechsel výměna; - **der** Zimmerung hor. výměna dlaního dřevění.

auswechseln vyměnit, směniti; ein Kind - **podvrhnouti** dítě.

Auswechsel(e)lung von Stempelmarken (- **verdorbenen** Stempelmarken) výměna (poškozených, pokazených) kolků.

Auswechslungs- postamt (- **postanstalt**) výměnný úřad poštovní; **-vertrag** smlouva směnná n o výměnu.

Ausweg východ, východiště; prostředek, vytáčka; es gab keinen - **nebylo** vyhnuti; er suchte verschiedene - **všelijak** se vytáčet, vykrucoval, kličkoval.

Ausweiche výhybka; **-geleise** výhybková kolej; **-platz** (- **stelle**) výhybka.

ausweichen vyhnouti se, ustoupiti; povoliti; vysmeknouti se, svéztí se; **-d** vyhybavý.

Ausweichen (der Fuhrwerke) vyhybání (povozů).

ausweisen vysvětliti.

Ausweis výkaz, průkaz; - **über** Zuwachs und Abfall vom Reinertrage und Flächenmaße výkaz o zvětšení a zmenšení čistého výnosu a plochy; - **über** Abzugsbriefe výkaz o psaních odpočetných, odčetných; - **über** ausgegebene Telegramme nach Gattung und Inhalt (nach der Wortzahl) výkaz podaných telegramů (o po-

daných telegramech) dle druhu a obsahu (dle počtu slov); - **über** rückgezahlte Francogebühren für mittelst Postmarken frankierte Geschäftsbedingungen výkaz o vráceném poštovním, zaplaceném pošt. známkami za zásilky pošty povozné; - **über** die creditierten telephonischen Gespräche výkaz uverěných (kreditovaných) telefonních rozmluv; - **über** die Befolgung des letzten Willens výkaz o splnění poslední vůle; - **des** Erbrechtes výkaz práva dědického; - **über** das Melden und Nichtmelde bei Nebenstationen výkaz o hlášení a nehlášení se vedlejších stanic; - **über** den Telegraphenverkehr und die Betriebseinnahmen výkaz o telegrafním styku a obratu a o příjmech z dopravy; - **des** Vermögensstandes výkaz jmění; - **über** Verpackungsgegenstände výkaz o balivech; **Verpflichtung** zur Lieferung von - **en** povinnost podávati výkazy.

Ausweis-bogen průkazný arch; **-document** průkaz, listina výkazná; **-farte** výkazný a legitimační listek; **-leistung** vykázání; **-a-los** bez vý-, průkazu; **-losigkeit** bezprůkaznost; wegen - **losigkeit** verhaften zatknouti něčoho proto, že nemá průkazů; **-papiere** průkazy, průkazné list(iny); **-pflicht** výkazní povinnost; **-schein** viz **-farte**.

ausweisen vy-, prokázati, osvědčiti; vypovědět, vypuditi.

ausweislich průkazný(ě), prokazaně.

Ausweisung výkaz, průkaz; vykázání, prokázání; vypovězení, vypuzení; - **des** Bezuges, Ursprunges, der Verzeßung der Waren **ec.** výkaz o příjmu, o původu, o vycelení zboží; **-s-recht** právo vypovídací.

auswendig vnější, adv. vně, zevnitř, z venčí; nazpaměť; **et.** - **wissen** věděti, znáti něco nazpaměť.

auswerfen vyhoditi, vyvrhnouti; vykopati; **an** einen Posten - **položku** vedle, na okraji na-, vyznačiti; eine Stelle - **ustanoviti**, vyměřiti důchod.

auswickeln vy-, rozvinouti, rozbaliti, vy-, rozpléstí, rozmotati; **fid** (aus **et.**) - **vyprostíti** se, vyváznouti, vytáhnouti se, dostatí se z čeho.

Auswinterung přezimování; - **des** Getreides vymrznutí obilí.

auswirken vymoci, způsobiti, prosaditi něco.

auswischen vytřítí; setřítí, vy-, smazati.

auswittern vyčenichati, vyčmuchati; vyvětrati.

auswuchern vylichvařiti.

Auswuchs vzrůst; výrostek, narostlina.

Auswurf povrhel; **mad.** chrechel, vymět, výmětek, výplivek; - **der** Menschheit vývrhel člověčenstva; **-s-stoffe** výkaly; smeti; **-s-ware** chatrné zboží, brak.

auswurzelu vykořeniti; s kořeny, z kořen vyvrátiti.
auszahlen vyplatiti komu co.
auszahlen vypočísti.

Auszahler výplatce.

Auszahlung výplata, vyplacení; bare ~ hotová výplata; **-s-abschneiten** kupon n uštířek, výplatný(i); **-s-amt** úřad výplatný(i), výplatna; **-s-anweisung** poukáz(ka)ání výplaty; **-s-beistätigung** potvrzení, stvrzenka o výplatě; **-s-ermächtigung** splnomocnění k výplatě, k vyplacení; **-s-norm** pravidlo výplatní.

Auszählung výčet.

auszehren (vy)trávití; (vy)mořiti, (vy)hubiti; ein Land ~ pole vymrskati; 3. ~ odíratí, vyssávatí koho; sich ~ zhubnouti se, přepadnouti se.

Auszehrung vytrávení, zmoření, úbyte, souchoť.

auszeichnen vyznačiti; vyznamenati; sich ~ vyznamenati se, vyniknouti

Auszeichnung vyznamenání; vyznačení.

Auszich-ordnung řád o stěhování, stěhovací; **-streitigkeit** spor, rozepře o stěhování; **-termin** lhůta stěhovací; **-zeit** doba, čas stěhování, čas stěhovací.

ausziehen slékatí; vytáhnouti; hor. těžiti; (aus dem Buche) vypsati; (aus der Wohnung) vystěhovati se.

auszimmern hor. vydřeviti; vyroubiti.

Auszimmerung vydřevení, roubení.

Auszug vytažení, vyjítí, východ; zásuvka; výpis, výňatek; trest, obsah; výměnek; ~ aus den Acten viz Actenauszug; ~ aus dem Courssblatte der Wiener Börse bom — výpis z kursovního listu vídeňské burzy ze dne —; ~ aus dem Grundbuche výpis z knihy pozemkové.

Auszügler výměnkář.

auszüglich viz auszugeweije.

Auszugs-haus dům výměnkářský, výměnečný; **-Leistungen** dávky výměnkářské; **-recht** právo výměnečné, výměnkářské, na výměnek; **a-weise** ve výpisu, v trestí, zkráceně, ve výňatcích.

Authenticität věrohodnost, pravost, autentičnost.

Authentika von Reliquien autentika u ostatků svatých.

authentisch věrohodný, pravý, autentický.

Autograph vlastnoruční písmo, podpis, autograf.

autographisch autografický.

Autokrat samovládece, autokrat.

Autokratie samovláda.

autokratisch samovládny, autokratický.

Automat samohyb, samohybný, samočinný stroj, automat.

automatisch samočinný(ě), samohybný(ě).

autonom svézákonný, samosprávný, autonomní; ~

Behörden samosprávné, autonomní úřady.

Autonomie samospráva, svézákonnost, samozákonnost.

Autopsie vlastní názor, zkušenost.

Autor původce (spisovatel, skladatel, umělec atd.), autor; **-name** autorské (spisovatelské, umělecké) jméno; **-recht** právo původcovské, původské, původčí, autorské.

autorisieren splnomocniti, zmocniti, oprávniti, autorisovati; autorisiert úředně oprávněný, autorisovaný.

Autorität vážnost, důstojnost, autorita.

Autorität autorství, původcovství; sich zur ~ befehlen příznati se k autorství.

Aval rukojemství směnečné, aval; per ~ jako rukojmí směnečný, jako avalista, avalem.

avalieren ručiti (směnečně).

Avance zisk; záloha; (bei Courjen) nádavek; (bei Preisen) přírážka.

Avancement postup, povýšení.

avancieren postoupiti, povýšen býti.

Adventure dobrodružství.

Avers (bei Münzen) přední strana, líc, lici strana.

Averson ošklivost, nechuť, odpor.

Aversional-kauf trh úhrnečný, úhrnkem; **-pachtung**

pacht úhrnečný; **-summe** úhrnečné, obnos úhrnečný.

Aversions-handel obchod úhrnečný.

Aversual-bergütung úhrnečná náhrada.

A Verzeichniss an. seznam A (v poplatcích); ~ Post 1, 2 etc., položka 1, 2 atd. seznamu A.

Avignonbeere řešetlačka.

Avis zpráva, návštěví.

avisieren oznámiti komu co; zpravití koho, dáti zprávu, návštěví komu o čem.

Avisierung oznámení, ohlášení, návštěví, avisoování; ~ der Geldabfuhr, der Geldsendungen oznámení, avisoování odvodu peněz, zásilek peněžných; ~ von Ritten ohlášení jízdy.

Aviso (pl. Avisi) návštěví, zpráva, oznámení; Avisi im Checkverfehr post. návštěví v šekovém obchodu; Avisi im Sparverfehr post. návštěví oddělení spořitelního.

Aviso-buch kniha návštěvní; **-gebarung** zpráva, návštěví o činnosti, hospodářství, peněžním obratu; **-gebür** návštěvné; **-karte** cel. oznamovací lístek; post. list návštěvní; **-posten** viz Anlageposten; **-sendung** von Depositen oznámená n avisoovaná zásilka deposit; **-zettel** post. návštěví o došlé zásilce.

a vista (ital.) po vidění.

Avisita-anweisung poukázka na viděnou (splatná).

Abticität doživotnost; **-s-recht** právo doživotné.

A Vorwerk záznam A
(v poplatcích).
Auktion odtržení.
Axenlager ložisko osy (ložiska os).

Axiom pravda, zásada samozřejmá, obecně uznaná; axiom.
Art sekera; **-stiel** topůrko, násada sekery.
Azalein azalein (barvivo).

B.

baar viz bar.
Bablah bablah, babulah, bambolah (lusky různých druhů akácií).
Bach potok; **-fress** potocní rak.
Bachbord levý bok lodi;
-gerechtigkei právo péci chléb; **-forb** ošatka, opálka, košík (pekařská); **-ofen** pec chlebová; **-ofenzeuger**, **-ofenmacher** stavěč, výrobce pecí chlebových; **-schiffelma-**
dler ošatkář, opálkář, výrobce ošatek; **-stein** pálená cihla; **-steinbau** stavba rezná n z cihel neomítnutá; **-steinbrennerei** cihelna, cihlářství; **-steinzeuger** cihlář, výrobce pálených cihel; **-steinmacher** viz **-steinzeuger**; **-steinmauerung** vyzdívká z cihel; **-steinmauerwerk** rezné zdivo, neomítnuté zdivo z cihel; **-steinmei-**
sel polní cihelna, pec na cihly; **-trog** díž, necky; **-trogmacher** hotovitel díží, necke; **-ware** pečivo; **-warenhändler** obchodník pečivem; **-werk** pečivo; **-werthändler** obchodník (jemným) pečivem.

Bade, (**Baden**) lice, tvář; čelist, daseň; lice, hlaviště pušky; **-n e-s** Schachtelens boky šachtové peci; **-n eine** Gerinnes bočnice, boční desky žlabu.

Baden péci, sušiti; spékati se, spéci se, srážeti se, tuhnutí; smažiti se; **Ziegel-**
steine pálení cihly; **Eisen** cementovati železo.

Baden-Steine boční kamenný, bočníky; **-streich** poliček, facka; **-zahn** třenovec, stolička.

Bäder pekař; **-gehilfe** pekařský (pomocník); **-genossenschaft** společenstvo pekařů; **-gesell(e)** pekařský tovaryš; **-gewerbe** pekařství, pekařská živnost; **-junge** pekařský učeň; **-zunft** cech pekařský, společenstvo pekařů.

Bäckerei pekařství; pekárna; pečivo; **-einrichtung** zařízení pekařské.

Bad koupel, lázeň; lázně, koupele; lázeňské místo, lázně; **Bäder** lázně.

Bade-anstalt lázně; **-arzt**

lázeňský lékař; **-geld** lázeňské, lazebné; **-haus** lázeň, lázeňský dům; **-meister** lázeňský; **-ordnung** řád lázeňský n koupelní, řád pro lázně; **-ort** lázně, lázeňské místo; místo ke koupání (v řece); **-platz** místo ke koupání; **-saison** lázeňská sezona, lázeňská doba, lázeňské období; **-station** pošt. stanice za lázeňského období; **-schwamm** mycí n lázeňská houba; **-schwammhändler** obchodník mycími houbami; **-verb-**
ot záповeď koupati se n koupání; **-wanne** koupací vana; **-wesen** lázeňství; **-zeit** čas (ke) koupání; **-zimmer** koupelna.

baden koupati, mýti (koho n se); **Hände im Blute** ~ ruce krví protiti; **sich** ~ koupati se; **sich in Thänen** ~ tonouti v slzách; **im Schweisse gebadet** spocen.

Baden koupání (se).

Bader lazebník; **-gerech-**
tigkei právo lazebnické; **-handwerk** lazebnictví.

Baderei lazebnictví.

Bäder-überwachung dohlídka na lázně n koupele.

Badian (viz Sternanis) badyánik; **-öl** badyánový olej.

Bagage zavazadla; holota, sběr, sebranka, luza; **-wagen** nákladní vůz, vůz se zavazadly.

bagatell nepatrný, bagatelní.

Bagatell-gericht soud bagatelní n ve věcech nepatrných; **-klage** žaloba o věc nepatrnou, bagatelní; **-register** rejstřík bagatelní; **-richter** soudce bagatelní; **-sache** věc nepatrná, drobná, maličká; **-schulden** drobné dluhy; **-verfahren** řízení bagatelní n ve věcech nepatrných.

Bagger hlubidlo, čerpadlo bahenní.

Bagouner bagoun, vepř bakoňský.

Bahn dráha, trať; cesta; zápasisté, kolbiště; **-fremdbahn** Charakters dráha podružného, podřízeného rázu; **-freie** ~ volná dráha; **auf freier** ~ na, při volné dráze.

Bahn-abzweigung odbočka; **-amtlich** z moci dráhy; **-amtliche Untersuchung** vyšetřování drahou konané; **-angelegenheit** věc n záležitost drah se týkající; **-anlage** dráha; **-anrainer** soused dráhy; **-aufseher** dozorce n dohlížitel dráhy n železniční n při dráze; **-aufsicht** železniční dozor, dozor nad drahou, při dráze; **-aufsichtsdienst** dozorcí služba na, při dráze n železniční; **-aufsichtspersonale** dozorcí personál železniční, dozorcí zřízení na n při dráze; **-aviso** návštěva kách, o nedoplatech a pod.); **-axe** osa, střední čára dráhy; **-bau** stavení, stavba dráhy; **-bauten** železniční n dráhové stavby; **-bauunternehmer** pod-

nikatel staveb železničních n dráhových; **-bedienstete(r)** zřízenec dráhy; železniční zřízenec; **-benützung** užívání, používání dráhy; **-beschädigung** poškození dráhy; **-bestand** podstata dráhy; železniční podstata; **-bestandsblatt** list podstaty drah (železniční); **-betreten** vstup na dráhu n na trať; **-betrieb** provozování dráhy, vozba na dráze; **-betriebsamt** výkoný úřad železniční; **-bettung** podšterkování dráhy; **-bewachung** dozor, dohled na dráhu, nad drahou; **-breite** šířka trati, dráhy; **-brücke** most pro dráhu, dráhový, železniční; **-damm** hráz, násyp dráhy n železniční; **-dienstwagen** služební vůz dráhy; **-direction** ředitelství dráhy; **-director** ředitel dráhy; **-durchschneidung** křižovatka n křížení drah; **-einrichtung** ohrada, plot železniční n při dráze, dráhy, podle dráhy; **-einrichtung** zařízení dráhové; **-erhaltung** udržování trati; správa trati; **-erhaltungsarbeit** udržovací, zachovávací práce železniční n na dráze; **-erhaltungschef** přednosta odboru pro udržování trati; **-erhaltungsdienst** železniční služba udržovací n udržovací služba na dráze; **-erhaltungsection** oddělení n odbor pro udržování trati; **-eröffnung** zahájení, otevření dráhy; **-fahrt** jízda po

dráze; **-fracht** povozné n dopravné n poplatek za dopravu po dráze; **-frevel** dráhový (železniční) pych, poškození dráhy; **-fuhrwerker** povozník dráhový (železniční); **-gebäude** budova dráhy n železniční; **-gebiet** území, okrsek, obvod dráhy; **-geleise** koleje dráhové n železniční; **-grund** pozemek dráhy; **-hof** nádraží, stanice; **-hof-eintrittskarte** vstupenka nádražní; **-hof-fahrt** jízda na nádraží; **-hof-gemeinschaft** společnost nádražní; **-hof-inspector** dozorce nádražní; **-hof-postamt** nádražní poštovní úřad; **-hof-restaurant** nádražní (pro který adresát má příjiti na nádraží); **-hofs-einrichtung** z. zařízení nádraží; **-hofs-raum** prostor nádražní; **-hof-zufahrtsgelüb** poplatek (dieta) za jízdu ke dráze, k nádraží; **-körper** dráha; půda, těleso, zemiště, pozemí dráhy; **-kreuzung** křížení drah, uzel (n skřížení) dráhový(é) (železniční); **-kreuzungssignal** návěstí n signál při křížování drah; **-krone** koruna dráhy; **-länge** délka dráhy; **-leitung** správa dráhy; telegrafní linie železniční; **-linie** trať dráhy; **-meister** podražný dozorce, traťmistr; **-nch** síť dráhová, drah; **-nivelette** úroveň, niveleta dráhy; **-oberbau** vrchní stavba dráhy; **-object** předmět, objekt

dráhy; **-organ** orgán, zástupce dráhy; **-personal(e)** personál, zřízenci dráhy; **-polizei** policie drah n dráhová n železniční; **-polizeilich** týkající se dráhové n železniční policie; **-polizeiliche** Vorrichtung předpis týkající se železniční (dráhové) policie; **-polizeireglement** policejní řád dráhový; **-polizeisache** věc n záležitost policie dráhové; **-postamt** (sr. Ambau) vlaková pošta, vlakový poštovní úřad; **-postpersonale** personál, zřízenci pošty vlakové; **-postwaggon** poštovní vůz vlakový; vůz pošty vlakové; **-profil** průřez n profil dráhy; **-project** projekt, návrh dráhy; **-prüfung** zkouška dráhy; **-prüfungskommission** komise zkušební pro dráhu; **-räumer** smetadlo kolejové; **-richter** pokolejný, srovnavač kolejí; **-schiene** kolej, kolejnice (dráhy); **-schrant** or. přehrada, zábradlí dráhové; **-schwelle** pražec dráhy n železniční; **-schweller** špála; **-stationsamt** nádražní n staniční úřad; **-steige** (Peron) vstup, peron nádražní; **-stelle** místo na dráze; **-mangelhafte** **-stelle** vadné, poškozené místo na dráze; **-stollen** tunel, průkop dráhy; **-strecke** trať dráhy; **-strecke** strída; **-telegramm** železniční n nádražní telegram; **-telegraph** telegraf železniční; **-telegraphen-correspondenz** želez-

niční korespondence telegrafická; **-telegraphenleitung** vedení telegrafní při dráze; **-tracé** trať dráhová; **-tracierung** vyměšování n trasování dráhy; **-überbrückung** most přes dráhu; **-überfahrt** přejezd n most přes dráhu; **-übergang** přechod přes dráhu; **-übersehung** přejížďka přes dráhu; **-überwachung** dohled na dráhu; **-unfall** nehoda, úraz na dráze; **-unglück** neštěstí na dráze; **-unternehmer** podnikatel dráhy; **-unternehmung** podnik dráhy; **-verbindung** dráhové n železniční spojení; **-verkehr** doprava po dráze; **-verwaltung** správa dráhy; **-vorschrift** předpis pro dráhu, dráhový; **-wächter** hlídač dráhy; **-wächterhaus** dům, domek hlídače dráhy; **-wächterpersonal** hlídačský personál na dráze; **-wächtersignal** dráhové znamení (n signál) hlídačské(ý); **-wächtersubstitut** zástupce hlídače na dráze; **-wagen** vůz dráhy; **-wagenfahrt** jízda vozu železničního n dráhového; **-wärter** viz **-wächter**; **-wesen** dráhovnictví, železničtví, záležitosti n správa drah n železnic; **-zeichen** znamení dráhové n železniční; **-zeit** čas železniční (nádražní); **-zug** vlak.

bahnen cestu raziti, klesliti, dělati.

Baifse nosítka; máry.

Baifse (stí bés) klesání n

padání cen; ~ erlauben býti snižen, klesnouti (v ceně); **-partei** bésisté, spekulanti na klesnutí cen, hráči na bés, na nízké ceny; **-tendenz** směr padací, tendence padavá, klesavá.

Baiffeur, Baiffier bésista, hráč na bés, na nízké ceny.

Bajounetti bodák; aufgeschiedtes o aufgeschlitztes ~ nasazený bodák; **-scheide** pochva na bodák.

Baße značka mēlčimová; schwimmende ~ poplavek (mořský znak).

baßen poplavky označiti.

Baßen-geld poplavečné; **-meister** poplavečník; **-tonne** poplavek.

Balance (či balans) rovnováha; **-wage** váha (balanční) misková a s vrchními miskami.

Balancier lihýř, váha, vahadlo u stroje.

balancieren přivést do rovnováhy, v rovnováze udržovati; býti a kolísati v rovnováze; houpati se, kolísati; obch. srovnati, dělati rozvahu; die Einnahme und Ausgabe balancieren příjmy a výdaje jsou v rovnováze a se vyrovnávají.

bald brzy, hnedle; bez mála; ~ 10 Jahre alt bezmála 10 let starý; ~ genug dosti brzo; ja ~ nicht hned tak ne; ja ~ als möglich co nejdříve; je bald, je lieber čím dříve tím lépe; ich hätte ~ gesagt málem bych řekl;

rychle; časně, záhy; ~ ~ brzy - brzy, hned - hned; tu - tu; ~ ja ~ ja hned tak, hned jinak; ~ ja, ~ nicht jednou ano, podruhé ne; **-möglichst, -thunlichst** co nejdříve, co nejrychleji, co nejspěšněji.

baldig brzký, rychlý, spěšný, časný; **-ist, auf's eilte** co nejdříve.

Baldrian kozlík; **-säure** kyselina kozlíková a valeřová.

Balg slupka, lusk, pleva; kůže (zvířecí s chlupy); život, břicho; (Blasbalg) měch; die Bälge e-r Orgel měchy varhan.

Bälge-händler obchodník měchy.

Balger rváč, práč.

Balgerci rvačka, pračka.

balken trám(y) položiti na, trámem(y) opatřiti co

Balken trám, břevno, kláda, nosič, hambalek; patro, odry; armierter ~ armovaný a vystužený trám a nosník; furzer ~ přerubák; stehenber ~ stěnýř; ~ mit Seitenerfüllung trám po stranách zesílený; ~ zum Dielen podlažina; ~ der Decke stropnice, poval; ~ beim Scheuergerüste odřice, paternice; mit ~ unterstützen podtemovati; ~ versapfen trám zapustiti; ~ an der Wage vahadlo, rameno, hřidel váhový; ~ arm rameno vahadlové; **-recht** právo zapustiti trám do cizí zdi; **-stübe, -träger** podložky trámové; **-wa-**

ge váha o jednom (trámcovitém n břevnovém) vahadle (zřídka o dvou vahadlech); přezmen; **-werk** trámová, lešení.

Balkon pavlan, balkon; **-fenster** okno na balkon; **-platte** spodina; deska balkonová; **-thüre** dvěře na balkon; **-träger** nosník, nosič balkonů.

Ball ples, bál; míč; koule hrací; **-spiel** hra; **-essen** obch. holové železo, holovka; **-spiel** hra v míč.

Ballaß přítěž; **-aus-schießer** vyhazovač přítěže; **-wagen** tížný a obtěžkací vůz (vůz k obtěžkání mřížkových vah); **-zuführer** dovozník, dovozeč přítěže.

ballen baliti; koule (na př. sněhové) dělati; die Faust ~ zatíti, zatínati pěst.

Ballen balik; stůček, stůčka; **-Papier** balik papíru (= 10 ryst); **-Leinwand** stůčka plátna; **-binde** balíč, zabalovač; **-zieher** vozič balíků.

ballern bouchati, bušiti, lomoziti.

Ballet balet, tanec baletní; **-corps** sbor baletní; **-correpitor** korepitor baletní; **-meister** baletní mistr; **-schule** baletní škola; **-schülerin** začka a chovanka baletu; **-solotänzer** (baletní) solový tanečník; **-tänzer** baletní tanečník; **-tänzerin** baletní tanečnice, baletka.

ballhornisieren domnělý-

mi opravami kaziti (jako tiska-Ballhorn), balhornisovati.

Ballon-erzeuger výrobce balonů; **-händler** obchodník balony.

Ballot hlasovací kulička; hlasování kuličkami, balotáže.

Ballotage hlasování kuličkami, tajné hlasování, balotáže.

ballotieren hlasovati kuličkami a tajně, balotovati. **Balsam** balsám; **-fabrik** továrna na balsám; **-tinctur** tinktura balsamová.

balsamieren balsamovati. **Balsamierung** balsamování.

Bambus-butter bambusové máslo, bambusový olej; **-möbelerzeuger** výrobce, hotovitel nábytku bambusového; **-rohr** bambus, třtina bambusová.

banal; e Phraze ovšednělá, ošrepaná fráze.

Bancalegfallsadministration bankovní důchodková správa.

Band der Band (pl. Bände) vazba, svazek; **das** ~ (pl. Bänder) stuha, pentle, tkanice, kaloun; pásek; úvazek; svazek; kroužek, kruh; **spina**; hor. ochranný a podporný pilř, podporník, ohradník; ~ am Gebäude svor, kleště; ~ an der Thür o am Fenster závěsa (pant); ~ beim Gefirnis páska, pásková římsa; ~ beim Dachstuhl spina, spínka; ~ bei den Klüßbüchsen pás-

mo; ~ des Staates svazek státní; das ~ (p. Bande pouto; p. pouta, okovy; in ein halten v okovech držeti; in e schlagen o wesen v pouta, okovy jímati n uvrhnouti; svazek, spojení; die ~ des Blutes krevní svazky; ~ cifen slabé ploché n pásové n obručové železo; železný pás; ~ fabrication tovární výroba stuh; ~ händler obchodník stuhami n tkanicemi n kalouny; stužkář, kalounkář, pentličkář; ~ macher stuhař, stužkář, tkaničkář; ~ maß míra pásová n pásková k měření větších částek; pásmo; ~ und Posamentierwarenerzeuger hotovitel stužkářského a prýmkářského zboží; ~ seil hor. ploché lano; ~ walzwerk válcovna na obruče, obručová válcovna; ~ warenhändler obchodník stužkářským zbožím; ~ weber tkadlec stuh; ~ wirker = Bandweber.

Bandage (čti bandáž) vazadlo, obvazek, úvazek, bandáž; zel. věnec kola.

Bandagen-fabrik továrna na obvazky, bandáže; ~ händler obchodník vazadly; ~ lehre nauka o vazadlech; ~ macher hotovitel bandáží, obvazkář, bandažista; ~ machergewerbe živnost obvazkářská n bandažnická.

bandagieren obvazovati, bandažovati.

Bandagist v. Bandagenmacher.

Bande banda, rota, luza, holota, chátra; kraj; plav. bok, strana lodi.

Bandel-händler obchodník stužkami; ~ Krämer kramář se stužkami.

bändigen krotiti; poutati. **Bändiger** krotitel.

Banditen-führer náčelník banditův; **b-weise** po banditsku; ~ wesen banditství.

bang(e) úzkostlivý, bojácný, nesmělý, tesklivý; mir ist ~ jest mi úzko, teskno, stýská se mi; mir ist ~ um (für) das Leben bojím se o život; I-m vor I-m o vor et. ~ machen naháněti komu strachu z koho n čeho; ~ machen gilt nicht strachy na lachy, nebojím(e) se.

Bange tesknost, úzkost, strach.

Bangigkeit tesklivost, úzkost.

Bank lavice, lávka; (Cant.) měřina, jeseň; stůl (femeslnický); hor. plást, vrstva, slůj; Bänfe podchvaty; an der Wand angedachte ~ přístolek; banka; herna; ~ actie bankovní akcie; ~ actionär bankovní akcionář; ~ anstalt banka; ~ antheil bankovní podíl; ~ anweisung, ~ assignation bankovní poukázka; ~ arbeit práce na pracovním stole; ~ arbeiter dělník při stole (pracovním); ~ ausweis výkaz bankovní; ~ beamt(er) bankovní úředník; ~ billet bankovní lístek, poukázka; ~ conto bankovní účet, ~ de-

positum bankovní depositum, jistina uložená u banky; ~ direction bankovní ředitelství; ~ directorenstelle místo n úřad ředitele banky; ~ fach odbor bankovní; ~ fond bankovní fond; ~ gerechtigkeit právo stoličné; ~ geschäft bankovní obchod; ~ gezeugbung bankovní zákonodárství; ~ gouverneur bankovní guvernér, vrchní správce banky; ~ halter bankéř, držitel hry; ~ haus bankovní dům, bankovna; ~ note bankovka; ~ notenfalsificat padělek bankovky, padělaná bankovka; ~ notenpresse lis na bankovky; ~ notenfendung zásilka bankovek; ~ notenumlauf oběh bankovek; ~ notenwesen věci n záležitosti týkající se bankovek; ~ obligation bankovní obligace, list na peníze, na dluh; ~ ordnung bankovní řád; ~ pfandbrief bankovní list na zástavu, zástavní; ~ platz bankovní místo, sídlo; ~ privilegium bankovní výsada, privilej; ~ procura bankovní procura; ~ provision bankovní provise; ~ prüfung zkouška bankovní; ~ ratesazba bankovní; ~ rechnung viz conto; ~ schein viz note; ~ schlachten jatky, porážka; ~ schwindel bankovní šalba; ~ system bankovní soustava; ~ tarif bankovní sazba; ~ valuta bankovní valuta; ~ verein bankovní spolek; ~ vorbehalt záloha

bankovní (bankou poskytnutá); ~ währung viz valuta; **b-weise** hor. po slojích, slojmo; ~ wesen bankovníctví; ~ zahlung bankovní placení, platba; ~ zettel viz note.

Bänkel-sänger písničkář, jarmareční zpěvák; veršottepec.

banquerott nedostojný, nepůsobilý platiti, insolventní.

Banquerott úpadek, bankrot; ~ machen upadnouti, udělati bankrot, pop. přijíti na mizinu.

banquerottieren viz Banquerott machen.

Banquet hostina, hody, banket; chodník (zvýšený na mostě).

Bankier bankéř, peněžník; ~ geschäft obchod bankéřský, peněžnický.

Bann pouto, tíseň; obvod, meze působnosti; klatba; tes. spravidlo, hájení; einen Wald in ~ legen, mit ~ belegen dáti les pod spravidlo, hájiti les; ein Wald wird mit ~ belegt les dán jest pod spravidlo, jest hájen; ~ antheil hájená část lesa; ~ fluch klatba; ~ forst les hájený; les pod spravidlem; ~ friede ohrada, ohrazení; ~ legung von e-r Waldung dáni lesa pod spravidlo. hájení lesa; die Legung wird von der politischen Behörde auf Ansuchen I-s ausgeprochen úřad politický k žádosti n. dá les pod spravidlo; nalezne, že les má býti dán pod spravidlo; ~ meile obvod; ~ object věc pod spravidlem,

předmět spravidla; **-stein** mezník; **-vorschrift** předpis o spravidle; **-wald** les pod spravidlem n hájený; **-wärter** hlídač lesa pod spravidlem; **-wasser** hájená voda; **-zaun** plot n ohrada (hájeného obvodu).

bannen připoutati, o-, přikouzliti, očarovati; vypuditi, vyhnati, vypověděti, vyobcovati; dáti pod spravidlo, hájiti.

Banner korouhev, prapor; **-träger** praporečník.

Banſe parna, perna, přístodolek.

bar odkrytý, odhalený, nahý, holý; prostý čeho; zřejmý, pouhý, čirý; hotový; **-er Erlag** zaplacení, plat hotovými, v hotovosti; **-es Geſch** hotové peníze; **gegen ~** za hotové; **~ zahlen** hotově n hotovými platiti; **~ kaufen** koupiti za hotové.

Bar-auslage hotový(é) výdej(e); vydání v hotových n v hotovosti; **bestand** hotovost (pokladn); **-betrag** částka n suma v hotovosti, hotové peníze; **-caution** záruka, jistota, kauce v hotových n v hotovosti; **-credit** úvěr v hotovosti; **-depositum** úložka n depositum v hotovosti; **-einlage** vklad v hotovosti n hotovými; **-einföjung** ber Banfnoten hotová výplata bankovek; **-erlag** hotové složení peněz, složení peněz hotově, zaplacení hotovými; **-fond** viz

bestand; **b-fuß** bosýma nohama, na bosu; **-frankierung** zaplacení, platba, zaplacení poštovního hotovými; **-geldbetrag** viz Barbetrag; **-geldverkehr** obchod n styk za hotové; **-geschäft** obchod za hotové; **-lauf** koupě za hotové; **-schaft** hotovost; **-sendung** zásilka hotových peněz n v hotovosti; **-verlust** ztráta v hotovosti; **-vorraſ** viz Bestand; **-vorschuß** záloha v hotovosti; **-zahlung** (za)placení, platba hotovými n v hotovosti; **gegen -zahlung** za hotové.

Barackewirtschaft n **Kantine** barák a kantina.

Barbar surovec, ukrutník, barbar.

barbariſch surový, ukrutnický, ukrutný, barbarský.

Barbe parma.

Barbier holič; ~ n **Friseur** holič a kadeřník.

Barhent - erzeuger výrobce barchetu; **-fabrik** továrna barchetu, na barchet; **-raſher** česač barchetu; **-zurichter** upravovač barchetu.

Barége (šti baréz) baréz (tkanina).

Barrell sud (obyč. na petrolej a j. v.)

Bären-führer medvědář; **-treiber** honec medvěďů; **-zuder** sladké dřevo, lékořice.

Barilla barilla, španělská soda.

Barke člun, barka, kocábka.

Barfen-führer barkář, kocábkář, plavec; **-poſt** pošta kocábková.

Barlapp plavuň, medvědí pala, muří noha, zemský mech; **-ſamen** plavuňové semen.

Barne kvasnice, droždí; kvas; pěna (na pivě).

barnterzig milosrdný, útrpný, slitovný; **B-e Brüder** „Milosrdní bratři“.

barock šikmý; zpřitožený, znetvořený; podivný, zvláštní; barokní; **B-ſtil** sloh barokový.

Barometer tlakoměr, barometr; **-macher** výrobce, hotovitel tlakoměru.

barometriſch tlakoměrný, barometrický; **-er Condensator** barometrický kondensátor.

Barre, Warren tyč, prut, hůlka (kovová); bradla; závora; příčka, zábradlí, pažení; písčina, mělčina, úskalí; naplavenina (při ústí řek).

Barren-gold o **-ſilber** zlato n stříbro hůlkové.

Barricade barikáda; přehrazení ulic, zatarasení; ~ n bauten stavěti barikády.

barrieren zahraditi.

Barriere o-, přehrada, přepažení, příčka; zábrana.

Barrièren - baum nosník zábrany; **-wärter** strážce zábrany.

Barring nosník n podpěra pro rezervní ráhno.

Barſch okoun.

barſch drsný; ostrý, trpký; prudký, hrubý, příkrý; adv. zhurta, příkře.

Barſchheit drsnost, přikrost, prudkost.

Barſt vousy; brada; hor. dračka, louč; plena, čepýř; **-grundel** mřenka, mřen; **-holz** hor. dračka, louč.

Barſte širočina; kostice.

bärtig vousatý.

Barnt těživec, baryt; **-ſalze** soli barnaté; **-weißfabrik** továrna na barytovou běl, barytové běli.

Barſalt čedič; **-bruch** čedičový lom.

Baſcule-macher hotovitel rozvor (k oknům), baskylů.

baſſieren zakládati, stavěti na; opírati se (n se) oš.

Baſis (též Baſe) podstavec, zá-, podklad, spodina, dno, báze; ~ des Berges spodek n podval vrchu; stav. podstavec (stavby u sloupu); alš ~ dießen býti základem, tvořiti základ.

Baſſin nádržka vodní, vodojem; kotlina; ~ des Fluſſes úvodí.

Baſſoragummi bassorská guma.

Baſt lýko, lýčí; vlákno; látka z lýčí; pokožka;

-deckenmacher hotovitel lýkových příkrývek; **-läſer** lýkožrout; **-mattenmacher** hotovitel rohoží lýkových;

-ſeil, -ſtriè lýkový provaz;

-warenerzeuger výrobce lýkového zboží; **-waſcheler-**

zeuger výrobce lýkových věchtů; **werber** tkadlec lýka; **wiſcherzeuger** výrobce lýkových utírek.

Baſtard levoboček, dítě nemanželské; smíšenec, kříženek; výrobek.

baſten lýkový.

Bataillon prapor.

Batard batard, (lehký krytý) kočár.

Batist obch. batist, kment.

Battarismus koktavost.

Batterie baterie; hintereinander geſchaltete ~ za sebou řazená n na napjetí řazená baterie; nebeneinander geſchaltete ~ vedle sebe n na množství řazená baterie; **ausweis** výkaz o bateriích n bateriový n baterijní; **contact** dotyk baterie, bateriový, baterijní; **flemme** svorka baterijní, bateriová; **läutwerk** elektrický zvon, zvonek; elektrické zvonidlo; **wechſel** z., změna bateriová.

Battist viz Batist.

Bazen o **Bächen** cejch. kapky (ob. cínové, na nichž se vytlačuje cejch).

Bau (pl. Bauten) stavba, stavení; budova; ~ (des ſelbes) vzdělávání (pole); (einer Frucht) pěstování (plodiny); ~ ten zum Zwecke der Benützung, Leitung und Abwehr der Gewäſſer stavby za příčinou užívání, vedení vod a ochrany n obrany proti vodám; im (e) ſein stavěti se, býti stavěn; einen ~ führen stavěti, stavbu prováděti; **abtheilung** stavební oddělení;

abweichung od-, úchyłka stavební; **accord** stavební úmluva n dohodnutí n ujednání; **adjunct** stavitelský n stavební příručí n adjunkt; **amt** stavební úřad; **änderung** změna stavby n stavební; **angelegenheit** stavební věc, záležitost; **anlage** návrh stavby, stavební zařízení, stavba; **anlagegrundlegung** základ stavby, položení základu stavby, založení stavby; **anſchlag** rozvrh, rozpočet stavební; **anſtalt** příprava ku stavbě; **anſtalt** treffer chystati n připravovati stavbu; chystati se n připravovati se k stavbě; **antrag** návrh stavby n stavební; **arbeit** práce stavební; **arbeiter** dělník stavební n při stavbě zaměstnaný; **area** stavební n zastavěná plocha n pozemí; **art** druh n způsob stavby; sloh stavební; **auffeher** dozorce, dohlížitel stavební n stavby n na stavbu; **aufſicht** dozor na stavbu n nad stavbou; **auftrag** rozkaz, nařízení ku stavbě n stavební; **aufwand** stavební náklad; **augenſchein** prozkoumání n ohledání stavby; **augenſcheinbare** poplatek za prozkoumání n ohledání stavby; **ausführung** provedení n dokončení stavby; do-, vystavění, vybudování; **ausſchreibung** vypsání stavby, konkurs na stavbu; **auslage** (für eine Schule etc.)

stavební náklad (na ſkolu atd.); **b-bar** stavitelný, budovatelný, těžitelný; **beamte(r)** úředník stavební; **bedarf** potřeby n materiál stavební; **bedingung** stavební podmínka; **bedürfnis** potřeba stavby; **befund** nález n dobrozdání ve věci stavební; **befundſcertificat** potvrzení n certifikát o shlednutí n ohledání stavby; **befundſprotocoll** protokol o ohledání stavby n stavebním; **beginn** počátek stavby; **behörde** viz Baunm; **beitrag** stavební příspěvek; **beſchreibung** popis stavby; **beſtandtheile** části stavby; **beſtellte(r)** zřízenec, úředník stavební; **bewerber** žadající o zadání stavby; žadatel, uchazeč o stavbu; **bewegung** stavební ruch; **b-bewilligende** Behörde úřad udávající stavební povolení; **bewilligung** stavební povolení; **bewilligung** zu Bauſührungen auf den Anlagen und Gründen bereits hergeſtellter Eiſenbahnen povolení (stavební) ku stavbám na zařízeních a pozemcích železnic již vystavěných; **bezirk** stavební okres; **burcau** stavební kancelář; **capital** stavební kapitál, jistina; **caution** stavební jistota; **commission** stavební komise; **concurrent** stavební konkurent, spoluuchazeč o stavbu; **concurrentz** konkurence ku stavbě; spolek ku stavbě n ku staveb-

nímu nákladu; **concurrentzbeitrag** příspěvek konkurentů ku stavbě; příspěvek ke společnému nákladu stavebnímu; **concurrentzpflicht** povinnost ke společnému nákladu stavebnímu; **conſens** povolení n konsens stavební; **construction** stavební konstrukce, vazba; **credit** stavební úvěr; **creditschuld** dluh ze stavebního úvěru; **denkmal** stavební památka; **departement** stavební oddělení n odbor; **depoſitum** úložka n depositum stavební; **deviſe** stavební devisa; (stručný rozpočet nákladů stavebních); **denkmal** stavební památka; **direction** stavební ředitelstvo; řízení stavby; **directionsadjunct** příručí stavebního ředitelství; **directionsamt** stavební ředitelství; **director** ředitel stavby; **elaborat** stavební návrh n náčrtek n nákres; **eleve** stavební n stavitelský elev, učeň; **erhebung** vyšetřování stavební; **erleichterung** úleva stavební; **fach** obor stavební, stavitelský; stavitelství; **f-fähig** vzdělavatelný, těžebný, těžitelný; stojící za vzdělávání, za těžení, za doložení; **fahrtstuhl** stavební pohyblivý stojan; **fahrtstuhlebermieter** pronajímač stavebních pohyblivých stojanů; **fall** případ stavby; **f-fällig** chatrný, sešlý, na spadnutí; **fälligkeit** chatrnost, sešlost (stavby); **feld** role, pole; ein an der Stra-

še liegende -selb pole ležící u cesty, silnice; **b-fest** pevně stavený; **-flöße** vor se stavebním dřívím; **-flucht** čára stavební; **-fortschrittsbericht** zpráva o pokroku n postupu stavby; **-fortschrittsstableau** obraz n seznam o postupu stavby; **-freijahr** osvobození od daně za příčinou stavby; **-freijahrsgesuch** žádost za osvobození od daně za příčinou stavby; **-fuhrer** povoz se stavivem n se stavební hmotou; **-führer** stavbu vedoucí, polár; **-führung** stavění, stavba; **-führung** auf eigenem Boden stavba na vlastní půdě; **-führung** aus fremden Materialien stavba cizím stavivem; **-führung** innerhalb verliehener Tagmaße stavba na propůjčených denních měřácích; **-führung** über verliehene Grubenfelder stavba nad propůjčenými důlními poli; **-willkürliche** -führung svémocná, svévolná stavba; **-gebreden** stavební vada, závada, nedostatek; die zur Abstellung vorhandener gebreden führender Maßnahmen opatření, by odstraněny byly stavební závady; **-gebit** stavebné, poplatek stavební; **-gegenstand** stavební věc; **-geräth** stavební nářadí; **-gerippe** stavební kostra; **-gerüst** lešení stavební; ein -gerüst ist standhaft herzustellen lešení stavební má býti (bud)trvanlivé n pevně zřízeno n má býti (bud)trvanlivé, pevné; **-gesell-**

schaft stavební společnost; **-gesuch** žádost stavební (žádost za povolení ke stavbě); **-gewerbe** živnost stavitelská n stavební, stavitelství; **-gewerbeberechtigung** oprávnění živnosti stavitelské; **-gewerbetreibender** provozovatel živnosti stavební; **-gewerbemann** živnostník stavitelský, stavitel živnostenský n z povolání; **-gewerkschule** škola stavitelsko-průmyslová n pro stavební průmysl; **-grund** staveniště, pozemek stavební; základ stavby; **-gut** stavební hmota; **-herr** stavebník, budouvatel; **-herstellung** vystavění, stavba; zřízení, oprava, úprava stavby; **-hindernis** překážka stavební; **-holz** stavební dříví; **-holzerziehung** pěstování dříví stavebního; **-holzhändler** obchodník stavebním dřívím, stavební dřevař; **-holzprahm** prám stavebního dříví; **-holztaum** stavební kmen; **-horizont** úroveň, hladina stavby; (Abbauhorizont) hor. porubné n těžné patro; **-ingenieur** stavební inženýr; **-instruktion** stavební instrukce; **-kalkbereitung** příprava stavebního vápna; **-kantine** stavební kantina; **-körper** těleso stavební; **-kosten** stavební náklad; **-kostenüberschlag** rozpočet nákladu stavebního n stavební; **-kassencassa** stavební nemocenská pokladna; **-kunst** umění

stavitelské; **-kunstschlosser** umělý zámečník stavební; **-länge** stavební délka; **-längenoperat** sestavení n operát stavebních délek; **-leiter** ředitel stavby; **-leitung** vedení, řízení stavby; **-licenz** povolení stavební; **-licenzgebür** poplatek za stavební povolení; **-licitation** licitace stavební; **-linie** stavební čára, linie; **-linieneinhaltung** zachování stavební čáry; **-lohn** mzda za stavbu; **b-lustig** zamýšlejší, chtějíci stavěti; **-mann** stavební dělník; rolník; **-maß** stavitelská míra; **-material** (pl. -ien) hmota, materiál, látka stavební; stavivo; Erzeuger von -materialien aus Ehen výrobce staviva hliněného; **-materialfuhrer** povoz se stavivem; **-materialholz-**händler obchodník dřevěným stavivem; **-materialerzeugungsgewinnung** dobývání staviva; **-materialberechnung** s-, účtování staviva; ~ u. **Maurermeister** stavitel a zednický mistr; **-meister** stavitel; **-meister-berechtigung** oprávnění stavitelské; **-meister-gewerbe** živnost stavitelská; **b-meisterlich** stavitelský; **-meisterprüfung** zkouška stavitelská; **-methode** viz Abbaumethode; ~ und **Möbeltischler** stavební a nábytkový truhlář; **-nachtragsofferte** dodatečná stavební nabídka; **-objekt** stavba, stavební objekt, předmět;

-offerte stavební nabídka; **-ordnung** stavební řád; **-organ** orgán, úředník stavební; **-ornament** stavební ozdoba; **-ornamentefabrik** továrna na stavební ozdoby; **-ornamentehändler** obchodník stavebními ozdobami; **-pachtung** pacht stavby; **-parzelle** parcela, dílec stavební, pozemek stavební; **-parzellenprotocoll** seznam stavebních parcel, pozemků, dílů; **-personal(e)** stavební personál n zřizenci; **-personallstand** stav personálu stavebního; **-plan** stavební plán; von dem genehmigten -plane darf nicht abgegangen werden odchýliti se od schváleného stavebního plánu není dovoleno; **-pflicht** stavební povinnost, závazek; **-platz** staveniště, stavební místo; **-polizei** stavební policie; **-polizeifache** záležitost stavební policie; **b-polizeilich** stavebně policejní; se stanoviska stavební policie; **-praktikant** stavební, stavitelský praktikant; **-präliminare** stavební preliminář, předchozí rozvrh stavebních nákladů; **-prämie** odměna za stavbu; **-project** stavební návrh, plán, projekt; **-rapport** stavební zpráva; jun-marišcher -rapport stručná stavební zpráva; **-rath** stavební rada; **-rathswitwe** vdova po stavebním radovi; **-rechnung** účet stavební; **-recht-**holz oprávněné stavici dříví;

-rente stavební důchod; **-reparatur, reparatur** oprava stavební; **-reparationsbuch** kniha oprav stavebních; **-requisiten** pomůcky, nářadí, potřeby stavební; **-riß** stavební náčrty, plán; **-und Rohmaterialienhändler** obchodník stavivem a surovinami; **-sache** věc stavební; **-saison** stavební doba, sezona; **-sand** stavební písek; **-schade(n)** škoda stavební; **-schlosser** stavební zámečnick; **-schlosserei** stavební zámečnictví; **-schule** stavební škola; **-schnitt** šterk, rum stavební; **-sohle** = Abbaubericht; **-spengler** stavební klempř; **-spiel** stavební hra; **-sunderhebung** vyšetření stavebního stavu; **-ständig** = bančí; **-stätte** staveniště; **-stein** stavební kámen; stavební kostka; **-steinbruch** lom stavebního kamene; **-steinhändler** obchodník stavebním kamenem; **-stelle** staveniště, stavební místo; **-stil** stavební sloh; **-störung** rušení, přerušování stavby; **-strecke** trať stavební; **-strenge** rozepř, pře, spor stavební; **-system** viz Abbaumethode; **-taxe** stavební taxa a poplatek; **-technik** technika stavební; **-techniker** technik stavební; **-tischler** stavební truhlář; **-tischlerei** stavební truhlárství; **-trümmer** trosky, zřícenina, rozvalina; **-überanschlag** rozpočet stavební;

-unfall nehoda stavební, při stavbě; **-unternehmer** podnikatel staveb; stavební podnikatel; **-unternehmung** podnik stavební; podniknutí stavby; **-verbot** zákaz, záповěď stavební; **-obstakla** stavební; **-ein** **-verbot** **-erlassen** stavbu obstatiti; **-verbotstrafen** zapověděný stavební obvod (obvod, v němž zapověděno stavěti); **-verfahren** stavební řízení; **-verhandlung** jednání o stavbě; **-verpachtung** propachtování stavby; **-verpachtungsprotocoll** protokol o propachtování stavby; **-verständiger** znalec stavební a stavitelství; **-versteigerung** dražba stavební, zadání stavby dražbou; **-vertrag** stavební smlouva; **-vertrag** in **Entreprise** mit **Vollendungstermin** smlouva o provedení stavby při dodržení lhůty; **-verwalter** správce stavby; **-verwaltung** správa stavební; **-verwaltungsbezirk** okres stavební správy; **-verwaltungscomité** stavební komise stavební správy; **-vollendung** ukočení stavby; **-vollendungszertifikat** certifikát a stvrženka o dokončení stavby; **-vollendungsprotocoll** protokol o dokončení stavby; **-vollendungstermin** lhůta k dokončení stavby; **-vollendungszeugnis** vysvědčení o dokončené stavbě; **-vorberereitung** příprava stavební ku stavbě; **-vorchrift**

předpis stavební; **-werber** žadatel o povolení stavební; **-werk** stavba, budova, dílo stavební; **-nor.** stavba, zřízení; **-schwimmendes** **-werk** plovoucí stavba; **-werksvorrichtung** zařízení stavby; **-weisen** stavebnictví, stavební záležitosti; **-winde** zdvihadlo, jeřáb; **-wissenschaft** věda stavitelská, stavitelství; **-würdig** vhodný k dolování a těžení, vzdělavatelný, těžebný, těžitelný; **-würdigkeit** vhodnost k dolování, těžení, vzdělavání; vzdělavatelnost, těžebnost, těžitelnost; **-zahn** plot neb ohrada staveniště; **-zeichnen** stavební kreslení; **-zeichner** stavební kreslič; **-zeug** stavební nářadí; **-zeughütte** bouda, kůlna pro stavební nářadí; **-ziegel** stavební cihla; **-zierat, -zierde** stavební ozdoba a okrasa; **-zug** vlak stavební; **-zulage** přídavek za práci stavební, stavitelskou; **-zustand** stav stavební, stavby; výstavnost, stavebnost; **-zweck** stavební účel.

Bauch břicho; (bei e-m **Gesäß**) bane, dutina (u nádoby); **stov.** vyboulení, břicho; **nor.** nádor, vypuklina; **-e-r** **Säule** bok a vybočení sloupu; **nor.** **der Gang** **wirft** o **maßt** e-n **-Zila** břichati, nadouvá se, rozduvává se; **-binde** břišní opasek; **-bruch** kýla a průtrž břišní; **-decke** stěna břišní; **-eingeweide** útroby břišní (střeva); **-entzündung** zánět

břišní; **-fell** pobřišnice; **-fellentzündung** zánět pobřišnice; **-fißtel** píštěl břišní; **-fluß** průjem, běhavka; **-výtok** břišní; **-gegend** břicho; **-geschwulst** nádor břišní; **-höhle** dutina břišní; **-krampf** kolika, hryzení, ujímání; **-krankheit** nemoc břišní; **-muskel** sval břišní; **-öffnung** řez břicha; **-redner** břichomluvec; **-riemen** podpínka, nábršník; **-ründe** vypuklost, vyduť, konvexita; **-schlag** břišní zápal (konv.); **-schmerz** hryzení, bolení břicha; **-schnitt** řez břišní; **-stich** chir. nabodnutí břicha; **-stich** podbřišek; **-tuch** nábršník; **-wand** stěna břišní; **-wunde** rána do břicha břišní; **-wurm** škrkavka, hlíst.

Bauch (Bäucher) luhař. **bauchig** baňatý, vyduť, vypouklý.

Baude bouda, budka; **nor.** bouda štolní.

Baudenbesther majetník bud hostinských.

Bauen stavěti; vzdělavati (pole); pěstovati (plošiny); **nor.** dobývati, dolovati; **anf** **Öffnung** **-kutati**, prováděti nadějná díla

Bauer stavěč; pěstovatel; sedlák, rolník; **-hof** selský dvůr, statek; **-wirtschaft** selská živnost, hospodářství. **bäuerlich** (bäuerlich) venkovský, selský.

Bauern-assurance selská a hospodářská pojišťovna;

-grund selská usedlost, selský pozemek; -grundstück selský pozemek; -gut selský statek; -haus selský dům; -höferecht selské právo; -Kleiderhändler obchodník selským šatstvem; -materialien selské potřeby; -meister vesnický starosta; -pelzmüßemacher výrobce selských čepic z kožešiny n beranic; -schuhhändler obchodník dřeváky; -stand selský stav, rolnictvo, rolníci, sedláci; -tracterie u Šchanf selské stravovatelství a výčep; -wolf selský n venkovský lid; -wald, -waldung selský les; -warenhändler obchodník selským zbožím; -warenfärmer kramář se selským zbožím.

Bauer(n)thum stav selský, rolnictvo; selské způsoby n mravy.

baufast(ig) hor. dolovatelný, vzdělavatelný; v dobrém n těžném stavu; die Erzlagerstätte ~ erhalten rudné ložisko udržovati ve stavu dolovatelném n těžném n dobrém; ~ bleiben trvati v díle; er Acker vzdělavatelné role; er Grundt pěstovatelná plodina; stav. = baulich.

Baufasthaltung hor. udržování hor n díla; udržování (hor) ve stavu dolovatelném, těžném, dobrém; -spflicht povinnost k udržování (hor) ve stavu dolovatelném, těžném, dobrém.

Baufastigkeit hor. dolovatelnost, těžnost; vzdělavatelnost, pěstovatelnost.

baulich stavební, stavitelský; v dobrém (stavebním) stavu; hodící se ku stavbě n ke vzdělání n k pěstování.

Baulichkeit stavba; dobrý stavební stav.

Baum strom; abgestorbener ~ odumřelý strom; geföpfter ~ strom bez vršku; verbutteiter ~ zákrsek, parkos; ein zur Fennung angebrachter ~ smyk; umgeworfener ~ vývrat; wider ~ planý strom, pláň; -allee stromořadí, alej; -b-arm chudý stromovín; -bast lýčí, lýko; -behauer, -beischnaider klestič stromů; -brand sněž n spála stromu; -bruch vývrat; -falle kláda, sklopek, past; -feld stromovka; -feldwirtschaft polní hospodářství stromové; -formelasse výtvarnice, výtvarná číslice stromů; -formzahl výtvarnice stromu; -b-förmig stromovitý; -fraß práchnivění, trouchnivění strom(ů); -frevel puch stromový n páchaný na stromech; -frucht ovoce, plod stromu; -fruchtbarkeit těžení ovoce; -gang stromořadí; -garten sad; stěpnice, školka; -gärtner stěpař; -gipfel vršek, vrchol stromu; -grind prašivina n mech stromu; -händler obchodník stromy; -harz pryskyřice, smůla (stromová); -holz stromové, kmenové dříví; -kette řetízková míra; -knorren

suk, krkoška; -knoepe pupen, puk; -krone koruna n koš stromu; -krunde stromořadí; -kunst stromořadí; -laus mšice (stromová); -b-leer, b-loš bez stromů; -losigkeit bezstromost; -marder kuna lesní; -mast žir; -meßkette řetěz k měření stromů; -meßkluppe drvo-
MÉR (míra k měření tloušťky stromů a neotesaných klad); -moder trouch, troud, doutnačka stromu; -moos mech, lišejník stromový; -nadel jehlice, špendlík; -öl olej dřevěný n stromový n provanský; -pfahl kůl ke stromu; -pflanze strom, rostlina stromová; -pflanzung sázení n sadba stromů; -pflege pěstění stromů; ošetřování stromů; -pilz dřevní houba, dřevomorka; -rinde prašivina stromů; -raupe housenka stromová; -b-reich bohatý stromy; -reihe stromořadí; -rodung mýcení n klučení stromů; -saft šťáva, miza stromová; -samenhändler obchodník stromovými semeny; ~ n Schafwollwaren-drucker tiskař bavlněného odhá stromů n hmoty dřevní; -schlag ráz stromu; ná-kres stromu; stromoví, stromovina; -schößling výstřelek, výhon (stromový); -schul-anlage založení n zřízení školky; školka; -schule školka (stromová); -schwamm viz Baumpilz; -seide hedvábí

(dřevní); -setzling sazenice; -spize = Baumgipfel; -stamm peň, kmen; -stärke tloušťka, velikost stromu; -stempel cejchovačka, lizovačka; -stod, -strumpf pařez, pahýl; ~ u. Waldsamenhändler obchodník stromovými a lesními semeny.

Baumwolle bavlna.

Baumwoll-abfallhändler obchodník bavlněnými odpadky; -abfallreiherei draní bavlněných odpadků; -abfallspinnerei přástva, přádelna bavlněných odpadků; -abfallwäscher vypěrač bavlněných odpadků; -abfallwäscherei vypírání bavlněných odpadků; -band bavlněná stuha n tkanice; bavlněný kaloun; -bandfabrik továrna na bavlněné stuhly; -deckenhändler obchodník bavlněnými příkrývkami; -docht bavlněný knot; -docht-erzeuger výrobce bavlněných knotů; -dochtfabrik továrna na bavlněné knoty; -fabrik továrna na bavlnu; -färber barvíř bavlny; -garn bavlněná příze, bavlna; -garnab-fallhändler obchodník bavlněnými a nitěnými odpadky; -garnerzeuger výrobce bavlněné příze; -garnhändler obchodník bavlněnou přízi; -garnriemenfabrik továrna na řemeny z bavlněné příze; -garnriemen n Strickfabrik továrna na řemeny a provazy z bavlněné

příze; **-garnschlichterei** šlichtovna bavlněné příze; **-garnwäsche** prádlo z bavlněné příze; **-garn-** u. **Zwirnsplünererei** přádelna bavlněné příze a nití; **-gewebe** bavlněná tkanina; **-händler** bavlnář; **-preßer** lisovač bavlny; **-rolle** stůčka, svitek bavlny; **-samen** bavlněné, bavlníkové semeno; **-samenöl** olej ze semene bavlněného, bavlníkový; **-Schaßwoll-** u. **Seidenwarenerzeuger** výrobce bavlněného, vlněného a hedvábného zboží; **-spinner** přádelník bavlny; **-spinnerei** přádelna bavlny; **-** u. **Speccereiwaren-Verkehrlicher** prodáváč bavlněného a osadnického zboží; **-tuch** látka n tkanina bavlněná, bavlnina; **-ware** zboží bavlněné; **-warendrucker** tiskář bavlněného zboží; **-warenerzeuger** výrobce bavlněného zboží; **-warenfabrik** továrna na bavlněné zboží; **-warenhändler** obchodník bavlněným zbožím; **-wäsche** bavlněné prádlo; **-wattaberefertigter** hotovitel bavlněné vaty (bavlnky); **-weber** tkalec bavlny; **-webererei** tkalcovství bavlny; **-weberfactor** dílovedoucí u tkadlce bavlny; **-wirfwarenhändler** obchodník bavlněným astávkovým zbožím; **-zwirnerzeugung** výroba bavlněných nití; **-zwirner** nitář bavlny; **-zwisler** nitář bavlny.

Bauisch vypuklina, chu-

máč; nábor (u satů); rouška, obvazek; in Bauisch unt Boget úhrnem, vesměs, jak to stojí a leží; staročes. puhle a naze; **-kauf**, **-pacht** etc. úhrnková koupě, pacht atd.

Bauise obkreslení, kopie na průsvitném papíru n plátne.

Bauxit bauxit (nerost).

be-abfallen vymazati; der Gebiirenaet wurde beabfällt (in Abfall gebracht) poplatkový spis byl vymazán n jako poplatku prostý vyznačen; be-abfällt vymazáno.

beabsichtigen zamýšleti co,

chovati záměr, hodlati (s int.).

beachten (et.) všimnouti si čeho, uvážiti něco, míti zření k čemu; e-e Vorschrift ~ šetřiti, dbáti předpisu.

Beachtung povšimnutí, uvážení; (nadpis) „Zur ~“ Pozor!; zur gefälligen ~ (v úředních spisech) k laskavému povšimnutí, k laskavé úvaze; aby si laskavě povšiml(-a, -o, -i, -y, -a) n aby laskavě uvážil(a, -o atd.) n aby k tomu měl laskavě zření; (v nadpisech) povšimněte si laskavě; ~ einer Vorschrift dbání, šetření předpisu, příkazu.

Beamte(r) úředník; rechnungsbüchhalter ~ úředník povinný klásti účet.

beamten udělití úřad komu; beamtet sein úředníkem, při úřadě býti; nicht beamtet sein býti bez úřadu n místa.

Beamten-entlohnung odměna úřednická n úřední-

ků(m); **-Laufbahn** úřednická dráha, působnost; **-macht** moc úřednická; **-personal** úřednictvo; **-posten** místo úřednické; **-rangordnung** pořad úřednický; **-stand** stav úřednický; **-status** stav, status úřednický; **-verein** úřednický spolek; **-würde** hodnost úřednická.

Beamten-schaft, **-thum** úřednictví, postavení úřednické, stav úřednický; úřednictvo; **-wesen** úřednictví, úřednictvo.

Beamtin úřednice.

beamts-handeln vyříditi, projednati úředně.

Beamts-handlung úřední jednání o čem, úřední projedná(vá)ní něčeho, úřední vyřizování něčeho.

beanspruchen domáhati se čeho, požadovati co, hlásiti se k čemu, osobovati si co; zu der Ertrag náhrada, které se kdo má n může domáhati, kterou kdo má n může požadovati, která má n může býti požadována; beanspruchter Betrag suma, část požadovaná.

beanstanden o beanstanden (et.) činiti námitky proti čemu; pozastaviti se nad čím; závadným, vadným shledati n prohlásiti něco; vytýkati (komu) co; zaváditi, zadržeti něco; & bei der Zollrevision ~ staviti, zadržeti koho při celní prohlídce; eine Rechnung ~ činiti výtku n výtky v účtu; eine Ware ~ vytýkati vadu n vady zboží; beanstandet vadným

shledaný n prohlášený, vadný, závadný; beanstandete Ware zboží haněné, závadným prohlášené, vadné; beanstandeter Zeuge svědek závadným prohlášený; beanstandete Urkunde listina závadnou prohlášená, závadná; & ist beanstandet vyskytla se závada, jest závada proti komu; vytýká se závada, úhona komu.

Beaufständigung, **Beaufständung**, **Beaufständung** pozastávka, výtka; stavení (někoho), zavazení (čeho), zadrženi (koho, čeho).

Beaufständungsverfahren řízení při vytýkání vad.

beantragen viz antragen; eine Execution ~ navrhnouti exekuci, žádati za exekuci n vedení práva.

beantworten odpověděti naš, zodpovídati co, odpověď dáti naš.

Beantwortung odpověď; in ~ des (der) ... odpovídáje (ic, ice) naš; ~ der Klage zodpovězení žaloby; odpověď na žalobu; **-s-ichreiben** písemná odpověď.

beanzeigen udati, oznámiti koho proč; nařknouti koho z čeho; oznámiti co.

Beanzeigeung udání, oznámení koho z čeho, čeho; **-s-erkenntnis** půtažný, nasvědčovací nález.

bearbeiten upravití, zpracovati, vzdělati; ein Geschäftsstück ~ zpracovati, vyřizovati kus úřední; ein Feld ~ vzdělavati, obdělávati pole; einen

Stein ~ zpracovati kámen; et. von Steinen ~ přepracovati eo.

Bearbeitung zpracování, zdělání, vyřizování; obch. upravení, upravování, úprava čeho; **-s-kosten** náklad na zpracování n. zdělání.

beargwohnen; **S. e-r Sache** ~ podezíratí koho z čeho; mítí n. chovati podezření proti komu.

Beargwohner podezříváč.

beaufsichtigen dohlížeti ns něco, dozor mítí na něco, nad čím.

Beaufsichtigung dohlídka, dohled, dozor (nad čím, nač); **S. mit der ~ betrauen** svěřiti komu dozor nad čím.

beauftragen (**S. mit et.**) naříditi, přikázati, poručiti, uložiti komu co, určití koho k čemu; mit et. beauftragt sein mítí, obdržeti rozkaz n. příkaz, aby...; určenu býti k čemu; **S. ist mit dem Vosszuge beauftragt** někomu jest uložen výkon; beauftragt maje (ic, ice) příkaz k čemu; poukázany k čemu; určený k čemu; beauftragter Richter soudece nařízený, určený, poukázany k čemu.

Beauftragte(r) zmocněnec; zřízenec; příkazník; obstaravatel.

Beauftragung příkaz, nařízení, zmocnění.

beaugenscheinigen ohledati (úředně), prohlížeti n. prohlédnouti eo; ohledati eo, (po)dívatí se nač.

beausgaben vydati; beausgab't vydáno.

bebauen vzdělávati něco; stavěti kde, vystavěti budovy

kde (na čem); zastaviti (budovami něco).

beben třásti se, chvěti se; teteliti se; **-d** chvějný, třesavý, chvějící se.

Beberesche osika.

bebrücken mostem překlenouti eo; most položití přes eo.

Becken an. pánev; jímka; kotlina.

bedachen střechou opatřiti.

Bedachung střecha, krov; krytina, krytba střechy.

Bedacht rozvaha, rozvážlivost, rozvážnost, obezřetlost, opatrnost; mit ~ rozmyslně, rozvážlivě, opatrně; ohne ~ nerozvážlivě -ně; auf et. ~ neslyšen zřetel mítí nač n. k čemu; hleděti k čemu; **b-** rozmyslný, opatrný, rozvážlivý, rozvážný; auf et. **b-** bedlivý čeho; auf et. **b-** sein pamatovati nač, hleděti si čeho; **-nahme** uvážení, rozmyšlení čeho; zřetel nač n. k čemu; mítí o unter **-nahme** auf et. zřetel n. zřetel maje (-ic, -ice) k čemu; přihlížeje (-ic, -ice) k čemu; se zřetelem k čemu.

bedächtigt rozvážlivý, obezřelý, opatrný; adv. s rozmyslem; rozmyslně, rozvážlivě, opatrně; vážný, odměřený, volný; adv. vážně, odměřeně, zvolna.

Bedächtigkeit opatrnost, rozvážnost; vážnost, odměřenost, pomalost, pozvolnost.

Bedächtlichkeit viz Bedächtigkeit.

Bedächtigkeit rozvážlivost, obezřetlost, opatrnost.

bedämpfen tlumiti eo; páru pouštěti nač.

Bedarf potřeba; nach ~ dle potřeby; beim ~ v čas potřeby, nastala ~ nastane-li potřeba; nach Maßgabe des es podle potřeby; **-s-fall** čas potřeby, potřeba; im **-s-fall** v čas potřeby; je-li n. bude-li n. kdyby bylo třeba n. potřeby; **-s-gegenstand** předmět potřebný, věc potřebná.

bedauerlich politování hodný.

bedauern želeť, litovati čeho; litovati koho proč; ich kann nicht gemug ~ je mi nesmírně líto.

bedauernswert viz bedauerlich.

bedecken pokrýti, zakrýti, přikrýti; mit Leichen ~ posíti mrtvolami; hosp. die Stute ~ býti na kobyly; **S. ~** zajistiti koho, jistotu dáti komu; et. ~ uhraditi eo; voj. krýti eo; die Reserve ist durch Werte gedeckt záloha kryta jest hodnotami.

Bedeckung krytí, po-, přikrytí; po-, příkrývka; příkrov; úhrada; pojištění; militärische ~ ochrana vojenská, průvod vojenský n. ozbrojený; ~ der Verluste úhrada ztrát; ~ n. Erfordernis úhrada a potřeba; příjem a vydání; ~ der Ware an. průvod, příkaz zboží; die erforderliche ~ in ungefähmählerem Betrage n. in vorchristlichmähigen Werten leichten potřebnou úhradu dáti

(složiti) plnou měrou n. v plné sumě a v předepsaných n. určených hodnotách; ~ finden uhrazenou býti z čeho, čím; mítí úhradu z čeho, v čem.

Bedeckungs-anweisung post. úhradní n. průkazná n. průvodní n. dokladní poukázka;

-art způsob uhražování, uhražovací; **-auslagen** uhražovací n. úhradní náklady n. výdeje; **-capital** uhražovací, pojišťovací, úhradní kapitál;

-klage žaloba pojišťovací, o po-, zjištění, o úhradu;

-mannschaft ozbrojený průvod, ochranné mužstvo; **-postanweisung** úhradní n. průvodní n. dokladní poukázka; **-rest** uhražovací zbytek.

bedeuten hrázi obehnati n. obkličiti.

Bedenk-feist, -zeit lhůta n. čas na rozmyšlenou.

bedenken uvážiti, rozvážiti, povážiti, vzíti v úvahu n. na uváženou eo, pamatovati, ohlížeti se, mysliti nač; **S. mit et. ~** pamatovati na koho, obmysliti koho, postarati se o koho (čím); sich ~ rozmysliti si, rozvážiti si eo; rozpakovati se, býti na váhách.

Bedenken úvaha; rozpaky; námítky, pozastavení, pochybnosti; dobré zdání; ~ haben mítí pochybnosti, pochybovati o čem; ~ erregen buditi (v kom) pochybnosti (o čem); (bei Zeugen, Urkunden) závada, pochybnost (co se týče svědků, listin); darüber gibt es kein ~,

es unterliegt keinem ~ není o tom pochybnosti, není pochyby; es ergeht sich ~ gegen die Wichtigkeit einer Urkunde jest pochybnost o pravosti listiny.

bedenlich povážlivý, nejistý, choulostivý, (zá)vadný, nebezpečný; podezřelý; ~e Form podezřelá forma; ~e Krankheit nebezpečná nemoc; ~e Sache věc na pováženou; ~er Zeuge svědek vadný; ~e Urkunde listina vadná; ~er Zustand der Fahrposseidentungen povážlivý stav zásilek pošty povozné; ~ er scheinen jevíti se povážlivým; die Vorlage einer Urkunde erscheint ~ předložení listiny jest na pováženou, povážlivo; et. ~ finden pokládati, uznávat, sbledati co povážlivým.

Bedenklichkeit povážlivost, podezřelost, vadnost, choulostivost; er ist wegen ~ angehalten worden byl zadržěn pro podezřelé počinání, jednání n proto, že si počínal, že jednal podezřele.

bedeuten znamenati, značiti, míti význam; míti důležitost, váhu, býti důležitý, závažný; S-m et. ~ naznačiti, dáti na srozuměnou n na vědomí komu co, upozorniti koho nač, dáti pokyn komu k čemu; vysvětliti, vyložiti komu co; ~d mající význam, značící, znamenající; významný, důležitý, vynikající, značný; nicht ~d bezvýznamný, nepatrný; ~der Umfang einer Ur-

funde značný objem, rozsah listiny.

Bedeutend význam, pokyn; mit dem ~ rüdfstellen ... vrátiti s poznámkou n s upozorněním, že ...

Bedeutung význam, smysl; významnost, důležitost.

Bedeutung význam, smysl; důležitost, váha; von ~ jeiti býti významným, závažným, důležitým.

bedeutungslos bezvýznamný, bez důležitosti, nezávažný, nepatrný; **Wichtigkeit** bezvýznamnost, nezávažnost; **voll** významný, závažný, důležitý.

bedienen klásti podlahu někde, podlažiti něco.

Bedienung podlaha; ~s-tafeln desky na kladení podlah.

bedienen obsluhovati koho; posluhovati, přísluhovati komu, čemu; sich e-r Sache ~ užiti něčeho; sich der Vermittlung besonderer Organe ~ ku zprostředkování použití zvláštních orgánů.

Bediener sluha, posluha, ob-, přísluhovač; ~in postuhovačka, služka.

Bediente(r) sluha, služebník.

bedienen (S.) zaopatřiti službu komu; bedienstet jeiti býti ve službě, zaměstnán u koho n kde.

Bedienstete(r) zřízenec, sluha; úředník.

Bedienung služba, úřad, zaměstnání.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčtých učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádeem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha
a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivec bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jediné prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dilem vsurkuu národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v dile tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte Ottův Slovník naučný k potřebě jakéhokoliv poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. Ottův Slovník naučný je jádrem všech vědomostí i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen Ottův Slovník naučný, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„Ottův Slovník naučný“ vychází v seš. o 40–48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Veškeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je odhržeti též **na měsíční splátky.** Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Bedienung posluha, ob-
sluha, ošetřování; ~ der
Dampffessel obsluha parních
kotlů; ~ der Eßtraffen obslu-
ha zábradlí n přehrad n
šraňků.

bedingen vyjednati, smlu-
viti; podmiňovati co čím; sít
et. ~ vymíniti si co; sít zu et. ~
zavázati se, zadati se k čemu;
bedingt podmínečný(ě), pod-
míněný, s n pod podmínkou;
dürft o von et. bedingt jeitn zá-
viseti na čem; von et. bedingt
werden býti podmíněn, závi-
slým učiněn na čem; bedingte
Forderung pohledávka pod-
mínečná n na podmínce zá-
vislá; bedingener Preis smlu-
vená cena; bedingte Befreiung
podmínečné, podmíněné os-
vobození; bedingt gebiren-
(porto-, stempel-) fret podmíneč-
ně prostý poplatku (poštov-
ného, kolku); bedingte Gebiren-
befreiung podmínečné osvobo-
zení od poplatku n poplatko-
vé, podmínečná svoboda po-
platková; bedingte Rechtsver-
bung podmínečné nabytí prá-
va; bedingter Zahlungsbefehl pod-
mínečný platební rozkaz.

Bedingnis viz Bedingung.

Bedingung výminka; u-
jednání; podmínka; resolu-
tive ~ rozvazovací pod-
výminka; suspensive ~ odklá-
dací vý-, podmínka; beja-
hende ~ jistivá, kladná pod-
výminka; verneinende ~ zá-
porná pod-, výminka; unter
jeber ~ za jakoukoliv pod-
mínkou, na každý způsob.

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

buť jak buť; unter feiner ~
za žádnou podmínkou, ni-
kterak, nijakým, nižádným
způsobem.

bedingungs-los bezpodmí-
něný(ě), bezpodmínečný(ě);
~weise podmínečné.

bedrängen skličovati, tís-
niti, utiskovati koho; dotíratí
na koho; bedrängt stísněný;
in bedrängter Lage v tísní, nes-
názi.

bedränglich tísnivý, trap-
ný.

Bedrängnis, též **Bedrän-
gung** tíseň, útisk; nesnáze;
skličenosť, úzkosť.

bedrohen (3.) hroziti komu
čím; ohrožovati koho.

bedrohlich hrozivý, hro-
zící.

Bedrohung výhrážka,
hrozba čím n čeho.

bedrucken potisknouti co;
bedruckt potištěný.

bedrücken tísniti, svíratí;
utiskovati, utlačovati.

Bedrückung útisk.

bedürfen potřebovati čeho,
míti potřebu čeho.

Bedürfnis potřeba; nut-
nost; nach ~ dle potřeby; Be-
dürfnisse des Landes potřeby
zemské; Bedürfnisse des tägli-
chen Unterhaltes potřeby denní
výživy; ~ anstellen záchodky.

bedürftig potřebný, nuzný;
e-r Sache ~ jeitn potřebovati
čeho.

Bedürftigkeit potřeba,
nutnosť; chudoba, chudob-
nosť, nouze.

bedurfteln sít nachmelití se.

bechren (3. mit et.) po-
uctíti koho čím; čest prokázati
komu; sít ~ pokládati si, klá-
sti si za čest, mít čest;
man bechrt sít pokládáme si
za čest.

Beehrung pocta.

beiden, beedigen přísahou stvrditi, odpřísáhnouti
co; 3. ~ pod přísahu n do pří-
sahy vzítí koho, přísahu při-
jmouti od koho; zapřísáhnouti
koho; přísahou zavázati koho.

beedigt, beedigt pod pří-
sahu vzaty; přísahný; auf
et. ~ sein býti, státi pod pří-
sahou pro něco n jako (se
subst.); als Sachverständiger etc.
~ sein býti přísahným znal-
cem atd.; zur Führung der
Protocolle ~ sein pod přísahou
býti n státi jako zapisovatel.

Beedigung vzeti pod pří-
sahu n do přísahy.

beiferu sít (vyna)snaziti
se, přičiniti se, zasazovati
se, usilovati ož.

beeinflussen (3.) míti vliv
n účinek n působiti na koho;
die Processführung zu Ungunsten
einer Partei ~ působiti na ve-
dení pře v neprospěch n k ne-
prospěchu jedné strany.

Beeinflussung vliv, účinek,
moc.

beeinträchtigen (3.) zkracovatí n zkrátiti, obmezovatí
koho v čem, ubližovatí, jednatí
n býti na újmu komu; et. ~
zkracovatí, obmezovatí co;
zasahovatí do čeho; býti na
újmu čeho; das Gesundheits wib
in seiner Wirksamkeit beeinträch-

tigt účinek doznání se se-
slabuje, porušuje.

Beeträchtigung újma,
zkrácení, zkracování; obne ~
fremder Rechte bez újmy cizím
právům n cizích práv.

beempfangen přijmouti;
bern. beempfangt sub F Register
Post... přijato pod polož-
kou... rejstříku F.

beenden, beendigen do-
s., ukončiti; dokonati.

Beendigung skončení, u-
končení, konec čeho; ~ einer
Execution skončení exekuce;
nach ~ des Festes po slavnosti.

beerben (3.) děditi po kom,
býti dědicem nati; beerbt sein
míti dědice.

Beerbe(r) dědic.

Beerbung zdědění, dědění;
dědictví.

beerdigen pochovati, po-
hřbiti.

Beerdigung pohřeb n po-
hřbení, pochování.

Beerdigungs-anzeige o-
známení pohřební; **-bestim-
mungen** předpisy pohřební,
o pohřbívání; **-buch** kniha
pohřební; **-frist** čas, lhůta
pochovací; **-geld, -kosten**
pohřebné; útraty, náklady
pohřební; **-kostenversiche-
rung** pojištění pohřebného n
útrat, nákladů pohřebních;
-ordnung řád pohřební;
-platz místo pohřební; **-stätte**
pohřebiště, hřbitov; **-verein**
pohřební spolek, jednota;
-zeit čas, doba pohřbení n
pochovací.

Beer-reis vějička (na ptá-
ky).

Beere jahoda.

Beerenstiel stopka jaho-
dová.

Beet záhon; licha.

befähigen (3. zu et.) činiti
způsobilým, uzpůsobiti, u-
schopniti k čemu; sít zu
et. ~ hoditi se k čemu.

befähigt schopný, způso-
bilý k čemu.

Befähigung způsobilost,
schopnost; ~ zur Erlangung
der öffentlichen Aemter způso-
bilost k nabývání veřejných
úradů; erforderliche ~ haben
býti náležitě způsobilým
k čemu.

Befähigungs-certificat vy-
svědění, stvrzení o způso-
bilosti; **-decret** dekret způ-
sobilosti; **-nachweis** průkaz
způsobilosti; **-prüfung** zkou-
ška způsobilosti; **-urkunde**
listina (doklad) způsobilosti;
-zeugnis vysvědčení (o) způ-
sobilosti.

befahrbar sjízdný (o cestě),
splavný (o vodě).

befahren (e-n Weg, e-n
Fluss etc.) jezdití, jeti (cestou,
po cestě, jeti n plouti po
řece); projížděti, objíždě-
ti; einen Stadt ~, den Berg-
bau ~ důl proléztí, projítí,
prohlížeti; e-n et Straße ulice,
kterou kdo jede, kterou se
jezdí.

Befahrung jízda (po cestě,
vodě); plavba (po vodě); objížďka,
obehůzka čeho n po čem, pro-
hlíďka; ohledání dolu; **-s-be-**

richt zpráva o obchůzce n
objíždce n prohlídce (dolu);
-s-buch kniha o dolových
prohlídkách, kniha o ohle-
dání dolu.

befallen napadnouti, za-
chvátiti, chytiti koho; zmoc-
niti se koho; přijítí na koho;
von der Seuche ~ nákazou stí-
žený, nakažený.

befangen obklíčiti, obklo-
piti koho; překážeti, býti na
překážku n v cestě komu;
pojmouti, zahrnouti co v co;
das ist mit darunter ~ to jest
v tom zahrnuto; ~ sein býti
zapleten n súčasťn v čem;
zaměstnávati, zabývati se
čím; vězeti v čem, býti za-
ujat čím.

befangen zaujatý, podjatý
protí n proti komu; zaražený, ob-
mezený.

Befangenheit zaujatost,
podjatost, súčasťnosť v ně-
čem; rozpaky, zaraženost,
sklíččenost; ~ eines Richters
zaujatost, podjatost, súčasť-
nosť soudce.

befassen chytiti, popad-
nouti, vzítí co; obsahovatí
v sobě, pojímatí; sít mit et. o
3-m ~ obíratí se, zaměstná-
vatí se (s) čím n kým; zane-
prazdňovatí se čím.

Befassung zaměstnávání
se čím.

Befehl nařízení, rozkaz,
poručení; auf e-n ~ k roz-
kazu, na rozkaz; ~ geben na-
říditi, poručiti, rozkázati;
~ haben rozkaz míti k čemu;
~ führen veletí; e-n ~ erlassen

vydati rozkaz, rozkázati *co*,
naříditi *co* (komu).

Befehlen rozkázati, naříditi, poroučeti, uložití komu *co*; objednatí *co*; odevzdati, poručiti, svěřiti komu *co*; die Seele Gott ~ poručiti duši Bohu.

Befehls-buch kniha rozkazů; **-haber** velitel.

Befehlert mající pole; kdo má pole.

Befensteren okny opatřiti.
Befensterung opatření okna okny.

Befestigen u-, připevniti *co* nač n k čemu; opevniti *co*; síť ~ utvrditi se; 3. ~ utvrditi, utužití koho; eine schriftliche Anzeige an der Eingangsthüre ~ upevniti písemné oznámení na vchodní dvéře; et. durch e-n Eid ~ stvrditi přísahou; die Preise ~ síť ceny se ustalují; ein Recht ~ utvrditi právo.

Befestigung při-, upevnění; ~ der Rechte und Verbindlichkeiten utvrzení práv a povinností; die allmähliche ~ upevňování; **-s-bauten** opevňovací stavby, opevnění; **-s-commission** zur Prüfung fortificatorischer Bauanträge opevňovací komise ke zkoušení návrhů staveb pevnostních.

Befinden naléztí, shledati, seznati; ein Gefuch (als) unstatthaft ~ žádost nepřipustnou uznati; síť ~ máti se jak; síť an einem Orte ~ býti někde; síť noch am Leben ~ býti ještě na živu; als Recht ~ naléztí

za právo, uznati právem; rozhodnouti, že...

Befinden seznání, mínění; stav *něst*.

bestindlich jsoucí, ležící, nacházející se, nalézající se kde; außerhalb e-s Ortes ~ jsoucí, ležící mimo místo; in Ausübung des Dienstes e Person osoba vykonávající službu; im Ruhestande ~ na odpočinku (jsoucí).

besten potřsniti, poskvrniti, pokáletí.

bestehigen (bestehen) síť e-r Sache býti bedliv, hleděti si čeho; dáti si záležeti na čem; obrátí se n zabývati se čim; bestehen snaživý, dbalý, pilný; e-r Sache ~ dbalý čeho.

bestehen obtékati.

bestehen viz bestehen.

bestimmlich úmyslný(ě); schvalně; bedlivě, snaživě.

bestolgen následovati; poslouchati, uposlechnouti čeho; einen Auftrag ~ zachovati se, řídití se dle příkazu, uposlechnouti, poslušen býti příkazu; vyhověti příkazu; die Ordnung ~ řád zachovati; „befolgt“ učiněno, vykonáno, stalo se; ~d vyhovuje (-ic, -ice).

Befolgung vyhovění, (s)plnění, vykonání čeho; ~ einer Vorschrift plnění, zachovávání předpisu; in ~ vyhovuje (-ic, -ice) čemu, plně (-ic, -ice) *co*.

befördern dopravovati, dovažeti; podporovati *co*; napomáhati čemu; urychlití *co*; povýšiti koho zač; befördert

werden zu... postoupiti zač, povýšen býti zač.

Beförderung povýšení, postup (v úradě); doprava, dovoz, dovážka; zaslání; telegraphische ~ telegrafická doprava; ~ derzüge doprava vlaků; ~ von fassbaren Handlungen napomáhání trestným činům, podporování trestných činů, skutků; ~ des Schleichhandels podpora podlouductví; ~ der Zeichen doprava znamének, odtelegrafování; ~ e-s Telegrammes einstellen dopravu telegramu zastaviti; ~ e-s Telegrammes verhindern dopravu telegramu zameziti n dopravě telegramu překážeti; ~ e-s Beamten in e-c höhere Rangklasse povýšení úředníka do vyšší třídy hodnosti.

Beförderungs-art druh dopravy; **-bedingung** podmínka dopravy; podmínka povýšení; **-dienst** auf Straßen služba dopravní na silnicích, ulicích, cestách; **-fehler** chyba v dopravě, dopravní; **-gage-carenz** srážka ze služného při povýšení; **-gebür** dovozně, dopravně, poplatek za dopravu; tel. poplatek telegramový; **-gesuch** žádost za (služební) povýšení; **-kosten** náklady, útraty dopravní, dovozní; **-mittel** dopravní n dopravní prostředek; **-mittel** der Kunst prostředky ku zvelebení umění; **-modus** způsob povýšení, postupu; **-norm** předpis o povýšování

n o postupu; **-schein** list dopravní (pro psy); **-strecke** dopravní dráha; ~ u. **Vor-rückungsmodus** (bei Beamten) způsob povýšení a postupu (v úradě); **-vorschrift** předpis o dopravě; předpis o povýšení; **-weg** cesta dopravní; **-weise** způsob dopravy; **-zeichen** (beim Telegraphen) značka telegrafní; **-zeit** čas dopravní; **-zeit** bei courmäßigem Extraposten doba dopravní u zvlášt-ních kurýrových pošt, při zvlášt-ních kurýrových poštách.

besoriten hospodařiti s lesem po lesnicku.

besoriten e-n Wagen, ein Schiff ~ na vůz, na loď naložití *co*; ein besoriteter Wagen vůz s nákladem.

Besoriter, Besoriter o-desilatel, nákladník.

Besoritung náklad.

Besoritung-s -vertrag smlouva nákladní, dopravní n o náklad, dopravu; **-zeit** čas dopravní.

besoriten ptáti se, tázati se, vyptávatí se koho nač; síť nach et. ~ ptáti se nač; síť mit 3-m ~ raditi se s čim oč; befragt tázán, vyslýchán; besoritet befragt werden přísežně býti tázán.

Befragung dotaz, otázka; ~ des Zeugen tázání n dotazování se svědka; eine ~ des Zeugen vornehmen tázati, dotazovati se svědka.

befrei-en (3. a et. von et.) osvoboditi, sprostiti koho n co (od) čeho; vybaviti koho n co z čeho; 3. a. u. et. ~ vysvoboditi, vytrhnouti koho z čeho; sítj von et. ~ sprostiti se, zbýti se, zbaviti se čeho; 3. von et. ~ prominouti, odpustiti komu co; befreit osvooben, sprostěn, prost.

Befrei-ung sprostění, osvobození, svoboda; persónl. ~ lidé ~ osobní osvobození, sprostění od čeho; jáchlidé ~ věcné, předmětné osvobození, sprostění od čeho; ~ ein der Geandten svobody vyslanců; ~ **s-aufpruch** nárok na osvobození n na sprostění od čeho; ~ **s-Bedingung** podmínka osvobození n sprostění, osvobozovací podmínka; ~ **s-grund** příčina n důvod osvobození n sprostění; osvobozovací příčina n důvod; ~ **s-titel** titul n důvod osvobozovací.

befremden; das befremdet mich tomu se divím, to mne překvapuje, to mne zarazá, to jest mi divné; von o úber et. befremdet sein diviti se čemu, žasnouti nad čim; befremdet užaslý, udivený, zaražený; sítj ~ diviti se čemu; ~ **d** překvapující, podivný.

Befremden podiv, úžas; die oberflächliche Bearbeitung des Actenmaterials hat das hierortige ~ erregt povrchní zpracování spisů vzbudilo náš podiv n úžas; mit ~ hat man wahrgenommen, daß... s podivem jsme seznali, že...

befremdlich (po)divný.

Befremdung podiv, úžas. **befriedig-en** uspokojiti; upokojiti koho; sítj aus dem Pfade ~ uspokojiti, zaplatiti se zástavou.

Befriedigung u(s)pokojení, ukojení; ~ der Gläubiger upokojení věřitelů, vypořádání se s věřiteli; ~ e-s Auspruches u(spo)kojení nároku; ~ **s-recht** právo na u(spo)kojení.

befristen 3. povoliti n určití lhůtu komu k čemu; befristet lhůtově vázán, doložen; befristete Proceßhandlung lhůtově vázaný procesní úkon.

Befristung povolení, doložení lhůty; vázání lhůtově čeho (k čemu); lhůta k čemu.

befruchteten zúrodniti, oplodniti.

Befruchter oplodňovatel, ploditel.

Befruchtung oplodnění, oplození; ~ **s-kraft** plodivost, síla plodící; ~ **s-organe** plodidla; ~ **s-stoff** semě, chám, plodivo.

befugen 3. zu et. oprávniti, zplnomocniti koho k čemu; práve n mocí k čemu nadati; beugt oprávněn; zu et. beugt sein býti oprávněn k čemu; 3. beugt erklären prohlásiti koho oprávněným, oprávniti koho.

Befugnis oprávnění, právo k čemu; moc k čemu; ~ zum Widerspruch právo k odporu; ~ fligen právo lživě předstírati; ~ zu flagen právo k žalobě n žalovati; seine ~sse liber-

schreiten překročiti meze svého oprávnění; jednati přes právo, přes oprávnění; ~ **erweiterung** rozšíření, zvětšení moci, práva n oprávnění; ~ **gesuch** žádost o povolení, o udělení práva k čemu.

Befund dobré zdání; nále; stav čeho; amtlidher ~ úřední nále; anstandslos ~ bezvadný výsledek nálezu (vyjádřeno opisem) shledáno vše správným n v pořádku; ~ der Sach(- u. Kunst)verständigen nále (odborných) znalců; ~ ilber Ubertretungen nále o přechmátce, o přestupcích; e-n ~ aufnehmen na-, se-, zapsati nále o čem, popsati co; ~ **schein** popisný list n výkaz; list o nálezu n o stavu (výjaké věci).

Befunds-act ohledací úkon; zkoumání, prohlédnutí, ohledání; nálezný spis, spis s nálezem n popisem; zapsaný nále; ~ **anzeige** oznámení nálezu; oznámení (shledaného) stavu; ~ **aufnahme** na-, sepsání, zápis nálezu o čem, popis čeho; ~ **ausweis** výkaz o nálezu n stavu; popisný výkaz; ~ **clausel** doložka nálezu; ~ **nachweisung** průkaz nálezu; ~ **protocoll** protokol o (shledaném) stavu, popisný protokol, popis čeho.

befürchten et. (o)ba(va)ti se čeho; ~, daß obávati se, aby ne... n obávati se, že...; et. ist zu ~ jest se čeho obávati.

Befürchtung obava, strach.

Befürworten (et.) přimlouvati se za; doporučovati co; eine Bitte ~ podporovati prosbu; ein Gesuch ~ vorlegen žádost předložiti s přimlívou, s doporučením, přimlouvaje (-ic, -ice) se.

Befürwortung přimlůva, doporučení; auf ~ na přimlůvu, k přimlůvě naší.

begaben (3. mit et.) nadati, obdariti, obmysliti koho čim; begabt nadaný.

Begabung nadání.

begeben sítj (aus dem Lande) (ze země) se odebrati; sítj in 3-s Sache ~ utéci se pod ochranu a, hledati ochrany u koho; udáti se, přihoditi se; sítj e-r Sache (e-s Recht) ~ vzdáti, zřici se čeho (práva).

Begebenheit, **Begebnis** událost, příhoda, případ.

Begebung vzdání se; ~ (Gierung) von Wechseln, Noten postup směnek, úpisů atd., převod vlastnictví směnky, úpisu atd. na koho; ~ **s-vertrag** smlouva odřikací, smlouva o vzdání se čeho.

begegnen (3-m) potkati koho; mir ist et. begegnet potkalo, stihlo mne něco; chovali se ke komu, zacházeti, nakládati s kým; einer Sache ~ opirati se, stavěti se na odpor čemu; e-r Krankheit ~ předejiti nemoc.

Begegnung chování se.

begehren (e-n Weg) choditi po (cestě); obcházeti, obejíti co; učiniti, udělati, spáchatí co, dopustiti se čeho;

e-n Fehler ~ chybiti, udělali chybu, dopustiti se chyby; ein Verbrechen ~ dopustiti se zločinu; commissionell ~ ohledati co v komisi.

begehren (e-e Sache, též [nach] e-r Sache) žádati čeho, (koho) oš, zaš; toužiti, bažiti po čem.

Begehren žádání, prosba, žádost; přání; das ~ zum Ausbruche bringen vyjádřiti, vysloviti žádost; projeviti přání.

Begehrung žádost, přání.

Begehung ob-, pochůzka; dopuštění se, spáchání čeho; polizeiliche ~ policejní pochůzka; ~ der Strafe obchůzka trati, pochůzka po trati; **-s-commission** pochozí komise; **-delict** trestné jednání, trestný čin, přečin spáchaný dopuštěním se; (naproti tomu Unterlassungsdelict trestné opomenutí, přečin spáchaný opomenutím); **-s-protocol** protokol o pochůzce.

begehren sich nadchnouti se, vzplanouti, rozohniti se čim; begehert nadšený, nadšen čim, z čeho.

Begeisterung nadšení, zaficení.

Begierde nezřízená žádost, chtíč, žádostivost čeho.

begierig (nach] e-r Sache) žádostivý, dychtivý, lačný čeho.

Beginn počátek, začátek, vznik; ~ des Betriebes živ. počátek výroby.

beginnen začít, podnikati co.

begittern zamřížiti co.
beglaubig-en osvědčiti, potvrditi, prokázati, ověřiti; ein Schriftstück ~ ověřiti listinu; 3. bei 3-m ~ pověřiti koho u koho; beglaubigte Abschrift (Druckfiste u.) ověřený, pověřený opis (tiskopis atd.); beglaubigtes Handgethen o., pověřené ruční znamení.

Beglaubigung osvědčení, ověření, pověření; česk. ocejchování; ortspolizeiliche ~ ověření místní policie; ~ der Copien ověření snímků; ~ von Unterschriften (p)ověření podpisů.

Beglaubigungs-brief pověřovací list; **-clausel** doložka, klausule (p)ověřovací; **-eid** přísaha stvrzovací a osvědčovací; **-schein** list (p)ověřovací; list opravňovací, průkazní; **-schreiben** zur Sache pověřovací list k honění; **-stempel** česk. viz Nichtstempel; **-urkunde** listina (p)ověřovací.

begleichen vyrovnati; den Streit ~ spor urovnati, odkliditi, smířiti se; die Rechnung ~ účet vyrovnati, vypořádati, zapraviti, zaplatiti; Anslagen ~ náklady vyrovnati, zapraviti.

Begleichung u-, vyrovnání; zapravení, zaplacení, vypořádání; ~ der Generalabrechnung vyrovnání hlavního účtu, zúčtování; bare ~ vyrovnání, zaplacení hotovými; budmässige ~ vyrovnání knihovní; journafmässige ~ vy-

rovnání denníkové (denníkem).

Begleit průvod; **-adresse** průvodní list a adresa; nákladní list; **-fahrt** žel. průvod jízdy; **-mannschaft** der Züge žel. průvodci vlaků; **-papier** průvodní listina, průvodní papír; **-schein** průvodní list; **-schein-ausfertigungsregister** seznam a rejstřík sdělaných (vyhotovených) průvodních listů; **-schein-controlle** kontrola průvodním listem; **-scheinempfangsregister** seznam a rejstřík přijatých listů průvodních; **-scheinregister** seznam a rejstřík průvodních listů; **-scheinverfahren** cel. řízení s listem průvodním; **-schreiben** průvodní list, provázecí přepis; **-zettel** průvodní list, průvodní cedulka.

begleiten (do)provázeti, (do)provoditi, vyprovázeti, vyprovoditi koho; ein Brief begleitet ein Paket list připojen jest k balíčku, jde s balíčkem.

Begleiter průvodce; **-certificat** průkazný list průvodce, list průvodčí.

Begleitung průvod, (do)provázení; in ~ eines Bevollmächtigten v průvodu zástupce a plnomocníka; s plnomocníkem, se zástupcem; ~ (Escortierung) der Verbrecher vedení, doprava zločinců; ~ der Ware (do)provázení, průvod zboží.

Begleitungs-bollette průvodní boleta; **-curentela**

průvodní kurentela (průvodní list při zpětném odesílání erálních poštovních vozů z jedné stanice do druhé, obsahující popis vozu, směr, datum odjezdu atd.); **-gebiir** průvodné.

begnaden 3. mit et. prokázati komu milost čim, obdariti koho milostí; viz též begnadigen.

begnadigen na milost vzíti, přijmouti koho, milost dáti, uděliti komu.

Begnadigte(r) milost obdrževší, na milost přijatý.

Begnadigung udělení, dáni milosti komu, přijetí na milost koho (gen.); **-s-antrag** návrh na udělení milosti; **-s-gesuch** žádost za udělení milosti, za milost; **-s-recht** právo uděliti milost.

Begnadigung milost, **begnügen** 3. uspokojiti koho; sich mit et. ~ spokojiti se čim; dosti míti na čem, čeho; přestávati na čem; begnügt spokojený.

begraben zakopatí, zahrabati, pochovati, pohřbiti koho, co.

Begräbnis pochování, pohřbení, pohřeb; **-ausrichtung** vystrojení pohřbu; **-gelb** pohřebné; **-kosten** náklady, útraty na pohřeb, náklad pohřební; **-ordnung** řád pohřební, pochovací; **-ort** hřbitov, pohřebiště; **-platz**, **-stätte** hřbitov, pohřebiště; **-raum** hřbitovní místo.

begreifen (et.) ohmat(áv)ati, ohled(áv)ati co; obsáhnouti.

obejmouti *co*; in sich ~ (v sobě) obsahovati, zahrnovati; znamenati; pochopiti, chápati, vystihnouti *co*, (po)rozuměti *čemu*; in e-r Arbeit begriffen sein pracovatí *o čem*; zabývati se, obíratí se nějakou prací; das Wasser ist im Steigen, im Fallen begriffen voda stoupá, opadá; in Drucklegung begriffen sein býti v tisku.

begreiflich pochopitelný, srozumitelný.

Begreiflichkeit pochopitelnost.

Begreifung pochopení.

Begreifungskraft, -vermögen chápavost.

begrenzbar o(b)mezitelný, ohraničitelný; adv. o(b)mezitelně.

begrenzen ohraničiti, o(b)meziti.

Begrenzung ohraničení; o(b)mezení; meze, hranice; *esjch.* (b. Maßen) omezení, vymezení (délky a objemu měr).

Begrenzungsfläche *esjch.* koncová a mezná plocha (u měr na délku); **-marke** *esjch.* viz *Udmark*; **-pfeiler** *hor.* Omezovalci, pomezny, hraničný pilíř; **-streife** omezovací střída ohradního pilíře; ohradní střída; pomezná a hraničná střída.

Begriff pojem, ponětí, pomysl; sich e-u ~ machen učiniti si pojem *o čem*, představití si *co*; keinen ~ haben nemítí pojmu a ponětí; im

~e sein, zu... chtítí, hodlatí, chystati se (*něco učiniti*).

Begriffsbestimmung výměr, výtčení pojmu, definice; **-fähigkeit, -vermögen** chápavost; **-verweisung** (z)matení a (s)pletení pojmu. **begrunder** odůvodnitelný.

begrunder založiti, zakládati, zříditi *co*; odůvodniti, důvody opatřiti, opodstatniti, dovoditi *co*; *S.* ~ zapatřiti *koho*; wollen Beweis e-r Sache ~ úplně dokazovatí *co*, úplný důkaz *o čem* tvořiti, činiti; ein besonderer Gerichtsstand bei e-m Gerichte ist begründet zvláštní povinnost státi k určitému soudu a zvláštní příslušnost soudní jest odůvodněna; die mündliche Verurteilung begründet die Wirkungen der Zustellung ústní prohlášení působí, účinkuje, má účinek jako doručení.

Begründer zakladatel, zřizovatel.

Begründung založení, zřízení; odůvodnění; zvanagsweise ~ e-s Pfandrechtes auf e-r Eigenschaft právem dovedené zřízení zastavního práva k nemovitosti.

begünstigen přáti, přízniv býti *komu, čemu*; přednost dá-(va)ti, nadřžovatí, hovětí *komu*; výhodu poskytnoutí *komu čim* n *pro čem*; begünstigt podporovaný, chráněný, přednostní; výhody, úlevy požívající; výhodný; meist begünstigt nej-

větších výhod požívající; begünstigter Salzbezug výhodnější, levnější odbírání soli.

Begünstigung nadřžování, podporování, přízeň, výhoda, výsada, úleva, přednost; ~ der Verbrechen nadřžování zločinům.

Begünstigungsjahr rok k dobrému, rok přídávkový (výhoda jednoho služebního roku); **-tage** dny poshování (*pro směnkách*); **-zoll** celní výhoda.

begutachten et. posouditi *co*, dáti, podati, úsudek, dobré zdání *o čem*; des Organ organ po-, usuzující, pronášející úsudek, mínění a dobré zdání.

Begutachtung úsudek *o čem*; posouzení, posudek *čeho*; vyslovení, pronesení, projevení, podání úsudku a mínění a dobrého zdání *o čem*; dobré zdání *o čem*.

behaaren sítí vlasy, chlupy, srstí, žíněmi se pokrýti; dostati vlasy, chlupy, srst, žíně; behaart vlasatý, obrostlý, chlupatý.

behaften tkvítí, vězeti kde, váznouti; mit et. behaftet sein býti stížen *čim*; mit Schulden behaftet zadlužený; mit der Nebenlast behaftete Weinpflanzung víno obležlé révoovou mšicí.

behaftbar podržitelný.

behalten podržeti, zachovatí; et. bei sich ~ podržeti, ponechati u sebe *co*; nevyzraditi *čeho*, nikomu nepovídati; über *S.* die Oberhand ~ vřeh obdržeti nad *kým*; den allgemei-

nen Gerichtsstand ~ podržeti obecný soud; zůstati i na dále povinným státi k obecnému soudu.

Behälter nádržka vodní; sádka.

Behältnis schránka; nádobka; skladiště; prostor k uschování *čeho*; ~ im Schmutzwasserkanal für Schlempeabflusrohr jímka v kalové stoece pro výpalkové potrubí; ~ für Spiritusproben nádoba na vzorky (průby) líhové; cukr. ~ der Zuckerezeugungsschränke na cukerní výrobky.

behandeln (*S.* o et.) zacházeti, jednati, nakládati s *kým, čim*; zdlělavati, zpracovatí *co*; smlouvati *co*; jednati *o čem*; *S.* ärztlich ~ léčiti *koho*; et. fahrbestmässig ~ nakládati, zacházeti s *čim* dle předpisů pošty povozné; *S.* als zustimmend ~ jednati s *kým*, jakoby přisvědčil a souhlasil; die Parteien zdworile; et. als ein Ganzes ~ jednati *o čem* jako *o celku*.

behandigen (*S.-m.* et.) doručiti, odevzdati, dodatí *komu co*.

Behändigung doručení; **-schein** lístek doručovací.

Behandlung pojednání, jednání *o čem*; nakládání, zacházení s *kým, čim*; chování se ke *komu*; ärztliche ~ lékařské ošetřování, léčení; ~ von Umständen vyřízení výtek, závad; ~ nicht realisirbarer Gesprüche et. nakládání, počínání si s nemožnými hovory; ~ der Gläubiger jednání vůči vě-

řitelům, s věřiteli, o věřitelích; ordnungsmäßige geschäftliche ~ e-s Schriftsatzes řádné vyřizování spisu; ~ der in nicht üblicher Landessprache vorkommenden Parteieingaben nakládání, počínání si se žádostmi stran sepsanými jazykem v zemi neobvyklým; ~ der Postmarken beim Aufkleben počínání, zacházení s poštovními známkami při nalepování; ~ e-s Rechtsgeföhstes in Absicht auf die Gebührensätze na posuzování právního jednání v příčině povinností poplatkové n poplatnosti; ~ der ausbezahlten Zahlungenanweisungen zacházení s vyplacenými poukázkami.

Behandlungs-schein list, vysvědčení o lékařském ošetřování; **-weise** způsob nakládání n zacházení s kým; způsob ošetřování (lékařského).

beharren trvatí, vytrvatí; auf et. ~ (se)trvatí, státi na čem; usilovati o, naléhati na; bei et. ~ trvatí při čem; bei der Klage ~ státi na žalobě, trvatí na žalobě.

beharrlich vytrvalý, stálý; ^{adv.} vytrvale, stále, tvrdošijně.

Beharrlichkeit vytrvalost, stálost.

behauen otesati, orubati; okopati; e-n Baum ~ strom osekatí, oklestiti; hor. ein Gestein ~ o(d)rubati (horninu v předku).

behaupfen udržeti, uhájiti č.; zachovati č.; tvrditi č.; den Prozess ~ v rozepři zvitě-

ziti; die Course ~ sít kursy jsou pevné.

Behauptung udržení, uhájení, zachování; tvrzení; eine ~ aufstellen tvrditi č.

behaufen 3. dáti přístřeší, poskytnouti útulek komu, přechov(áv)ati koho; sít ~ usaditi se, zvoliti pobyt kde; behaufen bydlíci, bytem, domovem kde.

Behausung byt, pobyt, příbytek.

beheben vyzdvihnouti; ode-, vybrati; zrušiti; odstraniti; e-e Entscheidung als null und nichtig ~ zrušiti rozhodnutí jako zmatečné; Geld ~ vybrati peníze; e-e Schwierigkeit ~ obtíž, nesnáž odstraniti.

Behebung vyzdvižení, ode-, vybrání; odstranění, odklizení, zrušení; ~ e-s Unbernißes odstranění překážky; ~ der Nachnahme zrušení dobírky; ~ der behaupteten Verleumdung e-r Vorchrist odstranění tvrzeného porušení předpisu.

Behebungs-frist lhůta k odebrání, k vybrání, k odnesení; **-quittung** stvrzení příjmu, stvrzenka o příjmu; **-quote** část n kvota výběrná, díl výběrný.

beheizen vytápěti č., topiti kde.

Beheizung vytápění, topení.

Beheizungs-apparatefabrik továrna topicích přístrojů; **-auslagen** náklady, vý-

jeje za n na topivo, palivo; topné náklady; **-auslagenrechnung**, **-kostenrechnung** účet o topných nákladech; účet za topivo n palivo; **-kostenvorschuss** záloha na topné náklady; **-material** palivo, topivo; **-pauschal** výměrek n paušál na palivo.

Behelf pomůcka, doklad; pomoc, prostředek.

behelfen sít pomáhati si, pomoci si.

behelflich viz behilflich.

behelligen 3. mit et. obtěžovati, zaneprazdňovati koho čim.

Behelligung obtěžování koho.

beherbergen (3.) chovati u sebe koho; přechovávatí koho; vzíti koho k sobě do bytu; vzíti koho k sobě na noc.

Beherbergung (3-s) přechovávání (koho), poskytování pobytu, přístřeší, noclehu (komu).

beherrschen 3. vládnouti nad kým; ovládati koho; na uzdě držeti koho; sít ~ ovládati se, opanovati se.

Beherrlicher vládce, vladař.

Beherrichte(r) poddaný.

Beherrigung ovládnání čeho; panování, vláda nad čim.

behilflich pomocný, nápomocný; 3-m bei et. ~ jeiti pomáhati komu při čem, býti komu nápomocným při čem; 3-m zu et. ~ jeiti do-, napomáhati komu k čemu.

behindern et. brániti, zabránovati čemu; překaziti, zame-

ziti č.; der Beginn u. Lauf e-r Frist wird durch et. nicht behindert néco nebrání, nepřekáží, aby lhůta nepočala a dále neběžela n neplynula; behindert překazený, na překážku narazivší, s překážkou se setkavší.

Behinderung překážka, zabránění.

beholzen e-n Wald les zasívatí, stromy vysazovati; les mýtití; sít ~ zalesňovati se.

Beholzung vysazení lesa; porážení dříví v lese; **-s-recht** právo porážeti dříví.

Behörde úřad; unterstehende ~ podřízený úřad; vorgesetzte ~ nadřízený, představený úřad; n u. Amter úřady.

behördlich úřední(ě). **Behuf** prospěch, užitek; potřeba; účel, cíl; zum ~ e za příčinou, za účelem, k účelu; k čemu, proč, na; **b-s** = zum ~ c.

behüten opatrovatí č., hájiti, chrániti čeho.

behutsam opatrný, obezřetný, obezřelý, ostražitý, pozorný.

Behutsamkeit opatrnost, ostražitost, obezřelost, obezřetnost.

beinhaltten obsahovati.

bei u, při, za; ~ alleem, ~ dem allen při tom při všem; ~ der Hand po ruce; ~ Strafe pod trestem; ~ Lebzeiten 3-s za živobytí čeho; ~ Tag ve dne, za dne; ~ Nacht v noci, za noci, nočního času; ~

Jahren sein v letech býti, míti již léta; ~ Zeiten v čas; ~ Vermeidung e-r Strafe pod trestem ~ aby se uvaroval trestu; ~ sonstigem Verlust aller Ansprüche seitens des Verwerbers sice n jinak uchazeč(ka) pozbuđe veškerých nároků.

beibehalten podržeti, zachovati, ponechati (si) eo.

Beibehaltung ponechání, podržení, zachování; unter der Firma ponecháváje (-ic, -ice) firmu.

Beibericht zpráva (napsaná) na žádosti; zpráva připojená k žádosti.

Beiblatt příloha; pobočný list, přídavek.

beibringen souložiti (o nerostech); ~de Mineralien souložné nerosty.

beibringen do-, přinést, přivésti komu eo; při-, předložit, připojit; Beweis ~ důkaz uvést, podat; Urkunden ~ listiny připojit, přiložit; Zeugen ~ přivésti s sebou svědky; Gewährsmänner ~ zpravce, jistce u-, přiváděti; 3-m et. ~ vštípit, vpraviti, vyložiti, vysvětliti komu eo; 3-m e-e Wunde ~ zasaditi komu ránu; beigebracht (hergebracht) -e Gewohnheit dosavadní zvyk.

Beibringung při-, předložení, připojení, přinesení, přivedení (s sebou); ~ der nächsten Belege (Documente) předložení, přiložení, připojení, přinesení nutných (potřebných) příloh (dokladů).

Beicht-geheimnis tajemství zpovědní; ~geld, ~krenzer, ~pfennig zpovědné, peníz zpovědní; ~stuhl zpovědnice; ~unterricht (po)naučení o zpovědi; ~vater zpovědník; ~zetteln listek zpovědní.

Beichte zpověď.
beichten zpovídati se.
beiderlei obojí.

beider-seitig obojstranný, obapolný; obojetný; adv. obojstranné, obapolně, vzájemně; ~seitig s obou stran; obapolně.

beibrücken přitlačit na; ein Amtsiegel ~ úřední pečeť přitisknouti nač n k čemu.

Beibrückung des Amtsigels přitíštění úřední pečeti.

Beie vztažné spisy, vztažná čísla.

Beifall obliba, libost, pochvala, souhlas, přivolení, přisvědčení; ~ finden dojiti pochvaly, obliby, setkati se s pochvalou; přijat býti se souhlasem, s pochvalou.

beifallen při-, napadnouti komu.

beifällig pochvalný, příznivý.

beifügen býti připojen, přiložen; ~d připojený(ě), přiložený(ě).

beifügen připojit, přičleniti eo čemu n k čemu; doložit, dodat, připomenouti, podotknouti eo k čemu; e-ll Zusatz ~ připojit, přidati dodatek; beigefügt připojený, dodaný, doložený.

Beifügen, Beifügung připojení, podotknutí, doložení, doklad, dodatek, doložka; ~ der erforderlichen Bemerkungen připojení potřebných poznámek; mit dem ~ rüdfstellen, dajs... vrátiti s poznámkou, s podotknutím, že...; mit dem ~ bestätigen stvrditi s dodatkem...

Beigabe připojení, přidání; ~ eines Commissärs přidělení, přidání komisaře.

Beigang stav. pobočná, vedlejší chodba; hor. pobočná žila.

beigeben přidati, připojit; 3-m e-n Advocaten ~ dáti komu advokáta.

beigefellen přidružit, přidati; sich ~ přidružit se ke komu, jiti do spolku s kým; přidati, připojit se ke komu.

Beigejellung přidružení.
Beigestung popl. přivěšování; přišiti.

Beihilfe příspěví, přísluhování, pomoc, příspěvek.

beikommen (3-m) dostati se na koho, dostati se na kobytku komu, dáti komu eo proto, ublížiti komu, zmociti koho; e-r Sache ~ přicházeti, přijiti k čemu; dosíci čeho.

Beilage příloha.

Beilagen-buch kniha příloh n přílohová; ~gebür poplatek z příloh, přílohový; ~liste seznam příloh.

Beilags příslušenství; ~inventar inventář o příslušenství, seznam příslušenství.

beiläufig bezmála, asi.

Beif-brief smlouva o stavbu korábu, vysvědčení o způsobilosti korábu, vysvědčení korábnické; úpis na peníze vypůjčené na stavbu korábu.

beilegen přikládati, přiložit, připojit, přid(áv)ati eo k čemu; den Acten ~ přiložit k(u) spisům; Beweisraft ~ přikládati, připisovati důkaznou moc; e-n Streit ~ urovnati, srovnati, skončiti při, rozepři; ein Gewicht e-r Sache ~ uznati závažným, důležitým eo; e-m Vergleich die Wirkung e-s gerichtlichen Vergleiches ~ smíru připisovati, přičítati, přikládati účinek, moc smíru soudního; dem Vorsitzenden des Senates beigelegte Befugnisse práva daná, poskytnutá předsedovi senátu.

Beilegung přiložení, připojení, přidání; gültliche ~ des Reichstrettes smírné vyřízení n urovnání rozepře; ~ des Stempelbogens přiložení kolokovaného archu.

Beileid soustrast, útrpnost.

beilen zkoumati obsah sudu n množství nezdaněného vína ve sklepě.

Beiler úředník zkoumající zásobu vína.

beilegen ležeti při čem; býti připojen k čemu; ~d přiložený, připojený; ein den Acten ~des Votum hlas n votum k spisům připojený(ě)

n přiložený(é); adv. připojeně, zároveň, současně.

beimessen (3-m et.) přičítati, připisovati komu co; 3-m o e-r Sache Glauben ~ dá(va)ti víru, (u)věřiti komu n čemu; 3-m die Schuld ~ dávatí vinu komu.

beimischen (e-r Sache et.) přimíchati, přimísiti co čemu.

Beimischung přimíšení, přiměsek.

Bein kost, noha, hnát; hor. šrámovník, patka, pilířek;

-bleicher bělíč kostí; **-bruch** zlomení kosti, nohy; **-drerher** soustružník kostí;

-drechsler soustružník kostí;

-glas kostižer, hniloba kostí;

-gras mléčné sklo; **-graveur** rytec, rytec kostí;

-händler obchodník kostmi;

-hant okostice; **-kleid** spodky, kalhoty; **-knopferzeuger** výrobce kostěných knoflíků;

-knopfmacher hotovitel kostěných knoflíků;

-mehlhändler obchodník kostní moučkou;

-schneider kraječ kostí;

-schuifer řezbář kostí;

-schwärze kostní čern; **-schwärzereiter** výrobce kostní černi;

-schwarzfabrik továrna kostní černi; **-steder** vařič kostí;

-ware zboží kostěné n z kosti; **-waren** obchodník kostěným zbožím; **-wolfe** divizna.

Beiname příjmení, příjmi, přezdívká.

beipacken přibaliti co k čemu.

beipflchten e-r Sache souhlasiti, býti srozuměn s čím;

3-m ~, der Meinung 3-s ~ přidati se ke komu, k čemu mínění; souhlasiti s kým, sdíletí mínění et.

Beirath rada, poradní sbor; příspěvi radou, radění; rada, znalec, odborník; gewerblicher ~ e-r politischer Beirath živnostenská rada u politického úřadu.

beirechnen připočísti, přičísti.

Beirren másti, mýliti, do rozpaku přivésti koho; sich nicht ~ lassen nedati se mýliti; ~d (o)mylný.

Beirung (z)mýlení, mýlka, (z)matení.

beirucken přisunouti, připojiti co k čemu; přiblížiti se k čemu; připojiti se k čemu.

beisammen pospolu, pohromadě; **-halten** pohromadě držeti, svorní (-y, -a) býti, za jedno býti; **-sein** shromážděn býti.

Beisatz dodatek, doložení, doložka, podotknutí.

beisassen opatřiti, zjednati co.

Beischlaf souložení, obcování (tělesné).

beischlafen spáti, souložití s kým.

Beischläfer souložník; **-in** souložnice.

beischließen připojiti, přiložiti, přidati co k čemu.

Beischließung připojení, přiložení.

Beischluß příloha, příložení, připojení; příložka, přívěsek, připojek; unter ~ při-

pojiv, příloživ (-ši, -še); připojuje, příkládá (-ic, -ice).

Beischrift připisek; dodatek k napsanému, douška.

Beisein přítomnost; in jeinem ~ za jeho přítomnosti.

beiseite, beiseits stranou, na stranu(ě); beiseite legen, setzen dáti, odložití na stranu.

Beiseite-legung, -scheidung odložení čeho (stranou); **-setzung** nedbání, nevládní si, opomíjení, opominutí čeho; mit ~ nedbaje (-ic, -ice), nevládně si čeho, neohlížeje se naě, pomijeje čeho.

beisetzen přisaditi, přistaviti, připojiti, přiložiti, dodati, připsati; 3. ~ pohřbiti, pohrobiti, pochovati koho; amtliche Daten ~ připojiti, vyznačiti úřední data; die Urteilschrift ~ připojiti podpis na čem, podepsati co.

Beisehung přiložení, připojení; připsání; vyznačení, poznamenání; pohřbení; ~ amtliche Daten připojení, vyznačení úředních dat; nach ~ der Steuer- und Vorbestandsdaten vyznače (-ic, -ice), vyznačiv (-ši, -še) daň a předchozí držbu.

beisitzen seděti, zasedati při čem; přítomen býti.

Beisitzende(r) přisedící.

Beisitzer přisedící.

Beispiel příklad; b-(s)-weise na příklad, příkladmo, příkladem, příkladně.

beissen kousati, hrýzti, žráti, hlodati, štípati.

beißig kousavý.

Beistand pomoc, příspěvi, podpora, přísluha; podpůrce; pomocník; (Beistands ~) právní přítel; přisedící; ~ leisten nápomocen býti, poskytnouti pomoc, příspěvi komu; ~ (beim Zweikampfe) svědek (při souboji).

Beistands-geld poplatek, odměna za příspěvi, za pomoc, za přísluhu; **-geld** peněžné příspěvky, peněžná podpora; **-leistung** příspěvi, přísluha, pomoc.

beistehen (3-m) přispěti, pomoci komu.

beistellen (za)opatřiti, dodati, poskytnouti, připraviti co; e-n Schriftführer und die Kanzleierfordernisse ~ zapřisovatěle a kancelářské potřeby opatřiti.

Beistellung opatření, poskytnutí; dodání, dodávka čeho; ~ der Schreibrequisten opatření psacích potřeb.

Beisteuer příspěvek, příspěvek; ~n sammeln sbíratí příspěvky.

beistimmen (e-r Sache) s-, přivoliti, přisvědčiti k čemu, souhlasiti s čím; dem Urtheile 3-s ~ podobiti, podvoliti se rozsudku čemu.

beithun připojiti, přiložiti, přidati, přičiniti.

Beitrag příspěvek; ein zu leistender ~ příspěvek, jež dlužno dáti, poskytnouti, platiti; ~ der Mitglieder příspěvek členský; e-n ~ liefern přispěti.

beitragen přispívati k čemu, nač n do čeho.

Beitrags-antheil (po)díl příspěvků; **-berechnung** (bei Genossenschaften) výpočet příspěvků, uhrazovací rozpočet (při společenstvech); **-einzahlung** splacení příspěvků; **-leistung** přispívání; poskytování, dávání příspěvků; **-beiträge** k čemu; **-leistung zu den gemeinsamen Angelegenheiten** příspěvek ke společným záležitostem; **-pflicht** zu et. povinnost přispívati k čemu; **b.-pflichtig** povinný přispívati, povinný příspěvků nač.

beitreiben sháněti, sehnati co; doháněti k čemu; dobývati, vymáhati co.

Beitreibung dohánění, nucení k čemu; dobývání, vymáhání čeho.

beitreten (3-m) přistoupiti, přidati se, připojiti se ke komu; e-r Aufsicht ~ přidati se, připojiti se k náhledu; e-r Gesellschaft ~ přistoupiti ke společnosti, do společnosti; e-m Versicherungsverein ~ připojiti se, přidati se k řízení dražebního.

Beitretung přistoupení, přidání se k čemu, vstoupení do čeho.

Beitritt přístup, přistoupení, přidání se, připojení se, přivolení k čemu; ~ zum allgemeinen Postverein přístup ku všeobecnému poštovnímu spolku n sdružení; ~ zu e-r Gleichbrüdergesellschaft přístup,

přistoupení ku společnosti podlouhnické.

Beitritts-erklärung přístupní prohlášení, přihláška, přístup, přistoupení k čemu; **-erklärung** zum Scheideteilurteil přihláška k šekovému obchodu; **-pflicht** povinnost přistoupiti k čemu, povinnost přístupní; **-urkunde** viz Beitritts-erklärung.

Beitritts-erklärung přísudek; **-Gebühr** poplatek z přísudku, přísudkový n přísudeční poplatek.

Beiwagen vůz výpomocný n přídavný.

Beiwaggon výpomocný n přídavný vůz (vagon).

beiwohnen býti při něm, býti přítomem čemu, účastniti se čeho, býti kde; fleißlich ~ tělesně obcovati, souložiti s kým.

Beiwohnung přítomnost při čem; účastnění se čeho, účastenství v čem, při čem; obcování s kým.

beizählen připočít(áv)ati k čemu; 3-II 3-s Freunden ~ počítati koho k přátelům koho.

Beizanstalt mořidelna; **-flüssigkeit** mořící tekutina, mořidlo.

Beize mořidlo, moření, leptání.

beizeiten (viz též bei Zeiten) v čas.

beizen mořiti, leptati něco. **beizehen** vzíti, bráti, přibráti koho k čemu.

Beizichung 3-s přibrání koho (k čemu); unter ~ přibíra

(-ouc, -ouce), přibrav (-ši, -še) koho; s kým (se znalcem, s pomocníkem a pod.).

bejahren (et.) jistiti, (po)tvrditi něco, přisvědčiti, dáti jistivou, kladnou odpověď, kladně odpověděti, potakati k čemu; im den Falle v kladném případě, stane-li se tak; den Eid in der Form ablegen přísahu jistivě, kladně vykonati.

bejahenden-falls v kladném případě, stane-li se tak.

bejahrt letitý, při letech.

Bejahung přisvědčení, potvrzení; **-s-fall** kladný případ; případ svolení; **-s-wort** s'ovo s-, přivolovací, přisvědčovací.

bejassen povápniti, váp-nem postříkati, natřiti.

bekämpfen (3. o et.) bojovati, zápasiti s kým, proti čemu, odpirati čemu, přemáhati, potíratí co.

Bekämpfung porážení, přemožení, potření, potlačení; ~ e-r Behauptung vyvracení, odporování tvrzení; Maßregeln zur ~ opatření, aby něco bylo potlačeno.

bekannt známý; eine Person von der Zahlungsunfähigkeit osoba známá platební nedostojností, známá tím, že nemůže platit.

Bekannt-gabe, -gebung oznámení, sdělení, ohláška, ohlášení čeho, návštěi o čem; unter ~ sděluje (-ic, -ice), sděliv (-ši, -še); **b-geben** (3-m et.) dáti na vědomí, dáti

věděti, oznámiti komu co, uvědomiti koho o čem; die Parteien einander b-geben strany vzájemně seznamovati; **b-machen** (3-m et.) dáti na vědomí, dáti věděti, oznámiti komu co, zpraviti, uvědomiti koho o čem; ein Gesetz ~ machen zákon prohlásiti; 3. mit 3-m o mit et ~ machen se-, obeznámiti koho s kým n s čím; sich mit et. ~ machen seznámiti, obeznámiti se s čím; **-machung** oznámení, vyhlášení, vyhláška, návštěi; öffentliche ~machung veřejná vyhláška čeho, veřejné oznámení čeho; ~machung durch Edict oznámení ediktem, vyhláškou; ediktová vyhláška; **-machungs-schreiben** oběžník, cirkulář; **-werden** e-r Urkunde vejítí listiny ve známost.

bekanntermassen jak znám-o, známost o čem, známost s čím, čeho. **bekanntlich** jak znám-o. **Bekanntschaft** známost; ~ machen seznámiti se s kým. **bekappen** (Bäume) oklestiti (stromy). **Bekassine** bekasinka, sluka otavní.

befehren obrátiti, polepšiti koho; sich in seinem Lebenswandel ~ polepšiti se; 3. zu seiner Meinung ~ přivésti, přiváděti koho na svoji stranu; přesvědčiti koho o správnosti svého náhledu.

Befehring obrácení, obrat, polepšení se.

bekennen (et.) znáti se, přiznati se k čemu, vyznati se z čeho; doznávati co; s^{ich} zu e-r Religion ~ vyznávati víru; s^{ich} zu e-r That ~ vyznati se z nějakého skutku; e-n Fehler ~ přiznati se k chybě; s^{ich} j^undig ~ přiznati se k vině.

Bekennnis vy-, do-, přiznání; sn. přiznání, přiznávka; fase; ein ~ ablegen přiznati se; ~brief list přiznávaci; ~leger sn. podavatel přiznávky, fase; přiznávající; přiznavač; přiznavatel; ~legung sn. přiznávka, podání přiznávky.

beklagen (3. o et.) oplakávat, želeti koho n čeho; žalovat na koho, obžalovat koho; s^{ich} über 3. o et. ~ stěžovati si na koho n nač; s^{ich} ~, daß stěžovati si, že...; ~s-wert polítování hodný.

Beklagte(r) žalovaný.

bekleben polepiti co čím.

Beklebung (mit et.) polepení čím.

bekleiden oblékati koho; et. mit et. ~ potáhnouti, pokrýti, obložiti co čím; ein Amt ~ míti, spravovati úřad; mit dem Titel und Charakter e-r höheren Rangklasse bekleidet sein míti titul a důstojenství vyšší třídy hodnosti; býti skutečným hodnostou, úředníkem vyšší třídy; mit dem Titel e-r höheren Rangklasse bekleidet sein býti názevním, titulárním hodnostou vyšší třídy; míti název, titul vyšší třídy hod-

nostní; e-n Hüttenofen ~ ozditi hutní pec.

Bekleidung oděv, oblekání; obložení, potažení, pokrytí; spravování (úřadu); držba (hodnosti); die ~ e-r Rangklasse hodnost nějaké třídy.

Bekleidungsbeitrag oděvné, příspěvek na oděv n oděvní; ~gegenstände šatstvo; ~stück část oděvu, oděv, šat.

beklemmen tísňiti, sklíčiti, sevřiti, svíratí koho; beklemmt, beklemmen tísňený, sevřený, sklíčeny.

Beklemmung, Beklommenheit tísň, sklíčenosť, tísňenosť, tísňení.

beklopfen (et.) klepati nač proklepati, oklepati, ohledati co.

bekommen dostati, obdržeti co, nabýti čeho; hier ist et. zu ~ zde lze něco dostati, obdržeti; e-e Krankheit ~ onemocněti, roz nemocí se čím; ich habe Angst ~ napadl mě strach, pojál mě strach, polekal jsem se.

beköstigen stravovati, živiti koho, dávatí stravu, výživu komu.

Beköstigung stravování, strava, výživa.

Beköstigungsaufwand vydání na stravu, výživu; ~pauschal stravní výměrek; úhrnkový, úhrnečný plat na stravu; ~stand pošt. jízdní průvodní záznam; průvodní list dopravy poštovní.

beträftigen stvrđiti, potvrđiti co; eiblich ~ stvrđiti, potvrđiti přísězně co.

Beträftigung potvrzení, stvrzení; ~ des Protocolles podpis protokolu; zur ~ diejer Sache aby se ta věc s-, potvrđila; ~s-eid přísaha potvrzovací.

betrampfen skobou připevniti, přibiti co.

beträmpfen střechou opatřiti co.

beträuen (po)škrábatí, (po)drápatí co.

betreiben křížem označiti; s^{ich} ~, betreiben pokřížovati se, křížovati se, poznamenati se křížem.

befrieden (et.) sléztí co, léztí po čem.

befröhen korunovati koho. **Befröhungsgewinn** nadeverní římsa, náceleň dverní.

befürmern (3.) dělati starost komu, trápití, rmoutiti, sklíčovatí koho; daß befürmert mich ničt do toho mi nic není, o to se nestarám; s^{ich} über et. ~ trápití se, rmoutiti se čím; s^{ich} um et. ~ dbáti, pečovatí, staratí se o.

befunden vypovidati, seznati; dá(va)ti na jevo,jeviti, osvědčovati, osvědčiti co; s^{ich} ~ vycházeti na jevo,jeviti se.

beladen naložiti co nač; das Schiff mit Fracht ~ naložiti, dáti náklad na loď; ein ~er Wagen vůz s nákladem; Schiff mit Getreide ~ loď s naloženým obilím.

Beladung náklad, naložení; ~ e-s Wagens naložení vozu.

belagern obléhati, obklíčiti co.

Belagerung obležení; ~s-zustand obleženost, stav obležení; den ~s-zustand verhängen uvaliti obleženost nač, prohlásiti stav obleženosti kde.

Belagsraum des Gefängnisses prostornost vězení.

Belang dosah, důležitost; e-e Sache von ~ věc závažná, důležitá; e-e Sache von großem o geringem ~ věc velmi a málo důležitá, závažná; s^{ir} et. von ~ s^{ir}it pro něco závažným, důležitým býti; b-los nedůležitý, vedlejší.

belangen (et.) dosíci čeho, obdržeti co; týkati se čeho; 3. ~ nastupovati na koho (jak); 3. mit Klage gerichtlich ~ pořadem práva nastupovati na koho, žalovati koho o; 3. vor das Gericht o bei dem Gerichte ~ pohnati koho před soud; žalovati koho (u soudu).

belassen nechati, zanechatí, zůstaviti koho n co při čem; et. bei et. ~ přestatí na čem, spokojiti se s čím, zůstatí při čem; ein Streit wird in suspensio ~ spor ponechán jest ve své míře.

Belassung ponechání, zůstavení; die ~ e-s Streites in suspensio ponechání sporu ve své míře; ~ des Umj^ualters ponechání přefadovače.

belasten tížiti co; (ob)tížití, zatížití, obtěžkati co;

übermäßig ~ přetížení *co*; eine Realität, ein Recht ~ zaváditi, břemenem stížiti nemovitost, právo; ein Vermögen ~ zadlužití jmění; *3.* o *3-s* Conto mit et. ~ připsati na vrub, k tíži, ke dluhu *komu* *co*; vinití *koho* z čeho; usvědčovati *koho* z čeho; *~d* přitěžující; obtěžující; belästet werden stížen, obtížen býtí *čím*; zavazen býtí, zadlužen býtí; (ob)viněn býtí z čeho; usvědčován býtí z čeho; *3.* ist mit *e-m* Betrage belästet někomu připsána jest (jistá) suma na vrub *n* ke dluhu *n* k tíži.

belästigen obtěžovati *koho* *čím*; *~d* dotěrný, obtížný.

Belästigung obtěžování.

Belastung náklad, tíže, tíha, břemeno; při-, zatížení, obtížení; namáhání; zavazení; připsání ke dluhu; zadlužení, dluh; obvinění; usvědčení; *~* des Beschuldigten usvědčování obviněného; *~ e-s* Gutes zavazení, břemeno statku, zadlužení statku; *~ e-s* Vermögens zadlužení jmění; *~* des Zuges náklad, ob-, zatížení vlaku.

Belastungsannahme předpokládané obtížení; **ausweis** *pošt.* výkaz o obtížení (linii); *účet.* výkaz dluhů *n* břemen; **betrag** suma připsaná ke dluhu; **fähigkeit** nosnost, obtěžkatelnost; **gewicht** *cech.* závaží obtěžkací *n* zkušební (u vah); **material** *cech.* hmota ku zatížení *n* čeho; trest. látka *n* materiál

usvědčovací; **probe** zkouška zatěžovací *n* obtěžkací; **recht** právo zátěžné, zatěžovací; **section** *zel.* oddíl *n* odbor pro zatížení, sekce pro zatížení; **umstand** přitěžující okolnost; **verbot** záповěď zadlužení, zavazení; **zeuge** svědek usvědčovací.

Belauf suma, úhrn; *im* *~* von 50 fl. ve výši 50 zl., úhrnem, celkem 50 zl.; bis zum *~* e von 50 fl. až do výše, až do sumy 50 zl.

belausen (et.) běhati *po čem*; *o-*, zběhati *co*; sich auf et. ~ činiti *n* dělati *kolik*, páčiti se *na* *kolik*; die Menge beläuft sich auf... lidu (množství) jest (*kolik*); die Länge *e-r* Sache beläuft sich auf 30 Meter věc jest dlouhá 30 metrů.

beloben *o*(b)živiti, *o*(b)živovati, (vz)křísiti *koho*; občerstviti *koho*; sich ~ oživnouti; ožiti; okřáti, občerstviti se; vzkřísiti se, k životu pročitnouti *n* probuditi se; *~d* oživující, občerstvující.

Belobung oživení, křísení, občerstvení; **~s-mittel** oživující, křísící, občerstvující prostředek; křísidlo; **~s-versuch** pokus oživit, vzkřísiti *koho*; křísení.

Beleg doklad, průkaz, příloha; **blatt** list dokladní; **brett** podlážka, podlážina; **protocol** protokol hřebčinský, přípustný; **quittung** dokladní stvrzenka; **stelle** doklad, místo na doklad; **taxe** přípustný poplatek (*za*

hřebce); **zettel** dokladní lístek; (*hřebce*) přípustný lístek.

belegbar doložitelný, prokazatelný; obložitelný.

Belege lem, obruba.

belegen (et. mit et.) obložiti, pokryti, potáhnouti *co* *čím*; et. ~ doložiti, prokázati *co* *čím*; přílohami opatřiti *co*; *3.* mit *e-m* Verweise *o* *e-r* Geldstrafe ~ dáti *komu* důtku *n* peněžitou pokutu; *3.* mit *e-m* Schimpfnamen ~ vynadati *komu*; *e-n* Platz ~ položením věci označiti si místo, vyhraditi si místo; *3.* mit et. ~ naložiti *na* *koho* *co*; *3.* mit *e-r* Steuer ~ uvaliti *na* *koho* daň; *3.* mit *e-r* Strafe ~ uložití *komu* trest, potrestati *koho*; das Ausnehmen von Vogelneestern wurde mit Strafe belegt *n* vybirání ptáků byla uložena pokuta; ein Gefuch ~ žádost doložiti *n* průkazy opatřiti; k žádosti přílohy *n* doklady přiložiti; die Sinte ~ pustiti hřebce ku klisně; mit Verbot ~ obstaviti *n* *co*; mit Beschlag ~ zabaviti *n* *co*; Grubenbau mit Arbeit ~ obsaditi důl havíři.

Belegung obložení *čeho*; zamluvení si *čeho*; naložení *na* *co*; uvalení *čeho* *nač*; *~* mit Verbot obstavení *čeho*; *~* mit Beschlag zabavení *čeho*; *~* mit Strafe uložení trestu; *~ e-s* Gefuches doložení žádosti, opatření žádosti doklady; *~ e-r* Sinte přípustění hřebce ku klisně; *hor.* (Grubenbelegung) obsazení (dolu), osádka;

~s-mannschaft havířstvo jednoho dolu; osazenstvo.

belehnen (*3.* mit et.) dáti v manství, v léno *komu* *co*; zastaviti něco, půjčiti *na* něco (*na* cenné papíry atd.); *3.* mit *e-m* Amte ~ dáti, uděliti úřad *komu*.

Belehnte(r) lenník, vasal, man.

Belehnung udělení *čeho* v manství, v léno, udělení léna *k* *čemu*; propůjčení *čeho* (*hor.*); poskytnutí zápůjčky *nač* (*Gako* zástavu); *~* von Lotteriefecten u. anderen öffentlichen Wertpapieren půjčování *na* loterní a jiné veřejné cenné papíry.

Belehnungs-behörde úřad udělující něco v manství, v léno; úřad udělující manství, léno *k* *čemu*; úřad propůjčující hory; **~buch** kniha udělených manství *n* lén; **~fähigkeit** (*active* ~) způsobilost *n* oprávněnost udělovati *co* v léno; způsobilost udělovati propůjčku (*k* *horám*); *passive* ~ způsobilost nabývati *čeho* v léno *n* propůjčky (*k* *horám*); **~geschäft** půjčka *n* zástavu; **~gefuch** žádost o udělení propůjčky (*hor*); **~schein** list *na* léno; (*tes*) list *na* zástavu *n* zástavní půjčku; **~werber** žadatel o udělení léna, o propůjčení (*hor*); **~wesen** udělení manství *n* lén; lennictví.

belehren (*3.* über et.) poučiti *koho* *o* *čem*; *3.* von et. ~ zpravití *koho*, dáti vědomost

komu o čem, oznámíti komu eo;
-d poučný.

Belehrung poučení, pou-
načení; e-e ~ hinaufgeben pou-
učení vydání.

beleibt tělnatý, tlustý,
otlylý.

Beleibt-heit tloušťka, těl-
natost, otylost; -sein = heit.

beleibigen (3.) uraziti koho,
dotknouti se koho, ublížiti
komu; 3. an der Ehre ~ uraziti
na cti koho n čest koho; 3. am
Körper ~ ublížiti komu na těle;
3. mit Wort o That ~ ublížiti
komu slovem n skutkem; -d
urážlivý(ě).

Beleidiger urážec, uráž-
ející, tupitel.

Beleidigung pohana, uráž-
ka, ublížení; wörtliche ~ uráž-
ka koho, ublížení komu slovem;
dotknutí se koho slovy; išt-
liche ~ ublížení komu skutkem.

beleihen (3. mít et.) nadati,
obdariti, obmysliti koho čm.

Beleihung udělení čeho;
dar.

Belesenheit sečtelost, zbě-
hlost ve čtení.

belesen; Schätze ~ šachty
ožebřikovati, do sachet dáti,
zavěsiti žebřiky.

beleuchten osvětlovati, o-
svítiti, ozářiti.

Beleuchtung osvětlení;
svítivo, světlo; öffentliche ~
veřejné osvětlení, veřejné
svítílny.

Beleuchtungs-anlage o-
světlovací zařízení; zarizo-
vání osvětlení; -dauer-tabelle
výkaz, tabulka o době n

trvání osvětlení; -gebür po-
platek za světlo n za osvět-
lení; -gegenständezenger
výrobce osvětlovacích před-
mětů, svítidel; -gegenständ-
-fabrik továrna na osvět-
lovací předměty, svítidla;
-installateur instalatér n pro-
váděč osvětlení; -kosten ná-
klad na světlo, osvětlení;
-kostenerfab náhrada nákla-
du na světlo; -material svi-
tívo; -materialien-händler
obchodník svítivem; -pau-
-schale výměrek n paušál na
světlo; -rechnung účet za
osvětlení n za světlo; -stoff
svítivo.

belesen(un)den (3.) mluvit
o kom jak; popsati koho jak;
zprávu dáti o kom; pomluvit,
oklevetiti, očerniti koho; sčlecht
belesunden v špatné pověsti,
špatné pověsti požívající,
očerněný; gut belesunden do-
bré pověsti se těšící, dobré
pověsti požívající, dobrou
pověst mající.

belieben ráčiti; míti zálibu
v čem, oblíbiti si eo; beliebt
oblíbený.

Belieben zá-, oblíba, li-
bost v čem; nach ~ dle libosti,
jak se líbí.

beliebig libovolný.

Beliebigkeit libovolnost.

Beliebigheit oblibenost.

belisten obelstítí, ošiditi,
napáliti koho.

Belistung obelstění, oši-
zení koho.

Belobung pochvala.

Belobungs-decret po-
chvalný dekret; -schreiben
list pochvalný, písemná po-
chvala.

belobbar odměnitelný.

belohnen (3.) odměniti koho,
odplatiti, nahraditi komu eo;
-d odměnný, odplatný; -de
(remuneratorische) Schemung od-
měnný(ě) dar(ování).

Belohnung odměna, od-
plata, náhrada; -der Anzeigen
odměna udavačská; ~ des
Bormundes odměna poruční-
kova; -en für Aufgreifung und
Einbringung von Verbrechen od-
měny za dopadení a dodání
zločinců, taglia.

Belohnungs-anweisung
poukaz odměny, poukázka
na odměnu; -gesuch žádost
za odměnu; -liste seznam
odměn; b-wert odměny hod-
ný, zasluhující.

belügen obelhati, přelhati
koho.

belustigen obveselovati,
baviti koho; sich ~ baviti se,
obveselovati se; -d zábavný.

Belustigung obveselení,
zábava; veselí; -en radován-
ky, kratochvíle; -s-verbod
zápověď zábav, radovánek,
kratochvílí.

bemächtigen sich (3-ě o
e-r Sache) zmocniti se koho,
čeho, uchvátiti koho, eo; za-
tknouti koho; med. chytati se
koho, zachvacovati koho, pokou-
šeti se o koho; die Angst hat
sich seiner bemächtigt úzkost jej
pojala.

Bemächtigung zmocnění
se, uchvácení; zatknutí.

bemalen pomalovati eo;
označiti eo.

bemängeln (et.) výtky či-
niti čemu, vytýkati nedostatky,
vady čemu.

Bemängelung výtka (vad,
nedostatků); ~ der Censurbe-
hörde an. výtky učiněné cen-
surním úřadem (odbornou ústár-
nou ve Vídni), výtky censurního
úřadu.

bemauern obezdití, obe-
hnati zdi eo.

bemautbar zmýtnitelný,
mýtebný; e-e ~e StraÙe silni-
ce mýtebná (na které lze ulo-
žiti mýto, na které lze za-
vésti mýto); e-e StraÙe ist ~
na silnici lze uložit mýto,
na silnici lze mýto zavésti,
silnici lze mýtem stížití.

bemauten zmýtniti, mýtem
stížití eo, uložit mýto na čem
(na silnici, na mostě), zavésti mýto
kde; e-e bemautete StraÙe silnice
zmýtněná, mýtem stížená.

Bemautung zmýtnění čoho;
uložení mýta kde; zavedení
mýta na čem.

bemerken patrný, pozoro-
vatelný, zřejmý; sich ~
maçet pozornost k sobě o-
braceti.

bemerken pozorovati, po-
střehnouti, shledati, zname-
nati eo; všimnouti si čoho;
podotknouti, připomenouti
eo; poznamenati, zazname-
nati si eo; et. im Protocoll ~
poznamenati, podotknouti
eo v protokole.

Bemerkten podotknuti, připomenuti, poznámka.

bemerkens-wert povšimnutí hodný, stojící za povšimnutí.

bemerklich = bemerkbar.

Bemerkung poznámka, připomenutí, připomínka; e-e ~ maßen doložití, dodatí, podotknoutí, prohoditi eo; učiniti poznámku; die ~ en ungeachtet lassen nevšímati si poznámek.

bemessen měřiti, vyměřiti, odměřiti, rozměřiti, ustanoviti.

Bemessung měření, vyměření, výměra; ~ e-r Steuer vyměření daně; ~ der Strafe vyměření, výměra trestu.

Bemessungsact vyměřovací spis; ~ amt vyměřovací úřad; ~ anstand vyměřovací závada; ~ antrag vyměřovací návrh, návrh na vyměření; ~ behelf vyměřovací pomůcka a doklad; ~ bogen vyměřovací arch; ~ document vyměřovací doklad; ~ grundlage vyměřovací základ; základ vyměření a předepsání (daně a poplatku); ~ journal vyměřovací denník, žurnál; ~ nachweisung průkaz vyměřovací; ~ organ orgán, úřad, úředník vyměřující a předepisující (daně a poplatky); ~ periode vyměřovací období; ~ recht právo vyměřovací; ~ rüchstand nedoměrek.

bemittelt zámožný, mohovitý, majetný.

bemörteln maltou poházeti, omítnouti.

bemühen (S.) namáhati, obtěžovati, zaneprázdniti koho; sich ~ namáhati se, snažiti se; sich um et. ~, um et. bemüht sein usilovati, vynasnažiti se, pracovati, bráti se o; sich für S. um et. ~ snažiti se, pracovati oš pro koho.

Bemühen námáhání, úsilí, snaha.

Bemühung námaha, úsilí, snaha; ~ s-gebür odměna za námahu a za práci.

bemüßigen (S.) donutiti, přiměti, zavázati koho k čemu. **benachbaren** sich přijíti v sousedství koho, státi se sousedem koho.

benachbart sousední; vedlejší; ~ e Gerichte deselben Oberlandesgerichtsprengels sousední, sousedící soudy v obvodu téhož vrchního soudu; ~ e Werte blízké hodnoty.

benachrichtigen S. von et. zpravití koho, dáti zprávu a vědomost koho, uvědomiti koho o čem, oznámiti koho eo.

Benachrichtigung oznámení čeho koho, uvědomění koho o čem; ~ von der Cession oznámení postupu, cesse; wiederholte ~ vzkazování; ~ für den Absender unbestellbarer Sachpostsendungen zpráva pro odeslatelce nedoručitelných zásilek pošty povozné.

Benachrichtigungs-brief, ~ schreiben návštěvní list; ~ gebür poplatek za zpravení, za návštěví.

benachtheiligen (S.) uskoditi, ukřivditi, ublížiti, činiti újmu, škoditi komu; býti na újmu komu, zkracovati koho.

Benachtheiligung újma, zkrácení, zkracování.

benagen hlodati, ohryzti eo. **benedeten** žehnati.

Benedictiner Benediktin; ~ kloster klášter benediktinský; ~ mündh benediktin; ~ nonne benediktinka; ~ orden řád benediktinský, Sv. Benedikta.

Benediction požehnutí. **Beneficiarius** obročník.

Beneficien - verleihung propůjčení, udělení obročí duchovního, (beneficia).

Beneficium dobrodíní, výhoda; církevní obročí.

benennen (S-m o e-r Sache et.) bráti, vzíti, odniti koho eo; zbaviti, sprostiti koho n eo čeho; S-m e-n Irrthum ~ vyvésti koho z bludu, z omylu; sich ~ chovati se, počínati si, jednati jak; sich nach dem Gesetze ~ (za)chovati se dle zákona, jednati dle zákona.

Benennen chování, jednání, počínání si; unanständigeg ~ neslušné chování a si počínání.

benenden (S. um et., S-m et.) záviděti, nepřáti komu eo; ~ d závistivý; ~ s-wert, ~ s-würdig závidění hodný.

Benennung závidění čeho komu.

benennbar pojmenovatelný.

benennen (po)jmenovati, naz(ý)vati koho n eo; ustanoviti, určití koho k čemu n zač; benannt jmenovaný, označený, zmíněný.

Benennung název, pojmenování, jméno; ~ des Autors jmenování n označení auktora; ~ des Vermundens navrzení koho za poručníka; ~ der Ware označení a pojmenování zboží.

benetzen smočiti, omočiti, namočiti, smáčeti.

Benovolenz blahosklonnost, vřidnost, ochota, přízeň.

Benner-macher hotovitel košatin.

Benommenheit, **Benommensein** ztuhlost, ztrnulost, zmalátnělost.

benötigen (et.) potřebovati čeho; e-e zur Beweisführung benötigte Urkunde listina potřebná k důkazu; et. wird benötigt jest potřebí a třeba čeho.

benutzbar upotřebitelný. **Benutzbarkeit** upotřebitelnost.

benützen, **benutzen** (et.) (po-)užiti, (po)užívati, upotřebiti čeho; zužitkovati, vykořistiti eo; těžiti z čeho; die Gelegenheit ~ (u)chopiti se příležitosti; et. zu et. ~ užiti čeho k čemu; ein rechtskräftiges Urtheil ~ použití právoplatného rozsudku; für Cultuszwecke ~ použití k náboženskému účelu.

Benützung, **Benutzung** upotřebení, užívání, (po)užití;

~ von Gewässern užívání, upotřebení, (po)užití vod.

Benützungs - bewilligung povolení k (po)užívání n k upotřebení; **~consens** = **~bewilligung**; **~frist** lhůta k použití; **~recht** právo (po)užívání, právo užívání čeho.

Benzin benzin; **~fabrik** továrna na benzin; **~rectification** čištění benzínu.

Benzoë benzoë; **~harz** pryskyřice benzoová, benzoë; **~säure** kyselina benzoová; **~säurefabrik** továrna na benzoovou kyselinu.

Benzoïnjäurefabrik továrna na benzoïnovou kyselinu.

Benzolfabrik továrna na benzol.

beobachten (et.) pozorovati co, hleděti, zřítí na; bedliv býti, šetřiti, dbáti čeho, zachovávatí co; e-e **~frist** ~ lhůty bedliv býti; zu **~de Grundsätze** pravidla (zásady), jichž nutno dbáti n šetřiti.

Beobachter pozorovatel.

Beobachtung pozorování čeho, zřetel na; zachovávaní, šetření čeho; unter ~ aller Umständen přihlížeje (-ic, -ice) ke všem okolnostem; ~ der Gegenseitigkeit šetření n zachovávaní vzájemnosti; es steht an der ~ der Gegenseitigkeit vzájemnosti není dbáno n šetřeno; vzájemnost není zachována; ke vzájemnosti se nehledí.

Beobachtungsgabe pozorovací nadání; **~jahr** rok po-

zorovací; **~ort**, **~posten** pozorovací místo n stanice.

beordern (3. zu et.) ustanoviti, určiti, zříditi koho k čemu; uložiti, přikázati, naříditi komu co; zu et. beordert werden určen býti k čemu; 3. ist zu et. beordert někomu jest něco nařizeno, přikázáno; 3. zu sich ~ obeslati koho; 3. nach e-m Orte (hin) ~ vyslati koho kam.

Beorderung příkaz; ustanovení, zřízení; obeslání; vyslání.

befählen (et.) koly opatřiti, okolovati co.

bepflanzen (et.) osázeti co čim.

Bepflanzen, Bepflanzung der Straßen (mit Bäumen) osazování silnic stromy; (vy-)sázení stromů podél silnic.

bepflastern (et.) (vy)dlážditi co; náplast přiložiti na.

Bepflasterung dlažba, (vy-)dláždění.

bepflöden koliky opatřiti, okolikovati co.

bepflügen (z)orati, zorávati co.

bepfosten opatřiti fošnami n vesejemi co.

bepropfen u-, zap(áv)ati co; roubovati, štěpovati co.

bepriinden (3.) dáti n uděliti komu obroči n prebendu.

bepflanzen plánkami n prkny o-, přehraditi.

bequartieren (3.) ubytovati koho kde (u koho).

Bequartierung ubytování.

Bequartierungs-commissär ubytovací komisař; **~fond**

fond ubytovací; **~gebür** poplatek za ubytování; **~gelber** ubytovné; **~pauschale** výměrek n úhrnek n paušál ubytovací.

bequem pohodlný; příhodný, přiležitý.

bequemem upravití, zaříditi co dle čeho; přizpůsobiti co k čemu; sich ~ učiniti si pohodlí; sich zu et. ~ při-, svoliti k čemu; podvoliti se, podrobiti se čemu; sich nach et. ~ spravovati se, říditi se čim.

bequemlich pohodlný (-ě).

Bequemlichkeit pohodlnost, pohodlí; přiležitost, příhodnost; jede ~ einräumen poskytnouti všecko pohodlí.

berainen omeziti, obmeziti, ohraničiti.

berathen (et., též über et.) raditi se oš n o čem; 3. ~ raditi komu; raditi se s kým; **~de Stimme** poradní n poradný hlas; **~des Organ** poradný orgán; **~des mund begutachtendes Organ** orgán poradný a posuzující n dobrá zdání podávající.

berathschlagen sich (mit 3-m über et.) raditi se s kým oš; **~d** poradný.

Berathschlagung porada, úrada, potaz.

Berathung porada, úrada; et. in ~ zřeten raditi se o čem; e-r Abstimmung vorausgehende ~ porada před hlasováním.

Berathungs-protocoll poradní protokol; zápis o poradě n porady; **~saal** poradní sál; **~stimme** poradní

n poradný hlas; **~zimmer** poradní světnice.

berauben (3.) oloupiti, obrabiti koho; zbaviti koho čeho; připraviti koho oš; odniti komu co; sich e-r Sache ~ zbaviti se čeho; **beraubt sein** des Gebrauches der Vernunft zbaven býti rozumu; **beider Beine** beraubt beznohý.

Beraubung der persönlichen Freiheit zbavení osobní svobody, připravení o osobní svobodu; **~e-s Grabes** vyloupení hrobu.

beräumen hor. hrůžige Gefestinstücke ~ odraziti n odtrhnouti kusy skály.

berauschen sich op(oj)iti se; **~d** opojný; **berauscht** opojený, opilý.

Berauschung opojení, opilost; in ~ v opojení, ve zmámení smyslu, jsa (-ouc, -ouce) opojen (-a, -o, -i, -y, -a).

Berberis-beere bobule dřívěštalová, dřívěštalka; **~rinde** kůra dřívěštalová; **~wurzel** kořen dřívěštalový.

Berberisbeere dřívěštal.

Berberisstrauch dřívěštal.

berechnen vypočít(áv)ati, vypočísti, spočítati; e-n Plan ~ sestaviti (si) plán; sich mit 3-m ~ (s)účtovati se s kým; vyrovnati se n vypořádati se s kým; **Geld** ~ počítati n spočítati peníze; zu **Gelde** ~ spočítati v penězích; e-e **~frist** ~ počítati lhůtu.

Berechnung súčtování, vý-

počet; ~ e-r říst počítání n vypočítání lhůty.

Berechnungs-commission sčítovací komise; **-protocoll** sčítovací protokol; **-schlüssel** klíč početní; **-weise** způsob výpočtu n výpočetní.

berechtigen (3. zu et.) oprávniti, zpřinocniti koho k čemu.

Berechtigter(r) oprávněný (-ec).

Berechtigung oprávnění, právo, oprávněnost.

Berechtigungs-grund důvod oprávnovací; **-urkunde** oprávnovací listina; **-zeugnis** vysvědčení oprávnovací.

bereden (et.) mluvití o čem; rokovati, raditi se o čem; říst mit 3. ~ raditi se, rokovati, jednati s kým o čem; ř. ~ přemluvití, přesvědčiti koho; o-balamutiti koho; ř-m et. ~ namluvití komu co.

beredsam, beredt výmluvný, výřečný.

Beredsamkeit výmluvnost.

beregt zmíněný, dotčený.

Bereich obor, obvod, okruh, okres; působišť; pravomoc, příslušnost; dosah; im e der Gemeinde v obvodu obce; přen. význ. pokud se týče obce; das liegt im ~ ř-r Macht to jest v jeho moci.

bereichern (3. mit et.) obohatisi koho čím; říst ~ obohatisi se; říst auf Kosten 3-s ~ obohatisi se na útraty koho.

Bereicherung obohacení.

Bereicherungs-gebür poplatek z obohacení; **-klage**

žaloba z obohacení; **-mittel** prostředek obohacovací.

bereinigen (na čisto) vypraviti; do pořádku uvéstí, uspořádati co.

Bereinigung uspořádání čeho; **-s-commission** komise k prozkoumání státních účtů.

berreisen (et.) cestovati kde, kudy, po čem; projiti co; obejiti, objezditi, objížděti co; bereiřt zjezdily, zcestovaný.

berreit (3. zu et.) hotov(ý), připraven(ý), přichystán, přichystaný k čemu; et. ~ halten misti co pohotově; ~ stehen, říst ~ halten býti připraven n pohotově; říst zu et. ~ mađen pripraviti se, přichystati se, hotoviti se k čemu; ~ sein hotov n ochoten býti; říst zu et. ~ erklären prohlásiti se ochotným k čemu (n s inf.); projeviti ochotu k čemu.

berreiten 1. připraviti, přichystati; (z)hotoviti, dělati; Arzneien ~ pripravovati léky; Schwierigkeiten ~ působiti n činiti nesnáze, vaditi, překážeti čemu. 2. e-e Gegend ~ jezdití (koňmo) po krajině; berreiten jízdný; říst beritten mađen opatřiti si koně.

Bereiter připravovatel, zhotovovatel; pojezdny; štolba, podkoni; řístřilčřer ~ knižecí pojezdny.

berettfertig ochotný, úslužný.

Bereithaltung (der Pferde zc.) pohotovost (koní atd.).

Bereitschaft hotovost, pohotovost k čemu; (vojenská)

hotovost; in ~ pohotově; et. in ~ halten o haben míti pohotově n připraveno co; **-s-zulage** přídavek hotovostní.

Bereitug příprava; **-s-art, -s-weise** způsob přípravy.

bereitwillig ochoten, ochotný, úslužný; aav. ochotně, úslužně, rád.

berennen (et.) pykati, litovati, želeti čeho.

berennswert politováníhodný.

Berg hora, vrch; e hory, doly; taube e hornina jalová; kámen; alle e verpředen slibovati hory doly; mit et. hinter dem ~ halten skrývati co; tajiti se s čim

berg-ab, -abwärts dolů, s hory, s kopce; **-an** nahoru; **-auf(wärts)** viz **-an**; **-über** přes hory; **-unter** viz **-ab**.

Berg-abhang horská stráň, horský svah, horské úbočí; **-ader** horské pole; **-ader** rudná žíla; **-akademie** horní akademie; **-alaun** kamenec; **-amt** horní n báňský úřad; **-angelegenheit** horní věc n záležitost; **-arbeit** horní práce; **-arbeiter** horník, horní dělník, havíř; **-art** hornina; **-b-artig** na způsob hory, podobný hoře; **-arzt** horní lékař; **-aiste** horská modř; **-aspirant** horní aspirant; **-balsam** nafta; **-bau** horní dílo; hory; důl, báně; dolování, hornictví; **-bau** (be)treiben o řístřen těžiti,

dolovati; **-bauactiengesellschaft** horní akciová společnost; **-bauaufseher** dozorce horní; **-baubeamte(r)** horní úředník; **-baubehörde** horní úřad; **-bauberechtigung** právo dolovací; **-baubefchränkung** omezení dolovací; **-baubestřer** viz Bergwerksbestřer; **-baubetrieb** provozování hor, dolování; **-baubetrieb-befchränkung** omezení dolování; **-baubetriebsleiter** správce závodu n díla horního; **-baudienstbarkeit** horní služebnost; **-baufond** horní fond; **-baufristung** poklid v dolování; zastávka v dolování, přerušeni dolování; **-bau-gemeinschaft** závodnictvo horní; těžířstvo; **-baugenossenschaft** společenstvo horní n báňské; **-baugefellschaft** společnost horní n báňská; těžířstvo; **-baugewerbe** živnost horní; **-baugewerkschaft** viz Berggewerkschaft; **-bau** u. **Hütten-gewerkschaft** horní a hutní závodnictvo; **-baukosten** náklad horní; **-baukunde** nauka o hornictví, horoznalství; **-baufundiger** horní znalec; **-baufunft** umění hornické; **-bauschule** hornická n horní škola; **-bauunternehmer** těžíř, horní podnikatel; **-bauunternehmung** podnikatelstvo horní, těžárství, těžířstvo; **-bauverbot** záповěd dolovací; **-bauverleibung** úđěl n propůjčení hor; **-bauehent** hor-

ní desátek; **-banzehentenschädigung** náhrada horního desátku; **-beamte(r)** horní úředník; **-bedarf** horní potřeby; **-behörde** horní úřad; **b.-behördlich** z horního úřadu po-ⁿ vycházející; horním úřadem vydaný; ^{adv.} od horního úřadu, horním úřadem; **b.-behördliche Verfügung** opatření horního úřadu; **b.-behördliche Verfügungsurkunde** propůjčovací list(ina) horního úřadu; **-belehnung** propůjčka horⁿ horní; **-belehnung erteilen** udělití horní propůjčku; **-belehnungsbrief** list na horní propůjčku; **-betrieb** viz **Bergbaubetrieb**; **-blau** horská moř; **-braun** umbra; **-brief** horní list; **-bruderlade** pokladna bratrská (hornická); **-bruderladens-bermögen** jmění (hornické) pokladny bratrské; **-buch** horní kniha; **-Buchführung** zapisování do knih horních; **-buchauszug**, **-buchextract** výpis z horní knihy; **-cameralgefes** kamerální zákon horní; **-cameraltaxe** kamerální poplatek z hor, výsostní taxaⁿ poplatek horní; **-cameralwissen-schaft** nauka o horním politickém hospodářství; **-candidat** kandidát n čekaneč horní; **-casse** pokladna baňskáⁿ horní; **-commissär** horní komisař; **-commissariat** horní komisařství; **-dienst** služba horní; **-direction** horní ředitelstvoⁿ ředitelství; **-director** horní ředitel; **-district** obvodⁿ okres horní; **-disziplin** kázeň horní; **-eigenthum** horní majetekⁿ vlastnictvíⁿ právo; **-eigenthümer** majitelⁿ vlastník hor; **-enge** průsmyk (horský), soutěska (horská); **-entien, -entitäten** horní tělesaⁿ objekty; **-erfordernis** = **Bergbedarf**; **-erz** chudá rudovina, ruda; **-expectant** horní čekatelⁿ nápadník; **-fach** odbor horní; **-fahrer** horní kontrolor; **-fall** spadlina hory; shrnutí dolu; **-farbe** okr, ochra; **-farbmühle** mlýn na okrⁿ ochru; **b.-fertig** sešlý při horách; **-feste** ochranná skála, ochranník; **-fett** kamenný olej, nafta; **-finanzgefes** finanční zákon horní; **-fleden** osada horskáⁿ hornická; **b.-frei** **b.-freier Grund** pozemek, kde každý může kutati, dolovati; **ein Grund ist b.-frei** na pozemku může každý kutati, dolovati; **-freiheit** svoboda kutací, svoboda dolovací, horní; **-frohne** desátek horní; **-fuhr** dovoz, potah horní; **-fuhrer** horský průvodce; **-fuhrerbuch** knížka horského průvodce, knížka průvodčí; **-fuhrerordnung** řád horských průvodců; **-fuhrwesen** horní vozatajství; **-gebrauch** zvyk horní; **-gefälle** důchodⁿ výnos horní; výtěžek horní; **-gelb** žlutá hrudka, žluť horská; **-gericht** soud horní; **-ge-**

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přečetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li její česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přízpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Mistopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivec bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jediné prostředky k dosažení všestranného vzdělání a spíše nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vskutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte **Ottův Slovník naučný** k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. **Ottův Slovník naučný** je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a obdřejte i všude doporučujte jen **Ottův Slovník naučný**, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„**Ottův Slovník naučný**“ vychází v seš. o 40—48 str. **Cena sešítu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešítů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Všeckeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též na měsíční splátky.

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottův v Praze.

richtsadvocat horní advokát; **-gerichtsbarkeit** horní soudnictví; **-gerichtsordnung** soudní řád horní; **-gerichtssitzung** zasedání soudu horního; **-gerichtsubstitut** zástupce n. náměstek soudu horního; **-gerichtssubstitution** soudní substituce horní; **-gerichtsversammlung** schůze soudu horního; **-geschworener** horní přísedný; **-gesetz** zákon horní; **-gesetzbuch** zákonník horní; **-gesetzgebung** zákonodárství horní; **-gestift** nadání hornické; **-gewerke** těžař, těžšíř; horní závodník; **-gewerkschaft** (horní) těžařstvo, těžšířstvo; **-gewohnheit** zvyk n. obyčej horní; **-gipfel** vrchol hory; **-gold** horní n. důlní zlato; **-grenze** horní pomezí, meze; **-grube** důl, hory, báně; **-halde** (jalová) halda, (jalový) odval (kamení); **-handel** horní obchod, obchod horními výrobky; **b-hart** neroztavný, neroztavitelný; **-hang** = **-abhängig**; **-harz** horní klej, horní smola, asfalt; **-hauer** havíř, horník, horní dělník; **-hauptmann** horní n. báňský hejtmán; **-hauptmannschaft** horní hejtmanství; **-hauptmannschaftscasse** pokladna horního hejtmanství; **-haus** havířna; **-herr** horní pán, majitel n. pán hor; **b-hoch** vysoký jako hora; **-holz** důlní dříví; **-hunt** důlní vozík; **-und Güttenwerkscasse** pokladna horní a hutní; **-ingenieur** horní inženýr; **-ingenieurcorps** sbor horních inženýrů; **-inspector** horní inspektor; **-joch** sedlo horské, proluka horská; **-junge** horní chlapec n. synek; **-kittel** hornice; **-kleid** hornický oblek n. oděv; **-Kluft** rozsedlina horská; **-Knappe** horník, horní dělník, havíř, kovkop; **-Knappchaft** hornictvo, horníci; horní bratrstvo; **-Knappchaftscasse** bratrská pokladna (hornická); **-Knappchaftscassenvorsteher** přednosta bratrské pokladny (hornické); **-Knecht** horník, horní dělník; **-Kohle** kamenné uhlí; **-Kreide** křída skalní; **-Kupfer** měď horní n. důlní; **Kurz** horní kuks, podíl, třída, tříže; **-Lichter** látro (mítra) horní; **-Laud** hornatina, horská krajina; **b-Laufen** těžiti, dolovati; **b-Läufig** po horníku, hornicky; **-Leder** horní kůže (plovoucí asbest); hornická kůže (část oděvu); **-Lehen** léno horní; **b-Lehensbefugnt** oprávněný uděliti léno horní; **-Lehensbehörde** horní úřad lenní (úřad udávající horní propůjčku); **-Lehensfähigkeit** způsobilost k lénu hornímu; **act** oprávněnost uděliti horní propůjčku; **pass.** způsobilost nabyti horní propůjčky; **-Lehenssteuer** taxa z horních propůjček; **-Lehensträger** majitel léna horního, horní lenník; **-mann** havíř, horník, kovkop; **b-männisch** po horníku, hornicky; **-mannschaft** horníci, hornictvo; **-mann-**

stand stav hornický; **-materialien** horní potřeby; **-meister** horní mistr, naddůlní; horní a báňský správce; **-mittel** hornina nerostná; jalový úložek, (jalové) mezihorstvo; **-naphtha** zemská směla, skalní olej, živice; **-oberamt** vrchní úřad horní; **-ökonomie** horní hospodářství; **-öl** kamenný olej, petrolej; **-ordnung** horní řád; **-b-ordnungsmäßig** řádu hornímu vyhovující; **aav.** dle horního řádu; **-pech** asfalt; **-personale** horníci, hornictvo; **-physicus** horní lékař; **-platte** horská planina; **-polizei** policie horní; **-b-polizeilich** horně policejní, policie horní se týkající, policií horní vydaný, od policie horní vyšlý; **-b-polizeiliche Verfügung** policejní opatření oboru horního, opatření policie horní a oboru horního; **-privatrecht** soukromé právo horní; **-probierer** zkoušeč horní; **-probiß** (horní); **-product** horní plodina, výtěžek, výrobek; **-productenauweis** výkaz horních výtěžků; **-proceß** rozepře, spor, proces horní; **-proceßlehre** nauka o horním sporu a řádu pro spory horní; **-quelle** pramen horský; **-rath** báňská, horní rada; horní, báňský rada; **-rechnung** horní účty; **-recht** právo horní; **-b-rechtlich** horně právní, po horním právu, dle horního práva; **-b-rechtlicher** Senat horní senát; **-rechts-**

lehrkanzel učitelská stolice práva horního; **-regal** horní regál, horní výsost; **-regalilität** horní regalita; **-b-regalitätsmäßige** Abgabe horní dávka regální; **-register** rejstřík horní; **-reservat** výhrada horní, vyhrazené právo horní; **-revier** horní okres, obvod, okruh, revír; pánev; **-revierbeante(r)** úředník horního okresu a revíru; okresní a revírní úředník horní; **-richter** horní soudce; **-rolle** jalová sýpka; **-rüden** hřbet n čeren horský; **-sache** horní věc n záležitost; **-saft** asfalt; **-salz** kamenná n skalní sůl; **-schade** horní škoda; **-scheitdung** rozhraní horských terasů, ložisko mezi rozličnými terasami; **-scheitel** témě n vrchol hory; **-schicht** vrstva horská, sloj; **-sichta**, řádná práce; **-sichtmeister** sichtmistr; **-schlag** horské pole; **-schmied** horní kovář; **-schmiede** horní kovárna; **-schreiber** horní písař; **-schuld** dluh horní; **-schule** horní, hornická škola; **-schüler** žák hornické školy; **-schutz** = Bergesse; **-segen** výnos, zdar hor; **-seil** lano horní; **-senat** horní senát; **-silber** horní a důlní stříbro; **-stadt** horní město; **-steiger** důlní, poddůlní; **-stift** nadání hornické; **-stollen** štola; **-straße** horská silnice, cesta; **-straße** pohoří; **-strom** (horská) by-

střina; **-stufe** nerost pomíšený jalovinou; **-sturz** sesutí hory; **-sucht** chronická otrava kovy (memoc horní); **-suchen** horstvo; **-talg** živice; **-technik** horní technika; **-theer** horní a skalní a minerální dehet; **-theil** horní díl, podíl na horách; **-b-tief** nesmírně hluboký; **-torf** horská rašelina; **-tracht** hornický kroj; **-trümmer** zříceniny hor; **-b-üblich** po hornicku, hornickým způsobem; **-uniform** hornická n horní uniforma, hornický stejnokroj; **-urbar** desátek, urbura horní; **-urtheil** rozsudek horního soudu; **-verfaß** základka; **-verfassung** základka; **-verfeßer** zavázeč, zakládač; **-b-verständig(r)** znalec horní; **-b-verwalter** horní správce; **-b-verwaltung** horní správa; **-b-verweßer** = **-b-verwalter**; **-b-Verspann** příprěž horská; **-b-Ver sprung** výstupek horský; **-b-vyspa**; **-b-wachs** horní a zemní vosk, ozokerit; **-wald** horský les; **-wall** horní val; skalní násep; **-wand** stěna horská; **-b-wand** hor. batoh, hlyba skály; **-b-wart** dozorce, zkoušeč kovů; **-b-wasser** horská voda, bystrina; **-weg** horská cesta; cesta k dolu; **-b-weide** horská pastvina; **-b-werk** hory, doly, bane, horní závod, dílo horní, důl; **-b-werksabgabe** horní daň, dávka; **-b-werksadministration** horní správa; **-b-werksadministrationscasse**

pokladna horní správy; **-b-werksantheil** viz **-Bergtheil**; **-b-werksbahn** dráha horní a důlní; **-b-werksbahn-baubewilligung** povolení stavby horní dráhy; **-b-werksbeante(r)** horní a báňský úředník; **-b-werksbedarf** horní potřeby; **-b-werksbedienete(r)** horní zřízenec, služebník; **-b-werksbelehnung** horní propůjčka; **-b-werksbesitzer** majetník hor, horní pán; **-b-werksbetrieb** dolování, těžení, závod horní; **-b-werksconcession** horní propůjčka n koncese; **-b-werksconcession** - **-b-Verleihung** udělení horní propůjčky n koncese; **-b-werksdistrikt** = **-b-distrikt**; **-b-werksenthum** vlastnictví n právo horní, právo k horám; majetek horní; **-b-werksenthümer** pán n majetník hor; **-b-werks-eisenbahn** železnice horní; **-b-werkszeugnis** viz **-b-werksproduct**; **-b-werksfrohe** horní desátek; **-b-werksgebrauch** zvyk n obyčej horní; **-b-werksgerechtjame** oprávnění horní; **-b-werksgefellshaft** viz **-b-angefellshaft**; **-b-werksgläubiger** horní věřitel; **-b-werksgut** statek horní, hory, doly, bane; **-b-werks-hunt** důlní vozík; **-b-werks-** **-b-hypothekbuch** horní kniha hypoteční; **-b-werksindustrie** horní průmysl; **-b-werksinspektion** dohlídka n dohled horní n na hory; **-b-werksinspektion** durch die Bergbehörde dohlídka n dohled horního úřadu na hory;

-**werkskosten** = **baufosten**; **-werksfunde** viz **baufunde**; **-werksleitung** správa horní; **-werksmaschine** horní stroj; **-werksmaß** míra horní; **-werksmaßdurften** potřeby horní; **-werksobject** hory, doly, bane, důl; **-werksordnung** řád horní; **-werksproduct** plodina, výtěžek, výrobek horní; **-werksproductenhändler** obchodník horními výrobky; **-werksproducten-verschleiß** prodej horních plodin a výtěžků a výrobků; **-werksproducten-verschleißamt** úřední prodej plodin a výtěžků a výrobků horních; **-werksproducten-verschleißcasse** pokladna úředního prodeje horních plodin a výrobků; **-werksproducten-verschleißdirection** ředitelství prodeje horních výtěžků a výrobků; **-werksproducten-verschleißdirectionscasse** pokladna ředitelství prodeje horních výtěžků a výrobků; **-werksproducten-verschleiß-factori** skladiště horních plodin a výtěžků; **-werksregalität** regalita a výsost horní; **b.-werksreich** bohatý a hojný banešmi a doly; **-werksfache** horní věc a záležitost; **-werksprengmittel** horní skladiště traskavin; **-werksstener** horní daň; **-werkssteich** horní rybník; **-werksunternehmer** dolovník, podnikatel horní, těžař; **-werksunternehmung** podnik horní; **-werksverfah-**

ung ústava horní; **-werksvergleich** horní narovnání, smír horní; **-werksverlag** záloha, přiděl horní; náklad na těžení; **-werksverlags-schuld** dluh ze záloh, přidělů horních; dluh z nákladů na těžení; **-werksverleihung** propůjčení hor; **-werksverleihungsbehörde** úřad propůjčující hory, doly; **-werksverleihungsrecht** horní právo propůjčovací; **-werksvermögen** jmění horní; **-werksverpändiger** horní znalec; **-werksvertrag** smlouva a úmluva horní; **-werksverwandte** horní zájemci, zájemníci, účastníci; **-werksvorrichtungen** horní zařízení; **-werksweg** cesta těžební; **-werkswissenschaft** = **baufunde**; **-werkszugehör** příslušenství hor; **-werkswech** účel dolu; **-wesen** hornictví; **-wesenseleve** hornický elev; **-wesenadministrations-casse** pokladna horní správy; **-wetter** důlní větry a vzduch; **-wirtschaft** horní hospodářství; **-wissenschaft** = **baufunde**; **-zehent** desátek horní; **-zehententschädigung** náhrada za horní desátek; **-zehententschädigungs-commission** komise pro náhradu za horní desátek; **-zehente(r)** přijímač horního desátku; **-zehentgenuß** požitek horního desátku; **-zin** horní cínovec; cín (samorodý); **-zinnober** samorodá a skalní rumělka. **Berge** - **förderungsstrecke**

jalová chodba a střída; **-lohn** odplata a odměna za uschování; odměna za zachránění věci při ztroskotání lodi.

bergen (S. vor 3.) chrániti koho před kým a od koho; **siß** - chrániti se čeho.

Bergung zachraňování; **-s-arbeit** práce zachraňovací (při povodni atd.)

Bericht zpráva, návěští, oznámení; **Saluta nach** - **honorata** dle návěští; **e-n** - **abfordern** o **verlangen** žádati zprávu; **e-n** - **einholen** opatřiti si o čem zprávu; **e-n** - **über** et. **erstatten** dáti, podati zprávu komu o čem; **- auf Um-schlag über** e-e **Rein-schrift** des **Acten-verzeichnisses** unter **Anschluß** der (o **Sammt** dem) **verzeichneten** **Acten** zpráva na rubu seznamu spisů na čisto opsaného, se spisy seznámenými.

Bericht-erstatter zpravodaj; **-erstattung** podá(vá)ní zprav(y), zpráva; **zur** **erstattung** (übermitteln o **ein-senden**) (zaslati), aby podána byla zpráva a aby podal (-a, -o, -i, -y, -a) zprávu (o čem); **zur** **un-ständlichen** **erstattung** unter **An-schluß** der **ein-schlägtigen** **Acten** aby byla podána zevrubná zpráva a byly připojeny příslušné spisy a aby podal (-a, -o, -i, -y, -a) zevrubnou a připojil (-a, -o atd.) příslušné a vztahné spisy a aby připoje příslušné spisy podal zevrubnou zprávu (o čem); **-geber** zpravodaj; **b.-mäßig** ve způsobě zprávy,

jako (žto) zpráva(u); **-schrei-ben** písemná zpráva.

Berichts-beilage příloha zprávy; **-brief** písemná zpráva; **list** se zprávou; návěští; **-entwurf** náčrtek zprávy; **-rubrik** zpráva na rubrice.

berichten (S. über et.) zpraviti koho, dáti zprávu, podati zprávu komu o čem, oznámiti komu co.

berichtigen (et.) opravit, opravovati co; uspořádati co; zapravit, vyrovnati, zaplatiti co; **berichtigt** zaplacený, zapravený atd.

Berichtiger oprávec, opravovatel.

Berichtigung oprava, opravení; uspořádání; zaplacení, zapravení; **- von Druck-fehlern** u. **Unrichtigkeiten** oprava tiskových chyb a nesprávností; **- des Thatbestandes** oprava skutkové povahy; **- verlangen** žádati (za) opravu čeho.

Berichtigungs-art způsob opravy; způsob zapravení; **-budget** opravný budžet; **-note** žel. opravný lístek, opravné oznámení; **-tele-gramm** opravný telegram; **-verfahren** opravné řízení. **berichtlich** **vorlegen** (et.) předložiti co se zprávou; **die An-zeige** - **erstatten** oznámiti (co) zprávu.

beriefeln svlažovati, zavodňovati, zalévati.

Beriefelungs-anlage zřízení zavodňovací, zavlažovací; **-canal** zavodňovací

stoka; **-graben** zavodňovací strouha; **-Kühlapparat** chladicí sprchový; sprcha; **-maschine** stroj zavlažovací; **-methode**, **-system** způsob, metoda, systém zavlažovací.

berinden sich korou se pokrytí n obrůsti; berindetes Holz dříví s korou.

berinnen řinouti po čem; von Blut berinnen krví zbrocený, skropený.

beritt pojezdňý okres; okres pojezdňého n jízdňého dozorce.

beritten viz bereiten.

Berkan barchan, barchent.

Berliner-blau berlínská modř; adj. **b-blau** modrý jako chrpa; **-roth** berlínská červeně.

Berne odval, ústupek, berma; (pruh země mezi patou náspu a vrchní hranou výkopu); **-e** Dammes lavice n stupnice hráze.

Berner Verzeichniß ber Telegraphenämter bernský seznam telegrafních úřadů.

Berstein jantar; **-alabaſter** bílý jantar; **-arbeit** práce z jantaru; **-drechsler** jantarník, soustružník jantaru; **-firnis** pokost jantarový; **-handel** obchod jantarem n výrobky jantarové; **-industrie** průmysl jantarový; **-lack** lak jantarový; **-masse** jantarová hmota, masa; **-öl** jantarový olej; **-waren** zboží jantarové; věci n předměty z jantaru;

-warenfabrik továrna zboží jantarového.

berstein(e)(r)n jantarový. **beroden** (et.) osek(áv)ati, otes(áv)ati, (o)klestiti co; o-kop(áv)ati co.

berohren (et.) (vy)rákosovatí, orákositi co.

berosten pokrytí se rží, (z)rezavětí, (z)rezovatětí.

bersten puknouti, rozpuknouti se, praskati, trhatí se, protřhnouti se, provaliti se; vor lachen ~ smíchem puknouti.

berüchtigen (3.) rozkřičeti, roznéstí, hanobiti, pomlouvati koho; berüchtigt vy-, rozkřičený, pověstný; líbel berüchtigt zlopestvný.

berüden (3.) oklamati, obelstíti, ošiditi, ošáliti, omámiti koho; předpadnouti, překvapiti, uchvátiti, okouzlití koho; sich ~ lassen dáti se obelstíti, omámiti; sednouti na vějičku; e-n Vogel ~ ptáka do tenat chytiti.

berücksichtigen (et.) přihlížeti, hleděti, zřítí, zřetel míti k čemu; všimati n povšimnouti si, dbáti čeho.

Berücksichtigung přihlížení, hledění, zřetel, brání ohledu k čemu, ohled na; in ~ der Umstände přihlížeje (-ic, -ice) k okolnostem; in ~, daß... vzhledem k tomu, že...

berücksichtigungs-wert, **-würdig** hodný zřetele n povšimnutí n pozorou.

Verückung ošálení, obelstění; omámení, okouzlení.

Beruf povolání, poslání, určení; stav; náklonnost, chuť k čemu.

berufen (3.) povolati, zavolati koho; 3. zu sich ~ obelstati koho; e-e Eignung, Berufung ~ svolati schůzi n shromáždění n hromadu; 3. zu e-m Amte ~ povolati koho k úřadu n v úřad; sich auf 3. e et. ~ odvolávati se na koho n co, dovolávati se koho, čeho, dokládati se koho, čeho, táhnouti se na; sich zur höhern Instanz ~ odvolati se k vyšší stoličce, stěžovati si u vyšší stoličce; sich auf e Post ~ us. odvol(áv)ati se na položku; zu et. ~ sein býti povolán n oprávněn k čemu; berufen povoláný; oprávněný; vykřičený, pověstný; ein Feind ist zur Erhaltung der Anstalt ~ fond určen jest, aby vydržoval ústav; -es Organ povolány orgán, zřízení; -er Ort příslušné, dotčené, dotyčné místo.

Berufende(r) odvolavatel, stěžovatel.

Berufenheit povolání, oprávněnost, příslušnost, kompetentnost.

Berufs-arbeit práce v (z) povolání; **-bildung**, **-bildungswesen** vzdělá(vá)ní odborné; **-consul** konsul z povolání; **-genosse** druh v povolání, kolega; **-genossenschaft** společenstvo odborné; **b-genossenschaftlich** společenstevní, odborného společenstva (se týkající atd.);

-geschäft výkon povolání; působnost n činnost n práce v povolání; **-gruppe** skupina n obor n odbor povolání; **-kreis** kruh n obor povolání; **b-mäßig** stavu n povolání přiměřený; stavu vyhovující; dle stavu; **-mäßiger** Erwerb výdělek stavu přiměřený; **-officier** důstojník z povolání; **-pflicht** povinnost stavu n povolání; **-reise** cesta z povolání; **-schule** odborná škola; **-seculente** námořníci z povolání; **-soldat** voják z povolání; **-stand** stav, povolání, zaměstnání; **-thätigkeit** činnost v povolání; výkon povolání; **-treue** věrnost v povolání, věrnost stavovská; **-unfähigkeit** neschopnost k povolání; **-wahl** volba stavu n povolání; **b-widrig** příčíci se stavu n povolání; směřující a čelící proti stavu n povolání.

Berufung povolání; odvolání, dovolávání se, dokládání se čeho; ~ zur Erbhöflichkeit, Vormundschaft povolání k dědictví, k poručnictví; ~ an e-e Stelle e-r Urkunde odvolání se k místu listiny; ~ auf den Dienst, auf Geheiß odvolání k přísaze služební, k zákonům; ansgehörte ~ provedené odvolání; ~ gegen ein Straferkenntniß, gegen ein Urtheil odvolání z trestního nálezu, z rozsudku; mit a unter ~ odvoláváje (-ic, -ice) se k čemu; ~ der Berücksichtigung erfolgt durch Wahl radové bur-

sovní povolávání jsou volbou.

Verufungs-acten odvolací spisy; **-anmeldung** ohláška odvolání; **-antrag** odvolací návrh; **-ausführung** provedení odvolání; **-behörde** úřad odvolací; **-brief** listina jmenovací; **-colonne** vztažný sloupec; sloupec na odvolání; **-commission** an. odvolací komise; **-daten** odvolací data; **-entscheidung** odvolací rozhodnutí, rozhodnutí o odvolání; **-erkenntnis** odvolací nález; **-frist** lhůta odvolací k odvolání; **-gegner** odvolací odpůrce; **-gericht** odvolací soud; **b-gerichtlich** odvolacího soudu se týkající, odvolacímu soudu náležející, odvolacím soudem vydaný atd.; **-gerichtliche** Acten spisy odvolacího soudu; **-grund** odvolací důvod; **-instanz** stolice, instance odvolací; **-protocoll** odvolací protokol; **-recht** právo odvolat se; právo k odvolání; **-schreiben** list jmenovací; **-schrift** odvolací spis; **-senat** odvolací senát; **-spalte** vztažný sloupec; **-verfahren** odvolací řízení; **-verhandlung** odvolací jednání n řízení; **-weg** způsob odvolací; im **-wege** pomocí odvolání, odvoláním; im **-wege** besätigtetes Erkenntnis nález potvrzený (na)vzdor odvolání; **-werber** odvolatel, odvolávající se.

beruhen (auf et.) zakládati

se, záležeti na čem; spočívati na čem n v čem; záležeti, záviseti na čem n na kom; die Sache auf sich **-lassen** (po)nechatí věc tak, jak jest, zůstativiti, ponechatí věc v její míře, v té míře, jak byla, nehýbatí věcí; auf e-m Irrthum **-zakládati** se, spočívati na omylu; ein Unterchied berührt darin rozdíl jest v tom, že...

beruhigen (3.) (u)tišiti, mírniti, (u)konejšiti, (u)pokojiti koho; sich **-spokojiti** se čim; sich beruhigende Ueberzeugung über et. verhoffen přesvědčiti se o čem k své spokojenosti.

Beruhigung upokojení; upokojenost; klid; mit besser **-zcela** n úplně klidně, bez starosti, bez obav.

Beruhigungs-grund příčina n důvod upokojovací; **-mittel** tišící n mírnící prostředek.

Berühmer chlubič.

berühmt slavný, pověstný, známý, proslulý; **-sein** slynoti; sich **-mařen** proslaviti se.

Berühmung vychloubání.

Berühmungs-klage žaloba z, pro vychloubání.

berühren (et.) (do)tknouti se, dotýkati se čeho, stýkati se s čim; hraničiti, mezovati s čim; sáhati naš n k čemu; **Zavaditi** os; zmíniti se o čem; et. wird nicht berührt něco zůstává nezměněno, nedotknuto; der berührte Gegenstand dotčený n zmíněný předmět.

berührter-maßen jak již podotčeno, uvedeno.

Berührung post. dotyk, styk; in **-v** dotyku; in **-bringen** ve styk uvéstí, svéstí, spojití; in **-kommen** setkatí se, stýkati se, sejiti se.

Berührungs-ebene rovina dotyku n styku; **-fläche** plocha styková n dotyková; **-fante** hrana styčná; **-kreis** styčný kruh; **-punkt** bod dotyku; **-stelle** místo dotyku.

berupfen oškubati.

berupfen lešením opatřiti co.

beſehen (et. mit et.) ositi, positi co čim; na-, zasiti naš co; beſehen osety, osypaný, posety čim, plný čeho.

beſagen naznačovati, oznamovati co; stanoviti, praviti; znamenati, značiti; beſagt dotčený, zmíněný, jmenovaný.

beſagtermaßen jak (po-) dotčeno, jak řečeno.

beſamen (et.) osívati, o-, zasiti co; zúrodňovati co; sich **-samenem** se rozmnožovati.

Beſamung les. samosetba, naseti, za-, oseti.

beſamungs-fähig samosetby schopný; **B-ſchlag** paseka samosetá, omlazovací.

beſanden (et.) pískem posypati co.

beſänftigen (z)mírniti co; tišiti, (u)konejšiti, (u)chlácholiti, upokojiti, udobřiti; **-b** mírnivý, konejšivý; **-de** Mittel léky konejšivé.

Beſänftigung (u)chlácholeni, utišení, ukonejšení.

Beſatz lem, obruba; hor. **-e-s** Bohrlöcher nábojka střelné díry; **-band** lemovka; **-teich** násadný rybník.

Beſatzung posádka; rybi násada.

Beſatzungs-artillerie posádkové dělostřelectvo; **-recht** právo posádky; **-truppen** posádkové vojsko, posádka.

beſchädigen (et.) pokaziti, porušiti, porouchati co; uskoditi čemu; škodu na čem učiniti; **3.** **-** poraniti, pochroumati koho, ublížiti komu; poškoditi koho, uskoditi komu, škodu učiniti komu; die Ware ist im beſchädigten Zustande angekommen zboží došlo pokazeno n porušeno; durch Ueberſchmennung beſchädigte Leute lidé povodni postižení; von Motten beſchädigt moly prožraný; vom Regen beſchädigt na-, promoklý.

Beſchädiger škůdce.

Beſchädigte(r) škodující, škodou postižený.

Beſchädigung uškození, ublížení komu; čemu; porušení čeho; poškozování, škoda, újma; úraz; **-der** Leistung porušení n poškozování linie (vedení); **-des** Selbstgutes poškozování polnosti; förperliche **-** ublížení na těle.

Beſchädigungs-meldung ohláška škody; **-meldung** ausstellen škodu ohlásiti, učiniti ohlášku škody.

beschaffen (et.) zjednati, opatřiti, obstarati, poříditi co; provésti, vykonati, uskutečniti, učiniti co; zu beschaffende Erhebung vyhledávání, jež dlužno provésti; **beschaffen** adj. uzpůsobený, způsobilý, vhodný; gut ~ v dobrém stavu, vhodný, způsobilý; schlecht ~ špatný, ve špatném stavu, nezpůsobilý; also ~ takový; je nachdem die Sache ~ jít dle toho, jaká věc jest, jak se věc má.

Beschaffenheit stav; přirozenost, povaha; uzpůsobenost, způsob, jakost; vlastnost; gesetzmäßige ~ der Handelsbücher uzpůsobenost obchodních knih dle zákona; ~ der Umrüstung způsob ohrady; ~ der Wagen zat. úprava vozů; nach ~ der Umstände podle okolností; ~ der Ware jakost zboží.

Beschaffung zjednání, opatření, zaopatření, obstarání; ~ der erforderlichen Daten u. Befehle zur Erledigung des Actes opatření dat a pomůcek, potřebných k vyřízení spisu; ~skosten výlohy opatření n. opatrovací.

beschäftigen (3.) zaměstn(á)vi, zaneprazdňovati koho; sich mit et. ~ zabývati se, zanášeti se, zaměstnávat se, obírat se čím; pracovat o čem; mysliti nač; beschäftigt zaměstnaný čím; mit dem Bücherabschlusse beschäftigt, zeige ich an zavíraje právě knihy, oznamuji; mit der

Ordnung der häuslichen Angelegenheiten ~... pořádaje právě záležitosti domácí...

Beschäftigung zaměstnání, zaměstnávání, zaneprazdňení; práce; obchod; živnost; služba.

Beschäftigungs-anstalt zaměstnávací ústav, pracovní; ~art způsob n. druh zaměstnání; b-los bez práce, bez zaměstnání, bez díla.

Beschäl-anstalt hřebčinec; ~commission komise hřebčeni; ~departement oddíl, departement hřebčeni; ~geld přípustné, ~hengst hřebec přípustný, pušák; ~ort, ~platz, ~station, ~ställe stanice hřebčinská; ~u. Remontierungs-commission hřebčinská a odvodní komise; ~seuche mor hřebčeni; ~weisen připouštění hřeboů; ~zeit doba přípustní.

beschalen prkny pobiti, zapažiti, opažiti, operiti.

beschälen (et.) (o)loupati co; e-e Stute ~ skákati na klisnu; e-e Stute ~ lassen připustiti klisnu.

Beschäler přípustný hřebec, pušák, poskočnick.

Beschälung opažení, zapažení, opeření; pobiti, bednění.

Beschälung připouštění klisen.

beschämen (3.) zahanbiti koho.

Beschämung zahanbení; b-s-holl zahanbený, pokorený.

beschatten (et.) (za)stíniti, zaeláněti.

Beschau ohledání, prohlídka, přehlídka čeho; (Reichensschau) obvod, obhlídka (mrtvol); sanitäre ~ zdravotní prohlídka.

Beschau-act, ~amtshandlung úřední prohlédnutí, úřední výkon ohledací; ~beamte přehlízecí úředník; ~befund ohledací nález; ~ález o prohlídce n. o ohledání; ~gebühr poplatek za prohlídku; ~ordnung řád prohlídkový; ~protocoll protokol o prohlídce; ~zettel lístek ohledací.

beschauen (et.) ohled(á)vi, prohlížeti, shlídnouti co; dohlížeti nač.

beschauens-wert, ~würdig stojící za shlídnutí, za prohlédnutí.

Beschauer ohledávač; prohlížeč.

Beschauung ohledání, prohlídka, obhlídka; obvod (Dbbuction).

Beschcid výměr; vy-, nařizení, výrok, rozhodnutí; odpověď, zpráva; známost, vědomost; 3-m über et. ~ geben odpovědět, odpověď n. zprávu dáti komu, zpravit koho o čem.

bescheiden (3-m et.) přisouditi, přiřknouti komu co; vyměřiti, přidělit komu co; nadati, obdařiti, obmysliti koho čím; 3. über et. ~ zpravit, uvědomiti koho o čem; dáti zprávu komu o čem; 3. o et. ab-

schlägig ~ odpovědět komu odmitavě, záporně; vyříditi co odmitavě n. záporně; zamítnouti co; 3. auf j-e Anfrage ~ odpovědět na dotaz komu; 3. zu sich ~ (vor Gericht ~) oběslati koho k sobě (k soudu).

Bescheidiger stvrzovatel.

Bescheinigung s-, potvrzení, osvědčení; vysvědčení; list přijímací; průkaz, doklad; amtliche ~ úřední potvrzení n. osvědčení; urkundliche ~ vysvědčení listinné n. písemné; ~ für Cassagebarung průkaz (doklad) pro obrat pokladní.

beschenken (3. mit et.) obdariti, obdarovati koho čím; beschenkt werden obdržeti darem co.

Beschenkung dar, obdarování, obdaření.

bescheren (3-m et.) darovati n. nadělit komu co; obdařiti n. obmysliti koho čím.

Beschierung nadělení, obdaření; das ist e-e schöne ~ to je pěkná nadělená.

beschiden (et.) ustrojiti, uspořádati, obstar(á)vi, opatřiti, opatrovati co; den Laubtag ~ oběslati sněm, poslati n. vyslati poslance do sněmu; e-e Anstellung mit et. ~ zaslati do výstavy co, oběslati výstavu; 3. ~ oběslati koho k sobě; den Neugeborenen ~ ošetřovati novorozeně; sich zu et. ~ strojiti se, míti se k čemu.

Beschiden, **Beschidung** zaslání, poslání, oběslání; opatření, obstar(á)vi, opa-

trování; hut. nastilka; ~ des Rostes příkladání a přiložení, obsluha roštu.

Beschlüssungs-boden hut. směšovna; **-probe** zkouška násadní a kološní směsí; **-regel** pravidlo o směšování hutním; **-schicht** vrstva směšovací.

beschienen dlažkami opatřiti; kolejemi opatřiti; koleje na položiti.

beschießbar střelbě přístupný.

beschiesen (et.) střileti na; ein Revier ~ střileti v revíru; es beschießt mit et. pokrývá se to, potahuje se to čím; vyraží na tom co.

Beschießung střelba na; **-schaden** škoda střelbou způsobená.

beschiffbar splavný.

beschiffen (et.) plouti, plaviti se po čem.

beschilden (3.) štítem a štítkem opatřiti koho; beschilbet štítkem opatřený, mající štítek.

beschimpfen (3. o et.) (z)hanobiti, (z)tupiti, zneuctiti, (po)haněti, zlehčovati koho, co; nadávati, nadati, spílati komu.

Beschimpfung (po)hanění, (po)tupení, potupa, pohana, nadávání; ~ durch die Presse hanobení tiskem.

beschirmen (et.) štítem opatřiti, zacloniti, zastíniti co; 3. o et. ~ chrániti a brániti a hájiti koho, co; zastati se koho, čeho.

Beschirmung clona, ochrana, obrana, zaštita.

Beschirmungs-holz strojy ochranné.

Beschlag kování, okování, pobíjení; obiti, opažení (prkny); povlak; ~ (e-s Pferd) podkovy (koňské); kování (koně); zabavení, obštávka čeho; práv. et. in ~ nehmen, et. mit ~ belegen zabaviti, obstaviti co.

Beschlag-bollette cel. obstavovací potvrzení; potvrzení o obštávce; **-brücke** kovaníště; **-casse** voj. pokladna pro kování koní; **-funt** podkovářství; **-legung** obštávka, zabavení; **-nahme** zabavení, obštavení; **-nehmung** = Beschlagnahme; **-s-bollette** = -bollette; **-schmied** podkovář; **-theile** kování.

Beschläge-erzeuger výrobce kování.

beschlagen (et. mit et.) okovati, obježiti, obiti, pobíjeti, pobiti co čím; přibiti, přítlouci, přiraziti co; zabaviti, obstaviti co.

Beschlager okovavač, pobíječ.

beschlag-nehmen = in Beschlag nehmen.

Beschlag-nehmer zabavovatel, obstavitel.

beschlüssen pokryti se kalem a bahnem, zabahniti se.

beschlüssen (et.) zabahniti, pokryti kalem a bahnem co.

beschleichen (3.) připlížiti se, přikrásti se ke komu; překvapiti, dopadnouti koho; e-n Ort ~ připlížiti se, přikrásti se k místu; die Angst beschleicht mich úzkost mne pojímá.

beschleimen zaslemovati co, pokryti a zanésti co hlenem.

beschleunigen z-, urychlit, uspišiti co, pospišiti si s čím a v čem; popliti si s čím; die Erledigung ~ uspišiti vyřízení, popliti si s vyřízením.

Beschleunigung urychlení; mit ~ rychle, s urychlením; mit thunlichster ~ über et. entscheiden rozhodnouti o něčem co možno nejrychleji; popliti si co možno s rozhodnutím; **-s-gejud** žádost o urychlení, o rychlé a rychlejší a nejrychlejší vyřízení.

beschließen (et.) (u)zavřiti co; skončiti, ukončiti co; ustanoviti co; rozhodnouti se; odhodlati se (učiniti co); usnísti se, uraditi se o čem; zůstati na čem; et. bei sich ~ rozhodnouti se. odhodlati se k čemu; einstimmig et. ~ jednomyslně se usnísti o čem, uzavřiti co; das Gericht hat beschloffen soud se usnesl; beschloffen usneseno, rozhodnuto.

Beschließung = Beschluß.

Beschluß (u)snesení, rozhodnutí, ustanovení; (u)zavření, závěrek; gerichtlicher ~ rozhodnutí, usnesení soudní; e-n ~ fassen rozhodnouti se, usnísti se; in Folge ~ es po-

podle usnesení; et. in o unfer dem ~ e haben míti co v uschování; ~ zur Einleitung e-r Untersuchung usnesení o zahájení vyšetřování.

Beschluß-bohrer (do)vrták; zemní nebozez; **b-fähig** způsobilý a schopný usnášeti se, způsobilý k usnášení; **-fähigkeit** schopnost a způsobilost usnášeti se, způsobilost k usnášení; **-fassung** rozhodnutí, usnesení; **-fassung** per rollam usnesení oběžné; **-freiheit** volnost usnášení a usnášeti se; **-nahme** usnesení, usnášení, rozhodnutí; **-protocoll** protokol o usnesení a usnášeci; **b-reif** k rozhodnutí zralý a dospělý; **b-unfähig** neschopný a nezpůsobilý usnášeti se, neschopný k usnášení.

beschmuhen za-, u-, pošpíniti; po-, za-, umazati; pokáleti co.

Beschneide-maschine řezáčka.

beschneiden (et.) ořezati, ostříhati, okrájeti co; 3-m den Lohn ~ zkrátiti na mzdě koho; snížiti mzdu komu; utrhnouti na mzdě komu; e-n Baum ~ oklestiti strom; ein Kind ~ obřezati dítě.

Beschneiden echter Münzen okrajování pravých mincí.

Beschneidung ořezání, ostříhání, okrájení; zkrácení; oklestění; ořízka; obřízka; **-s-buch** kniha obřízek.

Beschnitterer obřezanec.

bescholten úhonný.

beščönigen (et.) obalovati, omlouvati, zastíratí, openltítí; hezkým čínítí co; šíd ~ omlouvati se.

Beščönigung obalování, omlouvání, zastírání, openltování.

beščottern (et.) šterkovati, vyšterkovati, šterkem zasyptati, zanéstí co.

Beščottern (vy)šterkování.

Beščotterung viz Beščottern; šterk.

beščránken (3. o et.) o(b)mezítí, o(b)mezovatí koho, co; tísnití koho; šíd auš et. ~ přestátí na čem, zústatí při čem, omezítí se čím, spokojítí se čím; beščránkt o(b)mezený, těsný, úzký; zmenšený; in beščránktém Měře měrou obmezenou; beščránktér Telegraŕhendiensť obmezená telegraŕní služba.

Beščránktheit o(b)mezenost.

Beščránkung o(b)mezení; zmenšení; ~ der Theilnahme am Austausché von Wertendungen auš gewisse Amter omezení účasti ve výměně cenných zásilek na určité úřady.

beščreiben (et.) psátí nač, popsati co, vyličítí, popsati co n koho; beščriebenes Blatí popsaný list; ~d popisný.

beščreiblich vy-, popsateľný; nicht ~ nepopsateľný, nevyličítelný.

Beščreibung popsání, popis, vyličění, vypsání; pŕandmeiše ~ zájemný popis, zá-

jemné popsání; topograŕhiše ~ místní popis, mistopis.

beščreiten (3.) ostouzetí, vy-, rozkřičetí koho; uhranoutí, uřknoutí koho; učarovati, udělati komu; et. ~ křičetí nad čím; ~d uhrančív-, ~ uhranutí, uřknutí, učarování.

beščreiten (et.) vkročítí, vstoupítí nač n do čeho, vkročítí kam; den Rečtsweg ~ nastoupítí (na) právní cestu n pořad práva; nach beščreitener Rečtskraft po nabytí n nabyv právní moci.

Beščreitung vkročení, vstup; nastoupení čeho.

beščroten (et.) osekávati, orubávati, srovnati co.

beščruhen (et.) okoutí, okovati co; šíd ~ oboutí se.

beščuldbar obvinitelný.

Beščuldbarkeit obvinitelnost.

beščuldigen (3. e-r Sače) vinití, obviňovatí, nařknoutí koho z čeho n čím.

beščütten (3. o et.) ochraňovatí, opatrovatí koho n co; hájítí, chránítí, obhajovatí koho n čeho; ~d ochranný.

Beščüter ochránce, obránce, obhájece.

Beščütung ochrana, obrana, hájení, bránění, chránění.

Beščuldiger obviňovatel.

Beščuldigte(r) obviňený z čeho.

Beščuldigung obviňení, obviňování, nařknutí z čeho.

beščürfen; e-n Gang ~ kutati v žíle.

beščütten (3. o et. mit et.) po-, zasypatí koho čím; polití, poházetí koho n co čím.

Beščüttung za-, posypání; polití.

Beščwerde stížnost do koho, čeho n na koho, co; nesnáž, obtíž; břemeno; vada, závada, choroba; ohne ~ bez obtíže, bez nesnáže; ~ šífren stěžovatí si do koho, čeho n na koho, co.

Beščwerde - buch kniha stížnosti; inš buch eintragen zapsati do knihy stížnosti; ~eintrede odpověď na stížnost; ~führer stěžovatel; ~führung stěžování si, stížnost do čeho; ~grund příčina n důvod (k) stížnosti; ~mittel stížný prostředek; ~ u. Reich-tigkeits-abtheilung des Patent-amtes oddělení úřadu patentního pro stížnosti a zmatky; ~punkt část n odstavec stížnosti; ~recht právo stěžovatí si; právo k stížnosti; ~schrift stížný spis; stížnost (pisemná); ~weg stěžovací cesta; den Weg an-treten nastoupítí stěžovací cestu, podatí stížnost; ~zug stěžování si, postup stěžování.

beščweren (3. o et.) obtížítí, obtěžovatí koho, co; stížití, stěžovatí koho, co; šíd ~ stěžovatí si do koho, čeho, na koho, co; ~d tížící, tíživý, přitěžující; ~de Verjüngung tíživé opatření; ~der Umstand přitěžující okolnost.

beščwerlich nesnadný, obtížný, namáhavý, nepohodlný; 3-m beščwerlich sein o fallen býti za obtíž n na obtíž břemenem komu, obtěžovatí koho.

Beščwerlichkeit nesnáže, obtíž, obtížnost, nepohodlnost.

Beščwerung obtížení, obtěžkáni; při-, stížení, tíže, těžkost, zavazení; stížnost; ~s-umstand přitěžující okolnost.

beščwindeln (3.) ošidítí, ošálítí koho.

beščwören (et.) odpřísáhnoutí co, přísahatí o čem, nač; přísahatí zač (staroč.); die Reich-tigkeit e-r Aussage ~ odpřísáhnoutí n přísahou stvrdítí pravost své výpovědi, přísahatí o pravosti své výpovědi; přísahatí za pravdivost své výpovědi; zažehnávati co; 3. ~ zapřísahatí koho; die Beobachtung der Staatsgrund-gesetze ~ přísežné slíbítí zachovávaní státních základních zákonů; die Reichsverfas-sung ~ přísahatí na říšskou ústavu.

Beščwörer zaklínáč.

beščen (3. o et.) duši vdechnoutí komu, čemu; oduševnití, ožítí koho, co; smělostí n ducha komu dodatí; vom Eifer beščet horlivostí roznícen n prodrnout.

beščen (et.) ohledatí, prohlédnoutí, pozorovatí co; prüfend ~ zkoumatí, prohlížetí co.

besěžens-wert, -würdig stojící za podívanou; **wert**, -würdig sein, státi za podívanou.

besěžtigen (et.) u-, odkliditi, odstraniti co; e-e *Klärung* ~ odstraniti překážku na linii ~ čáře; *Zweifel* ~ odkliditi ~ zaplašiti pochybnost; *durch ausdrückliche Vereinbarung der Parteien nicht zu* ~ de *Unzuständigkeit des Gerichtes* nepřislušnost soudu neodkliditelná ~ neodstranitelná výslovným dohodnutím ~ výslovnou úmluvou stran.

Besežtigung u-, odklizení, odstranění; *zur* ~ der *Zweifel* aby nebylo pochybností; ~ von et. *hat zu erfolgen* něco má býti odstraněno, odklizeno.

Besen-binder košta(tá)ř, metlař; **-hülse** držadlo na košťata; **-macher** hotovitel, výrobce košťat; **-reis**, **-reißig** metličí ~ proutí na košťata; **-reißer** košta(tá)ř; **-stielmacher** hotovitel, výrobce košťatových násad, držadel.

besěžen zběsilý, posedlý.
Beseženheit posedlost.
Besež-grand hor. nábojka; **-platte** spojka, spojovací deska; **-schlägel**, **-stößel** beran, palice.

besěžen (et. mit et.) obsaditi, obložiti co ~ s; ~ sázeti, klásti, položit co ~ na; za-, obsednouti co; po-, vysázeti co ~ s; vyplniti co ~ s; ein *amt* ~ obsaditi místo, úřad; e-e *Stadt* ~ dáti posádku do města; *besěžt* obsazen; ein

Pflaster ~ dlažbu pěchovati; mit *Leisten* ~ olištovati.

Besežung obsazení, obložení ~ s; po-, vysazení ~ s; vyplnění ~ s; ~ e-s *Bezirksamtes* obsazení okresního soudu; ~ der *Traffik* zadání ~ propůjčení ~ obsazení trafiky.

Besežungs-recht právo obsazovací ~ obsaditi co; **-vor-schlag** návrh na obsazení.

Besežt ohledání; *Kauf auf* ~ koupě na ohledanou.

besěžtigen (et.) ohledati, pro-, shlédnouti co; ein *zu* ~ der *Gegenstand* předmět, který má býti ohledán.

Besežtiger prohlížeč, ohledávác; *Sachverständiger* ~ odborný prohlížeč, ohledávající znalec.

Besežtigung pro-, přehlídka, ohledání, shlédnutí; *zur* ~ k prohlédnutí; ~ der *Ware* přehlídka zboží.

Besežtigungs-bericht zpráva o prohlídce ~ ohledání; **-gebühren** poplatky za prohlídku ~ ohledání; **-grube** jáma k ohledávání; **-reise** cesta na přehlídku, přehlídková; **-zeit** čas prohlídky ~ ohledání.

Beseždelung zalidnění, osazení ~ s; **-s-plan** plán zalidňovací, osazovací, kolonisační.

besěžbar přemožitelný.
Besežbarkeit přemožitelnost.

besěželn (et.) s-, za-, početiti; sein *Schied* již besěželn osud jeho jest rozhodnut.

Beseželung (za)pečetění ~ čeho.

besěžen (S.) přemoci, přemáhati, překonati, poraziti ~ koho; *zvitěziti* nad kým; *vyhráti* na kom.

Besežer vítěz.

Besežte(r) přemožený, poražený.

Besežung porážka.

besěželn (et.) postříbřiti co.
besěžnen sich vzpomínati si, rozpomináti se; *prémýšleti* na; *vzpomenouti*, *rozpomenouti* se, *upamatovati* se na; *sich e-r Sache* ~ *upamatovati* se na; *věděti* co; *sich eines Anderen* ~ *rozmysliti* se jinak; *sich über et.* ~ *přemýšleti*, *mysliti*, *rozjímáti*, *uvažovati* o čem; *mysliti* na; *rozmyšleti* se; *ohne sich zu* ~ *bez přemýšlení*; *bez váhání*, *nemeškaje*, (-ic, -ice), *ihned*.

Besežnen rozmyšlení, uvažování.

Besežnung vz-, rozpomenutí, vz-, rozpominání; vz-, upamatování; vědomí, smysly, paměť; *rozvaha*, *mysl*; *bei* ~ *sein* býti při paměti ~ vědomí; *nicht bei* ~ *sein* býti bez sebe, nebyti při sobě.

Besežnungs-kraft paměť, vědomí, přítomnost ducha; **-los** bez vědomí, bez paměti, bez sebe; **-losigkeit** bezvědomí.

Besež držba, držení; držebnost (majetek); *factischer* ~ skutečná držba, skutečné držení; *echter*, *unechter* ~ držba

(držení) *pravá(é)*, *nepravá(é)*; *rechtmäßiger*, *unrechtmäßiger* ~ *držba* (držení) *pořádná(é)*, *nepořádná(é)*; *reblischer*, *unredlicher* ~ *držba* (držení) *pocitivá(é)*, *nepocitivá(é)*; *bezelstnā(é)*, *obmyslnā(é)*; *unvordenlicher* ~ *nepamětnā* *držba*; ~ *der erforderlichen besjederen* *Rechts* *bedürfnisse* *ovládání* *potřebných* *zvláštních* *vědomostí*; *im* ~ *der erforderlichen* *Rechts* *bedürfnisse* *sein* *míti* *potřebné* *vědomostí*; *im* ~ *e e-r Sache* *sein* *držeti* *co*; *im* ~ *e e-r Eintritts* *stunde* *sein* *míti* *vstupenku*; *in den* ~ *von et. gelangen*, *kommen* *nabýti* *držby* *čeho*, *nabýti* *čeho* *v* *držbu*; *et. in* ~ *nehmen* *uvázati* *se* *v* *držení* *čeho*; *ujmouti*, *vzítí* *co* *v* *držbu*; *ujmouti* *co*; *S. aus dem* ~ *e bringen*, *setzen*, *treiben*, *verreiben* *zbaviti* *koho* *držby*, *odniti* *komu* *držbu*, *vypuditi* *koho* *z* *držby*; *S. in den* ~ *von et. setzen* *dosaditi* *koho* *v* *držbu* *čeho*.

Besež-änderung změna *držby* ~ *držební*; **-anfall** nápad *držby*; **-aufschreibung** *držební* *zápis*; *zápis* *držby*; **-aufschreibungs-gebühr** *poplatek* *za* *zápis* *držby*; **-beschränkung** *obmezení* *držby*; **-blatt** *držební* *list*; **-bogen** *arch* *držební*; **-dauer** *trvání* *n* *doba* *držby*; *držební* *doba*; **-einführung** *in* *ein* *unbewegliches* *Gut* *staroř.* *zvod*; *uvedení* *v* *držbu*; **-einräumung** *přirčení* *n* *prisouzení* *n* *poskytnutí* *držby*; **-ent-**

jezung vypuzení z držby; **-entziehungsklage** žaloba pro vypuzení z držby; **-ergreifer** ujmáče držby; **-ergreifung** ujmnutí, ujetí držby; vzeti čeho v držbu; uvázání se v držbu čeho; **b-fähig** způsobilý k držbě; **-fähigkeit** způsobilost k držbě; **-grenze** meze držebnosti; **-handlung** výkon, úkon držební; **-klage** žaloba z držby; **-kataster** katastr držebnosti; **-lehre** nauka o držbě; **b-los** nemajetný, bez držby; **-losigkeit** nemajetnost; **-nachfolger** nástupce držební; **-nahme** uvázání se v držbu čeho, uchopení se držby čeho; **-nehmer** = **-ergreifer**; **-nehmung** = **-nahme**; **-recht** právo držby, držební; **-rechtsgemeinschaft** společenství (práva) držby; **-sicherung** pojištění, zajištění, zabezpečení držby; **-stand** držebnost; majetnost; jmění; **-standblatt** list držebnosti n podstaty (statkové); **-standbuch** kniha držebnosti; **-standszeugnis** vysvědčení o držebnosti; **-störung** rušení držby; **-störungsklage** žaloba z rušení držby, o rušení držby; **-störungsfreiheit** pře z rušení držby, o rušení držby; **-streitigkeit** spor o držbu; **-titel** důvod držby, titul držby; **-übertragung** převod držby; **-umschreibung** přepis držby; **-veränderung** změna držby n v držbě n držební; **-veränderungsgebühr** pře-

vodné; poplatek ze změny držební; **-verhältnis** poměr držební; **-werber** uchazeč o držbu; **-wechsel** = **-veränderung**; **-zerstücklung** rozkouskování n rozdělení držebnosti.

besitzbar držitelný.

besitzen (et.) držeti; mítí co, býti v držení čeho; **fähigkeit** = býti způsobilým; **freie Verwaltung des Vermögens** = samostatně jméním vládnouti, samostatně jmění spravovati; **-d** zámožný.

Besitzer držitel; **-der Theilschuldverpflichtungen** majetníci dílčích dlužních úpisů.

Besitzthum držba, držebnost.

Besitzung majetnost; usedlost, sídlo, statek; država; **landwirtschaftliche** = hospodářská usedlost n držebnost.

besolden (3.) platiti mzdu n službu n služebné komu; platiti za službu komu co; **3. für** et. = platiti komu za; **besolbet** placený; námezdný.

Besoldung plat, služné; mzda, odměna, výsluha.

Besoldungs-abzug srážka se služného; **-conto** účet služného; **-erhöhung** zvýšení služného n mzdy; **-etat** výkaz n přehled služného; **-kategorie** třída služného; **-personal-conto** osobní účet služného; **-quittung** stvrzenka n kvitance na služné; **-stand** stav služného; **-steuer** daň ze služného; **-steuer** von höheren Dienstbegehren daň z vyš-

šího služného; **-übergebür** služné n mzda nad náležitost (vybrané, -á n vydané, -á); **-verhältnisse** mezdni poměry; **-vorchuß** záloha na služné n mzdu; **-vorchuß-ersatz** náhrada zálohy na služné; **-zulage** zvýšení služného, příspěvek ke služnému.

besonder zvláštní, oddělený, jednotlivý; o sobě, pro sebe; neobyčejný, nevšední, obzvláštní, mimořádný; **-e** Bestimmung zvláštní ustanovení; **-er Gerichtsstand** zvláštní soud; zvláštní povinnost státi k soudu, zvláštní příslušnost soudní; **-es Gericht** neobyčejná, zvláštní váha; **-e Vorliebe** zvláštní záliba, zalíbení, libost v čem, obliba čeho; **Preis -er Vorliebe** cena zvláštní obliby, zvláštní cena libovní; **-es Zimmer** zvláštní n oddělený pokoj.

besorgen (et.) opatrovati co; mítí co na starosti; starati se o, obstar(áv)ati co; ošetřovati, udělati, zakfíditi, vykonati, provésti co; (o)ba(va)ti se, strachovati se čeho; **fremde Angelegenheiten** = obstarati, obstarávati, mítí na starosti, vyříditi cizí věci n záležitosti; **die Ausgaben** = zaplatiti výdaje; **3-m** et. = obstarati, zjednati, zaopatřiti komu co; **es ist zu** = jest se obávati, báti; **besorgt** znepokojen; **für** o um et. **besorgt** starostlivý, pečlivý co.

besorglich starostlivý, pečlivý; znepokojující, obavy

budící; **-e** **Verunsichung des Vermögens** předvídatelná n tušená zavlečení jmění.

Besorgnis obava, strach, nepokoj, starost; **-der Besorgtheit** e-s **Richters** obava z ujatosti n předpojatosti soude.

Besorgung obstará(vá)ní, ošetřování, provedení, vyřízení; **-der Geschäfte** vyřizování, obstarávání prací, úkolů.

Besorgungseifer horlivost v obstarávání n v provádění čeho; **-gebür** poplatek za obstarání.

bespannen e-n **Wagen** mit **Pferden** zapřáhnouti koně do vozu; **bespanntes Fuhrwerk** povoz se zapřaženým potahem.

Bespannung zápřež, zapřáhnutí, zapřažení; potah; **im** ~ v zápřeží, při zapřaženém potahu; **außer** ~ bez zápřeže, bez zapřaženého potahu.

Bespannungs-norm, **-normale** pravidla n normál o zápřeží n zápřežní; **-regulativ** regulativ n pravidla o zápřeží n o zapřahání n zápřežní.

bespeien (et.) za-, poplívati co, plivati po čem; **po-vrhnouti** co.

bespinnen (et.) opřísti, oprádati, ovinouti co.

bespötteln (3. o et.) posmívati se komu, čemu; dobíratí si koho.

bespotten (et.) vysmívati

se čemu; posměch si tropiti z čeho.

besprechen (et.) mluvití, rozmlouvati, rokovati, jednati, pojednávati o čem; umlouvati, ujednávati eo; zařikávati eo; sč sč mit S-m ~ hovořiti, rozmlouvati, rokovati s kým.

Besprechung umlouvání, umluvení, rozmluva; bei der ~ při řeči, při jednání, rokování o čem; když se mluvilo, když byla řeč o čem; až se bude mluvití, až bude řeč o čem.

besprengen (et.) za-, postříkati, s-, pokropiti eo.

Besprengung vy-, pokropení, kropení.

Besprengungs-verfahren postup kropení; **vorrichtung** kropící přístroj, kropidlo.

bespreizen (et.) za-, postříkati, pokropiti, počákati eo čim.

Bespreizung postřikání, pokropení.

besprellen (et.) oplachovati, omývati eo.

bessern (S. o et.) polepšiti koho, eo; zlepšiti, (vy)spravití, o-, napravití eo; sč ~ (po)lepšiti se, napravití se; die Preise bessern sč. ceny stoupají.

Besserung polepšení se; náprava, zlepšení.

Besserungs-anstalt polepšovna, ústav polepšovací; **b-fähig** polepšitelný, napravitelný; schopný nápravy; **-fähigkeit** po-, zlepšitelnost,

napravitelnost; schopnost nápravy; **-haus** polepšovna; **-mittel** prostředek po-, zlepšovací, napravovací; **-strafe** polepšovací n napravovací trest; **-system** soustava po-, zlepšovací; **-theorie** theorie po-, zlepšovací; **-trieb** pud polepšovací; pud nápravy.

best nejlepší; **bestmöglich** (st) co nejlepší; **-gemeint** nejlepší miněno; das B-e dobro, prospěch; **jádro**, trest, výbor; zum allgemeinen B-en ko obecnému dobru, prospěchu; zu S-S B-en et. spün, veranstellen ve prospěch něčeho něčemu činiti, pořádati; **-bietend** nejvíce podávající; der erste B-e ledakdo, leckdo; S. zum -en haben o halten tropiti si šašky, blázna (-y) z koho, míti koho za blázna.

Best-bieter nejvíce podávající; **-bot** největší podání n nabídka; **-legelshieben** hra v kuželky o cenu; **-scheiber** (-schieber) nejlepší hráč v kuželky.

bestellen (S.) uvéstí koho, dosaditi koho v úřad, úřad n službu dáti, propůjčiti, udělití komu.

Bestallung uvedení v úřad, propůjčení služby; mzda, služné, plat úřední n služební; **-e** S. Abvofaten plat, odměna advokáta.

Bestallungs-brief jmenovací n ustanovovací list; **-decret** jmenovací n ustanovovací dekret; **-urkunde** = **-brief**; **-zeit** čas jmeno-

vání n ustanovení n dosažení.

Bestand bytí, jsoucnost, existence, trvání; stálost; stav (skutečný); zbytek, ostatek; lesina, porost, dřevina; nájem, pacht; **-e** S. Nechtes existence n bytí n trvání práva; bei ~ dießer Thatsachen za těchto okolností, když tomu tak; mit ~ v pravdě; **-e** S. Anspruch existence n trvání nároku; **-e** S. Gesetz platnost; vláda zákona; **-e** der Casse stav pokladny; die Sache wird feinen ~ haben věc nepotrva, nebude trvati; in ~ nehmen najmouti n spachtovati eo; in ~ geben pronajmouti n propachtovati eo; in ~ haben míti v nájmu n v pachtu eo, míti najato n spachtováno eo; die anfänglichen Bestände zůstatky počáteční.

Bestand(s)-abtheilung oddíl porostu; **-alter** stáří porostu n dřeviny; **-alters-classe** třída věku dřeviny; **-alterstabelle** tabulka pro roztržení stáří porostu; **-arten** druhy porostu; **-be-gründung** zakládání, založení dřeviny, základ n zalesňování porostů; **-betrieb** hospodaření porostné; **-bonität** jakost porostu; **-buch** soupis majetku, inventár; **-casse** hlavní pokladna (u ředitelství stát. drah); **-classe** třída porostu; **-conto** účet zůstatkový (taz zásobní); **-controle** kontrola

dřeviny; **-erklärung** (über die in e-r Branntweinbrennerei vorgehandenen Alkoholvorräthe) im. prohlášení o stavu (alkoholových zásob ve vinopalně); **-geber** pronájemce, pronajímatel n propachtující, propachtovatel; **-gegenstand** nájemní n pachtovní předmět; **-geld** nájemné n pachtovné; **-inhaber** majetník najaté n spachtované věci; **b-los** nestálý, vrtkavý; vrátký; **-losigkeit** nestálost, vrátkost; **-nehmer** nájemce, nájemník n pachtýř; **-pflege** pěstování porostu; **-rechnung** účet zůstatku; **-sache** nájemní záležitost n věc; **-schätzung** odhad porostu; **-soll** (v pokladně atd.) „má býti“ (oproti tomu „skutečně jest“); **-streitigkeit** rozepře nájemná; **-stück** část dřeviny; nájemní věc; **-theil** část čeho; součást, kus, díl čeho; **-theil** e-r Urkunde (sou)část, díl, kus listiny; **-theile** der Brennverrichtung součástky destilačního přístroje; **-verhältnisse** nájemní poměry; poměry, ráz dřevin n porostu; **-vertrag** smlouva nájemní n pachtovní; **-wirtschaft** hospodářství dle porostů n porostní; **-zins** nájemné, činže.

beständig stálý, ustavičný, trvalý; neměnicí se, neproměnný; **-e** werden ustáliti se; adv. (neu)stále, ustavičně, nepřetržitě.

Beständigkeit stálost, trvalost, neproměnnost, ustavičnost.

beſtärken (3. in et.) utvrditi, upevniti, posilniti, ujistiti koho v čem; s-e Angabe eidlich ~ potvrditi co přísahou n přísěžně.

Beſtärkung utvrzení, upevnění, posilnění, ujistění; ~ der Verträge upevnění smluv; eidliche ~ přísěžné po-, utvrzení.

beſtätigen (et.) potvrvovati, potvrditi, stvrditi; schválti co; ~ des Urtheil der zweiten Instanz potvrvující rozsudek druhé stolice.

Beſtätigung potvrzení, stvrzenka; schválení; ~ des Abhandlungsgerichtes potvrzení soudu (po)zústalostního; abhandlungsbehörde ~ potvrzení (po)zústalostního soudu; ~ über den Erlag der Gebühr für die Abholung der Bahnfahrbriefe potvrzení, že složen byl poplatek za odnášení nádražních psaní; stvrzenka o složení poplatku za odnášení nádražních psaní; ~ über in Verlust gerathene Postanweisungen stvrzenka o ztracených poukázkách; ~ beibringen přinést, přiložit, připojit, s-, potvrzenku; gegen einfache ~ na pouhou, prostou stvrzenku.

Beſtätigungs-antrag návrh na s-, potvrzení; s-, potvrzovací, schvalovací návrh; ~ buch stvrzovací kniha; ~ clause doložka s-, potvrzovací; ~ gesuch žádost o potvrzení; ~ recht právo s-,

potvrzovací, schvalovací; ~ schein potvrzovací list; potvrzka; ~ urkunde list(ina) potvrzovací, schvalovací; ~ urtheil rozsudek potvrzovací, schvalovací.

bestatten (3.) pochovati, pohřbiti koho.

Bestattung pohřeb, pochování.

bestehen (3.) uplatiti, podplatiti koho, porušiti koho dary; podmazati koho; et. ~ obšiti co. **bestehlich** úplatný, zákupný, porušitelný, podplatitelný.

Bestehlichkeit úplatnost, porušitelnost.

Bestechung podplacení, porušení (dary); podmazání, úplatek; pomazánka; pod-, úplatnost; ~ s-geld, ~ s-geschenk úplatek, pomazánka, podmazné; gegen ~ geld, ~ geschenk et. thun činiti co za úplatek.

Besteck pouzdro, skřínka, příbor (stolní), náčiní (stolní); tyč k révě; ~ macher pouzdrař.

bestecken (et. mit et.) nastrokati čeho nář; posázeti co čím; hor. Gezüge ~ (náčiní) nasaditi n násadkou opatřiti.

Besteg hor. ~ (Geleit) e-s Ganges smuha rudné žily.

bestehen (et.) podniknouti, podstoupiti, přestáti, zakusiti co; obstáti při čem; podvoliti se čemu; bestanden sein mit et. pokryt, posázen býti čím; ~ (bauern, existieren) býti, zůstat, trvati; es besteht kein Unter-

schied, Zustand ... není žádného rozdílu, nijaké závidy...; es wird ~ to potvrvá; bei s-m Geſchäfte ~ stačiti s platem; ohne et. ~ obejít se bez čeho; in e-r Probe ~ při zkoušce obstáti; vor s-m ~ obstáti před kým; auf et. ~ státi, trvati na čem; tvrditi co; aus et. ~ skládáti se, záležeti, sestávati z čeho; die Wohnung besteht aus 5 Zimmern byt skládá se z 5 pokojů, jest o 5 pokojích; in et. ~ záležeti, spočívati v čem; der Gegenstand des Vertrages besteht im Hauje předmětem smlouvy jest dům; zu Recht ~ po právu býti, platiti, právoplatným býti; zu Recht nicht ~ po právu nebýti, právoplatným nebýti; bestanden bývalý; (jetzt) ~ de Geſetze nynější zákony n zákony nyní platné; damals bestandene Geſetze tehdejší zákony; zu Recht ~b právoplatný; nach den ~ den Normen dle platných pravidel; ~ der Sendungsverdacht podezření z vyskytnutí se moru, že vyskytl se mor; Treuebotsacte bleiben bestehen exekuční kroky zůstávají, zůstanou v platnosti; e-e Verpflichtung als ~b erachten uznáti povinnost platnou; es beste t ein Amtsblatt vychází, jest zaveden úřední list; im Bezirk besteht ein Gremium u okresu jest n jest zřízeno gremium, společenstvo; es besteht die Versicherung, daß der Zutritt nur Personen männlichen Geschlechtes gestattet ist přístup

obmezen jest pouze na osoby mužské.

Bestehen býti, jsoucnost, existence; über das ~ o Nichtbestehen e-s Rechtsverhältnisses emšchoben rozhodnouti o bytí n nebýtí, o existenci n neexistenci, o jsoucnosti n nejsoucnosti právního poměru.

bestehlen (3.) okrástí, okrádati koho.

Bestehung podniknutí, podstoupení čeho; nach ~ der Prüfung po vykonané zkoušce, když vykonal (-a, -i, -y) zkoušku, když byla vykonána zkouška.

besteigen (et.) stoupati, vystoupiti, (vylézt) nač.

bestimmen (et.) pokrýti n naplniti kamením co.

Bestell-anstalt objednárna, objednavací ústav; ~ aufgabe objednávka, zakázka; ~ bezirk pošt. dodavací n doručovací okres; ~ bote poslíček, doručovatel, doručovací posel; ~ brief objednavací list, písemná objednávka n zakázka; ~ buch zápisník o doručení čeho; objednavací n zakázková kniha, kniha objednávek n zakázek; ~ dienst pošt. dodávání, dodavací služba; ~ dienst von Postfrachten dodávání poštovních zásilek; ~ expedition doručovací výprava; ~ gang pochůzka se zásilkou (psaním, připsením atd.); ~ gebühr, ~ geld poselné, poplatek za dodání, za donášku, za doručení; doručné; zakazné;

tarifmäßige Gebühr poselné dle sazby; **-gebühren-consignation** seznam poselného n doručného; seznam poplatků za donášku, za donášení, za drcručení; **-liste** (für Zeitungen) ^{post.} objedn(av)ací seznam (časopisů); **-organ** doručovatel, doručující orgán; **-regifter** seznam zakázek n objednávek; seznam dodávek; **-schein** list, listek objedn(av)ací; list dodací n doručovací; **-schein-consignation** seznam objednacích listů; **-vormerk** záznam dodací; **-zeit** orný čas; doba polních prací; **-zettel** list objedn(av)ací, listek na objednávku; list dodací.

bestellbar objednatelný; doručitelný; vzdělavatelný.

bestellen (et. bei 3-m) objednat, zjednat si, opatřit si, zamluvit si eo u koho; 3. ~ obeslati koho, objednat koho (kam); 3. zu e-m Amte ~ ustanovit, dosadit koho na úřad; 3. zu e-m Geschäfte ~ uložit komu věc nějakou; zjednat koho k věci nějaké; e-n Advocaten ~ opatřit si n zjednat si advokáta; e-n Vormund ~ ustanovit, zříditi, jmenovati poručníka; 3. zum Vormunde, als Vormund ~ ustanovit, zříditi, jmenovati koho poručníkem; e-n Stellvertreter ~ zříditi zástupce; e-e Commission bleibend ~ zříditi, ustanovit trvalou komisi; ein Gericht ~ osadit soud; e-e Sicherheit ~ dát, opatřit ji-

stotu; die Wirtschaft ~ obstarávat hospodářství; den Ader ~ vzdělávat roli; e-n Auftrag ~ obstarati, vykonati, vyříditi příkaz; e-n Brief ~ dodati, doručiti, odevzdati psaní; et. in die Wohnung ~ do bytu eo doručiti, dodati, odevzdati; bestellter Nord zjednaná vražda; bestellter Richter zřízený soudce.

Besteller zákazník, objednavatel; zřizovatel; doručovatel.

Bestellte(r) zřízenec.

Bestellung objednání, zjednání; objednávka, zakázka; obsílka; ustanovení, zřízení, jmenování (koho kým); osazení (soudu); obstarání; vzdělávání (pole); vyřízení (příkazu); dodání, donáška, doručení; ~ der Vörrathorgane zřízení, ustanovení bursovních orgánů; ~ einer Sicherheit dáni, opatření jistoty; ~ des Sachverständigen ustanovení znalce; ~ zum Sachverständigen ustanovení (koho) znalcem; zur ~ des entgangenen Gewinnes gelangen dopočítavati se ušlého zisku.

Bestellungs-amt úřad dodavací n doručovací; **-bejirk** doručovací, dodavací obvod, okres; **-bogen** objedn(av)ací n zakázkový arch; arch objednávek n zakázek; **-brief** list objedn(av)ací; **-buch** kniha na zakázky, zakázek, zakázková, objedn(av)ací; **-decret** zřizovací, ustanovovací, jmenovací dekret;

-gang obchůzka; **-gebür** = Bestellgebühr; **-schein** list objedn(av)ací n zakázkový; **-schreiben** list n dopis objednavací.

besteuern (3.) uložit daň komu; daň uvalit na koho; et. ~ zdaniti eo; uložit daň nač.

Besteuerte(r) poplatník.

Besteuerung uložení, uvalení daně; zdanění; daň; directe, indirecte ~ uložení daně přímé, nepřímé; der ~ unterliegen podroben býti dani; býti poplatným.

Besteuerungs-art způsob zdanění; **-grundlage** základ (pro) zdanění; **-modus** = -s-art; **-recht** zdaňovací právo; právo zdaňovati n ukládati daň; **-umlage** rozvrh, rozvržení daně; **-vorschrift** předpis o zdanění.

bestialität zvířecký, zhovadilý, surový, nelidský.

Bestialität zvířeckost, zhovadilost, surovost, nelidskost.

bestimmbar určitelný, ustanovitelný.

bestimmen (et.) určit, ustanovit, naznačiti, naříditi eo; 3. zu et. ~ pohnouti, přiměti, (při)vésti koho k čemu; určit, ustanoviti koho čím n k čemu; sich zu et. ~ lassen dáti se pohnouti k čemu; sich zu et. ~ rozhodnouti se, odhodlati se k čemu; die Zuständigkeit e-s Gerichtes bestimmen sich nach et. příslušnost soudu určuje se čím; nach Wien bestimmte Sendung zásilka do Vídně (určená); ich habe

mich bestimmt gefunden anzuordnen viděl jsem se nucena naříditi; ~d určující, určovací; für 3. ~d sein působiti na rozhodnutí s, rozhodným býti pro koho.

bestimmt určitý, určený, ustanovený, rozhodný; přesný; adv. určitě; bezpečně; přesně; ~er Preis pevná cena, určená cena; zu ~en Stunden v určité hodiny, v určitých hodinách.

Bestimmtheit určitost, rozhodnost; mit ~ určitě, bezpečně, jistě.

Bestimmung určení, naznačení, (u)stanovení; předpis, nařízení; výměr, vyměření; povolání; účel, cíl; pohnutka; die ~ e-s Menschen osud, povolání člověka; festgesetzte Bestimmung stanovený předpis; ein Vertrag erhält je ~ im allgem. bürgerl. Gesetzbuche smlouva upravena jest v ob. zákoně obč.; ~ der Zuständigkeit burd den obersten Gerichtshof ustanovení, určení příslušnosti nejvyšším dvorem soudním; die Sendung ist an ihre ~ angelangt zásilka došla, kam patří, kam jest určena.

Bestimmungs-gebiet určené n vytčené území; území (obvod), pro které (který) eo určeno; **-gemäßer Gebrauch** e-r Sache účelové užívání, použití věci; užívání, použití věci dle jejího účelu; **-grund** pohnutka, pobídka; důvod rozhodnutí, určení; **-laud** ^{post.} určená, stanovená

země; **b-mäßig** účelový; účelu, určení přiměřený; podle určení; **-ort** místo určené, (u)stanovené; **-postanstalt**, **-postbureau** dodací poštovní úřad; **-schiff** určená, stanovená loď; **-station** stanice stanovená, určená; **-verwaltung** dodací správa.

bestocken; den Weinberg mit Reben ~ vinici vínem posázeti, na vinici vína nasázeti; sich ~ z-, odmladit se, odnožit se; bestodt z-, odmlazený, odnožený, obrostlý; bestodter Waldbaum zalesněná lesní půda.

bestossen (et.) narážeti na; srážeti, sraziti co; ostrouhati, ohoblovati co.

bestrafen (3. flir et.) potrestati koho za; s pro; mit dem Tode ~ na hrdle potrestati.

bestrafens-wert trestuhodný.

Bestrafung potrestání; trest; ~ beantragen navrhnouti trest n potrestání; 3. der ~ zuführen potrestati koho.

bestreben sich snažiti se, vynasnažovati se, namáhati se (s inf); sich um, nach et. ~ snažiti se, usilovati, přičiňovati se, zasazovati se o; bažiti po čem; bestrebt sein snažiti se (s inf.).

Bestreben snaha.

bestrebend snaživý, přičiňlivý.

Bestrebendheit snaživost, přičiňlivost.

Bestrebung snaha, úsilí; usilování co.

bestreichen (et.) pomazati, zamazati co; zasáhnouti co, dotknouti se čeho.

Bestreicher mazač, zamazavač.

bestreichen (et.) dotýkati se, dotknouti se čeho; zasáhnouti co; pruhovati co.

bestreitbar popíratelný.

Bestreitbarkeit popíratel-nost.

bestreiten popírati, popřítí, v odpor bráti co; upírati, upřítí co; odpírati čemu; zapraviti, hraditi, zaplatiti co; potírati, potřítí koho; den letzten Willen ~ odporovati poslední vůli; 3-m ein Recht ~ upírati komu právo; die Giltigkeit der Ehe ~ odpírati platnosti manželství; die Unkosten (Heilungskosten) ~ zapraviti, nahraditi, zaplatiti náklady (léčebné); **-d** porážející; **-de** Gründe porážející důvody; bestritten popřeny; upřeny, vzaty v odpor; sporný.

Bestreiten popírání, upírání čeho; odpírání čemu; brání čeho v odpor; placení, náhrada.

Bestreitung popírání, upírání čeho; odpírání čemu, odpor proti čemu; brání čeho v odpor; zapravení, úhrada, náhrada, placení; ~ der Kosten hrazení, placení nákladů n útrat; ~ der Reise placení cesty, náhrada cestovního; ~ der Materialien placení, úhrada hmoty, materiálu; náklad na hmotu, materiál; ~ des Staatsaufwandes úhrada státních

nákladů; ~ der Zuständigkeit e-s Gerichtes odporování příslušnosti soudu, odpor proti příslušnosti soudu; brání příslušnosti soudu v odpor; **-s-klage** žaloba popírací.

bestreuen (et.) posypati, postlati co čim; nasypati, nastlati, natrousiti čeho na; mit Rassem ~ pokropiti, postříkati co.

Bestreunung posypání, nastlání; pokropení.

bestreuen opléstí, provazy ovázati co; spoutati, okouzlití koho; zatknouti, uvězniti koho.

Bestrittenheit spornost; ~ des Eigentumes spornost vlastnictví.

bestufen (et.) stupni opatřiti; hor nasekati, narubati.

bestürmen (et.) hnáti útokem, útočiti na; 3. mit Witten ~ obléhati koho, obtěžovati koho prosbami.

Bestürmung útok; obléhání, obtěžování.

bestürzen (3.) poděsiti, polekati koho; hut. die Hütte mit Erz n rudy do huti navázeti; den Ofen ~ dávatí do peci; bestürzt znepokojený, z-, poděšený, polekaný; zaražený, omámený; užaslý; über et. bestürzt werden poděsiti se čim; bestürzt machen = bestürzen.

Bestürzung poděšení; auš ~ poděšením, pro poděšení, z poděšení.

Bestuch návštěva koho, čeho; er kam zu ihm auf ~ přišel jej

navštívit; ~e machen návštěvou choditi; ~ der Schule docházka do školy; návštěva školy.

besuchen (3.) navštívití, návštěvovati koho; e-n Ort ~ zavítati, zajítí, zajeti, přijítí, přijeti kam (na návštěvu); das Amt, die Schule, die Kirche ~ choditi, docházeti do úřadu, do školy, do kostela; návštěvovati úřad, školu, kostel; der Ort ist sehr besucht do toho místa chodí mnoho lidí.

Besucher návštěvník, návštěvovatel; ~ e-r Schule posluchač (školy).

Besuchs-karte návštěvenka; **-zeugnis** vysvědčení návštěvovací; vysvědčení o docházce kam n o návštěvě čeho; **-zimmer** přijímací pokoj.

besudeln (et.) umazati, poskvrnití, potřísnití, pošpinití, pokáletí co.

Bet-bank klekátko; **-bruder** pobožník, modlílek, svatoušek; **-buch** modlitební kniha; **-fahrer** poutník; **-fahrt** pouť; **-gang** procesí; **-haus** modlitebna; **-platz** (im Synagogen etc.) modlitební místo; **-stift**, **-stuhl** klekátko; **-stunde** doba modlení; **-tag** prosebný den; **-woche** prosebný n křížový týden; **-zeit** čas modlení.

betagt v letech, při letech, letitý, starý; prošlý, propadlý; ~er Anspruch nárok

propadlý, dospělý; nárok lhůtou vázaný.

betařten (et.) omak(áv)ati, ohmat(áv)ati co, dotýkati se čeho.

Betařtung ohmatání, omakávání; dotýkání se čeho.

betäuben (3.) ohlušovati, omámiti, omráčiti koho; umrtviti, otupiti koho; **-d** omamující; ohlušující.

Betäubtheit, Betäubtheit otupělost, zmalátnělost, omámenost, bezvědomí, bezvědomost.

Betäubung ohlušení, omámení, omráčení atd.

betaumeln (3.) omráčiti, omámiti koho.

Beten-främer obrázkář-kramář; **-macher** hotovitel obrázků; **-verfleißer** prodáváč obrázků.

bethätigen (et.) osvědčiti činem a skutkem co; **sič** ~ osvědčiti se; **sič** bei et. ~ činně se účastniti čeho, účinkovati při čem.

Bethätigung osvědčení, účastnění; **in** ~ humaner Gesinnung osvědčuje, projevuje (-ic, -ice) lidumilné smýšlení.

betařten (3. mit et.) podělití koho čim; obdariti, nadati oho čim; vydělití koho, podíl jeho mu dáti; **sič** mit et. ~ opatřiti se čim; 3. mit e-m stabilen Erhaltungsbeträge ~ poskytnouti stálý vydržovací příspěvek komu.

betařtigen (3. bei et.) učiniti koho účastna čeho; **sič** an

bei et. ~ účastniti se, účastnen býti čeho; účastnění mítí v čem; přispěti k čemu; betařtigt účastněný.

Betheiligte(r) bei e-r strafbaren Handlung účastník trestného skutku.

Betheiligung účastnění, účast; ~ Dritter am Rechtssireite účastnění, účast třetích osob ve při, ve sporu.

Betheiligung podělení, obdání, podarování; poskytnutí.

Betheiligungsanspruch nárok a právo na udělení a na podělení; **-bedingung** podmínka udělení; **b-fähig** komu může něco uděleno, poskytnuto býti (na př. výslužné, dar z milosti atd.).

betařnen (3-m et.) ujišťovati koho o čem, jistiti, tvrditi komu co.

Bethenerung ujišťování; zaklínání, tvrzení, jistění; **-s-formel** přísězní formule.

betařnen (3.) omámiti; z-, poblázniti, zaslepiti, ošáliti koho; betařnen omámený, ošálený, zaslepený.

Bethörung omámení, pobláznění, ošálení.

betiteln (3. o et.) pojmenovati koho, co; titul udělití, propůjčiti komu, titulovati, nazývati koho čim; betiteln pojmenovaný, nazvaný; titulovaný.

betölpeln (3.) napáliti, ošáliti, ošiditi koho; **sič** ~ lassen jíti na lep.

Beton beton; **-arbeiter** betonovačský dělník; **-bauunternehmer** podnikatel staveb betonových; **-fabrik** továrna betonů; **-gründung** betonový základ, základ na beton; **-mauerwerk** betonové zdivo; **-schüttung** násyp betonu; **-verfertigung** spouštění betonu; **-warenfabrik** továrna betonového zboží.

betonen (et.) klásti důraz na; s důrazem pronésti co.

Betonierer betonovač.

Betonung důraz.

Betracht zření, zřetel, povšimnutí, úvaha; et. kommen in ~ k něčemu dlužno hleděti, přihlížeti, mítí zření; něco dlužno bráti v úvahu; et. in ~ nehmen, zřetel povšimnutí si čeho, všimati si čeho, uvážiti co; dbáti čeho, hleděti, přihlížeti k čemu; in ~ vzhledem k čemu, hledě, přihlížeje, maje (-ic, -ice) zření k čemu, co se týče... (s gen.).

betařchten (et.) uvažovati co, hleděti, přihlížeti k čemu; pokládati, považovati za; pozorovati co, všimati si čeho, hleděti, patřiti na.

betařchtenswert povšimnutí, úvahy hodný; pozoruhodný.

Betrachter uvažovatel; pozorovatel.

betařchtlich znamenitý, značný, valný, drahný; ničí ~ ne valný; **-e Wertveringerung** značné zmenšení ceny.

Betrachtung úvaha; in ~ kommen = in Betracht kommen.

Betrag částka, suma, peníz, úhrn, výše; et. wird zum Verbrechen aus dem ~e des entwendeten Gutes něco stane se zločinem cenou věci ukradené; Capital im ~ von 500 fl. kapitál pěti set zlatých, 500 zl. kapitálu, kapitál ve výši 500 zl.; zwei Beträge à 10 fl. dvakrát po 10 zl.; die Auszahlung e-s ~es výplata částky, sumy; e-n ~ begeben (peněžitou) částku a sumu vybrati; e-n ~ beifügen (peněžitou) částku a sumu přiložiti, připojiti; e-n ~ einzahlen sumu a částku (peněžitou) zaplatiti; e-n ~ erlegen částku (peněžitou) a sumu složiti, uložiti.

betařchen činiti, dělati; obsahovati; **sič** ~ chovati se, počínati si; **sič** gegen 3. ~ chovati se ke komu; die Gehir betrügt 50 fl. poplatek dělá, činí 50 zl.; die Länge des Ganges betrügt 15 m chodba jest 15 m zděli, má 15 m délky; wie viel betrügt die Schuldigkeit? kolik činí a dělá dluh, jak velký jest dluh?

Betragen chování se, způsoby.

Betrags-colonne sloupec číselový a pro čísla a sumový; **-spalte** sloupec sumový a číselový a pro čísla.

betařen (3. mit et.) svěřiti komu co; odevzdati komu co; staroč. poručiti komu co; 3. ist mit der Erziehung der Kinder betraut někomu svěřena jest výchova, svěřeno jest vy-

chování dětí; mit Abhaltung e-r Tagung betrauer Richter soudce, jemuž poručeno, svěřeno jest konání stání; soudce určený ke stání; betraut as. důvěrný, spolehlivý.

betrauern (3.) želeťi koho; truchliti pro koho n nad kým; oplakávat koho; mítí n nositi smutek po kom.

Betrante(r) důvěrník.

Betreff; in ~ dessen, **betreffs** dessen o tom; co se toho týče; hledíc, vzhledem k tomu; v příčině, stran toho; in ~ unserer Vorladung... jakož jsme obesláni, co do naší obsilky, (oznamujeme...)

betreffen (3.) při-, za-, do-, (po)stihnouti koho, dopadnouti koho; potkati koho; týkati se koho; die Hauptsache wird von dem Aufsetzungsgrunde betroffen hlavní věc stížena jest důvodem odporu; e-e Streitfache ~ týkati se věci sporné; ~d, der (die, das etc.) ~e ten (ta, to atd.) jistý, (-á, -é), každý ten, příslušný, dotčený, ten, o němž běží, jde; ten, jehož se to týče; ten který; mespr. dotčený; praep. ~d das = in Betreff dessen; betroffen po-, (při-)stížený; dotčený; zaražený, užaslý.

betreiben (et.) provozovati co, pracovati o čem; zabývati se, zaměstnávat se čim; 3. o et. ~ pobádati n pobízeti koho; naléhati na koho, naš; urychlití, uspišiti n popoháněti co; ein Redt ~ domáhati se práva; et. gerichtlich ~ soudně vymá-

hati co; das Executionsverfahren ~ urychlovati vedení práva; Mäflerverrichtungen ~ provozovati práce n úkoly makléřské, prostřednické; Schiffsmüllerei ~ prostředkovati obchody loďní n loďářské; ein Warengechäft ~ provozovati obchod zbožím; e-e Straße ~ hor. raziti chodbu; e-e mit elektrischer Kraft zu betreibende Bahn dráha, jež má býti hnána elektrinou; die Felder mit Vieh ~ honiti na pole dobytek; der Gläubiger naléhající věřitel; ~de Partei pohánějící strana.

Betreibung pobídka, pobídnutí, naléhání, pohánka, urgencye; ~ des Processes pohánění, popohnání pře.

Betreibungs-art způsob provozování; ~ausweis výkaz poháněk n pobídek; ~eingabe pohánka; poháněcí n pobádací podání; ~gesuch pohánka; žádost poháněcí n pobádací; ~protocoll poháněcí protokol.

betreten (et.) vkročiti n vstoupiti kam, do čeho, naš; den Rechtsweg ~ nastoupiti pořad práva, uchýliti se k pořadu práva n k právu; 3. ~ po-, při-, zastihnouti, dopadnouti, zastati koho; den Weg des Aufserungsprozesses ~ podniknouti, začíti spor vyzývací.

Betretten vstup, vstoupení, vkročení naš; ~ der Bahnhöfe und der Bahn vstup na nádraží a na dráhu.

Betretung vstoupení naš; za-, při-, postižení, dopa-

dení; ~ des Beschwerteveges uchýlení se ke stížnosti, nastoupení na cestu stížnosti; ~ des Mantelstrafs přecházení mýtní přehrady; ~s-fall případ při-, postižení n dopadení; im ~falle kdyby byl (-a, -o atd.) n bude-li při-, postižen (-a, -o atd.); v případě, že bude (že by byl) po-, přistížen n dopaden.

Betrieb pobídka, pobídnutí, podnět; provozování; obstarávání; výroba, vyrábění; těžení, těžba; činnost; doprava, přeprava; vozba; závod; ~ e-s Gewerbes provozování živnosti; ~ der Uterfuhrten provozování přivoznicví; převážení; ~ des Versicherungsgeldites pojišťování; ~ mit Straßenlocomotive ježdění silniční lokomotivou; ~ e-r Eisenbahn doprava, vozba na železnici; ~ e-s Grubenbaues dolování; ~ e-s Stollens stolování; obertägiger ~ vrchní n pozemní dílo; dílo narovni; untertägiger ~ dolní n podzemní dílo; im ~e sein pracovatí, býti v činnosti n chodu; im vollen ~e sein pracovatí plnou silou, plnou parou; außer ~ sein nejíti, státi, nepracovatí; in ~ setzen o bringen uvéstí v činnost; ~ führen vésti, řídití co; außer ~ setzen zastaviti co (na př. dolování).

Betriebs-abtheilung závodní n podnikové oddělení; ~anlage podnikové n závodní zařízení; zel. základ provozovací; základ vozby;

~anmeldung ohláška výroby n provozování; ~anzeige = Betriebsanmeldung; ~arbeit závodní práce; ~art způsob provozování, výroby n práce; ~aspirant závodní aspirant; ~aufseher dopravní dohlizitel; závodní dozorce; ~aufwand provozovací n výrobní náklad; ~ausfall zel. schodek z vozby; ~ausgaben, ~auslagen provozovací n výrobní výdeje; náklad na dopravu n na vozbu; ~ausübung provozování závodu n díla (nějakého) n živnosti; provádění dopravy n vozby; ~ausweis výkaz o činnosti, o provozování, o vyrábění, o těžení; ~bauten závodní stavby; ~beamte(r) závodní úředník; úředník při vozbě; ~bedingung podmínka provozování, výroby, těžení; ~bericht zpráva o činnosti, o provozování, o výrobě; výrobní zpráva; ~beschränkung omezení provozování n vozby; ~besorger závod vedoucí; ~besorgung obstarávání závodu, díla n provozování; ~bestimmung předpisy provozovací; ~capital závodní n provozovací jistina; ~capital-fond provozovací fond; ~chef (auch) Verkehrschef) přednosta dopravy; ~classe třída provozovací, třída těžby; ~concession provozovací koncese; ~consens povolení provozovací n k vozbě; ~conto účet těžebný n provozovací; ~dauer doba

výrobní n provozovací, trvání výroby; **-dienst** (executiver Betriebsdienst) dopravní služba výkonná; služba provozovací n vozbová; **-direction** závodní ředitelství; za. ředitelství dopravy n vozby; **-director** závodní ředitel; za. ředitel dopravy n vozby; **-einnahme** příjem z výroby, z provozování, z podniku, z těžby, z dopravy, z vozby; **-einnahme-rechnung** za. účet za podané telegramy; **-einrichtung** závodní, výrobní, provozovací z(a)řízení; zařízení hospodářství (lesního); **-einstellung** zastavení výroby, podniku, závodu, živnosti, práce, provozování, vozby, dopravy; **-erfordernisse** požadavky výroby, provozování, dopravy, vozby; **-erleichterung** úleva dopravní n vozbová; **-eröffnung** (za-) počítí výroby; počítí práce; zahájení vozby; **-erweiterung** rozšíření závodu n podniku; **b-fähig** provozovatelný n těžebný; provozování, těžení schopný; **-fond** provozovací n závodní fond; **-fortsetzung** pokračování ve výrobě, v živnosti, v podniku, v práci, ve vozbě; **-führer** závodní správce; **-führung** vedení závodu; **-gebarung** dopravní hospodářství; vedení, správa dopravy, vozby; **-gebäude** provozovárna; **-gegenstand** předmět, příslušenství závodní; **-geräthe** provozovací, výrobní nářadí;

-grundfond základní fond provozovací n závodní; **-herr** majitel závodu n podniku; **-hindernis** překážka ve výrobě; zamezení, překážení výroby; **-inspector** dopravní dozorce n inspektor; dozorce vozby n dopravy; **-jahr** správní, závodní rok; **-kataster** katastr podniků; **-körper** hospodářství; **-kosten** = Betriebsaufwand, Betriebsauslagen; **-kraft** hnací síla; **-kranken-cassa** závodní nemocenská pokladna; **-länge** délka dopravní; **-leiter** správce závodní; dilovodoucí; správce dopravní; **-leitung** závodní správa; správa dopravní n výkonná; **-locale** závodní místnost; **-maschine** hnací stroj; **b-mäßig** jak to výroba, provozování, závod s sebou nese; závodní(ě), tovární(ě), živnostenský(y); **-material** prostředky výrobní, provozovací, dopravní; **-materialien-gebarungsausweis** (bei Montanämtern) výkaz o hospodaření s provozovacími, s výrobními prostředky; **-materialien-berwendungs-ausweis** výkaz o použití provozovacích n výrobních prostředků; **-merkmal** známka, v jakém rozsahu se provozuje podnik; **-mittel** výrobní n provozovací prostředek n pomůcka; dopravní prostředek; **-moment** závodní, výrobní okolnost; **-nachweisung** provozovací výkaz; výkaz o provozování;

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

prehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přečetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkové obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec nalezou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

"Německočeský slovník" vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatit lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčtých učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, příslovi a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottův v Praze.

-**ausen** výtěžek výroby n provozování; -**ordnung** provozovací řád; vozební n dopravní řád; -**organe** závodní, provozovací zařízení; -**organisation** závodní, provozovací, výkonné zařízení; -**ort** místo provozování; hor. pracovní, výrobní předek n místo; -**periode** období pracovní, výrobní, provozovací; -**personale** závodní, provozovací zařízení; -**pflicht** povinnost provozovací, výrobní; -**plan** provozovací, výrobní rozvrh, osnova, plán; -**punkt** = Betriebsort; -**raum** místnost závodní, výrobní, provozovací; -**rechnung** účet výrobní, provozovací, těžební, z dopravy, vozby; -**regelung** úprava, upravení, řízení, spořádání výroby n závodu n podniku; -**reglement** řet. řád vozební n dopravní; -**regulierung** úprava dopravní; -**richtsicht** ohled k výrobě, provozování, těžbě, dopravě; -**sicherheit** jistota, bezpečnost dopravy n vozby; -**stätte** provozování (árna, místo provozování n výroby n výrobní; místnost závodní; -**stillstand** klid závodu; zastavení závodu n dopravy; -**störung** vážnutí výroby, provozování, těžby, dopravy; -**störung** (pře)rušení výroby, závodní činnosti, provozování, dopravy, vozby; závada ve výrobě; protahování n zdržování výroby; -**system** sou-

stava výrobní n provozovací; -**übernahme** c-t Eisenbahn n dráhy převzetí (provozování) dráhy kým; -**umfang** rozsah n objem výroby, práce, provozování; -**unfähig** neschopný ku práci; práce neschopný; -**unternehmer** podnikatel (výroby, závodu); -**utensilien** výrobní n provozovací potřeby; -**verhältnisse** výrobní n provozovací poměry; poměry dopravy n vozby; -**vermögen** závodní jmění; -**verwaltungs-kosten** náklady závodní n dopravní správy; -**vorstand** závodní n dopravní přednost; -**wasser** voda hnací; -**wasserreservoir** nádrž na hnací vodu; -**weise** způsob výroby, provozování, dopravy; -**zeit** doba, období provozování, výrobní; -**zweig** odbor závodní.

betrieben (3.) rmoutiti, zarmucovati koho; et. ~ kaliti co. **Betriebs** zarmutek, hoře, žal(ost), truchlost.

Betrug podvod, šalba, klam, mam.

betriegen (3.) podváděti, klamati, šiditi koho.

Betrüger podvodník.

Betrügerei podvodnictví. **betrüglích** podvodný, šalebný.

Betrugs-handlung podvodný čin, podvodné jednání; -**proceß** proces pro podvod. **betrunken** opilý.

Něm.-česká terminologie úřední a právníká.

Bett lůžko, postel; peřina; — **der Gewässer** koryto vod, řečiště, ruslo; **das** — **hüten** ulehnutí, stonati, ležeti.

Bett-deckenmacher pokrývkář, hotovitel (ložních) pokrývek; — **deckenstepper** prošíváček (ložních) pokrývek; — **einlagen** postelní vložky; — **einjähre-erzeuger** výrobce poduškových vložek; — **federn** peří (do peřin a podušek); — **federnreinigung** čištní peří (do peřin a podušek); — **fournituren** ložní potřeby, potřeby lůžkové; — **geber** nocehář, nocežník; — **händler** obchodník postelelní; **b-lägerig** churavý, nemocný (upoutaný na lůžko); — **refutium** náhrada za postel a za noceh; — **stätte**, — **stelle** postel; — **stroh** sláma do postele; — **warenfabrik** továrna ložního prádla; — **wäsche** ložní prádlo; — **zeug** postelní a ložní prádlo.

Bettel malichernost, nepatrnost; **b-arm** chudý jako žebřák, žebřáký; — **brief** žebřací list; — **brot** vyžebřaný chléb; — **geld** vyžebřané, žebřácké peníze; **fatka**, **babka**; — **gesindel** žebřácká holota, žebrota, žebřáci; — **herberge** žebřácká hospoda; — **mönchsorden** řád žebřavých mnichů; — **musikkonzert** povolení žebřavé hudby; — **musikant** žebřavý hudebník; — **pafs** žebřácký průvodní list; — **polizei** policie

nad žebřáky; — **saf** žebřácká možna; — **stab** žebřácká hůl; **an den stab kommen** přijíti na mizinu; — **bofs** žebřáci, žebrota; — **weib** žebřáčka.

Bettelei žebřání; **die** — **mirb** verboten zapověděno jest žebřati n žebřání.

betteln žebřati.
Betten-fabrik továrna postelí; — **macher** hotovitel postelí; — **sorte** druh postelí; — **vermieter** pronajímatel postelí.

Bettler žebřák.
beugbar ohebný; **obměk** čitelný, pohnutelný, oblohmý.

beugsam ohebný.
Beugung ohyb, ohnutí poklona.

Beugungs-fähigkeit ohebnost; — **punkt** bod ohybu.

Boule boule.
beunruhigen (S.) znepokojovati, rušiti, vytrhovati koho.

beurkunden (ci.) dosvědčiti, osvědčiti, s-, potvrditi, listinami doložiti, prokázati co; **beurkundet** listinou stvrzený, doložený, prokázáný.

Beurkundung svědectví, listina, listinný průkaz; **osvědčení**; **Uebertragung des Amtes findet im Protocolle ihre** — **svěření úřadu jest protokolem (listinně) prokázáno**; **notarielle** — **osvědčení, osvědčování notářské**; — **der Abstatungsposten** doklady odvodu a platby; — **s-organ** osvědčující orgán.

beurlauben (S.) dovoliti koho, uděliti, dáti dovolenou komu; **sich bei S-m** — **vziti si**, vyžádati si dovolenou u koho n od koho; **rozloučiti se s kým**; **beurlaubt** na dovolené.

Beurlaubter dovolenec.
Beurlaubtenstand dovolenci.

Beurlaubung dovolená.
beurtheilen (ci.) posuzovati, posouditi co; **souditi** o čem.

Beurtheilung (po)souzení; **úsudek, posudek, kritika**; **rechtliche** — **právní posouzení**.

Beurtheilungs-art způsob posuzování a posuzování; — **commission** posuzující komise; — **fähigkeit**, — **kraft** soudnost; — **lehre** učení o posuzování, o kritice; — **vermögen** soudnost.

Beute kořist, plen, lup; — **(an)theil** podíl na kořisti.

Beutel měšec, váček, pytlík; — **geld** pytlé; **zpropitné**; — **messer zum Öffnen der Fahrpostbeutel** nůž k otevírání pytlů posty povozné; — **schneider** kapsář, taškář; — **siegel** pečeť na pytli; — **stück** zásilka pytlová a vložková; (pošt. zásilka, která v pytli bývá uložena); — **stück** pytlovina, pytlová látka; **prošívací látka**.

Bevölkerung zalidnění; **obyvateľstvo**; **lidnatost**.

Bevölkerungs-abnahme ubývání obyvatelstva; — **dichtigkeit** hustota obyvatelstva; — **stand** stav lidnatosti; — **ver-**

hältnis lidnatost, poměr lidnatosti; — **zunahme** přibývání n přibýtek obyvatelstva.

bevollmächtigen (S. zu et.) zmocniti, zplnomocniti koho k čemu; **dáti, uděliti komu** plnou moc k čemu.

Bevollmächtigter zmocnitel.

Bevollmächtigte(r) zmocněnec, plnomocník.

Bevollmächtigung zmocnění, zplnomocnění, udělení plné moci.

Bevollmächtigungs-clause — **zmocňovací doložka**; — **form** forma zmocnění; — **verhältnis** poměr zmocnění, zmocněnecký, plnomocenský; — **vertrag** smlouva o zmocnění a zmocňovací.

bevormunden (S.) poručníka dáti, zřídit, ustanoviti komu; **býti poručníkem komu**, **poručníkovati nad kým**, **poručeti komu**.

Bevormundung poručníkování.

Bevorräthigung opatření se zásobami, zásobení se.

Bevorrechten (S.) výsadou nadati, opatřiti koho; **větší práva povoliti a uděliti komu**; **nadržovati komu**.

bevorstehen nastávati, blížiti se; **die Entscheidung steht bevor** rozhodnutí se čeká; **der Partei steht bevor** na straně jest, **aby...,** straně náleží, **aby... d** nastávající, budoucí.

bevortheilen (3.) (o)šiditi, podvésti, napáliti koho; dávatí přednost, nadřzovati komu.

Bevortheilen, Bevortheilung šidba, podskok; dávaní přednosti, nadřzování komu; ~ der Abgabe ošizení o dávkú; zkrácení dávky.

bevorzugen (3.) dávatí přednost komu před kým; nadřzovati komu proti komu; bevorzugt výhody, přednosti požívající; přednost mající.

bewachen (3. o et.) hlídati, strážiti, opatrovati koho, co.

Bewachung hlídání, strážení, opatrování, dohled; hlídka, stráž; amtliche ~ úřední dohled; ~ der Umfriedung hlídání, strážení ohrady.

bewaffnen (3.) ozbrojiti, zbrání opatřiti koho; bewaffnete Macht zbrojná moc; mit bewaffneter Hand eindringen vniknouti (kam) se zbrání v ruce n ozbrojen.

Bewaffnung ozbrojení; ~s-plan zbrojný, ozbrojovací plán.

Bewahr-anstalt opatrovna; ~geld, ~lohn záchranné, odměna za záchranu.

bewahren (et.) opatrovati co; chrániti, brániti čeho; 3. vor et. ~ chrániti koho od čeho; sich vor et. ~ chrániti se, strážiti se čeho.

bewahren (et.) do-, prokázati, potvrditi, osvědčiti co; sich ~ osvědčiti se; sich als mündlich ~ osvědčiti se, ukázati se prospěšným; bewahrt o-

svědčený, spolehlivý, dokázaný, zkušený.

Bewahrer opatrovník, uschovatel.

bewahrheiten pro-, dokázati, po-, stvrditi.

Bewahrheitung dokázání, provedení, doličení, dosvědčení; ~ thatsächlicher Bewauptungen provedení, dokázání tvrzených skutečností.

Bewährtheit osvědčenost, spolehlivost.

Bewährung dokázání, provedení, doličení; osvědčení; ~ e-s Rechtes dovození, provedení práva.

Bewaldungs-arbeit zalesňovací práce; ~project zalesňovací návrh.

bewältigen (3. o et.) z-, přemoci koho, co; překonati koho, co.

Bewandtheit zběhlost, zkušenost.

bewandt; so ist die Sache ~ tak jest tomu, tak se věc má; bei je ~ en Umständen za takových okolností n poměrů.

Bewandtnis stav, poměr, okolnost; es hat mit der Sache folgende ~ věc má se takto.

Bewässerung zavodňování, zavodnění, zavlažování, podhánění (vodou), vláha.

Bewässerungs-anlage zavodňovací zařízení; ~anstalt vodovod; ~canal zavodňovací stoka; ~recht zavodňovací právo; b-unfähig nezpůsobilý k zavodňování.

Beweg-grund pohnutka, důvod; ~kraft hybná n hnací síla.

bewegen (et.) hnouti, pohybovati, hýbati čím; 3. zu et. ~ pohnouti, přiměti, nakloniti k čemu; in e-m Triebe sich ~ společně hnán býti, jíti v jednom stádu, honu.

beweglich pohyblivý; ~e Sache věc movitá, pohybná, movitost.

Movitchkeit pohyblivost, hybnost; ~ der Ahsen pohyblivost náprav.

Bewegung hnutí, pohybování, obrat, pohyb; pohnutí, naklonění, povzbuzení; e-e ~ in Vermögensbeständen obrat jmění; ~ des Gemüths hnutí mysli.

Bewegungs-achse osa pohybu; b-fähig schopný pohybu; hybný; ~losigkeit nehybnost; ~mechanismus přístroj pohybovací; ~organe hýbací ústroje; ~vermögen hybnost, pohyblivost.

Beweis důkaz, průkaz, průvod, důvod; ~ durch Augen-schein důkaz ohledáním; ~ durch Sachverständige důkaz znalci; ~ durch Eingeständnis důkaz doznáním; ~ durch Urkunden listinný důkaz; důkaz listinami; ~ durch Zeugen, Eid důkaz svědky, přísahou; Anbietung der ~ nabídnutí důkazů; Aufnahme der ~c provedení důkazů; ~ zum ewigen Gedächtnisse důkaz na věčnou paměť; ~ durch Vernehmung der Parteien důkaz výsledkem

stran; als ~ dienen býti důkazem; zum ~e dessen dient důkazem toho jest; ~ ent-fürten důkaz zvrátiti; ~ liefern důkaz čeho, o čem dáti, podati; et. unter ~ stellen důkazem podepřiti co; nabídnouti důkaz o čem; ~ vorbringen uvéstí důkaz.

Beweis-anbietung nabídnutí, nabízení důkazů; ~an-tretung, ~antritt podniknutí důkazů; ~art způsob, druh důkazů, průvodu; ~artifel průvodní články; ~aufnah-me (Aufnahme des Beweises) provedení, provádění důkazů; ~aufnahmeacten spisy o provedení důkazů (jednající); b-bediirftig potřebující důkazů; e-e That-sache als b-be-diirftig erkennen uznati, že skutečnost potřebuje důkazů; uznati, že třeba, aby skutečnost byla dokázána; ~be-schluß průvodní usnesení; nález n usnesení o důkaze, o provedení důkazů; ~ein-rede odpověď na průvodní spis; námitka proti důka-zům; b-fähig dokazatelný; schopný důkaz n průvodu; ~fähigkeit dokazatelnost; schopnost dokázati co; ~füh-ner dokazovatel, dokazovač; ~führung dokazování, ve-vedení důkazů; ~grund důvod; ~kraft moc, síla průvodní, dokazní; průvodnost, důkaznost; ~kraft e-r Urkunde průvodnost listiny atd.; b-fräftig platné dokazující; ~kraft bímé průvodní n dů-

kazné; **-lehre** nauka o průvodech n důkazech; **-mittel** průvod, prostředek průvodní n důkazní; **-mittel** abgeben býtí průvodním prostředkem; **-pflicht** povinnost dokazovatí eo; průvodní povinnost n břímě; **-punkt** odstavec důkazu; **-rede** průvodní n důkazní řeč; **-regel** důkazní n průvodní pravidlo; **-satz** průvodní n důkazní věta; **-schluss** závěr důkazu; **-schrift** průvodní spis; **-stück** článek průvodní; (corpus delicti) osvědčující věc n předmět; předmět trestného činu; (staroslov. líce); **-urkunde** průvodní n důkazní listina; **-verfahren** řízení průvodní n dokazovací; **-vorbringen** uvádění důkazu; **-würdigung** uvážení, uvažování, oceňování důkazů; **-zeuge** svědek na důkaz.

beweisen (et.) dokázati, dokazovatí eo; i-e Umstand ~ vyvéstí se, spraviti se z čeho; dovozovati, dokazovatí svoji nevinu; durch Urkunden ~ dokazovatí listinami; provéstí listinou (důkaz); staroč. véstí se toho na listy; **-d** dokazující, důkazní.

beweiswirken dokazovatí, býtí důkazem; **-d** dokazující, důkazní.

bewenden; es bei et. ~ lassen něco trpěti, nechati při čem; zůstatí, přestatí na čem; es soll bei der Bewilligung bis auf Weiteres sein Bewenden haben opa-

tření zůstane, potrvá až do dalšího nařízení.

Bewerb ucházení se, snažení se o.

bewerben sich (um et.) ucházeti se, snažiti se, žádatí o.

Bewerber uchazeč, žadatel.

Bewerbung ucházení se, žádání o.

Bewerbungs-frist lhůta k ucházení se; **-gesuch** um e-e Stelle žádost o místo.

bewerben (et. mit et.) poházeti eo čím, nabázeti čeho nač; e-e Band ~ omítnouti zed.

bewerkstelligen (et.) uskutečniti, vy-, do-, provéstí, vykonati, dokázati eo; Anzeigen und Mittheilungen an das Gericht ~ obstarati n učiniti oznámení a sdělení soudu; die Ermittlung der Maximalzahl ist zu ~ dlužno jest vyšetřiti maximální, nejvyšší počet; Mittheilungen ~ upláceti; die Übergabe e-r Urkunde an S. ~ listinu doručiti komu.

bewerkstelligten (et.) skutkem dokázati, osvědčiti eo.

bewerten (et.) o-, vyceňniti eo.

Bewertung oceňování, ocenění, odhad.

bewilligen (S-m et.) do-, povolití komu eo, povolití komu v čem; s-, přivoliti k čemu; Credit ~ povolití úvěr; diejes Ansuchen wird bewilligt žádané jest povoleno, žádostí se vyhovuje.

Bewilligung přivolení, svolení, do-, povolení; udělení.

Bewilligungs-brief svolovací list, písemné svolení; **-recht** právo povolovati.

Bewillkomm(ung) u-, přivítání.

bewirken (et.) učiniti, způsobiti, dokázati, dovéstí, poríditi eo; S-m et. ~ vymoci, zjednati, zaopatřiti komu eo; die Beseitigung der Missbräuche ~ odstraniti, zameziti zneužívání čeho n nepořádky v čem; Reinigung von Sand und Staub ist zu ~ dlužno jest opatřiti očištění od písku a prachu; Pulverfassungen bei e-m Krüßlerie-zeugsdepot ~ odbíratí prach z dělostřeleckého zbrojního skladíště.

Bewirklichung uskutečnění, vykonání, provedení, způsobení, uvedení ve skutek.

Bewirkung způsobení, vymožení atd.; ~ e-r Leistung vymožení plnění; ~ von Zusstellungen provedení doručení.

bewirken (S.) pohostiti, vyčastovati, uctiti koho.

bewirtschaften (et.) hospodařiti na čem n s čím.

Bewirtschaftung hospodaření na čem.

Bewirtschaftungs-kosten náklady na hospodaření; **-methode** způsob n metoda hospodaření; **-plan** rozvrh hospodaření; **-recht** právo hospodařiti; **-weise** způsob hospodaření.

Bewohnbarkeit obytnost, obyvatelnost.

bewohnen (ein Haus etc.) bydleti, o-, přebývati (v domě atd.).

Bewohner obyvatel.

Bewohntheit obydlenost.

bewundern (et.) (po)diviti se čemu, ob-, podívatí se čemu.

Bewunderung ob-, podív.

bewunderungs-würdig podivuhodný, ku podivu.

bewußt vědomý, povědomý; **-los** bezvědomý, bez sebe.

Bewußtlosigkeit bezvědomí; **-sein** vědomí, uvědomělost, sebevědomí; zum **-sein** kommen, gelangen vzpamatovatí se, přijíti k sobě; **-sein** verlieren vědomí, smyslu pozbyti.

bezahlen (za)platiti, vyplatiti; Botensohn 2 fl. bezahlí dva zlaté poselného n poselné dvou zlatých zaplacení; rpp. Bote bezahlí posel zaplacen.

bezeichnen (z)krotiti, ukrotiti.

bezaubern okouzlití, očarovati.

bezeichnen vy-, na-, poznamenati; vy-, na-, označiti; e-e Einlage als Haupteinlage ~ vložku na-, označiti jako hlavní; als verdächtig bezeichnet označený jako podezřelý.

Bezeichnung (o)značení n (po)znamenání, známka, znak; amtliche ~ úřední označení, poznamenání (velikosti, tíže, objemu atd. na měřích, závažích a j.); úřední popsání; úřední (o-)kolkování; besondere ~ zvláštní

znak, označení; namentliche ~ pojmenování; ~ der Avisieren den Bahn jméno, označení avisující dráhy; ~ der Bestandtheile e-s Grundbuchsforpers in Ubereinstimmung mit dem Kataster označení částí knihovního tělesa souhlasně s katastrem; ~ der Telegraphenstationen nápis, označení telegrafních stanic; ~ vor der Adresse beißen vyznačiti co, napsati co před adresou.

Bezeichnungs-art, **-weise** způsob o-, vyznačování co; **-zettel** označovací lístek, lístek s nápisem.

bezeigen (et.) (pr)okázati, proukazovatí, osvědčiti, (pro)jevití co.

Bezetteln (der Wagen) polepování (vozů (sedulemi)).

Bezettelnung (der Sendungen etc.) opatření (zásilek atd.) nálepkami; nalepení listků (na zásilky).

Bezetteu cel. bezetty (tkanivo napsané barvivem a užívané k líčení a barvení různých věcí).

bezeug-en (et.) svědčiti, seznati o čem; dosvědčiti co; dokázati, stvrditi co čim.

Bezeugen, **Bezeugung** dosvědčování, dosvědčení, seznání.

Bezicht, **Beachtung** nařčení obvinění koho z čeho.

beziehen (et.) povléci, potáhnouti co čim; odebrati, bráti co, dost(áv)ati co; et. worauf ~ vztahovati co k čemu; Einflüsse ~ bráti důchody; ein Haus ~ stěhovati se do

domu; Ware ~ bráti, odebrati zboží; sich auf et. ~ vztahovati se nač, k čemu, odnáseti se k čemu; táhnouti se nač, odvolávati se nač, k čemu; e-e Partei bezieht sich auf e-e Urkunde strana odvolává se na listinu, dokládá se listinou (listiny); bezogene Bescheid shora a dříve dotčený, uvedený výměr; bezogene Stelle e-r Urkunde uváděná a citované místo listiny; bezogene Gebühr přijatý poplatek.

Beziehen odebrání, brání, vztah, poměr; mit ~ auf... přihlížeje (-ic, -ice), hledě (-ic, -ice), vzhledem k čemu, se zřetelem k čemu.

beziehunglich = bezüglic.

Beziehung vztah, poměr; ~ e-s Zeugen zu den Parteien vztah, poměr svědka ku stranám; in diefer ~ v té příčině, v té věci, v tom směru; in jeder ~ v jakékoli příčině, v jakémkoli směru; in ver-mögensrechtlicher ~ eigenberechtigte Person osoba v příčině práv majetkových svépravná, samostatná; mit ~ auf... = mit Beziehen auf...

Beziehungs-anweisung poukázka na vyb(í)rání čeho; **-colonne** sloupec vztažný; **h-loß** beze vztahu; **b-weise** pokud se týče; po případě, případně; a zároveň, jakož i, vlastně i; vztažně, vztahom; Vater, **-weise** Großvater otec a zároveň (vlastně i), po případě i děd.

beziffern číselně n čísly označiti, vylknouti; vypočísti; mit 1000 fl. beziffert na 1000 zl. vypočtený; sich ~ páčiti se na...; bezifferter Wert hodnota číselně, číslem vyjádřená.

Bezifferung ^{cech.} číslování, očíslování (rozdělených měr, stupnic atd.).

Bezirk okres, obvod.

Bezirks-abgrenzung meze, hranice okresu; obvod okresní; **-amt** okresní úřad; **-anfalt** okresní ústav; **-arzt** lékař okresní; **-aufsicht** dozor okresní n v okresu; **-auschuss** výbor okresní; **-auschuss-mitglied** člen okresního výboru; **-behörde** okresní úřad; **b-behördlich** okresního úřadu (se týkající atd.), okresní; **-bereiung** cesta po okresu, projížďka okresem; **-casse** okresní pokladna; **-chef** správce okresu; **-commissär** okresní komisař; **-commissariat** okresní komisařství; **-commission** okresní komise; **-concurrent** okresní konkurence; **-concurrentengemeinde** okresní konkurenční obec; **-eintheilung** rozdělení v okresy; **-einzelnrichter** okresní samosudí, (soudce jednotlivce); **-feldwebel** okresní šikovatel; **-fond** okresní fond; **-fondszuschlag** okresní fondová přírážka; **-fürster** okresní komisař lesní; **-forstcom-**

mission okresní komise lesní; **-forstcommissionsmitglied** člen okresní komise lesní; **-forstkataster** okresní lesní katastr; **-forstreferent** okresní zpravodaj lesní; **-gemeinde** okres, okresní obec; **-gemeindeverfassung** zřízení, ústava okresních obcí; **-gendarmericommando** okresní četnické velitelství; **-gericht** okresní soud; **-gericht für Handels- und Seeachen** okresní soud pro obchodní a námořské věci; **b-gerichtlich** okresního soudu; **b-gerichtliches Urtheil** rozsudek okresního soudu; **-gerichtliches Verfahren** řízení před okresními soudy; **-gerichtsdienr** sluha okresního soudu; **-gerichtskanzle-**
istenstelle místo kancelisty a kancelistské u okresního soudu; **-geschäftsführung** okresní jednatelství; **-grenze** okresní hranice; **-hauptmann** okresní hejtman; **-hauptmannschaft** hejtmanství okresní; **-hauptmannschaftscassa** pokladna okresního hejtmanství; **-ingenieur** okresní inženýr; **-francencassa** okresní nemocenská pokladna; **-frankenhaus** okresní nemocnice; **-leiter** správce okresu; **-liste** der Geschwornen okresní seznam porotců; **-matrikenführer** okresní matriční správce; **-obmann** okresní starosta; starosta okresního výboru; **-obrigkeit** okresní úřad;

-**präliminare** rozpočet
okresní; **-präsident** okresní
president; **-rath** okresní
rada; **-richter** okresní soudce;
-sammlungscassa okresní
sběrna; sběrací pokladna;
-schätzungskommission o-
kresní odhadní komise;
-schulaufgabe okresní škol-
ní dávka; **-schulfond** okres-
ní školní fond; **-schul-
fondjournal** denník okres-
ního fondu školního; **-schul-
inspector** okresní škol-
ní dozorce n inspektor;
-schullehrerbibliothek okres-
ní knihovna učitelská;
-schulrath okresní školní
rada; člen okresní školní
rady; **-secretär** okresní ta-
jemník; **-sparcassa** okresní
společna; **-standort** okres-
ní stanoviště, sídlo; **-strasse**
okresní silnice; **-straßenaus-
schuß** okresní silniční vý-
bor; **-straßenfond** okresní
silniční fond; **-straßenum-
lage** okresní silniční pří-
rážka; **-summarien** okresní
seznamy (o pohybu obyvatelstva);
-thierarzt okresní zvěro-
lékař; **-umlagen** okresní pří-
rážky; **-verband** svazek
okresní; **-verein** okresní spo-
lek; **-versammlung** okresní
schůze n shromáždění; **-ver-
tretung** zastupitelstvo okres-
ní; **-vertretungsausschuß**
výbor okresního zastupitel-
stva; **-vertretungsgesetz** zá-
kon o okresním zastupitel-
stvu; **-vertretungsschüze**
schůze okresního zastupi-

telstva; **-vertretungsüber-
wachung** dozor nad okres-
ním zastupitelstvím; **-vor-
merk** post. okresový záznam
(záznam o výdejích poštovního okresu);
-vormerzbuch kniha okre-
sových záznamů; **-vor-
schußcassa** okresní záložna;
-vorsteher okresní starosta;
b-weise po okresích, dle
okresů; **-wohlfähigkeits-
anstalt** okresní dobročinný n
lidumilný ústav; **-zuschlag**
n okresní přírážka.

Bezoar bezoar, bezlej.

Bezogen (e-s Bezugs) směněčník, trassát, pouká-
zaný.

bezossen (et.) zecliti co,
uložiti clo nač, clem stížiti,
clu podrobiti co.

Bezug vztah, zřetel; po-
vlak, potah(ování), potažení;
příjem, požitek; přijetí, při-
jímání, dostávání; ode-
bírání, vý-, odběr; nabytí, na-
bývání; wandelbarer n veränder-
licher ~ nestálý n měnivý plat
n příjem; fixer, stehender ~
stálý, fixní plat n příjem; ~e-r
Lohnung brání mzdy, platu;
~ e-r Ware odebírání, brání,
kupování zboží; zollfreier
~ odebírání prosté cla; abgabe-
freier ~ odebírání, nabývání
prosté dávek; Ausweisung des
~es etc. der Waren viz Auswei-
sung; nach dem ~e po přijetí;
~erweigerung (zboží) nepřijmou-
ti, přijetí (zboží) odmítnouti;
auf et. ~ haben zření, vztah
míti k čemu; ~ nehmen auf et.
přihlížeti, odvolávati se k čemu;

mit ~ auf, ~nehmend auf vzhle-
dem, hledě (-ic, -ice), při-
hlížeje (-ic, -ice) k čemu, v pří-
čině čeho; mit ~ auf die Note...
vzhledem, se zřetelem,
hledě (-ic, -ice), přihlíže-
je (atd.) k notě; odvoláváje
(-ic, -ice) se na notu; po-
ukazuje (-ic, -ice) na notu.

Bezüge důchody, služné
platy, požitky, příjmy; vý-
platy; wandelbare ~ příjmy n
požitky nestálé, (pro)měn-
(livé); Verrechnung stehender ~
účtování stálých, pevných
požitků; in den bisherigen ~
verbleiben zůstatí při dosa-
vadním platu, podržeti dosa-
vadní plat, příjmy, požitky.

bezüglich adj. příslušný, ná-
ležitý, dotčený, toho se týka-
jící, k tomu se vztahující; die
~e Aufklärung findet man auf
Seite... vysvětlení příslušné,
náležité, vysvětlivka o tom
najde se na straně...; adv. ~
des... v příčině čeho, co do,
co se týče čeho.

Bezugnahme vztah, zřetel;
mit o unter ~ auf den
Bericht vzhledem, se zřete-
lem, hledě, přihlížeje, maje
zření, poukazuje (-ic, -ice) ku
zprávě; odvoláváje (-ic, -ice)
se na zpravu.

Bezugs-acten vztážné,
souvislé, příslušné, k tomu se
vztahující spisy; **-anwei-
sung** poukázka na vybírání
čeho; **-ausweis** výkaz o ode-
bírání; **-ausweisung** vykazo-
vání výběru, odběru, příjmu
(čeho); **-bedingungen** pod-

mínky vy-, odbírání; **b-be-
rechtigt** oprávněný bráti,
přijímati, vybírati co; **-be-
rechtigter** oprávněný při-
jemce, oprávněnc, poži-
tečník; **-berechtigigung** oprá-
vnění, právo vy-, odebírati,
přijímati; právo k vy-, ode-
bírání, přijímání; **-bewilli-
gung** povolení k vy-, ode-
bírání, k přijímání, k přijetí;
-buch kniha odběrací, kniha
o odbírání; **-colonne** vztažný
slopec; **-licenz** povolení
k odbírání; **-licenzen für Güter**
etc. licence k odbírání jedu
atd.; **-note** list na přijímání,
dostávání čeho; **-ort** místo
odběru n kupní; **-preis** ode-
běrní n kupní cena; **-quelle**
odběrní n kupní pramen;
-recht právo. vy-, odbírati,
bráti, přijímati co; právo
k vy-, odbírání, přijímání čeho;
požitečné n požitkové právo;
-schein list odběrací, vy-
bírací; **-scheinverfüg** návěští
o došlém zboží; **-spejen**
náklady odběru n odbírání;
náklady vybírání; **-termin**
lhůta odběrní, kupní, vý-
běru; **-titel** právní důvod
brání, vybírání, přijímání,
požívání; **b-weise** = bezje-
bungswerte; **-zeit** der Zeitungs-
exemplare doba předplatného.
bezwecken (et.) směřovati
za čím, k čemu, čeliti k čemu; míti
účel, míti za účel co; e-n
Zielgenium ~ směřovati k
zisku peněžitému.
bezweifeln (et.) pochybo-
vati o čem.

bezwingen přemáhati, přemoci, podmaniti, pokoriti, překonati, potlačiti.

Bianco; in **belassen** nechati nevyplněné; **-credit** úvěr neurčitý, nezaložený, neuhrazený; **-indossament** nevyplněný rubopis, nevyplněná indosace; **-karte** tel. nevyplněný jízdní lístek (který se teprve vyplnití musí).

Biber-fang lov, chytání bobrů; **-fell** bobrovice, bobří kůže, kožešina; **-geiß** bobrovina, bobřina.

Bibliorhapt desky na fascikly.

Bibliothek knihovna, bibliotéka; **-s-beamte** knihovní úředník.

Bibliothekar knihovník, bibliotekář.

Bibliorhapt viz Bibliorhapt.

Bicarbonat dvojuhličitan. **bicder** poctivý, šlechetný, hodný.

bieggam ohebný, hybný; **poddajný**, oblopný, povolný.

Bieggamkeit ohebnost, poddajnost, povolnost.

Bieggung ohyb, oheb, zatáčka (silniční, železniční atd.).

Bienen-bau pěstění včel, včelařství; **-fladen** plást; **-haus** včelník; **-korb** úl; **-ruchhändler** obchodník buňkovým voskem; **-schwarz** roj včel; **-sendung** zásilka včel; **-stand** včelník, včelín; **-stich** bodnutí, píchnutí včely; **-stoa** úl; **-überführung** přenesení, usazení včel; **-zelle**

včelí buňka; **-zucht** chov včel, včelařství.

Biennium dvě léta, dvouletí, doba dvou let.

Bier-abfüllmaschine přístroj k naplňování láhvi pivem; **-abgang** ztráta piva (při výrobě); **-abnahme** odebrání piva; **-abnahmestwang** pivní přímus; **závazek** odebíratí pivo; **-abnehmer** odběratel piva; **-abschluss** smlouva o dodávání piva; **-accise** daň, akciz z piva; **-auftränkeln** kroužkování, zmlazování piva; **-aufschlag** pivní přírážka; **-ausföhrung** zápis o pivě; **-ausfuhr** vývoz piva; **-ausfuhrbollette** boleta na vývoz piva; **-ausfuhrbescheinigung** ohlášení, opověď, opovězení vývozu piva; **-ausstehung** výčep piva; **-ausstöß** výstav piva; **-ausstöß-register** záznam a rejstřík o výstavu, výstavní rejstřík; **-austritts-bollette** boleta na vývoz piva; **-bann** = **-abnahmestwang**; **-beamte** úředník pivní; **-bedarf** potřeba piva; **-beschau** prohlídka (úřední) piva; **-bestenerung** zdanění piva, uložení daně na pivo, daň pivní a z piva; **-bezug** (aus anderen Braustätten) odebrání piva (od souseda, sousedních pivovarů); **-bollette** boleta na pivo; **-borgungs-bollette** úvěrní pivní boleta; **váreční pivní boleta**; **-borgungs-register** rejstřík o úvěru daně z piva; **-botich** kád na pivo a pivní;

-brauer sládek; **-brauerei** pivovarství; pivovar; **-brauereiarbeiter** obchodník pivovarskými potřebami; **-braugefellschaft** pivovárečná společnost; **-brauverfahren** váarka, vaření, výroba piva; **-büchel** knížka pivní a na pivo; **-consum** potřeba, spotřeba piva; **-depôt** pivní sklad; **-druck-apparate-erzeuger** výrobce pivních tlakostrojů; **-druck-apparate-reparateur** správkař pivních tlakostrojů; **-druckpumpe** pivní tlakostroj; **-einfuhr** dovoz piva; **-einfuhrbollette** boleta na dovoz piva; **-einfuhrgebiir** clo z přívozu piva (z přivezeného piva); **-einfuhrbollette** výstavní boleta; **-einfuhrung** zaznamenání, zápis, zapsání piva; **-erklärung** ohlášení a opověď a deklarace piva; **-erzeuger** výrobce piva, sládek; **-erzeugung** výroba piva, vaření piva; **-erzeugungs-register** záznam, rejstřík o výrobě a vaření piva, varní a výrobní rejstřík pivní; **-erzeugungsstätte** pivovar; **-essig** pivní ocet; **-essiggährung** kvašení a kysání piva na ocet; **-export** vývoz piva; **-faß** pivní sud; **ausgebrautes faß** požáhaný, požáhnutý sud pivní; **ausgepichtes faß** vsmolený sud (pivní); **-fassen** stáčení piva; **stáčka**; **-füßrer** rozvážec piva, **vođák** (poslednější vesměs se užívá

v pražských pivovarech); **-füllen** splání piva; **spilka**; **-gattung** druh, odrůda piva; **-gebräu** váarka; **-geld** pivné, varné; peníze na pivo; **zpropitné**; **šrůtka**; **skladné**; **-grad** stupeň pivní a piva; **-großhändler**, **-großverfeiler** velkoobchodník spotřeba, spotřeba piva; **-halle**, **-haus** pivnice; **-händler** obchodník pivem; **-hefe** pivní kvasnice; **-hefengefaß** nádoba na (pivní) droždí a kvasnice; **-journal** pivní denník; **-keller** pivní sklep; **-kreuzer**, **-kreuzermlage** křejcar pivní a z piva, přírážka pivní; **-kühle** chladič stoky; **-kühlen** chlazení piva a vácky; **-lager** sklad piva; **-laufer** spilak; **-leitung** potrubí pivní (k vedení, k rozvádění piva), pivovod; **-leitungsröhren** trouby pivovodné; **-luftdruckapparat** pivní tlakostroj vzduchový; **-maische** rmut; **-manual** zápisník pivní a o pivě; **-marke** pivní známka; **-maß** míra pivní a na pivo; **-meile** obvod pivovárečný; **-messer** pivní vářka; **-mefshahn** měrný a odměrný (odměrovací) kohout pivní; **-niederlage** sklad (stě) piva; **-probe** zkouška, zkoušení piva; **pi-voměr**; **-production** výroba, vaření piva; **-rechnung** pivní účet; **účet za pivo**; **-recht** pivní a várečné právo; **-regal** pivní regál; **výsada** na vaření, prodej a čepování

piva; právo vystavovati pivo; **regifter** rejstřík pivní; **richter** znalec piva; **schauf** výčep piva; prodej piva; šenk; **schanke** hospodský, výčepník, krčmař, senkviř; **schenke** krčma, hospoda, pivnice; **schröter** skladač piva, šrotýř; **schwendung** pivní úbytek; **sendung** zásilka piva; **stein** (Gerreibe-Stein) pivní kámen, obilní kámen; **steuer** daň a berně z piva, pivní daň a berně; posudné; **steuerborgung** úvěr daně z piva; **steuercontrole** kontrola pivní daně; dohled nad pivní daní; **steuer-credit** úvěr pivní daně a berně; **steuerertragsausweis** výkaz o výnosu pivní daně; **steuerriickzahlung** náhrada pivní daně a daně z piva; **stube** pivnice; **sud** var, várka; **tarif** sazba a tarif pivní; **tax** (siehe v Dol. Rak.) posudné, daň z piva; **transport** doprava piva; **transportirer** sudy dopravné, skladné; **treber** mláto; **treber-trocknerei**, **treber-trockenanstalt** sušárna na mláto; **untersuchung** zkouška a zkoušení piva; **verkauf** prodej piva; **verlag** sklad piva; **verleger** skladník; **verlegerhaus** dům skladnický; **verrechnung** súčtování piva; **verschleiß** pivní prodej; **versilberer** prodavač piva; **vertrag** pivní smlouva; **verzehrungs-steuer** potravní

daň z piva; **verzehrungssteuer-bollette** váreční boleta; **vorrath** zásoba piva; **wage** pivní váha, pivoměr, hustoměr pivní; **würze** mladinka, sladké pivo; **Vorberbiere** předek, **Zusatzbiere** (Nachwürze) výstřelek; **Abfüterung der Würze** scezování, stahování mladinky; im Kochen der gesammten Würze ve varu veškeré mladinky (předku i výstřelku); **würzecontrol-messgefäß** odměrná nádoba pro kontrolu mladinky; **würze-kühlapparat** přístroj chladičí mladinku; **würze-leitung** trouba na mladinku, trouba k spouštění, k vedení mladinky, potrubí na mladinku (trouba sloužící k čerpání mladinky na stoky); **zahlungs-bollette** platební váreční boleta; **zahlungs-register** rejstřík o placené dani z piva; **zapferei** výčep piva; **zwang** pivní přímus; závazek odebíratí pivo; pivní závazek; závazek propinační.

bieten podávati, nabízeti; **feil-** nabízeti na prodej, prodávati; **Anlauf-** zavdati příčinu.

Bieten podávání, nabízení, nabídka; házení (př. aráže); **S. zum - aufserdem** vyzývati koho k házení.

Bieter nabízeč, podavač.

Bigamie dvoježenství.

bigott pobožnostkářský, poverčivý, bigotní.

Bijouterie klenoty; klenotnictví, obchod klenotnický; **warenerzeuger** výrobce klenotů.

Bijoutier klenotník.

Bilanz rozvaha (účetní), bilance; **buch** kniha rozvahová a bilanční; **conto** rozvahový a bilanční účet; **jahr** bilanční a závodní a správní rok; **journal** (beim Postparcassenamte) rozvahový denník; bilanční žurnál; **publication** uveřejnění rozvahy a bilance; **rechnung** účet rozvahový a bilanční; **ziehung** dělání rozvahy a bilance.

bilanzieren dělati rozvahu účetní a bilanci; bilansovati; **bilancierte Conto** bilansované účty, vyvážené účty.

Bilanzierung dělání rozvahy, bilansování.

bilateral dvojstranný, dvoustranný, obojstranný, oboustranný; s obou stran.

Bild-druckplatte deska na tisk obrazů; **gießer** socho-lijce; **hauerschule** sochařská škola; **kunst** výtvarné umění.

Künstler výtvarný umělec; **macher** sochař; **schneider** řezbář; **werk** výtvarné dílo (umělecké); zobrazení.

bilden (et.) tvořiti, dělati, činiti, sestaviti, sestrojiti, zříditi; vyobraziti; vzdělávati, šlechtiti; e-e Commission ~ zříditi, sestaviti komisi; Gegenstand e-r Beweisführung ~ býti předmětem provedení důkazu; e-n Theil des

Erhebungsprotocolls ~ býti částí protokolu o vyhledávání; es bildet den Schätzungsmert zu dělá odhadní cenu; ~d tvůrčí, tvořící; vzděláva(jí)ce, šlechtící; ~de Kunst výtvarná umění.

Bilder-bogenfabrik továrna obrázkových listů; **buch** kniha obrázková a s obrázky; **druckplatte** deska na tisk obrazů; **einfasser** zarámováč obrazů; **galerie**, **halle** obrazárna; **händler** obrazář; obchodník obrazy; ~ u. **Kreuzel-händler** obchodník obrazy a křížky; **nachahmung** napodobení obrazů; **papier** papír s obrázkem a s obrázky; **rahmenfabrik** továrna obrazových rámu; **restaurateur** obnovovatel obrazů; **spanner** napínač obrazů; **trödler** obchodník starými obrazy; **verschleißer** obchodník obrazy, prodavač obrazů; **werk** dílo obrázkové a s obrazy.

bildlich obrazný(ě); e Darstellung zobrazení; ~ darstellen z-, vyobraziti, obrazně představití co.

Bildlichkeit obraznost.

Bildnis z-, vyobrazení, obraz, podoba, podobizna.

Bildung utvoření, zřízení, sestavení; z-, vyobrazení; vzdělání; vzdělanost; ~ der Geschäftswirtschaft sestavení seznamu porotčích.

Bildungs-anstalt vzdělávací ústav, vzdělávatelna; **curs** vzdělávací běh, kurs;

-gang postup vzdělání; **-ge-
fes** zákon tvorby; **-kraft**
tvorivost, tvořivá síla; **-ni-
beau** úroveň obecného vzdě-
lání; **-proceß** pochod na po-
stup tvorby; **-verein** vzdě-
lavací spolek; **-zustand** stav
vzdělání.

Billard-ball kule kuleční-
ková; **-hälter** majitel kuleč-
níku; **-queneufabrik** továr-
na tág; **-spiel** hra kuleční-
ková n na kulečnicku; **-stoa**
tágo; **-tischler** truhlář ku-
lečnicků; **-tuchbezieher** po-
vlekač kulečnickového sukna;
-tuchstopper spravovač ku-
lečnickového sukna; **-verfer-
tiger** hotovitel kulečnicků.

Billet lístek; divad. vstu-
penka; **-ausgabe** vydávání
lístků; **-casse** pokladna pro
vydávání lístků; **-controle**
prohlídka, kontrola lístků;
-einnahmer vyběrač lístků;
-lauf koupení lístku; **-schal-
ter** okno k vydávání lístků;
-s-gebür záznamné; popla-
tek z předprodeje lístků;
-verkauf prodej lístků; **-vor-
verkauf** předprodej lístků n
vstupenek.

Billeteur odběrač lístků n
vstupenek, biletář.

billig slušný, spravedlivý,
mírný; lacný; den Preis billi-
ger stellen snížití cenu; se
billigsicht nehmen slušně šetřiti
čeho.

billigen (et.) schváliti,
schvalovati co; souhlasiti s čim;
svolití k čemu.

billiger-maßen, **-weise**
slušně, podle slušnosti.

Billigkeit slušnost, spra-
vedlivost; láce, levnost.

Billigkeits-gründe důvody
slušnosti; **-rückfichten** ohle-
dy slušnosti.

Billigung schválení čeho,
svolení k čemu, souhlas s čim.

Bimetallismus dvojí mě-
na, bimetalismus.

Bimsstein pemza; **-ab-
fallhändler** obchodník pem-
zovými odpadky.

binär dvojný, dvojitý,
dvojdílný, sudý.

Bind-faden motouz, špa-
gát; **-fadenspinnerei** výroba,
pletárna špagátů.

Binde páska, obvazek,
obvázka, vazadlo, o(b)táčka,
obvinek.

Binde-balken hlavní n
vazný trám, spěnka; **-bank**
vazebná stolice; **-bogen**
spojovací oblouk; **-gewebe**
(med.) vazivo; **-glied** spojo-
vací člen; pojítka; **-haut**
spojivka; **-kraft** pojivost;
-mittel pojítka, pojídlo;
-strich vazák; utah(ov)ák;
-vermögen pojivost, vaz-
nost; **-weise** houžev; **-zeug**
obvazek, obinadlo.

binden při-, (u)vázati; se-
vřiti, sepnouti, spojovati;
Bäffer - sudy pobíjeti; sich
an et. - vázati se čim; an et.
gebunden sein býti vázán čim;
-d závazný, vřící; **-de** Erklä-
rung des Justizministers závazné
prohlášení ministra práv.

Binden-macher hotovitel
pásek, obvazů atd.

Binder vazač; bednář;
vazák, vazný kámen; **-bal-
ken** = Bindebalken; **-burjche**
bednářský; **-holzhändler** ob-
chodník bednářským dřív-
vím; **-lohn** bednářská mzda;
-sparren hlavní kroky;
-ware bednářské zboží;
-werkstätte bednářna.

Bindung (s)vázání, spo-
jení, vazba; vaznost.

Binnen-gewässer vody
vnitrozemské (-ní); **-handel**
vnitrozemský (-ní) obchod;
-land vnitrozemí; **-meer**
vnitrozemní moře; **-stadt**
vnitřní město; **-verkehr**
vnitrozemní obchod n do-
prava; **-zoll** vnitrozemské
clo.

Binse síť, sítna.
Binser-basthändler ob-
chodník sítinovým lýkem;
-decke rohož(ka); **-matte** ro-
hožka ze síti.

Biograph životopisec,
biograf.

Biographie životopis, bio-
grafie.

Biolog životozpytec.

Biologie životozpyt, ži-
votosloví, nauka o životě,
biologie.

Birken-bestand březoví,
břízi; **-gebüsch** březové křó-
ví; **-theer** březový dehet;
-theeröl březový olej;
-wasser březová miza, břez-
ovka.

Birk-hahn, **-hahn** tetřívka.

Birne (bei Schnellwagen) bě-
houn, koule, hruška (váhy finské
n přezmeny).

Birnwein-händler ob-
chodník hruškovým moštem.
Bißam pízmo, mošus.
bischöflich biskupský.

Bischofs-conferenz biskup-
ská porada; **-diöcese** biskup-
ská osada, biskupství, die-
cése; **-hut**, **-mütze** biskupská
čepice; **-stab** berla biskup-
ská; **-würde** důstojenství
biskupské; hodnost biskup-
ská.

Biscuit-händler obchod-
ník piškoty.

Biscuits- u. **Cafesfabrik**
továrna piškotů a cakesů.

bisherig po-, dosavadní.

Bisonhaut buvolí kůže.

Biß-stelle pokousané, po-
štipané, uštknuté místo; po-
kousanina; **-wunde** rána
způsobená kousnutím, štip-
nutím, uštknutím.

Bister kopt, čern koptová,
bistr.

Bisthum biskupství; **-ver-
mögen** jmění biskupské.

Bitt-brief prosebný list;
-gang prosebný průvod,
procesí; **-gesuch** prosba,
žádost, petice; **-leihen** vý-
prosa; **-schrift** prosebný list,
prosba, žádost (pisemná);
-steller prosebník, žadatel;
-tagproceßion procesí ve
dny prosebné, o dnech pro-
sebných; **b-weise** prosebně,
prosbou, výprosou.

Bitte prosba, žádost; an
S. e-e - haben prosbu míti

ke komu; über diese ~ wird die Tagfahrt angeordnet na tuto prosbu nařizuje se stání; e-e ~ unterbreiten podati prosbu.

bitten prositi, žádati od koho n na kom n o koho čeho, prositi koho zač n oč; um die Executionshewilligung wider S. ~ žádati, prositi, aby povoleno bylo vedení práva proti komu.

Bitter prosebník.

Bitter-salz sůl šťavelová, šťavelan draselnatý; **-mandelwasser** hořkomandlová voda; **-salz** hořká sůl. **bittlisch** merden žádati, dožadovati se čeho.

Bitumen živice, bitumen. **bituminös** živičnatý, smolitý.

Blasfischbein sepiová kost.

blamieren (S.) zahanbiti, směšným učiniti, blamovati koho, učiniti komu ostudu; sich ~ škoditi si, utržiti si ostudu, blamovati se.

Blancirfabrik továrna na b. blancif (sírán barnatý).

Blanco viz Bianco; **-giro** = Bianco-indossement.

blank skvělý, lesklý, skvoucí, blýskavý; čistý, ryzi; nahý, obnažený, holý; **-er Credit** neuhrazený úvěr; **-e Waffe** sečná n bodná, tasená zbraň.

Blankett výplňka, nevyplněný tištěný vzorec; blanket; richtig ausgefülltes ~ řádně vyplněný, vyhotovený blanket; **-austausch**, **-austausch** výměna vý-

plněk; **-gebür** (bei der Vinculierung der Staatspapiere) listovně.

Blanketten-gebür viz Blankettengebür; **-versteiß** prodej výplněk, blanketů.

Blas-balgerzeuger výrobce n hotovitel měchů; **-balgmacher** = -balgerzeuger; **-instrumentenerzeuger** výrobce dechových nástrojů; **-instrumentenfabrik** továrna dechových nástrojů; **-rohr** dmychavka, foukačka; **-rohrausfag** nástavek dmychavky; **-rohrbewegung** pohyb s dmychavkou; **-rohrklappe** klapka dmychavky; **-rohrkranz** věnec dmychavky; **-u. Saiteninstrumentenfabrik** továrna dechových a strunových nástrojů.

Bläschen-ausschlag (an den Geschlechtsheilen) puchýřovina (na údech pohlavních).

Blase puchýř, prýskýř; měchýř; bublina; retorta, krivule.

Blasen-ausschlag viz Bläschenausschlag; **-bruch** průtrž měchýře, kýla měchýřová; **-eiterung** hnisání měchýře; **-fieber** horečný zánět měchýře; **-gähmung** kvašení bublinové, bublinovitě; **-galle** žluč měchýřová; **-gies** písek měchýřový; **-grün** měchýřová zeleň; **-helm** m., enkr. klobouk, přiklop na varřiči; **-pflaster** zprýskavý přilep; **-säure** kyselina močová; **-schnitt** řez měchýře; **-stein** měchýřový kámen;

-stein měchýřový kámen.

blasfert otupělý, netečný, přesycený, blaseovaný.

Blaspheemie rouhání, rouhačství, blasfémie.

Blatt list, listí; deska; ^{skale.} brdo; ein ~ Papier list, škartka papíru; öffentliche Blätter časopisy, veřejné listy; er nimmt sich fein ~ vor den Mund mluví bez obalu; ~ für ~ list po listu, každý list.

Blatt-binder ^{skale.} brdař; **-binderer** brdařství; **-breite** pole, šířka (lůžky); **-goldfabrik** továrna na pozlátku; **-macher** = -binder; **-nagel** hřeb s hlavou lupenovitou (listovitou); viz Nidnagel; **-seite** strana, stránka listu; **-seher** brdař; **-silberfabrik** továrna na stříbrnitko; **-tragfeder** zpruha plátová; **-wert** listí, listy; listová ozdoba.

Blatter neštovice, příměť, puchýř, opar; **-u** neštovice; **-u einimpfen** sázeti neštovice; **-u mobifizieren** **-u** plané neštovice; **-epidemie** nákaza, epidemie neštovičná; **-grube**, **-narbe** doliček, důlek od neštovic; **-b-narbig** doličkovatý, (od neštovic) zřobaný, zdrápaný.

Blätter-anzahl počet listů; **-ausbruch** rašení, pučení, vyrazení listů; **-gold** pozlátko; **-tabak** tabák v listech; **-treiben** = -ausbruch; **-wert** listí, lupení.

Blattern-ansteckung, **-epidemie** nákaza neštovičná;

-impfer očkovatel; **-impfung** očkování; **-krank** nemocný, onemocnělý neštovicemi; **-krankheit** neštovice, onemocnění neštovicemi; **-schutzmittel** ochranný lék před neštovicemi; **-tabelle** seznam, výkaz o neštovicích.

blättern listovati; obracetí, převracetí v knize listy; sich ~ loupati se, prýskati.

Blaubeeren borůvky; **-druckfabrik** továrna na modrý tisk; **-farbe** modrá barva; modř, šmolka; **-farbenwerk** = -farbfabrik; **-farber** modřič, barvíř na modro; **-farbfabrik** továrna na modrou barvu; šmolkárna; **-holzextract** výtažek z kampaše, z kampašového dřeva; **-säure** kyanovodík, kyselina kyanovodíková; **-schreiber** tel. modřepisný stroj; **-stärke** modřidlo.

Blech-arbeiter plechařský, klempířský dělník; **-bauornament** plechová stavební ozdoba; **-behälter** plechová schránka, skříňka, nádoba; **-befleibung** kryt plechový; **-dicke** (der Dampfessel etc.) tloušťka plechu (parních kotlů); **-emballagen-erzeuger** výrobce plechových obalů; **-emballagenfabrik** továrna plechových obalů; **-erzeuger** výrobce plechu n žesti; **-geschirrhändler** obchodník plechovým nádobím; **-lappe** plechové pouzdro (na aparátech odpařovacíích); **-lochggeschirrfab-**

řif továrna plechového kuchyňského nádobí; — u. **Bederwarenladierer** lakýrník plechového a koženého zboží; **-maler** malíř plechu; **-mantel** plechový plášť, obal; **-materialien** plechařské železo, železo na plech; **-öfenerzeuger** výrobce plechových kamen; **-rohr-erzeuger** výrobce plechových rour; **-schieber** zásuvka plechová; **-schildchen** plechový štítek; **-schlosser** zámečnický plech; **-schmid** plechař; **-schmiede** plechárna; **-spiegelerzeuger** výrobce plechových zrcadel; **-spielwaren-erzeuger** výrobce plechových hraček; **-spielwarenhändler** obchodník plechovými hračkami; **-walzwerk** válcovna plechu; **-warenerzeuger** výrobce plechového zboží; **-warenhändler** obchodník plechovým zbožím; **-warenladierer** lakýrník plechového zboží.

Blei-arbeit vyrábění olova, olovářská práce; **-asche** olověný popel; **-pálené olovo**; **-bergbau** dolování olova n. na olovo, dobývání olova; **-bergwerk** olověná hora, olovňý důl; **-drahtfabrik** továrna na olověný drát; **-erz** olovňá ruda; **-erzhändler** obchodník olovňou rudou; **-essig** ocet olovňatý; **-fabrik** olovňárna; **-folien-erzeuger** výrobce olověných folií n. plumbiolu; **-gang** žíla

olovňá; **-gelb** olovňá žlutá, massicot; **-gießer** slévač olova; **-gießerei** slévačství olova; **-glätte** klejt (olověný); **-grube** = **bergwerk**; **-haltig** olovňatý; **-hütte** olovňárna, olovňá huť; **-kammer** chřadnutí olovem; **-kolik**, **-krankheit** olovňá kolika; **-kugelmunopol** munopol na olověné kulky; **-legierung** olovňá slitina; **-loth** olovňice, odvės; **-oxyd** kyslíčnický olovňatý; **-plattenfabrik** továrna olověných desk; **-plombe** olověná závěrka, olůvko; **-röhrenfabrik** továrna olověných rour; **-roth** suňík; **-schrotgießerei** slévačství, slévařství olověných broků; **-siegel** olověná pečeť, olověné pečátko, plomba; **-siegelpresse** lis na olověné pečeti, plombovadlo, kleště plombovací; **-siegelverichluss** olověná úřední pečeť; **-stift-erzeuger** výrobce tužek; **-stiftfabrik** tužkárna, továrna tužek; **-stifte-requisiten-erzeuger** výrobce rekvizit tužkových; **-stufe** olověná ruda; **-verschluss** olověná závěra; **-warenerzeuger** výrobce olověného zboží; **-warenfabrik** továrna olověného zboží; **-warenhändler** obchodník olověným zbožím; **-weiß-erzeuger** výrobce olověných běloby; **-weißfabrik** továrna olověných běloby; **-zuckerfabrik** továrna olověného cukru.

bleiben zůst(áv)ati, dlíti.

trvati; et. **bleibt** der Behörde überlassen něco zůstaveno jest úřadu; es **bleibt** zu wünschen bylo by si přáti, jest si přáti; **haften** — uváznoti, utkvěti; **stehen** — uviznouti; **stehen** — zastaviti se; **da** bei blieb es na tom zůstalo; **-d** trvalý, stálý; na stálo, trvale; **-de** **Instellung** dosazení na stálo; **-der** **Ruhestand** trvalý odpočinek, trvalá výslužba.

Bleich-anstalt běliště; **-salz** bělicské n. chlorové vápno; **-lange** bělicí louh; **-mittelfabrik** továrna bělidel; **-stätte** = **-anstalt**; **-sucht** blednička.

Bleiche bledost; bílení; běliště.

Bleicher bělič.

Bleicherei běliště.

Bleed-fenster slepé okno; **-rahmen** zárubeň, obrubeň, obokní; **-klíčový rámeček** (na plátno); **-werk** šalba, mam, mámení.

Bleende záclona, stínítko; peření, přehrada, zástěna; **-výklenek**; **-slepé okno**, **-slepé dvéře**; **-blejno** zinkové, peřestek.

Bleesur poranění.

Bleib pohled, vzhled, vzeření; **-stírer** — vytřestěný pohled; **-hor.** čelo, průčelí, směr.

Bleind-muffe nátrubek slepý; **-rahmen** = **Bleed-rahmen**; **-schacht** slepá důlní šachta; **-scheibe** an ein Rohr ansetzen rouru zahlušiti;

-thür slepé dvéře; **-werden** oslepnuti.

Blintheit slepota; zaslíbenost.

Blitz-ableiter hromosvod, bleskosvod; **-ableiter** mit Saugspitzen bleskosvod o ssavých hrotech n. se ssavými hroty; **-ableiter** mit Metgenauer Blitzaufsrichtung bleskosvodný přístroj Metzenauerův; **-ableiterfabrik** továrna hromosvodů; **-ableiterfabrik** stavitel hromosvodů; **-blitzvorrichtung** hromosvod.

Bloch balvan, kra; špalek, pářez, kláda; **-beran**; **-slitek** (kova); **-blok**; **-s** für gestundete Telegramme bloky pro telegramy na účet.

Bloch-bau stavba srubu; **-baum** pářez; **-blei** slitkové olovo; **-bremse** závěrná zdrž n. brzda; **-eisen** slitkové železo; **-holz** brzda; kláda, břevno, dříví na sruby; **-hütte** srub, srubová chata, bouda; **-kalender** spaličkový n. útržkový kalendář; **-leitung** zel. závěrové vedení; **-signal** zel. závěrači n. blokovní návěst; **-verband** vazba křížem (na kříž) n. křížová; **-verkauf** prodej špalků n. klad.

Bloccade blokáda, uzavření, obklíčení válečné; **-zustand** blokáda.

blockieren blokovati, uzavřiti, obklíčiti ee.

Bloccierung = **Bloccade**.

Blöd-sichtigkeit slabozrakost, krátkozrakost; **-sinn** blbost; **verfehlter -sinn** lčená blbost; **-sinniger** blbec; **-sinnigkeits-erklärung** prohlášení za blbého (za blbou).

Blöß-legen, **-stellen** obnažiti, odhaliti, odkrýti ∞ ; objeviti ∞ .

Blöße nahota, obnažení; slabá stránka, slabina, slabost.

Blouje bluza, halena.

Blumen-bau pěstování květin, květinářství; **-bestandtheile-erzeuger** výrobce květinových (sou)částek; **-blättermabrik** továrna květinových listů; **-fourniturenhändler** obchodník květinovými potřebami; **-gärtner** květinář, pěstitel květin; **-gärtnerci** květinářství; **-händler** obchodník květinami; **-kohl** květák, karfiol; **-laubzeuger** výrobce květinového listů; **-macher** květinář, výrobce (umělých) květin; **-salon** květinová dvorana; květinový salon; **-samen** květinová semena; **-stoffabrik** továrna na květované látky; **-stoffmacher** hotovitel květovaných látek; **-verkauf** prodavač květin; **-verkauf** im Umherziehen kočovný prodavač květin; **-verkauf** mit fester Betriebsstätte prodavač květin se stálým závodním místem; **-zucht** pěstování květin, květinářství; **-zwiebel** květinová cibule.

Blut krev; **böses -** mačen činiti, dělati, působiti pohoršení; **junges -** mladý svět.

Blut-abgang krvácení, ztráta krve; **-ader** žíla, krevnice; **-albuminabrik** továrna krevné bílkoviny; **-armut** nedokrevnost; **-austritt** výlev krve; **b-bestät** krvi potřísněný, zbrocený, skropený; **-egelsänger** chytač pijavek; **-egelhändler** obchodník pijavkami; **-erguß** výlev krve; **-feind** úhlavní nepřítel; **-fleck** skvrna krvavá, podlitina; **-freund** -schaft pokrevensví, krevné příbuzenstvo; **-fülle** překrvení; **-gefäße** cévy krevné; **-geld** pokuta za zabití, krevnina; krvavě vydělané peníze; **-gericht** hrdelní soud; **b-haltig** krvi naplňený; **-körperchen** krevné tělísko; **-kreislauf** oběh krve; **-lache** louže, kaluž, trato-liště krve; **-laugenfals** (gefäß ∞ rohes -laugenfals) krevná sůl (žlutá ∞ červená); **-laugenfals-fabrik** továrna krevné soli; **-laugenfederei** výroba krevného louhu; **b-leer** bezkrevný, nedokrevný; **-mal** krvavě znamení, podlitina krevní; **b-reich** krevnatý, překrvený; **b-reinigung** počišťující, krev čistící; **-richter** hrdelní soudce; **-sanger** pijavice; **-schande** prznění krve, krevné smilství; **-speien** -spucken plivání krve; **-steuer** daň z krve; **-sturz** chrlení

krve; **-that** krvavý čin; **-unterlaufung** podlitina; **-urtheil** hrdelní rozsudek; **-vergiftung** otrava krve; **-verlust** ztráta krve, krvácení; **-wallung** vření krve; **b-wenig** pramálo; **-zerlegung** rozklad krve; **-zwang** úplavice, červenka.

Bluts-freund (pokrevní) přítel, příbuzný; **-freund** -schaft pokrevensví; **-berwandter** pokrevenec, pokrevník; **-verwandtschaft** pokrevensví, pokrevnost.

Blutung krvácení; innere - krvácení útrobu.

Boa-erzeuger hotovitel sobolek, kožešin na krk; **-fabrik** továrna na sobolky; kožešiny na krk, na boa.

Bobinet-fabrik továrna na bobinet (jemný tyl); **- u. Spitzenfabrik** továrna na bobinet (jemný tyl) a krajky.

Boa kozel; kozlík; zdvihák, páka, jeřáb, rumpál; koza (podstavec); **-bein** podpora kozy; **-bier** kozel; **-brüde** dřevěný most; **-gerüst** lešení, stolice na kozách; **-gestell** koza; **-mühle** větrný mlýn; **-peterflie** bedník obecný; **-wurz** rulík.

Boden půda, země; dno, spodek; (Aulischiffboden) dno chladnice; půda, podkroví, podstřeší; den - ausjüthen nasypati zemi ∞ hlinu; der - jetzt již země se slehá; **B-m** - abgemessen půdy komu ujímati; ebener - přizemí; Grund und -

pozemek, pozemky, nemovitý statek; in ∞ aus Grund und - verborben docela, nadobro, úplně zkažený; zu - schlagen pováhati, sraziti na zem; ∞ gewinnen nabývati půdy; šířiti se; zakotviti se, ujímati se; urbarer - orná půda, ornice; **-abrufung** sesutí země, spadlina, svalina; **-abshwemmung** spláchnutí půdy; **-ballen** po(d)val; **-bearbeitung** vzdělání půdy; **-beschaffenheit** povaha, jakost půdy; **-besitz** pozemkový majetek; **-bestellung** vzdělání, úprava půdy; **-bestückerung** zdanění půdy ∞ pozemků; **-bildung** tvoření ∞ útvar půdy; **-bonität** jakost; **-bruttorente** hrubý důchod z půdy; **-capital** pozemkový kapitál; **-classification** rozřídění půdy; **-credit** pozemkový úvěr; **-creditanstalt**, **-creditbank** ústav, banka pro pozemkový úvěr, úvěrní ústav pozemkový, úvěrní banka pozemková; **-creditinstitut** = **-creditanstalt**; **-creditlos** úvěrní pozemkový los, los úvěrního ústavu pozemkového; **-credit-pfandbrief** zástavní list pozemkový; obligace pozemková; **-cultur** vzdělávání země; zemědělství; **-culturan gelegenheit** záležitost zemědělská; **-cultur-hochschule** vysoká škola zemědělská; **-cultur-verhältnisse** poměry zemědělské; **-decke** strop; **-einrichtung** zařízení půdy;

-**eintheilung** rozdělení půdy; -**entwertung** znehodnocení půdy; snížení cen pozemků; -**erhaltung** zachování půdy; -**erhebung**, -**erhöhung** povýšení půdy, vyvýšenina; -**erschöpfung** vysílení, vymrskání půdy; -**ertrag** výtěžek půdy; -**erwartungswert** hodnota předvídatelných pozemkových výtěžků; -**erzeugnis** zemská plodina; -**fafs** spodní n. základový sud; -**fenster** vikýř; -**fläche** plocha n. povrch půdy; -**frucht** zemská úroda; -**gebilde** útvar půdy; -**geschloß** přízemí; podkrovní, podstřeší; -**gestalt** povaha půdy; -**glanzpflanz-erzeuger** výrobce leštidla na podlahu; -**grundlage** základ půdy; -**güte** добрota, hodnota, jakost půdy; -**kammer** komora podkrovní; -**kostenwert** nákladní hodnota půdy; -**kraft** síla země n. půdy, plodnost země; -**krume** ornice; -**kunde** půdoznalství; -**loch** okno ve střeše, vikýř; -**los** bezedný, nezměrný; -**matte** rohožka (na zem); -**melioration** zvelebení, zlepšení půdy, meliorace; -**nettoertrag** čistý důchod z půdy; -**nutzung** zužitkování půdy; -**oberfläche** povrch půdy; -**öffnung** otvor ve dně; -**parcelle** pozemková parcela; -**platte** spodnice, spodní deska; -**product** zemská plodina; -**productenhändler** obchodník zemskými plodi-

nami; -**production** plodnost půdy; úroda zemská; výtěžek z půdy; -**qualität** jakost n. добрota půdy; -**reinertrag** čistý výnos n. výtěžek z půdy; -**rente** důchod z půdy, z pozemků; -**rifs** trhlina, puklina v zemi, pūdē n. podlaže; -**safs** sseďlina, useďlina, úsada, kal; -**scharre** hrabadlo, hlubidlo hornické; -**schätzung** odhad půdy; -**schicht** vrstva půdy; -**schuhholz** stromy chránící půdu; -**schwächung** zeslabení půdy; -**schwelle** práh; -**senkung** snížení půdy, sníženina, proláklina; nor. propadání, sseďání země, propadlina; -**spalte** rozsedlina půdy; -**stein** spodek, spodniák (spodní kámen); -**streu** hrabanka, stlaní; -**stück** dříví na dna; díl dna; -**taration** odhad půdy; -**tiefe** hloubka půdy; hloubka země; -**träger** žel. podlažní nosič; -**transport** převoz země; -**terre** schody na půdu; -**überzug** půdní porost, povlak n. vrstva; -**untergrund** podloha, spodek půdy; -**unterlage** spodní půda; -**verberbung** hubení, kažení půdy; -**verhältniße** pozemkové poměry; -**verkaufswert** trhová cena půdy; -**verschlechterung** zhoršení půdy; -**verwüstung** zpuštění půdy; -**wert** hodnota, cena půdy, pozemku; -**wertschätzung** odhadnutí (ceny n. hodnoty) pozemku; půdy; -**wischer** leštič pod-

lahy; -**wohnung** byt podkrovní; -**zimmer** světnice podkrovní; -**zins** úrok z pozemku; plat za dědičné užívání n. povrchu (pozemku); -**zinsherr** vlastník povrchu, vrchní vlastník; -**zinsmann** dědičný držitel povrchu; -**zinsrecht** právo dědičného držení povrchu; -**zinsvertrag** smlouva o úrok z půdy, smlouva o platu za dědičné užívání povrchu; -**zoll** právo na skladiště; -**zubereitung** úprava půdy; -**zubereitungs-kunde** nauka o úpravě půdy; -**zustand** stav půdy.

Bodmen dáti loď v zástavu; zastaviti loď; dnem, podlahou opatřiti co.

Bodmerci zápůjčka na lodní zástavu; -**brief** dlužní úpis se zastavením lodí; zástavní lodní úpis; -**geber** lodní věřitel; -**nehmer** lodní dlužník (dlužník - zástavce lodí n. lodního zboží); -**schuld** lodní dluh (dluh pojištěný lodní zástavou); -**vertrag** smlouva o lodní zápůjčce; -**zins** úrok z lodního dluhu.

Bodmerišt lodní věřitel (= Bodmercigeber).

Bogen arch; oblouk; ohyb, zátoka řeky; luk; in Baušch und - viz Baušch.

bogen-artig obloukovitý, do oblouku; -**lang** na arch dlouhý, zdělí archu; -**weise** po arších, arch za archem.

Bogen-bohrer nebozez s obloukem; -**decke** klenutý strop; -**fahrt** prodej úhrn-

kem; -**fenster** obloukovité okno; -**fläche** poddutost; -**form** obloukovitost; podoba, velikost archu; -**fries** obloukový vlys; -**gang** chodba oblouková, podlouбі; -**gerüst** obloukové lešení; -**gemölbe** klenutí obloukovité; -**grad** stupeň oblouku; -**größe** velikost, rozměr archu; -**lichte** světlost světlenového; -**öffnung** průstlost, šířka oblouku n. klenutí; -**pfeiler** pilíř klenbový, obloukový; -**säge** oblouková pila; -**schnitt** obloukový řez; -**streiber** opisovač; -**teite** stránka archová; -**stehung** klenutost; -**thüre** obloukovité dvéře; -**wölbung** klenba; -**zeichen** značka archu.

Bohle fošna.

Bohlen-bekleidung fošnování; -**dach** střecha fošnová; -**dielung** fošnování; -**geld** trhové, místné; -**wand** fošnová stěna.

Böhmen Čechy; Königreich - království České.

Böhmerwald Šumava, Český les.

böhmisch-mährisch českomoravský.

bohnen voskem leštiti, natíratí, voskovati.

Bohr-apparat vrtadlo; -**arbeit**, -**betrieb** vrtání; -**bühne** poval n. stanovisko při vrtání; -**fund** vrtný nález; -**häuser** vrtář; -**hütte** vrtná bouda, vrtárna; -**loch** vrtná, střelná díra; -**lochsbetrieb** vrtání; -**maschine**

vrtačí stroj; **-maschinerie** vrtačí strojivo; **-mehl** vývrtky; moučka, drt; **-meister** mistr a dozorce vrtačský; **-mühle** vrtací mlýn; **-nadel** vrták; **-register** tabulka, rejstřík o vrtání; **-schacht** vrtná šachta a jáma; **-schmied** kovář pro vrtání; **-borrichtung**, **-zeug** vrtací přístroj, vrtadlo.

bohren vrtati; ein Schiff in den Grund ~ loď ponořiti; vraziti co kam; prokláti koho, co čím; auf den Aufwurf ~ vrtati na vzdvih; auf den Fall ~ vrtati na odtěp; e-u Fuchs ~ udelati pecku; ~ u. schiefen vrtati a trhati.

Borher vrtač, horník vrtačící; nebozez; **-erzeuger** hotovitel nebozezů; **-feiler** pilovač nebozezů; **-händler** obchodník nebozezy; **-schmied** kovář nebozezů; **-schmiede** kovárna nebozezů.

Borhrung vrtání, provrtaný otvor; Tief- dohlubné vrtání.

Boiweber tkadlec boje. **Boje** plavtka; a okovy; pouta na nohy.

Bojer člun plavtkový. **Boleh** treska. **Boller**, **Böller** hmoždír; **-schuß** rána z hmoždíře. **bollern**, **böllern** střeliti z hmoždíře.

Bollettar-register útržkový, ústřížkový rejstřík.

Bollette boleta, poukázka, paleta; ústřížek; Anmelbung ~ ohlašovací boleta;

poukázka, potvrzení o ohlášení (v lihovarech).

Bolletten-rechnung účet o poukázkách, poukázkový; **-register** poukázkový, ústřížkový rejstřík.

Bollettierungs-verlauf zpráva o přihlášené várce.

Bollwerk bašta, tván; hráz. **Bolzen** klinek; stav. svorník; čep; vřetenno; nýt, hřeb; kolíček; klin; hor. stojka, turlík, tutlík, klapetek.

Bolzen-eisen svorníkové železo; **-schraube** svorníček; **-schrot**, **-schrot-zimmerung** věncové dřevění na stojkách.

Bolzung roubení; **-s-rahmen** rám roubený, sroubený.

Bombast nabubřelost, nadutost, bombast.

bombastisch nadutý, nabubřelý, chvástavý.

bomben-feist nedobytný; baš steht ~ jest to jest nevývratné.

Bomben-gießerei slevárna pum; **-kanone** pumové dělo; **-kartätsche** kartáč pumový.

bombieren klenouti, vydouti, vypukliti.

Bon list zavazovací, list závazný; poukázka, bon.

Bonbon-fabrication výroba bonbonů; ~ u. Zuderwarenfabrik výroba bonbonů a cukroví.

Bonification náhrada; náprava; bonifikace.

Bonifications-rückerlag náhrada a vrácení bonifikace. **bonificieren** nahraditi; napraviti.

bonis; in ~ cebieren postoupiti statky věřitelům.

Bonität dobrotá, hodnota, cena vnitřní; jistota, úvěrnost.

Bonitäts-classe třída hodnoty, jakosti; **-factor** činitel hodnoty; **-stufe** stupeň hodnoty; **-verhältnis** poměr hodnoty.

bonitieren vyzkoušeti, odhadnouti jakost půdy.

Bonitierung odhad dobroty půdy, odhad půdy; **-s-geschäft** zjišťování hodnoty, dobroty, jakosti.

Bonne chuva, opatrovnice.

Boot loďka, člun; **-macher** výrobce člunů, loděk; **-verleiher** propůjčovatel, pronajímatel člunů, loděk.

Boots-bauer stavitel člunů; **-david** jeřáb člunový; **-eigenthümer** vlastník člunů; **-fahrer** člunař; **-knecht** lodník; **-leute** lodníci; **-maat** střídák, pomocník vrchního lodníka; **-mann** vrchní lodník; **-riemen** veslo člunové; **-wächter** hlídač člunu; **-zieher** tahoun člunu; vlečák člunový.

Bor bór; **-säure** kyselina bórová.

Borax borax, bledná; **-glas** sklo boraxové; **-lösung** roztok blednový; **-mischung** boraxová směs; **-säure** = Borjäure; min. bořikovka.

Bord okraj, obruba; břeh, pobřeží; okraj lodní; loď; stav. vlys, trámeň, obrubnice;

bočnice, postranice; úber ~ meřen z lodi vyhoditi; **-einleghafen** postranní závora; **-gericht** lodní soud; **-journal** lodní denník; **-schiene** okrajka korbová a postranní; **-spital** lodní nemocnice; **-wand** bočnice, boční a postranní stěna; **-wandstieher** postranní vložka.

Bordell bordel, hampejsk; **-dirne** pelešnice, nevěstka; **-wirt** majetník bordelu; **-wirtin** majetnice bordelu.

borden olemovati, obroubiti; sraziti se s jinou lodí.

Bordereau seznam druhů peněz.

bordieren vroubiti, obroubiti, olemovati.

Bordierer lemovač.

Bordierung obruba, lem.

Borg úvěr, zápůjčka; auf ~ geben na úvěr dáti, uvěřiti komu co; auf ~ nehmen na úvěr bráti, vyvěřiti u koho co; vypůjčiti si co; **-geber** úvěrce, poskytovatel úvěru; **-geschäft** úvěrní obchod; dávání a brání na úvěr; **-kauf** koupě na úvěr; **-nehmer** úvěrník, dlužitel, kdo běre na úvěr; **-vertrag** smlouva o úvěr; smlouva o zápůjčku; **b-weise** na úvěr, na dluh; půjčkou, úvěrně.

borgen (et. von o bei 3-m ~) bráti na úvěr; vypůjčiti si, vydlužiti si co od koho; (3-m et. ~) dáti na úvěr, půjčiti, zápůjčiti komu co; sich zu et. ~ podrobiti se čemu; propůjčiti

se k čemu; baš **B** zápůjčka; výpůjčka.

Borger dlužitel, vypůjčující si; úvěrce, půjčovatel.

Borgung uvěření, úvěr, zápůjčení; ~ von Gebüren uvěření n sečkání poplatkův; in die ~ einbezichen započísti v úvěr, pojmuti, zařaditi do úvěru eo; ~ ertheilen, bewilligen povoliti úvěr; ~ verlieren ztratiti úvěr.

Borgungs-anjudgen žádost za úvěr; **-ausweis** úvěrní výkaz; **-auszug** výpis o úvěru; **-bewilligung** povolení úvěru; **-bollette** poukázka, boleta úvěrní n na úvěr (daně); **-register** rejstřík o sečkané n uvěřené dávce (daní, poplatku); **-urkunde** listina o uvěřené dávce (daní), úvěrní list.

Borke kůra, lub; strup.

Borke-käfer korovec, lýkožrout; **-käfer-verheerung** spousta od korovců.

borfig korový.

Born studně, studnice; pramen; solná studnice; **-fahrt** prohlídka solných studnic; **-meister** představený solných studnic; **-schreiber** solivárenský pisar.

borniert obmezený, hloupý.

Borniertheit obmezenost, pitomost.

Börse bursa; tobolka, peněženka, váček; **Gesellschaft an der ~** mader obchodovati na bursu; **-agent** bursovní jed-

natel, agent; **-agenten-be fugnis** právo, oprávnění bursovního jednatele; **-buch** kniha bursovní; **-commissär** komisař bursovní; **-deputation** (in Triest) deputace bursovní; **-effecten** hodnoty bursovní; **-fähigkeit** bursovní způsobilost; **-fond** bursovní fond; **-geschäft** bursovní obchod; **-geschäft** bursovní zákon; **-karte** bursovní lístek, vstupenka na bursu; **-leitung** správa bursy; **-local** bursovní místnost; **-mäkler** bursovní dohodce, makléř; **-nachricht** bursovní zpráva; **-ordre** zakázka bursovní; **-ort** místo bursovní; **-platz** místo bursovní; **-rath** bursovní rada; **-schluss** závěrka bursovní n na bursu; **-schlussbrief** závěrečný list bursovní; **-sensal** sensál, dohodce bursovní; **-speculation** bursovní spekulace; **-spiel** bursovní hra, hra na bursu; **-spieler** bursovní hráč, hráč na bursu; **-statut** statut, stanovy bursovní; **-treiben** řádění n praktiky bursovní; **-usance** bursovní uasnce n zvyklost; **-verkehr** styk n obchod bursovní; **-versammlung** shromáždění n schůze bursovní; **-vorschrift** bursovní předpis; **-wert** hodnota, cenný papír bursovní; **-woche** bursovní týden; **-wucher** bursovní lichva; **-wucherer** bursovní lichvář; **-zeit** čas n hodiny bursovní.

Börse (některá slova pod **Börse** uvedena nížeji též pod **Börse**)

-auftrag příkaz, zakázka bursovní; **-bericht** bursovní zpráva; **-besuch** návštěva, návštěvování bursy; **-besucher** návštěvník, návštěvovatel bursy; **-blatt** bursovní list; **-cours** bursovní kurs n cena; **-enguste** bursovní anketa; **-galopin** bursovní galopin n poslíček; **-gebäude** bursovní budova, bursa; **-halle** síň bursovní, bursa; **-mäßigkeit** bursovní; adv. po bursovníku, dle řádu bursovního, dle způsobu bursovního; **-mäßiger Verkehr** bursovní obchod; **-operation** bursovní operace; **-ordnung** bursovní řád; **-preis** bursovní cena; **-steuer** bursovní daň; **-tag** bursovní den, den bursy; **-zeitung** časopis bursovní; **-zettel** bursovní lístek.

Borst trhlina, puklina; e-n ~ bekommen pukati, praskati, trhati se.

Börse štětina.

Börse-händler obchodník štětinami; **-pinjel** štětec; **-pusch** čistící štětín; **-reinigungsanstalt** čistírna štětín; **-sortierer** roztřídovač štětín; **-vieh** štětinatý, vepřový dobytek; **-vieh-fleischhauer** řezník štětinatého dobytka; **-viehhändler** obchodník štětinatým dobytkem; **-vieh-massanstalt** krmírna štětinatého dobytka; **-vieh-schlächter** poražec štětinatého dobytka; **-warenhändler**

obchodník štětínovým zbožím; **-zurichter** upravovač, upravovatel štětín.

Borte lemovka, prýmek, obruba, třepení, porta.

Börtel-fabrik továrna na prýmky, prýmkárna.

Borten-macher prýmkář, výrobce port, prýmků; **-waren-fabrik** továrna prýmkářského zboží n prýmkárna; **-weber** tkadlec port, prýmků; **-wirker** = -macher.

bös-artig zlomyslný, zlý; zhoubný, nakažlivý, škodný; mit ~en Eigenheiten zlé povahy; ~e Krankheit zlá nemoc; **B-artigkeit** der Handlung zlomyslnost, zlostnost, zlostnost činu; **-willig** zlovolný, zlomyslný; **B-willigkeit** zlovůle, zlomyslnost.

Böschung svah; sklon (i-tost); škarpa; die ~en sollen berajet sein svahy mají býti obloženy drnem.

Böschung-absatz odval, berma; **-anlage** základ na svahu; **-fuß** upatí svahu n svahové; **-linie** čára sklonu n svahu; **-winkel** úhel svahu n sklonu.

böse zlý; špatný; rozhněvaný, hněvivý; ~e Glaube nepoctivost, obmyslnost; ~ Absicht zlý úmysl; auf B. ~ sein hněvati se, zlobiti se, horšiti se na koho.

Böse(s) zlo, zlé; neštěstí; **-wicht** zlosyn, nešlechtník. **boshast** zlomyslný; zlostný; ~e Beschädigung fremden Eigenthums zlomyslné poško-

zení cizího majetku; *ne Unterlassung der Verhinderung* zlomyslně opomenuté zamezení čeho.

Wohhaftigkeit zlomyslnost; zloba.

Wohheit zlomyslnost; zloba; nešlechtnost, nepravost; vztek; *des Thäters* zlomyslnost pachatelova.

wöllich zlostný; zlomyslný; *ne Handlungswette* zlomyslné jednání.

Vote posel; poslíček; *ein unterhalten* chovati posla.

Woten - dienſt poselská služba, poslování; *-fahrer* jízdný posel; *-fahrt* jízdná posilka, poselné; *-fahrtpauschale* výměrek na jízdného posla; *-frau* poslice, poselkyně; *-gang* posilka, poselství; poselné, plat za posilku; *-gänger* (pěší) posel; *-gangpauſchale* výměrek na pěšího posla; *-gebür* poselné; *-gewerbe* poselská živnost; *-institut* poselský úřad; poslovství; *-laufen* poslování, poslíčkování; *-läufer* posel; *-lohn* poselné; poselská odměna; *-lohubemessung* výměra poselného » poselské odměny; *-lohutarif* sazba poselného; *-patent* poselský patent; *-pauſchale* výměrek » paušál na posla; *-poſt* poselská pošta; *-ritt* pojižďka, jízdná posilka; *-ſchild* štítek poselský; *-verbindung* poselské spojení; *-weſen* poslovství.

botmäßiſig představený, nadřízený; podřízený, poddaný, podbrobený; poplatný; **W-ſeit** nadvláda, panství; područí, podřízenost, závislost.

Botſchaft poselství, zpráva, zvěst, vzkaz; poslovství; posilka; poslání; vyslanectvo; *-ſ-rath* rada (vele)vyslancecký.

Botſchaffer vyslanec; *-poſten* úřad (vele)vyslancecký, místo (vele)vyslancecké.

Böttcher bečvář, bednář; *-ei* bednářství, bečvářství.

Botſch kád, kadečka; *Auſſtel-* kád zákvasná.

Boule-arbeiter dělník bulový,

Bouſſole busola, jehla magnetická, magnetka, kompas.

Boutique hospůdka, kréma; budka, krám.

Boycott bojkot.

boycottieren bojkotovati čeho, bojkot vyhlásiti proti komu.

brach úhorem, ladem ležící, nezdělaný; *-liegen* ležeti ladem, úhorem; *-liegen laſſen* nechati úhorem, ladem ležeti.

Brach-acker úhor, lada; *-feld* = *-acker*; *-land* lada, úlehle; *-liegen* úhoření, ležení ladem; *-ſchlag* = *-land*; *-triſt*, *-weide* úhorni pastva; *-zeit* doba úhoru, úhoření.

Brache úhoření, ležení úhorem; čas úhoření.

brachen úhořiti; úhor zorati; nechati úhorem, ladem ležeti č.

Brack brak, přeběrek, výměsek; trosky lodi, vrak; *-gut* výmětky, vyměcené zboží; *-vieh* vybrakovaný dobytek.

Bracker zkoumatel, vyměšovatel nepotřebného zboží.

Bráme lem, obruba, prým.

Braunen-walzwerk válcovna na balvany plechařské.

Branche odvětví, odbor, obor.

Braud oheň, požár; v sech. viz *Brennstempel*; *-legen* založiti komu; *in -setzen*, *ſtecken* zapáliti čo; *in -gerathen* chytynouti; pustina, suchopár, poustka; spáleniště (lesní); pohoriště, žďár; mrt, snět; pálení (cihel); *- im Getreide* snět (obilní); *mit - behaftet* snětivý; *nor.* hranice dřeva; požár důlní; znamení vypálené.

Brand-brief list, stvrzení o požáru; list paličský; *Auſſerung von -brieffen* roztrušování, podhazování listů paličských; *-caſſe* pohořelci pokladna; pojišťovna proti ohni; *-kultur* kultura výpalná » vypalovací; *-droh-brief* psaní » list vyhrožující ohněm » vypálením; *-ſa-ſend* pochoděň, smolnice; *-feld* požární pole, žároviště; *b-ſeſt* ohnivzdorný; *-geruch* čmoud; *-getreide* snětivé obilí; *-leger* žhář, palič; *-legung* žhářství, paličství; *-mal* vypálené znamení; *-mark-adler* vypálený orel; vypálené znamení orla;

-mark-eiſen želízko na vypalování známek; *-markung* vypálení znamení, známky; *-mittel* prostředek proti sněti; *-ordnung* řád požární; *-platz* žároviště, spáleniště; *-ſchaden* škoda způsobená ohněm, škoda z ohně; *-ſchaden-erhebung* vyšetření škody z ohně; *-ſchadenvergütung* náhrada škody z ohně;

-ſchaden - verſicherungſanſtalt požární pojišťovna; ústav pojišťující proti škodám požárním; *-ſchabung* paličné; výpalné; *-ſtätte*, *-ſtelle* žároviště, spáleniště; *-ſteuer* 1. = *-ſchabung*; 2. pojistné » premie požární; *-ſtiſter* palič, žhář; *-ſtiſtung* založení (ohně); *-thüre* dvěře ohnivzdorné; *-verſicherung* požární pojištění; *-verſicherungſanſtalt* pojišťovna požární, ústav pro pojišťování požární; *-verſicherungſver-ein* spolek pro požární pojišťování; *-wache* požární hlídka; *-wetter* *nor.* požární větry, požární důlní vzduch;

-wirtiſchaft palné hospodářství; *-wunde* spálenina; *-zeichen* výžeh, přížeh; *-zei-chenform* *für das Hornvieh* tvar výžehového znamení, výžehu, přížehu rohatého dobytka; *-zeugniſ* vysvědčení o ohni, o pohoření.

branden narážeti, bití o břeh, o skály; dmouti se.

brandmarken vypáliti známku, znamení na; ozna-

čítí koho čím (ve smyslu nepřiznivém).

Brandung příboj; útes skalní, skryté úskalí, žároviště.

Brantwein lih, pálenka, kořalka; **-abgabe** dávka, daň z lihu n kořalky; **-abgabekontrolle** kontrola daně z lihu n kořalky, lihovarská kontrola; **-abgang** schodek lihu; **-anmeldungsregister** rejstřík o ohlášeném lihu; **-aufschlag** přírážka na kořalku; **-besteuerung** zdanění lihu n kořalky; **-blase** lihový n destilační kotel n vařič; kotel na přepalování kořalky; **-brennapparat** destilační přístroj; **-brenner** lihovarník, pálenkář, vinopalník; **-brennerei** vinopalnictví, lihovarnictví; vinopalna, lihoval (v obecné mluvě pálenka, v Praze špirituska); **-brennereipächter** nájemce n pachtýř lihovalu, vinopalny; **-consumregister** rejstřík o spotřebovaném lihu; **-controlmeßapparat** měřicí kontrolní přístroj; **-controlregister** kontrolní rejstřík o lihu; **-destillateur** destilátér lihu; **-erzeugung** pálení n výroba kořalky; **-erzeugungsfätte** vinopalna; místo pro výrobu kořalky, lihoval; **-erzeugungstoffe** suroviny lihovarské; **-freilager** svobodné lihové skladiště (na rozáti od magazín); **-gassenchant** poliční výčep kořalky; **-großhändler** velkoobchodník ko-

řalkou; **-händler** obchodník kořalkou; **-haus** vinopalna; kořalna; **-magazin** sklad kořalky; **-maître** zápara lihovarská; **-raffineriefreilager** svobodné skladiště při lihové rafinerii; **-rectifizierung** čišnění n rektifikace lihu; **-regal** právo k vystavování kořalky; **-schank** výčep kořalky; kořalna; **-schänker** výčepník kořalky; kořalník; **-sendung** zásilka lihu n kořalky; **-steuer** daň z lihu n kořalky, lihová n kořaleční daň; **-steuerabfindung** narovnání, sjednání o dani z lihu; **-steueranmeldung** ohlášení lihové n kořaleční daně; **-steuerbollette** boleta na daň z lihu n kořalky; **-steuerborgung** uvěr daně z lihu; **-steuercontrole** kontrola lihové n kořaleční daně, dozor v příčině daně kořaleční, kontrola lihovarská; **-steuerertragsausweis** výkaz o výnosu daně z lihu n kořalky; **-steuer nachweisung** průkaz, doklad lihové n kořaleční daně, výkaz o lihové dani; **-steuerofficial** oficiál při dani z lihu, lihovarský oficiál; **-steuerpauschalierung** paušalování daně z lihu; **-trinker** kořalečník, kořalkář, kořala; **-überfluß** nadbytek lihu; **-vergiftung** otrava lihem, alkoholismus; **-verschießer** prodavač kořalky; **-vormerregister** rejstřík o poznamenaném lihu; **-wage** viz Alfo-

K podrobnému studiu jazyka francouzského doporučujeme do každé knihovny obsáhlé dílo, veliký

SLOVNÍK francouzsko-český.

Sestavili

Dr. Jan Herzer a Čeněk Ibl,
c. k. profesoři středních škol.

Důkladné dílo toto pracováno jest podle nejlepších dosavadních pramenů francouzských, slovanských a německých, takže obsahuje téměř všechna slova a rčení francouzská se zvláštním zřetelem k výrazům odborným, řemeslným a lidovým, zejména v četbě novější, dále hojnost frází, přísloví i synonym. Za každým slovem udána správná výslovnost, na konci pak uvádí se pro vědeckou potřebu i etymologie. Slovník francouzsko-český je vítanou knihou pro všechny, kdož potřebují sáhnouti k zevrubnější francouzské pomůcce slovníkové. Slovník francouzsko-český spracován je podle osvědčené metody Sachs-Villatovy a řadí se k nejlepším spisům slovníkářským v naší literatuře.

Díl I. A—G.

Cena: brožovaný 8 zl. 40 kr., váz. 9 zl. 70 kr.

Díl II. H—Z.

Cena: brožovaný 9 zl. 20 kr., váz. 10 zl. 50 kr.

Aby si toto dílo mohl opatřiti i ten, jemuž zakoupení kompletních svazků není pohodlné, uspořádali jsme právě novou druhou edici sešitovou (obálkovou), jež vychází nyní pravidelně a sice sešit každých 14 dní. Uplně dílo zaujme nyní 44 sešitů po 40 kr. Předplatné na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. i s pošt. zásilkou. Žádejte sešit na ukázkou.

Objednati nebo předplatiti lze v každém knihkupectví, jakož i v

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčtých učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li její česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatit lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I, dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

šofometer; -zwang kořaleční přímus.

Brat-anhalt pečenářství; -frischschiede krycování n zkuňování lomeného surového železa; -händler pečenář, pečenář; -spieß rožeň, rožník.

Braten-handlung pečenářský obchod, pečenářství.

Braterei pečení; pečenářství, pečenářský obchod.

Brau- (u některých slov též

Brau-) -apparat pivovar, vinopalna (název dřívějších dob);

b-befugt, b-berechtigt pravovárečný; b-berechtigter Bier-

ger pravovárečník; b-berechtigter Bürgerrecht pravovárečnicko;

pravováreční občané; pravovárečné měšťanstvo;

b-berechtigtes Haus pravovárečný dům; b-berechtigung vá-

rečné právo; betrieb vaření piva;

-betriebs-kosten náklad na vaření piva; -bursch sladovnický, sladák;

-campagne čas vaření, kampaň; -dauer trvání várky;

-eigner vlastník, majitel pivovaru; -erzeugnis (= Bier-

erzeugnis) pивní výrobek, pivo; -führer podstarší; -ge-

bäude stavení pivovarské, pivovar; -gesäß várečné, varné(i) nářadí; -geld várečné, bečovné, posudné; -ge-

räth varné(i) náčíní; -gerechtigkeit, -gerechtfame várečné právo; -gerste ječmen

sladový a pro pivovary; -geschäft pivovarský obchod; -ge-

fell = -burj; -gesund

sladovnická chasa; -gewerbe sladovnická živnost;

-guß várka, var; -haus-

-hof pivovar; -hausauslagen náklad pivovarský;

-hauscontrole dozor nad pivovarem; pivovarská kontrola;

-hauspächter nájemce, pachtýř pivovaru; -haus-

revision revise, prohlídka pivovaru; -herr = -eigner;

-kessel pivovarský n varní kotel; -kuße kád vylisovací;

-kunde nauka o vaření piva; -kunst pivovarské umění,

znalost pivovarská; -Lehr-

bube, -Lehrling učení sladovnický, pivovarský; -Loch-

le varna, varná(i) sň; -maiz-

slad; -malzsteuer daň ze sladu; -manipulation způsob vaření;

-materiale suroviny pivovarské; -meister sládek, pan starý; -periode

čas vaření; -personale chasa pivovarská; -prozess

varní pochod, várka, vaření; -recht várečné právo; -re-

gal výsadné právo várečné; pivní regál; -register rejstřík

varní, seznam várek, výrobní rejstřík n záznam; -sai-

son doba vaření; -schenke pivovarský výčep; -schiff

pivovarský kotel; -stätte pivovar; -steuer daň z piva n

pivní; -steuergesetz zákon o daní z piva; -urbar urbář

várečný; -verfahren způsob n pochod vaření; vaření, várka, výroba piva; -ver-

leger skladník; -verlesen pivovarský, sladovnický;

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

-zeit = -campagne; **-zucker** škrobový cukr.

Brauch zvyk, užívání.

brauchbar potřebný, užitečný, upotřebitelný; et. in **-em** Zustand erhalten chovati, udržovati v upotřebitelnosti, ve stavu upotřebitelném.

brauchen užívati, užiti, upotřebiti čeho, potřebovati co; man braucht nicht zu sorgen netřeba se starati; das braucht niemand zu wissen nemusí to nikdo vědět, netřeba, aby to někdo věděl.

brauen vařiti.

Brauer sládek; **-bursche** sladovník, sladák, sladovnícký; **-kurs** sladovnícký běh a kurs; **-gehilfe** sladovnícký (pomocník); **-genossenschaft** společenstvo sládků, sladovnícký pořádek; **-meister** sládek; pan starý; **-schule** škola sladovnícká; **-zunft** sladovnícký cech.

Brauerei pivovar; pivovarnství; vaření piva; ~ mit Handbetrieb pivovar ruční, na práci ruční; **-abfälle** pivovarské odpadky; **-anlage** zřízení pivovaru; **-arbeiter** pivovarský dělník; **-controllor** dohlizitel, kontrolor pivovarský; **-einrichtung** zařízení pivovaru; **-inspector** pivovarský dozorce, inspektor; **-leiter** správce pivovaru; **-obercontrollor** vrchní dohlizitel, kontrolor pivovarský; **-official** pivovarský oficiál; **-verwaltung** správa pivovaru.

Braun-kohle hnědé uhlí; **-kohlen-bergbau** dobývání hnědé uhlí, dolování na hnědé uhlí; **-kohlenflöz** hnědouhelný plást; **-kohlengrube** hnědouhelný důl; **-kohlen-grubenfeldmaß** míra hnědouhelného důlního pole; **-kohlenhändler** obchodník hnědým uhlím; **-kohlentheer** hnědouhelný thér; **-steinerz** ruda burelová.

Braune mázdřivka, záskrt, chrípěci; hnědost, hněd.

Braus hluk, šum, bouření; in Haus und ~ leben hýřiti.

Brause kvašení, kysání; sprocha; kropišťe; kropenka; **-topf** ztřeštěnec, třeštil, pudivít.

Braut nevěsta, snoubenka; **-führer** družba; **-geschenk** snubní dar; **-leute**, **-perjonen** snoubenci; **-ring** snubní, svatební prsten; **-schaf** věno, výbava; **-schau** ohledy; **-stand** doba, po kterou je kdo nevěstou a ženichem; im ~ stande, während des ~ standes jako snoubenka, jako snoubenec, jako nevěsta, jako ženich; jsouc nevěstou, jsa ženichem; **-werbber** námluvči; starosvat; **-werbung** námluva.

Bräutigam ženich, snoubenec.

Brech-arznei davidlo, lék pro dávení; **-baum** sochor, zdvihák; **-eisen** železný sochor; **-haufen** mladý slad; **-lust** zdvihání se žaludku; **-mittel** davidlo, lék pro

lávení; **-mühle** stoupa; **-neigung** nucení k dávení, dávivost; **-pulver** prášek pro dávení; **-stange** sochor, pačidlo; **-weinstein** vinný kámen dávivý.

brechen lámati, pře-, zlomit; lámati se, rozbiti se, roztlouci se, prasknouti; Wort ~ slovo zrušiti, slovu nedostáti; den Hals ~ zlomit vaz; Obst ~ ovoce česati, trhati; den Widerstand ~ překonati, zlomit odpor; tie Ehe ~ porušiti manželskou věrnost, cizoložiti; ein Gesetz ~ přestoupiti, překročiti, porušiti zákon; den Adler ~ orati roli; e-e Mauer ~ prolomití zeď; ein Haus ~ strhnouti dům; das Eis bricht led puká, praská; die Mauer bricht zeď se boří; der Topf ist gebrochen hrnec se rozbil; mit e-r Gewohnheit ~ zanechati zvyku; mit einander ~ rozkmotřiti se; 3-m bricht die Geburt trpělivost toho přechází, komu dochází; der Wein bricht víno se zvrhává, kalí; es bricht Einer nach dem Andern odstupuje, mizí jeden za druhým; ein Haus ist gebrochen dům (obchodní) upadl; der Fluss bricht aus s-n Ufern řeka vystupuje z břehů; in's Haus ~ vloupati se, vlamati se, vraziti do domu; Kauf bricht Mietse koupě ruší pacht; der Milde Bärde bricht Niemandem den Milden stejná břemena netíží; mit brechenden Augen se znakem hasnoucím a str-

haným a v sloup obráceným; gebrochen zlomený; gebrochene Zäpf zlomek; gebrochene Linie klikatá čára.

Bruchbogen-fuge spára lomu; **-winkel** úhel lomu.

B-Register-Post ... položka (číslo) ... rejstříku B; die laufende ~ ansetzen vyznačiti běžnou položku rejstříku B.

Breim proso; **-stampfe** stoupa na proso.

breiten (roz)šířiti, rozširovati; rozložiti, pro-, rozeštířiti; die Arme nach et. ~ vztáhnouti ruce po čem; das Eisen ~ (s)plošiti železo.

Breiten-blick hor. síla, mocnost rudné žíly, couku; **-durchschnitt** řez do šířky, šířkou, šířkový; **-maßstab** měřítko na šířku, horizontální.

Bremmer šachta patrová šachta mléka.

bremmern pracovati sám v šachtě.

Bremse = Bremsje.

Bremss-abbau přede svázná, porubná střída; **-apparat** brzda, brzdídko; **-baße** brzdina; **-band** brzdový pás; **-berg** svázná (střída); einflügeliger ~ berg jednostranná svázná; doppelflügeliger ~ berg dvojstranná svázná; eingeleitiger (eintrümmiger, einpuriger) ~ berg jednokolejná svázná; **-bergabbau** dobývání ze svázných; **-bergbau** svázná dráha; **-bergfeld** svázná pole; **-bergförderung** svážení, svázná doprava **-berghöhe**

svázná výška; **-bergseiler** svázný ohradník; **-bestandtheile** *zei.* součástky brzdové; **-bolzen** *zei.* svorník brzdový; **-fangbügel** *zei.* brzdový záchyt; **-förderung** spouštění brzdné; **-gehänge** brzdová závěs; **-häng-eisen** brzdiková závěsa; **-hauptzugstange** brzdikové táhlo; **-haus-bodenbrett** budkové podlažní prkno; **-haus-dachbogen** budkový krovek; **-hausdecken** *-firnwand* stropní čelní přepážka budková; **-hausleiter** (*-fliege*) budkové schůdky; **-hausober** o *Unterrahmensstück* vrchní n. dolní obložení budky (brzdaře); **-haus-querriegel** budková příčka; **-haus** (*-eif*, *-mittel* o *thür*)-säule budkový sloup (rohový, střední n. dveřní); **-haus-sitz** budkové sedadlo; **-haus-sitz-brett** prkno lavice budkové; **-haus-thürbrett** dveřní prkno budkové; **-haus-tragwinkel** o *holzstrebe* železná n. dřevěná podpora budky (brzdaře); **-hebel** brzdová páka; **-hüttel** budka brzdy; **-klos** brzdík, zarážec, zdržovadlo; **-klos-regulierstange** brzdikový upravovač; **-klos-sperrstange** upravovač brzdikový; **-klos-verbindungsstange** spojka brzdiková n. zádržová; **-kurbel** rukojeť brzdy, klika brzdová n. zádržová; **-maschine** brzdídlo; **-plateau** plošina brzdy; **-procente** část brzděná (díl brzděný); **-quer-**

-ballen příčka brzdiková; **-rad** brzdové kolo; **-ring** kruh brzdový, kolo brzdové; **-pás** záškrtný; **-säulen** brzdové stojky; **-schacht** svázná šachta; **-svázný** komín; **-schachtfeld** svázně pole; **-schachtseiler** svázný ohradník; **-scheibe** brzdový kotouč; **-schuh** pojka zádržová n. brzdová; **-brzda**, **-čubka**; **-schwelle** brzdová ližina; **-schwengel** brzdová páka; **-signal** návěst na brzdování; **-spindel** vřetýnka; **-spindel-lager** ložisko vřetýnkové; **-spindelmutter** matka vřetýnková; **-stange** brzdové bidlo; **-strecke** = *-berg*; **-stube** brzdovna; **-vorrichtung** brzdové zařízení, brzda; **-wagen** vůz opatřený brzdou; **-wäg** = *-berg*; **-weg** = *-berg*; **-welle** brzdový hřídel; **-wellenträger** brzdová závěsa; **-werk** = *-apparat*; **-winkelhebel** brzdový trojhran; **-winkelhebel-träger** závěsa brzdového trojhranu; **-zugband** trojhranové táhlo. **Bremse** brzda, zádrž, zarážka, škrtnice; náhubek, skřípec; ovád; *nor.* = *-berg*; *n* *für Vereinsleistung* brzda pro vedené nápravy; *automatische* n. brzdy samočinné; *n* *jezt* „brzdy utáhnouti“; **-bedienung** konání služby n. služba při brzdě.

bremšen brzditi, zadržovati, zastavovati, zarážeti; *ein Pferd* ~ uskřípnouti koně, dáti koni náhubek, skřípec;

nor svážeti, spouštěti voziky po svázně strídě n. ve svázném komínu; **-de last** brzděný náklad.

Bremšen brzdění.

Bremšen-vorrichtung = *Bremsvorrichtung*; **-wärter** = *Bremser*.

Bremser brzdíč, brzdař.

Bremser-hütte brzdařova budka; **-stühle** lenoch sedadla budkového (brzdaře).

Brenn-apparat přepalovací, překapovací, odpařovací, destilační přístroj; **-arbeit** pálení; pražení; kapelování; **-blase** varní n. destilační n. odpařovací n. překapovací kotel, vaříč; **-přepalovací** přístroj, přepalovadlo, překapovadlo; **-dauer** doba pálení (kořalky); **-eisen**, **-eisenstempel** žehadlo, vypalovadlo, cejchovadlo; **-glas** zapalovací sklo, sběrací čočka; **-haus** vinopalna, palírna; **-prázná** huť; **-holz** palné n. topné dříví; **-holz** k pálení n. topení; **-holz** in *Sechtern* palné dříví v pole-nech; **-palná** polena; **-holz-fuhre** povoz s palným dřívím; **-holz-handel** obchod palným n. topným dřívím; **-holz-händler** obchodník palným dřívím; **-holz-lieferung** dodávka, dodávání palného dříví; **-holz-masse** rámy (míry) na palné dříví; **-holz-säcit** palné poleno; **-holz-verkäufer** prodáváč palného dříví; **-holz-verfleinerungs-anstalt** štípařna

palného dříví; **-hütte** prázná huť; **-kessel** vaříč, kotel varní n. destilační; **-kolben** překapovadlo; přepalovadlo; přepalovací baňka, křivule; **-kosten** náklady na pálení; **-locale** varna, destilační místnost (v lihovaru), lihovarní síň; **-masse** hořlavá n. zápalná hmota; **-material** palivo, topivo; **-material-beistellung** dodávka, dodávání, opatření paliva; **-material-beschickung** příkladání, přiložení topiva; **-material-ersparnis** úspora paliva; **-material-verbrauch** spotřeba paliva; **-meister** dozorce při pálení, dílovedoucí v lihovaru; **-ofen** prázná pec, pražnice; **-pec** vypalovací n. přepalovací; **-öl** olej svítilic; **-ort** žárné místo; **-punkt** ohnisko; **-spiritus** lih k pálení n. palný; **-stahl** cementová ocel; **-stempel** vypalovaný n. vpalovaný cejch; **-žehadlo**, **-vypalovadlo** (kolek, kterým se vypalují cejchy); **-stoff** palivo; hořlavina; **-stoff-anfswand** náklad na palivo; **-stoff-ersparnis** úspora paliva; **-stoff-pastierung** výměra paliva; **-stoff-verbrauch** spotřeba paliva; **-tag** den pálení, den výrobní; **-verfahren** přepalovací n. destilační pochod (v lihovaru), výroba lihu, pochod při výrobě lihu (skládá se z výroby záparý, kvašení a překapování záparý); **-vorrichtung** = *-apparat* destilační přístroj; **-wert** hodnota

paliva; **-zeit** doba pálení a výroby.

brennbar hořlavý, zápalný; **-e Stoffe** hořlaviny.

Brennbarkeit hořlavost, zápalnost.

brennen hořeti, plátí, plánouti; plápolati, pražiti, (s) páliťi eo; vypáliti znamení nae; cejchovati eo; **Ziegel** ~ cihly páliťi, vypalovati; ein **Gestein** ~ pražiti rudu; den **Brandwein** ~ páliťi lih a kořalku.

brennend palčivý, hořící, pálicí; **-es Gefüß** palčivost; **-e Frage** palčivá otázka.

Brenner palč; vinopalník; přepalovač; hořák; **-bursche** topič; **-hahn** kohoutek hořáku.

Brennerei vápenka; lihovar, vinopalna, cihelna; **Landwirtschaftliche** ~ hospodářský lihovar, vinopalna.

Brennerei-betrieb práce lihovaru; výroba kořalky a líhu; lihovarský závod; **-controle** lihovarská kontrola; kontrola lihovaru; **-controlor** lihovarský kontrolor; **-einrichtung** lihovarské a vinopalenské zařízení; **-inspector** lihovarský inspektor; dozorce; **-leiter** správce vinopalny, lihovaru; **-leitung** správa vinopalny, lihovaru; **-oberinspector** vrchní dozorce, vrchní inspektor lihovarský; **-official** lihovarský oficiál; **-register** lihovarský, vinopalný rejstřík, záznam; **-schule** liho-

varská škola; **-unternehmer** podnikatel vinopalny, lihovaru, lihovarník, vinopalník, pálenkář; **-unternehmung** lihovarství, lihovar; **-utenstien** nářadí k pálení.

Bresche průlom, výlom; prolomenina, provalenina.

Brett prkno, deska; stůl;

-baum, **-block** kmen, kláda na prkna; **-u**. **Daubenfägebesser** majetník pily na prkna a dužiny; **-decke** prkenný a prknový strop;

-händler prkenář; **-holz** prknové dříví; **-mühle** pila;

-müller pilař; **-säge** pila; **-säge-besitzer** majetník, držitel pily; **-säge-betrieb** provozování pilařství; pilařství;

-säge-besteuerung zdanění pily; **-säge-ertrag** výnos pily; **-säge-müller** pilař;

-säge-pächter pachtýř pily; **-säge-verwalter** správce pily; **-säger** pilař; prkenář;

-schneide-mühle pila na prkna; **-schneider** pilař, prkenář; **-sorte** druh prkna;

-stamm prknový kmen; **-thüre** prkenné a prknové dveře; **-verschalung** pobití, pažení prkenné, šalování;

-wand prkenná stěna; pažení z prken; bednění;

-ware, **-werk** prkenné zboží; prkna, desky.

Bretter-bau prkenná stavba, stavba z prken; **-bühne** prkenné lešení; **-dach** prkenná střecha; **-einfriedung** prkenný plot, prkenná ohrada; **-feld** prásló (v plotu);

prkenné pásmo; **-floß** prkenný prám a pramen; **-flöße** plavení prken; **-gerüst** prkenné lešení; **-haus** bouda (prkenná); **-industrie** prknařský průmysl; **-hammer** prknice; **-markt** trh na prkna; **-schlauch** násypka a obedněný smyk (v cukrovarech); **-schneide** pila; **-verschalung** bednění, pažení z prken, pažba prkenná; **-verschlag** prkenný přístěnek; prkenná přehrada; **gut verschleißbarer verschlag** dobře zavíratelný přístěnek prkenný; **-verschluß** ohrada prkenná, plot prkenný; **-wand** pažení, přepažení dřevěné, prkenné; stěna prkenná; přístěnek z prken; et. mit **-wand** verschoben zapažiti eo; **-werk** = Bretterwerk.

Bretzel-bäcker preclíkář. **brevi manu** zkratka, krátce, v krátkosti, brevi manu.

Brief psaní, list, dopis; listina; směnka.

Brief-abgabe dodávání, doručování listů a psaní a dopisů; **-abholung** vybírání dopisů; **-adel** šlechta a šlechtictví s patentem; **-annahme** přijímání, příjem dopisů; **-ausgabe** příjem listů; podání listu na poštu; **-aufschrift** nápis na dopise; **-ausgabe** vydávání, výdej dopisů; **-ausgeber** vydavač, vydavatel dopisů; **-austrage-geld** plat za vydání dopisů; **-beförderung** doprava, donáška, dodávání dopisů;

-behandlung zacházení s dopisy a psaními; **-beschwerer** těžtko; **-beutel** listovní pytel, listovní pytlík, pytel na psaní, dopisy; **-buch** kniha dopisů, dopisník; **-bund** svazek psaní, dopisů; **-copierbuch** kniha listovních otisků a kopií; **-correspondenz** dopisování, korespondence; **-couvert** (listovní) obálka, kuvert; **-couverts-fabrik** továrna obálek (listovních); **-einwurf** vložna, vložnice, vložnička (otvor ke vkládání dopisů do poštovních schránek); poštovní schránka, skříňka; **-fach** příhrádka na dopisy; **-felleisen** listovní tlumok a vak; **-form** tvar listu; in -form ve způsobě listu; **-geheimnis** listovní tajemství; **-geld** poštovné, listovné; **-gut** zboží listovní; předmět pošty listovní; **-karte** listěnka, listovní soupis (soupis odporučených dopisů); **-karten-schluß** listovní závěr; **-kasten** poštovní schránka a skříňka a trublík; listárna redakční; **-kopf** záhlaví listu; **-lade** poštovní schránka, skříňka, trublík; **-mappe** listovnice, portefeuille; **-marke** poštovní známka; **-marken-händler** obchodník poštovními známkami; **-marken-sammlung** sbírka poštovních známek; **-marken-versendung** padělaní poštovních známek; **-marken-verkauf**, **-marken-verschleiß** prodej poštovních známek; **-oblade** zálepka;

-ordonnanz listovní posílka; **-paket** balí(če)k psaní, dopisů; **-papier** papír listovní a na psaní a na dopis(y); **-papierfabrik** továrna listovního papíru; **-porto** poštovné, listovné; **-porto-journal** deník pro poštovné a listovné; **-porto-regulativ** regulativ, předpis o poštovním; **-porto-tarif**, **-porto-taxe** sazba poštovního; listovní sazba; **-porto-taxen-regulativ** regulativ a předpis o listovní sazbě; sazbový řád pošty listovní; **-post** listovní pošta; **-post-abfertigung** výprava listovní pošty; **-post-abfertigungs-verfahren** postup při výpravě listovní pošty; výpravné řízení listovní; **-postabgabe** dodávání a doručování psaní, dodávací oddělení pošty listovní; listovní doručovna; **-post-aufgabe-manuale** výdejní příručník přijaté pošty listovní; **-post-ausschließung** vyloučení z dopravy pošty listovní; **-post-manuale** příručník pošty listovní, zápisník o zásilkách pošty listovní; **-postmarke** = Briefmarke; **-post-ordnung** řád pošty listovní; **-postsendung** zásilka pošty listovní; **-post-tarif** sazba pošty listovní; **-postverkehr** spojení a dopravní styk pošty listovní a listovní doprava; **-postwagen** vůz pošty listovní; **-post-wechselverkehr** (mit dem Auslande) vzájemný styk

pošty listovní (s cizozemskem); mezinárodní dopravní styk listovní; **-presse** lis na (otisky a kopie) psaní; **-fach** vak a pytel na dopisy; **-jammelfasten** skříňka a schránka a sběrna na psaní; **-jammelfach** sběrný vak a sběrák na dopisy a psaní; **-jammeler** sběratel listů, psaní; **-jammeler** sbírka a sbíraní dopisů, listů, psaní; **-jammeler-fasten** sběrna, schránka, skříňka na dopisy; **-schalter** okenní odběrna dopisů; **-schrank** skříň na dopisy; psací stůl; a. u. **-Schriften-geheimnis** listovní a spisové tajemství; **-schulden** upsané dluhy; **-speditionsaunt** listovní výpravná; **-steller** pisatel, dopisovatel; **-stempel** poštovní razítko; **-stempel-marke** poštovní známka; **-tabak** balíčkový tabák; **-tarif** listovní sazba; **-taschen-erzeuger**, **-taschenmacher** tobokář, výrobce tobolek; **-taube** poštovní holub; **-taubenstation** stanice poštovních holubů; **-taxe** listovní sazba; **-träger** listonoš; **-trägerbuch** (zur Eintragung der recommandierten Briefpostsendungen etc.) listonošský zápisník (na doporučené zásilky pošty listovní atd.); **-träger-pauschale** výměrek a paušál na listonoše; **-träger-schild** štítek listonošský; **-träger-tasche** listonošská mošna a brašna; **-umschlag** obal a

obálka listu; **-verkehr** dopisování, korespondence, písemné spojení; **-wage** váha na dopisy; **-wechsel** = **-verkehr**.

Brigadier brigádník.

Brigisthe Nierenkrankheit zánět ledvin; brajtická nemoc.

Brillant-blech pocínovaný železný plech.

Brillen-fabrik továrna brýlí; **-fassung** obruba brýlí; **-futteral** pouzdro na brýle; **-gestell-erzeuger** hotovitel obrub brýlových; **-gemölbe** stav. klenba brýlovitá; **-glas** brýlové sklo, sklo na brýle; **-macher** výrobce brýlí, optik.

Bring-schuld dluh do ruky (dlužník musí věřiteli dluh donést a jemu do ruky dát).

bringen přinést, přinášeti, přivést, přiváděti, přivézt; **-frucht** ~ poskytovat užitek, nésti ovoce; et. fertig ~ dohotoviti, dodělati eo; **-an e-n Ort** ~ dostati a dopraviti koho kam, na, přivésti koho kam; et. an sich ~ přisvojit si, přivlastniti si eo, nabyti čeho; **-an e-ber fassung** ~ v rozpaky uvést koho, z míry přivésti koho; in Anwendung ~ uvést v užívání eo, použití čeho; in Erfahrung ~ dovědět se čeho; et. Erparung ~ ušetřiti eo; et. in's Protocoll ~ zapsati eo do protokolu; et. in Vor-schlag ~ navrhnouti eo; et. in Vor-schreibung ~ předepsati, zapsati eo; in Ab-schlag o außer

An-schlag ~ nepočítati, odpocítati; das Protocoll ist in Vor-lage zu ~ protokol dlužno předložiti; et. in Erfüllung ~ uskutečniti, vykonati eo; **-an e-um e-** ~ přivésti, zkrátiti koho eo; um's Leben ~ zabiti, usmrtiti koho; et. an den Mann ~ odbytí, prodati eo; et. vor Gericht ~ soudu oznámiti, na soud vznésti eo; **-an e-vor das Gericht**, zu Schaben, ins Gefäng-nis ~ připraviti koho před soud, do škody, do vězení; et. zur Be-zahlung ~ zaplatiti a zapraviti eo; et. zur Ent-scheidung ~ rozhodnouti eo; **-an e-zu et.** ~ přiměti koho, pohnouti koho k čemu; et. zum Ab-schusse, zu Ende ~ skončiti eo; et. zur Er-brerung ~ prozkoumati, uvážiti, probati eo; **-an e-zur Kennt-nis** ~ zpraviti, uvědomiti koho o čem; zu sich ~ vzkřísiti; ein Kind zur Welt, auf die Welt ~ dítě zploditi, zroditi, poroditi; zustande ~ uskutečniti, pro-dovesti, vykonati eo; zu Pro-tocoll ~ zapsati eo do protokolu; den Zug zum An-fahren, zum Stehen ~ vlak zadržeti, zastaviti, zaraziti.

Bringungs - bewilligung povolení vyvážeti na k vývozu, k dopravě a dopravování, nositi; **-mittel** dopravní prostředky.

Briquet-fabrik továrna na brikety, briketárna.

Britannia - metallwaren-fabrik továrna zboží z (kovu) britannie.

Brocac-schläger brokát-ník; **warenfabrik** továrna brokátového zboží.

Broschen-erzeuger výrobce broží, jehlic náprsních a nákrčních, náprsnic.

brochen drobiti, lámati.

Broden úlomek, drobek, sousto; hut. hrouda kryčná; krušky.

Broden-frischsmiede, **-frischen** myglové krycování a zkouňování železa v kryčných hrnech; **-fohle** kouskové uhlí; **-messing** kousková mosaz; **-schlagen** rozrážka, vytloukání na haldě; **-schmiede** huť myglová; **-stahl** kousková syrová ocel.

brodmen = **bröden** hor. odpařovat se, zvětrati.

Brom-kalium bromid draselnatý; **-präparate-fabrik** továrna na bromové přípravky.

bronchial trubicový, průduškový; **B-katarh** katar průdušnice.

Bronchien průdušnice.

Bronchitis zánět průdušnic.

Bronze-arbeiter bronzovník; **-farbenfabrik** továrna bronzových barev; - u. **Gelbgießer** bronzovník a mosazník; **-gießer** bronzovník; **-münze** bronzový peníz; **-pulver** bronzový prášek; **-warenfabrik** továrna bronzového zboží.

Bronzierer bronzovač.

brotschieren sešívati, bro-

šovati (kniha); prošívati, proplétati co.

Brotschüre brožura.

Brot bäcker pekář; pekář chleba; **-bäckerei** pekářství; pekárna; - u. **Bäckerwaren** chléb a pečivo; **-beifrau** prohlídka, prohlídka, ohledání chleba; **-erwerb** výživa, živnost; **-geber** zaměstnavatel, pán, hospodář, živitel; **-gewicht** váha (tíže) chleba; závaží k vážení chleba (zvláště vojenského = **Militär-gewicht**, **Militärfeld-gewicht**); **-händler** prodáváč chleba, obchodník chlebem; **-herr** pán, živitel, zaměstnavatel; **-lieferant** dodavatel chleba; **-lieferung** dodávka, dodávání chleba; **b-loß** bez živobytí, bez chleba; **b-loß werden** ztratiti výživu; **-mangel** nedostatek chleba; **-portion** dávka a porce chleba; **-satz**, **-sabung** sazba chlebová; **-schau** prohlídka chleba; **-studium** chlebařské studium; **-tare** sazba chlebová; **-träger** nosič, roznašeč chleba; **-verkauf** prodej chleba, pekářství; **-verkauf** prodáváč chleba; **-verkaufs-recht** právo k prodeji chleba; **-verschleißer** prodáváč chleba.

Bronillon příruční kniha, denník, první zápisník.

Bruch lámání, zlomení, lom; porušení; med. průtrž, kýla; zlomenina (kosti); roztržka, rozdvojení; puklina,

rozsedlina, štěrbiná; zahnutí, záhyb; zlomek, lom; slatina, bažina, močál; - e-s Vertragés porušení smlouvy; - e-s Dammes průtrž, strž hráz; in Brücke gehen hynouti; - im Eisen pleň a kaz v železe; Brücke besommen trhati se, pukati, nalomiti se; hor. lom, strž, zával.

bruchartig lomovitý, na způsob zlomeniny atd.; kýlovitý.

Bruch-baud kýlní pás; připasadlo; **-bau** zavalování, dobývání se zabořením; **-blei** úlomky olova; staré olovo; **-dach** lomená střecha; **-eisen** zlomkové, staré železo; **-fall** případ pokuty; **-füllig** pokut(ova)ný; **-feld** bořeníště, zavalíště; **-holz** polom, zlomkové dříví; **-ort** zavalný průkop, lomová přerážka; **-pfeiler** lomový pilíř; **-schaden** rozbití, roztlučení, potlučení; kýla; **-schutt** rum; **-sicherheits-probe** zel. zkouška (kolejnic) na lom; **-stein** lomový a lámány kámen, kamení lomové; **-stein-gewinnung** dobývání lomového kamene; **-stein-strasse** dlážděná silnice; **-stempel** lomová stojka, lomový stoják; **-strecke** lomová střída, lomová přerážka; **-stück** zlomek, úlomek, kus; **-theil** zlomek, úlomek, část; **b-weise** úlomkovitě, v úlomcích; **-werk** strž(ina), zával, zbořenina; **-winkel** stav. úhel

lomu; hor. úhel strže; **-zins** nájemné z lomu.

brüchig křehký, lámavý, drobnivý; z-, nalomený, puklý; nespolehlivý, nedostojný.

Brücke most; můstek (a váhy); **spieße** - můstek pohyblivý a houpací (a váh).

Brücken-amt mostní úřad; **-balken** mostnice; podlažnice (v konírně); **-bau-anstalt** mostárna; **-bedienung** mostnice, mostiny; **-belag** mostiny, podlaha na mostě; **-belastung** ob-, zatížení mostu; **-belastungsannahme** předpokládané zatížení mostu; **-bogen** mostní oblouk; **-bohle** mostnice, mostnina; **-construction** konstrukce, sestava mostu; **-decke** mostiny, podlaha na mostě; **-dielen** = **bohle**; **-erprobung** zkouška a vyzkoušení mostu; **-erprobungs-protocoll** protokol o zkoušce mostu; **-feld** mostiště; **-geld** **-einnehmer** výběrčí na mostě a mostného; **-maut**, **-mautgebür** mostné, mostní mýto; **-maut-einnehmer** výběrčí mostného; **-meister** dozorce mostů; voj. pionérský setník; **-probe** zkouška mostu; **-project** návrh a projekt mostu; **-revisionsbuch** kniha o mostní revizi; **-schlagstelle** stanoviště pro stavbu mostu; **-schwelle** mostní práh; **-sprengmine** trhací podkop mostní; **-wage** můstková váha.

Bruder-casse = lade; **-geld** bratrské, bratrský příspěvek; **-lad** - **capitalienheimzahlung** splacení jistin n kapitálů bratrských pokladen; **-lade** bratrská pokladna; **-laden-beitrag** příspěvek k bratrské pokladně; **-laden-casse** pokladna bratrská; **-laden-schiedsgericht** rozhodčí soud bratrské pokladny; **-laden-vater** bratrský starší; **-laden-vorstand** představenstvo bratrské pokladny; **-s-kind** bratrovo dítě, bratrovec, synovec, net; **-vater** = **-labenvater**.

Brüder-kinder děti bratrů; bratřanci a sestřence; **-kirche** (evangelická) církev bratrská.

Brunn-hege hájení řije; **-zeit** doba řije(ní).

Brunnen-apparate-erzeuger výrobce studničných přístrojů; **-bauer** studnař; **-gräber** studnař; **-gräber-kunst** studnařství; **-macher** studnař; **-meister** studnař; **-meister-gewerbe** studnařská živnost; **-röhren-erzeuger** výrobce studničných trub.

brüsk příkrý, prudký, ostrý; **zhurta**.

Brust-baumtappe návlěčka prsní; **-bein** hrudní n prsní kost; **-bohrer** prsní nebozez, kolovrátek; **-fell** pohrudnice; **-gegend** prsa, poprsí; **-höhle** dutina hrudní; **-kasten** hrudník, prsník, hrud; **-korb** hrudník, koš;

-leiden prsní nemoc; **-schild** hrudní n (ná)prsní štítek; **-übel** prsní choroba; **-mund** de rána do prsou, prsní rána.

Briistung (gemauerte) poprsní zeď; **-s-mauer** oporná zeď; **-s-wand** poprsen, parapetní stěna.

Brutto btto, **btto**, hrubá váha; **adv**, z hruba; **-einkommen**, **-einnahme** hrubý příjem; **-ertrag** hrubý výtěžek; **-gewicht** hrubá váha; **-präliminare** hrubý rozpočet; **-überschuß** hrubý přebytek; **-vermögen** celkové jmění; (jmění nehlásí k dluhům); **-wert** hrubá hodnota; **-zins** nájemné n činže z hruba; **-zins-ertrag** hrubý výtěžek nájemného n činžovní.

Buch kniha; **-zur Bestellung** der Brief post. zápisníček dodaných návštějí; **öffentliche Bücher** veřejné knihy.

Buch-abschluß závěrka knihy; **-ausgleichung** vyrovnávka knihovni; **-auszug** výpis z knih; **-behörde** knihovni úřad; **-beweis** důkaz knihami; **-binder** knihař; **-binder-waren-händler** obchodník knihařským zbožím; **-druck** (knih)tisk; **-druckschnellpresse** tiskařský rychlolis; **-drucker** (knih)tiskař; **-drucker-schwärze-erzeuger** výrobce (knih)tiskařské černě; **-druckererei** (knih)tiskárna, knihtiskařství; **-drucker-pressen** (knih)tiskařský lis; **-durchführung** zápis, zá-

znam, zapsání, zaznamenání v knize n do knihy; **mené spr**, knihovní provedení; **-ecker** bukvice, bukev; **-eckern-öl** bukvicový olej; **-eid** přísaha na knihy; **-einsicht** nahlednutí do knih; **-fahrkarten** jízdní lístky knižkové n v sešitech; **-forderung** účetní pohledávka; **-führer** účetní, knihvedoucí, knihovní; **-führung** o **Buchhaltung** účtárna; účetnictví; vedení účetních knih; **-halter** účetní, knihvedoucí; **-halterei** účetnictví; účtárna; účtovnictvo (účetnictví); **-haltungsbearbeiter** účetní úředník; **-haltungsofficial** účetní oficiál; **-haltungspraktikant** účetní praktikant; **-haltungswissenschaft** účtověda; **-handel** knihkupectví; **-händler-messe** knihkupecký trh; **-handlung** knihkupectví; **-kunst**, **Musikalien** n **Schreibrequisiten-händler** obchodník knihami, uměleckými předměty, hudebninami a psacími potřebami; **-laden** knihkupectví; **-b-mäßig** dle knih; na způsob knih; **-schulden** účetní dluhy; dluhy nekryté zástavou; **-seite** stránka knihy; **-stand** knihovni stav; **-u**, **Steindruckerei** knihtiskařství (knihtiskárna) a kamenotiskárna; **-u**, **Steindruck-aten-schlienhändler** obchodník knihtiskařskými a kamenotiskařskými potřebami.

Büchel knížka; **ein** ~ **aus-**

stellen knížku vydati, dáti; **ein** ~ **eingehen** knížku odříti.

buchen zapisovati, zapsati do (účetní) knihy, knihovati.

Bücher-abgabe odevzdávání, dodávání knih; **-abschluss** závěrka knih (účetních); **-agent** agent knihami; **-anlegung** zakládání, založení knih; **-markt** knihkupecký trh; **-papierfabrik** továrna knihového (knižního) papíru; **-revisor** přehlízitel knih; **-schluß** závěrka knih n účtů; **-u**, **Schreibrequisiten-händler** obchodník knihami a psacími potřebami; **-trödler** antikvář; **-verleiher** půjčovatel knih; **-verzeichner** prodáváč knih; **-verzierung** výzdoby knih; **-wesen** literatura; knihovnictví.

büchertisch knihovní(ě); **-es** Eigentum knihovní vlastnictví; **-e** Eintragung zápis knihovní n do knih; **-e** Durchführung zápis, zapsání, znam, zaznamenání do knih n v knihách.

Büchsen-geld hor. pokladní příspěvek, poplatek do hornické pokladny; **-handel** puškařství, puškařský obchod; **-macher** puškař; **-schaft** pažba (pušky); **-schäfter** pažbář.

buchstäblich písmenný, slovní; písmenkové, slovně, písmeno za písmenem.

Buchung zapsání, zápis do knih(y), knihování.

Buchungs-post položka

knihováci; **-satz** knihováci sazba; **-text** knihováci text.

Buchweizen pohanka.

Büfel hrb, hrbol, vypuklina, vysedlina.

Büfeling (též **Böfeling**) uzemný slaneček.

Buden-geld poplatek za krám n stánek, plat z boudy; **-krämer** kramář, kotečnik; **-stand** městiště, stanoviště pro boudy n stánky; **-stij** krámský stůl.

Budget rozpočet (příjmů a výdajů), budžet; **-aus-schuss** rozpočtový výbor; **-berathung** rozpočtová porada; **-commission** rozpočtová komise; **-provisorium** zatímní rozpočet; **-zweig** odvětví rozpočtu.

Buffer za. od-, nárazník, zpružník; **-brušt** nárazníková prsa; **-büchse** zďěl nárazníku; **-differenz** odchylka nárazníků; **-distanz** vzdálenost nárazníků; **-feder** zpruha nárazníková; **-führung** křížový obal n křížová objímka nárazníku; **-führung-s-fange** vodítko nárazníkové; **-gehäuf** objímka nárazníková; **-gummi-ring** pryžcový kroužek k nárazníku; **-hinterlags-platte** náprsní podložka nárazníku; **-hülle** obal n objímka nárazníku; **-scheibe** deska nárazníková; **-schnecken-feder** kotoučová zpruha nárazníku; **-stand** výška nárazníků (nad kolejnicí); **-stange** tyč nárazníková;

-stößer (duté) vodítko desky nárazníkové (odrážeč); **-stöß-scheibe** odrážka nárazníková; **-zwischen-scheibe** mezivložka nárazníková.

Bügel oblouk; třmen, střemen; oblik; ~ (bei großer Messinggewichten) oblouk, ucho, ohbí, ohbina (u velkých mosazných závaží); **halb-freis-fürmiger** ~ oblouček; hor. obruč.

Bügel-anstalt žehlárna; **Glanz-anstalt** žehlárna na lesk; **-lager** oblikové ložisko; **-schacht** obručová šachta; **-schraube** oblikový šroub.

Bugholz-möbel-fabrik továrna nábytku z ohybaného dřeva.

Bügler žehlič, žehlář.

Bühne jeviště, divadlo; lešení, tribuna; palanda.

Bühnen-stück, **-werk** dramatické dílo, divadelní kus. **Bulletin** denní zpráva, bulletin.

Bund svazek, otýpka; spolek; svazek, jednota; páska.

Bundes-acte spolkový spis, spolková smlouva; **-bruder** spojenec, spolčenec; **-genossenschaft** společenstvo, konfederace; **-gefeß** spolkový zákon; **-kartell-convention** smlouva o spolkovém kartelu; **-tag** spolkové shromáždění; **-verwandter** spojenec, spolčenec.

Bündnis smlouva, spolek, jednota.

Bunt-färberei barvířství na pestro, pestrobarvíř-

ství; **-färbigkeit** strakatina; **-garn-färberei** barvířství příze na pestro; **-papier-erzeuger** výrobce pestrého papíru; **-papierfabrik** továrna pestrého papíru; **-stickerei-fabrik** továrna pestrých výšivek; **-weberei** tkaní pestrých látek.

Bureau úřadovna, kancelář, pisárna.

Bureau-bedürfnisse kancelářské potřeby; **-fehler** úřední n kancelářská chyba; **-leitung** správa n řízení kanceláře; **-personal** kancelářský personál.

Bureaukrat úředník, byrokrat.

Bureaukratie vláda úřednictva; úřednictvo; byrokracie.

Burette stupňovka; skleněná trubice stupňovaná (v cejch., chemii atd.).

Bürge rukojmí, rukojmě. **bürgen** ručiti, zaručiti se za koho, co.

Bürger občan, měšťan; **-brief** měšťanský list, list na měšťanství; **-corps** měšťanský sbor; **-geld** poplatek za právo měšťanské; **-gelübde** měšťanský slib; **-meister** starosta; **-meister-stellvertreter** starostův náměstek; **-miliz-corps** = **-corps**; **-recht** právo občanské, občanství; právo měšťanské, měšťanství; **-rechts-taxe** poplatek za měšťanství n občanství; **-rechts-urkunde** list měšťanský n na měšťanství; **-schule** měšťan-

ská škola; **-schullehrer** učitel měšťanských(ě) škol(y); **-schullehrer-curs** kurs n běh pro učitele měšťanských škol; **-stand** měšťanský stav, měšťanstvo; **-wehr** občanská n měšťanská obrana, garda.

bürgerlich měšťanský, občanský; ~e **Rechts-garde** občanská (soukromá) věc právní; **allgemeines** ~es **Gezetz-buch** viz **allgemein**; ~e **Borshaus-cassa** občanská záložna.

Bürger-schaft občanstvo, měšťanstvo; občanství, měšťanství.

Bürgschaft rukojemství, ručení, záruka; jür S. ~ leisten = **bürgen**.

Bürgschafts-erklärung prohlášení rukojemské, zaručovací, o záruce; **-recht** právo ručení n rukojemské; **-schein** ručící n rukojemský list; **-stellung** určení, dání rukojemství; **-urkunde** ručící n rukojemský list; **-ver-trag** rukojemská smlouva; **-zulassung** připuštění rukojemství, záruky.

Bürsten-abzug oklep; **-binder** kartáčník, štětkář; **-binderholz-zurichter** upravovatel kartáčnického dříví; **-binderwaren** zboží kartáčnické n štětkářské; **-brettchen-erzeuger** výrobce kartáčových destiček; **-erzeuger** výrobce kartáčů; **-fabrik** továrna kartáčů n štětek; **-händler** obchodník kartáči n štětkami; **-holz-zurichter**

upravovatel kartáčového dříví; **Hölzer-macher** hotovitel kartáčových dřev; **Macher** kartáčník, štětkář; **waren-händler** obchodník kartáčnickým a štětkářským zbožím.

Büschel chomáč, svazeček, hrstka, otýpka.

Büschel-eisen svazkové železo.

Buße, Bußgeld pokuta (peněžitá).

büßen káti se, pokání činiti; pykati čeho; odčiniti co

šim; pokutován býti; et. mit Geld — platiti pokutu zač; S. — potrestati koho.

Büsten-erzeuger výrobce poprsí.

Butter-händler obchodník máslem; **-pulver** prášek na vylučování másla; vinný kámen, stříž; **b-sauere Gährung** kvašení máselné (kvašení, při němž se vyvinuje kyselina máselná); **-säure** kyselina máselná.

Büttner bečvář, bednář.

C.

c (zkratek = centum) sto; 4/c = čtyři sta; 5/c = pět set.

Cabale pikle, úklady.

Cabine kabina, komůrka.

Cabinet pokojík, komnata; kabinet; vláda; panovníčí rada; ministerstvo.

Cabinet-ausgabe kabinetní vydání; **-format** kabinetní formát; **-schreiben** kabinetní list; **-stück** vzácný a vybraný kus.

Cabinets-frage kabinetní otázka; **-justiz** kabinetní soudnictví; **-kanzlei** kabinetní kancelář; **-kanzlei-dotation** dotace na kabinetní kancelář; **-krisis** kabinetní a vládní krise; **-minister** kabinetní ministr; **-ordre** kabinetní nařízení; **-rath** kabinetní rada.

Cabotage pobřežní plavba,

pobřežní obchod; **-fahrzeug** pobřežní loď; **-licenz** licence a povolení ku plavbě pobřežní.

Cabotier pobřežní plavec.

Cabottiere pobřežní loď.

cabotieren provozovati pobřežní plavbu, pobřežní obchod.

Cabriole bryčka; předek vozu (osobního).

Cacao kakao; **-bohne** kakaové zrno; **-butter** kakaové máslo; **-fabrik** továrna na kakao; **-schule** slupka kakaová.

Cachemir kašmír.

Cadet pečet.

cadetieren pečetiiti.

Cadon = Cadehn.

Cadaver mrtvola, mrtvé tělo; mřcha, zdechlina.

Cadeau dar.

Cade-öl jalovcový olej.

Cadet vojenský chovanec, kadet.

Cadetten-anstalt kadetní ústav; **-corps** sbor kadetů; **-prüfung** zkouška kadetská; **-schule** kadetní škola.

caduc, caduk odumrtný, spadný; schátralý, sešlý; **c Güter** odumřt, spadné statky; **-er** Načlajš odumřt, odumrtná pozůstalost; **C-massa** odumřtá, spadná podstata.

caducieren prohlásiti co propadlým a neplatným.

Caducität odumřt; chatrnost, sešlost.

Caducitäts-urtheil rozsudek na odumřt; **-verfahren** řízení spadné a odumrtné.

Caféier kavárník.

Caisson cisterna; korba, krytý a zavřený vůz železniční; **-reservoir** cisterna, nádržka.

cajotieren (fr.) pochlebovati komu; lisati se ke komu.

Cafes-fabrik továrna na cakesy.

Calamität (al.) nehoda; bída, neštěstí, pohroma; živelní škoda.

Calator kovorytec.

Calatur kovorytectví.

Calcit vápenec.

Calcul počet, rozpočet, výpočet, účtování; záměr, plán; známka (při zkouškách).

calculabel vypočítatelný.

Calculant počtář; početní pomocník, kalkulant, praktikant účetní.

Calculation výpočet, rozpočet.

Calculations-buch kniha rozčertní a kalkulační; **-zinsen** kalkulační úroky.

Calculant = Calculant.

Calculatur rozčertárna, kalkulatura; **-attest** dotvrzení rozečtu; **-buch** kniha rozečtů.

calculieren rozčítati, počítati, kalkulovati.

Calculus výpočet; salvo errore calculi (s. e. c.) s výhradou početního omylu.

Caliber průměr; způsob, ráz.

Calico kaliko; **-erzeuger** výrobce, vyrabitel kalika.

Calorie jednička teploty, kalorie.

Calorifator kalorizátor.

Calque snímek a kopie na průsvitném papíru a plátně.

Calvin(ist), Calviner kalviník.

Camarilla (span.) tajná rada vladařova, kamarilla.

Cambialrecht směnečné právo.

cambiieren provozovati směnečné obchody.

Cambist směnkář, směneční obchodník.

Cambis (o) směnka.

Cambjor (Campjor) vydatel směnky.

Camée kamej, vypoukle řezaný drahokam.

Camera komora, světnice.

Cameral-amt komorní a finanční úřad; **-ausgabscasse** komorní výplatna; komorní pokladna výdajní a výplatní; **-ausgabscassen-**

journal denník komorní výplatný; **-beante(r)** komorní úředník; **-bezirksverwaltung** okresní správa komorní; **-fond** komorní fond; **-fondsgut** komorní nadací statek; **-forst** státní a komorní hvozd, les; **-gefälle** komorní důchody; **-gefallenverwaltung** správa komorních důchodů; **-gericht** komorní soud; **-gerichtsbarkeit** komorní soudnictví; **-gut** státní a komorní statek; **-hauptbuchhaltung** komorní hlavní účtárna; **-herrschafft** komorní panství; **-pfründe** komorní obročí; **-regieaufwand** náklad na komorní a finanční správu; **-rentamt** důchodenský úřad komorní, komorní důchod; **-repräsentant** komorní zastupce; **-schuldobligation** státní dlužní úpis; **-stil** komorní sloh; **-wissenschaft** kamerální věda, kameralistika, nauka o státním hospodářství.

Cameraia = Camera-wissenschaften.

Cameraist komorní úředník; kameralista, znalec kamerální vědy.

Cameraistik kamerální věda.

Campagne (in der Zuckersfabrik) výrobní doba; doba várek, kampaň; polní tažení, výprava; **-eröffnung** zahájení kampaň; **-montur** šat všední, obyčejný (pro obyčejnou

službu); **-uniform** obyčejný, všední stejnokroj.

Campfer kafr.
Campfin čistěný terpen-
tinový olej.

Canada-balsam kanadový
balsám.

Canaille (n.) sběr, sebránka,
luza, holota.

Canal stoka, strouha, vo-
dotok; průplav, průliv; prů-
duch; ~ (in Controlmeßappa-
raten) žlábek, kanálek.

Canal-deckel závěrka sto-
ková; **-fracht** plat za dovoz
průplavem; **-gebiir** stočné;
-kreuzung křižovatka stok;
-räumer stokař, čistič a cidič
stok; **-räumergewerbe** cí-
dění a čistění stok, průtoč-
nictví; **-räumung** čistění
stok, průtočnictví; **-spund**
záčep u stoky; **-spundgatter**
mříž do stoky; **-system** kana-
lizační soustava; **-unterneh-
mung** podnikatelství stok;
-wasser voda stoční a stoky,
průplavu.

Canalisation zřízení prů-
plavů, stok; kanalisace;
-s-system kanalizační sou-
stava.

canalisieren kanalisovati,
stokami a průplavy opatřiti; **-
canalisirte Welle** žlábkovaná
hřídel.

Canalisierung kanalisov-
ání, opatření stokami a prů-
plavy.

cancellieren přeškrtnuti
(mřížkovité); přehraditi, pře-
pažiti.

Candidat kandidát, če-
katel, chovanec, uchazeč.

Candidaten-liste seznam
kandidátů, uchazečů; **-prü-
fung** zkouška čekatelská;
-rede kandidátní řeč.

Candidatur čekatelství,
ucházení se, kandidatura.

candidieren čekati nač,
ucházeti se oš, kandidovati;
S. ~ za kandidáta postavit
koho.

Candis-zucker kandisový
a krystalový cukr.

Canditen cukroví, cukro-
vinky, cukrátky; **-erzeuger**
cukrovinkář, cukrátkář; **-er-
zeugung** výroba cukroví;
-fabrik továrna na cukroví;
-händler obchodník cukro-
vím; **-verschleißer** prodavač
cukroví.

Canवास sítkové plátno,
stramin, kanava; kanafas;
-fabrik továrna na kanafas.
cancellieren žlábkovati,
rýhovati, brázdit, kanelo-
vati.

Canalisierung žlábkování,
rýhování; žlábkv, rýhy,
brázdy; **-s-maschine** stroj
žlábkovací, rýhovací, rýho-
vadlo.

Canellire žlábek, žlábko-
vání.

Canon pravidlo, předpis,
ustanovení; plat.

Canoniat kanovníctví;
-s-pfründe kanovnícké ob-
ročí a beneficium, kanovnícká
přebenda.

Canonicus, Canoniker ka-
novník.

Canonisation prohlášení
za svatého, kanonisace.

canonisch církevní, kanö-
nický.

Cantharide kantarida,
španělská mouha.

Capacität schopnost; ob-
sáhlost, obsažnost, objem;
vynikající osobnost, výteč-
ník.

capieren chápati, pocho-
piti, porozuměti.

capital hlavní.

Capital jistina, základní
a kmenové jmění, hotové
jmění, kapitál.

Capital-abzahlung spla-
cení, uplácení jistiny; **-au-
lage, -anlegung** ukládání,
uložení jistiny; **-buch** hlavní
kniha; **-conto** účet základní,
účet z kapitálu; **-deckung**
úhrada jistinná a kapitálová;
-rente jistinný důchod; **-ren-
tensteuer** daň z jistinného
důchodu; **-schuld** dlužná
jistina; hlavní dluh; **-strafe**
hrdelní trest; **-verbrechen**
hrdelní zločin; **-vermögen**
kapitál, movité jmění; **-zin-
sen** úroky z jistiny.

Capitalien-buch kniha
jistin.

capitalisieren obracet,
měniti v kapitál, vypočísti
kapitál na základě úroků,
kapitalisovati.

Capitalist kapitalista.

Capitals- (viz též Capital-)
-abzlagszahlung splátka
a uplácení jistiny; **-betrag**
jistinná suma a částka; suma
a částka jistiny, kapitálu;

-entschädigung (bei Grundentlastung) jistinná náhrada (při vyvazeni a výkupu pozemků); **-erfolglassung** vydání jistiny; **-forderung** jistinná pohledávka; **-heimzahlung**, **-rückzahlung** splacení jistiny; **-summe** suma, částka a úhrn kapitálu; **-tilgung** zaplacení, splacení, umorení, umořování jistiny a kapitálu; **-zahlung** splacení (uplácení, placení) jistiny, splátka jistiny.

Capitän setník, kapitán. **capitato** dodáno, došlo.

Capitel kapitola, hlava, oddělení, odstavec; kapitula (kanovnícká); ~ bes Contierungsdjeima oddělení účtovacího rozvrhu; **-einteilung** rozdělení v hlavy; **-hauptstück** hlava; **-mitglied** člen kapituly.

Capitulant vzdávající se, kapitulant; voják sloužící po obdvyté vojenské povinné službě.

Capitular člen kapituly, kapitulár.

Capitular - generalvicar kapitolní generální vikár.

Capitulation vzdání se, kapitulace; **-s-dauer**, **-s-zeit** čas vojenské služby.

capitulieren vzdáti se, kapitulovati; sloužiti ve vojstě po uplynutí povinného času.

Capitio benevolentiae vyhledávání přízně, dožadování se přízně.

Capitation bažení po čem, mámení čeho.

captatorisch mamičský.

captieren chytati.

Caption nesprávný, klamný závěrek.

Captur zatčení, uvěznění.

captus mente slaboduchý.

Caputmortfabrik továrna kokotharu.

Caramel, **Caramelle** karamel, hnědý pálený cukr ledkový, cukrkandl.

Carantaine karantena.

Carbol karbol; **-kalk** karbolové vápno; **-kalkerzeuger** výrobce karbolového vápna; **-kalkfabrik** továrna na karbolové vápno; **-säure** kyselina karbolová; **-säurefabrik** továrna na karbolovou kyselinu; **-wasser** karbolová voda, karbolka.

Carbolineum-erzeuger výrobce karbolinea.

Carbon uhlík.

Carbonat uhličitán.

Carbonisierung von Gespiissen u. Geweben karbonisování přediv a tkanin; **-s-austalt** (für Roh- u. Kunstwolle) karbonisační ústav (na surovou a umělou vlnu).

Cardamomen kardamomy (koření).

cardinal základní, stezejní; kardinální.

Cardinals-collegium sbor kardinálů; **-würde** kardinálství, hodnost kardinálská.

Carenz újma, srážka, vzetí, odnětí, zastavení;

-jahr srážkový rok; **-tare** služební

taxa; srážkový poplatek, srážka; služební poplatek.

Cargo (span.) lodní náklad, seznam zboží naloženého na lodi.

cavieren nemíti, postrádati čeho, býti bez čeho.

Cariof-fahrt kariolová jízda; jízda poštovního vozíku (na psaní); **-post** pošta kariolová; **-wagen** kariolka, koleska, poštovní vozík na psaní.

carnal tělesný.

Carnet kupecký denník.

Carrier (lederne Briefstafte mit einem o mehreren Schlüssel) (listonošova) mošna (kožená o jednom neb více klíčech).

Carre čtverec, čtverhran.

Carrière (u.) dráha, cíl; koňský trysk; rychlý postup úřednický, kariéra; **-macher** kariérník.

Carta bianca bílý a prázdný list; generální plnomocenství, volná ruka.

Carte blanche (franc.) = Carta bianca.

Cartell viz Kartell.

Carton lepenka; krabice, papírová schránka, pouzdro; výkres, náčrt; karton; **-papierfabrik** továrna na lepenku.

Cartonnage práce lepenková, lepenkářství; **-arbeitsfabrik** továrna lepenkových prací; **-arbeiter** lepenkářský dělník; **-waren-erzeuger** výrobce lepenkových věcí a předmětů.

Cartonnier lepenkář.

cartonnieren vázati do lepenky, kartonovati.

Casematte žalář hradební, kasemata.

Casino beseda, spolkový dům, spolková místnost, kasino.

Cassa pokladna, kasa; e-e feuerfeste, einbruchstichere ~ ohnivzdorná, nedobytná pokladna; ~ übergeben pokladnu (správu pokladny) svěřiti a odevzdati; per ~ = per comptant za hotové.

Cassa- (při některých slovech též

Cassen-abgabe odevzdání pokladny; **-abgang** schodek v pokladně a pokladní; **-abschluss** pokladní závěrka;

e-ämtliche Empfangs-besätigungung stvrzenka pokladního úředníka; **-anweisung** pokladní poukázka a poukaz; **-anweisung -verordnung** poukaz pokladně a na pokladnu, pokladní poukaz, poukazovací nařízení na pokladnu;

-ausgaben pokladní výdeje n vydání; **-ausgab-journal** pokladní denník výdejů;

-ausgleichung pokladní vyrovnání; **-ausweis** pokladní výkaz; **-barhaft** hotovost v pokladně, pokladní hotovost; **-beamte(r)** pokladní a kasovní úředník, úředník pokladny;

-bedienstete(r) pokladní a kasovní zřízenec; **-behältnis** pokladní schránka, pokladna; **-belege** pokladní doklady; **-bestand** pokladní hotovost; **-billet** pokladní a kasovní lístek,

bankovka; **-brouillon** první zápisník pokladní; **-buch** kniha pokladní a kasovní; **-conto** pokladní účet; **-controle** přehledka pokladny, pokladní přehledka a kontrola; **-defect** pokladní schodek; **-dienst** pokladní a kasovní služba; **-director** ředitel pokladny; **-durchführung** pokladní provedení; **-empfang** pokladní příjmy; **-empfangs-journal** pokladní denník příjmů; **-erfolgsnachweisung** pokladní výdejní průkaz; **-erlagsquittung** pokladní kvitance a stvrzenka složní; **-eröffnung** otevření pokladny; **-gebarung** správa a vedení pokladny; kasovní správa a hospodářství; **-gebarungs-controle** kontrola pokladní správy; pokladní kontrola; **-gegen-sperre** pokladní spoluzávěra; **-geschäft** pokladní práce; obchod v hotovosti a za hotové; **-instruction** návod a instrukce pro pokladnu; **-journal** pokladní a kasovní denník; **-journal der Bergwerksabgaben** pokladní denník pro dávky z dolů; **-liquidation** pokladní prokázka, likvidace; **-locale** pokladní místnost, pokladna; **-manipulation** pokladní řízení a manipulace; **-manipulationsvorschriften** = **Cassier-manipulationsvorschriften**; **-mächtig** c. mächtig **Behandlung** et. unterziehen vyříditi o die pořádku a řádu pokladního;

c. mächtig **Behandlung** placení dle stavu pokladny; c. mächtig **Wert** pokladní hodnota; **-mitsperre** pokladní spoluzávěra; **-oberbeamte(r)** vrchní pokladní úředník; **-official** pokladní a kasovní oficiál; **-personale** pokladní personál; **-preis** cena za hotové; **-prüfung** zkouška z pokladnictví; **-quittung** stvrzenka a kvitance pokladní; **-rapport** pokladní zpráva a raport; **-rechnungscntrole** účetní kontrola; **-rest** hotovost pokladní; **-anfänglicher, schließlicher** rest začáteční, závěrečná pokladní hotovost; **-saldo** přebytek pokladní; **-schein** pokladní poukázka; **-schluss** pokladní závěrka; **-schlüssel** klíč kasovní a pokladní, klíč od pokladny; **-schrank** pokladna; **-schubvorrichtung** ochranné zařízení pokladní; **-scontrierung** prohlížení a skontrovaní pokladny; pokladní a kasovní prohlídka; **-scontrierungs-vormerk** záznam pokladní prohlídky; **-sicherheit** bezpečnost pokladny; **-sperre** uzavření pokladny; **-stand** stav pokladny a pokladní; **-stand-anzeige**, **-standes-anzeige** výkaz o stavu pokladny, výkaz pokladní hotovosti; **-stand(e)s-nachweisung** = **-standanzeige**; **-stand-rapport** zpráva o stavu pokladny; **-stands-buch** pokladní a kasovní kniha; **-straza** první zápisník pokladní; **-sturz** po-

kladní kontrola; **-tagebuch** denník pokladní; **-truhe** pokladna; **-übergabe** převod pokladní správy, odevzdání pokladny; **-überchuis** přebytek pokladní a kasovní; **-umjat** pokladní obrat, obrát peněz v pokladně; **-verfügung** opatření a nařízení pokladní; **-verwaltung** správa pokladny; **-vormerk** pokladní a kasovní záznam(ník), zápisník; **-vorschrift** předpis o správě pokladní, kasovní předpis; **-wächter** hlídač pokladny; **-wesen** pokladnictví.

Cassation zrušení, kasace; sesazení (s úřadu); ~ cum infamia potupné sesazení.

Cassations-gericht, **-hof** kasační, zrušovací soud a dvůr (soudní); **-process** řízení o sesazení úředníka; **-punkt** část zmatečnosti; **-recurs** zrušovací stížnost; **-verfahren**, **-verhandlung** řízení zmatečné a o zmatečnosti a kasační.

cassatorisch zrušující, kasační.

Casse = **Cassa**.

Cassen- (mnohá slova sem náležející viz pod **Cassa**) **-behälter** pokladní schránka, pokladna; **-certificat** pokladní průkaz a certifikát; **-manco** = **Cassa-defect**; **-manipulationsvorschrift** předpis o pokladním řízení a manipulaci; **-ordre** pokladní nařízení; **-system** pokladní soustava; **-verband** svazek pokladen;

-vorrath pokladní zásoba; **-wert** pokladní hodnota.

Cassette skříňka, pouzdro; pokladnička.

Cassier pokladník, kasír; **-anweisung** pokladní poukázka; **-selle** místo pokladníka a pokladnické; **-tag** výběrní den.

cassieren zrušiti, zničiti; sesaditi; (peníze) vybíratí, brátí.

Cassierung zrušení; sesazení.

Cassierungs-confignation soupis věcí ke zrušení (zničení) určených; **-fähig** schopný zrušení a zničení; **-gegenstände** předměty určené ke zrušení; **-reif** zralý ke zrušení.

Castrat kleštěnec, kastrát.

Castration vykleštění, vyřezání, kastrace.

Castrator (Weißschneiber) řezáč.

cassieren vyklestiti, vyřezati.

Castrierung vykleštění, vyřezání.

Casuisistik kasuistika, vyčítání jednotlivých případů; prohanost, úskoky.

Casum sentit dominus či věc, toho i škoda.

Cataster (lépe Kataster) sepis, soupis, rozvrh, rozdělení; katastr; ~ der **Wid-pflichtigen** (Widcataster) katastr cejchovní, soupis a rozvrh živností podrobených cejchu **-auszug** výpis z katastru

-**beamte**(r) = Catastralbeamte(r);
-**evidenz-haltung** přehlížení katastru; -**evidenz-haltungs-ant** úřad přehlízející katastr; -**evidenz-haltungs-operat** operát o přehlídce katastru.

Catastral-act katastrový spis; -**angelegenheit** katastrová záležitost; -**angestellte**(r) zřízenec katastru; -**archiv** katastrový archiv; -**auszug** katastrový výpis; -**beamte**(r) katastrový úředník; -**bezeichnung** označení katastrové; -**blatt** katastrový arch; -**daten** katastrová data; -**fond** katastrový fond; -**gemeinde** katastrová obec; -**grenze** mez, hranice katastrová; -**inspector** katastrový inspektor; -**instrument** listina, spis katastrový; -**joch** katastrové jtro; -**karte** katastrová mapa; -**mappe** katastrová mapa; -**mappen-archiv** katastrová mapovna; -**organ** zřízenec katastru; -**parcelle** katastrová parcela; -**preis** katastrová cena; -**protocoll** katastrový protokol; -**reclamation** reklamacie katastrová; -**rein-ertrag** čistý výnos katastrový; -**vermessungs-protocoll** vyměřovací protokol katastrový, protokol o měření katastrovém; -**vormerkung** katastrový záznam, záznam v katastru; -**zahl** katastrové číslo.

catastrieren dělati katastr;

katastrovati, zapisovati do katastru.

Catechu japonská hlinka.

Causa příčina, právní důvod; příslušenství; záležitost, spor; c. s. c. (= cum sua ~) s přísl. (= s příslušenstvím); ~ **civillis** civilní spor; ~ **debendi** (der Rechtsgrund der Gebühr) důvod dávky ~ poplatku.

causal příčinný.

Causal-gericht soud předmětový ~ kausální; -**gesetz** zákon příčinnosti; -**nerus** spojitost ~ souvislost příčinná; -**verbindung** příčinné spojení, souvislost příčinná; -**zusammenhang** příčinná souvislost.

Causalität příčinnost, kausálnost.

Cause (franc.) = Causa; ~ **célèbre** znamenitý spor. **Caute!** bezpečnost, opatrnost; (bezpečnostní) opatření; podminka (obmezující), kautela.

Caution jistota, záruka, kauce; actorijde ~ žalobní jistota; vinculierte ~ podmínečná záruka; ~ devinculieren kaučí závazku sprostíti.

Cautionant osoba povinná zárukou ~ na záruku sloužící.

Cautions-abzug srážka jistoty ~ záruky ~ kauce; -**ausgabs-journal** denník vydaných jistot, kaucí; -**band** jistotní ~ kauční závazek; -**bestellung** zřízení jistoty ~ kauce; -**bestellungs-**

urkunde listina o zřízení jistoty ~ kauce; -**betrag** výše ~ suma jistoty, kauce; -**buch** kniha záruk; -**darlehen** jistotní ~ kauční zá-půjčka, jistota; -**darlehens-rückerlag-rate** splátka vrácené jistoty, splátka na vrácenou jistotu; -**depositen-journal** denník uložených jistot ~ kaucí, denník jistotních ~ kaučních úložek; -**effecten** jistotní ~ kauční cenné papíry; -**empfangs-befätigung** potvrzení přijaté jistoty ~ kauce; stvrzenka o přijetí jistoty ~ kauce; -**empfangs-journal** denník přijatých jistot ~ kaucí; -**erlag** složení, dání, položení jistoty ~ kauce; -**erlag-schein** stvrzenka na danou ~ položenou jistotu; -**hypothek** jistotní ~ kauční hypoteka; -**interessen** úroky z jistoty ~ kauce; -**leger** dávající ~ skládající jistotu, kaucí; davatel jistoty ~ kauce; -**leistung** zřízení, dání jistoty, záruky ~ kauce; -**pflicht** povinnost dání ~ zřídit jistotu; **c-pflichtig** povinný jistotou ~ kaucí; -**rate** splátka jistoty ~ na jistotu; -**rückerlagungs-befätigung** potvrzení o vrácení kauce, potvrzení ~ stvrzenka o obdržení jistoty nazpět; -**schein** list jistotní ~ na jistotu ~ ručící; -**summe** výše ~ suma jistoty; -**system** jistotní soustava; -**urkunde** jistotní ~ ručící list; -**verfall** pro-

padnutí jistoty, ztráta jistoty ~ kauce; -**verhältnis** = **band**; -**vormerkung** znamenání ~ záznam jistot; -**vorschrift** předpis o jistotách; -**widmungs-urkunde** list(ina) o věnování jistoty ~ kauce; -**zurücknahme** vzetí jistoty nazpět.

Cavallerie jízda, jezdecktvo; -**dienst** služba v jezdecktvu; -**regiment** jízdný pluk; -**truppen-division** divise jízdy, jezdecktva, jízdného vojska.

Cavallerist jezdec, jízdný vojin.

Caveat výstraha.

Cavent ručitel, rukojmí, kavient.

cavieren ručiti, státi za koho, eo; **sič** ~ mítí se na pozoru.

Cedent postupující, postupec.

cedieren postoupiti komu eo. **Celluloid** celluloid; -**artifel** předmět z celluloidu; -**fabrik** celluloidová továrna, celluloidka; -**gegenstand** = **artifel**.

Cellulose buničina, cellulosa; -**erzeuger** výrobce cellulosity; **c-haltig** (e-Substanz) cellulosní (látky).

cellulosus buničnatý.

Cement-arbeiter dělník cementářský; **c-artig** cementovitý; na způsob cementu; -**bedachung** cementová krytba; -**erzeuger** výrobce cementu; -**fabrik** cementovna, cementárna; -**kalfbrenner**

palič cementového vápna; **-kupfer** měď cementová; **-mauerung** cementové zdění; **-mauerwerk** cementové zdivo, cementová zeď; **-mörtel** cementová malta; **-ofen**, **Cementier-ofen** cementovací pec; **-pflaster-erzeuger** výrobce cementové dlažby; **-röhren-erzeuger** výrobce cementových rour; **-stahl** cementová ocel; **-ware** cementové zboží; **-wasser** cementová voda; **-werk** cementovna.

cementieren cementovati.
Cementierer cementník.

Cementierung cementování.
-s-proceß cementování.

cenfieren, **cenfurieren** posuzovati, zkoumati, odhadovati, censurovati; **cenfuriert**, **mit** (ohne) **Anftand** bezúspěšně zkoušeno a shledáno závadným (bez závady); **cenfurier** **Bemessungsacten** censurované, zkoušené, přehlednuté spisy vyměřovací.

Cenfor posuzovač, posuzovatel, censor; **-collegium** sbor censorů (při bankách).

Cenfur zkoušení, zkoumání, posuzování, censura, posouzení.

Cenfur-behörde úřad posuzující a zkoušecí n censurní, censura; **-buch** censurní kniha; **-gesetz** zákon o censuře n censurní; **c-s-pflichtig** podrobený censuře.

Cenfurant zkoušející.
cenfurieren viz **cenfieren**.

Cenjurierung posuzování, zkoumání, zkoušení, censurování.

Cenjur-s-anftand výtka n závada censurní; **-beamte(r)** censurní úředník; **-behörde** = **Cenfurbehörde**; **ein Bemessungsact wird der Ueberprüfung der Behörde unterzogen** vyměřovací spis jest (bývá) zkoušen censurním úřadem.

Cenfus odhad, výměra, míra; **-behörde** odhadní úřad.

centesimal setinný.

Centesimal - brüdenwage setinné váhy můstkové; **-einteilung** rozdělení setinné; **-wage** váha setinná.
Centi = centi, setina (míry n váhy na př. centimetr); **-liter** centilitr; **-meter** centimetr.

Centner cent; **metrischer** ~ (100 kg) = metrický cent (100 kg = 1 q); **Wiener** ~ (56 kg) vídeňský cent (56 kg); **-gewicht** centová váha, centové závaží; **c-weise** na centy, po centech.

central ústřední, centrální.

Central-abschlagszahlungen ústřední splátky; **-abtheilung** ústřední oddělení; **-adelsbehörde** ústřední šlechtický ústav; **-anlage** ústřední zařízení; **-anftalt** ústřední ústav; **-ausfchuß** ústřední výbor; **-bahn** ústřední dráha; **-bahnhof** ústřední nádraží; **-bau** ústřední stavba; **-behörde** ústřední úřad; **-bergbau-direction** ústřední horní

správa n ředitelství; **-bewegung** dostředný n středoběžný pohyb; **-blatt** ústřední list; **-bodencredit - bank** ústřední banka pro úvěr pozemkový; **-buchhaltung** ústřední účtárna, účetnictví; **-bureau** ústřední kancelář n úřadovna; **-cassa** ústřední pokladna; **-cassa-anweisung** poukázka na ústřední pokladnu; **-commission** ústřední komise; **-congregation** ústřední kongregace; **-direction** der **Tabakfabriken** ústřední ředitelstvo tabákových továren; **-einrichtung** ústřední zařízení; **-eisenbahn** ústřední železnice; **-fiscalamt** ústřední fiskální úřad; **-gebarung-s-ausweis** výkaz o ústředním nakládání n hospodaření s penězi, výkaz o ústředním obratu; **-gewalt** ústřední moc; **-gewerbe-inspector** ústřední živnostenský dozorce, inspektor; **-hafen** ústřední přístav; **-hauptbuch** ústřední hlavní kniha; **-heizung** ústřední topení; **-hofbuchhaltung** ústřední dvorní účtárna; **-inspektion** ústřední dozorství n inspekce; **-inspector** ústřední n centrální dozorce n inspektor; **-leitung** ústřední správa; **-leitungs-control** kontrola ústřední správy; **-mappenarchiv** ústřední mapovna; **-markthalle** ústřední tržnice; **-messung** měření (ze) od středu; **-militär-**

rechnungs-departement ústřední (centrální) účtárna vojenská; **-organ** ústřední orgán; **-pferbezucht - commission** ústřední komise pro chov koní; **-polizeiblatt** ústřední věstník policejní; **-postinspector** ústřední poštovní inspektor; **-punkt** střed, středisko; **-rechnung-abschluß** ústřední (celková) účetní závěrka, ústřední závěrka účtů; **-regierung** ústřední vláda; **-sichte** ústřední vrstva; **-schlacht-haus** ústřední jatky; **-seebehörde** ústřední námořní úřad; **-sicherungs-anlage** ústřední bezpečnostní zařízení; **-station** ústřední stanice; **-stelle** ústřední úřad; **-stempelamt** ústřední kolokový úřad; **-stempelmarken** - **verschleißmagazin** ústřední skladiště pro prodej kolokových známek; **-system** soustředovací soustava; **-taxamt** ústřední taxovní úřad; **-tax- u. Gebüren - bemessungsamt** ústřední úřad pro vyměřování tax a poplatků; **-überficht** ústřední přehled; **-umschalter** ústřední přepínač; **-verwaltung** ústřední správa; **-viehmarkt** ústřední dobytčí trh; **-wagen - dirigierungs - amt** ústřední úřad pro řízení vozby; **-wirtschaft** ústřední hospodářství.

Centrale centrála, ústřední stanice n úřad n místo.

Centralisation soustředě-

ni, sestředování, centralisace; ~ der Verwaltung centralisace správy; ~s-sytem soustředovací soustava.

centralisieren soustřeďovati, centralisovati.

Centralismus soustředivost, centralismus.

Centralist soustřeďovač, centralista.

centrifugal odstředivý.

Centrifugal-maschine = Centrifuge; ~pumpe odstředivé čerpadlo n pumpa; ~regulator rovnatel odstředivý.

Centrifuge centrifuga, odstředivka, probělka (probělka užívá se v ruských cukrovarech; pro cukrovarství výraz velmi případný).

centrifugieren vytáčet (v cukrovarech).

centripetal dostředivý.

Centrum střed, středisko; ~bohrer svídk, špulř.

Cerafin třešňovina.

Cerale kruh, cerkl; přední sedadla.

Cerealien polní plodiny, obilí; ~händler obchodník polními plodinami.

Cerebellum mozeček.

cerebral mozkový, cerebrální.

Cerebrum mozek.

Ceremonial předpis n kniha obřadní, ceremoniál.

Ceremonie obřad, ceremonie.

ceremoniell obřadně; subst.

C- obřadnosti.

Ceremonien-buch obřadní kniha; ~kleid obřadní oděv;

~meister obřadník, ceremoniář.

Ceresin vosk nerostný, ceresin; ~bleicher bělič ceresinu; ~fabrik továrna na ceresin; ~warenfabrik továrna ceresinového zboží.

Certe-partie smlouva mezi nakladačem lodního zboží a vlastníkem lodi.

Certificat stvrzení, potvrzení, potvrzenka, vysvědčení, osvědčení, průkaz, certifikát; ~e über Entfahrungen und Entlassungen certifikáty v příčině zbavení úřadu a propuštění ze služby.

Certification ujištění, ujištění.

Certificator potvrzovatel, osvědčovatel.

certificieren po-, stvrditi, pověřiti, vysvědčiti, ujistiti, certifikovati; certificierte Rubrik certifikovaná n potvrzená n stvrzovací rubrika.

certiorieren = certificieren.

Certiorierungs-clausel doložka stvrzovací.

cessante causa cessat effectus přestane-li příčina, přestane účín.

cessibel postupitelný.

Cessibilität postupitelnost.

cessieren přestatí, ustati.

Cession postup, postoupení, cese; odstoupení; list postupní; převod.

Cessionar (-är) postupník, nový věřitel, cesionář.

Cessions-entgelt úplata za postup, postupní úplata;

~forderung pohledávka po-

stoupená n z postupu; ~urfunde postupní listina; ~vertrag postupní smlouva; ~vorwerk záznam postupu; ~weg postup; im ~wege postupem; ~weise způsobem n na způsob postupu.

Cessus (cessus debitor) postoupený dlužník, cessus. **cteris paribus** za okolností n podmínek jinak stejných.

cf. (zkrátka confer) srovnej. **Chablone** (fr.) vzorek, šablona.

Chairs zel. šéry, vedení ložiskových komor; ~beilage příložka vedení ložiskového; ~hälfte půlka vedení ložiskového; ~nuthe žlábek vedení ložiskového; ~stellung postoj vedení ložiskového; ~strebe podpěra vedení ložiskového; ~verbindung spona vedení ložiskového.

Chaliza (Schubansziehung) Ceremonie sprostění od případného leviratu (manželství n bratrem manželovým [u židů]).

Chalko-graph mědirytec, chalkograf; ~graphie mědiryba, mědiryctví, chalkografie.

Chaloupe šalupa (člon při velkých lodích).

Chaluppe chalupa.

Chaluppner chalupník.

Chamotte ohnivzdorná hlina, šamot; ~mörtel ohnivzdorná malta; ~stein, ~ziegel šamotka, ohnivzdorná cihla; ~waren-erzeuger výrobce šamotového zboží;

~warenfabrik továrna šamotového zboží.

Champagner-fabrik továrna na šampaňské; ~Kellerei sklep šampaňského.

Champignon-züchter pěstovatel žampionů.

Champion zápasník (při závodech), borec, bojovník, hrdina, šampion.

Chance (fr.) náhoda, štěstí, možnost výhry; dobrá náděje.

Change směna, výměna, směnný obchod.

Chaos směs, nelad, zmatek, zmatek.

Chaotisch zmatený, zmatený, neladný.

Chappe-jeide šapové hedvábi, šap.

Chaptalisieren der Weine chaptalisování vína.

Char-donnerstag zelený čtvrtek; ~freitag veliký pátek; ~samstag bílá sobota; ~woche týden velikonoční n pašijový.

Charakter znak, značka; ráz, povaha, charakter; vlastnost, přirozenost; důstojnost, hodnost, stav, jméno, název.

Charakter-beschaffenheit ráz; ~m-mäßige Pension výslužné n pense dle hodnosti; ~pension der Witwe hodnostní vdovská pense; ~schilderung povahopis; ~tare taxa hodnostní n z hodnosti; ~zug vlastnost, stránka, rys povahy, povaha.

Charakteristiren vyznačiti; líčiti (povahu), charakterisovati; **ſich** ~ vyznačovati se, jeviti povahu.

Charakteriſt povahopis; ráz, povaha; charakteristika.

Charakteriſtiſon znak.

Charakteriſtiſch svérázný, zvláſtní, význačný, výrazný, charakteristický.

Charge (m.) důstojenství, důstojnost, šarže; úřad, postavení, služba; náklad, břímě; dávka, povinnost.

Charnier stežejka, kloub, koleno.

Charpie cupanina, třepení.

Charta, Charte = Carta, list.

Chartefe starý nepotřebný papír; špatné písmo.

Chartern (angl.) najmouti loď i s mužstvem.

Chartiacium poplatek za psaní, písemné.

Chatouille pokladna.

Chatouillentiſcher truhlář pokladen.

Chauſſée silnice, nasypaná cesta.

Chauſſée-arbeiter cestař;

-bau silniční stavba; **-geld** mýto, mýtné; **-mäſſig** jako silnice, po způsobu silnic;

-ſtein štěrk; **-walze** válec na rovnání silnic.

Chauſſieren štěrkovati; ein Land ~ zřizovati, stavěti v zemi silnice.

Chauvinismus přemrštěné vlastenectví, národní nesnášlivost, šovinismus.

Chauvinist národní přemrštěnec a výstředník, šovinista.

Cheek poukázka bankovní, pokladní, ček a šek.

Cheek-blankett šeková výplůka, šekový blanket; **-buch** kniha šeků; **-büchel-beſitzer** majitel šekových knížek; **-conto** šekový účet; **-contoinhaber** majitel šekového účtu; **-verkehr** obchod šekový; řízení šekové; **-weſen** zařízení šekové, šekovnictví.

Chef představený, přednosta, ředitel, pán a majitel závodu, šéf; **-d'oeuvre** (m.) mistrovské dílo.

Chemicalien-händler obchodník chemikaliemi.

Chemiker chemik.

chemiſch chemický; **-e** Fabrik chemická továrna; **-es** Laboratorium chemická pracovna a laboratoř; **-e** Wäſcherei chemická prádelna; **-techniſche** Schule chemickotechnická škola.

Chemieſten-fabrik továrna na náprsenky; **-macher** hotovitel a výrobce náprsenek.

Chenille šňůrka, tráseň, šenijka.

Chenillen-erzeuger výrobce šenijek, šňůrek, trásní;

-warenfabrik továrna šenijového zboží.

Chicane (m.) úskočnictví, úmyslné týrání, trýznění; háčky, úskoky; překrucování.

Chicaneur trýznitel; pleťichář; překrucovač.

Chicanieren, chicanieren týrati, sužovati koho; úskokův hleděti, pleťichy strojiti proti komu.

Chiffer, Chiffre číslice, cifra; tajné písmo, znamení; zkrácený podpis; šifra.

Chiffer-adreſſe šifrovaná adresa; **-ſchrift** šifrované a tajné písmo, tajnopis.

Chiffonniere prádelník, skříň.

Chiffrieren psáti tajným písmem a šiframi, šifrovati.

Chili-ſalpeter čilský ledek.

China-eſſenz třeštinová; **-rinde** kůra chinová; **-ſalz** chinan; **-ſäure** kyselina chinová; **-ſilber** čínské stříbro;

-ſilber-geräthe náčiní z čínského stříbra; **-ſilber-waren-fabrik** továrna na zboží z čínského stříbra; **-wurzel** kořen chinový.

Chiro-graph(um) rukopis, vlastní ruka; dlužní úpis;

-graphar-gläubiger věřitel na pouhý úpis (bez hypotéky); **-graphariſch, -graphiſch** rukopisný; upsaný; **-typographie** rukotisk.

Chirurg ranhojič, ranlékař, chirurg.

Chirurgie ranhojičství, ranlékařství, chirurgie.

Chirurgiſch ranhojičský, ranlékařský, chirurgický;

-e Inſtrumente chirurgické nástroje.

Chlor-äther chlorový éter; **-benzyl** chlorid benzojlnatý;

-fabrik továrna na chlor; **-gas** chlor; **-kali(um)** chlorid draselnatý; **-kalk** chlorové a bělicské vápno; **-magnesium** chlorid hořečnatý;

-natrium chlorid sodnatý; obecná a kuchyňská sůl;

-präparate chlorové přípravky; **-phytal-ſäure** kyselina chlorofytová; **-queckſilber** chlorid rtuťnatý; kalomel, rohová rtuť; chlorid rtuťnatý; **-räucherung** vykuřování chlorem; **-ſaur;**

-ſäure kyselina chloroéčnan draselnatý; **-ſäure** kyselina chloroéčnaná; **-waſſer-ſtoff-ſäure** kyselina chlorovodíková a solná; **-zinn** chlorid zinečnatý; **-zinn** chlorid cínatý.

Chloroform chloroform.

Chloroformieren chloroformovati.

Chocolate, Chocolate čokoláda; **-fabrik** továrna na čokoládu.

Cholera úplavice, cholera; **-noſtraſ** domácí cholera; **-baracken** baráky cholerové a nemocných choleroou; **-commiſſion** komise choleroová; **-dejection** výkal choleroový; **-einſchleppung** zavlečení cholery; **-epidemie** nákaza choleroová, cholera; **-fall** onemocnění choleroou; **-gefahr** nebezpečí cholery; **-krank** nemocný, stížený choleroou; **-ſpital** choleroová nemocnice; **-tropfen** kapky choleroové; **-vorſehungen** opatření proti choleroe.

Choleriker cholerik.

Cholerisch cholerický, horokrevný.

Chor chor; sborový zpěv, sbor; kůr, kruchta; **-frau** řeholnice; **-gefang** sborový zpěv; **-herr** kanovník; **-regent** ředitel kůru, hudby kostelní.

Choreograph choreograf, skladatel baletů.

choreographisch choreografický; **-es Werk** choreografické dílo, balet.

Chorist chorista, zpěvák ve sboru.

Christ křesťan; **-abend** štědrý večer; **-baum** vánoční stromek; **-markt** vánoční trh; **-tag** Boží hod vánoční.

Christenlehre nauka křesťanská, učení křesťanské; **-lehr-gegenstände** **-händler** obchodník křesťanskými

učebními předměty; **-lehzeugnis** vysvědčení n průkaz o cvičení se v nauce křesťanské.

Christenheit křesťanstvo.

Christenthum křesťanství, náboženství křesťanské.

christlich křesťanský.

Chrom-gelb chromová žlutá; **-grün** chromová zeleň; **-roth** chromová rumělka, rakouská chromová červená; **Ch-sauer**; **Ch-saures** Rasi chroman draselnatý; **-säure** kyselina chromová.

Chromo-lithographie barevná litografie, barevný kamnotisk; **Ch-lithographische**

Anstalt chromolitografický závod; **Ch-photographische Anstalt** chromofotografický závod; **-typographie** barvotisk, chromotypografie.

chronisch občasný, chronický, vleklý; **-e Krankheit** vleklá n zastaralá nemoc.

chronologisch dle postupu času (spořádaný), časově postupný, chronologický; **-e** **Zusätze** výňatky spořádané dle postupu času; výňatky chronologické; **-e** **Ordnung** časový pořad.

Churgeld hor. kusné.

Cichorie cikorie; čekanka.

Cichorien-dörren sušení, pražení cikorie; **-erzeugung** výroba cikorie; **-fabrik** továrna na cikorii; **-u. Kaffee-furrugat-fabrik** továrna na cikorii a kávové náhražky; **-wurz** čekankový kořen.

Cider-erzeuger výrobce jablečnicku, mestu.

Cigarre doutník.

Cigarren-abfall odpadky doutníků; **-arbeiter** dělník při výrobě doutníků; **-erzeugung** výroba doutníků; **-fischen** bednička na doutníky n od doutníků n s doutníky; **-spitze** špička na doutník.

Cigarette cigareta, papirosa.

Cigaretten-hülßen cigaretová trubka, trubka cigarety; **-papier** **-adjutierer** upravovač cigaretového papíru; **-papier-büchel-fabrik** továrna na knížky cigare-

Slavný román Viktora Huga

„BÍDNÍCI“

z posledního vydání uspořádaného podle původních rukopisů přeložil Dr. Em. ryt. z Čenkova, s úvodním slovem k novému překladu od Jaroslava Vrchlického počalo právě vydávati Nakladatelství J. Otty v Praze.

Román sociální, se základním tonem ryzí lidskosti je moderní četbou, takřka knihou časovou. Dnes, kdy sociální otázka stále důrazněji buší na brány společnosti, kdy náboženství utrpení a soucitu podmaňuje si stále širší vrstvy, bude četba Hugových „Bídníků“ skutečnou potřebou. Doporučujeme slavný román veškerým českým čtenářům bez rozdílu jako veliké dílo básnické, epopej moderní, knihu, jež dle slov slavného svého autora „má za základ bratrství všech a pokrok za metu poslední“.

„Bídníci“, arcidílo umění francouzského, jeví se v mistrném překladu rytíře z Čenkova v celé své velebné grandiosnosti, jež dovede čtenáře uchvátiti, rozrušiti.

Viktora Huga „Bídníci“

vycházejí v sešitech elegantní úpravy o 48 stranách

po 15 kr.

a lze předplatiti na 10 sešitů 1 zl. 50 kr., na 20 sešitů 3 zl. i s poštovní zásylkou.

Na požádání zašle se každému sešit na ukázkou.

Dílo lze odebíratí nebo předplatiti v každém knihkupectví, zejména v

Nakladatelství J. Otty v Praze.

K podrobnému studiu jazyka francouzského doporučujeme do každé knihovny obsáhlé dílo, veliký

SLOVNÍK francouzsko-český.

Sestavili

Dr. Jan Herzer a Čeněk Ibl,
c. k. professoři středních škol.

Důkladné dílo toto pracováno jest podle nejlepších dosavadních pramenů francouzských, slovanských a německých, takže obsahuje téměř všechna slova a rčení francouzská se zvláštním zřetelem k výrazům odborným, řemeslným a lidovým, zejména v četbě novější, dále bojnost frasi, přísloví i synonym. Za každým slovem udána správná výslovnost, na konci pak uvádí se pro vědeckou potřebu i etymologie. Slovník francouzsko-český je vítanou knihou pro všechny, kdož potřebují sáhnouti k zevrubnější francouzské pomůcce slovníkové. Slovník francouzsko-český spracován je podle osvědčené metody Saché-Villatovy a řadí se k nejlepším spisům slovníkářským v naší literatuře.

Díl I. A—G.

Cena: brožovaný 8 zl. 40 kr., váz. 9 zl. 70 kr.

Díl II. H—Z.

Cena: brožovaný 9 zl. 20 kr., váz. 10 zl. 50 kr.

Aby si toto dílo mohl opatřiti i ten, jemuž zakoupení kompletních svazků není pohodlné, uspořádali jsme právě novou druhou edici sešitovou (obálkovou), jež vychází nyní pravidelně a sice sešit každých 14 dní. Uplně dílo zaujme nyní 41 sešitů po 40 kr. Předplatné na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. i s pošt. zásilkou. Žádejte sešit na ukázkou.

Objednatí nebo předplatití lze v každém knihkupectví jakož i v

Nakladatelství J. Oity v Praze.

tového papíru; **-specialität**-**ten-verkauf**-**bezugnis** oprávnění k prodeji cigaretových specialit; **-specialität**-**verkauf**-**tarif** prodejní a prodávací sazba pro cigaretové speciality; **-spitze** špička na cigarety.

Ciment (veralt.) ciment, míra na tekutiny; **-amt**, **Cimentieramt** = **Mischamt**.

cimentieren cimentovati. cejchovati; viz **cihent**.

circa okolo, asi; ~ **vor fünf Jahren** asi před pěti roky.

Circular (lat.) oběžník, okružník, cirkulář.

circular oběžný, okružný, cirkulární.

Circular-refeript oběžník, oběžné nařízení, oběžníkový reskript; **-schreiben** oběžník, oběžný list; **-verfügung**, **-verordnung** oběžné a oběžníkové nařízení; **-verordnungsblatt** oběžníkový věstník.

Circulation oběh, kroužení, cirkulace.

Circulations-bank cedulová banka; **-bogen** oběžný a cirkulační arch; **-papiere** cirkulační papíry; im **-wege** oběžníkem, cirkulářem.

circulieren obíhati, kolo-vati, kroužiti, cirkulovati.

Circular kruh; ~ **vittlo-sus** bludný kruh.

Circum-cision obřízka; **-scription** opis; **-stantien** okolnosti.

Ciseler čekanič.

cisellieren čekaniti, ciselovati; vyřezáváním a rytinami zdobiti.

Cisterne vodojem, jímka, cisterna, nádržka na vodu.

Cisternen-waggon železniční vůz a vagon s cisternou a jímkou; cisternový vůz.

Citat citát, uvedený doklad, uváděné místo; ob-silka.

Citation citace, uvádění dokladů, dovolávání se, dokládání se; obesláni, obsilka, vyzvání; (Edict) vyzývací list.

Citations-edict obeslací list a edikt, vyzývací list a edikt; **-gesuch** žádost za obesláni a vyzvání.

citieren obeslati koho, dáti si koho zavolati; uváděti, citovati co; ein **Cesetz** ~ dokládati se zákonem, citovati zákon.

Citierung = **Citation**.

cito (a.) rychle, hbitě.

Citronen-händler citronář; **-saft** citronová šťáva; **-säure** kyselina citronová; **-schale** citronová kůra.

civil občanský, civilní; mírný, levný; er **Preis** mírná cena.

Civil subst. občanský a civilní oblek; im ~ v občanském, civilním obleku; **-amt** občanský a civilní úřad; **-angelegenheit** = **sache**; **-anstellung** civilní služba; **-arzt** civilní, občanský lékař; **-behörde** civilní úřad; **-casse** (občanská) soukromá pokladna; **-commissär** civilní komisař;

- u. **Criminal-justiz-praxis** občanská a trestní soudní praxe; **-dienst** služba civilní n občanská; **-ehe** civilní n občanské manželství; **-exequent** soukromý exekvent; **-früchte** právní, obchodní požitek, výtěžek; **-genuss** civilní, občanský požitek; plat; **-geometer** civilní zeměměřič n geometr; **-gericht** civilní n občanský soud; **-e-gerichtlich** civilního soudu; **-gerichts-depositen-amt** schovací úřad civilního soudu; **-gerichts-verfahren** civilní soudní řízení; řízení civilního soudu; **-gesetzbuch** občanský n civilní zákon(ník); **-ingenieur** civilní inženýr; **-ingenieur-corps** sbor civilních inženýrů; **-ingenieur-schule** škola pro civilní inženýry; **-jurisdictionsnorm** civilní jurisdikční norma; **-kleid** občanský n civilní šat; **-landes-commissär** civilní zemský komisař; **-liste** (des Staters) výdaj na nejvyšší dvůr; **-mädchen-pensionat** civilní dívčí pensionát; - u. **Militärwache** občanská a vojenská stráž; **-partei** civilní strana (ten, kdo v trestním řízení žaluje o soukromou náhradu); **-pension** civilní výslužné n pense; **-pensions-journal** denník civilního výslužného; **-pensions-system** soustava civilního výslužného; **-polizei-wache** civilní policejní stráž; **-process** civilní proces; **-process-gesetz**

zákon o civilním sporu n procesu; **-process-ordnung** civilní soudní řád; **-recht** právo občanské, civilní n soukromé; **-rechtlich** soukromoprávní; **-rechtliches Verfahren** řízení o věci soukromoprávní, řízení před civilním soudem; **-rechts-angelegenheit** soukromoprávní věc; **-rechts-gesetz-gebung** zákonodárství v oboru soukromého práva; **-rechts-weg** pořad práva civilního; **-richter** civilní soudce; **-richter-amt** úřad civilního soudce, civilní soucovství; **-sache** občanská n civilní věc, záležitost (právní); **-sicherheits-wache** civilní n občanská stráž bezpečnosti; **-staats-anstellung** civilní státní služba; **-staats-beamte(r)** civilní státní úředník; **-staats-bediene(r)** civilní zřízenec státní; **-staats-dienst** občanská n civilní služba státní; **-stand** osobní stav; stav civilní n občanský; **-stand-gericht** soud občanského stavu; **-stand(es)-bücher** civilní stavové knihy n (civilní) knihy o osobním stavu; **-stands-acten** civilní stavové spisy n listiny; (civilní) spisy n listiny o osobním stavu; **-stands-amt** civilní stavový úřad; (civilní) úřad pro vedení osobního stavu; **-stands-gesetz** zákon o osobním stavu; **-stands-register** civilní stavový rejstřík n (civilní) rejstřík o stavu osobním;

-stands-urkunde civilní stavová listina n (civilní) listina o stavu osobním; **-steuer-executor** civilní berní exekutor; **-stolgebühr** civilní stolné, civilní stolový poplatek; **-strafbote** soukromý pokutný posel; civilní posel z pokuty; **-straf-gericht** občanský trestní soud; **-straf-gesetz** občanský trestní zákon; **-streit** civilní spor n rozepře; **-taglia** civilní n občanská taglie, odměna; **-tracht** občanský kroj n oblek; **-trannung** občanský n civilní sňatek; **-verdienst-freizug** občanský n civilní záslužný kříž; **-verdienst-freizug** občanský n civilní záslužný kříž; **-verlassenschaft** civilní pozůstalost; **-versorgung** civilní zaopatření; civilní úřad; **-e-versorgungsberechtigt** oprávněný k civilnímu zaopatření; **-verwaltung** občanská n civilní správa; **-wache** civilní stráž; **-wach-organ** zřízenec n orgán civilní stráže.

clavieren zapraviti clo z lodi; obdržeti z celního úřadu listiny.

Clavierungs-brief stvrzenka o zapravení cla z lodi; **-spejen** výdeje při placení cla z lodi.

Classe třída, oddělení; n der Concursgläubiger třídy věřitelů konkursních.

Claffen-abtheilung oddělení třídní; **-bewußtsein** třídní vědomí; **-buch** třídní kniha, třídník; **-einthei-**

-lung rozdělení v třídy; **-Lehrer** třídní učitel; **-Lotterie** třídní loterie; **-e-mäßig** dle tříd(y); **-steuer** třídní daň; **-vernehmung** roztržidění; **-ziel** účel třídy.

Classification (roz)třídění, ocenění, určování n přiřknutí ceny, známky, třídy, klasifikace.

Classifications - ausweis třídní n klasifikační výkaz; **-erkenntnis** nález třídní n roztržidovací n klasifikační n o pořadí; **-liste** třídní list; **-system** způsob třídění; **-urtheil** roztržidovací n klasifikační rozsudek.

classificieren (roz)tříditi, klasifikovati.

Classificierung třídění, roztržidování, klasifikace; **-ber Gründe** (roz)třídění, zařazení pozemků.

Clause úvoz; průsmyk; klášterní cela.

Clausel doložka, připojení, dodatek, výhrada, klausule.

Clausula = Clausel; **-cassatoria**, derogatoria rušící doložka; **-salvatoria** omezuující doložka n výhrada.

clausulieren doložkou n výhradou opatřiti, omeziti co.

Clausur (u)zavření; zámek; klausura; **-arbeit** klausurní práce.

Claviatur klávesnice, klaviatura; **-taste** klapka, kláves.

Clavier-ausleiher půjčovatel klavírů n pian; **-aus-**

zug klavírní výtah; **-beinschneider** dělník klavírních noh; **-macher** klavírník; **-virtuose** virtuos na klavír.

Clearance celní listek.

Clearing klíring; **-conto** klíringový účet; **-verfahren** klíringové řízení; **-verkehr** obchod klíringový, řízení klíringové.

Clerus kněžstvo, duchovenstvo.

Clische obtisk, deska stereotypní, klišé; **-fabrication** výroba klišé.

Client chránělec, svěřenec, opatrovanec, klient.

Clientel ochrana; zákazníci, odběratelé, klienti; erbat e-e große ~ mnoho jich zastupuje.

Clique spřezhenstvo, strana, klika.

Cloak(e) stoka, jáma, žumpa, kloaka.

Closet závěra; záchod, kloset.

Club klub, kroužek společenský; uzavřená společnost, jednota; ~ der Staatsbeamten klub státních úředníků.

Co., Cie., Comp. = Compagnie, Compagnon společnost, společník.

coagulieren sraziti se, slít se; coaguliertes Blut sražená, slitá krev.

Coaks koks.

Coaks - bereitungsanstalt továrna n výroba koku; **-fabrik** továrna na koks; **-werk** koksarna, koksárna.

coaleszieren sich spojovatise, spolčiti se, sdružitise.

Coalition spolek, všeobecná jednota; spojení, sdružení, koalice.

Coalitions-recht právo spojovatise.

coaptieren přizpůsobiti, koaptovati.

Cocarden-fabrik továrna na kokardy.

Cochenille červec; **-farbenfabrik** továrna na nachovinu.

Coccons-händler obchodník zámotky n kokony; **-fieder** vaříč zámotků n kokonů.

Coder zákoník, kodex starožitná kniha; rukopis.

Codicill dovětek, kodicil, dodatek k závěti.

Codicillar-clausel doložka dovětková, doložka kodicilu.

codicillarisch dovětkový, kodicilový; **-es Recht** právo z dovětku n dovětkové.

Codification sestavení, sepsování, sepsání n seřazení zákonů, zákonodárství, zákoník, kodifikace.

codifizieren zákonem upravití, v zákon sestavití, uzakoniti, kodifikovatí co.

Coerzieren soužiti, spolubyti.

Cognac-händler prodáváč koňaku.

Cognat krevní příbuzný.

Cognition rozhodnutí; poznání.

cohärent souvislý.

Cohärenz, Cohäsion sou-

držnost, souvislost, spojitost, koherence.

cohärieren souviseti.

Coïncidenz shoda, shodnost (známek, dílků atd.).

coïncidieren shodovati se n shodnuti se (n stupnic, měr atd.).

Coitus souložení, tělesné obcování; ~ ausüben souložiti.

Cölibat bezmanželství; bezženství; bezmužství.

Collicant spoluúčastník dražby, spolukupující při dražbě, spolupodávající.

Colis postaux poštovní balíčky.

collateral poboční, postranní.

Collateral-erbschaft pobočná posloupnost dědičná; **-verwandte(r)** poboční příbuzný.

Collation porovnání, srovnání, kolace; ~ (Anrechnung) in den Pflichtenheil vpočtení v díl povinný; ~ von geistlichen Bistümern propůjčení n udělení duchovních obročí.

collationieren srovn(á)vati, porovn(á)vati, kolacionovati; Concept mit der Reinschrift ~ srovn(á)vati koncept s čistopisem.

Collationierung srovná(vá)ní, porovná(vá)ní, kolacionování.

Collationierungs - gebühr poplatek za srovnání.

Collations-recht udělovací n kolační právo.

Collator podací pán, udělovatel obročí.

Collatur právo udělovací n obsazovací; propůjčení, udělení; obvod farnosti, farnost, kolatura.

Collaudation, Collaudierung schválení, kolaudace. **collaudieren** schváliti, kolaudovati.

Collaudierungs-acten kolaudační spisy n listiny; **-commission** schvalovací n kolaudační komise; **-frage** kolaudační otázka; **-mangel** kolaudační vada n nedostatek; **-protocoll** schvalovací n kolaudační protokol; **-vorschrift** kolaudační předpis.

Collectant sběratel, kolektant.

Collecte sbírka (k účelům dobročinným), kolekta, snůška.

Collecten-bogen arch sbírkový; **-buch** kniha sbírková.

Collection sbírka, sebrání; vzorky, druhy; kolekce.

collectiv souborný, hromadný, úhrnný, pospolitý, vespolný, kolektivní; ~ litterarisch hromadný, kolektivní podpis.

Collectiv - begriff hromadný pojem; **-eingabe** hromadné podání, podání několika účastníků; **-fahrkarte** kolektivní jízdní listek (listek k jízdě na více drahách); **-gesellschaft** společnost podílníků; **-karte** = fahrfarte; **-legitimation** hromadná legitimace; **-pässe** hromadné pasy; **-person** hromadná osoba; **-procura** hromadná

n kolektivní prokura; **-urtheil** společný n úhrnný rozsudek.

Collectur sběrna, kolektura; **-s-gebühren** (der Pfarrer) kolektivní poplatky.

Collega, College spoluúředník, druh v úřadě, kolega.

Collegial-berathung sborová porada; **-geld** = Collegengeld kolejni plat, kolejně; **-gericht** sborový soud; **-system** sborová n kolegiální soustava; **-verfassung** sborová ústava.

collegial(isch) sborový; kolegiální, družný, svorný; **-e Behandlung** sborové n kolegiální jednání o čem: **-behandeln** jednati o čem sborově n ve sboru.

Collegialität družnost, svornost, kolegiálnota.

Collegiat člen kapituly, kolegiát.

Collegiat-capitel kolejni, kolegiální kapitula; **-kirche** kolegiální kostel; **-stift** probostství.

Collegien-geld = Collegial-geld; **-geldbefreiung** osvobození od kolejného.

Collegium sbor; kolej, vysoká škola.

Coll bedny, balíky, zavazadla, kusy nákladní; **-sigillirungs-material** potřeby n material k (úřednímu) uzavírání n pečetění balíků; **-verschluss** = Colloverschluss; **-zeichen** známka náklado-

vých kusů, balíků, beden, zavazadel.

collidieren odporovati si vespolek, neshodovati se, přičítati se; **-de Erbserbkürung** přihrášky dědické sobě odporující.

Collien-verschluss závěrka n pečeť na kusech nákladních, bednách, balících, zavazadlech.

Collision spor, rozpor, neshoda, srážka, kolise.

Collision-curator zájmový opatrovník; opatrovník v rozporu n kolisi; **-fall** případ rozporu n kolise.

Collo (coll.) balík, bedna, zavazadlo, kus (nákladový); **-verschluss** závěrka n závěra kusů n kusů, zavazadel, balíků.

Collocation umístění, rozestavení, pořadí; pořadí větitelů v konkursním řízení.

collocieren umístiti.

Collocution rozhovor, rozmluva.

Collusion tajné dorozumění, úskoky, pletichářství, tutláni, navádění, přemlouvání.

Collusions-gefahr nebezpečí tajného dorozumění atd.; **-haft** opatrovací vazba (vazba k zamezení tajného dorozumění atd.).

Colonial-handel koloniální obchod; **-ware** zboží osadní; **-warenhandel** obchod koloniální, obchod osadním zbožím; **-zucker** cukr

osadní (v techn. smyslu slova cukr čtinnový).

Colonie osada.

Colonisation zakládání, založení osad(y), osazení, kolonisace.

colonisieren osazovati, osady zakládati, kolonisovati.

Colonisierung osazování, zakládání osad, kolonisace.

Colonist osadník.

Colonnade sloupovi, sloupení, sloupořadí.

Colonne řada, sloupec, kolona.

Colonnen-brücke pilřřový most.

Coloquinte kolokinta, zámořská okurka.

Colorier-anstalt ústav kolorovací.

colorieren barviti; okrášliti, ozdobiti, kolorovati.

Colportage roznáška n rozšiřování tiskopisů; kolportáž; **-buchhändler** kolportážní knihkupec; **-verlag** kolportážní nakladatelství, nakladatelství kolportovaných knih.

Colporteur roznašeč, kolportér.

colportieren roznášeti (knihy, zboží atd.), rozšiřovati, kolportovati.

Colportierungs-licenz dovolení k roznášení n ke kolportáži.

Columnne sloupec; **-titel** sloupový název; **-ziffer** číslice sloupce.

Combination seřadění, spojování; srovnávání, uvažování, úvaha; složitost.

combinieren sestavovati, uvažovati, kombinovati.

Comfortable (Einpäumer) drožka.

Comfortable-besitzer majitel drožky.

Comitat stolice, komitát.

Comité výbor, komitét.

Commandeur velitel, komandér; **-kreuz** kříž komandéřský.

Commandit-actiengesellschaft komanditní akciová společnost; **-gesellschaft** komanditní společnost; **-gesellschaft auf Actien** komanditní společnost na akcie, akciová společnost komanditní.

Commandite pobočný n odštěpuý závod; komanditní společnost.

Commanditen-einlage, -geld vklad homanditisty.

Commanditist, Commanditär komanditista.

Commanditisten-einlage = Commanditeneinlage.

Commando velitelství, velení; **-behörde** velitelství; **-zulage** přídavek za příčinou změny bydliště.

Compassation scelování n komasace; **-der Grundstücke** scelení, scelování pozemků.

compassieren scelovati.

Commende duchovní obroč, komenda.

Comment poznámka, koment(l).

Commentar výklad, vysvětlení, komentář.

Commentator vykladač.

commentieren vykládati, vysvětlovati, vysvětlivkami opatřiti.

Commercial-bahn obchodní dráha, komerčníka; **-bank** obchodní a tržební banka; **-briefträger** obchodní listonoš; **-gewerbe** komerční živnost; **-rath** komerční rada; **-straße** komerční silnice; **-tischler** komerční truhlář; **-zollamt** komerční celní úřad.

commerciell obchodní, tržební; **-er Agent** obchodní jednatel; **-e Angelegenheiten** obchodní, tržební záležitosti; **-e Telegramme** obchodní telegramy.

Commerzienrath = Commercial-rath obchodní rada; člen obchodní rady.

Commerz-allianz obchodní spojení a smlouva; **-bilanz** obchodní rozvaha, rozvaha dovozu a vývozu (zboží); **-collegium** obchodní rada, soud; **-hammer** obchodní komora; **-rath** člen obchodní rady, komerční a obchodní rada.

Commis obchodní pomocník, kupecký mládenec; **-voyageur** obchodní a kupecký cestující.

Commissär, Commissar komisař.

Commissariat komisařství.

Commissariats-bureau úřadovna a síň komisařství.

Commission obstaravatelství, komisionářství; komise, příkaz, objednávka; komise, úřední jednání; sbor zkušební; **- außerhalb des Amtsortes** komise mimo úřadistě; **-fliegende** -létačí komise.

commissional, commissio-nell úřední, komisioní; **commissi-onelle Dienstreise** komisioní úřední cesta; **-e Eröffnung der Ventelendungen** úřední otevření pytlů (pytlových zási-
lek).

commissionaliter komisií, prostředkem komise, skrze komisi.

Commissiönär obstaratel, obstaravatel, komisionář; **-s-institut** ústav obstaravatel'ský.

Commissiönierung komisioní zkoušení a zkoumání.

Commissions- u. **Agentur-gechäft** obstaravatel'ský a agentský obchod; **-auftrag** příkaz svěřující a ukládající obstarání a komisi, příkaz k obstarání; **-brief** list svěřující a ukládající komisi; **-buch** kniha zakázek, objednávek; **-buchhändler** knihkupec-komisionář; **-bureau** obstarovací kancelář; **-conto** obstaravatel'ský účet; **-cin-kaufscouto** účet z obstaravatel'ské koupě; **-gebiir** výjezdné, výchozně; **-gegen-stand** předmět zakázky a objednávky a komise; **-ge-
schäft** obchod svěřovací a komisionářský a obstaravatel'ský a komisionářský; **objednavatelství**; **komisionářství**; **komise**, **příkaz**, **objedávka**; **komise**, **úřední jednání**; **sbor zkušební**; **- außerhalb des Amtsortes** **komise mimo úřadistě**; **-fliegende** **-létačí komise**.

nářský; **objednavatelství**; **-geschäfts-inhaber** majitel objednavatelství a komisionářství; **-glied** člen komise; **-handel** = **Commissionsgeschäft**; **-u. Incassogeschäft** obstaravatel'ský a inkasovní obchod; **-kosten** náklady komise; **-lager** obstaravatel'ský sklad; **-lager-conto** účet z obstaravatel'ského skladu; **-mitglied** člen komise; **-ordre-buch** kniha obstaravatel'ských zakázek; **-ort** místo komise; **-provision** odměna obstaravatel'ská; **-reisen** **der Staatsbeamten** úřední cesty státních úředníků; **-tagfahrt** stání komise; **-tratte** obstaravatel'ská směnka; **-verhandlung** (vy-)jedná(vá)ní komise; **-verkauf** obstaravatel'ský prodej; **-vertrag** smlouva komisionářská; **-vormerk** záznamy komisioní; **-ware** obstaravatel'ské zboží; **-warenconto** účet ze zboží obstaravatel'ského; **-warenscoutro** zásobník zboží obstaravatel'ského; **-wechsel** = **-tratte**; **-wechsel-scoutro** zásobník obstaravatel'ských smének; **-weg**; **im wege** obstaravatel'ský, komisionářský; **v komisi**, **komisi**, **prostředkem komise**; **von wegen** z komise; **c-weise** na cizí účet; **svěření**; **komisionářský(y)**; **c-weise** **Empfänge und Ausgaben** svěřené příjmy a výdaje; **c-weise** **Gebahrung** komisionářská správa, obstaravatel'ský účín a

obrat; **c-weiser Verkauf** prodej z komise a obstaravatel'ský a komisionářský.

Commissiv-delict konáním a dopuštěním se spáchaný přečin (viz **Begehungsdelict**).

commissorisch rušící.

Committent příkazovatel, objednatel, zákazník, komitent.

Committierte(r) příjemce příkazu.

Commissio spojení, sloučení, smíšení.

commun společný.

communal obecní, komunální.

Communal-abfahrts-geld obecní odchodné; **-abgabe** obecní daň; **-amt** obecní úřad; **-angelegenheit** obecní záležitost; **-anleihe** obecní výpůjčka; **-beamter** obecní úředník; **-behörde** obecní úřad; **-beitrag** příspěvek obecní a obce; **-besteuerung** obecní daně; **-darlehen** obecní vý-, zápůjčka; **-dienst** služba při obci a obecní; **-gebäude** obecní dům a budova; **-los** obecní a komunální los; **-repräsentation** obecní zastupitelstvo; **-schuld-schein** komunální dlužní úpis; **-sicherheitswache** obecní bezpečnostní stráž; **-steuer** obecní daň; **-umlage** obecní přírážka; **-verbrauchs-abgabe** obecní spotřební daň; **-verwaltung** obecní a komunální správa; **-wache** obecní stráž; **-weg** obecní cesta; **-wesen** obecní věci a zále-

žitosti; **-zuschlag** obecní přírážka.

Communalien obecní věci.
Commune obec; společné držení.

Communicat spis příložený n sdělení; oznámení; věc propůjčená, spis propůjčený; unter **-rückfühls** vraceje (-ic, -ice) n vrátě (-ic -ice) n vrátiv (-ši, -še) spisy došlé n zaslané.

Communication spojení; obchod; přístup; průchod; vchod a východ; komunikace; geheime ~ tajné průchody.

Communications-abgabe dávka komunikační, dávka na komunikace; **-anstalt** zřízení komunikační; spojovací n dopravní ústav; **-bedürfnis** potřeba spojení n komunikační; **-brücke** spojovací most; **-gefäß** spojitá nádoba; **-karte** komunikační mapa; **-linie** spojovací čára; **-löcher** (für den Doppelschritt im Doppelboden der Schaufel) průchodní otvory (do komůrek jalového dna houpačky); **-minister** ministr dopravních prostředků n komunikací; **-mittel** prostředek spojovací n dopravní n komunikační, spojovaadlo; **-rohr** zvěstná trouba; **-störungen** přerušeni komunikace n spojení; překážka v komunikaci n průchodu; **-weg** spojovací n dopravní cesta.

communio bonorum společenství statků.

Communismus společenství statků, komunismus.

Communist komunista.
Communität společenství, společnost; společný statek; obec, spolek.

Commutation směna, obměna.

commutieren směniti, obměniti.

Compaciteent smluvník, smírce, strana smlouvající se.

compacitieren sjednatí se, smluviti se s kým.

compact celistvý, hmotný tuhý; adv. těsně; při sobě; ~ merken stuhnouti.

Compact srovnání, smlouva.

Compagnie spolek, společnost; setnina.

Compagnon společník.
Comparison přirovnání, srovná(vá)ní.

Comparator cech. přístroj k při-, srovnání, při-, srovnávač.

Compass-aufnahme kompasová snímka; **-macher** výrobce kompasů; **-nadel** kompasová strelka n jehla.

compendieren, compensieren vyrovnati dluh pohledávkou, odečísti od cizí pohledávky svou pohledávku, vzájemně zúčtovat, kompensovati; sich ~ vyrovnati se.
compendiös skrácený(ě), souborný(ě), stručný(ě).

compensabel kompenzovatelný, schopný kompenzace.

Compensation vzájemné zdvižení n zúčtování (ztráty a zisku, příjmu a výdeje atd.); vyrovnání dluhu pohledávkou; náhrada; kompenpace.

Compensations-erklärung prohlášení o vyrovnání dluhu pohledávkou, prohlášení kompenzační n o kompenzaci; **-pendel** vyrovnávací kývadlo; **-posten** položka vyrovnávací n kompenzační; **-recht** právo kompenpace n kompenzační.

compensatis expensis při vzájemném zrušení útrat, za vzájemného zrušení útrat.

compensierbar = compensabel.

compensieren = compensieren.

Compensierung vyrovnání, nahrazení, kompenpace.
competent náležitý, příslušný, oprávněný, povoláný, kompetentní; **-es Gericht** příslušný soud.

Competent (spolu)žadatel, (spolu)uchazeč, kompetent.

Competenten-tabelle seznam uchazečů, žadatelů.

Competenz příslušnost, pravomoc; oprávněnost, patřičnost; spoluucházení se, náležitost; kompetence.

Competenz - bestimmung určení příslušnosti; předpis o příslušnosti; **-conflict** spor o příslušnosti n kompetenci; **-fähigkeit** příslušnost; **-fall** případ příslušnosti; **-frage** otázka příslušnosti; **-gerichtshof** soudní dvůr pří-

slušnostní n kompetenční (pro spory o příslušnosti); **-gesetz** zákon o příslušnosti (úřadů); **-gesuch** žádost o místo n službu; **-grenzen** hranice, meze příslušnosti; **-sphäre** okrese n obor n hranice příslušnosti; **-streit** spor o příslušnosti; **-tabelle** seznam žadatelů n uchazečů; **-übergriffe** přehmaty v příslušnosti, kompetenční přehmaty; **-umfang** dosah n objem příslušnosti; **-verhältnis** poměr příslušnosti; **-vorschlag** návrh obsazovací n propůjčovací.

competieren ucházeti se, žádati o.

Complementär, Complementarius komplementář (při komanditní společnosti).

completieren doplniti, kompletovati co.

Completierung doplnění.
complex složený, složitý; spletitý; subst. soubor, sou-, objem, komplex.

Complexiv-anbot souborná nabídka.

Complication zamotání, spletitost; (z)množení; komplikace.

Complices delicti spoluvinníci.

complicieren skládati, zapletati, zamotávati, komplikovati; **compliciertes Verhältnis** složený, složitý, spletitý poměr.

Compliciertheit zapletenost, složitost, spletenost, komplikovanost.

Complicität spoluvina.

Complot spiknutí, úklad; ~ anjeteln, ťhmieđen spiknutí osuovati ~ strojiti ~ kouti; ~ **řifter** osnovatel a původce spiknutí.

complotieren spiknouti se, pikle osnovati, strojiti, kouti.

componieren skládati, složit, komponovati.

Componist skladatel (hudební).

Compositieur skladatel.

Compositio amicabilis přátelské po-, na-, srovnání.

Compositio složení, skládání; spojení; skladnost; skladba (hudební), tvorba; slitina, smířenina, směs.

Compost-dünger-erzeuger výrobce umělého hnojiva; ~ **dünger-fabrik** továrna na umělé hnojivo.

compress stlačený, zhuštěný, kompresní.

Compressfon stlačení, zhuštění.

Compromiss podání rozepře na rozsudiho, úmluva stran o rozsudím; smír, dohodnutí, vyrovnání; ~ **vertrag** smlouva rozhodčí ~ o rozsudiho.

compromittieren voliti rozhodčího; zstuditi, kompromitovati; řich ~ škoditi si, zadati si, zaplésti se do čeho, kompromitovati se.

Comptabilität účetnictví, účtověda; odpovědnost.

Comptabilitäts-dienst účetní služba.

comptant za hotové, v hotovosti; per ~ placení hotovými; ~ gegen Wechsel na směňku; **C-geřchäft** obchod za hotové, obchod z ruky do ruky.

Compte účet.

Comptoir pisárna obchodnická, účtárna.

Comptoir-buch kancelářská kniha; ~ **diener** kancelářský sluha; ~ **requisitenhändler** obchodník kancelářskými potřebami.

Compto(i)rist účetní, komtoarista.

Compulsoriales pobídkový ~ donucovací dopis.

computabel spočítatelný.

Computation počítání.

Comthur-frenz komturský kříž.

Conatus pokus.

concab vdatý, vyhloubený, konkávní.

concedieren připustiti, dovoliti; propůjčiti.

Concentration soustředění; zhuřřování, sehnanost, hustota; koncentrace.

Concentrator hustič, přístroj zhuřřovací; **Saft-** zahuřřovač řřávy.

Concentricität soustřednost.

concentrieren soustřediti; zhuřřiti, sehnati; koncentrovati; die Aufmerksamkeit ~ upnouti, soustřediti pozornost.

concentriřch soustředný, koncentrický.

Concept koncept, náčrtek, rozvrh, osnova, prvopočátečné sepsání, prvopis; auř dem ~ e bringen zmásti, splésti toho; auř dem ~ e kommen zmásti se, zarazit se.

Conception pojímání, pojmutí, chápání; sepsání; koncipování.

Concept(s)-adjunct konceptní příruči ~ adjunkt; ~ **beamte(r)** konceptní úředník; ~ **bogen** konceptní arch; ~ **dienst** konceptní služba; ~ **entwurf** náčrtek, koncept; ~ **fach** konceptní odbor; konceptní úřednictvo; koncept; ~ **papier** konceptní papír; ~ **praktikant** konceptní praktikant; ~ **praxis** konceptní praxe.

Concessfon připuřřění, do-, s-, povolení; koncese; ústupěk, výhoda.

Concessfonär koncesionář, majitel koncese (kdo nabyl úředního povolení ~ koncese).

concessfonieren (S.) oprávniti toho k čemu, udělit koncesi komu k čemu; dovoliti komu co.

concessfoniert požívající koncese, opatřený koncesí; připuřřěný, dovolený, koncesovaný, koncesní; ~ es Gerberbe koncesní živnost.

Concessfonierung do-, povolení, koncesionování.

Concessfons - bedingung, ~ **bedingung** podmínka povolení ~ koncese; ~ **buch** kniha koncesí; ~ **decret** koncesní list ~ dekret; ~ **geřech**

zákon o koncesích; ~ **geřuch** žádost za koncesi ~ povolení; ~ **c-mäřig** ve způsobě ~ v podobě koncese; ve smyslu koncese, koncesním způsobem; ~ **trařřik** koncesní trafiká; ~ **urkunde** povolovací ~ koncesní listina, povolení, koncese; ~ **verhandlung** jednání o koncesi, koncesní jednání ~ řízení; ~ **werber** žadatel ~ uchazeč o koncesi; domáhající se koncese; ~ **zwang** nutnost koncese.

concessant smřřlivý, povolný.

Concessation porovnání, smřření

Concipient koncipient, pi-sec.

concipieren skládati, spisovati, načrtnouti, koncipovati.

Concipist koncipista, pi-sec.

concis stručný, koncisní; krátce a dobře.

Concission stručnost.

concludieren činiti závěrky, dovozovati co z čeho.

Conclusfon závěr(ek), závěrka, konkluse.

Conclusum snesení, uzavřření, soudní nález.

concordant souhlasný.

Concordat církevní smlouva, konkordát.

concret určitý, konkrétní; im ~ en Falle v určitém případě.

Concretal-pacht úhrnný ~ celkový nájem ~ pacht (na př.

mýta); **-pächter** nájemce n pachtýř úhrnu n celku; **-penſion** společné výslužné, společná pense (sirotkův); **-proviſion** úhrnná provize; **-ſtatus** (Concretualſtant, Concretualſtatus) společný status; konkretuální stav n status.

Concretual (viz **Concretal**).

concubieren souložiti s kým.

Concubinát kuběnství, souložení, souložnictví, konkubinát, divoké manželství.

Concubine kuběna, souložnice.

Concurrent (spolu) uchazeč; soutěžník, konkurent.

Concurrerz soutěž, soutěžení, (spolu) ucházení se, povinné přispívání, soutěžná n konkurenční povinnost (k příspěvkům n nákladu); konkurence; ~ der Klagen sběh žalob; ~ ſtrafbarer Handlungen souběh trestných činů;

-auſſchreiben, -auſſchreibung vyzvání k soutěži;

-auſſchreiſ konkurenční výbor;

-auſſtand nedoplatek n dluh konkurenční;

-bauten konkurenční stavby;

-beitrag příplatek n příspěvek konkurenční;

-beitragspflicht (des Patronſ) povinnost k příspěvku konkurenčnímu;

-fähig schopný soutěže n konkurence;

-fond konkurenční fond;

-gemeinde konkurenční obec;

-geſetz konkurenční zákon;

-leiſtung konkurenční příspěvek; plnění soutěžné povinnosti;

-pflicht povinnost k přispí-

vání (= **-verbindlichkeit**); **-preis** soutěžná n konkurenční cena; **-project** soutěžní n konkurenční návrh; **-protocoll** dražební protokol; **-ſtraſſe** konkurenční silnice; **-ſtraſſenfond** fond pro konkurenční silnice; **-traſſik** konkurenční trafika; **-verbindlichkeit** závazek n povinnost přispívati, ku příspěvku, k poskytování pomoci, povinnost přispěvná; **-verhandlung** jednání o soutěžném n konkurenčním nákladu; **-weg**; im **-wege** konkursem, ve způsobě konkursu; pomocí příspěvků, z příspěvků.

concurrieren ucházeti se o, závoditi, soutěžiti, konkurovati s kým; mit e-r **Summe** ~ přispěti k čemu jistou částkou.

Concurš úpadek, konkurs; (spolu) ucházení se; vyhláška; vypsání cen, konkurs; in ~ verfaſſen upadnouti v konkurs.

Concurš-aufhebung zrušení konkursu;

-auſſchreibung vypsání konkursu;

-beendigung ukončení konkursu;

-blatt věstník vyhláſek; konkursní list;

-commiſſiär konkursní komisař;

-dauer trvání konkursu;

-edict konkursní edikt;

-edict-fundmachung vyhlášení konkursního ediktu, konkursní vyhláška;

-elaborat konkursní práce;

-eröffnung vyhlášení n uva-

lení konkursu (úpadku);

-fall případ konkursu, konkursní případ, konkurs, **-gericht** soud konkursní; **-gläubiger** konkursní věřitel; **-inſtauz** konkursní soud; **-fundmachung** vyhláška konkursu n konkursní; **-maſſa** konkursní podstata n soubor majetkový; **-maſſa- Vermögen** jmění konkursní podstaty; **-maſſen-vertreter, -maſſen-vertreter** správce konkursní podstaty; **-ordnung** konkursní řád; **-prüfung** zkouška konkursní, konkurs; **-ſchuldner** konkursní dlužník; **-termin** lhůta konkursní; **-verfahren, -verhandlung** řízení konkursní; projednávání konkursu; **-vermögen** konkursní jmění; **-verwalter** správce konkursní podstaty.

Concurſant konkursant (dlužník, jehož věřitelé konkursem řízením mají býti uspokojeni).

Concurſus sběh; ~ **creditorium** spolek věřitelstva.

Concuſſion vydírání.

Concuſſionär vyděrač.

Condensat sražené páry.

Condensation zhuštění, zhušťování, kondensace.

Condensations-dampfmaſchine parostroj s hustičem;

-topf zhušťovací hrnec;

-waſſer voda kondensační (sražením par vzniklá);

-waſſer-abfluſſ (odtok) stok kondensačních vod;

-waſſer-ableiter odvaděč kondensační vody.

Condensator hustič, kondensator.

condensieren zhušťovati, kondensovati.

Condensierung zhuštění, kondensování.

condicieren žalovati o vrácení bezdůvodného zisku.

Condictio žaloba o vrácení bezdůvodného zisku, kondicke.

Conditio výminka, podmínka; ~ **sine qua non** výminka nezbytná, podmínka nejpodstatnější, nejzávažnější.

Condition zaměstnání, služba; stav; podmínka; à ~ pod podmínkou; Ware auf n à ~ nehmen bráti zboží do komise.

conditional, conditionell podmíněčný, podmíněný, podmínkový.

conditionieren podmíniti; sloužiti, býti ve službě; **conditioniert** podmíněný; zachovalý, v dobrém stavu.

Conditor cukrář; **-warenhändler** cukrář.

Conditorci cukrářství, cukrárna.

Condolenz soustrast, projevení soustrasti, kondolence; **-ſchreiben** soustrastný n kondolenční list.

condolieren projeviti soustrast, kondolovati.

Condotta průvod, doprava zboží.

Conduct průvod; **-koſten** náklad na pohřeb, pohřebné;

-**quartal** pohřebné, pohřební čtvrtletné.

Conducteur průvodčí; průvodce vlaku, vlakový, konduktér; stavbu vedoucí; **-pořien** místo průvodčího n konduktéřské; **-wagen** vůz průvodčího

Conducteurs-reise-auslagen cestovné n cestovní výdaje (poštovního) průvodčího; **-requisiten** potřeby n rekvisity (poštovního) průvodčího; **-überprüfen** přehledy (poštovního) průvodčího.

Conduotio nájem.

Conductor vodič, svodič.

Conduite chování; vysvědčení o chování; konduita.

Conduit(en)-bericht zpráva o chování; **-liste** list(ina) o chování, konduiti listina.

Confect pochoutka, pamlsek, mlsky, cukrovinka.

Confections-anstalt závod s oblieky; **-artifel**, **-gegenstand** konfekční zboží; **-bisstenerzeuger** výrobce konfekčních figur; **-geschäft** obchod oblieky; **-lager** sklad obliek; **-warenhändler** obchodník konfekčním zbožím; **-zuschlag** konfekční přírůžka.

Conferenz porada, konference.

Conferenz-buch kniha konferenční n aprobační; **-minister** ministr poradný n konferenční; **-protocoll** protokol o poradě; **-rath** kon-

ferenční rada; **-saal**, **-zimmer** poradní n konferenční síň, sborovna.

conferieren raditi se, konferovati n kým.

Confession vyznání, kofese.

confessional, confessionell náboženský, kofesní.

Confessionalschule kofesní škola.

Confessionii vyznavač. **confessions-loß** bez vyznání, bezvěrec.

Confessions-loß-erklärung prohlášení se bezvěrcem n bezkofesním; **-losigkeit** bezvyznání; **-schule** kofesní škola; **-verwandte** sou-, spoluvěrci; **-wechsel** změna vyznání, přestoupení na jinou víru.

Confident důvěrník, tajný, zřízenec tajné policie.

Confidenz důvěra.

Confination viz **Confinitierung**.

Confiniten končiny; hranice, meze.

confinieren obmezovati, obmeziti koho na jisté místo, konfinovati, internovati koho, hraničiti, mezovati, sousediti.

Confinitierung omezení, ohraničení; mezování, hraničení; konfinace, internace (trest nuceného pobytu v určitém místě se záporvdi opustiti ono místo).

Confirmation stvrzení, potvrzení; birmování; **-surkunde** stvrzovací listina.

Confiscation zabavení, konfiskace.

confiscieren (s)konfiskovati, zabaviti.

Confiscierung zabavení, skonfiskování.

Confituren zavařeniny, cukrovinky.

Conflict srážka, spor, roztržka, rozmiška; in -gerathet naraziti na sebe.

Conföderation spolek (státní), sdružení, konfederace.

conföderieren sich spojití se, spolčiti se.

conform shodný, stejný, souhlasný; přiměřený, vhodný; - der Anlage srovnale s obžalobou.

Conformität shoda, shodnost, stejnost, souhlas.

Confraternität bratrstvo, sbratření.

Confrontation, Confrontierung postavení tváří v tvář, sčelení, konfrontace.

confrontieren postavití toho tváří v tvář komu, konfrontovati.

confus zmatený.

Confusion sloučení, konfuse; zmatek, nejasnost.

confutieren vyvracetí důvody.

Congestion nával krve.

Congregation sbor, bratrstvo, kongregace.

Congress sjezd, kongres.

Congrua kongrua, vyměřený důchod; **-abgang** odchod na kongruu; **-ergänzung** doplnění n doplněk kongruy,

na kongruu; doplnění důchodů.

Congruenz shoda, jednotejnost, shodnost; **-form** způsob n tvar shodnosti.

congruieren shodovati se. **Conjectur** domněnka, domysl, dohad, konjektura.

conjugal manželský.

Conjunctur stav věci; shluk okolností; časové poměry (mající vliv na stoupání a klesání cen zboží); konjunktura.

Connaissance = **Connoissance** ment.

connectieren spojovati; býti spojen, souviseti.

Connection spojení.

conney souvislý.

Conney spojení, souvislost.

Connexion spojení, souvislost; mocné známosti, konexe.

Connoissament, Connoissement nákladní list námořský, konosament.

Connubium manželství. **consanguinität** pokrevný, rodný.

conscribieren za-, po-, připsati, spisovati; **conscribiert** připsaný; **conscribiert zum Mautorte** připsaný k mýtnímu místu.

Conscription popsání lidu; soupis; při-, vypsání; povolání na vojnu; konskripce.

Conscriptions-ant popisný(í) úřad; **-angeltheit** záležitost popisní n konskripční; **-bogen** popisní n konskripční arch; **-depot** kon-

skripční sklad; **-kanzlei** kon-
skripční kancelář; **-kosten**
náklady popsání a soupisu;
-liste popisní list; **-nummer**
(C. N.) číslo popisní (č. pop.);
-patent konskripční patent;
e-pflichtig povinný ke kon-
skripci; **-wesen** popisnictví.
Consecration po-, vysvě-
cení, konsekrace.

Consecution pořadí, po-
sloupnost, konsekrace.

consecutiv následný.

Consens při-, svolení, sou-
hlas, konsens.

consensual, consensual
svolný, platný.

consentiert povolený,
schválený.

Consequenz důslednost;
ná-, důsledek, závěrka.

Conservations-herstellung
udržovací oprava.

Conservator konservátor,
ochránce, dozorce, správce.

Conservatorium konser-
vatoř; hudební škola.

Conserve-fleisch konser-
vové maso; **-salz** ochranná
sůl.

Conservern-büchsen-fabrik
továrna na konzervové kra-
bice; **-erzeuger** výrobce
konzerv; **-händler** obchod-
ník konzervami.

conservieren uchovávat,
opatrovat, konzervovat.

Conservierung uchování,
konzervování.

Consideration roz-, uva-
žování, úvaha.

Consignatär spolupodpi-
sující; příjemce zboží.

Consignation seznam, vý-
kaz, označení, soupis, kon-
signace; zásilka (zboží).

Consignations-blankett
výplňka a blanket seznamu;
nevyplněný seznam; **-gut,**
-ware zboží zaslané.

consignieren seznamenati,
sepsati; svolati; **consigniert**
jein býti pohotovu.

Consilium ú-, porada, por-
radní schůze a shromáždění.

consistorial konsistorní.

Consistorial-beamte(r) ú-
ředník konsistorní; **-bote**
konsistorní sluha; **-präsi-**
dent předseda konsistoře;

-rath konsistorní rada;

-recht právo konsistoře;

-sache věc a záležitost kon-
sistorní; **-verordnung** kon-
sistorní nařízení.

Consistorium konsistoř,
církevní a biskupská rada.

Console krákoec, kon-
sola, závěs, ležina.

Consolidation spojení v
jedné osobě; scelení, utvr-
zení, ustálení, upevnění; kon-
solidace.

consolidieren sjednotiti;
utvrditi, upevniti; ustáliti,
sceliti; konsolidovati.

Consolidierung = Conso-
lidation.

Consols konsoly, listina
na uhrazený státní dluh.

Consorte druh, účastník,
společník.

Confortial-geschäft ob-
chod družstva, společenstva;

-recht právo společenské a
společenstva, družstva, prá-

vo společníků; **-vermögen**
jmění společenstva, spole-
čenské.

Confortium společenstvo,
družstvo.

Conspiration spiknutí.

conspirieren spiknouti se.
constant stálý, (vy)trvalý,
neproměnlivý; **-es** Blasrohr
fukač.

Constant stálost.

constatieren zjistiti, vy-
tknouti, vyšetřiti, konstato-
vati.

Constatierung zjištění,
shledání, výtčení, konstato-
vání; **monatliche** ~ der erzeugten
Mittelmenge zjištění množství
líhu během měsíce a za mě-
síc vyrobeného; **~ (Werbung)**
des Arrangementbureau shledá-
ní (oznámení) aranžovacího
úřadu (bura.); **zur gefälligen** ~ u.
Beilegung des Besundes gegen
möglichst baldige Mittheilung aby
(celní úřad) věc laskavě zji-
stil, připojil nález a spisy
co (možno) nejdříve vrátil;

nach vollenzogen ~ ad acta až
věc bude zjištěna, uložiti;

~s-Befund nález zjišťovací,
nález o shledaném stavu.

consternieren po-, zděsiti,
zaraziti, polekati.

constituieren složiti, se-
staviti; založiti, zříditi, usta-
viti, ustanoviti koho čm; ein
Gericht ~ osaditi soud; ein
Verein ~ zaraziti spolek.

Constituierung zřízení, za-
ložení, ustavení se (spolku);
~ e-s Darlehens poskytnutí
zápůjčky.

Constitut (zur Abschiebung)
vyslýcháný; výslech.

Constitution ústava; slo-
žení, sestavení, zřízení, zaří-
zení; konstituce.

Constitutionalismus =
Constitutionalität ústavnost.

constitutionell ústavní,
konstituční; **~ e** Staatsform
ústavní státní útvar.

constitutionens-widrig ne-
ústavní, protiústavní, přičecí
se ústavě.

Constitutiv-urkunde usta-
vovací a zřizovací a základní
listina.

Construction sestrojení;
spořádání, složení, sesta-
vení; vazba, konstrukce; ná-
kres, rys.

constructiv sestrojovací,
sestavovací.

construieren sestrojiti,
zbudovati, spořádati, utvoří-
ti, načrtnouti.

Consul konsul.

Consular-agent konsul-
ský jednatel a agent; **-amt**
konsulský úřad; **e-ämthcher**
Beamte konsulský úředník;

e-ämthcher Personale personal
konsulského úřadu; **-ange-**
stellte(r) konsulský zřízenec;

-archiv konsulský archiv;

-behörde konsulský úřad;

-convention konsulská ú-
mluva a konvence; **-eleu**
konsulský elév; **-functionär**
konsulský úředník a funk-
cionář;

-gebühren konsulské
poplatky; **-gemeinde** kon-
sulská obec; **-gericht** kon-
sulský soud; **-gerichtsbar-**

feit konsulská pravomoc; **-reglements** konsulské řády; **-schiff-gebür** loďní poplatek konsulský; **-schutz** konsulská ochrana; **-wesen** konsulské záležitosti; konsulský obor. **consularisch** konsulský.

Consulat konsulství, konsulát.

Consulats-anstagen konsulské výlohy; **-kanzlei** konsulská kancelář; **-postamt** konsulský poštovní úřad; **-verweser** správce konsulství; **-wesen** = Consularwesen.

Consulent rádec.

consulieren ptáti se o radu, raditi se.

Consulen-liste, **-register** seznam konsulů.

Consultation porada, konsultace.

consultativ poradný(i).

Consultativ-organ poradní orgán, sbor, oddělení; porada.

consultieren raditi se s kým.

Consum (s) potřeba, **-abgabe** dávka a daň ze spotřeby, daň spotřební a konsumní; unter dem Baube der **-abgabe** stehender Brantwein lih dávkou ze spotřeby stížený; **-abgabe-berednung** výpočet dávky a daně spotřební; **-artikel** (plur.) věci spotřební, zboží ke spotřebě, potraviny; **-genossenschaft** společenstvo spotřební a stravní a konsumní; **-ort** spotřebiště, místo spotřeby; **-paß** povolení dostávat spotřební a konsumní zboží;

-steuer spotřební daň; **-ver-ein** potravní a konsumní spolek; **-ware** spotřební zboží; **-zoll** clo z dovozu.

Consument spotřebovatel, spotřebitel, odběratel, konsument.

consumieren spotřebovati, strávití, konsumovatí.

Consumierung e-s kdesťes potřeba a konsumpe práva.

Consum(p)ibilen potravní předměty; potraviny; **-proben** vzorky potravních předmětů.

Consum(p)ition spotřebování, stravení, konsumpe.

Consumptions-accise potravní daň; **-gegenstand** potravina; **-steuer** daň spotřební a potravní a konsumpční.

Contact do-, styk, dotknutí, kontakt; **-hebel** tel. dotyková páka; **-vorrichtung** dotykový přístroj.

Contagion, **Contagium** nákaza.

contagiös(ös) nakažlivý.

Contagiosität nakažlivost.

Conten-schem účetní rozvrh a obrazec.

contestieren dokázati svédky, dosvédčiti; u-, popirati.

Contestierung seznání, dosvédčení; u-, popření.

Context souvislost; spojitost; kontext.

Conti (plur. od Conto).

contieren účtovati, do účtu vpisovatí, zařaditi, knihovatí, kontovatí.

Contierung účtování, knihování, kontování.

Contierungs-probe knihovací zkouška (zkouška, bylo-li něco správně zapsáno do knih); **-schem** knihovací rozvrh a obrazec; rozvrh účtování; **-theorie** theorie knihovací.

Continental-macht pevninová a pozemní moc; moc na pevnině; **-sperr** uzavření pevniny; **-staat** pevninový stát; **-system** pevninová a pozemní soustava.

Continenz zdrže(n)livost.

Contingent povinné množství; část, díl, příspěvek; kontingent; Alkohol- ~ kontingent lihu (povolené množství lihu, které smí lihovar během roku vyrobiti); určitý počet, stále zákonem stanovené množství lihu, které mohou veškeré lihovary během roku vyrobiti).

Contingent-commission kontingentní komise; **-sperritus** kontingentovaný lih; **-über-schreitung** překročení kontingentu.

contingentieren ustanoviti povinné množství a kontingent.

Contingentierung ustanovení kontingentu, kontingentování.

Contingentierungs-commission = Contingent-commission; **-gesetz** zákon o kontingentu; **-übereinkommen** dohodnutí o kontingentu.

continierlich nepřetržitý, souvislý, ustavičný; **-er** Betrieb nepřetržitá práce (na destilačních aparátech).

Continuität spojitost, u-

stavičnost, souvislost, nepřetržitost, kontinuita.

Contist účtovník, majitel účtu.

Conto (plur. Conti) účet, konto; bilanzierter ~ rozvážený a vyvážený účet, bilansovaný účet; offenes ~ účet otevřený; ~ über die bewilligte Borgung účet o povoleném úvěru; ~ à meta účet na polo a ze spolku s kým; ~ corrente běžný účet; účetní výpis; ~ dubioso účet pro pochybné pohledávky; ~ finto účet na slepo; účet planý; ~ mio účet můj; ~ nostro účet náš; ~ vostro účet váš; ~ loro účet jejich; ~ pro diversi účet nestálců; účet „různí věřitelé“; ~ saldo zaplacený účet; ~ sospeso účet zatímní; ~ suo účet jeho; ~ vecchio starý účet; à ~ zahlen spláceti, na účet a na srážku platiti; à ~ nehmen na účet a na úvěr vzítí; ~ schließen účet uzavřítí; ~ sal-dieren účet vyrovnati, zapřavití.

Conto-auszug výpis z účtů; účetní výpis; **-blatt** list účtu; **-buch** kniha účtů a účetní, kontovní kniha; **-buch über die directen Steuern und deren Zuschläge** kniha účtů o přímých daních a jejich přírážkách; **-buch über Waren-Zu- u. Ab-gang** kniha účtů o přibývání a ubývání zboží; **-buch der gemein-schaftlichen Waaren** kniha účtů společné siroťel

pokladny; **-corrent(e)** běžný účet, opis listu, účtu z hlavní knihy; **kontokorent**; **-corrente-abschluss** závěrka běžného účtu; **-corrente-ausgaben** průběžná vydání; **-corrent-buch** kniha běžných účtů, kniha kontokorentní; **-corrent-buch für den Selbstverkehr** kontokorentní kniha pro peněžný obrát; **-corrent-caffareist** pokladní hotovost n zůstatek v kontokorentním denníku; **-corrent-conto** běžný účet; **-corrent-einahmen** průběžný příjem; **-corrent-evidenzbuch** evidenční kniha běžných účtů n kontokorentní; **-corrent-forderung** kontokorentní pohledávka; **-corrent-gebahrung** kontokorentní n průběžný účín; **-corrent-geschäft** kontokorentní obchod; **-corrent-guthaben** kontokorentní n průběžná pohledávka; **-corrent-hauptbuch** hlavní kniha běžných účtů n kontokorentní; **-corrent(e)-journal** denník běžných účtů n kontokorentní; **e-corrent-mäßig** průběžný; **-correntmäßige** Berrechnung průběžné n kontokorentní zúčtování; **-corrent-verhältnis** poměr kontokorentní; **-corrent-verkehr** obchod kontokorentní, svazek kontokorentní; **-corrent-vertrag** kontokorentní smlouva; **-corrent-zinsen** úroky kontokorentní; **-führung** účtování, kontování; **-gegenbuch** kon-

trolní kniha účetní; **-inhaber** majitel účtu n konta; **-numero** číslo účtu n konta; **-register** záznam n rejstřík účtů, o účtech; účetní n kontovní rejstřík; **-schema** rozvrh kont; **-schluss** závěrka účtu n konta; **-tabelle** účetní tabulka n výkaz; **-tabelle für das Gebüren-äquivalent** účetní tabulka pro (poplatkový) ekvivalent; **-tabelle A. im Wegmangefälle** účetní tabulka A pro důchody ze silničního mýta; **-tabelle für Zollgeschäfts-gebüren** účetní tabulka pro celní poplatky.

contra proti.

Contra-bande viz **Contre-bande**; **-dampf** protipára; **-faction** padělání, falšování; **-signation**, **-signatur**, **-signierung** spolupodpis, kontrasignace; **e-signieren** spolupodepsati, kontrasignovati; **-votant** kontravotant, hlasující opačně.

Contract smlouva, kontrakt; **-bruch** porušení smlouvy; **e-brüchig** rušící n porušivší smlouvu; **e-mäßig** podle smlouvy; **-urkunde** listina o smlouvě; písemná smlouva; **-verhältnis** smluvní poměr; in e-m e stehen býti smlouvou vázán, býti v poměru smluvním.

Contracten - buch kniha smluv.

Contraction zmenšení objemu, smrštění, stahování, stažení, zkrácení, kontrakce.

contractlich smluvní, kontraktní.

Contracts- (viz též **Contract-)** **bedingnis** výminka smlouvy; **-preis** smluvní cena; **-verhältnis** poměr smluvní n ze smlouvy.

contradicieren odporovati.

Contradiction protimluv, odpor, kontradikece.

contradictorisch sporný, kontradiktorní; **-es Verfahren** sporné řízení.

Contrahent smluvník, smluvce, strana smlouvající se, kontrahent; **-e-s** Versicherungsvertrages (= Versicherungnehmer) pojistník.

contrahieren smluviti se, smlouvu ujednati, ve smlouvu vejíti; **e-e** Anleihe - učiniti půjčku; **Schulden** - dělati dluhy; **sich** - stahovati se; **-de** Personen osoby n strany činící smlouvu n smlouvající se n jednající.

Contrahierung smluvení se, uzavření n ujednání smlouvy; **-der Studien** zkrácení studií; **-s-pflicht** povinnost k uzavření smlouvy, povinnost uzavřít smlouvu.

contremandieren (= **Contreordre geben**) dáti opačný příkaz, odvolati příkaz, odíci eo.

Contramandierung des **Wechsels** odvolání směnky.

conträr protivný, opačný, nepříznivý, sporný.

Contrarietät přičnost, přičení se.

Contrarium opak; ne-shoda, protiva.

Contrast kontrast, odlišnost.

contrastieren odlišovati se, odrážeti se.

Contravenient přestupník.

contravenieren dopustiti se přestupku.

Contrevention přestupek.

Contre-billet, **-marke** zá-
teční lístek; **-fait** = **Contra-**
faction; **-mine** burz. protihra;
-mineur burz. spekulant na
klásání cen, kontrminér;
-ordre opačný rozkaz, odvo-
láni rozkazu.

Contreband-materiale za-
bavené n pašované n pod-
loudnické zboží; **-tabak**
pašovaný n podloudnický
tabák; **-vornerk** zápis n zá-
znam důchodkových pře-
stupků; **-ware** podloudnické,
zabavené zboží; **-waren-**
inventar seznam o zaba-
veném zboží, o podloud-
nickém zboží; **-waren-lie-**
itations-tabelle dražební ta-
bulka o podloudnickém
zboží; přehledné sestavení
podloudnického zboží pro
dražbu.

Contrebande zboží pod-
loudné n zapověděné, kon-
traband; podloudnictví, pa-
šeráctví; podlud, důchodko-
vý přestupek.

contrebandieren pašovati,
vésti podloudnický obchod.

contremandieren = **con-**
tramanbieren.

Contribuent poplatník, přispívající.

contributieren platiti daň pozemkovou; přispívat.

Contribution (pozemková) daň; příspěvek; kontribuce.

Contributions-fond fond kontribuční n kontribučen-ský; **-geldfond** kontribučen-ský peněžní fond; **-schüttboden** kontribuční sýpka; ~ u. **Steuergeldfond** kontribučen-ský a berní fond peněžní; **-vorschußcassa** záložna kontribučen-ska.

contributiv berničný, poplatkový.

Control- (u některých slov též **Controls-**) **-amt** kontrolní n do-, přehlížeč n dozorčí n dohlédací úřad; **-amtshandlung** vykonávání úředního dozoru n úřední přehlídka; kontrolu; kontrolní úřední řízení; **-amtszeichen** kontrolní úřední značka n znamení; **-apparat** zjišťovací n kontrolní přístroj; **-assistent** kontrolní asistent; **-beamte(r)** dohlížeč n dozorčí n kontrolní úředník, kontrolor; **-behelfe** přehlídkové n kontrolní pomůcky; **-behörde** dozorčí n kontrolní úřad; **-bestimmung** kontrolní ustanovení n předpis; **-bezirk** přehlížeč n dozorčí n kontrolní okres; **-bezirksleiter** správce kontrolního okresu; **-bezirks-leitung** kontrolní okresní správa; správa kontrolního okresu; **-buch**

kontrolní kniha; **-bureau** kontrolní kancelář; **-chef** kontrolní představený; **-commissien** kontrolní n přehlížeč komise; **-dienst** dozorčí n kontrolní služba; **-freiheit** osvobození od kontroly; **-gebiet** kontrolní obvod, obvod jsoucí pod dohledem; **-gebür** dozorné; poplatek kontrolní n dozorčí n za dohlídku; **-gewicht** zkušební n kontrolní váha; **-karte** kontrolní listek; **-Kübel-werf** kontrolní budiček; **-Kofen** náklady dozoru n kontroly n kontrolní; **-maschine** kontrolní stroj; **-masregel** kontrolní opatření n zařízení n prostředek; **-messapparat** (für Spiritus) měřicí přístroj kontrolní n zjišťovací, kontrolní stroj měrný, kontrolní měřidlo n počítadlo lihoměrné; **-normal** kontrolní normál; **-organ** zřízenec dozorčí n kontrolní, dozorce; **e-pflichtig** dohledu n dozoru, kontrole n přehlídce podrobený; **e-pflichtige Waren** kontrolní zboží, zboží podrobené kontrole, zboží podléhající dozoru; **-pflichtigkeit** podrobenost kontrole; povinnost kontrolní; **-recht** právo k dohlídce n dohledu n dozoru n dohlížeči, právo kontrolovati; **-register** kontrolní rejstřík; **-schein** kontrolní list; **-scheinregister** záznam n rejstřík kontrolních listů; **-schloß** kontrolní zámek; **-schlüssel** zjišťova-

čí n kontrolní klíč; **-sperre** závěrka zjišťovací n kontrolní; **-stempel** kontrolní kolek; **-stempel** dozorčí n kontrolní soustava; **-thürchen** kontrolní dvířka (měřicí přístroj lihovann); **-verfahren** dozorčí n přehlížeč n kontrolní řízení; dohlídka; **-verjammung** kontrolní shromáždění; **-vorschrift** předpis kontrolní n o dozoru; **-wesen** dozor, přehlížení, kontrola; **-ziffer** auf dem Chef kontrolní číslice na šekové poukázce.

Controle do-, přehlídka, dozor, dohled, přezkoumání, kontrola; kontrolní kniha.

controlieren přehlížeti co, dohlížeti k čemu; míti dozor nad čím; přepočítávati co; zapisovati do knihy kontrolní; **der Beamter** úředník dozorčí n dohlížeč n kontrolní.

Controlierung do-, přehlížení, dozor, dozírání, kontrolování.

Controleur, Controlor dohlížeč, dozorce, kontrolor. **controverse** sporný.

Controverse(e) hádka, spor, kontroverza; **-punkt** sporné místo, sporná věc.

Controversen - protocol protokol o sporu.

Contumacia nestání k soudu (na straně žalovaného), Ustání (na straně žalobcové), kontumace; ob contumaciam obšlepen pro nestání druhé strany vyhrátí spor, ustátí právo pro nestání žalovaného; in contumaciam ver-

urtheilen odsouditi pro nestání.

Contumacial - erkenntnis kontumacní náleží; **-folgen** následky kontumace; **-verfahren** řízení pro nestání n kontumacní.

contumacieren odsouditi pro nestání (k soudu), kontumacovati.

Contumacierung des Geflagten odsouzení žalovaného pro nestání (k soudu); **-stempel** kontumacní kolek.

Contumaz = Contumacia; očištění; staviště, stávka, kontumace; **-anstand** ústav očišťovací n kontumacní; **-beispruch** kontumacní výměr; **-cordon** kontumacní kordon; **-decret** kontumacní dekret; **-erkenntnis** náleží pro nestání n kontumacní; **-gebür** kontumacní poplatek; **-gesuch** žádost o kontumaci; **-haus** dům kontumacní; **-paß** stavištný(i) průvodní list; **-protocol** stavištný(i) protokol; **-taxe** stavištní taxa; **-übertretung** přestupek kontumacní n předpisu kontumacního; **-urtheil** rozsudek pro nestání n kontumacní; **-verfahren** řízení pro nestání n kontumacní; **-zeit** lhůta kontumacní.

conturbieren (z)másti, znepokojovati.

Contusion pohmoždění, obraženina.

Convalescen; nabytí platnosti.

Convallidation přeměna neplatného aktu v platný, konvalidace.

convallidert konvalidovaný, platnosti nabyvší, platným se stavší.

Conventien; vhodnost; úmluva; slušnost; **-brief** list slušnosti; **-heirat** konvenienční sňatek.

conventieren býti vhod, vyhovovati, hoditi se, konvenovati.

Convent shromáždění; klášter; konvent.

Convention úmluva, dohodnutí, ujednání, smlouva, konvence.

conventional, -ell ujednaný, s-, umluvený, konvenční; **-e** Controle smluvená dohlídka n kontrola; **-es** Zeichen konvenční n dohodné(á) n úředně smluvené(á) znaménko (značka).

Conventional-strafe konvenční n ujednaná n s-, umluvená n předem stanovená pokuta; **-zollsaß** smluvená celní sazba.

Conventions-geld konvenční peníze; **-klage** první žaloba; **-e-mäßig** dle úmluvy; **-münze** konvenční měna n mince; **-vertrag** vzájemná smlouva; **-währung** měna konvenční.

convergent sbíhavý, sběžný.

Convergen; sbíhavost, sběh, convergence.

convergieren sbíhati se, přibližovati se.

convergierend sbíhavý.

Conversation rozhovor, (roz)mluva, rozprávka; zába-va; konversace; **-s-buch** kniha rozmluv; **-s-lexicon** naučný n konversační slovník.

conversieren rozmlouvati, rozprávěti, hovořiti, baviti se, konversovati.

Conversion pře-, záměna, obrat; snížení kursu cenných papírů; snížení míry úrokové; konverse.

Conversion-s-capital bars. přeměnná n konversní jistina; přeměnný n konversní kapitál; **-geschäft** konversní jednání; **-nachricht** bars. zpráva o konverši.

Conversation = Conversion.

convertieren pře-, zaměnití, převéstí, obrátiti; snížení cenu státních papírů; snížení míru úrokovou; konvertovati.

Convertierung pře-, změna (snížení) úrokové míry; konverse; **-von Hypothekarforderungen** přeměna n konverse knihovních pohledávek.

Convertierungs - consens souhlas n consens ke konverši; **-effecten** konvertované n konversní cenné papíry; **-gesuch** žádost o konverši; **-verzeichnis** seznam přeměn; **-zweck** účel konverze n konversní.

Convertit navrácenec, obrácenec, konvertita; **-stem-pel** kolek na žádost v přičině změny víry.

convex vydutý, vypouklý; **-concav** vypuklodutý; **Convexspiegel** vypouklé zrcadlo.

Convertitát vypouklost, vydutost, konvexita.

Convict výchovna, konvikt; **-s-stiftung** konviktová nadace.

Convocation svolání; **-s-edict** svolavací list n vyhláška n edikt.

convocieren svol(á)ati.

Convolut zá-, svitek, balík, svazek, soubor, konvolut.

Convulsion trhání, svírání údů; křeč.

convulsiv, convulsivisch křečovitý, trhaný, škubavý.

Cooperation sou-, společinnost, společná činnost, společné působení; pomoc, příspěvní, kooperace.

cooperativ spolupůsobící, sou-, společinný.

Cooperativ-genossenschaft sdružení dělnické.

Cooperator spolupracovník, pomocník; kooperátor.

cooperieren spolupůsobiti, pomáhati.

cooptieren kooptovati; voliti, přibrati mimořádně.

Cooption volba, koopec.

Coordination souřadnost, koordinace.

coordinieren přiřadovati, přidružiti; coordiniert souřadný, souřadný.

Copal-harz pryskyřice kopalová.

Copia hojnost, bohatství, zásoba; opis (viz Copie); **-** v-dimata (vibinierte Abschrift) vidimovaný opis n přepis; **-** verborum hojnost slov.

Copialien opisy; plat za opisování.

Copie otisk, opis, přepis; překres, snímek; kopie.

Copien-protocoll sním. ový protokol.

Copier-apparate-erzeuger výrobce otiskovacích n snímacích přístrojů; **-blatt** list snímání n snímkový; **-buch** kniha přepisů n kopií n snímků;

-erfordernisse snímání potřeb, potřeby k snímání;

-maschine stroj snímání n snímadlo; **-masse** otiskovací n snímání hmota; hmota na otiskování;

-masse-erzeuger výrobce snímání hmoty n hmoty na otiskování;

-methode způsob otiskování n snímání;

-nadel snímání jehlice; **-netz** snímání sítky;

-papier papír snímkový n snímání; papír na otisky n kopie;

-presse lis k snímání n otiskování, snímadlo;

-scheibe snímání deska; **-stift** snímání tužka; tužka na otisky n kopie;

-telegraph snímání telegraf; **-tinte** snímání inkoust; inkoust na otisky n kopie.

copieren přepisovati, o-, překreslovati, otiskovati.

Copula carnalis tělesné obcování.

Copulation sňatek, oddávky, kopulace; **-s-schein** oddávací n kopulační list, list o sňatku.

copulativ slučovací, spojovací.

copulieren odd(áv)ati; spojovati; roubovati, štěpovati.

Coquillas-nuß kokvilasový ořech.

Coquille kadlub.

Coquillen -guß slévání kadlubové; litina kadlubová; -litek kadlubový.

coram před kým, u přítomnosti a; ~ me přede mnou, v mé přítomnosti; „viděl jsem“.

Coramifation s-, potvrzení, koramisace.

coramifieren (podpisem) po-, stvrditi, koramisovati.

Coramifierung po-, stvrzení, osvědčení, koramisace, koramisování.

Corbona pokladnice.

Corbeille místo pro agenty na burse.

Cordel šňůra.

Cordon šňůra, stužka; zátaň vojenský, vojenská obstávka; kordon, ochranný řetěz; ~ zjeňu ochranný řetěz zatáhnouti.

Corduan-leder-fabrik továrna na korduán(ovou kůži).

Corporal desátník.

Corporation spolek, sbor; korporace.

Corporations-genosse člen korporace; **-recht** korporací

právo; **-regel** korporacíní řád.

corporativ sborem, hromadně.

Corps sbor; **-commandant** sborový velitel.

Corpus delicti věc osvědčující n doličňá, (staroslov. líce), předmět trestného činu.

correal společný a nedilný, koreální.

Correal-obligation koreální obligace; **-schuldner** dlužník koreální n zavázaný rukou společnou a nerozdílnou.

Correalität společné ručení, ruka společná a nedilňá.

correct správný, přesný, bezvadný.

Correctheit správnost, přesnost, bezvadnost.

Correction náprava, na-, opravení, polepšení; káráni.

Correctionär káranec.

correctionell kárný.

Corrections-anstalt káznice, polepšovna; **-dammen** opravující palec; **-haus** káznice, polepšovna; **-mittel** kárný n nápravný n polepšovací prostředek; **-rad** opravné kolo.

Corrector opravce, opravovatel, korektor.

Correctur oprava, korektura; **-abzug** obtah oprav;

-bogen arch oprav n opravní; **-zeichen** opravní známka.

Correferent spoluzpravodaj, druhý zpravodaj.

Correlations souvztažnost, vzájemný vztah.

correlativ souvztažný.

Correptio(n) zkrácení.

Correpondent dopisovatel; obchodní přítel; korespondent.

Correpondenz dopisování; dopis; korespondence; mít **I-m** ~ sjeňen dopisovati si s kým; mít **I-m in** ~ tredit začít si dopisovati s kým; e-e ~ anknüpfen zapřístí dopisování n korespondenci s kým; in dauernder ~ mít **I-m** sjeňen neustále s někým si dopisovati, býti s kým v neustále korespondenci.

Correpondenz-bestimmungen dopisná n korespondenční ustanovení; **-blatt** listovní seznam, seznam odporučených dopisů; **-bureau** dopisovací n korespondenční kancelář; **-conducteur** průvodčí dopisů; **-coupé** oddělení pro průvodčího dopisů; **-form** forma n podoba dopisu n korespondence; in **-form** dopisem, ve formě dopisu n korespondence; **-gegenstand** předmět dopisování; **-geschäfft** korespondenční obchod; **-journal** kniha dopisů; **-karte** dopisnice, korespondenční listek; **-protocoll** korespondenční protokol, protokol o rozmluvách; **-verkehr** dopisování; **-weg** písemná forma, dopisování, korespondence; in **-wege** et. vereintbaret písemně,

dopisem, korespondenci ujednatí eo.

correspondieren dopisovati si, korespondovati s kým; mít et. ~ srovnávati se, shodovati se, souhlasiti s čím; odpovídati čemu.

correspondierend srovnalý; **-es** Dittglied dopisující člen.

Corridor chodba, koridór.

Corrigend káranec, polepšovavec.

Corrigenden (-da) opravy; tiskové chyby.

corrigieren opraviti, opravovati, korigovati.

Corroboration upevnění, utvrzení.

Corroborativ upevňující n utvrzující prostředek.

corrobrieren utvrditi, upevniti eo.

corumpieren zkaziti; porušiti, podplatiti; padělati.

corrupt zkažený, zvrácený.

corruptibel porušitelný, podplatný, podplatitelný.

Corruptibilität porušitelnost, podplatnost, podplatitelnost.

Corruption zkáza, porušení; podplacení; padělaní.

Corsetten-macher korseťář, hotovitel korseťů n šněrovaček.

Corvette rychlá loď, korveta.

Coterie kroužek, uzavřená společnost; spřezhenstvo, koterie.

cotieren označiti (písmeny n číslicemi), výměrami opatřiti, výměry vepsati; (= notieren) kotovati n znamenati (papíry na burse); stránkovati (knihu).

Cotierung o-, vyznačení.
Coton bavlna, kartoun;
-drucker tiskař kartounu.

coulant ochotný, úslužný; příjemný, povolný, plyný; unter den besten Bedingungen za podmínek co nejvíce výhodných.

Coulanz úslužnost, ochota, družné n přívětivé n vlídné jednání, povolnost.

Coulisse schůze neoprávněných bursovních dohazovačů n agentů.

Coulissier neoprávněný bursovní dohazovač n agent.

Coupe přepážka, oddělení (železničního vozu), kupé.

coupiereu řezati, krájeti; prostřihnouti, propíchnouti (lístek).

Coupon kupon, ná-, ústřížek, úzeček, ú-, nátržek; fällige s splatné kupony; ~ abtrennen ustříhnouti kupon, odtrhnouti nátržek.

Coupon-anweisung kuponová poukázka, poukázka na kupony; **-bogen** kuponový arch; **-schneider** stříhač n odstříhovač kuponů; **-stempelgebühr** kolkový poplatek z kuponů; **-termin** lhůta kuponová n útržková; **-vormerkbuch** kuponová záznamná kniha, kniha na záznam kuponů.

Coupons-gebarung kuponový účín.

courant běžný, běžící, platný; es Geld berné peníze, (o) běžná mince; der Preis obyečná, běžná cena; die Ware odbytne zboží.

Courant-geld berné peníze; **-valuta** berná mince n valuta.

Courier rychlý posel, kurýr; rychlík; **c-mäßig** zrychlený, kurýrový; **c-mäßige Beförderung** zrychlená n kurýrová doprava; **-verbindung** spojení rychlíkem; **-walzen** válece na drátové železo; **-walzenwerk** válcovna na drátové železo; **-zug** rychlovlak, rychlík.

Cours kurs, běžná cena; měna; oběh (peněz); Einteil des es klesání kursu; die unterliegenden Schwankungen kursy n ceny kolísají.

Cours-abschlag úbytek kursu; **-abschwächung** oslabení kursu; **-angabe** označení kursu; **-aufschwung** výšvih n poskok kursu; **-avance** viz Avance; **-bericht** bursovní zpráva; **-besserung** náprava n zlepšení kursu; **-bewegung** pohyb n kolísání kursu; **-bildung** tvoření se n vývoj kursu; **-blatt** bursovní n bursovní list, měnný lístek; **-deroute** oťřesení kursu; **-differenz** rozdíl kursů n bursovní v kursech; rozdíl měn; **-differenzkonto** účet z kursovních rozdílů; účet z rozdílů měn; **-ein-**

-buße kursovní ztráta; **-entwidelung, -evolution** vývoj kursu n bursovní; **-gewinn** kursovní zisk; zisk z kursu; **-hefte** bursovní sešity; **-karte** bursovní lístek; **-niveau** úroveň kursovní n měnná; **-notierung** záznam kursu; **-ordnung** bursovní řád; **-rückgang** klesání n klesnutí n úbytek kursu; **-schwankung** kolísání kursu; **-steigerung** zvyšování kursu; **-tabelle** bursovní tabulka; **-telegramm** (der Wiener Productionbörse etc.) kursovní telegram (vídeňské plodinové burzy at.); **-verlust** kursovní n měnná ztráta; **-wert** kursovní hodnota; **-zettel** měnný n bursovní lístek.

courstieren obšíati, býti v oběhu.

Courtage = Mäffergebühr dohodné.

Courtagen-rechnung účet na dohodné.

Courtier = Handelsmäffler dohodce, dohazovač.

Cousin strýčeneček, bratraneček, sestřeneček.

Cousine strýčenko, net, sestřenice.

Convert obal, obálka; přibor; sub -, unter - v obálce, bez přípisu.

Convert-decke pokrývka, přikrývka; **-erzeuger** výrobce obálek; **-fabrik** továrna na obálky; **-flügel** obálková chlopeň; **-maschine** stroj na obálky.

convertieren baliti, dávat (va)ti do obálky (-ek).

Convertierung balení, zabalování, dávání do obálek.
Cranologie lebosloví.

Cranium lebka.

Cravatte nákrčník.

Cravatten-fabrik továrna na nákrčníky.

Creatur stvůra, tvor, kultura.

Credere, del- Provisien, provise úvěrová, odměna za ručení.

Credit úvěr, kredit; gedeckter, ungedeckter ~ úvěr uhrazený, neuhrazený; sichergestellter ~ pojištěný úvěr; S-m e-n ~ eröffnen povoliti, poskytnouti, dáti komu úvěr; auf ~ nehmen vzíti na úvěr; ~ (Credit) dal (= Haben; opak Debet).

Credit-actien úvěrní akcie; **-anstalt** úvěrní ústav, úvěrna; **-affecuranz** pojištění úvěru; **-ausgaben** úvěrní vydání; **-bank** úvěrní banka; **-bedürfnis** potřeba úvěru; **-berechtigter** oprávněný k úvěru; úvěrní oprávněnc; **-berechtigung** oprávnění, oprávněnost, právo k úvěru; nárok na úvěr; **-bewilligung** povolení úvěru; **-brief** úvěrní list n úpis; **-buch** úvěrní n kreditní kniha; **-cassa** úvěrní pokladna; **-consortium** úvěrní družstvo; **-consum-verein** úvěrní potravní spolek; **-conto-buch** kniha úvěrních účtů; **-contobuch** für Zollgebühren kniha

úvěrních účtů pro celní poplatky; **-dauer** trvání a doba úvěru; **-effecten** úvěrní cenové papíry; **-einnahme** úvěrní příjem; **-einnahme-register** rejstřík úvěrních příjmů; **-eröffnung** povolení a poskytnutí úvěru; **-evidenz** evidence úvěrů a úvěrní; **-fähig** schopný úvěru; **-fähigkeit** schopnost úvěru, úvěrnost; **-forderung** úvěrní pohledávka, požadavek úvěru; **-genossenschaft** úvěrní společenstvo; **-geschäft** obchod úvěrní a na úvěr; **-gewährung** poskytnutí a povolení úvěru; **-höchstbetrag** nejvyšší suma úvěru; **-hypothek** úvěrní hypotéka; **-institut** ústav a závod úvěrní; **-journal** denník o úvěrech a úvěrní; **-los** úvěrní los; **-c-los** nemající úvěru, bez úvěru; **-magazinsverein** úvěrní skladní spolek; **-nehmer** vypůjčitel; **-operation** úvěrní operace; **-papier** úvěrní list a papír; **-papierfälschung** padělání úvěrních listů; **-papier-verpfändungs-urkunde** listina o zastavení úvěrních papírů, zástavní listina na úvěrní papír; **-periode** úvěrní období; **-register** úvěrní rejstřík; **-rest** úvěrní zbytek; **-seite** strana úvěru; **-system** úvěrní soustava; **-über-schreitung** překročení úvěru; **-übertragung** převod úvěru a úvěrní; **-verein** úvěrní spolek; **-verfall** ztráta ú-

věru; **-verhältnis** úvěrní poměr; **-verkauf** prodej na úvěr; **-verkehr** úvěrní styk a obchod; **-vermerk**, **-vermerkung** úvěrní záznam, záznam (o) úvěru; **- u. Verschussverein** úvěrní a záložní spolek; **-votum** peníze povolené vládě pro jiné případy; **-wesen** úvěrnictví, úvěr; **-würdig** hodný úvěru.

credittieren poskytnouti úvěr, dáti na úvěr; uvěřiti.

Credittierung dá(v)ání na úvěr, uvěření, posečkání, poskytnutí úvěru; **-der Consumabgabe** úvěr, posečkání spotřební dávky.

Creditiv, Creditive list(ina) pověřovací, list věřící; plná moc vyslanecká.

Creditor věřitel.

Creditoren-ausschuss výbor věřitelů.

creieren vy-, utvořiti; zříditi, zavést; zvoliti, dosaditi, jmenovati.

Creierung u-, vytvoření atd.

Crida úpadek, konkurs, krida; obch. prokupčení; **-an-gelegenheit** úpadeková záležitost; **-fall** úpadek; **-reparation** rozvrh v úpadku a konkursu; **-verhandlung** řízení úpadekové.

Cridar, Cridatar úpadek, kridatar, konkursant; obch. prokupčilec.

Crimen zločin; **- concus-sionis** (sur.) zločin falšování mince; **- laesae Majestatis** zločin urážky Veličenstva.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkyen, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivec bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jedině prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vskurku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřete **Ottův Slovník naučný** k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. **Ottův Slovník naučný** je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen **Ottův Slovník naučný**. Díla domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„**Ottův Slovník naučný**“ vychází v seš. o 40—48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 80 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Všeckeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též ~~na~~ na měsíční splátky.

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivce dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednatel bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jediné prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vskutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte Ottův Slovník naučný k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. Ottův Slovník naučný je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen Ottův Slovník naučný, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„Ottův Slovník naučný“ vychází v seš. o 40–48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Veškeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též **na měsíční splátky.**

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

criminal, crimineel hrdelní, trestní.

Criminal - angelegenheit hrdelní n trestní záležitost; **-fall** trestný čin; **-fond** fond kriminální n trestnický n vězeňský; **-gebäude** trestnice; **-gericht** trestní soud; **-gerichtlich** trestního soudu; **-gerichtsbarkeit** trestní soudnictví; **-gezechbuch** trestní záznamník; **-haus** trestnice; **-justiz** trestní soudnictví n justice; **-kosten** vězenské útraty; **-proces** trestní proces; trestní řízení; **-rath** rada trestního soudu; **-recht** trestní právo; **-richter** trestní soudce; **-richteraut** úřad trestního soudce; **-sache** trestní věc; **-senat** trestní sbor, senát; **-statistik** statistika trestní; **-untersuchung** trestní vyšetřování.

Criminalist znalec trestního práva; kriminalista.

Criminalität zločinnost, trestnost, kriminalita.

Croquis zběžný náčrtek, nástin.

Crudo-gold surové, hrubé zlato.

C. s. c. = cum sua causa s příslušenstvím.

Cubicier - apparat ^(cech.) krychloměr.

cubicieren určit krychlový obsah, krychlit.

Cubicierung krychlení.

cubif, cubifisch krychlový, kubický.

Cubif-inhalt krychlový obsah; **-inhalts-berechnung**

výpočet krychlového obsahu; **-maß** krychlová míra.

Cubus krychle, kostka.

Culminations-punct nejvyšší vrchol, vrcholový n kulminační bod, vrcholisté. **culminieren** vrcholiti, dostoupiti vrcholu; kulminovati.

Culpa vina.

Cultivator vzdělavatel.

cultivieren vzdělávati, pěstovati; šlechtiti; kultivovati.

Cultur vzdělá(vá)ní, pěstování, chov; vzdělanost, osvěta; úprava, upravování; způsob vzdělávání pozemků; kultura.

Cultur-anleitung návod k vzdělávání n pěstování; **-arbeit** vzdělávací práce; **-art** vzdělávací způsob; druh kultury; **-aufgabe** úkol vzdělání n kultury; **-aufwand** náklad na vzdělání; **-beschränkung** omezení kultury; **-boden** vzdělaná n vzdělávací půda; **-chemie** zemědělská chemie; **-fähig** vzdělatelný; **-gattung** vzdělávací způsob; druh kultury; **-geschichte** dějiny vzdělanosti; **-ingenieur** hospodářský n zemědělský inženýr; **-kampf** kulturní boj; **-kämpfer** bojovník za osvětu; **-land** vzdělaná půda; **-pflanze** kulturní rostlina; **-schädling** škůdce kultury; **-techniker** zemědělský technik; **-träger** šířitel osvěty; **-umwandlung** přeměna kultury;

-**volk** kulturní národ; -**werfzeug** vzdělávací nástroj; -**zeit** doba vzdělání.

Cultus vyznání náboženské; bohoslužba, kult(us).

Cultus-angelegenheit věc kultu n náboženská; -**anstalt** vyučovací n vzdělávací ústav; -**bedürfnis** potřeba kultu n k náboženským účelům; -**beitrag** příspěvek na kult; -**etat** budget ministra osvěty; -**gegenstand** předmět bohoslužby; -**gemeinde** obec náboženská; -**gesetz** zákon o kultu; -**minister** ministr osvěty n kultu; -**ministerium** ministerstvo osvěty; -**steuer** náboženská daň; -**steuerbeitrag** příspěvek k náboženské dani; -**verwaltung** správa kultu; -**vorschrift** předpis o kultu; -**wesen** záležitosti osvěty a bohoslužby; -**zweck** bohoslužebný účel.

Cum sua causa (c. s. c.) s příslušenstvím (s přísl.).

Cumulation hromadění, kupy, hromadný.

cumulativ hromadný, kumulativní; -**e Waisencaffe** hromadná pokladna sirotčí; -**es Waisenvermögen** sirotčí hromadné n společné jmění.

Cumulativ - bestellschein hromadný list objednačí, hromadná objednávká; -**note** nota n účet hromadný.

cumulieren hromaditi, sloučiti, kupiti, kumulovati.

Cumulierung = Cumulation.

Cur léčení, léčba; ošetřování nemocných; užívání léků; -**anstalt** léčebna, léčebný ústav; -**fond** léčebný fond; -**geld** léčebné, léčebné náklady; -**haus** léčebna; lázeňský dům; -**inspection** lázeňská inspekce; -**kosten** léčebné, náklady léčebné; -**liste** lázeňský seznam, seznam lázeňských hostů; -**methode** způsob n metoda léčení; -**musik** lázeňská hudba; -**ort** léčební n lázeňské místo, lázně; -**ortwesen** lázeňství; -**pfuscher** mastičkář, neoprávněný léčitel; -**pfuschelei** pokoutné, nedovolené léčení n hojení; -**schmid** kovář znalec n hojič koní; -**statut** lázeňský řád, lázeňské stanovy; -**taxe** lázeňský poplatek, lázeňská taxa; -**zeit** doba léčení.

Cura starost, péče o; správa; -**animarum** správa duchovní; -**bonorum** správa majetková.

curabel zhojitelný, vyléčitelný.

Curand opatrovanec.

Curanden-vermögen jmění opatrovanců n opatrovanecké.

Curat správce fary; -**beneficiat** kurátní obrodník n beneficiát, kněz farní; -**beneficium** kurátní obročí n beneficium, fara; -**geistliche(r)** farář; -**pfriunde** fara.

Curatel opatrovnictví, opatrovanství, kuratela; unter -**nehmen** býti v opatrovanství;

die ~ **jähren** zastávati opatrovnictví.

Curatels - angelegenheit věc n záležitost opatrovnická; -**angelobung** opatrovnický slib; -**aufhebung, -behebung** zrušení opatrovnictví; -**behorde** úřad n soud opatrovanský; -**behördlich** genehmigt schváleno soudem opatrovanským; -**decret** opatrovnický dekret; -**geld** peníze opatrovanců(e); -**gerichtlich** soudu opatrovanského; -**kosten** útraty opatrovnictví; -**rechnung** opatrovnický účet; -**tabelle** opatrovanská tabulka, seznam n výkaz opatrovanců; -**verhängung** dáni v opatrovnictví, v opatrování.

Curator opatrovník; -**ad actum** opatrovník pro určitý („tento“) případ; -**bonorum** správce jmění; 3. wird zum -**ad actum** bestellť někdo ustanovuje se opatrovníkem pro tento případ.

Curators-bestellung ustanovení opatrovníka.

Curatus, Curat správce fary, farář.

curial úřední, kuriální; -**stil** úřední n kancelářský n kuriální sloh.

Curialien úřední formálnosti, kurialie.

Curial-stimme kuriátní n společný hlas.

Curie sbor; třída lidu; rada; radnice; kurie.

curien-weise po kuriích.

curieren léčiti, hojiti, ošetřovati; vyléčiti, uzdraviti.

Curiositäten-cabinet kabinet zvláštností; -**inhaber** majitel zvláštností.

Curiosum zvláštnost, podivnost.

cur. noe. (zkratek = curatorio nomine) jakožto opatrovník.

Currende oběžný list, oběžník, kurenda.

Currens kus běžný.

current běžný; **e** Bahtu průběžná trať.

Current-geld běžné n berné peníze; -**hauptbuch** zápisník hlavní knihy; -**maß** běžná míra; -**schrift** běžné n kurentní pismo; -**waren-händler** obchodník běžným zbožím.

Curriculum vitae vypsání n vyličení n příběhy života.

Curse = Cours; směr, cesta, jízda; běh (učebný n vyučovací) n kurs; **Abschüttungs-** cvičný n přípravný kurs; odborná škola pro nováčky.

Curse-änderung změna jízdního řádu; -**buch** jízdní řád; -**bureau** kancelář pro stanovení (poštovních) jízdy; -**farte** mapa jízdy; -**regulierung** upravování n řízení (poštovních) jízdy; -**tabelle** tabulka (poštovních) jízdy; -**vorschrift** nařízení n předpis o jízdech; -**wesen** jízdní záležitosti.

curfieren obíhati.

curřiv měnný, oběžný; **C-schrift** ležaté písmo, kursiva.

Cursus kurs, běh (školní).

Custos strážce, dozorce, kustos.

Cyanofoe, **Cyanořis** zsilalost.

cyklisř okružný, cyklický.

Cylinder - **durchmesser** vnitřní průměr válece; **-mař** (für Stehlen, Stalf etc.) = vál-

cová míra (na uhlí, vápno at.); **-mühle** válcový mlýn; **-scheibe** kotouč n píst válcový; **-uhr** cylindrovky.

cylindern, **cylindrieren** válcovati.

cylindrisř válcovitý, válcový, cylindrický.

Cynofur měřítko; **c-mäřig** pravidelný.

Cysticercus tasemnice.

D.

Dach-abhang svah, sklon, spád střechy; **-arbeit** hor. dobývání výstupkové, výstupkování; **-aufbau** přístřešek; zvýšení střechové; **-boden** půda, podstřeší, podkroví; **-sypka**; **-boden-wohnung** podkrovní byt; **-bogen** krovek; **-bruch** lomenice; **-construction** krov; **-decke** kryt(ina) střešní; **-decker** pokrývač; **-deckerarbeit**, **-deckereri** pokrývačství, práce pokrývačská; **-erker** vikýř, okno n dvířka ve střeše; **-fenster** vikýř; světlík, okno ve střeše; **-falz-ziegel** taška s drážkou, háková cihla, taška; **-firř** vrch, slémě, hřeben střechy; **-firře** kalenice, lomenice; **-geschoř** patro podkrovní, podstřeší, podkroví; **-gesims** římsa pod střechou, hlavní odkapní římsa; **-gestein** hor. krovní hornina n kamení,

krovina; **-giebel** kalenice, hřeben, lomenice, lomený štít; **-kammer** podkrovní komora; **-laufbrett** stezka nástřešní; **-laufbrett-firře** podpěra stezky nástřešní; **-leiter** pokrývačský žebřík; **-leitung** říd. telefonové střešní vedení pro telefonní účely; **-pappe** lepenka krycí n na střechy; kamenitá lepenka, kamenice; **-pappen-decker** pokrývač střechy lepenkou; **-pappenfabrik** továrna krycí lepenky; **-raum** podstřeší, půda; **-rinne** ná-krovní n střešní n odkapní žlab n koryto; **-schiefer** krycí břidlice; **-schindelmacher** šindelář; **-stein** taška; **-stein-pappe** lepenka kamenitá, kamenice; **-stodwerk** podkroví, podstřeší; **-tube** podkrovní světnice, jizba; **-stuhl** trámovi, vazba, stolice; **die Mauer unter dem -stuhl** pod-

krovná zeď, podkrovnice; **-theerer** dehtař střech; **-traufe** okap; střešní n odkapní žlab; **-traufenrecht** právo okapu; **-vorřhufř** přístřešek, příkroví; **-wohnung** podkrovní byt; **-ziegel** taška, kryvka; **-ziegel-brenner** cihlář; **-ziegelei** cihelna na tašky; **-ziegelofen** pec na tašky.

dachen opatřiti n pokryti střechou.

dafern jestliže, pokud, ač-li, pakli; **-nicht** jestliže ne, ačli ne.

dafür-haften býti práv z čeho; státi zař, odpovídati z čeho; **D-haftung** ručení, odpovídání zař; záruka, závaznost; **bei eigener D-haftung** na svou (z)odpovědnost, pod svým odpovídáním z čeho; **-halten** míti za to, domnívati se, domýšleti se; **es dem D-halten überlassen** ponechatí na vůli komu.

dagegen adv. proti tomu; **ich bin nicht ~** nejsem od toho, aby...; **nenamitãm n** nemám nic proti tomu, že...

Daguerrotyp světelný obraz, dagerotyp.

Daguerrotypie dagerotypie.

daher-bringen přiněsti, přinášeti (sem); **-fahren** přijeti; **-gehen** přijíti; **-kommen** přicházeti, přijíti (sem).

dahin tam, na ono místo; **-arbeiten** pracovati k tomu; **řich** **-äußern** tak, v ten smysl, v ten rozum se vysloviti,

vyjádřiti; **-gehen** odcházeti, odejiti; **die Frage geht dahin**, **dařs jde o to, aby...**; **~ sein** do-, skonati, zmizeti, nebyti; **-stellen** odstavit; **et. bleibt dahingestellt** něco jest nerozhodnuto; **řich** **-berechnen** usněti se v ten smysl, aby; **-wirken** působiti k tomu, aby...; **usilovati o to, aby...**

dahinter za tím, v tom; **-kommen** odhaliti, odkryti, vyzkoumati co.

Damar-harz pryskyřice damarová.

Damař-fabrik továrna na damařek; **-leinweber**, **-weber** damařkář; **-weberei** výroba látek damařkových, damařkářství; **-wirter** = **-weber**.

Damen-confections-geschäft dámský konfekční obchod; **-coupé** dámské kupé n oddělení; **-frifler-unterricht** vyučování v účesu dámském; **-kleider-confection** konfekce dámských řatů; **-schneidereri** dámské krejčovství; **-řiff** (adeliges) úřtav šlechticn.

Damm hráz; **-balken** hradidlo, podlaha; **-bruch** protržení, stržení, průřř, průrva, strž hráže; **-cultur** vzdělávání hrází; **-erde** hor. země na plastu n na kameném lomu; **-geld** pobřežné; **-meister** (po)hrázř, dozorce hráže; **-ordnung** řád hrázřový, hrázřní; **-riřř** natřžení n trřlina hráže, natřhnutá hrázř; **-ruffung** sesutí nářpu n hráže; **-řchüttung** na-

spání hráze; **-seher** rybníkář; **-stoch** mezník; **-straße** hrázní silnice; **-theiler** vykazovač hrázových podílů; **-vermessung** vyměřování hráze; **-wärter** = **-meister**; **-wehr** hrázový jez. **dämmen** dělati n stavěti hráz; zadržovatí, potlačovatí co, klásti meze, hráze čma; tlumiti, dusiti, tišiti co; dlužiti.

Dämmter dělník na hrázi; rybníkář; dluždič.

Dämmung dělání hráze; zadržování, potlačování, utlumování, tišení.

Damnatio zavržení, odsouzení.

damnatorisch odsuzující.

Damnificat poškozující.

Damnificat poškozený.

Damnificatio poškození.

damnificieren škodu působiti; ublížiti, uškoditi komu.

Dammum škoda; ~ emergens skutečná (povstálá) škoda (naproti tomu *lucrum cessans* ušlý zisk).

Dampf pára; dýchavičnost, dušnost (koní a soumarů); [správná váda; doba ručení 15 dnů]; **-abgabe** výdeje páry; **-abgabefoßen** útraty spojené s výdejem páry; **-apparat** parní přístroj; stroj k vypařování; **-bäckerei** parní pekárna; **-behälter** parojem; **-betrieb** hnaní n pohyb parou; **-bohrmaschine** hor. parní vrtadlo n vrtací stroj; **-bohrung** vrtání parní n parním strojem; **-boot** parník, parolod; **-darre**

hvozd na sušení parou; **-druck** tlak páry, parotlak; **-druckmesser** manometr, paroměr; **-druckregulator** řídič parotlaku; **-druckwerk** hor. parní tlakostroj n pum-povod; **-druckerei** parní tiskárna; **-einlässe** mit *Mittelschleusen* parní přívody se zvrtnými zámyčkami; **-einlassventil** zámyčka vpusťcí n vpustná; **-einströmungsrohr** trouba, roura parovpustná n pro vpusťení páry; **-exhauster** parní exhauster; **-explosion** výbuch páry; **-färberei** tisk s parním barvením; **-fajr** ma. dřevěný pařák; **-gerieb** parní stroj; **-göpel** parní vrat (idlo); **-hahn** parní kohoutek, pojišťovací zámyčka; **-halte-dauer** čas udržování parního tlaku; **-halte-gebür**, **-halte-foßen** útraty spojené s udržováním parního tlaku; **-halte-stunden** hodiny strávené udržováním parního tlaku; **-haltung** udržování parního tlaku; **-haltungskosten** = **-haltefoßen**; **-heiz-einrichtung** zařízení parního topení; **-heiz-fup-peln** parovodné hadice; **-heizung** parní topení, topení parou; **-injector** parní injektor; **-kammer** parní komora, parna; **-kessel** parní kotel; **-kessel-armaturen-erzeugung** výroba nástrojů parních kotlů; **-kessel-betrieb** obstarávání n řízení parního kotle; práce (s) parním kot-

lem; **-kessel-betriebszeugnis** vysvědčení o způsobilosti k obstarávání n řízení parních kotlů; vysvědčení pro práce (s) parním kotlem; **-kessel-explosion** výbuch parního kotle; **-kessel-probe**, **-kessel-prüfung** zkouška parního kotle, zkoušení parních kotlů; **-kessel-prüfungs-commissionär** komisař pro zkoušení parních kotlů; **-kessel-prüfungstaxe** poplatek n taxa za zkoušení parních kotlů; **-kessel-revision** přehledka n revize parních kotlů; **-kessel-revisions-taxe** poplatek n taxa za přehledku parních kotlů; **-kessel-unterfuchungs-gesellschaft** společnost pro zkoušení parních kotlů; **-kolben** parní píston; **-kraft** parní síla; mit *-kraft* betreiben hnáti parou (tj. na parní pohon); **-kraft-vermieter** pronájemce parní síly; **-kurbel** klika parního stroje; **-leitung** parní vedení, parovod, parní potrubí; **-leitungs-rohr** roura par(ovod)-ní, parní potrubí; **-loch** sopouch; **-maschine** parní stroj, parostroj; **-maschinen-raum** strojovna; **-maschinist** parostrojník; **-mühle** parní mlýn; **-pochwerk** hor. parní pestovna; **-pumpen-anlage** zařízení parní pumpy; **-pumpen-kessel** kotel parní pumpy; **-pumpwerk** parní pumpovadlo n tlakostroj ná-sosný; **-ramme** parní beran; **-rauchfang** zachycovač pá-

ry; **-raum** parní prostor; **-regulator** parní regulator, řídič; **-rohr-verbinding** parovod rourový; **-säge**, **-säge-werk** parní pila; **-sammel-rohr** roura parosběrná; **-schiff-fahrt** paroplavba; **-schiff-fahrts-betrieb** provozování parní plavby, paroplavba; **-schiff-fahrts-gesellschaft** paroplavební společnost; **-schiff-fahrts-station** paroplavební stanice; **-schiff-fahrts-unternehmung** podnik n podnikatelstvo paroplavební; **-schiff-fahrts-verbinding** paroplavební spojení; **-schiff-fahrts-verkehr** doprava parolodní; **-schiff-maschine** parolodní stroj; **-schiff-maschinist** strojník parolodní; **-schiff-station** stanice lodní, parolodi, pro parolodi; **-schiffs-landungsplatz** přístaviště pro parolodi; **-schleppschiff-fahrt** vlečná paroplavba; **-spannung** napětí n tlak páry; **-stube** parna; **-stuhl** mechanický stav; **-tramway** parní tramway n dopravník; **-troden-apparat** přístroj k vysoušení parou, parní sušárna; **-ii. Segelschiff** parolod s plachtami; **-ventil** parní zámyčka n záklopka n ventil; **-ventil-hebel** páka parní zámyčky; **-vertheilung** rozvádění, rozvod n rozdělení páry; **-vertheilungs-raum** prostor, komora, komůrka pro parní potrubí parního rozvodu,

trouba k rozvádění páry; **-volumen** objem páry; **-wagen** parní vůz, parovůz; **-wagen-bauer** stavitel parovozů; **-wagenschieber** posunovač parní; **-weg** parní průchod a kanál; **-werk** parostroji; **-zucker** cukr rafinovaný parou; **-zulassventil** parní záklópka připouštěcí; **-zulcitungs-rohr** parní trouba přiváděcí.

Dampf-el-bäcker pekař pochoutek.

dampfen vypařovati se; kouřiti, čaditi.

dämpfen dusiti, tlumiti, potlačovati, oslabovati; **ge-dämpfetes Spiel** bei e-r Wage dušený n přidušený krok, pohyb, kyv váhy.

Dampfer parník.

Dämpfer parák; dusidlo, dusič, dusítko; tlumidlo; tlumič; **Senze** parák **Henze** dv.

dämpfig dýchavičný, dušný.

Dämpfigkeit dýchavičnost. **Dämpfung** paření; dusidlo, dušení.

Dank-adresse adresa díků, poděkovací; **-rede** řeč děkovačí n na poděkovanou; **-sagung** poděkování; **-sagungsschrift** poděkovací psaní, písemné poděkování.

danken děkovati, díky činiti n vzdávati; spláceti, opláceti komu eo; **S-m et. zu haben** míti děkovati komu zač, díky povinen býti komu zač.

dankfagen děkovati.

Darangabe závdavek; posudně.

Daraufbietung podání. **darauf-folgen** následovati po čem, přijíti po čem; **-d** následující.

Daraufgabe závdavek. **darbieten** podati, poskytnouti; propůjčiti, udělití komu eo; **sich** n naskytovati se.

Darbietung e-r **Sicherheit** podání, poskytnutí jistoty.

darbringen nabídnouti, darovati, věnovati, obětovati komu eo.

Darbringer nabízeč. **darein** do toho, tam; **sich** n geben, **suchen**, **suchen**, **suchen** vpraviti se do čeho, spráteliti se s čim; pochopiti eo; **n** willigen **svoliti** k čemu, souhlasiti s čim.

dargeben vy-, podati, poskytnouti, propůjčiti.

Darlege nor. sbírka. **darlegen** dovoditi, dokázati, vylicíti, dolíčiti čeho; projeviti, pronášeti eo; **die Gründe des gefesteten Begehrens** n vyložiti důvody žádosti.

Darlegung projev, výklad, vyložení, dokázání, důkaz, vylicíení, dovození.

Darlehen zápůjčka; **-gegen Verbodmung** zápůjčka na loď; **-in klingender Münze** zápůjčka v hotovosti; **-in Schuldbüchern** zápůjčka v dlužních úpisech; **ein** n **aufnehmen** půjčku učiniti; **ein** n **geben** n **machen** zapůjčiti komu (peníze); **-der cumulativer Wechsel** sirotčí zápůjčka.

Darlehens-abschluss sjednání zápůjčky; **-auflündigung** výpověď zápůjčky; **-betrag** suma, částka zápůjčená n zápůjčková; **-casse** pokladna zápůjčková; **-casse-schein** listek pokladny zápůjčkové; **-cassen-verein** spolek pro zápůjčky; **-forderung** pohledávka ze zápůjčky n zápůjčková, zápůjčka; **-geschäft** obchod (jednání) zápůjčkové(s), smlouva o zápůjčku; **-zapůjčení**, **-vypůjčení**; **-gesuch** žádost o zápůjčku; **-interessen** úroky zápůjčkové n ze zápůjčky; **-klage** žaloba ze zápůjčky; **-lehmer** vydlužitel, vypůjčovatel; **-prolongation** prodloužení n prolongace zápůjčky; **-tilgung** splacení n umořování zápůjčky; **-verbindlichkeit** závazek ze zápůjčky; **-vertrag** smlouva o zápůjčku, zápůjčková; **-werber** žadatel zápůjčky, vypůjčovatel; **-zeit** doba zápůjčková; **-zinsen** úroky ze zápůjčky n zápůjčkové.

darleihen zapůjčiti komu eo. **Darleih**er zapůjčitel. **Darleiherung** zápůjčka.

Darm střevo; **-händler** obchodník střevy; **-imprägnierer** impregnovač střev; **-reiniger** čistitel střev; **-saiten-erzeuger** výrobce střevových strun; **-saiten-fabrik** továrna střevových strun; **-saiten-manufactur** manufaktura strun střevových; **-schleiferei** propírání

střev; **-seile** střevový provaz, lano střevové; **-wäpfer** propirač střev; **-wäpfererei** propírání, praní střev; **-zubereitung** příprava střev; **-zurichter** upravovatel střev. **Darnachachtung** zachování se ale čeho; dbání čeho; **zur** n **aby** se tím řídil, **aby** se dle toho zachoval, **aby** toho dbal.

Darr-boden půda na sušení, hvozd; **-haus** sušárna; **pliv.** hvozd, sladovna; **-kammer** sušárna; **-malz** hvozdený n sušený slad; **-ofen** sušárna; pec hvozdová; **-borrichtung** sušidlo.

Darre hvozd, sušárna; sušení.

darren sušiti, hvozdit; **nor.** škvariti (mědné výsočky).

Darren sušení, hvozďení (sladu).

darstellen představití, ukázati koho n eo; označiti, zpodobovati, znázornovati, objasniti, vykládati, okázati, (vy)licíti, vpodobniti, popísovati, vyobraziti, vytknouti eo; představovati, hráti eo; **sich** n **jeviti** se; **sich** als **zulässig** und **gerechtfertigt** n **jeviti** se, osvědčiti se přípustným a oprávněným; **die Urkunde stellt sich nach form und Inhalt** als **effentliche Urkunde** dar listina **jeví** se, ukazuje se dle formy (zevnějšku) a obsahu listinou veřejnou.

Darsteller představovatel, popisovač, vylicovatel, vykladač, přednášeč, výtvarník.

Darstellung vyličení, popis, podání, popis, vyobrazení; vyjevení; vytváření; představení, hraní čeho, sehrání čeho; ukázání, ukázka; důkaz čeho; ~ e-s Betrages auf der Gegenweisung poukání sumy na šekové poukázce; ~ der Sachlage vyličení věci; ~ der Thatfachen vyličení skutečnosti; bildliche ~ vyobrazení; schriftliche ~ vypsání, popis; tabellarische ~ zobrazování přehledně n tabulkové n na tabulce.

Darstellungs-art způsob podání, vyličení, představení atd.; **Kategorie** div. druh představení (divadelních); **Mittel** prostředek představování, znázorňovací, popisovací; **weise** způsob (vyličení, popisu atd.

darthun do-, vy-, prokázati, vy-, doložiti, vykládati, vyložiti, odůvodniti, provésti; durch Zeugen ~ dokázati svědky; ein Interesse an et. ~ prokázati zájem na čem.

darweisen předložiti, prokázati.

Dasein jsoucnost, bytnost, bytí, existence, přítomnost. **dasselbst** tu(to) n zde n tam.

Data, Daten údaje, skutečnosti, události; data.

datieren datovati, datem n dnem označiti; sich ~ pocházeti se, pocházeti od...; datiert daný, psaný.

Datierung datování, vrocení; die ~ und die Fertigung haben auf der nächsten nicht aus-

gejislten Linie zu erfolgen vroceno (datováno) a podepsáno buď na nejbližší nevyplněné čáře (linii); **-s-plate** slooppec vrocení n datování.

Datio in solutum (Sinn-gabe an Zahlungsstatt) jiné plnění místo dlužného (plnění něčeho jiného, než k čemu byl dlužník zavázán).

Dato (dato); drei Monate a ~ za tři měsíce ode dneška, od datování, od vrocení; bis ~ až do dneška; de ~ ze dne n datováno dne...; nach ~, vom ~, auf ~ po dnešku, po datování, vydání; **-clausel** doložka „po vydání“ n „ode dneška“; **-wechsel** směnka a dato, směnka „po vydání“ (směnka, jejíž den splatnosti stanoven jest určitý čas po dni vydání).

Datum údaj; udání času (a místa), datum, vrocení; zurückgehetes ~ zpětné, dřívější, starší datum; **-stempel** denní razítko; **-s-certificierung** stvrzení data.

Daube duha, dužina, doužka, deska (u sudu).

Dauben -holz - auferziger duhař; **-maß** míra z dužin n dužinová; **-säge** pila na dužiny; **-schläger** duhař.

Dauer trvání, doba; ~ der fortlaufenden Genüsse trvání běžných požitků; des Autorrecht's trvání n délka autorského práva; auf, für die ~ von drei Jahren na tři léta; für die ~ trvale, na stálo; von ~ sein býti trvalý, míti trvání; von kurzer ~ sein nemíti

dlouhého trvání; während der ~ des Durchtriebes po čas průhonu n honu kudy (vsí, městem a p.); **-zeit** trvání, čas, doba.

Dauerhaftigkeit trvanlivost, pevnost, stálost.

dauern trvati; **-d** trvalý, stálý; bis zum 31. Dec. 1868 **-d** erklárt sein prohlášen býti platným do 31. prosince 1868.

Daumen-wellen-verschluss hřídelní závora s palci.

dauiderhandeln protiviti se čemu, nedbati čeho, jednati proti čemu; bit **D-den** protivici se tomu, kdo by se tomu protivili, kdo by proti tomu jednali.

dauiderhandlung protivení se, odpor.

dazugehörig k tomu patříci n náležející.

dazukommen, **dazukunft** přibytí, připojení se.

dazumal = **damals** tehdy, toho času, tenkrát.

dazwischen-befindlich mezi tím jsoucí, mezitímý; **D-kunft**, **D-treten** za-, vkročení, vložení se, intervence, prostřednictví; naskytnutí se; wegen **D-kunft** e-s fremden Hindernisses pro překážku odjinud v to příslou.

Debatte rozprava, rokování, debata.

debattieren rokovati.

Debentur celní poukázka na zboží první jakosti, debentura.

Debet povinnost, dluh, má dáti; debet; **-posten** položka dluhová, „má dáti“; **-seite**

strana dluhů n dluhová (v účetní knize).

Debit odbyt; **-station** stace odbytu.

Debita = **Debet**.

debite závazně, dlužně. **debitieren** odbyvati. pro dávati; (S. mit et. ~) připsati komu co k dluhu n na účet.

Debitor dlužník.

Decade desítka, dekada.

decadisches System soustava desítková, desetinná, dekadická.

Decan děkan.

Decanat děkanství, děkanát; **-amt** děkanský úřad.

decartieren označiti předměty zapsané.

Decateur, Decatierer dekatovač.

Decatur propařování; dekátování.

Decemberverfassung prosincovka.

Decentralisation decentralisace; **-s-system** soustava decentralisační.

decentralisieren decentralisovati.

Decanei děkanství.

Decant děkan.

Decantanten-amt děkanství, úřad děkanský, hodnost děkanská.

Decharge-ertheilung sporádání účtů.

dechargieren skládati; zbaviti, sprostiti.

Dechet úbytek na váze, odpadek.

decidieren rozhodnouti; **-d** rozhodný.

Decimal-bruch desetinný zlomek; **brückenwage** desetinná váha můstková; **-maß** míra desetinná; **-system** soustava desetinná; **-(tisch)wage** desetinná váha, decimálka; **-wagen-erzeuger** výrobce desetinných vah.

Decision rozhodnutí.

decisiv rozhodný; **Decisione** (votum decisivum) hlas rozhodný, rozhodující.

Deck paluba; **-garn** krycí síť; **-gebür**, **-geld** přípustné, poplatek přípustný; **-hengst** hřebec, pušák; **-material** krytívo; **-netz** krycí síť; **-register** rejstřík, seznam přípustný; **-saison** doba přípouštění; **-stoff** pokrývková látka; **-zeit** čas přípustný; **-zettel** přípustný lístek, lístek, list o přípouštění.

Decke při-, pokrývka; strop; obal.

Deckelstein zákloní kámen, příklop.

decken krytí, pokrývati; chrániti; die Schuld **~** dluhy uhrazovati, dluhy ujistiti, založiti; S. **~** dáti záruku, jistotu komu; et. **~** zjistiti, zajistiti, ujistiti eo; opatřiti eo **~**; die Ware ist durch e-n Begleiterschein gedeckt zboží jest opatřeno průvodním listem; ich ver et. **~** krytí se **~**; gedeckte Stute kobyly, klisna přípouštěná.

Decken e-r Stute skákání na kobyly, přípouštění ke kobyly.

Decken -belastungs-**probe** zkouška obtěžkání stropu; **-construction** konstrukce, sestavba stropní; **-fabrik** továrna na pokrývky; **-feld** pole ve stropě; **-flechter** rohožkář; **-fond** zjišťovací n úhradní fond; **-getäfel** postropnice; **-händler** obchodník pokrývkami; **-hölzer** stropovnice; **-macher** výrobce n vyrábítel pokrývek; **-oberlicht** světlík ve stropu; **-riß** rys nadhlavní; **-schalung** pažení n podbití stropu; **-urkunde** listina zjišťovací.

Deckung úhrada; jistota; opatření; ochrana; celní pokázka, lístek; rüchstandige **~** nevyrovnaná povinnost, nedoplatek; die **~** e-r Anslage nachgewiesen prokázati, že výdaj jest uhrazen **~**; schriftliche **~** zjištění písemné.

Deckungs-capital jistina n kapitál úhradní; úhrada jistinná; **-geschäft** jednání úhradní n zjišťující; **-mittel** úhradní prostředek; **-urkunde** zjišťovací listina.

Declarant osvědčovatel; oznamovatel, prohláující, opovídač; deklarant.

Declaration deklarace; opověď; oznámení, ohlášení; projev.

Declaratorium deklarace, deklaratorium.

deklarieren oznámiti; opověděti, ohlásiti; prohlásiti.

Decorateur vyzdobovač, výzdobník; dekorovač.

Decoration ozdoba, okrasa; ozdobení.

Decorations-artikel-bermieter pronájemce dekorativního zboží; **-artikel-berjähleiser** prodáváč dekorativního zboží; **-gegenständeleihanstalt** půjčovna dekorativních předmětů; **-maler** dekorační malíř.

Decorum slušnost; vážnost; vzhled vážný, slušný.

Decourt, **Decort** srážka v účtu.

Decret list ustanovovací, dekret; nařízení, rozhodnutí.

decretieren naříditi, ustanoviti.

decretlich dekretem.

Decubitus proleženina.

decuriv po zadu dospívající, po zadu splatný; dekursivní; e Rate splátka dekursivní.

Dedication věnování, připsání; vysvěcení (kostela).

dedicieren věnovati, připsati; posvětití.

deducieren odvozovati, vyvozovati něco z něčeho.

Deduction vývod, vy-dovozování.

deductiv deduktivní, dedukční, vývodní.

de facto skutečně, dle n ve skutečnosti.

defect neúplný, nedostatečný, vadný, chybný.

Defect chyba, neduh, nedostatek, vada, nedokonalost; ztráta, schodek.

Defectiv-firchen nekato-lické kostely.

Defension obrana.

Defensiv obranný; **D-mittel** ochranný prostředek; **D-stellung** ochranné postavení.

Defensive obrana.

Defensor obhájce, zastánce; ochránce.

Deferent nabízeč přísahy; ražebné znamení.

deferieren vznášeti eo na koho; e-ii **~** ukládati přísahu komu.

Deficient deficient (důchovní) daný pro chorobu do výslužby).

Deficienten-bezug, **-gehalt** požitek, plat, příjem deficientní; **-pension** deficientní výslužné; **-stand** deficientní stav; S. in den **-stand** liberálně pojmouti, přijmouti koho mezi deficienty; S. in den **-stand** jezen zařaditi koho mezi deficienty.

Deficit schodek, nedostatek; e am Gewicht úbytek váhy.

definierbar určitelný, vymezitelný, stanovitelný.

Definition výměr, určení n stanovení pojmu; definice.

definitiv konečný, definitivní; e angestellt trvale, definitivně ustanovený; e Entschcheidung konečné rozhodnutí.

Defloration zbavení panenství, zmrhání.

deflorieren o panenství připraviti, zmrhati.

Deformation znetvoření; zohyzdění.

Deformität znetvořenost, ohyzdnost.

Defraudant podvodník, zpronevěřilec, podloudník.

Defraudation zpronevěření, zpronevěra.

defraudieren zpronevěřiti co; defraudovati, pašovati.

Degen kord, meč.

Degeneration zvrhlost, zrůdnost, degenerace.

Degradation snížení, přeložení (z vyšší) do nižší hodnosti úřední, degradace.

degradieren degradovati, snížití komu hodnost, vřaditi, přeložití koho z vyšší do nižší hodnosti úřední.

Degradierung = Degradation.

dehnbar tažný, táhlý, roztažitelný; **-er Begriff** roztažitelný pojem.

dehnen vy-, roz-, natahovati; **fid** ~ protahovati se.

Deich hráz.

deichen stavěti, zříditi hráz; pracovati o hrázi.

Deichsel-recht právo zajeti voji do dvora sousedního.

Dejection svržení; výkal.

Delat delát, přísedník.

Delation uložení přísahy; udávání; přirčení; **-s-grund** důvod delační.

Delcredere, Delcredere-provision odměna a provise za ručení; del credere říčen býti práv z daného úvěru.

Delegat zmocněnec, zástupce, vyslanec, poslanec; delegát.

Delegation delegace; určení, zmocnění koho k čemu; přenáška čeho na koho; im Wege **ber** ~ způsobem přenášky.

delegieren delegovati, určiti koho k čemu; přenéstí co na koho.

Delegierte(r) = Delegat.

Delegierung určení koho k čemu, přenáška čeho na koho, vyslání koho (kam k čemu); delegování; **-s-stellung** odvod, stavění se (k odvodu) u delegované odvodní komise.

Delibations-verfahren řízení delibační.

Deliberation úvaha, rozmyšlení, porada; **-s-frist** lhůta na rozmyšlenou.

Delicatesten-händler obchodník lahůdkami, lahůdkář.

Delict přečin, delikt, provinění.

Delicten-register seznam provinění.

Delimitation opravení hranic.

Delinquent pachatel, viník, provinilec; odsouzenec.

Delirium šílenost, pomatenost, třetění, blouznění.

delogieren vystěhovati, vykliditi koho z čeho.

Delogierung vypuzení, vyklizení z čeho.

Demagog (s)vůdce a porušovač davu, demagog.

Demarcation rozhraní.

Demarcationslinie čára hraničná, rozhraní, meze.

Dementi usvědčení ze lži; vyvrácení; odvolání.

dementieren za nepravdivé prohlásiti, popřiti co; odvolati co.

demgemäß (po)dle toho.

Demission vzdání se úřadu, odstoupení (z úřadu), složení úřadu, demise.

demissionieren odstoupiti, úřadu se vzdáti, poděkovati se z čeho.

demüchsig co nejdříve, brzy, za krátko; po té, pak, potom.

demonstrieren zbourati, zbořiti, strhnouti.

Demonstrierung zbourání, zboření, stržení; **-s-mine** bořící podkop; **-s-revers** úpis na zboření.

demonstrieren vzíti z oběhu (mince).

Demonstration výtržnost, okázalý projev; demonstrace; výklad; důkaz.

demonstrativ vyzývavý, okázalý; demonstrativní; **-(e)** s exemplativ(e) aufzählen příkladmo vypočítávati.

demonstrieren u-, dokazovati; vykládati, znázorňovati; projevovati; okázale se chovati, okázale se projevovati.

Demoralisation znemravnění, kažení mravů; znemravnělost, kleslost mravní, demoralisace.

demoralisieren znemravnňovati, demoralisovati.

dem-ungeachtet nicméně, přes to (přes) všecko.

Demüthigung ponížení, pokoření.

demzufolge podle toho; následovně, následkem toho, protož, za tou příčinou.

denationalisieren odnárodniti.

Denaturalisation ztráta domovského práva, vyobcování, denaturalisace.

denaturalisieren zbaviti práva domovského, občanského.

denaturieren denaturovati (učiniti nezpůsobilým k požívání lidmi); **denaturierter Brantwein** denaturovaný lih (šif, který různými přímíšeninami stal se neupotřebitelným k vyrábění lihových nápojů).

Denaturierung denaturování.

Denk-art způsob myšlení, povaha mysli, smýšlení;

-kraft mohutnost myslící, myslivost; **-mal** pomník; památník; **-minze** pamětní peníz; **-schrift** pamětní spis;

-vermögen = **-kraft**; **d-würdig** památný, pamětihodný.

denkbar myslitelný.

Denkbarkeit (po)myslitelnost.

Denker myslitel.

Denkungs-art způsob myšlení.

Denkzahn zubní lékař.

Denunciant udavač, donašeč.

Denuncianten-antheil podíl udavačův; **-drittel** třetina udavačská; **-wesen** udavačství.

Denunciation udání po taji, nařknutí; oznámení; ~ **der Cejchen** oznámení po-

stupu; **-s-gebür** udavačné; **-s-weisen** udavačství.

Departement oddělení, odbor; okres; departement.

Dependenz závislost; příslušnost, příslušnost.

Depesche zpráva, přepis; (telegraphische -) telegram, depeše.

Depeschen-aufgabe podání depeše; **-aufgabe erfolgt von S.** někdo podal depeši; **-beförderung** doprava depeši; **-bewahrung** uschovávání depeši; **-weg**; im **-wege** depeši.

Deponent ukladatel; složitel; deponent; svědek.

deponieren složit, uložit, schovati; (auslagen) vypovídati, seznávat; et. auf e-m Grunde ~ skládati eo na pozemku n na pozemek.

Depot zápujčné, srážka; odečtení.

Deportation vyvezení, vyvedení, odklizení trestanců do ciziny, deportace.

Deposit (Depositum) úložka, věc schovaná, věc složená, depositum; (úřední) uschování, schránka.

Depositär, Depositar schovatel, opatrovník, depositář.

Depositär-administration depositární správa; **-amt** úřad schovací n depositní; **-ämterlich** úřadu schovacího; **-amts-instruction** instrukce pro schovací úřady; **-anweisungsbuch** kniha poukazů schovacího úřadu; **-bank** schovací n depositní banka;

-barichast hotovost schovací n depositní; **-bewahrer** schova(va)tel, depositář; **-buch** depositní kniha; **-buch-auszug** výpis z depositní knihy; **-capital** schovací n depositní jistina; **-casse** pokladna schovací n depositní; **-commissär** depositní komisař; **-extract** depositní výpis; **-gebür** složné, uschovné; **-geld** = **-capital**; **-hauptbuch** hlavní kniha depositní; **-index** depositní rejstřík n index; **-instruction** instrukce o úložkách n depositech; **-journal** depositní denník; **-journal-bogen** arch depositního denníku; **-masse** podstata n masa schovací; **-ordnung** schovací řád; **-schein** složní list; **-vermögen** složní n depositní jmění; **-bewahrung** uschování úložek; in **-bewahrung** übergeben dáti uschovati, dáti n odevzdati ke schování; **-weisen** věci, záležitosti schovací n depositní.

Depositierung s-, uložení, uschování; et. e-r ~ zuführen uložiti, uschovati (úředně) eo.

Deposition seznání, svědectví; uložení (k uschování).

Depositum = Deposit; smlouva schovací.

depossedieren z držení vypuditi koho; zbaviti koho čeho; připraviti koho oč.

depossedierung vypuzení z držby; připravení koho oč.

Depôt sklad, skladiště; schování; úhrada; **-geschäft**

depotní jednání, depotní obchod; **-platz** skladiště, skladní místo; **-schein** skladní list; **-wechsel** úhradní n zjišťovací směnka.

deprecieren odmítati; žádati za odpuštění, omlouvati se.

Depression (des Gemüthes) stísněnost mysli.

deprimieren (s)tísniti, sklíčití (mysl).

Deprivation sesazení s úřadu.

Depuration očištění, výmaz (břemen), depurace.

Depurations - auslagen, -kosten náklady n útraty výmazné n depurační; **-ausweis** depurační výmaz; **-erklärung** výmazné n depurační prohlášení; **-verbindlichkeit** výmazný n depurační závazek.

depurieren očistiti; e-e Realität von Lasten ~ nemovitost vyvaditi, očistiti od břemen.

Depurierung e-r Realität očištění usedlosti od břemen; vymazání břemena s nemovitosti; ~ alter Depositen odklizení, odstranění starých úložek n deposit (věci dlouho uložených n uschovaných).

Deputat náchlebek, výměrek; deputát.

Deputation deputace, vyslanectvo, vyslanci; an S. e-e ~ abjenden vyslati deputati ke komu.

Deputierter poslanec.

derangieren ve zmatek, v nepořádek uvéstí, do duhů uvéstí.

derartig na ten způsob, toho druhu, takový.

dereinſt někdy, jednou, budoucně, příště; kdysi, druhdy.

dereinſtig budoucí, příští.

Derelict derelikt, věc opuštěná; **-ſtraf-fall** trestní případ derelikční.

Dereliction opuštění, derelikce.

derenthalten, derentwegen, derentwillen pro n za kterou, k vůli které.

dergestalt tak, takovým způsobem, na takový způsob.

dergleichen podobný. **derivativ** odvozený; ~er Erwerbsgrund odvozený důvod nabývací.

derlei takový; ~ Acte takové, podobné úkony.

dermalen pro nynějšek, teď, nyní.

dermalig nynější. **dero** Jeho, Její, Jejich, Váš.

derogatorische Clause doložka odvolací, zrušovací.

derogieren zrušiti, odvolati.

deroute otrěsený. **Deroute** otrěsení, poplach.

derzeit na ten čas, teď, pro nynějšek; nyní; **-ig** nynější.

desavouieren neuznávatí čeho, neznati se k čemu, popíratí eo; S. ~ odříci se koho,

nechatí koho na holičkách, zapřítí koho.

Descendent potomek.

Descendenten-erbfolge dědičná posloupnost potomků.

Descendenz potomstvo; rod, původ.

describatur budiž o-, vyspáno.

Deserteur sběh, uprchlík (od vojska), desertér; **-cartell** kartel v příčině sběhů (= **-s-anstieherungsvertrag**).

Deserteurs -auslieferung vydání sběhů; **-auslieferungsbvertrag** smlouva o vydávání sběhů; **-taglia** odměna za dopadení a chycení sběha; **-taglienanspruch** nárok na odměnu za chycení sběha.

desertieren sběhnouti, uprchnouti (od vojska); **desertovati**; **desertiert** sběhlý, uprchlý.

Desertion sběhnutí, uprchnutí od vojska, deserce; **-s-beförderung** napomáhání sběhům; **podporování** sběhlictví, sběhů; **-s-verhinderung** překážení a zamezení sběhlictví.

Deservit výslužba, odměna (advokátská), poslužné; **-quittung** kvitance na odměnu (advokátskou); **-verzeichnis** seznam odměny (advokátské).

Deserviten-jahr deservitní rok (nárok dšade obročníkova na poměrnou část úroku onoho roku, v němž obročník zemřel); **-vergütung** zaplacení odměny.

desfalls v tomto případě, pro tento případ; vzhledem k tomu, protož.

desfallsig případný, eventuální.

desgleichen jaký; podobný; **adv. taktéž**, podobně, tolikéž.

Designation určení, ustanovení; **-s-urtheil** rozsudek rozřadovací.

designieren určití, ustanoviti, označiti, designovati koho (k čemu); **S. zu et.** - určití, ustanoviti koho k čemu; **příkázati** komu co.

Designierung určení, ustanovení (koho k čemu); **příkázání** (komu čeho); **designace**.

de simpliciter et plano bez okolků.

Desinfection ničení nakažlivých látek; **čištění**; **rušení** nákazy, desinfekce.

Desinfections-anstalt desinfekční ústav; **-apparaterzeuger** výrobce desinfekčních přístrojů; **-gebür** poplatek za desinfekci; **-gesetz** zákon o desinfekci; **-maßregel** pravidlo a předpis desinfekční; **-mittel** ničidlo nákazy, prostředek desinfekční a očišťovací; **-object** předmět desinfekce a očišťování; **-pulver** desinfekční prášek; **-station** stanice očišťovací a desinfekční; **-verfahren** řízení očišťovací a desinfekční; **-vornahme** desinfekce, desinfikování, výkon a provedení desinfekce;

-vorschrift předpis o desinfekci.

Desinfector osoba desinfikující; **přístroj** k desinfikování.

Desinficierung desinfikování, očišťování.

dejalat neutěšený, truchlivý, smutný; **pustý**, zpuštěný.

Desorganisation rozklad, rozrušení, rozvrat, desorganisace.

desperat zoufalý, beznadějný.

Desperation zoufalství, beznadějnost.

desse ungcachtet nicméně, přes to přese všechno, nehledě k tomu, bez ohledu na to.

Desert zákusek, zájedek.

Desin náčrtek, výkres, vzorek.

Desin-karten-schläger výrobce vzorkových listů; **-schläger** vzorkář.

Destillat překapek, prekanina, pálenka, destilát.

Destillateur prekapovač, prepalovač, destilovač.

Destillation prekapování, prepalování, pálení, přehánění, destilace, destilování; **lihovar**, **vinopalna**; **fractionierte**, **gebrodene** - destilace po částkách a fracionovaná.

Destillations-apparat (continuirlicher -apparat) přístroj pro (nepřetržitě) prekapování, destilování (v lihovarech); **přístroj** k (nepřetržitému) prekapování,

destilování; **-product** překapek, prepalek, destilát.

Destillier-apparat destilační, prekapovací, přeháněcí přístroj; **-blase**, **-kessel** kotel destilační a prekapovací; **-ofen** přeháněcí pec. **destillieren** přeháněti, prekapovati, destilovati.

Destinatär (e-r Ware) (ustanovený) příjemce (zboží).

Destination určení, ustanovení; **-s-land** určená a stanovená země, země určeni; **viz Bestimmungsland**.

desinieren určití, ustanoviti.

desto tím; **ničtys** -weniger **přes** to přese všechno, **při** tom všem, **nicméně**.

Destruktion zničení, zmar, zkáza, zhouba.

destructiv ničivý, zhoubný, rušivý, bořivý.

Detail podrobnost; **in's** - do podrobná; **in's** - eingehen **jednati** dopodrobna o čem; **drobný** prodej; **en detail**, **im** -verfaßen **prodávati** v malém, **na** drobno.

Detail-ausschreibung zevrubný popis; **-ausführung** podrobné provedení, provedení do podrobnosti; **-ausweis** podrobný výkaz; **-bericht** podrobná zpráva; **-beschreibung** podrobný popis, **popis** do podrobná; **-bestimmung** podrobné ustanovení; **-bewertung** podrobné ocenění, **podrobné** udání cen; **-geschäft**, **-handel** obchod **drobný**, **v** malém; **-handels-**

gernerbe obchodní živnost v malém, detailní; **-handlung** drobný obchod; **-kenntnis** podrobná znalost; **-messung** podrobné měření; **-project** podrobný návrh a projekt; **-rechnung** podrobný účet; **-rechnungsabschluss** podrobná závěrka účetní; **-verkauf** prodej v malém, drobný; **-verkehr** drobný obchod; **-verschleiß** prodej v malém; **-verzeichnis** podrobný seznam.

Detaillieur, Detaillist obchodník v malém.

detaillieren rozčleniti, obšírně popisovati, líčiti, zobrazovati, detailovati; prodávati po drobnu, v malém; detailiert podrobný(ě); detailierte Nachweisung podrobný výkaz.

Detaillierung rozčlenění, podrobné vylíčení, vypsání, rozbor, detailování.

Detectiv tajný, detektiv; **-controle** odhalovací kontrola; **-controls-mittel** detektivní kontrolní prostředek; **-institut** ústav tajných.

detenieren míti, držeti, zadržovati.

Detention držení; zadržení, uvěznění; vazba; **-s-haus** věznice.

Detentor = Inhaber majitel.

deteriorieren zhoršiti, poškoditi, pokaziti, vymrskati (pole).

deteriorierung zhoršení (původního stavu věci), po-

škození, pokažení; vymrskání.

Determination určení, vymezení, ustanovení; rozhodnutí, odhodláni.

Detonation výbuch, vybuchnutí.

detto rovněž tak; totéž.

deuten u-, okázati na; auj et. - narážeti na; věstiti, znamenati co.

deutlich patrný, zřejmý, jasný, srozumitelný, zřetelný; pochopitelný; et. - machen objasniti, vysvětliti; - entziehen lassen zřetelně na jevo dávat; - e Schrift zřetelné písmo; - e Handschrift čitelný rukopis.

Deutlichkeit zřejmost, srozumitelnost; pochopitelnost.

Deutscher Orden řád německých rytířů.

Deutschemister velmistr německého řádu.

Deutung výklad; význam, smysl, rozum.

Devaluation, Devaluation znehodnocení, snížení ceny, zlehčení (peněz).

Devastation zrušení, poplenění.

devinculieren devinkulovati, uvolniti, vázanosti zbaviti.

Devinculierung uvolnění, devinkulace.

Devisé heslo, průpověď; devisa (směnka výplatná v cizíně, a tedy i v cizí valútě).

Devisen-markt devisový trh; **-vorrath** zásoba devis.

Devolution devoluce (právo vyšší církv. instance obsaditi beneficium v případě váhavosti příslušné nižší instance; v právu procesním pak moc rozhodnutí o odvolání neb stížnosti).

Devolutions-protocoll devoluční protokol; **-recht** právo devoluční.

devot oddaný, ponížený; zbožný, nábožný.

Devotion oddanost, pobožnost; **-s-artikel-händler** obchodník svátostkami.

Devotionalien svátostky, předměty posvěcené.

Dertrin klovatina, dextrin.

Dextrose cukr hroznový.

Diagnose (roz)poznání, rozeznání, určení nemoci, diagnosa.

diagnostieren, diagnostizieren rozpoznati, určití, posouditi.

Diagnostik diagnostika, nauka o rozpoznávání nemoci.

diagonal diagonální, úhlopříčný.

Diagonal-bremsberg kosná svážná (střída).

Diakon jáhen, diakon.

Dialyse, Dialysis rozklad, rozpouštění.

dialysieren rozkládati, dialysovati.

Diamant-bohrer diamantový neboze; **-fasser** obrubovač diamantů; **-schleifen** broušení diamantů; **-schleifer** brusič diamantů; **-spitze** diamantový hrot.

Diameter průměr kruhový.

Diaphragma bránice, přepona.

Diarium denník.

Diarrhoe průjem.

Diastase rozstup, rozsedlina; diastasa.

Diät způsob života, řád ve stravě, skrovná strava; dieta; **-fehler** dietní chyba.

Diäten denní útrata, diety; **-anweisung** poukaz diet; **-ausmaß** výměra diet; **-betrag** výše diet; **-bewilligung** povolení diet;

-classe dietní třída; **-ersatz** náhrada diet; **-gebür** dietní poplatek; **-normale** normál a pravidla dietní; **-pauschale** dietní výměrek a paušál, úhrnkové útratné; **-pauschalierung** úhrnné vyměření diet, vyměření diet úhrnkem;

-quittung kvitance na diety.

Diathese náchylnost k nemoci; povaha nemoci.

Dibbel-apparat rádkovací přístroj, rádkovadlo; **-maschine** sečí stroj.

dibbeln rádkovati.

dicht hutný, hustý, ce-listvý; těsný, těsně uzavřený, neprodyšný; vedle samého, na samý kraj; **-anschießend** těsně přiléhající; **-schließende** Biegebüchsen neprodyšné se zavírající plechové krabice; **-gebrängt** hustě stlačený, namáčkany; **-machen** hustiti, zhušťovati; **-werden** houstnouti.

Dicht-maß-stab měřítko hustoty; **-schließen** nepro-

dyšné uzavírání; **-werg** ucpavací koudel.

Dichtheit = Dichtheit.

Dichte hustota, hutnost.

dichten (z)hustiti; zacpati; básniti.

Dichtigkeit hustota; **-s-messer** hustoměr.

Dichtung zahustění; úcpa; básnění, baseň; **-s-schreiben** zel. ucpavací desky.

Dick-darm střevo tlusté, tračník; **-maische** hustý rmut.

Dicke tloušťka, tučnost, tělnatost; hustota.

Dictando předříkávání písčicímu; diktando, diktování, předříkávání; **-schreiben** psaní diktovaného a dle předříkávání.

Dictat rozkaz, diktát.

Dictator diktátor, velitel.

Dictatur diktatura; velitelství.

dictieren předříkávati, do péra říkati, praviti; rozkazovati, přířknouti; diktovati; e-e Strafe ~ trest uložiti, vyřknouti.

Diction mluva, výřečnost, způsob mluvení, způsob psaní, díkce, sloh.

Dictum výrok.

Dieb zloděj, krádece, pobera.

Dieberei zlodějství.

Dieberin zlodějka.

diebisch zlodějský; pokradmý, tajný.

Diebs-bande zlodějská rota; **-genosse** společník při krádeži; **-griff** zlodějský

úskok; **-hafen** paklič;

-handwerk zlodějina, zlodějské řemeslo; **-hehler** přechovavač zlodějů;

-hehlerci přechovavačství zlodějů;

-helfer pomocník při krádeži; **-herberge, -hohle** zlodějská peleš, zlodějské doupe;

-laterne zlodějská svítilna, zlodějka; **-netz** zlodějská peleš, zlodějské hnízdo;

-schlüssel zlodějský klíč, paklič; **-sinn** zlodějská mysl, zlodějské nadání; **-sprache** zlodějská řeč, hantýrka;

-streich, -stück zlodějský kousek; **-wirt** přechovavač zlodějů;

-zeug zlodějská rota.

Diebstahl krádež.

Diebstahls-klage obžaloba z krádeže.

Diele podlažina, prkno podlažné; podlažka, podlaha; mlát; půda.

dienen podlahu klásti, podlahovati.

Dienen-boden podlaha prkenná; **-brett** podlažní prkno; **-topf** podlažnice;

-wand prkenná zeď; **-werk** podlažina; stroj z podlažiny.

Dieler dlažič.

Dielung podlaha.

Dieme stoh.

dienen vložiti do stohu.

dienen sloužiti, poslouchati, poslouchovati; býti k němu, hoditi se; zur Entschuldigung ~ býti k omluvě; als o zum Beweise ~ důkazem býti; dient zur Kenntnis und Warnung ~ bere se na vědomí a bude zachovááno (bude pra-

vidlem, bude toho šetřeno), bereme k tomu vědomí a budeme k tomu hleděti; als Leitfaden ~ rukovětí býti; die Delegationen ~ zur Beratung und Beschlußfassung über die gemeinsamen Angelegenheiten delegace radí a usnášejí se o společných záležitostech, delegace mají (delegacím náleží) raditi se a usnáseti se o společných věcech; zur Grundlage ~ podkladem, základem němu býti; et. hat zur Richtschnur zu ~ něco má býti měřítkem a pravidlem; zur Warnung ~ býti výstrahou; zu Ehre ~ býti ku cti; **-des** Grundstücks pozemek služební.

Diener sluha, služebník; **-personale, -schaft** služebnictvo, sluhové.

Dienerin služebnice, služka; posluhovačka.

Diener-gehilfe pomocník služebnický, přísluhovatel.

dienlich poslušný, služební; užitečný, příhodný; určený.

Dienst služba; in -en stehen býti ve službě; zu -en stehen býti k službám; der ausübende ~ výkonná služba; laufender ~ běžná služba a povinnost; permanenter ~ nepřerušena, stálá služba; den ~ fähigen vypořáděti službu.

Dienst-abstand výhost, odchod ze služby, opuštění služby, propuštění ze služby; **d-absträglich** na újmu službě (jsouci); **-abzeichen** služební odznak; **-alter** služební léta;

služební stáří; stáří dle služby; **-alters-personal-zulage, -alters-zulage** osobní přídavek dle služebních let; **-anerbietung** nabídnutí služby; **-angelegenheit** služební a úřední záležitost, věc; **-anstellung** služební postavení, ustanovení k službě; **-anstellungs-veränderung** změna služebního postavení, změna služby; **-antritt** nastoupení služby; **-antritts-weiigerung** zdráhání se nastoupiti službu; **-anweisung** služební ponaučení a instrukce; **-auffündigung** výpověď (ze) služby; **-aufwand** náklad n vydání na službu; **-aus-rüstung** služební výzbroj;

-austritt vystoupení ze služby; **-austritts-zeugnis** propouštěcí vysvědčení služební; **-ausübung** vykonávání a konání služby, služba, výkon služební; **-beedi-gung** vzeti do služební pří-sahy; **-befangenheit** pod-zaujatost služební; **-befehl** rozkaz, příkaz, nařízení

služební; **d-beflissen** pilný, horlivý, přičinnivý ve službě; úslužný; **-beflissenheit** horlivost a pile služební, úslužnost; **-behörde** služební úřad; **-bereich** služební obor; obor služby; obvod, okrsek služební, působ-

obohotný, úslužný; **-beschrei-bung** n. Ruhegebürdnachweisung vypsání služby a průkaz výslužného; **-beschungs-vor-**

schlag návrh na obsazení místa; **-bestimmung** určení služby; určení k službě; služební úkol, služba; **-betrieb** služební chod; výkon služby, služba; **Erfüllung des Betriebes** váznutí služby; **-bewerbung** ucházení se o službu n o místo; **-bezirf** okres, obvod služební; **-bezug** služební příjem, plat, odměna, požitek za službu; služné; **-bote** čeledín; chasník, služebník; **-boten** čeled, čeládka; **-boten-anfrage-protocoll** poptavárna pro služebné; **-boten-angelegenheit** záležitost čeledínská, služebnická; **-boten-aufnahme** přijímání služek, sluhů, čeledinů; přijmutí služby, sluby, čeledína; **-boten-buch** knížka čelední; čeledínská; **-boten-franken-cassa** čelední nemocenská pokladna; **-boten-mäfler** dohazovač služebných osob; **-boten-ordnung** čelední řád; **-boten-prämie** odměna, premie čeledínská, služebnická; za službu; **-boten-freistigkeit** spor z poměru čeledního; **-boten-vermittlung** dohazování čeledi; **-boten-zimmer** čeledník; pokoj pro služebné; **-buch** knížka služební; **-bücher-einschaltungsbogen** vločka do knížky služební; **-caution** kauce, jistota, záruka služební n úřední; **-cautions-ergänzungs-rate** splátka na služební jistotu; **-cautions-**

freigebung uvolnění služební jistoty n kauce; **-cautions-leistung** dání, složení služební jistoty; **-charakter** služební hodnost, vlastnost; služební charakter; **-classe** služební třída; **-college** (sou)druh ve službě; **-contract** služební smlouva; **-correspondenz** služební korespondence, služební dopisování; **-dauer** délka, doba služby; **-depeſche** úřední n služební depeše, dopis. zá-silka; **-document** listina služební; **-eid** služební n úřední přísaha; **-eifer** horlivost n příčinnost ve službě, úřední horlivost; **-eifrig** horlivý n příčinnivý ve službě; úslužný; **-eigenschaft** úřední n služební hodnost n vlastnost; ~ n. **Eigenschafts-ausweis** výkaz o službě a způsobilosti; **-einkommen** příjem služební; plat služební; **-einrichtung** zařízení služby n služební; **-eintheilung** rozvrh n rozdělení služby; **-eintritt** vstoupení do služby; **-enthebung** zproštění služby; **-enthebungs-decret** dekret o zproštění služby; **-enthebungs-urkunde** list o zproštění služby; zprošovací list služební; **-entlassung** propuštění ze služby; **-entlassungs-decret** dekret o propuštění ze služby; **-entlassungs-urkunde** služební list propouštěcí n propustný, list na propuštěnou ze služby; **-entsagung** vzdá-

ní se služby; **-entſetzung** zbavení služby; sesazení z úřadu; **-d-erfahren** zkušený ve službě; **-erfüllung** plnění služby; **-d-ergeben** oddaný ve službě; adv. v služební oddanosti; **-ernennung** ustanovení n jmenování k službě; **-fach** obor n druh služby, služba; **d-fähig** způsobilý, schopný ke službě; **-fähigkeit** způsobilost n schopnost ke službě; způsobilost služební; **-fahrt** služební n úřední jízda; **d-fertig** ke službám hotový; zručný, sběhlý ve službě; úslužný, ochotný; **-fertigkeit** úslužnost; zručnost, sběhlost, horlivost, příčinnost ve službě; **-fleiß** pile, pilnost služební n ve službě; **-frau** paní, zaměstnavatelka; **d-frei** prostý služby, svobodný, osvobozený od služby; volný; **d-freundlich** úslužný, ochotný; adv. úslužně, ochotně; **-freundschaft** úslužnost, služebné přátelství; **-fuhren** služebné povozy; **-geber** zaměstnavatel, pán, hospodář; **-gebrauch** potřeba úřední; zum gebrauch k úřední potřebě; **-gebühren** služební vada; **-gebühr** poplatek služební n ze služby; **-gehalt** služné; **-geheimnis** služební n úřední tajemství; **-gehörſam** služební poslušnost; **-geld** služné, služební plat; **-gelöbniſ** služební slib; **-gelöbniſ-formulare** vzorec služebního sibu;

-geſunde čeled, čeládka; **-geſuch** žádost za službu; **-gratiale** plat za milostí; **-grundſtück** deputátní, náchlební pozemek; **-helfer** pomocník ve službě; **-herr** pán, hospodář, zaměstnavatel; **-herrn-zeugniſ** vysvědčení (od) zaměstnatele; **d-höflich** úslužný(ě), ochotný(ě), s ochotou; **-inſtruction** služební návod n poučení n instrukce; služební pravidla, řád; **-jahr** rok služební; **-jahr-ausweis** výkaz o služební době, o počtu služebních let; **-jubilaum** služební jubileum; **-kaſten** úřední, služební skříň n schránka; **-kategorie** odbor n oddělení n třída služební; **-kleid** služební n úřední šat, kroj, oděv; **-kreuz** záslužný kříž; **d-fundig** znalý služby, obeznalý ve službě; **-lauf** povolání, stav; kariéra; **-lehen** manství služební, výprosa, výsluha; **-leiſtung** služba, složení, výkon služební, práce ve službě, práce služební, konání služby; **ausſchüſſenſte** leiſtung výpomocná služba; zur leiſtung geeignet ſein způsobilým býti ke službě; **-leiſtungs-vertrag** smlouva o sloužení n službě, smlouva služební; **-leute** služebníci; **-liſte** služební seznam; **-lohn** mzda za služby n služební n čelední; **d-loſ** beze služby; **-loſigkeit** bezslužebnost, nezaměstnanost; **-mädchen,**

-**magd** děvečka, služka; -**mann** posluha; -**manns-**
-**institut** ústav (veřejných) po-
sluhů; **d-mäßig** službě pří-
měřený, službě odpovídající;
-**micte** najmutí do služby;
-**nachlässigkeit** nedbalost ve
službě; -**nachweisung** průkaz
služební n služby; -**nehmer**
příjemce služby, do služby
vstupující, zjednaný ke
službě, sloužící, služebník,
zaměstnaný; -**notiz** služební
n úřední sdělenka; přepis;
telegram, noticka; -**oblie-**
-**genheit** povinnost, úkol slu-
žební; -**ordnung** řád slu-
žební; řád pracovní; -**ordnung**
für die Beamten der fahrenden
Postämter služební řád pro
úřednictvo pošt vlakových;
d-ordnungs-mäßig dle prac-
ovního řádu; **d-ordnungs-**
widrig příčí se pracovní-
mu řádu; adv. proti pracov-
nímu řádu; -**organisation**
organizace služby, uspořá-
dání, úprava služby; -**ort**
místo služební; stanoviště
služební; -**paket** služební n
úřední balíček; -**person** oso-
ba služební, služebník, slu-
žebnice; -**pflcht** služební
povinnost; povinnost ke
službě; **d-pflichtig** ke službě,
službou povinný; -**pflchtig**
sein míti, musiti sloužit;
-**platz** místo služby n slu-
žební; -**posten** místo služeb-
ní n služby; služba; Erthei-
lung e-s postens udělení n
propůjčení místa, služby;
-**pragmatik** služební prag-

matika, služební řád; -**pra-**
-**xis** služební praxe n cvik;
-**rang** vřadění n zařadění
služební; služební hodnost
n pořadí; -**rapport** služební
zpráva n raport; -**rayon**
obvod služební; -**recht** právo
služební, právo na službu n
k službě; -**regelung** úprava
n uspořádání služby; -**regle-**
-**ment** pravidla služby n slu-
žební; -**reise** služební n úřed-
ní cesta; -**resignation** vzdání
se služby; -**sache** služební n
úřední záležitost; -**schein**
vysvědčení služební n o služ-
bě n ze služby; služební list;
-**schreiben** služební n úřední
dopis n přepis; -**schrift** slu-
žební n úřední spis; -**schul-**
-**digkeit** = -**pflcht**; -**staffette**
služební štafeta; -**stand** stav
služebnický, služebnictví;
-**stelle** služba, úřad; -**stellung**
postavení služebné, služba;
-**streitigkeit** rozepře z po-
měru služebního; -**stufe** stu-
peň hodnosti, stupeň slu-
žební; -**stunden** úřední n
služební n pracovní hodiny
(cas); -**tabelle** služební ta-
bulka, služební arch; -**tag**
den služby, služební den;
-**tauglichkeit** způsobilost ke
službě; -**tausch** zá-, výměna
služby n místa; -**taxe** slu-
žební taxa n poplatek;
-**taxe-abzug** srážka služební
taxy; -**taren-entrichtung** za-
placení služební taxy; **d-tar-**
pflchtig povinný platiti
služební taxu n k placení
služební taxy; -**tar-rate**

splátka služební taxy; -**tele-**
-**gramm** úřední telegram;
-**trene** věrnost ve službě;
d-tüchtig způsobilý ke služ-
bě; -**unbrauchbarkeit** ne-
schopnost n nezpůsobilost ke
službě; **d-unfähig** = -**un-**
-**tauglich**; -**unfähigkeit** = -**un-**
-**tauglichkeit**; -**uniform** stej-
nokroj n uniforma úřední
n služební; -**unrichtigkeit**
nepřesnost n nesprávnost
v službě; **d-untauglich** ne-
schopný, nezpůsobilý ke
službě; -**untauglichkeit** ne-
schopnost, nezpůsobilost ke
službě; -**unterricht** návod,
navezení n poučení o službě;
vyučování o předpisech slu-
žebních; -**utenstien** služební
potřeby n nářadí; -**verband**
poměr služební, služební
svazek, služba; im -**verbande**
ve službě, ve službách, v po-
měru služebním, ve svazku
služebním; -**vergehen** pře-
čin služební, poklesek n pro-
vinění proti úředním (slu-
žebním) povinnostem; -**ver-**
-**halten** (za)chování se ve
službě; -**verhältnis** služební
poměr n svazek; služební
vztah; -**verkehr** služební
styk n obcování; služba;
-**verlassung** opuštění služby;
-**verleihung** propůjčení n
udělení služby; -**verlei-**
-**hungs-decret** dekret o pro-
půjčení služby; list na pro-
půjčenou službu; -**verlei-**
-**hungs-gebür** poplatek za
propůjčení n za udělení
úřadu; -**verleihungs-taxe**

taxa z n za propůjčení slu-
žby (úřední); -**verlust** ztráta
služby; -**vermittlungs-**
-**anstalt** ústav (z)prostředkující
n dohazující služby; -**ver-**
-**nachlässigung** zanedbávání
služby; -**verpflichtung** po-
vinnost, závaznost ke slu-
žbě; -**verrichtung** služební
výkon n úkon n jednání;
konání n výkon služby;
-**vertheilung** rozvrh služby,
rozdělení služby; -**vertrag**
služební smlouva, smlouva
o službě, čední smlouva;
-**vertrauen** důvěra služební;
-**vertrauen verlieren**, **vermirfen**
důvěry služební pozbyti,
důvěru služební ztratiti;
-**voik** čeled, služebnictvo;
-**vollzugs-clause**l doložka o
služebním (úředním) výko-
nu; -**vollzugs-instrumente**
nástroje k výkonu služby;
-**vorrecht** přednost, výhoda,
výsada, zvláštní právo slu-
žební n služby; -**vorschrei-**
-**bung** předpis služby; -**vor-**
-**schrift** služební předpis;
-**vorschrift** o službě n o povin-
nostech služebních; -**vorge-**
-**setze(r)** úřední představený;
-**waltung** úřední konání,
úřadování; -**weg**; im -**wege**
ve službě, služebně, úředně;
způsobem n prostředkem
služby, způsobem úředním;
d-widrig službě odporující
n se příčí, se službou se
neshodující n nesrovnávající,
v odporu se službou; **widrige**
Ganblung jednání službě (ú-
řadu) odporující, se službou

se nesrovnávající, službě n požadavkům n předpisům služby se příčí; **d-willig** ochotný, hotový k službě; úslužný; **-willigkeit** úslužnost, ochotnost ke službě; **-wohnung** služební n úřední byt; **-zeiten** služební znamení n odznak; **-zeit** služební doba, čas, období; in die Penſion anrechenbare **-zeit** služební doba včítatelná do výslužby; **-zeit-aushaltung** dodržení služební doby; **-zeugnis** vysvědčení služební n o službě n ze služby; **-zulage** přídavek služební; **-zuweisung** přikázání služby n ke službě n služební; **-zwang** (při)nacení ke službě; nucená služba; **-zweig** obor, druh, odvětví služební n služby.

Dienſtes- (viz též složeniny s **Dienſt-**) **aufgabe** úloha n úkol služby n služební; **-ausrüstung** služební výzbroj; **-ausübung** výkon n vykonávání služby; **-beförderung** obstarávání služby; **-bestimmung** služební n úřední úkol, služební určení, povolání, služba; místo služby; die **-bestimmung der Finanzprocuratoren** beseht in et. úředním n služebním úkolem finančních prokuratorů jest...; **-einfünfte** služební příjmy; **-entſagung** vzdání se n zřeknutí se služby n úřadu; **-erfordernis** požadavek služební; **-handlung** úkon, výkon, čin, jednání služební; **-kündigung** výpověď ze

služby; **-obliegenheit** povinnost služební n úřední, povinnost ve službě; **-reſignation** vzdání se služby; **-rückſicht** ohled n důvod služební; **-tauglichkeit** způsobilost k službě; **-unterbrechung** přerušeni služby; **-vernachlässigung** zanedbávání služby; **-verwendung** služební n úřední upotřebeni n zaměstnání; e-e anderweitige **-verwendung** des Beamten verſtügen naříditi jiné zaměstnání služební úředníku.

dienſtbar služební; poddaný, podrobený; **-er Grund** služební pozemek.

Dienſtbarkeit služebnost; **- des Fruchtgenusses** (usus fructus) služebnost požívání; **- des Gebrauches** (usus) služebnost užívání.

dienſtlich služební, úřední; potřebný, prospěšný, užitečný, vhodný; **-e Angelegenheit** služební záležitost; **- antweſend** jein konati někde službu, někde z úřední povinnosti býti přítomen.

dieſbezüglic v té příčině, v té věci, co se toho týče; **der -e** příslušný, jehož se to týče, jemuž to náleží, jmenovaný, svrchu řečený, dotčený.

dieſfällig dotýčný, na to se vztahující, případný, eventuelní.

dieſfalls v tom(to) případě.

dieſmal nyní, teď; tentokrát.

dieſmalig nynější. **dieſſeitig** na této straně jsouci, ležící, s této, s naší strany; **-es Staatsgebiet** zdejší státní území, tuzemí.

dieſſeits s té strany, s naší strany, na této straně; **kanc.** s naší strany, od nás, odtud; **poſt.** blízko, poblíž.

Dieſſeits-bund svazek pro nejbližší stanice.

Dieſt pracovník na denní plat; denní písař.

Dieſtrich pakliče, šperhák.

Diſſamation utrhaní (na cti), utrhačství, pomluva; vychloubání; **-ſ-ſlage** žaloba pro vychloubání se.

Diſſamator utrhač, pomlouvač; chlubič, vychloubáč.

Diſſamie utrhaní (na cti), pohana, potupa.

diſſamieren hanobiti koho, utrhati komu.

different rozdílný, rozličný, různý.

Differential-relais tel. diferenciální převodič.

Differentiation odlišování, lišení, differencování.

differentiieren lišiti, differencovati.

Differenz rozdíl, neshoda, spor, různost, ú-, odchylka; **- in den Meinungen** různost v mínění; **mit ſ-m in -gerathen** nepohodnouti se s kým.

Differenz-ausweis výkaz odchylek atá; **-begründung** odůvodnění neshody n odchylky; **-beilegung** odklizení n vyrovnání neshody, spo-

ru; **-betrag** suma n výška rozdílu; **-geſchäft** obchod vyrovnavací n diferenciální; **-poſt** neshodná položka; **-rechnung** účet diferenciální n rozdílový n lišný; **-ſteuer** daň vyrovnavací; **-zahlung** placení rozdílu; **-zeichen** značka rozdílová, znaménko rozdílové; **-zoll** clo vyrovnavací.

differieren lišiti se, u-, odchylovati se, různiti se. **Diſſeſſion** odmítnutí; popření pravosti listiny; **-ſ-ſeid** přísaha popírací.

Diſſuſion rozvlácnost (ve slohu n v řeči); pronikání; vyslazování (řízků), difuze (fonet. dyfuze).

Diſſuſions-batterie difuzní baterie; **-geſäß** (diffuseur) dyfuzér; **-locale** síň dyfuzní; **-meſſer-erzeuger** výrobce dyfuzních nožů; **-meſſerſchärf-maſchine** strojní brus na dyfuzní nože; **-verfahren** cukr. pochod vyslazování.

differieren svažovati, zavlazovati; zažívatí.

Diſſeſtion zavlazování, svažování; zažívání, trávení.

digeſtiv digestivní, trávení podporující; **-ſalz** digestivní n trávení podporující sůl.

Dignitar, **Dignitär** hodnostář, hodnota.

Dignität hodnost.

Diſjudication rozsouzení; odsouzení.

Diſasterial-gebäude státní n dikasteriální budova; **-gebäude-angelegenheit** věc

týkající se státních budov; **-gebäude-direction** ředitelství státních budov.

Dikasterium dikasterium, vysoký úřad.

Dilatation rozšíření.

dilatabel rozšířitelný.

dilatieren rozšířiti, rozpínati.

Dilation průtah, odklad, lhůta, prodloužení lhůty.

dilatatorisch odkládací, odkládavý; **-e Einwendung** obrana odkládavá n odkládací; **-e Bedingung** výminka odkládavá n odkládací.

Dilemma dvojbor, dvojborný ú-, rozsudek; volba mezi dvěma nepříjemnými věcmi; dilema.

Dilettant ochotník, diletant.

Dilettanten-verein ochotnický spolek.

Diligence bedlivost (péče), pilnost; poštovský vůz, rychlá pošta.

Dimension rozměr, rozsah, objem, dosah, výše.

Dimensionierung od-, roz-, vyměřování.

Dimensions-beschränkung obmezení rozměru n objemu; **-beschreibung** popis rozměru n objemu; **-stempel** kolek dle rozměru.

diminieren menšiti, u-menšovati.

Diminution zmenšení, zdrobnění.

diminutiv zdrobnělý.

Diminutivum zdrobnělina, slovo zdrobnělé.

Dimission propuštění.

Dimissoralien (literae dimissoriae, dimissoriae, též commendalitia) dimisorie (zmocnění nepřislušného duchovního, aby udělil svěcení, jež by měl uděliti duchovní příslušný).

Ding věc, podstata; **-brief** zjednavací n najímací list, smlouva; **-geld** závdavek.

dingen najmouti, zjednati koho; gebungen zjednaný.

Dinger smlouvač, smluvčí, vyjednaváč; zjednaváč, nájemce, najímac.

dinglich věcný; **-es Recht** právo věcné.

Dinklerische Schwärze post. Dinklerova černá.

Diöcesan diecesán, příslušník diecése; **-bischof** biskup diecésní; **-lehrausstatt** škola diecésní; **-recht** právo biskupa diecésního; **-schematismus** diecésní schematismus; **-schulaufsicher** diecésní školní dozorce, dozorce škol diecésních; **-verordnungsblatt** věstník diecésní; **-verwaltung** správa diecése.

Diöcese diecése, biskupství, biskupské území.

Diorexin diorexin.

Diphtheritis mázdrivka, difterie, difteritis.

Diplom list n listina výsadní n opravňovací n jmenovací; diplom; **-s-erneuerung** obnova diplomu.

Diplomat diplomat, státník, vyjednavatel.

Diplomatarium sbírka listin.

Diplomaten-prüfung diplomatická zkouška.

Diplomatik diplomatika, nauka o listinách.

diplomatisch diplomatický, státnický; vyslanecký; listinový; **-es Corps** diplomatický n (vele)vyslanecký sbor; **-e Mission** diplomatická mise, diplomatictí poslové, vy-, poslanec; **-e Person** diplomatická n vyslanecká osoba; **-er Weg** cesta diplomatická; im **-en Wege** cestou diplomatickou.

Diploms-prüfung zkouška k dosažení diplomu, diplomní; **-wappen-beschreibung** popis diplomových znaků.

Doppelboden = **Döbelboden** hmoždinková podlaha, povalový strop; **-löcher** lišty.

direct přímý, rovný; bezprostřední; **-er Import** přímý dovoz; **- gestellter Wechsel** (à drittura) přímo, bezprostředně vydaná směnka; **e-u Wechsel** **- stellen** vydati směnku přímo; **-e Besteuerung** přímé zdanění, uložení přímé daně; přímé daně; **-e Steuern** přímé daně; **-er Dampf** ostrá pára; **-es Geschäft** přímý obchod; **-e telegraphische Verbindung** přímé n bezprostřední telegrafní spojení.

Directe - Steuern - journal denník o přímých daních.

Direction ředitelství, správa; směr; **- der Disasterialge-**

bäudeangelegenheiten ředitelství pro záležitosti státních staveb.

Directions-bereich obor n obvod ředitelský; **-bezirk** okres n okruh n obvod ředitelský; **-bureau** kancelář n úřadovna ředitelská; **-cassa** ředitelská pokladna, pokladna ředitelství; **-linie** čára směru n řídicí; směrovka; **-mitglied** člen ředitelstva; **-personale** ředitelský personál; **-punkt** bod směru; směřiště; **-sitzung** schůze ředitelstva; **-standort** stanoviště ředitelské.

Directiv-norm pravidlo.

Directive pokyn; pravidlo, direktiva.

Director ředitel, správce, představený, direktor; **-(en)** ředitelství; **-stelle** úřad ředitelský, místo ředitelské; ředitelství; **-s-stellvertreter** náměstek ředitelův; **-würde** hodnost ředitelská; ředitelství.

Directorial-verfügung příkaz ředitelský, opatření ředitelské.

Directorium ředitelství, ředitelstvo; návod.

Dirigent ředitel, dirigent, kapelník.

dirigieren řídit, dirigovati, spravovati, vésti.

dirimieren dirimovati, rozhodnouti.

Dirne poběhlice, nevěstka; holka.

Disciplin kázeň, řád; věda, učení; nauka, obor n. odvětví vědy; disciplina.

Disciplinar kázeňský, disciplinární; **3.** -behandlung naložení s kým disciplinárně n. dle kázeňského řádu, zakročiti proti komu disciplinárně.

Disciplinar-angelegenheit záležitost kázeňská n. disciplinární; **-aufsicht** kázeňský n. disciplinární dohled;

-behandlung disciplinární zakročení proti komu; disciplinární řízení s kým; **-be-**

hörde disciplinární úřad; **-kommission** komise kázeň-

ská n. disciplinární; **-erkennt-**

nis náleze, rozhodnutí, výnos disciplinární; **-fall** případ disciplinární n. porušení kázně; **-fehler** poklesek kázeň-

ský; **-frage** otázka kázně, disciplinární; **-gegenstand** věc, předmět disciplinární;

-geldstrafe kázeňská n. disciplinární peněžná pokuta; **-gericht** (hof) disciplinární

soud; **-gewalt** moc kázeňská n. disciplinární; **-instanz** instance disciplinární, úřad disciplinární; **-mittel** kázeň-

ský n. disciplinární prostředek; **-ordnung** řád kázeňský n. disciplinární; **-rath** disciplinární rada; **-recht** kázeň-

ské n. disciplinární právo; **-senat** disciplinární senát, sbor; **-strafe** trest disciplinární n. pro nekázeň n. pro

porušení kázně; **-übertretung** přestupek kázeňský n. disciplinární; **-untersuchung**

disciplinární vyšetřování; **-verfahren** řízení kázeňské n. disciplinární; **-vergehen**

přečin kázeňský n. disciplinární; **-verhandlung** líčení n. řízení disciplinární, kázeň-

ské; **-verordnung** kázeňské nařízení; **-verordn.** (für landesfürstliche Beamten und Diener) disciplinární n. kázeňský

předpis (pro zeměpanské úředníky a sluhy); **-weg** řízení n. pořad disciplinární; im -wege řízením a pořadem disciplinárním.

disciplinarisch kázeňský, disciplinární.

disciplinieren zvykatí koho kázně, disciplinovatí, pokarati, potrestati.

Disciplinierung disciplinování, potrestání.

Discount-erhöhung zvýšení diskontu n. srážky úrokové.

discountieren eskontovatí, platiti, kupovatí se srážkou (úroků).

discountuierlich nesouvislý, přerušný, přervaný.

Discountuität nesouvislost.

Disconto diskont, srážka úroková (při placení dluhů přede dnem splatnosti); **-commandit-bank** komanditní banka eskontní; **-fuß** míra diskontní; **-geber** eskontovatel; **-geschäft** obchod diskontní (směnečný); **-sach** míra diskontní; **-verzeichnis** seznam eskontovaných papírů.

➡ Právě vyšel ➡

1. sešit XXV. ročníku

nádherného obrazového týdeníku

ZLATÁ PRAHA

Redaktoři: Ferd. Schulz, Jaroslav Kvapil a Viktor Oliva.

— Sešit tento literárním obsahem a ilustracemi skvěle vypraven zašle se každému

➡ na ukázk. ➡

Račte žádati z administrace nebo si zamluviti u svého knihkupce.

Administrace „Zlaté Prahy“

v Nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 34.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednatel bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jediné prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní ohloubou české literatury a je dílem vsutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte **Ottův Slovník naučný** k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. **Ottův Slovník naučný** je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen **Ottův Slovník naučný**, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„**Ottův Slovník naučný**“ vychází v seš. o 40—48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Veškeré sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též **na měsíční splátky.**

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Einbekenntnis, Einbekenntnis příznávka, přiznání.

einbekommen dostati, obdržeti eo; 3. ~ dohoniti, dostati koho.

einberichten podati zprávu a navěští komu.

einberufen povolati, svolati, svolati; die Münzen ~ mince z oběhu vzíti; ~ er Befehl pozvaný držitel, majetník.

Einberufung povolání, svolání, svolání; ~ von Münzen vzeti mincí z oběhu; ~ der Verlassenschaftsgläubiger svolání pozůstalostních věřitelů; ~ zur Waffenübung povolání ku cvičení ve zbrani; ein bis zur ~ Benützung dovolenec a odpuštění do povolání.

Einberufungs-befehl povolávací příkaz; ~ **decret** povolávací dekret; ~ **edict** povolávací vyhláška, svolávací edikt; ~ **farte** povolávací listek; ~ **scheiben** povolávací list, písemné povolání.

einbezichen pojmouti, zahrnouti eo do čeho; die Kosten nicht einbezogen nákladů do toho nepojímaje, nepočítaje; mimo náklady; in die Inventur ~ do inventury zahrnouti, pojmouti, vzíti.

Einbeziehung = **Einbegriff**. **einbezirken** pojmouti do okresu.

einbiegen sich zahýbati se, zahrnouti se; stav. prohnouti se.

einbilden představovati, vyobraziti komu eo; namluviti komu eo; sich ~ mysliti si eo, domnívati se, domýšlet si se čeho; namlouvati si eo; sich auf et. ~ zakládati si na čem, býti hrdý nač; eingebildet domnělý, smyšlený; domýšlivý, marnivý, ješitný.

Einbildung představování; obrazotvornost; zdání, klam; domýšlivost, ješitnost; ~ **s-kraft** obrazivost; obrazotvornost, fantasie.

einbinden svázati, zavázati eo.

Einbinden e-r Akse zavázání nápravy.

Einblattdruck časový a leťací spisek, brošura.

einblenden dáti do výklenku.

Einblick pohled; ~ e názory, náhledy; poznámky.

einblicken (in et.) pohlednouti, popatřiti, podívati se do čeho.

einblöcken, einblöcken uvězniti koho.

Einbrand propalek. **einbrauen** navariti do zásoby; zavariti.

einbrechen prolomiti eo, vyraziti eo; in et. ~ vlámati se, vniknouti, vloupati se kam; et. ist eingebrochen něco se probořilo, zbořilo, prolomilo; hor. (o rudách) býti, vyskytovat se kde; mit e-r Etrede ~ zalomiti se; das Wasser ist eingebrochen voda vyrazila, protrhla se.

Einbrecher lupič, násilník.

Einbrenn-apparat přístroj palovací, známkovací.

einbrennen vypáliti čim známku n cejch; vpáliti n zapáliti (ku př. čern do žel. závaží); žíhati, páliťi, vypalovati eo v čem; den Adler ~ v., vypáliti orlička do čeho.

Einbrennung vypálení, vpálení.

Einbring-büchlein pracovní knížka; **-gebühr** dohazování; **-ucien** dohazovačství.

einbringen vnášeti, přinášeti, dostati, dopravit eo kam; e-e Förderung ~ dobývati, vymáhati pohledávku; et. auf dem Executionsweg ~ vymáhati něco exekucí; ein Geschäft (ein Anliegen), e-e Klage ~ podati, zadati žádost, žalobu; e-n Verbrecher ~ přivést, dodati, dostavit zločince; das Verjämte ~ nahraditi, dodati, co zameškáno n opomenuto; e-n Verlust wieder ~ nahraditi ztrátu; e-e Realität in Gesellschaft ~ nemovitost přinést do společnosti; et. hat viel (Geld) eingebracht něco mnoho (peněz) vyneslo; stav. vložit, vsadit, zasadit (trámy), Stellen o Strecken ~ dodělati n dovésti stádu n štolu až...; mit e-m Stollen e-e gewisse Tiefe ~ dosáhnouti, dosíci n dostihnouti určité hloubky štol; Zimmerung o Mauerung o Eisenarbeiten ~ postavit n zapravit dřevění n stojku n srub; Eingebrautes (Heiratsgut) věc vnesená kam, přínos, věno

přinesené komu; eingebrachtě zahrnuje vnesené svršky.

einbringlich dobytý.
Einbringlichkeit dobyt-nost čeho.

Einbringung po-, zadání; dodání, dostavení, dopravení, doprava; přivedení, přivezení, vnesení, přinesení, dání; zasazení; vymáhání, dobytí; ~ der Geschäft za-, podávání žádosti; ~ e-s Verbrecher dostavení zločince; ~ der Steuer dobývání daně; ~ der Klagen dobytí schodků; ~ der geborgten Verbräuchsabgabe dobytí uverené dávky z věci spotřebních.

Einbringungs-kosten útraty vymáhání n vydobývání; útraty vzešlé vymáháním n dobýváním; útraty spojené s vymáháním; **-stelle** místo podání; **-tag** des Recurres den podání stížnosti.

Einbruch vloupání, vlámaní; vpadnutí; proboreni, proboreni se, zboření, boření se; zbořenina, zával, zavalisko; ~ im Ortsteil nor. zálohem; ~ machen zalomit; gegen ~ und Feuer gesicherte Amtlocalität před ohněm a vloupáním (za)bezpeč(e)ná úřední místnost.

Einbruchs-diebstahl krádež spojená se vloupáním; **-ort** nor. záločné průčelí; **e-fischer** bezpečný před vloupáním; **-station** pomezí, pohraniční stanice; **-stoß** záloční bok; **-zollamt** (po-)hraniční celní úřad.

Einbug záhyb.
einbühen nor. zahrnužiti (stojku atd.).

einbürgern (S.) dáti komu občanství, přijmouti za občana toho; sich ~ nabýti občanských práv, zdomácněti kde; eingebürgert sein býti občanem; es hat sich eingebürgert stalo se zvykem, zobecnělo, zdomácnělo.

Einbürgerung přijetí za občana; zdomácnění; um die ~ anzufragen žádati za občanství; **-serklärung** prohlášení o přijetí za občana; prohlášení udělující občanství.

Einbuße ztráta, škoda, újma; prohra.

einbüßen ztrátu n škodu n újmu (utrpěti); ztratit eo, pozbyti čeho; das Leben ~ zaplatit životem eo; ztratit život, hrdlo; das Vermögen ~ ztratit jmění.

eincaffieren vybrati, vybrati, inkasovati eo; e-n Wechsel ~ vybrati, přijmouti peníze za směnku, dáti si směnku vyplatit, inkasovati směnku; e-e Steuer ~ vybrati daň.

Eincaffierung přijetí, vybraní, inkasování čeho (peněz, daní); ~ von Forderungen inkasování pohledávek, vybírání, přijetí, přijímání dlužných peněz; ~ des Wechsels přijímání výplaty směnky n peněz za směnku.

Eincaffierungs-geschäft výběrní n inkasovní obchod;

obchod pro vybírání peněz; **-s-kosten** vybírací náklady, náklady vybírání n inkasování, útraty (spojené) s vybíráním peněz.

Einladung krytba, zakrovení.

einämmen ohraditi, hrázit obehnati eo.

einampfen vpařit se, vyschnouti; zakouřiti; začaditi, odpařovati.

Einampfen vpařování atd.

eindecken pokrýti, přikrýti; das Dach ~ střechu (po)křítí.

Eindeckung krytí, přikrytí; krytina; **-s-material** pokrývací, krycí látka.

eindeichen hrázit obehnati, omezovati.

eindenken sich in et. vmysliti se do čeho.

Eindeutigkeit jednoznačnost.

eindichten (z)hustiti.

Eindichtung zhuštění.

eindicken (z)hustiti.

Eindickung des Ablaufmatters zhuštění odtékající vody.

eindringen vyjednat, smluviti eo; zahrnovati eo; Frucht eingebungen zahrnuje v to náklad.

Eindringung vyjednání, smluvení.

Einbrang vtírání se, tlačení se, vtrhnutí, vniknutí kam.

eindrängen vtlačiti, vepčati eo kam; sich ~ vtírati se, vetřiti se, tlačiti se kam; sich

in e-n Besitz ~ vetřiti se (mocí) v držení; sich in e-eBermundtschaft ~ vetřiti se, vtřirati se v poručnictví.

eindringen vtrhnouti kam; vraziti, vniknouti, vtláčiti se kam; in e-n Ort ~ vraziti kam (v místo nějaké); in ein Haus ~ vniknouti, vraziti do domu.

eindringlich vnikající; důrazný, důtklivý; e-e ~eMaßnung důtklivé napomenutí.

Eindringling vetřelec.

Eindringlichkeit důraznost, důtklivost; dotěrnost.

Eindruck vtlačení, vtisknutí; dojem, účinek; nachhaltigen ~ mařen trvale dojmouti, působiti trvalý dojem; e-u ~ auf S. mařen dojímati koho.

eindrücken, (**eindrucken**) vtisknouti, vtláčiti; stisknouti, rozmačkat; eingedruckte Marke vtiskázná známka.

Eindrücken des Stempelschens vtisknutí kolku.

eindrücklich pronikavý, dojmavý; význačný; důtklivý, důrazný.

einen sjednotiti, spojit; sich ~ sjednotiti se.

Einer für Alle und Alle für Einen jeden za všechny a všichni za jednoho, společně a nerozdílně, rukou společnou a ne(roz)dílnou.

einerlei jednorozný, totožný, stejného druhu; lhostejný.

einerseits, **einstheils** s jedné strany, jednak, jed-

ním dílem, dílem; ~ - andererseits jednak - jednak, dílem - dílem.

einfach jednoduchý. prostý; pouhý; adv. jednoduše, prostě; pouze; ~er Adel prosté šlechticví; ~e Gebirg jednoduchý (n řádný) poplatek; ~e Klemme jednoduchá svorka; ~er Tafter jednoduchý klíč; ~wirkend jednodušný.

Einfachheit prostota, jednodušnost, pouhost.

Einfachholz dříví dužinaté.

einfahren vjeti; při-, do-vážeti, svážeti; hor. slézati důl; jiti, choditi, lézti, spouštěti se na důl.

Einfahrt vjezd, vchod; průjezd; hor. chůze, lezení, spouštění se na důl; rechts von der Einfahrt po pravé straně vjezdu; „erlaube“ ~ zel. „vjezd volný“.

Einfahrtsdeutungs-signal zel. vjezdový signál; ~geleise zel. vjezdová kolej; ~signal signál vjezdový; ~stollen v-, průchodní štola; ~thor vjezd, vjezdová brána.

Einfall vpád; zapadání; vtrhnutí; spadnutí, sesutí, sřícení; nápad, myšlenka; ~ in fremdes Gut vpadnutí, vpád do cizího statku; vor-trefflicher ~ výborná myšlenka; er fant auf den ~ vznikla v něm myšlenka.

einfallen vpadati, vpadnouti, zapadati; vpadnouti,

vtrhnouti, vraziti kam; in die Rebe ~ skákati do řeci; hor. míti spád n sklon, zapadati; frihe Wetter fallen im Schachte ein svěží vzduch vniká šachtou dolů; zbořiti se, rozvaliti se; připadati komu, přicházeti na mysl komu, napadati koho, vzpomínati si; er kommt, wann es ihm einfällt přijde, kdy si smyslí; was fällt Ihnen ein? co se vám nezdá? was Dir nicht einfällt! co tě nemá; ~b úpadně, sklonitě; ~be Strafe úpadní střída, úpadnice; ~der Wetter-schacht vzduchová vpadní šachta.

Einfallen spád, úpad, sklon, sklonitost.

Einfall-platz dopadisko, dopadisté; ~schacht vzduchová šachta n jáma; ~tag von Bachemärkten den určený ke konání trhu týdenního.

Einfall prostota, prostost; hloupost, hlupství.

einfältig prostý, bláhový, prostomyslný, prostoduchý; hloupý.

Einfältigkeit = Einfall.

einfallen zadržkovati, zasaditi; den Boden ~ dno dáti n zasadati do něho.

Einfall obrazení, ohrada, jímka; ~s-graben hor. zápružní příkop.

einfangen zachytiti, uchopti; chytiti; einen Verbrecher ~ zločince polapiti, chytiti.

Einfangung (herumstreichen-der Fünde etc.) chytání (tou-

lavých n toulajících se psů atd).

einfallen vroubiti, obroubiti, (o)lemovati, obšiti eo; zadělati eo do něčeho; vsaditi, zasaditi, vpraviti eo do něho; mit e-r Mauer ~ zdí obehuati, obklíčiti; Bier ~ pivostáčetí (do sudů).

Einfassung lem, obruba; ~s-geßtes obruba římsová, římsa obrubní; ~s-mauer obvodní zeď.

einsetzen spoutati, uvázati.

einfinden sich dostaviti se kam; objeviti se kde; sich in et. ~ vpraviti se do něho; sich vor Gericht ~ dostaviti se k soudu, dáti se najíti před soudem.

einfließen vtéci, vplynouti kam; in die Armenkass ~ plynouti, přicházeti, přijíti do pokladny chudých; ~de Steuer docházející, scházející se daň.

einflößen vnuknouti, vštípiti; I-m Vertrauen ~ buditi n vzbuzovati důvěru v kom; I-m Furcht ~ naháněti strach komu; I-m Muth ~ dodávati odvahy komu.

einflügeliger Bau hor. jednostranná téžba.

Einfluss vliv, působení, účinek; ústí, vtok, vtékání; přítok; auf S. (et.) ~ ausüben (nehmen) míti vliv u koho, působiti, účinkovati na koho (eo); auf et. ~ haben působiti veš n naš; auf et. ~ äussern jeviti účinek, vliv naš; e-los bez vlivu,

neúčinný, nemající vlivu; **-nahme** vliv na, usilování o, používání vlivu k čemu; **S-m** steht die **-nahme** auf et. nicht zu někomu nepřislouží žádný vliv na; **e-reich** vlivný, značného vlivu, působivý, vlivuplný; **-rohr** vtoková trouba; **-schleuse** splav.

Einforderer vymahač.

einfordern (Geld etc.) žádati zaplacení, upomínati o (peníze atd.), vymáhati (peníze), dobývati (peněz); **e-e Zahlung** ~ upomínati o plat, vyupomínati plat; požadovati plat; gerichtlich ~ soudem (soudně) vymáhati a dobývati; **Steuern** ~ vymáhati daně.

einfordern spouštěti a svážeti do dolu a na důl.

Einforderung upomínání, vymáhání; dobývání čeho; ~ der Zahlung požadování ~ vymáhání platu, platby; **-s-recht** právo vymáhati a dobývati, právo vymahací.

Einförmer jednoduchná pec, jednoduchva.

einforsten (S.) poskytnouti komu právo k lesu; **Eingeforstete(r)** oprávněný z lesní služebnosti; **eingeforstetes Holz** dříví obdržené a vydané následkem (lesní) služebnosti.

Einforstung zalesnění; lesní služebnost.

Einförstungs - anspruch právo, nárok na služebnost lesní; **-recht** právo (k) lesní služebnosti; **-verhältnis** poměr lesní služebnosti; **-wal-**

ding les stížený služebností (lesní).

einfrieden, einfriedigen zahájiti, ohraditi, zahraditi; **eingefriedete Waldung** zahájený, ohrazený les.

Einfriedung ohrada, ohrazení, zahájení; hradba, plot; lebende ~ živý plot; **-s-mauer** ohradní, hradební zeď; zděná ohrada; **-s-freitagheit** rozepře o zahájení čeho.

einsetzen zasaditi, vpraviti, zapustiti; Fenster ~ okna zasaditi.

einsetzen vložit, zastrčiti, zapustiti, vetknouti, vsaditi, zadělati; sich ~ vpraviti se (do čeho).

Einsetzungs-satz vložená věta; **-stelle** vložené místo.

Einfuhr dovoz, dovážení, přívoz; ~ zur See dovoz a přívoz po moři.

Einfuhrs- (u některých slov **Einfuhr-**) **abfertigung** viz **Eingang** **abfertigung**; **-artifel** zboží dovozně; **-befugnis** právo

o oprávnění k dovozu; **-be-**

handlung (der Waren) jednání

řízení při dovozu (zboží); **-bestimmungen** ustanovení

o dovozu; **-bewilligung** povolení (k)

dovozu; **-geschäft** dovozný obchod; **-güter**

zboží přivozně a dovozně;

-handel do-, přivozný ob-

chod; **-patent** patent n vý-

sada na dovoz; dovozný

patent; **-paß, -schein** dovoz-

ný list; **-sendung** zásilka

dovozná; **-verbot** záповěd

přivozu; **-verzollung** přivozně a dovozně vycelení; vycelení při přivozu a dovozu; **-vorschriften** předpisy dovozně a o do-, přivozu; **-ware** do-, přivozně zboží; **-zoll** clo na přívaz a dovoz, clo přivozně a dovozně; **-zollbefreiung, -zollfreiheit** osvobození od cla do-, přivozně.

einführbar dovolený, přípustný; dovozný.

Einführbarkeit dovolednost, přípustnost.

einführen přivésti, zavésti kam koho; **e-n Gebrauch** ~ zavésti obyčej; **Waren** ~ zboží dovážeti a přivážeti; **in den Besitz** ~ zvésti, uvést v držení; **sich** ~ ujmáti se; **in ein Amt** ~ uvésti koho v úřad a na úřad; **e-n Verwalter** u-, zavésti správce (do čeho); **ein Kind in ein Land, in e-e Gemeinde** ~ přivésti, přivésti hovada, dobytče do země, do obce.

Einführer dovážed; uváděč; zaváděč, průvodce.

Einführung uvedení, úvod; ~ **in den Besitz** uvedení v držbu, zvod; ~ **in das Amt** uvedení v úřad; ~ **der Eingehaft** zavedení samovazby, samovězenství; ~ **der Botenlehntarife** zavedení sazeb poselného; ~ **von Postparcassen** zavedení poštovních spořitelien; ~ **von Behörden** zavedení, zřízení úřadů; ~ **e-s Sequesters** za-, uvedení sekvestora (do čeho, věč).

Einführungsbestimmung uvozovací ustanovení; **-com-mission** uvozovací komise; **-cours** počátečný kurs; **-gesetz** uvozovací zákon; **-rede** uvozovací a úvodní řeč; **-rohr** přiváděcí a zaváděcí roura; **-verordnung** uvozovací nařízení.

Einfüll-ort spilka, sklep. **einfüllen** nalévati, slévati, stáčet; **hor.** naplniti, nakládati, narážeti.

Eingabe podání, zadání; podaný spis, žádost; **-ver-fasser** pisatel podání.

Eingaben-gebühr poplatek z podání a z podaného spisu; **-stempel** kolek na podání a z podání, na podaný spis a z podaného spisu.

Eingang vchod; vstup, vcházení, přístup; úvod, počátek; příchod, přibytí čeho; **(Einnahme, Empfang)** příjem; **(Einfuhr)** dovoz, přívaz; ~ **e-s Hauses** vchod do domu; **den** ~ **gestatten** dovoliti vstup komu a dovoliti komu vstoupiti; ~ **verschaffen** přístup zjednati komu; ~ **finden** ujmouti se; ~ **e-r Rede** úvod a počátek řeči; ~ **der Waren** příchod, přibytí zboží; **Eingänge** došlé věci (listy a zásilky); ~ **der Antwort, der Post** dojití odpovědi, dojití pošty; ~ **e-s Telegrammes** úvod telegramu.

eingängig, eingänglich přístupný.

Eingänglichkeit přístupnost.

eingangs na počátku, s počátku, v úvodu, shora, svrchu; — **ernähmte** gejetliche Bestimmung ustanovení zákonně na začátku n výše uvedené.

Eingangsbefertigung vypravení n vyřízení dovozu; **abfertigungsamt** úřad vyřizující dovoz; **abfertigungszollamt** celnice n celní úřad vyřizující dovoz; **abgabegabe** dovozná dávka; **amts-handlung** úřední jednání dovozně n při dovozu; **anweisung** dovozná n importní poukázka; **artikel** dovozně zboží; **behandlung** dovozně řízení n vyřizování; **bestellungs-buch** kniha na došlé zakázky; **bestimmung** e-s Paragraphes počátečný předpis paragrafu; **bilanz** počátečná rozvaha; **buch** podací kniha; **declaration** pověď n ohlášení n deklarace dovozu; **facturen-buch** kniha na došlé faktury; kniha přijatých n obdržených faktur; **formel** úvodní formule, hlava; **geld** vstupné; vhodně; **gut** zboží dovozně n přívozně n přichozi; **journal** kniha došlých věcí; **manua** příručník n zápisník n záznamník o došlých věcech; **porte** vhodní branka; **preis** vhodně; **rede** úvod, předmluva; **register** rejstřík došlých věcí; **satz** počáteční průpověď; **steuer** dovozná daň; **thor** vhodní brána n vrata; **thür** vhodní n do-

movní dvéře; **verbot** zá-pověď n zákaz dovozu; **ver-buchungs-register** rejstřík o zápisech dovozu; **vermerk** záznam o došlých zásilkách; **verzollung** do-, přívozně vycelení; vycelení (při) přívozu n dovozu; **ware** dovozně zboží; **e-weise** v podobě úvodu, předmluvy; **zoll** clo přívozně n dovozně; clo z při-, dovozu; **zollbefreiung** osvobození od dovozného cla; **zollgebühr** při-, dovozný n importní poplatek celní.

eingekauft zastaralý, zakořenělý; — e Truntenheit zakořenělé, vžilé opilství.

eingeben zadati, podati; ein Geiud ~ za-, podati žádost; 3-m et. — poraditi komu co, ponoukati koho k čemu; dáti uživateli komu co.

eingeboren domorodý, domácí, tuzemský; vrozený, přirozený.

Eingeborener tuzemec, domorodec.

Eingebung vnuknutí.

Eingebachte(s) viz einbringen.

Eingeburt zrození v zemi; **s-recht** tuzemská příslušnost, zemské občanství, indigenát.

eingebent pamětlivý čeho, nač; — sein pamatovati nač, na paměti míti co.

eingehehen vcházeti, vejíti, vstoupiti; docházeti, dojíti, přibýti, scházeti se; podniknouti co; e-n Vertrag — učí-

nití smlouvu, vejíti ve smlouvu, smluviti se, sjednati se o čem; bindende Verpflichtungen — bráti na se závazky, závazně povinnosti; das Bestandverhältnis ist für mehr als sechs Monate eingegangen poměr nájemní jest založen na dobu delší 6 měsíců; eheliche Verbindung — vstoupiti v manželský svazek; uzavřítí sňatek; e-e Birgshaft — vzítí na se ručení, zaručiti se; die Briefe gehen ein psaní docházejí; die Schulden gehen ein peníze za dluhy přicházejí, scházejí se; — zhyznouti, přijíti na zmar, zanikati; ein Handelshaus ist eingegangen obchodní dům upadl, zanikl; ein Bergwerk geht ein důl do-, schází, zabořuje se, jest na mizině; — lassen zastaviti, zrušiti; auf et. (s in et.) — svoliti k čemu, podvoliti se, podrobiti se čemu, přijmouti co, přistoupiti nač; souhlasiti s čem; auf Bedingungen — svoliti k podmínkám, podvoliti se podmínkám, přistoupiti na podmínky; auf e-n Vergleich — svoliti k(u) smíru; auf e-n Vergleich — přijmouti návrh; in die meritordige Erledigung e-s Recurses — pustiti se do věcného n meritorního rozhodování stížnosti; — d zevrubný, důkladný, podrobný; e-e Sache — d erörtern probrati důkladně n zevrubně věc; sich mit etwas — d vertraut machen obeznámiti se důkladně, podrobně s čem; — der Betrag

docházející, placená suma; — de Zahlungen docházející platy, scházející se platy; eingegangene Gelder došlé, sešlé, přišlé peníze; die büch die Geldbußen — den Beträge stehen in die Cassé peníze z pokut n jako pokuty složené n z pokut pocházející plynou do pokladny.

Eingehen der Ware dovoz, vstup zboží.

Eingehung e-r Ehe uzavření sňatku, vstoupení v manželství.

ingenommen viz einnehmen.

Eingenommenheit zaujatost, předpojatost.

Eingeparter farní osadník, farník.

Eingerinne šrám, podrubka.

Eingesäube zázub, ozub.

Eingeschränktheit omezenost, uskrovnění.

Eingesehener obyvatel.

Eingestandenermaßen jak doznáno, doznane.

Eingeständnis přiznání, doznání.

eingestehen znáti se, přiznati se, hlásiti se k čemu; die Schuld — (při)zná(va)ti se k vině; ein Factum — přiznati se ke skutku; gerichtlich eingestandene Schuld dluh přiznaný před soudem; ein die Schuld eingestandener Schuldner dlužník znající se, hlásící se k dluhu (bez k vině); připustiti co, při-, svoliti k čemu.

Eingeweide vnitřnosti.

eingewöhnen zvykati, zdo-

mácniti koho; *sich* ~ zvykati si, zdomácněti kde.

Eingewöhnung zvyknutí, zdomácnění.

eingittern zamřížovati.
eingliedern vřaditi, vložití.

eingreifen vsáhati, zasahovati *več*, do *čeho*; vniknouti; zapadati do *čeho*; mísiti se, vměšovati se *več*, vkládati se *več*; působiti *nač*; in *3-s* Rechte ~ zasahovati do *něčích* práv, obmezovati, zkracovati *něš* práva; fördernd ~ pomáhati *čemu*, podporovati *co*; **-d** důrazný, důkladný, důtklivý, rázný, účinný, působivý; **-de** Maßregeln třeskní užiti rázných opatření; **-d** verfahren rázně si počínati; **-de** Strafe účinný, důtklivý trest.

eingrenzen ohraničiti, omeziti.

Eingriff zasahování do *čeho* n *več*; operativní ~ výkon operativní; **-e** in *3-s* Rechte zasahování v práva n do práv *něčích*; zkracování n porušení práv *něčích*; *wissenschaftler* ~ vědomé porušení práva n zkrácení práva *něčím*.

Eingriffs-gegenstand předmět rušební; **-handlung** skutek porušující; rušební čin; **-mittel** prostředky porušující (právo) n rušební; **-proceß** proces pro porušení n zkrácení (práva)?

Eingulden-stück zlatník.

eingurgeln (bei Holzverbundungen) v rohu začepovati.

einhacken zkypřiti, zkopati (mláto); in *et.* ~ zaseknouti do *čeho*.

Einhalt zdržování, zastavení, stavení; přítrž; ~ *ihun* přítrž učiniti *čemu*, zastaviti *co*, přetřhnouti, stavěti *co*, zameziti *co*, zabrániti *čemu*; přerušiti *co*; *3-m* in *e-r* Sache ~ *ihun* zdržovati koho od *čeho*; překážeti, brániti komu v *čem.*

einhalten zdržeti, zastaviti, zaraziti *co*; dodržeti *co*, státi v *čem*; ein Versprechen ~ dostáti slibu, státi v slibu; Zahlungen ~ správně plátní, die Katen ~ lháty dodržeti; Ordnung ~ zachovati pořádek; *e-n* Vorgang ~ zachovati postup; ~ zastaviti se, stanouti, zaraziti se; mit *et.* ~ přestati s *čím*, ustati v *čem*; der Recurs hat seine einhaltende Kraft stížnost nemá zdržovací moci.

Einhaltung dodržení, zachování *ata.*; ~ der Termine dodržení lhůt.

einhängigen dodatí, doručiti komu *co*.

Einhängiger dodavatel, doručitel.

Einhängigung dodání, doručení; **-s-schein** list dodavací, list doručný.

Einhangen poloviční střecha.

einhängen zavěsiti, zasediti; pověsiti *co* kam; *e-n* Wagen ~ připnouti vůz; hor. in Schwacht auf dem Seil ~ spouštěti po laně do šachty.

Einhängung zavěšení.

einbauen sekati n rubati do koho n *čeho*; tlouci do koho *čím*; vysekati, vytesati; *e-n* Baum ~ strom nasekati; *e-e* Thür ~ dvěře vypáčiti.

Einbehe-stätte výběrna.

einheben vybrati, vybírati, vymáhati, vyzdvihnouti; *e-e* Thür ~ dvěře zavěsiti n zasediti; eingehobene Steuern vybrané daně.

Einheben der Kosten vybírání nákladů n útrat.

Einhebung vybírání *ata.*

Einhebungs-beamte(r) výběřčí; **-bezirk** výběřčí okres; **-form** des Stempels způsob vybírání kolku; **-kosten** náklady n útraty vybírání; **-procent** výběřčí n výběrné procento; **-recht** právo vybírati n vybírání; **-termin** lhůta k vybírání.

einheimisch domácí, domorodý, tuzemský; ~ werden zdomácněti; ~ sein býti zdejší; **Einheimisch-er (sche)** tuzemec (tuzemka).

Einheimischsein tuzemství, rodáctví, indigenát.

einheiraten sich přiznati se, vdáti se *kam*.

Einheiratung přiznání.

Einheit jednotna, souhlas, svornost; jednotka; ~ der Handlung jednotna děje.

einheitlich jednotný; **-e** Benehung, Besteuerung *etc.* jednotné pojmenování, zdanění *ata.*; **-e** Staatscaffen jednotné státní pokladny; **-e** Staats-schuld sjednocený státní dluh;

-e Streikpartei jednotná sporná strana.

Einheitslichkeit jednotnost.
Einheitsbestrebung snaha po jednotě; **-mangel** nedostatek jednoty, nejednotnost, nesvornost; **-maß** jednotná míra; **-preis** jednotná cena.

Einheits-thüre dvířka ku prsku, k plotně.

Einheize = Einheits-thüre.

einheizen zatopiti, rozdělati oheň.

einheitig (einstimmig) souhlasný, jednomyslný.

Einheitigkeit jednomyslnost; mit ~ jednomyslně.

einholen; *3.* ~ přivéstí koho; dohoniti, dostihnouti koho; jiti pro koho; *e-n* Verlust ~ ztrátu si nahraditi; *et.* ~ vyžádati si, vymoci si, opatřiti si, zjednati si *co*; den Beschluß ~ vyžádati si usnesení, opatřiti si, zjednati si usnesení, žádati o usnesení; *e-e* Beschlußfassung (Entscheidung) des Senates ~ opatřiti si usnesení (rozhodnutí) senátu n sboru; Befehlungen und Auskünfte ~ opatřiti si poučení a vysvětlení; Weisungen ~ vyžádati si, zjednati si, opatřiti si poukazy, pokyny; die Acten sind nach gemachtem Amtsgebrauch einzuholen spisy buďtež po úředním upotřebením vyzdvihnuty n vyžádány.

Einholung opatření, zjednání *ata.*; ~ von Entschuldigungen pátrání; nach ~ des Gutachtens vyžádav si n opatřiv si (vy-

žádaje si, opatře si) dobrozdání; **-s-mittel** zjednavací a opatrovací prostředek.

einhüllen zahaliti, zaobaliti; přikryti.

Einhuellung zahalení, přikrytí; zabalení, obal; **-s-mittel** obal, obálka.

einig jednotný, svorný; über et. ~ werden dohodnouti se, sjednotiti se, shodnouti se s kým oš; beide Theile sind darin ~ obě strany souhlasí v tom, shodují se v tom (o tom), domluvily se o to.

einigen sich über et. sjednotiti se, dohodnouti se o čem; ~d jednotlivý.

einigermassen poněkud; téměř; jednak.

Einigkeit jednota, jednotnost, sjednocenost, svornost, souhlas.

Einigung (u)sjednocení; narovnání.

Einigungsamt úřad dohodčí a smířčí; **-mittel** jednotidlo, pojítka, sjednocovací prostředek; **-vertrag** smlouva narovnavací.

einimpfen (v)očkovati, sázeti neštovice komu.

Einimpfung (v)očkování, vsazení neštovic.

einigen vhnáti, vehnati; 3-m Jurdt ~ naháněti komu strach, strašiti koho.

Einjährig - freiwilligen dienst jednoroční dobrovolnická služba, služba jednoročního dobrovolníka; **-freiwilligendienst -beginnstag** výhoda jednoroční

služby dobrovolnické; **-freiwilliger** jednoroční dobrovolník.

Einhammer - system soustava jednodomovní.

einhammerig o jedné komoře, s jednou komorou.

Ein Kauf koupě, nákup, skupování, nakoupení; ~ und Verkauf von Wertpapieren koupě a prodej cenných papírů.

ein kaufen koupiti, skoupiti, nakoupiti; sich ~ zakoupiti se.

Ein Käufer nakupovatel.

Ein Kaufs -anzeige oznámení a ohlášení koupě, návštějí o koupi; **-betrag** kupní cena; **-buch** kupní kniha, kupník; **-geld** nákupné peníze; vkupné; **-ordre** příkaz ke koupi, příkaz koupiti; **-preis** kupní cena; **-provision** kupní provise, nákupka; **-rechnung** účet z koupeného zboží; kupní účet; **-stätte** nákupisté; **-tare** vkupné; **-ware** kup, nakoupené zboží; **-zeit** kupný čas, čas k nakupování.

Einkehr zastavení se, ubytování se; **-gasthof**, **-haus** zájezdní hostinec; **-wirt** hostinský (ubytovací).

einkehren zastaviti se, ubytovati se, zajiti kam.

einkeilen zaklinovati.

Ein kelleren dáti do sklepa.

Ein kellerung dávání, ukládání do sklepa.

Ein kerbung (bei Wagen) vrub, vroubek (na vahách přezmenovitých v cejch.).

einfertern žalařovati, uvězniti, dáti a vsaditi do žaláře koho.

Einferterung uvěznění, vsazení do žaláře.

Einfindschaft přidělení, spolčení dětí (z různých manželství prostřednictvím jednoho společného manžela); přijeti dítěte za vlastní.

einflagbar žalovatelný.

einflagbarkeit žalovatelnost.

einflagen žalovati, zažalovati; e-e Schuld ~ žalovati z dluhu, o dluh, zažalovati dluh.

einflammern uzávorkovati; skobou připevniti.

Einflammerung závorka.

Einflang souzvuk; shoda, jednostejnost, svornost; im ~ mit den geistlichen Bestimmungen ve shodě, srovnale se zákonnými předpisy, dle zákonných předpisů; im ~ stehen souhlasiti, shodovati se, srovnávati se s čim; et. in ~ mit et. bringen uvésti něco s něčím v souhlas a ve shodu, něco sjednotiti.

einflennen svíratí, sevřítí, stisknouti; uskrípnoti; sepríti a zaklesnouti.

Einflennung uskrípnutí atd.

ein knüpfen zavázati, uvázati, přivázati.

Ein koflung propalek.

ein kommen docházeti, scházeti se; um et. ~ žádati zaš, zadati oš; gegen et. ~ zakročiti proti čemu, opíratí se čemu.

Ein kommen příjem, příjmy, důchody; das reine ~ aus den Gewerben čistý výnos ze živnosti.

Ein kommen - liste výkaz příjmů; **-s-minderung** zmenšení příjmů; **-s-nachweisung** = ~ liste; **-s-verhältniſſe** poměry příjmové.

Ein kommensteuer daň z příjmu (příjmů) a z důchodů, příjmová daň; **-abſchreibungsausweis** výkaz o odepsání daně z příjmů; **-abzug** srážka daně z důchodů a z příjmu, srážka při dani z důchodů a z příjmu; **-befreiung** osvobození od daně příjmové; **-befreiungs - priznání** k dani z příjmů; priznání v příčině daně z příjmů; **-bemessung** vyměření příjmové daně; **-classe** třída daně příjmové; **-einzahlung** splacení daně z příjmů; **e-frei** prostý daně z příjmů; **-patent** patent o dani příjmové; **-pflicht** povinnost k dani příjmové; **-recurs - tabelle** rekursní tabulka pro daň z příjmu; **-sachen** záležitosti daně příjmové; **-strafe** trest při dani z příjmů; **-vorchreibungs - ausweis** výkaz o předepsané dani z příjmů; **-zahlungs - auftrag** platební příkaz na daň z příjmů.

Ein kommenling přichozí, přistěhovalec.

Eintrouenstück jedna korruna.

Einkunft (Einkünfte) důchod(y), příjem (příjmy).

Einkaufsbewilligung povolení k nakládání; **-platz** nákladisté; **-station** nákladní stanice.

einladen pozvati koho; vyzvati k čemu; naložiti, nakládati eo; die Parteien vom Lande werden eingeladen, sich bei der unterzeichneten Behörde zu melden venkovské strany nechť si neobtěžují ohlásiti se u podepsaného úřadu, nechať se laskavě ohlási na podepsaném úřadě.

Einladung pozvání, obelání, obsilka; nakládání.

Einladungsbillet, **-karte** pozvánka k čemu; **-platz** nákladisté; **-schreiben** písemné pozvání, pozvánka.

Einlage (im Grundbuche) vložka (knihovní) n vkladba; ~ (bei Handelsgesellschaften, in Sparcassen) vklad; Haupt-, Neben- vkladba hlavní, vkladba vedlejší; ~ (im Spiele) sázka; ordentliche n der Finanzwachmannschaft řádné vklady mužstva finanční stráže; n verrednen zúčtovati vklady.

Einlageblatt (zur Kartierungsbücher) vložka (k přehledu kartování); **-buch**, **-büchdel** vkladní knížka; vollgehebrenes Büchdel popsaná vkladní knížka; **-büchdel** bestjen vkladní knížku mítí, držeti; **-capital** vklad, vkladní n vložený kapitál; **-conto** vkladní účet; **-stelle** vkladisté, místo n úřad vkladní.

Einlagenstand stav vkladů (spořitelních); **-zinsfuß** úroková míra vkladů.

Einlager ubytování, byt. **Einlager-geld** bytovné. **einlagern** ukládati, uložití, ubytovati.

Einlagerung uložení, uschování, sklizení; Bier- nakládání piva; ~ von Erzeugnissen ukládání výrobků.

Einlagerungsanzeige ohláška o uložení n ubytování; **-anzeigen** n **Abwagliste** cukr. seznam ohlášek o ukládání a seznam odvažovací; **-document** list o uložení; **-erklärung** prohláška o uložení (ve skladišti); **-Schwendung** úbytek při ukládání; úbytek spojený s ukládáním.

Einlags-betrag výše n suma vkladu; **-blatt** vložka, vložkový list; **-bogen** arch vložný n vložený n vkladní, vložka; **-buch** vkladní knížka; **-platte** deska vkladní n vložna; **-schein** lot. sázecí n vkladní lístek, potvrzení sázky; vkladní list.

einlangen dojíti, přijíti, přibýti; ein Schriftstück ~ podati spis.

Einlangen (von Verfügungen etc.) do-, přijíti (rozhodnutí n nařízení atd.); po-, dáni, zadání (spisů); bis zum ~ des Originales až n než dojde prvopis; sofort nach ~ des Berichtes ihned, jakmile dojde zpráva; nach ~ des ergänzten Verhandlungsactes až předlo-

žen bude doplněný spis jednací.

Einlangung = Einlangen.

Einlaß vpuštění, vstup, přístup; vtok; vchod; vrátka; piv. příměrek; vod. ~ am Schlußthore okno stavidlové, otvor stavidlový; **-billet** vstupenka; **-geld** vstupné; **-karte** vstupenka; **-rinnen** hor. nálevní žlaby; **-schacht** závěsná šachta n jáma; **-wachs** napouštěcí vosk.

einlassen vpouštěti, vpuštění; propouštěti; zapouštěti, zasaditi; napouštěti, natirati; sich in et. o auf et. ~ dáti se, pustiti se, zabráti se do čeho, začíti eo; sich in e-e Sache ~ mísiti se, plésti se n vkladati se do čeho; sich auf e-e Bedingung ~ přistoupiti na podmínku, souhlasiti s podmínkou; sich über et. ~ šířiti se o čem; sich in e-n Proceß ~ započítí při, dáti se n pustiti se do sporu; sich in die Verurtheilung ~ pouštěti se v posuzování; sich in die Verhandlung über die Hauptsache ~ dáti se, pustiti se do jednání o věci hlavní, začíti jednání o věci hlavní; sich mit 3-m ~ spojiti se, spolčiti se s kým.

Einlassen des Wassers přivádění vody; napouštění vodou.

Einlassung zapuštění (při razbě dřev); ~ auf die Hauptsache (Streit ~ Litiscontestation) sepní stran, puštění se do sporu; **-s-frist** lhůta k se-

pření stran n k puštění se do sporu.

Einlauf vjezd, vběh; příchod, přítok; kan. došlé věci, přínos; täglicher ~ denní přínos, věci za den došlé; denné došlo; **-karte** došlý lístek; **-rohr** roura vtoková, vedení vtokové, trubka přítoková; **-stelle** podatelna, podací místo; **-stelle-beamte**(r) úředník podatelny.

einlaufen dojíti; přijíti, vběhnouti kam.

einlangen loužiti, luhovati.

einleben sich vžiti se veš, zvyknouti čemu; vniknouti do čeho.

Einlege-geld vkladné; **-stein** dlažici kámen, dlaždice.

einlegen vkladati, vložiti; (oheln) založiti; Capitalien ~ ukládati, vkladati kapitály do čeho; sich für 3. ~ přimlouvati se n orodovati za koho; Verwahrung o Protest gegen et. ~ ohrazovati se, ohraditi se proti čemu; das Veto gegen et. ~ ohraditi se proti čemu; sich ~ hor. usaditi se, založiti n začíti horní práci n kutání; Urkunden ~ vložiti, založiti, přiložiti listiny; ein Rechtsmittel ~ stěžovati si (z n do rozhodnutí), užití opravného prostředku; e-n Recurs ~ stěžovati si, podati stížnost; gegen die Angaben des Verhandlungsprotocoll's Widerspruch ~ odporovati n opřiti se udáním jednacího protokolu,

podati odpor n ohraditi se proti udáním jednacého protokolu; eingelegetes Rechtsmittel použitý právní prostředek, podaná stížnost.

Einlegen vkládání, vložení, ukládání atd.

Einleger vkladatel.

Einlegung = Einlegen; ~ e-r Erfüllung podání ohlášky; ~ des Recurses stěžování si, podání stížnosti.

einleiten zaváděti, zavést, zařídit, začít, počít; ~ uvděti; naříditi; mit et. ~ začínati *sim*; Kündigung ~ naříditi vykuřování; e-e Substitution ~ zavést náhradu n substituci.

Einleiter úvodce, zařizovač, zaváděč.

Einleitung uvedení; úvod, nastrojení; zařízení; ~ des Rechtsstreites zahájení sporu, pře; ~ der Sache in das rechtliche Verfahren uvedení věci na pořad práva; ~ des Strafverfahrens (der Unterjudung) zahájení, zavedení trestního řízení (vyšetřování); ~ der Amortisierung zavedení úmoru; die nötigen ~en zu et. treffen zahájití nutných kroků k čemu; ~ des Disziplinarverfahrens zahájení, zavedení kázeňského řízení; ~ der Streitverhandlung zavedení sporného řízení; ~ e-r Verwahrung durch gerichtlichen Erlaß zavedení uschování uložením k soudu; der Antrag auf ~ e-r Verwahrung návrh, aby bylo zavedeno uschování.

einlefen zahrnouti.

einlesen sebrati, sbírat.

einleuchten zřejmým n jasným býti, vysvětliti z čeho;

~d zřejmý, patrný, do očí bijící, očividný; ~d maßen objasniti, vysvětliti, ozřejmiti.

einliefern dodati, odevzdati, doručiti, odvésti, dodati, postavití (k soudu); e-n Berbrecher ~ dostavití, dodati, přivéstí zločince.

Einlieferer odevzdávající, odevzdavač; přivádějící, přivodčí.

Einlieferung dodání, přivedení, odevzdání.

Einlieferungs-pflicht dodací n odevzdací povinnost; ~schein dodávací lístek; ~zeit doba dodání.

einliegen ležeti v čem, býti v čem uložen, obsažen, uzavřen; ~d vloženy, v příloze s čim; ~d Frachtbriefe s nákladními papíry.

Einlieger nájemník, podruh, noclehář.

einlochen dirkovati; eingedte Buchstaben písmeny dirkované (popl. v obvodu zensk. ún. řed. v Teistru); klein eingedchte Buchstaben písmeny drobně dirkované.

einlogieren ubytovati koho. **Einlös-amt** výkupný, výplatný úřad; ~commissionsvýkupná komise (kupuje surový tabák od přistětelů).

einlösen vyplatiti; vyměnití; vy-, odkoupiti, vy-, odkupovati; ein Pfand ~ vyplatiti zástavu; jeit Wort ~ dostátí

slovu; eingelöste Schuldberechtigungen vyplacené dlužní úpis; nicht eingelöstes Document nevyplacený doklad.

Einglösung výměna; výplata; od-, výkup; ~ e-r Bahn durch den Staat výkup dráhy státem; ~ e-r Postamweijung vybrání peněz na poukázku poštovskou, vybrání poštovské poukázky; ~ der Staatsnoten výplata státovok.

Einglösungs-amt výkupní n odkupní úřad; vyměňovací úřad; ~aufschlag výkaz n vyhláška o výměně n výplatě; ~betrag výplatné, výkupné; ~casse výplatna, výplatná pokladna; ~fond úhradní fond; ~pflicht povinnost vykoupiti n vyplatiti eo; povinnost výkupu n výplaty čeho; ~preis cena výplatná, výkupná; ~probe zkouška (kovu) před odkupem, před výplatou; ~recht právo odkupní, výkupní, právo k od-, výkupu; právo výplatné n právo k výplatě; ~rente zákupný důchod; renta výkupná; ~schein výměnný lístek; výměnka; ~summe suma výkupní, suma výplatná; ~valuta výplatná; ~valuta hodnota n valuta výplatná; výplatné, výkupné.

einlothen olovnicí změřiti. **Eingmach-papier** balící papír.

einmahnen upomínati; e-e Schuld ~ upomínati z dluhu n o dluh.

Einmahnung upomínání, upomínka; ~s-ausweis výkaz upomínek n o upomínkách; ~s-ausweis der rüdfühnigen Bergwerksabgaben výkaz o upomínkách n upomínek daně z dolů.

Einmaisch-apparat vystíradlo; ~gut stírka, vystírka; záděl, zápara.

einmaischen piv. vystírati; lit. zaparovati.

einmaltig (viz též ein-maltig) jediný, na jednou, jednou na vždy; ~e Darlehensstilgung splacení zápůjčky na jednou; ~e Eigenthumsübertragung jediný převod vlastnický.

Einmarsch, Einmarschierung vtáhnutí, vtrhnutí, pochod, příchod, vchod kam.

einmarschieren vtrhnouti, vtáhnouti kam.

Einmaß proměra, proměrek, úbytek na míře.

einmannern zazditi; obezditi, zdí obehnati.

Einmauerung obezdění, obezdívka; zazdění; zeď.

einmengen vměšovati, vmísiti; sich in et. ~ mísiti se, pléstí se, vměšovati se, vkládati se do čeho; et. wohn ~ vplétati, pléstí eo kam n do čeho.

Einmengung vměšování se, vplétání se do čeho.

einmessen naměřiti eo do čeho; proměřiti; nedoměřiti se; sich ~ ubýti čeho měřením.

einmieten (S.) najmouti byt pro koho; sich ~ ubytovati se, najmouti si byt n koho.

Einmieter nájemník.

Einmietung nájem.
einmischen vmíchatí, vmísiti, vměšovati; **sich** ~ vmísiti se več n do čeho, míchatí se, vměšovati se do čeho.

Einmischung míchání se do čeho, pletení se, vměšování se več.

einmünden ústíti se do čeho; vtékati, vlévati se do čeho.

Einmündungs - punkt žel. vbežístě; vtok, ústí.

einmünzen rozlítí n rozdatí na mince.

Einnahme příjem, důchod; výtěžek, výnos; (bei e-r Collecte) sebrané peníze; (Cassen-local) výběrna; außerordentliche ~ n mimořádné příjmy; feststehende o schwanfende ~ n stále (pevné) n kolísavé příjmy; durchlaufende ~ n průběžné příjmy; reelle ~ n řádné n působivé příjmy; bei einzubehaltenen ~ n příjmy, jež dlužno přiznati; ~ u. **Ausgaben-etat** (des Staatsvoranschlags) rozvrh n stav příjmů a výdejů (státního rozpočtu); **-register** rejstřík příjmů n příjmový; **-verrechnung** súčtování příjmu.

Einnahmen u. Ausgabenrechnung účet příjmů a výdejů, účet o příjmech a výdáních; ~ (o Aktiv-) **riichtstands-ausweis** výkaz nevybraných n nedošlých příjmů, výkaz nedoplatených požadavků n pohledávek.

Einnahmés - amt výběrčí úřad; **-buch** kniha příjmů;

-casse výběrčí n přijímací pokladna; **-colonne** příjmový sloupec; **-journal** příjmový denník; **-posten** položka příjmová; **-rubrik** rubrika příjmů; **-schuldigkeit** požadavek n dluh příjmový; **-summe** souhrn, součet, suma příjmu; **-urkunde** doklad příjmů, příjmová listina. **einnehmbar** zaujatelný, přijímatelný, přijatelný.

einnehmen přijímati, vybíráti; e-e Stelle ~ zaujímati, zaujmouti místo; **sich** ~ lassen býti předpojatý; e-e Stadt ~ dobytí, zmocnění se města; Arznei ~ užívati léku; Geld ~ peníze vybíráti; **S.** zu jenem Vortheil ~ nakloniti sobě koho; **-d.** von dem Auseren zevnějšku velmi milého; eingenommen zaujatý, předpojatý.

Einnehmer výběrčí; **-amt** úřad výběrčí(ho); **-casse** výběrčí n berní pokladna; **-dienst** výběrčí služba; **-haus** výběrna, bernice.

Einnehmung přijetí, vzetí, dobytí, užívání.

einnothigen vnučovati, vnutiti komu co.

einpacken zabaliti, zabaliti; sklízeti, skládati.

Einpacken zabalení, obal.

einparren přifařiti, k faře připojiti; eingeparrt sein přifařen býti; patřiti farou kam.

Einpfarrungs - verhandlungen vyjednávání, jednání o přifaření.

einpflanzen vsaditi, zasa-

dití; nasaditi; vstřípiti, vnučovati.

einpfloeden koly upevniti, koly obehnati.

einpfloeden (S.) dáti komu obroči; zaopatřiti koho.

Einpflanzung ohrada, plot. **einpfloeden** do soli naložiti, nasoliti.

einprägen vy-, vtisknouti, vtláčiti; Briefmarke eingeprägt známka vytištěna; **sich** ~ vřítí se, vstřípiti se.

einpressen stisknouti, stlačití, sevřítí; vtláčiti, vtisknouti.

einquartieren sich ubytovati se.

Einquartierung ubytování.

Einquartierungs - billet ubytovací listek; **e-frei** prost ubytovací povinnosti; **-gesetz** zákon o ubytování; **-kosten** ubytovací náklady, výdeje na ubytování; **-last** břímě ubytování.

Einquellen der Gerste močení ječmene.

einrammen; Pfähle ~ zatloukati, zarážeti koly (beranem).

einräumen umístiti, postavití co; Waren ~ zboží uložiti, ukliditi; dem Richter die Macht ~ propůjčiti, udělití n dáti soudci moc; ein Recht ~ poskytnouti, propůjčiti, dáti právo; den Besten ~ pustiti v držení, popustiti držení komu; die Begünstigung ~ udělití, propůjčiti, poskytnouti výhodu; Erleichterungen ~ po-

skytnouti, povolití úlevy; e-n Bianco-credit S-m ~ zakládati koho neuhrazeným úvěrem, propůjčiti, poskytovatí komu nezalozený úvěr.

Einräumer cestář; **-strecke** cestářská trať.

Einräumung uklizení, vyklizení, uložení; poskytnutí, udělení, propůjčení; ~ von Notwegen udělení, propůjčení, zřízení cest z nouze; **e-s-weise** svolením, postoupením, propůjčením.

Einrechnungbarkeit vpočítatelnost.

einrechnen sich vpočísti, vpočítati co do čeho; die Kinder mit eingerechnet počítaje v to n do toho i děti, i s dětmi.

Einrechnung započítání, vpočítání, vpočtení; unter ~ počítaje v to; ~ in das Contingent započítání do kontingentu; ~ der Dienstzeit v-, započítání doby služební.

einrechnungsfähig vpočetný, vpočítatelný, započítatelný; **-fähige** Dienstzeit započítatelná služební doba; **-fähige** Nebengemisse vpočetné vedlejší příjmy.

Einrede (auf die Klage) odpověd (na žalobu); obrana; námitka; odporování. odpírání čemu; ~ der Rechtskraft o der rechtskräftig entjchiedener Streitfache námitka pravomocnosti n pravoplatnosti n pravoplatného rozhodnutí věci sporné; ~ der Streitabhängigkeit námitka zahájeného sporu; ~ der Unzulässigkeit des

Řečtšvegeš námítka nepřipustnosti právního pořadu; ~ der Unzuständigkeit des Gerichtes námítka nepřislušnosti soudu; e-c ~ anmelden oznámíti n ohlásíti námítku; ~anbringen uvedení n podání námítky; ~begehren prosba (v) odpovědi; ~anmeldung ohlášení, oznámení námítky; ~erledigung vyřízení n rozhodnutí námítky; ~erörterung jednání o námítece.

einreden přemluvíti, namluvíti; odmlouvatí, odpírati, odporovati, námítky činiti.

einregistrieren vepsati, zapisati co do knih n do seznamu.

Einregistrierung zápis (do knih), vklad; ~s-taxe vkladné.

einreichen za-, podati co; bei Gericht ~ podati co k soudu.

Einreichung podání, zadání.

Einreichungs- u. Geschäfts-protocol podací a jednací protokol; ~protocol podatelna, podací protokol; ~protocols-zahl číslo podací (ho protokolu); ~register podací rejstřík; ~rubrik podací záhlaví, rubrika; ~s-termin lhůta podací n k podání.

einreihen postaviti v řad, vřaditi, zařaditi.

Einreihung vřačování, vřačeni, zařačeni.

einreihen (et.) natrhnouti co; strhnouti, zbořiti, rozvaliti; rozrhmáhati se, šířiti se.

einrichten zříditi, zaříditi, spořádati, uspořádati, upravití; srovnati, napraviti; die Verwaltung nach e-m Grundsätze ~ zaříditi správu dle (nějaké) zásady; sich ~ zaříditi se, připraviti se; říditi se, spravovati se.

Einrichter zařizovač, zařizovatel.

Einrichtung zřízení; zařizení; nářadí, nábytek; ~ der Gefängnisse zařízení věznic; ~ der Handelsbücher zařízení, uspořádání, úprava obchodních knih; ~ der Klage úprava žaloby.

Einrichtungsaufwand zařizovací náklad; ~erfordernisse zařizovací potřeby; ~gebür dávka n příplatek zařizovací; ~gegenstand předmět zařízení, část zařízení; ~stück kus nábytku, kus zařízení; kus nářadí; ~stücke nábytek; zařízení.

Einriß natržení, natrženína.

einrollen svinouti, sbaliti, stočiti.

Einrollung svinutí, zavinutí, zabalení.

einrücken nastoupiti, dostaviti se, přiraziti, narukovati; et. ~ vložití, vsouvatí co kam; in die Zeitung ~ dáti (oznámení o čem) do novin.

Einrückung příchod, narukování, nastoupení; ~ der ergangenen Verordnung vyhotovení, indorsece vydaného nařízení.

Einrückungs-gebür poplatek insertní, poplatek za uveřejnění.

Einrückungs-preis cena vyvolací.

Ein-saat výsevka, výsevka, osev.

einsetzen, einsetzen do pytle dáti.

Einsetzung (der Münzen) dávání (mincí) do pytlíků.

einsetzen napovědětí, napovídati, našeptati.

ein-sam samotný, osamělý, opuštěný.

Ein-samkeit samota, osamělost; ústrani.

ein-sammeln sbíratí, shromážďovati; Beiträge ~ sbíratí příspěvky.

Ein-sammler sběratel.

Ein-sammlung sbírka, sbírání, vybírání; ~s-gebür sběrné.

Ein-satz vklad; vložka; vsazení, vsuvka; článek (v novinách); zástava, základ; ~ im Spiel sázka; ~ in die Stampiglie vsuvka do razítka.

Ein-satz-bentel-riemen utahovací řemen pytle; ~-gefäß vsuvná n vkladací n vložná nádoba (nádob vkladáná do kontrolního měřicího stroje v lihovarech); ~-gewicht cejch. závaží vložné, vkladací n rozkládací; ~-preis vklad; ~-summe vklad; ~-thüre násadní dvířka, dvířka u násadního okna.

ein-schalten vložiti, vsouti, vepnouti, zapojiti co kam; im

Amtsblatte ~ uveřejnění n vytknouti v úředním listě; e-r Urkunde et. ~ vepsati co do listiny; Station ~ stanice vepnouti, zařaditi; eingeschaltet vřačeny, vpojený, vepnutý; zařačeny; uveřejněny.

Einschaltung vložka; vsouvání, vkladání; vepsání; uveřejnění (v novinách); ~ des Edictes im Amtsblatte uveřejnění ediktu v úředních novinách.

Einschaltungs-gebür insertní poplatek, poplatek za uveřejnění; ~nummer zařačovací číslo; ~verfahren metoda, způsob vkladací.

ein-schärfen z-, přiosřítí; přísně naříditi, přísně nakažati n naporučiti komu co, přísně připomenouti co.

Ein-schärfung der Postbestimmungen přísné připomenutí poštovních předpisů.

ein-schärfen zahrabatí.

ein-schätzen odhadnouti.

Ein-schätzung odhad.

Ein-schätzungs-protocol odhadní protokol; ~register odhadní rejstřík.

Ein-schenk-zimmer nálevna, výčep.

ein-schenken nalévatí, naliti.

ein-schicken zaslati.

Ein-schichtung zaslání.

ein-schieben vstrčiti, zastrčiti; zandati, vsouvatí co kam.

Ein-schieber vsouvač; závora.

Ein-schiebung zastrčení, vložení.

einschießen (Geld zu e-r Unternehmung) přispívati (penězi k podniku); in Geschäft eingeschossen sein býti zaučen do obchodu.

Einschiffung vsednutí na loď, naložení na loď.

einschindeln pokrytí šindelem; zavřítí.

Einschlag vrazení, zaražení; podání ruky; úder, udeření; obálka; hor. místo zarážky, zaraziště; zahájený revír.

einschlagen vraziti, zatlouci; rozbítí, vytlouci; zabaliti, zavínouti, vložiti do čeho; naložití do čeho; patřiti a náležeti k čemu, spadati do čeho n veš, zabíhati do čeho; Fenster ~ rozbítí okna; alle Fenster ~ vytlouci okna; die Thür ~ dvěře vyraziti; e-n Weg ~ dáti se cestou, cestu nastoupiti; der eingeschlagene Weg nastoupená cesta; hor. zaražení, začítí kutbu a jámu; podařiti se, vydařiti; ein Unternehmen schlug ein podnik se zdařil; ~d náležitý k čemu, spadající v co; in dieſes Fach ~de Arbeiten v obor tento spadající práce.

Ein-schlager kutař.

ein-schlüßig příslušný, vztahující se, spadající; e-Beſtände příslušný úřad; e-wiſſenſchaftliche Diſciplin příslušná vědecká disciplína, příslušný odbor vědecký; die e-Geſetzgeſtelle příslušné ustanovení zákonné; e-Parteiangaben příslušná udá-

ní stran; unter Anſchluß der en Verhandlungsacten připouje (-ic, -ice) n příkládaje (-ic, -ice) příslušné jeduaci spisy.

einschlauchen; das Bier ~ dávatí n pouštěti pivo do sudů troubelí; sudovati pivo.

einschleichen ſich vlouditi se, vkrásti se, vplížiti se; ſich in den Beſitz ~ vlouditi se v držení.

ein-schleppen vtáhnouti, zavléci, zatahnouti co kam; e-e Krankheit ~ nemoc zavléknouti.

Einschleppung zavléčení; ~s-gefahr nebezpečí zavléčení.

ein-schließen zamknouti, zavřítí; uvězniti; zahrnouti, zahrnovati, zavřati v sobě, pojímati; zaujímati; obstoupiti, obklíčiti, ohraditi; ~d pojímajíc, zahrnujíc v to.

ein-schließlich v to pojatý; zahrnutý; v to pojímajíc, zahrnujíc; ~ der Beilagen i s přílohami.

Ein-schließung in e-e Correctionsanſtalt zavření do polepšovny.

Ein-schluß (u) zavření, závěrka; vložka; příloha; u-zavření, závorka; mit ~ einschließlich; ~ der Wertbrieſe uzavření cenných psaní; ~gebiet enkláva; ~hammer, ~zeichen závorka.

einschmeicheln lichocením přiměti, pohnouti koho k čemu;

ſich ~ vlisati se, vlichotiti se komu.

einschmelzen roztátí, roztaviti se, rozpouštěti se.

einschmuggeln (= einſchmürzen, einpaſſen) podloudně n potaji vpraviti, pronéstí; Waren ~ pašovati zboží, vésti podloudný obchod.

Einschneide-decke zapuštěný příklop n záklop.

einschneiden zaříznouti, zakrojiti; vřezati; tieſ ~de Reſermeu opravy do živého, velmi důkladné opravy; ~ (bei Wagen) zaříznouti, vříz-nouti se (o břitech a páncvích vah).

Einschnitt vřez, nařiznutí, nářez, zářezek, zákrojek, zástřížek; přerývka; stav. zářez, nářez.

einschränken zkrátiti koho; újmu činiti komu n čemu; obmeziti co; zahraditi co; zahájiti co; ſich ~ přestatí na čem; spokojiti se čim; uskrovniti se; Execution ~ obmeziti exekuci; ein Recht ~ zkracovati právo; einſchränkt obmezený; einſchränkt ſein býti obmezen n odkázán nač, přestávati na čem.

Einschränkung obmezení; zahájení; ~ der perſönlichen Freiheit obmezení n zkrácení osobní svobody; ~ der Vermögensverwaltung zúžení n obmezení správy majetkové.

ein-schrecken zastrašiti, poděsiti koho, strachu nahnati komu.

Einschreib(e)-amt úřad zápisný; ~buch knížka zápisní,

zápisník; ~büchel zápisní n zapisovací knížka; ~bureau zápisná kancelář; (v Něm.) kancelář pro přijímání doporučených listů; ~gebür, ~geld zápisné; ~ſchein zápisní lístek; ~ſendung doporučená zásilka; ~ſtelle = ~bureau.

ein-schreibbar zapsatelný.

einschreiben zapsati, vepsati co kam; doporučiti n rekomandovati co; ſich ~ zapsati se.

Einschreiben der Lottoſpiele auf Credit uvěřování loterních sázek; přijímání sázek ku hře v loterii na úvěr.

Ein-schreiber zapisovatel.

Ein-schreibung zapsání, zápis.

einschreiten vkročiti, vejítí; zakročiti, vložiti se veš; gegen et. ~ opráti se čemu; um et. ~ žádati nač; ucházeti se oš; gegen S. ~ vystoupiti, zakročiti proti komu; ſür S. ~ zastupovati koho, jednati za koho; als Executionſgericht ~ zakročiti n vystupovati jako exekuční soud; ſür eine Partei bei dem Gerichte ~ zastupovati stranu, jednati za stranu u soudu.

Einschreiten zakročení; žádost; liber ~ des Recurrenten na žádost stěžovatelovu, k žádosti stěžovatelově.

Einschreiter žadatel, uchazeč; zakročující.

Einschritt vkročení, vstup.

ein-schrumpfen sevrknouti se, svařiti se.

Einſchub zastrčení, vložení; vložka, vsuvka; vřadění; **-bogen** vsuvný arch; **-decke** zapuštěný příklop n záklop; **-leiste** svlak zapuštěný.

einſchüchtern (za)strašiti, ustrašiti, zaleknouti koho; strachu nahmati komu.

Einſchüchterung zastrašení, zastrašování, odstrašování od čeho; **-s-ſystem** zastrašovací soustava.

Einſchuldbarkeit zadlužitelnost.

Einſchuldung (der Geſalte der Beamten) zadlužení (platů úřednických); **-s-verbod** zákaz zadlužení, záповěd dluhy dělati.

einſchulen přiškoliti, ke škole přidělit; vycvičiti.

Einſchulung přiškolení.

Einſchufs vklad (peněžný).

einſchütten vsypati, nasypati, vlití co kam n do čeho.

einſchwärzen = einſchmuggeln.

Einſchwärzer podloudník.

Einſchwärzung pašování, podloudné pronášení n dopravování, podloudnictví.

einſchwemmen naplaviti.

einſchwimmen ztráceti se, mizeti, chřadnouti.

einſegnen požehnati, posvětit; vysvětit.

Einſegnung e-s Grabeš, der Leiche vykropení hrobu, mrtvolý; ~ e-r Wöchnerin úvod šestinedělky; ~ e-r Ehe posvěcení sňatku.

einſehen in et. nahlédnouti, nahlížeti do čeho; hle-

děti, dívati se do čeho; et. ~ pochopiti co, seznati co, porozuměti čemu, známenati co, srozuměti čemu; nahlédnouti do čeho; jeine Schuld ~ uznávati svoji vinu; e-e Urſunde ~ nahlédnouti do listiny, prohlédnouti listinu; der Grundbuchſertraft, das Schätungsprotocoll ſowie auch die Feilbietungsbedingungſe können hiergerichts während der Amtsstunden eingesehen werden v knihovní výpis, odhadní protokol a dražební výminky lze u tohoto soudu v úředních hodinách nahlédnouti; eingesehen zur ersten unvermutheten Contrierung as. nahlédnuto při první nepředvídané přehlídce.

Einſehung náhled, nahlížení; prohlídka; rozum, chápaní.

einſeitig jednostranný; ~ verbindlicher Vertrag smlouva jednostranná n jednu stranu zavazující; e Geſchwister polorodní bratři a sestry, polorodní sourozenci.

Einſeitigkeit jednostrannost.

einſenden zaslati, poslati.

Einſender odesílatel, zasílatel.

Einſendung e-r Sache poslání věci; ~ e-r Perſon poslání, dopravení osoby; **-s-termin** lhůta k zaslání n zaslání.

einſengen vpalovati co do čeho.

einſenken spustiti, pohroužiti, ponořiti, do hrobu klásti.

Einſenken von Geſäßen in die Erde zapouštění nádob do země.

Einſenkung des Bodens snížení půdy.

einſetzen vsazovati, vsaditi, vkládati, vložiti; J. zu ſeinem Erben ~ jmenovati n ustanoviti n zříditi (svým) dědicem koho; in den vorigen Stand ~ uvéstí v předešlý způsob, stav; et. zum Pfande ~ zaručiti se čim; e-e Commission ~ komisi zříditi; J. in ſein Amt ~ dosaditi koho n úřad; J. an J-s Stelle ~ ustanoviti koho za koho; ſich ~ usaditi se; hor. miti spád n úpad, zapadati; Geſammuſumme ~ součet, souhrn vepsati.

Einſetzung des Pächters dosazení, uvedení pachtýře; ~ e-r Commission zřízení komise; ~ in den vorigen Stand navrácení do předešlého stavu; **-s-tag** den ustanovení; **-s-urkunde** dosazovací n ustanovovací listina.

Einſicht nahlédnutí do čeho n veš; rozum, důvtip, úsudek, obezřelost; uznání; ~ in die Wählerverzeichniſſe nahlédnutí do volebních seznamů; ~ der Acten nahlédnutí ve spisy; ~ der Originalien ohledání prvopisů, originálů; zur ~ na ukázkou k nahlédnutí; zur gefälligen ~ k laskavému nahlédnutí; ~ haben uznalým býti, uznati co; die nöthige ~

haben míti náležitě uznání; in das Register ~ nehmen nahlédnouti do rejstříku; nach gememener ~ prohlédnuv(ši, -še). **Einſichtnahme** nahlédnutí do čeho n veš; prohlédnutí čeho; ~nahme in das Viehſchlachtungsprotocoll nahlédnutí do jatečního protokolu, prohlédnutí protokolu o poraženém dobytku; ~nahme pſiegen nahlížeti do čeho.

einſichtig uznalý, obezřelý. **einſichts-loſ** nerozumný; **-voll** uznalý, rozumný, důmyslný.

Einſiede-pergament, **-papier** papír na zavařeniny. **einſiegeln** zapečetiti.

einſinken zapadnouti do čeho; uváznouti v čem; zaboriti se do čeho; sesedati se, slehati se; sesouti se, sřítiti se.

einſinken hor. sjeti, spustiti se do šachty.

einſpannen napínati, napnouti; zapráhnouti.

Einſpanner jednospręż, jednosprężník (váz o jednom koni), drožka, vůz jednosprężný.

einſpannig jednosprężný. **einſpeichern** do skladu n na sýpku uložit.

einſperren zamknouti, zavřiti; in ein Geſängniſ, in e-n Kerker ~ do žaláře vsaditi, uvězniti; eingeperrt ſein býti zavřen, býti pod závorou.

Einſperrung zamčení, zavření, uvěznění.

einſpielen (u vah) dojíti, ustatí se, dostáti, dohráti.

Einsprache odpor, námitka, obrana, ohrazení, protest; ~ erheben odporovati čemu, námitky činiti proti čemu; protestovati proti čemu; ~ widerrufen námitky, odpor, ohrazení (proti výpovědi) odvolati.

einsprechen odmlovati, odporovati; m'siti se, vkládati se do řeči; für *S.* ~ ujmáti se, zastávat se koho; gegen et. ~ odmlovati, odpírati čemu.

Einsprechen-de(r), **Einsprecher** odporovatel, odpírač.

einsprengen vyraziti co; e-e Thür ~ dvěře vyraziti, vylomiti, vypáčiti; mit Wasser ~ (vodou) pokropiti; rozptýliti, rozprašiti co; im Auffschlagsbezirk eingesprengte Waldbarcellen lesní parcely (pozemky) roztroušené v dozorčím okresu; hor. eingesprengt vtroušený.

einspreizen vstříknouti, vstříkovati, postříkati, zamazati.

Einspruch odpor, námitka; ohrazení, obrana; ~ erheben odpírati, odporovati čemu; ~ thun brániti se, protestovati, činiti námitky, klásti odpor, ohrazovati se; ~ verfahren odporovati řízení.

einst kdysi, jednou, druhdy, někdy.

Einstand nastoupení úřadu; ~s-recht právo odkupné n výkupné.

einstechen vbodnouti, vpíchnouti, vetknouti co kam;

e-n Boden ~ dno vypíchnouti; hor. zeraziti, začíti kutbu n jámu.

Einstech-bogen vsuvný arch; ~runge vsuvná klanice.

einstechen vsunouti, zastrčiti, vstrčiti, vložiti co kam; *S.* ~ zavřiti koho; zapouštěti n zapustiti zámek.

Einstechung vložení, zastrčení, zavření.

einstehen; für *S.* ~ vstoupiti na sí místo; zastoupiti koho; zastávat se koho; für *S.* o et. ~ ručiti, zaručiti se za koho, co; odpovídati, státi za; in e-n Kauf ~ účastniti se obchodu; ~de Wagen cech. váhy stabilní n stálé (t. j. váhy se stálou polohou rovnovážnou); nicht ~de Wagen váhy labilní, vrátké (nemající stálé polohy rovnovážné).

Einstieher zástupce, náhradník.

Einstiegung záruka.

Einstiege-platz vstupišťe, místo vstupu, vstupovací n vstupní; ~versuch pokus vstoupiti.

einstiegen vstoupiti, vstoupovati do čeho; žel. nastoupiti, vsednouti, přisednouti.

Einstell-vorrichtung zastavovací n zarážecí přístroj.

einstellen zastaviti, staviti, zaraziti, přetřhnouti co; ustatí v čem; vložiti, vstaviti co ves; sich ~ přijíti, vyskytnouti se, zjeviti se, objeviti se; in die Rechnung ~ pojmouti, zařaditi v účet, uvéstí v ú-

čtu, položití do účtu; die Pferde ~ koně dáti někam (do stáje, do chléva); cech. dáti n usaditi (přístroj n měřidlo, aby ukazoval na určitý dílec); der Betrieb ~ žel. zastaviti dopravu; obch. závod zaraziti, zastaviti; die Arbeit ~ stávkovati; Mißsbräuche de staviti zlořády; zlořádům přítrž učiniti; die Zahlungen ~ platy zastaviti; die Leute ~ lidi zjednati; in die Colonne ~ vstaviti, vepsati, umístiti, vložiti, zařaditi do sloupce.

Einstellung zastavení, zaražení; dostavení se, přijítí; zařadění, vsunutí, vráždění; ~ periodischer Druckdrücken zastavení ob čas vycházejících n periodických tiskopisů; ~ der Geschworenen-gerichte zastavení porotních soudů; ~ des Strafverfahrens zastavení trestního řízení; ~ der Beförderung zastavení dopravy; ~ des Betriebes zastavení výroby; ~ des Gehaltess zastavení služného; e-r Bestimmung des Geheßes zwiiderlaufende ~ von Rindvieh umístění dobytka v chlévě, předpisu zákona odporující n se přičící; ~ von Rindvieh (in e-e Stallung) ist gestattet jest dovoleno, dobytek (v chlévě) umístiti.

Einstellungß-antrag návrh na zrušení; ~anweisung zastavovací příkaz; (příkaz, aby se výplata zastavila, aby se již nevyplácelo); ~begehren žádost za zrušení (exekuce); ~beschluß ex. řád usnesení o zrušení; ~decret

zastavovací dekret; ~grund ex. řád zrušovací důvod; ~klage pat. žaloba o zastavení (rušení) n zastavovací; ~termin lhůta k zastavení; ~verordnung zastavovací nařízení; zrušovací nařízení. **Einstich** bod, vpíchnutí, vetknutí; bodec.

einstig někdejší, dřevní, bývalý; budoucí.

einstimmig jednohlasný, jednomyslný, souhlasný, shodný; jednohlasně; et. ~ beschließen jednomyslně usnésti se na čem.

Einstimmigkeit jednohlasnost, jednomyslnost.

Einstimmung shoda, souhlas; ~ in e-e Sache projevený souhlas se stížností.

einstossen zatlouci, zaraziti; vytlouci, vyraziti co; sich et. ~ vraziti si co kam.

Einstoßung zatloukání, vytlučení, vyrazení.

Einstreu-pulver zasy-pátko.

Einsturz sesutí, zboření, propadnutí; hor. zálo; mit ~brochen býti na sesutí, na spadnutí; zum ~ bringen zbořiti; ~gefahr e-s Gebäudes nebezpečí, že budova se zboří n nebezpečí sboření, sesutí budovy.

einstürzen zbořiti, zbourati, strhnouti; zbořiti se, sesouti se, sřítiti se, spadnouti.

einweisen zatím, prozatím; do času, na čas; ein

Amt ~ vertreten zastávati úřad
prozatím, prozatímně.

einstweilig (pro)zatímný,
dočasný; ~er Vertreter des
Nachlasses (pro)zatímný zá-
stupce pozůstalosti; ~e Ver-
sicherung (~e Vorkehrung) proza-
tímně opatření.

einsumpfen (Kehm oder Kalf)
(vápro) do žumpy uložit,
(hlínu) namáčet.

eintauchen ponořit, potopi-
ti, namočiti.

Eintauchung ponor;
~s-tiefe hloubka ponoru.

Eintausch směna, výměna.

eintauchen směniti, vy-
měniti co zaš; et. von S. ~ vy-
měniti co u koho.

Eintauschung směna, vý-
měna.

einteilbar rozdělitelný.

einteilen děliti, rozdě-
liti; přiděliti, přikázati.

Einteilung rozdělení;
přidělení, přikázání; vřadě-
ní; ~ in Klassen rozdělení ve
třídy.

Einteilungsgrund dů-
vod rozdělení; ~s-liste roz-
dělovací listina; ~s-zeichen
znaménko rozdělovací.

Eintracht svornost, shoda.

eintträchtig svorný.

Eintrag újma, škoda; za-
psání, zápis; zapsané; S-m
~ thun újmu činiti, býti na
újmu, škoditi komu; S-m in
seinem Rechte ~ thun v právech
zkracovati koho, zkracovati
práva a.

Eintrage - buch rejstřík;
vkladní kniha; ~büchse hor.
násypaný poval.

eintragen vnášeti; in die
Bücher ~ zapisovati, vpiso-
vati, zapsati, vkládati do
knih; in dem Register ~ za-
psati do rejstříku, do se-
znamu; Posten ~ položky za-
pisovati; (einbringen) vyná-
seti, výnos dávat.

einträglich výnosný.

Einträglichkeit výnosnost.

Eintrags-rolle vkladnírej-
střík; rejstřík zápisů.

Eintragung zápis, vklad,
zapsání, vložení; záznam;
büchertische ~ knihovni zápis;
~ in öffentliche Bücher zápis do
veřejných knih; ~ in das Ur-
heberregister zápis do autor-
ského rejstříku; e-e ~ ver-
nehmen učiniti zápis, zapiso-
vati.

**Eintragungs - bechein-
gung** stvrzení zápisu a vklad-
du; ~einfuhr vkladní a zápisní
doložka; ~gebühr zápisné,
vkladné, zápisní poplatek;
~geldní zápis, zapsání; ~gesuch žá-
dost za zápis; vkladní žá-
dost; ~nummer číslo zá-
pisu; ~vermerk záznam, zá-
pis; ~zwang nucenost a
nutnost zápisu, nucení k zá-
pisu.

eintreffen dojíti, doraziti,
přibýti; an e-m Orte ~ přijíti,
doraziti, přibýti, dosáhnouti
na místo; (in Erfüllung gehen)
splnit se, vyplnit se, usku-

tečnit se; mit et. ~ shodo-
vati se, srovnávati se. s. zm.

Eintreffen in e-e neue Gar-
nison dorážení, přibýti, dojíti,
příchod do nové posádky.

eintreibbar dobytý.

eintreiben vymáhati, do-
bývati; S. ~ přiváděti koho
do nesnázi, do rozpaků;
ansiehende Selber ~ dobývati
dluhy, vymáhati dluhy, ne-
doplatky; seine Rechte ~ domá-
hati se svých práv.

Eintreiber vymahač, do-
bývač.

Eintreibung vymáhání,
dobývání; ~s-recht právo
vymahací a vymáhání a do-
bývati co.

eintreten vstoupiti, vejíti;
vzcházeti, vzejíti, nastati,
vzniknouti, vyskytnouti se;
objeviti se, uskutečnit se,
přihoditi se; an S-s Stelle ~
nastoupiti za koho a na a
místo, nahraditi koho; in S-s
Rechte ~ práva a převzít; in
den Dienst ~ vstoupiti do
služby, nastoupiti službu;

in ein Amt ~ uvázati se v ú-
řad, nastoupiti úřad; für et.
~ hájiti čeho, zastávati co;
für S-s Sache ~ ujmouti se,
zastati se něč věci, vzít se
o něš věc; für S. ~ zaručiti
se za koho; für e-n Betrag als
Bürge eintreten zaručiti se za
částku; die Ausnahme darf in
jenen Fällen ~ výminku do-
voleno učiniti v oněch pří-
padech, výminka smí učí-
něna býti v oněch přípa-
dech; ein Gerichtsstand tritt ein

povinnost, státi k nějakému
soudu a příslušnost k nějaké-
mu soudu a nějakého soudu
nastává; Bedenken treten ein po-
chybnosti vzbudí, obje-
vuji se, vyskytují se; die ge-
sehlige Vermuthung für et. tritt
ein zákonná domněnka o něčem
a pro něco nastává; die Folgen
treten von selbst ein následky
nastávají samy sebou; e-e
Amtsbehandlung hat eingetreten
úřední řízení má počítati, na-
stati; es treten oft Fälle ein
často se přihází; in den Rechts-
streit als Partei ~ vstoupiti do
sporu jako strana; eingetre-
tene Hindernisse nastalé pře-
kážky; bei eingetretener Schne-
gefahr za (nastalé) sněhové
vánice; eingetretener Fall v ta-
kovém případě, nastane-li
potřeba, bude-li potřeba, při
příležitosti; bei eingetretener
Verletzung e-s Vertrages byla-li
a bude-li smlouva porušena;
e-e strenge Beurtteilung hat einzu-
treten dlužno přisně (věc) po-
suzovati.

Eintritt vejíti, vstoupení,
vstup, vchod; (Eingang) cel.
vstup, dovoz; ~ in das Meer
vstup, vstoupení k vojsku;
~ in ein Amt nastoupení na
úřad; freier ~ volný vstup;
beim ~ na počátku; bei ~ der
Invalidität v čase, kdy (by) se
stal kdo k práci neschopným,
kdy (by) nastala (a někoho) ne-
schopnost k práci; ~ des Prü-
benwechfels nastalá změna
obročí; S-m den ~ verwehren
zabraňovati komu vstup kam.

Eintrittsamt úřad pohraniční; **Billet** vstupenka; **certificat** vstupní list n výkaz n certifikát, vstupenka; **gebür**, **geld** vstupné; **grenze** hranice vstupná; **karte** vstupenka; **ort** vchod, vchodiště, vstupiště; Einfuhr líber bestimmte orté přívoz určitými vchody n vchodišti; **recht** právo vstupu, právo, nastoupení v práva jiného; **representační** právo; **schein** vstupní list; **tag** den vstupu n vstoupení; **zollamt** přívozní celnice, přívozní úřad.

einüben sich cvičiti se v čem.
Einung shoda, spolek, spojení.

einverleibar vtělitelný, vložitelný.

einverleiben vtělit, vložit co věš; (annectieren) přivtělit, připojit co k čemu; in die öffentlichen Bücher ~ vložit do veřejných knih; einverleibt vtělený, vložený (do knih); přivtělený, připojený.

einverleibt vložený.
Einverleibtsein vtělenost.
Einverleibung vklad, vložení, vtělení; die ~ wird bewilligt povoluje se vložit, povoluje se vklad; ~ e-r Sache připojení, přivtělení věci; ~ des Pfandrechtes vklad n vložení zástavního práva.

Einverleibungsantrag návrh na vtělení, vložení; **bescheid** výměr vkladní n o vkladu; **bewilligung** povolení vkladu n vkladní, po-

volení vtělovací; **erklärung** prohlášení o vkladu n vkladní; **e-fähig** vkladný; **gesuch** žádost za vklad, vkladní žádost, žádost za vtělení; **gebür** vkladné; **kosten** útraty vkladu.

Einvernahme výslech, vyslechnutí; eibliche ~ přísěžný výslech; nach gepflogener ~ slyšev, vyslechnuv.

einvernehmen vyslyšati, slyšeti koho.

Einvernehmen, shoda, dohodnutí; im ~ mit J-m dohodnuv se s kým n ve shodě s kým; in der Conferenz herrschte volles ~ v poradě byli všichni jedné mysli; des guten ~ halber pro dobrou vůli; ~ pflegen smlouvat se s kým o čem; nach gepflogener ~ dohodnuv se, smluviv se s kým; sich in's ~ setzen dohodnouti se. smluviti se s kým o čem.

Einvernehmung = Einvernahme; Einvernehmung.

einvernehmlich mít J-m ve shodě n po oboplném dohodnutí s kým.

einverstanden mít et. sein svolovati k tomu, by ...; souhlasiti s čim, srozuměn býti s čim; „einverstanden“ souhlasím, souhlasí; sich mit et. ~ erklären prohlásiti souhlas s čim; ich erkläre mich damit ~ prohlašuji, že svoluji k tomu.

einverständigen sjednati, porovnat, v souhlas uvést.

einverständlich mít .. ve srozumění s kým, ve shodě s kým.

Einverständnis srozumění, dorozumění, souhlas, shoda; im ~ je do-, srozuměv se, dohodnuv se s kým.

einverzollen vycoliti.

Einverzollung vycolení.

Einwage převažek, úbytek váhy.

einwägen vážiti co do čeho; navážiti čeho; provážiti (při vážení ztratiti).

einwaggonieren naložiti, dáti do vozu.

Einwand námitka; odpor, obrana; ~ erheben činiti, námitku; **e-freie** Beurtheilung pochvalný, příznivý posudek.

Einwanderer přistěhovalec.

einwandern přistěhovati se, nastěhovati se kam; utéci se kam.

Einwanderung přistěhování (se); **-s-tabelle** přehled o přistěhovalcích, přistěhovalecký seznam.

einwärts dovnitř.

einwechseln směniti, vyměniti.

Einwechsler peněžoměnc, směnárnik.

Einwechslung směna, výměna.

einweihen namáčet, mčičiti; sypati ječmen do náduvníku.

einweihen posvětiti, vysvětit, zasvětiti; e-e Kirche ~ kostel vysvětiti; J. zum Briefter ~ vysvětiti koho na kněze; J. in et. ~ zasvětiti koho do čeho.

Einweihung vysvěcení, posvěcení; zasvěcení.

einweisen; J. in ein Amt ~ uvésti koho v úřad; in e-n Besitz ~ v držení uvésti, zvésti.

Einweisung uvedení.

einwenden namítati; et. einzuwenden haben míti námitku proti čemu; dagegen läßt sich nichts ~ proti tomu nedá se nic namítati.

Einwendung námitka; obrana; odpor; ~ der gerichtlichen Unzuständigkeit námitka nepřislušnosti soudní n soudu; ~ der Verjährung námitka promlčení; gegen et. ~ zu erheben činiti námitky proti čemu.

einwerfen (v)hoditi co do čeho; eukr zanášeti; (einwenden) namítati co; Fenster ~ okna vytloukati; J. ins Gefängnis ~ uvrhnouti do žaláře, uvězniti koho.

Einwerfen házení čeho kam atd. = töt Collation (bei der Ansgleichungspflicht).

einwickeln zabaliti, zavinit co do čeho.

einwilligen; in et. ~ svoliti, přivoliti k čemu; býti srozuměn s čim; in e-e Bitte ~ prosbě vyhověti; souhlasiti.

Einwilligen, **Einwilligung** přivolení, svolení; souhlas; Mangel der wirklichen ~ nedostatek skutečného přivolení.

Einwilligungszeichen znamení souhlasu n svolení.

einwirken; auf J. o et. ~ působiti, účinkovati, míti vliv na koho n nač.

einwirkjam působivý, účinný.

Einwirkung působení, vliv.

einwirken zmásti, zmotati. **einwirken** hor. tvořiti se podzemními výpary.

einwohnen; bei S-m ~ bydleti, přebývati u koho; sich ~ usaditi se, přivyknouti si kde; e-r Saße ~ vězeti v čem.

Einwohner obyvatel; u-bytovatel; **-meldeamt** ubytovací úřad; **-zahl** počet obyvatelstva.

Einwohnerichaft obyvatelstvo.

Einwohnung bytování; **-s-recht** právo obývací.

einwuchern vylichvařiti co, získati čeho lichvou; sklízeti co.

einwühlen v-, zarýti; sich ~ vrýti se, zavrtati se kam.

Einwurf námitka proti čemu; výčitka; cukr. zanáška; pošt. vložna, vložnička, schránka na dopisy; e-n ~ maßen namítnouti co; **-richt** cukr. nasypadlo; **-s-vorrichtung** der ambulanten Casse vložna pokladny ambulanci.

einwurzelu sich zakořeniti se, ujmouti se; eingewurzelt zakořenělý, zastaralý.

Einwurzelung zakořenění, ujmouti se.

einzahlbar splatitelný, splatný.

einzahlen spláceti, splatiti, zaplatiti; voll eingezahlte Actien akcie úplně splacené.

einzahlen počítati, odpocítavati; v to počítati.

Einzahler splátee, platicí, platitel.

Einzahlung placení k čemu; do čeho; vplacení, splacení; Tag der ~ ber Nächstem den, kdy dobírka za-, vyplacena.

Einzahlungs-anzeige ohláška zaplacení; oznámení, že bylo zaplacení; **-bestätigung** potvrzení platební n platu n výplaty; potvrzení, že zaplacení; **-daten** platební data; **-frist** platební lhůta, lhůta k placení; **-hauptbuch** ber. hlavní kniha platební; **-kalender** platební kalendář; **-schein** list o zaplacení n o splacení; **-stelle** platebna, úřad n místo platební; **-termin** lhůta platební n ku placení n splatnosti; **-termin** bei Zollbergungen lhůta splatnosti uvrěného cla.

einräumen ohraditi, obehnatí (plotem).

Einräumung ohrazení, obehnatí plotem; plot.

einzeichnen (v)kresliti do čeho.

Einzel- (u některých slov též **Einzeln-**)-**arrešt** samovazba; **-anzahlung** podrobné vy-počítávání, podrobný výčet; **-ausgabe** jednotlivé vydání, jednotlivý svazek; **-begriff** zvláštní pojem; **-bestimmung** jednotlivé určení n ustanovení; **-bezirksrichter** okresní samosudi; **-copie** jednotlivá kopie; **-fall** jednotlivý pří-

Českým čtenářům
doporučujeme k odbírání nový ročník
nádherného obrazového týdeníku

ZLATÁ PRAHA

Redaktoři: Ferd. Schulz, Jaroslav Kvapil a Viktor Oliva.

Bohatý literární obsah. — Skvělá výprava obrazová. Na požádání zašle se sešit

na ukázkou.

Račte žádati z administrace nebo si zamluviti u svého knihkupce.

„Zlatá Praha“ vychází každý pátek v číslech o 12 str. a ve 14denních sešitech (o 2 číslech).

Předplácí se na čtvrtletí 2 zl., poštou zl. 2.38. Blížeji podmínky o předplatném a přílohách „Zlaté Prahy“ otiskány jsou v sešitě.

Administrace „Zlaté Prahy“

v Nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 34.

Redakce Německočeské terminologie obdržela z kruhů právnických již několik dopisů, kde se buď kritizuje pokus nových překladů v Terminologii anebo se navrhuje nové české výrazy pro termíny německé. Uvádíme na př. dopis p. Dra Samalíka, kandidáta advokacie ve Hranicích na Moravě, ze dne 10. ledna 1898. Pan Dr. Samalík kritizuje překlad německého »Einlauf«. Přeložili jsme »došlé věci«, jak se u úřadů dávno již říká, a pak uvedli jsme jako druhý překlad »přínos«, kteréž slovo, jak znám, zavedeno jest na magistrátě kr. hlav. města Prahy. Pan Dr. Samalík praví ve svém dopise slovně: »Přínos« není možno bráti vážně, »došlé věci« jest výraz neoeconomický a neujal se dosud; je také načisto nepraktický. Mám za to, že sl. redakce při své tvořivosti je málo energická a drží se příliš němčiny a doslovu jejího. Já bych přeložil »Einlauf« substantivovaným »podáno«. »To je moje podáno«, »dnes mám velké podáno« nebo »mnoho podána«, řekl by (prý) soudce nebo úředník. Stejně utvořena jsou prý slova »vyhráno« a »zasláno«.

Jsmo p. Dru Samalíkovi vděčni za jeho návrh a dovolujeme si podati k němu také svoje mínění. Není o tom sporu, že slovo »podáno« jest pěkně utvořeno a že by mohlo býti znamenitým ekvivalentem německého »Einlauf«. Avšak jest tu jedna závada. »Podáno« (Einlauf) másti by se mohlo s příbuzným »podání« (Eingabe), a to tím spíše, poněvadž jednotné číslo silně by k tomu svádělo. Třeba slovo »vyhráno« při hře o peníze znamená »všechny vyhrané peníze« (množné číslo), v našem případě byla by mnohem spíše na snadě analogie se slovem »zasláno«, které znamená jen jediné zaslání do novin. Vždyť ostatně »vyhráno« znamená také jen »jedinou výhru«, »úhrnnou výhru«. Z těchto důvodů nepokládáme návrh překladu za zcela zdařený.

Co se týče našeho »přínos«, myslíme, že se slovo to může »bráti vážně«. Existujeť též výraz v lidu pro »věno«. Jet to všechno, co bylo přineseno — ať už kamkoli, tedy i do úřadu. Zvolivše tento termín, vyvrátili jsme námitku p. Dra Samalíka, jako bychom se drželi příliš doslovu němčiny.

Slovu »přínos« mohlo by se nanejvýše vytýkati, že výraz ten existuje již pro jiný pojem. Jest to pravda, avšak pojmy ty jsou sobě tak vzdálené, že nemůže býti v užívání nedorozumění. U úřadu nemůže se přece »přínosem« rozuměti »věno« a muž mluvě se ženou o přínosu nebude slovem tím rozuměti Einlauf.

Podobných slov jest celá řada: zájem = interes, zájem = zabavení, zajmutí; přívoz (na řece), přívoz (import) atd.

Ostatně nechť rozhodnou ještě jiné hlasy. Proto hodláme v této rubrice uveřejňovati návrhy, jež nás dojdou z kompetentních kruhů v příčině českého překladu různých terminů.

V Praze, dne 20. ledna 1898.

Redakce Německo-české terminologie úřední a právnické.

pad; -firma firma (kupce) jednotlivce; -gericht samosoud, soud o jediném soudci; -haft samovazba; -interessen zájmy jednotlivců; -person jednotlivá osoba, jednotlivce; -procura samoprokura; -richter samosoudí, samosoudce; -sache jednotlivá věc; -schluss jednotlivá závěrka; -staat jednotlivý stát (spolkový); -stimme jednotlivý hlas; -verkauf prodej drobný n po kuse; -vertheigerung dražba po jednotlivu; e-weise po jednotlivu, částkový; -wechsel jediná směnka.

einzelu jediný, samojediný, samotný, jednotlivý, oddělený, osamotnělý, jeden; zvláštní; částečný; adv. po jednom, jednotlivě, po různu, každý (á, -é) zvlášť; e Posten jednotlivé položky; ~ stehender Baum po různu stojící, ojedinělý strom; ~ stehendes Haus dům o samotě, osamotnělý; das E-e podrobnost; im E-en jednotlivě, podrobně, dopodrobna; obch. v drobném, na drobnu.

Einzelnheit jednotlivost; ~ en des Betriebes jednotlivosti, podrobnosti závodu; ~ en des Dienstes jednotlivosti n podrobnosti služby.

Einzelschacht vzduchová šachta n jáma.

einziehbar vybratelný, přijatelný; zabavitelný; vtažitelný.

Einziehbarkeit vybratelnost; zabavitelnost; vtažitelnost.

einziehen vtáhnouti, vstoupiti, vkročiti; vjeti; konfiskovati; vzítí, odejmouti; zadržeti; vybrati; zrušiti (místo); stáhnouti, z oběhu vzítí; stav. zúžiti; Aufsätze ~ nedoplatky vybrati, vybírati, vymáhati; Rekruten ~ povolati rekruty, nováčky; e-e Erbshaft ~ obdržeti dědictví; gefänglich ~ zatknouti; e-e Mauer nach oben ~ zeď nahoru zúžiti; e-e Stelle ~ místo zrušiti; e-n Gehalt ~ plat zastaviti; 3-m das Vermögen ~ zabaviti, zabráti jmění komu; Münzen ~ mince stáhnouti n z oběhu vzítí; die alten Stempelmarken ~ vzítí z oběhu staré kolkové známky; in e-e Stadt ~ vtáhnouti, vtrhnouti; in e-e Wohnung ~ přistěhovati se do bytu; Erkundigungen ~ přeptávati se, poptávati se, vpytávati se; die ganze Diebsbande wurde eingezogen celá rota zlodějská byla zatčena; e-e Ausstattung ~ stvrzenku odebrati n vyžádati si od koho; die alten Certificate einziehen staré certifikáty odebrati; stav. e-n Balken ~ trám navléknouti.

Einzuehung vstup, vtáhnutí, vjeti; odněti; odejmutí; vzeti; vybrání; stažení, vzetí z oběhu; přistěhování se; zrušení (místa); zadržení; povolání; stav. zúžení (žlábkové); odněti, zabavení, konfiskace;

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

gegen Cinziehung der Quittung odebera (-ouc, -ouce) n vyžadaje (-ic, -ice) si n vezma (-ouc, -ouce) n prijma (-ouc, -ouce) kvitanci; ~ ber Banfnoten stažení bankovek, vzeti bankovek z oběhu; ~ ber Ceuisse zastavení n zadržetí požitků; ~ ber Güter za-, pobráni statků; ~ von Francobjecten betragen vybirání schodků scházejícího n nedopraceného poštovného; Ueberweisung zur ~ prikázání k vybrání (pohledávky); ~ von Urkunden odebrání n vyžádání si listin; ~ des Ausfandes vybrání nedoplatku.

Cinzigkeit jedinnost.

Cinzig vtažení, vjezd; přistěhování se; den ~ halten vtáhnouti, vjeti, vejíti.

Cinzugs-gebiir pošt. výběrné, výběrčí poplatek; **-speien** náklady vybirací; **-vertrag** dohodnutí (mezi věřiteli).

cinzwingen (et. in et.) vtlačiti co do šeho; S-m et. ~ vnutiti komu co.

Cis led; klišťáč ~ uměly led.

Cis-anspottung zácpa ledu; **-apparat** stroj k výrobě ledu; **-bahn** kluziště; **-balken** ledolomné n lední kozy; **-beritungsanstalt** ledárna; **-bildung** tvoření se ledu; útvar ledový; **-bof** = **-balken**; **-brechen** lámání ledu; **-brecher** lední koza; nástroj nalámání ledu; sekáč ledu; **-bruch** lámání, strž ledu;

-einlagerung nakládání ledu, ledování; **-fabrik** ledárna, továrna na led; **-faß-erzeuger** výrobce sudů na led; **-feld** ledové pole, ledoviště; **-frei** bez ledu; prostý ledu; **-fuhr** povoz s ledem; **-gang** odchod ledu, strž ledová; **-gewinnung** výroba ledu; **-grube** lednice; **-händler** obchodník ledem; **-hauer** sekáč ledu, ledař; **-hammer** lednice; **-kästen-fabrik** továrna ledniček n skříní na led; **-keller** lednice, sklep na led; **-kette** ledová tříšť; **-lager** sklad ledu, lednice; **-machen** ledování; **-maschi-ne** stroj k výrobě ledu; **-schneider** sekáč ledu; **-schwimmer** plovák n plocháč na led (k chlazení piva v kádi); **-sprengung** trhání ledu; **-stoß** ledová strž; **-treiben** odchod ledu; **-verfuhrung** vozba, dovoz ledu.

Eisen železo; železa, okovy; von ~ železný; hor. želízko; Arbeit über dem ~ n über das ~ nadručná želízková práce; Arbeit unter dem ~ unter das ~ područná želízková práce; **-alaun** železitý kamenec; **-anfer** kleště, svora; **-arbeit** vyrábění železa; hor. želízkování; **-arbeiter** železář, železník; **-ausbau** hor. výstroj železný; **-bahn** viz Cijntaňu; **-band** železný svor n pás; železná závěsa (pant); **-beize** leptadlo, mořidlo na železo; **-bergbau** dolování na železnou rudu;

-bergwerk hory n doly železné; **-bergwerks-ordnung** řád pro doly železné; **-beschlag** železné kování, příkov n páboj železný; **-bestandtheil** železná součástka; **-bestandtheile-erzeuger** výrobce železných součástí; **-bestandtheile-händler** obchodník železnými součástkami; **-bett** železná postel; **-betten-fabrik** továrna na železné postele; **-bicarbonat** dvojuhličitan železnatý; **-blech-erzeuger** výrobce železného plechu; **-blech-fabrik** továrna na železný plech; **-blech-geschirrfabrik** továrna na nádobí ze železného plechu; **-blech-mantel** plechová obálka, plechový plášť; **-blech-platte** deska ze železného plechu; **-blech-rohr** trouba ze železného plechu; **-blech-warenfabrik** továrna zboží ze železného plechu; **-bruch** železné doly; **-chlorid** chlorid železitý; **-chlorür** chlorid železný; **-construction** železná vazba, železná konstrukce; **-constructionswerkstätte** dílna na železnou konstrukci, vazby; **-dachel** železná kryce; **-draht-erzeuger** výrobce železného drátu; **-draht-händler** obchodník železným drátem; **-draht-mühle** továrna na železné dráty; **-draht-seil** železný n drátěný lano; **-draht-zieher** vytahovač železného drátu, drátař; **-dreher** točič železa; **-emaillicer**

smaltovník železa; **-email-werk** smaltovníctví železa; **-erz** železná ruda, železovec; **-erz-bergbau** dolování na železnou rudu; **-erz-bergwerk**, **-erz-grube** železorný důl, železná hory; **-fabrication** železářství, výroba železa; **-feile** o(d)pilky železné; **-erz-gang** železná žíla; **-geräthe**, **-geräthschaff** železné nářadí, náčiní; **-geschir** železné náčiní n nádoby; **-gewebe** železná tkanina; **-gewerkschaft** těžarstvo železářské; **-gießer** železolipec, slévač železa; **-gießerei** slévárna železa; **-glimmer** slída železná; **-guß** litina (ze surového železa); **-guß-erzeugung** výroba (železné) litiny; **-guß-fabrik** slévárna železa (surového); **-guß-warenfabrik** továrna na zboží z (železné) litiny; **-guß-werk** = **-guß-fabrik**; **-hammer** kryčný mlat; hamry železné; **-hammer-werk** kryčná mlátovna, hamry; **-handel** obchod železem, železničtví; **-händler** obchodník železem; **-hochbau** pozemní železná stavba; **-hochofen** vysoká pec na železo; **-horde** lísky železné (na hvozdech); **-hütte** železná huť; **-industrie** železářství, železářský průmysl; **-industrie-gesellschaft** společnost železářská; **-kitt** tmel na železo; **-krämer** kramář železa n železem, železník; **-kunstgießer** umě-

lecký slevač železa; **-kurz-waren-fabrik** továrna krátkého železného zboží; **-lad** lak na železo, železový lak; **-mine** železné hory; **-möbel-erzeuger** výrobce nábytku železného; **-möbel-fabrik** továrna na nábytek železný; **-moor-erzeuger** výrobce železa slatinného; **-nägel-erzeuger** výrobce železných hřebíků; **-ofen** železná kama, železná pec; **-oxyd** pyrophosphoräures fosforečnan železitý; **-oxyd** pyrophosphoräures pyrophosforečnan železitý; **-platte** železná deska; **-production** výroba železa; **-quelle** železitý pramen; **-raffinerie** čistírna železa; **-rost** rez (na železe); **-rost-wasser** rezová voda železitá; **-schaufel-erzeuger** výrobce železných lopat; **-schicht** množství železa roztaveného za den; **-schmelze**, **-schmelz-hütte** tavirna železa; **-schmelz-ofen** tavná pec na železo; **-schmied** kovář; **-schmiedewaren** kované výrobky železné; **-schneid-mühle**, **-schneid-werk** řezací válcovna (na železo); **-späne-erzeuger** výrobce železných opilků; **-splitter-masse-erzeuger** výrobce masy železných třísek; **-stange** železná hůl n žerď; **-stein-bergbau** doložení na železnou rudu; **-stück** kus železa; **-theil** část železná; **-trödler** vetešník železem; **-vitriol** železná solená; **-vitriol-**

fabrik továrna zelené n železné skalice; **-walz-werk** válcovna železa; **-ware** železné zboží; **-waren-erzeuger** výrobce železného zboží; **-waren-handel** obchod železným zbožím; **-waren-främer** železník, kramář železného zboží; **-wasser** železitá voda; **-wert** železárna, železářský závod; železné dílo.

Eisenbahn železnice, (železná) dráha; **-actie** akcie železné dráhy n železniční; **-c-ämtlicher Gebrauch** užití n potřeba n upotřebení při službě železniční; **-angestellte(r)** železniční zřízenec; **-anlage** stavba železnice; železnice, dráha; **-anschluss** železniční připojení; **-arbeiter** železniční dělník; **-arbeiter-schule** škola železničních dělníků; **-aufgab-samt** železniční úřad podací; **-aufsichts-behörde** železniční dozorní úřad; **-bau** (plur. -bauten) stavba železnice; **-bau-angelegenheit** stavební železniční záležitost; záležitost týkající se staveb železničních; **-bau-leitung** správa n vedení n řízení železniční stavby; **-baumeister** stavitel železniční; **-bau-object** železniční stavební objekt; **-bau-project** návrh železniční stavby; **-bau-recht** právo k(u) stavbě železnice n stavěti železnici; **-bau-section** odbor n oddělení pro železniční stavby; **-beamte(r)** že-

lezniční úředník; **-beamten-stand** stav železničního úřednictva; **-beamtenverein** spolek železničních úředníků; **-bedienstete(r)** zřízenec železničný, železničář; **-benützung** používání dráhy n železnice; **-beschwerde-buch** železniční kniha stížností; **-betrieb** provozování dopravy železniční; doprava n vozba železniční; **-betriebs-correspondenz-protocoll** korespondenční protokol nádražních stanic; **-betriebs-direction** dopravní n výkoné ředitelství železniční; ředitelství železniční vozby n dopravy; **-betriebs-directions-cassa** pokladna výkoného n dopravního ředitelství železničního; **-betriebs-ordnung**, **-betriebs-reglement** železniční dopravní n vozební n provozovací řád; řád železniční vozby; **-betriebs-telegraphen-correspondenz** telegrafická korespondence při železniční dopravě; **-betriebs-unterbrechung** přerušeni železniční vozby; **-betriebs-unternehmung** podnik železniční vozby n dopravy; **-brücke** železniční most; **-buch** železniční kniha; **-buch(s)-einlage** vložka (pozemková) železniční knihy; **-buch-operate** operáty n zápisy železniční knihy; **-casse** železniční pokladna; **-com-mission** železniční komise; **-concession** železniční kon-

cese; **-concessions-angelegenheit** záležitost železniční koncese n týkající se železniční koncese; **-concessions-gesetz** zákon o železničních koncesích; **-concessions-un-funde** železniční listina koncesní; **-coupé** oddělení n kupé v železničním voze; **-kurs-buch** jízdní řád železniční; **-direction** ředitelství dráhy; **-durchlaß** železniční propustek; **-einlage** vložka železniční; **-einköpfung** výkup železnice; **-enteignungsfall** případ vyvlastnění železničního n k účelu železničnickému; **-erhaltung** udržování železnice; **-expedition-schem-pel** kolek železniční výpravní; **-expropriation** železniční vyvlastnění; **-expropriations-gesetz** zákon o železničním vyvlastňování; **-fahrkarte** jízdní lístek železniční; **-fahrplan** jízdní řád železniční; **-fahr-plan-tableau** názorný přehled jízdního řádu drah; **-fahrpreis** jízdní cena železniční; **-fahrpreisbegünstigung** výhoda při jízdních cenách železničních; **-fahrzeug** železniční dopravní prostředky, vozidla, vozy; **-fahrzeug-handel** obchod železničními prostředky dopravními n vozidly n vozy; **-fahrt** jízda po dráze n na dráze n drahou, železniční jízda, jízda po železnici, vlakem; **-fracht-brief** nákladní list železniční; **-frachtbriefblanett**

výplňka n blanket nákladního listu železničního; **-frachtbrief - blankettenbestellung** objednávka výplněk n blanketů nákladních železničních listů; **-frachtverkehr** železniční nákladní vozba n doprava; **-frevel** železniční pych; **-gebäude** železniční budova, stavení; **-gesellschaft** společnost železniční n dráhy; **-geschäftsbung** zákonodárství o železnicích n o drahách n železniční; **-grundstück** železniční pozemek; **-güterwagen** nákladní vůz železniční; **-haftpflicht** povinnost dráhy ručeti; **-häuschen** strážný domek železniční; **-hochbauten** železniční stavby pozemní; **-hof** nádraží; **-hunt** hor. železniční vozík (důlní); **-industrie-gesellschaft** společnost pro železniční průmysl; **-instruction** železniční řád, instrukce, poučení, předpis; **-karte** mapa železných drah; **-fahrkarte** jízdní lístek železniční; **-linie** trať n linie železniční; **-ministerium** ministerstvo železnic n drah; **-netz** síť železniční; **-object** objekt, předmět, těleso železniční; **-obligation** železniční obligace n dluhopis; **-omnibus** železniční doštvávník; **-passagiergepäckswage** železniční váha na zavazadla; **-polizei** železniční policie; **-postamt**, **-postamtalt** železniční poštovní úřad; **-prioritäts-**

obligation prioritní obligace železniční; **-project** návrh n projekt železnic n železniční; **-projects-commission** komise pro projekty n návrhy železnic; **-regie-güter** zboží železniční správy, železniční režijní zboží; **-reglement** železniční řád; **-reparaturswerkstätte** dílna pro železniční správy; **-reservoirwagen**, **-reservoir-wagon** vagonová cisterna n jímka, vůz n vagon železniční s nádrzkou n jímkou; **-schiene** kolej(nice) železná dráha; **-schienenwerk** kolejnicová válcovna; **-schneepflug** sněžný pluh železniční; **-schuldschein** železniční dlužní úpis n obligace; **-schwelle** pražec železniční, špala; **-schwellen-händler** obchodník pražci n špalami; **-signal-apparat-erzeuger** výrobce železničních návěstních přístrojů; **-station** stanice železniční; **-stations-amt** staniční úřad (železniční); **-strecke** železniční trať; **-tarif** sazba železniční; **-telegramm** železniční telegram; **-telegraph** nádražní telegraf; ~ u. **Telegraphen-bureau** železniční a telegrafní úřadovna n kancelář; ~ u. **Telegraphen-regiment** železniční a telegrafní pluk; **-telegraphenstation** telegrafní stanice nádražní; **-territorium** území n obvod železniční; **-tracierung** železniční traťování n

trasování; **-transport** železniční doprava, doprava po dráze; **-übertretung** železniční přestupek, přestupek železničních předpisů; **-unfall** nehoda n neštěstí n úraz na dráze; **-uniformierung** zavedení železničního stejno kroje; uniformace železničních zřízenců; **-unternehmung** železniční podnik n podnikatelství; **-verkehr** vozba n doprava železniční, vozba n jízda po železnici; obchod železniční; **-verwaltung** železniční správa; **-wage** váha železniční; **-wagen**, **-waggon** vůz n vagon železniční; **-wagen-fabrik** továrna na železniční vozy; **-wagenobergehilfe** horní kostra železničního vozu n vagonu; **-wagen-reparatur-swerkstätte** dílna pro správy železničních vozů; **-waggon - leihgesellschaft** společnost pro půjčování železničních vozů; **-waggonwage** železniční váha vagonová; **-wärter** železniční hlídač; **-wesen** železničtví; záležitosti železniční; správa železnic; železnice, dráhy; **-zeit** čas nádražní n železniční; **-zufahrt-s-strahe** příjezd n příjezdní cesta k železnici, ke dráze (k nádraží, ke stanicí); **-zug** vlak; **-zug-schranken** přeprada železniční; **-zug(s)-personal** úřadníci při vlaku; **-zweck** účel železniční; **Abtretung von Grundstücken zu zwecken** postup

pozemků k účelům železničním.

Eisenbahner železniční dělník.

eisern železný.

Eisenviehvertrag smlouva o železný dobytek.

eitel marný; marnivý, ješitný; zbytečný.

Eiter hnis, hměj; **-beule** hlíza; **-geschwür** vřed, nežit; **-wunde** hnisavá rána. **eiterig** hnisavý, talovatý; **-e Masse** hnisavá hmota; ~ jeit hnisati.

eisern hnisati, podbíráti se, hnojití se.

Eiterung hnisání, podbíráni.

Ejaculation vyměšování. **ejaculieren** vyměšovati.

Ejection vypuzení z držby. **Ejector** žel. vyssávač.

ejicieren vypuditi z držby. **Ekel** ošklivost, nechut;

odpor k čemu; hnusení si čeho; ~ erregen ošklivost vzbuzovati v kom; ~ erregend hnusný, odporný.

ekeln; **es ekel** mir (mič) vor et., **ich esse** (mič) vor et. něco se mi oškliví, hnusí, protiví.

Elaborat vypracování, hotová práce; výrobek.

elaborieren vypracovati. **elapso termino** lat. po uplynulé lhůtě, po vypršení lhůty.

Elbe Labe; **-canalisierung** kanalisace, splavnění Labe;

-schiffahrt plavba po Labi; **-schiffahrtsgesellschaft** společnost labské plavby;

-**schleppbahn** labská vlečná dráha; **-zollgericht** soud s pravomocí polabskou.

electiv na vybranou, volitelný.

Electricität elektřina; električnost; ~ ansladen vybití elektřinu.

Electricitäts-actien akcie elektrické společnosti; **-anlage** závod pro elektřinu, výroba elektřiny; **-auslader** vybíječ elektrický; **-bahn** elektrická dráha; **-gesellschaft** elektrická společnost; **-leiter** vodič elektřiny; **-messer** elektroměr; **-verbrauchs-messer** elektroměr na spotřebu.

Elektriker elektr(otechn)ik.

elektrifizieren elektrisovati.

Elektrifizierer elektrisovač.

Elektromotor elektromotor.

Elektrotechniker elektrotechnik.

elektrotechnisches Institut ústav elektrotechnický.

Elektro-therapie léčení elektřinou.

Element prvek, živel; začátek, základ; článek, část.

elementar živelní, elementární, prvopočáteční, základní.

Elementar-begriff základní pojem; **-bildung** prvopočáteční a základní vzdělání; **-cassa** základní pokladna; **-classe** přípravná třída, příprava; **-ereignis**

živelní pohroma; **-kenntnis** základní znalost a vědomost; **-lehre** prvopočáteční a základní učení; **-lehrer** učitel elementární a základní školy; **-schaden** živelní škoda, škoda způsobená živlem; majenhatter **-schaden** hromadná živelní škoda; **-schaden-operat** popis a operát škod živelních; **-schaden-bergütung** náhrada škod živelních; **-schul-bildung** základní a nejnižší a elementární vzdělání školní; **-schule** základní a elementární škola; **-unterricht** začáteční vyučování; **-voranschlag** základní rozpočet; **-taxe** základní taxa.

elementarisch základní, prvopočáteční, elementární.

Elementus protidůkaz, vyvrácení důkazu; seznam, rejstřík.

Elend bída, nouze, nužáctví, mizina, psota; svízel, potíž; es ist ein ~ mit ihm jest s ním potíž, svízel, kříž; es war ein ~ angesehen byla to hrozná podívaná, byl to pohled až běda.

Elevation zvýšení; zvýšenost; povznesenost, velikost, hodnost.

Elevator vytahovák, zdvihadlo, zdvihací stroj, elevator; **-haspel** rumpál.

Cleve elév. (vy)chovanec; učedník, žák, příručí; militärärztlicher ~ vojenský elév lékařský, vojenský lékařský příručí.

elebieren (Protest) vznésti (protest) ložmitnutou směnkou vrátiti první pošlou.

Elfenbein slonová kost, slonovina; **-drechsler** soustružník slonové kosti; **-graveur** rytec slonoviny; **-händler** obchodník slonovinou; **e-hart** tvrdý jako slonovina; **-imitations-erzeuger** výrobce imitace slonoviny; **-schneider** řezáč slonoviny; **-schützer** řezbář slonoviny; **-waren-händler** obchodník zbožím ze slonoviny.

eligieren vyvoliti.

Elimination vyloučení; škrtnutí, vymazání; odnětí; eliminace; **-s-methode**, **-s-verfahren** způsob vylučovací a vylučování a eliminace.

eliminieren vyloučiti, vynehati, vypustiti, eliminovati.

Eliminierung vynechání, vyloučení, vypuštění; unter der Worte vynecháváje, vynechav slova.

Elisabethinerin Alžbětinka.

Elite výbor, výkvět, tresť.

Elisir eliksír, lék.

Elbogen loket; **-bein** kost loketná, loket; **-gelenk** kloub loketní.

Elle loket (míra).

Ellen-handel střížný a modní obchod; **-handlung** obchod střížným zbožím, modní obchod; **-warenhänd-**

ler obchodník střížným zbožím.

Ellipse gram. výpustka; mat. elipsa.

Elocation pronajmutí.

Elocieren pronajmouti; ein Capital ~ uložiti, umístiti jistinu; vybaviti (dceru).

Elocierung uložení, umístění (jistiny); ~ von Waisen-capitalien uložení sirotčích jistin.

Eloquenz výmluvnost.

Elster straka.

Elter-mutter prabába, prababička; **-vater** praděd.

elterlich otcovský a mateřský, rodičů.

Eltern rodiče; **-liebe** láska rodičů; **e-los** bez rodičů, osiřelý; **-theil** rodič; jeden z rodičů; **-vater** praděd; **-verhältnis** poměr rodičský.

Eltertschaft rodičství.

eludieren mařiti; podváděti.

Elufon maření; vytáčka. **eluforisch** klamný, podvodný, marný.

Email smalt (zubů), sklovina, tav, email; **-arbeiter** smaltovník; **-eisen-waren-niederlage** sklad železného smaltovaného zboží; **-fabrik** smaltovna, továrna na smalt, na email; **-gemälde** smaltová malba; **-geschirr-fabrik** továrna na smaltové nádoby; **-koch-geschirr-fabrik** továrna smaltového kuchyňského nádobí; **-malerei** smaltomalířství; **-maß** míra smaltovaná a z plechu smaltova-

ného; **-waren** smaltové zboží.

Emaillieur smaltovník; **-gewerbe** smaltovníctví, živnost smaltovnícká.

Emaillier-werk smaltovníctví, smaltovna.

emallieren smaltovati, emallovati; **emallierte Eisenwaren** smaltové železné zboží.

Emaillierer von Glas- u. Metallwaren smaltovník skleněného a kovového zboží.

Emaillierung smaltování.

Emancipation vyproštění, vymanění, osvobození, emancipace, nabytí rovnosti.

emancipieren vymaniti, na rovné postaviti, emancipovati.

Emancipierung = Emancipation.

Emballage obal, (za)balení, obálka (na zboží); **balné;** **-papier** papír k balení.

emballieren za(o)baliti.

Emballierung za(o)balení.

Embargo obšťávka lodí a korábu.

embarrassieren naložiti do soudků.

Embarquement plavení na loď, naložení zboží na loď.

embarquieren naložiti zboží na loď.

Emblem znak, odznak, symbol, emblem.

emblematisch znakový, význačný, emblematický.

Embryo zárodek, plod, embryo; **-logie** nauka o zárodcích, embryologie.

Emendation oprava, zlepšení.

emendieren opravití, zlepšiti.

emeritieren na odpočinek a do výslužby dáti; propustiti ze služby; **emeritert**, (**emeritus**) vysloužilý, na odpočinek daný; **emeritierter Assistent** bývalý asistent.

Emeritierung dání do výslužby.

emeritus = emeritert.

Emigrant vystěhovalec.

Emigration vystěhování se; **vystěhovalec**, **emigrace**; **-s-gebür** (gabella emigrationis) odchodné.

emigrieren vystěhovati se.

eminent vynikající, vznešený, sverchovaný; **eminentní**.

Emincuz, **Eminence** (titul kardinálův).

eminieren vyčínivati, vynikati.

emissa manu rukou dáním.

Emissär tajný vyslanec, emisar; náhončí, vyzvědač.

Emission vydání, emise; **-von Actien** vydání a emise akcií.

Emissions-bank vydavací a emisní banka; **-cours** kurs při vydání; **-geschäft** emisní obchod.

emittieren vydati v oběh, emitovati.

Emittierung = Emission.

Emolumente výhody, požitky, příjmy, prospěch, případy (vedlejší příjmy).

Empfang příjem, přijetí, přijímání, obdržení; **den -angeigen** oznámiti příjem; **et. in -nehmen** přijmouti ∞; **in -stellen** vložiti do příjmu.

Empfang-nahme přijímání, příjem, přijetí; **-schein** dodací a přijímací listek; **stvrzenka**; **-schein über Gebührens-bemessungs-documente** stvrzenka a přijímací list na doklady (průvody) pro vyměřování poplatkův; **-schein zu den Grundsteuerzahlungs-aufträgen** stvrzenka a přijímací list na platební příkazy v příčině pozemkové daně;

-schein für Grundsteuernadläs-verständigung stvrzenka a přijímací list na oznámení o slevě pozemkové daně; **-schein über falsche Staatsnoten** stvrzenka na padělané a nepravé státovky; **-schein über zugestelltes Telegramm** dodací listek o doručném telegramu, stvrzenka na doručení telegramu; **-schemen** über die im Vormonat bestellten Telegramme stvrzenky a přijímací listky na telegramy doručené v minulém měsíci;

-schein über Zustellungen přijímací list a stvrzenka o doručení; **-schein für die Zustellung der Erwerbsteuer-schemen** dodací list a stvrzenka o doručení listů na daň z výdělkovou; **-schein über die Zustellung des Zahlungs-auftrages** stvrzenka a dodací list o doručení platebního rozkazu; **-schembüchel** stvr-

zenková knížka; **-station** přijímací stanice; **-stellung** (bei Abfuhr) vložení do příjmu; **-zimmer** pokoj přijímací, návštěvna.

empfangen přijmouti, obdržeti; **prijimati**, **vitati**; **hat zu -obdrží**, **dostane**; **empfangen** přijato.

Empfänger příjemce, přijímatel.

empfanglich vímavý, přístupný, náchylný.

Empfanglichkeit vnimavost, přístupnost.

Empfängnis (e-s Kindes) početí (dítěte).

Empfangs-abtheilung přijímací oddělení; **-amt** přijímací úřad; **-anweisung** poukaz a příkaz na příjem; **prijimací** příkaz; **-anweisungsbuch** kniha přijímacích příkazů; **knih** pro příkazy a poukazy na příjem; **-anzeige** návštěi o doručení, doručenka a stvrzenka na příjem, potvrzení příjmu; **Telegramm mit telegraphischer** anzeige telegram s telegrafní doručenkou; **Telegramm mit postlicher** anzeige telegram s poštovní doručenkou;

-apparat přijímací stroj; **-auftrag** příkaz a rozkaz na příjem, přijímací rozkaz; **-u. Ausgabshaupt-journal** hlavní denník příjmů a výdejmů a příjmový a výdejmový hlavní denník; **-u. Ausgabsjournal** für directe Steuern přijímací a vydavací denník pro přímé daně; **-befennnis**

přiznání o přijetí a o obdržení a obdržeci; **e-berechtigt** oprávněný přijímati; **-berechtigigung** právo k přijetí; **-bescheinigung**, **-bestätigung** potvrzení příjmu; **-stvrzenka**; **gegen bescheinigung** na stvrzenku; **-bestätigung über die Einlagen** stvrzenka o vkladech; **-bestätigung über das erhaltene Aviso** jasná der Ausführer-erklärung stvrzenka o obdržení a návěští s vývozným prohlášením; **-bestätigungsbuch** kniha potvrzení příjmů; kniha n. zápisník stvrzenek; **-bestätigungsschein** potvrzení kniha, stvrzenka; **- u. Einsteckungs-Verordnung** für Tabakgewinnrücklässe nařízení o příjmu a o zastavení zůstatveného zisku z prodeje tabáku; **-geld** příjemné; **-hauptjournal** hlavní deník příjmů n. příjmový; **-hilfsjournal** für die Effecten-umkehrsteuer pomocný deník příjmový pro daň z tržby n. prodeje cenrých papírů; **-journal** příjmový deník, deník příjmů; **-journal über ausländische Postannahmen** deník pro cizozemské dobírky; **-material-journal** deník pro příjem hmot; **-ort** místo příjmu n. přijetí n. přijímání; příjemní místo; **-post** polozka příjmová; **-quittung** kvitance příjmu; **-register** rejstřík příjmů n. příjmový; výrobní rejstřík, záznam o výrobě, varní rejstřík; **-register der directen Steuern** pří-

jmový rejstřík pro přímé daně; **-schein** viz Empfangsschein; **-summe** úhrn příjmů; **-tag den** přijetí; **-verrechnungsdaten** data o zúčtování příjmů; **-zúčtovací data** příjmová; **-Vorschrift** předpis příjmu.

empfehlbar doporučitelný, hodný doporučení.

empfehlen (3. 3-m) doporučovati, doporučiti, poručena (u)činiti koho komu; 3-m et. - doporučiti, schvalovati, raditi komu co; **sich** - poroučeti se, doporučeti se, doporučovati se; **sich** et. empfehlen sein **lassen** pamatovati si dobře co, míti co stále na mysli.

empfehlens-wert, **-würdig** hodný doporučení, doporučitelný.

Empfehlen doporučovatel, poručitel.

Empfehlung doporučení.

Empfehlungs-brief doporučovací list, doporučenka n. písemné doporučení; **-karte** doporučenka; **-schreiben** = **-brief**; **e-wert**, **e-würdig** = **empfehlenswert**.

empfindbar cititelný, citelný.

Empfindbarkeit citelnost.

empfinden (po)jetiti, pocítovati, čiti; okoušeti, zakoušeti; **-d** citlivý; **empfinden** cítěný, pocíťovaný.

empfindlich citlivý (též o předmětech, na př. o váze), choulostivý, nedůtklivý; citelný; **-er** Abbruch (Verlust) citelná n. bolestná újma (ztráta); **patrný**.

Empfindlichkeit citlivost; citelnost.

Empfindung pocit.

Empfindungs-fähigkeit citlivost, čivost, vnímavost, schopnost pocitu; **-kraft** síla pocitu, mohutnost čiti; **-losigkeit** bezcitlivost, bezčivost, necitnost; **-vermögen** mohutnost čiti.

Empfasse důraz, emfase; **mit** - sprechen **mluviti** důrazně.

Empfassen(a) (baş) rozedma, nádma, emfysema.

Empfänger zákup, dědičný nájem n. pacht, emfyteutis.

Empfänger zákupník, dědičný pachtýř n. nájemník, dědičný úročník, emfyteuta.

empfyteutisch zákupnický, zákupní; emfyteutický; **e** Verträge zákupní n. emfyteutické smlouvy.

Empirie zkušenost, převzvěd, empirie.

empirisch převzvědný, zkušený, empirický.

empor vzhůru, nahoru; **sich** - arbeiten (zu et.) **připraviti** to až kam; **-bringen** (et.)

vzněsti, povzněsti, zvelebiti co; **-dringen** vytlačiti se, vydrati se, vytrysknouti (do výše, vzhůru); **-heben** zdvihati, pozdvihovati;

-kommen povzněsti se, vyniknouti; **vzházeti**, **vzejiti**, **vvyjiti**; **zkvětati**; **-lassen** nechati vyniknouti n. vystoupiti, pustiti vzhůru; **-ragen** činiti, strměti (do výše) nad

čím, vynikati nad čím n. čím, převyšovati, překonávati koho; **-richten** zdvihnouti, vztyčiti, postaviti co; **-schleudern** vyvrstěti vzhůru; **-schwingen**; **sich** - schwingen **povzněsti** se, rozkvěsti; **-steigen** zdvihati se; **vystoupiti**; **vynořiti** se; **-streben** snažiti se vzhůru; **tihnouti** vzhůru, **povzněseti** se; **výše** mířiti; **-strecken** **pozdvihovati**, **do výše** **vztahovati**; **-tauchen** **vynořiti** se, **objeviti** se; **-ziehen** **vytáhnouti**, **(vy)zdvihnouti**.

Empor-gehörs **hořejší** **poschodi**, **patro**; **-kommen** **povznesení** se, **vyniknutí**; **-kömmling** **povýšenec**, **parvenu**; **-schnellen** **der Preise** **bars.** **náhlé stoupnutí**; **-steigen** **výstup**.

Empore **empora**, **kůr**, **kruchta**.

empören **bouriti**, **jítřiti**; **sich** **gegen** 3. - **pozdvihnouti** se, **bouriti** se, **povstati** **proti** komu, **vzepřiti** se komu; **-d** **pobuřující**, **pobouřlivý**, **jítřivý**; **úžasný**, **strašný**, **urážlivý**.

Empörer **buřič**, **povstalec**, **odbojník**.

empörisch **buřičský**, **povstalecký**, **odbojný**.

Emporium **tržiště**, **skladisté**, **sídlo obchodu**.

Empörung **vzbouření**, **vzpoura**, **odboj**, **nevole**, **odpor**, **rozhoření**.

en bloc **v celku**, **šmahem**, **bez hlasování**.

Enclave viz **Enclave**.

Encyklika encyklika, okružník papežský.

End-abicht konečný úmysl n záměr; **-amortisations-becheid** konečný výměr umořovací n amortisační; **-ausweis** konečný výkaz; **-becheid** konečný výměr; **-bechluss** konečné usnesení n rozhodnutí; **-darm** konečník; **-ergebnis** konečný výsledek; **-erkenntnis** konečné rozhodnutí, konečný nálezn n rozsudek; **-erklärung** konečné n poslední prohlášení, poslední slovo; **-fläche** cech. plocha koncová n konečná (na konci měřítka); **-flächenmaß** cech. míra koncová n plochami omezená; **-e-giltig** konečně platný, určitý, konečný, definitivní; **adv.** neodvolatelně, pravoplatně; **-e-los** bez konce, nekonečný; **nedohledný**; **-losigkeit** nekonečnost, věčnost, nedohlednost; **-punkt** konečný bod; **-schneide** (bei Wagen) cech. břit koncový n konečný (u vab); **-station** poslední n konečná stanice; **-termin** konec lhůty, lhůta končící n konečná; **-urtheil** konečný rozsudek; **-weide** zel. konečná výhybka; **-ziel** (konečný) cíl; **-zweck** (konečný) účel; konec.

Ende konec, ukončení, závěrka, skončení, dokonání; konec, kraj, mez, strana; konec, výsledek čeho; **am** ~ na konci; **u** konce, **u** cíle, **na** konec n **naposled**; **zu**

dem ~ k tomu konci n cíli, **za** tím účelem; **zu** ~ **gehen** končíte se, dokonáváte se, ke konci jítí, spěti, chýlíte se n dospíváte; **ein** **Termin** geht **zu** ~ lhůta dochází n se končí; **et. zu** ~ **bringen** o **führen** dokončíte, skončíte, skoncováte, dojednati co; **nicht zu** ~ **schreiben** nedopsati; **ein** ~ **haben** končíte se, přestáváte; **sein** ~ **haben** býti nekonečný, vléci se do nekonečna; **zu** ~ **fommen**; **ich** **fam** **damit** **nicht zu** ~ **fommen** nemohu s tím býti hotov; **mit** **3-m** **zu** ~ **fommen** ukončíte co s kým; **mit** **et. zu** ~ **fommen** uděláte konec čemu; **das** **wird** **kein** **gutes** ~ **nehmen** to nevyjde na dobré, to dobře neskončí; **die** **Sache** **wird** **ein** ~ **nehmen** věc se skončí; **am** ~ **sein** býti u konce.

Endemie místní nemoc, endemie.

endemisch místní, domácí, endemický.

enden, endigen skončíte, dokonati; končíte se, vypršete, uplynouti; **nicht** ~ **wollen** nekonečný.

Endes-bezeichneter(r), -ge-fertigte(r), -unterzeichnete(r), -unterzeichnete(r) nižepsaný, podepsaný.

en détail na drobnu, po drobnu.

Endigung der **Rechte** zánik, pomíjení práv.

endlich konečný, omezený, konec mající; poslední, určitý; **adv.** konečně, posléze,

naposled; **-es** **Ergebnis** konečný výsledek.

Endosmose(is) prosakování, endosmosa.

Endossement franc. viz **Su-dessement**.

Endung zakončení.

Energie ráznost, energie, říznost, úsilnost, sebevědomé působení, pevná vůle, účinnost, působivost.

energisch rázný, důrazný, energický; působivý, účinný.

eng těsný, úzký; **in** **em** **Zusammenhange** v těsné souvislosti; **-e** **Sperre** tuhé zamčení; **tuhá** svírka; **-anschließend** těsně přiléhající; **-brühtig** úzkoprsý, dýchavičný; **-E-brühtigkeit** úzkoprsost, dýchavičnost; viz **Dampf**; **-E-pass** průsmyk, sou-těska; **-säulig** hustěsloupý; **-verbunden** těsně spojený; **-weg** úvoz.

Engagement závazek; přijetí do služby, služba, úřad, postavení, služební svazek; zabavení; angažment.

engagieren najmouti, zjednatí (do služby n práce); **zamluviti** si **koho**, **přijímati** (do služby), **uzavřítí** s **kým** smlouvu (námezdní), **angažovati** **koho**; **ich** ~ **lassen** **vstoupiti** (do služby), **zadati** se, **uvázati** se **veš**, **vzítí** n **přijmouti** službu.

Eng těsnota, tíseň, těsnost; **úzina** (moře); **3.** **in** **die** ~ **treiben** **dostati** n **vehnati** do **nesnáze**, do **rozpaků**, do **úzkých**; **in** **die** ~ **gerathen** **přijíti** do **rozpaků**.

engen **úžiti**, **tísni**, **svíratí**, **omezovati**, **potlačovati**.

Engerling ponrava; **-S-fraß** ožráení od ponrav.

Engheit, Engigkeit = **Eng**.

Englich-bitter anglická hořká; **-blau** anglická modř;

-roth červen anglická.

en gros na hrubo, ve velkém.

Engros-händler velkoobchodník, obchodník ve velkém; **-handlung** velkoobchod, obchod ve velkém; **-lager** sklad (zboží) ve velkém; **-verkehr** obchod ve velkém.

Engrossist = **Engros-händler**.

Engung úžina.

Engel vnuk; **-find** **pravnuk** n **pravnučka**; **-sohn** **pravnuk**; **-tochter** **pravnučka**; **-welt** **potomstvo**.

Engelin vnučka.

Englabe obklíčí, enkláva.

enorm ohromný, náramný, nesmírný, enormní.

Enormität ohromnost, náramnost, nesmírnost.

en passant (franc.) mimo-chodem.

Enquete vyšetřování, anketa; (zkoumací) komise; **-bechluss** usnesení ankety n komise; **-commission** zkoumací n vyšetřovací komise.

Engregistrement (franc.) Zápis n vklad do rejstříku.

Enrollierung zápis, zápis do seznamu n roly.

Ensemble celek, souhrn, sbor; jednota, soulad, souhlas, jednotnost.

ent-adeln odniti šlechtictví komu, šlechtictví zbaviti koho.

ent-arten převrátiti, zpotvořiti co; **sich** ~ zvrhnouti se, zkaziti se; odroditi se, nezdařiti se, nepodařiti se.

Ent-artung zvrhnutí, zkažení; převrácení, zpotvoření.

Ent-ast ^{stav.} vřadit, vybolení, naduření.

ent-asten, ent-ästen větvi zbaviti, oklestiti, větve ořezati.

ent-äussern **sich** e-r Sache zbaviti se věci, vzdáti se věci.

Ent-äusserung zbavení se, vzdání se čeho; **-s-recht** právo zciziti co, právo zeizovací.

ent-behren; e-r Sache ~ nemíti čeho, býti bez čeho, postrádati čeho; et. ~ odříkati se čeho, obejít se bez čeho; **das entbehrt** jeder factischen Bedeutung, Grund-lage to nemá n postrádá věcného významu, základu n podkladu.

ent-behrlich nadbytný, postradatelný; pohřešitelný, nepotřebný, nad-, zbytečný.

Ent-behrlichkeit pohřešitelnost, zbytečnost; **die** ~ der Sache leuchtet ein jest zřejmo, že lze bez toho se obejít.

Ent-behrung nedostatek čeho; strádání, odříkání.

ent-bieten 3-m et. roz-, přikázati, naříditi, veletí komu co; 3. zu **sich** ~ obeslati, předvolati koho k sobě; et. ~ poslati pro co; seinen **Gruss** ~ vzkázati pozdrav(iti); pozdravovati koho.

entbinden; 3. von et. ~ zbavit, sprostiti, osvoboditi koho čeho; von e-r Klage ~ sprostiti žaloby, osvoboditi od žaloby; 3. seines Wortes ~ vrátiti komu slovo (dané); e-e Frau ~ pomáhati ženě ku porodu; von e-m Kinde ent-bunden werden poroditi, slehnouti.

Entbinder, -in pomocník, pomocnice ku porodu, babič, babička.

Entbindung porod, slehnutí, kout.

Entbindungs-anstalt porodnice; **-anzeige** oznámení narození; **-arzt** porodní lékař, pomocník k porodu, babič; **-haus** porodnice; **-kosten** útraty porodní, útraty slehnutí; **-kunst** porodnictví; **-schrift** list sprostovací n vyvazovací; písemné sprostění n vyvazení; **-schule** porodnická škola, babická škola; **-urtheil** rozsudek propouštěcí n osvobozující; **-wissenschaft** porodnictví.

entblättern zbaviti listů.

entblößen obnažiti, odhaliti, odkryti; zbaviti koho čeho, odniti komu co, oloupiti koho o; **sich** ~ odhaliti se, objeviti se, dáti se poznati; von Mittern entblößt sein nemíti prostředků. býti bez prostředků.

Entblößung obnažnost; nedostatek čeho; **-s-arbeit** odkrývající práce.

entborgen vypůjčiti si.

entborken oloupati co, kůru sloupati s čeho.

entbrennen zanítiti se, vznítiti se, zapáliti se, vzplánouti; zapáliti; entbrannt roz-nícený, vznatý, rozpálený.

entbüden břemene zbaviti.

entdeckbar odhalitelný.

entdecken odhaliti, odkryti, objeviti; Amerika ~ Ameriku objeviti; 3-m ein Geheimnis ~ vyjeviti komu tajemství; ein Verbrecher wurde entdeckt zločin vyšel na jevo, byl odhalen; přišlo se na stopu zločinu; Fehler an et. ~ najiti chybu n vadu na čem.

Entdecker objevitel.

Entdeckung odkrytí; objev, objevení, odhalení; nález, nalezení; ~ von Gefällsüber-tretungen odhalení n objevení n vypátrání důchodkových přestupků; přijiti na stopu důchodkovým přestupkům; ~ der Mängel objevení, shledání, nalezení vad.

ent-ehren připraviti o čest, cti zbaviti, zneuctiti, znectiti, zhanobiti; unter Zufage der Ehe ~ porušiti, zmrhati (ženskou) pod přípovědí manželství; **-d** zneuctivající, ponižující, nečestný.

Ent-ehrer zneuctiváč, hanobitel.

Ent-ehrung zneuctění; hanba; zmrhaní, porušení.

ent-eigen vyvlastniti; **sich** e-r Sache ~ upouštěti, ustoupiti od čeho.

Ent-eigner vyvlastnitel.

Ent-eignung vyvlastnění, expropriace.

Enteignungs-behilfe vyvlastňovací doklady; **-entkennnis** vyvlastňovací nález; **-gesetz** zákon vyvlastňovací n o vyvlastňování; **-recht** vyvlastňovací právo; **-ver-fahren** vyvlastňování, řízení vyvlastňovací; **-ver-handlung** jednání o vyvlastnění.

ent-eilen uprchnouti (komu n odkud).

ent-eisen ledu zbaviti.

ent-erben vyděditi, dědictví zbaviti koho.

Ent-erbe(r) vyděděnec.

Ent-erbung vydědění; **rechtmäßige** ~ pravé, správné, práva odpovídající, s právem se srovnávající, řádné vydědění.

Enterbungs-gründe důvody vydědění; **-recht** právo vyděditi; **-ursache** příčina vydědění.

entfallen podněcovati, roz-nítiti.

entfahren uniknouti, vy-, uklouznouti.

entfallen vypadati n vypadnouti (z čeho); přestatí, pomínouti; ein Grund entfällt důvod přestává, pomíjí, není tu důvodu; ubýti; připadnouti (na koho, co); **-de** Gebiir příslušný n připadající populace; **-de** Quote připadající n poměrná částka; der auf 3-n entfallende Theil někomu připadající díl.

entfallen rozvinouti, roz-víjeti; otevřítí, objeviti, od-

haliti; vyvíjeti, vytvářeti se; záhybů a vrásek zbaviti.

Entfaltung rozvoj, vývoj.
Entfaserung des Ribbensaftes odvláknění šťav.

entfernen vzdáliti, odkládati, odstraniti; aus dem Sitzungssaale ~ lassen ze zasedací síně dáti vyvésti; 3. vom Amte ~ zbaviti úřadu koho; sich ~ odejíti, vzdáliti se; aus dem Gerichtssaale entfernt werden býti vyveden a odstraněn ze soudní síně; entfernt vzdálený, daleký; ich bin weit entfernt von dieser Absicht úmysl takový jest mne dalek; weit entfernt... jsa dalek toho, aby...; entfernte Verwandtschaft vzdálené příbuzenstvo; nicht im Entferntesten ani v nejmenším; entfernterer Zeitpunkt pozdější doba.

Entfertheit vzdálenost, dalekost, dálka.

Entfernung vzdálení (se); nepřítomnost; odchod, odejíti; vzdálenost; in einiger ~ opodál; in der ~ von 100 Schritten sto kroků od(tam)tud; ~ aus e-m Orte odstranění z místa; eigenmächtige ~ vom Dienste samovolné vzdálení se ze služby.

Entfernungsbemessung vymeření a vypočtení vzdálenosti; **Bestimmung** ustanovení a určení vzdálenosti; **gebür** (der Advocaten, Notare) vycházkový poplatek (advokátům, notářům), plat za jednání mimo kancelář; **meßer** měřidlo vzdálenosti;

tabellen tabulky a přehledy vzdáleností.

entfertigen vyběti.
entfesseln rozpoutati, pout zbaviti; entfesselt rozpoutaný.

entfetten mastnoty n tuku zbaviti.

entflammen rozplameniti, rozpáliti, rozníti; sich ~ rozníti se, vzplanouti.

Entflammung roznicení, rozpálení.

entfliehen uprchnouti, utéci, ubíhati; der Gefahr ~ uniknouti nebezpečnosti, vyvážnouti z nebezpečnosti.

entfrachten skládati, složit (co z čeho n odkud).

entfremden odciziti, ukrásti, vzítí co komu; sich ~ odciziti se.

Entfremdung odcizení, vzeti, ukradení.

entführen unést; odvésti.

Entführer únosce.

Entführung únos.

entfesseln zbaviti přiboudliny.

Entgang (des Gewinnes) ujítí, unik, úbytek (zisku).

entgegen proti; **arbeiten** pracovati proti čemu n komu, vzpírati se, odpírati; na odpor se stavěti komu n čemu; **bringen** nésti vstříc, podávati, nabízeti; Vertrauen ~ bringen důvěřovati komu; **fahren** (3-m) jíti vstříc komu n jíti proti k mu; **gehen** jíti vstříc; jíti proti komu; jíti komu naproti; e-r Gefahr ~ gehen vydávati se a vrhati se v ne-

bezpečí; **halten** podávati; namítati; srovnávati; **Gehaltung** srovnání; im ~ halten srovnáváje (-ie, -ice) n u srovnání; e-m Gelege **handeln** jednati proti zákonu, přestupovati zákon; **kommen** vstříc jíti komu; e-r Bitte ~ kommen vyhověti prosbě; ~ kommen ochotný, úslužný, vlivný, přívětivý; **Gekommen** povolnost; úsluznost, ochota; fremdgeschäftliches ~ kommen přívětivost; **laufen** vstříc běžeti; přičítí se; odporovati čemu, býti proti čemu; **nehmen** přijmouti, vzítí co od koho; Neclamatoren ~ nehmen přijímati reklamace, stížnosti; **nahme**, **Gekommen** přijeti; **Gekommen** e-r Erklärung soud. s. přijeti prohlášení; **Gekommen** e-r Zustimmung soud. s. přijeti doručení; **reden** mluviti proti čemu, odmouvatí čemu; **sehen** hleděti vstříc čemu; e-r Entscheidung ~ sehen očekávati rozhodnutí; sie sieht ihrer Entbindung ~ čeka se do kouta; ~ sehend očekáváje, -ie, -ice eo; **senden** poslati (koho) vstříc (komu); **sehen** stavěti eo proti čemu, namítati, odpírati, naproti čemu uvěsti; der Angeklagte ist berechtigt, der Anklage e-e zusammenhängende Erklärung des Sachverhaltes ~ sehen obžalovaný smí proti obžalobě souvisle vyložití děj a jak se věc udála; **gesetzt** opačný, protivný; im ~ gesetzten Falle v opačném případě; jinak; **Gesehen**, **Geksehen** odpor;

sprechen mluviti proti komu, odporovati komu; **stehen** odpírati, na odpor býti, překážeti, odporovati komu n čemu; sich ~ stehen státi proti sobě; es stehen keine Hindernisse entgegen není (žádných) překážek; ein Bedenken steht ~ obava n pochybnost (v příčině čeho) se naskytá; Umstände stehen der Beibringung des Zeugnisses ~ okolnosti překážejí n vadí předložení vysvědčení; ~ stehen protivný, opačný, odpírání; **stellen** představití, konfrontovati; 3-m et. ~ stellen stavěti eo protikommu; sich ~ stellen stavěti se v cestu; postaviti se komu (na odpor), překážeti čemu, stavěti se proti komu n čemu; ein Umstand stellt sich dem Geschehen bei der Tagatzung ~ okolnost překází dostavení se ke stání; ein ~ gestellter Widerstand proti něčemu činěný odpor; **Gstellen**, **Gstellung** odpor; **streifen** vytáhnouti n nastavití eo proti komu, vztahovati eo vstříc komu; **stürzen** říti se proti komu; **streiben** hnáti eo vstříc n proti komu; **treten** zakročiti n postaviti se proti čemu, opřítí se čemu; překážeti čemu; 3-m ~ treten přikročiti n přiblížiti se ke komu; **wirken** = **arbeiten** účinkovati proti čemu; ~ wirkende Kräfte síly protivné; **Gwirken** odpor, působení proti čemu.

entgegen odvěti, odpo-
vědětí, odtušiti; na odpor
se stavěti, odpírati.

Entgegnung odezva, odpověď.

entgehen ujíti, uniknouti, vyhnouti se čemu, vyvázatosti z čeho; entgangener Gewinn ušlý zisk; entgehender Gewinn unikající, ucházející zisk.

entgeilen vyklestiti, vymláskovat, vyřezati.

Entgeissen vybavování lihu.

Entgelt úplata, odplata; oplátka, náhrada, odškodnění; výkupné; mzda, odměna, pokuta, pomsta; als ~ wurden 100 fl. bedungen v náhradu vyjednáno 100 zl.; ohne ~ zdarma, zdarma, bezplatně.

entgelten odplatiti, spláceti; nahraditi, poskytnouti úplatu.

entgeltlich oplatný(ě), úplatný(ě), záplatný(ě); ~e Erwerbungsart oplatný způsob nabývání; oplatné nabytí; ~e Beträge úplatné smlouvy.

Entgeltlichkeit oplatnost, záplatnost, úplatnost.

Entgeltbetrug suma úplaty, oplata.

Entgeltung odplata; pokuta.

entgleisen vyjeti z kolejí, vyšnouti se.

Entgleisung des Zuges vyšnutí vlaku.

enthaften propustiti z vazby.

Enthaltung propuštění z vazby.

enthalten obsahovati, zavírat, chovati, pojmáti

v sobě co; ~ von et. ~ zdržovati koho od čeho; sich ~ zdržeti se čeho, od čeho.

enthalten zdrželivý; stridmý.

Enthaltbarkeit zdrželivost; stridmost.

Enthaltung zdržování(se).

Enthebung sprostiti, zbaviti; ~ von et. ~ von et. Pflicht (e-r Function) ~ zbaviti koho povinnosti (funkce), propustiti koho z povinnosti (z funkce); ~ von et. Amtes (von e-m Dienste) ~ sprostiti a zbaviti koho úřadu (služby), sesaditi a složit koho s úřadu, odníti komu úřad; e-r Strafe ~ prominouti trest.

Enthebung sproštění, zbavení; sesazení (s úřadu at.); odnětí (úřadu); ~ von der hierortigen Dienstleistung sproštění zdejší služby.

Enthebungsanruhen žádost za n o sproštění; ~urkunde propouštěcí n propustný list.

enthusien odkrýti, odhaliti; objeviti; rozřešiti, rozluštiti.

Enthusien odhalení, odkrýti, objevení.

enthusien luštiti, vyluštit, louštiti.

Enthusiasmus vytržení, nadšení, zanícení.

Enthusiast nadšenec, blouznivec.

Entien knihovní tělesa n celky, nemovitosti.

Entität entita, celek, těleso.

Entkeimen (des Malzes etc.) klíčení (sladu at.)

entkleiden zbaviti čeho, připraviti os; sich ~ svléci se, odstrojiti se; sich e-r Sache ~ zřici se čeho.

entkohlenisauern zbaviti kyslíčniku uhlíčitého.

entkommen ujíti, uprchnouti, vyvázatosti, utéci, uniknouti, ztratiti se.

Entkommen útěk; an dem ~ Schuld tragen býti vinen tím, že (kdo) uprchl.

entkräften, **entkräftigen** oslabiti, zeslabiti, zmírniti; vyvrátiti, poraziti; der Beweis ist entkräftet důkaz jest vyvrácen; die Verdachtsgründe gegen sich ~ vyvésti se z podezření.

Entkräftigung vysílení, zeslabení; vyvrácení, porážení (důkazu at.).

entkuppeln odpínati, vystrčiti; vybaviti.

Entladeplatz, ~stelle zel. místo pro skládání.

entladen skládati, složit co s čeho; ein Gewehr ~ vyndati náboj z ručnice, vybiti ručnici; sich e-s Auftrages ~ vyříditi n vykonati n vyplniti rozkaz.

Entladung složení, skládání; vyložení; výbuch; ~s-friřt lhůta ke složení.

entlang podél; den Tag ~ (po) celý den.

Entlass-schein propustný n propouštěcí list.

entlassen propustiti, propouštěti; aus e-m Dienste ~ ze služby propustiti; ~ seiner

Verpflichtungen ~ sprostiti koho závazků.

Entlassung propuštění.

Entlassungsantrag návrh na propuštění, propouštěcí návrh; ~befehl rozkaz propustiti koho; ~bewilligung propouštěcí povolení; ~certificat propouštěcí list; ~gesuch žádost za propuštěnou; ~prüfung zkouška na odchodnou; ~schein, ~schreiben, ~urkunde propouštěcí, propustný list; ~zeugnis vysvědčení propouštěcí n na odchodnou.

entlasten (bei Wagen etc.) (váhu at.) zbaviti nákladu n břemene, odčiziti; ein Conto ~ odepsati (dlah v účtu); ein Grundstück ~ pozemek vyvaditi; ~e ~ připsati komu co k dobru, připsati komu co k pohledávkám; e-n Wagen ~ složit náklad s vozu; ~e ~ dokazovati nevinu něč; vyváděti koho z viny; Linie ~ tel. linii uvolniti.

Entlastung (Depurierung) očištění od břemen; ~ (Sühung des Verdachtes) vývod, vyvedení; ~ von Arbeiten ulehčení, úleva, ulevění v pracích; ~ der Leitung tel. uvolnění linie.

Entlastungsbeweis vývodní důkaz; ~brief list vyvazovací; ~capital vyvazovací jistina; ~commission vyvazovací komise; ~fond vyvazovací fond; ~gewöhnliche vylehčující klenutí; ~handlung vyvazovací řízení; ~Vorrichtung (bei Brückenwagen) spoušť, zdviž, zdvihadlo o,

vysouvač (přístroj ku zdvihání a spouštění městkových vah); **-zeuge** očištník, svědek vývodní.

entlaufen utéci; sběhnouti (od vojska); **-er** Söldat sběh.

entledigen sprostiti; zbaviti koho čeho; **sich** ~ sprostiti se, zbaviti se čeho; splniti, vyplniti, vykonati co; **sich e-s** Auftrages ~ vyplniti rozkaz; **sich e-s** Versprechens ~ splniti slib, dostáti slibu.

entleeren vyprázdniti; e-n Briefkasten ~ vybrati psaní ze schránky; den Samen ~ semeno vyměšovati.

Entleerung (ber Briefsammler etc.) vybírání (dopisů ze schránek at.); vyklizení, vyprázdnění; **-s-hahn** vypouštěcí kohoutek.

entlegen odlehlý, vzdálený, daleký.

entleihen vypůjčiti si co od koho; opsati co od koho.

Entlehn vypůjčitel.

Entlehnung vypůjčení si; záloha.

entleiben o život připravit, zabít, usmrtiti koho; **sich** ~ usmrtiti se.

entleihen = entleihen.

entlocken vylouditi, vymámiti, vylákat.

entlohn odměniti koho, odměnu dáti komu; uspokojiti koho, zaplatiti komu, odškodniti koho, podělití koho.

Entlohnung odměna, odplata, náhrada; plat; gegen angemessene ~ za přiměřenou odměnu.

Entlohnungsanspruch nárok na odměnu n plat.

entmannen vyklastiti, vymiškovati, vyřezati.

entmauern (ach) strhnouti, zbořiti.

entmünden, entmündigen zbaviti koho svéprávnosti; dáti koho pod poručenství n v opatrovnictví; dáti komu poručníka, opatrovníka.

Entmünd(ig)ung zbavení koho svéprávnosti; dáni pod poručenství n v opatrovnictví; **-s-beschluss** usnesení n nález zbavující svéprávnosti; **-s-verfahren** řízení o zbavení svéprávnosti.

entnehmen sprostiti, zbaviti koho čeho; vrozumívati, rozuměti, vrozuměti, seznati, poznati, shledati; Geld von 3-m ~ vypůjčovati si n dlužiti si peníze od koho; Waren bei 3-m ~ kupovati zboží n koho; auf 3. ~ směnkovati na koho; wenn sich aus den Umständen ~ lässt, da's ... dá-li se z okolností souditi, že ...

Entnehmer vypůjčovatel; kupec; směnkovatel.

en tout cas franc. v každém případě, pro všechny případy.

entpaaren rozdvojiti, rozloučiti.

entpeifen desinfikovati, očišťovati od nakažlivých látek, nákazu čeho rušiti.

Entpeifung desinfekce atd. **entpressen** vytlačiti co z čeho n z koho.

entqualmen vypařovati se.

Entrée vstupné; počátek, úvod; vstup; předpokoj; **-billet** vstupenka; **-thür** dveře (u) předpokoje; **-zimmer** předpokoj.

entreiben vytrhnouti, vyrvat; odtrhnouti, odervati; 3-m ein Geschäftnis ~ vynutiti přiznání na kom.

Entrepot franc. skladiště; sklad celní; **-platz** skladiště.

Entrepreneur franc. podnikatel.

Entreprise podnik; předsevzetí, záměr; smlouva podnikatelská, úmluva úhrnem n v celku; in ~ nemmen smluviti co úhrnem n v celku.

Entresol star. mezipatří.

entrichten zapraviti, zaplatiti komu co.

Entrichtung zapravení, zaplacení; gegen ~ der Conjunctiv abgabe když n až zaplatí dávku ze spotřeby; ~ mittels Marken zapravení známkami; **-s-art** der Abgabe způsob zapravování n placení dávky.

entrieren franc. začítí, otevřítí co; podniknouti co; vstoupiti ves (v obchodní spojení); vyjednávatí co; ein Geschäft ~ začítí obchod.

entriicken odtrhnouti, odniti; vzdáliti; entriick werben zmizeti; **sich** ~ unikati, vymykati se; dies ist uns entriickt to se nás netýče, s tím nemáme nic činiti.

entriicken rozhořčiti, rozhněvati, podrážditi; **sich** ~ rozhořčiti se, rozhněvati se.

Entrüstung rozhoření, rozhořčení; **-s-umgebung** projev rozhořčení.

entfagen sich vzdáti se, odříci se čeho; ustoupiti od čeho; zanechati čeho; zu Gunsten e-s Dritten ~ vzdáti se ve prospěch (koho) jiného; j-m Glauben ~ zřici se víry, odpadnouti od víry.

Entsagung z-, odřeknutí (se), zanechání, vzdání se čeho; freiwillige ~ des Dienstes dobrovolné odřeknutí se služby; **-s-urkunde** listina odřekací.

entschädigen odškodniti koho, škodu nahraditi komu, škodu odčiniti, škodu napraviti; dáti komu náhradu za; die Gläubiger ~ s věřiteli se vyrovnati.

Entschädigung náhrada, nahrazení n napravení škody, odškodnění za ztráty, odškodné; für et. gebührende ~ náhrada za něco příslušící.

Entschädigungsanspruch nárok k náhradě, na náhradu, pohledávka náhrady; **-art** způsob n druh náhrady; **-ausmittlung** vyšetření náhrady; **-berechtigt(e)** oprávněný žádati náhradu, oprávněný k náhradě; **-betrag** výše n suma náhrady, náhradné; **-bürge** podpurný rukojmně, rukojmně návratný; **-bürgschaft** podpurné rukojmenství, rukojmenství návratné; **-conto** účet o náhradě n o odškodnění; **-erkenntnis** nález o náhradě n na náhradu; **-frage** otázka

náhrady; **-gebühr** náhradné, odškodné; **-klage** žaloba o náhradu (škody); **-kur** náhradný kuk(u)s a podíl na horách; **-liste** seznam náhrad; **-marke** dodatečná a nádavková známka; **-maßstab** měřítka náhrady; **-paušale** úhrnková náhrada, výměrek a úhrnek náhrady; **-pflicht** povinnost nahraditi škodu; **-preis** náhradná cena; **-quittung** kvitance a stvrženka na náhradu; **-rente** důchod náhradný; **-summe** suma náhrady, náhradné, odškodné; **-theilbetrag** částka náhrady; **-verhandlung** jednání o náhradu.

entscheiden über et. rozhodovati eo; e-n Streit ~ rozhodnouti spor; sich über et. ~ rozhodnouti se o čem; **-d** rozhodný; die zu -de Streitangelegenheit sporná věc, již dlužno rozhodnouti.

Entscheider rozhodčí.

Entscheidung rozhodnutí, nález; erstinstanzliche ~ rozhodnutí prvního soudce a prvního soudu; obergerichtliche, oberstgerichtliche ~ rozhodnutí vrchního, nejvyššího soudu; endgiltige ~ rozhodnutí pravoplatné, konečné; e-e ~ ergeht rozhodnutí se vydává; et. femm zur ~ něco se rozhoduje.

Entscheidungs-art rozhodovací způsob; **-eid** přísaha rozhodovací; **-grund** důvod rozhodnutí a rozhodovací; **-punkt** rozhodná doba,

obrat, krize; odstavec rozhodnutí; **-recht** právo rozhodovati a rozhodovací.

entschieden rozhodný, pevný, odhodlaný, určitý; er feind zaryté, úhlavní nepřítel; adv. rozhodně.

Entschiedenheit odhodlanost, určitost, rozhodnost, pevnost; mit ~ rozhodně.

entschlagen sich zbaviti se, sprostiti se čeho; sich der Zeitgenossenschaft ~ vzdáti se svědectví; sich der Beantwortung e-r Frage ~ soud. f. vzdáti se odpovědi na otázku; sich eidlich e-r Sache ~ odpřisahati se čeho.

entschließen; sich zu et. odhodlati se, rozhodnouti se k čemu, ustanoviti se na čem; entschlossen sein et. zu thun býti odhodlan, učiniti eo; entschlossen odhodlaný, rozhodnutý.

Entschliesung rozhodnutí, nález; allerhöchste ~ nejvyšší rozhodnutí.

Entschlossenheit rozhodnost, odhodlanost.

entschlüpfen uklouznouti, vymknouti se; uniknouti.

Entschluß odhodlání, u mínění, rozhodnutí, úmysl, předsevzetí; ~ fassen rozhodnouti se, odhodlati se k čemu, ustanoviti se na čem; ein ~ steht fest jest rozhodnuto; aus freiem ~ z dobré vůle.

entschuldigbar omluvitelný. **entschuldigen** omlouvat, omluviti; sich mit s durch et. ~ omlouvat se čem; sich ~ lassen dáti se omluviti.

Entschuldigung omluva; prominuti, odpustění; vývod; výmluva.

Entschuldigungs - grund omluva, důvod omluvení, omlouvací, omluvný; **-karte** omluvenka, **-schein** omluvný list, písemné omluvení.

entschwinden mizeti, ztráceti se, zanikati.

entsenden odeslati, vyslati.

entsetzbar sesaditelný.

entsetzen; 3. e-r Sache ~ zbaviti koho čeho, odniti komu eo; 3. e-s Amtes o vom Amte ~ složit, sesaditi koho s úřadu; von der Vermundschaft ~ zbaviti poručnictví; entsetzt sein, sich ~ zhroziti se, zděsiti se čeho, ztrnouti nad čim.

Entsetzen, Entsetzung ustrnutí, zděšení, hrůza, úžas; Entsetzung vom Dienste zbavení služby.

entsetzlich hrozný, děsný, strašný.

Entsetzlichkeit děsnost, strašlivost.

entsegele; (e-n Brief ~) rozpečetiti, otevřiti (list); sejmouti pečeť (úřední) s čeho; rozřešiti (hádku).

Entsegehlung roz., odpečetění; ~ von Schriften rozpečetění spisů.

entsinnen sich e-r Sache vzpoménouti si nač, upamatovati se nač; rozpomínati se, pamatovati se nač.

Entsinnung vzpomnutí, upamatování se.

entsittlichen znemravniti, zkaziti a porušiti mravy.

entspannen odpínati.

Entspannung odepnutí.

entspinnen zapřádati, zapřísti; sich ~ zapřísti se, vzepřísti, povstati, vyvinouti se.

entsprechen srovnávati se s čim, býti přiměřen čemu; e-r Bitte, Erwartung ~ vyhověti prosbě, očekávání; e-m Auftrage ~ vyhověti příkazu, splniti příkaz; die Form muß dem Gedanken ~ forma budíž přiměřena myšlence; den gehegten Erwartungen in jeder Beziehung ~ splniti všeliká očekávání, všeliké naděje; seinem Zwecke ~ vyhovovati (svému) účelu; der Preis entspricht den Ortsverhältnissen cena jest přiměřena místním poměrům;

-d přiměřený, dostatečný, vyhovující, patřičný, vhodný, příhodný; adv. přiměřeně, vhodně, dostatečně; dem Gesetze ~ dle zákona, po zákonu; dem Gesetze und der Sachlage ~d begründet podle zákona a stavu věci odůvodněn; srovnale se zákonem a stavem věci odůvodněn; ein den Pflichten ~des Recht právo povinnostem přiměřené a s povinnostmi se srovnávající; die Copie ist dem Original vollkommen ~d opis shoduje se úplně s prvopisem; ~de Erklärung přiměřené prohlášení; ~de Anwendung finden přiměřené se vztahovati k čemu; dem ~d dle toho.

entsprechen vyraziti, vypučetí, povstati, pojiti; aus e-r Ehe entsprechen z manželství pošlý.

entspringen (herkommen) pocházeti, vznikatí, povstati z čeho; uprchnoutí, uniknoutí, vyvážnoutí, utéci.

entstehen počínati, vznikatí, povstati, pocházeti, vzejítí; es entsteht die Frage jest otázka; e-e Forderung entsteht pohledávka vzniká.

Entstehen vznik, původ, počátek; e-n Brand im ~ unterdrücken oheň v zárodku uhasiti a udusiti.

entstehen (u)krásti komu co.

Entstehung vznik, původ, počátek; in der ~ v začátku.

Entstehungs-art způsob vzniku; **-grund** důvod vzniku, pohnutka; **-grund der Geschäftsbetriebungen** pohnutka, příčina důchodkových přestupků; **-ursache** příčina vzniku.

entsteigen e-r Sache vystoupiti z čeho; vystupovati, stoupati z čeho.

entstellen přeměnití, zji-načiti; převraceti, překrucovati; zohaviti, znetvořiti, zpotvořiti, zpitvořiti co; entstellte Schrift zpitvořené písmo.

Entstellung des Sachverhaltes překrucování, převrácení děje n sběhu věci, znetvoření děje n sběhu věci.

entströmen ucházeti, unikati, ubíhati, vytékati (o vřadchu, tekutině).

enttäuschen yvívěsti z klamu n z bludu koho; zklamati koho.

Enttäuschung zklamání.

entwachsen odrůsti čemu, vyrůsti z čeho.

entwaffnen odzbrojiti; sich ~ zbraň odložití.

entwähren zbaviti koho čeho.

Entwährung zbavení.

entwalden lesů zbaviti, odlesniti.

entwässerbar odvodnitelný, vysušitelný.

entwässern odvodniti, vysušiti.

Entwässerung odvodnění, vysušení.

Entwässerungs-anlage zařízení odvodňovací; **-arbeit** odvodňovací práce; **-bauten** odvodňovací stavby; **-canal**, **-graben** odvodňovací stoka n příkop n svodnice; **-kunst** odvodňovací umění, drenáž; **-kanäle** odvodňovací a vodní střída.

entweichen uprchnoutí, utéci, unikati, ucházeti; der Gefahr ~ vyvážnouti z nebezpečí, uniknouti nebezpečí.

Entweichen (der Electricität etc.) únik, unikání (elektriny atd.).

Entweihung uprchnutí, útěk.

entweihen znesvětiti, zneuctiti; e-n Priester ~ kněze posvěcení zbaviti, odsvětiti.

Entweihen znesvětitel.

Entweihung zneuctění; znesvěcení, zbavení posvěcení.

entwenden odciziti, ukrásti, odniti co; odvrátiti co.

Entwender zloděj.

entwenderisch zlodějský.

Entwendung odcizení, krádež.

entwerfen načrtnoutí, navrhnoutí; vymysleti co; e-n Vertrag ~ navrhnouti smlouvu, sepsati ~ učiniti návrh smlouvy; e-e Entwürfe ~ zdelati, načrtnouti, navrhnouti, vypracovati vyřízení; e-n Plan ~ načrtnouti návrh, zdelati návrh.

Entwerfung viz Entwurf.

entwerten et. zničiti n zlehčiti cenu n hodnotu čeho; stlačití n snížití cenu čeho, způsobiti klesnutí ceny čeho; učiniti co bezcenným, znehodnotiti co; e-e Stempelmarke ~ kolek zbaviti ceny, kolek učiniti bezcenným.

Entwertung znehodnocení, zničení ceny; **-s-stempel** razítka na poštovní známky.

Entwähene(r) uprchlík.

entwäheln rozvinoutí, vyrozvíjeti, rozestřítí; tot. vyvolávatí; Thätigkeit ~ činiti se, činným býti, jeviti činnost; die Braut ist körperlich und geistig vollkommen entwähelt nevěsta vyspěla tělem i duchem n jest tělesně i duševně úplně vyvinuta.

Entwähelung rozvoj, vývoj; rozvíjení se; tot. vyvolání; e-s-fähig schopný rozvoje; **-s-gang** rozvoje, postup rozvoje n vývoje.

Entwickler vyvíječ; tot. vyvolavač.

entwinden sich vyvinouti se, vykroučiti se z čeho.

entwirren rozpléstí, rozmotati.

Entwirrung rozpletení, rozmotání.

Entwöhnung odvykání, odstavení.

entwöhlichen hodnosti zbaviti, ponížiti, zneuctiti koho.

Entwöhnigung ponížení, zneuctění.

Entwurf návrh, osnova, nástin, nákres, nárys, náčrtek, plán, projekt; ~ zum Urtheile návrh rozsudku; ~ zum Verhandlungsprotocolle osnova jednacího protokolu.

entwurzelu s kořenem vytrhnoutí, z kořen vyvrátiti, vykořeniti.

Entwurzelung vykořenění.

entziehen; 3-m et. ~ odnítí, odniti komu co; zbaviti koho čeho; osvoboditi koho od čeho; 3-m Hilfe ~ zbaviti koho pomoci; 3-m seinen Gehalt ~ zadržeti komu služné; 3-m ein Recht ~ vzítí, odniti komu právo; 3-m das Wort ~ vzítí n odejmouti komu slovo; e-e Sache der Execution ~ vyjmouti co z exekuce; sich dem Dienste ~ vyhýbati se službě, službu zanedbávati, službu obcházetí; sich der Strafe ~ vyhýbati se, uniknouti, vymknouti se trestu.

Entziehung odnětí, odejmutí; e-s Grundstücke ode-

jmuti pozemku; ~ der graduellen Fortschrittung zastavení n zbavení řádného postupu (řádného postupu, postupu dle pořadí); ~ der Begünstigung der abgabefreien Brantweinerzeugung zbavení výhody nepoplatné výroby pálenky; ~ der Gewerbe-berechtigung odněti živnostenského oprávnění.

entzücken unést, uchvátiti, přivést do vytržení; entzückt sein býti u vytržení; ~d unsere Feinde, úchvatný, rozkošný.

Entzückung vytržení, rozkoš; in ~ gerathen rozníti se, nadechnouti se, přijíti do vytržení.

entzündbar vznětný, zápalný, chytlavý, hořlavý.

Entzündbarkeit chytlavost, hořlavost.

entzünden zapáliti, zažehnouti, rozněcovati, rozpalovati.

entzündlich = entzündbar; ein Holzwerk minder ~ machen zmenšiti chytlavost dřeva n dříví.

Entzündung zánět, zápal.

entzwei na dvě, ve dvě, na dva díly, vejpál; ~brechen rozlomiti; ~bringen rozdvoužiti n rozvésti; ~gehen rozdělit se, rozloučiti se, rozejíti se; ~reißen roztrhnouti; ~schlagen rozbiti, rozraziti.

entzweien rozdvoužiti; sich ~ rozdvoužiti se n rozejíti se.

Entzweigung rozdvoužení, rozmiška, roztržka, rozbroj.

Enunciat výrok rozhodovací.

Envelope obálka.

eo ipso samo sebou.

ephemer(isch) pomíjjející, efemerní.

Epidemie nakažlivá nemoc, epidemie; ~erhebung vyšetření epidemie; ~normativ předpis o epidemii; ~rapport zpráva o epidemii.

epidemisch nakažlivý, epidemický; ~e Krankheit nemoc nakažlivá, hromadná.

Epidermis pokožka.

epidermisch pokožní, pokožkovitý.

Epileptie padoucnice; ~anfall záchvat padoucnice, epileptický; ~mittel prostředek proti padoucnici.

epileptisch padoucnicí stížený, epileptický; ~er Anfall záchvat padoucnice.

Episcopat biskupstvo; biskupství.

Epizootie dobytčí mor.

Epoche období, údobí, doba, epocha.

Epruvette (Proberührchen) zkoumavka.

Equipieren hořká sůl.

equipieren vypravit, vybaviti, vyzbrojiti, vystrojiti, opatřiti.

Equipierung výstroj, výprava atd.

Equipierungsbeitrag příspěvek na výstroj n výzbroj n ošacení; ~kosten náklad na výstroj; ~paušale výměrek n úhrnek na výstroj.

Equitation (franc.) jezdění (na koni), jezdeckví; ~s-anstalt, ~s-institut jízdárna.

erachten za dobré uznati; uznati eo zač, pokládati eo zač; e-e Streifsache zur Entscheidung reif ~ uznati záležitost (sporou) za zralou k rozhodnutí; e-e zu bereisende Thatsache erheblich ~ pokládati skutečnost, jež má býti prokázána, za důležitou.

Erachten uznání, náhled; nach eigenem ~ podle vlastního uznání n zdání.

Erb-adel dědičné šlechtictví, dědičná šlechta; ~amt dědičný úřad; ~anfall nápad dědictví; ~anspruch dědičný nárok; právo n nárok na dědictví; ~antheil dědičný podíl; ~antretung. ~antritt ujetí (se) dědictví, uvázání se v dědictví, nastoupení (na) dědictví; ~aus-einandersehung dědičné vy-porádání; rozvrh dědictví; ~bau dolování ve vlastním dolu; ~befugnis právo dědití; ~e-berechtigt oprávněný k dědictví, oprávněný děditi; ~beretung hor. vyměřování půdy k dolování; ~besitz dědičná držba; e-eigen dědičný; ~eigenthum dědičné vlastnictví n jmění, dědičný majetek; e-eigenthümlich dědičný; ~einantwortung odevzdání dědictví; ~einigung smlouva o dědictví, společenství dědičné; ~einsehung dosazení n ustanovení dědice; e-~s-erklären

sich viz Erbs-(erbs-erklären); ~s-erklärung dědičná přihláška; přihlášení (se) k dědictví; abgegebene Erklärung podaná přihláška k dědictví; bedingte, unbedingte Erklärung výmínečné, bezvýmínečné přihlášení se k dědictví; ~erklärung aus dem Vertrage přihlášení se k dědictví ze smlouvy dědičné; ~erklärung aus dem Gesetze přihlášení se k dědictví ze zákona; ~erklärung aus dem Testamente přihlášení se k dědictví ze závěti; ~ernennung dosazení n ustanovení dědice; e-fähig způsobilý děditi n k dědictví; ~fähigkeit způsobilost děditi n k dědictví n dědičká; ~fall případ dědění, dědění; e-fällig dědictvím připadlý; ~fehler dědičná vada; ~folge dědičná posloupnost; ~folge-bechränkung omezení dědičné posloupnosti; ~folge-gesetz zákon o posloupnosti dědičné; ~folge-ordnung řád n pořad posloupnosti dědičné; ~folger dědic; ~fürst dědičný kníže; ~gang posloupnost dědičná; Erwerbung e-s Handlungsfähigkeit durch ~gang nabytí obchodu zděděním; ~gebühr dědičný poplatek, poplatek z dědictví; ~geding dědičné narovnání; ~geld dědičné; ~genossenschaft spoludědic; ~gerechtigkeit právo dědičné; ~gerichtsbefugnis majitel dědičného soudu; ~grund dědičný pozemek; ~gut dě-

dičný statek; **-huldigungs-**
eid přísaha dědičné věrnosti;
-(s)-interessent účastník n
zájemce pozůstalosti n po-
zůstalostní dědičný; **-käm-
merer** dědičný komorník;
-kauf zákup (zakoupení dědičného
statku); **-königreich** dědičné
království; **-krankheit** dě-
dičná nemoc; **-land** dědičná
země; **e-ländisch** zemí dě-
dičných (se týkající); **-lassen**
zůstavění dědictví; **-lasser**
zůstavitel; **-lasserin** zůsta-
vitelka; **e-lasserisch** zůsta-
vitelský, zůstavitelův; po-
zůstalý; **e-lasserische kinder** po-
zůstalé n zůstavitelovy děti;
e-lasserische Witwe pozůstalá
vdova; **-lassung** pořizování
o jmění; **-lassungs-recht**
právo pořizovati o jmění;
-lehen dědičné léno n man-
ství; **-lebensgut** dědičné
léno; **-lebensherr** dědičný
lenní pán; **e-los** vyděděný,
bez dědictví; **e-lose Verlassen-**
schafft pozůstalost bez dědiců;
-los šerben zemřítí bez dědi-
ce; **-losigkeit** odumrtí; **-mon-
archie** dědičné mocnářství;
-nehmer děditel, dědic, pří-
jemce dědictví; **-pacht** zá-
kup, dědičný pacht; **-pacht-**
brief zákupní list; **-pacht-**
schilling zákupné (= zins);
-pacht-vertrag zákupní list
n smlouva, smlouva o dě-
dičný pacht; **-pacht-zins** zá-
kupné; dědičné pachtovné;
-pächter zákupník, držitel
zákupního statku, dědičný
nájemce n pachtýř; **-poft-**

meister dědičný pošt mistr;
-poft-recht právo dědičné
pošty; **-recht** právo dědičné,
právo na dědictví; právo
dědičné; **-rechts-cession** po-
stup dědičného práva;
-rechts-klage žaloba o právo
dědičné, žaloba dědičná;
-rechts-freit spor o právo dě-
dičné, spor dědičný; **-rechts-**
übertragung převod dědi-
ckého práva; **-register** po-
zůstalostní rejstřík; **-rente**
dědičný důchod; **-richter** zá-
kupní rychtář; **-sache** dě-
dičná věc, záležitost; **-schi-
tung** dělení dědictví; **-schlei-
cher** podloudný dědic; dědic
vetřelec; **-sein** dotíratí se
k dědictví, nabíhatí na dě-
dictví, vetřítí se n vlouditi se
v dědictví; **-schleicherei** do-
tírání se v n k dědictví;
-schuld pozůstalostní dluh;
-seker pořizovatel, závětce;
-staat dědičný stát; **-steuer**
daň dědičná n z dědictví;
-steuer-äquivalent náhrada
n ekvivalent za dědičnou
daň; **-steuer-ausweis** prů-
kaz dědičné daně; **-steuer-**
befreiung osvobození od
dědičné daně; **-stollen** štola
dědičná n hlavní; **-stollen-**
gebühr poplatek za dědičnou
štolu; **-stollen-uncut** devá-
tek k dědičné štole; **-stöllner**
dědičný štolník, štolář; **-stück**
věc k dědictví náležitá, věc
dědičná, věc pozůstalostní;
dědictví; **-stufe** dědičný n
pamětní stupeň n zásek;
-teufe dědičná n hlavní

hloubka; **-theil** dědičný po-
díl; **-theils-forderung** po-
hledávka dědičného podílu;
-theilung dělení se o dě-
dictví, dělba, rozdělení dě-
dictví n pozůstalosti; **-thei-
lungs-entwurf** návrh na roz-
dělení pozůstalosti; **-thei-
lungs-klage** díleží žaloba dě-
dičná, žaloba o rozdělení
dědictví n pozůstalosti; **-thei-
lungs-urkunde** díleží listina
dědičná n pozůstalostní;
-theilungs-vorschrift před-
pis o dělbě n dělení dědictví;
-tiefe nehlubší místo v do-
le; **-titel** dědičný titul; **e-un-**
fähig nezpůsobilý děditi;
-unfähigkeit nezpůsobilost
děditi; **-vergleich** dědičný
smír, dědičné narovnání;
-verhandlung řízení týka-
jící se dědictví; **-vermäch-
nis** (dědičný) odkaz; **-ver-**
mögen dědičné jmění, dě-
dictví; **-vertrag** smlouva
dědičná, smlouva o dědictví;
-vertreter zástupce pozů-
stalosti n dědiců; **-verzicht**
vzdání se dědictví; upuštění
od dědictví; odřeknutí se
dědictví; **-verzicht-leistung**
= verzicht; **-zins** zákupné;
-zins-brief list zákupní;
-zins-gut zákupní statek,
úročné dědičný statek; **-zins-**
herr pán úroku dědičného;
-zins-mann dědičný úroč-
ník, zákupník, emfiteuta;
-zins-vertrag smlouva zá-
kupní n o dědičný úrok;
e-zinslich (= emphyteutisch)
zákupní, zákupnický.

erbarmen sich slitovati se,
smilovati se nad kým.
erbarmenswert, erbar-
menswürdig hoděn n zasl-
uhující slitování.

erbärmlich žalostný, hod-
ný politování, ubohý, nuzný,
bídny, špatný, daremný,
ošklivý.

Erbarnung smilování,
slitování, žel, lítost, milo-
srdenství, útrpnost, soucit.

erbauen zbudovati, po-
staviti, vystavěti; vzdělá-
vati, povzbuzovati; potěšiti.

Erbauer budovatel, zakla-
datel.

erbaulich vzdělavací, po-
učný; povznášející, příklad-
ný; potěšitelný.

Erbaunng vystavění
-s-buch zábovna kniha.

Erbe dědic; **Erbin** dědič-
ka; **erbslinder** - dědic ze zá-
kona; **testamentarischer** - dědic
ze závěti, testamentový,
závětní; **Vertrag** - dědic ze
smlouvy; **bas** - dědictví; **3.**
alš -n o zum -n einsetzen o er-
nennen ustanoviti koho za dě-
dice n dědicem; **ein** - autreten
nastoupiti dědictví, ujmouti se
dědictví, uvázati se v dě-
dictví, ujmouti dědictví.

erben děditi, dědictvím
nabýti; **et. von 3-m** - zděditi
co po kom.

Erben-einberufung svolá-
ní n sezvání dědiců; **-lofig-**
keit bezdědičnost, nedosta-
tek dědiců; **-vorrufungs-**
edict edikt svolávající dě-
dice n o svolání dědiců.

Erbes-erbe dědic po dědici, dědicův dědic.

erbieten nabízet, nabídnouti; *sich zu et.* ~ nabízet se k čemu.

erbtig volný, ochotný n ochoten, hotov k čemu.

Erbitung nabídka.

erbitten vyprositi co od koho, doprositi se, doprosovati se koho oš n čeho na kom; *erbittener Zeuge* dožadáný svědek.

erbittern rozhořčiti, roztrpčiti, rozhněvati koho; *erbittert* rozhořčený; *erbittert sein* býti rozhořčen.

Erbitterung rozhořčení, roztrpčení, rozhořčenost, roztrpčenost.

erblich dědičný.

Erbschaft dědičnost.

Erblindung oslepnutí.

erbuchen rozlomit; *eine Thür* ~ vypáčiti dvéře; *ein Siegel* ~ odtrhnouti pečeť; *vrhnouti, zvracetí, dávati.*

erbringen = *einbringen.*

Erbs- (srov. též **Erb-**) **abtheilung** oddělení dědictví; **-annahme** přijetí dědictví; **-entfertigung** vybytí, odbytí dědičné; **-erklären sich** přihlásiti se jako dědic n k dědictví; **erbserklärter Erbe** dědic přihlášený n přihlásivší se k pozůstalosti; **-erklärung** viz **Erb(s)-erklärung**; **-quote** poměrný díl dědictví n dědičky.

Erbschaft dědictví; *angefallen* ~ připadlé, napadlé dědictví; *~ antreten* nastoupiti dědictví; *~ ausschlagen*

zřici se dědictví; *~ in Besitz nehmen* ujmouti dědictví, uvázati se v dědictví; *Besitznehmung der* ~ uvázání se v dědictví; *Benützung der* ~ užívání dědictví; *Einantwortung der* ~ odevzdání dědictví; *ruhende* ~ dědictví posud neujaté; *durch ~ zufallen* připadnouti dědictvím.

Erbschafts-annahme přijetí dědictví; **-anspruch** nárok n právo na dědictví; **-auseinandersehung** rozvržení dědictví; **-ausfolgung** vydání dědictví; **-effecten** movitosti n svrské dědičné n zděděné; **-entfagung** zdání se n zřeknutí se dědictví; **-gebühren** dědičné poplatky; **-kauf** koupě dědictví; **-klage** žaloba dědičná n o dědictví; **-masse** podstata n soubor dědictví, dědictví, dědičné jmění; **-pflege** opatrování n správa dědictví; *péče o dědictví*; **-pfleger** opatrovník dědictví; **-sache** věc k dědictví náležící; **-theilung** rozdělení dědictví; **-verfügung** závětní n dědičné opatření n ustanovení; **-závěť**; **-vermögen** dědictví, jmění dědičné.

Erbe hrách.

Erbthum dědictví.

erbthümlich dědičný, vlastní; *er Besitz* vlastnictví (zděděné).

Erb-abriß strž; **-abrutschung** sesutí země, svalina, smyk země; **-anschüttung**

Nezbytnou pomůckou pro každého osvěceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dovede se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivec bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jediné prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vsutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte **Ottův Slovník naučný** k potřebě jakéhokoli poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. **Ottův Slovník naučný** je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. Dejte přednost dílu českému a odhřejte i všude doporučujte jen **Ottův Slovník naučný**, dílo domácích učenů, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.

„**Ottův Slovník naučný**“ vychází v seš. o 40—48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatně a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 80 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Všecker sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též na měsíční splátky.

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNIK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER. Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčtých učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své materštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečné slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

-**abtheilung** oddělení odborné n odbornové; -**ausdruck** odborný výraz; -**ausstellung** odborná výstava; -**bau** přepažení; žebroví; -**werksbau** strojba hrazděná; -**werksbrücke** příhradový most; -**werks-gewölbe** klenba do příhrádek, klenba do žebroví; -**werks-träger** nosník příhradkový; **f-wissenschaftlich** odborně vědecký; -**zeitschrift** odborný list n časopis.

Fächer-aussatz příhradkový nástavek; -**erzeuger** výrobce vějířů; -**fabrik** továrna vějířů; -**fenster** vějířovité okno; -**gefell-erzeuger** výrobce vějířových koster; -**gewölbe** vějířovité klenutí; -**händler** obchodník vějířů; -**macher** vějířník, výrobce vějířů; -**meister** vějířník; -**schmider** ozdobník vějířův. **fachlich** odborný; **e Artikel** odborné články.

Facit lat. součet, úhrn; souhrn; výsledek, konec; -**protocoll** výslední zápis (protokol).

Façon-walzwerk válcovna n válcový stan na fasonové železo.

fasonnieren fasonovati, upravití ..

Fasonnierer fasonovač, vzorkovač.

Facsimile lat. snímek, napodobení, odlietek (pisma, rukopisu); **f-artig** snímkovitý. **facten -mäßig** skutkům (skutečnosti) přiměřený, skutkový.

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

Faction strana.
faction strannický.
faktisch skutečný, pravdivý; věcný; faktický; -e Bemerkung věcná poznámka; -er Beweis skutečná dražba.

Factor správce obchodu n závodu, dílovedoucí, obchodvedoucí; činitel, působitel.

Factoreri skladiště (kupecké); faktorství, faktorie; **-vorsteher** představený (kupeckého) skladiště.

Factotum všeděl; pravá ruka; faktotum.

Factum příběh, skutek; das ist ~ tomu jest skutečně tak, to jest věrná pravda; de facto skutečně.

Factur účet (o zboží), faktura; **-buch** fakturník, fakturní kniha, kniha účtů kupeckých n na účty kupecké.

Factura (Factura) = **Factur**; **-betrag** účtovaná suma, výnáška.

Facturen-buch = **Factur-buch**.

facturieren fakturovati, účtovat, vydati účet.

Facultas schopnost, vlastnost; možnost; - docendi povolení učiti.

Facultät fakulta.
facultativ možný, volný, dle vůle, nezávazný, fakultativní.

Facultäts-decan děkan fakulty; **-decret** fakultní dekret; **-gutachten** dobré zdání fakulty; **-mitglied** člen fakulty; **-studien** fakultní stu-

die; **-vorlesung** čtení n přednáška fakultní.

Fadenbindung svaz n propletání n provázání n spojení osnovy a outku; **-bruchtheil** zlomek nití; **-einstellung** osnovové sestavení n sestavení chodův; **-gewicht** váha chodův; **-zahl** počet chodův (ve tkalcovství); **-zähler** čítatel chodův; **-zählung** počítadlo nití; počítání nití. **fähig** způsobilý k čemu, schopný k čemu n čeho; - jeiti býti s to, aby; aich- způsobilý k cejchování.

Fähigkeit schopnost, nadání, způsobilost k čemu; **-s-dekret** dekret způsobilosti; **-s-diplom** diplom způsobilosti.

fahnden; S., auf S. o nach S. - pátrati po kom, stíhati koho.

Fahnen-ausleiher půjčovatel praporů; **-ausstattung** vztýčování korouhví; **-eid** přísaha korouhevni; **-flucht** opuštění praporu; **-flüchtiger** sběh; **-leihanstalt** půjčovna praporů; **-träger** praporečník; **-weihe** svěcení praporu.

Fähnrich praporečník, korouhevnik.

Fahr-abtheilung hor. lezná n průchodní přehrádka, lezný záčin, lezná oddělení v šachtě; **-bahn** jezdiště; jízdná dráha; vozová cesta, voziště; **-begleitungsdiens** post. průvodní služba při jízdě; **-begünstigung** levnější n lacinější jízdné, dovoz-

né; sleva n snížení jízdného n dovozného; výhoda při jízdě; **-begünstigungs-anweisung** poukázka na snížené n lacinější jízdné, dovozné, na slevu jízdného n dovozného; **-betrieb** vozba n doprava; provozování jízdy, vozby; **-betriebsmittel** vozivo, dopravní prostředek; **-bogen** důlní denník; **-brücke** star. chodba n výjezd na lešení; **-buch** důlní denník; **-bühne** povalek lezný n v lezné šachtě; **-casse** pokladna k vydávání jízdních lístků; **-diele** mostnice; **-freiheit** volnost jízdy; **-fabrik** voznice, sud k převozu piva; **-gebür.** **-geld** jízdné, povozné, dovozné; mostné, plat vozky; **-gelegenheit** povoz; **-geleise** kolej; **-gerechtigkeit** právo ku přívozu; **-geschwindigkeit** rychlost jízdy; **-karte** jízdní lístek; **-abgetreifte** karte upotřebovaný jízdní lístek; **-karten-ausgabe** výdej jízdních lístků; **-karten-gebür** poplatek z jízdních lístků; **-karten-revision** přehledka jízdních lístků; **-kosten** povozné, jízdné; **-kosten-vergütung** náhrada jízdného; **-kunst** lezný stroj, lezostroj; **-lässig** nedbalý, neopatrný, nepečlivý; **-lässiger-weise** z nedbalosti, z opomenutí; **-lässigkeit** nedbalost, neopatrnost, nepečlivost; **-meister** lodní mistr; **-ordnung** jízdní řád; **-park** oboz; vozoví, vozy;

-plan jízdní řád; **-plan-beheft** pomůcka k jízdnímu řádu; **f-planmäßig** dle jízdního řádu; **f-planmäßiger** Zug pravidelný vlak; **-post** viz **Fahrpost** (samostatně heslo!); **-preis** jízdné, jízdní cena; **-preisbegünstigung** sleva jízdného, výhoda při jízdném; **-preisermäßigung** snížení jízdného; **-preis-tabelle** přehled n tabulka jízdného; **-preistarif** sazba jízdného; **-rad** velocipéd, bicykl; **-rad-artikelhändler** obchodník velocipedovým zbožím; **-rad-erzeuger** výrobce velocipedů; **-rad-fabrik** továrna velocipedů; **-rad-händler** obchodník velocipedy; **-rad-macher** výrobce velocipedů; **-rad-schlosser** zámečník velocipedů; **-räder-reparatur-schlosser** zámečník pro velocipedové správký; **-raum** vozová cesta, úvoz; **-recht** právo vozové cesty; právo jezdit n ježdění n jízdy; pobřežní právo; **-sattel** lezná šachta n jáma; trať vozni; lezná oddělení v šachtě; **-schacht** řebříková šachta; **-schein** za. jízdní lístek; **-schein-buch** kniha jízdních lístků; **-schein-heft** za. sešit jízdních lístků; **-seite** med. jeitn přejeti na druhou stranu; **-signal** jízdní signál n rávěst; oznam jízdy; **-(feuer-)spritze** jízdní stříkačka; **-straße** vozová cesta; **-strecke** trať jízdní; **-stuhl-erzeuger** výrobce jízdních stolic n sto-

lie na kolečkách; **-stunde** hodina jízdy; **-tarif** jízdní sazba; **-taxe** jízdní sazba; **-trum** lezné oddělení (v šachtě); **-überhauen** hor. lezná dovrchní střída; **-verbot** zákaz jízdy; **-wasser** jízdná trať vodní; **-weg** vozová cesta; **-weg-ferbitut** služebnost vozové cesty; **-zeit** čas jízdy; hor. čas práce v dolech; **-zeug** vozidlo; vůz, povoz, pramice, člun, vůz.

Fähr-besitzer přivozník, majetník přivozu; **-boot** převozný člun; **-gebühr**, **-geld** převozné; **-gerechtigkeit** právo převozní; **-mann** přivozník; **-prahm** prám; vor; **-schiff** převozná loď; **-seil** smyččné lano.

fahrbar sjízdný, splavný; „Bahn“ zel. „trať sjízdná“.

fährden hroziti čemu, ohrožovati eo; die öffentliche Ordnung ~ ohrožovati veřejný řád.

fähren prám; vor; přivoz. **fähren** jezdit, jeti; in die Grube ~ jíti a choditi a jezdit na důl; převážeti; auf einander ~ vraziti na a do sebe; projeti; nach et. ~ sáhnouti po čem; weiter ~ jeti dále; etwas fahren lassen opustiti, zůstaviti eo, zřici se čeho, upustiti od čeho; laß biefen Argwohn ~ pust mimo sebe toto domnění; 3. todt ~ přejeti k a do smrti koho; sich ~ vézti se; unvorsichtiges F- und Stehen neopatrná,

neprožřetelná jízda vozmo a koňmo; **-d** potulný, toulavý; pohyblivý, pohybný; **-des** Gut movitost, svršek, statek movitý, pohybný, věc movitá, pohybná; **-des** Postamt jízdní (vlaková, lodní) pošta.

Fahrnis; pl. Fahrnisse svrškky, svršky, movitosti, jmění pohybné, ruchomé, movité; **-wert** cena svršků a movitostí.

Fahrpost povozná pošta; dostavnik; **-abfertigung** výprava a vypravení pošty povozné; **-abfertigungs-berfahren** postup při výpravě povozné pošty; **-abgabe-becheinigung** dodací stvrženka pošty povozné, s. potvrzení o dodání zásilky pošty povozné; **-abgabedienst** služba při dodávání pošty povozné, dodací služba pošty povozné; **-abgabeprotocoll** zápisník o dodání pošty povozné; dodací zápisník pošty povozné; **-abgabefchein** dodací lístek povozné pošty; **-abgang** (am Inhalte, am Gewicht) schodek a úbytek (obsahu, na váze) při poště povozné; **-aufgabeprotocoll** podací a přijímací zápisník pošty povozné; **-aufgabefchein** přijímací a podací lístek pošty povozné; **-aufnahmedienst** přijímací služba pošty povozné; **-ausfuhrsendung** vývozná zásilka pošty povozné; **-aus-schließung** von der Beförderung vyloučení z dopravy poštou

povoznou; **-beförderung** doprava pošty povozné a poštou povoznou; **-benützung** použití pošty povozné; **-beutel** pytel pro poštu povoznou, pytel pošty povozné; **-bezettelung** opatření zásilek pošty povozné nálepkami; **-defartierung** porovnávání zásilek s účtovním seznamem pošty povozné; **-einfuhrsendung** dovozná zásilka pošty povozné; **-frachtstück** zásilka povozná, zásilka a předmět a zboží pošty povozné; **-franco** povozné (poštovní); **-franco-defect** schodek poštovního povozného; **-gebühr** poštovné povozní; **-gegenstand** věc určená pro poštu povoznou; zásilka pošty povozné; **-gewichtsbefchränkung** obmezení váhy při poště povozné; **-haftung** ručení pošty povozné a při poště povozné; **-instruction** návod, navedení, poučení, instrukce pro poštu povoznou; **-journal** denník pošty povozné; **-karte** účtovní seznam pošty povozné, účtovka, tříděnka, karta; **-karten-evidenz-haltung** přehled a evidence karet, přehled účtovních seznamů pošty povozné; **-karten-schluss** závěrka účtovního seznamu pošty povozné; závěrka karty; **-karten-wechsel** -verkehr vzájemné vyměňování a vzájemná výměna karet účtovních seznamů (pošty povozné);

-kartierung třídění, rozřídování pošty povozné (ale stanice); **-lager-freit** uschovací, přechovací lhůta a doba pošty povozné; **-nachnahme-sendung** dobírková zásilka pošty povozné; **-ordnung** řád pošty povozné; **-paket** balíček pošty povozné; **-porto**, **-porto-gebühr** povozné; poštovné za poštu povoznou; **-porto-tarif** sazba povozného poštovního; **-rechnungsjournal** účetní denník pošty povozné; **-retour-sendung** zpáteční zásilka pošty povozné; **-rückschein** zpáteční lístek pošty povozné; **-sendung** zásilka pošty povozné; **-sendung-begleit-adresse** právodní lístek na zásilku pošty povozné; **-sendungen-einsammlung** burdň deni Laubrieftäger sbírání zásilek pro poštu povoznou přespolním listonošem; **-stück** předmět a zásilka pošty povozné; **-tarif** sazba pošty povozné; **-transport** doprava pošty(ou) povozné(ou); **-transport-vermittlung** obstarání dopravy poštou povoznou; doprava zboží poštou (povoznou); **-überführung** převoz pošty povozné, dovoz poštu povoznou; **-übergabe** odevzdání(vá)ní pošty(ou) povozné(ou); **-übernahme** přejímání, převzetí, přijetí pošty(ou) povozné(ou); **-verkehr** dopravní styk a doprava pošty povozné; **-vorschriften** předpisy o poště

povozné; **-berschlufs** závěra pošty povozné; **-berwechslung** záměna pošty povozné; **-wechsel-verkehr** vzájemný dopravní styk pošty povozné; vzájemná výměna mezi poštami povoznými.

Fahrt jízda, cesta, plavba; hor. řebřík šachtový; chůze na důl; vozná střída v základce; **-abtheilung** řebřová lezná přehrádka, lezná oddělení v šachtě; **-kunn** lezný stroj, lezostroj; **-linie** trať jízdní; **-maß**, **-messer** jízdoměrka; **-schacht** řebřík(ik)ová šachta; **-unterbrechung** za. přerušeni jízdy; **-unternehmung** auf See podnikatelství jízdy na jezerech.

Fährte stopa, šlepěje; hor. řebřík šachtový, řebř.

Fahrung chůze na důl n do dolů n do hor; lezná oddělení v šachtě.

Faiscur stříjce, původce.

fait accompli hotová věc n událost.

falcidisch falcidický; falcidia quarta falcidická čtvrtina.

Fall pád; spád, sklon, svah; případ; neštěstí, pohroma; pád (dobytky), mor; von zu — případ od případu, v každém případě zvláště; in allen Fällen, in jedem — vždycky; in keinem — nikdy; erwünschtem — es bude-li libo; im vorliegenden — v tomto případě, tu, tentokráte; sich auf alle Fälle gefaßt machen

býti připraven na všecko; auf jeden —, jedenfalls na všechny způsob, každým způsobem; auf keinen —, keinesfalls, keinesfalls nikterak, žádným způsobem, žádnou měrou; es ist der — stává se, přihází se; das wird nie der — sein to se nikdy nestane n nepříhodi; gehest den — dejme tomu, že...; gegebenen — s po případě; im bejahenden — v případě kladném n bude-li (je-li) tomu tak; im verneinenden — v případě záporném n nebude-li (není-li) tomu tak; im entgegengegesetzten Falle, imbrigenfalls jinak, sice; im — des Verlustes ztratili, ztratili se, nastane-li ztráta; **-appar**at hor s(amo)padák; **-baum** zápora, přepažení; **-block** beran, pých; **-bremse** záchytky; **-brücke** zdvihací n padací most; **-büchse** hor. jeráb; **-eisen** past, sklopec; **-fenster** zdvihací okno; **-frist** propadná lhůta; **-garn** podvižec, padací síť; **-gatter** bření, pažení, zábradlí; **-gestänge** padací n úderná tahadla; **-grube** lapačka; **-holz** zálom, vývrat, souš; **-klappe** pří-, poklop, záklopka; stav. hor. piiklopec; **-kinn**e západka (u dveří); **-laden** padací okenice, poklop; **-mauer** spádová zeď; **-netz** = — garn; **-ort** úpadní střída, úpadnice; **-riegel** spoušť; **-rohr** odkapní roura; **-scheibe** padák n padadlo; **-schloß** zapadací zámek (který se pouze

klikou zavírá); **-schibe** poklop; **-stück** s(amo)padák; **-sucht** padoucnice; **-süchtig** trpící padoucnici; **-süchtiger** padoucník, epileptik; **-thür**(e) padací dvéře, sklopec, pří-, poklop; **-tram** rákosní trám (u stropu); **-treppe** schody sklopné; **-weise** případ od případu; **-winkel** úhel spádu n úklonu.

Fällzeit doba ke kácení n porážení dříví.

Falle past, lapačka, léčka; (Fallriegel) spoušť.

fallen padati, upadnouti, klesnouti; v-, zapadnouti; spadnouti; in Ohnmacht — omdlíti; auf den Sonntag — připadati na neděli; an der Seuche — pohynouti morem; úpadek udělati; das Wasser fällt voda opadá, vody ubývá; im Preise — klesati na ceně; schwer — za těžko býti komu; sein Vermögen wird an Fremde — jmění jeho dostane se cizím n připadne cizím; unter ein Geßel (e-e Bestimmung) — spadati pod zákon (pod ustanovení); Ich in zur Last — padnouti komu za obtíž; lassen upustiti od něho; **-d**; **-de** Sucht padoucí nemoc, padoucnice; **-de** Gährung kvašení ochabující (zápara v kádích klesá), padající kvašení.

fällen porážeti, káceti, mýtiti; Ich — porážiti koho; e-n Auspruch (ein Urtheil) — vysloviti, vynésti nález (rozsudek), rozhodnouti (rozsuzovati).

Fallenlassen (der Klage etc.) (u)puštění od (žaloby atd.).

falsibel (o)mylný, klamný.

Fallbillität (o)mylnost, klamnost.

fällieren udělati úpadek, (u)padnouti.

fällig prošlý, uplynulý; dospělý, splatný; **-werden** dospívati, propadati.

Fälligkeit splatnost, dospělost; **-s-tag** den splatnosti; **-s-termin** lhůta (čas) dospělosti n splatnosti.

Falliment, **Fallissement** úpadek, bankrot; **-s-erklä-** rung prohláška úpadku.

fällt padlý.

Fallit úpadek, kridatař; konkursant; **-erklärung** prohlášení úpadku; **-masse** konkursní podstata.

falls jestliže, pokud; allen-
snad, po případě; erforderlich-
den — bude-li (kdyby bylo)
potřeba.

falsch neupřímný, falešný; nesprávný, nepravý, bludný, klamný, omylný; **-er** Eid křivá přísaha; **-e** Münze padělaný, falešný peníz; **-er** Zeuge křivý svědek; **-es** Zeugnis křivé svědectví; padělané vysvědčení; nesprávné vysvědčení; **-e** Vorspiegelung klamné předstírání; **-er** Verdacht liché podezření; **-es** Schriftstück podvržený spis, podvržená listina; **-es** Maß o Gewicht nepravá, nespravedlivá míra n váha (nepravě

závaží); -er **Nichtstempel** nepravý; padělaný, falešný cejch.

Falsch-eid křivá přísaha; **-meldung** nesprávné hlášení; **-münzer** penězokaz, padělatel n. padělač peněz; **-münzerei**, **-münzung** padělání peněz; **-schmuckmacher** výrobce nepravých skvostů; **-werbung** nedovolené najímání.

falschen padělati, pokazit, porušiti; e-e **Unterchrift** - padělání n. napodobiti podpis.

Falscher padělatel. **falschlich** vergeblich lživě, křivě předstírat; **-er-weise** křivě, lživě.

Fälschung padělání at.; padělek, nepravá n. podvržená listina; **-s-klage** žaloba pro padělání; **-s-versuch** pokus padělání co.

Fälscher padělek, falsifikát.

Fälschung padělání, pokazení, podvržení, porušení, falšování.

fälschieren = fälschen. **Falt-maschine** stroj skládací.

Falte (im Gesichte) vráska; (am Kleide) řasa, záhyb. **Falten-füllung** stav. nábořová náplň.

Falz zásek, drážka, falc (ve dřevě a kameně), (in plechem) záhyb; rýha; páz (při vazbě prken na stěh); **-bein** hladitko, hladicí kost, zahýbačka; **-brett** prkno falcovní; deska kurovňávání n. skládání pa-

piru, upravovací deska; **-pfahl** jehla o drážce; **-rolle** stav. lišta spárová při krytí plechem; **-ziegel** žlábková n. drážková taška, taška s drážkou, háková cihla.

falsen přehýbati, skládati; ein **Brett** - prkno drážkovati; drážkou opatřiti; drážky dělati, na drážku dáti.

falsig drážkovany. **familiär** nenucený, domácký, důvěrný.

Familie rodina. **Familien - angehörige** (r) příslušník rodiny; **-angelegenheit** rodinná věc n. záležitost; **-band** svazek rodinný; **-bild** rodinný obraz;

-bogen rodinný list; **-diebstahl** domácí krádež; **-fiduciarius** rodinné svěřenství;

-fondsgüter statky rodinného fondu; **-glied** člen rodiny; **-grab** rodinný hrob;

-gruft rodinná hrobka; **-gut** rodinný statek; **-haupt** hlava rodiny; **-leben** rodinný život; **-mitglied** člen rodiny;

-name rodinné jméno; **-notwendig** rodinné svěřenství; **-orden** rodinný řád;

-pact = statut; **-rath** rodinná rada; **-recht** rodinné právo;

-stand stav rodinný; **ist** = **Civilstand**; **-stand(e)s-beränderungen** změny stavu rodinného; **-statut** rodinný řád;

-stiftung nadace rodinná; **-vater** otec rodiny; **-verband**, **-verbindung** svazek rodinný; **-verhältnis** poměr rodinný; **-vermögen**

majetek rodinný, jmění rodinné; **-vertrag** rodinná smlouva; **-wappen** znak rodinný n. rodový; **-wesen** domácnost.

famös, **famös** vy-, rozhlášený, pověstný. **famosus libellus** hanopis, pamflet.

Fanatismus roznícenost, blouznivost, fanatismus.

Fang kořist, lov, past; **-apparat** lapadlo; **-art** způsob n. druh chytání; **-bade** patníky tahadlové; **-bühne** výhon lapací; **-canal** odvodní n. sběrná stoka; **-damm** jímka, ochranná hráz; **-eisen** železa (na chytání n. lapání);

-garn tenata; **-geld** chytne, lovné; **-graben** odvodňující strouha; **-holz** sklopec, past; **-läufig** lapačka; **-methode** způsob n. system chytací, zachycovací; **-mittel** lapadlo, chytadlo; **-netz** = **-garn**;

-reufe vrše; **-sirid** léčka, osidlo; **-vorrichtung** záchytka, záchytný přístroj.

fangen chytati, lapati, lovit; **-geuer** vznítiti se, chytnouti; **ge-** sitzen seděti ve vězení.

Fangen chytání, lov. **Fänger** chytač, lapač; lapadlo, lapák.

Farb-erde barvivá n. barvice hlínka; **-holz-extract** výtazek z barvivého n. barviceho dřeva; **-holz-mahl-mühle** mlyn na barvivé dřevo; **-holz-müller** mlynář barvivého dřeva; **-holz-**

schneide-mühle pila na barvivé dřevo; **-kräuter** barvivé byliny; **-los** bezbarvý; **-malz** slad pražený, barevný; **-Material** n. **Droguen-händler** obchodník barvami, zbožím materiálním a lékárnickým;

-mühle mlyn na barviva; **-schreiber** barvopisný stroj; **-stift** barevná tužka; **-stoff** barvivo; barevná látka; **-stoff-präparat** přípravka barviva; **-waren-erzeuger** výrobce barvického zboží; **-wurzel** barvice, barvivý kořen.

Farbe barva, čern; **-holz** dříví barvivé n. barvice.

Farbe barviva, barvívství; **-grün** kručinka barvická; **-holz** = **Farbholz**; **-mittel** barvivo; **-stoff-fabrik** barviva látek.

Farben-aid -stempel = **-stempel**; **-blindheit** nerozeznávání barev; **-bilder-druckerei** barvotiskárna; **-druck-bilder-händler** obchodník barvotisky; **-drucker** barvotiskař; **-erzeuger** výrobce barev; **-händler** obchodník barvami; **-lack-erzeugung** výroba barevných laků; **-lithographie** barevný kamenotisk; **-müller**, **-reiber** barvotěra; **-reib-mühle** barvotěra; **-stein-drucker** barvokamenotiskař; tiskař barevného kamenotisku; **-(aid)-stempel** barvový n. barvou vytištěný cejch; **-stoff** barvivo; **-zeug** barevná tkanina.

färben barviti; **F-** barvení.

Färber barvíř; **-handwert** barvířství; **-lack** barvířský lak.

Färberci barvířství, barvířna.

Färbung barvení, zbarvení; barvitost, barva.

Farin, **-zucker** moučka cukrová, prášek cukrový, kassonáda.

Farnkraut **-händler** obchodník kapradím.

faz právo; **per** ~ et nefas právem i neprávem, všemi prostředky.

Fasanen-garten, **-gehege**, **-haus** bažantnice.

Faschine hač, otep, proutí, fašina.

Faschinen-bekleidung obložení, pokrytí hatěmi n fašinami; **-damm** hráz z hati n otepi n fašin; **-messer** tešák.

Fasching masopust; **-s-zug** masopustní průvod.

Fascikel svazek spisů, fascikl; **-deckel** (obalové) desky na svazek spisů.

fascinieren okouzlit, oslniti.

Fase nit, vlákno.

Fasel plemenění, plemennība; plemeno; plemenné zvíře; **bot.** jučende ~ obpupoš svědivý; **-bock** beran, kozel; **-geld** přípustné, rujné; **-hengst** hřebeč (plemenný), pušák; **-schwein** vepř plemenný; **-stier** býk (plemenný).

Faseleni třesění, blábolení; ztřešćenost.

Faser = **Fase**; **-gips** sádra vláknitá; **-falk** vápenec vláknitý; **-masse** vláknina, dužnina; **-torf** vláknitá rašelina. **faserig** vláknatý, vláknitý.

Fafs sud, bečka; **Fässer** ausbreunen (vysmolené) sudy požahovati n požahnouti; **-aichgebür** cejchovné za sudy; **-aich-stelle** sudovna, sudárna, stanice k cejchování sudů; **-aichung** cejchování (vyměření a ověřování) sudů; **-band** obruč sudová; **-binder** bednár; bečvář; **-binder-gejelle** tovaryš bednářský; **-binder-waren** bednářské zboží; **-binderrei** bednářství; **-boden** dno sudu; **-cubicier-apparat** sudoměr, krychlo-měr na sudy; **-daube** duha, dužina, deska sudová; **-dauben-holz** sudovina, duhovina, deskovina, dříví na duhy; **-dauben-säge** **-besizer** majitel pily dužimové; **-dauben-verfertiger** hotovitel dužin; **-gährung** kvašení v sudech; **-geschir** sudové nádoby; **-heim** cejchovna na sudy, sudárna, sudovna; **-holz** = **-daubenholz**; **-maß** míra sudu, ham; **-meis-kunft** měření sudů, hamnictví; **-reif(en)** obruč sudu, sudová obruč; **-reifer-händler** obchodník sudovými obručemi; **-spund-erzeuger** vyrábítel sudových zátek; **-tara** tíže prázdného sudu,

váha sudu; **-visier** míra na sudy (měřidlo na sudy); **-visierer** měřič sudů (zastar.); **-waren** zboží soudkové n v sudech; **f-weise** po sudech, na sudy; **-wert** sudy, sudoví; **-zieher** lihař (postěhar).

Fassel-salz soudková sůl.

fassen chápati se čeho, (u)chopiti co, chytiti, bráti n vzíti co; **S.** bei der Hand ~ uchopiti koho za ruku; beim Worte ~ za slovo vzíti koho; **hor.** Wasser ~ hraditi vodu; **Solf, Gelb, Brot** et. ~ dostávat, bráti (fasovati) plat, peníze, chléb atd.; **das Bier** ~ pivo stáčeti, sudovati; **das Bier grün** ~ stáčet pivo čiré, zralé; **e-n** Argwohn ~ pojmuti podezření proti komu n na koho; **e-n** Beschluß ~ usnésti se; **der zu** ~ de Beschluß ~ rozhodnutí n usnesení, jež se má státi; **e-n** Entschluß ~ rozhodnutí se na čem; **e-n** Wort ~ pojmuti úmysl, umítni si co; **pojmati**; **chápati**, **vnímati** co; **in's Auge** ~ zpozorovati so; **všimnouti** si čeho, **postřehnouti** co, **přiblížiti** k čemu; **e-n** Stein in Gorb ~ vsaditi n zasaditi kámen do zlata; **sič** **kurz** ~ krátce, stručně se vyjádřiti; **kurz** gejařt stručně řečeno, sepsáno, vyjádřeno; **sič** ~ vzpamatovati se, **gejařt** klidný, rozvážlivý,

odhodlaný; **sič** **auf** et. gejařt mažen připraviti se na.

Fasser; (**Eckstein**) zasazovací drahokamů; **natěrač** dřevěných soch.

Fässer-abhemmung zastar. hotovení n úprava sudů (na určitou míru); **-auspichung** vysmolení, smolení sudů; **-brand** vypálená známka n vypálený cejch na sudech; **f-weise** = **fajsweise**.

Fasson příznávka, příznání (příjmů ata.).

Fassions-betreibung naléhání na příznání (příjmů); **-bogen** arch n list příznávaci.

fasslich pochopitelný. **Fassung** odbírání, brání, dostávání, přijímání; **pojiti** (úmyslu ata.); **objasnění**, **vyložení**; **vyjádření**; **nálada**; **klid**, **rovnováha** (duševní); **obruba**, **rám**; ~ **des** Gejeřtes **znení** zákona; **kurz** ~ stručné vyhotovení n vyjádření n podání n znění; **et. in der fürzeißen** ~ erlebigen **vyříditi** co nejstručněji; **schriftliche** ~ sepsání, **písemné** vyhotovení; ~ **von Kreuzpartiteien** obruba částek kříže; ~ **des Pulvers** odebírání prachu.

Fassungs-artikel věc odběrná; **-buch**, **-büchel** knížka odbírací; **-document** doklad o odbírání; **-kraft** chápavost, **vnímavost**; **f-los** zaražený, **pomatený**; **-ort** místo odbírání n odběrní; **-raum** objemnost, **prostor**nost; **obsah**; **-schein** odbi-

rací list; **-tag** den příjmu, den odběru; **-termin** lhůta odbírací, lhůta přijímací; **-vermögen** chápavost; **-zuweisung** prikázání n přidělení koho, by odbíral (prach, tabák atá.) u koho.

Fasf-tag postní den, půst. **Fasf(e)n** půst.

Fasfen - **beobachtung** zachovávání postů; **-brecheln-erzeuger** výrobce postních preclků; **-ordnung** postní řád; **-sonntag** neděle postní. **fatal** osudný, neblahý.

faticren přiznati se nač, přizn(áv)ati co.

Fatura seznam n fatura; účet, faktura.

faut shnilý, zpukřelý, zetlelý; líný; **-er Gang** bezrudná žíla; **-er Schuldner** nesprávný dlužník; ničí ~ její neváhati, neleniti.

Faut-boden zasunovací záklopy stropové; **-fluder** = **feshtuder**; **-werden** hnití, zahnívání, tlení, kažení se.

Fäule hniloba, shnilost, zetlelost; **zvr.** hniloba (ovcí); **- des Genesides** sněh obilní; **hor.** drobná žíla.

fauten hnití, tlení, tuchnouti, puchřeti (pukřeti).

fäulen kaziti co, hnilobu působiti.

fautenzen lenošiti, zaháleti.

Faulheit shnilost; lenost, zahálčivost, zahálka.

Fäulnis rozklad, tlení, hnití, hniloba; **von der** ~ **ergriffen** nahnily; **-erregend**

septický, způsobující hnilobu n rozklad; **-Hinderud**, **-widrig** antiseptický, bránič hnilobě; **-proceß** pochod rozkladu n hnutí.

Faut pěst; svůj eigene ~ na svůj vrub, sám od sebe, o své újmě; **-gelenk** zápěstí; **-handschuh** pěstnice, rukavice s palcem; zápasní rukavice; **-maß** pěst (míra); **-pfand** ruční zástava; **-recht** pěstní právo; **-scheidung** **hor.** rozborka; **-schlag** uderení pěstí, rána pěstí.

Fautenil lenoška.

Faut-fracht (faute de fret) **ném.** pr. nedostatek dovozného, **fautní** dovozně; odstupné.

favorisieren přáti, nadržovati, příznivým n nakloněn býti komu.

Fayence majolík, kamešina; **-fabrik** továrna majolíkár; **-händler** majolíkář; **-malerei** malba na majolíku.

Febris horečka, zimnice. **Februar-verfassung** únorovka, únorová ústava (z 26. února 1861).

feshten kliditi, sklízeti.

Feshtung sklizeň; **-s-regi-ster** záznam o sklizni; **-s-versicherung** pojištění sklizně.

Fesht - **kunst** šermířství; **-requisiten-erzeuger** výrobce šermířských potřeb; **-schule** šermířská škola.

feshten zápasiti; šermovat; žebřati, choditi žebroto, syčeti.

Feshter-handwerk žebrota ze řemesla, syčáctví.

Feder péro (ptačí, psací atá.); péro, (z)pružina, zpruha; **stav.** péro (je-li se spojeným příkmem v souvislosti); duše (jestliže se mezi vydražkovaná prkna co samostatná část pouze zastrčí); **hor.** klín; **die** ~ **gar** ničí utříščen pérem ani neškrtouti; in **die** ~ **dictieren** předřikavati n říkati komu co do péra, diktovati.

Feder-alam kamenec železitý; **-artig** pérovitý; pružný; **-bejen** peroutka, oprašováč; **-blume** perovka, květina z peří; **-busch** - **bin-der** vazač chocholů; **-busch-fabrik** továrna chocholů; **-gehäuse** tel. pouzdro na péro; **-hafen** hákober, zpruhojem, jímák zpruhový; **hor.** lapací n kotvičnaté štipce; **-halter** násadka, nástrčka, držátko; **-harz** pružná horní smola; pryžovina, kaučuk; **-haus** perovnice, bubinek na péro; **-hilfe** nástrčka, násadka (na péra); **-hut** klobouk s péry n s chocholem; **-fasfen** (mit **Schieberdeckel**) pouzdro na péra n penál (s posuvným víčkem); **-kiel** brk n brko; brkové péro; **-kiel-zurichter** upravovač per brkových n brků; **-klo-ben** svěrák na péra (ocelová u vozí) n na zpruhu (ocelová); **-messer** perořízek, nožik; **-pelzwerk** kožešina z peří; **-pose** brk(o); **-reinigungsmaschine** stroj na čištění peří; **-rohr** pouzdro na péra; **-sattel** sedlo zpruhové; **-schloß** zámek zapadávy n

s pružinou; **-schmid-arbeit** práce z ozdobného peří; **-schmücker** perař, chocholář; **-schmücker-kunst** perařství, chocholářství; **-spule** brk(o); **-stahl** ocel na pružiny; **-stiel** držátko n násadka; **-streich** škrtnutí pérem; **-stüße** zel. pérový závěs (u vozí); **-unterbrechung** přerušování pérem; **-ventil** zpruhová zaklopka n zámyčka; zámyčka s pérem; **-vieh** drůbež; **-vieh-händler** obchodník drůbeží, drůbežník; **-wage** váhy pružinové; **-weiß** klouzek; záběl; praškový osinek; **-weiß-erzeuger** výrobce klouzku n zábělu; **-weiß-mühle** mlýn na osinek n záběl; **-wider-hafen** **hor.** čtyřperák zubatý; **-wild** divoké ptactvo; **-wisch** peroutka, oprašováč, kosinka.

Federn-erzeuger výrobce per; **-fabrik** továrna na péra; **-färber** barvíř per; **-posen-fabrik** továrna na brková péra; **-reiniger** čistěč per; **-schmücker** perař, chocholář, okrašlovač per.

Fege proházovačka; **-geld** plat za vy-, zametání n vyklizení; **-recht** právo vykliditi co.

fegen méstí, zametati; smejčiti; vyklízeti; čistiti.

Fehde spor, hádka, rozmlíska.

feshden; **mit** **S-m** ~ sváříti se s kým, žítí s kým v nepřátelství n v rozmlísce.

Fehl-anzeige mylný udaj; záporné oznámení; **-ausweis** záporný výkaz; **-bericht** nesprávná zpráva; **f-bitten** marně prositi; býti odmrštěn; **-boden** stav. videňský strop; piv. jalové dno; **-boden-auffüllung** násyp na záklopecch videňských stropů; **-boden-brett** záklopní prkno; **-boden-strich** lepenice videňských stropů; **-ernte** neúroda, špatná sklizeň; **-fluder** jalový žlab; **f-gebären** potratiti; (o zvířatech) zmetati; **-geburt** potracení; zmetání; **-gerinne** jalový žlab; **-graben** jalová stoka; **f-greifen** chybiti, přehmátnouti se, hmátnouti vedle; **-griff** přehmátnuti, chybný hmat; omyl, mýlka, pochybení, nedopatření; e-n **fehlgriff** špatně zmýliti se; **-kauf** špatná koupě; e-n **kauf** špatně koupiti co; **-leitung** chybné vedení; chybná doprava, nesprávné zaslání (telegramu); **-schlag** chybná rána, chybný úder; nezdár, neúspěch; **f-schlagen** uhoditi vedle, chybiti se čeho; nezdariti se, nepověsti se; **-schlagen**, **-schlagung** nezdár; **-schluss** chybný n mylný závěr(ek); **-jud** zkažená n nepodařená várka; **-summe** nedočet, schodek; **-tram** rákosný n stropní trám.

fehlen chybiti se, minouti se čeho; mýliti se; chybiti; nezdariti se, nepověsti se; nicht-zdariti se, pověsti se; chy-

běti, scházeti, nedostávat se; gegen das Gesetz ~ provinit se proti zákonu, porušiti, přestoupiti zákon; an et. nicht ~ lassen vynaložiti co; nelitovati, nezanedbati, neopomenouti čeho; auf die Verlobung ~ nedostaviti se na obsílku.

Fehlen chyba, vada, nedostatek; nepřítomnost, nedostavení se.

Fehlende(r) nepřítomný. **Fehler** chyba, pochybení, poklesek, omyl; nedostatek, vada, kaz; e-n ~ machen o begeben chybiti n dopustiti se chyby; (v loterii) prohra; ohne ~ bezvadný; es ist nicht mein ~, wenn... není to mou vinou (nejsem tím vinen, nemohu za to), jestliže... **f-frei** prostý vad, bezvadný; **-freiheit** bezvadnost, bezúhonnost, správnost; **-gewicht** cejch. odchylkové závaží; **-glas** cejch. mírka odchylkové, odchylnice; **-grenze** cejch. odchylka, dovolená chyba (měr, závaží atd.); **f-los** = frei.

fehlerhaft chybný, vadný; nesprávný.

Fehm-geld žirovné, pastevné, poplatek pastevní n žirový; **-mal** známka žirová; **-recht** právo žirné; **-schwein** žirný vepř.

Fehme kupa (sena), stoh, hranice (dříví); žír, pastva žaludová; in die ~ treiben vyháněti na žír.

Feier odpočinek, oddech, zotava; slavení; slavnost,

svátek; **-abend** oddech, odpočinek; **-abendhaus** útulna, chudobinec; **-stunde** hodina oddechu n odpočinku; **-tag** svátek; **-täge-heiligung** svěcení n zachovávání svátků; **-tagsruhe** klid sváteční; **-tagszug** sváteční vlak.

feierlich slavnostní; sváteční; slavný; ~ begehen slaviti, oslavovati, světiti.

Feierlichkeit slavnost, obřad; slavnostní ráz.

feiern odpočívati, nepracovati; zaháleti; slaviti, oslavovati, světiti; die Fabrik ~ tovarny nepracují, zahálejí; ich muß schon 14 Tage ~ jsem už 14 dní bez práce, na zahálce, již 14 dní zahálím; S. ~ oslavovati, velebiti koho.

feig zbabělý, bojácný; ~ es Cejch hornice nepevná n bořivá, chabá, vetchá.

Feige fik; gebrannte ~n pražené figy.

Feigen-brennerei pražírna fiků; **-kaffee-brenner** pražič fikové kávy; **-kaffee-fabrik** továrna na fikovou kávu.

Feigling baba, zbabělec, sketa.

feil prodejní, na prodej; ~ sein býti na prodej; **-bieten** nabízetí k prodeji; prodávati v dražbě; **-haben** míti na prodej, prodávati; **-tragen** roznášeti na prodej.

Feilbieten prodávání, prodej; dražba; ~ im Herumziehen kočovní prodej.

Feilbieter nabízeč k prodeji, prodavač.

Feilbietung prodej; (öffentliche ~) dražba (veřejná); ~ von Haus zu Haus prodej dům od domu, obchod podomní.

Feilbietungs-act dražební spis, spis o dražbě; úkon dražební; **-bedingnisse** dražební podmínky; **-beiseit** dražební výměr; **-bewilligung** povolení dražby n dražební; **-edict** vyhláška dražby n dražební; **-erlös** výtežek dražby n dražební;

-frist dražební lhůta; **-gesuch** žádost za dražební prodej n za dražbu; **-kundmachung** vyhláška dražby n dražební; **-protocoll** protokol dražební, zápis (protokol) o dražbě; **-sache** záležitost n věc dražební; **-sitierung** zastavení dražby;

-tagfahrt dražební stání; **-termin** lhůta dražební;

-verfahren řízení dražební; **-vollzug**, **-vornahme** výkon n provedení dražby.

Feile pilník.

feilen pilovati.

Feilen-erzeuger pilníkář, výrobce pilníků; **-fabrik** továrna na pilníky, pilníkárna; **-hammer-werks-besitzer** držitel hamrů na pilníky; **-hauer** pilníkář;

-schleifer brusič pilníků.

Feilhalten prodávání.

Feilheit prodejnost, úplatnost.

Feillicht opílky, piliny.

Feil-flohen ručnís věradlo.

Feilschaft věc n zboží na prodej, prodejná věc.

feilschen smlouvatí, handrkovatí se oč.
Feil-späne opilky, piliný.
Feilträger roznašeč, kolportér.

Fein-blattgold jemné pozlátko; **-blech-walzwerk** válcovna na tenký plech; **-brenn-Ofen** přepalovací pec (na stříbro); **-brenner** přepouštěč (kovů); **-drahtzieher** vytahovač jemného drátu; **-Eisenwalzwerk** válcovna na prutové železo; **-gehalt** ryzost; obsah ryzího zlata a stříbra; **-gehalts-grad** stupeň ryzosti; **-gehalts-punze** známka ryzosti; **-gold** ryzí zlato; **-jährligkeit** res. drobnolost; **-Korn-blech** plech z jemnozrnného železa; **-Korn-Eisen** jemnozrnné železo; **-Pochwerk**, **-Pocher** pestovna na drobinu; **-probe** vzorek jakosti; zkouška ryzosti; **-probe-punze** známka ryzosti; **-pußer** cidič (na čisto); **-quettsch-werk**, **-quettsche** krušidlo a drobidlo na jemné zrno; drobné válce; **-schleifer** brusič; **-silber** ryzí stříbro; **-stahl** rafinovaná ocel; **-streck-walzwerk** válcovna na prutové železo; **-tuch-weberet** tkalcovna jemného sukna; **-zeug** h.c. drobné, drobiná; **-zeug-schmiedewaren-fabrik** továrna drobného zboží kovaného.

feindlich nepřátelský.
Feindschaft nepřátelství; zášť.

feindschaftlich = jeindlich.
feindselig nepřátelský.
Feindseligkeit nepřátelství.

feine(r)n čistiti kovy, ryziti kovy.

Feinheitsgrad stupeň tenkosti, číslo tloušťky nitové.
Feld pole, role; (**Flur**) obůr, zvrů; strana; **freies** - širé pole; **die Concurrenz** aus dem -e schlagen překonati, udolati, poraziti, vytlačiti soutěž; **das -ausjaugen** pole vymrskati a vyslabiti; **-e-r** Deče stav. lica a pole stropu; **ein -streuen** položití míru dolovou, vymeziti pole; **-antheil** podělek, polní dílec; **-arbeit** práce v poli; práce polní; **-arbeiter** polní dělník; **-artillerie** polní dělostřelectvo; **-arzt** polní a vojenský lékař; **-aufsicht** dohled n. dohlídka polní na pole; **-aufsichts-personale** dozorec a dozorstvo polní; **-ausrüstung** výzbroj válečná; **-bataillon** polní prapor; **-batterie** polní baterie; **-bau** orba, rolnictví, vzdělávání polí; **-bauer** rolník; **-beschädigung** poškození pole; **-Bepflanzung** vzdělávání polí; **-binde** přepáska (polní); **-brand** polní cihelna; **-brot** voj. polní chléb; **-brotgewicht** voj. a cech. závaží na polní chléb; **-dieb** polní zloděj; **-diebstahl** pých n. krádež polní; **-dienstbarfeit** služebnost polní; **-dienst-übung** (vojenské) polní cvi-

čení; **-einteilung** rozděl(eni) polí; **-erzeugnis** polní plodina; **-flaiche** čutora; **-flucht** sběhnutí (od vojska); **-flur** trat; **-frevel** polní pých; **-frevel-fall** případ pých polního; **-früchte** plodiny polní; úroda polní, obilí; **-gendarmerie** polní a vojenské četnictvo; **-gerät** **schafft** náradí polní a hospodářské; vojenské náčiní; **-grenzstein** polní mezník; **-gut** popluží, polní majetek; **-heger** polní hlídač n. hajný; **-hegerei** hájení polí; **-hüter** polník, polní hlídač n. hajný; **-kaplan** vojenský kaplan; **-kriegs-commissariat** polní a vojenské komisařství; **-kunst** hor. hydraulický n. vodní stroj; **-mark** polní mez; plůžina (páda věnovaná pozemkům); **-marschall** polní maršálek; **-marschall-lieutenant** polní podmaršálek; **-maß** míra polní n. pozemková; **-maus** hraboš polní; **-mess-kunst** zeměměřičtví; **-messen** zeměměření, zeměměřičtví; **-messer** zeměměřič, geometr; **-nachbar** (polní) soumezník; **-ort** kutiště; **-pacht** pacht (z) pole; **-planierung** rovnání pole; **-polizei** policie polní; **-polizei-übertretung** polní policejní přestupek, přestoupení předpisů polní policie; **-post** polní a vojenská pošta; **-postamt** polní a vojenský úřad poštovní, polní a vojenská pošta; **-prediger** kazatel polní a vojenský; **-rain** mez; **-ratte** krysa n. potkan polní; **-rent** jilterné pole; **-schacht** kutiště; **-schade** škoda polní n. na polí; **-scherer** polní ranhojč n. ranlékař, felčar; **-schlag** polní strana a obor n. trat; **-schmiede** polní a přenosná výheň; **-schutz** ochrana polí a polní; **-schuttdienst** polní služba hlídačská; **-schutz-gesetz** zákon o polní ochraně; **-schutz-personal(e)** hlídači polní; **-schutz(e)** polní hájení polí; **-schwelle** polní nádržka; **-servitut** polní služebnost; **-spat** živec; **-spat-mühle** mlyn na živec; **-stecher** polní dalekohled; **-strecke** kutiště; nadstolní a stropová střída; **-stüd** padělek a dílec pole; **-superiorat** polní superiorát; **-telegraph** polní telegraf; **-telegraphendienst** telegrafická služba polní; **-testament** závět učiněná na válečném poli; **-theilung** dělení pole; **-trompete** polnice; **-verpflanzung** zásobování ve válce; **-vermessung** hor. vymezení pole; **-vicar** polní a vojenský vikář; **-wache** polní hlídka; **-wächter** polní hlídač; **-weg** cesta polem; cesta polní; **-webel** šikovatel; **-wirt-schaft** polní hospodářství; **-zaun** plot polní; **-zeugmeister** polní zbrojmistr; **-ziegel-Ofen** polní cihelna; **-zug** polní a válečná výprava; **-zugs-jahre** léta

válečná, léta služby válečné.

Felder-decke strop kasetovaný; **-einfassung** obruba kaser; **-wirtschaft** obřové hospodářství.

Feldes-freudung vymezení pole, položení míry dolové.

Felge (Nab-) loukoť.

Felgen-händler obchodník loukotěmi; **-hauer** loukotník, kolář.

Fell kůže, kožešina; **-be-reiter** kožešník; **-eißen** vak, tlumok; **-färber** barvíř kůže; **-geschäft**, **-handel** obchod kožemi; **-warenfabrik** továrna kožešnického zboží; **-zurichter** úpravce koží.

Felonie zpronevěra, věrolomnost, zrada.

Fels, **Felsen** skála, skalisko, balvan; **Felsen** hor. jalové kamení, jalové couchy.

Felsen-abhang svislost skály, skalní svah, sráz, stráž; **-arten** horniny; **-block** balvan (skalní); **f-fest** pevný jako skála, skalopevný; **-halde** halda; **-hang** skalní svah n sráz; **-soedel** kamený podstavec.

Femmel-schlag průběrná seč; **-wald-antheil** podíl lesa průběrného; **-wirtschaft** průběrné hospodářství lesní.

femmeln mýtiti průběrně. **Fenckel** fenykl; **-händler** obchodník fenyklem; **-wasser** fenyklovka, fenyklová kořalka.

Fenster okno; **-anschlag** přírážka; překlop, dopad, okenní páz; **-auschnitt** výklenek n otvor okenní; **-band** okenní závěs(a) n stezež; **-bank** = **-sohlbank**; **-bekleidung** pažení oken; **-beschlag**, **-beschläge** kování okenní; **-blei** okenní olovo; olověné mříže do oken; **-blende** stínidlo okenní; **-bogen** vnitřní záklenek okenní; **-brüstung** okenní poprsení; **-brüstungs-gefims** poprsní římsa; **-coniole** okenní krákorzec; **-einfassung** okenní obruba, obroubení; **-eißen** okenní mříže; okenní příčle mřížové; **-fach**, **-feld** licha okenní; **-falz** = **-anschlag**; **-flügel** křídlo okna, okenní křídlo; **-fronton** průčelí okenní; **-futter** pažená zárubeň, pažený rám; **-gerähme** rámoví okenní; **-gerüst** zárubeň trámová; **-gestell** obrubeň a obklad okenní; **-gewand**, **-gewände** ostění, okenní stojka zárubně; **-joch** = **-fach**; **-kämpfer** přípora, opěra; římsa opěry; příčle v zárubni okenní; **-laden** okennice; **-lehne** okenní poprsení, parapet okenní; polštář v okně; **-lichte** okenní otvor, okno; **-putz** čistíč oken; **-rahmen** rám okenní; **-raute** routa okenní; **-recht** právo okna, právo okenní; **-rouleaur** rolety (okenní); **-schaft** okenní pilíř; **-schmiege** osmyk n úkos okenní; **-sohlbank** po-

prsník okenní; **-sprossen-eißen** = **-eißen**; **-steuer** daň z oken; **-stoß** viz **-futter**; **-tiefe** šířka n hloubka okna; **-verdachung** římsa nadokní, zástřeší; **-vorsprung** výstupek okenní.

Fersch hor. zlé n nebezpečné větry.

Ferial-cursus feriální běh;

-tag den prázdnin.

Ferien prázdniny.

Fern-glas dalekohled;

-haltung od. vzdalování;

-messer dálkoměr; **-rohr** dalekohled;

-rohr-schornstein nasunovací komín;

-schalter tel. samovolný přepínač; **-sprach-rohr** telefon;

-sprech-anlage zařízení telefonické;

-sprech-anschluß připojení telefonické;

-sprecher telefon; **-sprech-leitung**,

-sprech-line trať telefonická,

vedení telefonické; **-sprech-stelle** stanice telefonická;

-verkehr styk na dálku.

Fernambu(c)k-holz fernambukové dřevo.

Ferne dálka; budoucnost.

fernerhin na dále, budoucně, přístě.

Ferro-mangan manganové surové železo.

Fersengeld geben utéci,

vziti nohy na ramena.

fertig hotov(ý), připraven(ý); přichystaný; hotový,

dodělaný; zel. už! pojedem! et. -stellen (machen) do, z,

vyhotoviti, dodělati, dokončiti

et.; mít S-m - werden vy-

porádati se s kým, odbýti ko-

ho, zbyti se koho; mít et. - werden ukončiti, dodělati et., býti s tím v koncích.

fertigen zhotoviti, udělati, vyráběti; podepsati et.

Fertigkeit zručnost, zběhlost v čem, způsobilost; **-fertigen** býti zběhlým v čem.

Fertigung zhotovení; podpis atd.

Fessel pl. **-n** pouta, okovy; S. in - legen dáti pouta komu,

spoutati koho; **Anlegung** von - spoutání.

Fessel-lostigkeit bezuzdnost, nevázanost.

fesseln spoutati; die Aufmerksamfeit - upoutati pozor-

nost; **-d** poutavý.

Fesselung spoutání, svázání.

fest pevný; stálý; **er Schlaf**

tvrdé spání; **maß** erd-, maue-,

niet- und nagelfest ist co v ze-

mi, ve zdi upevněno, unýto-

váno a hřebem přibito jest;

-e Gebir stvk na dálku.

fest pevná sazba; **-gefügt**

pevně spojený n sbitý n slo-

žený n sloučený; **-halten**

(S. o et.) zatknouti, držeti ve

vazbě; pevně se držeti eto;

pevně držeti, chovati eto;

F-fubimeter krychlový n

pevný metr; **F-land** pevnina;

-machen; S. **-machen** chytiti,

zatknouti koho; et. **-machen**

u-, připevniti eto; uzavřiti,

ujednati eto; **F-meter** pevný n

krychlový metr; **-nehmen**

zatknouti koho; **F-nehmung**

zatknutí, chycení; **-nageln**

přibiti (Hrabiky); **-sehen** u-, zasaditi; ustanoviti, určití; e-e **Pris** **-sehen** (u)stanoviti n položití lhtú; **zur festgefesten Stunde** stanovenou n určitou hodinu; **-sehen** pevně státi; býti jist(o); es **stet** -, bajs... jest jisto n jest zjištěno, že... **F-ssehen** pevnost, jistota, stálost; nehybnost; **-sehend** jistojistý, stálý, trvalý; pevný, nepohyblivý; **-sehende** Einmahmer stálé n pevné přímjy; **-stellen** zjistiiti; (u)stanoviti, určití, vyměřiti; e-e **Pris** **-stellen** lhtú (u)stanoviti; **F-stellungs-antrag** soud. řád návrh na zjištění; **F-stellungs-entscheidung** soud. řád rozhodnutí v příčině zjištění; **F-stellungs-klage** zjišťovací n určovací žaloba; **F-stellungs-streit** spor o zjištění n určení; spor zjišťovací, určovací; **F-werden** tuhnuti, tvrdnuti; mrznuti, u-, zamrzání.

Feit svátek, slavnost; **-aufzug** slavnostní průvod; **-karte** slavnostní lístek; **-medaille** medalie slavnostní n pamětní; **-tag** svátek; gebotener **-tag** zasvěcený svátek; **-zug** slavnostní průvod.

Feite hornina; pevnost. **Feitheit** pevnost; tvrdost, stálost, trvalost.

festina lente lat. (spěchej pomalu) nepřeháň se; bezpečněji krokem nežli skokem.

Feitlichkeit slavnost; okázalost, slavnostní ráz.

Festung pevnost.

Festungs-arbeit práce na pevnosti; **-arrest** pevnostní vězení; **-casse** pevnostní pokladna; **-commando** velitelsví pevnostní; **-gefangener** vězeň na pevnosti; **-gecihik** pevnostní dělo; **-haft** vězení na pevnosti; **-haste** trest na pevnosti; **-sträfling** vězeň na pevnosti.

Feit tuk, sádlo, mastnota; **-gerberei**, **-gerbung** záměšnictví; **-gewinnung** dobývání tuků; **-händler** obchodník tukem, sádelník; **-kohle** žirné uhlí; **-laugen-mehl** tuková louhovitá moučka; **-Leibigkeit** otylost; **-säure** kyselina tuková; **-schlamm** masné bahno; **-schmelzen** rozpouštění n tavění tuků; ztučnění střeť; **-schmelzer** rozpouštěč n tavíř tuků; **-schmelzerei** tavná tuků; **-seife** tukové mýdlo; **-stoff** látka tukovitá n masná; **-sucht** vtylost, ztučnělost; **-waren** tuky, tukové zboží.

Feuchtigkeit vlhkost.

Feudal-gut manství, léno; **-recht** manské n lenní právo; **-system** soustava manská n feudální; **-verband** manský svazek; **-verfassung** feudální n manské zřízení.

Feudum manství, léno.

Feuer oheň, požár; střelba, palba; hor. důlní požár; in **-gerathen**, **-fangen** chytiti, vznítiti se; **-fangend** chytlavý; in **-sehen** hořeti; in **-aufgehen**

shořeti; **-geben** vystřeliti, vypáliti; **-amt** požární úřad; **-anleger** žhář, palič; **-arbeit** práce ohněm n v ohni; **-arbeiter** dělník, pracovník ohněm n v ohni; **-assurance** pojištění proti ohni; **-assurance-prämie** pojistná premie požární; **-bejchau** požární přehlídka, ohledání v příčině ohně; **-bestattung** spalování mrtvol; **f-beständig** nespalný, ohnivzdorný; **-blende** požární stěna; **-bock-trinzo** (v kuchyni); **-brunst** požár, oheň; **-bühne** ohňový povalek; **-hranice** důlní; **-casse** pojišťovací pokladna (proti ohni); pojišťovna proti ohni; **-commissär** požární komisař; **-concession** povolení n koncese hutní; **-damm** hor. požární hráz; **-eisen-schmied** kovář ocelk, křesadel; **-esse** komín; krb; výheň; **f-fest** ohnivzdorný, nespalný; **-ette** Casse ohnivzdorná pokladna; **-festigkeit** ohnivzdornost, nespalnost, stálost v ohni; **-fläche** plocha topná, výhřevná, záhřevná; **-folge** povinnost pomoci při ohni; **-gase** ohňové, kouřové plyny; **-gefahr** nebezpečení ohně; **f-gefährlich** chytlavý; hořlavý; **-geräthschaft** hasičské n hasiči nářadí; **-gerechtigkeit** právo podymné; **-gewehr** ručnice, puška; **-haken** hák požární; **-holz** palivo, palné dříví; **-hund** = **-bock**; **-künstler** ohňostrýjec; **-lärm** po-

křik, že hoří; pokřik „hoří“; **-lärmzeichen** znamení na poplach při ohni; **-leiter** žebřík požární, hasičský; **-lösch-anstalt** hasičské zařízení; **-lösch-corps** sbor hasičský; **-lösch-dose** krabice hasiči; **-lösch-geräthe** nářadí hasičské; **-lösch-granat** granát hasiči; **-lösch-hilfe** pomoc při hasení ohně; **-lösch-mannschaft** hasičstvo, hasiči; **-lösch-masse** hasiči masa; **-lösch-ordnung** řád požární; **-lösch-requisiten** náčiní hasiči; potřeby hasiči; **-löschung** hašení ohně; **-mann** hasič; **-mauer** požární zeď; **-noth** nebezpečí ohně n požáru; **-ordnung** požární řád; **-polizei** policie požární; **-polizei-ordnung** řád policie požární; **-polizei-vorjchrift** předpis n nařízení požární policie; **f-polizeiliche Vorfahrung** bezpečnostní opatření proti ohni; **-schaden** požární škoda, škoda z ohně; **-schaden-ergütung** náhrada požárová; **-schaden-ergütungs-anstalt** pojišťovna proti ohni; **-schwamm** hubka (zápalná); **f-sehen** dobývati ohněm; **-sehen** dobývání ohněm, ohňová práce; **f-sicher** od ohně jistý n bezpečný; **-sicherheit** e-s Gebüdes bezpečnost stavení od ohně; **-signal** požární signál n znamení; **-spritze** stříkačka (hasičská); **-stätte** ohniště; spáleniště, pohoreliště; **-stein** pazourek, křesací kámen;

-stoff ohňovina; -thüre dvířka ohnišťová; -base plamená váza; ozdobný koš na lomenici; -versicherung pojištění proti ohni n požární; -versicherungs-anstalt pojišťovna požárová, pojišťovna proti ohni; -versicherungs-anstalt ohnivzdorný náter, natření proti ohni; -versicherungsgesellschaft společnost pojišťující proti ohni; -versicherungspolizze požární pojistka; -versicherungssumme výše n suma požárního pojištění; -wache požární stráž n hlídka; -wächter požární, hlídač požární; -waffe palná n střelná zbraň; -wand požární zeď; -wehr hasičstvo, hasiči; -wehrgurten-fabrik továrna na hasičské pásy; -wehrmann hasič; -wehr-verein hasičský spolek; -werk ohňostroj; -werkstatt dílna pracující ohněm; -werks-cigarren doutníky ohňostrojské; -werks-förper věci, tělesa ohňostrojní (-ské); -zeichen znamení ohněm; -zeug křesadlo.

feuern střelati, páliťi; oheň dělati, topiti.

Feuers- (viz též Feuer-) brand požár; -gefahr nebezpečí ohně.

Feuerung topení; oheň; palivo, topivo.

Feuerungsanlage zařízení topné n topicí; -material, -mittel topivo, palivo.

Feuilleton článek pod čarou, besídka, feuilleton.

Fez-fabrik továrna na fezy.

Fiaker fiakr, fiakrista; -gebitr poplatek za fiakra; -halter fiakrista, majetník fiakrů; -ordnung řád fiakrovský; -stand stanoviště fiakrů; -taxe sazba fiakrová.

Fiale stav. fiála (pyramídka v gotickém slohu); slémě, lomenice, štít.

Fiasco nezdár.

fiat staniž se, budiž.

Fiber vlákno, nitka.

Fibrin vláknina.

Fichte smrk.

Fichtel-gebirge Smrčiny.

Fichten-borten-fäßer lýkožrout smrkový; -harz pryskyřice smrková; -holz-extract výtažek smrkového dřeva; -lohe smrkové třísko; -nadel-präparate přípravky ze smrkového jehličí; -zerstörer lýkožrout smrkový.

Fiction výmysl, smyšlenka, fikce.

fictiv klamný, vy-, smyšlený; pomyslný; předstíraný, nastržený; er Wert vy-, smyšlená, předstíraná cena.

Fideicommiss svěřenství; svěřenský statek, fideikomis; -angelegenheit svěřenská záležitost; -anwärter čekavec svěřenství; nápadník svěřenský; -band svazek svěřenský; -behörde úřad svěřenský; -besitzer držitel svěřenství n fideikomisu; -capitalien jistiny n kapi-

tály svěřenské; -curator opatrovník svěřenství; -domäne velkostatek svěřenský; -errichtung zřízení svěřenství; -erwerber nabyvatel svěřenství; -gericht svěřenský soud; -grundstück pozemek svěřenský; -gut statek svěřenský n fideikomisní; -herrschaft svěřenství; -inanz svěřenská stolice n instance; -nachlass svěřenská pozůstalost; -separations-inventar separační n oddělovací inventár (seznam) svěřenský; -surrogat-capital náhradní n náhražková jistina svěřenská; -statut svěřenský řád; -verhältniß svěřenský poměr; -vermögen svěřenské jmění; -wejen svěřenské záležitosti.

Fidei-commissariat svěřenství, fideikomisariát.

fideicommissarische Substitution substituce fideikomisní.

Fidejussio(n) rukojemství, záruka.

Fidejussor rukojmí.

fidejussorisch rukojemský, ručitelský; e Cautionsurkunde ručitelská kauční listina.

Fides víra, důvěra; bona fide poctivě; mala fide obmyslně.

fideren úvěr poskytovat

komu.

Fiduciar-erbe fiduciární dědic.

Fiduciarus fiduciář.

Fieber horečka, zimnice.

fiebern mítí horečku; mítí zimnici.

Fierant jarmarečník, trhovce, trhovník, fierant; ~ mit Committanten trhovce se střížným zbožím; -eu-handel trhovnický obchod.

Fierantie trhování (dovážení zboží na trh); -betrieb trhovnictví.

Figuration utváření, sestavení.

Figuren-händler obchodník figurami; -wechsel tel. měnič, zaměňovač (písmen a číslic).

Filet-fabrik továrna na síťovinu.

Filande přádelna hedvábí.

Filial-bank bankovní pobočka n filiálka; -casse poboční pokladna; -geschäft vedlejší n poboční n odštěpný obchod (závod); -kirche filiální kostel; -landes-casse poboční zemská pokladna n pobočka zemské pokladny; -postamt filiální n poboční pošta; -punzierungs-amt filiálka pro puncování; filiální n poboční puncovna; -schule poboční škola, pobočka školy; -berweiser správce filiálního kostela.

Filiale pobočka, vedlejší závod, filiálka.

Filiation synovství, dcerství, řádný původ od jistého předka, filiace; filiální poměr mezi kostely; -s-klage filiální žaloba (žaloba na uznání synovského n dcerského poměru); -s-probe filiační důkaz (že jistá

osoba prostřednictvím všech předků pochází ze řádného manželství); **-S-text** filiační text, listiny dokazující filiaci.

Filigran-arbeiter filigranista, cetinkář; **-waren** filigránové zboží.

Filofelle floretní hedvábí.
Filter cedítka, cedidlo, filtr; **-bottich** filtrační kadeřka (kád); **-kammer** filtrační komora; **-platten** filtrační plotny; **-plattenträger** nosnice filtračních ploten; **-thurm** filtrační věž.

Filteration procezdování, čištění, filtrace; **-S-anlage** zařízení filtrační, čistivé a procezdovací.

Filterier-apparat procezdovaadlo, cedidlo, filtrační přístroj; **-bassiu** nádržka procezdovací; **-papier** cedící papír; **-saß** kalák, procezdovací pytlík, cedidlo.

filterieren čistiti, (pro)cediti, filtrovati.

Filz plst; b. r. mēlká mouka, mēlky; **-abschnitel** odstřížky a odřezky plstové; **-fabrik** továrna na plst; **-herd** splávek mēlkový a na mēlky; **-hut** plstěný klobouk; **-hüte-appretur** úprava plstěných klobouků; **-mehl** mēlky; **-schuh** plstěný střevíc; **-schuhmacher** vyrábítel plstěných střevců; **-tuch** plst; **-waren** plstěné zboží.

final konečný, závěrečný; **-F-erledigung** konečné vyřízení.

finalisieren ukončiti, skoncovati.

Financier finančník, peněžník.

Finanz -adjunct finanční příruční a adjunkt; **-beamte(r)** úředník finanční; **-behörde** finanční úřad; leitende **-behörden** řídící úřady finanční; **f.-behördlich** úřadu finančního; **f.-behördliche** **Bestätigung** potvrzení finančního úřadu; **-bezirk** finanční okres; **-bezirks** - **behörde** okresní finanční úřad; **-bezirks-directions** - **verordnung** nařízení okresního finančního ředitelství; **-bezirks-director** okresní finanční ředitel; **-bezirks-öconomat** okresní finanční hospodářský úřad; **-casse** finanční pokladna; **-commissär** finanční komisař; **-concepts-praktikant** finanční konceptní praktikant; **-concipist** finanční koncipista; **-dienst** finanční služba; **-direction** finanční ředitelství; **-director** finanční ředitel; **-etat** rozpočet finančního odboru, finanční rozpočet; **-etat-journal** deník pro rozpočet finančního odboru, deník pro finanční rozpočet; **-etat-subjournal** podřaduň a podružný deník a poddeník pro finanční rozvrh a rozpočet; **-frage** otázka finanční; **-führung** finanční správa; **-gebarung** finanční hospodářství a správa;

va; **-gebiet** finanční území, obvod a okrsek; **-gesetz** zákon finanční; **-gesetzgebung** finanční zákonodárství; **-gefekunde** znalost zákonů finančních, zběhlost v záko-nech finančních; **-hofrath** finanční dvorní rada; **-höheit** finanční výsost; **-inspector** finanční inspektor; **-inspectorat** finanční inspektorství; **-inspectorats-bezirk** okres finančního inspektorství; **-intendant** finanční intendant; **-jahr** účetní a finanční rok; **-lage** finanční stav; **-landes-behörde** zemský finanční úřad; **-landes-cassa** zemská finanční pokladna; **-landes-direction** zemské finanční ředitelství; **-landesdirections-öconomat** hospodářský úřad zemského finančního ředitelství; **-landesdirections-präsidium** presidium zemského finančního ředitelství; **-landesdirector** zemský finanční ředitel; **-landes-öconomats-offizial** oficiál zemského finančního úřadu hospodářského; **-landes-öconomats-controlor** dozorce a kontrolor zemského finančního úřadu hospodářského; **-mann** finančník; **-minister** finanční ministr; **-ministerial-erlaß** výnos finančního ministerstva; **-ministerial-(fach)rechnungsbureau** - **departement** (odborná) účetna finančního ministerstva (ministerstva financí); **-ministerial-ber-**

ordnungsblatt věstník ministerstva financí (zkr. F. M. B. Bl. v. m. f.); **-ministerium** ministerstvo financí, finanční ministerstvo; **-monopol** finanční samotržba a monopol; **-obercommissär** vrchní finanční komisař; **-oberinspector** vrchní finanční inspektor; **-öconomat** finanční úřad hospodářský, finanční ekonomát; **-operation** operace a podnik finanční; **-organ** zřízenec a orgán finanční; **-patent** finanční patent; **-periode** období finanční a účetní; období rozpočtu; **-plan** finanční rozvrh a plán; **-procurator** (finanční) prokurator; **-procuratur** finanční prokuratura; **-procuraturs-abtheilung** oddělení finanční prokuratury; **-procuraturs-cypositur** expositura finanční prokuratury; **-procuraturs-brüfung** zkouška pro finanční prokuraturu; **-rath** finanční rada; **-rechnungsbureau** - **departement** finanční účetna a účetní oddělení; **-regalien** finanční regály; **-regie** finanční správa; **-regie-subjournal** podružný deník a poddeník finanční správy; **-ressort** finanční odbor; **-secretär** finanční tajemník a sekretář; **-stempel** finanční kolek; **-verordnungs-blatt** finanční věstník; **-verwaltung** správa financí a finanční; **-verwaltungsaufwand** náklad na finanční správu; **-ver-**

waltungs-gebiet území, ob-
vod, okrsek správy finanční;
-vorlage předloha finanční;
-wach viz Finanzwach (samostatné
heslo); -wesen finančníctví;
-wirtschaft finanční správa
n hospodářství; -wissenschaft
finanční věda; -zoll finanční
cło.

Finanzen finance; zerrüttete
- rozhárané finance.

finanziell finanční, financí
se týkající.

finanzieren finansovatí,
finanční operace dělati.

Finanzwach - abtheilung
oddělení finanční stráže;
-abtheilungs-leiter správce
n přednosta oddělení stráže

finanční; -angehöriger pří-
slušník finanční stráže; -an-
gestellter zřízenec finanční
stráže; -aufseher dozorce
finanční stráže; -aufwand
náklad n vydání na finanční
stráž;

-aufwand -journal
deník pro náklad n vydání
na finanční stráž; -com-
missär komisař finanční
stráže n při finanční stráži;

-control -bezirk kontrolní
okres finanční stráže; -con-
trols-bezirks-leiter okresní
kontrolní správce finanční
stráže, správce kontrolního
okresu finanční stráže; -con-
trols-bezirks-leitung okresní
kontrolní správa finanční
stráže, správa kontrolního
okresu finanční stráže;

-dienstbuch služební knížka
finanční stráže; -indivi-
duum zřízenec finanční

stráže; -mann finanční
strážník; -mannschaft muž-
stvo finanční stráže, finanční
stráž(nici); -ober-aufseher
vrchní dozorce n naddozorce
-ober-com-
missär vrchní komisař fi-
nanční stráže; -ober-inspec-
tor vrchní inspektor finanční
stráže; -obere představení
finanční stráže, vyšší úřed-
níci finanční stráže; -organ
zřízenec n orgán finanční
stráže; -recipient recipient
finanční stráže; -section od-
bor finanční stráže.

Finanzwache finanční
stráž.

Finanzwache - (viz též Finanz-
wach)-abtheilung oddělení
finanční stráže; -erforder-
nisse potřeby pro finanční
stráž; -sections-leiter správ-
ce odboru n sekce finanční
stráže.

Findel-anstalt, -haus ná-
lezinec, ústav n dům nále-
zenců; -geld = Finderlohn;
-fund nalezenec.

finden naléztí, najítí; für
gut (für billig) - za dobré (za
slušné) uznati; ich fand für
notwendig vidělo se mi; ich
funde anzuordnen vidí se mi
naříditi; sich veranlassen (be-
stimmt) - et. zu thun viděti se
pohnuta něco učiniti; man fin-
det zu gestatten vidí se nám
dovoliti, dovolujeme, dovo-
luje se; Anwendung - vzta-
hovati se na; používati se,
užívati se; ein Gesetz findet
auf et. Anwendung zákon vzta-

huje se na něco; eingeführte
Sachverrichtungen - Anwendung
zavedených opatření ochran-
ných (po)užívá se n (po)užije
se; Bedingung - úhradu míti;
Befätigung - dojití potvrzení,
býti potvrzen, potvrditi se;
jeinen Grund in et. - míti zá-
klad n důvod v čem.

Finder nálezce; -Lohn nále-
zcné; -recht právo nálezce,
odměna nálezceva; hor. před-
nostní právo nálezce (ne-
rostu).

Findling nalezenec.
Findung nalezení, nález;
-s-recht právo nálezce.

Finder-hüte-erzeuger vý-
robce náprstků; -ring
prsten; -Spitze konec prstu.
fingieren předstírati, vy-
smysliti si, fingovati eo.

Finnen uhry; -krankheit
uhrovitost (veprů; právní vada; doba
ručení 8 dnů).

finniges Fleisch uhrovité
maso.

Finte finta, lest, úskok.
Firma firma; die - zeichnen
podpisovati, podepsati firmu;
die Zeichnung der - in beglau-
bigter Form eingegeben předložiti
ověřený podpis firmy; -be-
zeichnung označení firmy;
-fertigung podpis firmy, fir-
mování; -führer firmu ve-
doucí; -inhaber majetník,
majitel firmy; -löschung vý-
maz firmy; -protocollierung
protokolování firmy, za-
psání firmy (do rejstříku);
-protocollierungs-gebür po-
platek za protokolování fir-

my; -stampiglie razítka fir-
my; -zeichnung podpis fir-
my, firmování.

Firmen-maler malíř firem;
-register seznam n rejstřík
firem; -wesen záležitosti fir-
mové, věci firmovní.

firmieren podpisovati fir-
mu, firmovati.

Firmierungs-recht právo
podpisovati firmu.

Firnis pokost, fermež;
-erzeuger výrobce pokostu
n fermeže; -fiederei ferme-
žovna.

Firsh hřeben, kalenec, lo-
menice; hor. strop.

Firsen-bau dobývání vý-
stupné; -erz stropová ruda;
-straße výstupní rub; -strecke
stropní chodba n střída.

fiscal fiskální.

Fiscal-amt fiskální úřad;
-deserviten deservity fiskál-
ní; -dienst fiskální služba;
-gut fiskální statek; -preis
fiskální cena n cena fiskem
stanovená; -privilegium vý-
sada n privilej fiskální; -we-
sen fiskálníctví, soustava
fiskální.

Fiscalität zásada fiskální,
fiskalita.

Fisch-amt porybní úřad;
-angel udice; -behälter
sádka; -bein kostice; -bein-
imitations-erzeuger vý-
robce imitací kostice; -bein-
reißer trhač kostic; -bein-
zurichter upravovač ko-
stic; -blase rybí měchýř;
stav. plameny (při gotických kruž-
bách); -brater pečenář ryb;

-**conserven-erzeuger** výrobce rybích konserv; **-eier** jikry, potěr; **-einsalzer** nasolovač ryb; **-einsalzerei** nasolování ryb; **-fang** lov ryb, rybolov; **-fang-werkzeug-erzeuger** výrobce nástrojů pro rybolov n rybářských; **-geräthe-erzeuger** výrobce rybářského náčiní; **-karte** rybářský l'stek; **-körner** kebulé, chebulé; **-laich** potěr, jikry; **-leim** rybí klej, vyzí klí; **-marinierer** nakladač ryb; **-meister** po-rybný; **-öl** rybí tuk; **-ordnung** řád rybolovní n rybářský; **-rechen** česle na ryby; **-reue** vrše; **-rogen** jikry, potěr; **-röster** smažič ryb; **-schuppe** rybí šupina; **-stieg** průplav pro ryby; **-thran** rybí tuk; **-wage** váha na ryby; **-wasser** voda rybná; **-zucht** chov ryb, rybářství; **-züchter** pěstitel ryb.

fischen ryby chytati n lo-viti, rybařiti.

Fischer-fahrzeug rybářská loďka, rybářský člun; **-karte** l'stek rybářský.

Fischer rybářství, ryba-ření; **-berechtigte(r)** oprávněný k rybářství n rybařiti; **-fahrzeug** loď rybářská; **-frevel** vodní pých; **-geräthe-händler** obchodník rybářským náčiním; **-karte** l'stek rybářský; **-pächter** pachťýř rybářství; **-recht** právo rybolovu; **-requisit-brief** zápisný n rejstříkový list ry-

bářský; **-revier** obvod n re-vír rybářský; **-verbot** zákaz n zápověd rybaření.

Fiscus státní pokladna, fiskus.

Fisole bob, fazol.

Fissura anat štěrбина, sku-lina, puklina, rozsedlina; rozštěp, rozštěpina.

fix pevný, stálý; **-e** fixt pevná (neprodužitelná) lhu-ta; **-e** Idee utkvělá myšlénka; **-er** Gehalt stálé služné; **-e** Gebir stálý n pevný po-platek; **-e** Bezige stálé platy.

Fix-geschäft přesný, pevný, fixní obchod; **-punkt** bei Wasser-anlagen stálý bod při zaříze-ních vodních; hor. pevný bod.

Fixa vineta věci pevně a trvale s nemovitostí spo-jené (příslušenství nemovitosti).

fixen bars. prodávati in blanco, à découvert; blanko-vati; spekulovati na baisse (na snížení kursů).

fixer = Waßter.

fixieren ustáliti, fixovati; měřiti koho (zrakem); upřené hleděti na koho; fixierter Gebel fixovaná páka.

fixum stálé služné, stálý příjem n plat; (opak Acciden-tien případky, vedlejší pří-jmy).

fl., fl. (zkr.) = Florin, zl. = zlatý.

flach plochý, ploský, rov-ný; **-e** Hand dlaň; **-es** Land venkov.

Flach-eisen ploské n relso-vé železo; ploska železná; **-fisch** platejs; **-maßer** plo-

chomalif; **-ort** úpadní stí-đa, úklonná chodbice; **-schacht** ležatá n sklonitá šachta; **-schienen** ploské kolejnice n relsy.

Fläche plocha, povrch; rozloha, prostor.

Flächen-ausmaß výměra (plošná); **-inhalt** obsah plo-chy, ploský n plošný obsah; **-maß** míra ploch, míra plošná n rozlohy; **-raum** ploský n plošný obsah, plo-cha.

Flachs len; **-abfall-spin-neret** přádelna lněných od-padků; **-bereitung** příprava lnu; **-brech-anstalt** třecí ústav pro len; **-brech-maschine** la-mačka; **-breche** mědlice, trdlice; **-dörre, -dörr-anstalt** sušárna lnu; **-garn-abfall-spinneret** přádelna odpadků lněné příže; **-garn-händler** obchodník lněnou příží; **-garn-spinneret** přádelna lněné příže; **-hecheler** česání n vochlování lnu; **-hechler** česač n vochlovač lnu; **-puserei** čistírna lnu; **-röst-anstalt** močírna lnu; **-seide** kokotice, hubilen; **-spinneret** předeni lnu; přádelna lnu; **-werg** koudel.

Flacon-verschluss závěra láhvičky.

Fladerholz jádrovitě, sva-lovitě, vládrové dřevo.

Flage vlajka, lodní pra-por n korouhev.

Flagenmacher výrobce vlajek, vlajkář; **-patent** pa-

tent na prapor lodní; **-schiff** praporní loď.

Flagitium neřest, ha-nebnost.

Flagrans crimen horký čin; in flagranti při (horkém) činu.

Flamm-Ofen plamenná pec; **-ruß** saze.

Flamme plamen.

Flanell-fabrik továrna fla-nelu; **-händler** obchodník flanelem; **-weber** flanelář, výrobce flanelu.

Flanschen příruby.

flanschen-artig na způsob přírub.

Flanschen-lappe zinkové pouzdro, kápě, pouzdro na přírubách; **-verbindung** spoj přírubová; **-verschraubung** přírubí, šroubení přírubové; **-versicherung** pojištění pří-rub.

Flasche láhev; ješt verchlössene nít cejch. a hostin. láhve pevně u-zátkované, pevně uzavřené; ~ mit Patentverschluss láhev s patentní zátkou n závěrkou.

Flaschen-bier pivo v láh-vích n láhvové; **-bier-händler** obchodník láhvo-vým pivem; **-bier-schänker** výčep-ník láhvového piva; **-bier-verschleißer** prodavač láhvo-vého piva; **-eindinder** oprá-dač láhvi; **-entloppen** láhvové opletky (pletené obaly); **-füllen** plnění láhvi, stáčení do láhvi; **-füllma-schine** (abfüllmaschine) stroj ku stáčení do láhvi (k plnění láhvi, na stáčení do láhvi);

-hüllen = envelopen; **kap-seln** láhvové kapsle; **forf-maschine** korkovačka, zátkovačka; **kürbis** domácí tykev, dýně; **schaumwein** šumivé víno láhvové; **verschluss-erzeuger** výrobce láhvových uzavírek; **weinhändler** obchodník láhvovým vínem; **wischer** kartáček (štětíčka) k čidění láhví, kartáčové čidítko na láhve; **zug** kladkostroj.

Flaschner klempíř (plechových láhví).

flau slabý, mdlý, ochablý, chabý; **geben** váznouti; **~** mačen stlačit cenu zeho.

flauen chabnouti; klesati v ceně; váznouti.

Flaum-federn prach, prachové peří; **reiniger** čistitel prachového peří a prachu.

Flausen brykule, cáry, fuky.

Fleische svazová žíla, šlachy.

Flecht-maschine pletací stroj; **schuh-erzeuger** výrobce pletených střeviců; **waren-erzeuger** výrobce pleteného zboží; **weide** košařská vrba.

Flechte vrkoč, pletenec (vlasů); lišejník; lišej; vyrážka, opar; líska, košatína.

Flechten-erzeuger pletinář; košinář; **zaun** plot.

Flechter pletač, košíkář.

Fleck díl, část; **Flecken** skvrna; záplata; **drückt** místo (osada); **ausbringer**

čistitel skvrn; **Angel-bereiter** připravovač kulatého mýdla na skvrny; **puger** čistič skvrn; **schuh-macher** příštipkář; **feder-drücker**; **federei** dršťkárna; **stoff-fabrik** továrna na látku proti skvrnám; **~** u. **Talg-feder** dršťkář a lojař; **tinctur**, **wasser** tekutina a vodička na skvrny; **wasser-fabrik** továrna vodičky na skvrny.

flecken poskvíniti, špíniti; spravovati, příštipkovati.

flecken-frei, **los** bez poskvrný, bez úhony; **Frei-niger** čistič skvrn.

Fleder-maus netopýř; **maus-fenster** kulaté okénko.

Flegel cep; biják; klacek; **~jahre**; **Zeit der ~** doba rozpuštělé nejasnosti a neotesanosti.

flehen úpěnlivě prositi.

Fleisch-absatz odbyt masa; **ausbeiner** vysekávač kostí; **ausfuhr-bollette** boleta na vývoz masa; **ausstoßen** vyvařování masa; **aus-schroten** (vy)seká(vá)ní masa; **aus-schroter** vysekávač (masa); **aus-schrotung** sekání masa; **aus-schrotungs-recht** právo sekati maso; **austritts-register** rejstřík o vývozu masa; **banf** jatky; **bedarf** potřeba masa; **beschau** ohledání a vyšetřování a prohlídka masa; **beschau-ordnung** řád o prohlídce masa; **beschau-vor-**

schriften předpisy o prohlídce a vyšetřování masa; **beschauer** prohlížeč a vyšetřovatel masa; **besteuerung** zdanění masa; **dañ** z masa; **bezug** odebrání masa; **conserben** (in Büchsen) masové konzervy (v krabicích); **conserben-händler** obchodník masovými konservami; **einfuhr** dovoz masa; **extract** výtažek masový a masitý; **trest** masová; **extract-fabrik** továrna na masové výtažky a masovou trest; **extract-händler** obchodník masovými výtažky a masovou trestí; **futter-mehl** moučka z masových odpadků; **genuss** požívání masa; **gewerbe** živnost řeznická; **hack-maschine** stroj na sekání masa; **hacker** sekáč masa; **feznik**; **halle** masný krám; **händler** obchodník masem; **hauer** řezník; **hauer-gewerbe** řeznická živnost; **laden** masný a řeznický krám; **leim-gummi** (Carcocolla) rybí kůli; **lieferant** dodavatel masa; **lieferung** dodávka masa, dodávání masa; **markt** masný trh; **mehl** moučka masitá (z masových odpadků); **revision** revize a prohlídka masa; **roth** masové barvy; **satzung** sazba (z) masa; **schäner**, **schauer** prohlížeč masa; **schau** prohlídka masa; **selcher** uzénář; **steuer** viz Fleischsteuer (samostatné heslo); **tarif**,

~tare sazba z masa; **unter-suchung** = **beschau**; **veräußerung** prodej, prodávání, zcizení masa; **verbranch** spotřeba masa; **vergiftung** otrava masem; **verschleißer** prodáváč masa; **verzeh-rungssteuer** potravní daň z masa; **verzeh-rungs-behandlung** řízení o a při potravní daní z masa; **vor-rath** zásoba masa; **wage** váha masná a na maso; **waren** maso; uzenářské zboží; **warenhändler** obchodník masem; obchodník uzenářským zbožím; **wunde** rána v mase a svalová; **wurst** klobása.

Fleischer řezník; **genos-senschaft** společenstvo řezníků; **geselle** řeznický tovaryš a pomocník; **gesellen-franken-casse** nemocenská pokladna tovaryšů řeznických; **innung** cech a porádek řeznický; společenstvo řezníků; **laden** řeznický krám; **revision** prohlídka a revize u řezníků; **verschleiß-stätte** řeznický krám; **wage** váha řeznická.

fleischig masitý; svalnatý. **fleischlich** tělesný; smysl-ný; **~** betnohen tělesně obcovati s kým.

Fleischsteuer daň z masa; **abfindung** sjednání a dohodnutí a vyrovnání o daň z masa; **abfindungs-ge-sell-schaft** společenstvo dohodnuté na vyrovnání o daň z masa; **bollette** boleta na

daň z masa; **-ertrags-ausweis** výkaz (o) výnosu daně z masa; **-gesetz** zákon o dani z masa; **-pacht** nájem n pacht daně z masa; **-pachtbezirk** okres s-, propachtovaná daně z masa; **-pacht-rayon** obvod (pro)nájmu daně z masa, obvod, v němž n pro který daň z masa jest (pro)najata; **-pachtung** nájem daně z masa; **-pauschal** výměrek daně z masa, sjednaná n smlouvaná suma (výše) daně z masa; **-pflichtig** povinný n zavázaný k dani z masa, podléhající dani z masa; **-regie** správa daně z masa; **-register** rejstřík pro daň z masa; **-sicherstellung** zajištění daně z masa; **-tarif** sazba daně z masa; **-verfürzung** zkrácení daně z masa; **-zahl-register** platební záznam n rejstřík pro daň z masa, záznam n rejstřík o zaplacené dani z masa; **-zahlungs-bollette** platební boleto na daň z masa; **-zahlungs-register** = **-zahl-register**.

Fleisch pile, pilnost; péče, starost.

fleißig pilný, snaživý, horlivý, pečlivý.

Fisc-schneider správčák, záplatář; **-schuster** příštipkář; **-werk** záplatování, spravování; správka; síťanina.

Flieder bez; **-mus**, **-saft** bezová povidla; **-schwamm** bezová houba, ucháč, Jidášovo ucho.

Fliege moucha; **spanische** = **Fliegen** viz Cantuaride.

fliegen letěti, lítati; **-d** létací, létavý; vlající; pohyblivý, pochozí, putující; obchůzkový, ambulanti; **der Ausverkauf** kočovní výprodej; **-de Commisston** létací, cizí, tajná komise; **-de Execution** létací exekuce.

Fliegen-büthenhändler obchodník kornouty naouchy; **-papier** papír naouchy n muchomorný; **-stein** otrušík, utrech; **-tod(papier)** = **-papier**.

Fliech-ort hor. zástita, schovávkačka.

fliegen utikati, prohati; **dauen** = **uteci**, uprchnouti; **e-e Gefahr** = **vyhnouti** se nebezpečnosti.

Fliese plitka, dlaždička; **-u-brenner**, **-u-former** plitkář, dlaždičkář.

Fliesch (správněji **Flies**) rouno; **Orden des goldenen Les** řád zlatého rouna; **-gold** ryžovní zlato; **-papier** piják, pijavý n ssací papír; **-wasser** tekoucí voda.

fliesen téci; rozplývati se; rozpouštěti se, tati; utikati, plynouti; **aus et.** = **plynouti**, vyplývati, následovati z čeho; **-d** tekutý; plyný; **in den Staatsbüchse** = **de Selbstvate** pokuta připadající státnímu pokladu n plynoucí do státního pokladu.

Flintstein = **Flint**.

Flint-glas sklo flintové; **-stein** = **Feuerstein**.

K podrobnému studiu jazyka francouzského doporučujeme do každé knihovny obsáhlé dílo, veliký

SLOVNÍK francouzsko-český.

Sestavili

Dr. Jan Herzer a Čeněk Ibl,
c. k. profesori středních škol.

Důkladné dílo toto pracováno jest podle nejlepších dosavadních pramenů francouzských, slovaných a německých, takže obsahuje téměř všechna slova a rčení francouzská se zvláštním zřetelem k výrazům odborným, řemeslným a lidovým, zejména v četbě novější, dále hojnost frází, přísloví i synonym. Za každým slovem udána správná výslovnost, na konci pak uvádí se pro vědeckou potřebu i etymologie. Slovník francouzsko-český je vítanou knihou pro všechny, kdož potřebují sáhnouti k zevrubnější francouzské pomůcce slovníkové. Slovník francouzsko-český zpracován je podle osvědčené metody Sachs-Villatovy a řadí se k nejlepším spisům slovníkářským v naší literatuře.

Díl I. A-G.

Cena: brožovaný 8 zl. 40 kr., váz. 9 zl. 70 kr.

Díl II. H-Z.

Cena: brožovaný 9 zl. 20 kr., váz. 10 zl. 50 kr.

Aby si toto dílo mohl opatřiti i ten, jemuž zakoupení kompletních svazků není pohodlné, uspořádali jsme právě novou druhou edici sešitovou (obálkovou), jež vychází nyní pravidelně a sice sešit každých 14 dní. Uplně dílo zaujme nyní 44 sešitů po 40 kr. Předplatné na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. is pošt. záсылkou. Žádejte sešit na ukázkou.

Objednati nebo předplatiti lze v každém knihkupectví jakož i v

Nakladatelství J. Ottv v Praze.

Čtěte! * Čtěte!

Právě počalo vycházeti nové dílo:

Čechové a Němci

* roku 1848 *

a boj o Frankfurt.

Líčí R. Marsan.

S četnými illustr.

K letošnímu padesátému výročí bouřlivého roku 1848 přichází toto dílo jako na zavolanou. Až do nedávna neměli jsme skorem politické historie této doby, o národních poměrech nestává pak vůbec ničeho. Dílo Marsanovo obsahuje zajímavý a mnohdy dosud neznámý materiál dějinný, zejména pak znamenitě vystihuje národnostní a politické poměry r. 1848, líčí shodu obou národností po prohlášení konstituce, jakož i vznik rozporu po té nastalého. Spisovatel vypisuje pak boj, který v zájmu Rakouska vedli Čechové i Národní výbor proti snahám, čelícím k uvedení Rakouska a zvláště zemi koruny české v područí velkého Německa, jehož symbolem byl všene mecký parlament frankfurtský.

Text knihy podporován je účelnými ilustracemi, při tom však pečlivě brán je zřetel k tomu, aby pozornost čtenáře nebyla odvrácena od textu a dílo nestalo se knihou obrázkovou.

Dílo vyjde v sešitech po 24 kr. v krátkých lhůtách a předplácí se na 5 sešitů i poštou 1 zl. 20 kr. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Odebíráti lze v každém knihkupectví.

Nakladatelství J. Otty v Praze.

Flinte puška, ručnice.
Flitter cetka, pozlátka, blyskotka, trety; -gold pozlátka, šumicha; -goldschläger, -schläger pozlátkář, cetkář; -schlägerei cetkářství; -silber bílé pozlátka.
Flac-seide (franc. bourre de soie) boura, zadní n odpadkové hedvábí; -wolle vlněné odpadky.

Flode hor. pevnější hornina (pod volnější).
Flor-erzeuger výrobce floru; -theil-apparat přístroj k dělení povlaku; -theiler dělič povlaku; -theiler-pulver cívky děliče povlaku.
Floret-seide = Filoselle.
florieren kvéstí, zkvétati, prosperovati.

Flöß vor, plť, prám; -an-stalt pltnictví, plťářství; -auffänger chytač vorů; -band šlahoun, vořina, svázka, houžev; -bau-holz stavební dříví plavené; -bauer stavitel vorů; -baum kmen prámový a pramenový n plťový; -betrieb voroplavba, plťářství; -binder vazač vorů; -brücke vorový most; -canal stoka n strouha k plavení dříví, plavidlo; -fahrt voroplavba, plavení pramů; -fahrt-ordnung řád voroplavební n pltnický; -fahrts-betrieb provozování voroplavy, voroplavba, pltnictví, plťářství; -führer náplavní, náplavnický mistr; -gebür, -geld vorné, prámné, poplavné; -graben = canal;

-hafen přístav pro vory; -handel obchod plaveným dřívím; -holz-händler obchodník vorovým dřívím; -klade kláda; -klaffer sáh vorového dříví; -ordnung řád plavební; -rechen česle plavební; -rütte voríště, místo (určené) pro dělání vorů; -straße (s)plavná n vodní dráha; -tafel vor, oddíl voru; -tafel aus Tramholz trámový vor; -tafelholz prámové n plťové dříví; -transport doprava plťová n prámová; -unternehmer podnikatel voroplavy; -visitation prohlídka plavní; -wasser voda splavná; -wehr jez; -wejen plavba, plavení; -zeug dříví na vor; -zoll clo plavní.

flößbar splavný.
Flöße plavidlo; plavení; vor, vorové n plťové n pramenové dříví.
flößen plaviti.
flößen plavba.
flößer plťář, plavec; -bücher knížky pro řidiče vorů, knížky plavecké; -gewerbe živnost plavecká.
flößerei vorařství, plťářství, pltnictví, plavení vorů; -gebäude stavba vorová; -patent povolení plavecké (k voroplavbě); -sachen záležitosti n věci voroplavební; -vorrichtung plavidlo.
Flöten-spielwerk-erzeuger výrobce flétnových hracích strojů.
Flott-holz plavené dříví.

Flotte loďstvo.
Flotten-abtheilung oddíl loďstva; **-ausriistung** výzbroj loďstva; **-rocf** lodní, námořní, námořnický kabát.
Flöz plást, slůj; **-bergbau** dolování na plástech; **-gebirge** vrstevné horstvo.
Fluch zlořečení, prokletí, kletba, zaklení, kleň; **-worte** kleň.

Flucht útěk; kvap, spěch; **stov.** vůle, prostor, pole; **lic,** rovná čára stavební; **in e-r** ~ **stav.** za sebou, v jedné řadě; **nach der** ~ **einrichten** postavit do čáry; **-ebene** lící rovina; **f.-loš;** f.-loš **bauen** stavětí postupně; **-schleufe** splav; **-verdacht** podezření n obava útěku; **-versuch** pokus útěku.

Fluchte přehrada.
flüchten (u)prehnouti, utéci; **sich** ~ utéci se.

flüchten útěk.
flüchtig těkavý, prchavý, prchající, utíkající; vrtkavý, nestálý; uprchlý; ~ **werden** utéci, dáti se na útěk; ~ **geworden** uprchlý, zběhlý; **am** ~ **en** fuše na útěku; **nor.** bořivý, nepevný, nestálý; ~ **flüchtigsteiten** **esich.** tekutiny těkavé n prchavé; ~ **Die** prchavé oleje; **f.-er** uprchlík.
flüchtling uprchlík.

fluctuation vlnění, kolísání, fluktuace.

fluctuieren kolísati, vlniti se.

fluder **nor.** splav, žlab; **galbes** ~ jalový splav;

-boden podlážka n dlažba ve splavě; **-gefälle** spád; **-holz;** plavené dříví; **-rinne** žlábek; **-schwelle** práh.

Flug-ajche popílek, nálet, pyřění; **-blatt** léták, bžouř; **-dach** kosina (jednostranná střecha), plást; **-krantheit** (= **Krausbrant**) zvěr. třaskavá sněť (makulivá nemoo sikotu); **-schrift** létací spis, léták.

Flügel křídlo, peruť; (**Flügelort**) odbočka, odbočná střída; **-adjutant** křídelní pobočník; **-bahn** **zel.** odbočka (dráhy); **-fenster** křídlové okno, okno o dvou křídlech; **-herd** křídlový spávek; **-ort** odbočka, odbočná střída; ~ **u.** **Ringspinn-maschine** stroj listový a kroužkový n okružní stroj spřádací; **-schlag** odboční překop; **-stollen** odbočka, odbočná štola; **-thüre** křídlové dvéře.

flugs letem, letmo.
fluidum tekutina; proud. výron.

Fluor-wasserstoff-fäure-fabrik továrna na fluorovodíkovou kyselinu.

Flur niva, planina, pole, role; rovina; obřur, zvěr; trata, trať, hon; dlažba; podlaha; síň, předsíň; chodba; **-begang.** **-besichtigung** prohlídka n ohledání tratí n mezí; **-bezeichnung** označení nivy n pole; **-buch** katastr, pozemková kniha; **-gang** = **-begang**; chodba; **-grenze** meze rolí; **-hüter**

polní hlídač n hajný; **-mark** pluzina; **-recht** polní právo; právo na pole; **-schütz(e)** polní hlídač n hajný; **-sperre** karanténa kraje (území obecního); **-stein** mezník; **-wächter** polní hlídač; **-zwang** závaznost obřurová, obřurový přímus.

Fluren-aufsichtsorgan dozorcí orgán polní; **-polizei** polní policie.

Fluss řeka; **im** **Flusse** **der** řece mezi řeči, za řeči, v řeči; **-anrainer** soumezník řeky; **-antrieb** nános, náplav; **-bad** koupel v řece n říční; **-befestigung** opevnění řeky; **-bett** řečiště, koryto řeky, ruslo; **-cabotage** říční kabotáž; **pobřežní** plavba na řece; **-dienst** služba při řekách; **-eisen** slitkové železo; **-fahrt** plavba po řece; **-fahrzeug** loďka n člun (říční); **-gebiet** poříčí; **-gefälle** spád řeky; **-gerinne** = **-bett**; **-grund** říční pozemek; = **-bett**; **-grund-antheil** podíl na řečišti; **-hafen** přístav říční; **-harz** kopalové kří; kopalová pryskyřice; **-pauschale** říční výměrek n pausál; **-polizei** říční policie; **-polizei-ordnung** řád policie říční; **-polizei-vorchriften** předpisy říční policie; **-regulierung** úprava řeky; **-riegel** jeseř; **-säure-fabrik** továrna na fluorovodík; **-schiff** loď říční n na řece; **-schiff-fahrt** plavba říční n po řece; **-schiffer** lodník, plavec po

řece; **-spat** fluorit, kazi-vec; **-stahl** slitková ocel; **-strecke** část, trať řeky; **-überfuhr** ~ **unternehmung** převoznictví; převážení (přes řeku); **-übergang** přechod přes řeku; **-versicherung** pojištění říční; **-wächter** poříční.

flüssig tekutý, plynný; ~ **es** **Sache** tekutina; ~ **es** **Capital** volná, uvolněná jistina; **ein Capital** ~ **machen** jistinu pokukázati n povoliti k výplatě, jistinu uvolniti; **f.-machung** uvolnění; vyplacení, poukaz k výplatě.

flüssigkeit tekutost, plynost; tekutina; **gebraute,** **geflüßte** ~ **en** pálené, líhové tekutiny, lihoviny.

flüssigkeits-gewicht váha tekutiny; **-heber** násoska; **-leitung** vodič tekutiny; **-marke** viz **Wischtrieb** (viz **Wischtrieb**); **-maße** míry na tekutiny n tekutině; **-mess-apparat** měřidlo na tekutiny, přístroj k měření tekutin (dle objemu na litry); **-spiegel** hladina vodní, hladina tekutiny; **-wage** váha na tekutiny; **-wage-apparat** přístroj k vážení tekutin.

Flut(h) příliv, přítok, příboj; povodeň; **wiße** ~ **ja-** **lova** mutina; **-berg** hromada bezcenné rudy; **-bett** splav(idlo); podklad (mostu); **-gerinne** žlab, stoka, vantroka; **-graben** jalová stoka; **-pfahl** česlice; **-sümpfe** ja-

lové žumpy; **-thor** brána splavu; **-wert** ryžovna.

Foa-mast přídní a čelní stožár.

föderal federální, spolko-
vý; **F-princip** federální zá-
sada n princip.

Föderalismus soustava
spolková, federalismus.

föderalistisch federalisti-
cký, spolkový.

Föderation federace.

Föderativ-staat spolkový
n federální stát; **-system**
spolková soustava, system
federální, federalismus.

föderieren sdružovati, ve
spolek slučovati.

foetal plodový.

Foetus plod; zárodek; in
foeto v zárodku.

Fohlen-händler obchodník
hřibaty; **-hof** hřebčinec,
dvůr pro hřibata; **-tare** hře-
běčné.

Föhren-zapfen borové n
sosnové šišky.

Folge řada, pořadí; ná-
sledek, účinek; in ~ des Be-
schlusses (po) dle n po usnesení;
in ~ dessen z té příčiny, za
tou příčinou, proto, násled-
kem toho; e-r Bitte ~ geben
žádosti dáti místo n vyho-
věti; seine ~ geben nedati
místa, nevyhověti čemu; ~ lei-
sten vyhověti, poslušen býti,
uposlechnouti; in der ~ (na-)
potom.

Folge-brief list zvodný;
-gang sled událostí; **-jahr**
rok potomní n následující;
f-leer bez následků; **-lei-**

stung poslušnost n poslech-
nutí; **f-recht** důsledný; **-recht**
právo poslušnosti; **-reihe**
pořadí, postup; **f-richtig** sprá-
vný(ě); důsledný(ě); **-richtig-**
keit důslednost; **f-weise** po-
stupně, pořadem; **f-widrig**
nedůsledný; **-widrigkeit** ne-
důslednost; **-wirkung** vý-
slednost; **-zeit** příští čas,
budoucnost; potomstvo.

folgen jíti za kým, násle-
dovati koho; řídití se, spra-
vovati se čim; dem Rathe ~
poslechnouti rady, jednatí
dle rady; aus et. ~ plynouti,
vyplývati, následovati; čeho;
der Zuwachs folgt der Hauptfide
přírůstek následuje věc hlav-
vní n sdílí osud věci hlavní;
-d následující, příští; am ~
en Tage, des ~en Tages druhého
dne, nazítří; in ~der Weise
taktó, jak následuje, tímto
n následujícím způsobem;
ein auf den Tag des Dienstan-
trittes ~der Monat měsíc jdou-
cí za dnem n po dni nastou-
pení služby.

folgen-reich, **-schwer** osud-
ný; závažný, velikých ná-
sledků.

folgender-maßen tak, tak-
to, tímto n následujícím způ-
sobem.

Folger následovník, stou-
penec, přívrženec; nástupce,
následník.

folgern dovozovati, odvo-
zovati, vyvozovati co, sou-
diti z čeho, zavíratí z čeho; dar-
aus folgert z toho jde n ply-
ne n následuje.

Folgerung závěrek, dů-
sledek, vývod.

folgerungs-weise výčtem,
vývodně.

folglich tedy, tudíž, proto,
následovně.

folgsam poslušný, povol-
ný, ochotný.

Folgsamkeit poslušnost.

Foliant kniha v archovém
formátě, foliant.

Folie folie, plíšek, lístek.

Folien-erzeuger výrobce
folií; **-fabrik** továrna na
folie; **-macher** cetkář; **-schlä-**
ger tupač folií.

Folio strana (knihy obchod-
ní), folio; im Contobuch sub ~
v kontovní knize pod fo-
liem; **-band** svazek foliový;

-format formát foliový;
-nummer číslo listu n strán-
ky; **-papier** foliový papír.

folieren číslovati (listy).

Folium list, folium.

Folter skřípec, mučidlo.

Fond základ, fond; zá-
kladní jmění; Caffareite nicht
gestifteter ~e pokladní zbytky
fondů nezaložených n nena-
daných.

Fonds pozemnosti; fondy;
nadace; zásoba peněz, pe-
nize; státní papíry n dlužní
úpis; nadání, talent; **-bau-**
lichkeiten fondové stavby;
-beamte fondový úředník;
-beitrag přirážka fondová,
příspěvek fondový; **-besitzer**
kapitalista; **-börse** bursa ú-
věrních papírů; **-casse** po-
kladna fondová; **-course**
měny n kursy úvěrních pa-

pírův; **-forste** lesy fondové;
-forst - verwaltungs - organ
organ lesní správy fondové
n správy lesů fondových;
-gebäude fondová budova;
-gebiren - ausweis výkaz
poplatků (dávek) fondových;
-geld nadační n fondové
penize; **-gut** nadační n fon-
dový statek; **-güter-director**
ředitel fondových n nadač-
ních statků; **-güter-verwal-**
tung správa fondových n na-
dačních statků; **-gymna-**
sium fondové gymnasium;
-handel ažiotáže, spekulace
bursovní; **-händler** speku-
lant bursovní; **-hofbuchhal-**
tung dvorní fondová účtár-
na; **-journal** fondovní den-
ník; **-obligation** fondový
dlužní list; **-prüfung** fondové
obročí; **-schuldschein** základ-
ní n fondový dlužní úpis;
-speculant spekulant s úvěr-
ními papíry, bursovní spe-
kulant; **-zuschlag** přirážka
fondová.

foppen špičkovati, nabí-
ratí, za blázna mítí koho.

forcieren donucovati, do-
háněti; nutiti; uspišiti, u-
rychlití; přemáhati, přepí-
nati.

Förder-abtheilung těžné
oddělení, těžná přehrádka;
vozné oddělení, vozná pře-
hrádka; **-arbeit** vozná n do-
pravná n těžná práce; **-auf-**
seher vozičský dozorce;
-bahn vozná n dopravná
dráha; **-bolzen** narážka; **-erz**
těžná ruda; **-fahrt** vozná stří-

da; -**gasföhle** těžné plynové uhli; -**gefäß** hut nádoba n mira těžná; -**geräth** vozné n těžné nádoby, dopravné nářadí; -**gabel** těžná stolice; haldové n odvalní mosty; -**gestänge** vozné lávky; -**göpel** těžný vrat n stroj, těžné vratidlo; -**gut** těživo; vozivo; -**horizont** těžné n vozné patro; -**keite** těžný řetěz; -**kosten** náklad na těžení n na dopravu; -**mann**, -**leute** voziči, voziči; -**maschine** těžný stroj; -**maschinenschachtfeld** těžné šachtové pole; -**masse** vozivo, těživo; -**punkt** těžné místo, těžiště; -**quantum** množství těžby, těžné množství; -**quer Schlag** vozný překop; -**rolle** sýpka (těžná); -**schacht** těžná šachta n jáma, výpravná; -**schachtfeld** těžné šachtové pole; pole těžné šachty; -**schale** těžná klec; -**sohle** těžné patro; -**stempel** podsypný pest; -**strecke** vozná strída; -**stuhl** těžná klec; -**teufe** těžná hloubka; -**trumm** = -abtheilung; -**volk** voziči; -**vorrichtung** vozný n těžný přístroj; vozidlo, těžidlo.

Forderer žadatel.

Förderer hor. těžič, vozič, běhač, dopravovač.

förderlich nápomocný, příznivý; prospěšný.

fördern žádati, požadovati, vy-, pohledávati co na kom n co od koho; S. wegen et. vor Gericht ~ obeslati koho k soudu

z čeho (na př. ze škod); vy-zvati koho.

fördern podporovati koho, co; prospivati, napomáhati komu, čemu; urychlití, uspíšiti co; das gemeine Beste ~ k obecnému dobru přispivati; die Erzielung e-s Zweckzweckes ~ přispivati k (docílení) dohodnutí; hor. těžiti, dopravovati, vytahovati; Wasser ~ čerpati, vážiti (vodu).

Forderung pohledávka, požadavek; vyzvání, obsílka; e-e ~ an S. stellen o machen žádati čeho na kom; e-e ~ an S. zu stellen haben míti pohledávku n požadavek za kým; e-e ~ zur Anmeldung bringen přihlásiti pohledávku; e-e ~ zur Liquidierung bringen pohledávku likvidovati, pravost pohledávky prokázati; e-e ~ zur Rangbestimmung bringen domoci se pořadí pohledávky; solche unverzähmte -en machen tak nestydaté mnoho žádati; ~ an Geld o anderen vertretbaren Sachen pohledávka peněz n jiných zastupitelných věcí; unzulänglich ~ oběžná pohledávka; dubiose ~ pochybná pohledávka.

Forderung podporování, napomáhání; pokrok; těžba; doprava; výprava; vytahování; vážení (vody); ~ der Interessen zastávání, podporování zájmů.

Forderungen-händler obchodník pohledávkami.

Forderungs - anmeldung o-, přihlášení pohledávky;

-**ausstand** nedoplačená pohledávka; nedoplatek pohledávky; aktivní nedoplatek; -**berechtigter** oprávněný pohledávati n k pohledávání; -**betrag** výše pohledávky; -**buch** kniha pohledávek n pohledávková; -**document** doklad o pohledávce; -**eingang** příjem n vybraní pohledávky; -**gegenstand** předmět pohledávky; -**nachweisung** průkaz pohledávek; -**pfändung** zájem n zabavení pohledávky; -**quote** (podíl) n část pohledávky; -**recht** právo pohledávati; právo pohledávací; persönliches recht osobní právo pohledávati n pohledávaci.

Förderungs = Förder-

forestal lesní.

à forfait (= im Baußch und Bogen) šmahem, úbrnem atd.

Form tvar, způsob, způsob, podoba, forma; -**arbeiter** formovač, formář; -**gebredien** formální vada; -**gießer** slévač, formař; -**los** bez formy; beztvárný; beztvářý; -**macher** formař; -**sache** formálnost; -**schneider** dlabáč forem, formář, formař; **f-vollendet** formou dokonaly; -**wäsche** vana na formy; -**ziegel** tvárnice (cihla).

formal formální, týkající se formy; **F-contract** formálná smlouva.

formalität formálnost, vnější náležitost, obřad.

Format útvar, formát, velikost.

Formel vzorec, formule; -**buch** kniha formulí n vzorců; -**sammlung** sbírka vzorců, vzorník.

formell formální, výslovný, přesný, zřejmý; obřadný; určitý, ve vši formě.

Formen-schlosser zámečník forem; -**stecher** ryjec forem; -**stecher-gewerbe** (živnost) ryjectví forem.

Former formovač, formař. **formieren** formovati, vytvářeti, vytvořiti, sestaviti, zříditi; upravovati.

Formierung formování; úprava, upravování, upravení atd.

formlich formální, řádný, přesný (formou); výslovný, zřejmý; -es Geständnis řádné doznání (opatřené všemi zákonnými náležitostmi v důchodkovém trestním řízení); -e Urkunde řádná (formou), formálná listina; listina náležitě formy; ~ gezwungen takřka nucen.

Formular vzorec, vzorek, formulář; -**sammlung** sbírka formulářů n vzorců, vzorník.

Formulare = Formular.

Formulieren formuláři; -**buch** vzorník.

Formulierung des Eides upravení přísahy.

forischen zkoumati co, badati o čem, pátrati po čem, zpytovati co; -**d** zpytavý, pátravý, zkoumavý.

Forischer badatel, zkoumatel, zpytovatel, pátratel.

Forischung badání, pátrání, zkoumání, zkum.

Forst les, hvozd; **-adjunct** myslivecký mládenec n příručí n adjunkt; **-acerar** lesní erár; **-akademie** lesnická akademie; **-amt** lesní úřad; **-amts-adjunct** příručí lesního úřadu; **-amts-bezirk** okres lesního úřadu; **-amts-cassa** pokladna lesní n lesního úřadu; **-amts-vorstand**, **-amts-vorsteher** přednosta n představený lesního úřadu; **-angehörtter** lesní zřízení; **-anschlag** vycenění, odhad lesů; **-anstalt** lesnické učiliště; **-assistent** lesnický asistent; **-aufseher** lesní dozorce; **-aufsicht** dozor na lesy n lesní; **-aufsichts-beamte(r)** úředník dohlížející na lesy; **-aufsichts-gebiet** území n obvod lesního dozoru; **-aufsichts-personale** lesní dozorcí; **-bau** pěstování lesa; **-baum** lesní strom; **-beamte** lesní n lesnický úředník; **-bediensteter** služebník n zřízenec lesní; **-begang** lesní revír; **-behörde** lesní úřad; **-belauf** lesní revír; **-benützung** užívání lesů; **-beretter** lesní pojezdny; **-betrieb** lesní hospodářství, lesnictví; **-betriebs-schule** škola lesního hospodářství; **-betriebs-einrichtung** zařízení lesního hospodářství; **-bewirtschaftung** lesní hospodaření; **-bezirk** lesní okres; **-busse** lesní pokuta; **-candidat** lesnický čekatel n kandidát; **-cassa** pokladna lesní; **-controlor** lesní dohlizitel n

kontrolor; **-kultur** lesní kultura n těžba, lesní hospodářství, vzdělávání n pěstování lesa; **-kultur-betrieb** vzdělávání lesa; **-f-culturrückfälligkeit** škodlivý lesní kultúře; **-departement** lesní odbor; lesní okres; **-dienst** služba lesní n lesnická; **-dienst-stelle** lesnické služební místo; **-direction** lesní ředitelství; ~ u. **Domänen-direction** ředitelství lesů a velkostatků (panství); ~ u. **Domänen-verwalter** správce lesů a velkostatků; **-einrichtung** lesní soustava n úprava n zřízení; uspořádání lesního hospodářství; **-einrichtungsanstalt** zařízení lesní úpravy n lesního hospodářství; **-elebe** lesnický chovanec; **-etat** lesní rozpočet; **-examen** lesnická zkouška; **-fach** obor lesní, lesnictví; **-fachlich** oboru lesního; **-frevel** lesní pych; **-frevel-geldstrafe** peněžitá pokuta pro lesní pych; **-frevel-schadenerlass** náhrada škody z lesního pychu; **-frevel-straffall** (trestní) případ lesního pychu; **-frevel-strafsachen** (trestní) záležitosti polního pychu; **-frevel-untersuchung** vyšetřování lesního pychu; **-frevler** lesní škůdce; **-gebarung** hospodářství lesní; **-gefälle** důchod(ky) lesní; **-gehege** hájemství; **-gehilfe** lesní pomocník; **-gerechtigkeit**, **-gerechtsame** právo k lesům;

-gefes zákon lesní n o lesích; **-gefesgebung** zákonodárství lesní; **-gewächse** lesní rostlinstvo, stromovi; **-güter** statky lesní; **-haus** myslivna; **-höheit** lesní výsost; **-hüter** lesní hlídač n hajný; **-ingenieur** lesní inženýr; **-inspections-adjunct** příručí lesního přehlížitelství n lesní inspekce; **-inspections-beamter** úředník lesní inspekce n lesního přehlížitelství; **-inspections-bezirk** okres lesního přehlížitelství n dozorství; **-inspections-commissär** lesní inspekční komisař; **-inspections-wesen** záležitosti inspekce n přehlížení lesů; **-inspector** lesní přehlížitel, inspektor; **-junge** myslivecký mládenec; **-karte** lesní lístek; **-kunde** lesoznalsví; **-kundiger** znalec lesnictví; **-lehr-anstalt** lesnické učiliště; **-mann** lesník, lesní; **-mäßig** dle řádu lesního; **-meister** lesmistr, nadlesní; **-meister-amt** lesmistrovství; **-nutzung** užívání lesa; výnos n užitek lesa; **-ordnung** lesní řád; **-organ** lesní n lesnický orgán; **-organisations-bestimmung** předpisy o organizaci lesní n lesnické; **-parcelle** parcella n pozemek lesní; **-personale** lesní zřízení; **-polizei** lesní policie; **-polizeiliche** Forstforst předpis lesní policie; **-praktikant** lesní praktikant; **-product** lesní výtěžek; lesní plodina;

-producten-bezugsrecht právo brát výtěžky n plodiny lesní, právo na lesní výtěžky n plodiny; **-producten-jucht** pěstování lesních plodin; **-rath** lesní rada; **-recht** lesní právo; **-regal** lesní výsost; **-regie** správa n režie lesní; **-regulierung** úprava lesů; **-regulierungs-ministerial-commission** ministerská komise pro úpravu lesů; **-renten** důchody lesní; **-reservat** lesní výhrada n výsada; **-revier** lesní revír; **-sachen** věci n záležitosti lesní; **-säule** lesní mezník; **-schade** škoda, poškození lesní; **-schadenerlass** náhrada lesní škody; **-schaden-erstatttarif** sazba náhrad lesních škod; **-schädliche** Subjecten hmyzy lesům škodlivé; **-schule** lesnická škola; **-schutz** lesní ochrana; **-schutz-aufwand** náklad na ochranu lesní; **-schutz-dienst** lesní služba ochranná; **-schutz-mann** lesní hajný; **-schutz-personale** ochranný lesní personál, lesní hajní; **-serbitut** lesní služebnost; **-staats-prüfung** státní zkouška lesnická; **-statik** nauka o výtěžnosti lesů; **-stein** lesní mezník; **-strafrecht** lesní právo trestní; **-strafsachen** trestní věci lesní; **-streitigkeit** rozepře v příčině lesů; **-tagssagung** lesní stání; **-taxation** odhad lesů; **-techniker** technik lesní; **-f-technisch** lesnickotechnický; **-überre-**

tung lesní přestupek; **-verein** spolek lesnický, jednota lesnická; **-verrichtung** výkon lesnický, práce lesní; **-verwalter** lesní správce; **-verwalter - posten** lesní správcovství; **-verwaltung** správa lesní; **-verwaltungsbehörde** správní úřad lesní n úřad lesní správy n lesní správa; **-wart** lesní hlídač, hajný; **-wart-haus, -wärter-haus** hájovna; **-wartstelle** místo hajného n lesního hlídače; **-weisen** lesnictví; **-wirt** lesní hospodář; **-wirtschaft** lesnictví, lesní hospodářství; **f.-wirtschaftliche** Producent plodiny lesního hospodářství; **f.-wirtschaftlicher Verein** spolek pro lesní hospodářství; **-wirtschafts-führung** lesní hospodaření; **-wissenschaft** věda lesnická; **-zehentrecht** právo na lesní desátek; **-zeichen** liha, znamení, cejch; **-zins** lesní úrok n poplatek.

forsten dlati les pod spravidlo; zalesňovati; **f.** ~ udělit komu užívání lesa.

Förster lesník; **-amt** lesní úřad; **-schule** škola lesnická. **forstlich** lesní; **-e** Industrie lesní průmysl.

fort ku předu, v před; (na) dále; pryč; ~ an dále.

fort-behalten podržeti dále; **-beziehen** (dále) trvati; **-bilden** dále vzdělávati; dále vytvářeti; **-bringen** odnésti, odtáhnouti, odkliditi, dostati pryč; **f.** ~ bringen vyživovati, vydržovati koho; **fid** ~ bring-

gen protlouci se, uživiti se; **-dauern** (po)trvati; **-dauernd** trvalý; dále trvající; stálý; **-fahren** pokračovati, setrvati v čem; **-führen** vésti koho, co dále, pokračovati v čem; **Zeitungen** ~ führen úkony (na) dále prováděti, v úkonech pokračovati; **Vertretung e-r Partei** ~ führen stranu dále zastupovati; **-gelten** platiti (na-) dále; **-jagen** za-, vy-, odehnati; **-lassen** vy-, propustiti; **-laufen** postupný; neustálý, nepřetržitý; **-laufende** Nummer, číslo pořadné číslo; **-laufen** der Dubegegens stálé výslužné; **-schreiten** postupovati n kráčet dále; pokračovati, prospívati; **-schrittlich** pokrokový; **-schrittstähig** schopný pokroku; **-setzen** pokračovati v čem; dále vésti co; ein Gewerbe ~ setzen živnost dále provozovati; ein Tagebuch ~ setzen deník dále vésti; **-treiben** prováděti n provozovati co dále; pokračovati v čem; **-während** neustálý, ustavičný, věčný; **-weisen** odbývati, odmítnouti, odmrštit; **-ziehen** odvléci; táhnouti dále; odejiti; vystěhovati se (z bytu).

Fort -bestand, -bestehen (další) trvání; **-bezug** další n stálé n nepřetržitě brání, vy-, odebrání další; stálý n nepřetržitý požitek; **-bilden**, **-bildung** další vzdělání; další vývoj; **-bildungsanstalt**, **-bildungs-institut** pokračovací škola; **-bil-**

dungs-curs pokračovací běh n kurs; **-bildungsschule** pokračovací škola; **-dauer**, **-dauern** (další) trvání; **-erhebung** der Steuern další vybírání daní; **-führung** der bisherigen Firma další vedení dosavadní firmy; **-gang** postup; prospěch v čem; **-e-r** Verhandlung postup jednání, další jednání; **-gang** der Gebührensrechnung postup vyměřování poplatků; **-gangs-classe** třída n známka o prospěchu; **-gangs-** (prüfung)szeugnis vysvědčení o prospěchu; vysvědčení na odchodnou; **-genuss** další požívání; **-kommen** odchod; pokrok, zdar, úspěch; zaopatření, výživa; **-schreiten**, **-schreitung**, **-schritt** pokrok; **-setzung** pokračování, další trvání; **-setzung e-r Arbeit** další pracování n pokračování v práci; **-setzung über die angenehme Zeit** pokračování (co výrobě) přes ohlášený čas, překročení ohlášeného času; **-treiben**, **-trieb** pokračování; odhánění, odehnání; **-zahlung** des Gehaltes další vyplácení služného; **-ziehen**, **-zug** odchod.

Forte-pianosfabrik továrna pian n klavírů.

Fortification opevnění, fortifikace.

Fortifications-amt úřad pevnostní n opevňovací; **-mauer** pevnostní zeď; **-mauer** pevnostní obvod;

-ziegel kabřinec (velká a silná pálená cihla).

fortificatorisch; **-es** Object objekt, věc pevnostní; **-e** Bauverbote záporvědi staveb v pevnostním obvodu; **-e** Werke pevnostní zařízení.

Forum forum; soud.

Fournier dyha n furnýr; **-fabrik** továrna na dyhy; **-holzändler** obchodník dyhovým dřevem; **-sägebesitzer** držitel pily na dyhy; **-schneide-anstalt** závod na řezání dyh.

Fournierer dyhař.

four(r)age obrok, píce; **-händler** obchodník píci, obrokem.

four(r)agieren picovati.

fr., **frc.**, **ico.** (zkratka) franko, poštovné (dovozné) zaplacené.

Fracht náklad; dopravné, do-, povozné; einfartierte **-en** zařazené zásilky zboží; **-abzug** srážka (s) povozného; **-anstalt** dopravnictví, dopravitelství, dovoznictví; **-auslagen** dopravní výlohy; **-begünstigungen** výhody při dovozném n dopravném, dopravní výhody; **-brief** nákladní list; unterer **-brief** tuzemský list nákladní; internationaler **-brief** mezinárodní list nákladní; **-brief-blankett** výplňka n blanket nákladního listu; **-brief-druckorte** tiskopis listu nákladního; **-brief-duplicat** druhopis nákladního listu; **-brief-stempel** kolek na ná-

kladní list; **-brief-stempelung** okolování nákladního listu; **-brief-verschleißer** prodáváč nákladních listů; **-buch** kniha nákladů n dopravčů; **-contract** nákladní n dopravní smlouva; **-document** dopravní n nákladní doklad n dokument; **-ermäßigung** sleva n snížení dovozného; **-erfab-reclamationen** reklamacie náhrady dovozného n nákladného; **-fahrer** povozník; = **-führer**; **f-frei** povozného n dopravného prostý; **-fuhr-mann** = **-führer**; **-fuhr-wert** nákladní vůz; **-führer** povozník, dovozáč, dopravčů; **-führer-geschäft** obchod povozníků, dopravčích n povoznický; povoznictví, dopravovatelství; **-geber** dodavatel nákladu; **-gebür**, **-geld** dovozného, nákladného, plat n mzda za dovoz, plat dovozný, mzda dovozná; **-geschäft** dovoznický, dopravní obchod; povoznictví, dopravnictví; **-gut** náklad, zboží povozné n nákladní; **-gut-aufnahm-schein** podací list na nákladní zboží; **-gut-sendung** zásilka nákladu n nákladního zboží; **-karte** nákladní lístek; **-kosten** náklady dovozného n dopravní; **-lohn**, **-lohn-gebür** = **-gebür**; **-lohn-quittung** stvrzanka n kvittance na dovozného; **-mäfler** dohodce nákladů; **-post** nákladní pošta; **-preis** (= **-gebür**) dovozného; **-preis-ermäßigung**

snížení do-, povozného; **-schein** nákladní list; **-schiff** nákladní loď; **-schiffer** (dopravní) lodník, lodník pro dopravu (zboží); **-speten** náklady dovozu; dovozného, dopravného; **-sendung** zásilka nákladní; **-stück** zásilka n zboží n předmět dopravní (dovozní, nákladní); **-tarif** nákladní dopravní sazba; **-verkehr** obchod nákladní n dopravní, doprava nákladu n zboží; **-versender** zasilatel nákladu n zboží; **-versicherung** pojišťování nákladů, pojišťování dopravního zboží; **-vertrag** nákladní smlouva; **-wagen** nákladní vůz; valník; **-zahlung** zaplacení povozného; **-zettel** listina odevzdaných zásilek; **-zug** nákladní vlak; **-zuschlag** přírážka dopravní n k dopravnému.

frachten dopravovati, do-
vážeti, nakládati.

Frachten-abgabe-schalter okno n okení zásuvka pro vydávání zásilek; **-abgangs-register** rejstřík (seznam) vpraveného nákladu n nákladního zboží; **-anfuhrts-regi-ster** rejstřík (seznam) došlého nákladu (zboží nákladního); **-bahnhof** nádraží pro náklady n zboží; **-beutel** pytel pro zásilky (nákladního) zboží; **-empfangs-rechnung** žel. účet o došlém zboží; **-korb** koš pro náklad (pro zásilky zboží); **-station** žel. stanice pro nákladní zboží; **-trans-**

port, **-verkehr** doprava nákladů; **-versandt-rechnung** žel. účet o odeslaném zboží; **-zugs-verkehr** žel. vozba nákladních vlaků.

Frachter povozník.

Fraktion část, frakce, odštěpek.

Fractura zlomenina.

Frage otázka, dotaz; věc, přiběhy; es steht außer - jest jisto, nepochybně, nepopíratelně; die ist - stehende firma firma, o kterou běží n jde; e-e - stellen dotazovati se; in - stellen uvéstí v pochybnost eo; pochybovati o čem; über die - erfragen, ob... rozhodnouti, zdali...; Streit über die -, ob... spor n pře o to, zdali...; - der Geheimsäßigfeit e-r Eintragung otázka, zda zápis po zákonu se stal n zákonu vyhovuje; **-bogen** dotazný arch; dotazník; **-punkt** otázka n předmět otázky; sporný předmět; **-recht** právo dotazovati se n ptáti se; **-steller** tazatel; **-stellung** tázání se, otázka; **-stück** dotázka; sporný předmět.

fragen ptáti se n tázati se koho nač, po čem; nach 3-m - ptáti se po kom.

fragil křehký.

Fragilitas lámavost, křehkost.

fraglich zmíněný, dotčený, o něž běží n jde, sporný, nerozhodný, záhadný, nejistý; -er Beschluß usnesení, o něž běží.

Fragment zlomek, úlomek, úryvek.

Fragner hokynář.

Fragnerei hokynářství.

fratse kroužidlo, krouž.

Francatur frankatura, frankování, vyplacení listu; **-depositum** žel. záloha na dovozného n dopravného; **f-pflichtig** frankování n vyplacení porobený; **-schein** výplatní lístek; **-vermerk** frankovací poznámka.

franco viz fr.

franco-betrag výše franka n poštovního; **-bezeichnung** označení poštovního; **-brief** vyplacený list; **-couvert** obálka frankovaná (se známkou); **-defect** schodek n nedostatek poštovního, scházející poštovní; **-defect-betrag** (shledaný) nedoplatek poštovního; **-einsendung** vyplacená zásilka; **-gebür** poštovní, poplatek poštovní, porto; **-marke** (poštovní) známka výplatná (na rozdíl od **Portomärke** známka doplatná; na nevyplacených psaních); **-retourne-ment** vrácení n náhrada poštovního; **-sendung** vyplacené poslání n zaslání; vyplacená zásilka; **-vermerk** poznámka frankovací; **-zwang** povinná zapravení poštovního (předem); nutnost výplaty n vyplacení n zaplacení poštovního.

francesstück frank.

frank volný; - u. frei úplně volný, úplně prostý (na př. dluhů).

frankieren vyplatiti, frankovatí.

Frankierung frankování, vy-, zaplacení poštovního; **-der** Telegramme mit Briefmarken placení telegramů poštovními známkami.

Frankierungs-art způsob zapravení poštovního a frankovací; **-bermerk** frankovací poznámka; **-zwang** nutnost frankovatí a frankovací; viz **Frankoswang**.

Frankje tráseň, třepení.

Franken-erzeuger výrobce trásní; **-knüpfel** vazáč trásní.

Franz-brantwein (fr. l'eau de vie de France) kořalka francouzská, francovka.

Franze (Frankje) tráseň, třepení.

Franz Josefs-Orden řád Františka Josefa.

Französisch-grün francouzská zeleň.

frappant překvapující, zárazející, nápadný, frapantní.

frappieren překvapiti; zárazeti, bítí do očí.

Fraß nažrané místo, kostižer; hnilina.

Frater bratr, fráter.

Fraternität bratrství.

Frau paní, žena; manželka; dáma.

Frauen-abtheilung dámské a ženské oddělení;

-arbeits-schule škola ženských prací; ženská pracovní škola;

-arzt ženský lékař;

-eis, **-glas** selenit, listovitá a šupinatá sádra, Mariánské

sklo; **-erwerbs-verein** ženský výrobní spolek; **-gut** věno, přínos, jmění ženy;

-Kleider-confectien konfekce ženských šatů; **-Kloster** ženský klášter;

-Krankheiten ženské nemoci; **-u. Wäd-chen-Kleider-fabrik** továrna na šaty pro ženy i dívky;

-person ženská; **-regiment** vláda ženská; in jeinem Hause ist ein Regiment v jeho domě

vládnou ženštiny, ženské;

-Schneider ženský krejčí;

-Stiftung nadace pro ženské;

-verein ženský spolek; **-Verzichts-urkunde** z., odříkací listina manželčina; listina o manželčině z., odřeknutí (se); **-Zimmer** ženská, žena, ženšтина.

Frauens-person ženská, ženšтина.

Fraus lest, podvod, úskok; in fraudem legis proti zákonu, aby obešel (obešla, -o, -i) zákon, na obejití zákona; in fraudem creditorum na újmu věřitelů, aby obelstil, ošidil, oklamal věřitele;

fra nevinný podvod.

Fregatte fregata.

Register über Gebüren rejstřík F o poplatcích.

frei svobodný, volný, prostý, prázdnen čeho; **-es** Gewerbe volná a svobodná živnost;

-e Kirche svobodná církev; die Sache hant sich frei dül zdělává se sám (t. j. výtěžkem hrađí se náklad); am ein Fuße na svobodě; 3. auf ein Fuß jest propustiti koho na

svobodu; 3. auf ein Fuße uiterjuden vyšetřovati koho na svobodě; am er Hand veräußlich z ruky na prodej; auf e in Namen lautenbe Pfanbrieje listy zástavní zničící na jakékoli jméno; ich bin so osměluji se, dovoluji si; dem Rechte en Kauf lassen dáti právu volný průchod; dem Angeklagten steht obžalovaný má toho vůli, má na vůli, obžalovanému se nezhajuje, zůstává na vůli, obžalovaný může, má k tomu právo; wenn es mir stünde kdyby jen bylo dovoleno, kdyby jen bylo možno; e Station byt a strava zdarma; er Eintritt volný vstup, vstup zdarma; es Grundstück pozemek volný (bez pána); in's Haus s dodáním do domu, dodat do domu; unter em Himmel pod širým nebem; er Lehrgegenstand nepovinný předmět učební; er Entschluß dobrovolné a vlastní rozhodnutí; e Verwaltung des Vermögens samostatná správa jmění; die e Wahl haben míti na vybranou; ~ und liebíg úplně volný(ě); ~ hor. samostatný, volný, nezadaný; **-bleiben**; ein Jahresbezug von 500 Gulden muß dem Verspflichteten bleiben roční příjem 500 zl. musí dlužníkovi zůstati volným; **-eigen** zupný, svobodný, vlastní, alodní; **-eigenthümliche** Neadlität nemovitost, jež jest ve volném vlastnictví, nemovi-

tot neobmezeně patřící komu; nemovitost svobodná; **-fahren** hor. ohledati úředně; **-geben** uvolniti č.; povoliti č.; propustiti, dávatí zdarma č.; den Handel -geben uvolniti obchod, dáti volnost obchodu; **-gebíg** štědrý; **-gebige** Verfügung výhodné opatření; **-haben** míti č. zdarma; míti volno, prázdno; **-händler** Verkauf prodej z (volné) ruky; **-händlerisch** svobodného obchodu (se týkající); **-lassen** uvolniti, (na svobodu) propustiti; ponechati, zůstavití komu na vůli; **-gelassenes** Vieh puštěný dobytek; **-machen** osvoboditi od čeho, sprostiti čeho; propustiti koho; e-e Strafe -machen silnicí otevřítí, vykliditi, vyčistiti; **-sinnig** svobodomyslný; **-sprechen** (von et.) propustiti z čeho, sprostiti a osvoboditi od čeho; prominouti komu č.; der Angeklagte wurde -gesprochen obžalovaný byl obžaloby sprostěn a z obžaloby propuštěn; **-schürfen** hor. výhradně kutati; **-stehen** osamocený; **-stehende** Sache věc ničí; **-stellen** dáti, ponechati, zůstavití na vůli komu č.; Einsicht- und Abschriftnahme e-s Actes -stellen dovoliti, aby se do spisu podíval a si jej opsal; dem Ermessen -stellen ponechati volnému uvázení; Sebermann wird -gestellt každému musí jest volno, každému lze; **-tragende** Etage visuté schoddy; **-vererblich** svobodně děditelný; **-werden** uvolniti

se, osvoboditi se; **-willig** dobrovolný, ze své vůle, samochtě; **-zöllnerisch** = **-händlerisch**; **-zügig** oprávněný k volnému odchodu n stěhování (se).

-Freiacker svobodné n nepoplatné pole; **-bau** volné jatky; **-bau** vypracování (dolu) z pasivnosti; die Grube fominu tu den **-bau** výtěžek dolu počíná hraditi výlohy; **-bau-zeche** důl vypracovaný z pasivnosti; důl vzdělávající se sám (bez záloh); **-beuterei** námořské loupežnictví; **-hier** pivo prosté daně; **-bollette** volný list, volná boleta; **-brief** výsadní list; list propouštěcí; list průvodní; **-couvert** obálka se známkou; **-einjendung** zásilka nepoplatná, porta prostá; **-exemplar** výtisk zdarma; **-fahrt** volná jízda; **-fahrun** výchoz do dolů, úřední ohledání dolů; **-fahrun** výchoz do dolů; **-fahrun** edikt vyhláška n edikt výchozu do dolů; **-fahrun** protokol o ohledání (hor), protokol o výchozu; **-fall-apparat** s(amo)padák; **-fall-bohren** vrtání samopadákem; **-feld** svobodná část dolu; **-fluder** jalový žlab; **-fracht** volný n nepoplatný náklad; **-frau** svobodná paní, baronka; **-gebung** propuštění, uvolnění; vydání; vom hierseitigen Standpunkte waltet gegen die **-gebung** der fraglichen Dienst-caution kein Anstand ob s našeho stanoviska není závady, aby slu-

žební kauce zmíněná n o níž běží, byla vydána; **-gebunge** hor. neobmezený úkol; **-ge-lassener** propuštěnec; **-geld** úmrtné z poddanských pozůstalostí; hor. výdělek čistý; **-gepäck** nepoplatná zavazadla, volná n bezplatně vezená zavazadla; **-gerinne** jalový žlab; **-gewicht** volné zavazadlo (co do váhy); **-gut** zboží prosté cla; zpupný statek; **-hafen** svobodný přístav; **-hafen-gebiet** území n obvod svobodného přístavu; **-haltung** der Bahnbreite udržování volné trati po celé šíři; **-hand-zeichen** kreslení od ruky; **-handel** svobodný obchod, volná tržba; **-handel** systém soustava svobodného obchodu; **-herr** svobodný pán; **-herrschaft** stav baronský, baronství; **-jahr** rok svobodný (kdy se neplatí daně); **-karte** lístek volný n zdarma; **-kur** svobodný kuks; **-lager** svobodné (volné) skladisté n skladisko; **-lager-be-trieb** skladnictví svobodné; **-lager-bewilligung** povolení svobodného skladisté; **-lass-brief** propustný list; **-lassung** propuštění; přípuštění; osvobození od čeho; die Bergbau-mannschaft entscheidet unter **-lassung** des Recurses an das Ackerbauministerium horní hejtmánství rozhoduje o čem ponechávajíc stížnost k ministertvu orby; **-lassung** vom Gebühren-äquivalente osvobození od poplatku ekvivalentního;

-Lehen svobodné léno; **-ma-
chung** vyprostění, uvolnění, vyvazení, vymanění, vyplacení; **-machung** e-s Briefes ofrankování, vyplacení listu; **-machung** der Strafe očistění silnice (od sněhu atd.), uvolnění atd.; **-machungs-erkennnis** vyvazovací nález; **-machungs-ge-bür** dávka, náhrada vyvazovací; poplatek celní; **-marke** poštovní známka; **-markt** svobodný n výsadní trh; **-maurer** svobodný zednář; **-meister** svobodný mistr; **-paß** průvodní list; **-paß** svobodník; dvořák; obyvatel města daně prostého; člověk zdarma ubytovaný; **-schar** sbor dobrovolnický; **-schein** list na osvobození od daní; **-schreibung** der Caution uvolnění kauce; propuštění kauce, prohlášení kauce za volnou; **-schreibung** der Obligation uvolnění obligace; **-schüler** žák osvobozený od školného; **-scharf** výhradně kutiště, výhradně právo kutací; **-scharf-an-meldung** ohlášení výhradně kutby; **-scharf-berechtigung** právo výhradně kutby; **-scharf - betriebs - nachwei-sung** průkaz o provozování výhradně kutby n o skutečně kutbě (výhradně); **-scharf-gebür** kutné, kutebné; poplatek z kutání; **-scharf-recht** výhradně právo kutací; právo výhradně kutby; **-scharfer** výhradně kutěř; kutač n kutěř ve vý-

hradněm kutišti; **-schüße** svobodný střelec; vod. st. jalový žlab; **-schützen-verein** spolek svobodných střelců; **-stadt** svobodné město; **-stehen** stav. osamocení; **-stelle** volné n bezplatné místo; **-theilbarkeit** volná n svobodná dělitelnost; **-tragung** e-s Ballens zed oporná, pilíř podporný; opěra, podpora; rozpětí, visutí, převíslost; světla délka trámu; **-treppe** svobodné n venkovské schody, přischodek; schůdky před vchodem do domu; stupně před prahem; **-wert** cena volná; **-willige** Gerichtsbarkeit nesporné soudnictví; **-willigen-eramen** zkouška dobrovolnická; **-willigen-curs** dobrovolnický kurs; **-willigen-dienst** služba dobrovolnická; **-willigen-prüfung** zkouška dobrovolnická; **-williger** dobrovolník; **-wohnung** bezplatný byt; **-zettel** volný lístek; **-zügigkeit** volné právo stěhování; oprávněnost k volnému odchodu n k volnému přesídlení; právo volného přesídlení n odchodu.

Freiheit volnost, svoboda; - des Bodenverkehrs volnost obchodu pozemkového; S. iii - setzen propustiti koho na svobodu; -en svobody, výsady.

Freiheits-beschränkung omezení svobody; **-entziehung** odněti svobody; **-strafe** trest na svobodě n odnětím svobody.

fremd cizí; ~e Geber cizí peníze; **-artig** cizorodý; nezvyklý; rozdílný, zvláštní; **-ländisch** cizozemský, zahraniční; **-worte** cizí slova.

Fremde(r) cizinec.

Fremde cizina.

Fremden-adel cizozemská šlechta; cizozemské šlechtictví; **-aufsicht** dozor na cizince; **-behandlung** zacházení s cizinci, jednání vůči cizincům; **-beherberger** poskytovatel noclehu cizincům; přechovavač cizinců; **-beherbergung** přechovávání cizinců; **-buch** kniha cizinců; **-bücher-revision** přehlídka n. revise knih cizinců; **-führer** průvodce cizinců; **-liste** seznam cizinců; **-meldungen** přihlášky cizinců; **-polizei** policie nad cizinci, policie cizinská; **-recht** právo cizinců; **-verkehr** styk s cizinci; **-wesen** cizinectví, záležitosti týkající se cizinců; věci cizinské.

Fremdling cizinec.

frequent častý; oblíbený, hojně vyhledávaný.

Frequentant návštěvník, návštěvovatel.

Frequentation návštěva.

Frequentations - besättigung stvrzenka o návštěvě n. frekventační; **-buch** frekventační kniha (kniha o docházení do školy), kniha o návštěvování (školy), kniha návštěvy (školy); **-zeugnis** vysvědčení

frekventační, o návštěvě, návštěvní.

frequentieren docházeti, choditi kam.

Frequenz (hojná) návštěva, hojně docházení kam; wie groß ist die ~ dieer Schule? kolik žáků chodí do této školy? die ~ diejes Gymnasiums hat abgenommen tomuto gymnasiu ubylo žáků; einfach ~ doppelte ~ jednoduchá ~ dvojitá frekvence n. docházka (do úřadu); **-abnahme** úbytek návštěvy, ztenčená n. zmenšená n. slabší návštěva; **-zunahme** přírůstek návštěvy, zvýšená návštěva.

Fresco-gemälde obraz na omítce, freskový obraz.

Fress-lust chuť k žrádlu; žravost.

fretten sich protloukati se.

Freude über et. radost z čeho, v čem.

freuen sich radovati se, těšiti se čemu, z čeho, čim.

Freund přítel; **-es-land** přátelská země.

freundlich přátelský, přívětivý, vlnidný, laskavý.

Freundlichkeit přívětivost, vlnidnost, laskavost.

Freundschaft přátelství;

-s-Vertrag přátelská smlouva.

freundschaftlich přátelský; **-es** Entgegenkommen přívětivost.

Frevel lehkomyšlnost, svévole, zlovolnost; zlý čin; zločin; pych; **-buße** pokuta; **-hand** zločinná ruka; **-hand-**

lung zločin, násilný čin, zlý čin; pych; **-sinn** zpupnost, opovážlivost, zločinnost; **-that** = **-handlung**.

frevelhaft zpupný, svěvolný, zločinný, trestuhodný; **-er** Schlechtgambel (term. technicus) svěvolně n. zločinně podlouhmetví.

Freveln páchatí zločin, jednati zločinně, bezbozně; činiti bezprávi n. křivdu, křivditi komu; gegen die Gesezte rušiti zákony, přestupovati zákony; wider die Religion rouhati se náboženství.

Freveler zpupník, bezbožník, násilník, opovážlivec, škůdce; **-** gegen das Heilige bezbožník, rouhač.

Friction tření; třenice, různice, spor.

Frictions-hammer mlat torný n. frikční; **-rad** kolo torné n. frikční.

fried-fertig smírný, mírumilovný.

Fried-fertigkeit mírumilovnost; **-hof** hřbitov; **-hofs-gebür** hřbitovní poplatek; **-hofs-ordnung** řád hřbitovní.

Friede, Frieden pokoj, mír, klid.

Friedens-abschluss uzavření míru; **-antrag** návrh míru; **-brecher** rušitel míru; **-bruch** z-, porušení míru; **-congres** mírový sjezd; **-dislocation** rozložení mírové n. v době míru; dislokace mírová; **-fuß**; mit S. auf dem fuße stehen býti s kým za

dobré, žiti s kým v míru; **-gericht** smírcí soud; **-pulver-magazine** skladisté prachová n. prachárny (zřízené) v míru; **-richter** smírcí soudce; **-richterliche** function funkce smírcího soudce, funkce smírcí; **-schluss** uzavření míru, smíření (se); **-förer** rušitel míru; **-tractat** smlouva o mír; vyjednávání o mír; **-unterhandlungen** vyjednávání o mír; **-vertrag** smlouva o mír; **-zeit** čas míru n. pokoje.

friedlich mírný, pokojný, mírumilovný; in ~en Wege smírem, způsobem smírným.

frieren mrznouti; gefroren zmrzlý.

Frier-punkt = Gefrier-punkt.

Fries obruba (u dveří, vrat, parketě atd.); (u sloupě) trámeň n. vlys; ornamentální obroubení; náplň.

Fries-böden-erzeuger výrobce vlysových n. frýzkových podlah; **-brettchen** vlys.

frisch svěží, čerstvý; auf ~er That ertappen přistihnouti, dopadnouti při (horkém) činu n. při skutku; in ~er Erinnerung v čerstvé paměti, za čerstvé paměti; ~ gefallener Schnee napadlý sniž; ~er Anbruch hor. čerstvý nálom n. nález (v předku); hor. ~es Feld pamenské pole, celina; ~e Schlacke řídkotoká struska; ~er Vertrag nová smlouva.

Frisch-arbeit kryčná práce; **-bier** patoky, ředina; **-boden** kryčné dno; **-eisen** kryčné železo; **-feuer** kryčný hrn; **-gestein** skála nepodepřená roubením; **-hammer** kryčný mlat; **-herd** = **-feuer**; **-knecht** výpomocný krycař; **-ofen** pudlová pec.

frischen zkujňovati.

Frischer krycař; fryšár.

Frischling nedoroček.

Friseur kadeřník, vlásenkář; ~ u. **Riseur** vlásenkář a holič; **-brenn-eisen** železko vlásenkářské; kadeřitko.

Frist lhůta, doba; **gefestigte** ~ zákonná lhůta; **richterliche** ~ soudcovská, soudcem určená lhůta; **die** ~ von 4 Tagen lhůta čtyřdenní ~ čtyř dní; **immerhalb einer** ~ ve lhůtě; **nach Ablauf der** ~ po lhůtě, po uplynulí lhůtě; **nach fruchtlosem Ablaufe der** ~ když ~ jestliže lhůta marně ~ nadarmo uplyne; **in offener** ~ ve (běžící) lhůtě ~ v ustanovené lhůtě; **e-e** ~ **sehen** **offen** lhůta běží; **e-e** ~ **sehen** **urteilen**, ustanoviti lhůtu (komu, k čemu); **versallen** ~ prošlá lhůta; ~ **versäumen** promeškati lhůtu; **-befehl** rozkaz odkladací; **-berechnung** (po)čítání lhůt(y); **-bestimmung** určení lhůty; **-buch** lhůtník, kniha lhůt; **-erstattung** prodloužení lhůty; **-erweiterung** prodloužení lhůty; **f-gemäße** **Überreichung** včasné podání, podání v čas; **-gesuch** žádost za lhůtu; **-tage** dni lhůty;

Überschreitung překročení lhůty; **-verlängerung** prodloužení lhůty; **-verlängerungs-gesuch** žádost za prodloužení lhůty; **-verjähmung** pro-, zmeškání lhůty; **f-(en)weise** ve lhůtách, po lhůtách.

fristen za lhůtu žádati; **odročiti**, lhůtu dáti; **sein Leben** ~ **živořiti**; **hor.** **vyčkávat**; **ladem** ležeti.

Fristen-ausdehnung prodloužení lhůt; **-gesetz** zákon o lhůtách; **-zahlung** placení ve lhůtách.

Fristung odklad, lhůta.

Fritte sklovina, skelná směs, fritka.

frivol lehkovážný, rozpustilý, nestoudný; **frivolni**; **e-e-e** **Appellation** svévolné odvolání.

Frohn-dienst robota; **-feste** věznice; **-gefälle** důchod robotní; **-leichnamsfest** slavnost Božího Těla; **-nach-sichts-gesuch** žádost za promínutí roboty; **f-pflichtig** robotou povinný; **-woche** týden Božího Těla.

Frohne robota; **hor.** horní desátek.

fromm nábožný, z-, pobožný; **-er** **Kuz** zádušní kuks; **-es** **Bermächtis** zbožný odkaz, odkaz k dobročinným ~ zbožným účelům, odkaz na dobročinný ~ zbožný účel.

frommen prospívati, býti prospěšným, jíti k duhu **komu**; **f-** **užitek**, prospěch.

Front průčelí (budovy); čelo, fronta.

Fronton lícení štít (na průčelní straně budovy ve spojení s nějakým výstupkem), fronton, tympanon.

Frosch žába; **hor.** žabka, suk; **beda.** **Frösche** outory, útory; **-fang** žabstehýnko; **-lampe** **hor.** kahanec; **-maul** půlkruhové ~ lunetové okno.

Fröschel pulec, podpěrka; malý kahanec.

Frost mraz, zima; **-beule** **o**znobenina, omrzlina; **-schaden** škoda způsobená mrazem; **-schauer** mražení; **-wetter** počasí mrazivé, mraz.

fröstele mraziti; **chvěti** se.

Frösteur masážník; leštič, natěrač.

Frottier-apparat přístroj ~ náčiní masážní (třecí); **-bürste** třecí kartáč; **-tuch** třecí látka.

Frucht plod, plodina; ovoce; **užitek**; **frühzeitige** ~ předčasný plod; **unzeitige** ~ nedonesený ~ nedochůdný plod, nedochůdce; **cambierte** **Früchte** **cukrované** ovoce; **eingeflegte** **Früchte** **nakládané** ovoce; **in Zucker eingefottene** **Früchte** **ovoce** **zavařené** v cukru; **Früchte práv.** **plody**; **výtěžek**; **požitek**; **ausstehende** **Früchte** **nesklizené**, **nevybrané** plody; **eingesammelte** **Früchte** **sebrané**, **sklizené** plody; **hängende**, **stehende** **Früchte** **neoddělené** plody; **natürliche** **Früchte** **přirozené** plody, **plodiny**; **percipierte** **Früchte** **vzaté**

v držení ~ vybrané plody; **verbrauchte** **Früchte** **spotřebované** plody; **versäumte** **Früchte** **zanedbané** plody; **verzehrt** **Früchte** **požitá**, **strávené** plody; **f-abtreibend** **vyhánějící** plod; **-abtreibendes** **Mittel** **prostředek** **pro** **chytání** žab; **pro** **chytání** **plodu** **na** **potracení**; **-abtreibung** **vyhnání** **plodu**; **-acker** **plodivé** ~ **obilné** pole; **-aether** **ovocná** **trest**; **-anfang** **plodnění**; **-bau** **pěstování** **plodin**; **-baum** **ovocný** **strom**; **-baumjucht** **štěpařství**; **f-beladen** **ovocem** **osypaný**; **-boden** **obilná** **sýpka** **n** **půda**; **-börse** **plodivová** (obilní) **bursa**; **f-bringend** **úrodný**, **plodonosný**, **plodný**, **užitečný**, **prospěšný**; **-bringende** **Anlegung** **von** **Selbstern** **plodné** ~ **užitečné** **uložení** **peněz**, **uložení** **pod** **úrok**; **-bringend** **an** **legen** **plodné** ~ **výnosné** ~ **pod** **úrok** **uložiti**; **-conserverfabrik** **továrna** **na** **plodivové** **konzervy**; **-darre** **sušárna** **ovoce**; **-ertrag** **výtěžek** **plodin**; **-essenz-fabrik** **továrna** **na** **plodivovou** **trest**; **-erwerb** **nabytí** **plodu**; **-feld** = **Fruchtacker**; **-garten** **sad**, **štěpnice**; **-genießung**, **-genuss** **požívání**; **-genuss-recht** **právo** **požívání**; **-gummen** **ovocné** **šťávy**; **-halle** **plodivová** ~ **obilní** **tržnice**; **-handel** **obchod** **plodinami** ~ **obilím**; **-händler** **obchodník** **plodinami**; **f-los** **marný**, **bezvýsledný**; **marně**, **nadarmo**; **-lose** **Execution** **bezvýsledná**

exekuce; nach Lojem Verstreichen der Frist až n jestliže lhůta marně (nadarmo) uplyne; **-losigkeit** marnost, bezvýslednost, neúspěšnost; **-losigkeit** der Nachforschung marné, neúspěšné pátrání; **-mäkter** dohodce plodin; **-nießer** poživatel, poživatelník; **-nießung** požívání; **-nießungs-recht** právo poživací; **-reinigungsmaschine** stroj na čištění obilí; **-saft** (fr. jus de fruits) ovocná šťáva; **-saft-erzeuger** výrobce plodiny; **-stap** u. **-fruchtzucker-fabrik** továrna na plodiny; **-speicher** obilnice, obilní sýpka; **-sperr** zákaz dovozu plodin; **-tötung** utracení a zahubení plodu; **f-tragend** = f-bringend; **-ware** plodiny (zboží plodiny); **-wasser** 1. v. vody plodové; **-wechselwirtschaft** střídavé hospodářství; **-wein** ovocné víno; **-zucker** ovocný cukr. **fruchtbar** plodný; **-machen** zúrodnit; **oplodnit**. **Fruchtbarkeit** plodnost, úrodnost. **Fruchtbar-machung** oplocnění; **zúrodnění**. **fruchten** nésti a poskytovat a dávat plody; **prospívat**; **účinkovat**, **působit**. **Früchten-absonderung** oddělení plodů, separace plodů; **-absonderungs-protocoll** zápis a protokol o oddělení plodů; **-brot** ovocný chléb;

-Lieferungs-schein dodací list na plodiny.

Fructification, Fructification využití, využití (kování).

fructificieren z-, využítkovat.

Fructuarium poživatel; usufruktuár.

früh časný(ě), ranný; **záhy**; ~ **aufstehen** přivstati si; **biß zum en Morgen** až do rána bílého; **-zeitig** sčasné, **záhy** a předčasné zemiiti.

Früh-gang hor. ranní žila; **-geburt** porod předčasný; **potracení**; **plod** předčasný; **zmetek**; **nedochůdce**; **-saat** ranná setba, ranný osev; **-schicht** ranní směna; **-stück** kúbe snídařna.

Fuchs liška; **lišák**; **ein feiner** ~ pěkný lišák; **liškou** podšítý; **-eisen** železa na lišky; **-pelz** liščína, liščí kožešina; **-schießen** hor. neúčinkující výstřel.

Fuchtel metla, bič; **kázeň**; **kord**; **-hieb** rána kordem.

fuchtig jeti vztekati se.

Fuder vůz, fura; **velký** sud (na víno).

Fug slušnost, náležitost, přiměřenost; **dovolení**; **oprávnění**, **právo**; **es steht ihm zu** mít slem ~ má k tomu úplné právo; **mit ~ und Recht** po právu i slušnosti, **dle práva i slušnosti**, **vším právem**; **-losigkeit** nespravedlivost, **nemístnost**, **nezákonnost**.

fug-los nemístný, neslušný, nespravedlivý, nesprávný.

Fuge spára, paz, drážka, štěrbina.

fügen skládati, sestavovat, spojovat; **sich an et. o zu et. ~** přizpůsobiti se čemu; **sich in et. ~** poddati se čemu; **vpravit** se **več**, **podrobiti** se čemu; **sich z. ~** býti komu po vůli, **poddati** se komu.

fuglich náležitý, vhodný, příhodný; **adv. právě**, **vhodně**, **asi**, **alespoň**.

Fügung složení, sestavení, spojení atd.

fühbar cititelný; **citelný**; **znatelný**.

fühlen cítiti; **ohmatávati**, **ohledávati** co, **dotýkati** se čeho; **hor. oklepat**, **ohledati** oklepáním; **sich verpflichten** ~ mít, **pokládati** za svou **povinnost**; **sich bedroht** ~ cítiti se **ohroženým**.

Fuhr-faß voznice; **Bier-fuhr-faß** voznice na pivo; **-gebit**, **-geld** po-, **dovozné**; **-gelegenheit** povoz; **-gewerbe** povoznictví; **-herr** povozník; **-kosten** povozné, **náklady dovozu**; **náklad na povoz**; **-kosten-ausmaß** výměra povozného; **-kosten-vergütung** náhrada povozného; **-lohn** povozné, **dovozné**; **-Lohnsvergütung** náhrada povozného; **-mann** vozka; **-schein** povolení k jízdě; **-weg** vozová cesta; **-werk** povoz; **-werk-regulativ** pravidla povoznická; **re-**

gulativ povoznický; **-werkbesitzer** držitel povozů; **-wesen** povoznictví; **vozatajství**; **vozatajstvo**; **-wesen-corp** vozatajský sbor; ~ u. **Beh-rungs-kosten** povozné a **stravné**.

Führe vůz, povoz.

führen vésti, voditi; **řiditi**, **spravovat**; **vézt**, **voziti**; **nositi**; **bei sich ~** míti při sobě, **nositi s sebou**; **e-n Namen ~** míti ~ **nositi jméno**, **jménovati** se, **nazývati** se; **ein Amt ~** **spravovat** úřad, **řadovati**; **die Oberaufsicht ~** míti **vrchní** dozor **nad čim**, **býti** **vrchním** dozorcem **nad čim**, **dohlížeti** na; **den Betrieb e-r Grube ~** **řiditi** práce **v dole**; **ein telephonisches Gespräch ~** **hovořiti**, **mluviti** **telefonem**; **ein Protocoll ~** **vésti** **zápisník** a **protokol**; **ein Tagebuch ~** **vésti** **denník**; **e-e Ware ~** **zboží** na **skladě** **míti**; **ein Quantum von Pulver ~** **míti** na **skladě** **určité množství**, **určitou míru** **prachu**; **e-n Proceß ~** **souditi** se, **vésti** **spor** a **při**; **e-e Firma ~** **užívati** **firmy**; **et. im Schilde ~** **zamýšleti** co; **et. weiter ~**, **fort ~** **pokračovati** **v čem**; **et. zu Ende ~** **skončiti** co; **Beckmerbe ~** **stěžovati** si **nač** a **do čeho**; **e-n Beweis ~** **dokazovati** co; **e-e Untersuchung ~** **vyšetřovati** co; **den Vorsitz ~** **předsedati**.

Führer vůdce, průvodčí; **vozka**; **náčelník**; **vodič**.

Führerschaft vůdcovství, **náčelnictví**, **vedení**.

Führung vedení; vození atd.; vůdcovství; správa (úřadu); řízení; hor. ~ der Wetter vedení větrů; ~ von Krone užívání koruny.

Führungss-attest vysvědčení zachovalosti; **-baum**, **-latte** hor. průvodní lať, průvodnice; **-schienen** vodidla železná; **-stange** vodidlo; **-vorschrift** předpis o vedení.

Füll-apparat stroj plnicí, stádecí; **-bank** nárazna, náraziště; **-bier** pivo stádecí; **-bier-verrechnung** zúčtování stádecího piva;

-bottich slévací, spilací kád; **-eimer** = **-faß**; **-erde** nasypaná země; **-faß** nádoba k nabírání, k dolévání, nálevka, hubatka, špičák (konývka a hubičkou); **-holz** hor. paživo;

-kanne viz **-faß**; **-kammer** spilka; **-kloß** hor. podvalní klapet; **-locał** spilka; **-masse** cukrovina; **-strammgeföchte** **-masse** zahuštěná cukrovina;

-masse-kutsche vozík na cukrovinu; **-massen-kühlspannen** chladnice na cukrovinu; **-mauer** plná zeď; **-ort** náraziště; **-orts-feld** nárazné pole;

-orts-mauerung vzdívka nárazny; **-orts-zimmerung** vydrěvení nárazny; **-rinne** basa (korýtko sloužící k rozvádění kalů [mladinky kalové] do kaláček); **-rolle** sýpka; **-strich** (bei Schantgläsern) cejch. a hostins. čára

mezna a obsahová, mez měrná, meznice (srov. Maßstrich); **-stube** spilka; **-thür** stavidlo; **-trichter** nálevka;

-wasser cejch. voda k plnění (měření) nádob.

Fülle hojnost; množství. **Füllen** hrňbě.

füllen plnit, doplňovati; e-n Graben mit Erde ~ zas-nasypávati zemi příkop; piv. spílati; hor. nakládati, narážeti.

Füller hor. narážeč, nakladač.

Füllung plnění; spílání, stáčení; ~ (bei Thieren) náplň; ~ der Gährbottiche spílání do kvasných kádí, plnění kvasných kádí.

Füllungs-höhe náplňová výška (po kterou má být nádoba [káď] naplněna), výška tekutiny; **-holz** paživo; **-mauer** zeď náplňová, náplň; **-raum** náplňový prostor a objem (prostor, jenž se má plnit).

fulminant plamenný, ohnivý, skvělý, fulminantní.

Function úkon, výkon; úkol, povolání; povinnost, práce, činnost (úřední); úřad; funkce; konání úřadu a povinnosti; in ~ sein být v úřadě, konati úřad a úřední povinnost.

Functionär hodnostář, vykonavatel, jednatel, zřízenec, úředník, funkcionář.

functionieren úřadovati, činným býti, vykonávati úřad.

Functions-dauer doba působnosti a činnosti a úřadování; **-fähigkeit** úkonnost; **-gebür** (z. B. eines Bürgermeisters) funkční plat, pří-

služné; **-unfähigkeit** neschopnost k úřadování a činnosti; **-verweigerung** odepírání působiti a úřadovati; zamítnutí úřadu a funkce; **-zulage** příslužné, funkční přídavek.

Fund nález; věc nalezená; **-geld** nálezné; **-grube** nálezný důl; **-grübnr** majetník dolu těžící sám žilu, samotěžir; **-lohn** nálezné; **-ort**, **-punkt** naleziště; **-recht** právo nálezece; **-schacht** nálezná šachta a jáma; **-schein** ohledací nález; **-stätte** naleziště; **-stück** ukázka; nálezeček; **-stufe**, **-wahrzeichen** nálezeček.

Fundament spodek, podklad, základ, podstavec; osnova; **-platte** deska a plotna podstavce; **-stein** základní kámen.

fundamental základní, osnovný; fundamentální; **F-gesetz** základní a fundamentální zákon.

fundamentieren klásti základy, zakládati.

Fundamentum agendi podklad žaloby.

Fundation založení; nadání, nadace, fundace; **-s-gelder** nadační peníze.

Fundator zakladatel.

fundieren zakládati, založiti; **Geld** ~ peníze na jistotu uložiti; auf **F-s Gut** fundiertes Capital kapitál na něčem majetku (statku a majetnosti) pojistěný; fundierte Schuld za-

ložený dluh; nicht fundierte Schuld nezaložený dluh.

Fundierung položení zákládů, založení, pojištění.

fündig, **fündig** sein o werden naléztu rudu.

Fundus dotalis věnný pozemek.

Fundus instructus hospodářské příslušenství, fundus instruktus.

Funerat-gelder pohřebné. **Funeralien** obřady pohřební; pohřebné.

fünf-fach, **-fältig** pětinásobný, paterý; **-jährig** pětiletý; **-jährlich** po pěti letech se vracející a opakující; **-per-centig** pětiprocentní.

Fünfer pětka.

Fünstel pětina.

fungibel zastupitelný; fungible Sachen zastupitelné věci.

Fungibilität zastupitelnost.

fungieren úřadovati, činným býti, pracovati, jednati, fungovati; als **Schömann** ~ účinkovati při čem, účastniti se čeho, činným býti jako odhadce.

Funten-apparat jiskerník; **fänger** jiskrojem; **-flug** lítání jisker; **-rost** rost jiskrový; **-steb** řešeto jiskrové.

für za; pro; Mann stimmen jako jeden muž hlasovati; **Stück** ~ Stück kus po kuse; **Wort** ~ Wort slovo od slova; **Tag** ~ Tag den co den, každý den; ~ seine Jugend ist er zu flug na mládí své jest příliš chytrý; ~ dießmal na

tentokrát; ~ immer na vždy; ein ~ allemal jednou na vždy; Zahlstelle ~ Chrudim und Umgebung platiště pro Chrudim a okolí; Ortsgruppe ~ die innere Stadt odbor pro vnitřní město, odbor vnitřníměstský; Vorhofscaffa ~ Handel und Gewerbe záložna obchodnicko-živnostenská; Alle ~ Einen u. Einer ~ Alle všichni za jednoho a jeden za všechny; et. ~ gut halten pokládati eo za dobré; Achtung ~ S. hegen chovati úctu ke komu; ~ sich hefehen býti o sobě n zvláště; živu býti ze svého n z vlastního; ich ~ meine Person (já) pokud n co se mne týče; an und ~ sich o sobě; was ~ ein Mann ist das? kdo je to? was ist das ~ ein Lärm? jaký (jest) to hluk?

Für-bitte prosba, přimluva za koho; für S. ~ bitte thun, einlegen přimlouvati se, prositi za koho; **-bitter** přimluvce, orodovník; **f-lieb**; mit et. f-lieb nehmen vzíti za vděk, spokojiti se čím; **-forge** starost, péče os; **-sprache** přimluva (u koho za koho); **-sprecher** = **-bitter**; **f-wahr** zajisté, věru, ba právě; ovšem.

Furche brázda, rýha; výhon, svodnice, rozvor (ku svádění vody); vráska.

furchen brázdit, rýhovati.

Furcht bázeň, strach, obava; gereihtete ~ odůvodněná n důvodná bázeň; gerechte, ungerechte ~ právnem, neprávem vzbuzená bázeň; in ~ stehen

nahnatí strachu komu; vor ~ strachem.

furchtbar strašný, děsný, hrozivý; nebezpečný.

fürchten sich vor S-m, vor et. báti se koho, čeho, strachovati se koho, čeho.

fürchterlich strašný, hrozivý, děsný.

Furie vzteklice, lítice; zuřivost, vzteklost.

Furore mačen uchvacovati, u vytržení přivésti.

Fürst kníže; wie ein ~ leben žíti po knížecku, vésti knížecí život; **(-er)bischof** kníže (arci)biskup.

Fürsten-brief patent, listina knížecí; **-hut** knížecí klobouk; **-krone** koruna knížecí; **-mantel** knížecí plášť; **-stand** knížecí stav, knížectví.

fürstlich knížecí.

Furt brod.

furtbar přebroditelný.

Fürtrag snáška, svod; **-s-zeile** snášková řádka.

Fusel amyalkohol; pála, špatná kořalka; **-öl** přibouřdlna, lih amylový; **-öl-reservoir** nádrž na přibouřdlny.

Fusion sloučení; splnutí; ~ der Geschäften sloučení společností.

Fuß noha; stopa, stěvie (míra); S. o et. mit Fußten třeten šlapati po kom n po čem, hanobiti n zneuctivati eo; ~ e-s Berges pata hory; auf freiem ~ stehen o stellen propustiti koho z vazby n na svobodu; auf freiem ~

sein býti na svobodě; et. auf dem alten ~ stehen něco ve dřívější způsob n stav n pořádek uvésti; mit S-m auf vertrautem ~ e stehen býti s kým v důvěrném přátelství; sich auf vertrauten ~ mit S-m stehen v důvěrném přátelství s kým vejíti; wir stehen auf gutem ~ e mit einander jsme spolu za dobré; das Heer auf dem Krieges- ~ stehen vojsko válečné (do války) vypraviti; das Heer steht auf dem Krieges- e vojsko jest válečně vypraveno; auf großem ~ e leben žiti po panskou, vésti život nádherný; **-artillerie** pěší dělostřelectvo; **-befeldung** obuv; **-boden** podlaha; **-bodenarbeiter** podlahář; **-bodenbrett** podlahové prkno; **-bodenbreiter** **-erzeuger** výrobce podlahových prken; **-boden-diele** podlaha; **-boden-glanzwichs-erzeuger** výrobce leštidla na podlahy; **-boden-herstellung** úprava podlahy; **-boden-lack-erzeuger** výrobce laku na podlahy; **-boden-platte** deska na podlahu; **-boden-tafel** deska n parketa na podlahu; **-bote** pěší posel, poselák; **-boten-post** pošta pěším poslem; **f-breit** na stopu široký n zšíří jedné stopy; **-brett** podnož; stupátko; **-brett-träger** podstavec stupátka; **-decke** pokrývka na nohy; **-deich** přípatní hráz; **-eisen** železo n pouto na nohy; náledník;

-fäule (Klaunenfaule) kulhavka; **-gang** chodník, pěšina; **-gänger** pěšák, chodec; **-gerüst** nízké lešení; **-gerüst** arch. pata, článkování patky stavení; **-gestell** podstavec, podnoží, trnož; **-kissen** polštář pod nohy; **-leiste** okolna, lat kolem podlahy při zdi; **-note** poznámka, připomenutí, upozornění, douška pod čarou; **-pfad** stezka, chodník, pěšina, cesta pro pěší; **-pfahl** přítěska spodková, patník; **-post** = **-botenpost**; **-punkte** patka; **-raum** spodník; **-sack** nánožník; **-schwelle** práh; **-spur** šlepeč, stopa; **-steig** pěšina, stezka, chodník, lávka; **-steig-recht** právo pěšiny, právo stezky; **-stoss** kopnutí; **-teppich** koberec (na podlahu); **-tritt** krok; šlepeč; kopnutí; podnož, stupátko u vozu; stupeň; **-trittblech** podnožový plech; **-trittbrett** podnožové prkno; **-tritthalter** nosič podnože; **-wolf** pěší vojsko; **-weg** pěšina, stezka.

fußen (sich) zakládati se na čem, opirati se os.

Fußtage obal (bedny, sudy, krabice ata.).

Fußi-rechnung účet zráty.

Futter krmě, píce, potrava, krmení, obrok; povlak, podšívka; vyzdívkva ohnivzdorná; (u dveří) zárubeň, obrubeň; rám; er macht vier Meilen in e-m ~ ujel čtyři

mle nekrmiv koni; **-anbau** pěstování píce; **-bau** řezačka; **-barren** žlab (na krmení); **-bau** = Futter-anbau; **-boden** půda na píci, picník, senník; **-bord** = **-brett**; **-brand-versicherung** pojišťování píce proti ohni; **-brett** podstupnice, podstupiště; **-gebir**, **-geld** pícní (obroční) požitek; obročné, peníze na obrok; **-geschirr** nádobí na krmení; **-getreide** pícní obilí; **-gewächse** pícní rostliny; **-händler** obchodník píci; **-höfer** = **-händler**; **-holen** picování; **-holer** picovník; **-kasten** picník; **-klinge** řezací kosa, kosa na řezanku; **-krippe** jesle, žlab, koryto; **-lade** řezačka; **-mauer** taras, břehová a ohradní zeď; **-mittel** krmivo, píce, obrok; **-pflanze** pícní rostlina; **-preis-tabelle** seznam cen pícních a píce; **-rehe** zvěř.

schvácení; **-rest** zbytky píce; **-röhren** bor. vrtné trouby; **-rübe** řepa na krmení; kolník, vodnice; **-schneide**, **-schneide-maschine** řezačka; **-schneidemeißer-händler** obchodník řezacími kosami na píci; **-schwinge** opálka píce na píci; **-stoff-erzeuger** výrobce podšivkových látek; **-tarif** sazba pícní; **-vorrath** zásoba píce; **-waren-händler** obchodník podšivkovým zbožím.

Futteral-macher pouzdrař, vyrabitel pouzder.

füttern krmiti; podšít; zarábnit opatřiti; den **Hochfein** ~ dávatí rudu do vysoké pece.

Fütterung krmení, obrok, píce; podšívka.

Fütterungs-geld, **-kosten** náklad na píci; **-lehre** nauka o krmení.

G.

G-Auszug aus den Vorschriften über unmittelbare und Stempelgebühren výňatek a výpis G z předepsaných přímyslů a kolkových poplatků.

Gabe dar; dávka, dose.

Gabel vidlička, vidlice; vidle, podávky; **-kuppelung** spoj vidličná; **-macher** výrobce vidlí, vidlář.

Gabella dávka, poplatek; ~ emigrationis viz Emigrationsgebühren.

Gabelung rozvětvení; rozdělení, rozsošení.

Gaben-sammlung sbírka a sbírání darů; **-spender** dárc.

gaffen zevlovati, civěti, okouňeti; upřeně pohlížeti naš; **gaffen** verlieren prozevlovati.

Gage plat, služné, mzda, gáže; **-carenz** srážka služného; **-tag** den výplaty; **-verbot** obstavka služného a gáže.

Gagist gážista.

gähnen zívati; zítí, rozvírati se, odstavati.

Gähr-bottich kvasná kád, kvasicí a kysací kád; **-botich-übersicht** přehled kvasných a kvasicích a kysacích kádí; **-dauer** doba kvašení; **-führer** spileční, kvasmistr; **-gust** kvasná nádoba; **-kammer** kvasárna, kysárna; **-pilz**, **-spilka**; **-keller**, **-locale** kvasárna, spilka; **-meister** = **-führer**; **-mittel** kvasidlo, kvasivo, kvasnice, droždí; ferment; **mit** **-mittel** verjegen přidati kvasidlo, zakvasiti; **-periode** období kvasné, perioda a období kvašení; **-raum** kvasný prostor a prostora; **-stadium** stupeň a stadium kvašení; **-stoff** kvasivo, kvas, kvasnice, látka kvasná, várečné (v pivov.); ferment.

gähren kvasiti se, pracovati, kysati, vřítí; jítí se; **-d** kvasící, kysavý, kvasný; jítířivý.

Gährung kvašení, kysání; abnehmende ~ kvašení úbytné, ochabující; **die** ~ **nimmt ab** zápara padá, klesá (v kádích v pivov.); **Alkohol** ~ kvašení líhové; **faule** ~ kvašení hnilobné, tlivé.

Gährungs-attenuation prokvašení; **-chemie** chemie,

lučba kvasná (sjednáva ícť o kvašení); **-erscheinungen** kvasné jevy; (z)jevy, výjevy, úkazy při kvašení; **-fähig** kvasitelný, schopný kvašení; **-fördernd** kvašení podporující; **-hemmend** kvašení tlumící, zdržující, bránící; **-messer** kvasoměr; **-mittel** kvasidlo, kvasnice, várečné, droždí, kvas, nákvasa, ferment; **-moment** stav, okamžik kvašení; **-proceß** pochod a postup (při) kvašení; **-schritt**, **-schritt** pochod kvasný; kvašení; **-stadium** stupeň kvašení, stadium kvašení; **-temperatur** teplota při kvašení; **-verlauf** průběh kvašení; **-vorgang** chod kvašení.

Gainze hrdlo u záchodové roury (kterým se svádějí odpadky ze záchodu do trub), vulg. fajfka.

Gala slavnostní oděv; dvorní hostina; gala; **-anzug**, **-kleid** slavnostní šat; **-montur**, **-uniform** slavnostní a parádní stejnokroj.

Galanterie galantnost, uhlazenost, dvornost; **tez** = **-ware**; **-arbeiter** ozdobnický dělník; ~ u **Wirtenware** **-händler** obchodník ozdobnickým a klenotnickým zbožím; **-drechsler** ozdobnický soustružník; **-handel** obchod ozdobn(ick)ým zbožím; **-händler** obchodník ozdobn(ick)ým zbožím; ~ u **Kurzwaren-händler** obchodník ozdobnickým a drobným zbožím; ~ u **Kurz**, **Papier** u **Spielwaren-ver-**

schleifer prodavač ozdobnického, drobného, papírového a hračkářského zboží; ~ u. **Nürnberg-waren-händler** obchodník ozdobnickým a norimberským zbožím; **-schlosser** ozdobnický zámečník; ~ u. **Schnitt-waren-händler** obchodník ozdobnickým a střížným zbožím; **-spengler** ozdobnický klempíř; **-stein-schneider** ozdobnický řezač kamenů; **-tischler** ozdobnický truhlář, ebenista; **-waren** zboží galanteriá a ozdobné a ozdobnické; **-waren-erzeuger** výrobce ozdobnického zboží; **-waren-fabrik** továrna na ozdobnické zboží; **-warengewerbe** ozdobnický průmysl; ozdobnická živnost; **-waren-handel, -waren-handlung** obchod ozdobnickým zbožím; **-waren-krammer** kramář ozdobnického zboží.

Galban-harz, Galbanum pryskyřice galbanová.

Galban-öl olej galbanový.

Galeere galej.

Galeeren-arbeit práce galejní a na galejích; **-sclave** galejní otrok; **-strafe** galejní trest; **-sträfling** galejní trestanec.

Galgen šibenice; an den ~ kommen přijíti na šibenici; an den ~ bringen přivést na šibenici; **-friist** šibeniční lhůta; **-pater** kněz popravčí; **-strafe** trest šibenice; 3-m die ~ strafe zuerkennen o 3. jur.

-strafe verurtheilen odsouditi koho na šibenici.

Galimathias zmatenina.

Galizien Halič.

Gal-apfel duběnka; **-äpfel-tinte** duběnkový inkoust; **-(apfel)-gerbstoff** tříslovina duběnková; **-sucht** horkokrevnost; **-wasser** kal(y).

Galle žluč; zlost; vor ~ bersten vztekati se; (Sand)-kamenitá a písečná půda; (Nass)- temenec, močál; (Stein)- žába pod jazykem koni; hor. pecka, závalek.

Gallen piv. kaly; Ober- sladké kaly; jüße ~ sladké kaly (usazují se na povrchu mláta); **-absonderung** vyměšování žluči; **-bier** kalové pivo (zby-vašef po procezení kaší); **-blase** žlučový měchýř(ek); **-gries** žlučový písek; **-steine** žlučové kamínky; **-sucht** žloutenka.

Gallerie galerie, sloupová chodba nad přizemkem; obrazárna; div. galerie; zej. zábradlí stroje.

Gallert(e) huspenina, rosol; 16. kaše.

gallert-artig rosolovitý; ~e Klebstoffe rosolovitě lepivé látky.

Gallert-seide = Floret-seide. **gallig** žlučový; popudlivý, nevrly, příkrý.

Gallistieren rozředění moštou vodou a lihem a cukrem.

Gallus-säure kyselina duběnková.

Galmei kalamín.

Galopp eval, trysk, úprk. **Galoppin** poslíček.

galbanischer Strom proud galvanický.

Galvaniseur galvanisovač.

galvanisieren galvanisovati.

Galvanismus galvanickost.

galvano-magnetisch galvano-magnetický; **G-meter** proudoměr, galvanometr; **G-plastik** galvanoplastika.

Gamaſche kamaše.

Gambir klí řemdihákové.

Gan-erbſchaft dědičný spolek.

Gang chůze, pochůzka; cesta; postup, průběh; chod; činnost (stroje); stav. chodba; hor. žíla, rudná žíla; ~ der Erhebungen postup vyhledávání; ~ des Processes průběh sporu; die Sache geht ihren ~ věc jde svým pořádkem; die Sache geht ihren alten ~ věc jde po starém; e-e Mühle mit drei Gängen mlyn o trojím složení; ~ e-r Maschine chod stroje; Gänge hor. rudovina; grobe Gänge lichá rudovina; Gänge zum Reinscheiden rudovina výrazní a po rozborku; Gänge zum Nasspochen pestovina, pestová ruda; Gänge zum Ausschlägen rudovina na rozrázku, rozraživo; 3. im ~ e feines Redtes hemmen exek. překážeti komu, aby nepostupoval ve svém právu; ein Recht wird durch et. in seinem ~ e gehenm průchod a postup

práva se zastavuje; in ~ bringen spustiti, v činnost uvésti; gehen ~ gehen míti průchod; jiti svoji cestou; e-r Sache ihren ~ lassen nebrániti čemu; e-n ~ nehmen dáti se směrem (nějakým); im ~ e sein býti v práci a činnosti; ein Verſahren iſt im ~ e exek. řízení jest v běhu; der Proceß iſt im ~ e spor již (se) začal; der Proceß iſt im vollen ~ e spor jest v plném proudu; die Miſſung iſt im ~ e mince jest v oběhu, platí; in ~ setzen = in ~ bringen; außer ~ setzen zastaviti činnost čeho; ein offerter ~ pavlač; ~ in der Erde podzemní průchod; podkop.

Gang-bergbau dolování na žilách, dobývání rudných žil; **-bergmann** horník; **-bergwerk** žilný důl, žilné hory a baně; **-entlohnung** pochozná, odměna za pochůzku; **-erze** žilné rudy; **-fehler** vada chodu; **-gebür,** **-geld** plat za pochůzku, pochozná; poselné, plat za cestu; **-gold** žilné zlato; **-steig** pěšina.

gangbar schůdný, scestný; ~e Miſſung berný peníz; ~er Artikel odbytne zboží.

Gangraena snět, mrt.

Gangs-gebür poplatek za chůzi.

Gänse-brater pečenář husí; **-fett** husí sádlo; **-händler** obchodník husami; **-leber-händler** obchodník husími játry; **-treiber** husák; **-weib** husačka.

Gänsler husák.

Gant-anwalt správce konkursní podstaty; **-masse** = Concursumasse; **-schuldner** úpadek, kridatář; **-verfahren** konkursní řízení.

ganž celý; všecek, všechny; ~ ergriffen všecek polekán; ~ er Beweis plný důkaz; ~ er Tag celý den; ~ Prag celá Praha; adv. cele, zcela, docela, úplně; ~ allein sám a sám; ~ u. gar docela, naprosto; das **G-e, G-es** celek; úhrn; im **G-en, im G-en** u. **Großen** celkem; es waren im **G-en** fünf bylo jich celkem pět; im **G-en** genommen všeho vsudy.

Ganz-fabrikat hotový tovar a výrobek, celotovar; **g-wollen** z pouhé vlny.

Gänze celost, úplnost, celek, úhrn; zur ~ ober theilweise zcela (zúplna) a částečně; her. nevytěžené ložisko; ewige ~ nekonečná délka ložiska.

gänzlich celý, celistvý, úplný; celkový, naprostý; adv. zcela, naprosto, úplně.

gar hotov, dodělán, připraven; očištěný (kov.); adv. zcela, úplně, naprosto, příliš.

Gar-arbeit spělení, čistění kovů; **-aus;** 3-m den ~ macher doraziti, dotlouci, dobiti koho; ~ erz dopražená stříbrná ruda; **-küche** veřejná kuchyně a jídelna; **-küchler** stravovatel; **-macher** spělař mědi; **-schladen-arbeit** tavení spělých mědných trusek s mědnými rudami.

Garanciu mořena.

Garant ručitel; **-jahr** rok ručení.

Garantie záruka; unter ~ se zárukou; **-fond** záručný a garanční fond; **-losigkeit** nebytí a nedostatek záruky; **-marke** záručná známka; **-schein** ručící list, záručná listina; **-summe** suma záručná; **-vertrag** smlouva o ručení; **-zusichs** garanční příplatek.

garantieren ručiti, státi za; garantierte Eisenbahn zaručená a garantovaná dráha.

Garbe snop.

Garben-giebigkeit dávka snopová, (po)snopně.

Gerber ^{správněji Gerber} koželuh; jirchář.

Garbe garda, tělesná stráž; **-dame** průvodkyně; **-regiment** gardový pluk.

Garderobe šatna, šatnice; šatstvo; záchod.

Garderobier správce šatny, garderobier; **-e** garderobierka.

Gardine opona; záclona, závěsa.

Gardinen-stoff závěsová látka; látka na záclony a závěsy.

Gardiſt gardista, strážník.

Gargarisation lek. kloktání.

Garn příze, síť, tenata; ~ in geſpſerten Ketten příze snovaná; **appretur** upravení příze; **-baum** vratidlo osnovové; **-bleicher** bělič

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

restavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přechetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přízpůsobena osvědžené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráze, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednatelce naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatit lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Otty v Praze.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

prehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přečetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník společlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiály obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Mistopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oborů samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec nalezou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

příze; -färber barvíř příze; -färberei barvírna příze; barvířství příze; -feinheit tenkost příze; -flammerei žihání příze; -gewicht celoh. a cel. závaží na přízi (k vyčívání); -händler obchodník přízi; -happel víják a moták (na přízi); -focherei vaření příze; -netz síť, tenata; -nummer číslo příze; -numerierungssystem soustava číslování příze; -presse lis na přízi; -sammler sběratel příze; -schlichterei sličtovna příze; -spinnerei přádelna příze; -strahu přádeno; -weber tkadlec příze; -weberei tkalcovna příze; -wickler, -winder navijáč příze.

Garnierbogen arch obkladač a průvodní; -högenempfangs-besättigung potvrzení na příjem obkladačích archův.

Garnison posádka (vojenská); in ~ liegen a stehen býti posádkou; -dienst služba posádková; -verwaltung správa posádky.

garnisonieren býti a ležeti posádkou.

Garnisons-arrest garnisonní vězení; -ort místo posádkové; -prediger garnisonní a vojenský kazatel; -schule škola posádky; -spital vojenská a posádková nemocnice.

Garnitura garnitura, soubor, souprava, zařízení; ob- ruba, obložení.

Něm.-česká terminologie úřední a právníká.

Garten zahrada; -acker (o)hrazené pole; -anlage zahrada, sad; zakládání zahrad; -bau zahradnictví; -bau-geellschaft společnost zahradnická; -bauer zahradník; -bestellung, -kultur = -bau; -decoration zahradní dekorace; -erde prst, zahradní země; -feld (o)hrazené pole; -gewächs zahradní rostlina; -haus, -häuschen besídka, altán; -kunde zahradnictví; -pflanzen-händler obchodník zahradními bylinami a rostlinami; -sämereien zahradní semena; -schant zahradní výčep; -werkzeug-fabrik továrna na zahradní nástroje; -wirtschaft zahradnictví, hospodářství zahradní; -zaun zahradní plot.

Gärtner zahradník.

Gas plyn; Gasen dluhý plyn; -actien-geellschaft plynárenská akciová společnost; -anfangung plynatost; -anfang plynárna; -apparat plynový přístroj; -arbeiter plynář; -ausströmung výrobení a výron plynů (důlních); -bassin, -behälter plynojem; -beleuchtung osvětlení plynové a plynem; -beleuchtungs-anlage osvětlovací plynové zařízení; -beleuchtungs-anfang plynárna; -beleuchtungs-einrichtung = -beleuchtungs-anlage; -beleuchtungs-geellschaft plynárenská společnost; -beleuch-

tungs-kosten náklady plynového světla n osvětlení; **g-bildend** plynotvorný, tvořící plyn; **-bildung** tvoření (se), vyvíjení (se) plynu; **-brenner** hořák plynový; **-brenner-fabrik** továrna na plynové hořáky; **-brenner-lampe** píпка na plynové hořáky; **-einleitung** zavádění plynu; **-einleitungs-gewerbe** živnost pro zavádění plynu; **-einrichtung** zařízení plynové; **-entwicklung** vyvinování (se) plynu; **-eruption** vysutí n soptění dálních plynů; **-erzeuger** výrobce plynu; **-erzeugung** výroba plynu; **-erzeugungs-anstalt** plynárna, výrobní plyn; **-explosion** výbuch plynu n plynový; **-fabrication** výroba n vyrábění plynu; **-fabrik** plynárna; **-feuerung** topení plynové n plynem; **-flamm-Ofen** plynová plamenovka; **-flamm-Ofen-freien** pudlování plynové; **g-freie Grube** důl prostý plynů; **-glocke** plynové podlampí; **-glüh-brenner** žárový hořák plynový; **-glühlicht** plynové žárové světlo; **-heiz-Ofen** kamna k topení plynem, plynová kamna, kamna na plynové topení; **-heizung** topení plynové n plynem; **-heizungs-apparat** přístroj k topení plynem; **-installateur** instalovač plynový; **-installation** zavedení plynu, plynovod; **-installations-geschäft** závod pro

zřizování plynovodů, závod plynovodní, závod pro zavádění n vedení plynu; **-kalk** plynové vápno; **-koble** plynové uhlí; **-kraft-maschine** stroj plynový n plynem hnaný; **-leitung** plynovod, vedení plynu; **-leitungs-bestandtheile-erzeuger** výrobce součástek plynovodů; **-leitungs-requisiten-händler** obchodník příslušenstvím plynovodu; **-leitungs-röhren** plynovodné n plynopudné trouby; **-Luft-maschinen-fabrik** továrna na plynové vzduchové stroje; **-Luster** plynový lustr; **-maschine** stroj n motor plynový; **-messer** plynměř, měřidlo plynu, počítadlo na plyn; **nasser** mjeřer mokrý (tekutinou plněný) plynměř; **trochener** mjeřer plynoměř suchý (s měchy n zvony); **-messer-aichung** cejchování plynoměřů; **-messer-ein- u. ausgang** vstup n vchod do plynoměru a východ z plynoměru; **-messer-gehäuse** pouzdro (plášť) plynoměrové (ý); **-messer-hände** **-aufnahms-büchlein** zápisník o stavu plynoměru; **-messer-trommel** kotouč n buben v plynoměru; **-messer-ventil** záklapka v plynoměru; **-messer-zählwerk** počítadlo v plynoměru; **hodiny**; **-motor** motor plynový; **-motoren-fabrik** továrna na plynové motory; **-Ofen** plynová ka-

mna; plynová pec; **-regulator** řídicí n regulátor plynu; **-rohr-fabrik** továrna na plynové roury; **-rohr-leitung** vedení plynových trub; **-uhr** = mjeřer (Gasometer); **-verbrauch** spotřeba plynu; **-verbrauchs-messer** = mjeřer; **-wasser** voda plynová, voda v plynoměru; **- u. Wasser-leitungsinstallateur** zařízení n instalovač plynovodů a vodo-
vodů; **- u. Wasser-leitungsinstallation** zařízení n instalace plynovodů a vodo-
vodů; **-werk** plynárna **-zähler** = mjeřer.

Gasolin (Canada) gasolin.

Gasometer plynomě; plynoměř; měřidlo plynu.

Gasen-bettler pouliční žebrák; **-breite** šířka ulice n uliční; **-bubenreich**, **-büberei** uličnictví; **-ecke** nároží, roh ulice n uliční; **-front** průčelí uliční; **-front-änderung** změna uličního průčelí; **-laden** krám na ulici; **-rinne** strouha; **-säuberung** čištění ulic; **-säuberungsordnung** řád o čištění ulic;

-schaut výčep přes ulici; **g-seitig** na ulici (jdoucí n obrácený); **-sperre** uzavření ulice; **-zweck** účel uliční; **Abtretung von Grundstücken zu zwecken** postup pozemků pro ulici n silnici.

Gas-geber hostitel; **živn.** hostinský; **-gerechtjame** hostinská práva; **-gewerbe** hostinská živnost; **-haus**

hostinec; **-haus-beiher** majitel hostince; **-haus** n **Kaffee-schank** hostinec a nálev kávy; **-haus** n **Schank** hostinec a výčep; **-herberge** = **haus**; **-hof** hostinec, hotel; **-hof** n **Gintehrhäus** hostinec (a) zájezdni (hospoda); **-küche** hostinská kuchyně; **-localität** hostinská místnost; **-ordnung** hostinský řád; **-saal** hostinský sál, hostinská světnice; **- u. Schank-gewerbe** živnost hostinská a výčepnická; **- u. Schank-gewerbe-berechtigung** právo k (provozování) živnosti hostinské a výčepnické; **- u. Schank-gewerbe-concession** koncese, povolení k živnosti hostinské a výčepnické; **-stube** hospoda, šenkovna; **- u. Weinschank** hostinec a výčep vína; **-wirt** hostinský; **-wirtschaft** živnost hostinská, hostinství; **-zimmer** hostinský pokoj.

Gasterei hostina, hody, kvas.

gastrisch gastrický, břišní, žaludeční.

Gastro-enteritis zánět žaludku a střev; **-epatitis** zánět žaludku a jater.

Gatte manžel.

Gatten-mord vražda, zavraždění manžela; **-pflicht** povinnost manželská.

Gatter mříž; mřížení; rám; hor. mříže, řešeto; **-fenster** mřížové n zamřížované okno; **-lame** rámová

pila; **thüre** mřížové dvěře; **zaun** mřížový plot.

gattieren *het.* smíchatí.

Gattin manželka.

Gattung rod; druh, jakost.

Gattungs-kauf koupě dle druhu; **name** jméno rodové; **g-weise** dle druhů.

Gau župa; **meßger** řezník; **ritt** jízda krajem a po kraji.

gaufeln (mit et.) zmitatí *sim*; šáliti, mámiti; **sch** ~ houpatí se.

Gauler kejkliř.

Gaul kůň; herka, mrocha.

Gaumen patro, podnebí.

Gauner šibal; **freich** šejdiřský kousek.

Gayerde, Gaysalpeter *het.* smetený ledek.

Gaze gáz, flór; **fabrik** továrna na gáz; **schleier** gázový závoj.

geändert změněný; *e* **Tarifsbestimmungen** změněné (á) předpisy (ustanovení) sazby n sazbové (á).

Gebäck pečivo; **verschleiß** prodej pečiva.

Gebälge rvačka, pranice.

Gebälk(e) břevnoví (u sloupů); položení trámové a trámů; hlavní římsa, římsový; **träger** nosič; atlant, karyatida.

Gebär-anstalt, -haus porodnice; **-mutter** děloha, matka, materník; **-mutterbrud** děložná kýla; **-organe** rodidla, ústroje rodici.

gebaren; *gut* ~ dělati dobré obchody; *mit Einfuhr* ~ zacházeti, nakládati, hospoda-

řiti s důchody; *sch* ~ počínati si, vésti si, chovati se; *tvärten* se.

gebären (po)roditi; působiti, ploditi *eo*; *geboren* rodilý, rodem, rozená; **G-de** rodička.

Gebärung *účet.* účín; (mit dem Vermögen) hospodaření a nakládání se jměním, správa jmění; ~ *im Geschäft* způsob řízení obchodu; *commissionelle* ~ *en* svěřené účiny; *etatmäßige* ~ rozpočtový účín; ~ *mit Sprengmitteln* zacházení s traskavinami, trhadly; ~ *von geringen Straffällen* nakládání a zacházení s nepatrnými trestními případy; ~ *en* *von den in Vorbeschreibung stehenden Straffällen* nakládání a předepsanými trestními případy; ~ *mit den Geschäftsführern* nakládání a počínání si s knížkami šekovými; *die* ~ *der Einnahmen und Ausgaben des Staates* hospodaření se státními důchody a výdaji, státní hospodaření příjmové a výdajové; *innere* ~ *er* **Anstalt** vnitřní správa ústavu.

Gebärungs-ausweis výkaz účinnů n výsledků (účetních) a příjmů a výdeřů, výkaz hospodářský, výkaz o správě, o hospodaření, o nakládání; **-deficit** schodek hospodářský a při hospodaření; **-ergebnis** výsledek hospodaření a správy hospodářské; **-grundsatz** pravidlo řízení kasovního; **-gruppe** skupina účinná a výkonná; sku-

pina hospodářská; **-journal** hospodářský a účetní denník; **-nachweisung** (der Berghauptmannschaften) průkaz (horních hejmanství) o hospodaření a nakládání (zacházení) s penězi; **-nachweisung über die Bergwerks-abgaben** průkaz o hospodaření a nakládání (zacházení) s horními dávkami; **-periode** období n perioda správní, období hospodářské; **-rechnung** účet o správě, o hospodaření; **-resultat** = *ergebnis*; **-übersicht** pokladní přebytek; **-übersicht** přehled hospodářské činnosti, hospodářský přehled.

Gebäude stavení, stavba, budova; *h.r.* zařízení dolu; **-cataster** katastr domovní; **-complex** skupina a soubor budov; **-classen-steuer** domovní daň třídní; **-classen-steuer-cataster** katastr domovní daně třídní; **-dienst-barkeit** služebnost domovní; ~ *u.* **Mobilien-brand-versicherung-anstalt** ústav pojišťující domy a movitosti proti ohni; **-servituten** domovní služebnosti; **-steuer** viz samostatné heslo **Gebäude-steuer**; **-untersuchung** prohlídka domu a stavení; **-zins** nájemné a činže z domu, domovní činže; **-zins-steuer** domovní daň nájemní a činžovní; **-zinssteuer-entrichtung** zaplacení domovní daně činžovní.

Gebäudesteuer domovní

daň; **-abfuhr** odvod, odvádění daně domovní; **-ab-schreibung** odpis daně domovní; **-abschreibungs-gesuch** žádost za odpis daně domovní; **-aus-schreibung** vypsaní daně domovní; **-befreiung** osvobození od daně domovní; **-behandlung** der Nebengebäude posuzování vedlejších budov v příčině daně domovní; **-bemessung** vyměření domovní daně; **-commission** komise pro domovní daň; **-einführung** zavedení domovní daně; **-einhaltung** vybírání domovní daně; **-einzahlung** placení domovní daně; **-einzahlungs-termin** lhůta k placení domovní daně; **-evidenz-haltung** evidence domovní daně; stálý přehled daně domovní; **-evidenzhaltungs-ausweis** výkaz o stálem přehledu domovní daně; **-fassion** příznávka a fase domovní daně; **-freiheit** osvobození od daně domovní; **-gesetz** zákon o dani domovní; **-herabsetzung** snížení domovní daně; **-maß-stab** měřítko domovní daně; **-object** předmět domovní daně; **-patent** patent o domovní dani; **-remuneration** odměna z daně domovní (za vybírání daně domovní); **-rest** nedoplatek domovní daně; **-rückzahlung** vrácení n návratek daně domovní; **-verheimlichung** zatažení v příčině domovní daně;

-verrechnung súčtování domovní daně; **-vormerkung** záznam domovní daně.

Gebiet kosti; kost; noha; tělesná schránka.

geben dávatí, dáti; zu etwas Auaß ~ způsobiti, zaviniti eo; dáti podnět k čemu, příčinou čeho býti, příčinu k čemu zavdati; Ausschlag ~ rozhodovati; Ausschlag gebend rozhodný; 3-m Gelegenheit zur Rechtsfertigung ~ poskytnouti komu příležitost, aby se ospravedlnil; e-e Darstellung von etw. ~ vyložiti eo; Überblick über etwas ~ poskytovatí přehled o čem; seine Stimme ~ hlasovati; 3-m Aufführung o Ausschluß über et. ~ vysvětliti komu eo, poučiti koho o čem; in Bestand ~ pronajmouti n v nájem dáti eo; 3-m et. zu thun ~ dáti komu práci; 3-m et. zu erkennen ~ dáti komu eo na srozuměnou; 3-m et. bekannt ~, fund ~, zu wissen ~ oznámiti komu eo; sein Wort ~ dáti komu slovo, zavázati se n zaručiti se komu slovem; 3-m ein gutes Wort ~ poprositi koho; an Zahlungsstatt ~ dáti místo placení; et. an die Hand ~ poraditi komu eo; 3. los ~, frei ~ propustiti koho na svobodu, osvoboditi koho; e-r Bitte Raum ~ vyslyšeti prosbu, vyhověti prosbě; e-r Hoffnung Raum ~ oddávati se naději; man gibt der Erwartung Raum, daß... očekává se, že; Redenshaft von et. ~ klásti účet n počet z čeho; 3-m Recht ~ dáti za pravdu, přisvědčiti

komu; et. in Verwahrung ~ dáti uschovati n opatrovati n v uschování komu eo, uschovati, uložití eo u koho; 3. bloß ~ vydati koho v šanc; Feuer ~ vypáliti, vystřeliti; e-e Sache für ~ věc krátce, zkrátka vyložiti; deutsch ~ vyložiti eo po německu; es gibt Fälle bývá, přihází se, stává se; es gibt Leute jsou lidé; sich ~ vzdáti se; povoliti, ustoupiti; sich fund ~ ukazovati se, jeviti se čim; přicházeti na jevo; sich 3-m gefangen ~ vzdáti se komu; sich zufrieden ~ spokojiti se čim, přestatí na čem; gegeben Fall daný n určitý případ; im gegebenen Falle, gegebenenfalls v určitém n daném případě; im Gehege gegebene Zwangsmittel zákonem povolené n poskytnuté donucovací prostředky.

Geben an Zahlungsstatt viz Datio in solutum.

Geber dárce, poskytovatel, odevzdavač; ~ am Duplex úředník dávající na dvojstroji, dávač.

Geberde posunek; tvářnost, vzezření, zevnějšek.

gebenen sich tvářiti se, počínati si.

Gebet - buch modlitební knížka, modlitby; -**bücherhändler** obchodník modlitebními knížkami.

Gebiet území, obvod, zemiště; oblast, pole, okrsek; ~ der Wissenschaft obor n pole n oblast vědy; daß ~ e-r

Ditsgemeinde území n zemiště místní obce.

gebieten přikázati, naříditi, rozkázati; 3-m Stillschweigen ~ naříditi komu, by mlčel; Achtung ~ vymáhati, vyžadovati úcty; über Mittel ~ vládnouti prostředky; geboten sein třeba býti, vyžadovati se.

Gebietler velitel, pán, vládce.

Gebiets-eintheilung rozdělení (v) území; **-erweiterung** rozšíření území; **-theil** část území; **-umfang** rozsah n objem území.

Gebild(e) obraz; zjev; výtvor, výplod; útvar.

Gebinde (Gebünde) nádoba, nádobi, nádoby (na tekutiny), bečky, sudy; svazek; pásmo; vazba; ~ e-s Dachstuhl's souvazí střešní.

Gebirg pohoří, horstvo, hory.

Gebirgs-abdackung, **-abfall** sklon n svah pohoří; **-artillerie** horské dělostřelectvo; **-bach** bystřina; **-batterie** horská baterie; **-bevölkerung** horalé; **-bewohner** horal; **-egend** horská krajina; **-gerste** horský ječmen, ječmen z hor; **-theil** část horstva; **-wand** stráž horská, sráz horský; **-wasser** horská voda, bystřina.

Gebiß chrup, zuby; ozubi, uzda; falches ~ tragen nositi nepravý chrup, falešné zuby, falešný chrup; Berfertiger

von künstlichen ~en výrobce umělých chrupů.

Gebläse dmychadlo, měchy; **-fabrik** továrna na měchy.

Gebliit krev; rod, původ. **Gebot** příkaz, rozkaz, nařízení, přikázání; nabídka; zu ~e stehen býti po ruce, na snadě, býti k službám; 3-m ein ~ machen nabídnouti komu eo; ein höheres ~ machen více nabídnouti; daß ist ein ~ der Nothwendigkeit to(lik) káže nutnost.

gebotener Feiertag zasvěcený svátek.

gebrannte geistige Getränke, Flüssigkeiten viz Flüssigkeiten.

Gebräu várka; pivovar; směs, směšenina.

Gebrauch (po)užití, upotřebení, užívání; potřeba; zvyk, obyčej, zvyklost; úmrtí ~ úřední potřeba; gerichtlicher ~ úmrtí ~ von e-r Urkunde soudní n úřední použití listiny, použití listiny u soudu n úřadu; zum ~ dienen býti v užívání, býti užíván, upotřeben; von et. ~ machen užiti, upotřebiti čeho; außer ~ sein nebýti užíván; in ~ kommen užíván býti, užívati se; außer ~ stehen viz außergebraucht setzen; machen Sie von dem Gebrauchen keinen ~ nepovídejte to dále, ponechte to sobě; **-machung**, **-nahme** (po)užití, užívání, upotřebení.

gebrauchen (po)užití, upotřebiti; Vorsicht ~ býti opa-

trný; das ist nicht zu ~ to není k potřebě, toho nelze upotřebiti; gebrauchte Bücher opotřebované knihy; gebrauchte Kleider obnošené šaty; gebrauchte Stempelmarke upotřebovaný kolek.

gebrauchlich užívaný; obvyklý, obyčejný, běžný.

Gebrauchs-anweisung návod užívací; **-berechtigter** oprávněný uživatel; **-berechtigter** uživatel; **-berechtigung** právo užívání; **-gegenstand** předmět užívání; **-instruktion** instrukce o upotřebení; **-nahme** (po)užití; **-nutzung** upotřebení; zur gewissen **-nahme** k laskavému použití; **-normal** cejch. normal obyčejný; **-ordnung** řád; **-recht** právo užívací; **-stand** užívání; **-überrecht** über die zum gemeinschaftlichen und individuellen Gebrauche der Finanzverwaltung verabschiedeten Gegenstände přehled předmětů, které byly vydány mužstvu finanční strážě ke společnému a osobnímu užívání; **-vorschrift** návod a předpis k užívání; **-wert** hodnota užitná, hodnota upotřebení; **-zettel** cedulka a štítek s návodem o užívání.

Gebährde várka; **-anmeldung** ohlášení a opověď várky.

geborehen scházeti, nedostávat se.

Geborehen vada, chyba, nedostatek; závada; poklesek, provinění; die ~ des Alters neduhy stáří, starobní, starých let.

geborehlich vadný; vetchý; neduživý, churavý; křehký.

Geborehlichkeit neduživost, churavost; křehkost; vadnost.

geborehenes Dach lomená střecha.

Gebriider bratři.

Gebünde viz Gebinde.

gebunden vázáný, nucený; **-er Befehl** závazná a nucená doprava.

Gebundenheit vázanost; nucenost, podobenost; **-an das Wort** povinnost státi v slovu.

Gebür závazek, povinnost, slušnost, náležitost; náležitá pohledávka; náležitá povinnost; poplatek, dávka; plat, odměna; über die ~ entrichtete Abgabe dávka zaplacená bezdůvodně a nepovinně; über die ~ fordern žádati více než patří; nach ~ jak náleží, jak se sluší, náležitě, po zásluze, dle zásluhy; über alle ~ přes míru; wider alle ~ proti vši slušnosti; allgemeine ~ en všeobecné poplatky; besondere ~ en zvláštní poplatky; einfache ~ prostý a pouhý a jednoduchý poplatek; erhöhte, gesteigerte ~ zvýšený a stupňovaný poplatek; laienbe ~ běžná náležitost; richtiggestellte

~ upravená náležitost; richtfällige ~ nedopracovaná ~ dlouhá dávka; scalamäßige ~ poplatek škálový a stupňový; tarifmäßige ~ sazební poplatek; unmittelbare ~ přímý poplatek; verkürzte ~ zkrácený poplatek; **-abschreibung** odpis poplatku.

gebühren patřiti, příslušet, náležeti komu; ~, sich ~ slušeti se, patřiti; Zahlungen ~ in einer bestimmten Mängelorte placení státi se má v určitém druhu minci; 3-m gebührt das Recht někomu přísluší volební právo; ~ d ~ náležitý, patřičný; povinný, zaslužený, slušný; ~ der Maßen jak patří, jak náleží; der ~ Richter příslušný a oprávněný soudce; ~ der Achtung povinná, patřičná úcta; ~ der Schuld náležitý dluh.

Gebühren-abminderung zmenšení poplatků; **-abnahme** vybírání poplatků; ein Rechtsgeschehnis ist kein Gegenstand der ~ abnahme právní jednání není předmětem vybírání poplatku, není podrobeno poplatku; **-abrechnung** odečtení, odúčtování poplatků; **-abschreibung** odpis a odepsání poplatků; **-abstattung** odvádění a zapravování poplatků; **-abtheilung** poplatkové oddělení, poplatkový odbor; **-act** spis poplatkový; **-activ-rückstands-ausweis** výkaz aktivních nedoplatků poplatkových; **-aequivalent** poplatkový

ekvivalent, ekvivalentní poplatek; **-aequivalent-erhöhung** zvýšení poplatku ekvivalentního; **-aequivalent-pflicht** ekvivalentní povinnost poplatková, povinnost ve příčině (co do) poplatkového ekvivalentu, poplatnost ekvivalentní, závaznost k poplatku ekvivalentnímu; **-g-aequivalent-pflichtig** poplatkovému ekvivalentu a ekvivalentnímu poplatku podrobený, poplatkem ekvivalentním povinný; **-aequivalent-subjournal** podružný denník a poddenník poplatkového ekvivalentu; **-aequivalent-summarium** sumář a souborník ekvivalentního poplatku; **-aequivalents-bekanntnis** přiznání v příčině poplatkového ekvivalentu; **-aequivalents-quote** (po)díl poplatkového ekvivalentu; **-aequivalents-stands-ausweis** výkaz (o) stavu ekvivalentního poplatku; **-aequivalents-verzeichnis** seznam ekvivalentního poplatku; **-angelegenheit** věc a záležitost poplatková; **-anmeldung** poplatkové ohlášení a přihlášení, poplatková opověď; přihlášení poplatku; **-anmeldungs-clausel** doložka o opovědi poplatkové; **-anfang** udání poplatku, výměra poplatku; **-anweisungsbefehl** nařízení o poukazování platů; **-art** druh poplatku, způsob po-

platku; **-ausmaß** výměra poplatku ⁿ poplatková; **-ausstand** nedoplatek poplatku, dlužný poplatek; **-ausweis** výkaz poplatků ⁿ o poplatcích; seznam poplatků ⁿ poplatkový; **-beamts-handlung** = **-behandlung**; **-befreiung** osvobození od poplatků; **-begünstigung** výhoda ⁿ úleva ⁿ sleva poplatková, ulehčení poplatkové; **-begünstigungen anlässlich der Convertierung von Hypothekensanforderungen** poplatkové úlevy ⁿ výhody ve příčině přeměny (konverze) ⁿ při konverzi knihovnic ⁿ hypotečních pohledávek; **-behandlung** vyměrování poplatků, poplatkové jednání, nakládání, posuzování v příčině (co do, pokud se týče) poplatků; **-behandlung von Gesellschaftsverträgen** vyměrování poplatků ze smluv společenských, poplatkové jednání v příčině společenských smluv; **-behandlung der Intabulationseingaben** posuzování poplatnosti vtělovacích podání; **-behandlung der Staatsdiener in Suspensionsfällen** opatření v příčině požitků zřízenců státních při suspensích; **-g-bemessendes Amt** úřad vyměřující poplatky; **-bemessung** vyměření poplatku; vyměrování poplatků; **-approximative Bemessung** přibližné ⁿ aproximativní vyměření poplatku; **-bemessungs-act** spis o vyměření poplatku, po-

platkový ⁿ vyměřovací spis; **-bemessungs-amt** úřad pro vyměrování poplatků, poplatkový úřad; **-bemessungs-anstand** závada při vyměření (ⁿ vyměrování) poplatků; **-bemessungs-beamte(r)** úředník vyměřující poplatky; poplatkový úředník; **-bemessungs-behelf** doklad ⁿ pomůcka k vyměření poplatku; **-bemessungs-behörde** úřad pro vyměrování poplatků, poplatkový úřad; **-bemessungs-document** doklad ⁿ dokument o vyměření (ⁿ k vyměření) ⁿ při konverzi knihovnic ⁿ hypotečních pohledávek; **-bemessungs-grundlage** základ pro vyměrování poplatků; **-bemessungs-journal** denník pro vyměrování poplatků ⁿ pro vyměření poplatky; **-bemessungs-recht** právo k vyměrování poplatků; vyměřovací právo v příčině (co do) poplatků; **-bemessungs-register** rejstřík vyměřených poplatků ⁿ pro vyměrování poplatků; **-bemessungs-sache** záležitost týkající se vyměrování poplatků; in **-bemessungs-sachen** v záležitostech měření poplatků, při měření poplatku, v příčině měření poplatku; **-berechnung** vypočtení poplatků, vypočtení pohledávky; **-berechnung der Semaphore-telegramme** vypočítání poplatků za semaphore; **-berichtigung** zapravení poplatků; **-bestimmung** ustanovení poplatkové, poplatkový předpis; určení po-

platků; určení požitků; **-betrag** suma ⁿ výše poplatku; **-carenz** újma požitků; odnětí ⁿ zastavení požitků; **-einbringung** vybírání ⁿ vymáhání poplatků; **-einhebung** vybírání poplatků; **-einhebung bei der Ausgabe** vybírání poplatků při podávání; **-einstellungs-verordnung** nařízení zastavující požitek ⁿ plat; **-eintreibung** vymáhání poplatků; **-einverleibung** vtělení ⁿ vložení do knih poplatků; **-einzahlungs-schein** platební list poplatkový; **-entrichtung** zapravení ⁿ zaplacení poplatků; **-entrichtung mittelst des Stempels** placení poplatku kolkem; **-entrichtungszugeständnis**; unmittelbares **-entrichtungszugeständnis** povolení přímého ⁿ bezprostředního zaplacení poplatků; **-ergänzung** doplnění poplatku; **-erhebung** vybírání poplatků, vybrání poplatku; **-erhöhung** zvýšení poplatku; **-erhöhungsbetrag** výše ⁿ suma zvýšeného poplatku, suma poplatkového zvýšení; **-erlass** prominutí poplatku; **-erleichterung** úleva poplatková; **-erleichterungen anlässlich der Convertierung von Hypothekensanforderungen** viz **-begünstigung**; **-ermäßigung** úleva poplatková; snížení ⁿ sleva poplatku; **-erträgnis** výnos poplatků ⁿ poplatkový; **-erträgnis-ausweis** výkaz výnosu poplatků;

-executions-note dopis ⁿ nota týkající se ⁿ v příčině exekuce poplatků; **-fach** poplatkový o(d)bor; **-fall** poplatková záležitost, poplatkový případ; **-forderung** pohledávka poplatková; **-g-frei** prostý poplatku, nepodrobený poplatku; bez poplatku, bezplatný; adv. bezplatně; **-g-freie Behandlung e-s Rechts-geschäftes** pokládání právního jednání za prosté (nepodrobené) poplatku; **-g-freies Stand** tuzemsko osvobozené od poplatku ⁿ prosté poplatku; **-freiheit** osvobození od poplatku, osvobození poplatkové, svoboda poplatková; **-unbedingte Freiheit** bezpodmínečná svoboda poplatková, bezpodmínečné osvobození od poplatků; **-bedingte Freiheit** podmíněčná svoboda poplatková ⁿ osvobození od poplatků ⁿ spodminkou; **-freiheit der Telegramme** poplatků prosté ⁿ bezplatné telegramy; **-gattung** druh poplatků; **-gefälle** poplatkový důhod; **-geschäft** poplatková záležitost ⁿ věc; **-gesetz** poplatkový zákon; **-grundlage** základ ⁿ podklad poplatku; **-herabsetzung** snížení poplatků; **-hinterziehung** zkrácení poplatku; **-intabulierung** vtělení poplatku; **-journal** poplatkový denník; **-liquidations-buch** likvidační kniha poplatková, kniha pro likvi-

dování poplatků; **-marke** poplatková známka; **-nachlass** sleva s dávek n poplatků, sleva na poplatcích, poplatková sleva; **-nachlass-gesuch** žádost za poplatkovou slevu; **-nachtrag** poplatkový dodatek, dodatečný poplatek; **-nachweisung** výkaz poplatků; výkaz pohledávek; výkaz příjmů; **-note** přípis n nota poplatková; **-novelle** poplatková novela; **-object** poplatkový předmět; **-pauschale** poplatkový výměrek n úhrnek n paušál, úhrnek poplatku; **-perceptions-casse** percepční n příjmací pokladna poplatková; **-pflicht** povinnost poplatková, závazek poplatkový, poplatnost; **-pflicht der Telegramme** povinnost platit za telegramy; **-pflichtig** poplatný, poplatkem povinný, poplatku podléhající n podrobený; **-pflichtiger** Act jednání poplatné n poplatku podrobené; **-pflichtiges** Zurlaub zdejší země n tuzemsko poplatku podrobené; **-pflichtige** Partei strana povinná platit poplatek, strana povinná ku placení poplatku, strana podrobená poplatku; **-pflichtiges** Recht sčestísgejdšt právní jednání podrobené poplatku, poplatné právní jednání; **-berpflichtige** poplatník; **-prauterung** záznam poplatku; **-rechnungsaufwand** závada v poplatkových(ém) útech (u); **-rechnungsbetrag** účetní

doklad poplatkový; **-register** über die geleisteten Zahlungen von Abonnementgebühren rejstřík (poplatkový) o zapravených poplatech předplatních; **-richtigstellung** o-, úprava poplatku; **-rückstattung** vrácení poplatku; **-rückstand** poplatkový nedoplatek; **-dlužný** n zadrželý poplatek; **-rückstände-evidenz** přehled poplatkových nedoplateků n dlužných poplatků; **-rückstands-ausweis** výkaz zadrželých poplatků; **-rückstands-eintreibung** vymáhání n dobývání dlužných poplatků n poplatkových nedoplateků; **-rückstellung**, **-rückvergütung**, **-rückzahlung** náhrada n vrácení poplatku; **-satz** poplatková sazba; **-schuldigkeit** povinnost poplatková, dluh poplatkový, dlužný poplatek; **-schuldner** dlužník poplatku; **-steigerung** zvýšení poplatkové n poplatku, zvýšený poplatek; **-u. Stempelfreiheit** osvobození od poplatků a kolků; **-tarif** poplatková sazba, poplatkový tarif; **-theil-betrag** část poplatku **-theil-zahlung** splácní poplatku; **-splátka** na poplatek; **-überweisung** poukázání požitků (u jiného úřadu); **-veränderung** změna poplatků n poplatková n v poplatcích; **-veränderungsausweis** výkaz o poplatkové změně, výkaz o změně poplatků, výkaz o změně-

ných poplatcích; **-verrechnung** sčítování poplatků; **-verzeichnis** seznam poplatků n poplatkový; **-vormerkung** zaznamenání n záznam poplatků; **-vorschrift** předpis n předepsání poplatků; **-vorschrift** poplatkový předpis, předpis o poplatcích; **-wesen** věci poplatkové, záležitosti poplatkové; **-zahlungs-auftrag** platební rozkaz na poplatek n poplatkový; **-zufristung** čekání n sečkání poplatků, poskytnutí lhůty k zapravení poplatku; **-zufristungs-gesuch** žádost za čekání n sečkání poplatku, žádost za lhůtu k zaplacení poplatku; **-zuschlag** přírážka k poplatkům n poplatková.

Gebürs-änderung změna poplatku; **-erhebung** vybrání platu n poplatku.

Geburt zrození, narození; rod, původ; vznik; porod; plod; nach der ~ ein Pole rodem Polák; ein Kind unehelicher ~ dítě nemanželského rodu.

gebürtig rodilý, rodem.

Geburts-act rození; **-adel** rodová šlechta; rodové šlechtictví; **-anzeige** ohláška n oznámení o narození; **-arzt** porodní lékař; **-brief** rodní list; **-buch** kniha porodů; **-eintragung** zápis narození; **-fall** porod; případ porodu; **-fest** narozeniny; **-helfer** pomocník k porodu, babič; **-helferin** porodní babička;

pomočnice k porodu; **-hilfe** porodnictví; **-g-hilfliche** Übung cvičení porodnické; **-jahr** rok narození; **-matrik** matrica porodů, matrica narozených; **-ort** rodiště; **-register** seznam narozených, seznam porodů; **-schein** list o narození, rodní n rodný list; **-tabelle** seznam n tabulka porodů; **-tag** narozeniny; **-verheimlichung** zatajování porodů, zatajení porodu; **-zeit** čas porodu.

Gedächtnis paměť; zum ewigen Gedächtnisse ku věčné paměti, na věčnou paměť; et. aus dem Gedächtnisse verlieren zapomenouti ∞; ins ~ führen, juridrujen přiváděti, přivésti na paměť, připomenouti, připominati ∞; jetnes Namens ~ stifen zanechat, zůstaviti po sobě (potomstvu) paměť; **-fehler** zapomněnlivost, vada paměti; e-n ~ fehler begehen zapomenouti; durch ~ fehler e-s Zeugen kamen falsche Angaben ins Protokollzapomnětlivým svědkem dostala se nesprávná udání do protokolu; **-kraft** paměť; síla paměti; **-mangel** nedostatek n vada paměti; bezpamětnost; **-säule** památník, pomník, pamětní sloup; **-tag** pamětní den.

Gedanke myšlénka; im e-n ~ n größer o poznání větší; 3. auf e-n ~ u bringen přivésti koho na myšlénku; in den ~ kommen přijíti na mysl.

Gedanken-austausch do-rozumívání; výměna myšlé-

nek; **-gang** postup, pochod, chod myšlenek; **-gehalt** myšlenkový obsah; **-leere** chudoba myšlenek n myšlenková; prázdnota mysli; **-losigkeit** bezmyšlenkovitost; nesmyslnost; bezpamětnost; **-mittheilung** sdílení myšlenek s kým; **-g-reich** duchaplný, důmyslný; **-reihe** řada myšlenková, řada myšlenek; **-stoff** zásoba myšlenek; látka ku přemýšlení; **-streich** pomlčka.

Gedärm střeva; vnitřnosti; **-händler** obchodník střevy; **-reiniger** čistič střev; **-(e)reiniger** u. **Zurichter** čistič a upravovač střev.

gedeihen prospívati, dáríti se, urodíti se; **das** gediehn ihm zum Schaden to mu bylo na škodu; **das** Verfahren ist zur Anflage gediehn řízení dospělo k obžalobě, došlo na obžalobu; **die** Sache ist dahin o jemeit gediehn věc došla n dospěla tam.

Gediehn zdar, úspěch, vzrůst.

gediehlích prospěšný, zdárny, zkvétající; ku zdu n u prospěchu (pomáhající).

gedenk pamětliv.

Gedenk-blatt pamětní list; **-buch** kniha pamětní n pamětník; **-mann** pamětník; **-münze** pamětní mince, peníz; **-stein** pomník, pamětník; **-tafel** pamětní deska.

gedenken pamatovati, vzpomínati na koho n co; zmíniti

se o kom n čem; zamýšleti, hodlati.

Gedenken paměť.

gediegen ryzí, čistý; řádný, důkladný; **aus** -em **Geld** z ryzího zlata.

Gediegen-eisen přirozené železo; **-gold** ryzí zlato.

Geding-arbeit úkolní práce, práce na akord; **-geld**, **-lohn** úkolní plat n mzda.

Gedinge smlouvání; smlouva, úmluva; **her** úkol; **im** -arbeiten pracovati v úkolu n úkolem; **in** - geben dáti (práci) do úkolu; **- setzen** e stellen ustanoviti n ujednati úkol; **- abnehmen** odbráti úkol; **-arbeit** úkolní práce;

-arbeiter úkolní dělník, úkolník; **-geld** úkolní plat n mzda; **-hauer** úkolní havíř;

-häuser domkář výměnkář; **-sicht** úkolní směna; **-setzung** (ustanovení) úkolu; **-stufe** úkolní znak.

Gedränge tlačence; tísně; rozpaky, nesnáze.

gedrängt stěsnáný, stisněný; **e** Darstellung stručně vyličen.

Gedrängtheit sevřenost, stlačení, stisněnost, přeplněnost; stručnost, úsečnost.

Gedritt -spiel (hazardní) hra třemi kartami.

gedrückt stlačený, stisněný; **der** Markt ist sehr ~ trh jest velmi stisněný; **er** Bogen stlačený oblouk.

Gedrungenheit stisněnost; shrnutost, stručnost.

Geduld trpělivost; vytrvalost.

gedulden jich posečkati; poshověti, míti strpení.

geduldig trpělivý, shovívavý; snáselivý.

gedungen najatý.

Gedunjenheit naduřelost, nabubřelost.

geeignet způsobilý, vhodný, příhodný; přiměřený, schopný; **e** Frage vhodná n přiměřená otázka; **das** Geveranstalten způsobiti co třeba.

geeignet-falls vhodně, v příhodný čas.

Gefahr nebezpečnost, nebezpečí; **- lassen** vydávati se v nebezpečí, býti v nebezpečí; **- am** o im Verzuge nebezpečí z prodlení n v prodlení; (**meist** správně nebezpečí v průtahu); **auf** - und stehen na nebezpečí a útraty; **- bringen** způsobiti nebezpečí; **er** war in - zu ertrinken, zu ertrinken topil se, dusil se; **auf** seine eigene ~ na vlastní vrub, s vlastním nebezpečím;

-klasse třída nebezpečí n nebezpečenská n nebezpečnostní; **-classification** třídění nebezpečenského, klasifikace nebezpečnostní n nebezpečenská; **-g-drohend** hrozivý, nebezpečný; **-drohend** um sich greifen hrozivým způsobem se šířiti; **-losigkeit** bezpečí, bezpečnost.

gefährden hroziti komu, čemu; ohrožovati koho, co; uvěsti v nebezpečí; **der** Gefährdete

ohrožený; **gefährdete** Partei ohrožená strana.

Gefährdung nebezpečí, ohrožení; možná škoda; **- der** Gesundheit ohrožení zdraví.

gefährlich nebezpečný, povážlivý, odvážlivý, na povážnou; bázlivý, úzkostlivý.

Gefährlichkeit nebezpečnost.

Gefährte průvodce, společník, soudruh; **her** = Gefahrung.

Gefäll, Gefälle důchodek; spád; **- e-s** Gewässers spád vody; **- e-r** Baſen sklon dráhy; **- an** Mischgerinnen vrchní splavík; **gleichmäßiges** ~ stejnoměrný spád; **- e** důchody, poplatky.

Gefäll- (viz též **Gefälls-**) **brett** nánosní dno; **-höhe** výška sklonu n stoupání; **-register** důchodkový rejstřík; **-verwässerung** provedení obalků; **-verweiser** důchodník; **-wechsel** přechod od sklonu ke sklonu.

gefällt líbiti se; **das** gefällt mir bei ihm to se mi líbí od něho, do něho, při něm, v něm; **sich** ein Umecht, e-e Beschimpfung ~ lassen trpělivě snášeti, sněsti křivdu, pohanu; **sich** et ~ lassen bráti, vzíti za vděk, býti spokojen, spokojiti se čem; **er** lässt sich alles ~ všechno trpí, snese; **das** lasse ich mir ~! (**das** lässt sich hören!) to se mi líbí! to je něco! to je jiná!

Gefallen záliba, zalíbení; **ſehen** zu ~ k vůli Vám, Vám k libosti; **S-m** et. zu ~ thun

vděčiti se; udělati co k vůli komu; ihm Sie nach Ihrem — jednejte dle své vůle n dle libosti.

Gefällen - administration důchodková správa; **-bezirks-behörde** okresní úřad důchodkový; ~ u. **Domänen-buchhaltung** účetárna důchodů a panství n velkostatků; ~ u. **Domänen-hof-buchhaltung** dvorní účetárna důchodů a velkostatků; **-Landesbehörde** zemský důchodkový úřad; **-ober-amts-casse** pokladna vrchního důchodkového úřadu; **-obergericht** vrchní důchodkový soud; **-verwaltung** správa důchodů; **-wache** důchodková stráž.

gefällig ochotný, úslužný; laskavý, vlidný, přívětivý; jeť so ~ buď té dobroty, buď tak laskav; ein ~es Aufjere příjemný zevnějšek.

Gefälligkeit ochota, laskavost, úslužnost.

Gefälligkeit's-accept akcept, přijetí (směnky) z ochoty; **-wechsel** směnka z ochoty.

Gefälls- (viz též **Gefäll-**) **-abfuhr** odvod důchodů; **-abgabe** dávka důchodková; **-abgänge** ztráta na důchodech; ubývání n mizení n schodek důchodkův; **-administration** důchodková správa; **-acerar** důchodkový erár; **-amt** důchodkový úřad; **-g-ämtlich** (od) důchodkového úřadu; **-g-ämtliche Aufsicht** dohled, dozor důchodkových úřadů,

důchodkový dozor; **-g-ämtliche Behandlung der Postenungen** důchodková otázka při poštovních zásilkách, posuzování poštovních zásilek se stanoviska důchodkového; **-ämtliche Bestätigung** potvrzení důchodkového úřadu; **-ämtlicher Gebrauch** použití důchodkového úřadu; **-ämtlicher Erlaubnischein** dovolovací list důchodkového úřadu; **-dovolvací list** důchodkový; **-amts-assistent** asistent důchodkového úřadu; **-amts-controller** kontrolor důchodkového úřadu; **-amts-director** ředitel důchodkového úřadu; **-amts-handlung** důchodkové jednání úřední; **-amts-official** oficiál důchodkového úřadu; **-angelegenheit** důchodková záležitost; **-anspruch** důchodková závada; **-arrest** důchodkové vězení; **-arreststrafe** důchodkový trest vězení; **-aufsicht** důchodkový dozor n dohled; **-aufsicht's-person** osoba dohlížející na důchodky; **-beamte** důchodkový úředník; **-behörde** důchodkový úřad; **-bestellte(r)** důchodkový zřízenec; **-beitrag** výše důchodku; **-bevorzugung** důchodkový podskok, důchodková šidba; **-bezirks-behörde** okresní důchodkový úřad; **-bezirks-gericht** okresní důchodkový soud; **-casse** důchodková pokladna; **-contrabande**

důchodkový podlud; **-control** kontrola důchodková, dohled n dozor důchodkový; **-defraudant** důchodkový podvodník; **-depositen** důchodková deposita n úložky důchodkové; **-depositen-ausgabs - haupt - journal** hlavní výdajový denník důchodkových úložek n deposit; **-depositen-ausgabs-journal** výdajový denník důchodkových úložek n deposit; **-depositen-empfangs-haupt-journal** hlavní denník o příjmu důchodkových deposit; **-depositen-empfangs-journal** denník o příjmu důchodkových úložek; příjmový denník důchodkových deposit; **-depositen-rückstands-ausweis** výkaz o zbylých (nevyplacených, nevybraných) důchodkových depositech; **-depositum** depositum důchodkové, úložka důchodková; **-dienst** důchodková služba; **-einnehmer** důchodní, výběřčí důchodků; **-erhebung** vybírání poplatků; **-erträgnis** výtěžek n výnos důchodkový; **-gebarung** účín důchodkový; hospodaření důchodkové; **-gebäude** důchodková budova; **-gebühr** důchodkový poplatek; **-gebühren im Verzehrungssteuer- n. Wassermant-gefälle** důchodkové poplatky v důchodu daně potravín a vodního mýta; **-gefange-**

ne(r) důchodkový vězeň; **-gelder** důchodkové peníze, důchodky; **-gericht** důchodkový soud (u okres. řn. ředitelství); obecně **-gericht** nejvyšší soud důchodkový (u řn. minist.); **-gesetz** důchodkový zákon; **-inspektorat** důchodkové inspektorství, důchodkový dozorcí úřad; **-interesse** prospěch n zájem důchodkový; **-journal** důchodkový denník; **-poplatkový denník**; **-magazin** skladiště důchodkové; **-niederlage** důchodkový sklad, důchodkové skladiště; **-ober-gericht** vrchní soud důchodkový (u zemsk. řn. ředitelství); **-organ** důchodkový zřízenec n orgán; **-ordnung** řád důchodkový; **-pächter** pachtýř důchodků; **-pachtung** nájmutí, nájem, pacht důchodkův; **-rechnung** důchodkový účet; **-recht** důchodkové právo; **-rest** důchodkový nedoplatek; **-richter** důchodkový soudce; **-rückgaben** vrácení důchodků; návratky důchodové n poplatkové; **-rückgaben-ersatz** náhrada návratku důchodkového; **-sicherstellung** zjištění důchodku; důchodkové za-pojistění; **-straf-agende** důchodková trestní agenda, důchodková trestní činnost, práce n působnost; **-straf-austand** důchodková trestní závada; **-straf-behörde** důchodkový trestní úřad; **-straf-bemessung** vyměření

důchodkové pokuty; **-straf-erkenntnis** důchodkový nálezh trestní; **-straf-fall** důchodkový trestní případ; **-straf-fond** fond důchodkových pokut; **-strafgeld** důchodkové pokuty; **-strafgeldrechnung** účet důchodkových pokut; **-strafgeld-überschuß** přebytek (z) důchodkových pokut (peněžních); **-strafgeld - verrechnung** sčítování (peněžitých) důchodkových pokut; **-strafgericht** trestní soud důchodkový; **-straf-gesetz** důchodkový zákon trestní; **-straf-gesetzbuch** důchodkový zákoník trestní; **-straf-gesetz-gebung** trestní důchodkové zákonodárství; **-straf-register** trestní rejstřík důchodkový; seznam trestů důchodkových; **-straf-sache** trestní záležitost (věc) důchodková; **-straf-unter-suchung** trestní vyšetřování důchodkové; **-strafverfahren** důchodkové trestní řízení; **-strafverhandlung** důchodkové trestní jednání, řízení, projednávání; **-straf-verrechnung** nedoplatky zadrženosti sčítovaných důchodkových pokut; **-strafe** pokuta důchodková, trest důchodkový; **-strafen-empfangs-beistätigung** stvrzení příjmu důchodkových pokut; **-strafen-empfangs-register**

rejstřík přijatých pokut důchodkových; **-strafen-empfangs- u. Ausgabs-register** für geringe Straffälle rejstřík přijatých a vydaných důchodkových pokut v nepatrných trestních záležitostech; **-strafen-hauptbuch** hlavní kniha důchodkových pokut a trestů; **-strafen-register** rejstřík důchodkových pokut; **-strafen-verrechnung** sčítování důchodkových pokut; **-übertreter** důchodkový přestupce; **-übertretung** důchodkový přestupek; **-übertretungs- vormerk** záznam důchodkových přestupků; **-unter-suchung** důchodkové vyšetřování; **-verfahren** důchodkové řízení; **-verkürzung** zkrácení důchodků a důchodkové; **-vermögens-strafe** důchodkový trest na majetku; **-verrechnungs- weise** sčítování důchodkové; **-verrechnungszweig** odbor, odvětví důchodkého sčítování; **-verschleiß-pro- vision** provize z prodeje důchodkových předmětů; **-verwaltung** důchodková správa; **-vor-schrift** důchodkový předpis; **-wache** důchodková stráž; **-wach-in-spector** inspektor důchodkové stráže; **-zweig** důchodkové odvětví.

gefangen (za)jatý; **G.** — nejméně zajmouti koho; **G.** — halten vězniti koho; — sein o sítien býti uvězněn.

Gefangen-anstalt věznice; **-aufseher** dozorce vězňů a vězenský; **-aufsichts-per-sonale** vězení dohlížitelé, dozorcí vězňů; **-haltung** věznění; **-haus** věznice; **-nahme, -nehmung, -se- hung** u věznění, jímání, zaje- tí; **-protokoll** soupis vězňů; **-wärter** strážce a hlídač vězňů.

Gefangene(r) zajatec, vě- zeň.

Gefangenen-foß strava vězňů a vězenská.

gefänglich žalární, vězen- ský.

Gefängnis vězení; ins — merjen uvězniti koho; im — se sítien býti uvězněn; zu zwei- jährigem — sítie verurtheilen od- souditi koho na dvě léta do vězení a žaláře a k dvou- letému vězení a žaláři; **-ar- beit** práce ve vězení; **-bau** stavba věznice; **-director** ředitel, správce vězení; **-ge- nosse** spoluvězeň; **-haft** vazba, uvěznění; **-kundiger** znalec vězení; **-strafe** (trest) vězení; **-system** vězen- ská soustava; **-verwalter, -vor-seher** správce věznic; **-wesen** vězení, žalár- nictví; **-zelle** žalární komůr- ka a kobka a cela.

gefajcht na (stejně) pásy rozdělený.

Gefäß nádoba; anat. céva; — nádobi; **-geschwür** cé- vový nádor, cevnatina; **-ner- ven** cevní a cévové dývy; **-rand** okraj nádoby.

Gefecht zápas, pátka, po- tyčka, bitka.

Gefertigte(r) podepsaný. **Gefieder** peří; zpruha, péro; ptačvo.

Gefild(e) pláň, nivy, luby; pole.

Geflecht pletěň, pletivo; **-pflanzen** rostliny vláknité a pradelné.

geflissentlich schválně, na- schvál, zúmynlně.

Geflüder hor. splay, žlab; vodní nádržka hydraulické- ho stroje; cetky.

Geflügel drůbež, ptačvo; ge- floschtetes — drůbež zabítá; **-brut-anstalt** kuřatnice, zá- vod na líhnutí drůbeže; **-eier** vejce drůbeže; **-händ- ler** drůbežník; **-markt** trh na drůbež a drůbežní; **-mast- anstalt, -stop-anstalt** závod na krmení drůbeže; **-vieh** drůbež; **-zucht** chov drůbeže.

Gefolge družina; násle- dek; et. im — haben míti za následek n v zápětí co.

gefragte Ware hledané zboží.

Gefreiter svobodník, zá- vodčí.

Gefrier-punkt bod mrazu. **gefrieren** (z)mrznouti; — machen o lassen mraziti; gefro- ren za-, zmrzlý; ledový.

Gefrorenes mražené, zmrz- zlina; **-erzeuger** výrobce zmrzliny; **-händler** obchod- ník zmrzlinou.

Gefüge složení, sklad, se- strojení; spojitost, souvi- slost; svazek, celek.

gefügig poddajný; povolný; ohebný, ústupný.

Gefügigkeit ohebnost, poddajnost, povolnost.

Gefühl cit, citění, pocit; hmat; **g-los** bezcitný; ne-cit(elný); **-losigkeit** bezcitnost; necitelnost.

geführt pokněžněný.

gegen proti; baš iří - baš **Gege** to jest proti zákonu, to odporuje n příčí se zákonu; - alle Erwartung mimo vše nadání; die Pflicht ~ 3. povinnost ke komu; - Abend k večeru; er ist ~ zwanzig Jahre alt jest mu asi dvacet let; e-e Ware ~ Geld zboží za peníze; ~ dem, daßs... s tím, (se závazkem), aby...; ~ Beschlung za odměnu; ~ bare Bezahlung z hotové; ~ Nachnahme na dobřku; ~ viertel-jährige Kündigung na čtvrtletní výpověď; Klage ~ 3. žaloba na koho; ~ Willen proti vůli, mimo vůli; Beschwerde ~ den Beleid stížnost z výměru n na výměr n do výměru n proti výměru; ~ Quittung na stvrzenku n na kvitanci; die Nachlassacten werden ~ seinerzeitigen Rückflufs übermiffelt pozůstalostní spisy se zasílají se žádostí (n žádá se však), aby svého času byly vráceny; 3-m et. ~ Sicherheit bewilligen povolití komu co na n za jistotu.

Gegen -anspruch nárok vzájemný n na vzájem; **-antrag** opačný návrh, proti-návrh; **-arzt** protilek;

-auftrag opačný příkaz; **-ausführung** odvedení, vývod, spis vývodní; **-aussage** opačná n protivná výpověď; **-äuserung** odpověď, odvěta na vyzáření, odvetné vyzáření; **-bedingung** vzájemná podmínka; **-behaftung** opačné tvrzení; **-bekennnis** protivné n opačné vyznání, přiznání; **-beleidigung** urážka vzájemná; n na vzájem; **-bericht** zpráva proti zprávě, odvetná zpráva; **-berufungs-daten** data vzájemného odvolání; **-beschuldigung** obvinění vzájemné n na vzájem; **-bestellung** = Abbestellung; **-besuch** vzájemná n oplatná návštěva, oplacení návštěvy; **-bewegung** pohyb opačný n protivný; **-beweis** odvod, protidůkaz, protivný důkaz, důkaz opaku; **-beweis liefern** dokázati opak, provésti důkaz o opaku; **-beweis-führung** dokazování opaku, vyzáření, provádění opačného důkazu; **-bild** protější obraz, protiobraz; napodobení; protiva; **-bogen** stav. protipás klenbový; **-böschung** protisvah; **-brief** úpis n zápis vzájemný; **-buch** (beim Contocorrentverkehr) vzájemná n kontrolní kniha (v kontokorentním obchodu n styku); **-bürgge** rukojmí vzájemný n na vzájem; rukojmí vedlejší; **-bürgschaft** rukojemství vzájemné; rukojemství vedlejší; **-contract** vzájemná smlouva

(druhý exemplář smlouvy); **-deckung** vzájemné (u)hrazení; úhrada vzájemná; **-dienst** vzájemná n odměnná n o latná služba, odsluha; služba na vzájem; **-druck** protitlak; **-g-einander** proti sobě, na vzájem; **-g-einander-halten** srovnávati eo; **-erklärung** prohlášení vzájemné n na vzájem; odvetné prohlášení; **-fahrt** plavba proti proudu; **-forderung** pohledávka vzájemná n na vzájem; eite **-forderung** thut vzájemně n na vzájem čeho žádati; **-frage** otázka na otázku, otázka místo odpovědi; **-geschenk** vzájemný dar; **-gewicht** závaží vyrovnávací n protivné n protitížné; protiváha; **-gift** kazijed, protijed; **-graben** přední n vnější příkop; **-grund** důvod opačný n opaku, důvod pro opak; důvod proti důvodu; **-gruß** pozdrav vzájemný n na vzájem; **-kerbholz** vrubovka (kontrolní); **-klage** protižaloba, žaloba na vzájem; **-leistung** odplata, služba za službu, dávka vzájemná, plnění vzájemné n na vzájem; vzájemný výkon; **-liebe** láska vzájemná; **-mauer** podezdívka, oporná zeď; **-mit-ter** protilek; protijed; **-mutter** matice šroubu stavěcího; **-öffnung** otvor na protiv-ném místě; **-ordre** = Contrecordre; **-ort** protější předeck; **-partei** odpůrce, od-

půrkyně, strana druhá n protivná, protivník; **-pfand** zástava vzájemná, zástava na zástavu; **-pflicht** vzájemná povinnost; **-posten** položky vztažné; **-probe** opačná zkouška; **-quittung** vzájemná stvrzenka, protikvitance; **-rade** odvěta, odemsta; **-rade** nehme odemstíti se; **-rechnen** zkoumati, kontrolovati účet; **-rechnner** kontrolor n zkoumač účtů; **-rechnung** vzájemný účet, protiučét; zkoumání n kontrola účtu; **-rechnung der Abgänge** u. überflüssige zkoumání schodků a přebytků; **-rechnungsbuch** = -buch; **-register** = -buch; **-richtigkeits-dokumente** doklady vzájemné správnosti; **-richtung** směr protivný n opačný; **-sach** protiva, opak; im **-sache** zu v odporu s čím n k čemu; e-u **-sach** zu et. bilden, im **-sach** zu et. stehen odporovati čemu; býti v protivě s čím; tvořiti protivu čeho; **-sächlich** protivný, opačný, odporující; adv. v protivě k čemu; **-schein** list odpisný; vzájemný list; list stvrzovací n odevzdací; **-scheine** über Abführen oder Ber-läge stvrzenky na odvody a příděly, stvrzovací listy o odvoděch a přídělech (zálohách); **-schein** für Verwechslungen list odevzdací pro směny; **-schein** u. **Minzflisse** für ein-hebende Amtler list odevzdací a mincovní listina n seznam

minci pro výběrčí úřady; **-schlusstrebe** konečná odpověď; **-schrauben-mutter** matice šroubu stavěcího; **g.-schreiben** opravití položku (v hlavní knize); **-schreiberei** kontrola, zkoumání; **-schrift** odpověď; obrana; **-schuld** dluh na vzájem; **-seite** = **-partei**; protějšek, rub, strana protějščí; **g.-seitig** vzájemný, oboplný, obojstranný, vespolný; protivný, na protějščí straně (ležící); **adv.** navzájem, vespolek; **g.-seitiger Brand Schaden** -versicherungverein vzájemně pojišťující spolek proti požárním škodám; **g.-seitige Obligation** vzájemný závazek; **g.-seitiges Übereinkommen** oboplná úmluva, oboplné dohodnutí; **g.-seitiger Interkultivationsverein** vzájemně podporující spolek; **g.-seitiger Vorkaufverein** vzájemný záložní spolek; **g.-seitig verrechnet** vzájemně účtováno; **-seitigkeit** = **Reciprocität** vzájemnost, obojstrannost, vespolnost, souvztažnost; **-seitigkeitis-vertrag** smlouva o vzájemnosti; **-sicherung** vzájemné zabezpečení; **-siegel** vedlejší pečeť; **-signal** = **Contrasignal** zpětný oznam; **-sperre** vzájemně n kontrolní zamknutí; spoluzávěra, souzávěra, kontrolní závěra; **-stand** věc, předmět; **-stand** der Gebihrpflicht předmět poplatkové povinnosti; **-stände** der Verzehrmungssteuer předměty, podléhající dani potravní n

z nichž se vybírá daň potravní; **g.-ständlich** předmětový, věcný, předmětný; **g.-stands-los** bezpředmětný, nepodstatný; die Beschwerbe ist standslos **gemerben** stížnost pozbyla základu, stížnost stala se bezpředmětnou; **-strom** protiproud; **-strom-fühler** chladič protiproudny; **-strom-fühler** chladič protiproudny; **-strom-ösmogene** osmogeny protiproudové; **-stück** protějšek; **-stütze** podpora, opěra, pilř záporný, trám podporný; **-theil** (der) odporce; **das -theil** opak, protiva; **-theil** des zu Beschwörenden opak toho, co se má přísahou stvrditi; **im -theil** naopak; **g.-theilig** opačný, protivný, týkající se protivníka; **-thür(e)** přední n vnější dvěře; **-trum(m)** protilehlá část rudné žíly; **g.-über** (na)proti; **3-m g.-über** naproti komu, vůči komu; **dießen Preisen g.-über** hledě, vzhledem k těmto cenám; **3-m g.-über verpflichtet sein** býti zavázán komu; **e-r Sache g.-über** ležeti, položen býti, státi proti čemu; **g.-übersehen** státi proti sobě; odporovati si; **-über-stellung** (Confrontation) sčelení, postavení tváři v tvář; namitnutí, námitka, postavení proti čemu; **-unter-schrift** spolupodpis; **g.-unter-zeichnen** spolupodepsati; **-verbuchungs-daten** data vzájemného knihování; **-ver-geltung** odvěta, odplata; **-vermächtnis** vzájemný od-

kaz; **-verpflichtung** vzájemný n vespolný závazek, vzájemná n vespolná povinnost; **-verrechnung** vzájemné účtování; **-verschreibung** protipis, úpis vzájemný n na vzájem; **-versicherung** protipojištění; vzájemné ujištění; **-versicherung** - **prämie** protipojistné; **-versicherung** - **vertrag** smlouva protipojistná; **-versuch** opačný pokus; **-versprechen** slib vzájemný n na vzájem; **-wart** přítomnost, nynějšek; **g.-wärtig** přítomný, nynějščí; **adv.** na ten čas; **3-m e-e Bes-timmung des Gezehes -wärtig** halten připamatovati, připomenouti komu předpis zákona; **sich et. g.-wärtig** halten přihlížeti k čemu, co na paměti, na očích, na zřeteli míti; **g.-wärtige** **Schrift** tento spis; **Vortrag** unter **Gegenwärtigen** smlouva mezi přítomnými; **mit -wärtigem** zeige ich an oznamuju tuto, oznamuju tímto listem; **-wehr** (proti) obrana; **-wert** vzájemná hodnota; **den -wert** übernehmen vyrovnati čistou valutu, netto-hodnotu, netto-valutu; **g.-wirken** působiti proti čemu; **-wirkung** protivný účinek, protivné působení; **-verwie-gung** vzájemné vážení, vážení na vzájem; **-zeichen** druhá n vedlejší známka; **g.-zeichnen** spolupodepsati, spolupodepsovati; **-zeichnen** spolupodpisující; **-zeichner** protipodepsaný, spolupodpi-

sující; **-zeichnung** spolupodepsání, spolupodpis; **-zeuge** protisvědék, svědek protivný; svědek vývodní; **-zug** vlečná loď; **-zusage** slib vzájemný n na vzájem.

Gegend krajina, místo, okolí, strana, končina; pod nebí, pásmo; **aus der - von Tabor** od Tábora; **- ober den Augenbrauen** nadoboží; **- hinter dem Walde** zálesí.

Gegner protivník, odporník, odporce, soupeř; **-iu** protivnice, soupeřnice.

gegnerisch s protivné strany pocházející, protivní(ck)ý; protivně strany; odporující; **-erzeits** (s) protivně, (s) druhé strany.

Gegnerhaft protivnictví, soupeřství.

Geh-rod kabát (obyčejný, prostý); **-weg** chodník, pěšina.

Gehalte sekání, kopání. **Gehalt** služné, plat; 2000 fl. **an - 2000** zl. služného; **der** innere - obsah; (u mince) zrno; **fixer -** pevné služné; **- an Nicotin** obsah nikotinu; **Worte ohne -** prázdna slova; **in e-n höheren -** vorrücken postoupiti na vyšší služné.

Gehalt- (též **Gehalts-**) **ab-stufung** postup služného; **-abzug** srážka (se) služného n na služném; **-anspruch** nárok na služné; **-anweisung** poukázání služného, poukaz na služné; **-auf-besserung** zvýšení platu n služného; **-behebung** vybrání služného; **-bezug** **der**

Beamten příjem a brání služ-
ného úředníků; **-bogen** při-
jímací list na služné; **-careuz**
srážka se služného (třelivější
-careuz); zastavení a odnětí
služného (vostel-careuz); **-classe**
třída služného; **-confignation**
seznam a soupis služ-
ného; **-einstellung** zasta-
vení služného; **-ergänzung**
doplnění a doplněk služného;
-ergänzungszulage doplněk
služného; **-erhöhung** zvý-
šení služného; **-forderung**
pohledávka služného; **-kate-
gorie** kategorie a třída služ-
ného; **-g-loš** neobsažený, ne-
podstatný, bezvýznamný;
-lošigkeit neobsažnost, prázd-
nota, bezcennost; **-mehr-
betrag** přídavek služného a
na služném; **-quittung** stvr-
zenka a kvitance na služné;
-rang hodnost dle služného;
-regulierung úprava platů
(úředních); **-schema** obrazec
a náčrtek služného; **-sperre**
obstávka služného; **-stufe**
stupeň služného; **-suspension**
suspense z platu, zasta-
vení platu; **-tabelle** pře-
hled služného; **-überge-
nuis** přebírka služného;
-vermehrung zvýšení služ-
ného; **-vorrichtung** postup ve
služném; **-vorrichtung** záloha
na služné; **-vorrichtung-abzug**
srážka zálohy na služné;
srážka zálohy se služného;
-vorrichtung-ersatz náhrada zá-
lohy na služné; **-vorrichtung-
ersatz-rest** zbytek náhrady
zálohy na služné; **-vorrichtung-**

forderungs-rest zbytek po-
hledávky ze zálohy na služ-
né; **-vorrichtung-geford** žádost
o zálohu na služné; **-vor-
richtung-rate** splátka zálohy na
služné; **-zahlungstag** den
výplaty služného; **-zulage**
příslužné; přídavek k služ-
nému a služební; **-zuwachs**
zvýšení služného, přídavek
k služnému.

Gehänge závěs; věšadlo;
závěsek; hor. svah.

gehässig záštiplný, nená-
vistný, svárlivý; vzbuzující
nenávisť; 3-m - sein nevrá-
žiti na koho; nenáviděti koho;
-er Menich nenávisťník; 3 -
maßen uváděti koho v oškli-
vost.

Gehässigkeit nenávisť,
zášť, nevrážení; nevráživost.

Gehau sekání, tepání, tlu-
čení; les, paseka, porub,
mýto, mýtina; -e maßen a
anlegen dělati poruby.

Gehäuse schránka, pou-
zdro; objímka.

Gehege ohrada; hájina.
hájemství; **-aufseher** hajný;
-bereiter hajný, pojezdný.

geheim tajný, skrytý; -e
Geheimheit tajná společnost;
-er Anzeiger tajný udavač; -e
Anzeige tajné udání; -er Rath
tajný rada; im Ge-ent, in's Ge-
e, in's - tajně, potají, potajmo,
skrytě; et. - halten skrývati,
(za)tajiti eo, tajiti se (s) em;
auf -e Verhandlung antragen na-
vrhnouti, aby jednání bylo
tajné.

Geheim-buch tajná kniha;
-buch-conto účet tajný (ch zá-
ležitosti); **-büubelei** tajně
spokojování a spolkářství;
-haltung zatajování, taje-
ní; die -haltung e-r Sache wird
schwer sein bude těžko věc
utajiti; -haltung der Dienst-
behehle (za)taje-ní služebních
rozkazů; -haltung des Namens
des Anzeigers zataje-ní jména
udavačova; **-haltungspflicht**
povinnost nevyzrazovati, ne-
prozrazovati eo; **-mittel** taj-
ný prostředek; **-polizist** taj-
ný; **-rath** tajný rada; **-raths-
stelle** místo tajného rady;
-schreiber tajemník, sekre-
tář; **-schrift** písmo tajné a
šifrované; **-thuerer** tajem-
nístkářství.

Geheimnis tajemství, taj-
nost; aus et. sein - maßen ne-
tajiti se (s) em; **-krämer** ta-
jemnístkář, tajnístkář, ta-
jilek; **-verrath** vy-, prozra-
zení tajemství; **-g-voll** ta-
jemný, tajuplný.

Geheiß rozkaz, příkaz, na-
řízení, poručení, vyzvání.

gehen; es geht ihm gut, schlecht
jest, vede se, daří se mu
dobře, zle; er geht bei uns aus
und ein bývá u nás pečený
vařený; - lassen pustiti k ho,
dovoliti komu, aby šel, dáti
komu pokoj; e-e Ware nicht
unter dem Preise - lassen
neprodati zboží pod cenou;
schwanger - býti s útězkem
a těhotná; verloren - ztratiti
se; bis an et. - jiti, sáhati, do-
sahovati až po eo; an das

Appellationsgericht - odvolati
se k apelačnímu soudu; ans
Wer - dáti se do práce, do
díla; 3-m mit Rath an die
Hand - býti nápomocen a
příspěti radou komu; e-r Sache
auf den Grund - zkoumati
věc důkladně; auseinander -
rozcháze-í se, rozejí-í se;
in die Brüche - stroskotati se;
zbořiti se; in Trümmern (in
Stücke) - rozbiti se (na kusy);
mit in den Kauf - býti prodán
s em; die Thür geht in Angeln
dvěře se otáčejí ve stěže-
ních; in's Einzelne - zabývati
se podrobnostmi, šířiti se
o em; in die Tiefe - nořiti
se; wie geht es mit dem Pro-
ceß? jak to dopadá s pro-
cessem? das geht in die Tau-
-eube to jde a sáhá do tisíců;
das geht über alle Begriffe to
přesahuje všechno pomysle-
ní; das geht über meine Kräfte
to je nad mé síly, to pře-
sahuje mé síly, mé síly ne-
jsou s to; alles geht hinter
und drüber všechno je páté přes
deváté; von staten - dařiti se,
vésti se, ku předu jiti, pro-
spívati; wir gehen vor má-
me přednost; die Sache wird
heute noch vor sich - věc
provede se ještě dnes; zu
Ende - chýliti se ke konci;
zur Kirche o zur Schule - jiti a
choditi do kostela a do školy.
Gehilfe pomocník, tova-
ryš.

Gehilfen-ansichuis výbor
pomocnický; **-examen** po-
mocnická zkouška; **-frau-**

ken-cassa nemocenská pokladna pomocnická; **-versammlung** hromada pomocníků.

Gehirn mozek.

Gehirn-abstumpfung otupení n ohabnutí mozku; **-entzündung** zánět mozku; **-erschütterung** otřesení mozku; **-erweichung** změknutí mozku; **-haut** blána mozková; **-krankheit, -leiden** nemoc, choroba mozku; **-schlag** ochrnutí mozku; **-Sklerose** ztvrdlost mozku; **-thätigkeit** činnost mozku; **-wasserucht** vodnatelnost mozku.

Gehöft dvorec.

Gehölz les; lesní stromoví; dříví.

Gehör slach, slyšení; slach; gleiches, rechtliches ~ der Parteien rovné slyšení stran; ~ geben vyslechnouti, slyšeti koho; vyhověti komu; nach gegebenem, nach zu gebendem ~ (gerichtl.) po výslechu.

Gehör-arzt ušní lékař; **-fehler** vada sluchu n sluchová; **-krankheiten** nemoci ušní; **-nerv** čiv sluchový; **-organ** ústrojí sluchové; **-sinn** sluch; **-trommel** bubínek sluchový.

gehörchen; 3-m ~ poslouchati, poslušen býti koho.

gehören náležeti, příslušeti, patřiti komu; wem gehört dieses Haus? či jest tento dům? es gehört dem Bürgermeister jest starostův; der Schlüssel gehört zum Schlafzimmer klíč jest od ložnice; zur ge-

richtlichen Competenz ~ spadati pod pravomoc soudní, příslušeti k pravomoci soudní; mit Allen, was dazu gehört se vším, co k tomu patří n přísluší, se vším příslušenstvím; sich ~ patřiti se, slušeti se.

gehörig; 3-m ~ patřící, náležející komu; spadající kam; náležitý, přínáležitý, příslušitý, patřičný, potřebný; die vor die Kanzlei ~ en Angelegenheiten věci spadající v obor kanceláře; alle zur Sache ~ en Bemerkungen všechny poznámky k věci náležející n věci se týkající; das ~ Alter náležité stáří; die 3-m ~ e Ehre úcta komu patřící; adv. patřičně, náležitě, jak se patří, jak se sluší; ~ ausfüllen řádně vyplniti.

Gehörigkeit náležitost, slušnost, patřičnost; příslušnost, kompetence.

Gehörn rohy, parohy.

gehört rohatý.

gehörig poslušný koho n čeho.

Gehorsam poslušnost, poslušenství; 3-m ~ leisten poslušen býti, poslouchati koho; sich ~ zu verschaffen wissen dovésti zjednat si poslušnost. **gehört** mající kopyta, s kopyty.

Geier sup.

Geigen-bogenerzeuger výrobce smyčců (houslových); **-fabrikant** továrník houslí, houslař; **-futteral-macher** výrobce pouzder na housle; **-harz** kalafuna; ~ u. Lauten-

macher houslař a loutnař; **-macher** houslař.

Geip vratipeň.

Geiß-fuß klanice rohatinka; hor. lapací kopytko, kozi kopyto.

Geißel rukojmě; ~ n geben e stellen dáti rukojmě; důtky, karabáč, bič, metla.

Geist duch; mysl; líh, silice, trest; oheň; im ~ e v duchu, v myšlénkách; ~ des Gesetzes duch zákona.

Geist-ableitungsröhr odváděcí potrubí líhové; **-ausströmungsröhr** líhové potrubí výtokové; **-einströmungsröhr** líhové potrubí vtokové; **g-los** hloupý, bez ducha, planý; **-rohr** líhové potrubí, trouba líhová, trouba na líhové páry; **-übersteigeröhr** líhové potrubí převáděcí, trouba převáděcí (pro páry líhové).

Geister-banu, -beschwörung zapřisahání n citování duchů.

Geistes-abwesenheit roztržitost, nepřítomnost ducha, pomatenost rozumu; diese Stimme rief ihn aus dem Zustande der abwesenheit tento hlas přivedl ho k sobě; in den Zustand der abwesenheit versallen pomínouti se s rozumem; **-anstrengung** duševní námaha; **-beschaffenheit** stav mysli n duševní; **-bildung** vzdělání (duševní); **-brechen** vada n choroba duševní; **-gegenwart** ducha-přítomnost; **g-geführt** choro-

myslný, chorý duchem; **-gefühtheit** pomatenost, choroba ducha; **-kraft** síla duševní; **g-krank** pomatený na mysli, choromyslný, šílený; **-krankheit** choroba ducha n duševní; choromyslnost, pomatenost; **-nahrung** po-, strava duševní; **-product** plod duševní; **g-schwach** slaboduchý, slabomyslný; **-schwäche** slabost ducha, slaboduchost, slabomyslnost; **-störung** pomatenost; **-stumpfheit** tupost ducha, tupoduchost; **g-berwandt** duchem příbuzný; **-verwandtschaft** duševní (duchovní) příbuznost n spřízněnost; **g-berwirrt** pomatený n spletený na duchu; **-verwirrung** pomatení mysli; **-werk** dílo n plod ducha; **-zerrüttung** roztržiténost, rozrušení, pomatenost mysli; **-zustand** duševní stav.

geistig duchový, duševní. duchovní; líhový; ~ es Wohl duševní dobro n blaho; ~ e Beschränktheit o(b)mezenost ducha; ~ e Dämpfe líhové páry; ~ es Getränk líhový nápoj, líhovina; ~ e verjügte Getränke líhové slazené nápoje.

Geistigkeit duchovost; duch; líhovatost.

geistlich duchovní; kněžský; geistliche Function duchovní výkon; ~ es Amt duchovní úřad; ~ er Herr duchovní; ~ er Orden duchovní řád; ~ es Recht právo církevní; ~ er Stand stav duchovní.

Geistlicher duchovní.

Geistlichkeit duchovenstvo.
Geitau kasoun; **-blod** kladkovnice kasounová.

Geiz lakomost, lakomství, lakota; mast na prašivinu psí.

geizig lakomý, lakotný; ~ merden zlakoměti; nach et. ~ jein bažiti po čem, zlakomiti se nas.

gererbt vroubkovaný.

Geflagte(r) žalovaný.

Gefräh hutní sor(ovina), úhrabky, úskrabky; **-schmelzer** tavíř hutního soru.

gefuppelt skupený, sdružený; ~ e Fenster skupená okna.

Gelag(e) hostina, hody, kvas; složené věci, vrstva.

Geläger kaly, sazenina.

Geländer zábradlí, brlení, hrazení; **-baum** zábradelník; **-handleiste** madlo; **-franz** okraj n římsa zábradlí; **-stütze** podpěra madla.

gelangen dojítí, dospěti, dostatí se k čemu; zur Entschreibung ~ dospěti k rozhodnutí; et. an S. ~ lassen dodati, odevzdati, poslati co komu; ein Gesuch an das Gericht ~ lassen podati žádost k soudu; an das Gericht ~ de Acten spisy soudu n na soud docházeti; zu et. ~ dojítí, dosíci čeho, obdržeti co, dodělati se čeho, dopracovati se čeho; e-e Sache gelangt zur Versteigerung věc přichází do dražby; zur Beförderung ~ de Person povyšovaná n postupující osoba; in Kenntnis von et. ~ dověděti

se čeho; zur Eintragung ~ býti zapsán n vložen; zur Eintragung ~ d zapisovaný.

Gelass prostor(nost), prostranství; komora; nápad (dědický).

gelassen mírný, klidný, trpělivý, hostejný.

Gelassenheit mírnost, lhostejnost.

Gelatine rosol(ina), kličov(at)ina, huspenina; želatina; **-kapsel-erzeuger** výrobce želatinových kapslí; **-papier** želatinový papír.

geläufig zběžný, hbitý, rychlý; S-m geläufige Landesprache zemský jazyk, jehož jest kdo mocen.

Gelb-beere řešetlák líčivý n barviřský; řešetlačka (viz Wignontbeeren); **-erde** žlutá hlínka, melinit; **-gießer** mosazník; **-holz-extract** výtažek žlutého dřeva; **-lack** žlutý lak; ~ u. **Metallgießer** mosazník a kovolitec; ~ u. **Nothgießer** mosazník a měďař; **-sucht** žloutenka; **-werden** žloutnutí; **-wurzeln** cel. kurkuma.

Geld peníze; viel ~ mnoho peněz; bares ~ hotové (peníze), hotovost; mein ~ und Gut všechno moje jmění; ichweres ~ značná suma, mnoho peněz; ~ für die Gefangennahme zajatné; aus et. ~ schlagen, et. zu ~ machen zpeněžiti co; einnehmen bráti, vybrati peníze; ~ schlagen o prágen raziti peníze; fleines ~ drobné peníze; es sich viel ~ kosten lassen

vydati mnoho peněz nas; S. an ~ sražen pokutovati koho na penězích.

Geld-abfuhr odevzdání, odeslání, odvádění, odvod peněz; **-abfuhr-leistung** odvod peněz; **-abgabe** dávka peněžná n peněžítá; **-ablieferung** odvedení, dodání peněz; odnesení peněz; **-angebot** nabídka peněžní; **-angelegenheit** věc peněžní; **-anlage** uložení peněz; **-anleihe** půjčka peněžní; e-e anleihe machen vydlužiti si peníze; **-anweisung** peněžní poukázka; **-anweisung von mehr als 8 Tagen** současná poukázka později než v 8 dnech splatná; **-anweisungsbank** úřad poukázkový (pro n peníze); úřad poukazující peníze; **-anweisungscasse** pokladna poukázková n pro (peněžní) poukázky; **-anweisungscoupon** ústřížek poukázky (peněžní); **-anweisungs-decret** dekret poukazující plat; **-anweisungsdienst** služba při poukazování peněz n při peněžních poukázkách; **-anweisungsgeschäft** poukazování peněz; **-anweisungs-journal** denník poukázkový n pro poukázky (peněžní); **-anfrage** poplatek n daň peněžní n vpeněžích; **-aufwand** náklad peněžítý; umüßen aufwand machen zbytečně peníze vydávati; **-ausfolgung** vydávání, výdej, odevzdávání peněz; **-ausfuhr** vývoz pe-

něz; **-ausfuhr-verbot** zákaz vyvážeti peníze; **-ausgabe** vydání peněžíté; výdej peněz; **-ausgaben-expedition** výpravna peněz; **-aushilfe** výpomocné, peněžná n peněžítá výpomoc; **-aushilfs-gesuch** žádost za peněžitou výpomoc; **-auslieferungsschein** poukázka na peníze n na výdej peněz; **-bank** peněžní banka; **-bedarf** potřeba peněz n peněžní; potřeba peněz; **-bedrängnis** peněžní tíseň; **-bedürftig** potřebující n potřebný peněz; **-behälter**, **-behältnis** schránka na peníze; **-beischluss** připojené n přiložené peníze; **-beist** vojně na penězích připojeno; **-beitrag** příspěvek peněžítý; podpora peněžítá; **-belohnung** odměna v penězích, odměna peněžítá; **-beschaffung** opatření peněz; **-bestiz** zásoba peněz, peníze; **-bestand** stav peněžní, hotovost peněžní; **-betrag** suma n úhrn n počet peněz; peníze; ein betrag von x Kronen x korun, suma x korun; **-betrags-colonne** sloupec peněžní (pro peníze); **-beutel** měšec, váček, vak, pytlík na peníze; **-bewilligung** povolení peněz; **-Bezahlung** zaplacení peněz; **-börse** peněžní bursa; váček na peníze; **-brief** psaní peněžíté n peněžné; psaní s penězi; **-brief-couvert** obálka na peněžní psaní; **-brief-paket** balíček peněž-

ných psaní; **-buch** kniha peněžní; **-buchführer** soud. správce peněžní knihy; **-büchse** schránka na peníze, pokladnička; **-buße** pokuta peněžítá n na penězích; **-cassa** pokladna na peníze n peněžní; **-cassone** sloupec peněžní; **-cours** peněžní kurs; peněžní měna; **-cours-zettel** kursovní listek peněžní; **-darle(i)hen** zápůjčka v penězích, zápůjčka peněžítá; **-darle(i)her** půjčovatel peněz; **-depot** záloha peněžní; složené peníze; **-diebstahl** krádež peněz; **-eincassierung** vybírání n inkasování peněz; **-einkünfte** příjmy peněžní, důchody peněžní; **-einlage** vklad peněžní; **-einleger** u, vkladatel peněz; **-einnahme** příjem peněz, vybírání peněz; příjmy, důchody; **-einnahmer** příjemce peněz; výběrčí peněz; **-einschluss** vložení peněz; vložené peníze; **-empfang** příjem n obdržení peněz; **-empfang-ger** příjemce peněz; **-empfangs-nachricht** zpráva o příjmu n obdržení peněz; **-entschädigung** náhrada peněžítá; **-erhebung** vybírání peněz; **-erpresser** vyděrač (peněz); **-erpressung** vydírání (peněz); **-ersatz** náhrada peněžítá; **-erwerb** peněžítý výdělek; **-expedition** kan. výprava peněžní; výprava peněz; **-falsificat** padělek peněžní n peněz; **-faisel** soudek peněz, peněžní soudek;

-fideicommiss svěřenství n fideikomis peněžní; **-forderung** peněžítá pohledávka; **-gabe** peněžítý dar; **-gebarrung** správa peněz, hospodaření, nakládání s penězi; hospodářství peněžní; peněžní obrat; **-geber** peněžník, půjčovatel peněz; **-gebiir** platba, peněžní poplatky; **-Berrechnung der gebiiren** des Previanteufendes sčítování plateb při fondu zásobovacím n proviantním; unmittelbare gebiiren von Reichsgebiirten bezprostřední poplatky (peněžíté) z jednání právních; **-gehalt** zrno n cena peněz; **-gehuif** peněžítý n peněžní požitek, požitek v penězích; **-geschäfft** peněžní obchod, jednání peněžní; věc n záležitost peněžní; **-geschäfts-bejorgung** obstarávání peněžních obchodů n podniků, obstarávání n provázení n vyřizování záležitostí peněžních; **-geschenk** peněžítý dar; **-gesellschaft** peněžní společnost; **-giebigkeiten** peněžní dávky; **-gier** chtivost n žádostivost peněz; **-handel** obchod n závod peněžní; **-händler** peněžník; **-hilfe** pomoc peněžítá; **-institut** ústav (závod) peněžní; **-journal** peněžní denník; **-journal-bogen** líber den Verkauf der ersten Havanna-cigarren arch peněžního denníku pro prodej pravých havanských doutníkův; **-karte** pošt. záslací listek (peněžní); **-knapp**

burs. penězi n co do peněz spory (volně peněz jest spoře, peněz jest po sporu); **-knappheit** burs. peněžní sporost (volně peněz jest n není po sporu); **-leistung** peněžní dávka, plnění v penězích, placení, plat; **-lotterie-lof** los peněžní loterie; **-mäfler** peněžní dohodce; **-mangel** nedostatek peněz; **-manipulation** zacházení n nakládání n manipulace s penězi; **-markt** trh peněžní; **-markt weniger fuapp**; peněžní trh jest méně spory; **-mittel** prostředky peněžní, peníze; **-münze** mince (peněžní), peněz; **-noth** nouze o peníze, nedostatek peněz; **-notiz** zpráva n noticka peněžní; **-packungs-losten** náklady na balení peněz; **-paket** balíček peněžní n s penězi; **-pauschal-betrag** suma n výše peněžního úhrnku n paušálu; **-perception** přijímání peněz; **-porto-fas** pošt. sazba poštovního; **-posten** položka peněžní, součet peněžní; **-post-fendung** peněžní poštovní zásilka; **-präger** pramen peněžní; **-rechnung** účet z peněz, peněžní účet, účtování peněz; počítání peněz; **-rente** důchod peněžní, renta peněžní; **-rest** nedoplatek; **-rolle** peněžní závitek; **-sache** peněžní věc; **-sack** pytel peněžní n na peníze, pytel s penězi; **gewebte** **-sack** sňme

řást tkané pytlíky na peníze beze švu; **-jammler** sběratel peněz; **-jammung** sbírka, sbírání peněz; **-schinder** vyděrač, vydřiduch; **-schrauf** skrčič na peníze, pokladna; **-schuld** dluh na penězích n peněžní; **-schuld-forderung** pohledávka peněžítá; **-sendung** zásilka peněz, peněžítá zásilka; **-sorte** druh peněz; **-sorten-zettel** rejstřík n seznam n zápisník různých peněz; **-speculant** peněžní spekulant; **-spende** peněžítý dar; **-spiel** hra o peníze; **-stand** peněžní stav; **-stoc** krabice na sbírání peněz; základní jmění, kapitál; **-strafe** peněžní pokuta; in e-e **-strafe** verfallen propadnutí (peněžní) pokutou; **-sucht** hrabivost, chtivost peněz; **-stück** peněz; **-tag** den výplaty, den brání peněz; **-träger** nosič peněz; **-träger-lohn** odměna (mzda) nosičů peněz; **-transport-auslagen** výlohy za dopravu peněz; **-übergab-schein** odevzdací listek peněžní; listek na odevzdání peněz; **-übernahme** převzetí peněz; **-übernahm-s-bestätigung** potvrzení převzatých peněz, potvrzenka na přijaté peníze; **-überschuss** přebytek, zbytek peněz; **-übertragung** přenesení n přenos peněz n peněžní; **-umsatz** obrat peněžní, obrat peněz; **-unter-schlagung** zpro-

nevěření peněz; **-unterstützung** peněžní podpora a pomoc; **-urkunde** list na peníze; **-Urkunden** u. **Material-gebarung** hospodaření a nakládání a zacházení s penězi, listinami a hmotami; **-verhältnis** poměry peněžní; **-verkehr** obchod peněžní; **-verkehrsposten** položka peněžního obrátu, položka běžných peněz; **-verlag** peněžítá záloha, peněžítý příděl; **-verlust** ztráta peněžítá; **-verpackung** obal, balení peněz; **-verpackungskosten**, **-verpackungs-spesen** náklad a výlohna na obal (na zabalení) peněz; **-verrechnung** súčtování peněz; **-verschleißhilfs-journal** (im Tabakgefälle) pomocný denník peněžní pro prodej; **-vertheuerung** zdražení peněz; **g-vertreter** Papíre papíry zastupující peníze; **-verwechslung** výměna peněz; **-vorschuß** záloha (na penězích a peněžítá); **-währung** měna peněz; **-wechsel** výměna peněz; **-wechsel-rechnung** účet peněžní; **-wechsler** směnárník, peněžníoměnec; **-wechsler-geschäft** obchod peněžníoměnců a směnárníků, směnární obchod, směnárnictví; **-wechsler-laden** směnární krám, směnárna; **-wert** cena a hodnota peněžní; et. in **-wert** aufschlagen vycenění podle hodnoty peněžíté; **-weihen** peněžníctví; **-wucher**

lichva peněžní; **-wucher(er)** lichvář (peněžní); **-zähler** počítač peněz; **-zahlung** placení penězi; **-zinsen** papír (peněžní); **-zins** úrok peněžítý a na penězích; **-zulage** dávka peněžítá; **-zulage** přídavek na penězích.

Geldes-wert = Gelbwert.
Geldschaft peněžné hospodářství.

Gelegen položený, ležící; **-** jsem ležeti, býti kas; mir ist barau ~, da's... záleží mi na tom, jde mi o to, aby...; nach der Strafe ~ hledící a vedoucí do ulice; nach Norden ~ e Wohnung byt obrácený k severu; zu ~ er Zeit v příhodný čas; unter e-r Gerichts-barkeit ~ jsem býti pod mocí soudu některého.

Gelegenheit okolnost, nahodilost; příležitost; vůz, povoz, kočár; loď; bei ~ při příležitosti, příležitostně; sich ber ~ bedienen, die ~ ergreifen o mahnehem použití a chopiti se příležitosti; 3-m ~ zu et. geben dáti komu příležitost k čemu.

Gelegenheitlich příležitostný, příležitý, příhodný; adv. příležitostně, při příležitosti; nal. odile.

Gelegenheits-geschäft dar příležitostný a příležitý; **-gesellschaft** společnost pro případ; **-gesetz-gebung** zákonodárství příležitostně a pro případ; **-handel** obchod pro zvláštní případ; **-kauf** (Occas-ion) příležitostná koupě;

Všemu českému čtenářstvu

doporučuje se sborník světové literatury všech dob a národů:

SVĚTOVÁ KNIHOVNA

Redaktor: JAROSLAV KVĀPIL.

Vyšla následující čísla:

1. Čech Svatopl, **Jestřáb** contra Hrdlička. Ze zápisů přátelových. — 2. Tolstoj hr. Lev N., **Statkárovo jitro**. Povídka. — 3. **Vrchlický** Jaroslav, **Portréty básníkův**. Sonety. — 4. **de Amicis** Edmondo. Albert. Povídka — 5. **Sienkiewicz** Henryk. Na slunném pobřeží. Novella. — 6.-7. **Valera** Juan, **Pepita Ximenez**. Andalúzský román. 8.-9. **Mácha** K. H. **Bázně**. — 10. **Mérimée** Prosper. **Dvě novelly**. — 11.-13. **Ibsen** Henrik, **Nápadníci trůnu** — 14. **Rubeš** Frant., **Tři humoresky**. — 15. **Vogüé** M. de. **Lid a páni na Rusi**. — 16.-18. **Vocel** J. E., **Labyrint slávy**. — 19. **Tyl** J. K., **Strakonický dudák**. — 20.-21. **Abbé Prévost**, **Manon Lescaut**. — 22.-23. **Jirásek** Al., **Filosofská historie**. — 24. **de Musset** A., **Novelly a povídky**. 25.-27. **Geikie** Archibald, **Geologie**. — 28. až 29. **Franko** Ivan, **Boa constrictor**. — 30./31. **Arbes** J., **Akrobati** — 32. 31. **Harte** Bret, **Cressy**.

10 kr. Každé číslo 10 kr.

Obširný prospekt zašle se na požádání zdarma.

— Každý týden vyjde jedno číslo. —

Předplatné: na 10 čísel 1 zl., s poštovní zásylkou 1 zl. 10 kr.

Světová knihovna je na skladě v každém knihkupectví, zejména v

Nakladatelství J. Otty v Praze.

Nezbytnou pomůckou pro každého osvíceného Čecha a spolehlivým rádcem ve všech okolnostech jest

Ottův Slovník naučný,

illustrována encyklopaedií obecných vědomostí.

Encyklopaedické vzdělání jeví se především a hlavně ve všestrannosti, tedy v tom, že jednotlivec dověde se stejně, neb aspoň přibližně stejně vyznati ve více oborech vědeckých. Tato všestrannost, řídká v dobách starověkých, stala se v době nové všeobecně platnou a všude požadovanou podmínkou, bez níž nemůže obstáti žádný jednotlivec bez ohledu na jeho život nebo zaměstnání. Proto staly se u všech národů encyklopaedie jakožto nejlepší a jedině prostředky k dosažení všestranného vzdělání spisy nad jiné oblíbenými a pokračovaly ve svém zdokonalení.

Česká encyklopaedie, **Ottův Slovník naučný**, je již nyní chloubou české literatury a je dílem vskutku národním, jak vidno z veliké řady spolupracovníků. Všecky obory věd jsou v díle tom zastoupeny, zvláště stav kulturního a politického života, pokroky techniky, zemědělství, průmyslu, přírodovědy, zdravotvědy, výsledky cestopisných výzkumů a všech oborů lidského badání i důmyslu.

Otevřte **Ottův Slovník naučný** k potřebě jakéhokoliv poučení a dá Vám odpověď na každou otázku, rozhodne každou pochybnost, rozluští každý spor. **Ottův Slovník naučný** je jádrem všech vědomostí, i může nahraditi celou knihovnu. **Dejte přednost dílu českému a odbírejte i všude doporučujte jen Ottův Slovník naučný, dílo domácích učenců, jemuž se co do úplnosti věci českých a slovanských žádné podobné dílo cizí vyrovnati nemůže.**

"**Ottův Slovník naučný**" vychází v seš. o 40–48 str. **Cena sešitu 36 kr.** Pro větší pohodlí pp. odběratelů přijímá se též předplatné a sice: na 10 sešitů 3 zl. 60 kr., poštou 3 zl. 80 kr., na 20 seš. 7 zl., poštou 7 zl. 30 kr., na 30 seš. 10 zl. 50 kr., poštou 11 zl. — Desky na jednotlivé díly 80 kr., poštou 90 kr.

Všecké sešity a díly jsou dosud na skladě a lze je obdržeti též **na měsíční splátky.**

Objednávky přijímá každé knihkupectví, zejména však

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

-urfachen příčiny nahodilě n. příležitostně.

gelegentlich nahodilý, příhodný, příležitostný; adv. příležitostně; -ber Suspicionem při prohlídce n. přehlídce.

Gelehrte(r) učenec.

Gelehrten-verein spolek učeny, učenců, vědecký.

Geleis(e) kolej, drážka, kolejnice; Verbindungs- spojení n. spojka železniční -anlage zařízení koleji, kolejové zařízení; -brückenwage mostní váha železniční n. kolejnicová; -frenzung křížení (se) kolejí; -schiene kolej; -sperre uzavření kolejí; -verbindung (železniční) spojení kolejnicemi; -wage kolejnicová váha; -wechsel e-s Zuges změna kolejí při vlaku.

Geleit průvod, provázení; průvod, ochranná stráž; provodné, plat za průvod; celní úřad k zaplacení provodného; průvod, družina; fidereš - (salvus conductus) bezpečný průvod; 3-m das -geben (vy)provázeti koho.

Geleit(s)-brief průvodní list, stvrzenka průvozní; -geld provodné; -schein = -brief; (zu Waffen) průvodní n. zbrojní list, průvodní list pro zbroj; -schein für Waffen-u. Munitionsendungen průvodní list pro zásilky zbraně a střeliva; -urfunde průvodní listina; -zettel = -brief.

geleiten provázeti.

Gelenk kloub.

Geleucht(e) hor. hornické lampy.

gelind mírný; shovívavý; e-n Beschluß nach der Meinung lassen usnesti se ve smyslu mírnějším n. shovívavějším n. dle náhledu shovívavějšího.

gelingen podařiti se, zdařiti se, pověsti se; gelungen zdařilý, povedený.

Gelispel šepot, šeptání.

geloben (při)slíbiti; připověděti; sich 3-m -zaslíbiti se komu.

Gelöbnis slib; připověď; Ablegung des -sjes der Pflichten Erfüllung slib n. (při)slíbení plnění n. konání povinnosti; -formel vzorec, znělka slibu n. slibovací.

Gelobung slib, připověď. **gelockert** uvolněný; zkyprělý.

gelten platiti, státi, míti cenu; týkati se koho; náležeti komu; et. -lassen připustiti, přijmouti co, místo dáti čemu; přestatí na čem, spokojiti se čím; unser Beschluß gilt Ihnen návštěva naše týká se vás, náleží vám; was gilt! co platno! co na plat! der Vertrag gilt smlouva platí, jest platna; wir wollen es -lassen buď tomu tak, dejme tomu; wenn wir auch die Voraussetzung -lassen wollen kdybychom i předpokládali chtěli, že; als et. -platiti, pokládati se, býti pokládán zač; als Bestätigung - míti platnost potvrzení, platiti jako potvr-

zeni; es gibt jde o to; des Recht platné právo; ein Gesetz $\rightarrow$ d mačen dáti platnost zákonu; sein Recht $\rightarrow$ d mačen hájiti svého práva, právu svému průchod n platnost zjednatí, právo své k platnosti přivést, uplatnití, vykonávati; e-n Grund $\rightarrow$ d mačen důvod uvéstí, přivéstí; die Interlassung kann in seinem Falle gegen die Anstalt $\rightarrow$ d gemacht werden z opomenutí nelze nikdy odvozovati nějaký důvod proti ústavu; der Vertheiliger möchte geltend obhájce do-ličoval, dovozoval, uváděl; mittels Klage $\rightarrow$ d mačen žalobou provéstí, ku platnosti přivéstí co, žalobou platnost n průchod zjednatí čemu.

Geltendmachung provádění, vykonávání, přivedení k platnosti; zjišťování; ověřování; **machung** des Rechtsmittels (po)užití opravného prostředku.

Geltung průchod, platnost, působnost; ~ haben platití, mítí platnost n průchod; ist in ~ platí, má platnost; zur ~ bringen průchod zjednatí čemu, provéstí co; uplatnití co; k platnosti přivéstí co; zur ~ gelangen nabytí platnosti; außer ~ sein nemítí platnosti, neplatití; (o minech) býtí mimo oběh n z oběhu.

Geltungs-bereich, **-gebiet** des Gesetzes obvod platnosti zákona; **-zeit** čas platnosti.

Gelübde slib; feierliches ~

slavný slib; ein ~ ablegen učiniti slib čeho, slibití co.

Gelüste choutka, chtič; seine ~e befriedigen ukojiti choutky n chtiče.

gelüsten; es gelüsten mich et. o e-s Gegenstandes n nach et. zachtívá se mi čeho, bažím, dychtím po čem.

Gemach světnice, pokoj.

Gemahl manžel, choť; **-in** manželka, choť.

gemahnen; J. an et. ~ upomenoutí, upamatovatí koho naš, připomenoutí komu co.

Gemalde obraz, malba; **-ausstellung** výstava obrazů; **-galerie** obrazárna; **-händler** obchodník obrazy; **-handlung** obchod obrazy.

Gemarkung meze, hranice. **gemäß** přiměřený, odpovídající čemu, srovnalý, shodný s čím; dle, podle čeho.

Gemäß míra.

Gemäßheit přiměřenost, přizpůsobenost; in ~ dle, podle, vedle čeho; in ~ der Bestimmung dle ustanovení. **gemäßigt** mírný, umírněný.

Gemäuer zdivo.

gemein společný; obecný; veřejný; obyčejný, obvyklý; mir haben nichts ~ nemáme nic společného; auf ~e Kosten na společné útraty; die ~e StraÙe obecná n veřejná cesta; das ~e Wohl (Beste) obecné dobro; ins ~ obecně, vůbec; das ~e Volk prostý lid; ~e Geburt prostý n nízký rod; ~er Tag všední den; ~er Selbst prostý

vojin n voják; ~er Mord sprostá vražda; ~es Benehmen sprosté chování.

Gemein-acker obecné pole, obecina; **-beste** obecné dobro n blaho; **-erz** prostřední kov; **-feld** = **-ader**; **-gebrauch** obecný zvyk; společné užívání; **g-gefährlich** obecně nebezpečný; **-gefährlichkeit** obecná nebezpečnost; **-gefühl** cit pro obecnost, cit pospolitosti, obecný soucit; **-geist** duch pospolitosti; **g-giltig** obecně platný; **-gläubiger** obecný, společný věřitel; **-grund** společný pozemek; obecný pozemek, obecina; důvod všeobecný; důvod společný; **-gut** obecné dobro; obecný n společný statek n majetek; **-hirt** společný pastucha, slouha; **-holz** obecný n společný les; **-haltung** obecná, společná pastvina; **-interesse** obecný n společný zájem; **-kirche** obecný n společný kostel; **g-fundig** obecně známý; **-leben** obyčejný n obecný život; **-nussen** obecné n společné dobro; obecný n společný užitek; **g-nützig**, **g-nützlich** obecně užitečný, vůbec prospěšný, všeužitečný; **g-nützige** Anstalt obecně prospěšný n užitečný ústav; **-nützlichkeit** obecná prospěšnost n užitečnost; **-recht** právo obecné n společné; **g-rechtlich** obecně právní; **g-schädlich** všeškodlivý, obecně škodlivý n škodný;

-schuld společný dluh; úpadková podstata, úpadkový soubor; obecná n společná vina; **-schuldnere** úpadek, kridatár; **-sinn** smysl pospolitostní, smysl pro pospolitost; obecný smysl; **-tritt** společná n obecná pastva, obecné n společné pastviště; **g-iiblich** obecně obvyklý, všeobecný; **g-verständlich** obecně srozumitelný; **-wald** obecný n společný les; **-weide** obecná n společná pastva; obecné n společné pastviště; **-wesen** věc pospolitá; celek, společnost, obecnost; **-wohl** obecné n pospolité dobro n blaho.

Gemeinde obec; osada; geistliche ~ náboženská, duchovní obec; weltliche ~ světská obec; **-abgabe** obecní dávká; **-abgaben - auftheilung** rozvržení obecních dávek; **-abgaben-einhebung** vybírání obecních dávek; **-abgeordnete(r)** vyslanec, zástupce obce; **-abtheilung** část obce; **-activrückstand** obecní aktivní nedoplatek n pohledávka; **-ältester** obecní starší; starosta obce, představený obecní; **-amt** obecní úřad; **g-ämtlich** (od n z) obecního úřadu; **-ämtliche** Ausfertigung vyjádření obecního úřadu; **-angehöriger** příslušník obce n obecní; **-angelegenheit** obecní věc n záležitost; **-anger** obecina; **-anstalt** ústav (podnik) obecní; **-archiv** obecní archiv; **-armen-**

institut obecní chudobinec; **-armen-krankenpflege** péče o obecní nemocnou chudinu; **-armen-versorgung** zaopatřování obecních chudých; **-armen-weisen** chudinství obecní; **-arzt** obecní lékař; **-auflage** dávka obecní; **-aufnahme** přijetí do obce; **-aufsicht** dozor nad obcí n obcemi; **-aufsichts-recht** dozorčí právo nad obcí; **-auslagen** výdaje obecní; **-auschuß** obecní výbor; **-auschuß-beschluß** usnesení obecního výboru; **-auschuß-competenz** příslušnost n pravomoc obecního výboru; **-auschuß** **-entscheidungsrecht** právo obecního výboru rozhodovati (o čem), rozhodovací právo obecního výboru v příčině čeho; **-auschuß-function** úřadování n úřední činnost (povolání) n funkce obecního výboru; **-auschuß-functions-dauer** doba úřadování n funkce obecního výboru; **-auschuß-sicherung** schůze obecního výboru; **-auschuß-wirkungskreis** obor působnosti obecního výboru; **-auschuß-zusammenetzung** složení obecního výboru; **-ausweisung** vypovězení z obce; **-bauerschaft** obecní hotovost; **-bauten** obecní stavby; **-beamte(r)** obecní úředník; **-bedienstete(r)** obecní zřízenec; **-bedürfnis** potřeba obecní; **-behörde** obecní úřad; **-besitzer** obecní pří-

sedící; **-beschluß** (u)snesení obecní; **-bezirk** obvod, okres, okrsek obecní; **-bote** obecní posel; **-brunnen** obecní studna; **-bürger** občan, měšťan; **-bürgerrecht** občanské n měšťanské právo (v obci); **-bürgerrecht ver-leihung** propůjčení práva občanského n měšťanského (v obci); **-capital** obecní kapitál n jistina; **-casse** obecní pokladna; **-cassegebarung** obecní hospodářství pokladni; **-casse-geschäft** pokladni záležitosti obecní; **-casse-journal** denník obecní pokladny; **-casse-kontrole** přehledka n skontrolování obecní pokladny; **-cassen-controlle** dohled na obecní pokladny; **-cassier** pokladník obecní; **-commiss-ion** obecní komise; **-competenz** pravomoc obce; **-concurrentz-pflicht** obecní příspěvná (příspěvací, konkurenční) povinnost; **-curator** opatrovník obce; **-diener** obecní služba; **-eigentum** vlastnictví obce; **-eigentums-zweig** odvětví obecního vlastnictví n jmění; **-einkommen** obecní důchody; **-einnahmen** obecní příjmy; **-einquartierung** obecní ubytování; **-entlassung** propuštění z obce; **-erfordernis** obecní potřeba n požadavek; **-fahrweg** obecní cesta (jízdní); **-feldaufseher**

obecní hlídač polní; **-fische-rei-recht** obecní právo k rybaření; **-flur** obecní pozemek, občina; **-fond** obecní fond; **-forderung** obecní pohledávka; **-forst-recht** obecní právo na les; **-fraction** odštěpek obce; **-gas-anstalt** obecní plynárna; **-gebiet** území obecní; **-gebiets-über-sicht** přehled území obecního; **-gebrauch** obecní užívání; **-n. Gemeinshaftswälder** obecní a společenské lesy; **-genosse** spoluobčan, společník obce; **-gerechtfame** právo obce n obecní; **-gerichtsbareit** obecní soudnictví, soudní pravomoc obce; **-geschäft** obecní záležitost; **-geschäftsführung** obecní správa, vedení n správa obecních záležitostí; **-gesetz** zákon obecní n o obcích; **-getreide-speicher** obecní sýpka obilní; **-giebigkeit** obecní dávka; mit e-r **-giebigkeit im Rückstande sein** býti dlužen obecní dávku; **-glied** člen obce, občan; **-grenze** hranice n meze obecní; **-grundstück** občina, obecní pozemek; **-gründe-vertheilung** rozdělení obecních pozemků; **-gut** obecní statek; **-gut-nutzung** užitek obecního statku; **-haft-pflicht** povinnost obce ručiti; **-haftung** ručení obce n obecní; **-haus** obecní dům; **-haushalt** obecní hospodářství; **-holz(ung)** obecní les; **-holzungs-recht** obecní právo na dříví (na kácení dříví); **-inssatz** obyvatel obce; obecní usedlík; **-inventarium** inventář obecní; **-jagd, jagd-barkeit** obecní honba, honbitba; **-jagd-bezirk** obecní honební okres; **-jagd-nutzen** užitek z obecní honby n honbitby; **-jagd-recht** obecní právo honební; **-jäger** obecní myslivec; **-kranken-casse** obecní nemocenská pokladna; **-lade** obecní pokladna; **-löschung-erklärung** výmazné prohlášení obce; **-länderlein** obecní pozemky; **-last** obecní povinnost n břímě; **-lasten-umlage** rozvržení obecních břemen; **-markt-privilegium** obecní privilej n výsada tržní; **-markung** obecní meze n hranice; **-material-vorrath** obecní zásoba materiálu; **-matrikel** matrika obecní; **-munt** mýto obecní; **-mess-anstalt** obecní míra; **-nemens-änderung** změna jména obce n obecního; **-natural-vorrath** obecní zásoba naturální n přírodní; **-obligation** obecní obligace; **-ordnung** obecní řád; **-organisation** obecní organizace n ústroj; **-penstons-casse** obecní příspěvní pokladna; **-pfand-leihanstalt** obecní zastavárna; **-polizei** obecní policie; **-polizei-organ** orgán obecní policie, obecní orgán policie; **-postbote** obecní posel(ák) n poslíček; **-präliminare** obecní rozpočet;

-propinations-recht obecní právo propinační; **-rath** obecní rada; obecní radní; **-raths- beschluß** usnesení obecní rady; **-realität** obecní nemovitost n realita; **-rechnungen** účty obecní; **-rechnungsführer** obecní účetní; **-recht** obecní právo; právo obce; **-renten** důchody obecní; **-repräsentant** zástupce obce; **-repräsentanz** zastupitelstvo n zastupitelství obecní; **-sache** věc n záležitost obecní; **-sachverständiger** obecní znalec; **-sädel** obecní pokladna(ice); **-sanitäts- dienst** obecní služba zdravotní; **-schuld** obecní dluh; **-schule** obecní škola; **-schul-haus** obecní škola n školní stavení; **-stempel** obecní pečeť; **-stift** sídlo obce; obecní sedadlo; **-sparcasse** obecní spořitelna; **-speicher** obecní sýpka; **-stamm- vermögen** obecní kmenové jmění; **-steuer** obecní daň; **-steuer-zuschlag** obecní přírážka (k daním); **-stier** obecní býk; **-straf-androhung-recht** právo obce vyhrožovati trestem; **-straf- ausübungs-recht** právo obce vykonávati trest(y); **-straf- kompetenz** obecní příslušnost n pravomoc trestní; **-strafnormierungs-recht** právo obce ustanovovati n ukládati tresty; **-strafrecht** obecní právo trestní; **-straf-senat** obecní senát trestní; **-strasse** obecní cesta; **-tare** popla-

tek n taxa obecní; **-tar-ge- setz** zákon o poplatcích obecních; **-theil** část obce; **-thier- arzt** obecní zvěrolékař; **-trennung** rozloučení obcí; **-g-üblich** v obci obvyklý; **-umlage** obecní dávka; **-umlags-forderung** pohledávka obecní dávky; **-verband** svazek obecní; svazek obcí; **-verfassung** ústava n zřízení obecní; **-ver- gleich** narovnání n smír obecní (smír před obecním úřadem); **-vermittlungs- amt** obecní úřad smírčí; **-vermö- gen-tutel** dozornad obecním jměním; **-vermögens-ber- waltung** správa jmění obecního; **-versammlung** shromáždění obecní; shromáždění obce; **-versteigerung** obecní dražba; **-vertreter** zástupce obce n obecní; **-vertretung** obecní zastupitelstvo; zastupování obce; **-vertretungs-auflösung** rozpuštění obecního zastupitelstva; **-verwalter** správce obecní; **-verwaltung** obecní správa; **-verwal- tungs-jahr** obecní rok správní; **-voranschlag** obecní rozpočet; **-vorstand** obecní představenstvo; **-vorstands- functions-dauer** doba úřadování obecního představenstva; **-vorstands- mit- glied** člen obecního představenstva; **-vorstands-ber- antwortlichkeit** odpovědnost obecního představenstva;

-vorstands- wirkungs- kreis obor působnosti obecního představenstva; **-vorstands- zusammentragung** složení obecního představenstva; **-vorsteher** obecní starosta n představený; **-vorsteherung** obecní představenstvo; **-wache** obecní stráž; **-wag-an- stalt** obecní váha; **-wage** obecní váha; **-wahl** obecní volba; **-wahl-körper** obecní sbor volební; **-wahl-ord- nung** řád obecních voleb n pro obecní volby; **-wahl- recht** právo volební v obci; právo k obecní volbě; **-wahl- vollmacht** plná moc k obecním volbám; **-wähler** obecní volič; **-wähler-liste** seznam obecních voličů; **-wald(ung)** les, lesina obecní; **-wald- aufseher** obecní dozorce n dohlizitel lesní; **-wappen** obecní znak; **-weg** obecní cesta; **-weide** obecní pastvina, pastva; **-weiderecht** obecní právo pastevní; **-weide-tare** obecní pastevní poplatek; **-geweise** po obcích; **-wesen** věci n záležitosti obecní; obec; **-wohl** obecní prospěch n dobro n blaho; **-wohlfäh- rigkeits-anstalt** obecní do- bročinný ústav; **-zeugnis** vysvědčení obce n obecní; **-zuschlag** obecní přírážka; **-zuschlag- journal** denník pro obecní přírážky; **-zu- ständigkeit** obecní příslušnost n příslušenství; **-zu- ständigkeits-gefuhr** žádost za udělení obecního příslušen-

ství; **-zuständigkeits- sache** záležitost obecního příslu- šenství n obecní příslušnosti; **-zuweisung** přikázání obce (k) čemu; přikázání (k) obci n do obce; **-zweck** účel obecní n obce.

Gemeinheit sbor, korpo- race; obecnost, společnost, pospolitost; sprostota, spro- stáctví.

gemeinsam společný; ve- řejný, obecný; **-es Testament** společná závěť; **-e Angelegen- heiten** společné záležitosti.

Gemeinschaft společnost, společenství; pospolitost, po- vespólnost; obcování, známost, spojení; et. in **-e be- sitzen** držeti **eo** společně.

gemeinschaftlich společný; pospolitý; **-er Theilhaber** **e-s** **Gutes** společník, podílník ve statku; **adv.** společně, ve- spolek; **-e Batterie** společná baterie; **-er Haushalt** společná domácnost.

Gemeinschafts-aufhebung zrušení společenství n po- spolnosti; **-haft** společná vazba; **-vermögen** společné jmění; **-vertrag** **der Güter** smlouva o společenství stat- ků; **-wald** společný n spo- lečenský les.

Gemenge směs(ice); (s)mi- šení; **-faß** **hor.** nádoba k pře- nášení rudné směsi.

Gemengfel směs, mícha- nice, smíchanina.

gemessen (vy)měřený; od- měřený.

Gemeffenheit odměřenost.

gemischt smíšený; ~e Culturen smíšené kultury; rostliny; ~e Ehe smíšené manželství; ~er Zug smíšený vlak.

Gemischt-waren smíšené zboží; ~warenhändler obchodník smíšeným zbožím; ~warenhandlung obchod smíšeným zbožím.

Gemme (hluboče řezaný) drahokam.

Gems-fugel cel. bezoar, bezlaň.

Gemje kamzik.

gemünztes edles Metall ražený drahý kov.

Gemüse zelenina; Fabrik für comprimirtes ~ továrna na stlačenou zeleninu; ~bau zelinářství; ~gärtner zelinář; ~händler obchodník zeleninou, prodavač zeleniny; ~sämereien semena zelin.

Gemüth mysl; zu Gemüthe führen na mysl přiváděti, připomínati; die aufgebrachtten ~er pobouřené myslí; ruhiges ~ tichá povaha; raschilchtiges ~ mstivost; heftiges ~ prchlivost.

Gemüthlichkeit srdečnost, nenucenost.

Gemüths-art způsob myšlení, povaha myslí; ~aufregung vzrušení myslí; ~beschaffenheit povaha myslí; ~bewegung hnutí, pohnutí myslí; ~gebreden vada duševní; g-krank duševně chorý, pomatený; ~krankheit choroba duševní, pomatenost; ~stimmung rozpoležení myslí, nálada; in guter

~stimmung v dobré míře; ~störung pomatenost, choroba duševní; ~zustand stav myslí.

Genappes-garn ispahanská příze.

genau přesný, zevrubný, úplný, podrobný, důkladný; adv. přesně, zevrubně, důkladně, dopodrobna; e-e Untersuchung anstellen učiniti důkladnou prohlídku; et. des Genen beschreiben popsati ~ zevrubně, podrobně, důkladně; ~e Abbildung věrný obraz; mit ~er Noth entkommen jen tak tak vyvážnouti, uniknouti (čemu); ~genommen přesně vzato.

Genauigkeit přesnost, zevrubnost, úplnost atd.; mit ~ zevrubně, přesně.

Gendarm četník.

Gendarmerie četnictvo; ~abtheilungs-commando velitelství četnického oddělení; ~angelegenheiten záležitosti četnické ~ četnictva se týkající; ~assistenz četnická pomoc n asistence; ~assistenz-gebühr plat za četnickou pomoc; ~auslagen výlohy na ~četnictvo n četnické; ~bequartierungs-auslage výdaj na ubytování četnictva; ~bezirks-commando okresní velitelství četnické; ~bezirks-wachtmeister okresní strážmistr četnický; ~cassa pokladna četnická; ~commando velitelství četnické; ~dienst-controlbuch kontrolní kniha pro četnickou službu;

~gebühr poplatek četnický n četníka; ~gesetz zákon o četnictvu n četnicích; ~inspector inspektor n dohlizitel četnický; ~kanzlei-diener kancelářský sluha četnický; ~kaserne četnické kasárny; ~mannschaft mužstvo četnické, četnictvo, četníci; ~officier důstojník četnický; ~officiers-prüfung důstojnická zkouška četnická n u četníků; ~patrouille hlídka četnická; ~posten stanice četnická; ~posten-commando velitelství četnické stanice; ~postenführer četnický závodčí; ~prüfung zkouška četnická; ~taglia odměna n taglie četnická; ~verordnungs-blatt věstník četnický; ~vertrag smlouva o četnictvu; ~vormerkbuch záznamní kniha četnická; ~zeugengebühr četnické svědečné; ~zulage přídavek četnický.

genehm příjemný, vhodný; ~halten o řízení schváliti ~, přivoliti k čemu, za dobré uznati ~.

Genehmhalten, Genehmhaltung schválení, svolení.

genehmigen schváliti ~, povoliti ~, dáti svolení k čemu; e-e Bitte ~ vyhověti prosbě; e-u Vorschlag ~ přijmouti, schváliti návrh; der Bericht wird zur ~den Kenntniß genommen zpráva se bere na vědomí a schvaluje se.

Genehmigung schválení, svolení; abhandlungsbeförbliche

~schválení projednávacího úřadu; der Beschluß in e-r Angelegenheit muß der ~ der Oberbehörde unterzogen werden usnesení o věci musí býti schváleno vyšším úřadem; zu et. ~erteilen schváliti ~.

Genehmigungs-clause schvalovací doložka; ~erklärung schvalovací prohlášení; ~erlaß schvalovací výnos; ~recht právo schvalovací; ~scheit schvalovací list; ~urkunde schvalovací listina.

geneigt nakloněný; příznivý, blahosklonný; náchylný, hotový, ochotný k čemu; ~sein et. zu thun hotov býti učiniti ~; S. zu et. ~machen přiměti koho k čemu.

Geneigtheit náklonnost; ~zu Überretungen náklonnost k přestupkům.

general všeobecný, povšechný, generální, jenerální.

General jenerál, generál.

General-abrechnung celkové účtování; úplně vypořádání (se); ~advocat generální advokát; ~agent hlavní jednatel; ~agentur hlavní jednatelství; ~amnestie všeobecná amnestie; ~arzt generální lékař štábní; ~auditor jenerální auditor; ~bevollmächtigter všeobecný n generální zmocněnec; ~bilanz hlavní bilance n rozvaha; ~commando jenerální velitelství; ~conferenz für Maß u. Genüth generální konference pro míry a váhy;

-**consul** generální konsul; -**conto** hlavní účet; -**debatte** povšechné rokování; -**depot** hlavní sklad; -**direction** ústřední n. generální n. hlavní ředitelství; -**directionscaffa** für Tabakfabriken und Cigarrenfabriken ústředního n. generálního ředitelství pro tabákové továrny a vykupující úřady; -**director** ústřední n. generální ředitel; -**erlass** výnos generální; obch. -**erlass** e-r Schuld úplné prominutí dluhu; -**feldzeugmeister** nejvyšší polní zbrojmistr; -**fiscal** generální prokurátor; -**frage** všeobecná otázka; -**gendarmerie-inspection** generální inspekce n. dohlížitelství nad četnictvem n. četnické; -**großmeister** nejvyšší n. generální velmistř; -**hypothek** generální hypotéka (vztahující se na veškeré jmění zastavitelovo); -**inspection** nejvyšší dozor; generální inspekce; hlavní dozorců úřad; -**inspector** generální inspektor n. dozorce; -**intendant** generální intendant; -**karte** celková n. generální n. přehledná mapa; -**kriegs-commissär** nejvyšší komisař vojenský; -**landtag** generální n. valný n. společný sněm; -**major** generálmajor; -**militär-casse** hlavní n. všeobecná pokladna vojenská; -**pächter** hlavní pachtýř; -**paußhale** generální výměrek n. úhrnek n. paušál; -**postamt** hlavní úřad poštovní;

-**probe** generální n. hlavní zkouška; -**probier-amt** hlavní n. generální zkušební úřad; -**procurator** am Cassationsbette generální prokurátor při kasacním (zrušovacím) dvoru soudním; -**procuratur** generální prokuratura; -**project** celkový n. generální projekt (plán); -**probiantmeister** nejvyšší správce zásobáren; -**quartier-meister** nejvyšší ubytovatel; -**quittung** závěrečná n. konečná kvitance; -**rath** (ber St.-ung. Banf) generální rada; -**rechnungs-directorium** nejvyšší ředitelstvo účetní; -**redner** hlavní n. generální řečník; -**schmelzung** hor. tavení různých chudých rud; -**staats-anwalt** generální prokurátor, nejvyšší státní zástupce; -**stab** generální n. hlavní štáb; -**stabs-arzt** generální štábní lékař; -**stabs-chef** náčelník hlavního n. generálního štábu; -**stabs-offizier** důstojník hlavního n. generálního štábu; -**super-intendent** generální superintendent; -**synode** generální synoda; -**unkosten** celkové útraty, celkový náklad; -**versammlung** valná hromada; -**versammlungs-protokoll** protokol (zápis) o valné hromadě; -**bicar** generální vikář; -**vollmacht** zmocnění všeobecné n. generální, generální plná moc; -**waren-conto** celkový n. všeobecný účet za zboží.

Generalia otázky všeobecné n. obecné.

generalisieren z(vše)obecnovat, generalisovat.

Generals-rang hodnost generálská; -**uniform** generálský stejnokroj; -**würde** hodnost generálská.

Generation pokolení, generace; (z)plození.

generell (vše)obecný.

generös velikomyslný, velmi štědrý, velkodušný.

genesen po-, uzdravit se, ozdravěti; seiner Wunden ~ vyhojiti se z ran.

Genesıs vznik, původ; dějiny vzniku; genese.

Genesung uzdravení, vyléčení; in ~ begriffen sein pozdravovati se; -**s-fall** pozdravení, uzdravení.

genetisch genetický.

Genever jalovcová kořalka.

Genfer Convention Ženevská konvence.

Genick vaz; baß ~ brechen zlomit si vaz.

Genie veleduch; důvtipná n. moudrá hlava; ženijní sbor vojenský.

Genie-corps ženijní sbor; -**direction** vojenské ředitelství stavební; -**feld-bataillon** polní prapor ženijní; -**truppe** sbor ženijní.

genieren překážeti, vaditi komu; sich ~ ostýchat se.

genießbar požitelný, jedlý.

Genießbarkeit jedlost, požitelnost.

genießen u-, požívatí čeho; Achtung ~ býti u vážnosti; Freiheit ~ býti volný; Betragen ~ míti důvěru.

Geniße hnizdo.

Genitalia údy pohlavní; (beim Manne) plodidla; (beim Weibe) rodidla.

Genommene; baß ~ vzatek.

Genosse druh, společník, podílník, účastník; **Genossen** družka, společnice, podílnice, účastnice.

Genossenschaft společenstvo, sdružení, družstvo; registrierte ~ mit bejdränfter Haftung zapsané společenstvo s ručením omezeným.

Genossenschaftler společník.

genossenschaftliche Vereinigung společenstevní sdružení n. sdružení.

Genossenschafts-anschuß výbor společenstva; -**bank** banka společenstevní; -**beitrag** příspěvek ke společenstvu; -**brauerei** společenstevní pivovar; -**brennereien** společenstevní lihovary n. vinopalny; -**firma** firma společenstva n. společenstevní; -**gebühr** poplatek společenstevní; -**gericht** soud společenstevní; -**gesetz** zákon o společenstvech; -**glied** člen společenstva; -**haus** dům společenstva; -**kranken-casse** nemocenská pokladna společenstva; -**mitglied** člen společenstva n. družstva; -**register** rejstřík společenstev;

-**taxe** poplatek ke společen-

stvu n společenstevní; **-verband** svazek společenský n společenstevní; **-vermögen** jmění společenstva; **-versammlung** shromáždění n schůze společenstva; **-vertrag** smlouva společenská n společenstva; **-zweck** účel společenstva.

Genre-bild obraz ze života (obraz žanrový); **-maler** malíř žanrů (genrů), genrista.

Gentelesgrün (Kupferoxyd-farbat) cel. zelení Genteles (cínčitán mědnatý).

Genianin hořcová hořčina.

Genueser Weiß cel. běloba janovská.

genug dost(i) čeho; ~ **haben** dosti toho; ~ **haben** přestávati na čem, spokojenu býti čim; **S. nicht ~ loben können** nemoci vynachváliti koho.

Genüge dostatek; uspokojení; **dem Gehege ~ thun** zákonu vyhověti n dostáti; **S-m ~ leisten** vyhověti, zadost učiniti komu; **den Ausgaben ~ leisten** výdeje zapraviti n (u)hraditi; **e-r Verpflichtung geheißt ~** povinnosti jest vyhověno, povinnost jest splněna, provedena, vykonána; **-leistung** dosti(u)činění, vyhovění, dostání čemu.

genügen stačiti, dostačovat, postačiti; **S-m ~** uspokojiti koho; **-d** dostatečný; uspokojivý; adv. dostatečně. **genugsam** dostatečný.

genügsam uspokojující se málem, střídmy; ~ **sein** přestávati na svém, spokojiti se málem.

genugthuend dosti činící, vyhovující, uspokojující.

Genugthuung dosti(u)činění; ~ **geben** zadost(u)činiti, dáti zadostučinění.

Genus rod, druh; **-actio-nis** druh žaloby; **-kauf** kup n koupě dle druhu.

Genuss požitek, požívání, užívání, rozkoš; **im -(i) sein** užívati čeho; **im -(i) e-r Naturalnohung** stežen po, užívati bytu (naturnálního), míti byt naturální; **aus dem -(i) e-r Person** třetě přestati bráti výslužné n užívati výslužného; **-artikel**, **-mittel** požívatina, požitina, potravina; **-recht** právo užívací n požívací; **-schein** list užívací, list na požitek.

Genüsse-stand stav požitkův.

Geodäsie geodesie, zeměměřství.

geodätisch geodetický, zeměměřický.

Geognosie geognosie, zeměznalectví.

Geographie zeměpis.

Geohydrographie zeměpis a vodopis.

Geolog geolog, zemězpytec.

Geologie geologie, zemězpyt.

Geometer zeměměřič, geometr.

Geometrie měřictví, geometrie.

Gepäck zavazadlo; **-aufnahme** přijímání zavazadel; **-ausgabe** vydávání zavazadel; **-beförderung** doprava zavazadel; **-beförderungsschein** list na dopravu zavazadel; **-conducteur** průvodčí zavazadel; **-expedition** výprava zavazadel, vydávání zavazadel; **-fracht** náklad zavazadlový; dopravné za zavazadla; ~ **u. Güterabfertigung** výprava zavazadel a zboží; ~ **u. Güterempfangskarte** list přijímací na zavazadla a zboží; **-revision** prohlídka zavazadel; **-schein** list zavazadlový, list na zavazadla; **-stück** zavazadlo, kus; **-träger** nosič zavazadel; **-träger-tarif** sazba pro nosiče zavazadel.

Gepäck- (viz též **Gepäck-**) **abfertigung** výprava zavazadel; **-annahme** přijímání zavazadel; **-begriff** pojem zavazadla; **-bewagen** zel. přidaný n přídavný vůz zavazadlový; **privozek** n **pavůz** zavazadlový; **-dienst** služba u zavazadel; **-freigewicht** volná n nepoplatná váha zavazadel; **-faren** vozík na zavazadla; **-karte** lístek na zavazadla; **-marke** známka na zavazadla; **-raum** skladiště zavazadel; **-recepisse** stvrzenka n receptis na zavazadla; **-tarif** sazba na zavazadla, zavazadlová sazba; **-transport** doprava zava-

zadel; **-transport-gebür** dopravné za zavazadla, poplatek za dopravu zavazadel; **-übergewicht** nadvažek n převažek zavazadel; **-übertragung** přenesení zavazadel; **-wagen** vůz zavazadlový, vůz pro náklady n nákladní.

Gepflogenheit zvyklost, obyčej.

Gepräge ráz; otisk, znak, známka; **Vereinshaler infän-bijden** s spolkový tolar tuzemského ražení n rázu.

g(e)rad-aus zrovna, přímo; **G-führung** přímé vedení; **G-führungs-straße** vodidlo; **-läufig** přímý, přímo běžící; **-knig** přímočarý, rovnočarý; **-zu** přímo, zrovna.

grad(e) přímý; rovný; ~ **linie** přímka, přímá čára; **pokolení** přímé; ~ **Summe** rovný počet; ~ **Zahl** sudé číslo; adv. právě, zrovna.

Gerade něm. pr. ženská výbava.

Gerant obchodvedoucí.

Gerät(h)e nářadí, náčiní, nádobí; **-kammer** komora na nářadí.

gerathen; **an, auf o in et.** ~ dostati se kam n do čeho; **oetnouti** se kde n v čem, upadnouti do čeho; **in Verfall** ~ klesati, scházeti; **das Erbe ist an den Sohn** ~ dědictví přešlo na syna; **aus der Bahn** ~ vyšinouti se z kolejí; **in Schuld** ~ zadlužiti se, zabřísti do dluhů; **in's Etodten**

~ uváznouti; in eine zeitweilige Nothlage ~ octnouti se v dočasné nouzi; in Streit ~ dostati se do sporu; in Verlust ~ ztratiti se; ~ (gut ~) podariti se, povésti se, poštěstí se; schlecht ~ nepodariti se, nepovésti se; adj. zdárný, podařený; adv. radno, vhodno; es wäre für ihn ~ er udělal by lépe.

Gerathewohl; auf's ~ na zdař bůh, maně, bez účelu.

Geräthchaft náradí; nádobí; náciní; ~en-couto účet z náradí.

geraum; ~e Zeit drahný čas, dávný čas, dávno; jeit ~er Zeit už dávno, ode dávna; vor ~er Zeit před dávnem.

geräumig prostorný, prostranný; širý, rozsáhlý, rozlehlý.

Geräumte kopanina, paseka, mýtina, průseč, cesta prosekaná lesem.

Geräusch šramot, šustot, chřest, šelest.

Gerb(e)-fabrik koželužna; ~lohe koželužské tříslu; ~stoff, ~substanz tříslovina.

Gerber koželuh; (Weiß-)jirchář; ~gefelle tovaryš koželužský; ~gewerbe koželužství; ~lohl-stampfe stoupa na koželužské tříslu; ~werkzeug-macher hotovitel koželužských nástrojů.

Gerberei koželužství, koželužna; ~abfall-händler obchodník koželužskými odpadky; ~anlage zřízení ko-

želužny; ~betrieb, ~geschäft koželužství.

gerecht spravedlivý; vhodný; 3-m ~ werden učiniti komu po právu, dáti náhradu komu; er Sahe ~ werden dosti činiti, vyhověti čemu.

Gerechtigkeit spravedlnost, spravedlivost; oprávnění, právo; ~ widerjahren lassen činiti komu po právu n za právo, zjednati komu právo.

Gerechtigkeits-gefühl cit pro spravedlnost; ~pflege péče o spravedlnost.

Gerechtmachung, Gerechtwerten ospravedlnění.

Gerechtfame oprávnění, právo; spravedlnost.

Gerede pověst, řeč; polmluva.

gerichten působiti, přispěti k čemu; býti, sloužiti k čemu; zum Vortheile ~ býti ku prospěchu; zum Schaden ~ býti na újmu, na škodu; zur Ehre ~ působiti hanbu n ostudu.

Gerechtigkeit po-, rozdrážděnost, rozkvašenost, popudlivost.

gerencen; es gerent mich lituj.

Gerent novina, klučina; mýt, paseka.

Gerhab poručník.

Gerhabschaft poručnictví.

Gericht soud; ordentliches ~ soud řádný, außerordentliches ~ soud mimořádný; besonderes ~ soud zvláštní; privilegiertes ~ soud výsadný; ~ I., II. Instanz soud prvě, druhé sto-

lice; benachbartes ~ sousední soud; ein ~ gleicher Gattung soud stejného druhu; e-e Sahe vor ~ bringen předložiti ~ soudu, odevzdati ~ soudu; 3. vor ~ fordern n laden pohnati koho k soudu n na soud; zum ~ stehen státi k soudu; ~ über 3. halten souditi koho; unter ~ stellen, dem ~ e übergeben odevzdati soudu koho; mit 3. vor ~ stehen souditi se s kým; vor ~ erscheinen státi k soudu, dostaviti se k soudu; 3. vor ~ stellen pohnati koho k soudu; ein ~ ist an der Ausübung der Gerichtsbarkeit gehindert soud nemůže vykonávati soudnictví.

gerichtlich soudní n soudu; ~e Aussage udání n výpověď před soudem; ~er Gebrauch, ~e Gebrauchnahme soudní upotřebení, soudní potřeba, použití n upotřebení u soudu; ~es Verfahren soudní řízení; ~e Verfolgung nastupování pořadem práva na koho; soudní stíhání koho; ~e Wohnungsbauabteilung soudní n právní výpověď z bytu; ~e Findigen dati soudní n právní výpověď; 3. ~ belangen dobývati právem n soudem čeho na kom; ~e verfolgen dobývati právem n soudem čeho na kom, nastupovati na koho pořadem práva; soudně stíhati koho; 3. ~ vorladen k soudu pohnati koho.

Gerichts- abgeordneter soudní zřizeneč; ~abtheilung soudní oddělení; ~act

soudní listina, spis, akt; ~adjunct soudní příruči, soudní adjunkt, přísudí; ~arrest soudní vězení; ~arzt soudní lékař; ~ärztlicher Diensthilfsdienst soudního lékaře; ~ärztliche Verrichtungen práce n úkony soudního lékaře; ~bank soudní lavice; ~beamte(r) soudní úředník; ~bediente(r) soudní sluha; ~befehl soudní rozkaz; ~behörde soudní úřad, soud; ~beisitzer přiseda, přisedící soudní; g-bekannt (u) soudu známý; ~beschaid soudní výměr; ~bezirk soudní okres; ~bote posel soudní n od soudu; ~brauch obyčej soudní; ~u. Cassations-hof soudní a kasační dvůr; ~chemiker soudní chemik; ~commissär soudní komisař; ~commissions soudní komise; ~competenz příslušnost n kompetence soudní; ~diener soudní sluha; ~eid přísaha soudní; ~einteilung soudní rozdělení; ~executor soudní vykonavatel; ~ferien soudní prázdniny; ~formel soudní formule; ~gang soudní pořádek; soudní jednání; ~gebäude soudní budova; ~gebrauch soudní zvyklost n obyčej; ~gebühren soudní poplatky; ~grenze hranice soudní n soudního okresu; ~halle soudní místnost n síň; ~halter sudí; ~haltung souzení, soud; ~handen; zu ~handen erlegen složiti k soudu; ~haus soudovna, soud, soudní budova;

-hof soud sborový, soudní dvůr; -hof des Geschworenen-gerichtes sbor soudců, soudní senát při porotě; -hof-praesident předseda sborového soudu; -hofs-grundbuch-führer knihovní n. listovní sborového soudu; -hof-sprengel obvod soudního dvoru; obvod sborového soudu; -instruction návod n. navedení pro soudy, soudní instrukce; -inventar soudní inventář; -kanzlei soudnice, soudní kancelář; -kanzlei-beamte soudní úředník kancelářský, úředník soudní kanceláře; -karte soudní mapa; -kosten útraty n. náklady soudní; -kosten-verzeichnis seznam soudních útrat n. nákladů; -kosten-voranschuss záloha na soudní útraty; -leiter správce soudu; f. f. Bezirksgerichtsadjunct (f. f. Gerichtsadjunct) als Gerichtsleiter c. k. řídicí příručí okresního soudu (c. k. soudní příručí); -local soudní síň n. místnost; -obrigkeit soudní vrchnost; -obserbanz soudní zvyklost; -ordnung (G.-D.) soudní řád (s. ř.); -organisation zařízení soudu, soudní organizace; -organisations-gesetz zákon o zřízení n. organizaci soudů; -organisations-rungs-commission komise zřizující soudy; -ort místo soudu, místo soudní; -person soudní osoba; -personal soudní personál n. úřednictvo; -pflege správa soudní, soud-

nictví; -platz místo soudní, soudiště; -praxis soudní praxe n. evik; -protokoll soudní zápis n. protokol; -repertoire soudní repertoar n. pořad; -saal soudní síň; -sache soudní věc; -schrante soud; -schreiber soudní písař; -sigel soudní pečeť; -sitzung soudní sezení, zasedání soudu; -sprache jazyk soudu n. soudní; -sprengel soudní obvod; -stand soud příslušný pro koho n. v příčině čeho n. koho (se stanoviska soudu); povinnost státi k soudu, příslušnost k soudu, podrobenost soudu (se stanoviska obecnstva); allgemeiner-stand obecný soud, obecná povinnost státi k soudu; besonderer-stand příslušnost zvláštního soudu, povinnost státi ku zvláštnímu soudu; jubstdürer-stand soud podpůrný; -stand der Gegenseitigkeit soud vzájemnosti; bei e-m Gerichte seinen allgemeinen-stand haben býti povinen státi u obecného soudu; bei dem Gerichte, bei welchem der Befagte seinen allgemeinen-stand hat u soudu, k němuž žalovaný státi všeobecně jest povinen; für e-e Klage ist ein besonderer-stand bei e-m Gerichte begründet pro žalobu jest příslušný soud ze zvláštního důvodu; -staubs-clausel klausule n. doložka o příslušnosti soudu n. o příslušném soudu; -stelle soudiště, místo, kde soud se koná; místo soudní n. soud-

covské, místo u soudu; -still-stand nejítí práv, přiročí soudní, soudní poklid; -stube soudní síň; -tafel soudní deska n. tabule; -tag den soudu; den soudní; e-n-tag aberaumen položití, ustanovit den soudu, sročíti strany k jistému dni; -tare soudní poplatek; -termin soudní termín, soudní období; g-üblich u soudu obvyklý; -unfoßen = foßen; -ver-fahren soudní řízení n. jednání; -verfassung zřízení soudní; -verhandlung soudní řízení, projednání soudní; -verwalter, -verwalter správe soudní; -voll-zieher soudní vykonavatel; -vorstand, -vorsteher představený soudu; -wesen soudnictví; -zeitung soudní noviny; -zeuge soudní svědek; -zeugen-amt funkce soudního svědka; -zugehöriger příslušník soudu n. soudní; -zuständigkeit příslušnost soudní; -zwang soudní donucení, donucování.

Gerichtsbareit moc soudní, pravomoc soudní; soudnictví; -bareit der Angekl. ten der Finanzwahe soudní pravomoc nad zřízením finanční stráže, soudní příslušnost v příčině zřízenců finanční stráže; -bareit in Ehefachen soudnictví n. pravomoc soudní ve věcech manželských; -bareit ausüben pravomoc soudní konati n. vykonávati.

-gerieren sich chovati se, vydávati se za koho n. co.

gering malý, nepatrný, skrovný; von em Belange nepatrný, málo důležitý n. závažný; er Preis nízka cena; Leute von em Stande prostí lidé; et. -schügen nevážiti si čeho, podceňovati č., pohrdati; opovrhovati č.; se Waren špatné zboží; -stes Gebot nejmenší n. nejnížší nabídka.

Gering-achtung podceňování, opovrhování č.; g-fügig nepatrný, nevýznamný, malicherný; chabý; g-fügige Rechtsachen věci právní (soudní) nepatrné; g-fügige Geschäfte slabé, nepatrné obchody; -fügigkeit nepatrnost, malá cena; anhaltende -fügigkeit des Angebotes bur. trvalá chabost n. slabost nabýdky; -fügigkeit des Vertriebes nepatrnost závodu; g-haltig neobsažný, málo obsahující, méně obsahující, menší co do obsahu, méně v sobě držící; g-haltiges Gemicht lehčí závaží (nepravé); g-haltiges Maß menší (nepravá) míra; g-gehaltige Münze lehká mince; -haltigkeit neobsažnost, nepatrnost, malý obsah, menší obsažnost (míry), menší objemnost (váhy); lehkost (mince); -haltung podceňování, opovrhování; g-schäzend pohrdlivý, pohrdavý; g-schäbig bezecný, nepatrný, laciný; s opovržením, pohrdlivě; -schä-

hung nevážení si čeho; nevážnost k čemu; podceňování čeho, pohrdání, opovrhování čim.

Gerinne stoka, žlab, rýha, koryto, řinutí, tok; řinutí, řiděš — umělá stoka; hor. — der **Bodrinne** moučné žlaby.

gerinnen ssednouti se, sraziti se, stydnouti, stuhnouti; gerinnen ssedlý, stydlý, sražený.

Gerinnsel sraženina, ssedlina; tekoucí voda.

Gerinnung sražení.

Gerippe kostra; stav. — e-s Gebäudes kostra budovy.

Gerumhändler obchodník droždím; **macher** drožďář.

Germanisation, Germanisierung poněmčování, germanisace.

Gerste ječmen; — in den Weichstod geben namáčeti ječmen, dávatí, sypati ječmen do náduvníku.

Gerstel kroupy, krupky; krupvka.

Gerstenbauer ječmenkář; **Bier** pivo ječmenové, ječmenina, ječmenovina; **Brot** ječný chléb; **Coffee** ječná káva; **Händler** obchodník ječmenem; **Haufen** hromada ječmene, hromada na humně; **Keim-tenne** piv. humno; **Malz** slad ječný n z ječmene; **Schrot-erzeuger** výrobce ječné tluči n ječného šrotu; **Stampfe** stoupa na ječmen; **Wasch-apparat** piv. pračka na ječmen, ječmenná; **Weich-stod** piv. stok

máčeí, náduvník; **Zucker** cukr ječmenný; **Zucker-erzeuger** výrobce ječmenného cukru.

Gerste prut, bičíště.

Geruch čich; zápah; — s-sinn čich, smysl čichu n čichový.

Gerücht pověst, zpráva, řeč; ein — ausbreiten roznášeti n roztrušovatí pověst; **g-weise** dle pověsti, jak se povídá n praví; **weise** verfaudet proskakuje pověst, povídá se.

geruhen ráčiti.

Gerüst lešení; patro; kozy; **Balken** výsuvka, vysutý trám; **band** žebro; **Baum** stěniš, stěný, stoják; **bock** koza při lešení; **construction** vazba, sestavení lešení; **rippe, verband** = **band**.

gesamt veškeren, všechny, všecek, celý; — e Hand ruka společná.

Gesamt-abgang úhrnný schodek; **abzug** celková, úhrnná srážka; **anlage-capital** veškerý zakladačí kapitál, veškerá zakladačí jistina; **antheil** celkový podíl; **aufwand** celkový náklad; **ausfuhr** celkový vývoz; **ausgabe** úplné n celkové vydání; **ausweis** výkaz povšechný, souborný, úhrnný; **besund** celý nález; **begriff** obecný, celkový pojem; **best** obecné n společné držení; obecný n společný majetek; úhrnný

majetek; **bestand** úhrnný, celkový stav; **betrag** úhrnná (povšechná, celá) suma, úhrnná výše; **beweis** celkový, povšechný důkaz; **bezug** celkový, úhrnný požitěk; celková, úhrnná objednávka; **calcul** známka úhrnná; **ausudek** celkový n úhrnný; **capitals-summe** celková výše (úhrn) jistiny n kapitálu; **cash-bestand** úhrnný n celkový stav pokladni; **casen-unjas** úhrnný obrat pokladni; **dauer** celková délka, celkové trvání; **dienzeit** celková n úhrnná služební doba; **eigenthum** souhrnné n společné vlastnictví; celkový n veškerý majetek; **einfuhr** celkový dovoz, úhrn dovozu; **ein-kommen** úhrnný příjem n důchod; celkový n celý příjem (důchod); **entjähigung** celkové odškodnění, celková náhrada; **erbe** dědic celku, dědic výhradný; **erforder-nis** úhrnná n celková potřeba, celkový n úhrnný požadavek; **ergebnis** (der Wahl et.) celkový výsledek (volby at.); **ertrag** veškerý n celkový užitek n výtěžek n výnos; **erzeugnis** celkový n úhrnný výrobek; **flächen-inhalt, flächenraum** úhrnný plošký (plošný) obsah; úhrnná n celková plocha; **gähr-raum** celková kvasná prostora; **gebrauch** obecná potřeba; všeobecné n společné užívání; obecný mrav n oby-

čej; **gebür** úhrnný n celkový poplatek; celkový požitěk; **gemeinde** obec celková (z více míst složená); **gestion** veškerá n celá činnost; **gestions-bericht** zpráva o veškeré n celé činnosti; **gewicht** celková váha; **gut** obecný n společný majetek; **indus-trie** veškerý průmysl; **in-halt** des Protokoll's celý obsah protokolu, obsah celého protokolu; **jağd** společná honitba; **jahres-einkommen** celkový roční příjem (důchod); **jahres-erwerb** celkový roční výdělek; **kauf** společná, hromadná n úhrnná koupě; **kauf-schilling** úhrnná n celá kupní cena; **kosten-preis** celková výše n úhrn nákladů; **leitung** celkové n povšechné řízení; **lieferung** úhrnná dodávka, cel(kov)á dodávka; **masse** úhrnná masa n podstata; **ministerium** celé ministerstvo; **monarchie** celé mocnářství; **nachfolge** posloupnost úhrnná; **nachweisung** úhrnný průkaz; **name** společné n celkové n úhrnné jméno; **nutzung** celkový užitek; **operat** celková práce, celkové dílo, celkový operát; **persönlichkeit** osoba hromadná; **prüfung** zkouška celková n úplná n celá; **rath** celá n plná rada; **raum-inhalt** úhrnný prostorný obsah, celkový prostorný obsah; **reserve** celá n úhrnná záloha (reserva); **reful-**

tat celkový výsledek; **-rüfstand** úhrnný nedoplatek, úhrnná zadrželost; **-sache** veškerost věcí, věc hromadná n souborná; **-schrift** společný spis; **-schuldigkeit** celková povinnost, celkový dluh; nerozdílný dluh; **-schuldner** společný dlužník; **-schuld-verhältnis** závazek nerozdílný; **g-staatlich** celého státu (se týkající); **g-staatliche Angelegenheiten** záležitosti týkající se celého státu; **-summe** úhrnná suma, součet, úhrnek, celek; **-tages-einnahme** celkový denní příjem; **-taxe für ein Telegramm** úhrnná sazba za telegram; **-tendenz** celková n povšechná tendence; celková snaha; celkový n povšechný směr; **-transport** celková n úhrnná doprava; doprava úhrnem n celkem; **-überblick** celkový přehled; **-überschreitung** celkové překročení; **-übersicht** celkový přehled; **-urtheil** celkový n úhrnný úsudek; **-verband** obecný svazek; **-verbindlichkeit** společný závazek; **-verbürgung** ručení celkové n společné; **-verkehr** úhrnná n celková doprava; úhrnný n celkový styk dopravní; **-vermögen** celý n úhrnný n veškerý majetek; **-verpflichtung** společný závazek; společná povinnost; **-wert** úhrnná n celková cena, úhrn ceny, celá cena, hodnota celková; **-wert-summe** výše celkové hodnoty; **-wesen**

veškerenství, úhrnek; **-wille** obecná n celková vůle, vůle celku; **-wirkung** společné působení; společný celkový účinek; **-wohl** blaho n dobro celku n obecné; **-würge** veškerá mladinka (předek s významem dohromady); **-zahl** celkové číslo, součet; die **-zahl** mar... všeho všudy bylo (kolik); unsere **-zahl** mar... všech nás bylo (kolik).

Gesamtheit veškerost, obecnost, celek, všichni, úhrn, soubor.

Gesandter vyslanec.

Gesandtschaft vyslanectví. **gesandtschaftlich** vyslanecký; **-e** legalizierung vyslanecké ověření.

Gesandtschafts - attaché, **-beigeordneter** vyslanecký atašé n příručí; **-hotel** vyslanecký dům; **-person** osoba vyslanecká; **-personale** vyslanectvo, osoby vyslanecké; **-posten** místo vyslanecké; **-rath** vyslanecký n legační rada.

Gesang-schule pěvecká škola, škola zpěvu; **-s-lehrer** učitel zpěvu.

Gesäß zadek, zadnice; **-baden** hýždě.

gesäumtes Brett omítané prkno.

Geschäft věc, záležitost; úkol, dílo, práce; konání, řízení, jednání, zaměstnání; povinnost, závaznost; obchod; obchodování; obchodní závod; podnik; živnost, zaměstnání; im **-e** jeiti

býti v závodě, v kramě; **ohne** **-e** jeiti býti bez zaměstnání; ein gutes **-e** machen dobře pochoditi s čím; **-e** per Cassa obchod za hotové; **-e** auf einige Tage Verzögerung obchod na dodání v několika dnech; **-e** auf festen Termin obchod na určitou lhůtu; **-e** außer Streitfachen záležitosti nesporné.

geschäftlich obchodní; im **-er** Beziehung co se týče jednání.

Geschäfts - abschluss uzavření obchodu; **-abtheilung** obchodní oddělení; jednací oddělení, úřední oddělení; **-act** pracovní, jednací spis; **-agenda** úřední práce n agenda; **-andrang** nával práce; **-angelegenheit** záležitost obchodní n závodní; er fuhr im **-angelegenheiten** jel za obchodem; **-antheil** podíl v obchodě n závodní; gebundene **-antheile** vázané závodní podíly; **-antheils-einlage** vklad závodního podílu; **-antheils-einzahlung** zaplacení závodního podílu; **-antheils-rückzahlung** vrácení závodního podílu; **-antheils-zinsen** úroky (z) podílu závodního; **-anzeige** ohláška obchodní, ohláška obchodu; **-aufgabe** zanechání obchodu, vzdání se obchodu; **-aufhebung** zrušení obchodu; **-auflassung** vzdání se n zanechání obchodu; **-auffaß** jednací spis; **-aufschreibung** zápisek n zá-

piska n záznam jednací n závodní; **Verufung auf eigene** **-aufschreibung** odvolání (se) k závodním zápisům; **-auftrag** uložena n svěřena práce, uložené n svěřené jednání; příkaz jednati n jednací; **-ausführung** výkon obchodní; provedení záležitosti; **-ausweis** výkaz (konané) práce; jednací výkaz; **-bedingungen** podmínky obchodu n obchodní; **-behandlung** konání prací; vyřizování prací; řízení (o čem); formelle **-behandlung** formální konání prací; formální řízení n řád; **-behandlung über Geschäftsübertretungen** vyřizování přestupků důchodkových; **-bereich** obor působnosti n činnosti; **-bericht** jednací zpráva; obchodní zpráva; **-beschreibung** popis obchodu; popis jednací; **-bejorger** obstaravatel obchodu; správce obchodu; jednatel; **-bejorgung** obstarávání obchodu n podniku; **-bestimmungen** jednací řád; **-betrie-bung**, **-betrieb** provozování obchodu; **-bewegung** pohyb n hnutí v obchodech; **-bogen** jednací arch; **-branche** odvětví obchodní, odbor obchodní; odbor jednací; **-brief** dopis obchodní; **-buch** obchodní kniha; účetní n zapisovací kniha; **-bureau** místnost obchodní; kancelář; kram, závod; **-caution** závodní n obchodní jistota (kauce); **-charakter** povaha,

podstata jednání n obchodu; **-circular** oběžník obchodní; **-correspondenz** úřední n obchodní korespondence n dopisování; **-diener** sluha obchodní; **-drang** nával prací n záležitosti; **-einlage** vklad obchodní n závodní; **-einrichtung** zařízení prací; zařízení obchodu; **-eintheilung** rozdělení práce, dělba práce; rozdělení obchodu; **-entwicklung** vývoj obchodu; **-erfahrung** zkušenost jednací n v pracích; obchodní zkušenost; **-ergebnis** výsledek podniku, obchodu; **-erledigung** vyřízení prací; **-erleichterung** úleva n usnadnění práce; **-eröffnung** otevření n zahájení n počátek obchodu; **-eröffnungs-anzeige** návěští n oznámení o otevření obchodu; **-ertrag** výnos obchodu; **-erweiterung** rozšíření obchodu; **-fertigkeit** zběhlost obchodní; **-forderung** pohledávka obchodní; **-freund** obchodní přítel; **-führer** správce obchodu; jednatel; **-führer ohne Auftrag** jednatel bez příkazu; **-führung** vedení práce n správy; řízení závodu; jednatelství; jednání; **-führung ohne Auftrag** jednání nepřikázané n bez příkazu; **-führung der Justizbehörden** řízení při justičních úřadech; **-führungs-forderung** pohledávka z vedení správy; **-führungs-klage** žaloba z vedení správy; **-gang**

postup jednání n prací, způsob práce, pořádek práce, způsob jednání n řízení; cesta za řízením, za povinností; guter **-gang** dobré obchody; **-gebarung** vedení práce, řízení věcí; hospodaření; **-gegenstand** věc, o níž jest činiti, předmět jednání n jednací, věc jednací; **-geheimnis** obchodní tajemství; **-genoss** obchodní společník; spolupracovník; ~ u. **-Genossenschafts-antheile** závodní a společenstevní podíly; **-gesellschaft** společnost obchodní; **-haus** obchodní dům; **-herr** pán obchodu, principál; **-honorar** honorář pracovní; **-jahr** obchodní n závodní n správní rok; **-kalender** úřední n jednací kalendář; **-kanzlei** obchodní kancelář; **-kenntnis** znalost věci n správy n řízení; obchodní znalost; **-kreis** (bež Amtes) obor působnosti n činnosti; **-kundig** v řízení n ve věci sběhlý; **-laden** krám (obchodní); **-lage** stav obchodu; **-leiter** ředitel n správce obchodu (závodu); jednatel; **-leitung** řízení obchodu n prací; **-leitungs-entwädigung** odměna za řízení obchodu n závodu; **-leute** obchodníci; **-local**, **-localität** obchodní n úřední n pracovní místnost, kancelář; **-los** (Zucker ist **-los** není žádného obchodu cukrem; der Getreidemarkt ist **-los** o ilní trh jest mrtvý; **-losigkeit**

nedostatek obchodů; bei **-losigkeit** když není obchodů; die **Börse verfiel in den Zustand der -losigkeit** obchody na burse přestaly; **-manipulation** manipulace obchodní; manipulace jednací; **-mann** obchodník; **-mächtig** dle řádu (jednacího); obchodnický; adv. po obchodnicku; **-ordnung** jednací řád; **-papier** obchodní listina n papír; jednací listina; **-periode** období obchodní n závodní n správní; **-praxis** zkušenost v jednání n v obchodu; **-protokoll** jednací protokol; **-protokolls-heft** sešit jednacího protokolu; **-raum** = **-local**; **-register** jednací rejstřík; **-reise** obchodní cesta; **-reisender** obchodní cestující; **-ressort** obor působnosti; **-routine** zběhlost v zaměstnání; **-rückstand** nevyřízené práce, zbytek prací; **-rückstands-ausweis** výkaz prací nedokončených n nevyřízených; **-sache** věc n záležitost obchodní; **-schuld** obchodní dluh; **-sprache** pracovní n jednací jazyk; **-stagnation** váznutí, ochablost obchodu; **-stand** obchodní stav, obchodnictvo; **-stil** sloh úřední; **-stille** klid v obchodu; die **Börse laborierte heute an einer hochgradigen -stille** bursa zápasila se značnou umírněností obchodu; **-störung** váznutí obchodu; **-stück** jednací n úřední spis; **-stunden** úřední

hodiny; obchodní hodiny; **-tag** všední n pracovní den; **-thätigkeit** úřední činnost; **-träger** jednatel zmocněný, plnomocník; šeff-liefer **-träger** veřejný plnomocník; **-überbürdung** přetížení prací; **-übergabe** odevzdání práce; odevzdání závodu n obchodu; **-übernahme** převzetí obchodu; převzetí práce; **-übernahme** převzetí obchodní; **-über-sicht** přehled práce n činnosti; **-umfang** rozsah obchodu; **-umfang** n objem činnosti; **-umfangs-ausweis** výkaz o objemu práce n činnosti; **-umfang**, **-umschlag** obchodní obrát; **-unternehmung** obchodní podnik; **-verband** svazek obchodní; **-verbindung** obchodní spojení; **-vereinfachung** zjednodušení práce; **-verhältnis** poměr obchodní; poměr pracovní; **-verkehr** obchodní styk; úřední n pracovní styk; činnost n práce (úřední); **-verkehr** in Amtssachen úřední spojení, styk v záležitostech úředních; **-verkehr** in Handels-sachen obchodní spojení; in **-verkehr** treten vejíti v obchodní styk; vejíti v úřední n pracovní styk; **-verkehr** der Cassen unter sich vzájemný styk pokladen; **-verkehr-ausweis** pracovní výkaz, výkaz úřední činnosti; **-verkürzung** zkrácení řízení n práce n jednání; **-verlauf** průběh obchodů; **-verle-**

gung přeložení obchodu; **-vermittler** jednatel (obchodní); **zprostředkovatel** obchodu; **-vermittlung** zprostředkování obchodů, jednatelství, zprostředkovatelství; **-verrichtung** zastávání prací, práce, úkon; **-vertheilung** rozdělení n rozvrh práce; **-vertreter** zástupce, jednatel (obchodní); **-vertretung** zastupování (obchodní); **zastupitelství**, jednatelství obchodní; **-verwaltung** správa n řízení úřadu (obchodu); **-verzeichnis** soud. organ. seznam prací; zápisní kniha; **-vorfall** událost obchodní; **-vormerkblätter** jednací zapsník; **-vornahme** výkon úlohy, povinnosti, služby, úkon; Ort der **vornahme** místo úkonu; **-weft** obchodnictvo; **-zahl** číslo jednací, číslo podací, číslo spisu podaného; **-zeit** obchodní čas n hodiny; **-zuthetlung** přidělení práce; **-zweig** odvětví obchodu n obchodní, odbor jednací.

geschächt vážený, ctěný; mit **Beziehung** auf die **-e Note** vzhledem n hledě (-ic, -ice) n přibližuje (-ic, -ice) ku ctěnému připsu.

geschehen státi se, udáti se, diti se, přihoditi se, sběhnouti se, strhnouti se; **geschehe** maš da molle děj se co děj; das gleiche hat zu totěž staniz se; es **geschieht** přihází (vá) se; dessen **geschieht**

feine Erwähnung o tom neděje se zmínka; die **Verfugung**, **beziehungsmesse Wahl** **geschiebt** auf 4 Jahre povolání, po případě volba děje se na 4 leta; et. **-lassen** dopustiti, aby se co stalo; die **Befanntmachung** des **Concurfes** hat zu **konkurs** budiž oznámen n ve známost uveden n vyhlášen; **-e** **Enterbung** vydědění; **hievon** **geschiebt** die **Verständigung** o tom dáva se n dáváme věděti; durch die **Behörde** **geschehene** **Beizehung** der **Genehmigung** **sclausel** připojení schvalovací doložky, učiněné úřadem.

Geschehenes co se stalo. **Geschehenlassen** dopuštění šeho.

Geschenk dar; **-annahme** in **Amtsfachen** brání n přijímání darů ve věcech úředních; **-geber** dárece; **-nehmer** obdarovaný, příjemce daru.

Geschichte událost, příhoda; věc, záležitost; příběh, vypravování, dějiny; **-über** den **Rechtshandel** (species facti) vyličení děje právního.

Geschichts-forschung děje-zpyt; **-minze** pamětní peníz; **-umstand** skutková okolnost; okolnost příběhu.

Geschild zručnost, obratnost, způsobilost; osud.

geschickt obratný, schopný, způsobilý, zběhlý, znalý, lbitý.

geschieden rozvedený; oddělený, odloučený.

Geschiedenheit od-, rozloučenost.

Geschirr nádoby, náradí, náčini; potřeby; nádoba; (u koní) postroj, řemení; převody; **-arbeiter** sedlář, chomoutník; **-händler** obchodník nádobím; **-ligen** šňůry postroje; **-macher** vyrábítel nádobí; sedlář.

Geschlecht rod; plémě, pokolení; pohlaví.

geschlechtlich pohlavní; rodový.

Geschlechts-alter pohlavní stáří n dospělost; lidské pokolení; **-baum** rodokmen; **-entwicklung** pohlavní dospělost; **-folge** posloupnost rodu n rodová; rodokmen; pokolení; **-folger** (budoucí) nástupce rodu, potomek; **-gut** rodinný statek; **-kunde** rodosloví; **-name** jméno rodové; **-organ** pohlavní ústroj; plemeno, rodidlo; **-register** rodopis, popis rodu; **-reife** dospělost pohlavní; **-reihe** posloupnost rodová; **-tafel** rodokmen; **-vormundschaft** poručenství nad ženami; **-wappen** rodový znak.

geschleifter Rauchfang komin tažený.

geschlossen (u)zavřený; in **-en** **Reihen** v sevřených řadách; **-e** **Gemeinde** uzavřená obec; **-e** **Station** zavřená stanice.

Geschmack chuť; an nichts **-finden** v ničem nemíti záli-

bení; **-sinn** smysl chuti n okoušecí; vkus.

Geschmeide skvosty, šperky; železo ke kování; **-erzeuger** vyrábítel šperků; **-handel** obchod se šperky, šperkářství; **-macher** šperkář; **-warenfabrik** továrna na šperky, šperkovna; **-waren-händler** obchodník šperkářským zbožím

Geschmeide průsek (v lese). **geschnitten** řezaný, sekáný, krájený, stříhaný; **-e** **Hölzer** řezané dříví; **-er** **Rauchtabak** krájený tabák kuřlavý.

Geschöpf tvor, stvoření; **3-s** **-** stvůra něčí.

Geschoss poschodí, patro; ručnice, puška; střela, kulka (ručníční), koule dělová; **-u**. **Schrothändler** obchodník zbraněmi a střelivem.

Geschrei křik, pokřik, povyk, volání.

Geschreibe psanice.

Geschür hutní sor(ovina), úhrabky, úškrabky.

Geschütze hor. vrstvy výhodné k těžení

Geschüss dělo; dělostřelectvo.

Geschwader eskadra.

Geschwäh tlach, žvást, povídání; klevety, klepy.

geschweifter Bogen prohnutý oblouk.

geschweige dem neřku-li n nerči-li, aby..., tím méně, natož pak.

Geschwindigkeit rychlost.

Geschwister sourozenci, bratři a sestry; bratr a

sestra; **-kind** bratranec, sestřenice; **-kinder** bratrance a sestřenice, děti sourozenců; **-kinds-kinder** sestřinata, děti bratrance a sestřenic.

geschwollen naduřelý, oduřelý, naběhlý, opuchlý.

geschworen přísahný v přísahu vzatý, zapřísáhlý.

Geschwor(e)nen-amt úřad porotce; **-auslojung** vylosování porotců; **-bank** lavice porotců; **-collegium** porota; **-eid** přísaha porotců; **-gebür** plat n poplatek porotců; **-gericht** porotní soud; **-liste** seznam porotců; **-obmann** předseda porotců; **-verein** sdružení porotců.

Geschwor(e)ne(r) porotce; **3. vor die** n **stellen** pohnati koho před porotu.

Geschwulst otok, oteklina, rádor, opuchlina.

Geschwür vřed, nežít.

Gesell(e)tovaryš; soudruh, společník.

gesellen přidružití; **siß** zu et. n **pridati** se, přidružití se k čemu

Gesellen-bau dolování do spolku; **-herberge** tovaryšská n pomocnická noclehárna; **-lade** pokladna tovaryšská; **-verein** spolek tovaryšů.

Gesellschaft společnost; tovaryšstvo, spolek; **im** n **mit** 3-m společně s kým; **n** **siß** Erbhinde zeměvědná společnost.

Gesellschafter společník.

Gesellschafts-bank společenská banka; **-capital** jmění společnosti n společenské; **-capital-canto** účet ze společenských vkladů n jistin; **-contingent** společenský kontingent; **-contract** smlouva společenská; **-diebstahl** krádež ve společnosti spáchaná; **-eigenthum** vlastnictví společnosti n společenské; **-einlage** vklad společenský; **-firma** firma společnosti n společenská; **-fond** společenský základ n fond; **-glied** člen společnosti; **-handel**, **-handlung** obchod společenský; **-inventar** inventář n soupis n seznam jmění společnosti n společenského; **-name** jméno společnosti n společenské; **-ordnung** společenský řád; **-pflichten** společenské povinnosti; **-recht** společenské právo; **-regeln** pravidla společenská, stanovy společenské; **-register** rejstřík společenský n společností n pro společnost; **-repraesentanz** zastupitelstvo společnosti; **-theilung** dělení n rozdělení společnosti; **-vermögen** jmění společnosti n společenské; **-vertrag** smlouva o společnost, společenská smlouva.

Gesetz sklon, svah, úbočí; hor. hloubení.

Gesetz zákon; **zum** se **werden** státi se zákonem; **et. zum** se **machen** učiniti zákonem, uzákoniti oo; **durç** ein n **ge-**

schitt zákonem n zákonně chráněný; **se** **geben** dávatí zákony; **ein** n **erhält** **geänderte** **Fassung** zákon se mění.

Gesetz (viz též **Gesetzes**) **-änderung** změna zákona; **-artitel** článek zákona; **-auslegung** výklad n vykládání zákona; **-blatt** zákonník; **-věstník** (zákonní); **-buch** zákonník; **-entwurf** osnova zákona; **-g-gebende** **Gewalt** moc zákonodárná; **-geber** zákonodárce; **-g-geberlich** zákonodárství; **-gebung** zákonodárství; **-gebungs-ausschuss** zákonodárny výbor; **-gebungs-gewalt** moc zákonodárná; **-gebungs-recht** zákonodárne právo; **-gebungs-sache** věc (týkající se) zákonodárství; **im** **-gebungs-wege** zákonem, cestou zákonodárnou; **-kraft** moc zákonná; **-kunde** znalost zákonů; **-kundig** znalý zákonů; **-fundmachung** vyhlášení zákona; **-losigkeit** nebezákonnost; **-g-mäßig** zákonný, přiměřený n vyhovující zákonu, zákonitý; **adv.** zákonně, podle zákona; **-g-mäßige** **Gebühren** poplatky zákonné, zákonem předepsané; **-g-mäßige** **Ware** zboží zákonitě jakosti; **-mäßigkeit** zákonn(it)ost, správnost právní; **pravidelnost**; **-sammlung** sbírka zákonů; **-suspension** suspense n dočasné zdvižení zákona; **-übertreter** rušitel zákona; **-übertretung** přestupek n přestou-

pení zákona; **-unwissenheit** neznalost zákona; **-verächter** tupitel zákona; **-verletzung** porušení n přestoupení zákona; **-vollziehung**, **-vollzug** vykonání, výkon zákona; **-vorlage** předloha zákona; **-vorschlag** návrh zákona; **-g-widrig** nezákonný, protizákonný, zákonu se příčící; **-widrigkeit** ne-, protizákonnost.

Gesetzes (viz též **Gesetz**) **-analogie** obdoba zákona; **-anwendung** použití zákona; **-auslegung** výklad zákona; **-compilation** kompilace zákona; **-kenntnis** znalost zákona; **-kraft** zákonná moc, platnost zákona; **-kraft haben** míti moc n platnost zákona; **-kraft erlangen** nabyti moci n platnosti zákona; **außer** **-kraft** **kommen** o třetí pozbýti platnosti zákona; **Ertheilung** **der** **-kraft** udělení moci zákona; **-publi-cation** publikace n vyhlášení zákona; **-sanction** schválení n stvrzení zákona, sankce zákona; (mit **Strafandrohung**) následky určené zákonem; **-stelle** místo v zákoně n zákona; **-text** text n znění zákona; **-zákonník**; **-übertretung** přestoupení zákona; **-vorschritt** zákonný předpis. **gesetzlich** zákonný; **adv.** dle zákona, zákonně; **se** **Zinsen** úroky zákonné; **er** **Erbe** zákonný dědic, dědic ze zákona; **se** **Stift** zákonná, zá-

konem vyměřená n určená lhůta; er Vertreter zákonný zástupce; - handeln, verfahren postupovati po zákonu n po právu; - bestimmen ustanoviti zákonem; - bestimmt zákonem n zákoně určený, uzákoněný.

Gesellschaftlichkeit zákonost.

gefest ušedlý, vážný; slušný; er Fall předpokládání; - den Fall, daß dejme tomu, že...

Gesicht obličej; zrak, oči; tvářnost; et. inš - sagen říci eo do očí.

Gesichts-punkt stanovisko, hledisko; stránka; von diesem-punkte aus s tohoto stanoviska; -sinn smysl zrakový, zrak.

Gesims římsa; - unter dem Fenster bankál, římsa bankálová n poprsní; - um den Ofen herum kranec; -brett sajsma; -leiste lišta římsová; -mauerwerk zídka římsová; -verzierung římsová; -ziegel římsová cihla.

gesinnt mající římsu, s římsou.

Gesinde čeled, čeládka, služebnictvo; -buch knížka čelední; -dienst služba čelední; -dienstbuch služební n čelední knížka; -halter pán čeledi; -lohn čelední mzda; -ordnung čelednířád; -polizei čelední policie; -steuer čeledník; -vertrag čeledníská smlouva, čelední smlouva; -zimmer čeledník; -zubringen dohazování čeledi.

Gesinde luza, chátra, chamraď, sebranka, sběr, holota.

gesinnt smýšlející (jak); 3-m ichlecht - sein smýšletí s kým špatně; böß - zlomyslný.

Gesinnung smýšlení; mínění, přesvědčení; záměr, úmysl; -s-genosse stejně smýšlející.

gesittet vzdělaný; mravný, zvedený.

Gesittung ušlechtilost mravů, mravnost.

Gespan župan.

Gespann spřežení, potah, záprež.

gespannt napjatý; natažený; dychtivý.

Gespanntheit napjatost, napětí.

Gespannschaft stolice n komitát (v Uhrách).

Gesparr, Gespärre vazba (krovu), souvazí, krov; ein - abbinden krov (s) vázati.

Gesperre (beim Thor) západ u zámku, závora, závěra; zavírání; okolky.

Gespilde-recht předkupní právo těch osob, které jsou držiteli pozemků, tvořivších někdy jeden celek.

Gespinn předivo, přádló, příze.

Gespött(e) po-, výsměch; zum -e dienen býti za posměch.

Gespräch rozmluva, rozpráva, hovor; - verfangen tel. žádati spojení s kým; auf - ver-zichten tel. rozhovoru se vzdáti.

Gesprächs-anmeldung přihláška k hovoru; -ansto návěští k hovoru; telefonické návěští; -einheit jednotka hovoru.

Gesprenge kropení; rozptýlení; stav. vzpěradlový krov; hor. ústup ve spodku štoly n střídy.

gesprengtes Sägewerk zpěrací věšadlo.

Gespunste točený n kroucený tabák.

Gestalt tvar, podoba, způsob, tvářnost; postava, vzrůst; stav, situace; in - von et. v podobě n ve způsobě čeho; nach - der Sache die stavu věci; adv. folgender-gestalt následovně, takto; gleichergestalt stejně, rovněž, nejinak.

gestalten (utvořiti, utvářeti); sich - utvářeti se, vytvořiti se, jeviti se; die Ver-sorgungsbetriebe - sich für die hinterbliebene Familie zusammen-genommen günstig zaopatřovací platy n platy na zaopatření jeví se v celku příznivými pro pozůstalou rodinu; die Information gestaltet sich zeit-raubend informace zabírá mnoho času.

Gestaltung utváření se, vytvoření se, útvar; - der Verhältnisse útvar n vytvoření poměrů; -e-s Landeš zřízení země.

gestampfter Stroh stav. podlaha dusaná, dusanice.

geständig hovorný; při-znávací se; - sein priznati

se, znáti se k čemu, doznáti eo.

Geständnis priznání, doznání, vyznání; formelles - formální, řádné doznání; - ablegen vyznati eo, priznati se k čemu; 3. zum -e bringen přiměti koho ku priznání čeho.

Gestäng-gebür hor. taha-dlový poplatek; -steuer bi-delné.

Gestänge soutyči; hor. tahadla, bidla; mihadla (polní) (= Feldgestänge); lávky, chodník.

Gestation těhotnost, těhotenství.

gestatten dovoliti, připu-stiti, dopustiti; Fremden ist der Eingang nicht gestattet cizim vchod není dovolen, cizim není dovoleno vcházeti; die Einrichtnahme e-r Sache - do-voliti nahlédnouti věš n prohlédnouti eo; připustiti, aby kdo prohlédnul eo n nahléd-nul věš n do čeho; unter der Ver-aussetzung -o dovoliti eo před-pokládaje.

Gestattung dovození; - der Klageänderung dovození změní žalobu; - der Productbe-steuerung dovození zdaniti výrobek n aby byl výrobek zdaněn; ohne -e-s Streites nedopouštěje sporu.

gestehen (eingestehen) doznati eo, znáti se, priznati se k čemu; vyznati se z čeho.

Gestehungs-kosten náklady výrobní, náklad na výrobu, náklad spojený s výrobou čeho n na dobytí čeho.

geſteigerte Gebitr zvýšený poplatek.

Geſtein kamení, ſkála, ſkála; drahé kamení, draho-kamy; hor. taušes ~ jalová hornina, jalové kamení, jalovina; Arbeit auf dem ~ práce v kamení, na skále n skalní; ~arbeit práce v kamení n na skále n skalní; ~arbeiter kamenář, skalník; ~ſ-art hornina; ~ſ-hauer kamenář, skalník.

Geſtell podstavek, podstavec, koza; stojan; ~ e-ſ Wagenſpodek vozů; hor. ~ e téžná klec, podvozník; ~ e-ſ Schachtofenſ podstava, hrnidlo, záprava (ſachtové peci); ~maſſe hrnovina; ~platte osnice; deska podstavcová; ~ſteine hrnováky; ~wagen podvozník.

Geſtelle stavení; ~förder-ung téžení v klecích.

geſtellig machen postaviti koho (na př. před soud).

Geſtellig-machung předvedení, pohnání (před soudem).

Geſtellung předvedení; dostavení se.

Geſtellungs-aufſchub odložení dostavu n nastoupení do služby; ~befehl rozkaz n příkaz dostaviti se (k vojsku); **g-pflichtig** povinný k odvodu; ~ſchein poukázka k nastoupení u vojska; ~termin lhůta stavění n k dostavení se k vojsku.

geſtifter Häuſter usedlý domkář.

Geſtion činnost, výkon;

řízení, jednání; ~ſ-protokoll zápisník (protokol) služební n jednací n o činnosti.

Geſtöber chumelenice, metelice.

geſtreift pruhovaný, žíhaný.

Geſtren sypání, násyp.

geſtrig včerejší; obch. daſ ~ e včerejší list n dopis.

Geſtübbe-pochwerk pestovna n tlukárna na nábojku.

Geſtüt hřebčinec.

Geſtüts-caſſe pokladna hřebčince; ~brand vypálená značka, vypálené znamenání koňů (v hřebčinci); ~haus = Geſtüt; ~verwaltung správa hřebčince; ~wärter hřebčenný, opatrovník hřebčů.

Geſuch žádost; prosba; ~ um Abſtellung auf e-m anderen Anſtaltungsplazé žádost za prikázání k jinému místu odvozenímu; ~ um die Erſeig-laſſung des Salzes um ermäßig-ten Preis žádost za vydání levné, lacné soli (k živno-stenským účelům); ~ um die biſcherliche Wiſchung bereits eingezahlter Gebühren žádost za knihovní výmaz zaplacených již poplatkův; ~ um Einlei-tung der Amortisierung žádost o zahájení úmoru; ~ um die pſandrechtliche Sicherſtellung rüch-ſtändiger Gebühren žádost za zástavní zjištění nezaplacených poplatkův; ~ um Prä-notation von Gebühren žádost za záznam n zaznamenání poplatkův; ~ um Verleiſung von Conceſſions-Traſſen žádost

za propůjčení koncesních trafik; dem ~ e ſam ſeine Folge gegeben werden žádosti nelze vyhověti; dem ~ e ſtatgeben o miſſfabren vyhověti žádosti; ~ſchreiben list dožadovací; list žádací, písemná žádost (ke komu oš); ~ſteller žadatel; ~ſtellerin žadatelka.

Geſuch-begehren prosba (v) žádosti; ~blankett výplňka n blanket na žádost; ~ſtempel kolek na žádost.

geſund zdravý; anſcheinend ~ zdanlivě zdravý; ein Thier iſt ~ beſehen worden zvíře ſhledáno zdravým; ~ machen vyléčiti, uzdraviti.

Geſund-brunnen zdravotní zřídlo n pramen.

Geſundheit zdraví.

Geſundheits-aufſicht zdravotní dozor; ~büchſel knížka o zdravotnosti; ~caſſe zdravotní káva; ~certificate stvrzenka n vysvědčení o zdraví; ~cordon zdravotní kordon; **g-geſährlich** zdraví nebezpečný; ~pflege der landwirtſchaftlichen Hausthiere péče o zdraví domácích hospodářských zvířat; zdravotní péče o domácí hospodářská zvířata; ~polizei zdravotní policie; **g-polizeilich**; **g-polizeiliche** Obſiegenheiten povinnosti zdravotně policijní; ~polizei-rüchſichten ohledy se stanoviska zdravotní policie; zření n zřetel k zdravotní policii; ~regel zdravotní pravidlo; **g-ſchädlich** zdraví ſkodlivý; ~ſchein vy-

svědčení zdravotní; ~ſtörung porušení zdraví; ~umſtände zdravotní stav; ~waſſer zdravotní voda; ~weſen zdravotnictví; ~zeugniſ vysvědčení o zdraví, zdravotní vysvědčení; ~zuſtand zdravotní stav, zdraví; guter zuſtand dobré zdraví, dobrý stav zdravotní.

Getränk nápoj; gebrannte geiſtige ~ e pálené líhové nápoje; ~ſteuer daň z nápojů; ~verkaufs-erlaubnis dovolení prodávati nápoje.

Getränke-anlage nápojová dávka; ~anſchaut vý-čep (nápojů); ~bezug brání n odbírání nápojů; ~erzeugung výroba nápojů; ~händler obchodník nápoji; ~um-lage nápojová přírážka.

getrauen; ſich ~ důvěřovati si, troufati si, dovoliti si co.

Getreide obilí; ~ auf dem Salme obilí na stojatě; ~arten obiliny, druhy obilí; ~ausfuhr vývoz obilí; ~bau pěstování obilí; ~bierſtein kámen obilní, pivní kámen; ~boden sýpka, obilnice; obilní půda; ~bürſe obilní bursa; ~brand obilní snět; ~brand-ſchaden obilní kořalka; ~brennerei vinopalna, v níž se spracuje obilí (pálí líh z obilí); ~darre sušárna obilí; ~dieme stoh obilní; ~druſh mittels Maſchinen mlácení obilí stroji; ~einfuhr do-, přívoz obilí; ~export-

land země vyvážející obilí; **-sehne** stoh obilní; **-fracht** dovozní z n za obilí; **-geschäfft** obchod obilím; **-halle** tržnice obilní; **-haln** stéblo obilní; **-handel** obilní obchod; **-händler** obchodník obilím, obilář; **-händler-congreß** sjezd, kongres obchodníků obilím; **-haus** obilnice, sýpka; obchod obilím; **-import** při-, dovoz obilí; **-läufer** plochorožek střevlíkovitý; **-korn** obilní zrno; **-förner-fond** fond obilního zrní; **-kimmel** obilní kmínka; **-lagerung** ležení obilí; sklad obilí; **-land** obilní půda; obilní země; **-magazin** obilnice, sýpka, sklad obilí; **-mäh-maschine** žací stroj na obilí; **-maische** obilní zápara; **-mäkler** dohodce obilní; **-markt** trh obilní; **-maß** míra obilí; míra na obilí a obilní; **-messer** měřič obilí; **-mühle** mlýn na obilí; **-pflanzen** obil(n)iny; **-preis-zettel** ceník obilí; **-probe** obilí na ukázkou, ukázková obilí; **-probemaß** zkušební míra na obilí; **-probe-gewicht** zkušební závaží na obilí; **-prober** zkoumadlo na obilí, zkušební přístroj obilní; **-pusser** žejbrovadlo, čistička obilní; **-pusmaschine** čističí mlynek, žejbrovadlo obilní n na obilí; **-quetische** stoupa (obilní); **-reinigungsmaschine** čističí mlynek na obilí, žejbrovadlo; **-rost** rez obilní, námel; **-schiff** lod

obilní n s obilím n na obilí; **-schneide-maschine** požímadlo, žací stroj na obilí; **-schober** stoh obilní; **-schrot** tluč obilní; **-schwinger** opálač obilí; **-sieb** řeseto obilní, žejbrovadlo; **-spar-speicher** úsporní sýpka obilní; **-speicher** sýpka obilní; **-sperr** zákaz vývozu obilí n vyvážeti obilí; **-stein** obilní n pivní kámen (slouží rozpuštěn k výrobě piva); **-stoff** obilina; **-verlese-maschine** druho-vadlo, rozdružovací stroj; **-versicherung** pojištění obilní n obilí; **-vorrath** zásoba obilí n obilní; **-wage** váha obilní n na obilí; **-wagen** vůz s obilím; **-wucher** obilní lichva; **-zehent** obilní desátek; **-zins** osep, obilní úrok; **-zoll** clo z obilí n obilní; **-zoll-tarif** celní sazba obilní.

getrennt rozloučený, oddělený; aav. odděleně; **- lebende Ehegatten** manželé žijící odloučeně n pro sebe; **- verhandelt** projednávatí n odděleně.

Getrentheit odloučenost, oddělenost.

getreu věrný; alžbet **-es** Metropolitandomekapitel vždy věrná metropolitní kapitula.

Getriebe pastorek; převod strojní, kolo sledné n hnané.

Getriebs-arbeit dřevení pažinové; hnání pažby; **-feld** pažné pole.

Geübtheit vycvičenost, zručnost, zběhllost.

K podrobnému studiu jazyka francouzského doporučujeme do každé knihovny obsáhlé dílo, veliký

SLOVNÍK FRANCOUZSKO-ČESKÝ

Sestavili

Dr. JÁN HERZER a ČENĚK IBL,

c. k. professori středních škol.

Důkladné dílo toto pracováno jest podle nejlepších do-savadních pramenů francouzských, slovanských a německých, takže obsahuje téměř všechna slova a rčení francouzská se zvláštním zřetelem k výrazům odborným, řemeslným a li-dovým, zejména v četbě novější, dále hojnost frází, příslovií i synonym. Za každým slovem udána správná výslovnost, na konci pak uvádí se pro vědeckou potřebu i etymologie. Slovník francouzsko-český je vítanou knihou pro všechny, kdož potřebují sáhnouti k zevrubnější francouzské pomůcce slovníkové. Slovník francouzsko-český spracován je podle osvědčené metody Sachs-Villatovy a řadí se k nejlepším spisům slovníkářským v naší literatuře.

Díl I. A—G.

Cena: brožovaný 8 zl. 40 kr., váz. 9 zl. 70 kr.

Díl II. H—Z.

Cena: brožovaný 9 zl. 20 kr., váz. 10 zl. 50 kr.

Aby si toto dílo mohl opatřiti i ten, jemuž zakoupení kompletních svazků není pohodlné, uspořádali jsme právě novou druhou edici sešitovou (obálkovou), jež vychází nyní pravidelně a síce sešit každých 14 dní. Úplné dílo zaujme nyní 44 sešitů po 40 kr. Předplatné na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. i s pošt. záslpkou. Žádejte sešit na ukázkou.

Objednati nebo předplatiti lze v každém knihkupectví, jakož i v

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER. Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přecetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li její česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráze, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec nalezou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl. ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Otty v Praze.

Gebiere, Gebierte věneč šachtový a jámový; srub střídový.

gebierť čtvercový, čtverhranný, čtyrnásobný.

Gebiert (tež -e) čtverec, čtverhran; -meter čtvercový a čtverecný metr.

Gewächs rostlina, bylina.

gewächsen sein býti seš, odolati, odolávatí semu.

gewagtes Geschäft obchod odvážný, jednání odvážné.

Gewagtheit odvážnost, smělost.

gewahr; e-r Sache ~ werden zpozorovati, uviděti, zočiti, spatřiti eo.

Gewähr záruka, rukojemství, ručení, jistota, správa; (tež Gewehr) držení; zápis; an die bildliche ~ bezúglých einer Realität geschrieben werden býti zapsán do knih za vlastníka reality; an die ~ kommen býti zapsán za vlastníka, zápisem vlastnictví nabyti; -abschreibung propuštění z knih; -aufschreibung zapsání do knih; -brief správní list, správní zápis, vysvědčení o knihovním vlastnictví; -gebür, -groschen poplatky za list postupni na část dolu; soukup; g-leisten z-, ujistiti eo; spravovati, ručiti, zaručiti se, státi za; et. burč Öffentlichkeit -leisten z-, ujistiti eo veřejností; -leister správce, ručitel; -leistung správa, spravování, ručení, zajištění; -leistungsfond fond záručný; -lei-

stungs-urkunde správní zápis, list o správě a ručení; -s-mangel záručná vada; -s-mann = -leister; -schein správní list.

gewahren zpozorovati, uviděti, spatřiti; sich ~ (za-) opatřiti se.

gewähren poskytnouti, dopřáti, vyhověti, propůjčiti; volle Verhütung ~ úplné upokojiti; die zu den Begünstigungen vřhody, jež mají býti poskytnuty; der Partei das rechtliche Gehör ~ popřáti straně právní slyšení.

Gewährsam opatrování, ochrana, uschování; vazba; vorläufiger ~ prozatímné ujistění se někým, zatímné zatčení; 3. in ~ bringen někým se ujistiti.

Gewährung des Armenrechtes poskytnutí a udělení práva chudých; ~ der Nothhilfe poskytnutí právní pomoci.

Gewalt moc; síla; násilí; aus eigener ~ o své újmě; ehemännliche ~ manželská moc; älterliche ~ moc rodičů; väterliche ~ moc otcovská; unter väterlicher ~ stehen býti pod mocí otcovskou; höhere ~ (vis major) moc nepřekonatelná, síla neodolatelná; öffentliche ~ veřejná moc; richterliche ~ soudcovská moc; (Vollmacht) plnomocenství, plná moc; überwachende ~ moc dohlédací; anordnende ~ moc nařizovací; vollziehende ~ moc výkonná; das steht nicht in meiner ~ to

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

není v mé moci; ~ anwenden
užití násilí; sich ~ anthon čí-
niti si násilí, přemáhati se;
-act násilný čin; -an-
maßung osobování si moci;
-anwendung užití moci;
-geber zmocnitel; -haber
zmocněný, zmocněnec;
-maßregel násilné zakročení
n opatření; násilné pro-
středky; -mißbrauch zne-
užití moci; -schritt násilné
jednání; -that násilí; -thä-
ter násilník; -thätigkeit ná-
silí, násilnost, násilnictví;
öffentliche -thätigkeit veřejné
násilí; -träger zmocněnec,
plnomocník; -verhältnis
familienrechtliches Verhältnis po-
měr moci n mocenský dle
práva rodinného; ~ u.
Zwang-maßregeln nucení
a dohánění.

gewaltig mocný, silný,
prudký; eine ~ Menge ohro-
mně mnoho (lidu, vojáků,
povožů a p.); ein ~er Mensch
silák; velikán; mocný člo-
věk.

gewältig (hor.); Gruben-
bau ~ zmáhati n přerobiti n
opraviti stržiny n strže n
obvaly; Grubenwasser ~ stá-
hnouti důlní vodu, odvod-
niti důl.

gewaltigam násilný; adv.
násilně, moci; e-s ~ en Todes-
fechten umříti násilnou smrtí.

Gewaltigkeit násilí, ná-
silnost, násilnictví.

gewaltiges Bledí válený n
válcem táhnutý plech.

Gewand oděv; hor. smrš-
ná rozsedlina; -Schneider
mužský krejčí.

Gewände e-r Thüre pažba,
pažení, ostění.

gewärtig; e-r Sache ~ jein
nadíti se čeho, očekávati eo;
3-m ~ jein býti k službám
komu.

gewärtigen očekávati eo,
nadíti se čeho.

Gewärtigung čekání; in ~
očekávaje eo; ohne ~ neče-
kaje na...

Gewässer vodstvo, vody.

Gewebe tkanina; med. tkatí,
tkanivo; -auschnitt výstriž-
ek tkaniny; -fläche plocha
tkaniny.

Gewehr zbraň; ručnice,
puška; -beschläge -macher
výrobce kování na pušky;
-bestandtheile-erzeuger vý-
robce součástek ručnicov-
ých; -fabrik zbrojovka,
puškárna, továrna na pušky
n ručnice; -händler obchod-
ník puškami n zbraněmi;
-lauf hlaveň pušky; -ma-
cher hotovitel ručnic, puš-
kař; -patrone ručnicový n
puškový náboj, patrona do
ručnice; -pfropf zátka do
ručnice; -rechen věšák na
pušky; -schaft pažba ruč-
nice n ručnicová.

Geweh parohy.

Gewerb-leben průmysl-
(nictví); -schein živnosten-
ský list; -stand průmysl-
nictvo, živnostenstvo; -thä-
tigkeit činnost průmyslnická,
průmyslnost; g-treibend

provozující živnost, řemeslo,
průmysl; -treibender živ-
nostník, řemeslník, průmysl-
ník; -verein průmyslová
jednota; živnostenský spolek;
-verständiger živnosten-
ský znalec; -Vordrucks-casse
záložna řemeslnická n živno-
stenská.

Gewerbe živnost, řemeslo;
zaměstnání, stav; průmysl;
freies ~ svobodná živnost;
concessioniertes ~ živnost kon-
cesovaná, povolením pod-
miněná; handwerksmäßiges ~
živnost řemeslná; ruhendes ~
živnost neprovozovaná; radi-
zirtes ~ živnost radikovaná;
unter Aufsicht gestelltes ~ živnost
daná pod dohledku; mit dem
Körper unzüchtiges ~ treiben
provozovati nemravnou živnost
tělem, vydělávati si ne-
mravně tělem.

Gewerbe- (viz též Gewerbs-)-
angelegenheit věc n záležit-
ost živnostenská; mit den ~
angelegenheiten betraute Behörde
úřad, jemuž jsou svěřeny
věci živnostenské; -anlage
zařízení živnostenské; der
Aufsicht der Behörde unterste-
hende -anlage živnostenské
zařízení (zařízení živnosti)
podrobené úřednímu do-
hledu; -anmeldung ohlá-
šení živnosti, ohláška n opo-
věď živnosti; -anmeldungs-
gebühr poplatek z opovědi
živnosti; -antritt započeti,
zahájení živnosti, nastoupe-
ní živnosti; -antritts-ge-
bühr poplatek ze započeti

živnosti; -ausstellung vý-
stava průmyslová; -aus-
übung provozování živnosti;
-bank živnostenská banka;
-behörde živnostenský úřad;
-berechtigung živnostenské
oprávnění, oprávnění na
živnost; -beschränkung ob-
mezení živnosti; -betrieb
provozování živnosti; živno-
stenský podnik; průmyslová
výroba; -betriebs- -anlage
provozovárna živnostenská;
-betriebs-pflicht povinnost
provozovati živnost; -buch
kniha živnostenská; -cumu-
lierung hromadění n kumu-
lace živnosti; -Dienst-ver-
hältnis služební poměr ži-
vnostenský; -einrichtungs-
stücke živnostenské nářadí;
-einstellung zastavení ži-
vnosti; -entziehung odnětí
živnosti; -förderung pod-
porování živnosti; -fortbil-
dungs- -schule průmyslová
pokračovací škola; -fort-
führung další provozování
živnosti; -freiheit svoboda
živnostenská; -führer správ-
ce živnosti n závodu; -ge-
hilfe živnostenský pomoc-
ník; -gericht živnostenský
soud; -gerichts-sachen věci,
patřící k soudu živnosten-
skému; g-gerichtlicher Ver-
gleich smír před soudem
živnostenským; -gesetz zá-
kon živnostenský; -gesetz-
gebung zákonodárství ži-
vnostenské; g-gesetzliche Be-
stimmung předpis zákona
živnostenského; -gesetz-no-

velle novella n. přídavek k zákonu živnostenskému; **-grenzen** meze živnosti; **-halle** průmyslovna; místnost živnostenská; **-inhaber** majetník živnosti; **-inspektion** inspekce n. dozor živnostenský; **-inspektions-assistent** dozorčí asistent živnostenský; **-inspektions-dienst** dozorčí služba živnostenská; **-inspector** dozorce n. inspektor živnostenský; **-inspectors-assistent** asistent živnostenského dozorce; **-kammer** komora živnostenská; **-kategorien** odvětví n. kategorie živnosti; **-Leben** život živnostenský, živnostnictví; **-Bedürfnisse** des Lebens potřeby živnostnictví n. živnostenské; **-legitimations-farte** živnostenský legitimizační list; živnostenský průkaz; **-Leute** živnostníci; **-local** provozovárna n. místnost živnostenská; **-g-mäßig** živnostenský; **-mäßig** beriebene Unternehmung podnik živnostenský n. po živnostensku provozovaný; **-g-mäßiger Effectenhändler** živnostenský obchodník cennými papíry; **-museum** průmyslové museum; **-ober-behörde** vrchní úřad živnostenský; **-ober-inspector** vrchní dozorce n. inspektor živnostenský; **-ordnung** živnostenský řád; **-pächter** nájemce, pachtýř živnosti; **-polizei** živnostenská policie; **-polizei-straf-tache** trestní věc živnosten-

ské policie; **-g-polizeiliche** Verwaltung řízení n. jednání se stanoviska policie živnostenské n. živnostenskopolicejní; **-producten-ausstellung** výstava řemeslných n. živnostenských výrobků; **-rath** živnostenská rada; **-g-rechtlich** dle práva živnostenského, po právu živnostenském; **-recurs-frist** lhůta k stížnosti ve věcech živnostenských; **-register** rejstřík živnostenský; **-sache** věc živnostenská; **-schein** list živnostenský; **-schule** průmyslová škola; **-schüler** žák průmyslové školy; **-schulwesen** školství průmyslové; **-section** odbor živnostenský; **-statistik** statistika průmyslu (živnosti); **-g-statistisch** ke statistice průmyslu se vztahující; **-steuer** daň živnostní; **-steuer-gesetz** zákon o dani živnostní; **-g-technisches** Organ živnostensko-technický orgán; **-treibender** živnostník, průmyslník; **-übertretung** přelomení živnosti; **-übertretung** živnostenský přestupek; **-unternehmer** podnikatel živnosti, živnostník, průmyslník; **-unternehmung** živnostenský podnik; živnost; **-unterstützungs-verein** živnostenský podpurný spolek; **-verein** průmyslová jednota, živnostenský spolek; **-verleihung** propůjčení živnosti, živnostenské povolení; **-verleihungs-taxe** poplatek za

propůjčení živnosti; **-ver-lust** ztráta živnosti; **-ver-mögen** živnostenské jmění; **-verpächter** propachtovatel živnosti; **-verpachtung** propachtování živnosti; **-ber-waltung** správa živnostenská; **-vorschriften** živnostenské předpisy; **-zähl-blätter** sčítací lístky pro živnosti.

gewerblich živnostenský, průmyslový; **-e Arbeit** hat zu ruhen živnostenská práce má přestat; **-e Ausbildung** vý-cvik živnostenský n. průmyslný; **-e Fabrikant** průmyslové učiliště; **-e Marken** známky průmyslové n. výrobní; **-e Spar- u. Darlehens-casse** živnostenská spořitelna a záložna.

Gewerbs- (viz též Gewerbe-) **-anstalt** dílna; **-aufschreibung** živnostenský zápis, živnostenská kniha; **-bestiffler** živnostník, průmyslník; **-befugnis** oprávnění n. právo živnostenské; **-betriebs-anmeldung** opověď provozování živnosti; **-cataster** katastr n. seznam živnosti; **-concession** povolení živnostenské, koncese živnostenská n. na živnost; **-concessions-gesuch** žádost za povolení živnosti n. živnostenské; **-correspondenz** živnostenské dopisování; **-einkommen** příjem ze živnosti; **-erledigung** uprázdnění živnosti; **-etablissement** průmyslový závod; **-fleiß** průmysl(nost); **-fuhr** povoz

živnostenský; **-genosse** spoluživnostník; **-genossenschaft** živnostenské společenstvo; **-gesellschaft** živnost; **-gesellschaft** živnostenská společnost; **-kenntnisse** vědomosti živnostenské; **-legitimation** živnostenská legitimace, živnostenský průkaz; **-mann** živnostník; řemeslník; průmyslník; **-meister** mistr živnostenský; **-mobilare** náčiní těžebné n. řemeslnické; **-novelle** novela živnostenská; **-privilegium** výsada živnostenská, privilej živnostenský; **-raum** živnostenská místnost; **-recht** právo živnostenské; **-stätte** živnostenská provozovárna, místo výrobní n. výroby, výrobná, dílna, pracovna (živnostenská); **-taxe** živnostní taxa; **-umfang** objem, rozsah živnosti; **-unternehmen** podnik živnostenský; **-verfahren** práce živnostenská, způsob práce živnostenské, výroba živnostenská; **-vorrichtungen** zařízení živnostenská n. průmyslová; **-zurücklegung** vzdání se živnosti, zanechání živnosti; **-zustand** stav živnosti; **-zweig** odvětví průmyslové.

Gewerf řemeslo; hnací stroj, motor; společenstvo; hor. závodnictvo; nákladnictvo, těžarstvo; **-bauer** stavitel motorů; **-verein** (angl. trades unions) dělnické sdružení.

Gewerke závodník, nákladník, těžař, těžíř.

Gewerken-buch kniha těžařská; **-fur** kuks n podíl na dolu; **-spareasse** spořitelna těžařská; **-tag** schůze těžařů n závodnictva; e-n-tag abhalten konati schůzi závodnictva n těžařstva; **-tageprotokoll** protokol n zápisník o schůzi těžařské n závodnické; **-tagsbeschluss** usnesení schůze těžařstva; **-verzeichnis** seznam těžařů.

Gewerkschaft těžařstvo, těžířstvo, nákladnictvo.

gewerkschaftlich těžařský, nákladnický; e Direction ředitelství těžařské; es Vermögen jmění (majetek) těžířstva n nákladnictva.

Gewerkschafts-antheil podíl těžařský; **direction** ředitelstvo nákladnické n těžířské; **-statut** stanovy těžířstva; **-vertretung** zastupování těžařstva.

gewesen bývalý, někdejší; **er** Vernehm bývalý poručník.

Gewicht váha, tíha, tíže; váhy, závaží (u hodin); důležitost, závažnost; rohes hrubá váha; ~ haben vážit; ein ~ auf et. legen váhu na klásti, přikládati význam n váhu čemu.

Gewicht- (viz též **Gewichts-**) **abgang** schodek na váze, průvažek; **-abnahme** úbytek n zmenšení váhy; **-abzug** srážka (s) váhy; **-ausschlag** vývažek; **-einheit** jednotka n jednička tíže; **-erzeuger**

výrobce vah; **-los** bezvýznamný; bez váhy; **-prüfung** zkoušení vah.

gewichtig závažný, důležitý; mající plnou n patřičnou váhu (o mincích).

Gewicht- (viz též **Gewicht-**) **abkürzungs-zeichen** zkratka pro označení váhy; **-abgang** průvažek, schodek na váze; **-angabe** udání n oznámení váhy; **-belastung** zatížení; **-beschränkung** omezení váhy; **-differenz** rozdíl n různost ve váze;

-erhebung, **-ermittlung** vyšetření n vyšetřování váhy; **-erhöhung** zvýšení váhy;

-fälschung padělání závaží; (úmyslné) poškození n zlehčení závaží; padělání známek ověřujících závaží; šidba n šizení na váze; zlehčení váhy (za účelem šidby);

-garnitur souprava n složka n garnitura závaží; **-größe** velikost tíže; **-grenzen** meze váhy; **-hilfs-tabellen** pomocné tabulky k vážení;

-kategorie druh n kategorie váhy; **-manco** = **-abgang**; **-menge** váha; **-ordnung** řád pro váhy; **-procente** procenta dle váhy;

-porto vážné, poštovní dle váhy; **-porto-sätze** sazby vážného; **-revision** přehledka vah; **-satz** složka n garnitura závaží; **-surrogat** náhražka n náhradek váhy; **-tabelle** váhová tabulka; **-tare** poplatek z váhy; **-übereinstimmung** srovnalost vah n

závaží; **-unterschied** rozdíl ve váze; **-verhältnisse** der Ware váhové poměry zboží; **-verlust** úbytek na váze n váhy, ztráta na váze n na tíži, schodek na váze, průvažek; **-verringern** zmenšení váhy; **-zunahme** přírůstek, přibývání na váze n tíži.

gewiegt zkušný, znalý.

gewillt; ~ sein et. zu thun býti ochoten n chtít učiniti č; zu et. ~ sein býti odhodlán k čemu; bös ~ zlomyslný.

Gewinde závit; stůčka; **-aufsatz** násadka závitová; **-fenster** okno se závěsami.

Gewinn zisk, užitek, výdělek, výtěžek; prospěch, výnos; výhra; **entgangener** ~ ušlý zisk; ~ bringen vynášeti, prospívati, prospěšným býti komu; ~ bringend výnosný; prospěšný; **-antheil** podíl na zisku n ze zisku, díl zisku; podíl z výhry; **-antheilschein** list na podíl ze zisku n na podíl ziskový; podíl n list na zisk; **-betheiligung** podíl na zisku; **-conto** účet ze zisku; **-liste** seznam výher; **-los** bez zisku, nevýnosný; **-rechnung** účet ze zisku; **-recht** právo výherní n na výhru; **-rücklass** zisková srážka; zůstavek zisku; **-steuer** daň z výhry; **-sucht** ziskost, ziskuchtivost; **-günstig** ziskový; **-theil** část, díl zisku; část výhry; **-verkauf** prodej zisku; ~ u. **Verlust-conto** účet ze zisku a

ztráty; **-versprechend**; ein **-versprechendes** Unternehmens podnik, z něhož se dá očekávat zisk; **-ziehung** tah výher (losů).

gewinnen získati, dosici, dosáhnouti, nabýti čeho; vydělati č; dobývati; kliditi, těžiti č; vyhráti č; den **Preceis** ~ práv zůstatí, spor vyhráti; an **Wert** weinlich ~ získati, nabýti podstatné ceny, státi se podstatně cennějším; e-e **überzeugung** ~ nanyč n zjednati si přesvědčení; über **3. überhand** ~ převahy nabýti nad kým, překonati koho.

Gewinn výhra, věc vyhraná; = **Gewinn**; **-antheil** podíl na výhře; **-auszahlung** výplata výhry; **-betrag** výhra, suma n výše výhry n výherní; **-differenz** rozdíl zisku; **-hoffnung** naděje na výhru; **-nummer** číslo výhry; **-object** předmět výhry; **-realisation** realizace výhry; **-schein** list na výhru n výherní, poukázka na výhru; **-verlosung** slosování výher; **-ziehung** tah výhry.

Gewinnung dobývání, těžba, výroba; výhra; výtěžek; ~ von künstlichem Eis příprava umělého ledu; ~ der Mineralien dobývání nerostů; ~ der Nahrungsproducte výroba zadin n zadních produktů.

Gewinnungs-berechtigter oprávněný k dobývání n k těžení n k těžbě n k výrobě; **-kosten** výrobní ná-

klad, náklad dobývání; **-recht** právo k dobývání, k těžení, k těžbě, k vyrábění.

gewißs jistý, nepochybný; jakýsi, nějaký; **-sein** býti jistým; adv. zajisté, určitě; ein **-er Mann** někdo; ein **-er Josef** Josef jakýsi n. nějaký Josef Hoch.

Gewissen svědomí; nach **seinem besten Wissen und** dle svého nejlepšího vědomí a svědomí; **g-loß** nesvědomitý; **-losigkeit** nesvědomitost.

gewissenhaft svědomitý. **Gewissenhaftigkeit** svědomitost.

Gewissens - bereich obor svědomí; **-ehe** (matrimonium conscientiae s. secretum) manželství svědomí; **-freiheit** svoboda svědomí; **-verletzung** (probatio pro exoneranda conscientia) zastoupení svědomí.

gewissermaßen poněkud, z části, jaksi, takorka, do jisté míry.

Gewißheit jistota, bezpečnost, určitost; et. zur **-erheben** dokázatii eo.

Gewitter-läuten zvonění na mraky; **-schaden** škoda způsobená bouřkou.

gewogen nakloněný, příznivý komu.

Gewogenheit náklonnost, přízeň.

gewöhnen zvykati, navykati koho čemu.

Gewohnheit obyčej, zvyk, zvyklost, návyk; er hat sich

zur **-gemacht** navykl si to, vzal si to do zvyku.

Gewohnheits-bettler žebrák z návyku, ze zvyku; **-diebstahl** krádež ze zvyku; **g-gemäß** dle zvyku, jak zvykem, jak obvykle; **-landstreicher** tulák ze zvyku; **-recht** právo obyčejové; **-sünde** slabost, křehkost; **-verbrecher** zločinec ze zvyku.

gewöhnlich obyčejný, obvyklý; adv. obyčejně; et. endet **-něco** končívá se; et. ist **-něco** bývá; ganz **-er** Pöbel praprosťá luza.

gewohnt z-, u-, navyklý čemu; auf **-e Weise** obvyklým n. obyčejným způsobem.

Gewöhnung zvyk, navykání.

Gewölbe klenba n. klenutí; sklep; krám, sklad; volles e halbfreisförmiges **-** plně n. půlkruhové klenutí; überhöhtes **-** převýšené klenutí; gedrücktes **-** stlačené klenutí; flaches **-** ploché klenutí; **-anfang** patka klenutí; **g-artig** klenbovitý; **-bau** stavba klenutí; stavba klenby; **-bogen** klenbový oblouk; **-brücke** klenutý most; **-conto** účet ze zboží krámského; **-fläche**; äußere **-fläche** záda n. rub klenutí; innere **-fläche** lice n. liceň klenutí; **-fuß** patka klenutí; **-lappe** cíp klenutí; **-kasten** výkladec; **-laibung** vnitřní plocha klenbová; **-mauerwerk** zdivo klenbové; **-rüden** hřeben klenbový; **-rüftung**

skruží pro klenutí, zaskružení, skruží klenbové; **-schild** štít na krámě; **-schlußstein** závěrek klenbový, závěrečný kámen klenbový; **-spannweite** rozpon n. rozpětí klenby; **-stein** klenák, klen(ov)ka, sluka, skleповice; **-träger** nosník klenbový; **-wache** stráž krámská; **-winkel** úhel spáry klenbové; **-zins** nájemné z krámu; **-zwickel** cíp klenby báňovité.

gewölbt klenutý; **-er Brustforts** anat. vydutý, vypouklý hrudník; **-e Stirn** vypouklé čelo.

Gewühl tlačenice, dav, zmatek, hemžení; es war ein **-** von Menschen auf dem Plage lid jen se hemžil na náměstí.

Gewürz koření; **-gewölbe** krám kořenářský; **-händler** obchodník kořením; **-mühle** mlýnek na koření; **-salz** kořenná sůl; **-stampfer** kořenník.

Gezäh(e) hor. náčiní, nástroje; **-abnutzung** opotřebování náčiní n. nástrojů.

Gezänte vadění, škorpení, sváry, hádky.

gezahn ozubený; **-e Rührungsstange** vodidlo ozubené.

Gezeug náčiní, nástroje; gangbares **-** pohyblivé součásti strojů hornických a hutnických.

geziemen sich slušeti, patřiti, náležeti komu; **-d** příslušný, náležitý.

Gezimmer hor. dřevění důlní; dveře je střídivové; věnec šachtový; in **-** setzen vydvéřiti; in **-** stehen státi n. býti v dřevění n. ve dřevě.

Gezungenheit nucenost, nutkáni.

Ghetto židovská čtvrť (v městě); židovské město.

Gibus-hut klak.

Gicht dna; hat. kološník; **-mauer** zeď kolem vysoké peci; kološní obruba; **-schwamm** hut. cinková pecina, pecní kalmin; **-strümpfe** pakostniční punčochy; **-zacken** e-s Frischeneers protivětrová plitka (v kryčném hrnu).

Giebel štít, lomenice, ka-brínece, kalenice, hlavina, průčelí, svísel; zeď štítní; štít okrasný; der obere Theil des **-s** kukla; dům; **-bogen** kulatý štít, oblouk štítní; **-dach** střecha se štíty; **-fagade** štít; **-feld** pole štítové; **-mauer** štít, lomenice; **-seite** štít; **-stange** pavezá; **-wand** stěna štítová; **-zimmer** podkrovní světnice.

Giebigkeit dávka.

Gier chtivost, dychtivost, žádostivost; lakota, hltavost.

gierig chtivý, lačný, žádostivý čeho, dychtící, bažící po čem.

Gieß-bach bystřina, ručej; **-bottich** slévací kád; **-erz** litina; **-form** forma slévací; **-haus**, **-hütte** slévárna; **-meister** slévačský mistr;

-ofen sléváci n rozpouštěcí pec.

gießen liti, naliti; slévati.
Gießer slevač, slevař, li-
tec; **Cement-** slevač cementu;
-lohn slevačská mzda;
-meister mistr slevařský.

Gießerei slevačství, sle-
vařství; slevárna; slévání,
odliti; **-betrieb** slevačství;
-personal slevači.

Gift jed; **-bereiter** při-
pravovač jedu; **-bezug** od(e)-
bíráni jedu; **-bezugs-**licenz
povolení n licence na odbí-
ráni jedu; **-bezugs-**schein
list na odbíráni jedu; **-buch**
kniha jedů, kniha pro zá-
znam jedů; kontrolní kniha
při prodeji jedů; **g-frei** =
g-loš; **g-hältig** obsahující
jed; jedovatý; **-handel** ob-
chod jedem; **-händler** ob-
chodník jedů; **-hütte** hut'
arseniková; **-kammer** jedová
komora; **-kobalt** otrušík,
arsén samorodý; **-kraut** je-
dovatá bylina; **g-loš** bez
jedu, jedu prostý, bezjedy,
nejedovatý; **-u. Medicinal-**
fräuter-händler obchodník
jedy a léčivými bylinami;
-mehl arsenová n jedová
mouka; **-mischer** travič;
-mittel jedovatina; protijed;
-mord otrava, vražda jedem;
-mörder travič; **-mord-**
versuch pokus vraždy jedem;
-pflanze jedovatá rostlina;
g-reich jedovatý; **-schein**
list n povolení na jedy;
-schwamm jedovatá houba;
-stein jedovatý (arsenikový)

kámen; **-stoff** jedovatina;
-verkehr obchod jedy; **-vor-**
merkbuch záznamník n zápis-
ník o jedech; **-vorschriften**
předpisy o jedech; **-waren**
jedoviny; **-zahn** jedovatý
zub.

giftig jedovatý, otravný.
Giftigkeit jedovatost, o-
travnost.

Gilb-kraut barviřský ryt.
Gilbe žlut, okr.

Gilde společenstvo, cech.

Gilling vydutina zádi lod-
ní; **-s-hölzer, -s-knie** drva
n žebra vydutiny zádi lodní.

Gilt-buch zemské desky
(v arciv. Rak.).

giltig platný.

Giltigkeit platnost; **-s-**
dauer doba platnosti; **-s-dauer**
e-r Anweisung doba, po kte-
rou je poukázka platná;
-s-dauer von 8 Wochen má
platnost 8 neděl, platí 8 ne-
děl; **-jahr** rok platnosti,
rok, po který co platí.

Gimpen cel. prýmký (u
cech atd.); krajky bez pády
z krouceného hedvábí; **-rah-**
men rámec k vyrábění
prýmků.

Gin (angl. čte se džin) jalovcová
kořalka.

Ginß, Ginster kručinka.

Ginster-quetsche, -quetsch-
maschine mēlnidlo kručinky.
Gipfel vrchol, vršek;
-punkt vrchol, vrcholístě.

gipfeln vrcholkem opatři-
ti; vztyčiti eo; vrcholiti, do-
stoupiti vrcholu; **gegipfelt** erb-
s figurami na vrcholu.

Gips sádra; **-abdruck,**
-abguß sádrový otisk n od-
litek; **-abguße-erzeuger** vyo-
robce sádrových odlitků;
-anwurf sádrová omítka;
-arbeiter sádrař, sádrovník;
-bau - ornament sádrová
okrasa stavební; **-bereitung**
příprava sádry; **-bewurf**
sádrová omítka; **-bildhauer**
sochař pracující v sádře;
-brecher sádrař; **-brenner**
vypalovač sádry; **-bruch**
sádrový lom, sádroviště;
-decke sádrový strop; **-die-**
sen - erzeuger výrobce sá-
drových podlah (podlažin);
-erzeuger výrobce sádry;
-estrich sádrová lepenice n
dlažba; **-fabrik** továrna na
sádry; **-faß** sud na sádry;
-figuren-erzeuger výrobce
sádrových sošek; **-figuren-**
händler obchodník sádro-
vými soškami n figurami;
-form forma sádrová, kad-
lub sádrový; **-formerei** for-
mování sádrové; **-gestiis**
sádrová římsa; **-gießerei**
slevárna sádry; **-grube** sá-
drový důl, sádrová jáma;
-händler obchodník sádrou;
-tafel pálená sádra; **-lager**
sádrové ložisko; **-maler**
malíř na sádře n na omítce
n freskový; **-mörtel** malta
sádrová n štuk; **-mühle**
mlýn na sádry; **-müller**
sádrotluk; **-puß** sádrová
omítka, sádrování; **-schläger**
sádrotluk; **-stampfer** sádro-
tluk; **-stuccateur** štukatér
sádry; **-stuck** omítka sádro-

vá; **-waren-fabrik** továrna
na sádrové zboží; **-waren-**
händler obchodník sádro-
vým zbožím.

Gipser sádrovník.

Gipserci sádrovníctví.

Girant žirant, rubopisec,
převodce žirem; podpiso-
vatel papíru na rubu.

Giratar žiratář, nabyvatel
papíru z převodu (podpisem
na rubu).

girieren žirovati, pode-
psati papír na rubu; pře-
vésti papír rubopisem.

Girierung žirování, pod-
pis papíru na rubu; převod
papíru rubopisem.

Giro žiro, rubopis, podpis
(papíru) na rubu, převod pa-
píru rubopisem; **- in bianco**
žiro in bianco; **- zur Eincaßie-**
rung směn. žiro na přijetí peněz
za směnku; **-bank** žirová
banka; **-conto** účet žirový;
-gebühr poplatek ze žira n
rubopisu; **g-fähig** žirova-
telný, indosovatelný, pře-
vodný (indosací); **-geschäft**
obchod žirový, žirování, pře-
vod papíru (podpisem na ru-
bu); **-guthaben, -guthabung**
pohledávka žirová n ze žira;
-valuta hodnota žirová;
-verbindlichkeit povinnost n
závazek žirový n ze žira n
z rubopisu; **-verein** spolek
žirový.

Gitter mříže; mit e-m
versehen zamřížiti; **-balken**
trám n nosník mřížový;
-fenster mřížové n zamřížo-
vané okno; **-gewebe** kana-

va, stramin; **-latte** mřížové bidélko; **-loge** špehýrka; **-rahmen-stück** dílec rámece mřížového; **-stricker** pletač mříží; **-stuhl** stav. = loge; **-thor** vrata zamřížovaná n mřížová; **-thür(e)** dvěře mřížové n zamřížované; **-verfahlag** mřížové pažení.

Glacé-carton hladký n lesklý karton; **-handschuhe** hladké n lesklé rukavice; **-handschuhmacher** výrobce lesklých n hladkých rukavic; **-leder-färber** barvíř leštěné kůže.

Glacier multikolor, glasié (průsvitný papír s imitací malby na skle)

Glacis koliště, předhradí.

Glanz-appretur úprava s leskem n na lesklo; **-bügel-anstalt** žehlirna na lesklo; **-gold** pozlátko; **-kobalt** kobaltin, dasec krychlový; **-kohle** uhlí lesklé n smolné; **-pappe** lesklá lepenka; **-ruß** saze lesklé n mastné; **-stärke-erzeuger** výrobce lesklého škrobu; **-wischse** leštidlo; **-wischfabrik** továrna na leštidlo. **glänzend** skvělý.

Glas sklo; sklenice; **-abfall-händler** obchodník sklovými odpadky; **-arbeiter** sklářský dělník; **-äser** lep-táč skla; **-ausfußwaren-händler** obchodník skelným brakem n vadným skelným zbožím; **-ballon** balón n baňka skleněná; **-bijou-tier** skelnický klenotník; **-bild** skleněný obraz; **-blä-**

ser dmuchač skla; **-blumen-erzeuger** výrobce skelných květin; **-bohner** vrtač skla; **-brocken** střepy n úlomky skla; **-compositionsbrenner** spáječ skelné smíšeniny; **-compositionswa-ren-händler** obchodník zbožím ze skelné smíšeniny; **-cylinder** válec skleněný, nořítko; **-diamant** sklenářský diamant; **-druckhütte** sklárna zboží lisovaného; **-edelstein** skleněný (nepravý) drahokam; **-einbohrer** vrtač skla; **-einschneider** zářezávač skla; **-email-photo-graphien** fotografie na skle smaltovém; **-emailierer** smaltovník skla; **-exporteur** vývozce skla; **-fabrik** sklárna; **-fabrication** výroba skla; **-fluß** tavení skla; slitek skelný; ulitá skleněná věc; **-galanteriewaren-händler** obchodník skleněným ozdobným zbožím; **-galle** skelná pěna; **-gewicht** cajch. skleněné závaží; **-glanz** skelný lesk; **-glocke** skleněný zvon; **-graveur** rytec skla; **-händler** obchodník sklem; **-haus** sklenník; **-hütte** sklárna; skelná huť; **-incrustation** povlak na skle; **-industrie** skelný průmysl; **-kitt** sklenářský tmel; **-kitter** tmelař skla; **-kittergewerbe** živnost tmelařská, tmelařství skla; **-knopf-erzeuger** výrobce skleněných knoflíků; **-kolfen** baňka skleněná; **-korallen-schleifer** brusič skleněných

korálků; **-kugel-händler** obchodník skleněnými koulemi; **-kugler** výrobce skleněných koulí; **-kuppel** skleněná kupolka; **-linsen** (mail-lons) skleněná očka nitěnký; **-luster-erzeuger** výrobce klesných lustrů; **-macher** sklář; **-macher-gehilfe** pomocník sklářský; **-maler** malíř na skle, malíř skla; **-malerei** malba na skle; **-maler-farben-erzeuger** výrobce barev k malbě skla; **-malz** skelný n kamenný n tvrdý n sklovitý slad; **-masse** sklovina; **-meister** sklářský mistr; **-ofen-bauer** stavitel sklářských pecí; **-papier** sklovitý n skelný papír; **-pech** tvrdá (čistá) smůla; **-perlen-fabrik** továrna na skleněné perly; **-perlen-fasser** zasazovač skleněných perel; **-perlen-främer** kramář skleněných perel; **-perlen-schleifer** brusič skleněných perel; **-per-len-sticker** vyšivač skleněných perlami; **-polierer für Hochglas** leštidlo skla vydatého; **-raffinerie** für Hochglas rafinerie skla vydatého; **-röhren-fabrik** továrna na skleněné trubice; **-scherben-stampfe** stoupa na skleněné střepy; **-schleif-werkzeug-händler** obchodník nástroji k broušení skla; **-schleifer** brusič skla; **-schleiferei** für Hochglas brusírna skla vydatého; **-schleiferei** u. **Polier-werk** broušení a leštění skla;

-schmelz skleň; **-schmelz-händler** obchodník sklení; **-schmelz-perlen-erzeuger** výrobce perel ze sklení; **-schmuck-erzeuger** výrobce skleněných n skelných šperků; **-schmuck-waren-händler** obchodník skelnými šperky; **-schneider** řezač skla; **-spinner** prádelník skla; **-sprenger** trhač skla; **-staub** skelný prach; **-stein-händler** obchodník skleněnými kameny; **-stricker** pletač skla; **-sturz** skleněný poklop; **-tafel** tabule skla n skleněná; **-thür(e)** skleněná dvěře; **-trichter** skleněná nálevka; **-tropfen** skelná krůpěj; **- u. Wachsperlen-erzeuger** výrobce perel skleněných a voskových; **-wa-ren** zboží skleněné; **-waren-emaillierer** smaltovač skleněného zboží; **-warenhandel** obchod skleněným zbožím; **-weber** tkadlec skla.

Glaser sklenář; **-arbeit** práce sklenářská; **-gewerbe** živnost sklenářská; **-kitt** tmel sklenářský; **-meister** mistr sklenářský.

gläsern skleněný.

gläsern polévati, mu-raviti; **gläsernes Thongeschirr** polévaná hliněná nádoba.

Glasur polev, poleva, mu-rava, glasura; **-erz** leštěnec hrnčářský; **-fabrik** továrna polevaná glasurou; **- u. Polier-mittel-erzeuger** výrobce polevních a hladících pro-

středků; **-reibmaschine** třecí stroj na polevu.

glatt hladký; holý; úlisný; **-er** hladká omítka.

Glatt-eis náleď, okluzko;

-wasser patoky, ředina;

-wasser-gefäß nádoba na ředinu n patoky.

Glätte hladkost, kluzkost; klejt; **- u. Wienigfabrik** továrna na klejt a suřík.

glaubbar uvěřitelný, k víře podobný; **- machen** osvědčiti co.

Glaube, Glauben víra, náboženství, vyznání; hodnověrnost, důvěra; **büßer** ~ obmyslnost; **guter** ~ bezelstnost; **3-m** ~ u beimeisten uvěřiti, víru dáti komu; **in gutem** ~ u handeln jednatí poctivě.

glauben věřiti čemu; věřiti komu co; mysliti, domnívati se co; **an et.** ~ věřiti veš.

Glaubens-abfall odpadnutí od víry; **-änderung** změna víry; **-bekenntnis** vyznání (víry), náboženství; **-bekenner** vyznavač víry; **-freiheit** svoboda náboženská; **-gemeinde, -gemeinschaft** společnost n obec věřících, církev; **-genosse** souvěvec, stejnověvec; **g-wert** hodnověrny, víryhodný; **-zwang** nucení do víry, vnucování víry.

Glaubens-satz sůl Glauberova.

glaubhaft hodnověrny; et. ~ **machen** osvědčiti co.

Glaubhaftmachung osvědčení.

Gläubige(r) věřící; **Alt-staroverec**; **Recht-** pravověrec.

Gläubiger věřitel; **-anmeldung** přihláška věřitelská; **-anmeldungs-frißlhüte** k přihlášce věřitelské; **-aus-schuss** výbor věřitelů; **-aus-schussmitglied** člen výboru věřitelského; **-convocation** svolání věřitelů; **-provocation** provokace n vyzvání věřitelů; **-tagfahrt** stání věřitelů.

Gläubigerschaft věřitelstvo.

glaublich věřitelný.

glaubwürdig hodnověrny, víry hodný, uvěřitelný.

Glaubwürdigkeit hodnověrnost.

gleich rovný, stejný; **tyž**; **-e Balkenwaage** stejnoramenná váha bidélková n břevinková; **-er Waagebalken** vahadlo stejnoramenné n rovnoramenné; **zu et** Theilen rovným dílem; **auf et** Art týmž způsobem, stejně; **zu et** Zeit zároveň; **-achten** na roven stavěti co čemu; **- u** werden vyrovnati se; **- sein** roven býti, rovnati se čemu; **e-r Sache** ~ **machen** srovnati co s čim; **3-m** **an et.** ~ kommen vyrovnati se komu v čem n čim; **3. 3-m** ~ stellen rovnati, přirovnati koho ke komu, klásti koho na roven komu, za rovna pokládati koho komu; **-artig** stejno n rovnoramenný; **-artig** stejného druhu, stejnorodý; **G-artigkeit** stejnorodost, stejnost; **-bedeutend**

souznačný, stejnoznačný, stejného významu; **-berechtigt** rovné právo mající, rovnoprávní, stejně oprávněny;

G-berechtigung rovnoprávnost, stejné n rovné právo n oprávnění;

-fälliges **Recht** stejné právo;

-falls rovněž; **-förmig** (jedno)stejný, shodný, stejnotvárný;

G-förmigkeit shodnost, stejnost;

-geartet stejného způsobu;

-geltend stejnomocný, rovnomocný, rovnoplatný;

G-gewicht rovnováha; **G-gewicht** herstellen zjednatí rovnováhu;

-giltig lhostejný, netečný ke komu;

G-giltigkeit lhostejnost, netečnost;

-halten pokládati koho za rovna komu; stejné ceniti co s čim; **e-e** **bei** mibeweglichen Sachen **-gehalten** **Ge-rechtigkeit** právo pokládané za rovné nemovitým věcem;

die Strafe soll dem Vergehen ~ **gehalten** werden trest ma býti přiměřen přečinu;

-kommen rovnati se komu; **-kommen** rovnající se, rovný, jednostejný;

-lautend stejný, souhlasný; **mit dem Original** **-lautend** souhlasně n srovnale s prvopisem;

G-machung srovnání, rovnání, urovnání;

-mäßig rovný, stejnoměrný, stejný;

-mäßig **teilen** rovně rozdělití; **mäßiger** **Bergang** stejný, stejnoměrný postup; **aav.** stejnou n rovnou měrou, stejno-, rovnoměrně;

-namig téhož jména, stejno-

jmenný; **g-schenkelig** rovnoramenný;

G-schentlichkeit rovnoramennost;

G-schicht vyrovnávací vrstva;

-seitig rovnostranný; vzájemný, oba-polný;

-setzen rovnati se komu n čemu, na rovni státi s kým n čim, rovný komu n čemu býti;

-stellen rovnati n na roven stavěti koho komu;

-stellung (s)rovnání; (po)stavení na roven;

-theilig rovnodílný, na stejné části rozdělený;

G-theiligkeit rozvodilnost; **-viel** tolikéž, stejné (mnoho), rovně;

-viel **ob** lhostejnosti; **-viel wer** kdokoli;

-wertig stejné ceny; rovnocenný;

-wertige Leistung plnění stejné ceny;

G-wertigkeit rovnocennost, rovnocennost, stejná hodnota;

-wie jako, jakož;

-zeitig téhož času, téže doby, současný, souvěký, soudobý, nynější, tehdejší;

-zeitigkeit současnost, souvěkost;

-zeitlich stejnodobý, stejné doby, stejného trvání.

gleich rovnati, vyrovnati; rovnati se komu čim n v čem; podoben býti komu; **Gewichte, Münzen** ~ váhy, mince upraviti n vyrovnati.

Gleicher hor. srovnávač; cejchovač, znakovač.

Gleichheit rovnost, stejnost; totožnost, podoba; **bei** ~ **der Stimmen** při rovnosti hlasů;

-s-zeichen znaménko rovnosti.

gleichsam téměř, takřka, jako.

Gleit-klemme tel. svorka posuvná; **-wchjel** tel. přesunovač (svorek).

gleiten klouznouti, smeknouti se.

Glied stav. článek; člen, úd; -er Gemeinde člen n úd obec; **-maßen** končetiny.

Glieder-gruppe součlenění n římsa.

gliederig; vier- čtyřčlenný. **glimmen** doutnati, třítii; jiskřiti; slabě svítiti.

Glimmer slída, lesk, svit; **-papier** slídový (třpytívý) papír; **-schiefer** svor, slídovec; **-waren-erzeuger** výrobce slídového zboží.

Globus-erzeuger výrobce zeměkouli; **-fabrik** továrna na zeměkoule.

Glocke zvon; stav. kalich sloupové hlavice; hor. klobouk.

Glocken-bau dobývání zvonovité; **-boussole** zet. magnetická stříška (k určování směru elektrického proudu při zvonkových návěstech); **-bronze** zvonovina, litina zvonová; **-erz** zvonová ruda; **-geläute** vyzvánění; **-gießer** zvonář; **-gießerei** zvonářství; zvonárna; **-guß** lití zvonu; **-gut** = bronze; **-läute-werk** (elektrisches) (elektrické) zvonidlo, (elektrický) zvonek; **-läuten** (za)zvonění; **-läuter** zvoník; **-leiste** zvonovka, zvonovnice; **-linie** tel. zvonkové vedení; **-linien-apparat** tel. přístroj zvonového vedení; **-linien-relais** tel.

sesilovač (elektrického) proudu pro zvonkové vedení; **-maschine** zvonový větrník n větrní násos; **-metall** zvonovina, litina zvonová; **-mühle** hor. kuželový mlýn; **-relais** (elektrický) sesilovač zvonový; **-schlag** úder na zvon; **-schlagwerk** bicí zvonky, zvonkový stroj, zvonkový stroj bicí; **-speife** zvonovina; **-signal** znamení zvoncem; **-signal-apparat** (elektrisches) tel. návěstní zvonítko; **-signal-leitung** tel. zvonkové vedení návěstní, elektrické vedení pro zvonkovou návěst; **-signal-vorrichtung** zvonítko návěstní; **-speife** = bronze; **-spiele** u. **Spielkasten** (fr. Carillons et boîtes à musique) zvonkové hry n zvonko-stroje a hrací krabice; **-stuhl** hranice, trámce zvonové, zvonice; **-thurm** zvonice; **-ventilator** hor. zvonový větrní násos, zvonovitý větrník; **-zug** zvonec, zvonítko, drát zvonku.

Glockner zvoník.

Glop těsný průplav, průvlaka, brána.

Glossarium slovník, výklad slov.

Glossolytis, Glossoplexie ochrnutí jazyku.

Glück-wunscharten-erzeuger výrobce lístků blahopřejných.

Glücks-hafen hor. lapací pazour; **-spiel** hra odvázná n hazardní; **-verein** spolek

výherní; **-vertrag** smlouvá odvázná n o věc nejistou.

Glich-frischen zkujňování surového železa žiháním; **-lampe** žárovka; **-licht** žárové světlo; **-licht-förper** tělísko žárové; **-span** okuje (železné).

glichen doutnati, býti žhavý, planouti; **-d** rozžhavený, žhavý, řežavý.

Glut žár; plamen, oheň. **Glutin-trübe** zákal glutinový, pivo zakalené glutinem.

Glycerin glycerin; **-seife** mýdlo glycerinové.

Glykose (Traubenzucker) škrobový n hroznový cukr.

Guade milost, přízeň; non Gottes -u z Boží milosti; **3-m** - zu Theil werden lassen udělití milost, dopřáti milost komu.

Guaden-act skutek milosti; **-antrag** návrh na milost (na dar n plat z milosti); **-be-solohnung** odměna z milosti; **-bewerbung** ucházení se o milost, žádost za milost; **-bezug** plat z milosti; **-brief** list z milosti; výsada z milosti; **-gabe** dar z milosti; **-gabeerhöhung** zvýšení daru z milosti; **-gabe-fortbezug** další užívání daru z milosti; **-gabe-gesuch** žádost o dar z milosti; **-gehalt**, **-geld** plat z milosti; **-gesuch** žádost za milost n za udělení milosti; **-sache** věc milosti; **-sold** = gehalt; **-stoß** dorážení koho z milosti; **3-m** bei -stoß

geben doraziti koho z milosti, slitovati se nad kým a doraziti jej; **-verleihung** propůjčení n udělení z milosti; **-verleihungs-taxe** taxa z propůjčení z milosti; **-ver-sorgung** -genuß požitek zaopatření z milosti; im -wege z milosti; die erhöhte Gebühr wird im -wege nachge-sehen poplatek zvýšený se z milosti promíjí; **g-weise** milostí, z milosti; **-weise** Nachsicht prominutí z milosti; **-werber** žadatel o milost; **-werbung** žádost o milost; z milosti.

Gneis rula.

Gold zlato; effectives -zla-to skutečné; gegossenes -zla-to v prutech; -waichen ry-žovatí zlato; im -ve zlatě; **-abgang** schodek na zlatě; **-agio** azio na zlato; **-ar-beiter** zlatník; **-ausbeute** výtěžek zlata; **-ausmün-zung** mincování zlata, ra-žení zlatých mincí; **-bar-re(n)** prut zlata; **-bergbau** dolování na zlato, dobývá-ní zlata; **-berg-werk** zlatý důl n rudník, zlaté doly; **-borde** zlatá prýmka, zlatý prým; **-draht-fabrik** továrna na zlatý drát; **-draht-zieher** zlatnický drátař; **-draht-zie-her-gewerbe** zlatnické drá-tářství; **-drucker** tiskař zla-tem; **-druck-präge-anstalt** dílna na ražení zlatého tisku; **-einfösung** výkup zlata; **-einfösungs-amt** úřad pro výkup zlata; **-ein-**

Löjungs-casse pokladna pro výkup zlata; **-erz** zlatá ruda; **g-erzführend, g-erz-hältig** zlatorudný; **-erz-lager** zlatorudné ložisko n lože; **-fajan** zlatý bažant; **-feld** pole zlatonosné; zlaté pole (ve štítu); **-fisch-händler** obchodník zlatými rybky; **g-führend** zlatonosný; **-füh-rung** zlatonosnost; **-gang** zlatonosná n zlatorudná žíla; **-gehalt** obsah zlata v čem; zlatnatost; **-geräthe** nářadí n náčiní zlaté; **-gepinst-fabrik** továrna na zlaté nitky n na předené zlato; **-gewicht** váha zlata; zlatnická váha; **-gewinnung** dobývání zlata; **-gießerei** slévání zlata; **-glätte** zlatý n červený klejt; **-grube** zlatý důl; **g-haltig** obsahující zlato, zlatnatý; **-händler** obchodník zlatem; **-industrie** průmysl zlata; **-kräz(e)mühle** mlyn na zlaté odpadky; **-lager** zlatonosné lože; **-legierung** slévání zlata s jinými kovy; slitina zlata; **-leiste** zlatá n zlacená lišta; **-leisten-fabrik** továrna na zlacené lišty; **-metall** zlatý kov; **-münze** mince zlata, penz zlatý; **-münz-fuß** ráz n číslo (stříž a zrno) zlatých mincí; **-münz-gewicht** cech. a celn. závaží na zlaté mince (dukáty, franky, marky at.); **-münz-system** zlatá měna; **-nominal-be-trag** jmenovaná n udaná suma (peněz) ve zlaté; **-oder** zlatý okr; **-papier**

zlatý n pozlacený papír; **-perlen-fabrik** továrna na zlaté perly; **-plättner** plátovač zlata; **-plättner** pleštic n platnýř zlata; **-probe** průba zlatá n na zlato; **-production** výroba zlata; **-punzierungs-gebiir** poplatek za puncování zlata; **-quarz-gang** zlatonosná křemenná žíla; **-reibe** mēlnidlo zlata; **-rente** zlatá renta; **-rente-coupon** kupon n ústřížek zlaté renty; **-rente-obligation** úpis zlaté renty; **-sachen** věci zlaté, zlatnické, zlaté skvosty n šperky; **-scheid-controlor** kontrolor při odlučování zlata; **-scheider** lučebník zlata; **-scheide-wasser** lučavka královská; **-scheidung** odlučování zlata; **g-schmelzend** měnivy do zlata; **-schläger** zlatotepec; **-schläger-häutchen-erzeuger** výrobce zlatotepecké mázdry; **-schmel-zer** tavič zlata; **-schmel-zer** zlatník; **-schneider** řezač zlata, zlatorez; **-schwefel** zlatá síra; **-seife** zlatonosné rozsypy, ryžování zlatých rozsypů; **-seifen-werk** ryžovna na zlato; **-seifner** ryžovač zlata; ~ u. **Silber-einlösungs-amt** úřad pro výkup zlata a stříbra; **u. Silber-gepinst** (in Seide verwebt) zlaté a stříbrné nitky (zapředené do hedvábí); ~ u. **Silber-gewinnung** dobývání zlata a stříbra; ~ u. **Silber-kräz-müller** mlynář zlatých

a stříbrných odpadků; ~ u. **Silber-plättner** pleštic zlata a stříbra; **-spinner** zlatorudný předec; **-stab** zlatý prut; **-stassierer** pozlacovač; **-stein** kámen obsahující zlato, zkušební kámen; **-sticker** vyšivač zlatem; **-stricker** pletář zlata; **-stufe** kousek n vzorek samorodého zlata; **-suchen** hledání zlata, kutání na zlato; **-sucher** kutař na zlato; **-uhr** zlaté hodinky; **-verbleiung** zolování zlatitých rud; **-wage** váha na zlato; **-wäzky** na zlato, dukátové **-wäzky**; **-währung** zlatá měna; **-waren-fabrik** továrna na zlaté zboží; **-waren-händler** obchodník zlatým zbožím; **-wasch-werk** ryžovna zlata; **-wäzche** ryžování zlata; **-wäzchen** ryžování zlata; **-wäzcher** ryžovník zlata; **-wasser** žlutý likér; **-werk** = bergwerk; **-zahlung** platba n placení zlatem; effective **-zahlung** skutečná platba zlatem; **-zahu** nor prutek ryziho zlata.

Gommeline klovatina, guma škrobová, dextrin. **Gondel-schiffahrt** plavba člunem n gondoli; **-vermiet-ter** pronájemce člunu n gondole.

Gong-gons čínský bubínek, kovový talř. **-gönnen** dopřáti čeho; **-gönnen** přejný.

Göpel žentour, vrat (těžný); **-dresch-maschine** žentourová mlátička; **-förde-**

rung těžení vratové; **-schacht** vratová šachta n jáma; **-werk** žentour, žentouriště. **Gort-händler** obchodník šňůrami.

Gosse cech. a mlyn. koš; výlev, výlivka; (Spuntloch) stoka, strouha.

Gossen-stein výlivka.

Gott Böh; von ~ und Rechts-wegen po vši spravedlnosti.

Gottes-acker hřbitov, svaté pole; **-dienst** služby boží, bohoslužba; **g-dienstliche** šandlung úkon bohoslužebný; **g-dienstliche** Sachen věci bohoslužebné; **-dienst-ordnung** řád bohoslužebný; **-haus** chrám (Páně), kostel; **-lästerer** rouhač; **-lästerung** rouhání se Bohu; **-raub** svatokrádež; **-verächter** rouhač; **-verachtung** rouhání.

Gottscheer kočevák.

Gouverneur guvernér, správce.

Grab hrob; jenčits des ~ es po smrti, v záhrobi; **-ausstattung** zlatem; **-zahu** nor prutek ryziho zlata. **Gommeline** klovatina, guma škrobová, dextrin. **Gondel-schiffahrt** plavba člunem n gondoli; **-vermiet-ter** pronájemce člunu n gondole. **Gong-gons** čínský bubínek, kovový talř. **-gönnen** dopřáti čeho; **-gönnen** přejný. **Göpel** žentour, vrat (těžný); **-dresch-maschine** žentourová mlátička; **-förde-**

platek za hrob; **-stein** náhrobní kámen; **-stein-händler** obchodník náhrobními kameny; **-stichel** rydlo, dlabadlo.

graben kopati, rýti, hrabatí.

Graben příkop, výkop, rov; e-n ~ machen, ziehen, aufmerken kopati příkop; **-aus-hub** vykopaná země, vykopanina; **-büchse** hor. mouchovník; **-rand** okraj příkopu; **-schlamm** strouhovina; **-übergang** přechod n přeprava přes příkop; **-ziehen, -zug** kopání příkopu.

Gräber-aus schmückung výzdoba hrobů; **-beleuchtung** osvětlování hrobů; **-diebstahl** vyloupení hrobu, hřbitovní krádež.

Gräberei hor. kopání; kopanina, kopalna.

graciös milostný, půvabný, líbezný.

Grad stupeň; rod. stupeň, koleno; ~ der Verwandtschaft stupeň příbuzenstva; míra; im höchsten ~ v nejvyšší míře, na nejvýš; Alkoholometer-stupeň lihoměrný, alkoholometrový; nach dem ~ e bei Bergens die velikosti přestupku; bis zu e-m gewissen ~ v jisté míře, do jisté míry; akademischer ~ akademická hodnota; mit e-m ~ e befeidet sein mítí hodnota; **-hältigkeit** obsah stupňový, hodnota v stupních; **-hältigkeit der Bierwürze** hutnota n síla n hutnost mladinky; **-messer** stupňo-

měr; **-messung** měření stupně; měření na stupně; **-weise** postupný; adv. stupeň po stupni, postupně, ponaěhlu, znenáhla.

Grad-Ingred (spiel) (hra) sudá-lichá.

gradatim = gradweise.

Gradation postupování; stupňování; gradace.

gradieren stupňovati ~; stanovití, vážití, určovatí, zjišťovatí hutnotu n sílu mladinky.

Gradierung vážení, stanovení stupňů; stanovení hutnosti dle stupňů.

Gradierens-cylinder měřítko; **-ergebnis** výsledek vážení, zjišťování, stanovení hutnoty.

gradig stupňový; hod. velmi, na nejvýš; m. velmi silný, o vysokém stupni; geringst- nejslabší, o nejnižším stupni; hoch-er Spiritus sehnauý n velmi silný lih.

Grädigkeit stupňovitost.

Gradual-vorrichtung pořadový postup (ve službě).

graduieren na akademickou hodnota povýšiti, graduovatí; graduiertes graduovaný, s akademickou hodností.

Graben-trone koruna hraběcí; **-stand** hraběcí stav; **-stands-person** hrabě, osoba hraběcí n stavu hraběcího.

Grammen-gewicht gramové závaží; váha v gramech. **Gran** gran.

Granat-schleiferei brusírna granátů.

Granaten-gräber kopač granátů, granátokop; **-händler** obchodník granáty; **-waren-arbeiter** dělník granátového zboží.

Grand korytko, grand; šterk, hrubý písek; hor. nábojka; koryto; **-hier** patoky, korytnice.

grandios velikolepý.

Grandit žula; **-bruch** lomy žulové; **-waren-fabrik** továrna žulového zboží; **-werk** žulovna.

Granulier-gefäß zrnidlo; **-mühle** zruárná.

granulieren zrniti, drobití (kovy).

graphisch názorný, nákrešný, zobrazovací, grafický; e Darstellung grafické znázornění, (vyličení) znázornění nákresem n nákrešně.

Graphit tuha, grafit; **-bau** dobývání grafitu n tuhy; **-bergbau** dolování na grafit n tuhu; **-bergwerk** grafitový důl, grafitové hory; **-schmelz-tiegel-fabrik** továrna kelimků tuhových; **-stampfe** stoupa na tuhu; **-stift** tužka; **-tiegel** kelimek tuhový; **-waren-erzeuger** výrobce zboží tuhového.

Gras tráva; **-anger** travník, pažit; **-futter** píce travná n zelená; **-grünig** stříelčivý; **-macher, -mäher** sekáč trávy; **(e)plaz** = -anger.

grassieren řaditi.

Grat (Bart) jehla, ostří, drtel; ostrá hrana; hřbet, hřeben horský; ~ e-s Daşes

nároží n nárožní hrany, slémě střechy; **-anfall** hrot n vrchol střechy; **-balken** trám nárožní; **-gewölbe** klenba křížová, jejíž žebra tvoří ostré hrany; **-rippe** žebro křížové; **-seite** valba; **-sparren** krokev nárožná; nárožnice; **-sparren-strebe** vzpěra nárožní krokvě; **-stich-balken** nárožní kráče, nárožní tramlik.

Gratial odměna z uznalosti.

Gratification náhrada; dar; odměna, přídavek.

gratis zdarma; ~ und franco zdarma a vyplaceno; **-exemplar** výtisk zdarma n bezplatný n volný.

Gratulations-bogen blahopřejný arch; **-karten-erzeuger** výrobce blahopřejných lístků.

grau šedý, šedivý; er Star šedé bělmo, šedý zákal (oční).

Graupen-papfabrik továrna na lepenku šedou; **-spieß-glanzerz, -spieß-glaserz** autimonit; **-werk** bělka, popelka, sibiřská veveřina.

Gräuel (Greuel) ohavnost. **grauen**; sich ~ hroziti se, děsiti se ehn.

Graupe kroupa; hor. kroupa rudná.

Graupen-boden kroupová úsada na odsadním sítu; **-fabrik** továrna na kroupy; **-händler** obchodník kroupami; **-mühle** mlýn na kroupy; **-krupnik**; **-ofen**,

-**röstofen** pražná pec na kroupy (rudné); -**schma-**
-**schine** odsadní stroj n odsadník na kroupy; -**stampfer** stupař krup.

granjam ukrutný, nelidský.

Granjamkeit ukrutnost, ukrutnictví.

Grabamina u. Desiderien stížnosti (n stesky) a tužby.

Graveur rytec; **Glas** rytec skla; -**arbeiten** práce rytecké; -**schule** rytecká škola.

Gravidität těhotenství.
Gravier-anstalt rytecká dílna.

grabieren rýti; přitížiti komu; -**de** Umständen přitěžující okolnosti.

grabitieren chýliti se kam, tíhnouti kam.

Gräze (čti grézi), **Greggia** surové hedvábi.

Greifholz rukověť, držadlo.
greifbar hmatný, makavý, zřejmý; pochopitelný.

greifen chytiti, dopadnouti koho; sáhnouti, makati, hmatati; **S.** unter die Arme ~ podporovati koho, pomáhati komu; an die Ehre ~ utrhati komu na cti, urazití koho; an's Leben ~ sáhnouti si na život; **Platz** ~ mítí místo, býti na místě; ujmouti se, ustáliti se; jene gesetzliche Bestimmung kann in diesem Falle nicht **Platz** ~ onoho zákonného ustanovení nelze v tomto případě užiti; **S-m** in's Amt ~ pléstí se, vkládati se n míchatí se komu do úra-

du; nach et. ~ sahati po čem; über et. ~ přesahovati co; mit sich ~ šířiti se, zmáhati se; hmatati kolem sebe; zu et. ~ sáhnouti k čemu; voliti co, užiti čeho, chopiti se čeho.

Greifenalter staroba, starost, stáří, kmetství; **Das** ~ alter erreichen dožiti se šedin; hoch im ~alter siehen býti stařeckého věku.

greifen hor. štípati, rozekláti.

Greifler hokynář.

Greiflerei hokynářství.

Gremial-handels-academie obchodní akademie společnosti; -**ordnung** společenstevní n gremiální řád.

Gremium společenstvo, sbor, gremium.

Grenz - **aeder** pomezí n hraničné pole; -**amt** úřad pohraničný; -**ausscher** pohraničný dozorce; -**aufsichts-beamter** pohraničný úředník dozoreč; -**aufsichts-dienst** pohraničná služba dozoreč; -**bahnhof** nádraží pohraničné n na hranici; -**begehung** východ na hranice, obchůzka hranic; -**begünstigung** výhoda hraničná; -**bereiter** objížďeč hranic, jízdný celník; -**berichtigung** upravení hranic; -**berichtigungs-klage** žaloba o (na) upravení hranic; -**berichtigungs-verfahren** řízení upravnovací v příčině hranic; -**beschreibung** popis hranic; -**beschäftigung** -**beziehung** prohlídka n ohledání mezi; -**bestimmung**

určení, ustanovení hranic; -**bewachung** střežení n hlídání hranic; -**bewohner** obyvatel pohraničný, hraničář; -**bezirk** pomezí, okres pohraničný; -**control-register** hraničný kontrolní rejstřík; -**cordon** celní hranice; hraničný kordon; hraničné vojsko; -**damm** mezní hráze; -**defensions-waldung** pohraničný obranný les; -**eisenbahn-station** pomezní stanice železniční; -**ernue-rung** obnovení mezi; -**flus** hraničná řeka; -**furche** rozvor, pomezí brázda; -**gebiet** území pohraničné n hraničné; -**gebirge** pomezí n pohraničné horstvo (hory); -**gewässer** pomezí n pohraničná voda, pohraničné vody n vodstvo; -**gemeinschaft** společnost hranic n mezi; společné hranice n meze; -**graben** hraničný n mezní příkop; -**inspector** hraničný dohlížitel n inspektor; -**jäger** pohraničný myslivec; -**kette** = **cordon**; -**land** hraničná n pomezí země; -**lauf** hraničná čára, směr mezi; -**linie** pomezí, hraničná čára, hranice; -**mal**, -**marke** mezník; -**mark** = **land**; -**marke** označení hranic; -**mauer** hraničná zeď; -**nachbar** soumezník, pomezí soused; -**nachbarschaft** soumeznictví; -**passant** přichozí přes hranice; -**passanten** (aufsichts-)dienst dozor nad přichozími přes hranice, do-

zorčí služba v příčině přichozích přes hranice; -**passanten** - **aufsichts-dienst** - **remuneration** odměna za dozoreč n dohlížecí službu stran přichozích přes hranice; -**pfahl** (po)hraničný kůl n sloup; -**weiler** pomezí pilíř; -**polizei** - **vorschriften** předpisy policie hraničné n pomezí; -**post-anstalt** pomezí úřad pohraničný; -**posten** stráž n hlídka pohraničná; -**punkt** konečný bod; mezník, mezní bod; rozhraní; -**rain** mez (polní); -**ranon** pohraničné území, pohraničné pásmo, pomezí, hranice; -**recefs** smlouva n dohodnutí n narovnání o meze; -**regulierung** úprava hranic; -**regulierungs-commission** komise pro úpravu (regulaci) hranic (mezi); -**regulierungsvertrag** smlouva o úpravu hranic; -**säule** hraničný sloup; -**scheide** rozhraní, meze; -**scheidung** dělení hranic n mezi; vymezení, vytčení n vymezení hranic; -**scheidungs-klage** žaloba o vymezení; -**sicherheits-dienst** bezpečnostní služba pohraničná; -**soldat** pohraničný voják; -**sperre** uzavření hranic; -**station** pohraničná n pomezí stanice, stanice na hranici; -**stein** mezník; -**steine** řetec mezníky klásti; -**streife** hraničný pás, pomezí; -**streit** (igfeit) spor mezní, pře o meze n hranice; -**streich** pomezí, hranice, hraničná čá-

ra; **-telegraphen-station** pohraničná telegrafní stanice; **-theilung** rozdělení hranic; **-mezi**; **-übertritt** přechod přes hranice, přestoupení hranic; **-überwachungs-dienst** pohraničná a pomezí dohlížecí a dozorcí služba; **-vergleich** narovnání a mezích; **-verkehr** styk pohraničný, pohraničný obchod; **-verkehrs-begünstigung** výhoda při pohraničném a pomezím styku a obchodu; **-vermarkung** vyznačení hranic; **-vermessungs-protokoll** protokol o vymezení hranic; **-verrückung** posunutí hranic, změna hranic; přesazení mezníků; **-vertrag** = **recess**; **-verzollung** vyclení hraničné a na hranicích; **-wache** stráž (po)hraničná; **-wache-entlassung** propuštění (propouštění) strážníka pohraničného; **-wache-commissär** komisař pohraničné stráže; **-wache-obercornmissär** vrchní komisař pohraničné stráže; **-wache-rechnungsführer** účetní hraničné stráže; **-wache-suspension** suspence pohraničného strážníka; **-wache-überſetzung** přeložení finančního strážníka; **-wache-untercornmissär** podkomisař finanční stráže; **-wache-pensionierungs-** u. **Provisionierungs - beſtimmung** předpis a ustanovení o dání finančního strážníka do výslužby a provise; **-wache-verhör** výslech fi-

nančního strážníka; **-wache-wachpoſt** hlídka stráže finanční; **-weg** pomezí a pohraničná cesta; **-wehr** obrana hranic; **-wild** zvěř zabíhající; **-zaun** mezní plot; **-zeichen** mezník, znamení mezní a hraničné; hraničnick; **-zoll** pomezí clo; **-zollamt**, **-zollbehörde** pomezí a hraničný úřad celní; hraničná celnice; **-zoll-linie** hraničná čára celní; **-zoll-wächter** pomezí celní strážník; **-zulage** hraničný a pomezí přídavek.

Grenze hranice, rozhraní, meze; ohraničení, o-, vymezení; e-r Sache -u ſeſen za-, omeziti eo; S. über die - bringen dostati, dopravit, uvésti koho za hranice.

grenzen hraničiti, mezovatí s kým a čím; an et - býti u čeho, přiléhati k čemu, sousediti s čím.

grenzenlos bezmezý.

Griebe, Griefe škvarek.

Gries šterk, hrubý písek; **krupice**; **-händler** obchodník krupicí; **-Meie** krupičné otruby; **-mehl** mletá krupice; **-pulv-maſchine** stroj k čištění krupice.

Griff hmátnutí, hmat, uchopení; úskok, lest; držadlo, rukověť; jilec; - für Wagen-fuppel držadlo pro pošinovače.

Griffel pisadlo; pisátek; **-erzeuger** výrobce pisátek.

Grimaſſe úšklebek; -u maſſen ſklebiti se, ošklibatise.

Grimm vzteklost, veliký hněv, zloba, zlost, vztek.

grimmig lítý, zuřivý, vztekly; strašný.

grob hrubý; drsný; -er Linnurſ omítka hrubá a ostrá; -e Unverſijtigfeit hrubá nepopatrnost; hor. -e Gänge hrubé žíly; -es Vergehen těžké provinění; in - gepulvertem Zuſtande ve způsobě hrubě rozmělněném, ve způsobě hrubého prášku.

Grob-eiſen-walz-werk válcovna na hrubé železo; **-ſäuſtel** perlík; **-kohle** kusové a velké uhlí; **-korn-ſeſmaſchine** odsadní stroj n odsadník na hrubé zrno; **-korn-wäſche** hor. prádlo na promývadlo na hrubé zrno; **g-förnig** hrubozrnný; **-mörtel** beton; **-poſſen** pestování na hrubo; **-poſſer** pestovna na hrubé zrno; **-ſchmied** kovář; **g-ſpeiſig** hor. hrubozrnný; **g-ſtrahlig** hor. hrubopaprskový; **-ſtraſſe** hrubá dráha; **-ſtreck-walz-werk**, **-walzwerk** = **eisen-walzwerk**; **-zeugſchmied** kovář hrubého náradí a náčiní.

Gros hlavní, rozhodující, nejzávažnější část.

groß veliký; größer maſſen zvětšiti, zveličiti; größer werden růsti, vzrůstat; dorůsti, dospěti; größerer Theils po většině, z většního dílu; der größte Theil největší část, nejvíce čeho; -es Geld hrubé, velké peníze (proti Kleingeld); -u maſſen e thun nadýmati

se, naparovati se, vypínati se.

Groß-aventure zápůjčka na loď; **-aventur-contract** smlouva o lodní zápůjčce; **-betrieb** provozování (čeho) ve velkém; **-bierbrauerei** velkopivovar; **-botſchafter** vel(e)-vyslanec; **-brantwein-verſchleißer** velkoobchodník kořalkou; **-ceremonien-meister** velkoobřadník, nejvyšší obřadník; **-commune** velkoobec; **-concept** velký conceptní papír; **-eltermutter** prabába, prababička; **-eltern** děda a bába; rodiče rodičů; **-elternater** praděd; **-entel** pravnuk; **-entelin** pravnučka; **-folio** veliký foliový formát; **-fürſt** velkokníže; **-gewerbe** velkopřemysl; **-gießer** velkoslevač; **-grundbeſitz** držba velkého statku; velkostatkářstvo; **-grundbeſitzer** velkostatkář; **-händler** velkoobchodník; **-handlung** velkoobchod; **-handlungs-befugnis** výsada na provozování obchodu ve velkém a na veletržbu; **-handlungs-gremium** gremium a družstvo velkokupců; **-handlungs-haus** velkoobchod, velký obchodní dům; **-herzog** velkovévoda; **-holz-händler** velkoobchodník dřívím; **-induſtrie** = **gewerbe**; **-induſtrielle** velkopřemyslník; **g-jährig** zletilý, let došlý; **-jährigfeit** zletilost, dojití let, nabytí let; **-jährigfeitſ-decret** de-

kretzletitostní; **-jährigkeits-erklärung** prohlášení zletilým (ou); **-macht** velmoc; **-markthalle** velkotržnice; **-median** velký medián (papír); **-mutter** bába; **-neffe** synovec syna a dcery, prasnovec; **-nichte** net syna a dcery, pranet; **-prior** velkopřevor; **-spinnerei** velkoprádelna; **-stadt** velko-, vele-město; **-städtisch** velkoměstský; **-thuerer** vypínání, nadýmání, nadýmavost, nafukování; **-vater** děd; **-verkauf**, **-verichleiß** velkoproděj, prodej ve velkém; **-verschleiß-buch** kniha prodeje ve velkém; **-verschleiß-empfang** u. **Ausgabebuch** kniha příjmů a vydání při prodeji ve velkém; **-verschleiß-locale** místnost ku prodeji ve velkém; **-verichleiß-plan** místo prodeje ve velkém; **-weinhändler** velkoobchodník vínem; **-zeug-schmied** kovář velkého nářadí a náčiní.

Größe velikost; rozsáhlost, obsah; veličina.

Größen-wahn velikášství, slavomam.

großentheils většinou, z velké části.

Grossier, **Grossierer**, **Grossist** velkoobchodník, gro-sista.

größtentheils většinou, ponejvíce, z největší části.

Grotten-fein-händler obchodník jeskynním kame-nem.

Grube jáma, prohlubeň; hrob; n-r. důl, hory, baneň; ~ für Mist hnojště; ~ mit schlagenden Wettern důl s traskavými větry.

Gruben-arbeit důlní práce; **-arbeiter** důlní dělník; **-aufschluß** otevíření n od-krytí dolu; **-aufseher** důlní dozorce; **-aufstand** viz Auf-stand; **-ausbau** výstroj(ka) důlní; **-bahn** důlní dráha; **-bau** dolování; důlní dílo; Entleerung der Baue von den Wässern odstranění vod z důlních děl; den Bau betreiben provozovati důl, dolovati; **-bauholz** důlní n výstrojné dříví; **-beamte(r)** důlní úředník; **-befahrung** obchůzka n prohlídka dolů; **-beleuchtung** osvětlení důlní; **-betreiber** dolovač; **-betrieb** dolování, provozování hor; zwei Jahre bei dem Betriebe vollstreden strávití plná 2 léta při dolování; **-blende** důlní kahan(ec); **-brand** důlní požár; hranice dřeva; **-dampf** výpar důlní; **-eisenbahn** důlní železnice; **-erhaltung** udržování dolu; **-erz** důlní ruda; **-fahren**, **-fahrt** slezání, lezení na důl n do dolu; = befahrung; **-feld** důlní pole; **-feldmaß** míra důlního pole; **-feldverlei-hung** propůjčení důlního pole; **-feldvermessung** vy-měření důlního pole; **-för-derung** doprava n vození důlní; **-gas** důlní plyn, vý-buch plynu; **-gebäude** hor-

ní stavba, důl, doly, hory; důlní dílo; **-gefälle** důlní výtežek n výnos n důchod; **-gezäh(e)** důlní náčini; **-grund** dno dolu; **-gut** horní výrobek; **-halbe** jalový odval, halda n odval kamení; **-haushalt** důlní hospodářství; **-holz** důlní n výstrojné dříví; **-hunt** důlní vůz n vozík, vůzek (na Ostravsku); **-hutmann** podůlný; **-junge** důlní chlapec; **-kalk** vápno z jámy (vytěželo); **-kleid** důlní šat; **-kohle** rožďové uhlí; **-lampen-erzeuger** výrobce důlních lamp; **-lehen** propůjčka důlní; **-maß** míra dolová; **-maß-gelder** poplatky za míry dolové; **-manerung** důlní zdění n vyzdívka; **-meister** správce důlní; **-plan** plán n ma-pa důlní; **-pulver** důlní n trhací prach; **-raum** důl, prostor důlní; **-riß** důlní mapa n plán n nákres; **-sand** kopaný písek; **-säuberung** čištění důlní; **-schacht** důlní jáma, komín; **-schiene** důlní kolejnice; **-steiger** podůlný; **-system** soustava záhodů s troubami odpadovými; **-ventilator** důlní větrník; **-veranstaltung** zařízení důlních prací; **-verwaltung** správa důlní; **-vorstand** důlní představenstvo; **-wäch-ter** důlní strážný; **-wasser** voda důlní; **-werk** doly; **-wetter** důlní větry n vzduch; **-zimmerling** důlní tesař;

-zimmerung důlní dřevění n vydřevění; **-zug** (vy)měření dolu.

Gruf hrobka, krypta; hrob; jáma, důl; hlubina; **-deckung** krytba hrobky; **-platte** příklopní deska hrobky.

Grummet otava. **grün** zelený; es Mauer-werk zdi syrové n nevyschlé. **Grün-erde** zelená ve-ronská zemina, veronská zeleň; **-fassen** des Bieres stá-čení zeleného (nezralého) piva (s množstvím kvasnic nesazeného); **-häute** **-händler** obchodník kožemi čerstvými n syrovými; **-hopfen** chmel zelený, zeleňák (na roždíl od červeného); **-fram** **-händler** zelenář; **-malz** slad zelený n syrový (užívá se ho hlavně v lhovarech); **-malz** **quetsche** mačkadlo na zelený n syrový slad; **-sirup** zelený syrub; **-span** mě-děnka, rez měděná n zelená; **-span-fabrik** továrna na mě-děnkou; **-speis-händler** zele-nář; **-waren-händler** ob-chodník zeleninou, zelenář; **-zeug-händler** obchodník zeleninou, zelenář; **-zeug-vertäufer** (im Umherziehen) prodavač zeleniny (kočovní). **Grund** spodek, základ, dno; půda, pozemek, země; důl, dolina; důvod, pohnut-ka, příčina; právo; lož ~ sypká země, půda, sypčina; zu ~ e gehen zhyznouti, přijíti na zmar, zničen býti; 3 zu ~ e richten zničití koho; e-r Ende

auf den ~ gehen (kommen) zevrubně prozkoumati a vyšetřiti co; dopátrati se čeho; přijíti čemu na kloub; von ~ aus od základů, z kořene, důkladně; im ~ genommen vlastně, vskutku; liegende Gründe pozemky, nemovitosti; den ~ graben kopati základy; den ~ legen základ (stavby) položit, založit (stavbu); bis auf den ~ do základů; der Entscheidung ~e Urtheile zu ~e legen rozhodnouti věc na základě listiny; e-n Preis zu ~e legen cenu základem učiniti a za základ položit a vzít; e-r Sache zu ~e liegen býti pod-, základem čeho; was e-r Sache zu ~e liegt na čem se věc zakládá; auf ~ e-r Vollmacht na základě plné moci, plnou mocí; auf ~ e-s Urtheils na základě podle rozsudku; mit ~ právem a důvodně; er hat vollen ~ sich zu beschwören má všecku příčinu a dosti příčiny si stěžovati; ohne ~ bez důvodu, bezdůvodně; adv. bezdůvodně; nicht den geringsten ~ zu et. haben nemítí nejmenší příčiny k čemu a učiniti co; ich habe keinen ~ zu fragen nemám proč a nač si naříkati; um den ~ des Wissens fragen ptáti se po příčině vědění a odkud (jak) kdo co ví.

Grund- abgabe daň pozemková; **-ablösung** vyvazení pozemků; **-ablösungsbetrag** výkupné za pozem-

ky; výše výkupného za pozemky; **-abschreibung** odepsání pozemků; **-abtrennung** oddělení a odloučení pozemku; **-abtretung** postoupení pozemku; **-abtretungspflicht** povinnost odstoupiti pozemek; **-arrondierung** zaokrouhlení a zcelování pozemků; **-artikel** základní článek; **-aushebung** (vy)kopání základů; vyhazování země; **-balten** podval; **-bau** stavba v základech, spodní stavba, základy; **-bedingung** základní a hlavní podmínka, stejné podmínka; **-begriff** hlavní, základní pojem; **-belastung** stížení pozemků, zavazení pozemků; **-beschädigung** poškození pozemku, škoda na pozemku; **-beschaffenheit** povaha a jakost půdy; **-besitz** držení pozemků, držebnost, pozemnost, pozemek, pozemky; statek, statky; **-besitzbogen** arch pozemnostní; **-besitzer** držitel, majetník pozemků, statkář; **-besitzung** pozemková držebnost a majetnost; **-bestandtheil** základní a podstatná (sou)částka; **-bestandvertrag** nájemní (pachtovní) smlouva o pozemek; **-blei** olovnice, sonda; **-bruch** podemletí, průval, průtíž vody; **-buch** kniha pozemková; voj. základní a hlavní a maticí kniha; **-buch** der gesamten Nachämter základní kniha a hlavní (evidenční) seznam cejchov-

ních úřadů; **-bücher** pošt. maticí a hlavní knihy (na rozdíl od pozemkových knih u soudů); **-bücheranlegung** zakládání pozemkových knih; **g.-bücherlich** knihovní; **g.-bücherliche Eintragung** knihovní zápis, zápis do knih; **-bücherlich liegen** vymazati z knih pozemkových; **g.-bücherlich eingetragener Besitz** držba v knihách pozemkových zapsaná, knihovně zapsaná a knihovní; **g.-bücherliche Zifferstellung** zjištění knihovní; **g.-bücherliche Zertheilung** knihovní rozdělení; **-buch** (amt atd.) viz samostatně heslo **Grundbuch**-(amt atd.); **-capital** základní a kmenová jistina, kmenový a základní kapitál; **-cataster** kataster pozemkový; **-commassation, commassierung** zcelování pozemků; **-complex** celek a komplex pozemkový; **-credit** úvěr pozemkový; **-deputat** pozemkový deputát; **-deputat-restitution** náhrada za pozemkový deputát; **-dienstbarkeit** služebnost pozemková; **-ebene** základní plocha, základna; **g.-eigen** vlastní, vlastnický; **-eigenthum** vlastnictví pozemků a pozemkové; **-eigenthümer** vlastník pozemku; **-eigenthumsrecht** vlastnické právo k pozemkům, pozemkové právo vlastnické a vlastnictví; **-einkommen** důchod z pozemků; **-einföfung** výkup, vykupování pozemků; **-einföfungsplan**

plán pro výkup pozemků, výkupní plán v příčině pozemků; **-entlastung** viz samostatně heslo **Grundentlastung**; **-entschädigung** náhrada za pozemek; **-erträgnis** užitek z pozemku; výnos pozemku; **-ertrags-(ab)schätzung** odhad výnosu pozemkového a pozemku; **-ertrags-änderungs-ausweis** výkaz o změně výnosu pozemku; **-ertragsbogen** arch o výnosu pozemků; **-fläche** plocha pozemková, pozemek; stav. základní a spodní plocha; **-fond** základní fond; **-gebirge** základní vrstvy a horniny; **-gebür** hlavní plat; **-gedanke** základní myšlenka; **-gemäuer** základy; **-gesetz** základní zákon, prázákon; **-gestein** základní hornina; **-graben** kopání a výkop základů; výkop a vyhlubenina na základy; die **-grüben ziehen** kopati základy; **-grube** výhlubeň a otvor v základech; **-herr** pán a majitel pozemku; (pozemková) vrchnost; **g.-herrlich** vrchnostenský; **-holz** práh, základní břevno, podval; **-joch** stav. hlavní jehla; **-küntel** odvodní trouba; **-kenntnis** základní vědomosti; **-lade** ležina, ližina, ležň; **-kux** kux a kukus dědičný; **-lage** podklad, základ; spodek; osnova; **-lage zur Bemessung** der unmittelbaren Gebühren základ k výměřování přímých poplatků; auf **-lage**

na základě n dle čeho; **-last** břímě pozemkové, závada pozemková; **-lasten - ablösung** vyvazení pozemků (od břemen); výkup břemen pozemkových; **-lasten-ablösungs-** n. **Regulierungs-laudescomission** zemská komise pro výkup a úpravu břemen pozemkových; **-lasten-entschädigung** náhrada vyvazovací; **-lasten-regulierung** úprava břemen pozemkových; **-legen** kladení základů; **-legung** zakládání, založení, zřízení, položení n kladení základů; **-lehre** základní nauka; **-linie** základna; základní čára; **-los** nedůvodný, bez důvodu, bezpodstatný; bezedný; **-losigkeit** nedůvodnost, bezpodstatnost; bezednost; **-maß** základní míra; **-mauer** základní zeď, podézdívka; **-mauer-werk** základní zdi; cín Gebäude mit freiem **-mauerwerk** versehen podchytili budovu novým zdívem; **-nutzung** užitek pozemkový; **-oberfläche** výměra n plocha pozemku; **-obrigkeit** vrchnost (pozemková); **-pacht - vertrag** pachtovní smlouva o pozemek; **-pachtung** pacht pozemků n pozemkový; **-parcelle** parcela pozemková, dílec pozemkový; **-parcellen-protokoll** seznam n zápis pozemkových parcel; **-pfahl** jehla n pilota pod základy; **-pfand** zástava po-

zemku n pozemková; **-pfeiler** základní pilíř; **-princip** základní pravidlo; **-recht** právo základní; právo vrchnostenské; **-rente** důchod pozemkový, renta pozemková; **-rinne** podzemní vodovod, trativod; **-riss** základní rys, základní obrys, základy; půdorys; vodorovný průmět; **-riss-plan** plán půdorysu; **-saz** zásada, základní pravidlo; **-g-sächlich** zásadný, adv. zásadně, ze zásady; **-säule** základní sloup, opora; **-schäzung** odhad pozemku; **-schicht** základová vrstva, spodní vrstva; **-schuld** dluh pozemkový; **-schwelle** základní práh n prázec; **-sohle** ležina, ližina, ležeň; furze **-sohle** práh; **-sohle** beim Bohnstül pestová ležeň; **-speculant** spekulant n obchodník pozemky; **-stein** základní kámen; **-stein-legung** kladení, položení základního kamene; **-steuer** viz samostatné heslo **Grundsteuer**; **-stollen** spodní štola; **-strecke** hlavní střída; **-strecken-pfeiler** ohradní pilíř n ohradník hlavní střídy; **-stück** pozemek; **-stücke-arrondierung** zcelení n zaokrouhlení pozemků; **-stücke - beßß - Veränderung** změna v držbě pozemků; **-stücke-zusammenlegung** = **commassation**; **-stücks-besteuerungs-art** způsob zdaňování pozemků; **-stücks-abtretung** = **stücksübereignung** postoupení pozemku; **-tausch** smě-

na, výměna pozemků; **-tare** základní sazba; **-tendenz** burz. základní tendence; **-theil** = **-parcelle**; podstatná část; **-theilung** (roz)dělení, rozdělování pozemků; **-theilungs-ausweis** výkaz o dělení pozemků; **-trennung** oddělení pozemků; **-trennungs-verzeichnis** seznam o oddělení pozemků; **-überlassung** postoupení pozemku; **-verfassung** základní zřízení; **-vermögen** základní jmění; **-verpfändung** zastavení pozemku; **-wasser** spodní voda; hor. podstolní n podpatrová voda; **-wasserstand** výška spodní vody; **-wehr** jez ponořený; **-zahl** základní číslo; **-zerstück(e)lung**, **-zerstückung** rozdělení, rozkouskování, rozdrobování, parcelování pozemků; **-zerstücklungs-vertrag** smlouva o rozdělení pozemků; **-zertheilung** rozdělení, rozkouskování, rozdrobování, parcelování pozemků; **-zins** úrok z pozemků; **-zug** hlavní n základní směr, hlavní rys, hlavní myšlenka; **-züge** e-r Einrichtung základy n osnova nějakého zřízení.

Grundbuchs - abtheilung oddělení knih pozemkových; **-amt** knihovní n listovní úřad, listovna; **-g-amtlich** (od knihovního úřadu); **-amts-handlung** jednání, výkon knihovního úřadu; úřední úkon knihovní; **-anlegung** zakládání knih po-

zemkových; **-anlegungs-gesetz** zákon o zakládání knih pozemkových; **-antheil** knihovní podíl n díl; **-auszug** knihovní výpis, výpis n výňatek z knih pozemkových; **-ausführlicher**, **-jummariirter** **-auszug** zevrubný, stručný knihovní výpis; **-beamte(r)** úředník při knihách pozemkových; **-becheid** výměr tabulární n knihovní; **-bezeichnung** e-r **Riegenschaft** knihovní označení nemovitosti; **-Erhebung** der **-bezeichnung** e-r **Riegenschaft** vyšetření, jak jest nemovitost knihovně označena; **-blatt** list knihy pozemkové; voj. a ur. list n arch. matiční; **-daten** data n udaje knihy pozemkové; **-deckel** desky knihy pozemkové; **-directions-adjunct** příručí ředitele knih pozemkových; **-director** ředitel knih pozemkových; **-diurnist** pisař v knihách pozemkových n úřadu knih pozemkových; **-einlage** knihovní vložka; knihovní vkladba; **-extract** knihovní výpis n výňatek; **-folium**, **-folio** folio, list, číslo listu knihy pozemkové; **-führer** knihovní, listovní; **-führung** vedení knih pozemkových; **-gebür** poplatek knihovní; **-geschäft** záležitost knihovní; úkon knih pozemkových se týkající; **-gesetz** zákon o knihách pozemkových n knihovní; **-gesuch** žádost knihovní; **-inscription** zápis knihovní;

-**instruction** instrukce a návod pro knihy pozemkové; **-kanzlei** kancelář a úřadovna knihovní a knih pozemkových; **-körper** knihovní těl(es)o; **-instrum** knihovní výpisek, lustrum; **-manipulation** manipulace při knihách pozemkových, vedení knih pozemkových; **-object** věc a předmět knihovní; **-ordnung** knihovní pořádek; die **-ordnung** herstellen udělání a provést knihovní pořádek; **-prüfung** knihovní zkouška; **-sache** věc a záležitost knihovní; **-stand** stav knihovní; **-tare** poplatek knihovní a ke knihám pozemkovým; **-urkunde** knihovní listina; **-urkundenammlung** sbírka (knihovnických) listin.

gründen zakládati, založit; sich auf et. ~ zakládati se na čem, základ máti v čem, opíratí se o; gegründet odůvodněný, důvodný, podstatný.

Grundentlastung vyvazení, vyvazování, pozemků.

Grundentlastungs-angelegenheit záležitost týkající se vyvazení pozemků; **-annuitätenrückstand** nedoplatek annuit (umořovacích splátek) vyvazovacích; **-bezirks-commission** okresní komise pro vyvazení pozemků; **-bücher** knihy pro vyvazení pozemků; **-capital** vyvazovací kapitál; **-capital-rate** splátka na kapitál vyvazovací a jistinu vyvazovací;

-capitals-rückstand nedoplatek jistiny vyvazovací; **-casse** pokladna vyvazovací; **-commission** komise a sbor pro vyvazování pozemků; **-fond** fond vyvazovací a pro vyvazení pozemků; **-fonds-direction** ředitelství vyvazovacího fondu; **-fonds-gebarung** správa fondu a hospodářství fondem pro vyvazení pozemků; **-fonds-geschäft** záležitost týkající se vyvazovacího fondu; úkon a řízení v příčině vyvazovacího fondu; **-fonds-journal** denník a žurnál vyvazovacího fondu; **-fonds-obligation** obligace a dlužní úpis vyvazovacího fondu; **-fonds-realexecution** reální exekuce fondu pro vyvazení pozemků; **-fonds-rechnung** účet fondu pro vyvazení pozemků; **-fonds-verzeichnis** seznam fondu pro vyvazení pozemků; **-forderung** pohledávka vyvazovací; **-geschäft** řízení vyvazovací v příčině pozemků; **-landescommission** zemská komise pro vyvazení pozemků; **-obligation** obligace vyvazovací; **-quote** podíl vyvazovací, podíl na povinnosti vyvazovací a na dluhu vyvazovacím; **-rechnungserledigung** vyřízení účtu z vyvazení pozemků; **-schuld** dluh z vyvazení pozemků, dluh vyvazovací; **-schuldbeschreibung** vyvazovací dlužní úpis; **-vergleich** narovnání a smír v příčině vy-

O historii bouřlivého roku

1848

počíte se výborně knihou R. MARŠANA:

Čechové a Němci

roku 1848

a boj o Frankfurt.

Illustrováno!

Odbírejte! * Čtěte!

Sešit za 24 kr.

Odbíratí lze v každém knihkupectví.

Nakladatelství J. Otty v Praze,

Karlovo nám. č. 34.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavnje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER. Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přechetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečné slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechnu materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráze, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Mistopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. Imoderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správně jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

važení pozemků; **-verhandlung** jednání o vyvazení pozemků; **-zuschlag** přírážka vyvazovací; **-zuweisungscapital** jistina přikázaná za vyvazení pozemků.

Gründer zakladatel, podnikatel; **-gewinn** zisk podnikatelský.

Gründertum podnikatelství, zakladatelství.

Grundier-anstalt půdovací ústav; **-satz** (Grundbesitz) cíničitan sodnatý.

gründlich důkladný, zevrubný, podrobný; pořádný, notný; adv. zevrubně, důkladně atd.; **-e Geschäftsbearbeitung** důkladné vyřizování prací u úkolů.

Grundsteuer daň pozemková; **-abshreibung** odepisání u odpisu daně pozemkové; **-abshreibungs-anweisung** výkaz o odpisu daně pozemkové; **-bemessung** vyměrování daně pozemkové; **-bemessungs-behörde** úřad pro vyměrování daně pozemkové; **-cataster** katastr daně pozemkové; **-commissionskomise** komise pro daň pozemkovou; **-eingabe** podání týkající se pozemkové daně, podání o pozemkové daní; **-einhebung** vybírání daně pozemkové; **-einschätzung** rozvrh daně pozemkové; **-einzahlung** placení u platba daně pozemkové; **-einzahlungs-termin** lhůta ku placení daně pozemkové; **-gemeinde** pozemková obec

berniční; **-hauptbuch** hlavní kniha daně pozemkové; **-hauptsumme** hlavní součet u úhrn daně pozemkové; **-landes-commission** zemská komise pro daň pozemkovou; **-landes-subcommission** podružná zemská komise pro daň pozemkovou; **-multipeln** násobek daně pozemkové; **-nachlass** sleva u slevení daně pozemkové; **-nachlass-berständigung** návštěva u oznámení o slevě daně pozemkové; **-nachschuß** promínutí daně pozemkové; **-objekt** předmět daně pozemkové; **-objekts-änderung** změna (v) předmětu daně pozemkové; **-percent** procento, setina daně pozemkové; **-pflicht** povinnost k dani pozemkové; **-pflichtig** povinný dani pozemkovou; **-provisorium** zatímné opatření u příčině daně pozemkové; **-regelung**, **-regulierung** úprava pozemkové daně; **-regulierungs-landes-commission** zemská komise pro úpravu daně pozemkové; **-regulierungs-patent** patent o úpravě pozemkové daně; **-repartition** rozvrh u rozvržení daně pozemkové; **-sub-repartition** podrozvrh u podrozvržení daně pozemkové; **-summarium** přehled u celek daně pozemkové; **-summe** součet, suma daně pozemkové; **-system** soustava daně pozemkové

Něm.-česká terminologie úřední a právníká.

n zdanění pozemků; **-träger** poplatník pozemkový n daně pozemkové; **-umlegung** ukládání daně pozemkové; **-veranlagung** vyměšování n ukládání daně pozemkové; **-vertheilung** rozdělení, rozvrh daně pozemkové; **-vorschrift** předpis daně pozemkové; **-vorschriftsausweis** předpisní výkaz daně pozemkové.

Gründung založení, zřízení; **-s-comité** výbor zřizovací n zakládací; **-s-kosten** náklady zřizovací n zakládací; **-s-plan** plán zakládací.

Gruppe skupina.
gruppen-weise skupinovitě, ve skupinách.

gruppieren kupiti, ve skupiny sestavovati; **teil.** skupiny dělati n tvořiti, řaditi, seřadovati; **gruppieren** seskupený.

Gruppierung (se)skupení; **-der Zeichen** skupení n sestavování značek.

Gruß, **-kohle** drobné uhlí.
Gruß-händler krupař.

Guajak-harz (resina nativa) guajaková pryskyřice; **-holz** guajakové dřevo, francouzské n svaté dřevo.

Guarana pasta guaranová.

Gubernial-decret (zkr. Sub. D.) guberniální dekret; **-er-lafs** výnos guberniální; **-verordnung** (zkr. Sub. Vdg.) nařízení guberniální.

Guck-fenster, **Gucker** (im Fenster) vyhlídka n špehyřka (malé křídlo v okně, kterým

se jen jedna tabulka otevírá), kukátko; (Gucker) div. kukátko.

Guillocheur guillocheur, propletač ozdob.

guillochierte Surta guillochovaná juxta.

Guinea-förner širok obecný, mouřeniňské proso.

Guitarre(n)-erzeuger výrobce kytar; **-schrauben-erzeuger** výrobce šroubů ke kytarám; **-spieler** kytarista.

Golden-banote zlatka, zlatková bankovka; **-fuß** zlatkový ráz; **-kategorie** kategorie zlatková; **-stempel** zlatový kolek; **-stück** zlatník.

Gültbrief = Genährbrief.
Gültig v. gültig.

Gummi guma; **-arabicum** klovatina n guma arabská; **-elasticum** pryž, guma; **-artikel** gumové zboží; **-ball-erzeuger** výrobce gumových míčů; **-dichtung** ucpávka pryžová n gumová; **-gutta** gumiguta; **-gutt-gelb** žlutá gumigutová; **-händler** obchodník pryží n gumou;

-harz klejoprskyřice; **-lad** šelak; **-platte** deska gumová; **-schlauch** trubice n hadice gumová n pryžová; **-troubel** pryžový n gumový; **-waren-erzeuger** výrobce pryžového n gumového zboží; **-waren-fabrik** továrna na pryžové n gumové zboží; **-weberci** tkalcovna gummy;

-zeug-fabrik továrna na pryžové n gumové látky; **-zug-fabrik** továrna na perka.

Gummi hrubá látka z džuty (juty) luživaná za obalí.

Gunft přízeň; **weber zu -ent**, **noch zu lügnen** ani pro koho (co), ani proti komu (čemu); **nach -richten** z přízně souditi; **sich die - erwerben** přijíti do milosti; **zu -en e-r Person** ve prospěch něčí.

günstig příznivý, výhodný; **S-m e e-r Sache** - její přáteli komu n čemu.

Gurgel hrdlo (u trub), dlab (na konci dřeva); chrťán, jícen, hrtan, pozerák.

Gurken-händler obchodník okurkami, okurkář.

Gurt(e) pás, popruh; pás (úzké valené klenuti); přepáska, obojek.

Gürtel-bahn okružní dráha, obvodní dráha; **-fahrt** obvodní jízda; **-händler** obchodník pásy; **-macher** pasíř.
Gurten-macher vyrabitel popruhů.

Gürtler pasíř; **-handwerk** pasířské řemeslo; **-waren-fabrik** továrna pasířského zboží; **-warenhändler** obchodník pasířským zbožím.

Guß lití, nalévání; nálev; var, várka; **der - beträgt x HL** várka činí x hl.; **enk.** polev; slév. slévání kovů, litina; kryce dymarská; otvor k vylévání, vylevka; **-abdruck** odlitek; **-arbeit** lití, slévání; **-druckerei** výrobná odlitků, tisk s odlitků; **-eisen** litina, litě železo, litina železná; **-eisensteckel** litá stolice, litý stojan n podstavec; **-eisen-**

ware litinové zboží; **-form** slévací kadlub, forma slévání; **-geschirr-fabrik** továrna na litinové nádoby; **-geschirr-händler** obchodník litinovým nádobím; **-hitte** slévárna; **-mauer** zeď litá (z betonu); **-mauerwerk** beton; **-metall** slévány kov, litina; **-mörtel** beton; **-ofen** slévačská pec; **-rinne** výlev, vylévadlo; **-stahlfabrik** továrna na litou ocel; **-stahlwerk** ocelárna; **-warenhändler** obchodník litým zbožím; **-werk** slévárna; slévačské dílo.

gut dobrý; **S-m e-n Betrag** - sčítati připsati komu peníze k dobrému; **wir haben noch 100 fl. bei Ihnen** - máme u Vámi n u Vás ještě 100 zl.; **bei S-m et. zu G-e** (jagute) **haben** máti ještě za kým n u koho co; **S-m zu G-e** **fommen** býti komu k dobrému n na prospěch; **S-m et. zu G-e** **fommen** lástvi poskytnouti komu co, dopřáti komu čeho; **S-m et. bringen**, **suchen** k dobru sčítovati n zapsati komu co, z účtu odepsati komu co; **-gebühren** **Interessen** úroky připsané k dobru; **-rechnen** započítati, připočítati komu co k dobrému n dobru; **-zurechnen** **überzahlung** přeplatek, jež dlužno připočísti k dobru; **S-m et. zu G-e** **sprechen** = **-schreiben**; **S-m et. zu G-e** **ihnen** nahraditi komu co; **-stärker** **Wann** **zámožný** muž; **S-m** - **sein** býti s kým za dobře;

byti nakloněn komu; für ~ be-
finden uznati za dobré, schvá-
liti eo; er befand für ~ uzdálo
se mu, vidělo se mu; et. ~
heißer schváliti eo; et. ~ ma-
chen napravití, spraviti eo; für
3. ~ jagen o ťeben ručiti n
státi n odpovidati n odpo-
vėden býti za koho; sich ~ ste-
hen bei e-r Sache máti užitek
n prospěch z ťeho; im G-ten
po dobrém, přátelsky.

Gut dobro; statek, jmění;
věc, zboží; bewegliches, fahren-
des ~ statek pohybný, movi-
tost; liegendes, unbewegliches ~
statek nepohybný, nemovi-
tost; landständiges ~ statek
deskový; öffentliches ~ veřejný
statek; achten úsudek, míně-
ní, dobré zdání, dobro-
zdání; ein achten einholen vy-
žádati si dobré zdání; jein
achten abgeben dáti n podati
svůj úsudek n své dobré
zdání; achten von Sach- u.
Kunstverständigen dobré zdání
odborníků a znalců; ach-
tens-vorhalt přednesení do-
brého zdání n mínění; g-
ächtlich ve způsobě dobrého
zdání; znalecký; 3-m et. jur.
gefälligen g-ächtlichen Außerung
(zustellen) (dodati eo komu), by
podal dobré zdání; g-ächtlich
der Vorschlag e-r Handels- u.
Gewerbefamrer znalecký ná-
vrh obchodní a živnosten-
ské komory; sich g-ächtlich
äußern podati dobré zdání,
projevití dobré zdání o čem;
-befinden zdání, mínění;
uspokojující stav zdraví;

nach ~ befinden jak za dobré
uzná; ~ diinnen zdání, míně-
ní; -erz; bohatá ruda; g-
gefinit dobře smýšlejší
s kým; nakloněn, příznivý
komu; -gewicht vývažek, při-
važek (přídavek na váze); g-
gläubig bezelstný, poctivý;
-haben pohledávka, poža-
davek, aktiva; (v obch. knize)
„dal“ (má bráti); -haben fiin-
digen pohledávku vypově-
děti; -habens -bestätigung
potvrzení o pohledávce;
-habung pohledávka, poža-
davek; -habung des Stellungs-
bezirkes přebytek okresu od-
vodního; -habungs-ausweis
výkaz pohledávek; -heßen,
-heßung schvalování, schvá-
lení; -machen, -machung
náprava n náhrada; -rech-
nung připočítání k dobrému;
-sagen, -sagung ručení, od-
povidání, rukojemství za;
-sager rukojmí; -schreibung,
-schrift připsání k dobru; jur.
-schreibung bringen připsati
k dobru; -schrift leiten připsati
komu eo k dobru; wir senden
Sthen 200 fl. zur gefälligen -schrift
posíláme 200 zl., které račte
připsati k dobru; wir senden
Sthen 2 Wechsel zur -schrift posí-
láme na Váš vrub 2 směnky;
-schriftsanzeigen des Post-
sparscasenantes oznámení po-
štovního úřadu spořitelního
o připsání k dobru; -sichungs-
urkunde listina záručná;
-tage (dies utiles) dni k do-
brému počítané jdoucí; -zet-
tel poukázka, přijímací listek.

Güte dobrota, dobrost;
-der Ware dobrota zboží;
Verfuchung der ~ smířování;
e-e Sache in ~ abmachen věc
po dobrém urovnati; -grad
stupeň dobroty.

Güter - abfertigung vý-
prava zboží n věci; -abfer-
tigungsstelle výpraviště zbo-
ží; -ablieferung dodání zbo-
ží; -abtretung postup statků
n jmění; -annahme přijetí
zboží; -anschlag odhad n
ocenění pozemků; -anwei-
sung poukázka na zboží;
poukazování zboží; -aufstau-
fer skupovač statků; -auf-
lieferung odevzdání zboží
k dopravě; -auslieferung
vydání zboží; -bahnhof ná-
draží nákladní; -beförde-
rung doprava zboží; -be-
schauer ohledač zboží; -be-
stätter uschovatel zboží; -be-
zeichnung označení zboží;
-brief nákladní list; -buch
knihna zboží; skladní knihna;
-caffier zel. pokladník pro
zboží; -central-kanzlei ú-
střední kancelář statků;
-classification (roz)řídění
zboží; -dienstsluzba u zboží;
-eilzug zel. nákladní rychlo-
vlak; -expedient výpravčí n
výpravce zboží; -expedit vý-
pravna zboží; -expedition
výpravna zboží; výprava
zboží; -gemeinschaft spole-
čenství statků; -gemein-
schaftsvertrag smlouva o
společensví statků; -halle
sklad zboží; -handel obchod
pozemky; -inspector inspek-

tor n dozorce statků; -lauf
koupě pozemků; -ladeplatz
nákladisté zboží; -lader na-
kladač zboží; -lotterie věcná
loterie; -mäfler dohodce
statků; -manipulation ma-
nipulace se zbožím; -masse
celost jmění; -nahmhaft-
machung výpočítání n udání
jmění; -packer nakladač,
balíč zboží; -production vý-
nos pozemků; -recht právo
majetkové; -sammelstelle
sběrna zboží; -schreiber pi-
sař ve výpravně zboží; -schup-
pen, -speicher sklad zboží;
-stück kus zboží; zavazadlo;
-tarif tarif na zboží; sazba
na n pro zboží; -transport
přeprava n doprava zboží;
-transport -unternehmung
dopravní podnik pro zboží;
-trennung (separatio bono-
rum) oddělení statků; -über-
nahme převzetí zboží; -ver-
kauf prodej statků n ne-
movitostí; -verkauf pro-
dávac statků; -verfehr oběh
statků; dovoz zboží; -ver-
fehr-rechnung zel. účet z do-
vozu zboží; -verladung na-
ložení zboží; -verpackung
zabalení zboží; -verhand-
rechnung zel. účet z dovozu
n zaslání n zásilek zboží;
-versender zaslalč zboží;
-versendung zaslání zboží;
-versicherung pojištění zbo-
ží; -vertheilung rozdělení
zboží n pozemků; -verwal-
ter správce statků; správce
pozemků; -verwaltung sprá-
va statků; -waage váha na

zboží; **-wagen** nákladní vůz; **-zug** nákladní vlak.

gütlich přátelský, smírný; po dobrém, v dobrotě; **-e** Beilegung smírné vyrovnání, uklizení po dobrém n v dobrotě; **-es** Übereinkommen smírné dohodnutí, dohodnutí po dobrém; **-e** Vereinbarung dohoda.

Gutsabtretung postoupení n postup statku (pozemku); **-besitzer** držitel statku; **statkár**; **-bestandsblatt** list podstaty statkové n držebnosti; **-eigenthümer** vlastník statku; **-ertragnis** výtěžek n výnos statku; **-ertragnisaussweis** výkaz o výtěžku statku; **-gebiet** statkové území; **-herr** = **-besitzer**; **-kauf** koupě statku n pozemku; **-körper** těleso pozemkové, celek pozemkový; **statek** vrchnostenský; **-nutznießer** poživatel, poživatel statku; **-pächter** nájemce statku; **-verwalter** správce statku.

Gutapercha-waren-erzeuger výrobce gutaperčového zboží; **-warenfabrik** továrna na gutaperčové zboží.

Gymnasial-aufnahmebeschränkung omezení v pří-

čině přijímání do gymnasia; **-aufnahmepriifung** přijímací zkouška gymnasijsní; **-bildung** vzdělání gymnasijsní; **-Director** ředitel gymnasia; **-inspector** gymnasijsní dozorce n inspektor; **-lehramt** učitelství gymnasijsní, úřad učitele gymnasijsního; **-lehramtsbefähigung** způsobilost k učitelství gymnasijsnímu; **-lehramtscandidat** kandidát n čekatel gymnasijsního učitelství; **-lehranstalt** gymnasijsní učiliště; **-lehrplan** osnova učební pro gymnasia; **-lehrer** učitel gymnasijsní; **-lehrerstelle** místo učitele gymnasijsního; **-privat-studium** soukromé studování gymnasia; **-religionslehrer** gymnasijsní učitel náboženství; **-schul-inspector** (školní) dozorce n inspektor gymnasijsní; **-schüler** žák gymnasijsní; **-studien** studia gymnasijsní; **-unterricht** vyučování gymnasijsní n na gymnasiu; **-unterrichtsgeld** školné gymnasijsní; **-wejen** záležitosti n věci gymnasijsní.

Gymnasium gymnasium, gymnasijské Productionen gymnastická představení.

Gyps (Gips) sádra.

B.

h. ä. zkr. = hierarchisch zdejší, tohoto úřadu.

Haar vlas; **ool.** vlasy; chlup;

ool. chlupy; **-e** der Thiere srst; **-arbeiter** vlasečník; **-beretter** upravovatel vlasů n

chlupů n žíní; **-busch-fabrik** továrna na chocholy; **-färbemittel** barvivo na vlasy; **-flechter** spletač vlasů; **-geflechte** pletivo z vlasů n ze žíní; **-gewebe** tkanina z vlasů n ze srsti; **-händler** obchodník vlasy; **-häufer** vlasář; **kupec** vlasů n žíní; **h-klein** na vlas, do podrobná; **h-klein** erzfäulen vypravovati do podrobná, slovo od slova; **-kranz** postřížina (knežská), tonsura; **-kunnstflechter** umělecký spletač vlasů; **-locke** kadeř, kučera; **-nadel** vlasnice, jehla do vlasů; **-netz** síťka vlasová; **-nesh-fabrik** továrna na vlasové sítky; **-pinsel** štětec vlasový, štětka vlasová; **-reinigung** čistění vlasů; **-reinigung** n **Beredlungsanstalt** závod k čistění a slechtění vlasů; **-risse** auf den Gefsimingen vlasové trhliny na zlatých mincích; **-salz** vlásková sůl; **-schneider** střihač vlasů; **-schnitt** stříž n stříhání vlasů; **výstříh srsti** (dobyččelí nakaženému morem); **-siebberfertiger** hotovitel žiněných síť(ek); **-beredler** upravovatel vlasů; **-waren-erzeuger** vyrábětel vlasového zboží; **-wäscher** vypírač vlasů; **-wasser-erzeuger** výrobce vodičky na vlasy; **-wuchsmittel-erzeuger** výrobce prostředků podporujících vzrůst vlasů; **-wurm** zvr. vlasovec (v plících zvířat); **-zeug-fabrik** továrna na ži-

něné tkaniny; **-zopf-händler** obchodník vrkočů n ruličky.

Haaren línání, pelichání.

Hab-gier lakota, chtivost, hrabivost; **h-gierig** hrabivý; **-seligkeiten** jmění, majetek; **-sucht** = **-gier**.

Habe jmění, statek, majetnost, majetek, mohovitost; **-und Gut** všechn majetek, všechna majetnost.

haben mít; (müssen, sollen) museti, mít, povinen býti; er hat et. zu thun jest mu činiti, jest na něm, aby učinil eo; Umgang mit **Haben** obcovati, zacházeti s kým; Anwendung auf et. ~ platiti o čem n pro eo; diese Bestimmung hat auf den vorliegenden Fall seine Anwendung tohoto ustanovení nelze v našem případě užiti; auf et. Bezug ~ vztahovati se na, týkati se čeho; zu ~ in allen Buchhandlungen lze dostati n obdržeti, dostanete n obdržíte (dostaneš n obdržíš) ve všech knihkupectvích; er will es selbst gehehen ~ on prý to sám viděl; ich habe wohl nicht erst zu bemerken neni třeba, abych teprve podotýkal; et. hat viel für sich pro něco jsou vážné důvody; **I.** über sich ~ mítí koho nad sebou, podřízen býti komu; Schuld an et. ~ býti vinen čim; Theil an et. ~ účastniti se, účasten býti čeho; luredt ~ mítí nepravdu, nemítí pravdu; es hat seine Richtigkeit jest to správné.

Haben „dal“; pohledávka, požadavek, aktiva; **-posten** položka úvěrná (na pravé straně hlavní knihy); **-seite** obch. strana úvěrná (v účetní knize), stránka pro „dal“.

habhaft; e-r Sache ~ merden zmocniti se, dosíci čeho; e-r Person ~ merden zmocniti se koho, chytiti koho.

Habhaftwerden, Habhaftwerdung zmocnění se koho n čeho.

Habilitation habilitace; **-schrift** spis n pojednání habilitační.

habilitieren uschopniti koho k čemu; sich ~ habilitovati se.

Habilitierung uschopnění, habilitování.

habituell obvyklý; ~e Krankheit nemoc celková, vleklá.

Habhaft (der Einwandrer etc.) jmění n majetek n statek (přistěhovačů atd.).

Sache motyka; sekera.

Hafen **bein** podkolení; **h-förmige** Stütze hákovité kolíky n nýty; **-händler** obchodník motykami; **-schmied** kovář motyk, motykář; **-schmiede** n. **Frishfeuer** kovárna motyk a kryčný hrn.

Häckerling - **händler** obchodník řezankou.

Häffel řezanka; **-schneidmaschine** řezačka.

Hader svár, rúznice, váda; **-Lump** odranec, otrhanec. trhan, škuban.

Haderu - **einuhr** dovoz hadrů; **-händler** hadrář, obchodník hadry; ~ u. **Knochenhändler** obchodník hadry a kostmi; **-Krankheit** nemoc hadrářů; **-Krankheit** nemoc hadrářů; **-reintiger** čistitel hadrů; **-reinigung** n. **Bereidungsanstalt** ústav k čištění a upravování hadrů; **-sammler** sběrač hadrů; **-veredler** upravovatel hadrů; **-zoll** clo z hadrů.

Hafen přístav; **Freiung** im ~ odstranění ledu z přístavu; **-admiralat** admirálovství přístavní; **-amt** přístavní úřad; **h-amtlich** úřad přístavního; **-anstalt** přístavní zařízení; **-bau** stavba přístavu; **-behörde** přístavní úřad; **-buch** denník přístavní; **-capitan** přístavní kapitán; **-capitanat** správa n kapitánát přístavní; **-dienst** služba přístavní; **-gebür,** **-gelber** přístavní poplatek, přístavné; **-gericht** soud námořní; **-inspector,** **-meister** správce přístavu; **-leuchte** přístavní maják; **-lieutenant** poručík přístavní; **-ordnung** přístavní řád; **-ort** přístaviště, místo přístavní; **-passierschein** přístavní průkaz propouštěcí; **-platz** = **-ort**; **-polizei** policie přístavní; **-polizei-verordnung** nařízení přístavní policie; **-sanitäts** - **agentie** přístavní zdravotní jednatelství n agencie; ~ u. **See-sanitätsdienst** přístavní a námořská zdravotní služba; ~ u. **See-**

sanitäts - **verwaltung** přístavní a námořská zdravotní správa; **-Sperr** uzavření přístavu; **-stadt** přístavní město; **-wächter** hlídač přístavní; **-wehr** přístavní hráz; **-zoll** přístavné.

Häfen-binder (im Umherziehen) pánvičkář (kočovník).

Häfer oves; **-bau** pěstování ovsa; **-bier** pivo ovesné n z ovsa; **-grün** malý zelený slad ovesný; **-gries** ovesná kroupice; **-grütze** roubenina ovesná, kroupy ovesné; **-händler** obchodník ovsem; **-lieferant** dodavatel ovsa; **-malz** slad ovesný; **-stampfe** stoupa na oves.

Häferet škoda námořní, havarie; clo kotevní.

Häfer kamnář; **-gewerbe** kamnářská živnost; ~ u. **Töpfer** kamnář a hrnčič; **-waren-händler** obchodník hrnčičským zbožím.

Häft vazba; uvěznění; **3. drit** ~ anhalten chovati n držeti ve vazbě n ve vězení, vězniti koho; in ~ befiudlich uvězněný; ~ verhängen trest vazby vyměřiti komu, uvězniti, do vazby dáti koho; **-antritt** nastoupení vazby; **-befehl** zatýkácí rozkaz, zatýkač; **-beschluss** usnesení o uvěznění n o vazbě; **-caution** jistota záručná; **-dauer** délka n trvání vazby; **-geld** závdavek; záručné; **-gesetz** zákon o ručení; **-local** místnost vězenská, věznice; **-nahme** uvěznění; **-ort** vě-

znice, vězení, místo vazby; **-pflicht** závazek ruče(b)ní, závaznost, zodpovědnost, ručení; **-pflicht-gesetz** zákon o povinnosti n závazku ručení; **h-pflichtig** zavázaný ručením, povinný n zavázaný k ručení; **-pfloß** kolík připevňovací (pro vory); **-ring** připevňovací kruh (pro vory); **-schein** protokol vězenský; **-stelle** místo pro připevnění n uvázání (lodí, vorů), zastávka (pro vory); **-stock** kůl k přivazování (vorů, lodí); **-stock-gebür** poplatek vybírany za upevňování lodí a vorů (na Fecce ke kolům); **-summe** záručná suma; **-verhängung** uvalení vazby, uvržení do vazby, uvěznění; **-zeit** doba vazby.

haftbar závazný, ručící, odpovědný; für etwas ~ sein ručiti, odpovídati za.

Haftbarkeit závaznost; zodpovědnost; **-serklärung** prohlášení závazným n závaznosti.

Häffel kroužek, háček, sponka.

Haftel-macher kroužkář, sponkář, přezkář.

haften (auf e-r Sache) vězeti, váznouti, lpěti (na čem); die auf dem Grunde ~ den Haften na pozemku váznoucí n vězíci dluhy; **Gewerbe** Haften auf e-r unbeweglichen Sache živnost lpi na nemovitě věci, živnost spojena jest s nemovitou věcí; für et. ~ práv býti z čeho, zavázán býti za, ručiti

zaš, povinen býti tím; auf e-r
Person — pěti na osobě; 3-m
mit et. — býti komu čím povinen;
es hastet Gefahr am Ver-
zuge s prodlením spojeno
jest nebezpečí, nebezpečí
nastává z prodlení.

Gästling vězeň; **-s-ber-**
pflegung stravování vězňů.

Gastung ručení, závazek;
bücherliche — závada (knihovní);
persönliche a sächliche — ručení
osobní a věcné; mit un-
bedingter — s ručením neob-
mezeným; — der Cassabeamten
ručení pokladních úředníků;
— der Staatsbeamten bei Rech-
nungsverfassen ručení a od-
povědnost a závaznost stát-
ních úředníků při omylech
a chybách v účtech; — für
die Gebühr ručení za poplatek.

Gastungs - entbindung
zproštění a zbavení závazku;
-erklären prohlášení koho od-
povědným a zavazáním;

-frage otázka ručení a od-
povědnosti; **-pflicht** zavazanost,
závaznost, zodpovědnost,
ručení; **h-pflichtig** povinný
ručiti; zavazáný, zodpověd-
ný; **h-pflichtig sein** ručiti; **h-**
pflichtige Güter věci ručící, za-
vazené; **-pflichtiger** povinný
k ručení, ručitel; **-revers** zá-
ručný revers; **-urkunde** li-
stina závazná, list závazný,
listina o ručení a záručná;
-weg; im -wege ručením.

Gag plot; ohrada; háj.

Gage-butter sýpka.

Gagel kroupy; **-assurance**
pojišťovna krupobitní; **h-be-**

schädigt poškozený krupo-
bitím; **-schaden** škoda způ-
sobená krupobitím; **-scha-**
den -versicherung pojištění
proti (škodám z) krupobití;
-schaden-versicherung -ver-
ein pojišťovací spolek proti
škodám z krupobití; **-versi-**
cherung pojišťování proti
krupobití; **-versicherung-**
gesellschaft společnost po-
jišťující proti krupobití.

hageln; es hagelt padají
kroupy.

hager hubený, vyzáblý,
vychrtlý.

Hahn kohout, kohoutek,
pípa; zámyčka; den a auf-
breuen und jüdrhen kohoutek
otevřítí a zavřítí; **-gehäufte**
objímka kohoutu; **-kegel**,
-wirbel kužel kohoutu;
-macher kohoutkář.

Hahnen-balken hambalek,
přepona.

Haim též Heim = Samm.

Hain -balken hambalek
vrchní.

Häfel-nadel háček (k há-
čkování); — u. **Strickgarn-**
händler obchodník přízí
k háčkování a pletení; **-wa-**
ren-erzeuger výrobce háčko-
vaného zboží; **-waren-fabrik**
továrna na háčované zboží.

Haken hák; oklika, za-
táčka; **-bein** kost hákovitá;
h-förmig hákovitý; -förmig
gebogen hákovitě zahnutý;
-haue motyka; **-macher** há-
kář.

Gästler háčkovač.

halb polovice, půl, (na-
polo, poloviční; — er Beweis
poloviční důkaz; e-e gute —
Stunde dobrá půl hodiny;
andert — Jahr půldruha roku;
— reif na polo zralý; — sffuen
potevřítí.

Halbes polovice, polovina,
půlka, půl.

halb-amtlich poloúřední;
-brüchig na polovici strany;
-bürtig polorodný, nevlastní;
-bürtige Geschwister polorodní,
nevlastní sourozenci; **-dun-**
kel šerý, polotemný; **-er-**
schlagen nedobitý; **-gar** na
polo zpracovaný, na polo
hotový; **-geöffnet** pootevře-
ný; **-geschlossen** polozavřený,
přivřený; **-jährig** pololetní,
půlroční, na půl léta roku;
-jährlich opakující se půl-
letně, po půlletí; **-kreis-för-**
mitig, **-kreis-rund** polokruho-
vý; **-kugel-ähnlich**, **-kugel-**
förmig polokulovitý; **-kuge-**
lig polokulový; **-monatlich**
půlměsíční; opakující se
v půlměsíci; **-seitig** polo-
stranný; polostránkový; **-tä-**
gig polodenní; **-wegs** poně-
kud, trochu, nějak.

Halb -bauer pololánik;
-bekleidung obložení zplá;
-blut-vaterhengst poločisto-
krevný hřebeč; **-bogen** půl-
oblouk; půlarch; **-bruder** ne-
vlastní bratr; **-dach** poloviční
střecha; **-deficient** polodefi-
cient; **-durchmesser** poloměr;
-edelstein -händler obchod-
ník polodrahokamy; **-edel-**

steinwaren-erzeuger výrobce
polodrahokamového zboží;
-ehe manželství volné a na
levou ruku; **-fabricat** polo-
tovar, polovýrobek; **-fenster**
půlokno, polookno; **-geschäft**
obchod na půl, poloviční
obchod; **-geschloß** polopatro,
zvýšený přízemek; **-geschwi-**
ster nevlastní sourozenci;
-getreide směska, souržice;
-hektoliter půl a půlka hekto-
litru; půlhektolitr; **-insel**
poloostrov; **-invalid** polo-
viční invalida; **-jahr** půlrok,
pololetí, polovice roku;
-kammaru poločesaná vlně-
ná příze; **-kiste** půlbedna;
-kreis půl, polokruh; **-kreis-**
bogenfenster polokruhové a
polokulaté okno; **-kugel** polo-
koule; **-kuppel** výklenek;
-messer poloměr; **-nut-**
zung poloviční užívání;
-pfiler polopílař; **-säule**
polosloup; **-schatten** polo-
stin, poloviční stín; **-scheid**
polovice, polovina, půlka;
-schwester nevlastní sestra;
-selfactor polouselfaktor;
-stufen polorada; **-tagewerk**
půlden práce, polodenní
práce; **-tagschule** polodenní
škola; **-theilung** dělení ve
dví, půlení; **-wallonen-frisch-**
arbeit, polovalonské kryce-
vání; **-wallonen-schmiede** po-
lovalonka; **-walmbach** stře-
cha polovalbová; **-wein** po-
lovino; **-wallwaren-fabrik**
továrna na polovlněné zboží.
Halbheit polovičatost, ne-
úplnost.

halbieren rozpůliti, rozpolititi.

Halbierung -linie čára rozpolovačí.

Halde svah, sklon hory; vršek; hor. halda, odval; **3.** auf ~ ježen odepřítí komu (soudně) právo na rudnou žílu; osíditi koho o podíl.

Halde-berge-gestein haldové kamení, haldovina, odvalina; **-Kuttung** rozkutání n. probírání n. prohledání haldy n. odvalů; **-Platz** hald(ov)išť, odvališť; **-Pflanz** anlegen odvališť n. haldišť zřizovati (zakládati); **-Schutt** rumová n. jalová sýpka; **-Sturz** odvališť, výsyp; **-Vorrath** zásoba haldová n. na haldě; **-Zug** haldovina, odvalina; **-Zug** staré haldy n. odvaly.

Halfte polovice, polovina, půlka; **Verlegung** über die ~ zkrácení nad polovici n. přes polovici; **zur ~**, auf die ~ na polovic.

Halina-erzeuger halinář, výrobce hrubého bílého sukna; **-Tuch-händler** obchodník hrubými bílými sukny.

Halle síň; tržnice; kobka (hlavně u chrámů přede dveřmi).

Hallen-tempel chrám stejnolodní.

halierter Hopfen chmel pověřený, chmel v tržnici známkováný.

Hallucination vidina, klam smyslův, prelud, mátoha, blouznění, přízrak, halucinace.

Haln stéblo; die Ernte auf dem ~ e faufen koupiti sklizeň za zelena n. na stojatě.

Halorhlin-erzeuger výrobce haloxylinu.

Halz krk, hrdlo, šíje; ~ (des Capitáls) krk (sloupu); (beim Dfen) hrdlo (kamen z venku); **-band** obojek; **-binde** nákrčník; **-binden-fabrik** továrna na nákrčníky; **-bräune** záškrť (u nar. i zvířat), záškrť snětiivý, prým (vepřít); **-gericht** -**ordnung** hrdelní soudní řád; **-kette** řetěz na krk; řetěz na uvázání; **-fragen-u. Man-öetten-erzeuger** výrobce límců a manžet; **-starrigkeit** tvrdošijnost, zatvrzelost, umíněnost, urputnost, zarputilost; **-stufen** hrdlo (u trouby); **-wirbel** obratel šíjový.

halt zastávka; podpora, opora; den ~ verlieren ztratiti oporu; stálost, pevnost; ohne ~ sein býti bezpodstatným; **h-los** bezpodstatný; **-losig-keit** nepevnost, nestálost, bezpodstatnost; **-signal** zel. znamení k(u) zastávce.

haltbar pevný, stálý, trvalý, trvanlivý, platný, podstatný, závažný; (u)držitel-**ný**; **er Grund** platný důvod; hor. rudnatý, rudonosný, rudu obsahující.

haltbarkeit udržitelnost; pevnost, stálost, trvalost.

Halte-platz zastávka; **-signal** zel. znamení k zastavení; **-station, -stelle** zastávka; **-stellen-auffeher** zel. dozorce na zastávce; **-zei-**

hen znamení, aby se zastavilo.

halten držeti; **Ordnung** ~ zachovávatí pořádek; **Nede** ~ míti řeč; **Gericht** ~ soud konati; **souditi**; **3-m** das Gegen-gewicht o Gleichgewicht ~ rovnati se s kým, býti roven komu; **Meße** ~ sloužiti mě; **3-m** Partei ~ straniti komu; **mit 3.** ~ státi při kom, jíti s kým, míti s kým, býti na straně s; **sich zu** jeinestgleichen ~ obcovati s rovnými sobě; **Rechnung** ~ účty vésti, účtovat; **e-e** Sitzung ~ konati schůzi, zasedati; **ein Gesetz** ~ zachovávatí zákon; **e-e** Verordnung ~ zachovávatí nařízení, dbáti nařízení; **e-e** Gastwirtschaft ~ míti hostinec; **die Ware** ~ míti zboží na skladě; **verbächtige** Personen bei sich ~ chovati, přechovávatí podezřelé osoby; **Rindvieh** ~ chovati hovězí dobytek; **Nachdienst** ~ míti noční službu; **Wort** ~ slovu dostáti, státi ve slově; **Zeitung** ~ noviny odbíratí; **beretit** ~ pohotově míti; **basir-**dominivati se, za to míti; **sich** notwendig ~ pokládati potřebným; **genehm** ~ schváliti; **mit et. unne** ~ ustati v sem; **et. geheim** ~ chovati v tajnosti, tajiti eo; **hoch** ~ vážití si koho; **ceniti** eo; **3. kurz** ~ nedávati vůli komu; **3. Schad-los** ~ nahraditi škodu komu; **3. verborgen** ~ chovati koho v úkrytu, skrývati koho; **die Thür offen** ~ dvěře nechávati otevřeny, dvěře nezavíratí;

Stand ~ gegen 3. o et. státi proti komu n. čemu, necouvnuti před kým n. čim, čeliti komu n. čemu; **e-e** Unterredung mit 3-m ~ rozmlouvati, mluvití s kým; **Schritt** ~ zachovávatí krok; **mit den** Fortschritten der Wissen-schaft gleichen Schritt ~ s pokroky vědy stejně postupovatí; **3. zum Besten** ~ vysmívati se komu, tropiti si šašky z koho; **vor Augen** ~ na očích míti eo, dbáti čeho; ~ míti, držeti (o nádobě n. míře stá.); **Wasser** ~ hor. zmáhati vodu; **sich im** Gleichgewichte ~ býti v rovnováze; **stagnuti**, zastaviti se, zaraziti se; **auf et.** ~ dbáti čeho, příkládati váhu n. význam čemu; **gegen 3. gehalten** odměřený n. chladný ke komu; **auf sich** ~ dbáti na sebe; **sich an ein Pfand** ~ držeti se zástavy, sáhnouti na zástavu; **sich an das Gesetz** ~ držeti se zákona, zachovávatí zákon; **sich an e-n Grundgesetz** ~ šetřiti n. dbáti zásady; **sich an die Sache** ~ mluvití k věci; **breit gehalten** rozvláčný; **sich gegenwärtig** ~ na paměti míti; **3-m gegenwärtig** ~ připomenouti komu.

halter držadlo, držák.

Halter (halter) nádržka sádka.

haltig (haltig) obsahující; rudnatý, kovnatý.

Haltigkeit der Münze zrno a přísada mince.

Haltung držení, držba čeho; pevnost, trvalost, stálost; držení těla, postava; jednání, počínání; žlab, van-

troky; drohede ~ výhrůžné vystupování; Devisen und Wechseln befinden sich e-e schwache ~ b. nrs. devisy a valuty byly slabý n držely se slabě; smýšlení pro devisy a valuty bylo slabé; an der Börse war e-e schwache ~ verwaltet na burse převládalo smýšlení slabé, na burse převládal směr slabý, na burse jevílo se smýšlení slabé.

Galurgie solivarství.

hämisch potutelný, potouchlý; posupný, výsměšný.

Hamn (Heimnagel) čipek n hřeb cejchovní, cejch, ham, skoble, skobka; **-ausschlag-eisen** narážeč, přírážeč, přírážka (při zatloukání) hamů (v piv.); **-Hammer** skoba; **-Henne** skobka (o ávon neb třech nýtech) = Hamn; **-nagel** skoba, cejch, hřeb cejchovní, skoble; **-stab** cejchovní hůlka, lačka, měřítka skobové n na skoby cejchovní.

Hamne skoba, cejch, znamení, značka (cejchovní).

Hammel skopec.

Hammen-niveau vodorovná plocha skob cejchovních; **-schärfe** ostří skob cejchovních; **-überflutung** zaplavení skob cejchovních, pokrytí skob cejchovních mladinkou, zatopení skob cejchovních.

Hammer kladivo; nor. mlátek; buchar, mlat; hut. mlatovna kryčná, hamr; **-arbeiter** hamrovník, hamerník, samokovník; **-hütte** hamr;

mlatovna (kryčná), kryčná huť; **-meister** mlatovný mistr; **-pochwert** hamr; **-schlag** okuje kovářské; kryčný mlat; **-schlags-recht** právo vstoupiti na sousedův pozemek za účelem zřízení n opravy stavby na vlastním pozemku; **-schmied** kovář (kryčný); **-schmied-warenhändler** obchodník zboží (kryčno-) kovářským; **-schmiede** mlatovna (kryčná); kryčná huť; **-werk** mlatovna (kryčná), huť kryčná; hamr; **-werks-concession** povolení na hamry; **-werks-ordnung** řád hamernický.

Hamster (s) křeček.

Hanauer Rollen závitky hanavské.

Gaud ruka; die ungeteufte ~ hřbet ruky; flache ~ dlaň; e-e ~ voll hrst čeho; kurzer ~ krátce, zkrátka; auf der ~ na bílé dni, patrný, jasný; 3-m freie ~ lassen zůstaviti n ponechati komu volnost; die ~ an's Werk legen přiložiti ruku k dílu; die ~ auf et. legen vložit ruku nař, zabaviti eo; 3-m et. an die ~ geben porádit komu eo; 3-m an die ~ gehen mit et. pomáhati komu, přispěti komu, býti komu k ruce; zu 3-s ~ en erlegen ve prospěch koho složiti; zu eigenem ~ en et. zůstaven do vlastních rukou, k vlastním rukám dodatí eo; hilfreiche ~ bieten pomoc poskytnouti, býti nápomocen; zur ungeteufte ~ ruku nesamostatnou; to die ~ (manus

mortua) práv. mrtvá ruka; 3. (et.) an (bei) der ~ haben míti koho (eo) po ruce; auf eigene ~ et. thun činiti eo na vlastní pěst n vrub n o své újmě; aus freier ~ gemacht od ruky, rukou udělaný, ruční; aus freier ~ veräußert z volné ruky na prodej n prodejny; aus e-r ~ in die andere z ruky do ruky; freie ~ haben plnou vůli míti; freie ~ lassen dáti, ponechati komu na vůli; nach der ~ potom, později; unter der ~ (3. B. kaufen) tajně, potají, podtají, po straně (na př. koupiti); bei der ~ sein býti pohotově (s čim); ~ in ~ mit 3-m gehen jíti s kým ruku v ruce, společně; mit leeren Händen s prázdným, s nepořízenou; von verschiedener ~ geschrieben psaný rozličnou rukou; et. zur ~ nehmen vzíti eo do ruky; vor der ~ na tu chvíli, na ten čas, zatím; **-auflegung** vztažení ruky, položení ruky, sáhnutí na koho; chopení se čeho; zatčení koho; gewaltthätige ~ anlegung násilné sažení, násilné vztažení ruky na koho; **-arbeit** ruční práce; rukodělný výrobek; weibliche ~ arbeiten ženské ruční práce; **-apotheke** příruční lékárna, lékárnička; **-arbeiter** ruční dělník, rukodělník; **-auflegen** ~ **-auflegung** vkládání n vložení rukou; **-ausgabe** příruční vydání; **-Betrieb** zařízení na práci ruční, ruční práce, ruční provozování; rukodělství;

-braustätte ruční pivovárek, pivovárek na ruční práci; **-buch** příruční kniha, příručníce; **-casse** příruční pokladna; **-casse-verlag** záloha pro příruční pokladnu n příruční pokladny; **-dienst** ruční služba; **-druckeri** ruční tiskárna; **-einkauf** koupě, nákup, kupování z ruky, drobné nakupování; **-fahrt** sestupování po žebříčce; **-fertigkeit** zručnost; **-fertig-keits-unterricht** vyučování zručnosti; **-feuer-spritze** ruční stříkačka; **-fläche** dlaň; **-geld** závdavek; počinek; **-geldlohn** slib rukou dáním; **-h-gemein** meren sraziti se, seprati se, servati se, zbiti se, utkati se; **-gemeine** pralice, pračka, servání (se), řež; **-gepäck** ruční n drobné zavazadlo; **-gepinn** ruční předivo n přádko; **-h-greiflich** hmatný, chmatavý, makavý; patrný, zřejmý; **-griff** chápání, chopení se čeho; zacházení s čim; rukojeť, násadka, držátko; ruční obrat; (in operativer Medizin) hmat; **-habe** rukojeť, držadlo, násadka; **-haben** viz heslo o sobě; **-habung** zacházení s čim; **-habung** e-s Verboten starost, péče, aby se záповěd zachovávala; **-habung** der Verordnung provádění nařízení; **-habung** e-s Geheßes zachovávaní n vykonávání n provádění zákona; **-habung** der Disparisignale zacházení s návěstmi vzdálenostními; **-habung** der ind-

recten Abgaben zacházení s nepřímými poplatky; **Haftung** des Schutzess výkon ochrany; **hace** ruční sekerka, pobi-jačka, jednoručka; **h-hoch** zvýší ruky a pěsti; **farben** kolečko, kotouč; **kauf** drobná koupě, koupě z ruky; **kauf- hilfsbuch** příručník drobné koupě; **kurbel-be-trieb** ta. pohyb ruční klič-čkou, pohon ruční kličkou; **laboratorium** příruční labora-tor; **lauger** podavač, nádenník; pomocník (při vyměřování); **lohn** mzda na ruku; mzda nádennická; **magazin** příruční skladiště; **mühle** ruční mlýnek; **näh-maschine** ruční šicí stroj; **papier-fabrik** továrna na holandrový papír; **pfand** zástava ruční; Darlehen gegen **pfand** zápůjčka na ruční zá-stavu; ein **pfand** geben zasta-viti eo; **pfand-darlehen** zá-půjčka na ruční zástavu; **pfandgeber** zástavce ruční; **pfandnehmer** příjemce zá-stavy ruční; **polierer** von Metallwaren leštič kovového zboží; **presse** lis ruční; **rad** ruční kolečko; **ramme** ber-
ran, palice; **register** zápis-ník; **sare** hor. lótek; **schein** listek zápisní; **schlag** ude-ření rukou; dáni ruky; ver-mittelt **schlag**es angelobten rukou dáním slíbíti, podáním ruky slíbíti; **schmede** pří-ruční kovárna; **schöpfer** dížka; **schreiben** vlastno-ruční list; rukopis; **schrift**

rukopis; úpis; **schuh-cassette** sohránka na rukavice; **schuh-fabrik** továrna rukavic; **schuh-factori** skladiště ru-kavic; **schuhleder-färber** barvič rukavičkové jirchy; **schuhleder-gerber** jirchář rukavičkové kůže; **schuh-macher** rukavičkář; **schuh-machergehilfe** pomocník ru-kavičkářský; **schuhmacher-gewerbe** živnost rukavičkář-ská; **schuh-näherin** šička rukavic; **schuhnaht-befor-ger** obstaravatel stehů ru-kavičkových; **schuh-pußer** čistič rukavic; **schuh-tam-bourierer** vyšivač rukavic na bubinku, tamburář rukavic; **schuld-schein** poukázka na (čí) řád; **signal-fahne** zel. ruční návěstní praporec; **signal-laterne** zel. ruční ná-věstní svítilna; **signal-pfeife** zel. ruční návěstní píšťalka; **signal-scheibe** zel. ruční ná-věstní terč a žerď; **spinnerei** předání ruční; **stempel** pěch; **stempel** ruční razítko; **stifter** vyšivač ruční; **stipendium** (auf Rechnung des Fondees der Gefälltsstraßgelber-überstiftung) příruční nadání (na účet fondu z přebytků dů-choďkových pokut); **stift** zá-silka k vlastní ruce (zásilka v ceně přes 200 zl., která se z ruky do ruky odevzdává); **stufe** hor. výstav-ní vzorek; **umdrehen**; in **umdrehen** na obrátku; na ručest, ruče, ihned; **venti-lator** ruční ventilátor; **ver-kauf** drobný prodej; prodej

z ruky; **voll** hrst, přehršti, přehoušle; eine **voll** Men-schen hrstka lidu; **waffe** ruční zbraň; **wage** vážka ruční a příruční; **wagen** ruční vozík; **werk** řemeslo; er lernt das **Werkmacher-werk** učí se obuvníkem a obuv-nictví; **werker** řemeslník; **werker-bildungs-verein** vzdělávací spolek řemeslní-ků a řemeslnický; **werker-schule** škola řemeslnická; **werker-verein** spolek ře-meslníků a řemeslnický; **werks-bursch** tovaryš (ře-meslnický); **werks-geselle** (řemeslnický) tovaryš: po-mocník; **werks-gewerbe** živnost řemeslná; **werks-innung** pořádek a cech řemeslnický; **werks-junge**, **werks-lehrling** učeň (ře-meslnický); **werks-lehrgeld** plat za vyučování řemeslu; **h-werks-mäßige** Bearbei-tung řemeslné zpracování; **werks-meister** mistr (ře-meslnický); **werks-schule** škola řemeslnická; **werks-zeug** nástroje a nářadí ře-meslnické; **werks-zunft** cech řemeslnický, společenstvo řemeslnické; **zeichen** zna-mení ruky; **zeichen** bejeteget připojení znamení ruky; mittels **zeichen** unterfertigen po-depsati znamením ruky; **zirkel** kružítko (ruční). **Hände** bur. („Adressen“) „ru-ce“ („adresy“); **ringen** lo-mení rukama.

Handel obchod čim a s čim;

Ném.česká terminologie úřední a právnická.

auswärtiger ~ obchod zahra-ničný, cizozemský; innerer ~ obchod tu-, vnitrozemský, domácí; ~ treiben obchodo-vati čim; aller ~ liegt darnieder (stodt) všecken obchod vážne.

Händel spor, hádka, ruz-nice.

Handel- u. **Gewerbetrei-bende** obchodníci a živnost-níci; **-treibende(r)** obchod-ník.

handeln jednati; es **handelt** sich darum jde, běží, je o to; **Notdurften** ~ rozepři líčiti; vor Gericht ~ jednati, projed-návati před soudem; wider die Gesezte ~ jednati proti zá-konům, přestupovati zá-kony; gegen J. ~ jednati a zacházeti s kým; mit J-m ~ vyjednávati, jednati, smlou-vati s kým; über et. ~ jednati o čem; mit e-r Ware ~ obcho-dovati čim; in Procenten gehan-delte Effecten cenné papíry, jimiž se obchoduje dle pro-cent; nach Etüden gehandelte Effecten cenné papíry kupo-vané, prodávané dle kusů.

Handels-agent obchodní jednatel; **-agentie** obchodní jednatelství; **-agentie-ge-bühren** poplatky obchodního jednatele; **-akademie** ob-chodní akademie; **-akade-miehörer**, **-akademie-schüler**, **-akademiker** obchodní aka-demik, posluchač a žák ob-chodní akademie; **-angele-genheit** obchodní věc a zá-ležitost; **-bagatelgericht** ob-chodní bagatelní soud; **-bau**

obchodní banka; **-befugnis**, obchodní oprávnění; **-behörde** úřad pro tržbu; **-betrieb** provozování obchodu; obchodní ruch; **-bevollmächtigte(r)** obchodní zmocněnec n plnomocník; **-beziehungen** obchodní styky n spojení; **-bezirksgericht** obchodní soud okresní; **-bilanz** obchodní rozvaha n bilance; **-börse** obchodní bursa; **-brauch** zvyk(lost) obchodní; **-brief** obchodní dopis n list; **-buch** obchodní kniha; **-bücheraufbewahrung** schovávání obchodních knih; **-büchermithteilung** sdělení obchodních knih; **-büchervorlegung** předložení obchodních knih; **-bündnis** obchodní svazek; **-circulare** obchodní oběžník; **-codex** obchodní sborník n slovník; **-consul** obchodní konsul; **-conto** obchodní účet; **-convention** smlouva obchodní; **-corporation** obchodní korporace; **-correspondenz** obchodní dopisování n korespondence; **-credit-anstalt** obchodní úvěrní ústav; **-fach** odvětví (odbor) obchodní n obchodu, obor obchodní; **-fächerlehramt** učitelství obchodní; **-factor** obchodní faktor; **-firma** obchodní firma; **-flagge** obchodní vlajka; **-fortbildungsschule** pokračovací škola obchodní; **-frau** obchodnice, kupcová; **-freiheit** svoboda tržby n obchodu,

svobodná tržba, svobodný obchod; **-gärtner** obchodní zahradník; **-gebiet** území n obvod tržební n obchodní; **-gebrauch** obchodní zvyk(lost) n obyčej; **-gehilfe**, **-gefelle** obchodní n obchodnický pomocník; **-genoss** společník n druh obchodní; **-genossenschaft** společenstvo n družstvo obchodní; **-gericht** obchodní soud; **-h-gerichtlich** obchodního soudu; **-h-gerichtliche Eintragung** zápis u obchodního soudu; zápis do rejstříku obchodního soudu; **-h-gerichtlich** registrované firma n zapsaná v rejstříku obchodního soudu; **-h-gerichtliche Protokollierung** e-r Gesellschaft zápis společnosti u obchodního soudu; **-gerichtsbarkeit** obchodní soudní pravomoc; **-gerichtsbeisitzer** přísedící obchodního soudu; **-gerichtshilfsamt** pomocný úřad soudu obchodního; **-gerichts-official** oficiál obchodního soudu; **-gerichts-präsident** předseda n president obchodního soudu; **-gerichts-präsidentium** předsednictví(o) n presidium obchodního soudu; **-gerichts-rath** rada obchodního soudu; **-gerichts-vize-präsident** místopředseda n vicepresident obchodního soudu; **-geschäft** obchod, obchodní jednání; obchodní závod; **-geschäfte** auf eigene Rechnung machen obchodovati n dělati obchody na vlastní účet n vrub; **-gesellschaft** ob-

chodní společnost; **-gesellschafter** obchodní společník; **-gesetz** obchodní zákon; **-gesetzbuch** (S. G.) obchodní zákoník (z. obch.); **-h-gerichtlich** dle zákona; práva obchodního; **-gewächs** obchodní n tržební rostlina; **-gewerbe** obchodní n kupecká živnost; **-u. Gewerbebücher** knihy obchodní a živnostenské; **-u. Gewerbeammer** obchodní a živnostenská komora; **-u. Gewerbeschule** obchodní a průmyslová škola dívčí; **-gewicht** závaží obchodní n obchodnické, závaží obyčejné (na rozdíl precizního); obchodnická n kupecká váha; **-gewohnheit** obchodní obyčej n zvyk(lost); **-gremium** obchodní gremium n společenstvo; **-gremium-krankenhaus** nemocnice obchodního společenstva n gremia; **-gut** obchodní n obchodnické zboží; **-hafen** obchodní přístav; **-haus** obchodní dům n závod; **-kammer** obchodní komora; **-kammer-beitrag** příspěvek k obchodní komoře; **-kammer-gesetz** zákon o obchodních komorách; **-kammer-präsident** předseda n president obchodní komory; **-kreis** kruh obchodnický; **-lehranstalt** obchodní učiliště; **-lehrling** učeň obchodnický; **-mäkler** obchodní dohodce; **-mäkler-geschäft** úkon n obchod obchodního dohodce; **-mäkler-gremium** gremium

n společenstvo obchodních dohodců; **-mäkler-prüfung** zkouška obchodního dohodce; **-mann** obchodník; **-h-männlich** obchodnický; adv. obchodnický, po obchodnicku; **-marine** obchodní loďstvo; **-marke** obchodní známka; **-minister** ministr obchodu; **-ministerium** ministerstvo obchodu; **-museum** obchodní museum; **-niederlassung** obchodní závod; **-papier** obchodní n kupecké papíry; **-pass** obchodní pas n průvodní list; **-platz** obchodní místo, tržiště; **-praxis** obchodní obyčej n zvyk(lost); **-recht** obchodní právo; **-h-rechtlich** obchodně právní; **-register** obchodní rejstřík; **-register-auszug** výňatek n výpis z obchodního rejstříku; **-reisender** obchodní cestující; **-sache** obchodní věc; **-Bezirksgericht für sachen** okresní soud pro věci obchodní; **-schiff** obchodní loď, kupecká loď; **-schuld** obchodní dluh; **-schule** obchodní škola; **-section** odbor obchodní; **-senat** obchodní senát; **-sperre** záповěď n zákaz obchodu; **-stand** stav obchodnický n kupecký; obchodnictvo, obchodníci; **-Zaenrichter aus dem stande** laický (lidový) soudce stavu obchodnického; **-statistik** obchodní statistika; **-stätte** für gebrauchte geistige Getränke obchodní místnost pro pálené lihové nápoje; **-streitigkeit**

spor obchodní; **-syndicat** obchodní syndikát; **-unternehmung** obchodní podnik; **-usage** = **-gebrauch**; **-verbindungs** obchodní spojení; **-verbot** = **-perre**; **-verkehr** styk obchodní; obchodní ruch, tržba, obchod; **-u. Versicherung** agent obchodní a pojišťovací jednatel; **-vertrag** obchodní smlouva; **-vertrags-verhandlung** jednání o obchodní smlouvu; **-vorschuss-cassa** obchodní záložna; **-waage** váha obchodní n obyčejná; **-wert** obchodní cena; **-wesen** obchod(nictví); **-wissenchaft** věda obchodní; **-zinsen** úroky obchodní; **-zweck** obchodní účel; **-zweig** obchodní odvětví n odbor.

handhaben (et.) zacházeti, vládnouti s; das Gesetz ~ prováděti, zachovávatí zákon, šetřiti zákona; et. ~ zastávatí, vykonávatí co; Ordnung ~ udržovati pořádek; die Rechtspflege ~ konati spravedlnost, vésti správu soudní; die Baupolizei ~ vykonávatí policii stavební.

Handhabung vykonávání, provádění s; ~ der Baupolizei výkon policie stavební; ~ der Befehlsordnung durch die Polizeibehörden rozhodování n řízení policejních úradů dle řádu čeledního; die ~ des Gesetzes liegt S-m ob někomu náleží provádění zákona.

handlang(e)ru podávati komu co.

Händler obchodník.

handlich příručný.

Handlung jednání, čin, skutek; obchod, kupectví; provozování obchodu, obchodní místnost.

Handlungs-activa obchodní n kupécké pohledávky; **-angestellter** obchodní n obchodnický zřízenec; **-bevollmächtigte(r)** obchodní zmocněnec; **-bilanz** obchodní rozvaha n bilance; **-buch** kniha obchodní; **-commis** obchodní příručí; **-diener** obchodní sluha; **-fähig** schopný jednati, schopný právního jednání; **-fähigkeit** schopnost n způsobilost k (právním) jednáním; in der ~fähigkeit máti beškränkter Mann muž neobmezené způsobilosti k právním jednáním;

-filiale pobočka (filialka) obchodního závodu; **-fond** obchodní fond n základ; **-gehilfe** obchodní pomocník; **-geräthschafts-conto** účet narádi obchodnického; **-geschäft** obchod, obchodní závod, obchodní podnik; **-gesellschaft** = **-Handelsgesellschaft**; **-gewölbe** obchodní skladiště; **-haus** obchodní dům; **-inhaber** majitel obchodu; **-kostenbuch** kniha obchodních útrat; **-lehrling** obchodnický učeň; **-lehrzeugnis** výuční list obchodnický, obchodnický list za vyučnou; **-passiva** obchodní dluhy; **-personale** obchodní zřízenci n personál; **-recht** právo obchodovati, právo

jednati; **-reisende(r)** obchodní cestující; **-spital** obchodní nemocnice; **-h-unfähig** nezpůsobilý k činům n jednáním (právním); **-unfähigkeit** nezpůsobilost k činům n jednáním (právním); **-unkosten-conto** účet nákladů obchodních; **-vollmacht** obchodní plná moc; **-weise** jednání, způsob jednání.

Hauf-abzieher loupač konopí; **-breche** trdlice, mědlice (na konopí); **-brecher** mědlič, trdlič (konopí); **-cigaretten** cigarety konopné (indické); **-darre** sušárna konopí, pazderna (na konopí); **-etilage** vložka konopná; **-gewebe** konopná tkanina; **-händler** obchodník konopím; **-öl** konopný olej; **-papier** konopný papír; **-pußer** čistitel konopí; **-reibe** rozdirání konopí; **-rüst-anstalt** prážárna konopí; **-saat** semec; **-schlauch** hadice konopná; **-schüre** konopná šňůra; **-spinner** přádelník konopí; **-spinnerei** přádelna konopí; **-waren-fabrik** továrna na konopné zboží; **-zwillich-erzeuger** výrobce konopné dvojtkaniny.

Hang svah, strán; sklon, spád; náchyllost, náklonnost.

Häng- (viz též **Hänge-)**hanf poklop šachtový, ústi šachty, obrubeň; **-boden** pavlač; **-dach** převislá střecha; **-gerüst** lešení visací n visuté.

Hangar (Hangard) přístřešek, kůlna.

Hänge- (viz též **Häng-)**bahnwagen (für den Zuckers-transport) visuté drážky (pro dopravu cukru); **-brücke** most n můstek visutý; **-bügel** třmen n třmínek visutý; **-eisen** věšadlo železné, záves železný; závesní svírka; **-gerüst-erzeuger** výrobce visutých lešení; **-gerüster-bermister** pronájeř visutých lešení; **-haus** sušárna; **-maschine** jeřáb; **-matten-fabrik** továrna na visuté lože; **-platte** visutá deska (n žims), krancovka; **-sachse(n)** visací loutek; **-säule** stav. věšák (sloupec); **-uhr** visací hodiny; **-wand** stěna visutá; **-werk** věšadlo; **-zierat** visutá ozdoba n šiška n krápnice.

hängen (hängen) viseti; vážnouti, nepokračovati, státi; ~ lassen spustiti, svésiti; zastaviti co; an et. o S-m ~ záležeti, záviseti na čem n kom; lnouti ke komu, býti oddán komu; kloniti se, skláněti se, svázeti se, svahovati se kam n k čemu; ~ bleiben uváznouti, uvíznouti na čem n kde; **-d** visutý; hor. nadložní, krovní; **-der Balken** hlavní trám; **-de Angelegenheit** věc trvající n nedokonaná.

hängen věšeti, pověsiti; závesiti; hor. spouštěti; **Hänge** an et. ~ připevniti vory k čemu; **-d** visící, visutý, svislý.

Hangend-abbau dobývání krovni; **-flöz** krovni n vrchní plast; **-gang** nadložní žíla; **-gebirge**, **-gestein** krovni hornina; **-nadhahme** krovni přibirka; **-querschlag** krovni překop; **-schacht** krovni n nadložní šachta; **-strecke** nadložní n krovni chodba.

Hängendes krov, krovni hornina; nadloží.

Harfen- Knochen kyčelní kost.

hantieren (mit et.) zacházeti s čim.

Harangue slavné oslovení.

haranguieren slavně osloviti; popouzeti koho.

Harfen-spieler harfeník.

Häring = Hering.

Harfe hrábě.

Harmala-pflanze (Pegahanum harmala) harmala mnohodílná; **-samen** semeno harmalové.

Harmel-raute (Steppenraute) viz Harmalapflanze.

harmlos klidný, bezstarostný; neškodný, nevinný; bezelstný, prostý.

Harmonie souhlas, souzvuk.

harmonieren v dobré shodě býti, dobře se srovnávati.

Harmonika-bestandtheile-erzeuger výrobce harmonikových součástek; **-fabrik** továrna na harmoniky; **-gestellmacher** vyrabitel harmonikových koster; **-macher** harmonikář; **-platten-erzeuger** výrobce harmonikových

desek; **-reparierer** správkář harmonik; **-spieler** harmonikář, hráč na harmoniku.

Harmonium-bauer výrobce harmonii; **-fabrik** továrna na harmonia; **-spieler** hráč na harmonium.

Harn moč; **-organ** ústrojí močové; **-säure** kyselina močová.

Harnisch brnění, kyrys; krunýř; hor. ořelka žilná; der Gang führt e-n glatten žíla má hladké ořelky; **-lisen** nitěnka zakárová.

Haras-garn příze harasová n (harašová).

harren čekati, očekávati koho n čeho, na koho n naš.

hart tvrdý; e Worte příkrá slova; er Winter tuhá zima; ~ werden tvrdnouti; es Geld kovové peníze; es Lager tvrdé lože; ~ an et. zrovna u čeho.

Hart-blei tvrdé olovo; **-geld-circulation** oběh kovových peněz; **-geld-sendung** zaslilka n zaslání peněz kovových; **-gummi** vulkanisovaný kaučuk; **-holz** tvrdé dřevo n dříví; **-hörig** nahluchlý, nedoslýchavý; **-loth** tvrdá pájka; **-metall** tvrdý kov; **-nünftig** tvrdšíjný, neústupný, uminěný, urputný; **-renner** hutník n dělník při obělování surového železa; **-schlächting** dýchavičný, zchvácený; **-schlächtingkeit** dýchavičnost, zchvácenost; **-schneausig** dýchavičný, dušný; **-schneau-**

figkeit dýchavičnost, dušnost; **-walze** zakalený válec; **-werden** tvrdnutí, tuhnutí.

Härte tvrdost; zatvrzelost srdce, necitelnost; die verjährten ~ n des Gesetzes rozličné příkroty zákona; **-grad** stupeň tvrdosti (číslo, u tužek).

härten činiti tvrdým, tvrdosti dodati; hut. kaliti.

Harz smůla, pryskyřice; **-cement** pryskyřičný cement; **-destillations-produkten-fabrik** továrna na pryskyřicové destilační výrobky; **-erzeuger** výrobce pryskyřice; **-firnis** pryskyřičný pokost; **-gewinnungs-regal** výsostné právo n regal na dobývání pryskyřice; **-gewinnungs-resevat** výhradné právo na dobývání pryskyřice n smůly; **-fitt** pryskyřičný tmel; **-öl** olej pryskyřicový; **-producten-fabrik** továrna na pryskyřicové výrobky; **-raffinerie** rafinerie pryskyřice; **-schichte** vrstva pryskyřičná; **-seife** pryskyřičné mýdlo; **-studer** varič pryskyřice; **-warenfabrik** továrna na pryskyřicové zboží.

Hazard-spiel hazardní n odvážná hra; **-spiel-unternehmer** podnikatel odvážných her.

Haselisch hašiš n molak (opojná látka).

Hasel-gebirge solný jílovec; solné hory v Rakou-

ských Alpách; **-nuß** lískový ořech, oříšek; **-spänerzeuger** výrobce třísek lískových.

Häfen-balg zaječina, zaječí kůže; **Händler mit Häfgen** obchodník zaječími kožemi; **-haarschneider-gewerbe** živnost střihače (postřihače) zaječí srsti; **-scharte** zaječí pysk, rozeklaný pysk; **-schrot** zaječí broky.

Haspe stezež závěsový; závěsa stezežková.

Haspel (na)viják, motovidlo, moták; vratidlo, vrátek, rumpál; **-förderung** vrátkování, těžení vrátkem; **-gebiete** věnec n rámec vrátkový; **-knecht** hor. tahoun, vrátník, vrátkář; **-macher** výrobce motáků n motovidel n vijáků; **-schacht** vrátková šachta; **-schachtfeld** vrátkové pole, (těžné) pole vrátkové šachty; **-zieher** = knecht.

haspeln vrátkovati, těžiti vrátkem.

Haspler hor. tahoun, vrátkář, těžič u vrátku; text. svíječ.

Has nenávisť, zášť, zášt; gegen J. ~ haben nenáviděti koho, nevrážiti na koho; zášť míti na koho.

hassen nenáviděti koho; nevrážiti na koho.

haselich odporný, protivný.

Hau sekání, mýcení, kácení; mýtina, paseka; **-berg-wirtschaft** lesní kopanina; **-eisen** hor. čakan; sekáček; **-gerechtigkeit** právo káceti

stromy; **-holz** dříví na kácení; **-maschine** nosákové šrámadlo; **-stein-mauerwerk** zdivo z tesaného kamene; **-wald** mýtí, pasečina; **-werk** rubanina, těživo.

Hauben-dach (wälfches Dach) střecha vlašská a baňovitá; **-fabrik** továrna na čepce; **-gewölbe** baň (baňovitá klenba); **-kopf** čepcevník, podstavec pod čepce; **-macher** čepčář, výrobce a hotovitel čepců.

Hane motyka, sekera.

hauen sekati do čeho n koho; práskati do čeho; bití, tlouci koho; useknouti eo; hor. rubati eo, dobývati eo; Holz ~ dříví káceti, porážeti; Steine ~ kamen lámati; Steine ~ kameny otesávati; Standbild ~ tesati sochy z čeho; Fächer ~ prosekati díry a otvory do čeho; Wege ~ cesty proklestiti n vysekati.

Hauer sekáč; hor. ~ (Häuer) havíř, rudokop, uhlokop, kovkop.

Häuer-arbeit havířská práce, dílo havířské; **-gedinge** úkol havířský; **-gesähe** havířské náčíní; **-für** družstvo havířské; **-leistung** výkon havířský; **-lohn** mzda havířská; **-sicht** směna havířská; **-tafche** kabelka havířská.

Hause hromada, kupa; zástup, dav, hejno; in ~ jemu kupiti; über den ~n werfen zvrátiti, vyvrátiti eo, porazití koho.

Häufen kupiti, hromaditi; Schulden auf Schulden ~ dělati dluh na dluh; gehäuft nakupený, nahromaděný, navršilý; gehäuftes Maß míra vrchovatá (-itá), navrš-ená (-ilá), završilá, míra vrchem.

Hausen = Hauje; Alt. starý slad, vyrovnaný slad; h-weisse hromadně, v zástupch, houfně.

häufig častý; četný; adv. často; četně.

Häuflein hrstka, hlouček.

Haupt hlava; náčelník; **-abzugs-strecke** hlavní, větrní střída; **-agentur** hlavní jednatelství; **-anlage-punkt** hlavní článek obžaloby; **-anführer** přední původce n osnovatel; **-augenmerk** hlavní zřetel; jein ~augenmerk auf et. říkati věnovati hlavní pozornost čemu, zabývati se hlavně čim; **-ausgab-journal** hlavní denník výdajů n výdajový; **-ausweis** hlavní výkaz; **-balken** náhlavník, násloupí, hlavní trám stropní; **-bau** hlavní dílo; stav. hlavní stavba, hlavní část budovy; Bauhafthaltung mehrrer Freischürfer e-s Unjertnemers mittelst e-s Hauses gestatten dovoliti, aby několik výhradných kutišť jediného podnícatele jediným hlavním dílem bylo udržováno ve způsobu vzdělavatelném; **-bericht** (über den Stand und die Leistungen der Finanzwache) hlavní zpráva (o stavu a výkonech stráže finanční); **-be-**

schäftigung hlavní zaměstnání; **-bestandtheil** hlavní součást; **-bestandtheil** des Grundbuchsformers kmenová součást tělesa knihovního; **-betrieb** hlavní závod; **-betriebs-plan** hlavní n povšechná výrobní osnova, hlavní projekt výrobní, hlavní rozvrh prací; **-bezugs-beredhtigte** hlavní příjemce, hlavní věřitel, nejvíce oprávněný; **-blatt** hlavní list; **-buch** hlavní kniha; **-buch-tabelle** tabulka hlavní knihy; **-buch-conto** účet hlavní knihy; **-buchhaltung** vedení hlavní knihy; **-buchs-verrechnung** účtování v hlavní knize; **-büchne** hlavní lešení, hlavní poval; **-calcul** hlavní n povšechná známka; **-canal** hlavní stoka; **-casse** hlavní pokladna; **-cassier** hlavní pokladník; **-dimensionen** hlavní rozměry; **-eid** přísaha rozhodovací; **-einbau** hlavní úvod; mittelst e-s es zu erichürfende Lagerstätte ložiska, jež jedním hlavním úvodem jest kutati; daš auf e-u einbau verlicheue zusammengesetzte Grubenfeld složité důlní pole, jež propůjčeno jest na jeden hlavní úvod; **-einkommen** hlavní příjem, hlavní část příjmu; **-einlage** hlavní vkladba; **-einteilung** hlavní n základní rozdělení; **-eisenbahn-station** hlavní stanice železniční; **-empfangs-journal** hlavní deník příjmů n příjmový; **-erbe**

hlavní n přední dědic; universální dědic; hlavní dictví; **-ergebnis** (ber Gemeindevoranschläge) hlavní n povšechný výsledek (obecních rozpočtů); **-fahr-schein-jou-tro** zel. hlavní záznam jízdních lístků; **-ferien** hlavní n velké prázdniny; **-förder-schacht** hlavní těžná šachta; **-förderohle** hlavní patro dopravní; **-förderstrecke** hlavní chodba dopravní; **-forderung** hlavní pohledávka; **-frage** hlavní otázka; **-frucht** hlavní užitek n výnos n plod n ovoce; **-gähung** kvašení hlavní; **-gang** hlavní žíla; **-gas-vöhren-leitung** hlavní vedení trub plynových; **-gedinge** povšechný úkol; **-geschäft** hlavní jednání n obchod; hlavní zaměstnání; **-geschofs** velepatro; **-geschworne** hlavní porotce; **-gestus** římsa hlavní; **-gewinn** (st) hlavní výhra; **-gottes-dienst** hlavní mše (velká); **-grube** hlavní důl; **-gruben-bau** hlavní důlní dílo, hlavní dolování; **-grund** hlavní důvod n příčina; **-gruppe** hlavní skupina; **-gut** hor. hlavní hmota, hlavní rudnina; hlavní potreby; hlavní statek; **-hebel** hlavní páka (u val); **-impfung** hlavní n obecné očkování; **-intervention** hlavní intervence; **-journal** hlavní denník; **-journal-ergebnis** výsledek hlavního denníku; **-karte** hlavní mapa; hlavní karta;

-Körner-gattungen hlavní druhy zrní; **-Lagerplan** hlavní a základní plán polohy a polohopisný; **-Lehen** hlavní propůjčka (horní); **-Leistung** hlavní plnění a výkon a dávka; **-linie** hlavní trať; **-primá linie** potomstva; **-Liquidations-buch** hlavní likvidační kniha; **-Liste** základní a hlavní listina a seznam; **-mann** setník; **-mannschaft** hejtmanství; **-maß** hlavní střež a stožár; **-mauer** zed hlavní; **-merkmal** podstatné a hlavní označení, hlavní známka; **-münz-amt** hlavní úřad mincovní; **-nachweisung** hlavní průkaz; **-niederlage** hlavní sklad; **-niederlassung** hlavní závod; **-normal** hlavní normál (hlavní míra a váha v cejch.); **-ort** hlavní a nejdůležitější místo; **-hor.** hlavní strída; **-partei** hlavní strana; **-post (-amt)** hlavní pošta, hlavní poštovní úřad; **-princip** vůdčí a vodící zásada, střežiná zásada; **-proceß** hlavní pře; **-product** hlavní a přední výrobek; **-punkt** e-s Vertrag hlavní článek a kus ve smlouvě; **-punzierungs-amt** hlavní úřad puncovní; **-punzierungs-ams-director** ředitel hlavního úřadu puncovního; **-quartier** hlavní stan; **-quittung** hlavní stvrženka a kvittance; **-rapport** hlavní zpráva; (u úředníků); **-roční výkaz práce** (u úředníků); **-výroční oznam** a hlášení (voj.);

-rechnung hlavní účet; **-reif** hlavní obruč; **-repertorium** celkové a hlavní repertorium; **-reserve-cassa** hlavní pokladna rezervní; **-u. Reserven-** **stadt** hlavní a sídelní město; **-h-fächlich** hlavní, podstatný; **-adv.** zvláště, zejména, hlavně, především; **-sammel-canal** hlavní sběrná stoka; **-schacht** hlavní šachta a jáma; **-schneide** břit hlavní (točivý, u vah); **-schub** hromadný postrk; **-schub-führer** vůdce hromadného postrku; **-schub-route** směr a cesta hromadného postrku; **-schub-station** stanice hromadného postrku; **-schuld** hlavní dluh; hlavní vina; **-schulden-buch** hlavní kniha dlužní; **-schuldnier** hlavní dlužník; **-schule** hlavní škola; **-schul-unterlehrer-zeugnis** vysvědčení podučitelské pro školu hlavní; **-seite** stav. průčelí; **-sohle** **-hor.** hlavní patro; **-stadt** hlavní město; **-stamm** hlavní kmen; základ; základní suma a jistina; **-stamm** des gemeinshaftlichen Vermögens společné základní jmění; **-station** hlavní stanice; **-steueramt** hlavní berní úřad; **-steuer-amts-controlor** kontrolor hlavního berního úřadu; **-steuer-einnehmer** hlavní berní; **-stiege** hlavní schody; **-stod** kapitál; jádro horstva; **-straßen-breite** šířka hlavních ulic a silnic; **-strecke** hlavní trať; **-hor.** chodba patrová, hlavní chodba; **-streifung**

všeobecná a hlavní prohlídka; **-streitfache** hlavní předmět sporu a sporný; **-strom** hlavní proud; **-stief** hlava; **-summe** součet, úhrn, hlavní suma; **-thäter** hlavní pachatel; **-theil** hlavní část a díl; **-träger** von Eisen hlavní nosič železný (nosník); **-treffer** hlavní výhra; **-trommel-zählwerk** počítadlo na hlavním bubnu (a mlýnku); **-übersicht** hlavní přehled; **-übersicht** des Warenzuges hlavní přehled dopravy zboží; **-unternehmung** hlavní podnik; **-verbindlichkeit** hlavní závazek; **-verfahren** hlavní řízení; **-verhandlung** hlavní přeličení; **-verlag** hlavní sklad; **-verleger** hlavní skladník; **-verpflichtete(r)** hlavně zavázaný; hlavní dlužník a povinník; **-vertrag** hlavní smlouva; **-verzeichnis** hlavní seznam; **-wageballen** hlavní vahadlo (u vah); **-wahl - commission** hlavní volební komise; **-wahl-ort** hlavní místo volební; **-wetter-strecke** hlavní větrná (výdušná) strída; **-zählwerk** hlavní počítadlo; **-zeug-amt** der Artillerie hlavní zbrojní úřad dělostřelectva; **-zollamt** hlavní celní úřad, hlavní celnice; **-zoll-amts-controlor** kontrolor a dozorce hlavního celního úřadu; **-zollamts-expositur** expositura hlavního celního úřadu; **-zollamts-geschäfts-abtheilung** jedna oddělení hlav-

ního celního úřadu; **-zusammenstellung** (der Reinerträge) hlavní a celkové sestavení (čistých výnosů); **-zweck** hlavní účel.

Hauptel-salat hlávkový salát.

Haus dům; **-der** Abgeordneten sněmovna poslanecká; **von - zu - dům** od domu; **von - zu - bettetn** po domech žebrať; **vom - e aus** původem, z domova; **-administrator** domovní správce; **-apothek** domácí lékárna; **-arme(r)** domácí chudý; **-arrest** domácí vězení; **-arzt** in e-r **Apstalt** domácí lékař ústavu; **-ball** soukromý a domácí ples; **-bedarf** (s) potřeba domácí; **-beleuchtung** osvětlení domu; **-bejhan** ohledání soukromé (mimo úřední místnost); **-beschreibung** popis a popsání domu; **-besitzer** držitel a majetník domu; **-besitzung** domovní držebnost a majetnost; **-bier** pivo pro domácnost a pro domácí spotřebu; **-boden** podstřeší, půda; **-brand** **-cejch.** domácí a soukromé vypalování (značky cejchovní); **-büchel** domácí knížka, knížka pro domácnost; **-capelle** domácí kaple; **-classensteuer** domovní daň třídní; **-classensteuer-bemessung** vyměření domovní daně třídní; **-h-classen-steuer - pflichtiges** Gebäude budova podléhající do-

movní dani třídní; **-classen-steuer-tarif** sazba třídní daně domovní; **-communion** rodninné společenství, zádruha; **-dieb** domácí zloděj; **-diebstahl** krádež v domácnosti; **-dienstbarkeit** služebnost domovní; **-durchgang** průchod domovní, průchodní dům; **-durchsuchung** domovní prohlídka, prohlídka v domě; **-eigenthümer** vlastník domu; **-einrichtung** domácí nábytek; **-equipage** hostinský povoz (povoz hotelu pro dopravu hostů); **-ereis** domácí výtržnost; **-für** předstí, průjezd domovní; **-fond** domovní fond; **-frau** domácí paní; **-friede** bezpečnost a mír domovní a domácí; **-friedensbruch** porušení domácího pokoje a míru; **-friedensstörer** rušitel domácího a domovního klidu a pokoje; **-gelegenheiten - unternehmer** majitel domácích povozů; **-gemeinschaft** společenství domácí, společná domácnost; **-genosse** domácí osoba; **-genossen** lidé domácí; **-geräth** nářadí domácí; **-gesetz** domácí zákon; **-gesunde** čeleď, služebnictvo; **-giebel** domovní štít; **-glocke** domácí zvonek; **-u. Gutsbedarf** potřeba domácí a hospodářská; **-halt, -haltung** hospodářství, domácnost; **bei -halt** řízení hospodařiti, vésti domácnost; **-hälterin** hospodyně; **-haltungs-geräthe** domácí nářadí; **-hal-**

tungsfoßen-conto účet o nákladu na domácnost; **-haltungsfunde** nauka o vedení domácnosti; **-haltungs-vorstand** hlava domácnosti; **-herr** domácí (pán), otec rodiny, hospodář; **-hof** dvůr (domovní); **-inhaber** majetník domu; **-inspector** dozorce a správce domu; **-knecht** podomek; **-u. Küchengeräthe-erzeuger** výrobce domácího a kuchyňského náčiní; **-leute** domácí lidé; **-meister** domovník; **-mühle** domácí mlýn; **-nummer** číslo domovní a domu; **-ordnung** domovní a domácí řád; **-rath** domácí nářadí; **-recht** právo domácí; **-requisiten** potřeby domácí a domovní; **-roth-schwanz** rehek domácí, (čermáček); **-sag** závada na domě; **-servitut** domovní služebnost; **-spatz** vrabec; **-stand** domácnost, hospodářství; **sich jeinen -stand gründen** zaříditi si svou domácnost; **eigenen -stand haben** míti vlastní svoji domácnost; **-steuer** nájemné, výbava; **-suchung** prohlídka domovní; **-telegraph** domácí telegraf; **-telefon -anlagen** domovní telefonické zařízení; **-telefon-anschluss** připojení a přípojka domácích telefonů; **-theater** domácí divadlo; **-theilung** dělení domů; **-thiere** domácí zvířata; **-thür** domovní dvéře; **-trank** pivo pro domácí potřebu; **-vater**

hospodář; **-versicherung** pojištění domu; **-verwalter** správce domu; **-visitation** prohlídka domovní; **-wand** stěna a zeď domovní; **-wasserleitung** domácí a domovní vodovod; **-wesen** domácnost, hospodářství; **-wirtschaft** domácí hospodářství; **-wirtschafts-betrieb** hospodaření, provozování hospodářství; **-zins** domovní činže, nájemné; **-zinsbefenntnis** přiznání nájemného, přiznání domovní činže; **-zins-besteuerung** uložení daně činžovní; **-zinsbüchel** knížka na nájemné a (domovní) činži; **-zinsertrags-bekanntnis** přiznání výnosu nájemného a činže domovní; **-zinssteuer** činžovní daň domovní; domovní daň z nájemného; **-zinssteuer - ab-schreibungs-tabelle** tabulka a přehledné sestavení odpisů domovní daně z nájemného; **-zinssteuer - an-lagscheine** základní a zakladací listy o dani z nájemného; **-zinssteuerbemessung** vyměření daně z nájemného a z činže domovní; **-zinssteuerberichtigungs - über-sicht** přehled zapravené domovní daně činžovní; **-zinssteuerpflichtiges Gebäude** budova podrobená činžovní dani domovní, budova podrobená domovní dani z nájemného; **-zinssteuerstrafe** pokuta ve věcech daně činžovní; **-zinsverheimli-**

chung zatajení nájemného; **-zinsverheimlichungs-strafe** pokuta za zatajení nájemného a činže domovní; **-zinssteuer - vorschreibungs-ausweis** výkaz o předepsané činžovní dani domovní.

Hausen vyza; **-blase** vyzíklí, vyzina; **-rogen** vyzíjky, kaviár.

Häuser-administrator domovní správce; **-agent** agent domovní; **-beschau** ohledání domů; **-complex** komplex domů; **-gruppe** skupina domů; **-mättler** dohazovač domů; **-speculant** spekulant domy.

Hausier-alter věk podomovnícký a k podomovníctví potřebný; **-altersnachricht** prominutí věku podomovníckého; **-angelegenheiten** věci podomovnícké; **-befugnis** právo a oprávnění podomovnícké; **-begünstigung** výhoda podomovnícká; **-bewilligung** povolení k podomnímu obchodu; **-bewilligungsbewerber** žadatel o povolení k podomnímu obchodu; **-bewilligungs-gesuch** žádost o povolení podomního obchodu; **-buch, -büchel** knížka podomovnícká; **-document** doklad podomovnícký; **-erwerbsteuer** výdělková daň podomovnícká; **-gehilfe** pomocník podomovnícký; **-gesetz** zákon o podomním obchodu; **-gewerbe** živnost podomovnícká, podomovníctví;

-**gewerbepaß** pas n průvodní list na podomní obchod;
 -**handel** podomní obchod;
 -**handelsverbot** záповěď podomního obchodu; -**paß** list na obchod podomní; průvodní list k podomnímu obchodu; -**paßsverber** žadatel pasu n povolení podomovníckého; -**patent** patent o podomním obchodu; -**patent-übertretung** přestupek patentu o obchodu podomním; -**schein** list na podomní obchod; -**steuer** daň z obchodu podomního; -**verbot** zákaz n záповěď podomování; -**vorschrift** předpis pro podomní obchod n o podomním obchodu; -**vorschrift-übertretung** přestupek předpisu o obchodu podomním; ~ u. **Wandergerwerbe** živnost podomní a kočovní; -**wesen** podomovníctví, obchod(nictví) podomní; -**zeit** lhůta obchodování podomního; doba, na kterou se povoluje podomní obchod; -(zeit)verlängerungsbewilligung povolení další lhůty k podomnímu obchodu; -**zettel** list na podomní obchod.

hausieren véstí, provozovat podomní obchod; chodit po domech za obchodem.

Hauseren obchodování po domech n podomní.

Hauserer obchodník podomní, podomovník.

Häusler domkář.

häuslich domácí; ~e žucht domácí kázeň.

Hauffe (fr.) stoupání n vze-stup kursů (cen); -**bewegung** pohyb vzestupný; -**campagne** kampaň vzestupu; -**partei** strana pro stoupání kursů.

Hauffen-tendenz směr stoupavý, snaha stoupavá.

haustus čerpání; jus-právo čerpati ze studně nesi.

Haut kůže; ~ und Knochen kost a kůže; harte ~ mozol; bümme ~ kožka, mázdra, blána; ~ des Gewissens rub n záda klenby, rubní povrch klenby; -**abschürfung** odřenina, oděrek; -**ausschlag** osutina; -**händler** obchodník koží; -**krankheit** kožní nemoc; -**rost** ozhřívka kůže; -**wurm** červ (nemoc koňská).

Häute-händler obchodník kožemi; ~ u. **Fellhändler** obchodník kožemi a kožešinami.

Haute volée (fr.) vybraná, vznešená společnost; výkvet společnosti.

Havarie (též **Uvarie**, **Uverie**) škoda n pohroma námořská; -**gebür** plat při škodách námořních; -**versicherung** pojištění proti škodám námořským.

havarieren trpět n néstí škodu námořskou; havariete Ware zboží trpící námořskou škodu n poškozené na moři.

Haverei = Havarie.

Haverie viz Havarie.

Hazard-spiel = Hazardspiel.

Gebamme bába porodní, babička; pomocnice ku porodu.

Gebammen-anstellung do-sazení za babičku; -**kurs** běh n kurs babičký; -**dienst** služba babičká; -**diplom** diplom babičký; -**diplomstare** poplatek za dip om babičký; -**eid** přísaha babičká; -**kunst** ba-bičtví, umění babičké; do-vednost babičká; -**lehranstalt** škola babičká; -**Lehrbuch** učebnice pro babičky; -**ordnung** řád babičký; -**praxis** praxe babičká, cvik babičký; -**schule** škola babičká; -**schulprofessor** profes-or školy babičké; -**stipendium** nadace pro babičky; -**unterricht** učení n vyučování babiček.

Gebe-apparat zdvihadlo, zdviž; -**bahre** hor. koš rum-pálový n zdvihadloový; -**baum** páka, sochor; -**bock** koza; -**brücke** zdvihací most; -**krahn**, -**kranz** jeřáb; -**ma-schine** zdvihací stroj, zdviž; -**pumpe** čerpadlo (pumpa) na zdvih, zdvihací pumpa, násos; -**register** výkaz n se-znam n rejstřík daní; -**stelle** místo k vybírání daní; -**stift** zdviháček; -**vorrichtung** zdvihadlo; zdvihací přístroj; -**winde** zvedák; -**zeug** zdvi-hadlo; koza; zdvihák, jeřáb, rumpál.

Geßel páka; pohnutka; einfacher ~ páka jednoduchá; einarmiger ~ páka jedno-stranná n jednozvrtná;

zweiarmiger ~ páka obou-(dvoj-)stranná n dvojjzvrtná; zusammengefügter ~ páka slo-žitá; -**arm** rameno páky n pákové n páčivé; rameno (váhy); -**podwerf** páková pestovna; -**stange** páka; -**vorrichtung** pakostroj, páčidlo, zdvihadlo, zdviháč (přístroj); -**wage** mostní váha; -**werk** = vorrichtung.

heben zdvihati, zvedati, zdvihnouti; e-n Streit ~ spor odkliditi, urovnati; ein Stück ~ pomáhati při porodu dítěte; die Preise ~ sít ceny stoupají; die gehobene Stimme povýšený hlas; gehobene Stimmung povznesená nálada.

Heber zdviháč; násoska.

hebräisch hebrejský.

Hebung zdvihnutí, zvednutí, zdvihání; -en daně, dávky; ~ der Stijerei povznesení rybářství; ~ der Standeshöhe povznesení etí stavovské; ~ der Wehrkraft zdvihnutí moci branné n obrannosti; -**beamte(r)** vý-běrcí daní.

Geßel-erzeuger výrobce vochlí; -**maschinen** česačky n stroje česací; -**repara-teur** správkář vochlí; -**stab** u. **Reinigungs-maschinen-händler** obchodník česačky a čistícími stroji.

Geßt štika.

Geßtgran modrošedý (sedý jako štika).

Geß plot, ohrada; záď lodní; -**flagge** vlajka záďi lodní.

Sede plot; lebendige ~ plot živý, samorostlý; houština, křoví.

Seden - **sphere** postřih (na křeví); **-zaun** živý n samorostlý plot.

Sede = Seede.

Sederich trýzel.

Sede koudel.

Seer vojsko, množství, zástup; **siebenes** ~ stálé vojsko; **-abtheilung** oddělení, oddíl vojska; **-verpflegung** zásobování vojska; **-wesen** vojevůdce.

Seerd viz Seert.

Seeres-anstalt ústav vojenský; **-körper** sbor vojenský; **-organisation** vojenská organizace, ústrojí vojska; **-verwaltung** správa vojenská.

Sege kvasnice, droždí, várečné; holovice (v lihovarství); **stüßige** ~ tekuté kvasnice; **mit** ~ ansetzen, stellen zakvasiti, kvasnice dávatí, nasaditi; ~ aufrijchen přidati omlad kvasnicím; **-erzeuger** výrobce droždí; **-sieber** varič droždí.

Sehen - **analyse** rozbor kvasnic; **-ansatz** zákvas, zakvasení, nasazení várečných; **-bier** pivo kvasnicové n na kvasnicích; **-bildung** tvoření n rozmnožování se kvasnic; **-kultur** pěstování n pěstění kvasnic; **-gährbottich** kadečka kvasničná, kadečka na holovici (v lihovarství); **-gährgefäß** nádoba kvasničná n na kvas-

nic; **-geben** zakvasování, nasazování várečných n kvasnic; **-gefäße** nádoby na holovici (v lihovarství); **-gut** kvasnice, droždí; **-hammer** drožděnka; **-pilz** kvasnice, houba kvasničná; kvasinka; **-vertheiler** (Bergährbottich) značkovná kád; **-zelle** buňka kvasničná.

Seht sešit; rukojeť; držadlo; spon(k)a; **-blech** plechová sponka (k upevňování plechových tabulí na dřevěnou podkrytku); **-drehsäler** soustružník držadel; **-eisen** spinadlo, sponka; **-faden** nit k sešívání; **-pflaster** (Sparadrap) přilep.

heften sešiti, sestehnouti; připravit n připnouti.

Sehtigkeit prudkost.

Sege péče, ochrana; les. hájení; **-holz** zahájený les, hájina; **-legung** zahájení; **-ort** místo zahájené; **-wald** = **-holz**; **-weide** zahájená pastvina; **-zeichen** hájička, znamení hájící; **-zeit** doba n čas hájení.

Segegonie nadvláda, vrchní panství.

hegen hraditi; hájiti; **gehetes Holz** hájina, zahájený les; **Wid** ~ šetřiti, hájiti zvěř; **S.** ~ pečovatí o koho, ošetřovatí koho; **Feindschaft gegen S.** ~ chovati nepřátelství ke komu; **c-e Meinung** ~ mysliti o, miniti o; **Wünche** ~ přátí (si).

Heger hajný; **-haus** hájovna, hajnice; **-personal** hajní.

SBORNÍK SPISŮ POLITICKÝCH A NÁRODOHOSPODÁŘSKÝCH

PÉČI KLUBU NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ.

R. diriguje dr. Lad. Dvořák. * Svým nákladem vydává J. Otto.

V denním boji politickém, kdy s rozpálenou tváří spějeme od zápasu k zápasu zas novému, snadno zapadne a zmizí slova politika, třeba bylo výslednicí dlouhé rozvahy a tvrdé zkušenosti. Tyto poznání a vyslovené pravdy mají býti v každém národu zářným světlem těm, kdo přišli a přijdou po padlém bojovníku zápasit za ideály národní — leč právě národní dorost by o nich ani nevěděl, kdyby nebylo postaráno o soustavný přehled činnosti dřívější generace politické. — To jsou příčiny, jež vedly nás k založení

„Sborníku spisů politických a národohospodářských“.

Ve směru jak politickém tak hospodářském chce „Sborník“ plnití upřímně povinnost vůči národu i vůči výtečným dílům cizích literatur. Proto přináší nejprve vybrané úvahy a řeči předního publicisty českého Gustava Elma, uspořádané Josefem Penížkem, členem vídeňské redakce „Národních Listů“: Studie historicko-politické O nás pro nás s podobenou autorovou, načež následovati budou práce původní, veřejných záležitostí se týkající, a překlady nejvýznamnějších politických a národohospodářských vědeckých spisů cizích literatur, neb aspoň — u děl příliš rozsáhlých — překlady zvláště důležitých, vybraných z nich partií.

Politické úvahy Elmo v vydáváme nejen jako akt piety k jasné jeho památce, ale i jako knihu, jejíž poučné pravdy mají i budou míti význam i mimo rámec doby, v níž vyprýštily z hlubokých zkušeností svědomitého politika-žurnalisty.

Přikročující k vážnému a těžkému tak úkolu, voláme k naší inteligenci, k naší mládeži, ku všem vrstvám lidu českého bez rozdílu, aby nejen každý příslušník svobodomyšlné strany, ale každý člen naší národní společnosti přijal naši snahu za svou veškerým úsilím ji podporuje!

„Sborník spisů politických a národohospodářských“ vychází v sešitech po 20 kr., počtou 22 kr. Na 10 seš. předplácí se 2 zl. i s poštovní zásluhou.

Lze jej odbírat i v každém knihkupectví v Praze i na venkově, zejména však v

Nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 34.

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER. Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčtých učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své materštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechn materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přízpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Otty v Praze.

Sehl tajemí, skrývání, tajnost; heim — aus et. maßen netajiti se s čim.

hehlen tajiti, skrývati; přechovávatí.

Sehler přechovavač, skrývač, tajitel.

Sehleret přechovavačství.

Heide pusta, lada, suchopár, vřesoviště; země křovinatá; **-grühe** pohanková krapuce; **-korn** pohanka; **-kraut** vřes.

Heidel pohanka; hor. hlavina; **-beere** borůvka, černá jahoda.

Heil spása, záchrana; spasení; **-anstalt** léčební ústav, léčebna; **-bad** lázeň léčivá; **-foßen** léčebné (útraty); **-kraft** hojivost, léčivost; **-kunde** nauka o léčení; **h-kundig** znalý léčení, zběhlý v léčení; **-kundiger** znalec léčení; **-kunst** umění léčení, léčitelství; **-mittel** léčidlo, léčivý prostředek;

-mittel-ankündigung oznamování léčivých prostředků v léčidel; **-mittel-lehre** nauka o léčidlech; **-quelle** léčivý pramen, léčivé zřídlo; **-verfahren** léčení, léčba; **-verständiger** zběhlý v zkušený v léčení; **-versuch** léčebný pokus; **-zweck** účely léčebné.

Sehlfarheit (z)hojitelnost, léčitelnost.

heilen vyléčiti se, uzdraviti se; zaeliti se; geheilt uzdravený, vyléčený (od čeho);

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

S. von et. — vyléčiti, vyhojiti koho z čeho; **-d** léčivý, hojivý.

heilig svatý.

Heilig-haltung des Sonntagés svěcení neděle.

Heiligen - bildererschleiß prodej svatých obrázků; **-bildererschleißer** prodavač svatých obrázků.

Heiligtums - entweiher, -räuber, -schänder svatokráde, hanobitel svatyně; **-raub, -schändung** zneuctění, (z)hanobení svatyně.

heilsam hojivý, léčivý, užitečný, prospěšný.

Heilung vy-, zhojení, (vy-)léčení.

Heilungs-koßen léčebné, útraty léčení; **-proceß** postup a pochod hojení; **-resultat** výsledek léčení.

heim domů; doma; **-bauen** = **-wärts bauen**; **-fallen** opět

na zase připadnouti na koho n komu; **-gefallenes Recht** právo na koho opět připadlé; právo odúmrtím připadlé na koho;

-fällig odumřelý, odumřelý; opět na koho připadající; **-fagen** odříci se, vzdáti se čeho; **-juden** stihnouti, zasáhnouti, sklíčiti; **durch die Gegend** wasserfatajtropfe **-gejuchte Gegend** krajina postižená povodňovou pohromou; **-tiidlich** zákeřnický, potutelný, potouchlý;

-wärts hor. zpátečně, k sobě; **-wärts (ab)-bauen** dobývati zpátečně n k sobě.

Heim domov; **-fall** odúmrtí; **-fallen** spadání na

kožo; **-fälligkeit** odúmrtnost; **-fallsrecht** právo odúmrtné, právo k věcem odumřelým; **-reise** cesta k domovu, cesta zpáteční; **-sagender** zřikající se, vzdávající se; **-sagung** e-s Antheiles upuštění od podílu, vzdání se podílu; **-sagungs-erklärung** prohlášení o vzdání n zřeknutí se, prohlášení vzdávací n odřikací; **-sendung** posláni zpět, vrácení; **-stätten-vertrag** smlouva o postup hospodárství n usedlosti; **-wech** stesko po domově; **-zahlung** splátka; oplátka; splacení.

Heimat domov, vlast.

Heimats-angelegenheit domovská záležitost; **-behörde** domovský úřad; **-berechtigt** mající domovské právo; **-berechtigter** příslušník; **-berechtigung** právo domovské, příslušnost (obecní); **-bezirk** okres domovský; **-brief** list domovský; **-document** doklad domovský n o příslušnosti domovské; **-feststellung** zjištění domovské příslušnosti; **-gemeinde** obec domovská; **-gesetz** zákon domovský; **-hafen** domovský přístav; **-hofs** bez domova; **-hofes** Herumwandern tuláctví; **-lofer** bezdomovec; **-nachweisung** průkaz příslušnosti domovské; **-novelle** novela domovská n k zákonu domovskému; **-ort** místo domovské, domoviště, domovina, domovská obec; **-recht** právo domov-

ské; **-recht-erlöschung** zánik práva domovského; **-recht-erwerbung** nabytí práva domovského; **-recht-verleihung** propůjčení n udělení práva domovského; **-schein** list domovský; **-schein-blankett** výplňka n blanket listu domovského; **-staat** stát domovský; **-verband** svazek domovský; **-verhältniſſe** poměry domovské n práva domovského se týkající; **-wesen** záležitosti domovské; **-zuständig** příslušný (domovem) kam; **-zuständigkeit** domovská příslušnost

heimlich domácí; ~ werden zdomácněti.

heimlich tajný, skrytý; adv. potají, tajemně; **-thue-rei**, **-thun** tajnůstkářství. **Heinzen-vertfirtiger** zhotovitel rohatin n stojanů n ježků.

Heirat svatba, sňatek manželský; e-e ~ říſten sjednati sňatek mezi kým; e-e ~ řiſtíſten vstoupiti v manželství, vzíti se.

heiraten oženiti se, vdáti se; 3. ~ oženiti, provdati kožo.

Heirats-anzeige oznámení sňatku; **-ausſtattung** (svatební) výbava; **-ausſtattungs-riſtung** nadace na výbavu; **-bewilligung** povolení k ženění n k ženitbě (u mužských); **-brief** manželský zápis; **-caution** svatební kauce n jistota; **-cautions-widmungs-urkunde** listina

o dání kauce svatební; **-contract** svatební smlouva; **-erlaubniſ** povolení k sňatku; **-fähig** schopný (k sňatku); die Tochter iſt ~ fähig geworden dcera dorostla ke vldvkám; **-gut** věno, přínos; **-gutsforderung** pohledávka věna; **-register** rejſtrik n zápisník sňatkový; **-schein** oddávací list; **-tare** poplatek svatební; **-vermittler** zprostředkovatel sňatků, dohazovač ženichů, nevěst; **-vertrag** svatební smlouva; **-vorſchrift** předpis o sňatcích.

Heiſſ-laufen zel. zahrátí (ložisek); hochgradiges laufen stupňované zahrátí; **-lauf-meldung** zel. opověd horkých vozů; **-luftmaſchinen-fabrik** továrna na vzduchová ohřívadla; **-waſſerquelle** teplotice.

heiſſen jmenovati se, nazývati se; 3-m et. ~ poručiti komu co; jmenovati n nazývati kožo čím; et. gut ~ ſchvalovati co; znamenati co; daſ heiſſt běhmiſch to nazývá se n jmenuje se n znamená po česku; daſ heiſſt to jeſt; daſ heiſſt ſo viel aſſ to značí tolik jako; willkommen ~ býti vítán; da heiſſt eſ tu jeſt nutno n třeba.

Heiſſ-anlage topné zařízení; **-apparat** přístroj topič n topný, topidlo; **-beitrag** příspěvek na topení; **-einrichtung** zařízení vytápěcí; **-fläche** topná n výhřevná plocha; **-gebür** topné; **-haus-**

výtopna, topírna; **-haus-arbeiter** dělník topírny n výtopny; **-haus-ausriſtung** výzbroj topírny; **-haus-be-ante(r)** úřadník topírny; **-haus-canal** stoka topírny; **-haus-einrichtung** zařízení topírny; **-haus-geleiſe-anlage** úprava koleji výtopny; **-haus-kaſerne** kasárna topírny; **-haus-leiter** správce topírny; **-haus-nachtwächter** ponocný topírny; **-haus-rahon** obvod výtopny n topírny; **-haus-wärter** hřídač výtopny; **-hammer** komora

(vyzděný n uzavřený prostor při topení vzduchem, kde jsou postavena kamna); **-fittel** (für Diener) halena topičská, pláſt topičský; **-kupplung** svaz rour vytápěcích; **-material** topivo; **-ofen** kamna, pec; **-pauiſchale** výměrek n pauſál na topivo; **-pauiſchal-rechnung** výměrkový účet za topení; **-periode** období n perioda topení; **-raum** topeniště; **-ſchlange** cuk; **-vorrichtung** viz -anlage, -apparat.

Heiſſer topič.

Heiſſung topení, vytápění; facultative ~ případně vytápění; Obſigat-~ povinné vytápění.

Heiſſographen-erzeuger výrobce hektografů.

Heiſſoliter-grade stupně hektolitrové, litry (v lihovarství); **-menge** množství v hektolitrech.

Heiſſ-gevier pomocný věnec (šachtový); **-gezimmer**

= -zimmer; -**stempel** pomocná stojka; -**zimmer** pomocné dveřeje, pomocný věnec.

helfen pomáhati, pomoci komu; so wahr mir Gott helfe (ita me Deus adjuvet) k tomu mi dopomáhej Bůh!

Helfer pomocník; -**s-helfer** náhončí, pomahač.

Heliographie heliografie. **hell - blau** bledomodrý; -**braun** bledohnědý; -**grün** bledě zelený; -**lichter Tag** bílý den.

Hellebarde halapartna. **Heller**, -**stiel** halíř. **Helm** přilba, přilbice; stav. střecha věžní, makovice, kupole; helm; -**decken** přikryvadla, fašinochy; -**macher**, -**schmied** přilbař; -**stange** makovičná tyč, hrotnice; -**zeichen** klenot n ozdoba; -**zierde** klenot přilbový.

helmen; gehelmtes Dach střecha věžní, makovice. **Henden** -**einjäge** vložky do košil; -**fabrik** továrna na košile.

Hemi-sphäre polokoule. **Hemlock-extract** výtažek hemlocký; -**leder** usně n kůže hemlocká.

Hemm-kraft síla stavící n zdržující; -**schuh** šupka, kolotěž, nákolník.

hemmen staviti, zastaviti, zdržeti, zdržeti co; die Verjährrung wird gehemmt promlčení se stavi; překážeti, vaditi čemu; přemáhati, překonávati co; e-n Wagen ~ zabrzdití vůz; die Execution des

Rechtsmittel právní prostředek zastavující vedení práva; -**de Wirkung** účinek zastavující n stavící.

Hemmung zdržování, zastavení, překážka; -**der Verjährrung** stavení promlčení; -**des Gebrauches** překážka, závada při várece, zdržení, zastavení várcy.

Hengst hřebec, pušták; -**depot** hřebčinec.

Henkel ucho (u měr a nádob). **heften** oběsiti, pověsiti koho; Gehenfter oběsenec.

Heften kat, popravčí; -**senat** katův senát.

Heuze - dämpfer pařák Henzův.

her sem; von da ~ odtud; von Alters ~ od starodávna, od pradávna, od dávných časů; hin und ~ sem a tam; -**fallen** über J. vypadnouti, vyskočiti, vyřítiti se na koho; přepadnouti koho; **H-gang** příchod, návrat; postup, průběh; von dem -**gange** der Sache unterrichtet zvěděv, co a jak se stalo; -**geben** vy-, podati, vrátiti; sich zu et. -**geben** (zu e-r Demonstration etc.) propůjčiti se k čemu (k demonstraci atd.); leihweise -**gegebene** Emballage půjčený obal; das Geld zu et. -**geben** dáti peníze na; -**gebracht** Gemoßheit stará zvyklost; -**holen** přiněsti co; -**kommen** přijíti; pocházeti, pojíti odtud; **H-kommen** starobylý obyčej, podání, tradice; příchod; rod, původ, urození; -**kömmlich** staro-

bylý; obvyklý; **H-kunst** původ, vzhod; **H-kunst** des Getränkés původ nápoje; -**kunftsland** země původu n vzhodu; -**laufen** přiběhnouti; -**gelaufen** přiběhlý, přišlý; er kam -**gelaufen** přiběhl; -**leihen** propůjčiti, propůjčiti komu co; -**leiten** do-, přivěsti (sem); odvozovati co od čeho; dovozovati z čeho, že; -**nehmen** bráti n vzíti kde n odtud; den Beweis von et. -**nehmen** důkaz odvoditi z čeho; -**richten** zříditi, postaviti, upravití, pořádati; -**rühren** pocházeti od čeho; -**stammen** pocházeti, původ míti z čeho n od koho; aus dem Betriebe der Bahn -**stammende** Abrechnungsschuldigkeit sčítovací povinnost, pocházející n odvozující se z provozování dráhy; -**stellbar** zříditelný, upravitelný, postavitelný; napravitelný, obnovitelný; -**stellen** (znovu) zříditi, opravití, obnoviti, postaviti; den Beweis -**stellen** důkaz prověsti; die Ordnung -**stellen** zavěsti n učiniti pořádek; e-e Rechtsverbindung wurde -**gestellt** spojení právní bylo založeno n vzniklo; die Wirkung wird wieder -**gestellt** účinek se obnovuje; die Wirkungen der Ehe werden durch et. -**gestellt** účinky manželství se zakládají n vznikají eim; ein Geschäft wird -**gestellt** barvivo se vyrábí; **H-stellung** znovuzřízení, upravení, úprava, oprava; uzdravení, nabytí zdraví; postavení;

provedení; založení; -**stellung** der Gegenseitigkeit zavedení, zjednání, založení vzájemnosti; **H-stellung** des Gleichgewichtes zjednání rovnováhy; **H-stellung** der Grundbuchordnung provedení, zřízení knihovního pořádku; **H-stellung** von Telephonanlagen zřízení telefonů; **H-stellung** e-s Getränkés výroba nápoje; **H-stellung** e-r Gasse zřízení ulice; **H-stellung** von Kellern stavba n zřizování sklepů; **H-stellungsact** zřizování, výroba, úkon zřizovací n výrobní; **H-stellungsarbeiten** práce upravnovací, zřizovací, obnovovací; **H-stellungs-kosten** útraty zřízení, opravy, výroby, stavby atd; **H-stellungs-mittel** prostředky výrobní n vyráběcí; **H-stellungs-verfahren** postup vyráběcí, vyrábění, výroba; **H-stellungs-wert** výrobní cena; **H-weg** přiblížení.

herab dolů; von oben ~ shora n s hůry (dolů); vom Berge ~ s hory; den Strom ~ po proudu; -**fallen** spadnouti; **H-fallen** spadnutí, pád; -**gelangen** přijíti s hora; e-e Entscheidung ist -**gelangt** (s hora) došlo rozhodnutí; -**hängen**, (-**hangen**) viseti dolů; der -**hängende** Theil des Daches svísel; -**kommen** scházeti dolů; sejíti, zchudnouti; me-d. oslábnoti, zhubeněti; -**langen** podati dolů, sundati; nach **H-langen** des Erlasses až dojde výnos; -**lassen** spustiti;

sleviti; **sich lassen** snižiti se; zahoditi se; **-lassend** adv. blahosklonně; **S-minderung** snižení, zmenšení; **-nehmen** sundati; **-reissen** strhnouti; **S-rutschten** sklouzáni; **-setzen** snižiti, sleviti; snižovati, tupiti; sesaditi; die Arbeitszeit unter gewissem zulässiges Maß **-setzen** dobu pracovní zkrátiti přes n snižiti pod míru přípustnou dle zákona; e-e Strafe unter die Dauer von 24 Stunden **-setzen** trest snižiti pod dobu 24 hodin; e-e Münze **-setzen** minci zlehčiti; e-n Beamten **-setzen** sesaditi úředníka; **S-nehmung** snižování, zlehčování, sesazení s úřadu; zkrácení; **-steigen** sestoupiti; **-steigend** sestupný; **-würdig** **-gen** zlehčovati, snižovati.

Geraldif znakosloví, heraldika.

heran sem; **-bilden** vzdělati, vypěstiti, vychovati; **S-bildung** (tätiger Organe) výchova n vypěstění (řádných orgánů); **-bildung** (tätiger Arbeitskräfte) výchova n vypěstění důkladných pracovních sil; **-nahe** blížiti se; **-nahe** blížící se, hroziící; **-wachsen** dorůstati, vyspěti; zur Jungfrau **-wachsen** vyspěti v pannu; **-ziehen** přivésti, přitáhnouti, piviléknouti, vtáhnouti; ein Börsegechäft zur Besteuerung **-ziehen** bursovní obchod podobiti dani, bursovní obchod zdaniti; S. **-ziehen** přibrati koho k čemu; vychovávatí,

připraviti koho k čemu; S. zur Verantwortung und Bestrafung **-ziehen** hnáti k zodpovědnosti a potrestati koho.

heraus nahoru n vzhůru; **-beschwören** et. býti přičinou, původem čeho; vyvolati co, přivoditi co; **S-führung** der Courje hnání kursů do výšky; **-ziehen** vytáhnouti (vzhůru).

heraus ven; **-bringen** pro-, vytačiti se, prodrati se; **S-forderer** vyzývatel, vyzývač; **-forderu** vyzývati; zum Duell **-fordern** vyzývati na souboj; **-fordernd** vyzývací; **-fördern** vytěžiti; **S-forderung** vyzvání, popuzení; **S-gabe** vydání; **-geben** vyd(áv)ati; **S-geber** vydavatel; **-kommen** vyjítí; das Los ist **-gekommen** los vyšel n vyhrál; **-lassen** vypustiti; **-nehmen** vyndati; sich ein Recht **-nehmen** osobovati si n osvojovati si právo; **S-reissen** vytrhávání; **-riicken** mit e-m Antrage (mit e-r Bitte) vytasiti se s návrhem (s prosbou); mit dem Gelde **-riicken** klopiti peníze; **-sagen** vypovídati; přiznati se; **-schlagen** vyraziti; das Gedinge **-schlagen** hor. vylouci úkol; **-schmelzen** odtaviti; **-sprengen** vytrhnouti; vyraziti; ein Stein aus dem Felten **-sprengen** kus skály vylomiti; **-stellen** vystaviti; sich **-stellen** (objeviti se, ukázati se; es stellt sich e-e Unrichtigkeit **-stellen** objevuje se nepravost; etwas stellt sich als notwendig **-stellen** něco jeví se n

ukazuje se nutným; **-treiben** vyhnati, vypuditi; hor. im Schachte **-treiben** vytěžiti, vytáhnouti šachtou; **-trennen** oddělití; **-treten** vystoupiti; **-wuchten** hor. vypáciti; **-zahlen** vyplatiti.

Herbarium rostlinář, herbár, sbírka rostlin.

herbei sem; **-eilen** přikvapiti, přikvačiti; **-führen** přiváděti, přivoditi, zaviniti, způsobiti; **S-führung** e-s Vergleiches beruhen pokusiti se o docelení smíru; **-lassen**; sich zu et. **-lassen** podvoliti se k čemu; er ließ sich endlich herbei zu bringen přivolił konečně k tomu, že bude ručiti, dal si konečně říci, že...; **-schaffen** přivésti, přinésti, opatřiti, dopřaviti co kam; zjednatí co; **S-schaffung** opatření, zjednání; **-schaffung** veranlassen opatřiti co; **-schaffung** der Grundlagen für die Entscheidung opatření (obstarání) podkladů pro rozhodnutí.

Herberge útulek, přístřeší, nocleh; noclehárna, hospoda (řemeslnická).

herbergen noclehovati, býti ubytován u koho; ubytovati koho, přístřeší n nocleh poskytnouti komu.

Herbergs -protokoll seznam n zápis noclehářů (tovaryšů); **-vater** starší noclehářný tovaryšské.

Herbst -erien podzimní prázdniny; **-spätsaat** pozdní ozim.

Herb ohniště; krb; hor. splay, splávek; schwingender **-houpací** splávek; **-mit unterbrechener Arbeit** splávek s přetržitou prací; kontinuierlich **-mírně** **-ustavičně** pracující splávek; **-fabrik** továrna na sporokrb; **-flut** jalová mutina; **-futter** nábojka; vzdívka ohnivzdorná; **-mantel** krbový plášť n plášť kamen topičích; **-seher** stavitel krbů; **-waschen** promývání na splávcích, splavování.

hereditär dědičný.

Hereditas, Heredität dědictví.

herein dovnitř; **-brechen** zbořiti se; über S. **-brechen** vrhnouti se, obořiti se na koho; **-bringen** vnášeti, vnéstí co kam; vydobýti, vymoci co; e-n Erbs **-bringen** vydobýti náhradu; **-bringung** vymožení, dobytí (poplatků atd.), náhrada; der Zeitaufwand wird **-gebracht** werden ztráta času bude nahrazena; **S-reiß** zbytek návratný (za kým); **-schlagen**, **-treiben** hor. strhnouti, shoditi; eine Kohlenbank **-treiben** strhnouti uhelný plášť; **S-treibe-arbeit** sbíjení, sbíjecí práce.

Herings sled, slaneček.

Heringer slanečkář.

Herings-lake sledí rosol; **-präparateur** připravovač slaneček.

Hermaphrodit obojudec, štira.

hermetisch neprůdušný, nepropustný; ~ gechlössen neprůdušně (u-)zavřený; ~er Verschluss neprůdušné a hermetické uzavření.

Herren-haus panská sněmovna; **-haus-mitglied** člen panské sněmovny; **-haus-präsident** předsednictvo panské sněmovny; **-kleidermacher** mužský oděvník a krejčí; **h-lose** Sache věc ničící, věc nemající pána, věc nikomu nenáležící; **h-los** herumlaufende Hunde psi sami pobíhající, psi opuštění; **-mode-waren-händler** obchodník mužským modním zbožím; **-schneider** mužský krejčí.

herrisches Wesen pánovitosť.

Herrlich-begierde, **-lust**, **-sucht** pánovačnost.

Herrschaft panstvo; panství, moc, vláda; werthber ~ erlangen opanovati co; **-s-besitzer** majetník panství; **-s-verwalter** správce vrchnostenský, panský.

herrschastlich panský; ~es bei dem Schmutzgebirge hor. od rážka, panské při úkolu metrovém (do Šňury).

herrschten panovati; **Blattern** ~ in der Stadt v městě jsou neštovice; es herrscht Ruhe je klid; es herrscht dort Trauer měli tam smutek; irgendwo muss die strengste Ordnung ~ někde musí být nejprísnejší pořádek; ~de Lustigt panující minění; in der ~den Dunkelheit

ve tmě, jaká byla; ~des Grundstück panující pozemek.

Herrlicher panovník, vladař; **-befugnis** právo panovnícké; **-gewalt** moc panovníčí; **-titel** titul vladaře; **-zeichen** odznaky (moci) vladařské.

herüber (přes co) sem; **S-m** ~ helfen pomoci komu (přes co).

herum; um et. ~ okolo, vůkol čeho; in der ganzen Welt ist er ~ gewesen celý svět prošel; **-blättern** (z)převraceti listy v knize; **-bringen**; Nachrichten ~ bringen zprávy roztrušovati a rozšiřovati; **-drehen** otočiti; překroutiti; **-fragen** poptávají se; **-laufen** pobíhati; **-liegend** okolní; **-schleichend** potulující se; **Schwärmer** poběhlík; **-schwefeln** potloukati se; **-schweifen** tékavý; **-streichen**, **-strolchen** potloukati se, potulovati se; **S-streicher** tulák, pobuda; **-tragen** nositi, roznáseti okolo a kolem; Waren zum Verkauf ~tragen se zbožím obcházeti; **-wandernde** Genserbsteine živnostníci kočovní, obcházající; **-ziehen** toulati se; e-e Maier um et. ~ ziehen zeď kolem čeho vésti, obehnati co zdi; ~ziehen der Lebenswandel život tulácký a potulný, živobytí toulavé; in den Straßen ~ziehen táhnouti a procházeti ulicemi; sich ~ziehen táhnouti se kolem (okolo) čeho; **S-ziehen** toulání, potulka; obháňení a.a.; ~ziehen mit wüben

~ziehen obcházení s divokými zvířaty; Gechirrhändler im ~ziehen kočovní obchodník nádobím.

herunter dolů; **-bringen** přivésti na mizinu; **-handeln** smlouvat, smluviti; **-kommen** sejít, přijíti na mizinu.

herbor ven; **-bringen** vyrobiti, utvořiti; **S-bringen** tvorba; **-gehen** patrně, zřejmě býti, na jevo vycházeti; povstati, vzniknouti, vyvinouti se; aus der Wahl ~gehen býti zvolen; die datschs ~gehenden Folgen následky toho; die Rechtsfolgen gehen aus et. ~právní následky plynou, vyplývají z čeho; **-heben** vytýkati, vytknouti co; sich ~heben vynikati; **S-hebung** vytýkáni, vytknutí, výška; důrazné upozornění; **-leuchten** vysvítati; **-ragen** vyčnívati, čněti; vynikati; **-ragen** vynikající; adv. vynikajícím způsobem; **-rufen** vyvolati, způsobiti co; dáti podnět k čemu; počiti co; e-n Rechtsstreit ~rufen podnět dáti ku při, začíti při; **S-nehmung** der Erträge des Genserbinspectionsdienstes vytknutí výsledků služby a činnosti živnostenských dozorců; unter ~nehmung vytykáje, uváděje; **-bringen** stav. vyčnívati; **-springen** čniti, vyčnívati; **-thun**; sich ~thun vyniknouti, vyznamenati se; **-treten** vystoupiti; **-treten** vyčnívati; an Sonntagen besonders ~treten

des Bedürfnis potřeba zvláště v nedělích se jeví.

Herz srdce; er konnte es nicht über ~ bringen nemohl toho sněsti, strpěti; sich zu ~en nehmen dobře si zapamatovati co; sich das ~ nehmen osměliti se, odvážiti se; **-beutel** osrdec, osrdečník; **-fehler** srdeční vada; **-fleisch** svalstvo srdečné; **-klappen** chlopně srdečné; **-klopfen** tlukat a bušení srdce; **h-los** bez srdce, tvrdý; **-palpitation** bušení srdce; **-schlag** tep, tepot; srdeční mrtvice; **h-schlächtig** zvr. dýchavičný, zchvácený; **-schlächtigkeit** dýchavičnost, zchvácenost; **h-zerbrechend** usedavý (pláč, nárek); **h-zerreißend** srdečlomy, srdečvoucí.

Herzogin hercegovský (tabák).

Herzens-zug stránka, vlastnost, znak srdce a.ho.

Herzog vévoda.

Herzogs-krone koruna vévodská; **-mantel** plášť vévodský; **-titel** titul a název vévodský a vévody.

Herzogthum vévodství.

Heiß-jches Siegelmaterial Hessova hmota pečeti.

heterodor jinověrný.

heterogen různorodý, rozdílný, nestejný.

Hez-jagd štvance; **-rede** štvácká, štvavá řeč; **-sucht** štvavost.

Hege štvání, štvance.

hegen štváti, poštvati koho

n co na koho n co; štváti, honiti, pronásledovati koho.

Geher štváč.

Sen seno; **-boden** senník, senišťe, půda na seno; **-gab** podávky, rohatiny; **-gewicht** závaží na seno; **-händler** obchodník senem; **-lieferant** dodavatel sena; **-miete** stoh sena; **-monat** červenec; **-raufe** nástěnek, žebřík (za který se dobytku hází píse), žebřina, jesle; **-samen** senné trusky n mělky; **-schener**, **-schenne** senník; **-schober** kupa sena; **-schrecke** kobylka; **-schreden-sänger** rákosník zelený; **-transport** doprava sena; **-wagen** vůz na seno.

Geuchler pokrytec.

Geuer najímání, pachtování; mzda lodnická; nájemné z člunu; najímání lodníků; lodice, člun; **-geld** mzda lodníků.

Geute-stück dnešek.

heutzutage za naší doby, za našich časů.

Geven -mehl cel. (Semen Lycopodii) plavuňové semeno.

Gevel-karten kouzelné karty.

Sieb těti, tnutí; rána, úder; **-waffen-erzeuger** výrobce sečných zbraní; **-waffen-fabrik** továrna na sečné zbraně; **-wunde** rána sečná.

hier-ämtlich tohoto n zdejšího úřadu, náš (svůj); **-amts** u tohoto n zdejšího úřadu, u nás, zde; **-bezirks** v tomto

n zdejším okresu; **-gegends** ve zdejší krajině; **-gerichtlich** tohoto n zdejšího soudu, náš (svůj); **-gericht** zde u soudu, u tohoto n u zdejšího soudu, u našeho soudu, zde, u nás; **-Land** tuzemsko; **-ländlich** tuzemský; **-lands** zde, v tuzemsku, v této zemi; **-ortige** žahl (skr. h. o. 3.) zdejší číslo; **-orts** zde; v tomto místě. v této zemi, v tomto okresu; **-seitig** zdejší, náš; na této straně; **-selbst** zde (práve).

hierau na tom; na toto místo; k tomu.

hierauf bezújličeš Gejch k tomu n na to se vztahující, toho se týkající zákon.

hierbei při tom; v příloze.

hierdurch tím.

hierfür za to; hiefür geltende Bestimmungen předpisy pro to platící.

hierher sem; bis ~ až do dnes n do teď.

hiermit zeige ich an oznamuji tuto, oznamuji tímto listem; wir bringen ~ zur Anzeige oznamujeme (tímto listem) tuto; es wird ~ zur allgemeinen Kenntnis gebracht ve známost obecnou se tuto n touto vyhláškou uvádí, že...; die Beilagen werden ~ jurilichejandl přílohy se tuto vracejí.

hiernach ad acta po té uložití; ~ zuständig k tomu, dle toho příslušný.

hierüber k tomu, k této žádosti, k tomuto dotazu.

hierzu k tomu.

hiesig zdejší; er ist ein Herjesst odsud.

hiff-bereit hotový n ochotný ku pomoci; **-los** bez pomoci; **-lose** Waite opuštěný sirotek; **der H-lose** mrzák; chudák; ubožák; **-reich** hojně pomáhající, užitečný; **-reiche** Wechselfeitigkeit k(u) pomoci ochotná vzájemnost.

Silfe pomoc; **S-m zu kommen** přijíti komu na pomoc; **mit ~ s** pomoci, za pomoci; **-leistung** pomáhání, přispění; (vý)pomoc; **unterleistung** za podpory n podporou.

Silfs-action pomáhání; činnost pomocná; **-adresse** podpůrna adresa; **-amt** pomocný úřad; **-ämter-adjunct** adjunkt n příručí pomocných úřadů; **-ämter-direction** ředitelství pomocných úřadů; **-ämter-directions-adjunct** adjunkt n příručí ředitelstva pomocných úřadů; **-ämter-director** ředitel úřadů pomocných; **-ämter-vorstand** ředitel n přednosta n správce pomocných úřadů; **-amts-handlung** pomocný úřední úkon, pomocné úřední řízení; **-arbeiter** pomocník, pomocný dělník n pracovník; **jugendlicher Arbeiter** mladistvý pracovník pomocný; **weiblicher Arbeiter** pomocná pracovnice; **h-ärztlich** lékařský; **-bau** pomocné n podružné dílo; **-beamten-verein** spolek úředníků pomocných;

h-bedürftig pomoci potřebující, nuzný; **h-bedürftige Bevölkerung** nuzné obyvatelstvo; **h-bedürftiger Grubenbesitzer** majetník dolu, jenž má potřebí pomocného díla; **h-bedürftiger** hor. potřebující pomocného díla; **h-bedürftigkeit** nuznost; **h-behörde** pomocný úřad; **h-buch** kniha pomocná n vedlejší; **h-casse** pomocná n podpůrna pokladna; **h-výpomocná** n rezervní pokladna; **h-dienst** služba (vý)pomocná; **h-dienste leisten** podporovati koho, nápomocen býti komu službami; **h-empfangs-journal** (vý)pomocný denník příjmový; **h-etablissement** vedlejší n poboční závod; **h-gebäude** pomocné stavení, pomocná stavba; **h-geld** pomoc peněžitá; **h-geschäft** pomocný obchod, obchod vedlejší; **h-gevier** pomocný věnec šachtový; **h-gezimmer** podružná roubeň, pomocná dveř; **h-journal** pomocný denník; **h-journal der Ausgaben zum Register** D pomocný denník výdajů k rejstříku D; **h-journal für die von Gesellschaften, Anstalten und Vereinen unmittelbar entrichteten Gebühren** pomocný denník pro poplatky zapravené přímo (bezprostředně) společnostmi, ústavy a spolky; **h-journal für das Verzehrungs-steuer-fälle** pomocný denník pro důchod potravní daně; **h-journal für erhöhte und Nachtrags-gebühren** pomocný denník pro zvýšené a do-

datečné poplatky; **-kraft** (vý) pomocná síla; **-Lehrkraft** (vý) pomocná síla učitelská; **-lehrer** (vý) pomocný učitel; **-maschine** pomocný stroj; **-mittel** (pomocný) prostředek; **-nachweisung** pomocný n vedlejší výkaz; **-nachweisung** der zur Sicherstellung von Ein-gangsrollen übernommenen und rückgestellten Wertpapiere pomocný průkaz o cenných papírech ke zjištění přívoz-ných cel přijatých a vráče-ných; **-nachweisung** über die im Zollgefälle erlegten und zurückge-stellten Urkunden pomocný prů-kaz o listinách v celním důchodu složených a vráče-ných; **-nachweisung** zum Depo-sitenjournal pomocný průkaz k depositnímu denníku; **-organ** pomocný orgán, pomocník; **-ort** = **-gezimmer**; **-pacher-dienst** služba výpo-mocného balíče; **-person** vý-pomocná osoba; **-personale** pomocnictvo; (vý) pomocný personál, (vý) pomocní zří-zenci; **-priester** pomocný kněz; **-register** pomocný rejstřík; **-sache** věc vedlejší, věc pomocná; **-schacht** po-mocná n podružná jáma n šachta; **-stollen** svodna; **-strecke** pomocná stáda; **-ta-belle** tabulka pomocná; **-ta-bellen** der Rückvergütung po-mocné tabulky pro zpětné náhrady; **-tabelle** zur Zollbe-rechnung pomocná tabulka k vypočítání cla; **-tafel** po-mocná tabulka; **-tage-buch**

denník (vý) pomocný; **-thür-****stock** mezidružná n pomocná dveře; **-verein** pomocný spolek; **-vornerk** pomocný záznam; **-weisen-steller** zel. výpomocný výhybkář; **-weise** ve způsobě pomoci, pomocné; **-wissenschaft** věda pomocná; **-zoll-amt** (vý) po-mocný n vedlejší celní úřad; (vý) pomocná n vedlejší cel-nice.

Himbeere malina.

himmel-blau jasně modrý.
Himmels - strich pásmo, podnebí.

hin tam; ~ **und** **zurück** tam a zpět; **-arbeiten** pracovati k čemu; **si**ch **-begeben** odebrati se kam; **-fällig** vrátky, nepodstatný; na zboření n spadnutí; die **Behauptung** ist **-fällig** tvrzení jest nepodstatné, tvrzení neobstojí; **-geben** dávatí komu co; pře-pustiti, přenechati, odstou-piti komu co; zanechati, zů-staviti co; obětovati co; **si**ch **e-r Sache** **-geben** oddati se čemu; **-gehen** lassen prominouti komu co; **-langlich** dostatečný, postačující; **-nehmen** přijímati, přijmouti; **-reichen** stačiti, do-, po-stačovatí k čemu; **-reichend** dostatečný; **-richten** ř. popra-viti koho; **-sichtlich** vzhledem k čemu, o čem, stran n v pří-čině čeho, co se týče n co do čeho; **-sichtlich** diejer Sache o té věci, vzhledem k té věci, co se toho týče; **-sichtlich** der Zahlung sind sie nicht einig ge-

worden o placení se neshodli; **-weisen** (po)ukazovati na; **darau** **-wirken** působiti k tomu, aby..., přičiniti se n zasa-diti se o; **auf** et. **-zielen** mířiti na; **zamýsleti** co; **ich** **weiß**, **wo** **du** **hinziehest** vím, nač biješ.

Gin-beförderung doprava; **mit** **-blick** **auf** et. vzhledem k čemu; **-fahrt** jízda tam; **-fahrt** u. **Rückfahrt** jízda tam a zpět; **-fälligheit** vrátkost, chatrnost, slabost, pomije-jinnost; **-fracht** povozné tam; **-gabe** an Zahlungsstatt **viz** Datio in solutum; **-ge-bung** oddanost; **-gericht(e)r** popravený, popravenec; **-kunft** příchod; budoucnost, příští; **in** **kunft** budoucně, příště; **was** **in** **kunft** **stets** **zu** **bedenken** **ist** čehož v budoucnosti vždy budiž dbáno; **-langlichtheit** dostatečnost, postačitelnost; **-richtung**, **-richtungs - act** poprava; **-richtungs-platz** popravisti; **-** u. **Rückfahrt** jízda tam a zpět; **-** u. **Rück-fracht** do-vozné tam a zpět; **-** u. **Rück-reise** cesta tam a zpět; **-sicht** zření, vzhled, zřetel, uvážení, vztah; **in** **-sicht** vzhle-dem k čemu, maje (-ic, -ice) zření k čemu, v příčině čeho; **in** diejer **-sicht** v té příčině, v té míře, v té n po té stránce; **-weg** cesta tam; **-weis** poukázání, odkaz; **wid** **mit** (unter) **-weis** **auf** et. **rückgestellt** vrácíme, poukazu-jíce k...; **vraci** se a pouka-zuje se k...; **-weisung** po-

ukázání, odkaz; **unter** **-weisung** vzhledem k, poukazuje (-ic, -ice) na...

hin **auf** nahoru, vzhůru.

hin **aus** ven; **sie** **war** **längst** **über** **die** **hundertjahre** ~ měla dávno mladá léta za sebou; **si**ch **über** et. **G**-**begleiten** vypro-vázení ven; **-erstrecken** vy-čnivati, rozprostíratí se přes co; **G**-**gabe** vydání, vydá-vání; **-gabe** von Actien vydání akcií; **-gabe** von Stempelmarken vydání kolků; **-geben** vy-dati; **-gebürende** Geldsumme příslušící, náležející peněžná suma (z čeho komu); **-gehen** jíti ven, vyjítí; **über** et. **-gehen** přesahovati, překročovatí co; **-laufen** **auf** et. směřovatí k čemu; **-ragen** vyčnivati; **-reichen** přesahovatí co; **G**-**rest** zbytek, přebytek vý-platný n k dobrému; **G**-**zahlung** vyplacení.

hinderlich závadný, pře-kážející; **-** **sein** **by**ti na pře-kážku, vaditi, překážeti, býti v cestě čemu.

hindern et. překážeti, brá-niti, vaditi, býti na překáž-ku čemu, rušiti, překaziti, za-meziti co; **der** **Bergbaubetrieb** **wird** **dur**ch et. **gehindert** dolo-vání překáží něco, horní vý-robě jest na závadu co, hornímu závodu překáží co; **ein** **Gericht** **ist** **an** **der** **Ausübung** **der** **Gerichtsbareit** **gehindert** soud nemůže pro překážku něja-kou vykonávati soudnictví; **-d** **in** **den** **Weg** **treten** rušivě v cestu vstoupiti n vstříc se

postaviti; ein die Amtsführung des Gebrechlen vada, překážející úřadování n úřední činnosti.

Hindernis překážka, obtíž; nesnáž; -je in den Weg legen překážeti, činiti překážky komu v čem; im Falle e-s -ies nastane-li překážka; es gibt keine -je není překážek n závad; gegen die Durchführung der Adaptierungen waltet kein -eb nic nepřekáží n nevádí, aby úpravy nebyly provedeny.

Hinderung překážení, zamezení.

Hinderungs-grund příčina překážky; -recht právo zabraňovací.

hindurch skrze; die Stadt ~ městem; die ganze Nacht ~ po celou noc.

hinein do; in die Stadt ~ do města; -gerathen in et. zaběhnouti, dostat se kam; in Schulden -gerathen zadlužiti se; -greifen zasahati kam; -ragen vyčínivati n činiti do čeho; **Hürzen** von Menschen hor. spadnutí lidí kam.

hingegen naproti tomu.

hinter kulhati; auf dem hinteren Fuße ~ kulhati na levou nohu; -d kulhavý.

hinten-geben e-e Sache zciziti, prodati věc; öffentliche Forderungen nur im Licitationswege -geben dodávky zadati n objednatí pouze veřejnou soutěží n licitací; -halten překaziti, potlačiti, zameziti, zaraziti, zadržeti eo; e-e

Schädigung der Gesundheit -halten zameziti škodu na zdraví; **H-haltung** zaražení, zastavení, potlačení, zamezení, utlumení; -haltung des Bettelns zamezení žebrání; -haltung von Luftballen zai. zamezení nehod, úrazů; -setzen et. nevšímati si čeho, pominouti čeho; nasaditi eo; v obět dáti eo; obětovati eo; **H-setzung** jeines Lebens nastavení, nasazení, obětování života.

hinter vzadu.

hinter za kým, za koho; zadní; **H-baden** hýžďe; **H-blicbener** pozůstalý; **H-brand** zvir. mrt. snět (vepřít); -einander za sebou; **H-danke** obmysl, záľud; -gehen podváděti, klamati koho; **H-grund** pozadí; in den -grund stellen do zadu postaviti, odstaviti; **H-grundgardine** stav. zadní opona; **H-halt** záloha; -halten zatajovati, skrývati eo; **H-haupt** záhlaví, týl; **H-ladengewehr** zadovka, odpažnice; **H-lage** skladiště; -lassen zanechati, zůstaviti (po sobě); den Kindern nichts -lassen dětem nic nezanechati; -lassenes Vermögen (po-) zůstalost, jmění zanechané; **H-lassung** zůstavení, zanechání; mit ~ zanechav, zůstaviv po sobě; -legen uložiti, složiti, schovati eo; ein Exemplar e-r Zeitung bei der Behörde -legen složiti u úřadu výtisk novin; -legt Gelber složené peníze; an e-m öffentlichen Plage das Baumaterial -le-

gen skládati stavivo na veřejném místě; **H-leger** složitel, skladač; ukladatel, ukladač; schovatel; **H-legung** složení, uložení; skládání; -listig ošemetný, úskočný; **H-mann** zápečník, zadák; **H-mauerung** stav. bok klenby, zadní zdívko; **H-pfand** sesílení roubení důlního; -pfänden sesílití roubení důlní; **H-saß(e)** chalupník; **H-seite** zadní strana; **H-theil** zadek (těla), zadní část; **H-walzer** zadní valcír; **H-wand** zadní stěna; -ziehen zadržeti, neprávem si podržeti, zpronevěřiti, zneužiti; **H-ziehung** zadržení, zpronevěření, zneužití, zkrácení, zamlčení.

hinüber na druhou stranu, přes eo, za eo; **H-leitung** der Execution převedení exekuce; -schlummern tiše zesnouti.

hinunter dolů.

hinweg pryč; **H-bringung** odstranění, vy-, odklizení, vypravení, odnesení, vyvezení, odvezení, vývoz; **H-bringung** des Brautweines vývoz líhu; **H-bringung** von Brautwein ohne Consumabgabentrachtung vývoz líhu, z něhož nebyla zaplácena dávka spotřební; **H-lassung** vypuštění, vynechání; mit **H-lassung** vypustiv (-ši, -še); vypouštěje (-ic, -ice), vynechav (-ši, -še); vynechávaje (-ic, -ice); **H-nahme** odstranění; -nehmen odstraniti; -räumen odkliditi s cesty, zpro-

voditi se světa; odstraniti; -setzen; sich über et -setzen nevšímati si čeho, nedbati čeho. **Hinzu-fügung** přidání, připojení; -prídavek, -dodatek; -gabe přídavek; **H-gebete** Worte připojená slova; -kunst přistoupení, přibýti; -nahme přivzeti; -rechnung připočtení; **H-treten** přistupovati; **H-zählen** připočísti.

Hippodrom-besizer držitel jizdárny n cirku(su).

Hirn mozek; -blase buňka n váček mozkový; -erschütterung otrěsení mozku; -gespinnst výmysl, smyšlenka, vymyšlenina, sen; -haut blána n plena mozková; harte -haut podlebnice; weiche -haut omozečnice; -hemisphären polokoule mozkové; -kammer dutina n komora mozková; -lappen lalok mozkový, bříško mozku; -leiste svlak krajní, lišta drážkovaná; -mark dřev mozku; -schale leb, lebka.

Hirsch jelen; -brunnst jelení říje; = -busch pestřec obecný n podzemní; -fänger tesák; -geweih-händler obchodník jeleními parohy; -horn roh jelení; vrani nožka; -kuh laň; -schwamm kuřátka bílá, koží brada bílá.

Hirse proso; enthiiltete ~ proso vyluštěné; -händler obchodník prosem; -kumpfe stoupa na proso; -sucht vir. perlovina, tuberkulosa skotu. **Hirten-brief** pastýřský list.

Histologie nauka o tkanivech, tkanivosloví, histologie.

Historien-maler historický malíř.

historisch dějinný, historický.

His-ferien vedřiny.

Höhe-grad stupeň horka.

Hobel hoblik; **-bank** hoblice; **-maschine** hoblovačka;

-schmied kovář hoblíků;

-späne hobliny, hoblovačky.

hobeln hoblovati.

hoch vysoký; adv. vysoko; höhere Weisheit vyšší svícení;

höher k. f. oberster Gerichtshof vysoký c. k. nejvyšší soud;

im hohen Geld spielen hrát o velké peníze; höhere Gewalt (vis major) neodolatelná, nepřekonatelná moc; höchste

Messmaß nejvyšší výměra, částka; maximum; das höchste Gut svrchované dobro; höchste Zeit svrchovaný čas; im höchsten Grade na nejvýše; höchsten

nanejvýš, sotva; **-achten** vysoce si vážiti koho, čeho; **-halten** velice si vážiti čeho.

Hochachtung hluboká a velická úcta; **h-achtungsvoll** uctivý; **-amt** velká (mše); slavné služby Boží; **-bahn** dráha nadzemní; **-bau** stavba pozemní, budova; stavitelství pozemní; **-bau-construction** stavba pozemní; **-bau-fach** odbor pro stavby pozemní; odbor stavitelství pozemního; **-bau-funk** pozemní stavitelství; **-bau-projekt** -plan plán

n návrh a projekt stavby pozemní; **h-betagt** letitý; **-bootsmann** dělmistr; **-deutschmeister** velmistr řádu německého; **-druckdatum-stempel** pošt. spis. razítko (deník) velkopísmenné; **-druck-heizung** topení na vysoký tlak; **-druck-initialen** vyvýšené iniciály, prolačené velké písmeny; **-druck-press** vyvýšený tisk; **-ci-rund** franc. kolmovějčitý, kolmooválný; **-gebirge** vysoké horstvo a pohoří; **h-gelegen** vysoko položený a ležící; **h- geneigt** velice nakloněný, blahosklonný; **h- geneigtst** co nejblahosklonněji; **h- gradig** vysokého stupně; **-gradigkeit** vysoká stupňovitost, veliká síla; **-holz** oklestky; vysoké dříví; vysoký les; **-land** hornatina, vysočina; **h-löblich** veleslavný; **-messe** = **-amt**; **-ofen** vysoká pec; **-ofen-anlage** vysokopecní závod a hut; **-ofen-betrieb** vysokopecní dílo a tavení; **-ofen-gas** vysokopecní plyn; **-ofen-gefelle** tovaryš u vysoké pece; **-ofen-meister** mistr u vysoké pece; **-ofen-schacht** šacht (ovk) a vysoké peci; **-ofner** hutník u vysoké peci; **h-ortig** přicházející s hora a od vyššího úřadu, vysoký, s hora, nahoře; **-parterre** stav. nadpřízemí, vysoký přízemek; **-plan** prostranství; **-prima** zboží nejlepší a nej-

přednější jakosti; **-recht** franc. kolmý pravoúhelník; **-renaissance** přísná renaissance; **h-roth** živě červený, nachový; **h-roth gefärbt** nachově zbarvený; **-ruf** povolání slávy; **-schule** vysoká škola; **-schule für** **Bobencultur** vysoká škola zemědělská; **-schüler** posluchač vysoké školy; **-sommer-monat** parný letní měsíc; **-spiel** hazardní hra; **h-stämmig** vysokokmenný; **-stapler** vypínavec podvodný; **-staplerin** vypínavá podvodnice; **-stellung** vyvýšení; postavení ve výši; **h-trächtige** kůň kráva dlouho březí; **-verrath** velezráda; **-ver-räther** velezrádce; **h-ver-rätherisch** velezrádný; **-ver-schluss** des Couverts krátké uzavření obálky; **-wald** vysoký les; **-wasser** katastrofe pohroma povodňová; **h-wohlgeboren** výsoco blahorodý; **h-würdig** velebný, veledůstojný; **-wür-deu** veledůstojnost.

Hochst -ausmaß nejvyšší míra; **h-besteuert** nejvíce zdaněný, nejvíce poplatný; **-betrag** nejvyšší suma; **-kurs** burz. nejvyšší kurs; **-menge** největší množství; **h-personliches** Recht právo ryze a výhradně osobní; **-preis** nejvyšší a největší cena.

Hochzeit svatba.

Hochzeits-ausrichtung vy-

strojení svatby; **-mußli-cenz** povolení hrát při svatbách.

Höcker hrb, hrbol, vypuklina; (Höfer) hokynář.

Hödler hokynář; **-wage** cech. váha hokynářská; **-waggen** hokynářský vůz.

Hode varle.

Hoden-fach šourek.

Hof dvůr; **-bau-direction** dvorní stavební ředitelství;

-beamte(r) dvorní a dvorský úředník; **-bedienstete(r)** dvorský služebník a zřízenec; **-besitzer** majetník dvora, dvořák, láník; **-buchdrucker** dvorní (knih)tiskář; **-buchdruckeri** dvorní (knih)tiskárna; **-buchhalterei**, **-buchhaltung** dvorní účtárna;

-buchhaltungs-beamte(r) úředník dvorní účtárny; **-burg** dvorní hrad; **-burg-theater** dvorní divadlo; **-burgwache** dvorní hradní stráž; **-caplan** dvorní kaplan; **-cassa-buch-** **haltungs-amt** účtárna dvorní pokladny; **-dame** dvorní dáma; **-decret** dvorní dekret; **-diener** služebník dvorní;

-diener-schaft dvorní služebnictvo; **-dienst** -personale dvorní personál služebný; **-feierlichkeit** dvorní slavnost; **-gebäude** dvorní budova; **aiserliches** -gebäude císařská dvorní budova; **-halt** dvorní hospodářství; **-kammer** dvorní (finanční) komora; **-kammer-decret** dekret dvorní komory; **-kammer-obli-gation** dlužní úpis dvorní

šourek; **-sommer-monat** parný letní měsíc; **-spiel** hazardní hra; **h-stämmig** vysokokmenný; **-stapler** vypínavec podvodný; **-staplerin** vypínavá podvodnice; **-stellung** vyvýšení; postavení ve výši; **h-trächtige** kůň kráva dlouho březí; **-verrath** velezráda; **-ver-räther** velezrádce; **h-ver-rätherisch** velezrádný; **-ver-schluss** des Couverts krátké uzavření obálky; **-wald** vysoký les; **-wasser** katastrofe pohroma povodňová; **h-wohlgeboren** výsoco blahorodý; **h-würdig** velebný, veledůstojný; **-wür-deu** veledůstojnost.

Hochst -ausmaß nejvyšší míra; **h-besteuert** nejvíce zdaněný, nejvíce poplatný; **-betrag** nejvyšší suma; **-kurs** burz. nejvyšší kurs; **-menge** největší množství; **h-personliches** Recht právo ryze a výhradně osobní; **-preis** nejvyšší a největší cena.

Hochzeit svatba.

Hochzeits-ausrichtung vy-

strojení svatby; **-mußli-cenz** povolení hrát při svatbách.

Höcker hrb, hrbol, vypuklina; (Höfer) hokynář.

Hödler hokynář; **-wage** cech. váha hokynářská; **-waggen** hokynářský vůz.

Hode varle.

Hoden-fach šourek.

Hof dvůr; **-bau-direction** dvorní stavební ředitelství;

-beamte(r) dvorní a dvorský úředník; **-bedienstete(r)** dvorský služebník a zřízenec; **-besitzer** majetník dvora, dvořák, láník; **-buchdrucker** dvorní (knih)tiskář; **-buchdruckeri** dvorní (knih)tiskárna; **-buchhalterei**, **-buchhaltung** dvorní účtárna;

-buchhaltungs-beamte(r) úředník dvorní účtárny; **-burg** dvorní hrad; **-burg-theater** dvorní divadlo; **-burgwache** dvorní hradní stráž; **-caplan** dvorní kaplan; **-cassa-buch-** **haltungs-amt** účtárna dvorní pokladny; **-dame** dvorní dáma; **-decret** dvorní dekret; **-diener** služebník dvorní;

-diener-schaft dvorní služebnictvo; **-dienst** -personale dvorní personál služebný; **-feierlichkeit** dvorní slavnost; **-gebäude** dvorní budova; **aiserliches** -gebäude císařská dvorní budova; **-halt** dvorní hospodářství; **-kammer** dvorní (finanční) komora; **-kammer-decret** dekret dvorní komory; **-kammer-obli-gation** dlužní úpis dvorní

šourek; **-sommer-monat** parný letní měsíc; **-spiel** hazardní hra; **h-stämmig** vysokokmenný; **-stapler** vypínavec podvodný; **-staplerin** vypínavá podvodnice; **-stellung** vyvýšení; postavení ve výši; **h-trächtige** kůň kráva dlouho březí; **-verrath** velezráda; **-ver-räther** velezrádce; **h-ver-rätherisch** velezrádný; **-ver-schluss** des Couverts krátké uzavření obálky; **-wald** vysoký les; **-wasser** katastrofe pohroma povodňová; **h-wohlgeboren** výsoco blahorodý; **h-würdig** velebný, veledůstojný; **-wür-deu** veledůstojnost.

Hochst -ausmaß nejvyšší míra; **h-besteuert** nejvíce zdaněný, nejvíce poplatný; **-betrag** nejvyšší suma; **-kurs** burz. nejvyšší kurs; **-menge** největší množství; **h-personliches** Recht právo ryze a výhradně osobní; **-preis** nejvyšší a největší cena.

Hochzeit svatba.

Hochzeits-ausrichtung vy-

komory; **-kammer-procurator** prokurator dvorní komory; **-kammer-rath** rada dvorní komory; **-kammer-vize-procurator** náměstek prokuratora dvorní komory; **-kammerer** dvorní komoří; **-kanzlei** dvorní a dvorská kancelář; **-kanzlei-decret** dekret dvorské kanceláře; **-kucht** kočí, nádvorník; **-kriegs-buchhaltung** dvorní vojenská účtárna; **-lager** dvůr, sídlo vládařské; **-lehen-gericht** dvorský manský soud; **-lehen-tafel** dvorské (manské) desky; **-lieferant** dvorní dodavatel; **-marschall** dvorní maršálek; **-meister** správce dvora; vychovatel; hofmistr; **-niveau** rovina dvora, úroveň nádvoří; **-norma-tage** dvorní dny noremní; **-pächter** nájemce dvoru; **-quartier-weisen** dvorní ubytovatelství; **-rath** dvorní rada; **-raum** dvůr, nádvoří; **-rechnungs-kammer** dvorní komora účetní; **-recurs** stížnost dovolací; **-reise** cesta dvora (vladaře); **-schauspieler** dvorní herec; **-secretär** dvorní tajemník; **-sicherheits-dienst** dvorní služba bezpečnostní; **-spital-fond** dvorní fond nemocniční; **-staat** dvůr, dvořanstvo, komonstvo; der allerhöchste **-staat** nejvyšší dvůr, dvořanstvo; **-staats-aufwand** náklad na nejvyšší dvůr; **-staats-auslagen** výlohy na nejvyšší

dvůr; **-staats-bedienung** místo n služba u nejvyššího dvora; **-u. Staats-druckerei** dvorní a státní tiskárna; **-u. Staats-handbuch** dvorní a státní příruční kniha; **-stallmeister** dvorní podkoní; **-stelle** dvorský úřad (ministerstvo); **-tafel** dvorské desky; **-telegramm** dvorní telegram; **-titel** dvorní titul; **-trauer** dvorní smutek; **-wasserleitung** dvorní vodovod; **-wohnung** nádvorní byt; byt do dvora; **-zahlamt** dvorní výplatna; **-zulage** dvorní přídavek.

hoffen doufati; ~ lassen slibovati; zu hoffen haben míti naději veš, moci očekávati co. **hoffentlich** bohdá, snad, doufám(e), že...; jak doufám(e), jak očekávám(e).

Hoffmanns-tropfen kapky Hoffmannské.

Hoffnung naděje; auf et. ~ haben nadíti se čeho.

Hoffnungs-bau nadějně n pokusně n rozvědně dílo; **-kauf** koupě věci nadějně; **-ort** nadějný n rozvědňý předeek, nadějná střída; **-schlag** pokusný n nadějný překop; **h-voller Punkt** hor. nadějně místečko.

Höhe výška, výše; vyvysenina; mit S-m auf gleicher jein vyrovnati se komu čim, býti komu čim, v čem roven; **Höflichkeit** u der ~ von zweihundert Kronen náhrada dvou set korun, dvě stě korun náhrady; ~ der Preise výše

cen; ~ des Zinsfußes výše úrokové míry; ewige ~ nekoněčná, neobmezená, „věčná“ výška; die Rückzahlung er-reichten die ~ von zweitausend Kronen splátky dostoupily sumy (úhrnu) a dovršily sumu (úhrn) dvou tisíc korun; in die ~ wachsen vzrůst(at)i; in ziemlicher ~ dosti vysoko; **-(n)maß** míra na výšku; míra výšky.

Hoheit vznešenost; vysoká hodnost; svrchovanost; Výsost; **-s-recht** výsostně právo.

Höhen-lage poloha výšková; **-marke** známka výšky; **-messer** výškoměr; **-messung** měření výšky.

Höher-gehen der Preise burs. stoupání cen.

höheren-orts na vyšším místě, na vyšší místo, u vyšší stolice, výše.

hohl dutý; **-e Dachziegel** háky (které se při pokrývání zavšují na latě), prejze (když jsou bez nosu a kladou se pouze na háky); **-e Gasse, er Weg** úvoz.

Hohl-bau důl, bání; **-eisen** duté železo; žlábkové dláto, žlábník; žlábkový vrták; **-glas-händler** obchodník vydutým sklem; **-glas-hütte** skelná huť na vyduté sklo; **-glas-maler** malíř vydutého skla; **-glas-schleif-u. Polier-werk** brusírna a leštičský závod vydutého skla; **-hippen-bäcker** pekař oplatek; **-lehle** výžlabek, podbradka, podběrka; **-lehle er Säule**

žlábek; **-laden** dutý náboj; **-lehle** výžlabek; **-maß** dutá míra (na tekutiny n na sutiny); **-maß-händler** obchodník dutými měrami; **-meißel** žlábník; **-perlen-erzeuger** výrobce vydutých perel; **-raum** dutina, prostor dutý; **-spiegel** vyduté zrcadlo; **-spieß** dutý hrot; **-straße** úvoz; **-werk** krotina kůrková; krytba prejzová; **-ziegel** kůrka, prejz, hák (mit einem Safen) viz hohle Dachziegel.

Höhle dutina; jáma; díra, brloh; jeskyně.

Höhlung dutina.

Hohn úškleb, úšklebek, pošklebek; hana, potupa; **-gedicht** posměšná báseň.

höhnern (S.) vysmívati se komu; et. ~ vzdorovati čemu, neobati čeho.

Hol-schuld dluh z ruky (věřitel musí si pro požadavek přijíti k dlužníkovi).

holen (et.) jiti pro co, přiněsti co; Metalle aus der Erde ~ dobývati kovy ze země; S. ~ zajíti pro koho, vzíti koho; sich et. ~ utržiti si co; et. ~ lassen poslati pro něco, dát přiněsti co.

Holländer-verchraubung holendrové (za)šroubení, spojka šroubová.

Höllenstein lapis.

Hollunder, Solunder bez; **-mark** dřev n duše bezová; **-schwamm** bezová houba.

Holm ramenice; vod. stav. stativo; loďnice.

holographisch vlastní rukou psaný, vlastnoruční.

Holz dříví, dřevo; strom; les; forstmäßig gechlagenes - dříví po lesnicku kácené: **-abfalle** otesky, náton, třísky, piliny; **-abgabe** dávka (na) dříví; **-ablege** skládka dříví; **-abstoßungs-vertrag** smlouva o mýcení lesa; **-abtrieb** vymytí lesa; **-anweisung** poukázka na dříví; **-arbeiter** drvoštěp, dřevař; **-art** druh dříví n. dřeva; **-aufbewahrung** uschování, schovávaní dříví; **-aufsichtler** skladač dříví; **-ausbau** dřevěný výstroj; **-auslagen-anstalt** závod pro vykládání dřevem; **-ausländer** vyhazování dříví na břeh; **-aus-schwemme** náplavka; **-bahn** cesta lesem, cesta pro dříví; **-bau** dřevěná stavba; setba stromů (lesních); **-bau-orna-ment** dřevěná stavební okrasa; **-bauer** dřevař; **-bearbeitungs-maschinen-fabrik** továrna strojů na zpracování dřeva; **-bedarf** (s) potřeba dříví; **-bestand** porost dřevní, dřevěště; dříví; **-bestockung** obrost, porostění; **-biegerei** ohybárna dřeva; **-bildhauer** řezbář; **-blas-instrumenten-erzeuger** výrobce dřevěných nástrojů dechových; **-böden-händler** obchodník dřevěnými podlahami; **-borte** dřevová kůra; **-bottich** kád dřevěná; **-bringung** doprava dříví; **-bringungs-werk** zaří-

zení na dopravu dříví; **-bronze** dřevový bronz; **-cement-decker** pokrývač dřevovým cementem; **-ce-ment-erzeuger** výrobce dřevového cementu; **-ciga-retten-spißen-erzeuger** výrobce dřevěných špiček na cigarety; **-cultur** setba (lesních) dřevin; setba lesní; **-dach** dřevěná střecha; **-de-putat** dřevový deputát, deputátní dříví; **-draht-fabrik** továrna na dřevěný drát; **-drechsler, dreher** soustružník dřeva; **-druckerei** dřevotiskárna; **-egger-erzeuger** výrobce dřevěných bran; **-einfassung** dřevěné obložení, dřevěná obruba; **-eifig-fabrik** továrna na dřevový n. dřevěný ocet; **-extract** výtažek ze dřeva; **-fällen** porážení n. kácení dříví; **-fäller** dřevorubec, porážec dříví; **-faser** vlákno dřevové; **-faser-stoff** vláknina n. vláknovina dřevová; **-faser-teppiche** Koberce z vlákna dřevového; **-feld** pole (př. plavbě); **-flader** sval, mosor, žilky v dřevě; **-fla-der-papier** (franc. papier de bois d'érable) dřevěný papír žilkovatý; **-floß, -flöße** plě, vor; **-flöße** voroplavba, plavba dříví; **-flößen** plavení dříví; **-flößer** plavčí dříví; **-floß-händler** obchodník dřívím plaveným; **-förde-rung** doprava dříví; **-for-men-erzeuger** výrobce dřevěných forem; **-fräiser** kru-

žič dřeva; **-frevel** lesní pych; **-freveler** lesní škůdce; **-fuhrre-povoz** n. vůz n. náklad s dřívím; **-gabel-macher** výrobce dřevěných vidlí; **-galan-terie-waren** dřevěné zboží ozdobné; **-gartenohrada**; **-gas-fabrik** továrna na plyn ze dříví; **-gefäß-fabrik** továrna na dřevěné nádoby; **-geslecht-waren-händler** obchodník dřevěným pleteným zbožím; **-geist** dřevový lih, alkohol methylnatý; **-geist-fabrik** továrna na dřevový lih; **-geld, -gelder** dřevné; peníze za dříví; **-geräth-erzeuger** výrobce dřevěného nářadí; **-gerechtigkeit** právo na (kácení n. porážení) dříví; **-geriüfte** lešení dřevěné; **-ge-jähr** **-händler** obchodník dřevěným nádobím; **-geste-hungs-kosten** náklady na dříví; **-gewächs** rostlina lesní; **-gewinner** dřevorubec; **-gewinnung** kácení dříví; **-gezimmer** dveřeje (ve střídě); věnec (v šachtě); **-gräsererei** právo na travu v lese; **-hack** drvoštěp; **-händler** obchodník dřívím, dřevař; **-hau** paseka, mýt, seč; **-hauer** drvoštěp; **-hieb** porub, mýt; **-hof** dřevnice, dřevárna, dřevník; **-im-prägnierungs-anstalt** ústav k napouštění n. moření n. impregnaci dřeva; **-kalf** dřevěné vápno; **-kammer** dřevník; **-kassen** hor. branice; **-keller** sklep na dříví (dřevník); **-kiste** dřevěná bedna n.

truhla; **-klast** sáh, sáhový rám na dříví; **-klauben** sbírání dříví; **-klein-händler** obchodník dřívím v malém; **-knopf-formen-händler** obchodník dřevěnými formami na knoflíky; **-knopf-händler** obchodník dřevěnými knoflíky; **-kohle** dřevěné uhlí; **-kohlen-brenner** uhlíř; **-kohlen-briquets** brikety n. cihly dřevěného uhlí; **-kohlen-händler** obchodník dřevěným uhlím; **-kohlen-hoch-oven** vysoká pec na tavení dřevěným uhlím; **-kohlen-meiler** mlíř; **-krankheit** dřevní; **-u. Krippen-waren-erzeuger** výrobce dřevěného zboží a jehliček; **-kur** dřevní (svobodný) kuks; **-lage** dřevník; **-lager** sklad dříví; podklad n. základ dřevěný; **-land** krajina n. pozemek lesní; **-lege** kůlna na dříví, dřevník; **-lege-beistellung** opatření dřevníku; **-leger** skladač dříví; **-leg-stätte** sklad dřevní, ohrada, dřevnice; **-lese** sbírání dříví; **-lieferungs-vertrag** smlouva o dodávání dříví; **-u. Lohrinden-händler** obchodník dřevem a korou tří-slovou; **-macher** dřevař; **-magazin** sklad dříví; **-ma-ler** malíř dřeva; **-marf** hrance lesa; okres obecního lesa; **-markierung** označení dříví; **-markt** trh na dříví; **-maß** = **-klast**; **-masse-vor-rath** zásoba hmoty dřevní; **-material** dříví; **-material**

licn-händler obchodník dřevovými materiemi (surovinami); -mehl dřevný prášek; -mehl-erzeuger výrobce dřevného prášku; -meiss-funde dřevoměrství; -modell-macher výrobce dřevěných modelů; -moder dřevná práchnivina, dřevný trouch; -nagel-erzeuger výrobce hřebíků dřevěných; -nutzung těžení dříví; -pantoffel-erzeuger dřevěnkář; -papier papír dřevový n dřevný; -papier-stoff (franc. pâte de bois) dřevová kaše na papír; -pappe-fabrik továrna na dřevěnou lepenku; -passierung přidělené množství dříví, přiděl dříví; -pfeifen-erzeuger výrobce dřevěných dýmek; -pfeifen-schneider řezbář dýmek dřevěných; -pflanzen-händler obchodník dřevnými rostlinami; -pflaster-stöckel dřevěné dlaždičky, dřevěné špalíčky dlažebné; -pflock dřevěný kolíček; -pipe dřevná pípa; -pipen-dreher soustružník dřevěných pip; -pipen-macher výrobce dřevěných pip; -placat-lettern-erzeuger výrobce dřevěných plakátových písmenek n listů; -plante plaňka dřevěná; -platt nátoň, drviště, dřevíště; -preis-tarierung arčení cen dříví; -rahmen-erzeuger výrobce dřevěných rámu; -rechen-erzeuger výrobce dřevěných hrabi; -reife-erzeuger výrobce dřevěných obručí; -reißer šinde-

lář, dračkář; -rinne dřevěný prkenný žlab; -röhre trouba dřevěná; - u. Rohr-weber kradlec dřeva a rákosu; -rouleaux u. Salonfen-erzeuger výrobce dřevěných rouleaux a žaluzií; -runge dřevěná klanice; -ruthe plaz na (spouštění) dříví; -säge pila na dříví; -säge-bock koza na řezání dříví; -säge-späne dřevěné drtiny; -samen semena dřevin a stromů; -särke-erzeuger výrobce dřevěných rakví; -säure = -essig; -schachtel-fabrik továrna na dřevěné krabice; -schiff loď na dříví; loď s dřívím; -schindel-erzeuger šindelář, výrobce (dřevěných) šindelů; -schlag kácení n porážení dříví; mýt, paseka; das Recht des Schlages, -schlage-recht právo káceti dříví; -schlagen porážení n kácení dříví; -schleiferei brusírna dřeva; -schliff-fabrik továrna na leštění dřeva; -schneidekunst dřevorytectví; -schneide-maschinen-erzeuger výrobce strojů na řezání dříví; -schneider dřevorytec; -schnitt dřevorezba n dřevoryt; -schnitt-waren-erzeuger výrobce dřevěného řezaného zboží; -schneider dřevorezbař; -schneideri-waren-händler obchodník dřevěným vyřezávaným zbožím; -schoppen kůlna na dříví, dřevník; -schuh-erzeuger dřevěnkář, výrobce dřevěnků n dřevá-

ků; -schuh-händler obchodník dřeváky n dřevěny; -schuh-macher dřevěnkář; -schul-tafel-erzeuger výrobce dřevěných školních tabulí; -schuppen, -schuppen-drebnik, kůlna na dříví; -schwamm houba, dřevomorka; -schwelle pražec dřevěný; -schwemme plavení dříví; -schwemmer plavič dříví; -sorte druh dříví; dřevina; -spalter drvoštěp; -span dračka, tříška; -span-erzeuger výrobce třísek (draček); -spar-apparat přístroj pro úsporu dříví; -spediteur zasilatel n spediter dříví; -spiel-waren-erzeuger výrobce hraček dřevěných; -sprizen-erzeuger výrobce dřevěných stříkaček; -spulsen-fabrik továrna na dřevěné cívky; -spund-dreher soustružník dřevěných zátek; -spund-händler obchodník dřevěnými zátkami; -stall kůlna na dříví, dřevník; -stamm kmen; -stein-fohle lignit; -stelle (Stellage) police, podstavec, stojan; -stell-platz skladiště dříví; -stift kolíček, nýt dřevěný; -stift-fabrik továrna na dřevěné nýty; -stöckel-erzeuger výrobce dřevěných špalíčků; -stöckel-pflaster (dřevěná) dlažba špalíčková; -stoff-industrie průmysl dřevoviny; -stoff-fabrik továrna na dřevovinu; -stoff-papier papír z dřevoviny; -stoff-

pappe lepenka z dřevoviny; -stöpsel-macher výrobce dřevěných zátek; -stoß halda n hranice dříví; ráz dříví; hor. hranice; -strecke trat dřevěná; -sturz válení dříví; stav nádveř, nadpraží, zákrov; -theer dřevný n březový dehet; -theer-peak dřevná směla dehtová; -torf rašelina dřevitá; -transport doprava dříví; -trift plavení dříví n dřev n kiad; pastva lesní; -trift-anstalt zařízení ku plavení dříví; -uhren-erzeuger výrobce dřevěných hodin; -typen-fabrik továrna na dřevěné typy; -verbrauch potřeba dříví; -verbindung vazba dřev; -verdämmung 1. or. zahrazení dřevěné; -vergoldner pozlacovač dřeva; -verkauf-bollette boleta na prodej dříví; -verkäufer (ambulant) prodavač dříví (kočovní); -verkleinerungs-anstalt závod na rozsekávání (a rozřezávání) dřeva; -verholzung zuhelnění dřeva; -vermesser měřič dříví; -verschleiß-amt úřad pro prodej dříví n dřev; -verschleißer prodavač dříví; -verschrotung srub; -versilberer obchodník dřívím; -vorrath zásoba dříví; -wand srub, dřevěná stěna; -waren-händler obchodník dřevěným zbožím; -weberei tkalcovství dřeva; -weg cesta pro dříví; cesta lesní; -weide pastva lesní; - u. Forst-producten-

bezugsrecht právo na dříví, pastvu a plodiny lesní; **-werk** roubení, roubenina, srub; dřevěná stavba; výrobek dřevěný, věci ze dřeva; **-werk - genossenschaft** družstvo dřevařské; **-werkzeug - macher** výrobce dřevěných nástrojů; **-wolle - erzeuger** výrobce dřevěné vlny; **-wolle - u. Klärspänerfabrik** továrna na dřevěnou vlnu a hobliny na čištění; **-zain** hranice dříví; **-zaun** dřevěný plot; **-zeit** doba dělání dříví; **-zettel** (výkazní) lístek na dříví; **-zeug** dřevnatina; **-zimmer** srub; (ve střídě) dveřeje; (v sachtě) věnec; **-zimmerung** dřevový výstroj, vydřevení n vřdřeva důlní; **-zinn(erz)** dřevitý cínovec; **-zucht** pěstování lesů a stromů lesních, stromařství; **-zurichter** zpracovatel dřeva.
holzen porážeti n káceti dříví; sbíratí dříví.
holzern dřevěný, ze dřeva.
Holzjung dělání n porážení dříví; lesík; dříví.
holzungs - berechtigt oprávněný káceti dříví; **H - recht** právo káceti n mýtití n dělání dříví; **H - u. Bezugsrechte** von Holz právo mýtití n porážeti stromy a brátí lesní požitky; **- u. - trift - berechtigt** oprávněný dělání dříví a pástí v lese; **H - zettel** lístek na dříví.
homme d'affaires obchodník.

homogen stejnorodý.
homöopathischer Gesundheitsfasser homeopatická zdravotní káva.

honett slušný.

Honig med; türkischer ~ turcký med; **-getränke - erzeuger** výrobce medových nápojů n medovin; **-händler** obchodník medem; **-fuchsen** perník, marcipán; **-raub** kradení medu; **-wabe** plástek medu, voštiny; **-wasser** medov. medová voda.

höhnisch posměšný.

Honorant čestný příjemce; čestný plátce; poctitel, honorant.

Honorar honorář, (čestná) odměna; **-beamte(r)** úředník na honorář; **-bedienung** placená n honorovaná služba.

Honorat osoba poctěná, poctěný, honorát.

Honoration poctění, honorace; **-gebür** počestně.

Honoratioren osoby tříd vzdělanějších, předáci, honorace.

honorieren uctívati; platiti, honorovati; e - u. **Reschel** - příjmoti směnku na čest n pro čest, honorovati směnku; e - e **Rechnung** ~ účet platiti; **sich** ~ vypláceti se, vynášeti; **Radbrud** wird nicht honoriert za další vytisknutí, za neobjednaný otisk se neplatí.

honoris causa pro čest.
Hopfen - aker chmelnice; chmelná půda; **-anlagen** chmelnice; **-aroma** vůně

chmelová, aroma chmelové; **-art** druh chmele; **-äther** silice chmelová, ether chmelový; **-ausfuhr** vývoz chmele; **-ballen** žok n cicha chmele; **-bau** chmelařství, chmelaření; **-bauer** chmelař; **-bedarf** (s) potřeba chmele; **-bier** chmelové pivo; **-bitter** chmelová hořkost, hořká chuť chmele, chmelová hořčina; **-blüte** chmelový květ, šištička chmelová; **-boden** půda chmelná; půda n sýpka na chmel; **-kultur** = **-bau**; **-darre** sušárna na chmel; **-dolde** šištička chmele, květ chmelový; **-dörren - erbauer** stavitel sušárny na chmel; **-ernte** sklizeň chmele; **-feder** česač chmele; **-feld** chmelnice; **-geben** přidávání chmele, chmelení; **-gerbstoff** tříslovina chmelová; **-halle** tržnice na chmel; **-halten** držení n rozpouštění chmele; **-handel** chmelařství, obchod chmelem; **-händler** obchodník chmelem; **-harz** pryskyřice chmelová; **-keim** chmelíček; **-keimchen** chmelíček, pazoušek chmelový; **-lese** chmelobraní, česání n trháni chmele; **-mehl** chmelová moučka, lupulin; **-pflanze** chmelová sazenice; **-ranken** úponky chmelné; **-rebe** chmel(ina); **- u. Kohproducten - händler** obchodník chmelem a surovinami; **-sack** žok na chmel, chmelák; **-schwefel** chmelová sirárna; **-schwefelungs - anstalt**

chmelosírna; **-seßling** sazenice chmelová; **-signierhalle** známkovna chmele; **-stangen - händler** obchodník chmelovými tyčemi; **-sud** vaření, povařování mladinky s chmelem; **-unterhändler** dohodce chmele; **-ziche** žok chmelový, cicha chmelová; **-ziehen** pěstování chmele.

Höpfner chmelař.

Hör - apparat sluchátko; **-fähigkeit** schopnost slyšeti; **-saal** posluchárna; **-weite** (dálka na) doslech.

Hora legalis hodina čekací.

Horde líska (na hvozdech); tlupa; obere ~ hořejší, vrchní, hoření líska (u hvozdu).

Hören slyšeti, poslouchati koho; ein **Geßig** ~ poslouchati čtení n přednášku; **- sagen** slyšeti, dovídati se.

Hören sagen; et. vom ~ wissen věděti co z doslechu.

Hörer posluchač.

Hörerschaft posluchačstvo.

Hörigkeit poddanost, poddanství, nevolnictví.

Horizont obzor; hor. patro dolu.

horizontal vodorovný, horizontální.

Horizontal - ebene rovina horizontální; **-förderung** doprava rovinná; **-lage** vodorovná plocha; **-linie** vodorovná čára.

Horizontale vodorovná čára.

Horn roh; kopyto; **-am - boß** (Sperrhorn) rohatka,

rohatina; **-blende** jino-raz, amfibol; **-borsten** vlákna rohová, štětiny; **-drechsler**, **-dreher** soustružník rohu; **-durchsäule**, **-säule** podebranina kopyta, podebrané kopyto; **-stichbein** nepravá kostice; **-gewölbe** klenutí stoupající, kobyli hlava, labutí krk; **-händler** obchodník rohovinou; **-haut** rohovka; **-kapsel-erzeuger** výrobce rohových pouzder; **-katarrh** slizotok (z nosu skotu); **-kluft** rozštěp, rozštípené kopyto; **-knöpfe-erzeuger** výrobce rohových knoflíků; **-löffel-erzeuger** výrobce rohových lžic; **-masse** rohovina; **-platte**, **-scheibe** rohová deska; **-schrot** (franc. cornes concassées) odpadky z rohu; **-steder** vařič rohu; **-späne-händler** obchodník rohovými odštěpkami; **-spitzen-erzeuger** výrobce rohových špiček; **-spitzen-händler** obchodník rohovými špičkami; **-stätt**, **-stättle** (nor. vrat(ov)isté; **-vieh-händler** obchodník dobytím rohatým; **-vieh-markt** trh na rohatý dobytek; **-vieh-fenche** mor rohatého dobytka; **-vieh-wagen** vůz pro rohatý dobytek; **-waren-händler** obchodník rohovým zbožím.

Hörnel rohlíček.

Hornung únor.

horrend hrozný, strašný.

Horst křoví, houšť; (nor. nepravidelné zahnutí, žily do výše; stav. horní okraj zdi.

Hosen-band podvazek; **-spanner-erzeuger** výrobce napináků kalhotových; **-träger** šle; **-träger-fabrik** továrna na šle; **-verschiefer-erzeuger** výrobce přezek kalhotových.

Hospital nemocnice, špitál.

Hostien-bäcker pekař hostii.

Hotel hotel; **-anweisung** poukázka na hotel a do hotelu; **-pächter** pachtýř hotelu.

Hotelier hotelier, držitel hotelu, hostinský.

Hub zdvih (u pumpy); pohyb pístem; zdvihání = **Aushub**; **-höhe** výška zdvihu, zdvih; **-pumpe** zdvihací pumpa; **-rad** kolozdvíž; zdvihací kolo; **-sax** zdvihací stav; **-ventil** zdvihací záklopka.

Guf kopyto; **-beschlag** okování; podkova; **-beschlag-curs** kurs podkovářský; **-beschlaglehr-** u. **Thierheil-anstalt** podkovářský a zvěroléčitelství; **-beschlag-lehre** nauka podkovářská; **-beschlag-schmied** podkovář; **-beschlag-schule** škola podkovářská; = u. **Cur-schmied** podkovář a hojič koní; **-eisen** podkova; **-eisen-ausbiegung** vyskružení podkovovité; **-eisen-bogen** oblouk podkovovitý; **h-eisensformiger** Bogen oblouk podkovovitý, maurický a arabský; **-eisenrund-bogen** klenbový oblouk podkovo-

vitý, klenbový pás podkovový; **-eisen-schrauben-erzeuger** výrobce šroubů na podkovy; **-eisen-spitz-bogen** špičatý klenbový oblouk podkovovitý; **-eisen-stollen-erzeuger** výrobce ozubů na podkovy; **-entzündung** zážeh kopyta; = u. **Groß-schmied** podkovář a kovář; = u. **Gaden-schmied** podkovář a sekerník; **-nägelfabrik** továrna na podkovníky a podkováky; **-schlag** úder kopyta; okování; stopa kopy; **-schmied** podkovář; **-schmied** u. **Schmied** podkovář a kovář; **-schmiede** podkovárna; **-schmiede-hammer** kladivo podkovářské; **-schmiere-erzeuger** výrobce mazu na kopyta; = u. **Stollen-schmied** podkovář a kovář ozubů; **-tritt** stopa kopyta; = u. **Wagen-schmied** podkovář a vozní kovář.

Güste kyčel.

Güsten-gegen nadkýčel.

Hughes-apparat Hughesův stroj, aparát; **-partner** druh n. společník na hughu; **-typen-apparat** Hughesův stroj písmenkový.

Guhn slepice; kuře.

Gühner-angen-entwurf-ler, **-augen-operations** vyřezávač kůřích ok; **-händler** drábežník; **-markt** trh na drábež.

huld-voll milostivý; **-vollst** nejmilostivější.

Huldigung hold; **-s-depe-**šche holdovací zpráva (de-

peše); **-s-eid** přísaha holdovací.

Gülle obal, zákrov; příkrov; pokrývka.

Gülle toulec; cívka; pochiva; lus, slupka, šupina, opiška; nábojnice, nábojníčka; trubka (u cigarety); cejch. ořech, objemka.

Güllen-früchte-händler obchodník luštěninami; **-früchte-schälerei** loupárna luštěnin; **-papier** papír na trubky; papír na nábojnice n. nábojníčky; **-wurm** zvr. měchožil.

human lidumilný, vlidný.

Humanität lid-kost, lidumilnost.

Humanitäts-anstalt lidumilný a humanitní ústav; **-verein** lidumilný spolek; **-zweck** účel lidumilný.

Gumbug šálení, šalba, mámení, balamucní.

Summer mořský rak, homar.

Sumoral-pathologie humorismus.

Sund pes; laufender bludiště; haspra vozová (šupka); vod. st. výhon, náhon; (nor. (Sunt) vůz, vůzek, vozík důlní; **-hals-band** obojek psí.

Sunde-bahn těžná dráha; **-band-wurm** tasemnice psí; **-bank**, **-brücke** = **bahn**; **-förderung** převozka n. doprava vozová; **-fahr-karten** žel. jízdní listky pro psy; **-gestänge** vozíkové lávky; vozíkové koleje; **-händler**

obchodník psy; **-junge** kluk u vozíku důlního; **-karte** lístek pro psa; **-koth** psi lejno; **-lauf** vozíkové lávky; **-läufer** hor. běhač, vozič; **-ordnung** řád o psech; **-scherer** stríhač psů; **-sperr** kontumace psů; **-sperr** anorden prohlášení kontumaci psů; **-steuer** daň ze psů; **-stößer** = **-läufer**; **-wagen** vozík na psa; vůz, vagon pro psy; hor. důlní vozík; **-zucht-anstalt** výchovna psů.
Hunds-kopf ^{cejch.} kohout v pouštěci (u krychloměřů); **-krankheit** psinka; **-wuth** vztekli-
 na (psi).

Hundert-guldennote stovka; **-h-theiliger** Měřítko měřítko setinné.

Hundertstel setina.

Hunger hlad; **-leiden lassen** nechati o hladě, nechati hladověti; **-tod** smrt hladem.

hungern hladověti.

Hungers-noth hlad.

Hunt baňský a těžařský vozík, hunt; **-geleiße** drážka na kolej vozíková; **-lauf** vozíková drážka; **-stößer** vozič, běhač.

Hürde lisa, liska; ohrada (na ovce); stavadlo; auf ~it mäjten sladovati na lískách.

Hut (der) piv. vrchní kvasnice; ~ e-s Ganges železný klobouk (rudné žíly); die ~ ochrana, dozor, dohlídka; stráž; pastvisko, pastvina; právo pásti na cizím pozemku; auf der ~ sein míti

se na pozoru; **-bejaß** kožená vložka v klobouku; **-blatt-drucker** tiskař vložek do klobouků; **-etiketten-erzeuger** výrobce etiket na klobouky; **-fabrik** továrna na klobouky; **-feder-fabrik** továrna per na klobouky; **-filz-erzeuger** výrobce kloboukové plsti; **-filz-walzer** valchář kloboukové plsti; **-formen-erzeuger** výrobce kloboukových forem; **-futter-erzeuger** hotovitel kloboukových podšivek; **-futter-zufuhrneider** přikrajovač kloboukových podšivek; **-gestelle** kostra (ženského) klobouku; **-händler** obchodník klobouky; **-kratz-erzeuger** výrobce škrabek kloboukových; **-macher** kloboučník; **-macher-artikel-erzeuger** výrobce kloboučnických potřeb; **-stülper** hotovitel střech kloboukových; **-stumpen-fabrik** továrna na střechy kloboukové; **-verleiher** prodáváč klobouků; **-waren-erzeuger** výrobce kloboučnického zboží; **-weide** pastvina; **-weidewald** fond pastevní; **-zurichter** upravovač klobouků.

Hüten hlídati eo, dohlížeti na; bdíti nad sim, stříci eo; sich ~ míti se na pozoru před sim, chrániti se zeho; das Bett ~ ležeti v posteli; Vieh ~ pásti dobytek.

Hüter hlídač; **-ordnung** řád pro hlídače.

Hütte huť, tavná; barák.

Hüttel-wagen žel. služební vůz.

Hütten-actien-verein akciový spolek hutní; **-amt** hutní úřad; **-anlage** hutní závod; **-arbeiter** dělník hutní, hutník; **-aufseher** dozorce hutní; **-bau** hutní práce; **-betrieb** hutnictví, provozování hutního díla; **-bruder-laden-rechnung** účet hutní bratrské pokladny; **-erz** hutní ruda; **-fabricat** hutní výrobek; **-gast** hutní host, těžař tavící rudu v cizí tavně n hutí; **-gegenstand** hutní předmět; in allen Geschäften über **-gegenstände** ve všech hutních záležitostech n oborech; **-gewerke** hutní závodník; **-gewerkschaft** hutní závodnictvo; **-gezähe** hutní náčini; **-gold** hutní zlato; **-herr** majetník hutí; **-knappschafft** hutní bratrstvo; **-kunde** nauka o hutnictví; **-lehen** povolení k hutím; **-meister** hutní mistr; **-product** hutní výrobek n produkt; **-rauch** (arjenige Säure) kyselíčník n anhydrid arsenový; **-rauchkrankheit** vleklá otrava arsenikem (u skotu následkem pasení poblíž hutí); **-schmelz-buch** hutní (tavířská) kniha; **-silber** hutní stříbro; **-verwaltung** hutní správa; **-werk** hutní závod, huť; **-werks-concession** koncese n povolení k hutím; **-wesen** hutnictví; **-zettel** hutní lístek (účet pro hosta hutního); **-zins** hutní činže (poplatek z hutí).

Hydrant hydrant. **hydraulisch** hydraulický. **Hydrocephalus** hlaváč. **Hydrotechniker** hydrotechnik, vodní technik. **Hydro-therapie** léčení vodou.

Hygiene zdravotnictví, zdravotvěda.

hygienisch hygienický, zdravotní.

Hymen blanice, blána panenská.

Hyperaemia překrvení.

Hyperbel hyperbola.

hyperbolisch hyperbolický. **hypotheciarie Schuld** dluh na nemovitosti ležící n vtělený n knihovní.

Hypothek hypotéka, zástava nemovitá; **-ablassungs-erklärung** prohlášení o upuštění od hypotéky; **-beschreibung** upsání hypotéky.

Hypothekar-anlegung uložení na hypotéku; **-anlehen** hypoteční zápůjčka, zápůjčka na nemovitost; **-anmeldung** u. **Umgestaltungsgeschäft** (in Tirol) hypoteční opovidací a přeměnovací řízení; **-anstalt** hypoteční ústav; **-anweisung** hypoteční poukázka; **-caution** hypoteční záruka n jistota; **-cautions-urkunden** listiny o hypoteční záruce n kauci; **-credit** úvěr hypoteční n nemovitostní; **-credit-abtheilung** oddělení pro úvěr hypoteční; **-darlehen** zápůjčka hypoteční n na nemovitost; **-darlehens-geschäft** jednání

o hypoteční zápůjčku; hypoteční zápůjčka; zprostředkování hypotečních zápůjček; **-darlehens-rückzahlung** splacení zápůjčky na nemovitost; **-darlehens-zinsen** úroky ze zápůjčky na nemovitost; **-darlehens-vermittler** zprostředkovatel zápůjček na nemovitosti; **-darlehens-vorschüsse** zálohy na zápůjčku hypoteční; **-erklärungs** hypoteční prohlášení; **-forderung** pohledávka hypoteční n zjištěná na nemovitosti n knihovni; **-forderrungs-raten** splátky na pohledávku hypoteční n knihovni; **-gläubiger** hypoteční věřitel; **-klage** žaloba hypoteční; **-lasten** hypoteční břemena; **-priorität** knihovni n hypoteční přednost; **-recht** právo zjištěné hypotékou, právo hypoteční; **-register** hypoteční rejstřík; **-renten-schein** list na důchody hypoteční; **-schuld** dluh hypoteční n na hypotéce (na nemovitosti) pojištěný n knihovni; **-schuldner** hypoteční dlužník; **-sicherheit** jistota hypoteční n nemovitostní; **-sicherstellung** zjištění hypoteční n na nemovitosti; **-verschreibung**

hypoteční úpis; **-verschuldung** zadluženost hypotéky; **-vertrag** smlouva hypoteční n o hypotéku n o zástavu nemovitostní; **-zinsen** úroky hypoteční.

hypothekarisches Certificat certifikát hypoteční.

Hypotheken-bank hypoteční banka; **-bank-pfandbrief** zástavní list hypoteční banky; **-buch** kniha pozemková n hypoteční; **-certificat** hypoteční certifikát; **-darlehen** zápůjčka na hypotéku; **-document, instrument** hypoteční listina; **-frei** bez dluhů hypotečních; **-pfandbrief** zástavní list hypoteční; **-register** hypoteční rejstřík; **-schein** hypoteční list, list na hypotéku; **-verein** spolek hypoteční; **-verschreibung** úpis hypoteční, úpis hypotéky.

Hypotheks-auflassung vzdání se hypotéky; **-bestellung** zřízení hypotéky; **-erweiterung** rozšíření hypotéky.

Hypothese podmínka, domněnka, předpoklad.

Hystera (Gebärmutter) materník, děloha.

hysterisches Weib žena hysterická.

Hysterie hystérie.

I.

ideal ideální, pomyslný.
ideal-concurrenz ideální n pomyslná konkurence;

-execution pomyslná ideální exekuce; **-gebühr** pomyslný n ideální poplatek; **-haus-**

classen-steuer ideální n pomyslná domovní daň třídní; **-stempel** kolek pomyslný; **-stempel-gebühr** pomyslný n ideální kolkový poplatek; **-stempel-verzeichniß** seznam pomyslných n ideálních kolků; **-steuer** pomyslná n ideální daň; **-zinssteuer** ideální n pomyslná daň činžovní.

Idee myšlenka, nápad, představa, pojem, ponětí; **idea**; **fire** - utkvělá myšlenka n představa.

ideell = ideal; **-er** Antheil ideální (pomyslný) podíl.

Ideen-verwirrung zmatenost myšlének, pomatenost pojmů.

Identification stotožňování.

identificieren stotožňovati.

Identificierung stotožnění.

identisch totožný, identický.

Identität totožnost; **über die** - ergeben sich Anstände o totožnosti vznikají pochybnosti.

Identitäts - bezeichnung označení totožnosti; **-büchlein** knížka totožnosti n průkazná n průvodní; **-constatierung** zjištění totožnosti; **-karte** list totožnosti n průkazní; **-stempel** pečeť totožnosti; **-stempel-unterlagen** podložky pro pečeť totožnosti; **-zeuge** svědek totožnosti; **-zeugniß** vysvědčení totožnosti.

id est (i. e.) to jest.

Idiom zvláštnost mluvy, nářečí, podnářečí, řeč krajinská; řeč, jazyk.

Idiot blbec, nevědomec, hlupec.

Idioten-anstalt ústav pro blbě.

Idiotismus blbost; zvláštnost n svéráznost jazyková.

Idol modla, obraz

Ignorant nevědomec.

Ignoranz nevědomost, nezalost.

ignorieren nevšímati si čeho; neuznávatí čeho, nechťiti věděti o čem; nevědětí, neznaní čeho.

ignoti nulla cupido čeho oko nevidí, toho srdce neželí; čeho neznáme, po tom nebažíme.

Illation vnesení, přinesení, donesení čeho kam.

illegal nezákonný, protizákonný.

Illegalität nezákonnost, protizákonnost.

illegitim nezákonný, nespravedlivý; **-es** Kind nelegitimní, nemanželské dítě

Illegitimität nezákonnost, protizákonnost; illegitimität; nemanželskost.

Illiberalismus nesvobodnost.

illimitieren neomeziti (ce-nu).

illiquid neprokázaný; **-e** Quittungen neprokázané stvrzenky.

Illumination (slavnostní) osvětlení.

Illusion mam, přelud, blud, klam.

illusorisch illusorní, klamný, zdánlivý; planý, nicotný.

Illustration obrázek, vyobrazení, rytina, ilustrace.

Illustrations-druck tisk ilustrací; tisk s ilustracemi; **-farbe** ilustrační barva; **-tafel** tabulka ilustrační.

Illustrator ilustrátor, vyobrazovač.

illustrieren ilustrovati, vyobrazovati; dělati (kresliti, malovati) obraz k čemu; objasňiti, vyloučiti, vysvětliti eo.

Imitation napodobení; padělek; imitace; **-von Korallen u. Elfenbein** imitace korálů a slonoviny; **-s-Edestein-erzeuger** výrobce imitací drahokamů.

imitieren napodobiti, napodobovati.

Immatrikulation im(m)atrikulace, zápis do matricy; **-s-schein** imatrikulační list, zápisní list.

immatrikulieren zapsati do matricy, im(m)atrikulovati; **immatrikulierter Wappen** znak (v matrice) zapsaný.

Immatrikulierung = **Immatrikulation**.

Immatrikulierungs-gewühren zápisné; **-s-schein** list imatrikulační.

immediat bezprostřední.

Immediat-beschwerde bezprostřední stížnost; **-eingabe** bezprostřední a přímé podání, bezprostřední a přímá žádost; **-vorstellung** bez-

prostřední a přímý rozklad;

-vortrag bezprostřední a přímé přednesení (žádosti). **immensurabel** nezměrný, nesmírný.

immer vždy, stále; **was auch ~** cokoliv, buď co buď; **wie ~** gearrete Rücksichten jakékoli v jakéhokoliv způsobu, ohledy; **-während** trvalý, (ne) stálý, na vždy; **-während** Dauer trvání na vždy; **-während wiederkehrende Leistungen** plnění, konání, dávky (ne) stále se opětuující (opakující).

Immissio zavedení, vpuštění.

immobil nemovitý, nehybný.

Immobilien-credit nemovitostní úvěr; **-execution** vedení práva a exekuce na nemovitost; **-gebür** poplatek z nemovitosti; **-übertragung** převod nemovitosti; **-vermögen** majetek nemovitý, jmění nemovitě; **-wert** cena nemovitosti.

Immobilien nemovitosti; **-besitz** držení nemovitosti, nemovitý majetek; **-conto** účet z nemovitosti; účet o nemovitostech.

immoralisch nemravný.

Immoralität nemravnost. **Immunität** zaručená ochrana, chráněnost, nedotknutelnost; osvobození od berní a dávek; immunita.

Impatienz nedůtklivost.

Impegno ital závaznost; povinnost; zástava; zájem, zabavení.

O historii bouřlivého roku

1848

poučíte se výborně knihou R. MARŠANA:

Čechové a Němci

roku 1848

a boj o Frankfurt.

Illustrováno!

Odbírejte! * Čtěte!

Sešit za 24 kr.

Odbíratí lze v každém knihkupectví.

Nakladatelství J. Otty v Praze,

Karlovo nám. č. 34.

Největší a nejzvrubnější pomůckou k dokonalému seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

prehlíží

Dr. J. V. STERZINGER.

Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací přechetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník společlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dlo vyčerpává všecken materiál obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Úprava přizpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráse, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, horo- a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I různí výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vysoce důležitým, ba možno říci, že to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec nalezou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatit lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottý v Praze.

imperfect nedokonaný, nehotový.

Imperial-folio císařské folio; **-format** císařský formát; **-papier** císařský (velký) papír.

impersonal, impersonell neosobní.

Impersonal-couto účet neosobní.

Impetrant žadatel; žalobce.

Impetrat odpůrce žadatelův; žalovaný.

Impf-anstalt ústav očkovací; **-arzt** očkovací lékař; **-ausweis** výkazy očkovací, výkazy o očkování; **-geschäft** očkování; **-gesetz** zákon o očkování; **-institut** ústav očkovací; **-journal** očkovací denník; **-liste** seznam očkovací; **-lymphe** látka n lymfa očkovací; **-pflichtig** povinný k očkování; **-poche, -puitel** neštovice očkování; **-prämie** premie očkovací, odměna za očkování; **-renitenz** odpor proti očkování; **-schein** vysvědčení očkovací; **-stoff** látka očkovací; **-stoff(gewinnungs-)anstalt** ústav pro výrobu očkovací látky; **-wesen** očkování; **-zeugnis** vysvědčení list očkovací, vysvědčení o očkování; **-zwang** nucené očkování, přimus očkovací.

impfen očkovati; vštěpovati.

Impfling očkovanec; **-in** očkovanka.

Impfung očkování; **-auslage** výdej na očkování; **-zeugnis** vysvědčení očkovací; **-zwang** povinné n nucené očkování; přimus očkovací.

implicieren vplést, zaplésti koho do čeho; zahrnovati, v sobě obsahovati.

implicite zabaleně, zavinitě, domyslitelně, po smyslu; spolu, zároveň.

Implications-verfahren řízení implorační.

Impponderabilien imponderabilie, věci nevážitelné. **impopulär** neoblíbený.

Import dovoz, přívoz; **dovážené zboží**; **-artikel** zboží dovozní n dovážené n privážené; **-bedingungen** podmínky přívozní n dovozní, podmínky dovozu; **-geschäft** dovozní obchod; **-händler** obchod dovozní; **-händler** dovážčeč; obchodník dovozním zbožím.

Importeur dovážčeč, importér, (dovážející obchodník).

importieren dovážeti (zboží), importovati.

impofant velikolepý, znamenitý.

impossibel nemožný.

Impofit poplatek, daň.

impotent nemohoucný, nestatečný, impotentní.

Impotentia neschopnost pohlavní, nemohoucnost, nestatečnost; **-** cočundi neschopnost ku souložení;

~ generandi neschopnost (ku) plození, neplodnost.

Imprägnation obtěžkáni, oplození; impregnace, napuštění; louhování, napouštění (dřeva atd.).

Imprägnier - anstrich - öl impregnační olej.

imprägnieren obtěžkati, oplozniti; nasytiti, napustiti, impregnovati.

Imprägnierung = **Imprägnation**; **-s-anstalt** impregnační závod.

Impresario vyjednavatel, podnikatel (divadla, koncertů), impresario.

Imprimatur budiž vytištěno, povolení k tisku.

impuber nedospělý.

Impubertät nedospělost.

Impuls popud, podnět, pobídka; náraz, postřik.

imputabilis přičetný.

Imputabilitas, **Imputabilität** přičetnost.

Imputation přičítání.

imputieren přičítati, přičísti, za vinu klásti komu co.

imstande sein moci, býti see.

in v(e); in behördlichen Auftrage z úředního příkazu; in Vorstehenden v předcházejícím, v předchozím (článku, odstavi); in Person osobně.

in. (zkratka) = incl. = inclusive včetně.

Inabfall-bringung = **Abfallsbringung**.

inacceptabel nepřijatelný.

inactiv nečinný.

Inactivität nečinnost, postavení mimo činnou službu; bezslužbi.

Inaebficat stavení, výstavnost.

Inaugriff-nahme početi, začeti seho; ~ der Ausführung von Bauherstellungen započeti se stavebními opravami; zahájení stavebních oprav.

Inanspruch-nahme zabavení, zaujetí; použití; potřeba; vyžadování; domáhání se; et. ohne diesfällige ~ der Unterbehörden erheben vyšetřiti co nepoužívaje (-ic, -ice) při tom nižších úradů; vyšetřiti co neobraceje (-ic, -ice) se při tom k nižším úradům; ~ der autonomen Behörden žádost za spolupůsobení samosprávných úradů; ~ der menschlichen Arbeitskräfte upotřebení lidských pracovních sil.

inarticulieren vtělit; potvrditi (zákon); uzákoniti.

Inarticulierung vtělení; potvrzení (zákona), uzákonění.

inangurieren zahajovati; předpovídati, věstiti.

Inbaunahme předsevzeti n podniknutí stavby.

Inbegriff (von Sachen) soubor, souhrn, soujem (věci); mit ~ der Kosten i s útratami, útraty v to počítaje.

inbegriffen zahrnuje, pojímaje (v eo).

Inbetracht-nahme vzeti v úvahu; unter ~ uvažuje (-ic, -ice).

inbetreff v příčině seho.

inbetrieb-setzen započítí, spustiti, uvéstí v chod n v pohyb.

Inbetrieb-setzung začeti n zahájení výroby, dopravy atd.; uvedení n vzetí do služby; ~ des Bergwerkes početi s děláním hor, početi s doložením; početi těžby (dělání) hor; ~ des Dampfes začeti práce s kotlem; ~ e-r Eisenbahn zavedení dopravy (vozby) na železnici.

Inbetriebstellung = **Inbetriebsetzung**.

Inbrand-gerathen des Zuges zel. vzněti vlaku.

incalculabel nevypočítatelný.

inarcerieren uvězniti, zavřiti koho.

Incarnat-klee nachový jelel.

Incaffant výběřci, inkassant.

Incaffist výběřci n sběratel peněz; příjemce peněz.

Incaffo sbírání n přijímání peněz; zum ~ berechtig oprávněný k přijímání peněz; commissionsweise ~ kommissionärské inkaso n vybírání peněz; **-documente** doklady pro přijetí peněz; **-geschäft** obchod výběřci n výběrný n inkasní; **-papier** papír výplatný; **-provision** provize z vybírání n inkasování; **-spesen** útraty n náklady vybrání n inkasní.

Incardarius žhát.

Incestuosos krvesmilník; osoba zrozená z krvesmilství.

incident náhodný; postranní, pobočný, vedlejší.

Incidenz případ, náhoda; fall zvláštní událost, příhoda; **-frage** nahodilá otázka; **-siret** mezispor, vedlejší pře; **-urtheil** rozsudek v meziporu n vedlejší, incidenci.

inclinieren náchylným býti, kloniti se, chýlíti se k čemu.

inclusibe včetně, v to zahrnujíc, v to počítajíc.

incognito na zapřenou.

Incolats-taxe taxa za udělení inkolátu (tuzemství);

-verleihung udělení tuzemství.

Incommodität nepohodlí, obtíž, nevhodnost.

incompact nesouvislý, necelistvý.

incompetent nepřislusný, nepovoláný, neoprávněný, nekompetentní.

Incompetenz nepřislusnost, nepovolnost, neoprávněnost; ~ des Gerichtes nepřislusnost soudu; **-einrede** námitka nepřislusnosti.

inconsequent nedůsledný.

Inconsequenz nedůslednost.

in continuo lat. neustále, nepřetržitě, souvisle.

incontrieren přirovnávati, inkontrovati; incontriert und richtig besuhten inkontrováno a správným shledáno.

Incontrierung porovnání, srovnání, inkontrování; bie

~ murde gepflogen inkontrování bylo provedeno, bylo inkontrováno.

Incontrierungs-ausweis výkaz o srovnání (vá)ni účtů, výkaz srovnací; **-clausel** doložka srovnací a inkontrační; **-daten** data srovnací a inkontrační; **-vormerk** záznam inkontrační; **-vorschrift** předpis o srovnávání.

Inconvenienz neslušnost, nezpůsob; nepřiležitost.

Incorporation přivtělení, inkorporace; zápis a přijetí za člena.

Incorporations-gebür zápisné, poplatek za zápis (mezi členy gremia); **-schein** přijímací a inkorporační list; **-vertrag** přivtělovací a inkorporační a přijímací smlouva.

incorporieren vtělití co do čeho; přivtělití co k čemu, sloučítí co s čím; incorporiertes Beneficium přivtělené a inkorporované obročí.

Incorporierung == Incorporation.

incorrec nesprávný, chybný, nepřesný.

Incorrectheit nesprávnost, nepřesnost, chybnost.

incourant (Geld, Waren) nebezpečný, neplatný.

incriminieren vinití, obviňovati koho z čeho; incriminierter Artikel závadný, inkriminovaný článek; incriminierter Handlungsweise závadné a vytykané jednání.

Inculpat vinník, obviněný.

indebite nepovinně, bezdůvodně.

Indebitum domnělý (neexistující) závazek, indubitum.

Indecenz neslušnost.

Indemnification náhrada škody, odškodnění.

Indemnität náhrada škody, odškodnění; beztrestnost; indemnita (parlamentární).

independent nezávislý, neodvislý.

Independenz nezávislost, neodvislost.

Index ukazatel, seznam, rejstřík; obsah; ~ über Personalcamen ukazatel osobních účtů; ~ über die Pflegebefohlenen der cumulativen Wittencassen seznam svěřenců a poručenců hromadné pokladny sirotčí; ~ über die zur Sicherstellung für das Zollverfahren eingelangten Urkunden seznam listin došlých k účelu zjištění celního jednání; **-bogen** arch seznamový a obsahový; **-bogen zur Quiescenz-vormerkung** archy seznamové a obsahové k záznamu kviescentů a osob na odpovědku; **-buch** kniha seznamová a obsahová; seznam a obsah; **-führer** rejstříkvedoucí, seznamář, rejstříkář.

Indicator sestavovač (indexu), hotovitel seznamu; str. ukazovač, udavatel (u parního stroje).

Indicatoren - beifellung přidružení, přidání (k ruce) sestavovače seznamu.

Indicien indicie, známky, znamení, příznaky, okolnosti vzbuzující podezření, pŕtahy; **-beweis** důkaz nepřímý a pŕtažný, důkaz ze známek, důkaz nasvědčovací.

indiciere sepsatí ukazovatel (index); za-, vpisovati, zaznamenávati do ukazovatele (indexu); oznámiti, ohlásiti; ukazovati, udávati, naznačovati.

Indicierung oznámení; naznačení, zaznamenání (vá)ni; sdělení (vá)ni ukazatele.

Indicium známka, naznačení, pŕtah.

Indienst-stellung von Maschinen uvedení stroje ve službu.

indifferent nevšimavý, netečný; nestranný; lhostejný; ~ Gleichgewichtslage volná poloha rovnovážná (u vah atd.).

Indigenat indigenát, domovské právo, příslušnost zemská, občanství zemské; **-s-taxe** poplatek za udělení domovského práva; **-s-berlehung** udělení domovského práva.

Indignation rozhořčení, rozhorlenost, nevole.

Indignität nehodnost, indignita.

Indigo-blau modř indychová; **-erzeuger** výrobce indycha; **-extract** vŕtažek indychový; **-papier** papír indychový; **-präparaten-**

fabrik továrna na indychové přípravky.

indirect nepřímý; ~ e Abgaben dávky nepřímé; ~ e Besteuerung uložení nepřímé daně; nepřímé zdanění.

Indisch-gelb indická žlut; **-roth** indická červen.

Indiscretion nerozvaha, neskromnost, indiscretnost, nešetrnost.

indispensabel neprominutelný.

individual jednotlivý, zvláštní, osobní; dle povahy; individuální.

Individual-fanzlei-pauschale osobní kancelářský výměrek; **-pauschale** osobní výměrek; **-präliminar-ausweis** individuální předchozí výkaz, předchozí výkaz podle osob; **-recht** právo individuální, právo osobní.

individualisieren jednotliviti, rozčleniti, odlišovati, individualisovati.

Individualität individualita; osobitost, zvláštnost.

individuell = individual; ~ es Beleuchtungs- u. Kanzlei-pauschale osobní výměrek na osvětlení a kancelář; ~ e Hausclassensteuer-repartition rozvrh domovní daně třídní podle osob; ~ es Interesse osobní zájem; ~ er Präliminar-ausweis předchozí výkaz podle osob.

Individuum osoba, jednotlivec, osobnost, člověk.

indolent necitlivý, netečný; nesnášlivý; lenivý.

Indolenz; nevšímavost, nečestnost, lenivost; nesnášlivost.

indorsando na rubu, rubopisem.

Indorsat rubopis; ~ auf Umjchlag über die (Reisefosten-) Liquidation rubopisem na obal likvidace (cestovních výloh), viz též Exhibit; ~ auf Umjchlag über die Eingabe sammt Beilagen rubopisem na obalu podání s přílohami; **-auftrag** příkaz a nařízení na rubu a rubopisný(é); **-bericht** zpráva na rubu a rubopisná; **-note** rubopisný a indorsátní přepis; **-zuschrift** přepis na rubu.

indorsieren psáti na rubu čeho; das Exhibit ist sammt Beilagen zu ~ rubopis(em) na číslu jednacím s přílohami.

in dorso na rubu; ~ des Exhibits na rub exhibitu, na rub podání a podaného spisu; ~ eines Umjchlages über die Beilagen des Exhibits na rubu obalu (na obal) příloh exhibitu a podání a podaného spisu.

indossabel indosovatelný; rubopisem převodný.

Indossament rubopis, indosace; převod rubopisem.

indossamentieren převést (směnku) rubopisem, indosovati.

Indossant (Girant) rubopisec, indosovatel, indosant; převodce (rubopisem).

Indossatar rubopisník, in-

dosovník, indosatář, nabyvatel rubopisem.

indossieren = indossamentieren.

Indossierung převedení rubopisem, rubopisné převedení, indosování; zápis převodu na rubu (papíru); ~ von Stempeln = Stempelangehung; **-s-clause** doložka rubopisná a indosační.

inducieren uvéstí koho věc, navéstí koho, svěstí k čemu; vyvozovati z čeho co; inducieren Strom med. proud indukovaný (elektrický).

Induction navedení, návod; vzbuzení; indukce; **-s-spule** návodná cívka, indukční cívka; **-s-strom** tel. indukční a navedený a vedlejší proud.

Indult prominutí, poshování; povolení milosti; indult.

in duplo dvojnásob, dvojn.

Industrial-betrieb provozování průmyslu, průmyslnost; **-enquete** průmyslová anketa; **-früchte** výtěžek průmyslový, užitek, plody průmyslové; **-fabre** povoz s výrobky (hospodářskými a průmyslovými); **-lehrerin** industriální učitelka, učitelka ručních prací; **-ort** místo průmyslové; **-schule** průmyslová škola.

Industrie průmysl, těžba, těžení; dovednost, vynalézávacost; **-actien** akcie průmyslové; **-actien-markt** trh

akcií průmyslových; **-arbeiter** průmyslový dělník; **-artikel** zboží průmyslové; věc průmyslná, výrobek průmyslný; **-ausstellung** průmyslová výstava; **-bau** stavba průmyslová, stavení pro podnik a účel průmyslový; **-bezirk** průmyslný okres, průmyslná krajina; **-effecten** průmyslové cenné papíry a efekty; **-erzeugnis** výrobek průmyslný; **-etablissement** závod průmyslový; průmyslné zařízení; **-fach-schule** průmyslová škola odborná; **-gegenstand** výrobek a předmět průmyslový; **-geschäftsführer** správce podniku a závodu průmyslového; **-halle** tržnice výrobků průmyslových; **-maier** průmyslový malíř; **-obligationen** dlužní úpisy průmyslové (průmyslových podniků); **-ort** průmyslové místo; **-privilegium** průmyslová výsada; **-schule** průmyslová škola; **-stadt** místo průmyslové; **-system** soustava průmyslová; **-unternehmung** podnik průmyslový; **-unterstützungsberein** podpůrný spolek průmyslový; **-verein** průmyslový spolek; **-werk** průmyslové dílo, závod průmyslový; **-zweig** odvětví průmyslové. **industriell** průmyslový, průmyslný; **-er Zweck** účel průmyslový.

Industrien - privilegium průmyslová výsada.

Zueinander - greifen der

Gegenstände zasahování věci do sebe; **-schieben** von Waggonů za střetnutí se vozů při pošinování; **-i-wirken** působiti na a v sebe na vzájem.

Empfang-nahme přijetí; **-stellung** (der Hochgebühren) zadání (cechovních poplatků) do příjmu.

inergibel nedobytný.

Infallibilität neomylnost. **infam** nečestný, nectný, haněbný; **-s-cassierung** (Cassierung der Officiere „cum infamia“) kasace s nectí; zbavení hodnosti s nectí.

Infamie pohanění; špatná pověst; bezctnost, haněbnost.

Infanterie pěchota; **-monturs-augmentation** rozmnožení oděvu pro pěchotu; **-regiment** pěší pluk; **-truppen-division** divise pěchoty.

Infanterist pěší voják, pěšák.

Infection nákaza.

Infectious-franc(e) nemocný nakažlivý a nakažlivou nemocí; **-krankheit** nemoc infekční, nakažlivá; **-i-sicher** proti nákaze bezpečný, nenakazitelný.

Inferiorität nižší stav, podřízenost; nižší a menší hodnota a cena; inferiorita. **inficiereu** nakaziti, otravovati; inficierte Effecten nakažené věci.

infiltrieren pronikati co; vnikati do čeho; vsakovati.

Infiltrierung pronikání at.

Inflammabilien hořlaviny.

In-fluss-bringen uvedení čeho do proudu; (roz)tavení.

Infolio formát foliový n pářarchový.

in formal ve formálním ohledu, co do formy, po stránce formální.

Information poučení, zpráva, návod, sdělení; vyličení, popis, vyšetřování, vyhledávání; - aufnehmen sepsání informací.

Informations-buch kniha práv, informační kniha; **-bureau** poptavárna, informační kancelář; **-verfahren** řízení informační n vysvětlovací.

informieren zpravit n poučít koho o čem; objasniti, vysvětliti komu co; popsati; sč - informovati se o čem, důkladně se vyptati na.

in foro před soudem.

Infrage-stellung učinění čeho pochybným n sporným.

Infusion nálev; **-methode** rmutování záhřevné n infusijní; postup n pochod záhřevný, metoda záhřevná.

Infusorien - erde horní mouka.

Ingeborener rodák, tuzemec.

Ingebrauch-nahme užití. **Ingenieur** inženýr; **Cultur-** kulturní inženýr; **-akademie** akademie inženýrská; **-assistent** asistent inženýrský n inženýrův; **-bau-sach**

stavební odbor inženýrský; **-corps** sbor inženýrský; **-schule** škola inženýrská.

Ingenereiz vliv, účast, ingerence.

Ingeweid (= Eingeweide) vnitřnosti, droby.

Ingrebienz přísada, součástka.

Ingremination přijetí za člena.

Ingroffation zápis (do knih), ingrosace.

Ingroffations - document doklad zápisný.

Ingroffator zapisovatel do knih.

ingrossieren zapisovati do knihy; vyhotoviti co.

Inguer zázvor.

Inhaber majetník; **-actien, -papiere** papíry svědčící majetniku; **-rechte** práva majitelů (držitelů).

inhaerent lpějící na čem, tkvící n obsažený v čem.

Inhaerenz přívěsek, vlastnost; inhaerence.

inhaerieren lpěti na čem, býti v čem.

inhastieren zatknouti koho.

Inhaftierung zatčení.

Inhalt obsah; látka, jádro; - e-r Urkunde obsah n znění listiny; dem ganzen - e nach v celém znění, celým obsahem, dle celého obsahu; **i-fer, i-los** bez obsahu, bezobsažený, neobsažený; **i-reich, i-schwer** obsažený, závažný, obsahem bohatý, velevýznamný.

inhaltlich dle n podle (ob-

sahu); - der Verordnung dle (po rozumu) nařízení.

Inhalts-angabe, -anzeige udání obsahu; **-befund** náleze o obsahu; **-bestimmung** stanovení n měření obsahu n objemu prostorového n velikosti prostoru; **-bezeichnung** označení n poznamenání prostory n obsahu n objemu (na duté míře); **-fehler** chyba (při měření nějakého prostoru) v obsahu n objemu; zulässiger -fehler dovolená chyba n odchylka v obsahu; **-register** rejstřík, ukazatel obsahu; **-verminderung** zmenšení n ubývání objemu n obsahu (prostorového); **-verzeichniß** ukazatel obsahu; **-verschweigung** zamlčení obsahu; **-wert** cena n hodnota obsahu; **-zeichen** znamení obsahu, etiketa, znak.

inhibieren (Telegramm etc.) odvolati, zrušiti (telegram atd.).

Inhibierung von Telegrammen odvolání telegramů; **-s-gebühr** poplatek inhibiční; **-s-telegramm** odvolací telegram.

Inhibition záповěd, zadrženi, obstavka; odvolání. **inhuman** nelidský, nevlidný.

Inhumanität nevlidnost, nelidskost.

initiativ počínový, iniciativní.

Initiativ-antrag iniciativní n počínový návrh.

Initiative první krok, po-

čin, podnět, popud, iniciativa; - ergreifen dáti podnět n počín n popud k čemu, navrhnouti co, učiniti první krok k čemu, zahájit co.

Injecteur injektor.

Injection vstřikování; vpravení do čeho; injekce.

Injector vstřikovač, vstřikovač parní, napáječ kotlový; větrník.

Injuria, Injurie urážka, pohanění; krivda, újma, bezprávi; volenti non fit injuria chtícímu krivda se neděje; štátlíche - urážka skutkem; **-anklage** žaloba pro urážku n z urážky.

Injurien-proceß pře pro urážku.

injuriös dotýkající se cti. **Inkenntnis-nehmung** sdělení, oznámení komu čeho; zpravení koho o čem; bis zur - der Beförde až úřadu bude sděleno n oznámeno.

Inkost-nahme von Effecten vyručeni cenných papírů, reportování cenných papírů.

Inkraft-nehmung e-s Gesetzes uvedeni v platnost zákona; behufs - des Gesetzes aby zákon byl v platnost uveden; **-treten** počátek působnosti; zur Zeit des -tretens e-s Gesetzes v době, co zákon začíná působiti; bis zur Zeit des -tretens des Gesetzes až zákon nabude platnosti n začne působiti.

Inland tuzemsko, vnitrozemí; domácí kraj; im - e v tuzemsku.

Inländer tuzemec.

inländisch domácí, zdejší, tuzemský; **-e** Gesetzgebung zákonodárství domácí, tuzemské; **-e** Staatsschuldverschreibungen dlužní úpisy domácí, tuzemské.

Inlands-consum tuzemská spotřeba; **-pass** průvodní list n pas tuzemský (pro tuzemsko); **-verkehr** vnitrozemský obchod, tuzemský dopravní styk.

inliegend přiložený, v příloze, přílohou, uvnitř; **-sen** idej uvnitř n připojené posílám.

innehaben míti, míti v držení; **-habung** držení; **-halten** zastaviti, staviti co; přestati s čím, ustati od něho; mit der Auszahlung halten sečkati s výplatou; mit e-r zu erklärenden Entscheidung halten sečkati s rozhodnutím, jež má býti vydáno; **-haltung** e-s Rejerecapitales zachování e-š záložní jistiny; **-liegen** ležeti uvnitř; in seinem Grundbuche liegende Realität nemovitost nezapsaná v knize pozemkové.

Innen-mauer vnitřní zeď; **-schicht** vnitřní vrstva; **-seite** vnitřní strana; **-wand** vnitřní stěna.

Innen-land vnitrozemí, tuzemsko; **-lands-amt** úřad vnitrozemský; **-lands-zoll-amt** vnitrozemský celní úřad; **i-österreichisch** vnitrorakouský, domácí rakouský.

inner(e) vnitřní; **-es** Gebiet vnitřní obvod n oblast; **-e**

Untersuchung (zollamtliche) vnitřní ohledání; **-e** Verfassung vnitřní složení n ústrojí; **-e** Zolllinie vnitřní čára celní.

Innere(s) vnitřek, vnitro; Ministerium des **-n** ministerstvo vnitra.

innerhalb uvnitř, v nitru; **-e-s** Jahres do roka, v roce; **-der** bestehenden Gesetze v mezích platných zákonů; **- 12** Monaten zahlbar splatný ve 12 měsících.

innerlich vniterný, vnitřní.

innig vroucí, vřelý, upřímný, srdečný; **- verbunden** těsně spojený.

innominatus ne(po)jmenovaný, bezejmenný.

Innung pořádek, cech, společenstvo, korporace.

Innungs-brief stanovy společenstva n cechu; **-geld** příspěvek člena společenstva; **-glied** člen společenstva n cechu; **-vorschriften** předpisy o pořádku n cechovní; **-vorstand** starší n starosta pořádku n cechu.

inofficiös odporující povinnosti; neúřední.

inofficiosum testamentum testament porušující mravní povinnost příbuzenské lásky.

in omnibus aliquid, in toto nihil ve všem něco, v celku nic.

in orig. (= in originali) v prvopisu, v originále.

Inpflichtnahme přijetí sli-
bu povinností.

Inquirent vyšetřovatel, vyšetřující soudce.

inquirieren vyšetřovati, vyptávat se, dotazovat se koho.

Inquisit vyšetřovavec, obžalovaný.

Inquisition-bank lavice obžalovaných; **-spital** vězenská nemocnice.

Inquisition vyšetřování; dotazování; inkvisice.

Inquisitionen-acten vyšetřovací spisy; **-gericht** vyšetřující soud; **-kosten** náklady vyšetřování.

inquisitorisch vyšetřovací, vyšetřující, inkvisiční; **-es** Verfahren řízení inkvisiční n vyšetřovací.

inrotulieren skládati, srotulovati (spisy).

Inrotulierung von Acten složení spisů; **-s-protokoll** protokol o složení spisů, inrotulační protokol; **-s-tag-fahrt** stání k složení spisu.

Inquisitionen - auslagen-verrechnung súčtování nákladů inkvisičních.

ins-besondere, ins-besonders (objzvláště; **-geheim** potají, tajně, potajmu; **-gemein** vůbec, obyčejně, veřejně; **-gesamt** vešměs, dohromady, úhrnem.

Ins-leben-treten počátek působnosti; zur Zeit des **-leben-tretens** des Gesetzes v čas, kdy zákon začne působiti; **-werk-setzen** uvedení v činnost.

Insania zúřivost.

Insaß obyvatel usedlý, osadník, usedlík; **-pocestný.** **Insaßenschaft** obyvatelstvo.

Inschrift nápis, nadpis, nadepsání; **-stein** kámen s nápisem.

inscribieren zapisovati, zapisati.

Inscription zápis, zapsání; **-s-frist** lhůta zápisní n k zápisu.

Insect hmyz.

Insecten-fraß škoda způsobená hmyzem; **-pulver-erzeuger** výrobce prášku na hmyz; **-pulver-händler** obchodník práškem na hmyz; **-schaden** škoda způsobená hmyzem; **-vertilger** hubitel n ničitel hmyzu; **-vertilgung** hubení n ničeni hmyzu; **-vertilgungs-gewerbe** živnost hmyzoničitelská; **-vertilgungsmittel-erzeuger** výrobce prostředků k hubení hmyzu.

Insel ostrov.

Insekt (Insekt) lůž.

Inserat inser(á)t, návěští (v novinách), oznam; **-beilage** příloha inserátová n návěští; **-gebür** poplatek inserční.

Inseraten-blatt insertní n inserční n návěští list; **-bureau** inserční kancelář; **-pacht** nájem inserátů; **-sammler** sběratel insertů; **-schein** listek inserční.

inserieren oznamovati v novinách, inserovati.

Insufierung oznamování novinami, inserce, inserování.

Insufertions-gebür návěštné, insertné; **-kosten** poplatek inserční, útraty inserční n návěštní; **-kosten-betrag** výše poplatku inserčního; **-kosten-vorſchuß** záloha na inserční poplatek.

Inſiegel pečeť.

Inſignien znaky důstojenství, vyznamenání; odznaky.

Inſinuation přičítání, podkládání úmyslu; namlouvání, našeptávání; doručení n dodání soudní; **-s-document** doklad n list o doručení; **-ſchein** list doručení.

inſinuiereu podkládati n přičítati komu úmysl; připisovati komu (na vrub); našeptávati, namlouvati; doručiti, dodati.

Inſiß - vertrag vsední smlouva.

inſofern, inſolange, inſoweit pokud, jestliže.

inſolvent nedostojný, nemohoucí n neschopný platiti, insolventní.

Inſolvention = Inſolvenz. **Inſolvenz** nedostojnost, neschopnost n nemožnost platiti, insolvency; **-erklärung** prohlášení nedostojnosti n insolvency n nemožnosti platiti.

Inſpection dohled, dozor, přehlídka, inspekce.

Inſpectionſ - adjunct dozorčí příruční; **-beamte** do-

zorčí n inspekční úředník; **-bezirk** okres dozorčí; **-dienſt** služba dozorčí; **-ergebniß** výsledek přehlídky; **-gebür** poplatek za dozor n dohled; **-reiſe** dozorčí cesta; **-thätigkeit** činnost dozorčí.

Inſpector inspektor, dozorce, přehlízitel; **-amt** dozorství, inspektorství; **-bezirk** okres dozorčí n inspektorský.

Inſpicient dohlízitel, dozorce, inspicient.

inſpicieren dohlížeti, přihlížeti k čemu, přehlízeti č.

Inſpicierung dohlídka, dozor nač, přehlídka, přehlížení čeho; die von e-r Behörde ausgehende ~ von et. úřadem podniknutá přehlídka čeho.

Inſpiration vnuknutí, inspiace.

Inſtallateur zařizovač, zaváděč, instalovač.

Inſtallation uvedení v úřad, instalace; zařízení, zavedení (plynu, vody); instalace n dosazení; ~ in ſpiritualibus dosazení v záležitosti n úkoly duchovní; ~ in temporalibus dosazení n uvedení v světský úřad, ve statky pozemské n dočasné; ~ von Dampf- u. Waſſerleitungsanlagen instalace parních a vodovodních zařízení; **-s-kosten** útraty instalační, zařizovací.

inſtallieren uváděti v úřad koho; instalovati, zařizovati.

Inſtallierung uvedení v úřad; zařizování, zavádění;

instalace; **-s-arbeit** práce instalační n zařizovací n zaváděcí.

inſtand-halten udržovati č. (v dobrém stavu), uchovávat č.; **I-haltung** udržování (v dobrém stavu), uchovávání; **-haltung der Telephonanlagen** udržování telefonního zařízení; **I-haltungsarbeit** udržovací práce; **I-haltungs-pauſchal** udržovací výměrek, výměrek na udržování čeho (v dobrém stavu); **I-haltungs-ſpejen** výdeje udržovací; **-ſejen** upravití, přípraviti; obnoviti, znovuzřídití; **I-ſejuug** úprava, upravení, opravení, znovuzřízení, obnova; **I-ſejuug e-r Straße** úprava silnice; **I-ſejuug deſ Meßapparates** upravení n přípravení měřidla; **I-ſejuugs-arbeit** práce úpravná n upravovací.

inſtändig naléhavý.

Inſtantia = Inſtan; ab- abſolvieren osvoboditi pro nedostatek důkazů.

Inſtan; ſtolice, instance; Behörde erſter ~ úřad první stolice.

inſtan; -mäſig adv. instančním pořadem; **-mäſige Unterordnung** podřízenost instanční; **-mäſiges Entſcheidungsrecht** rozhodovací právo dle pořadu instančního (patřící).

Inſtanzen - entbindung zproštění obžaloby, osvobození; **-gang** = **-jug**; **-berhäitniß** der Gerichte instanční poměr soudů; **-berweige-**

runge odepření opravných prostředků n odvolání; **-weg** pořad instanční; **-zug** pořad instanční; e-e im **-zuge** anſeßbare Verjüug rozhodnutí n opatření, jemuž instančním pořadem lze odporovati; der Partei den **-zug** benehmen straně odniti pořad instanční n právo stěžovati si; im **-zuge** übergebener Gerichteſhof sborový soud dle pořadu instančního představený n nadřízený; im orbenlichen **-zuge** entſcheiden rozhodnouti řádným instančním pořadem.

inſtan; lich instanční; **ſtolice, instance** (gen.); erſt- první instance (gen).

Inſtinct pud, instinkt; **-handlung** jednání bezděčné n dle pudu.

inſtinctiv dle pudu, bezděčný.

Inſtitut ústav; ustanovení, zařízení, založení; řád, předpis; ~ der Bürgermeiher ústav občanské obrany; humanitäreſ ~ ústav humanitní.

inſtituieren zřídití; vyučovati.

Inſtitution zřízení, instituce.

Inſtituts-beamte úředník ústavu; **-vorſtand** představenstvo, přednosta, ředitel ústavu.

Inſtrabeur třídič telegramů, instradovač.

inſtradirereu cestu vykazati komu, vypraviti n poslati koho; třídití dle směru, roztrídčovati.

Instradierung třídění dle směru; vypravení koho kam předepsání cesty komu; ~ der Marschroute předpis směru cesty; ~ der Telegramme třídění a rozdělování telegramů; ~ **S-anweisung** poukaz a nařízení tříditi (rozřizovati).

Instruktion navedení, návod, poučení, naučení; předpis, rozkaz, nařízení; instrukce.

Instruktionen - **bestimmungen** návodná ustanovení, návodné předpisy; ustanovení instrukce; **i-mäßig** dle návodu a instrukce a předpisu; **richter** soudce projednávací; **verfahren** přípravné řízení, projednávací řízení; **weg** způsob a postup nařizovací; im **weg**e nařizování, způsobem a postupem nařizovacím.

instructiv poučný.

Instructor učitel, vychovatel.

instruieren zpravití koho o čem, seznámiti koho s čim, poučiti koho, dáti návod komu, instruovati koho; připojiti, přidati potřebné spisy, doložiti co; **e-e Klage** ~ žalobu průvody a doklady opatřiti; die mit der Erhebungsacten instruierte tabellarische Nachweisung tabelární průkaz vypravený a opatřený a doložený vyšetřovacími spisy.

Instruierung instruování, poučení; připojení spisů, vypravení; orbungsmäßige ~ der Gebiiren (bemeßungs)acte řádné

instruování spisů poplatkových; behufs ~ **e-s** Recurres wird um die gefällige Mittheilung der Verlassenschaftsacten des N. N. dienstfreundlichest erucht žádáme, aby nám zapůjčeny byly laskavě pozůstalostní spisy N. N. za příčinou vypravení a doložení a instruování stížnosti; ~ **e-r** Bahn úprava cesty.

Instrument nástroj, přístroj; doklad, listina.

Instrumental-hilfe pomoc nástrojová.

Instrumenten - **bestandtheile** součástky nástrojů; **bestandtheile** - **händler** obchodník součástkami nástrojů; **buch** kniha listin; **händler** obchodník nástroji; **lehre** nauka o nástrojích; **reparateur** správčák nástrojů.

Instrumenten-zuge svědek listinný a na listine.

Instrumentum commune společná listina (dokazovací).

Insubordination neposlušnost, nekázeň ve službě.

insuffizient nedostatečný.

Inszuffizienz nedostatečnost.

Inzult nájezd, osopení se, zneuctění; pohana, potupa, urážka.

Inzultation zneuctění, pohanění, urážka.

inzultieren pohaněti, potupiti, uraziti koho.

Inzultierung pohanění, uražení, zneuctění.

Insurgent povstalec.

Insurrection povstání, vzpoura.

insurgieren vzbouřiti se, povstati.

Insurgierung = Insurrection.

Intabulation vklad, vložení, vtělení, zápis, intabulace.

Intabulations - **certificat** potvrzení a certifikát o vkladu a vkladní a intabulační; **clausel** doložka vkladní a intabulační; **gesuch** žádost o vklad; **sein** (Satzsein) list vkladní; **taxe** sazba vkladní; **zeugnis** vysvědčení o vkladu a zápisu do knih.

intabulieren do knih zapisati a vložiti a vtěliti.

Intabulierungs - **gebür** vkladné.

intact neporušený.

Intarzia vykládaná práce z různobarevných prken.

integral úplný, celý.

integrieren doplňovati co, býti částí čeho; ~ der Bestandtheil doplňovací a podstatná část a součástka.

Integrität neporušenost, celost; bezúhonnost; ~ des Reiches celistvost říše.

Intellect rozum, vzdělání. **intellectual**, **intellectuell** rozumový.

Intelligenz rozumnost, chápavost; rozum; vzdělanost, intelligence; vzdělanci; **blatt** věstník, oznamovatel; **bureau**, **comptoir** popta-

várna, dotazovna; **wahlrecht** volební právo intelligence.

Intendant dozorce, správce, intendant.

Intendantur, **Intendant** intendantce, vrchní dozorství.

Intendant - **beamte(r)** úředník intendantce; **Lehrcurs** učební běh a kurs intendantský; **posten** místo intendantské.

Intensität ráznost, úsilnost, vnitřní síla, intensita; die zunehmende ~ des Bergbaubetriebes vzrůstající intensita a úsilnost dolování.

intensiv úsilný, usilovný; napjatý, upřený.

Intention úmysl, vůle, snaha.

intercalar vložený; mezdobný, zatímný.

Intercalar vsuvka časová, mezidobí; **abstrich** an. vložený, mezitímní odčet; **cinkünfte** = **Intercalarien** příjmy mezidobné; **cinkünfte** - **verrechnung** súčtování příjmů v mezidobí; **fond** interkalární fond, fond mezidobných příjmů; **früchte** užítky a plody mezidobí; **rechnung** účet za mezidobí; **überschuss** přebytek mezidobný a interkalární; **verwaltung** správa zatímná a mezidobná; **zeit** mezidobí, interkalární doba; **zinsen** mezidobní úroky. **Intercalare** doba neobsazení (místa), doba uprázd-

nění (místa), interkalár, čas, po který místo (v třídě platové) jest uprázdněno.

Intercalarien mezidobné, příjmy mezidobné, interkalarie.

Intercedent intercedent, zakročovatel.

intercedieren zakročiti.

Intercession zakročení, prostřednictví, přimluva.

Intercommunications-signa průběžná n. převozová návěst; **-wagen** vagon přímo s jinými spojený; **-wechsel** spojovací (komunikační) přepínač n. přesunovač.

interconfessionell mezináboženský, interkonfesní.

interdicieren zakázati; v opatrování dáti koho.

Interdikt záповěd, zákaz; cirk. záповěd přísluhovati svátostmi a konati služby Boží; interdikt.

Interesse zájem; prospěch; účast(enství); im ~ der Partei v zájmu, ve prospěchu strany; der Exequent hat ein wesentliches ~ an der schleimigen Vornahme der Pfändung exekventovi značně záleží na tom, aby zájem byl rychle vykonán; ~ des Dienstes zájem služby; ~ an der Lieferung zájem na dodávce; ~ morae úrok z prodlení; ~ n. zájmy; úroky; **-deklaration** (= declariertes Interesse) opověď zájmu, opověděný zájem.

interessant interesantní, zajímavý.

Interessen-entweigung poukázka na úroky; **-ausstand** zadržalý n. dlužný úrok, nedoplatek úroku; **-ausstands-certifikat** certifikát n. potvrzení o zadržalých n. dlužných úrocích n. o nedoplatku úroku; **-berechnung** vypočítání úroků; **-berechnungstabelle** tabulka pro vypočítávání úroků; **-buch** kniha úroků (-ová); **-quittung** stvrzenka n. kvitance na úroky; **-rechnung** počet úrokový; účet úrokový; **-register** rejstřík n. zápisník úroků; **-rückstand** nedoplatek úroků, zadržalý n. dlužný úrok; **-tabelle** tabulka úroková; **-zahlungsbogen** platební arch úrokový n. pro úroky.

Interessent účastník, zájemce, zájemník, podílík, interesent; (Partei) strana (súčastněná).

Interessenten - Guthaben pohledávka podílníků.

interessieren zajímati koho; interessiertúčastněný, účastný.

interim (pro)zatím, (pro-)zatímně.

Interim stav n. doba zatímní, zatímnost.

Interimial - verrechnung zatímnné sčítování.

interimistisch zatímnní, prozatímnní, dočasný.

Interims - aushunft prozatímnní vysvětlení koho; **-bescheid** zatímnní výměr; **-bestätigung** zatímnní stvrzen-

ka; **-certifikat** zatímnní certifikát n. průkaz; **-empfang** zatímnní přijetí; **-empfangsbefähigung** zatímnní stvrzenka příjmu; **-erledigung** zatímnní vyřízení; **-nota** zatímnní účet; **-quittung** stvrzenka (pro)zatímnní; **-quittung** über abgeführte Steuergelder zatímnní kvitance z odvedených berních peněz; **-rechnung** (pro)zatímnní účet; **-regierung** zatímnní vláda, mezivláda; **-schein** (pro)zatímnní list, zatímnní stvrzenka; **-urkunde** zatímnní listina; **-verrechnung** (pro)zatímnní sčítování; **-zeugnis** zatímnní vysvědčení.

interlinear meziřádkový.

interlocutorisches Urtheil rozsudek vedlejší.

intern vnitřní, vniterní; **-e** Cassecontrole vnitřní dohlídka n. kontrola pokladni; **-er** Verkehr vnitřní styk n. doprava.

international mezinárodní; **-es** Bureau mezinárodní kancelář n. úřadovna; **-es** Privatrecht mezinárodní právo soukromé; **-es** Telegraphenreglement mezinárodní telegrafní řád n. reglement n. předpisy; **-e** Abfertigungszeichen mezinárodní zkratky (metr. měř. a váh); **-e** Meterconvention mezinárodní úmluva n. smlouva o míře a váze metrické.

internieren obmeziti koho na určité místo, vypověděti koho. v určité místo, internovatí koho.

Internierung vypovězení na určité místo, internování.

Internuntiaturre internuntiatúra; **-s** -paß průvodní list internuntiatúry.

Interpellant dotazovatel, interpellant.

Interpellat dotazovaný.

Interpellation dotaz, interpelace; **-s** -beantwortung zodpovídání dotazu; **-s** -recht právo dotazovací n. interpeleční.

interpellieren dotazovati se, ptáti se, interpelovati.

Interpellierung dotaz, dotazování se, interpelování.

Interpolation prokládání, proklad; padělení textu vsuvkami.

interpolieren vsouvatí, vkládati; padělati text (vsouváním).

Interpret vykladač, tlumočník.

Interpretation výklad, vysvětlení.

interpretieren vykládati, vysvětlovati, objasňovati; tlumočiti co; překládati.

Interpunction rozdělení n. rozčlenění řady číslic, rozdělení vět, interpunkce.

Interregnum mezivláda, mezivládi; bezvládi.

interurban meziměstský; **-es** Telephonnetz meziměstská síť telefonická; **-e** Telephonlinie meziměstské telefonické vedení, meziměstská telefonická linie.

Interusurium rabat, dis-

conto, úroky za mezidobí, úroky mezidobné.

Intervall mezidobí, mezera, mezikasí, přestávka, interval.

Intervalla lucida světlé okamžiky (u choromyslného).

Intervenient prostředník, intervenient.

intervenieren prostředkovati mezi kým n v čem; zakročiti v čem, vložit se do čeho, intervenovati; přijmouti n zaplatiti směnku pro čest.

Intervenierung zakročení, prostředkování, spolupůsobení, součinnost, účastnění se čeho, intervence.

Intervention = **Intervenierung**; unter ~ der Gefällsangelegenheiten v přítomnosti n za účasti důchodkových zřízenců; ~sbureau prostředkovatelská kancelář; ~skosten útraty intervenční n spojené s účastenstvím.

Intestat-erbe dědic ze zákona n intestátní; ~erbsfolge posloupnost ze zákona n zákonná n intestátní; ~erbrecht dědické právo zákonné n intestátní n ze zákona; ~erb-schaft dědictví zákonné n ze zákona n intestátní.

intim důvěrný, intimní; mit S-m ~ werden sdůvěrniti se s kým, důvěrně seznámiti se s kým.

Intima nitroblána.

Intimat sdělení, vyrozumění, výměr, intimát.

Intimation sdělení, oznámení písemné, vyrozumění, intimace; ~ der Entscheidungen über Recursverhandlungen sdělení rozhodnutí o projednaných rekursech; ~s-decret oznamovací dekret.

intimieren sdělit, oznámiti (písemně); intimovati komu co.

intolerant nesnáše(n)livý.

Intoleranz nesnáše(n)livost.

Intramural - hinrichtung poprava ve věznicí n na dvoře.

Intrigant úskočník, pletichář, intrikán.

Intrigue pikle, pleticha, intrika.

Introduction (e-s Pfarrer's c.) uvedení (faráře atd.).

intuitu vzhledem k čemu.

Inumlauffehen dáni n uvedení v oběh.

Inundation zátopa, záplava, povodeň, inundace.

Inundations-damm hráz proti povodni; ~darlehen zá-půjčka povodňová; ~fond fond povodňový; ~gebiet, ~rajon obvod ohrožený povodni, povodňový obvod; ~terrain inundační území.

Inundierungs-bercich obvod ohrožený povodni.

invalid(e) neschopný ku práci, neduživý, invalidní vor dem Feinde ~ gewordener Soldat voják, jenž se stal v bitvě n v poli neschopným n invalidním.

Invalide vysloužilce; neduživce, invalida.

Invaliden - anpruch nárok invalidy; ~anstalt invalidovna, dům vysloužilců; ~attest průkaz vysloužilce; ~aufnahme přijímání invalidů; ~auslands - pass průvodní list vysloužilcův pro cizinu; ~beneficium beneficium invalidské n pro neschopné; ~casse invalidská pokladna, pokladna pro neschopné k práci; ~che sňatek vysloužilců; ~evidenz evidence n přehled invalidů; ~fonds - beitrug příspěvek k fondu invalidů; ~gebiren platy invalidské; ~gebirenen - verrechnung (s)účtování

platů invalidských; ~gehalt plat vysloužilců n invalidských; ~gehalts - ausweis výkaz o platech invalidských; ~gehalts - auszahlung vyplá-cení n výplata příjmů invalidských; ~haus invalidovna; ~pension vřslužné invalidů; ~pensionist vysloužilce invalidní; ~quittung stvrzenka invalidská; ~stiftung nadace pro invalidy; ~stiftungs - bezug požitke nadace invalidské; ~unterstützung podpora vysloužilce n invalidská; ~untersuchung prohlášení invalidů; ~všetrování invalidů; ~urkunden listiny n doklady invalidů; ~verpflichtung zaopatřené vysloužilce n invalidské; ~versorgung zaopatření invalidské; ~verwundungs-

zulage invalidský příravek za poranění.

invalidieren (ein Testament zc.) neplatným učiniti (poslední pořízení atd.).

Invalidität neschopnost práce n služby, neduživost, invalidita.

Invaliditäts - pension invalidská pense, výslužné invalidské; ~rente invalidský důchod; ~versorgungsfond zaopatřovací invalidský fond.

Invaliden vpád (nepřátelský), nájezd; ~s-erfah náhrada následkem n za příčinou vpádu nepřátelského.

Invective nájezd, potupa, urážka, nadávka.

Inventar (um) soupis, seznam věcí, inventář; svršky; ~ der angehaltenen Gegenstände seznam n soupis n inventář zadržovaných předmětů; ~ über die Anterfordernisse seznam n soupis n inventář úředních potřeb; ~ über Antergrüthschaften seznam n soupis n inventář úředního náradi; ~ über Einrichtungsstücke seznam n soupis n inventář nábytku; ~abchluß závěra inventáře; ~abchriřt opis inventáře; ~anichaffung pořízení inventáře n svršků; ~aufnahme sepsání n sdělení inventáře (seznamu); ~benefiz dobrodini inventáře; ~bestand hotovost inventární, věci inventární; ~buch kniha popisná n inventární, popisník; ~führung vedení inventáře

n soupisu n seznamu (věci); **-gegenstand** předmět inventáře; **-protokoll** voj. protokol o inventáři, popisní protokol; **-stück** inventární předmět; **-veränderungs-auftrag** rozkaz na změnu soupisu; **-vermögen** jmění inventární n sepsané.

Inventarial-gegenstand předmět inventární n zapsaný v seznamu (inventáři).

inventarifieren inventovat, seznámenat, se-, popisovat jmění, dělati inventář.

Inventarifizierung sepisování, zařadění do soupisu, inventování.

Invention výmysl, vynález, invence.

Inventur inventura, seznámenání, seznam, popsání, popis, soupis; mit der Redtswoblt hat der ~ sich erbserklären přihlásiti se k dědictví s právní výhodou inventáře; ~ der Kanzleirichtungsstille soupis kancelářského nářadí; **-(en)buch** kniha popisu, popisník, kniha inventurní.

Inventurs-aufnahme sepsání n zřízení inventáře, seznámenání; **-commissär** komisař inventurní; **-errichtung** = **aufnahme**; **-protokoll** popisní protokol; **-resultat** výsledek inventury n sepisování (soupisu); **-verzeichnis** seznam (popisní).

Inversion obrácení, obrácení, pořádek převrácený, přestavení, inverse.

Invert-zucker cel. invertní cukr.

investieren umístiti, uložití (kapitál n peníze kde n do čeho); **3.** mít et. ~ uvéstí koho věc.

Investition investice, uložení peněz do čeho.

Investitions-ausschle zá-půjčka zařizovací n investiční (na př. na dráhy, stavby); **-ausgaben, -auslagen** výdaje zařizovací n investiční; **-capital** investiční kapitál; **-fond** fond investiční; **-fondseffekten** efekty (cenné papíry) investičního fondu; **-präliminare** rozpočet investiční; **-rente** renta (výnosný papír) investiční; **-schuld** dluh investiční.

Investitur uvedení n usazení v úřad, investitura.

inbegriffen dohlížeti na, bdíti nad čim, bedlivě stříci n opatrovati co.

inbegriffen obsahovati, zahrnovati co.

inwendig vnitřní, uvnitř. **inwiefern, inwieweit** pokud.

Inwohner obyvatel.

Inzicht pŭtah; nasvědčení.

Inzidenz -(streit-)entschied rozhodnutí incidenční n mezisporu; **-streit** mezispor.

inzwischen zatím, mezitím.

i. 3. (in Pension) v. v. = ve výslužbě.

ipsa lege přímo ze zákona; po zákonu samém.

ipso facto samo sebou. **ipso jure** právem samým, po právu samém.

Iris duhovka; duha; **-perlen-erzeuger** výrobce duhových perel; ~ mit **Schmelzperlen-erzeuger** výrobce duhových perel a perel ze sklene.

Irrferrer duhovač.

Irr-lehre bludné učení; **-sinn** pomatenost, šilenství;

-sinnig pomatený, šilený; der **-sinnige** pomatenec, choromyslný, blázen, šilenec;

-sinnigkeits-erklärung prohlášení choromyslným.

irre-führen v omyl uvéstí, podvésti, (o)šáliti, (o)klamati,

balamutiti, (z)másti, zavéstí koho; **3-führung** oklamání,

ošálení, uvedení v omyl; **-reden** pomateně mluvíti;

-sein blázniti, šlíti; **-werden** smyslu pozbyti, zblázniti se, pomásti se.

irre-scribel nevrát(itel)ný.

irregulär nepravidelný; ~e **Truppen** nepravidelné vojsko.

Irregularität nepravidelnost; vadnost (v církevním právu); irregularita.

irrelevant nerozhodný, nepodstatný, nezávažný.

irren mýlití se, býti na (v) omylu; chybovati; blouditi.

Irren-anstalt blázinec; ústav pro choromyslné;

-arzt lékař pro choromyslné; **-bewahr-anstalt** opatrovna choromyslných; **-haus** =

-anstalt; **-heilanstalt** léčivý ústav pro choromyslné; **-wächter** hlídač choromyslných; **-wesen** věci týkající se choromyslných.

irrig mylný, bludný, nesprávný, chybný; mýlíci se, jsouci na (v) omylu; ~e **Annahme** e-r **Verjämung** mylný předpoklad opomenutí, mylné mínění o opomenutí nějakém.

Irritation (po)dráždění, podněcování.

irritieren drážditi, popuzovati, rozjítiti, znepokojovati.

Irrthum omyl, blud, mýlka, chyba; e-n ~ **begehen** zmýlití se, chybiti, dopustiti se omylu n chyby.

irrhümlich omylný, bludný, chybný; omylem, mylně;

irrdem .. als ~ **aufher gelangt** abgetreien postupujeme, ježto sem došlo omylem; **-er-weise** mylně, omylem.

Irrung pochybení, zmylka; spor, nedorozumění; vybočení, odchýlení.

Isolator izolator, samotič.

Isolier-barake barák isolační; **-draht** isolační drát;

-mittel prostředky samotiči.

isolieren izolovati, (o)samotiti, oddělití, odloučiti; **isolierte** **Wache** osamotněná, izolovaná stráž n hlídka; **isoliert** **stehen** státi o samotě.

Isolierungs-raum prostor isolační n oddělovací n osamotňovací.

Iraeliten - cultusanstaltung ustanovování israelitů k náboženské službě; **-cultus-gemeinde** židovská náboženská obec; **-religiös-unterricht** vyučování židovskému náboženství.

israelitisch israelský, židovský.

Jit-befand hotovost v po-

kladně; **-einnahmen** skutečné příjmy.

italienischer Camin vlaský komín; **er Dachstuhl** vlaský krov.

Itinerarium cestovní deník; vytěžená cesta; **isk.** itinerarium (zvláštní sonda n pátračlo).

Ire úzlabí.

I.

Jacht jachta.

Jacken-erzeuger výrobce kazajek; **-fabrik** továrna na kazajky; **-händler** obchodník kazajkami.

Jacquard-aussatz násadec n námetek žakárový; **-deckel-fabrik** továrna na žakárové desky; **-karten-schläger** vyloukač žakárových listů; **-stuhl** stav (tkalcovský) žakárový.

Jactation zmitání se.

Jagd honba, lov, honitba, myslivost; **-amt** loví úřad; **-angelegenheit** záležitost honební; **-anzug** lovecký šat; **-ausschuss** honební výbor; **-band** zpěrák; **-befugnis** právo honiti; **-berechtigte(r)** oprávněný lovec n myslivec; **-berechtigung** oprávnění k honbě; **-besitzer** majitel n držitel myslivosti n honitby; **-betrieb** provozování honitby n myslivosti; **-bezirk** obvod honební, hon-

biště, loviště; **-certificat** honební certifikát n lístek, povolení k honbě; **-dienst** služba myslivecká; **-dienstpersonale** osoby myslivecké; **-frevdel** honební pých; **-gebarung** hospodářství honební n lovecké; **-gebiet** honební obvod; **-gebrauch** obyčej lovecký; **-gefälle** důchody honební; **-gehege** hájemství; **-genossenschaft** honební společenstvo n družstvo; **-gerechtigkeit** právo n oprávnění honební; **-gesetz** zákon honební n o myslivosti; **-grenze** meze honební; **-herr** pán n majetník honitby; **-hüter** hlídač honební; **-karte** honební lístek; **-kunde** nauka o myslivosti; **-kunst** myslivectví, lovectví; **-methode** metoda honební, způsob honby; **-nutzen** užitek honební; **-nutzung** výtěžek honby n honební; **-pacht** nájem n pacht myslivosti n ho-

nitby; **-pachtgeld** = **-pacht-schilling**; **-pachtlicitation** dražba na pacht honitby; **-pachtprolongierung** prodloužení nájmu honitby; **-pachtrecht** nájemní právo honební; **-pachtschilling** nájemné z honitby; **-pachtvertrag** nájemní smlouva o honitbu; **-pachtzins** nájemné z honitby; **-patent** patent honební n o myslivosti; **-personale** myslivectvo, osoby myslivecké; **-polizei** policie honební; **-polizeigesetz** zákon o policii honební; **j-polizeiliche** Vorschriften předpisy policie honební; **-polizei-über tretung** přestupek proti honební policii; **-privilegium** výsada honební; **-recht** právo myslivosti n honby n honební; **-rechtsausübung** vykonávání práva myslivosti n práva honebního; **-rechtsverletzung** porušení práva honebního; **-regal** honební výsost, zeměpanské právo myslivosti; **-requisitenhändler** obchodník honebními potřebami; **-reservatrecht** výhradní n vyhrazené n rezervátní právo honební; **-revier** loviště, honbiště; **revir** honební; **-sache** věc n záležitost honební; **-schade** škoda způsobená honbou; **-schutz** ochrana myslivosti n honby; **-schuttdienst** služba na ochranu myslivosti; **-schutzpersonale** honební ochranný personál; **-schutzpersonaleid**

přísaha honebního ochráněného personálu; **-trieb** léc; **-verbot** zákaz honby, zákaz myslivosti; **-verpachtung** pronájem honby n myslivosti; **-verständiger** znalec honební; **-verwaltung** honební správa; **-wesen** lovectví; věci honební; **- und Wildschützen-ordnung** řád honební a pytlácký; **-wissenschaft** věda n nauka myslivecká; **-zeit** čas honby, čas honební; **-zins** nájemné z honitby; **-zweck** účel honební.

jagdbares Thier zvíře honebné.

Jagdbarkeit myslivost, honitba.

jagen honiti; loviti; hnáti se, běžeti, kvapiti.

Jäger myslivec, lovec; **-haus** myslivna; **-meister** loví; **-meister-amt** úřad loví; **-truppe** sbor myslivecký.

jagdliche Vorschriften předpis honební.

Jahu hosp. řádka, řad, řada; pruh země.

Jahr rok, léto; **er starb im 60. Lebensjahre** zemřel v 60. roce věku (svého) n když mu bylo 60 let; **Maim** im mittleren **en** muž prostředních let; **gemeines** ~ obecný n obyčejný rok; **bürgerliches** ~ občanský rok; **aus** ~ ein rok co rok, každý rok; **laufendes** ~ tento n běžný rok; **-arbeit** celoroční práce; **-buch** ročník; letopis; **-gang**

ročník; **j-gangweise** dle ročníků; **-gehalt**, **-geld** roční plat; **-hundert** století, věk; **-markt** výroční trh; **-marktsprivilegium** privilegium a výsada výročního trhu; **-marktsstandgeld** státné na výročním trhu; **-marktstage** dni výročního trhu; **-rechnung** výroční účet; **-rente** roční důchod; **-tausend** tisíciletí; **j-weise** ročně, po rocích, dle roků, na roky; **-zahl** rok, roční počet; **-zehnt** desetiletí.

jahrelang mnoholetý, po léta n dlouhá léta trvající; adv. po léta.

Jahres-abonnement předplacení na (celý) rok; předplatné (celo)roční a na (celý) rok; **-abrechnung** roční súčtování; **-abschluss** roční závěrka; **-abkattungs-summe** suma odvodu ročního; **-angabe** udání roku, označení roku; **-annuität** roční (umořovací) splátka; **-ausweis** roční výkaz; **-bedarf** roční (spotřeba); **-beitrag** roční příspěvek; **-bericht** výroční zpráva; **-betrag** (každoroční částka a suma; **-bezug** příjem a požitek roční a za rok; **-casserechnung** roční účet pokladni; **-coupon** kupon roční; **-credit** roční úvěr; **-dauer** doba a čas jednoho roku; **-eingabe** roční podání; **-einkommen** roční důchod a příjem; **-einkunft**, **-einnahme** roční příjem; **-eintritts-farte** (celo)roční

vstupenka; **-folge** pořadí let; **-frist** lhůta roční, doba roku; **-gebarungs-ausweis** hospodářský výkaz roční; **-gebühr** roční požitek, roční plat; **-gehalt** roční služné, roční plat; **-genuss** roční příjem a požitek; **-geschäftsaussweis** výroční výkaz jednacích a obchodních; **-hauptbericht** (vý)roční hlavní zpráva; **-karte** roční lístek; **-katalog** výroční katalog; **-leistung** roční dávka; **-liste** roční seznam; **-liste der Geschäftsmänner** roční seznam n listina porotců; **-lohn**, **-löh-nung** roční mzda a plat; **-lustrierung** roční přehled a přehlídka a přehlížení; **-marginal-menge** největší množství ročně; **-nachweisung** roční průkaz a výkaz; **-pauschale** roční výměrek a paušál; **-periode** roční období a rok; **-permanenz-farte** stálý roční lístek; **-präliminare** rozpočet roční a na rok; **-prämie** roční prémie a odměna; **-programm** výroční zpráva, výroční program; **-prüfung** výroční zkouška; **-rate** roční splátka; **-rechnung** účet za rok, účet roční; **-rente** roční důchod; **-ringe** léta (stromů); **-schluss** konec a sklonek roku; **-schluss-cassierei** pokladni zbytek koncem roku; **-session** výroční zasedání; **-statistik** roční statistika; **-steuerleistung** roční daňová dávka; **-steuerrechnung** roční účet berní;

-tag (vý)ročníce; výroční den; **-taxe** roční sazba a poplatek sazební; **-überflufs** přebytek roční; **-überflucht** roční přehled; **-berichts-aussweis** výroční výkaz o prodeji, výkaz o ročním prodeji; **-voranschlag** roční rozpočet; **-vorschrift** roční předpis; **-wert** výroční a roční cena; **-zahl** číslo a číslice roku; rok, letopočet; **-zeit** čas a doba roční; **-zeugnis** vysvědčení roční a výroční.

jährig roční.

jährlich (vý)roční, každoroční.

jähornig náhlý, prudký, prchlivý, ukvapený.

Jalapaharj ces. jalapová prskyřice.

Jalousie žaluzie; **-brettchen** prkénka žaluziová.

Jalousien-erzeuger výrobce žaluzií; **-fabrik** továrna na žaluzie; **-fenster** okno se žaluziemi; **-händler** obchodník žaluziemi; **-macher** výrobce žaluzií.

Jammereich nářek.
jämmerlich bídný, žalostný, ubohý; smutný, truchlivý.

japanische Erde = Catechu.
Jaspis -marmor mramor jaspisový.

Jauche hnojůvka; 16k. hnis.
Jauchen-grube nádržka na hnojůvku.

je vždy; die Beiträge ~ zur Hälfte befreiten příspěvky hradit každý z polovice; ~ nach der Bestimmung des Statuts dle

předpisu těch kterých stanov; ~ nach 2 Jahren po každých dvou letech; ~ zwei, drei po dvou, po třech; die Schätzleute erhalten ~ 2 fl. odhadcové dostanou po 2 zl.; ~ nach j-m řekne podle pilnosti své (dle toho, jak je pilný).

jeden zweiten Tag ob den; jedeš zweite Fahr ob rok.

jedenfalls každým a vším způsobem, na všech způsobech, v každém případě, za všech okolností, buď jak buď, vždy.

jeden-orts všude, na každém místě.

Jedermann každý, kterýkoli; ein Beitrag muß bei dem Bergbude zu ~s Einsicht vorliegen smlouvu sluší chovati při knize horní, aby kdokoli mohl do ní nahlédnouti.

jederzeit vždy, každého času, kdykoli.

jedesmalig po každé se vyskytající a jsoucí; über ~s Beilagen kdykoli na požádání, pokaždé a vždycky na požádání.

jedweder každý.
jenfeitig na druhé straně a na druhém břehu toho, za čim.

Jesuiten-collegium kolej jesuitská.

jetzig nynější.
jeweilig v tom čase právě; v ten který čas; der ~e Besitzer kdo právě jest držitelem a (věc) drží; der ~e Zinsfuß míra úroková právě plat-

ná; bei der *en* Anwesenheit beim Werke kdykoli přijde na důl n do hor; nach der *en* Ver-einstützung dle těch kterých stanoven spolkových.

jeweils čas od času; in e-m *-zeitige*sten Ausmaße v míře n výměře čas od času n v ten který čas právě určene.

Joch (Jehdmaß) jitra (poli); jho, jařmo; sedlo, přeluka (horská); spřežení; hor. břevno; stav. vodorovný nosník; koza; *-e-s* längeren Baumver-fes licha delší stavby; furzes *-* přičník, kratina; lange **Jöcher** hor. podlužky (sachtového věnce).

Joch *-acker* jiterní pole; **-band** zperák, žebro, krakorec; **-brücke** most na kolech n jehlách, most bářkový; **-macher** výrobce jařem; **-pfahl** jehla.

Jod jod; **-cigarren** dout-níky jodové; **-kalium** jodid draselnatý; **-lösung** roztok jodu; **-natrium** jodid sod-natý; **-präparatenfabrik** to-várna na jodové přípravky; **-probe** zkouška jodová.

Johannis *-beere* rybíz, meruzalka; **-korn** námel žitný.

Johanniten *-orden* řád Johanský.

jonische Säule sloup jon-ský.

Josephinischer *Etenergulben* Josefská berní zlatka.

Journal časopis, noviny, žurnál, denník; žurnál (kni-ha); *-für* Abfassungsfälle den-

ník pro pouštěcí případy; *-für* Activitätsbezüge und Ruhe-gentnisse denník pro příjmy aktivní (činnostní) n slu-žební a pro výslužné; *-der* politischen und Baudepositen den-ník politických a stavebních deposit; *-für* die Geld- und Obligations-gebarung denník pro hospodaření s penězi a státními úpisy; *-über* bezahfte Interessen gegen Coupons den-ník pro zaplacené úroky na kupony; *-über* die Bemessung von Gebirrenäquivalenten und Pauschalen denník pro vymě-řování poplatků ekvivalen-tních a výměrků; *-über* Ge-fällsstrafgelder denník pro dů-chockové pokuty; *-haben* míti žurnál n službu; *-haben* der Beamter úředník mající n konající službu.

Journal (*viz* též **Journals** -) **abschluss** závěrka denníku; **-artikel** položka denníku; **novinářský** článek, novinář-ská stať; **-beleg** příloha, dok-lad (k) denníku; **-einstel-lung** zařazení n vepsání n zápis do denníku; **-folio** denníkový list; **-führung** vedení denníku; **-liste** se-znam služby žurnální; **-nummer** číslo denníku; **-posten** položka denníková; **-posten-vertragung** mylný zápis do denníku; **-rech-nung** denníkový účet; **-schluss-ergebnis** výsledek závěrky denníkové.

journalisieren v denník zapsati n vepsati.

Journalisierung zápis, za-vpisování do denníku; **-s-daten** data zápisní.

Journalist novinář, žurna-lista.

Journalist žurnalistika.

Journal (*viz* též **Journal** -) **abgabe** odvod denníku; **-do-cumentierung** doložení den-níku; **-richtigestellung** oprava denníku; **-vorlage** předlo-žení denníku.

Jubel *-recht* právo jubi-lejní.

Jubilant, **Jubilar** osla-venec, jubilant.

Jubilations *-gehalt* plné výslužné; **-stand** stav jubi-lační.

Jubiläum oslava, jubi-leum.

Jubiläums *-erinnerungs-medaille* pamětní peníz jubilejní; **-postkarte** jubilejní do-pisnice; **-festschrift** jubilejní slavnostní spis.

Jubilierung vysloužení; **-s** *-remuneration* remune-race výslužní.

Juden *-banu* vyobcování židů; **-beeidigung** vzeti židů do přísahy; **-dicner** židovský sluha; **-ehe** manželství ži-dovské; **-festtag** židovský svátek; **-gemeinde** židovská obec; **-finderaufnahme** při-jímání židovských dětí (na př. do školy); **-ordnung** řád židovský; **-patent** patent o židech; **-pach** asfalt.

Judenchaft židovstvo, židé.

Judenthum židovství.

Judicat nález n rozsudek soudní (obyčejně rozsudek nejvyššího soudu), judikát.

Judicaten *-buch* kniha ju-dikátní; **-sammlung** sbírka nálezů n judikátů.

Judicial *-geldstrafe* soudní pokuta peněžní.

judicelle *Staatsprüfung* státní zkouška judiciální n z oboru soudnického.

jüdischer *Ritus* židovský ritus; židovské náboženství.

Jugend mládí, mladost; mládež; **-abtheilung** in der Strafankalt oddělení pro mladá trestníky; **-erziehung** výchova mládeže; **-schriften-händler** obchodník se spisy pro mládež.

jugendlich mladistvý.

Jung *-bier* mladé pivo (ne-vyležené) (také pokud je v krásných kádích); **-fräulichkeit** panen-ství, panenskost; **-häuser** nováček, učeň havířský; **-haufen** mladík, mladý slad; **-malz** mladý slad, mladík; **-vieh** jalovina, mladý do-bytek; **-vieh** *-händler* ob-chodník jalovinou n mladým dobyttem; **-vieh** *-schlächter* porázeč mladého dobytka.

Jungfer panna, dívka;

-hönig strdi, porožkový med.

Jüngling jinoch, mladík.

jüngst; *das jüngste* *Attentat* poslední útok vražedný; *die jüngsten* *Übersemmungen* ne-dávné povodně; *in jüngster* *Zeit* nedávno.

jura vigilantibus pa-trocinantur et non dor-

mientibus práva pomáhají
bdičímu a ne spícímu.

jure cesso postupem.

jure crediti Einantwortung
odevzdání (pozůstalosti) na
n za dluh.

juridický právníký; **-po-
litický** právníko-politický;
-theoretische Staatsprüfung
theoretická právníká zkou-
ška státní.

Jurisdiction soudní moc,
pravomoc, jurisdikce.

Jurisdictionsgeld plat
za soudní správu; **-norm**
(S. N.) předpisy o přísluš-
nosti soudní, jurisdikční
norma (j. n.); **-obrigkeit**
soudní vrchnost; **-recht** prá-
vo k vykonávání soudcov-
ství; **-verhältnisse** poměry
soudní příslušnosti a juris-
dikční.

Jurisprudence právníká
věda, jurisprudence.

Jurist právník; posluchač
práv.

juristische Person osoba
právníká.

Jury porota; znalecký
soud.

Jus právo; **-abalienandi**
právo zcizovací a zciziti; **-
ad rem** věcné právo; právo
k věci a na věc; **-casti-
gandi** kázeňské právo; **-
emphyteuticum** právo zá-
kupní, právo emfiteutické;
-gladii právo hrdelní; **-in
re** věcné právo, právo na
věci; **-majoratus** právo
majorátní; přednost ložiska;
-nobilitatus přednost

vzácnosti (stříbra před žele-
zem); **-nominandi** právo
jmenovací a jmenování; **-
senioratus** přednost stáří
(v poli).

Justament schválnost,
vzdor.

Justiergewicht upravova-
cí a srovnávací závaží; **-Höh-
lung** dutina pro úpravní
hmota (v závaží); **-mate-
rial** hmota k úpravě a vyrovná-
ní (závaží); **-Öffnung** -loch
otvor k justování (závaží);
-pfropf zátko, roubík upra-
vovací (u závaží); **-wage** vá-
ha srovnávací; viz Weidwage.

justieren upravit, srovná-
tí a vyrovnatí s naším, rov-
ným a stejným učiniti, justo-
vati.

Justierung úprava, srovná-
ní, justování.

Justification poprava.

justificieren ospravedlniti;
spravit, popraviti, odpraviti.

Justifizierung (Wolzug der
Todesstrafe) poprava; ospra-
vedlnění; spravení; **-S-erklä-
rung** prohlášení ospravedl-
ňovací; prohlášení spravova-
vací.

Justiz soudnictví; soudní
správa; **-angehörte(r)** úřed-
ník a zřízenec soudní a justi-
ční; **-ärar** soudní erár;
-aufwand, **-auslagen** vý-
daje na soudnictví; **-be-
amte(r)** úředník soudní;
-collegium soudní sbor,
soud; **-commissär** soudní
komisař; **-dienst** soudní
služba; **-etat** etát sprave-

dnosti; **-etat-journal** den-
ník pro etát a etátu sprave-
dnosti; **-fach** soudnictví,
soudní odbor; **-fond** fond
justiční; **-gesetz** zákon sou-
dní; **-gesetzgebung** zákon-
dárství soudní; **-gesetzge-
bungsfach** odbor zákonodár-
ství soudního; **-gesch-
sammlung** (S. G. E.) sbírka
zákonů soudních (s. z. s.);
-gewalt moc soudnická;
-hof soud; **-hofstelle** dvor-
ský soud; **-minister** ministr
práv(a), ministr spravedl-
nosti; **-ministerialdecret**
dekrét ministerstva práv;
-ministerialerlass výnos
ministerstva práv; **-mini-
sterium** ministerstvo sprave-
dnosti a práv(a); **-mord**
justiční vražda; **-norm** pra-
vidlo soudní; **-organisation**
zřízení a organizace soudní,
ústrojí soudní; **-palast** pa-
lác soudní; **-pflege** soud-
nictví, soudní správa; koná-
ní spravedlnosti; **-prä-
sident** prezident soudní;
-praxis soudní praxe a vý-
cvik; **-prüfung** zkouška
soudcovská; **-rath** soudní
rada; **-senat** soudní sbor a
senát; **-stelle** soud; soudní
úřad; oberste -stelle nejvyšší
soudní úřad; **-tabelle** soudní
výkaz; **-tribunal** soud, tri-
bunál a stolice soudní; **-ber-
fassung** ústrojí soudní, zří-
zení soudní; **-verwaltung**
správa soudnictví; **-verwei-
gerung** odepření práva, ode-
pření právní pomoci.

Justus titulus = rech-
mäßiger Titel řádný titul a
důvod právní.

Juste-abfälle jutové od-
padky; **-appretur** apretura
(úprava) jutý; **-fegered** od-
padky a smeti jutové; **-garn**
jutová příze; **-gewebe** tka-
nina jutová, tkanivo jutové;
-spinnerei přádelna jutý;
-spinnerei u. Weberet přá-
delna a tkalcovna jutý; **-tep-
nich** jutový koberec; **-waren-
fabrik** továrna na jutové
zboží; **-weberei** tkalcovna
jutý.

Juwel klenot.

Juwel-arbeiten klenot-
nické práce; **-fasser** zasazo-
vač klenotů; **-händler** ob-
chodník klenoty; **-u. Silber-
warenhändler** obchodník
klenoty a stříbrným zbožím;
-warenhändler obchodník
skvosty a klenoty.

Juwelier klenotník.

Jur-lotterie loterie zá-
bavná a žertovná a pro žert
a pro zábavu.

Juxta vedle, podle.

Jurta, Jurte ústřížek, vý-
střížek; zápis po straně;
juxta; **-ausfertigung** vyho-
tovení juxty; **-berufung** od-
volání se na juxtu; **-buch**
kniha juxtová; **-(Jurten)heft**
sešit juxtový a juxtovaný;
-nummer přiřazené číslo.

Jurten-ausschnitt ústří-
žek a výstřížek juxtový;
-buch kniha juxtová; **-regi-
ster** juxtový rejstřík.

justiertes Journal juxtova-

ný denník n žurnál; -es Jour-
nal zur Eintragung der Notariats-
actenbücher juxtovaný den-
ník pro za- n vpisování po-

platků z notářských archivů:
-es Register rejstřík, záznam-
ník juxtovaný.

K.

Kabel kabel; lano, drát
(na vedení elektřiny); **-de-
pešche** zpráva po kabelu (pod-
mořském telegrafu); **-fabrik**
továrna kabelů n na kabely;
-gesellschaft kabelová spo-
lečnost; **-gramm** lanogram,
kabelový telegram, podmoř-
ský telegram; **-legung** kla-
dení n položení kabelu;
-monopol kabelový mono-
pol; **-schiff** kabelová loď;
-station stanice kabelová;
-verbindung spojení kabe-
lové; **-zerstörung** zničení
kabelu.

Kabelsjau, Kahljau treska
obecná.

kabelu telegrafovatí (po
laně); losovatí at.

Kabrusch chabrus; mit 3-m
-e machet společen býti s kým
při dražbě.

Kachel kachel, kachlík;
-ofen kachlová kamna.

Käfer brouk; **-schaden** ško-
da způsobená brouky.

Kaffe(e)-baum kávovník;
-bohne zrnko kávy; **-bren-
nerei** pražírna kávy; **-er-
tract-erzeuger** výrobce ká-
vových výtahů; **-händler**

obchodník kávou; **-haus** ka-
várna; **-haus-pächter** pach-
týř kavárny; **-haus** n. **Schank**
kavárna a nálev; **-majchi-
nen-erzeuger** hotovitel stroj-
ků na kávu; **-mühlen-erzeu-
ger** výrobce mlýnků na ká-
vu; **-muster** vzorek kávy,
kávový vzorek; **-schank** ná-
lev kávy; **-schank** mit Verab-
reichung von Erfrischungen nálev
kávy s podáváním občerst-
vení; **-steder** kavárník; **-sur-
rogat** náhražek kávový, káva
náhražková; **-surrogat-er-
zeuger** výrobce náhražkové
kávy; **-surrogat-fabrik** to-
várna na kávové náhražky
n kávu náhražkovou; **-und**
Theehändler obchodník ká-
vou n čajem; **-tuch** ubrus;
-verschleißer prodáváč kávy;
-wirt kavárník.

Käfig-händler obchodník
klecemi; **-macher** výrobce
klecí.

Kahl-hieb mýcení na holo,
úplné vykácení lesa, úplný
porub; **-legung** les. vyholení;
-leiste kalichovka, výžlabek,
podbradka, lišta; **-schlags-
betrieb** pasečení na holo,
vysekání lesa do hola;

-schlagwirtschaft hospoda-
ření holou sečí.

Kahn- auslader skladač
při člunu; **- u. Gondelfüh-
rer** vůdce člunů a gondolí;
-macher hotovitel člunů,
člunař; **-station** zastávka n
stanice pro čluny.

Kaiser císař; car; **-bild**
obraz císaře; **-Franz-Josefs-
bahn** dráha císaře Františka
Josefa; **-grün** zeleň císař-
ská; **-haus** dům n rod císař-
ský; **-kirchweihe** císařské po-
svícení; **-krone** císařská ko-
runa; **-krönung** korunovace
císařská; **-paar** císařští man-
želé; **-das** šperceidijde **-paar**
císařští manželé rakouští;
-preis cena císařská; **-renn-
preis** císařská cena pro do-
stihy (koňské); **-schnitt** ci-
sařský řez; **-titel** titul ci-
sařský.

kaiserlich císařský; **-es**
Daus císařský dům, císařský
rod.

Kaiserthum císařství.

Kajüte kajuta.

Kalb-fell telecí kůže, tele-
tina; **-fellhändler** obchodník
telecími kůžemi; **-fleisch** te-
lečí maso; **-leder** telecí kůže
n usně.

Kalber-händler obchod-
ník telaty; **-schlachten** porá-
žení telat.

Kalbern telecí.

Kaldbaunen-händler ob-
chodník droby n drobečky,
drůbkář.

Kalender kalendář; **-aus-
wechslung** výměna kalen-

dářů; **-jahr** kalendářový
rok; **-mäßig** dle kalendáře;
-monat měsíc kalendářový;
-stempel kalendářový kolek;
-stempel-marken-verschleiß
prodej kalendářových koleků
n známek kolkovních; **-stem-
pelung** kolkování kalendáře;
-tag den kalendářový; **-ver-
schleißer** prodáváč kalendá-
řů; **-viertel-jahr** čtvrtletí
kalendářové.

Kalešch-gebür poplatek za
kolesku.

Kaleše (= Kalešče) koleska,
kolesnice, drážka.

Kalešche koleska

Kalfaterer ucpavač loděk.
Kali draslo, kyličník dra-
selnatý; **-alain** kamence
draselnatý; **-lange** draslový
n žiravý louh.

Kalium-bicarbonat dvoj-
uhličitan draselnatý.

Kalk vápno; hydraulický
vápno tvrdé n hydraulické,
černé, vodní vápno; **-Luftkalk**
vápno měkké n bílé n oby-
čejné; **-gebrannter** - pálené
vápno; **-gelöschter** - hasené
vápno; **-austrich** nátěr vá-
penný n vápnový; **-natürli**
vápenný; **-anwurf**, **-bewurf**
omitka (vápenná); **-bad** vá-
penná voda n lázeň; **-blau**
modř horská; **-brennen** pá-
lení vápna, vápenictví;
-brenner vápenník; **-bren-
nerei** = **-brennen**; vápeni-
ctví; **-bruch** vápenný lom;
-düngung hnojení vápnem;
-erzeuger výrobce vápna;
-gries šterk vápenný; **-**

haltig vápenitý, vápenatý; kaltes Wasser voda vápenitá; -händler obchodník vápnem; -hitte vápenice; -kammer komora na vápno (zásobárna vápna); -Klopper klepač vápna; -Küde karbovačka; -Löschapparat hasidlo na vápno; -Lösche hašenka; -maß míra na vápno; -milch vápenné mléko, vápená kaše, pačoch; -milch-montejus monžik na vápenné mléko; -milch-reservoir nádrž na vápenné mléko; -milch-rühr-reservoir míchadlo na vápenné mléko; -Mörtel malta vápená; -müller mělnič vápna; -Ofen vápenka; vápenice, vápená pec; -Pinsel štětka, bilíčka; -sandmörtel malta; -schlamm saturační kal; -schuppen kůlna na vápno; -spath vápenec; -stein vápenec, vápený kámen; -steinbruch lom vápený; -steingewinnungspächter pachtýř dobývání vápeného kamene; -steinmehl moučka vápencová; -und Gipsbrennerei vápenice a sádrárna; -wasser voda vápená; -zehent-gesälle důchod desátkový z vápna.

Kalken = einfalken biliti, vápnem natřít; připravovatí vápno.

Kalkestrich vápená lepenice.

Kalken-bier kalové pivo, kaly; -sack kalák.

Kalligraph krasopisec.

Kalligraphie krasopisečtví.

Kalligraphisch krasopisný.

Kalms-wurzel kořen puškorcový.

Kalt - frisch chladné n rýnské krycování; -schmied mosazník, kotlár; -wassercurantstalt léčebna studenou vodou; -wasserkühlapparat chladič na studenou vodu; -wasserreservoir nádrž(ka) na studenou vodu; -wasserrohren roury na studenou vodu.

Kälte-erzeugungs-maschine stroj zimotvorný.

Kameel - haar velbloudí srst; -haar-decke přikrývka z velbloudí srsti.

Kameradschaft hor. družstvo a tovaryšstvo hornické.

Kamin komin, dymník; -feger kominík; -fegerlohn mzda kominická; -fegertarif sazba kominická.

Kamm stav. (bei Holzumbungen) ozub (kamp).

Kamm-garn česaná příze; -garnspinnerei přádelna na česanou přízi; -garnstoff látka z česané příze; -garnwaren -händler obchodník z zboží z česané příze; -garnweberet tkalcovna česané příze; -grind zvr. sřab na hřívě koňské; -händler obchodník hřebeny; -macher hřebenař; -radschmiererzeuger výrobce mazu na hřebenová kola; -u. Streichgarnspinnfabrik přádelna česané

S BORNÍK SPISŮ POLITICKÝCH A NÁRODOHOSPODÁŘSKÝCH

PĚČÍ KLUBU NÁRODNÍ STRANY SVOBODOMYSLNÉ.

Rediguje dr. Lad. Dvořák. * Svým nákladem vydává J. Otto.

V denním boji politickém, kdy s rozpálenou tváří spějeme od zápasu k zápasu zas novému, snadno zapadne a zmizí slova politika, třeba bylo výslednicí dlouhé rozvahy a tvrdé zkušenosti. Tyto poznané a vyslovené pravdy mají býti v každém národu zářným světlem tím, kdo přišel a přijdou po padlém bojovníku zápasit za ideály národní — leč právě národní dorost by o nich ani nevěděl, kdyby nebylo postaráno o soustavný přehled činnosti dřívější generace politické. — To jsou příčiny, jež vedly nás k založení

„Sborníku spisů politických a národohospodářských“.

Ve směru jak politickém tak hospodářském chce „Sborník“ plniti upřímně povinnost vůči národu i vůči výtečným dílům cizích literatur. Proto přináší nejprve vvrbané úvahy a řeči předního publicisty českého Gustava Eima, uspořádané Josefem Penížkem, členem vídeňské redakce „Národních Listů“: Studie historicko-politické O nás pro nás s podbižnou autorovou, načež následovati budou práce původní, věřejných záležitostí se týkající, a překlady nejvýznamnějších politických a národohospodářských vědeckých spisů cizích literatur, neb aspoň — u děl příliš rozsáhlých — překlady zvláště důležitých, vybraných z nich partií.

Politické úvahy Eimovy vydáváme nejen jako akt piety k jasné jeho památce, ale i jako knihu, jejíž poučné pravdy mají i budou míti význam i mimo rámeček doby, v níž vyprýštily z hlubokých zkušeností svědomitého politika žurnalisty.

Přikročující k vážnému a těžkému tak úkolu, voláme k naší inteligenci, k naší mládeži, ku všem vrstvám lidu českého bez rozdílu, aby nejen každý příslušník svobodomyšlné strany, ale každý člen naší národní společnosti přijal naši snahu za svou veškerým úsilím ji podporuje!

„Sborník spisů politických a národohospodářských“ vychází v sešitech po 20 kr., poštou 22 kr. Na 10 seš. předplácí se 2 zl. i s poštovní zásilkou.

Lze jej odbírat i každém knihkupectví v Praze i na venkově, zejména však v

Nakladatelství J. Otty v Praze, Karlovo nám. č. 34.

Největší a nejzevrubnější pomůckou k dokonalému
seznání řeči české a německé je

NĚMECKO-ČESKÝ SLOVNÍK.

Za pomoci četných odborníků

sestavuje

přehlíží

Dr. J. V. STERZINGER. Dr. V. E. MOUREK.

Složen společnou pečlivou prací předčetných učenců a znalců jazyka českého i německého je nový slovník spolehlivým a dokonalým rádcem všech, kdož překládají z němčiny, nebo studiem německého jazyka se zabývají. I Němec, znající výraz své mateřštiny, chce-li jej česky ztlumočiti, najde tu bezpečně slovo správné. Možno říci, že dílo vyčerpává všechny materiály obou jazyků, pokud se slovníkově obsáhnouti dá. Uprava přízpůsobena osvědčené metodě slovníku Sachs-Villatova, leč přes to je slovník dílem původním. Terminologie technická zpracována tu, jako dosud nikde. Část grammatická je v těsném styku s částí slovníkovou. Ve slovníku jsou obsažena: slova, fráze, přísloví a pořekadla německá i cizí slova. Místopis, hora a vodopis jsou v diferenciálních výrazech zastoupeny. I moderní výrazy z oboru samosprávy, politiky a různých nařízení veřejných správné jsou uvedeny.

Slovník na takových základech založený a důkladně zpracovaný je dílem pro literaturu i praktický život vsoce důležitým, ba možno říci, je to jediný správný pramen řeči české a německé. Veškeré školy a ústavy vzdělávací, knihovny veřejné a soukromé, úřady státní a samosprávné, závody průmyslové, obchodní a hospodářské, a konečně každý vzdělaný jednotlivec naleznou v novém slovníku pomůcku v každém ohledu cennou a užitečnou.

„Německočeský slovník“ vychází v sešitech o 40 str. lex. 8° po 40 kr. Celkem vyjde asi 65 sešitů. Předplatiti lze i poštou na 5 sešitů 2 zl., na 10 sešitů 4 zl. Na požádání pošle se sešit na ukázkou.

Díl I. dosud vydaný obsahuje hesla A—Juxten. (XVI. a 1374 str.) Cena 14 zl., ve zvláštní pevné vazbě 15 zl. 50 kr. Desky na každý díl po 1 zl.

Nakladatelství J. Ottů v Praze.

škrábané příze; **-waren-fabrik** továrna hřebenářského zboží; **-warenhändler** obchodník hřebenářským zbožím; **-zug** ščes.

fämnen na ozub dáti, ozubem spojití.

Kammer komora; hor. šifina, komora, komorová výrobota; **-der Abgeordneten** sněmovna poslancecká; **-amt** komorní úřad; důchod obecní; **-anwalt** zástupce komory (advokátní v disciplinární radě); **-auschuss** výbor komory; **-bau** dobývání v komorách; **-beitrag** příspěvek ke komoře; **-gericht** komorní soud; **-herr** komoří; **-herrn-schlüssel** komornický klíč; **-herrn-schlüssel-verfertiger** hotovitel komornických klíčů;

-herrn-würde úřad a hodnost komořího; **-pflichtigkeit** příslušnost ke komoře; **-procurator** komorní prokurator; **-säure** kyselina sírová; **-sitzung** zasedání a schůze komory; **-tuch** kambrejské sukno, kambrik, kment; **-umlage** příspěvek na komoru; **-vorstand** předsednictvo komory, předseda komory.

Kämmerer komoří; **-normale** normal a pravidla pro komořího; **-taxe** poplatek a taxa komořího; **-würde** úřad a hodnost komořího.

Kämmerling komorník.

Kämpfer stav. pata.

Něm.-česká terminologie úřední a právnická.

Kanafter knastr (lepší druh tabáku).

Kaninchen králik; **-gehege** hosp. králičí sádek a obora; **-haar** srst králičí; **-händler** obchodník králiky.

Kanonen-gut (franc. métal à canons) delovina.

Kante hrana; okraj, lem, obruba.

Kanten-winkel úhel hran.

Kantine kantina; stravovatelna.

Kantinen-hälter majitel kantiny; **-pächter** nájemce kantiny; **-wirt** kantinský.

Kantineur kantinský.

Kanzel kazatelna; **-verlautbarung** oznámení n prohlášení a ohlášení s kazatelny.

Kanzlei kancelář a úřadovna; **-abtheilung** oddělení kancelářské; **-abteilungs-leiter** správce kancelářského oddělení; **-amtserfordernisse** kancelářské úřední potřeby; **-assistent** kancelářský asistent; **-auslagen** výdaje kancelářské; **-be-amte(r)** kancelářský úředník; **-beleuchtungs-erforder-nis** požadavek na osvětlení kanceláře; **-bote** kancelářský posel; **-diener** sluha kancelářský; **-dienst** služba kancelářská; **-direction** ředitelství kanceláře; **-director** ředitel kanceláře; **-etuirich-tungsstücke** kancelářský nábytek, nářadí kancelářské; **-erforder-nis** kancelářská potřeba; **-erforder-nispaun-**

ſchal výměrek na kancelářské potřeby; **-eröffnung** otevření kanceláře; **-ſach** obor kancelářský; **-gebür** poplatek kancelářský; **-gehilfe** pomocník kancelářský; **-geſchäft** práce kancelářská, zaměstnání kancelářské; **-hilfsämter-directions-adjunct** kancelářský příručí u ředitelství výpomocných úřadů; **-inſpection** dozorství kancelářské; **-koſtenverlag** příděl n záloha na kancelářské výdaje; **-koſtenborſchuß** záloha na kancelářské náklady; **-local** kancelář, kancelářská místnost; **-localpauſchale** výměrek n paušál na místnosti kancelářské; **-manipulation** kancelářská manipulace, kancelářská práce; **£-mäßiĝ** po kancelářsku; **-official** kancelářský oficiál; **-ordnung** řád kancelářský; **-papier** papír kancelářský; **-papierfabrik** továrna na kancelářský papír; **-pauſchale** kancelárné, výměrek na kancelář n kancelářský; **-pauſchalfonds - rechnung** účet fondu pro kancelářské výměrky; **-perſonale** osoby kancelářské; **-praktikant** kancelářský praktikant; **-u. Regieerforderniſſe** kancelářské a režijní požadavky n potřeby; **-requiſiten** kancelářské potřeby; **-ſchreiber** kancelářský písař; **-ſiegel** kancelářská pečeť; **-ſpejen** náklady kancelářské; **-ſprache** mluva n řeč kancelářská;

-ſtiſt tužka kancelářská; **-ſtiſt** sloh kancelářský; **-verlags-reiſt** zbytek kancelářské zálohy n kancelářského přídělu.

Kanzleiſt kancelista.

Kanzler kancléř.

Kaolin - grube jáma na kaolin; jáma na čínskou n bílou hlinu, na porcelánovku; **-ſchlammwerk** plavení kaolinu.

Kap - wein kapské víno.

Kapau(n) kapoun.

Kapänunler kapounář.

Kapell - meiſter kapelník.

Kapellan kaplan.

Kapelle kaple; kapela.

Kapellen - erhaltungsfond fond na udržování kapli; **-ſtiſtung** nadace pro kaple; **-botierungsfond** věnovací fond na kapli.

Kaper lapač lodí, loď chytací n lapačí; **-brieſ** list lapačský.

Kaperei lapání n lapačství lodí.

Kapital viz Capital.

Kapital hlavice; **£ - artig** hlavicovitý.

Kaplafen (lat. panni capsules, franc. chapeau de maître, prime de capitaine, angl. hat-money) = Primage námoř. pr. procentová přírážka k dovoznému.

Kaplan kaplan.

Kaplanei - beneficium kaplanské obročí n beneficium.

Kapp - fenſter okno lunetové; **-ſiegel** slemenní taška, prejz.

Kappe čapka; poklop, příklop; plášť s kápí; kápě, kapuce; klobouk, pouzdro.

Kappen - erzeuger výrobce čepic; **-händler** obchodník čepicemi; **-macher** čepičkář; **-ſchirm - erzeuger** výrobce štítků k čepicím; **-ſchirm - fabrik** továrna na štítky k čepicím; **-ſchirm - ſchneider** krejčí štítků k čepicím; **-ſchneider** krejčí čepic, čepičář.

Kapsel zápalka; pouzdro, pochva, tobolka, obal; **-macher** výrobce zápalek.

Kaput(t)ze kápě; kukle, kapuce.

Kapuziner kapucín.

Karambol srážka, náraz.

Karat karát; dílek zlata, váha 4 gránů; **-gewicht** závaží n váha karátová; **-gold** karátové zlato.

Karauſche karásek.

Karbol viz Carbol.

Karbunkel uhlák, sněživý nežit.

Kardätsche štětky; kartáč; hřeblo.

kardätschen česati, hřebelcovati.

Kardätschen - fabrik továrna na štětky n kartáče; **-macher** štětkář, kartáčník. **Kardätscher** česač.

Karde soukennická štětka.

Kardialgie žaludeční bolest.

Karfiol karfiol, květák.

Karl - Ferdinandsuniversität Karlo-Ferdinandská universita.

Karlsbader Oblaten karlovarské oplatky.

Karmin - erzeuger výrobce karminové červení; **£ - roſa** karminové růžový.

Karnie(s) karnýz, hlavní římsa, vlnovka; **-bogen** oblouk s karnýzem; **-hobel** karnýsek, římsovník.

Karpfen kapr.

Karren kára, dvoukolý vozík; kolečko, trakař, tačky; **-erzeuger** výrobce kár n koleček n trakařů; **-förderung** tačkování, vození na tačkách; **-führer** kárník, kolečník; povozník; **-ſchleifer** brusič s vozíkem; **-ſpriſe** přenosná stříkačka; **-ſtrecke** tačková chodba.

Karrner = Karrenführer.

Karrifatur pitvora, netvor, patvor, karikatura.

Karrifaturiſt karikovač.

Kartätsch - ſhrapnel šrapnel kartáčový.

Kartätsche kartáč.

Kartätschen - fabrik továrna na kartáče; **-macher** výrobce kartáčů n zápalníků.

Karte karta; lístek, mapa.

Kartell kartel, spojení, sdružení, spolek; vyzvání (k soubojí); **-convention** smlouva o kartelu n o spolku n o sdružení.

Karten - bild kartový obraz, obraz na kartě, špatná podobizna; **-blatt** list kartový, karta; **-brieſ** zálepka; **-erzeuger** výrobce karet; **-händler** obchodník listky n kartami; **-macher** hotovitel

karet; **-maler** malíř karet; hraeich; **-puser** čistíř karet; **-schlagerin** vykladačka karet, kartarka; **-schlus** zavěrka na kartu; **-spiel** hra v karty; **-spielen** hra n hrani v karty; **-stempel** kolek kartovy, kolek z karet; **-stempelung** kolkování (hraeich) karet; **-tasche** tobolka, brana pro karty; **-werk** mapa.

kartieren post. tříditi, roztrřidovati, kartovati zasilky dle směru a stanic; kresliti, rýsovati, dělati plán cho, mapovati.

Kartierung post. třídění, roztrřidování; rýsování. kreslení, plánování, dělání plánu n map.

Kartierungs-anderung změna v kartování n v roztrřidování n v třídění; **-daten** data zapísu n zapsání do seznamu; **-ubersicht** přehled kartovací n třídění; **-verband** kartovací sdružení n spojení n svazek; **-verhaltnisse** poměry kartovací n roztrřidovací.

Kartoffel brambor(a), zemák, zeměe; **-bier** pivo bramborové; **-bier-erzeugung** výroba piva bramborového; **-brater** pečenář bramborı; **-brei** kae, břečka, zaděl, zapara bramborová; **-brenneret** lihovar bramborový, vinopalna bramborová, lihovar, v kterém se pálı lih z bramborı; **-dampfen** vařeni, pařeni bramborı; **-dampfer** pařák na brambory;

-dampffs pařák na brambory; **-handler** obchodník brambory; **-masche** zapara bramborová; **-mehl** mouka bramborová; **-muhle** mačkadlo na brambory; **-sago-bereiter** připravovač bramborového saga; **-schlempe** = trefer; **-starke** škrob bramborový; **-starkemehl** škrob bramborový; **-sirup** bramborový syrob; **-treber** výhnětky bramborové n zemákově; **-wasche** pradlo na brambory; **-waschmachine** pračka na brambory; **-zucker** bramborový cukr.

kartographische Anstalt ústav kartografický.

Kartusche náboj, rána; **-sumka**; stav. ozdobná obruba n lita.

Karnatide karyatida.

Kaschmir kašmír.

Kase-eckel-erzeuger výrobce přiklopek n poklopı na syr; **-erzeuger** výrobce syra; **-fabrik** tovarna na syry; **-faschen-erzeuger** tovarna soud(e)ku na syr; **-form** kalub na syr; **-handler** obchodník syrem.

Kaserei syřarna.

Kasern-masig Bequartierete Mannschaft kasárnicky ubytované mužstvo; **K-ordnung** kasární řád.

Kaserno kasárna.

Kasernen-arrest kasárník, vzeení kasární; **-bau** stavba kasáren.

Kasperl-theater loutkove vadidlo.

Kasler Braun kaselská hněd.

Kaslianen-braten pečení kaštanı; **-brater** pečenář kaštanı; **-handler** obchodník kaštany; **-holz-extract** výtazek z dřeva kaštanového; **-roster** pražič kaštanı.

Kasler-tischler truhlář skřínek; **-wert** korečny řetěz.

Kasien skřín, schránka, truhla, bedna; truhlík (na voze k odvazení rumu), korba n ko; hor. poval, povalek; **-deckel** přiklop n poklop (skřínovy); **-forderung** tezení v bednách; **K-formiger Korper** tělisko skřínkovite; **-grundung** zakládání n fundování kesony; **-kuhler** chladič skřínovy; **-mas** míra korbovita n truhlíkovita; **-schlag** zapravení n kladení povalkı, dřevení povalkove; **-schlag mit Anpahlen und Unterzugen** dřevení povalkove s přitěskami a podchvaty; **-stempel** povalník; **-verschlusshebel** zavěrací paka u skříně; **-wagen** zavřeny vuz (nakladnı); **-zimmerung** hor. vydřevení povalkove, povalky.

Kasner obroční; výrobce skřínı.

Katalog seznam.

Kataster viz Cataster; **-nummer** číslo katastrove.

katastral katastrovy.

Katastral-(viz té Catastral-) **hauptbuch** hlavní kniha katastrova; **-mastab** katastrove měřítko; **-operat** katastrova práce, katastrovy

operát; **-vermessung** měření katastrove.

Katechet katecheta, učitel náboženství.

Katecheten-stelle místo katechetské, místo učeitele náboženství.

Katechetik katechetika.

Katechismus-unterricht učenı katechismu.

Kategorie druh, třída, odruda; **kategori-**; **K-masig** Amtsscheidung úřednı řat přiměřeny třídě n kategorii; **K-masiger Diener** třídni n kategorini sluha.

kategorisch určíty, rozhodny, přesny, kategoriky.

Kathedr kathedra, stolice.

Kathedral-capitel katedrální kapitola; **-glas** katedrální sklo.

Kathedralen-glasmalerei malba na skle pro kostely.

Kathete odvěsna, podpona.

Katheter měchyřova sonda, cívka.

Katholische Person katolík, katoliceka.

Kattun-ausschnitthandler obchodník kartounovými ústřizky; **-druckeret** tiskárna kartounu; **-drucker-geselle** tovary tiskaře kartounı; **-druckerwaren** zboží z tisknutého kartounu; **-fabrik** kateounka, tovarna kartounova.

Kaszen-handler obchodník kočkami.

Kau-organe ústroje žvykaeı.

Kaue zátyňka, přepažení; kólua.

Kauf koupě, kup, trh; ~ auf Besicht koupě na ohledání; ~ auf Probe koupě na zkoušku; ~ nach Muster koupě dle vzoru; ~ nach Probe koupě dle ukázky; ~ zur Probe koupě na okus n ke zkoušce; ~ in Baufch und Bogen koupě úhrnkem, koupě úhrnková; ~ e-r gehofften Sache koupě věci očekávané; ~ mit Vorbehalt e-s besseren Käufers koupě s výhradou lepšího kupce; ~ mit Vorbehalt des Rückverkaufes koupě s výhradou zpětného prodeje; ~ mit Vorbehalt des Verkaufes koupě s výhradou předkupu; ~ mit Vorbehalt des Wiederverkaufes koupě s výhradou zpětné koupě; leicht e-s davon kommen snadně vyváznouti; der ~ ist geschlossen koupě jest sjednána; zu ~ haben mítí na prodej, prodávati; durch ~ et. an sich bringen koupí získati oo. koupiti oo.; zu ~ stehen býti na prodej; die zu ~ stehenden Waren zboží na prodej; ~ abschluß sjednání n uzavření koupě; ~ anschlag odhad kupní; ~ auftrag ^{burs.} příkaz koupiti; ~ brief list o koupi, kupní list; ~ contract kupní smlouva; ~ fahrer kupec na moři; loď kupecká; ~ fahrtei kupectví na moři; ~ fahrteischiff loď kupecká; ~ fristengelder splátky na kupní cenu; ~ gebür kupní poplatek, poplatek z kupu n trhové

smlouvy; ~ gegenstand předmět koupě, věc kupná; ~ geld kupní peníz; ~ geschäft kupní smlouva n obchod, koupě, kup; ~ gut zboží kupecké; ~ halle tržnice; ~ handel kupectví; ~ f. f. h. die Sache macht f. f. h. důl láka mnoho kupců; ~ laden kupecký krám; ~ lust koupěchtivost; ~ lustig koupěchtivý; ~ mann kupec, obchodník; ~ männlich kupecký, obchodnický; ~ männlich Correspondenz kupecká korespondence, kupecké dopisy; ~ männlicher Concurr. kupecký úpadek; ~ manns- (che) frau manželka kupcova n obchodníkova; ~ manns-geschäfte treiben kupčiti; ~ manns gut zboží kupecké; ~ manns-tand kupectví, stav kupecký; ~ mannsware zboží kupecké; ~ Leute kupectvo; ~ markt tržiště; ~ object = ~ gegenstand; ~ ordre příkaz kupní, příkaz koupiti; ~ platz místo koupě; tržiště; ~ preis cena trhová n kupní; ~ preis-vertheilung rozdělení kupní ceny; ~ recht právo koupě n kupovati; právo z koupě, právo kupní; ~ recht prodávaj, odbytný, cený; die Bergwerksprodnice zur f. redren Ware umgestalten horní výrobky upraviti na prodejné zboží; ~ schilling trhový n kupní peníz, trhová cena; ~ schillings-antheil podíl na trhově ceně; ~ schillings-ausweis výkaz trhové ceny, výkaz o penězích utřených

prodejem; ~ schillings-berednung rozvrh trhové ceny; ~ schillings-berednungs-erledigung vyřízení o rozvrhu trhové ceny; ~ schillings-forderung pohledávka kupní ceny; ~ schillings-interessen úroky z kupní ceny; ~ schillings-recht nedoplatek kupní ceny; ~ schillings-recht-forderung pohledávka zbytku ceny trhové; ~ schillings-vertheilung rozdělení trhové ceny; ~ schillings-vertheilungs-tagfahrt stání za příčinou rozdělení trhové ceny; ~ summe kupné, peníz kupní; ~ u. Verkaufgeschäft koupě a prodej; ursprüngliches ~ und Verkaufgeschäft původní koupě a prodej; ~ und Verkaufgeschäfte auf Zeit kupní a prodejové obchody lhůtní, koupě a prodej lhůtní n na lhůty; ~ ver-trag smlouva trhová n kupní, kup n trh; ~ vertrags-entwurf osnova, návrh kupní (trhové) smlouvy; ~ vertrags-urkunde listina o trhově n kupní smlouvě; ~ ware kupecké zboží; ~ weise koupí; ~ wert cena kupní; ~ wille vůle koupiti; ~ zettel kupní list.

Käufer kupec.

käuflich kupitelný, kupný, co lze koupiti; ~ an sich bringen koupiti si oo.

Kaufs - animo chut ke koupi; ~ cours kupní kurs; ~ gesuch žádost o koupi; ~ un-lust nechut ke koupi.

käuflich žiravý, leptavý,

kaustický; ~ e Soda = Natrium.

Kautschuk kaučuk, pryž; ~ peise pišala pryžová n kaučuková; ~ pflaster-erzeuger výrobce kaučukové naplasti; ~ pflasteren pryžová zátka; ~ rohr troubel pryžový; ~ schlauch hadice pryžová; ~ stampiglie pryžové razítko; ~ stampilien-erzeuger výrobce kaučukových razítek; ~ stampilien-händler obchodník kaučukovými razítky; ~ stempelmacher výrobce kaučukových razítek; ~ warenerzeuger výrobce kaučukového zboží.

kec smělý, drzý, opovážlivý; ~ e-s Benehmen vyzývavé chování.

Kefyr kefýr; ~ milch-erzeuger výrobce kefýrového mléka; ~ schänter výčepník kefýru.

Keuzel kužel; abgestufter ~ kužel komolý; (bei Thüren in Stein eingelassen) skoba n závěsník; ~ bahn kuželna; ~ bahn-inhaber majetník n držitel kuželny; ~ f. förmig kuželovitý; ~ mühle ^{hor.} kuželový mlýn; ~ schiben hra v kuželky, koulení; ~ schnitt kuželový řez; ~ spiel hra v kuželky, koulení; ~ ventil zámyčka n záklopka kuželová.

Kehl-ballen hambalek, přepona u věšadla; ~ ein-schnitt výkružka; ~ gerinne roz-, úžlabí; ~ heimer Platten desky n plotny kehlheim-

ské; **-hobel** žlábkovec, podbradkář; **-kopf** hrtan, chrán, ohryzek; **-leiste** požlabek n laloška; **-leisten-erzeuger** výrobce požlabků; **-sichbalken** kráče hambalková; užlabní námětek tralkový; **-ziegel** kličák, klenovka.

Kehle hrdlo; žlábek, úžlabí.

Kehlung žlábkování.

Kehr-bejen koště; **-erz** hor. kouty; **-herd** smetní splávek, smetník; **-herdarbeit** promývání n práce na smetníku; **-seite** (auf der Correspondenzseite) rub.

Kehre obrát; stav. podélný směr hráze; hor. výhybka; vklad, sázka.

kehren čistiti; obrátiti; vraceti se.

Kehricht smetí; **-abfuhr-unternehmung** podnik k odvážení smetí; **-grube** jáma na smetí, smetiště; **-sammeler** sběratel smetí; **-schaufel** lopatka na smetí.

Keil klín; hmoždík; vy-podložení; **-arbeit** klinová práce, klinování; **-damm** klinová hráz; **-erzeuger** výrobce klínů; **-förmig** klinovitý; **-haue** špičák, nosák; **-hauen-arbeit** práce nosákem n nosáková; **-verspün-dung** klinová zahrážka.

Keilen klinovati, zaklino-vati, klínem zaraziti.

Keim kel, klíč, prejt, zá-rodek; **-apparat** kličidlo; **-dauer** doba kličení, čas k vykličení; **-fähig** kličivý,

kličitelný, kličení schopný; **-fähigkeit** kličitelnost, schopnost ku kličení n k prejtování; **-frucht** plodnice, výtrusnice; **-korn** pučící n kličící zrno; jádro, semenné vajíčko; výtrus; **-kraft** síla kličivá; **-locale** piv. humno; **-proceß** pochod n postup kličení; **-tenne** humno.

Keimen kličiti, prejtovati; ~ lassen nechati kličiti eo; die Gerste wird geerntet ječmen se máčí.

Keimen kličení, pučení, prejtování.

Keimung kličení, prejtování; **-s-proceß** pochod n postup kličení; **-s-reise** zralost n dospělost ke kličení.

Kein žádný; ich habe en Kreuzer nemám krejcaru; ~ Weinů nikdo.

Keinenfalls, keinesfalls na žádný způsob, nikterak, nijak, žádným způsobem, žádnou měrou.

Keineswegs nijak, nikterak, žádným způsobem.

Kelch-macher, -verfertiger výrobce kalichů n číší.

Kelle (Mauerkelle) lžíce (zednická); hor. ulitník.

Keller sklep, sklepení; hor. křížovatka několika stříd; **-abtheilung** oddělení sklepení, šije sklepení; **-arbeit** práce ve sklepe n sklepení; **-brunnen** sklepák; **-canal** sklepní stoka; **-eingang** vchod do sklepa n sklepení; **-fenster** okno sklepní, okno do sklepa; **-geschloß** pod-

zemek; **-gewölbe** klenba sklepní; sklepení; **-hals** (euer Gang) šije (do sklepa); **-halsmauerung** klenutí n sklepení vstoupavé; **-loch** díra n otvor sklepní n do sklepa; **-localität** sklepní místnost; **-meister** sklep-mistr, nadsklepni; **-mauer** zeď sklepní; **-raum** prostor sklepní; **-schank** sklepní výčep; **-schank-ordnung** řád pro sklepní výčepy; **-schloß-gleichung** rovnost sklepů; **-stand** stav sklepa (eo do množství vína, piva a pod.); **-tiege** sklepní schody; **-thür(e)** dvěře sklepní n do sklepa; **-wechsel** fingovaná směnka, směnka na oko, směnka sklepní; **-wirthschaft** sklepní hospodářství.

Kellerei - artikel - händler obchodník sklepním zbožím.

Kellner sklepník, číšník.

Kelter lis (na víno), čerlen.

Kein-zeichen vyznačovati, označovati; ein Hindvieh durch Haarzeichen **-zeichen** zvíře poznamenati vystřížením srsti; **K-zeichen** známka, znak, znamení, označení, značka; **K-zeichnung** označení, poznamenání.

Keunbar znatelný.

Keunbarkeit znatelnost.

Keunbarmachung označení.

Keunen znáti; ~ lernen poznati koho, seznámiti se s kým.

Kenner znalec, znatel, odborník.

kenntlich jefermann každému znatelný; ~ machen o-, vyznačiti, znatelným činiti eo.

Kenntnis vědomost, znalost; známost; ~ je nachweisen vědomostmi (vzděláním) se prokázati; ~ sie sind nachzuweisen vědomosti dlužno prokázati; et. jur ~ bringen dáti o čem věděti, zpravití koho o čem, oznámiti komu eo; wird zur allgemeinen ~ gebracht o tom se vůbec věděti dáva, všem na vědomost se dáva; es wurde uns zur ~ gebracht, wir wurden in ~ gesetzti zvěděli jsme; jur ~ nehmen vzíti eo na vědomí n na vědomost, zapamatovati si eo; jur ~ und Darreichung budiž vzato na vědomí a zachovááno, aby vzal na vědomí a tím se řídil; sich über et. in genauer ~ erhalten s něčím stále přesně obeznámen býti; sich umfassen-de ~ sie erwerben nabýti rozsáhlých vědomostí; von den Vertragsbedingungen genaue ~ nehmen s podmínkami smluvními důkladně se obeznámiti; die ~ des Lesens und Schreibens znalost čtení a psaní; **-nahme** vzetí na vědomost, se-, poznání; e-e Anzeige zur ~nahme erstatten dáti komu eo na vědomí; wird zur gefälligen ~nahme dienstbüßlich re-tourniert vracíme úslužně, aby laskavě vzato bylo na vědomí; nach ~nahme poznav, vza-v na vědomí (poznaje, vezma na vědomí); wovon jur ~nahme u. Nachachtung die Verständigung

gejchtest o čemž se činí sdělení, aby se vzalo na vědomí a zachovávalo (aby na vědomí vzato a zachováno bylo).

Keramik-fabrik továrna keramiky.

Keramische Industrie hrubšířský průmysl.

Kerb = Kerbe; **-häuser** zatináč; **-holz** vrubovka, vrub.

Kerbe vrub, zářez, zej; hor. zátinka.

kerben vrubovati, zařezávat; hor. zatinati, dělati zátinku.

Kerbung zátinka.

Kerker vězení, žalář; **-haft** vazba žaláři; **-meister** žalárník **-meisterstelle** místo žalárníka; **-strafe** trest žaláře n. vězení.

Kermes červec.

Kern jádro; (Schneide bei e-r Wage) břit, ostří (vah); stav. ~ e-s Capitäl's kalich hlavice sloupové; **-beißer** dlask; **-bohren** vrtati na jádro; **-mehl** výražka; **-obst** ovoce jádrové n. jadnaté n. s jádry; **-rohr** (in den Apparaten) roura středová; **-schatten** plný stín; **-seife** mýdlo jádrové; **-stärke** škrob jádrový; **-stein** puštění žilou (v koňské hubě).

Kerzen-erzeuger výrobce svíček; **-fabrik** továrna na svíčky; **-gewicht** váha svíček; **-gießer** svíčkař; **-gießerei** svíčkařství, výroba svíček; **-handel** obchod svíčkami; **-händler** obchodník

svíčkami; **-relutum** (pe-něžná) náhrada n. relutum za svíčky; **-verkauf** prodej svíček.

Kessel kotel, měděnc; **-arbeiter** kotlář; **-armatur** armatura kotle; **-binder** kotlář; **-blech** kotelní plech, plech na kotly; **-blechwalzwerk** válcovna na kotelový plech; **-brennerei** lihovar kotelový, vinopalna kotelová (kde se odpařuje přímo ohněm); **-erzeuger** výrobce kotlů; **-explosion** výbuch parního kotle; **-fabrik** kotlářna; **-flücker** spravovač kotlů; potulný kotlář; **-flüßigkeiten-erzeuger** výrobce kotelní tekutiny; **-haus** kotelna, kotlovna; **-heiz** topič kotle; **-hut** klobouk na vařiči, na kotli destilačním; **-local** kotlovna, kotelna; **-macher** kotlář; **-probe** zkouška kotle; **-proben-evidenz** přehled o zkouškách kotlů; **-revision's-gebühren** poplatky za prohlídku n. revizi kotle; **-schlamm** kal kotelový; **-schmied** kotlář; **-schmiede** kotlářna; **-speise-pumpe** napájecí pumpa, napáječka kotle; **-stein** kotel-ný kámen, kotelní přivara; **-steuer** daň z kotle, daň z prostoru kotle; **-tube** kotelna, kotlovna; **-theil** díl n. část kotle; ~ und **Träger-nietungen** nýtování kotlů a nosičů; **-wagen** (zu Bier- o Spiritustransp.) dopravní voz-nička (na pivo n. líh); **-wärter** topič.

Kette řetěz; mit e-r ~ an-gehängt přivázaný řetězem.

Ketten-bahn hor. řetězová dráha; **-bogen** hor. řetězovka; **-brücke** řetězový most; **-fabrik** továrna na řetězy; **-fa-den** (das Schergarn) nit osno-vová; osnovový chod; **-för-derung** doprava řetězová; **-förderung** mit unterlaufender Kette doprava se spodním řetě-zem; **-gehür** řetězná; **-kuppe-lung** žel. spinka řetězová; spojování n. připínání řetězy; **-linie** řetěznice, čára řetě-zová; **-macher** výrobce řetězů, řetězář; **-rad** žel. řetěz-ové kolo; **-remorqueur** řetězová vlečná loď; **-schiff** řetězová loď; **-schleppschiff-fahrt** plavba vlečné řetěz-ové lodi; **-schmied** řetězník; **-stichsticker** vyšivač řetězko-vým stehem; **-strafe** trest spoutáním řetězy; **-theerer** dehtář řetězů; **-wechsel** řetězový n. mřížkový přesuno-vač n. přeradač; **-zug** stav. průpletky.

Keher kacíř.

Keuchhusten zajikavý ka-šel, černý kašel.

Keule palice, kyj, kýta.

Keuler kanec.

Keuer hor. družstvo.

Kibitz čejka.

Kiecher-erbje vlašský hrách, cizrna, hrachor.

Kiebitz čejka.

Kiefer (die ~) borovice; (der ~) čelíst, dáseň, sanice; **-nadel-extract** výtazek z je-

hlíčí borového; **-nadel-öl** olej z jehličí borového.

Kiefer(n)-blattwespe pi-latka borová; **-rüßelkäfer** klikoroh borový, smolák sosnový; **-spanner** sosne-ček.

Kiel brk, péro; (in 1000) hrbetnice, kýl; **-bogen** špičatý oblouk s vykrouže-nou špičkou; **-bootbauer** stavitel člunů kýlových; **-federnbereiter** připravovač brzoých per; **-gerste** druh zimního ječmene.

Kien-baum sosna, bor-vice; **-erzeuger** výrobce louči; **-öl** borový olej; **-ruß** saze, kopt; **-ruß-brenner** koptář; **-ruß-erzeuger** výrobce koptu, koptář; **-ruß-fabrik** továrna na kopt; **-ruß-händler** obchodník koptem; **-ruß-hütte** koptárna; **-ruß-schachtel-erzeuger** výrobce krabic na kopt; **-ruß-schwärze** koptová čern.

Kies křemení, hrubý pí-sek, šterk; kyz; **-filter** kře-milkový filtr (cedčák); **-ge-winner** dobývač kyzu; do-bývač drobného šterku; **-ge-winnung** dobývání kyzu; dobývání drobného šterku; **-grube** šterková jáma; kyz-ový důl; **-mühle** mlýn na šterk.

Kiesel-guhr křemenka, křemenná pěna n. moučka; **-kupfer** (chrysokoll) mědi-zelen; **-säure** kyselina kře-menná; **-stein** křemen, ká-menný.

liefig křemenitý; kyzovitý.

Kilo kilo; **-gramm** (zkrat. kilo) kilogram; **-meter** kilometr (1000 m); **-mergelter** poplatky za kilometry (milné); **-metermaß** míra kilometrová; **-metermessung** měření na kilometry; **-metertarif** sazba kilometrová; **-meterzeiger** ukazatel kilometru.

Kimm-hobel zejkovec, zejkovník, zejkovací hoblík.

Kimme vřez, vrub, zářez; bečn. zejk, útor.

Kimmen zejkovati.

Kind dítě, děcko; adoptiertes ~, Wahl- zvolenec, svoje-nec; außgetragenes ~ dítě donesené; eheliches, mitcheliches ~ dítě manželské, nemanželské; empfangenes ~ počaté dítě; legitimiertes ~ dítě legitimované; nachgeborenes ~ pohrobek; untergeborenes ~ podvrženec; **-bett** slehnutí, kout, šestinedělí.

Kindler-arbeit in den Fabriken práce dětská a dětí v továrnách; **-bewahranstalt** dětská opatrovna; **-garten** opatrovna, škola, škola mateřská; **-gärtnerin** pěstounka, učitelka na mateřské škole; **-geld** dětské a sirotčí peníze; **-jahre** dětství, dětská léta; **-kleiderhändler** obchodník dětskými šaty; **-kleidmacher** dětský krejčí; **-los** bezdětný, bezdětek; **-mehl** moučka dětská; **-nährmittelhändler** obchod-

ník dětskými pokrmy; **-religionsbekenntnis** náboženství dětí; **-seffelerzeuger** výrobce dětských židlic a seslí; **-spielerei** dětská hračka; **-spielereigeschirr** dětské nádobíčko (hračka); **-spielarten** dětské hrací karty, hrací karty pro děti; **-spielwarenzeuger** výrobce dětských hraček; **-spielwarenhändler** obchodník dětskými hračkami; **-spielwerk** dětská hračka, hrací stroj pro děti; **-spielzeug** dětská hračka; **-spital** dětská nemocnice; **-trompetenzeuger** výrobce dětských trubek; **-verwendung** in Fabriken používání dětí (k práci) v továrnách; **-waage** dětská váha, váha k vážení nemluvnět; **-wagenezeuger** výrobce dětských vozíků; **-wagenfabrik** továrna na dětské vozíky; **-wagengehilfe** kostra dětského vozíku; **-wagenhändler** obchodník dětskými vozíky; **-wartanstalt** dětská opatrovna.

Kindes-abtreibung vyhnání plodu; **-alter** dětství, věk dětský; **-aussetzung** pohození a odložení dítěte; **-find** vnuče; **-findeskind** právnuče; **-leiche** mrtvola dětská; **-mord** zavraždění dítěte; **-pflicht** povinnost dětská; **-recht** právo dítěte a dětí; **-statt**; Annahme an **-statt** přijetí (koho) za vlastní dítě, osvojení, adopce; **-tdo-**

tung zabiti dítěte; **-weglegung** odložení, pohození, zanesení dítěte; **-zimmer** dětinec.

Kindheit dětství; Alter der ~ věk dětský.

Kindes-mädchen chůva; **-frau** dětská.

Kindetik nauka o pohybu, hybosloví.

Kind brada; **-back(en)** čelist.

Kiosk stánek, budka, kiosk.

Kipp-larren hor. výklopná kára, kolimaha; **-maß** míra sklopná a výklopná; **-stange** klanice oplonová; **-borrichtung** výklop; **-wagen** překlopný vozík; **-wärsche** očepní drhlo.

kippen kolísati; překotiti se, padati; et. ~ převrhnouti, vyklopiti, převáletí co; **Münzen** ~ ořez (áv)ati a opilovati a zlehčovati mince.

Kipper ořezávač peněz.

Kipperei ořezávání, zlehčování peněz.

Kirch-fahrt pout; **-gemeinde** farní, církevní osada, farnost; **-genoss** farní osadník; **-hof** hřbitov; **-spiel**, **-sprengel** farní osada; **-tag** den služeb Božích; **-tagmarkt** trh o dnech kostelních (t. j. o nedělích a svátcích); **-weg** kostelní cesta, cesta vedoucí do kostela; **-weihe** posvěcení kostela; **-weihfest** (Kirmes) posvěcení; **-weihtag** den posvěcení chrámu.

Kirche kostel, chrám; církev; bohoslužby; altfahrliefige ~ církev starokatolická; kostel starokatolický; freie ~ bei Vermunfti svobodná církev rozumu.

Kirchen-ablässe odpustky církevní; **-ältester** starší církev; **-amt** kostelní a zádušní úřad; **-amtsgewalt** úřední moc církevní; **-angelegenheit** záležitost církevní, kostelní; **-armenfond** kostelní fond chudinský; **-bau** církevní klatba; **-bau** stavba kostela; **-baucourenz** konkurence k stavbě kostela; **-baufond** fond stavební pro kostely; **-baufuhre** povoz ku stavbě kostela; **-baulichkeit** budova a stavení kostelní; **-baumormale** normál a předpisy o stavbách kostelních; **-bedienter** sluha, zřízenec kostelní, kostelník; **-bedürfnisse** potřeby církevní; potřeby kostelní; **-behörde** úřad církevní; **-behördliche** Genehmigung schválení a povolení úřadu církevního; **-besuch** návštěva kostela; **-bestuhl** klekátko kostelní; **-buch** matrika (církevní, farní); příruční kniha kostelní, manuál; kniha modlitební; **-buchführung** vedení matrik; **-büchse** kostelní pokladnička; **-capital** kapitál zádušní; **-capitals-interessen** úroky kapitálu zádušního; **-casse** pokladna kostelní; **-casse-liquidation** likvidace

pokladny kostelní; **-cassenschlüsselverwahrung** uschování klíče od pokladny kostelní; **-chorregentenstelle** místo ředitele kuru (kostelního); **-collekte** sbírka chrámová; sbírka na chrám; **-concurrentz - angelegenheit** věc n záležitost týkající se n z oboru kostelní konkurence; **-concurrentz - beitrag** příspěvek konkurenční ke kostelu; **-concurrentz-fragen** otázky v příčině kostelní konkurence; **-concurrentz-sachen** věci týkající se konkurence kostelní; **-concurrentz - vorschrift** předpis o konkurenci kostelní; **-congreß** kongres n sjezd církevní; **-diebstahl** krádež chrámová n kostelní; **-diener** kostelník; církevní sluha n hodnostář; **-dienst** služba kostelní n při kostele; **-dotation** kostelní n zádušní nadání; **-drittel** kostelní třetina; **-eigenthum** jmění kostelní; jmění n vlastnictví církevní; **-einkommen** příjem kostela; **-einkünfte** příjmy kostelní; **-einrichtung** zařízení kostelní; **-einrichtungsstufe - an-schaffung** opatření náradí kostelního; **-entweihung** znesvěcení kostela; **-erb-schaft** dědictví kostelní; **-erfordernisse** potřeby kostelní; **-feierlichkeit** slavnost církevní; **-fond** fond pro slavnosti kostelní; **-fond** nadace kostelní n zádušní;

-fürst kníže n hodnostář církevní; **-gebäude** budova kostelní; kostel; **-gebühren** aequivalent ekvivalentní poplatek z kostela; **-gegenstand** předmět, věc církevní; **-gemeinde** osada farní; **-geräthschafft, -geräthe** kostelní náradí n náčiní; **-geschichte** dějiny církevní; **-gesellschaft** společenstvo církevní n kostelní; **-gesetz** zákon církevní; **-glocke** zvon kostelní; **-gruft** hrobka kostelní; **-grund, -grundstück** kostelní pozemek; **-gut** záduší, kostelní statek, zádušní statek; jmění církevní; **-inventar** inventář kostelní; **-klingenbeutel** měšec na almužnu (v kostelích); **-kuz** kostelní kuks; **-lade** kostelní pokladna; **-lehen** církevní n zádušní léno, duchovní léno; **-lehre** nauka církevní; **-mauer** zeď kostelní; **-normtag** noremní den církevní; **-obligation** kostelní obligace n dlužní úpis; **-opfergeld** obětní peníz kostelní, ořera; **-ordnung** řád kostelní; řád církevní; **-organ** církevní orgán; **-paramente** kostelní paramenty; **-paramente-stoff-erzeuger** výrobce látek na kostelní paramenty; **-paramente-händler** obchodník kostelními paramenty; **-patent** patent o kostelích; **-patrocinium** oslava (svatého) patrona kostelního; **-patron** patron kostelní;

-patronat patronát kostelní; **-patronatsamt** kostelní úřad patronátní; **- mhd Pfarrebände** kostelní a farní budova; **-pfünde** církevní obroci; **- u. Pfründen-bermögens-verwaltung** správa jmění zádušního a obročního; **-provinz** církevní provincie; **-rath** církevní rada; evangelischer rath evangelická rada církevní; **-raub** svatokrádež; **-realität** nemovitost (realita) církevní n zádušní; **-rechnung** účet zádušní n kostelní; **-rechnung-s-extract** výňatek n výpis z účtu zádušního; **-rechnung-s-führer** účetní zádušní; **-rechnung-s-legung** účtování jmění kostelního; **-rechnung-s-liquida-tion** účetní likvidace kostelní; **-rechnung-s-revisor** revisor n přehlízitel účtů kostelních; **-recht** právo církevní; **-regiment** církevní moc; **-register** rejstřík církevní; **-reparatur** oprava kostela; **-schänder** hanobitel chrámu; **-schatz** kostelní poklad; **-silber** stříbro kostelní; **-silber-(lieferungs-)obli-gation** úpis o odevzdání kostelního stříbra; **-sit** sedadlo v kostele; **-slavisch** církevně slovanský, staroslovenský; **-spaltung** církevní rozkol; **-staat** stát církevní; **-stiftung** nadace kostelní; **-stolagebüreineinhebung** vybírání kostelních poplatků štolových; **-strafe**

trest církevní; **-stuhl** sedadlo v kostele; **-thurm** věž kostelní; **-unterstützung** podpora kostelní; **-vater** církevní otec; **-vereinigung** spojení církví, unie; **-verfassung** ústava církevní; **-vermögen** jmění kostelní n zádušní, záduší; **-vermögens-inventar** inventář, seznam, soupis kostelního jmění; **-vermögens-verwaltung** správa zádušního n kostelního jmění; **-vermögen-ver-waltungs-vorschrift** předpis o správě jmění zádušního; **-versammlung** shromáždění církevní, koncil; **-vertretung** zastupování kostela; **-visitation** prohlídka kostela; **-vogt** (advocatus ecclesiae) advokát n fojt církevní; **-vorsteher** zádušní starosta; církevní představený; **-waldung** les zádušní; **-zucht** církevní kázeň n disciplína.

kirchlich církevní; kostelní; **-e Gemeinshaft** církevní společnost.

Kirsch - geist třešňová kořalka, třešňovka; **-lorbeer-wasser** ca. vodička ze stremchy bobkové; **-wasser, -wein** třešňovka.

Kissen poduška.

Kitte bedna.

Kitten - fabrik továrna na bedny; **-händler** obchodník bednami; **-tischler** truhlář beden.

Kitt tmel n kyt; **-fabrik** továrna na tmel; **-salzhobel** dražník na tmel; **-masse**

tmelovina, tmelivo; **-mehl** (Steinfitt, franc. lithocolle) tmel (kamenorezbařský).

fitten tmelovati, kytovati, zatmeliti.

Kittai (Kittaj) ces. kitaj (bavlněná látka podobná kartounu).

Kiř - händler obchodník kůzlady.

Kladde náčrtek, nástin, koncept; **-u-buch** první zápisník, kniha na nečisto.

Klaffen zeti; **-de Wunde** zejíci, rozstoupá rána.

Klaster sáh; **-gedinge** sáhový úkol; **-holz** sáhové dříví; **-maß** míra sáhová; **-stab** sáhovka.

Klastern měřiti na sáhy; **holz** ~ rovnati dříví do sáhů.

Klag-anpruch nárok žalobní; **f-los** uspokojený; **3.** f-los štelten upokojit koho; vy-pořádati se s kým, zadost u-činiti komu; **f-los-stellung** vy-pořádání, uspokojení.

Klagbar žalovatelný; **-ge-ger 3.** auftreten = klagen; et. ~ machen žalovati eo.

Klagbarkeit žalovatelnost.

Klage žaloba; stížnost, stesk; **-gegen 3.** žaloba na koho; **-änderung** změna žaloby; koho; **-beantwortung** zod-povídání žaloby, odpověď na žalobu; **-beantwortungs-schrift** spis s odpovědí na žalobu, písemná odpověď na žalobu; **-befugnis** právo k žalobě, právo žalovati; **-begehren** žalobní prosba; **-behauptung** tvrzení ža-

lobní; **-behändigung** doru-čení, dodání žaloby; **-buch** kniha pro stížnosti; **-erwei-terung** rozšíření žaloby;

-factum skutek n skutečnost žalobní; **-frist** lhůta k ža-

lobě; **-führung** žalování;

-grund důvod n základ žalo-by; **-kosten** útraty žalobní;

-objekt předmět žaloby;

-punkt odstavec žaloby;

-recht právo žaloby n k ža-lobě, právo žalovati; **-rück-erlag** vrácení žaloby; **-schrift** spis žalobní, písemná ža-

loba; **-termin** lhůta k ža-lobě; **-wechsel** směnka ža-lobní, zažalovaná, jsoucí

předmětem žaloby; **-weg** cesta n prostředek žaloby;

im **-wege** žalobou, pomocí žaloby; **-zustellung** doručení, dodání žaloby.

Klagen žalovati koho oš n z čeho; **burřš 3.** erlangen vy-žalovati eo.

Klagen - häufung hroma-dění, sloučení žalob.

Kläger, **-in** žalobce, -kyně, žalující, žalobník, -ice, žalo-vatel, -ka; **-rolle** úloha, po-stavení žalobce; **3-mdie rolle** zuweisen uložiti komu, aby ža-loval.

Klägeriřch žalobcův, žalob-cova, žalobcovo.

Klägriřch žalostný.

Kläglichkeit žalostnost.

Klags-anbringung podání žaloby; **-änderung** změna žaloby; **-anmerkung** po-známka žaloby; **-anspruch** nárok žalobní; **-beſcheid** vy-

měr žalobní; **-caution** jistota n kauce žalobní; **-factum** skutek n příběh žalobní;

-gegenstand žalobní předmět; **-kosten** náklady žalob-

ni; **-nativität** vznik žaloby;

-petit, **-petitum** žalobní prosba n petit; **-rückerlag** vrácení žaloby; **-schrift** pí-

semná žaloba, spis žalobní;

-vererbung přechod žaloby na dědice, zdědění žaloby;

-verjährung promlčení ža-loby.

Klammer spona (je-li z plechu n z plochého železa); skoba (když je ze železa tužstého); závorka; **-spitze** špice, hrot skoby.

Klampe pražec (popříčný).

Klapp - brücke poklopný most; **-deckel** příklop, po-

klop; **-falle** past se záklop-kami; **-feffel** skládací seda-dlo; **-tisch** skládací stůl;

-thür padací dvéře n dvířka n poklop.

Klappe ventil, klapka, zá-klopka, chlopeň; poklop.

Klappen - band závěsa klapková; **-schnitt** (bes Brie-fumschlages) střiř záklopky (obálkové); **-schrant** skříř

záklopková; **-stempel** razít-ko na záklopce; **-verschluss** (bei den Klappen) zavírka sklo-pečková (chlopničková);

-wehr poklopový jez.

Klapperholz oklestky.

Klar jasný, čistý, prů-hledný; **ins 3-e** jeten objasnití, vysvětliti eo; hor. drobný; **3e** Berge drobný kámen; **-e** Kohle drobné uhlí.

Klar - mařche jalový rmut; **f-stellen** objasňovati, vysvě-

tliti eo; **-stellung** objasnění; **im** Interesse der **-stellung** e-s Vermögensstandes aby se zji-stil n objasnil stav jmění;

-tump hor. řediště; **-wasser-separations - apparat** hor. protiproudňý přístroj.

Klar - bassin hor. řediště, nádržka průčiřtná; **-bottich** kád sezoovací; **-mittel** látky čistící, řiřidla, řediřla; **-spä-ne** třísky čistící, řeřiřci n na čistění; **-späncerzeuger** vý-robce třísek na čistění.

Klären vyjasnit; čistiti; pliti.

Klarheit jasnost.

Klarfel průčiřtka, vyče-řený roztok cukru.

Klärung čistění, sčisto-vání.

Kläse hor. malá tlukárna n pestovna.

Klaub - arbeit přebírání, přebírka; **-erz** přeběrná ru-dá; **-gut** hor. přeběrky; **-holz** sběrky, sbrané dříví; **-holz-recht** právo sbíratí dříví;

-holzfammeln sbírání dříví;

-holztag lámačka, den ku sbírání dříví; **-borrath**, **-werk** přeběr, zásoba rudoviny ku přebírání.

Klauben přebírati; **holz** ~ sbíratí dříví.

Klaubericht, **Klauberig** hor. přeběrky.

Klanc pazour, dráp; ko-pyto, pazneht.

Klauen - beřschlag kování paznehtů, kopyt; **-krankheit**,

-**senke** kulhavka; -**schmalz** tuk paznehtní; -**thiere** dobytek paznehtnatý, paznehtníci; -**viehhändler** obchodník paznehtnatým dobyt-kem.

Klanje soutěska, průsmyk; splav; nor. jáma, kde se začíná mýti.

Klaven-bildung tvoření se námele n námelníku.

Klaviatur- (též **Claviatur-**) **erzeuger** výrobce klaviatur; -**fabrik** továrna na klaviatury.

Klavier- (též **Clavier-**) **aus-leiher** půjčovatel klavírů; -**bauanstalt** výroba klavírů n pian; -**bauer** výrobce klavírů; -**bestandtheilerzeuger** výrobce klavírních součástek; -**corpustischer** truhlář klavírních koster; -**fabrik** továrna na klavíry; -**fälszfabrik** továrna na klavírní píst; -**fussmacher** dělník klavírních noh; -**händler** obchodník klavírů; -**lehrer** učitel klavírů; -**leih-anstalt** půjčovna klavírů; -**reparateur** spravovač klavírů; -**saitenerzeuger** výrobce klavírních strun; -**schule** klavírní škola; -**spieler** pianista; -**stimmer** ladič klavírů; -**taschen** klácky klavírní; -**träger** -**consortium** družstvo nosičů klavírů.

Klebe -**arbeit** zdivo z drchanky a rozdělané hlíny; -**mittel** lepidlo; -**stoff** lepivo, látka lepivá; gellertartige -**stoffe**

rosolovité lepivé látky; -**werk** = -**arbeit**; -**zettel** nálepka.

Kleben lepití se, mlouiti k čemu n naš, lpěti na čem; le-pití; -**b, klebrig** lepkavý.

Kleber klič rostlinný, lepidlo, lep, maz; lepič.

Klee jetel; -**futter** píce jetelová, jetel ke krmení;

-**hauptel** palička jetele, me-dulka; -**saat** jetelový osev;

-**samen** semeno jetelové;

-**saß** sül štavelová n štovi-ková; -**samenhändler** ob-chodník jetelovým semenem;

-**säure** kyselina štavelová n štoviková; -**seide** kokotice.

Klei jil.

Kleiber mazal, packář;

-**werk** (Kleibwerk) lepenice.

Kleid oděv, oblek, šaty, roucho.

Kleiden odívati, šatiti, oblé-kati, ustrojiti.

Kleider-ansehaffungs-vor-jahrs záloha na opatření šatstva;

-**confection** kon-fekce oděvů; -**confections-warenhändler** obchodník oděvovým zbožím konfek-čním;

-**fabrik** továrna na oděvy; -**geschäft** obchod šat-stvem; -**handel** obchod odě-vy;

-**händler** obchodník oděvy; -**kasten** šatník, skříň na šaty; -**kramer** vetešník;

-**leihanstalt** půjčovna odě-vů; -**macher** oděvník, krejčí;

-**machergewerbe** krejčovská živnost; -**macherschule** škola oděvníká; -**macherin** odě-vníce, krejčová;

-**näher** krejčí; -**ordnung** řád oděvní;

-**rechen** věšák na šaty; -**rei-niger** čistič n cidič oděvů;

-**u. Schnittwaren-handel** ob-chod oděvy a střížným zbo-žím; -**stoss** stojan na šaty;

-**u. Wäschehändler** obchod-ník oděvy a prádlem.

Kleidung oděv, šatstvo, šat, oblek; oblékání, stro-jení; -**s-gegenstand**, -**s-stück**

část oděvu, šat; -**s-stoff** lát-ka na oděvy.

Kleie otruby.

Kleien-ausfuhrbollette bo-leta na vyvezené otruby;

-**ausfuhrs-register**, -**aus-tritts-register** křišter vyve-zených otrub; -**futter** krmivo otrubové.

Klein malý, drobný, nepa-trný, neveliký; -**es Mädchen** děvčátko; -**er Ort** místečko;

-**es Wert** slovičko; -**e Lotterie** malá loterie, lotynka; -**er werben** menšiti se, rozdrobo-vati se.

Klein-bäcker malý pekař;

-**bahn** drobná dráha; -**bauer** chalupník; -**betrieb** obchod n provozování v malém n v drobném;

-**brennholz** drobné dříví palivové n pal-né; -**brennholzhändler** ob-choďník drobným dřívím palným; -**brennholzverkauf** prodej drobného dříví pali-vového; -**concept** malý kon-cept; -**conceptpapier** malý konceptní papír; -**draht-zieher** vytahovač tenkého drátu; -**drucker** tiskař látek;

-**eisen** slabé železo, pru-tovka; -**erz** podrudek, drobná

ruda; -**feuerarbeiter** kovář;

-**frischarbeit** malokryčný způsob zkujňování surového železa; -**fuhrmann** vozičkář;

-**geld** (peníze) drobné; -**ich habe kein geld** nemám drobných; -**geld wechsell** měniti za drobné;

-**gewehrmunition** munice, střelivo pro palnou zbraň ruční; -**gewerbe(betrieb)** malý průmysl; -**gießer** malý slevač; -**grundbesitz** malý statek; držení malého statku;

-**handel** obchod drobný, v malém, po drobnu; -**haus** domek; -**kanzleipapier** malý kancelářský papír; -**karten-format** visitkový tvar; -**kin-der** -**bewahr(ungs)anstalt** opatrovna dětská; -**kin-der-wartanstalt** opatrovna pro malé děti, zahrádka; -**kohle** drobné uhlí; -**kramer** kramář v malém n po drobnu; -**l- laut** málomluvný, nesmělý;

-**montierung** drobný oděv vojáka; -**postpapier** malý poštovský papír; -**schlichter** řezník v malém n po drob-nu; -**schmidt** zámečník, zá-vorkář; -**stecher** drobný hun-týř; -**stecher** n. **Selcher** drobný hüntýř a uzenář; -**uhr-macher** drobný hodinář; -**ver-kauf**, -**verschleiß** drobný pro-dej, prodej v malém n drob-ném, prodej po drobnu; -**ver-schleiher** prodavač drobný n v malém n po drobnu; -**vieh-händler** obchodník drobným dobyt-kem n bravem; -**vieh-stecher** řezník drobného do-bytka.

kleinen, kleinem drobiti, rozdrobiti.

Kleinigkeit maličkost, malichernost.

kleinlich malicherný.

Kleinod skvost, klenot.

Kleister (škrobový) maz, lep; **-bildung** mazovatění, tvoření se mazu; **-erzeuger** výrobce lepu; **-trübung** zákal škrobový.

Klemmfang, Kloben roz-, proskřípeč; **-schraube** svěradlo, skřípeč.

Klemme svorka, svírka; základka.

Klemme svíratí, zarážeti; **fiß auf et. ~** lpěti na sem.

Klempner klempník; **-arbeit** práce klempnická; **-gewerbe** živnost klempnická, klempnictví; **-handwerk** řemeslo klempnické; **-waren** klempnické zboží n výrobky; **-warenfabrik** továrna klempnického zboží; **-warenhändler** obchodník klempnickým zbožím.

Klette lopuch.

Klima podnebí.

Klimatisch klimatický.

Kling - glas křišťálové sklo.

Klinge čepel.

Klingel - beutel měšec na sbírání almužen.

Klingen zníti; **de Münze** ražené peníze.

Klingen - schmid čepelář.

Klinik klinika.

Klinische Propädeutik klinická propedeutika; **es** Institut

(polyklinický Institut) klinický ústav.

Klinke (an der Thüre) klika.

Klinkel in e-m Schloßenthore stavidlo vratové.

Klinken - erzeuger vyrábětel klik.

Klinke kanálka, kabřínec (cihla); **-kanüle** kabřínková silnice.

Klipp - fisch klipka vlnjoková, sapin; **-schuld** drobný dluh.

Klitter - schuld malý dluh.

Kloake stoka, kanál.

Kloben bidélko číhařské, pro-, rozskřípeč; **str.** kladník; **-holz** polenové n štěpínové dříví; **plav.** svorkový věšák kladkovnicový.

Klonische Krämpfe lek. křeče trhavé n šubavé.

Klopp - arbeit dobývání s hora dolů; **-gestänge, -zeug** důlní n šachtové klepadlo.

Kloppe - (spitzen-)arbeiter, Kloppler krajkář; **-maschine** stroj na pletení šňůr; **-warenfabrik** továrna krajkového zboží.

Kloster - apotheke klášterní lékárna; **-candidatin** kandidátka klášterní; **-erziehungsanstalt** klášterní vychovatelna; **-geistlicher** klášterní kněz, řeholní duchovní; **-geistlichkeit** řeholnictvo, duchovenstvo klášterní; **-geübde** klášterní n řeholní slib; **-gewölbe** klenutí klášterní; **-gruft** klášterní hrobka; **-kerker** vězení n žalář klášterní; **-kirche** kostel klášterní; **-latenbruder** klá-

šterní bratr laik; **-lehraustalt** škola klášterní; **-mitgift - bestimmung** určení věna klášterního; **-mönch** mnich, řeholník; **-nonne** jeptiška; **-privilegium** privileje n výsada klášterní; **-schule** škola klášterní; **-studien** studia klášterní; **-vermögen** jmění klášterní; **-vorsteher** představený kláštera; **-zucht** klášterní kázeň.

Klosterliche Genossenschaft klášterní společenstvo.

Kloß špalek, kláda; **čep** u rybníka; **-holzlieferant** dodávč špalkového dříví; **-pflaster** špaličková dlažba; **-rinne, -gerinne** dřevěná stoka (mlýnu na svrchní vodu).

Kloßel - zimmerung dřevěni špalkové, špaličková výdřeva.

Kluft rozsedlina, trhlina, žilka; **dürre o taube ~** planá n jalová žilka; **edle ~** rudná žíla; **-damm** příčná hráz, přehrázka.

Kloßigkeit der Kohle štěpnatost uhlí.

Klug chytrý, moudrý; **~** maßen moudříti; **~** werden zmoudřeti.

Klumpen balvan, hrouda, chumáč, kus; **hor.** kryčná hrouda, polokryce.

Knaben - alter chlapectví; **-schändung** prznění chlapců, samcoložství; **-seminar (ium)** chlapecký seminář.

Knall - bonbons třaskavé cukrovinky; **-effect - papier**

třaskavý papír; **-erbse** třaskavý hrách; třaskavé zrnko; **-sibibus** třaskavá zápalka; **-gas** třaskavý plyn; **-gold** třaskavé zlato; **-haltesignal** (auf Eisenbahnen) výstražná návěst výbuchem; **-kapeln** třaskavky; **-präparate** třaskaviny; **-qued Silber** třaskavá rtuť; **-silber** třaskavé stříbro.

knapp těsný; stručný, úsečný; **~** bei Casse sein býti v peněžitě tísní; **es** Geld nedostatek peněz n peněžení; **~** an der Wand u samé zdi.

Knappe horník, havíř, hutník.

Knappschaft horní bratrstvo, hornictvo.

Knappschafts - ältester starší bratrstva; **-angehöriger** příslušník bratrstva; **-ausschuß** výbor horního bratrstva; **-beitrag** příspěvek k hornímu bratrstvu; **-casse** pokladna bratrská; **-cassebeitrag** příspěvek do pokladny bratrské; **-cassemitglied** člen pokladny bratrské; **-genosse** člen bratrstva horního; **-lade** =

-casse; **-rechnungsführer** bratrský účetní; **-statuten** stanov bratrstva horního; **-verband** společenstvo hornické, svazek horního bratrstva; **-versammlung** shromáždění bratrstva.

Knäuel klubko.

Knauer hor. pecka, balvan, tvrdá skála.

knauerig hor. peckovitý tvrdý.

Knauf hlavice (sloupu); knoflík.

Knebel roub(ik), obušek; hor. valach; auf dem ~ fahren spouště se po valachu; ~ nebýt řete roubík s řetězem.

knebeln roubovati, vázati; **Garben** ~ snopy vázati roubíkem.

Knecht pacholek, sluha; (Einfigurte) hor. sedlo.

Knetmaschine stroj na hnětení.

kneten hnísti, mačkati.

Knie **hügel** hor. nákolenník; **K-förmige** Geißrohr kolennitě vedení luhové; **K-föbogene** Reverenzen poklony ohnutým kolennem; **-heber** násoska lomená n ohnutá, kolínko násoskové; **-rohr**, **-stiel** koleno roury.

Knigge-giebel lomenice.

Knoblauch česnek.

Knochen kost; **-bau** kostra; **-bleichen** bílení kostí; **-brennerei** pálení kostí; **-fett** morek; **-fett-extract-fabrik** továrna na výtazek morku n kostního tuku; **-händler** obchodník kostmi; **-kohle** zvířecí uhlí; kostní uhlí; **-kohlen-abfalle** odpadky kostního uhlí; **-kohleberereitung** příprava kostního uhlí; **-kohlen-filtration** cukr. filtrace kostního uhlí; **-Leimgallerte** kostní klíž; **-mark** morek; **-mehl** kostní moučka; **-mehlzeuger** výrobce kostní moučky; **-mühle** mlýn na kosti; **-ölerzeuger** výrobce kostního oleje; **-sammler**

sběrač kostí; **-schmalz** kostní tuk; **-ständer** vařič kostí; **-ständerei** kostivárna; **-stamper** stoupa na kosti.

Knoffen hlíza. bobule, bulva; **-gewächse** rostlina (plodina) hlizovitá n bulovitá; **-gewächsmas** míra na plodiny bulvovitě.

Knopf knoflík; überkommene und überzogene Knöpfe knoflíky opředené a potažené; gold- und silberplattierte Knöpfe knoflíky plátované zlatem a stříbrem.

Knopf-drechsel soustružník knoflíků; **-lochnäherin** obšíváčka knoflíkových dírek; **-lochjeide** cel. hedvábí na obšívání dírek knoflíkových; **-u. Schnüre-erzeuger** výrobce knoflíků a šňur; **-warenerzeuger** výrobce knoflíkového zboží.

Knöpfe-erzeuger výrobce knoflíků; **-händler** obchodník knoflíky.

Knopper kotvice, borek, duběnka.

Knoppem-extracterzeuger výrobce výtazku duběnkového; **-mehl** moučka duběnková, prášek duběnkový; **-(gall)weisse** žlabatka kalichová.

Knorpel chruplavka, chrustavka.

Knopper kousky rudy; **-kohle** kouskové (orechové) uhlí.

Knorren suk.

Knochen-bildung tvoření pupenů, rozmnožování pu-

peny (u buněk kvasničných), pupenění.

Knoten uzel; stav. pupek (tašky); hor. srústel-arachovitý; **-erz** srústková ruda; **-punkt** (der Eisenbahnen) středisko, uzloviště (drah).

Knozen podpeštník.

knüpfen pojiti, vázati, stahovati, přituzovati; navázati, připojiti; sich ~ připojiti se k čemu.

Knüppel-holz oklestky.

Kobalt kobalt; **-bergwerk** kobaltový důl n rudník; **-blau** modř kobaltová, ultramarin kobaltový, modř The-nardova; **-erz** ruda kobaltová; **-glanz** kobaltin, dasec krychlový; **-grube** = **-bergwerk**; **-oxydul** kysličník kobaltnatý; **-zeche** = **-bergwerk**.

Kober oplotěň; **-eisen** hor. železo ukradené a tajně prodané; **-lehen** kradení rudy sousedovy.

Koch kuchař; **-apparat** přístroj na vaření; **-bottich** m. pařák; **-frischen** krycování kypné n s kypěním; pudlování truskové; **-geschir** kuchyňské náčiní n nádobí; **-geschir-erzeuger** výrobce kuchyňského náčiní n nádobí; **-herd** krb n ohniště na vaření; **-kapsel** varní dno s kloboučkem; **-kessel-erzeuger** výrobce kotlů (na vaření); **-methode** metoda povárná, rmutování povárné; **-ofen** kuchyňská kamna (plotna), sporák, sporokrb; **-pudeln** pudlování trusko-

vé; **-salz** kuchyňská sůl; **-salzgehalt** obsah soli kuchyňské, množství kuchyňské soli; **-salzpass** pas n průvodní list na kuchyňskou sůl; **-schmiede** krycování kypné n s kypěním; **-schule** kuchařská škola; **-servise** náčiní kuchyňské; **-spartherd** sporák na vaření; **-verfahren** = **-methode** rmutování povárné.

Kockels-förner chebule.

Koffer-erzeuger výrobce vaků; **-händler** obchodník vaky; **-papiererzeugung** výroba vakového papíru; **-wage** vej. a cejch. váha skládací (rozkládací).

Kohl-rabe krkavec horní, havran; **-rabi** brukey.

Kohle uhlí; vegetabilijde (Pflanzen-) rostlinné uhlí; bituminöse ~ smolité, kamen-né uhlí; taube ~ jalové uhlí, mrtvina; Förder- těžné uhlí; Gries- krupičné uhlí.

Kohlen-abbau dobývání uhlí; **-abbau-gerechtigkeitt** právo dobývání uhlí; **-ab-lagerung** uložení uhlí; **-actien** burz. uhelné akcie; **-ader** žíla uhelná; **-arbeiter** uhlář, uhlokop; **-auf-beretung** úprava uhlí; **-bank** uhelný slůj, uhelný plást, uhelná vrstva; **-bedarf** (s)potřeba uhlí; **-behälter** uhelník; **-bergbau** dobývání kamenného uhlí, dolování na (kamenné) uhlí; **-bergbau-gesellschaft** společnost pro uhelné doly; **-berg-**

mann uhlokop; **bergwerk** uhelný důl, uhelna; **bildung** uhelný útvar; **bister** kop-tová čern, bista; **blende** = **Antkract**; **brenner** uhlíř; **brennerei** uhlirna, pálení uhlí; **briquettes-erzeuger** výrobce uhelných bryket; **classification** třídění uhlí; **district** uhelný okres; **dynamit** uhelný dynamit; **einlagerung** nakládání uhlí; **export** vývoz uhlí; **feld** uhelné pole; **feuer** uhelný oheň; **feuer unterhalten** udržovati řezavé uhlí; **filterfabrik** továrna na uhelná cedidla; **flöz** uhelný slůj, uhelný plást; **flöz-schram** šram v uhelném plástu; **flügelbahn** poboční dráha uhelná; **förderachacht** uhlo-těžná n uhelná šachta n já-ma; **förderstraße** uhlovozná střída; **förderung** těžení uhlí; vyvážení n doprava n vozba uhlí; **frächter** povozník uhlí; **fuhre** povoz s uhlím; **f-führend** uhlo-nosný; **fulgurit** uhelný fulgurit; **gas** uhelný plyn; **gas-erzeugung** výroba uhel-ného plynu; **gestübbe** ná-bojka uhelná; prach uhelný; **gewerkschaft** závodnictvo n těžařstvo uhelných dolů; **gewinnung** dobývání uhlí; **grenzweiler** pomezny o-hradník uhelný; **grube** = **bergwerk**; **f-haltig** uhelný, obsahující uhlí; **händler** obchodník uhlím; **häuser** uhlokop, uhlař; **hausarbei-**

ter dělník v uhlírně (uhelné kolně); **holz** dříví na uhle-ní; **hunt** viz **Sunt**; **kam-mer** komora n kolna na uhlí; **karrenstraße** střída uhlovozná n tačkování uhlí; **kartell** uhlařský kar-tel; **klein** drobnina, drobné uhlí; **ladeplass** nákladisté uhlí; **lage** uhelná vrstva; **lagermagazin** uhelné skladiště; **löche** mour, uhelný prach; **maß** míra uhelná n na uhlí; **messer** uhloměrec; **mühle** mlýna na uhlí; **mulde** uhelná pánev; **oryd** kyslič-ník uhelnatý; **platte** deska uhelná; **preise** ceny uhlí; **revier** uhelný okres, uhel-ná pánev; **rolle** sýpka na uhlí; **säure** kysličník uhlí-čitý (uhelka); **säurebläs-chen** bublinky kysličníku uhlíčitého; **säuregebläs-maschine** stroj uhelkový, saturačka; **säuregehalt** ob-sah kysličníku uhlíčitého; množství, bohatost kyslič-níku uhlíčitého; **säurela-beur** laveur uhelkový; **f-sau-re** šafi uhlíčan draselnatý; **f-james** Wasser uhlíčitá voda; **schacht** uhlotěžná šachta; **schicht** = **flöz**; **fortierung** třídění uhlí; **stabeerzeuger** výrobce uhelných tyčí; **stätte** uhlíště; **staub** mour, uhelný prach; **stichtoff** uhlodusik; **stifte**, **spitzen** uhlíky (na lampy elektrické); **stoff** uhlík; **stoß** uhelný bok, uhel-né průčelí, uhelný předeek, uhelný zbůj; **straße** uhelný

rub; **straße** uhelná střída; uhlovozná střída; **syndikat** uhlařský syndikát; **tarif** sazba uhelná n pro uhlí; **theerfabrication** výroba uhelného dehtu; **verhan** poruba uhelná; **verschleiß-buch** obchodní kniha uhlíř-ská; **verschleißverein** spolek ku prodeji uhlí n uhlířský; **wage** váha uhelná n na uhlí; **wagen** hor. uheľňák, uhlař, uhelný vůz; zel. vagon n vůz uhlí; **werk** uhelna, uhelný důl; **zede** uhelný důl; **ziegel** tašky uhelné; **zunder-erzeuger** výrobce podpalků uhlí.

Köhler uhlíř.

Köhlerci uhlařství.

Köhring der **Sengste** licen-tování hřebců; **s-commis-sion** komise pro licentování (hřebců).

Kokarden-fabrik továrna na kokardy.

Kokos-leinwand plátno kokosové; **nuße** kokosové ořechy; **nuß-öl** kokosový olej; **nuß-schalen** cel. sko-rápky ořechu kokosového; **teppiche** kokosové koberce. **Koks** koks.

Koks-anfall koksárna; **-arbeiter** koksář; **ausbrin-gung** výnos, výtěžek koksu (z uhlí); **-(eisen)hohofen** vysoká pec na tavění železa koksem, koksová domna; **-fabrik** továrna koksu; **-händler** obchodník koksem; **-kohle** koksová uhlí; **-ofen** koksová pec; **-werk** koksárna.

Kolben žehadlo, kužel, píst (u pumpy); pažba, hlav-viště pažby; banka, (baňatá) láhev.

Kolben-führung vodidlo pístové; **führungsträger** podpěra vodidla pístového; **hub** zdvih pístu; **milchle** tlučkový mlýn; **pumpe** pumpa pístová, čerpadlo pístové; **ring** kroužek pístu; **rohr** bota u pumpy; **stange** táhlo, bidlo, tyč pístová; **stangenkopf** zhlaví táhla; **wettermaschine**, **wetter-pumpe**, **wetterfah** pisto-nový větrník n větrní násos.

Kolothar červec anglická.

Koller janek; jankovitost.

Koltern kutálení se.

Kolofonium-gießer slévač kalafuny.

kommen přijít; in **Abfall** ~ odpadnouti, vymýcen býti; die **bedungenen** **Abzüge** vom **Kauf-preise** ~ nicht in **Anschlag** umlu-vené slevy z kupní ceny se nepřirážejí, k umluveným slevám z kupní ceny se ne-hledí; et. kommt in **Anwendung** něčeho se používá; et. kommt in **Betracht** k něčemu se přihlíží, něco se uvažuje, něco padá na váhu; zu **fürz** ~ škodu vzít; um et. ~ o něco přijít, něco ztra-tit; wie hoch kommt es? zač je to? co stojí ta věc? po čem to dáváte? die **Sache** kommt hoch zu **stehen** věc je drahá, věc stojí mnoho; auf den **Sund** ~ přijít na mizinu n ve psi; zu **Krüften** ~, zu **stich** ~ vzpa-matovati se, zotaviti se,

okráti; bis über ihn der Rechte kommt až na něho někdo vyraje; zustande ~ státi se skutkem, k místu přijíti, uskutečnit se; zustatten ~ býti ku prospěchu, prospěti, hoditi se čemu; ich ar auf einander ~ dostati se zle do sebe, zle se do sebe dáti; an den Tag ~ na světlo přijíti, na jevo vyjítí; die Gebürensicht dieses Rechtsgelehrtes kommt in Frage jedná se o poplatnost právního jednáni; zum Vortheil ~ objeviti se, ukázati se; ein Geschäft kommt zum Abschlusse obchod se učiní, sjedná; die Anprüche ~ mit Rechten anderer in Berührung nároky se utkávají s právy jiných; ein Vorbehaltfeld kommt dem Bewerber zu Gute uchazeči případne pole zaručené, vyhrazené; des Jahr prišti n budouci rok; gelaufen ~ příběhnouti; sich et. zu Schulden ~ lassen zavinití č. provinití se čim; woher kommt es čim je to?; I-m zur recht ~ srovnati se s kým; er kam an die Reihe došlo na něj; auf et. zu sprechen ~ promluvití o čem; e-r Sache auf die Spur ~ věci se dopátrati; aneinander ~ rozejítí se; aus den Schulden ~ vyprostítí se z dluhů, zbavití n vyprostítí se dluhů; in Vergeßenheit ~ býti zapomenut; über I. ~ přepadnouti koho; zur Bestimmung, zu sich ~ vzpamatovati se; zur Gewissheit ~ nabýti jistoty; zum Gelde ~ nabýti peněz; zum Ziele ~ dojítí cíle; zu Schaden ~

utrpěti škodu; úraz utrpěti; zu Worte ~ začítí mluvití, promluvití.

König král; **-reich** království.

Königlich královský.
Konisch kuželový, kuželovitý, homolovitý.

Können moci; es konnte ihm die fünfte Stunde gechehen sein stalo se to as o hodině páté.

Konsole konsoly.

Kopf hlava; nápis, nadpis; ~ des Protokolles záhlaví protokolu; **-arbeit** práce duševní; **-bahn** zvratná dráha;

-bedeckung pokrývka hlavy;

-dotation dotace osobní;

-holzbetrieb vrškování;

-holzwirtschaft vrškové hospodářství;

-kissen podhlavnice, polštář, poduška;

-polsterkassenhaut půjčovna podhlavníc n podušek;

-rechnen počítání z paměti;

-schwelle čelní trámec;

-seite (na penizi) strana hlavní n hlava;

-station zastávka n stanice zvratná;

-steuer daň z hlavy, daň osobní;

-stück pohlavek;

-theil díl osobní n podle hlav; nach theilen dle osobních dílů;

-theilung dělení dle počtu osob n dle hlav;

-verletzung úraz na hlavě;

-wunde rána na hlavě;

-zahl počet osob n hlav.

Koppe vrchol, vršek.

Koppel spona, spinadlo, smečka; ohrazené pole, hona;

-sicherei společný rybolov;

-jagd společná honba;

-säulen dvojice sloupů;
-tritt, **-weide** obecní n společné pastviště; ohrazené pastviště; **-wirtschaft** střídavé hospodářství polní.

Kopper ^{zver.} frkal, supěč.
Koprolith (Kothstein) koprolit.

Korallen-erzeuger výrobce korálů; **-sicherei** lovení korálů; **-händler** obchodník korály; **-imitation** korálová imitace, napodobenina; **-schleifer** brusič korálů.

Korb koš, košík; (při odvážení rumu) korba n koš; ^{zverol.} nákolence, otok na noze (u koni); ^{stav.} e-s Capitálů kalich hlavice; **-arbeiter** košíkář;

-bogen oblouk krejzový;

-fabrik továrna na košíky;

-flechter košíkář;

-flechter-warenhändler obchodník košíkářským zbožím;

-geschlecht pletivo proutěné, dílo pletené;

-händler obchodník koší;

-henkelmacher hotovitel držadel n uch košů;

-macher košíkář; n. **Sesselflechter** pletač košů a židlí;

-waren zboží košíkářské;

-warenfabrik továrna košíkářského zboží.

Korinthje brozinka.

Korinthische Säulenordnung sloupovitý korintský.

Kork -eiche dub korkový, plut;

-fabrik továrna korku;

-holz korkové dřevo;

-kunstschneider umělecký řezáč korků;

-maschine korkovačka, korkovadlo,

-zátковаčka, zátková llo;

-pfropfen-erzeuger výrobce korkových zátek;

-pfropfen-fabrik továrna na korkové zátky;

-pfeifen-schneider řezáč korkových zátek;

-söhle korkový podšev;

-stoppel, **-stüpsel** zátky korkové;

-tischel-erzeuger výrobce korkových zátek;

-tafel deska korková;

-waren zboží korkové;

-warenfabrik továrna na korkové zboží;

-zieher vytahovák, taháček na zátky (spadne-li zátky do vnitř láhve); vývrtka (při uzavření láhve).

Korn zrno; žito; ~ der Mühlze zrno mince; **Schrot** n ~ der Mühlze stříž a zrno mince;

-handel obchod žitem;

-händler obchodník žitem;

-mäfler dohazovač obilí, ^{tež žita}; **-mehl** žitná mouka;

-probe ukázka žita, ukázka obilí;

-rüffelkäfer pilous (černý), filous;

-schrot tluč obilní;

-teig těsto žitné;

-zucker cukr zrnkový.

Körner zrniti, drobiti; **Sische** ~ ryby chebulí mámiti; **gefürnt** zrněný.

Körner-durchschnittspreis průměrná cena zrní;

-früchte zrnité plodiny;

-markt obilní trh;

-maß míra na zrní.

Körper tělo, těleso;

-bau vzrůst, složení těla;

-be-rechnung počítání tělesného obsahu;

-beschaffenheit soustava tělesná;

-form tvar tělesa;

-länge délka těla;

-höhle dutina tělesa;

-maß míra tělesná; míra prostorová n dutá n krychlová n

kostková; **-strafe** trest na těle a tělesný; **-theil** část těla; **-verlebung** úraz na těle, úraz tělesný.

körperlich tělesný, hmotný; **-e** Sače hmotná a tělesná věc; **-e** Eignung zu et. befißen tělesně způsobilým býti k čemu.

Körperlichkeit hmotnost.

Körperschaft sbor, spolek, korporace.

Kornphäe předák, čelný muž, přední vytečník ve vědě a v umění.

Koscher-fleischanlage přírážka a dávka z košerového masa; **-fleischaus-schroter** vysekávač košerového masa; **-wässerzeuger** výrobce košerových uzenek.

Koschere Gasišiče košerová hospodská kuchyně.

Kosmetische Artikel kosmetické (krášlic) prostředky; **-e** Mittel prostředky kosmetické, kráslicí.

Kosmopolit světoobčan, kosmopolita.

Kost strava, stravování; jídlo; in **-** übernommene Effecten cenné papíry vzaté do stravy; in **-** gegebene Effecten cenné papíry dané do stravy; **-geber** stravovatel, dlužník při stravných obchodech; **-geld** stravné, plat za stravu; **-geschäft** stravní a prolongační a reportní obchod; **-haus** stravovna; **-kind** stravník; **-nehmer** stravník, stravovavec, věřitel při stravných obcho-

dech; **-ort** opatrovna; **-spielig** nákladný, drahý; **-spieligkeit** nákladnost, drahost; **-zins** úrok ze stravného obchodu; **-zögling** stravník; **-zöglinge** halten miti stravníky.

Kostbar cenný, drahý; vzácný.

Kostbarkeit drahocenná věc; drahocennost.

Kosten státi; okusiti; zažiti, zakusiti; daš košet mir vtel to mne stojí mnoho.

Kosten náklady, útraty, výdaje, vydání; auf **-** na útraty; **-** tragen náklad věsti a činiti, útraty nésti; es mačt vtel **-** stojí to mnoho; auf **-** je **-** und Geſahr na jeho náklad a nebezpečí; die **-** imbegriſſen i s útratami, útraty v to počítaje; **3.** in alle **-** verurtheilen odsouditi koho k náhradě všech útrat; **-adjustierungs-beſcheid** výměr upravující náklady; **-anschlag** předchozí rozpočet a výpočet nákladů (výloh); **-aufwand** náklad, výdaj, útraty; et. wäre mit großem **-aufwande** zu bewerkſtelligen gemeien něco by bylo bývalo lze provésti s velikým nákladem; **-ausweis** výkaz a výčet výloh a útrat; **-bedeckung** úhrada nákladů; **-beitrag** příspěvek na útraty; **-berechnung** = **-anschlag**; **-bestimmung** stanovení útrat; **-beſreitung** zaplacení a vyrovnání útrat, náhrada útrat; **-betrag** částka n výše útrat, vydání úhr-

nem; **-ersatz**, **-erstattung** náhrada nákladů a útrat a vydání; **-ersahausbruch** nárok na náhradu útrat; **-ersatz-pflichtig** povinný a zavázaný k náhradě útrat a platiti útraty; **-ersparung** úspora nákladů; **-frei** zdarma, bez útrat; **-liquidation** účtování a výkaz a seznam útrat; **-liquidierungs-geſuch** žádost o upravení útrat; **-preis** pořizovací a nákupní cena; **-punkt** útraty, vydání (o něž jde); Entſcheidung über den **-punkt** rozhodnutí v příčině útrat; **-rechnung** účet o vydáních; **-rückerſatz** náhrada nákladů; **-spruch** výrok o útratách; **-summe** úhrn a suma a výše nákladů; **-überſchlag** rozpočet útrat a vydání; **-überſchreitung** překročení nákladů; **-vergiitung** náhrada útrat; **-verminderung** zmenšení útrat a nákladů; **-verzeichniſ** seznam útrat a výdajů; **-voranschlag** předběžný rozpočet vydání a nákladů; **-vorſchuiſ** záloha na útraty a náklady; **-zuſpruch** přířknuti útrat.

köstlich skvostný, drahocenný; lahodný, chutný.

Koth kal, bláto, bahno; trus, výkal.

Kothe solivarna, varnice.

Kothen-erzeuger výrobce houňi; **-fabrik** továrna na houňe.

Kr. kr. = krejcar; koruna. **Krahn** poprask; úpadek.

Krahen praskati; obch. upadnouti.

Kraft moc, platnost, síla; **1.** dle, z, moci čeho; **1.** m-š Amtes moci svého úřadu; **1.** des Geſetzes dle zákona, moci zákona; ständige **-** stálá síla; mit angeſtrengter **-** vší silou; in **-** bleiben zůst(áv)ati v platnosti a v moci, dále platiti; in **-** ſteherender Vertrag smlouva platit a platná; außer **-** treten pozbyti platnosti; in **-** treten nabývati moci a platnosti, platným se státi; der Zahlungsbeſehl tritt außer **-** rozkaz platební pozbývá platnosti; den Zahlungsbeſehl außer **-** ſetzen zrušiti platební rozkaz; in **-** ſein platiti; ich werde alles thun, was in m-n Kräften ſiebt učiním, co mohu a seč jsou mé síly; friſche Kräfte jammeln zotaviti se; **-anstrengung**, **-anwendung** namáhání, úsilí; **-maſchine** stroj hnany parní a vodní silou; **-mehlfabrik** továrna na škrob; **-messer** siloměr; **-übertragung** převod (přenesení) síly.

kräftig silný, mocný, rázný; zdravý; im **-sten** Alter ſein býti v nejlepších letech; auf daš **-ste** co nejujilněji, nejdůrazněji.

Kräftigkeit síla, ráznost.

Kragen límec.

Krag-ſtein nosič, krakorec. **Krahe** vrána; **-n-auge** vraní oko.

Krahn jeřáb, skřípce; koutek, pipa; **-geleiſe** kolej

pro jeřáb; **-gestelle** stojan n nosič jeřábu; **-säule** sloup jeřábu; **-wage** váha jeřabovitá n jeřabová.

Kram drobný prodej, obchod po drobnu; **-bude** tržní bouda; **-laden** kram; **-markt** výroční trh.

Krämer kramář, kupec; **-markt** trh kramářský; **-wage** váha obyčejná n kramářská n kupecká (klejch); **-ware** zboží kramářské n kupecké.

Krämerei kupectví, kramářství; **-befugnis** oprávnění, právo kramáře; **-gewerbe** kramářství, živnost kramářská.

Krammet jalovec.

Krammets-vogel kvičala.

Krampe skoba, hák.

Krämpel (viz též **Krempel**) **belagewebe** tkaniny na mykadla; **-belege**, **-beschlag** mykadla; **-fabrik** výroba škrabáků.

Krampl křeč; **-ader** městka.

Kramphast křečovitý, škuhavý, trhavý.

Kranich jeřáb.

Kranč nemocný; an et. ~ sein stonati *em*; ~ werden onemocněti; ~ dasin sieden onemocněti; **K-meldung** hlášení se nemocným.

Kranfen uraziti *koho*, ublížiti *komu*; **K**, an j-r *Chre* ~ na cti ublížovati n utrhati *komu*; **K**, an j-n *Rechten* ~ zkracovati n rušiti práva *ei*.

Kranken-anstalt nemocnice; **-atteste** vysvědčení o nemoci, stvrzení nemoci; **-aufnahme** přijímání nemocných; **-ausweis** výkaz nemocných; **-bespeiser** stravovatel nemocných; **-casse** nemocenská pokladna; **-cassabektränge** příspěvky do nemocenské pokladny; **-cassengeien** zákon o nemocenských pokladnách; **-cassenchiedsgericht** smírčí n rozhodčí soud pokladen nemocenských; **-geld** nemocenské; **-geschichte** *tek.* chorobopis, popis nemoci; **-haltstation** zastávka pro nemocné; **-haus** nemocnice; **-haus-fond** fond nemocniční; **-haus-fondsgebühr** příspěvek k nemocničnímu fondu; **-poplatek** pro nemocniční fond; **-haus-versegungskosten** nemocniční náklady ošetřovací; **-kosten** náklad nemocenský; **-pflege** opatrování, ošetřování nemocných; **-pflege-anstalt** ústav k ošetřování nemocných; **-pfleger** opatrovník nemocných; **-protokoll** protokol n seznam nemocných; **-rapport** zpráva o nemocném; **-sicht** směna chorobní; **-spital** nemocnice; **-stand** stav nemocných; **wegen e-s Magenleidens im -stande** sein býti pro žaludeční neduh pacientem; **-stand-ausweis** výkaz o stavu nemocných; **-stube** siň pro nemocné; **-träger** nosič nemocných; **-transport** doprava nemoc-

ných; **-unterstützung** podpora nemocných; **-unterstützungsfond** fond na podporu nemocných; **-unterstützungsverein** spolek ku podpoře nemocných; **-verein** spolek nemocenský n k ošetřování nemocných; **-vereinsagent** agent n jednatel spolku k ošetřování nemocných; **-versegungskosten** náklad na léčení n ošetřování nemocných; **-versegungsrechnung** účet za ošetřování nemocných; **-versicherungspferdbeitrag** příspěvek na koně (povoz) pro zaopatřování nemocných; **-versicherung** pojišťování nemocenská; **-versicherungsanstalt** nemocenská pojišťovna; **-versicherungsgesetz** zákon o pojišťování nemocenském; **-versicherungskosteneufschlag** náhrada nákladů pojištění nemocenského; **k-versicherungspflichtig** povinen nemocenskému pojištění, podléhající nemocenské pojistné povinnosti; **-versorgung** zaopatření pro případ nemoci; **-wagenfabrik** továrna na vozy pro nemocné; **-wärter** ošetřovatel nemocných, opatrovník nemocných; **-wärterin** opatrovnice nemocných; **-wartung** opatrování nemocných; **-weisen** nemocenský; **-zahl** počet nemocných; **-zettel** lístek nemocenský.

krankhaft chorobný, chorý,

churavý; **-e** *Ercheinung* příznak, zjev choroby.

Krankheits-anlage náklonnost, náchylnost k nemoci; **-aushilfe** podpora nemocenská; **-ausweis** výkaz nemoci; **-beschreibung** popis nemoci; **-dauer** trvání nemoci; **-erscheinung** příznak nemoci; **-fall** onemocnění; *im -falle* onemocněli kdo; **-geschichte** popis nemoci; **k-halber** pro nemoc; **-herd** sídlo nemoci; **-kosten** útraty nemoci; **-kostenbeitrag** příspěvek za příčinou nemoci; **-kostenversicherung** pojišťování na útraty nemoci, pojišťování nemocenské; **-zeugnis** vysvědčení o nemoci; **-zustand** nemocnost, stav nemoci.

Kranflichkeit churavost.

Kränkung urážka, příkoří, úkor, ublížení, újma *komu*; *zur - des Schuldners* na příkoří, na úkor dlužníku.

Kranfen obranné věnce lanové.

Kranwet(t) jalovec.

Kranz věnec; *hor.* (*Schacht*.) věnec šachtový; *stav.* věnec, koruna; *Rimsa*; **-fläche** *auf e-r* *Trauplatte* spodek římské desky okapní; **-gestirn** (*Hauptgestirn*) hlavní římsa; **-leiste** krancovna, kranclovka; **-stück** *hor.* skruž šachtového věnce.

Kranze = **Kranfen**; **-erzeuger** výrobce věnců.

Kranzel-binder vazač věnečků; **-jungfer** družička.

Krapfen - **bäcker** koblihář.

Krapf-extract cel. mořenový výtazek; **-färberei** barvířství mořenou, barvířna mořenou; **-lack** lak mořenový; **-mühle** mlýn na mořenu (barvířskou); **-roja** červen mořenová; **-roth** červen mořenová; **-rot** mořenově červený; **-stampfe** stupník na mořenu.

Krappe stav. krabolec.

Krapfen stav. lupen kapustový (v gotickém slohu).

Kraß-bürste hřbelec, hřbílko; **-eisen** škrabák, škrabka, škrabačka; **-färdätschen-fabrik** továrna na škrabací štětky (hřebľa); **-wäjscher** vypíračí soru.

Kräß-frijschen tavení hutního soru; **-milbe** zákožka svrabová; **-mühle** mlýn na hutní sor; **-sand-asche** popel z opilek n z ostružek; **-schmelzer** tavíř hutního soru; **-werk** hutní sor, úhrabky, úškrabky; **-opilky**, ostružky.

Kraße hřeblo, hrabačka.

Kräße prašivina, svrab.

Kräsen - aufziehmäsjine stroj na napínání škrabáků; **-band** n. **-blatterzeuger** výrobce škrabákových pasů a desek; **-beschlag** potah škrabáků; **-fabrik** továrna k česání vlny n vlnočesná; továrna škrabáků; **-führer** hor. poddozorce; **-leder** kůže na škrabáky; **-maschine** stroj škrabací n čechrací; **-schleifmaschine** stroj na broušení škrabáků; **-schmaschine**

stroj na kladení n vsazování škrabákův.
kräsig prašivý.

Krause - minzegeiß trest z máty kadeřavé; **-minze-traut** máta kadeřavá.

Kräusel - hier kroužkové pivo, kroužky, pivo v kroužkách (v stadiu kvašení, jež nazývá se kroužky); **-bildung** tvoření se kroužků, kroužkování.

Kräusen - hier kroužkové pivo, kroužky; **-gährung** kvašení do kroužků n kroužkové.

Kraut-eisen kruhadlo zeli; **-hobelmacher** výrobce kruhadel; **-hotovitel** kruhadel (na zeli); **-messerhmed** kovář cetlíků; **-schneider** kruhač zeli.

Kräuter-cigarretten bylinné cigarety; **-handel** obchod bylinami; **-händler** obchodník bylinami; **-sammler** sběratel bylin, bylinář.

Krawall povyk, výtržnost, rámus, hluk.

Krebs rak; **-fänger** lovec raků; **-händler** obchodník raky.

Kredenz nápojna, kredence; **-teller** (zdobný) talíř k podání; **-tisch** náleзна.
Kredenzieren podávati nápoje.

Kreide-bezeichnung označení, poznamenání křídou; **-erzeuger** výrobce křídý; **-grube** křídový důl; **-zuschneider** přikrajovač křídý.

Kreis kraj, kruh; **-obor**; **-se** der Kreisjuris beßen sít obvo-

dy (kruhy) výhradních kulišť se kryjí, jsou si rovny; **-abschnitt** úsek kruhu, kruhová úseč; **-auschnitt** výsek kruhu, kruhová výseč; **-behörde** krajský úřad; **-behördliche Commission** komise krajského úřadu; **-gericht** krajský soud; **-gerichtsadjunct** příručí krajského soudu; **-gerichts-hof** krajský sborový soud; **-gerichts-präsident** předseda n přednosta n prezident krajského soudu; **-gerichtsrath** rada krajského soudu; **-lauf** oběh; **-rabbiner** krajský rabín; **-rund** kruhovitý; **-runde** Bleisformen kruhovitě olovené formy; **-sägebesitzer** majetník kružní pily, kružnice; **-segment** úseč kruhová, úsek kruhový.

kreisen hor. drobiti, rozdrobiti; **-kolovati**, **-kroužiti**.

Krempel- (viz též **Krämpel-)** **belegerzeuger** výrobce obrub škrabákových; **-belegerfabrik** továrna obrub škrabákových; **-erzeuger** výrobce škrabáků; **- (= Krämpel-wolle** rozčechraná vlna.

Kren - händler obchodník křenem.

Kreosot olej n dehet bukovy.

Krepin - macher výrobce krepinu.

Kreuz kříž; **-das** ~ auf e-e beße steden opustiti důl; **-abzucht** křížový odduch; **-bahn** křížovátka železniční; **-band** křížový výslech; **-band**

křížová závěsa n steže; křížová vzpěra; křížová obálka n páska; **-unter-band** berjenbete Papiere papíry zaslané v křížové obálce n pásce; **-band-sendung** zásilka v křížové obálce n pásce; **-bau** křížová stavba; **-beere** = **Wignonne-beere**, **Gelbbeere**; **-beerextract** výtazek ze řešetlaček; **-beerrenpräparatfabrik** továrna na přípravky z řešetlaček; **-blume** stav. kytka křížová; **-boden** podlaha křížová; **-bogen** klenutý luk křížový, klenutý pás úhlopříčný; **-controle** cizí n letací komise, křížová n cizí kontrola; **-dornbeere** řešetlačka; **-feuer** střelba křížová; **-flöz** příčný plast; **-gang** křížová chodba, ambit (v románských klášterech); **-gestänge** štolní kříž; **-gewölbe** klenutí křížové; **-gurt** = **beugen**; **-hahn** dvoucestný n křížový kohout; **-herr** křížovník; **-los** los kříže; **-rothes** los los červeného kříže; **-partikeln** (sou)částky kříže; **-pfehl** rod. stav. lapač; **-punkt** zel. křížovátka; **-schnabel** křivonoska; **-spiz** špic; **-stempel** křížová stojka; **-stengel** čnělka křížová; **-stoß** (bei Säglichung des Scherholzes) afév. hranice křížová, křížovka; **-stüd** der Spiritusleitung křížové hrdélko na lihovém vedení; **-thür** křížové dvéře; **-verband** vazba křížová (u zdi); **-verhör** křížový výslech; **-vertäm-**

nung křížové osazování na ozub, křížové zakampaní; **-weg** křížová cesta; **-weg-andacht** pobožnost na cestě křížové; **-wegstiftung** nadání, nadace křížové cesty; **f.-weise** křížem, na kříž, přes kříž; **-woche** křížové dni, křížový týden; **-zeichen** (Linterzeichen) křížky; **-zügel** otěž a oprat křížová.

Kreuzen křížiti; **sich** ~ křížovati se.

Kreuzer krejcar; křížák; **auf ganze** ~ **aufzunden** zarovnání na celé krejcar; **-ab-rundung** zarovnání a zaokrouhlení krejcarové; **-bruchteil** zlomek krejcaru; **-kategorie** krejcarová (-ý) kategorie a druh; **-colonne** sloupec pro krejcar; **-rücklässe** für Wohlthätigkeits-zwecke krejcarové zádržky k dobročinným účelům; **-zeichen** (kr.) označení krejcarů, značka krejcarová; **-zonen tarif** pásmová sazba krejcarová.

Kreuznacher Mutterlange kreuznachsý louch matečný.

Kreuzung = Kreuzpunkt; **-S-telle** křížovatka.

Kribbe výhon hatový.

Kriegen dostati; **S.** **sich** **darau** ~ **notně** ohnouti koho; **válčiti.**

Kriegs-anleihe půjčka válečná; **-archiv** vojenský archiv; **-artikel** článek a předpis vojenský a válečný; **-bedürfnisse** potřeby vojenské a válečné; **-befürchtung** oba-

va před válkou; **-bibliothek** bibliotéka vojenská; **-brücke** vojenský most; **-brücken-material** materiál a hmoty pro vojenské mosty; **-budget** rozpočet vojenský; **-com-missariats-assistent** asistent vojenského komisařství; **-commissärs-fellvertretung** zastupování vojenského komisaře; **-darlehen** zápůjčka válečná; **-darlehensobliga-tion** obligace válečné zápůjčky; **-dauer** doba a trvání a čas války; **-dienst** služba ve válce; **-dotationsbetrag** suma válečné dotace; **-ent-schädigung** náhrada válečná; **-ereignisse** příběhy a události válečné; **-erfordernis** válečná potřeba; **-erklärung** prohlášení a vypovězení války; **-fahrzeuge** válečná plavidla, válečné lodě; **-flotte** loďstvo válečné; **-fuß** mira válečná, způsob válečný; **auf** ~ **fuß** **setzen** uvésti na míru válečnou, na způsob válečný; **-gebrauch** potřeba válečná; **zvyk** a obyčej válečný; **-ge-bühr** vojenský a válečný plat; **-gefangener** válečný zajatec; **-gericht** vojenský soud; **-geschichte** válečné dějiny, dějiny války; **-gewalt** vojenská moc; **-hafen** vojenský přístav; **f.-herrliches** **Recht** právo vojevůdcovské; **-jahr** válečný rok; **-kamerad** soudruh z vojny, spoluvojín, spolubojovník; **-macht** moc válečná, moc branná; **-ma-rine** válečné námořnictvo;

-marine-beamte(r) úředník námořnictva vojenského a válečného; **-marine-casse** vojenská námořní pokladna; **-maßregel** opatření vojenské; **-medaille** válečná medaille, válečný pamětní peníz; **-minister** ministr vojenský a války; **-ministerium** ministerstvo války a vojensství; **-pflicht** povinnost vojenská; **f.-pflichtig** povinný k službě vojenské a službou vojenskou; **-prästations-anleihe** půjčka na poskytování (dodávání) válečných potřeb; **-prästations-ersatz** náhrada za poskytování (dodávání) válečných potřeb; náhrada za potřeby skýtané (dodávané) pro válku; **-prästa-tionsfond** fond pro poskytování (dodávání) válečných potřeb; **-prästations-obliga-tion** závazek ke skýtání (dodávání) válečných potřeb; **f.-rechtlích** **práva** válečného a právem válečným; **-reservevorrath** vojenská zásoba; **-schaden** škoda válečná; **-schaden-ent-schädigungs-quittung** stvrženka na náhradu škody válečné; **-schaden-ergütung** náhrada škody válečné; **-schauplatz** bojiště; **-schiff** vojenská a válečná loď; **-schule** škola vojenská; **-unfall** nehoda válečná; úraz ve válce; **-vertrag** smlouva vojenská; **-vorrath** zá-

soba vojenská; **-wesen** vojensství, válečnictví; **gemein-sames** **Wesen** společné vojensství a válečnictví; **-zeit** válečná doba; **-zweck** účel vojenský a válečný; **-zucht** vojenská kázeň; **-zustlag** válečná přírážka; **-zustand** válečný stav, stav války.

Krimmer krimr, látka se zakrouceným povrchem srstnatým.

Krinolinen-fabrik továrna na krinoliny.

Krippe žlab, jesle; **vođ. stav.** = **Krippe.**

Krippen-beißen **zvr.** kousání do jeslí; **-beißer**, **-na-ger** kůň hrýzající jesle; **-geißerer** kůň slintavý (do jeslí); **-verein** spolek jeslařský.

Krise, **Krisis** změna rozhodná, rozhodný obrat; zmatek; krise.

Kriterion kriterium, rozhodný znak, zvláštnost podstatná.

Kritik úvaha, posouzení, posudek, kritika.

kritisch rozhodný; nesnadný, povážlivý, nebezpečný; soudný; kritický.

kritisieren posuzovati.

Kron-bohner korunáč, nebozez korunkový; **-bohner-erzeuger** výrobce korunáčů; **-dach** krytba korunovitá; **-glas** korunové sklo; **-hüter** strážce koruny; **-land** korunní země; **-lands-summarium** sumární a úhrnný seznam z celé korunní

země; **-Lehen** korunní léno; **-Leuchter** lustr; **-prinz** korunní princ; **-wach-zulage** přídavek korunní stráže; **-zeuge** nejhlavnější svědek. **Krone** koruna; koš; ~ des Saftdammes koruna hráze přístavové.

Kronen-breite šířka koruny n vrcholu; les. šířka koše; **-goldwährung** korunová zlatá měna; **-holz** am Behre záplava; **-holz** am Brüdertisch zhlaví; **-kategorie** druh korunový, kategorie korunová; **-orden** řád koruny (železný); **-rente** renta korunová; **-rentenausgleichszinsen** vyrovnávací úroky renty korunové; **-rentezinsen** úroky renty korunové; **-stück** koruna; **-währung** korunová měna; **-zeichen** označení korun, značka korunová.

Kronen korunovati.

Krönung korunovace.

Kropf stav. krepna, zobák (jednoduchý stroj ku vsazování velkých kamenů); vole; **-stein** kámen nárožní, klinovka; kámen s falcem; mechovka houbová.

Krucifix-händler obchodník krucifixy.

Krüde berla; hřeblo, kopic.

Krüdel hor. berlice; **-führer** klíčník.

Krug džbán.

Krumm-hälserarbeit hor. ležmá havířská práce; **-holz** rozpěrka; nášijní jho; **-knie**

kůň s křivým kolenem; **-Linig** křivočárny; **-ofen** krčák, nízká šachtová pec.

Krümmen křivost.

Krümel-zucker škrobový cukr.

Krümmung zakřivení, zakřivenina, ohyb, koleno u trouby.

Krüppel mrzák, neduživce; nedochůdce; **-walm-dach** střecha s kabřincem.

Krüsten-bildung tvoření se kůry n strupu.

Kryolith přímovec pasodělný, kryolit.

Krysal-fabrik továrna na krystaly; **-glas** křišťalové sklo, křišťál; **-masse** krystalová masa; **-sodaerzeuger** výrobce krystalové sody; **-spat** živec v krystalech; **-warenerzeuger** výrobce křišťalového zboží; **-zucker** krystalový cukr.

Krysalisation krystalisace, vyzrnutí, vyhranění.

Krysalisations-apparat přístroj krystalisační; **-wasser** krystalová voda; **-werk** krystalovna.

Krysalisieren krystalovati, hrantí.

Kübel kbelík, střež, džez; hor. okov, bádě; **-fachholz** podpěrka tunového peření n tunové podlahy v ležaté šachtě; **-macher** výrobce kbelíků, džezů; **-strecke** spoj-ná střída mezi dvěma vratkovými komíny; **-tabak** kbelíčkový šňupavý tabák (tabák ve zvláštních kbelíčcích).

Kubik viz Cubit; **-maß** míra kostková.

Kubizier viz Cubicier.

Kuchen-bäcker pekař koláčů; **-bäckergewerbe** živnost pekaře koláčů; **-händler** obchodník koláčů; **-lad** šelak.

Küchen-gärtner kuchyňský zahradník; **-geräth** kuchyňské nářadí n náčiní; **-gerätheshändler** obchodník kuchyňským náčiním; **-geschirrhändler** obchodník kuchyňským nádobím; **-gewächs** kuchyňská rostlina; **-meister** kuchmistr, kuchař.

Kuckuck kukačka.

Kuse kád, kadečka, bečka.

Küfer bednář.

Küffer-erzeuger výrobce vaků.

Kugel koule; **-arbeiter** hotovitel kulí; **-blei** olovo z kulek; **-brand** kulovatá sněž (u obilí); **-fest** neprostře (lite)lný; **-gewölbe** kopule, bůň; **-glühofen** pec na žhavení kulí; **-lak** lak v koulích (z bíliny a červeného dřeva); **-mühle** hor. kulový mlýn; **-spiel** hra s kulemi; **-ventil** zámyčka kulová; **-zieher** vytahovák (kulí).

Kuh-haarnwachs cel. palmový vosk; **-haarhändler** obchodník kravskými chlupy n kravskou srstí; **-haarwäscher** vypěrač kravských chlupů; **-hälter** kravař; **-händler** obchodník kra-vami; **-leder** kravská usně; **-mellerei** mlékařství; **-pode**

neštovice kravská; **-pochen-impfanstalt** ústav pro očkování kravskými neštovicemi; **-pochen-impfung** očkování kravskými neštovicemi.

Kühl(e) jáma, šachta.

Kühl-anlage chladírna;

-apparat přístroj chladicí, chladidlo, stroj chladicí; **-apparatefabrik** továrna na chladicí přístroje; **-becken-apparat** přístroj n talíře deflegmační, shušťovací; **-bottich** chladicí kád, chladnice; **-cylinder** chladnice, válcový chladíč; **-eimer**, **-faß** chladnice, chladicí sud n kadečka; **-fläche** plocha chladicí n schlazovací; **-gefäß** chladicí nádoba; **-geläger** (hořké) kaly (usazují se na stokách v pivovarech); **-haus** chladírna; **-kammer** chladírna, stírka; **-maschine** stroj chladicí; **-ofen** chladicí pec; **-raum** prostor chladicí, chladírna; **-rohr** trouba chladivá, ochlazovací; **-schiff** chladicí stok, chladíč, chladnice; **-schiffboden** dno chladnice; **-spjle** chladicí hadice n roura; **-stock** chladicí stok; chladíč; **-stockabaidungs-protokoll** protokol o měření chladicího stoku; **-strecke** chladicí střída; **-teller** talíř deflegmační n shušťovací (m.); **-tác** chladicí (piv.); **-tonne** chladnice; **-vorrichtung** zařízení chladivé, chladicí; **-wanne** vanová chladnice; **-wasser** chladicí voda;

-wasserablauf výtok chladících vod.

Kühlen-bau jámové dobývání hnědého uhlí.

Kühler chladnice, chladič; chladičlo.

Kühlungs-Apparat = Kühl-Apparat.

Kukuruz-händler obchodník kukuřicí; **-matige** zápara kukuřičná; **-stärke** škrob kukuřičový.

Kumm-farben (Schief-farben mit Rassen) kolečko.

Kümmel-brantwein kmínka; **-händler** obchodník kmínem; **-öl** kmínový olej; **-wasser** kmínka.

kümmertlich nuzný, bídný. **Kümmet-macher** hotovitel chomoutů, sedlář.

Kumpf hor. patka. **kund** známý, zjevný; **-geben** vy-, projevit; **sich -geben** jevití se, vycházeti na jevo; **S-m et. -geben** o machen o říci oznámiti komu co, zpravití komu o čem; **-werden** přijítí na jevo, ve známost vejítí, rozhlásiti se.

Kund-gebung projev; o-svědčení; **-machung** vyhlášení, vyhláška, návrh, oznámení; **-des Urtheiles** prohlášení rozsudku; **-von Mitgliedern** opovědění, ohlášení, oznámení členů; **-machung über Tabacspecialitäten** vyhláška o tabákových specialitách; **-machung über Tabakverläge** vyhláška o tabákových skladech; **-machungsart** způsob vyhlásovací; **-machungs-**

form způsob n forma vyhlášení; **-machungspatent** vyhlásovací patent; **-machungsstafel** tabule na vyhlášky; **-machungsstag** den vyhlášky n vyhlášení.

kundbar známý.

kundbar vypověditelný.

Kunde (die) zvěst, zpráva; (der ~) zákazník, odběratel; **-von et haben** věděti o čem, zpraven býti o čem; **S-m -von et. geben** zpravití komu o čem, oznámiti komu co.

Kunden-freis zákaznictvo, odběratelstvo.

kundig znalý; **des Schreibens** - znalý písma; **S. ist des Schreibens** und Schreibens - někdo umí čísti a psátí.

Kundiger znalec.

kundigen vypověděti komu n co komu.

Kundigkeit der Landesprachen znalost řeči zemských.

Kündigung výpověď; **-aus dem Verkehr** výpověď ze styku šekového; **-e-r Vollmacht** výpověď n vypovězení plné moci; **-vernehmen** = kündigen.

Kündigungsb-blatt**** lístek výpovědní; **-blankett** blanket výpovědní; **-büchel** knížka výpovědní; **-frist** čas k výpovědi; **-gesuch** žádost s výpovědí n výpovědní; **-recht** právo vypovídací n (k) výpovědi; **-termin** lhůta výpovědní; **-vorbehalt** výhrada výpovědi; **-zeit** čas (k) výpovědi.

Kundschaft zákazníci, zákaznictvo, odběratelstvo; vědomost, známost; **-cirziehen** pátrati, vyzvídati; (Urkunde) list výuční, list za vyučenou; **-s-dienst** (im Kriege) služba vyzvědačská (ve válce); **-s-dienstanleitung** návod k vyzvědačské službě.

Kundschafter vyzvědač, zvěd.

künftig příští, budoucí; **adv. příště, budoucně**; **se Wode** s neděle; **-es (nächstes)** Jaro na přesrok; **-hin** budoucně, příště; **was -hin** stets genau zu beachten ist čehož příště buďiž vždy přesně dbáno.

Kunst umění; pestový stav n stávek; **hor. pumpy, důlní vodárna, odvodňovací stroj**; **bildende Kunst** výtvarná umění; **-akademie** umělecká akademie, akademie umění; **-arbeit** umělecká práce, umělecké dílo; **-arbeiter** dělník u horních pumpovadel; **-ausdruck** název umělecký n technický; **-ausstellung** umělecká výstava; **-bäcker** umělecký pekař; **-bajalterzeuger** výrobce umělého čediče; **-bauten** (an Straßen) umělé stavby (na silnicích n cestách); **-be-fund** název znalecký; **-be-hörde** úřad umělecký; **-blumenerzeuger** výrobce umělých květin; **-blumenhändler** obchodník umělými květinami; **-blumenfalon** salon umělými květinami; **-breit-fäge** umělecká pila (na roz-

řezávání prken); **-butter-erzeuger** výrobce umělého n strojeného másla; **-butter-fabrik** továrna na strojené másto; **-butterfahmalz** umělé másto přepuštěné; **-denkmal** pomník n památník uměle-cký; **-drechsler** uměl(ecký) soustružník; **-druckerei** umělecká tiskárna; **-dünger-fabrik** továrna na umělé hnojivo; **-düngerhändler** obchodník umělým hnojivem; **-erzgießer** umělecký slévač kovu; **-färber** umělecký barvíř; **-federn** u. **Blumen-erzeuger** výrobce umělých per a květin; **-fertig** obratný, zručný; **-feuerwerker** umělecký ohňostrůjce; **-freunde-gefellschaft** společnost přátel umění; **-futter** umělá píce; **-futterbau** umělé pěstování píce; **-gärtner** umělecký zahradník; **-gegen-stand** věc umělecká, umělecký předmět; **-geheimnis** tajnost umění n vědy; **-ge-stände** pumpová n násosní tahadla; **-getriebe** stroj; **-gewerbe** průmysl umělecký; umělecká živnost; **-gewerbemuseum** umělecko-průmyslové museum; **-ge-werbeschule** umělecká průmyslová škola; **-gewerbe-treibende** živnostník umělecký; **-gewerbeverein** umělecký spolek průmyslový; **-gewerblicher** Gegenstand věc n předmět umělecko-průmyslová(y); **-gezeug** vodní stroj, horní pumpovadlo;

-**gießer** umělecký slevač; -**guß** slévání umělecké; odslitek umělecký; litina umělecká; -**handel** obchod s uměleckými předměty n výrobky; -**händler** obchodník umělecký n uměleckými předměty; -**handlung** obchod umělecký n uměleckými předměty; -**hefe** umělé n strojené kvasnice, holovice; -**hefefabrik** továrna na strojené kvasnice; -**hefenbereitung** příprava umělých n strojených kvasnic; -**hefengefäße** nádoby (kadečky) na umělé n strojené kvasnice; -**industrie** umělecký průmysl; -**institut** umělecký ústav; -**kitter** umělecký tmelář; -**korb** u. **Kohrflechterei** umělecké pletení košů a rákosu; -**lederfabrik** továrna na umělé kůže; -**lederzurichter** připravovač umělé kůže; -**maier** umělecký malíř; -**marmor-erzeuger** výrobce umělého mramoru; -**mühlbesitzer** majitel uměleckého mlýna; -**mühle** umělecký mlýn; -**object** předmět umělecký; -**öl** zhuštěný olej; -**pflaster-erzeuger** výrobce umělé dlažby; -**product** výrobek umělecký; -**profession** umělecké povolání; -**reiter** umělecký jezdec, krasojezdec; -**sack** šachtový násos, šachtová pumpa; -**schacht** vodní šachta n jáma; -**sack** poklad umělecký; umělecká

sbírka, sbírka uměleckých předmětů; -**schlosser** umělecký zámečník; -**schmalz** umělé (přepuštěné) máslo; -**schmalzerzeugung** výroba umělého másla; -**schneider** umělecký řezbář; -**schule** škola umělecká; -**steiger** dozorce důlních strojů; -**stein-erzeuger** výrobce umělé masy kamenné; -**steinwarenfabrik** továrna na umělé kamenné zboží; -**stiderei** uměl(eck)é vyšívání; -**stidischule** škola pro uměl(eck)é vyšívání; -**stidium** nadace pro umělec; -**stopper** umělecký zašivač; -**straße** umělá silnice; -**sumpf** násosní žumpa n touně; -**theesorte** druh umělého čaje; -**tischler** umělecký truhlář; -**töpfer** umělecký hrnčář; -**verein** umělecký, krasoumný spolek; -**verständiger** znalec; -**verständiger** im **Dtonemiefache** znalec hospodaření; -**verständiger** im **Schreibefache** znalec písma; -**waben** umělé plástve n voštiny; -**wein** umělé n strojené víno; -**weinbereitung** příprava umělého vína; -**weinfabrik** továrna na umělé víno; -**weingesetz** zákon o umělém n připravovaném víně; -**weinhändler** obchodník umělým vínem; -**werk** dílo umělecké; -**wolle** umělá vlna; -**wolleerzeuger** výrobce umělé vlny; -**wollehändler** obchodník umělou

vlnou; -**wollepinnerei** prádelna umělé vlny; -**wolleweberei** tkalcovna umělé vlny; -**wollgarn** příze z umělé vlny; -**zähneerzeuger** výrobce umělých zubů.

Künstler umělec; -**genossenschaft** společenstvo umělců; -**haus** dům umělců.

Künstlich umělý, strojený; -**es** **Geld** nepravé zlato; -**e** **Blumen** umělé, dělané květiny; -**er** **Wein** umělé víno.

Küpe kád (barvířská).

Küpen-präparat indychové přípravky n preparáty.

Kupfer měď; měděné peníze; -**abfälle** strusky měděné; -**ader** mědná žíla; -**arbeit** (čistá) mědná n měďová práce; -**asche** měďový popel, okuje mědné; -**bergbau** dolování na měď, dobývání mědných n měďových rud; -**bergwerk** měďový důl, mědné hory; -**chlorid** chlorid mědnatý; -**draht** měděný drát; -**drahtzieher** vytahovač měděného drátu; -**druck** měditisk; -**druckpapierfabrik** továrna na měditiskový papír; -**drucker** měditiskař; -**druckerzwärze** měditiskařská čern, frankfurtská čern; -**erz** mědná ruda; -**erzgang** mědná žíla; -**erzgrube** = **bergwerk**; -**farben** měďové barvy; -**feile** měďové n mědné opilky; -**frischen** proživení černé mědi; -**gang** mědná žíla; -**garherd** spelný hrn na černou měď, hrnk spelení černé mědi; -**gar-**

machen spelení mědi; -**gar-schlaede** spelná mědná truska; -**gehalt** mědnatost; -**geld** měděné peníze, měďáky; -**geschirr** měděná nádoba, měděnice; měděné nádoby; -**geschirrhändler** obchodník měděným nádobím; -**gewinnung** vyrábění mědi; -**granulirofen** pec na zrnění mědi; -**haltigkeit** mědnatost; -**hammer** kovárna na měď, měďárna; -**hammer-schlag** okuje mědné; -**hammer-** u. **Walzwerk** kovárna a válcovna na měď; -**händler** obchodník mědi; -**industrie** průmysl měďařský; -**hütte** mědná huť; -**traufe** žíla břidličná s mědi; -**lasur** (1)azurit (druh malachitu); -**legierung** slitina mědná, slitina z mědi a jiných kovů; -**lösung** roztok mědi; -**machen** tavení na černou měď; -**minz-** **system** soustava n systém okuje mědných peněz; -**minze** měděný peníz; -**oxyd** kysličník mědnatý; -**jaures** **oxyd** síran mědnatý, skalice modrá; -**raffinierofen** přečišťovací pec na měď; -**säubern** cezení n procezdování stříbřité mědi; -**salzlösung** roztok soli mědnaté; -**scheidemünze** drobné peníze měděné; -**schiefer** mědná břidlice; -**schmelz-** **hütte** mědná huť; -**schmied** kotlář, měděník, měd(ě)nář; -**schmiedehandwerk** řemeslo kotlářské n měďařské, měďnářství; -**schmiedewerkstätte**

dílna kotlářská n mědnářská; **Silberglanz** měděk stříbrný; **Spleißföden** spelná pec na měď; **Stecher** mědirytec; **Stecherei**, **Stecherkunst** mědiryctví; **Stein** mědný lech; **Stich** mědirytina; **Stichhändler** obchodník mědirytinami; **Sulphat** síran mědnatý, skalice modrá; **Vergiftung** otrava mědi; **Vitriolherzeuger** výrobce skalice mědné n modré; **Vitriolfabrik** továrna na modrou n mědnou skalici; **Walze** měděný válec; **Walzwerk** válcovna na měď; **Warenfabrik** továrna mědného zboží; **Wasser** (= Eijenvitriol) zelená skalice; **Werk** měďárna, mědný závod; **Zündhütchen** mosazné zápalky ruční.

Kupol-Ofen kupolná pec, kupolna.

Kuppe der Majécolonne kopolka na sloupci záparovém.

Kuppel kopule, baň; opasník, opasný řemen; **zum Einhängen der Seitengewehre** opasný řemen závěsný; **Säbel** opasník šavlový; **gewölbe** klenutí baňovité, klenba kupolovitá; **muße** spoj hrdélková; **raum** kupole; **riemen** opasník, opasný řemen; **stange** žel. spojovací bidlo; **weib** kuplířka.

Kuppelrei kuplířství.

kuppeln spojit; kupiti; kuplovati.

Kuppelung spojka, spinka, spojení; **Gabel** vidlicové spojení; **(bei Säulen)** star. skupenost (vazba); **S-bruch** (zelen.) lom spinky; **S-vorrichtungen** zařízení spinací.

Kuppler kuplíř; svodník; **in** kuplířka.

Kur-fürst kurfirst, kníže

volitel; **Kind** přijaté dítě.

Kürass kyrys, pancíř,

krunýř, brnění.

Kürassier kyrysník.

Kurbel klika, klička; **arm**

raménko kliky; **achse** osa

kliky; **hřídel** kliky; **knopf**

knoflík na klice; **mechanismus**

klikové zařízení, klikový mechanismus.

Kürbis dýně; tykev, turek;

tern tykvové n dýňové

jádro.

Kurs viz Cours a Curs.

Kürschner kožešník; **ge-**

werbe živnost kožešnická;

u. Kapfenmacher kožešník

a čepičkář; **Warenfabrik**

továrna na kožešnické zboží;

Warenhändler obchodník

kožešinovým zbožím.

Kurve křivka.

kurz krátký; **sich lassen**

krátce, stručně se vyjádřiti,

krátce podati oo; **es Still-**

schweigen pomlčení; **seit** **ent**

od nedávna; **in** **em** brzy,

v krátce, za krátko, co ne-

vidět; **vor** **em** před nedáv-

nem, nedávno; **ein** **er** **Wechsel**

směnka na krátký čas; **es**

Sich krátká splatnost, krátka

doba (splatnosti); **geschieht** krát-

ký, stručný; **bei** et. **kommen**

špatně pochoditi při **em**; **es** **Ware** krátké zboží; **im** **en** **Bege** ertheilter Auftrag příkaz udělený krátkou cestou; **möglíchst** **es** **Entfernung** co možno nejmenší vzdálenost; **und** **blüdig** krátce a stručně.

Kurz-herd hor. krátký smetník; **holz** krátké n polenové dříví; **holzflößen** plavení polenového dříví; **holzrieße** smyk n plaz na krátké dříví;

klüftig hor. krátkošťepný;

Schreib-system soustava

krátkopisná; **ware** drobné

zboží; **Händler** mit optischen

waren obchodník drobným

optickým zbožím; **Waren-**

händler obchodník drobným

zbožím.

Kürze krátkost; stručnost;

der **wegen** pro stručnost, ze

stručnosti.

Kürzen krátiti; **S.** um et. **~**

skrátiti, připraviti koho oo; **die**

Haare **~** srst ostříhati.

Kürzen-machen (s)krácení.

Kürzlich nedávno.

Küsel-wind smršť (vodní

n vzdušní).

Küste pobřeží, břeh moř-

ský, přímoří.

Küsten-dampfer pobřežní parník; **fahrer** pobřežní plavec; **fahrt** pobřežní plavba; **fischerrei** rybářství pobřežní; **fluß** řeka pobřežní (pomořská); **schiff-fahrt** plavba pobřežní; **Verkehr** doprava pobřežní, obchod pobřežní.

Kuteeragummi kuteera (klej z rostliny Bombax gossypium).

Kutschén-macher kožárník.

Kutscher kočí, vozka.

Kutte hor. stoka.

Kittel-fleckenreiner čistič

drštěk; **hof** jatky.

Kutten rozkutati, prohl-

dati, probrati haldu n odval.

Kur kukus, kuks, podíl na

dolu n důlní n horní, třiza;

heimfügung vzdání se kuk-

su; **inhaber** majetník důlní-

ho podílu; **kränzler**, **partie-**

rer dohazovač n dohodce důl-

ních podílů; **Schein** list(ina)

na kuks n na důlní podíl; list

tržní; **Schicht** směna n šichta

dvanáctihodinná.

Kuren-kauf koupě kuksů

n horních podílů.

Kyřillizenschrift kyřilice;

kyřilice, kyřilské písmo.